

Національна академія наук України

Інститут історії України

**Обласна редакційна колегія
науково-документальної серії книг
«Реабілітовані історією»**

Служба безпеки України

Чернігівська обласна державна адміністрація

Чернігівська обласна рада

Державний архів Чернігівської області

Національна спілка краєзнавців України

РЕАБІЛІТОВАНІ ІСТОРІЄЮ

у двадцяти семи томах

ГОЛОВНА РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

СМОЛІЙ В.А.
(голова)

РУБЛЬОВ О.С.
(заступник голови)

РЕСНТ О.П.
(заступник голови)

БІРЧАК В.М.
(заступник голови)

ПОДКУР Р.Ю.
(відповідальний секретар)

БАЖАН О.Г.

БАЖАН О.В.

БОРЯК Г.В.

В'ЯТРОВИЧ В.М.

ГАЛАЙКО Б.М.

КІСІЛЬ І.М.

КОКІН С.А.

ЛИТВИН В.М.

ЛИТВИН М.Р.

МАКОВСЬКА Н.В.

МАРЧУК Є.К.

ПАПАКІН Г.В.

ПИРИГ Р.Я.

ТАХТАЙ О.В.

ТЕРЕЩЕНКО Ю.В.

УСЕНКО І.Б.

РЕАБІЛІТОВАНІ ІСТОРІЄЮ

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Книга шоста

КУЛІЧ В.П.
(голова)

РОМАНОВА Н.А.
(заступник голови)

КОВАЛЕНКО О.Б.
(заступник голови)

ЛИСЕНКО О.В.
(секретар)

АЛЬОХІН Е.В.

БУТКО С.В.

ВДОВЕНКО І.С.

ВОРОБЕЙ Р.Б.

ДЕМЧЕНКО Т.П.

ДОНЧЕНКО Т.В.

ДОВЖЕНКО О.І.

ДУДКО В.В.

ДЯТЛОВ В.О.

КОНОПАЦЬКИЙ М.А.

ЛАСЬВСЬКИЙ С.Л.

ЛЕВОЧКО О.В.

ПОДОРВАН А.Ф.

ПОДКУР Р.Ю.

УДК 94(477.51)«1917/...»-058.57
ББК 63.3(4УКР-4ЧЕР)6-361
Р 31

Науково-документальна
серія книг
«Реабілітовані історією»

**Видається у відповідності до постанов
Президії Верховної Ради України від 6 квітня 1992 р.,
Кабінету Міністрів України від 11 вересня 1992 р. та 28 листопада 2012 р.**

Рецензенти:

В.О. Дятлов, доктор історичних наук, професор
К.М. Ячменіхін, доктор історичних наук, професор

Реабілітовані історією: У двадцяти семи томах. Чернігівська область /
Р 31 Упорядники: О.Б. Коваленко, О.В. Лисенко, Р.Ю. Подкур, О.М. Потапенко. –
Чернігів: Видавець Лозовий В.М., 2016. Кн. 6. – 684 с.

ISBN 978-617-7423-15-6

Видання є складовою частиною всеукраїнської науково-документальної серії книг, покликаної увічнити пам'ять жертв тоталітарної доби, гідно вшанувати борців за свободу і незалежність України.

Розраховано на широке коло читачів: істориків, краєзнавців, усіх, хто цікавиться історією рідного краю.

УДК 94(477.51)«1917/...»-058.57
ББК 63.3(4УКР-4ЧЕР)6-361

ISBN 978-617-7423-15-6

© Упорядники, 2016

ВІД УПОРЯДНИКІВ

Шоста книга науково-документального серіалу «Реабілітовані історією. Чернігівська область» продовжує цикл історичних праць, метою яких є відновлення репутації жертв політичних репресій в Україні 1917 – 1991 рр., які були необґрунтовано засуджені чи зазнали обмеження своїх громадянських прав та свобод з політичних, соціальних, класових, національних і релігійних мотивів.

Робота над цим багатотомним виданням у Чернігівській області триває понад дванадцять років зусиллями співробітників Пошукового агентства по створенню науково-документальних серіалів «Книга Пам'яті» та «Реабілітовані історією» Чернігівської обласної ради. Дослідницький проєкт реалізується за активної підтримки органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, що обумовлено його вагомим суспільним значенням, як складової частини заходів з відновлення національної пам'яті. Формування програмних цілей проєкту здійснюють Головна та Обласна редакційні колегії видання.

У цій книзі увага науковців сконцентрована навколо проблематики репресій щодо найчисленнішої соціальної групи у складі української інтелігенції – педагогічних працівників Чернігівщини усіх рівнів. Ця тематика була підказана зростанням читацького інтересу та визначена потребою окреслити регіональні особливості репресій проти освітян.

Структура книги включає вступ, в якому визначено загальні тенденції державної політики, спрямованої на нівелювання ролі представників педагогічної спільноти у громадському житті та їх перетворення у зручний інструмент маніпулювання суспільною свідомістю. Книга також містить три основні розділи та науково-довідкові матеріали (географічний покажчик і список основних скорочень).

Перший розділ являє собою добірку документів, які ілюструють різні аспекти досліджуваної проблематики.

Другий розділ складають нариси про репресованих освітян і стаття, присвячена репресіям проти викладачів та співробітників Ніжинської вищої школи в умовах становлення тоталітарної системи.

У третьому розділі, як і в попередніх книгах, вміщено біографічні дані про репресованих осіб. Відомості про громадян упорядковані відповідно до українського алфавіту (літери Л – О). Це, загалом, майже чотири тисячі осіб, які зазнали політичних репресій, починаючи від перших років радянської влади і закінчуючи другою половиною 1950-х рр., коли розпочався процес реабілітації жертв терору.

Цей часовий проміжок умістив найбільш драматичні події української історії, зокрема, боротьбу з так званими контрреволюційними злочинами, «шкідництвом», «саботуванням» хлібозаготівель, розкуркулення, «Великий терор», хвилю арештів, що прокотилася Україною після її визволення від нацистських загарбників та ін.

Серед заарештованих – представники усіх соціальних верств населення та різних етнічних спільнот, що підтверджує умисне знищення тоталітарною державою влас-

ного народу. Численні документальні свідчення та праці провідних науковців дозволяють стверджувати, що результатами політики терору мало стати не лише фізичне усунення політичних суперників і опонентів, але й формування однорідного соціуму, позбавленого національної самосвідомості, готового беззаперечно втілювати в життя плани тоталітарного режиму.

Переважну більшість заарештованих було позбавлено волі – вони відбували покарання у виправно-трудовах і концентраційних таборах або перебували у засланні. Часто ці види покарання поєднувалися із забороною проживати у певних місцевостях. Політичні репресії стали джерелом поповнення численної «армії» каторжан, які примусово працювали у найвіддаленіших куточках СРСР та здійснювали їх індустріальне освоєння, у такий спосіб реалізуючи радянську економічну модель. Вражають масштаби застосування вищої міри покарання – достеменно відомо, що з чотирьох тисяч осіб, біографії яких опубліковані у цій книзі, понад 600 засуджених було страчено, а виправдано лише незначну частку (близько двох відсотків).

До роботи над виданням, окрім наукових редакторів закладу, активно долучилися викладачі Навчально-наукового інституту історії, етнології та правознавства ім. О.М. Лазаревського Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т.Г. Шевченка та співробітники відділу історичної регіоналістики Інституту історії України Національної академії наук України.

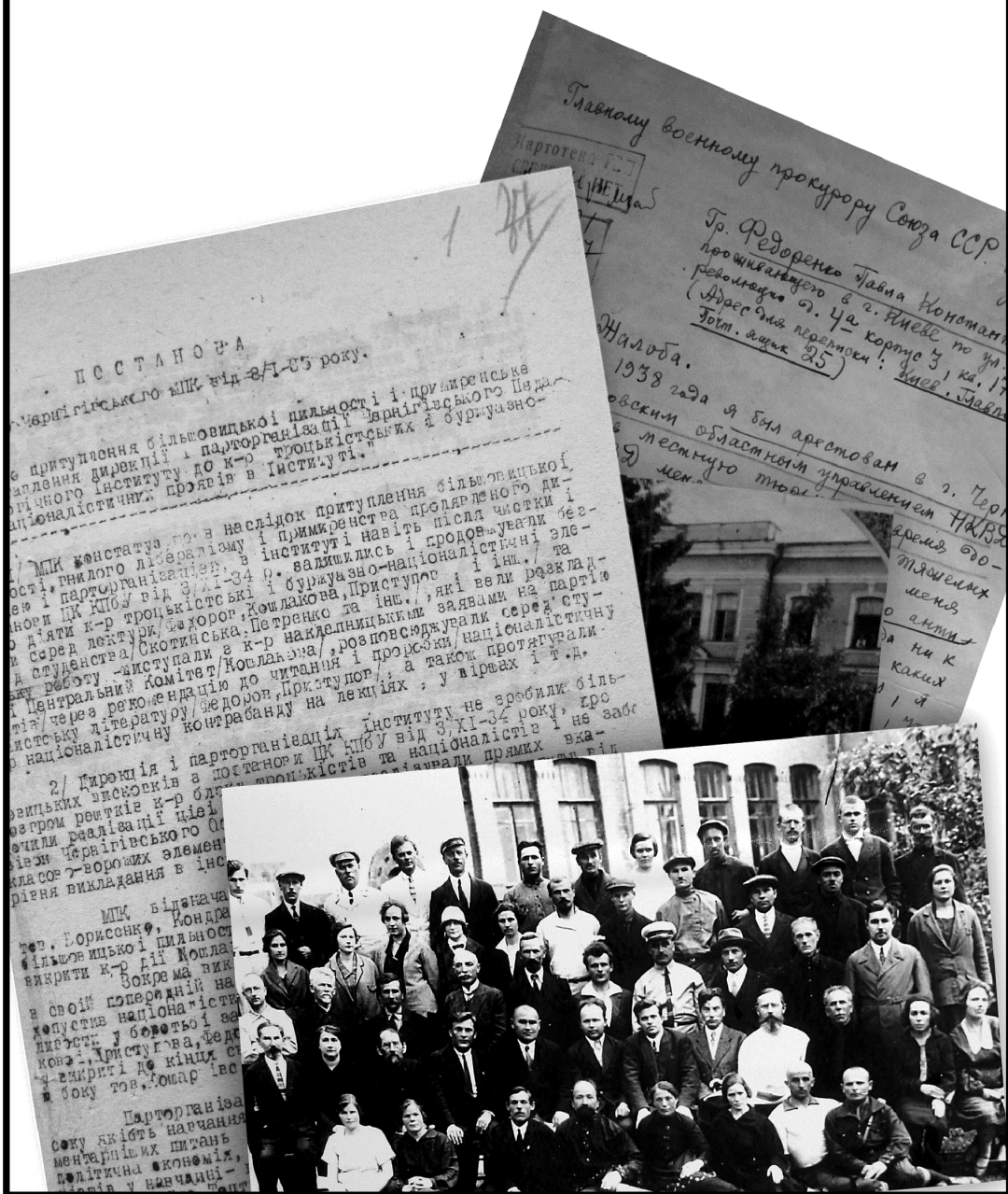
Упорядники висловлюють особливу подяку колективу Державного архіву Чернігівської області та особисто директору Р.Б. Воробей, начальнику Управління Служби безпеки України в Чернігівській області О.І. Довженку, співробітникам Галузевого архіву Служби безпеки України у м. Чернігові за надану допомогу у підготовці видання.

Також висловлюємо щиру вдячність колишньому директорові закладу О.В. Лисенко, завдяки якій було сформовано основну концепцію цієї книги та розпочато підготовку матеріалів до публікації.

Книга адресована широкому колу осіб – історикам, краєзнавцям, учнівській та студентській молоді, рідним жертв репресивної системи, які зацікавлені у з'ясуванні долі своїх близьких.

Колектив закладу продовжує роботу, спрямовану на встановлення правди про постраждалих у результаті незаконних репресій та оприлюднення опрацьованих матеріалів.

Репресії проти освітянської інтелігенції Чернігівщини у 1920 – 1950 рр.

О. Коваленко, О. Потапенко

**РЕПРЕСІЇ ПРОТИ ОСВІТЯНСЬКОЇ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ
ЧЕРНІГІВЩИНИ У 1920 – 1950-х рр.**

Трагічні події радянської історії сталінської доби і дотепер залишаються предметом наукової та суспільної дискусій. Чи не найдраматичніші сторінки історії України були пов'язані з політикою репресій, зініційованою компартійною владою. Її наслідком стала загибель мільйонів осіб, які постраждали у результаті терору, – розстріляних або засуджених за необґрунтованими звинуваченнями до різних термінів ув'язнення та заслання.

Інтелігенція була однією з найбільш переслідуваних та уразливих соціальних спільнот. Вона чи не першою опинилась на «передовій» руйнівного руху радянської репресивної машини. Причому, особливо катастрофічними були наслідки переслідування освітян.

Вражають масштаби винищення науково-педагогічної спільноти Чернігівської області та фальсифікацій у заведених на них архівно-кримінальних справах. Переважна більшість заарештованих були звинувачені у контрреволюційній діяльності, антирадянській агітації та пропаганді, шпигунстві, що передбачали тривалі терміни ув'язнення чи вищу міру покарання – розстріл.

Репресії спричинили появу колективної травми, важливим етапом на шляху подолання якої є відновлення історичної пам'яті. Травмуючий досвід передається від покоління до покоління та обумовлює характерну поведінку соціальних спільнот, які зазнали переслідувань. Першим етапом його подолання є забуття або заперечення того, що сталося, а щоб остаточно позбутися наслідків негативного досвіду потрібні роки, а іноді й десятиліття. Цей процес включає як усвідомлення пережитого, так і пошук форми для його оприлюднення. Саме тому різні аспекти репресивної політики стали предметом вивчення низки дисциплін – демографії, соціології, філософії, історії, політології, економіки та ін. Період ґрунтовного неупередженого аналізу репресій почався з розпаду колективної ідентичності радянського суспільства, що спричинило переописання його основних міфів¹. Відповідно до Указу Президії Верховної Ради СРСР від 1 вересня 1953 р. Верховний Суд СРСР отримав право переглядати рішення спецколегії, особливих нарад, «двійок» і «трійок», що дало початковий поштовх населенню для переосмислення сталінського минулого.

Але загалом у радянський період репресивні заходи трактувались як легітимні дії влади, а тому не могли стати об'єктом наукового дослідження. Натомість протягом двох останніх десятиліть загалом опубліковано понад шість тисяч наукових праць з проблем незаконних репресій та реабілітації їх жертв.

В Україні до вивчення різних аспектів репресивної політики долучилися численні наукові осередки. Ця проблематика відтворена на сторінках періодичних видань, передусім науково-документального журналу «З архівів ВУЧК – ГПУ – НКВД – КГБ».

Наукові праці відображають як персоналізований вимір, оскільки стосуються конкретних репресованих осіб, так і узагальнений «портрет» жертв державного терору. Середнайбільш значущих – праці Ю.І. Шаповала², С.І. Білоконя³, Г.В. Касьянова⁴, Н.М. Литвина⁵, О.С. Рубльова та Ю.А. Черченка⁶. Історіографію проблеми проаналізовано у роботах С.М. Сліпущенка⁷, Г.М. Васильчука⁸, Р.М. Русіна⁹, І.В. Терлецької¹⁰ та ін.

Знаковою для пострадянської історіографії є монографія В.І. Марочка та Г. Хіллига¹¹. Автори на підставі архівно-кримінальних справ репресованих освітян та періодичних видань 1930-х рр. висвітлили злочиння репресивної системи та навели неспростовні аргументи щодо свідомо спланованих каральних заходів проти цілого покоління педагогічної інтелігенції.

Зростає інтерес до проблематики репресій проти діячів освіти й у регіонах. Серед значного масиву історико-краєзнавчих досліджень про репресованих педагогів доцільно виділити праці В.В. Масненка, В.С. Романова, С.О. Шамари¹² та Я.І. Журецького, М.М. Шитюка¹³, А.А. Погорелова¹⁴ (Миколаївщина), М.І. Михайлуци¹⁵, В.В. Левченка¹⁶, Д.М. Ключенка, Л.І. Фурсенка¹⁷, Е.П. Петровського¹⁸ (Одещина), П.С. Григорчука, Ю.А. Зінька¹⁹ (Вінниччина), І.В. Мошик²⁰, Л.І. Рожкової²¹ (Сумщина), Л.Л. Місінкевича²² (Хмельниччина), М.М. Кузьменка²³ (Донеччина) та ін.

Завдяки науковим працям А.М. Боровика, Г.Є. Греченка, Т.П. Демченко²³, С.В. Дмитрієнка, С.Ю. Зозулі²⁵, В.А. Казимір²⁶, О.Б. Коваленка, А.М. Острянка²⁷, Г.В. Самойленка, О.Г. Самойленка²⁸, В.В. Ткаченка²⁹, С.А. Токарева³⁰ протягом двох останніх десятиліть відновлено пам'ять про багатьох освітян Чернігівщини, які зазнали політичних репресій. Йдеться, зокрема, про численних представників Чернігівської та Ніжинської вищих шкіл – С.Г. Баран-Бутовича³¹, Г.А. Василенка³², Є.А. Рихліка³³, М.М. Бережкова³⁴, Б.Л. Луговського³⁵, М.Н. Петровського³⁶, І.Ф. Ройфмана³⁷, Б.М. Шевеліва³⁸, К.Т. Штепу (Штеппу)³⁹, П.К. Федоренка⁴⁰, В.Р. Фохта⁴¹ та ін.

Заслугове на увагу збірка нарисів Г.Є. Греченка, опублікована вже після смерті автора. У книзі здійснено спробу узагальнити відомості про репресоване вчительство 1930 – 1940-х рр., а також оприлюднено біографічні розвідки про окремих педагогів, які зазнали переслідувань, та список репресованих освітян⁴².

Завдяки всеукраїнському проекту «Реабілітовані історією» до наукового обігу було уперше запроваджено документи, що свідчать про масштаб та методи репресій. На пострадянському просторі цю проблематику вивчають історики Російської Федерації (В.Ф. Гришаєв⁴³, С.В. Семенов⁴⁴, І.С. Шилова⁴⁵ та ін.), Казахстану (Г.А. Жумасултанова⁴⁶), Білорусі (Л.В. Моряков⁴⁷) та ін.

На початку 1990-х рр. зарубіжні дослідники також отримали доступ до архівів радянських спецслужб. На увагу заслуговують монографії М. Джекобсона, С. Девіса, Р. Конквеста, збірник наукових статей, упорядкованих І. Гетті та Р. Маннінг, до якого було включено розвідки Д. Гоффмана, Г. Ріттерншпорна, Ш. Фітцпатрік, С. Уїткрофта, Х. Куромія⁴⁸.

Протягом двадцяти останніх років відбулися зрушення у вивченні історії депортацій, спецпоселень, ГУЛАГу, «Великого терору» 1937 – 1938 рр. Особливе зна-

чення в осмисленні масштабів демографічних втрат мають мартирологи, що містять узагальнені відомості про репресованих.

У 1989 р. було створено добровільне історико-просвітницьке товариство «Меморіал» (з 1992 р. – Міжнародне історико-просвітницьке, благодійне і правозахисне товариство «Меморіал»). Наприкінці 1980-х – на початку 1990-х рр. його ініціативні групи й відділення виникли у багатьох регіонах. Натепер він об'єднує організації пострадянських країн, що здійснюють дослідницьку, правозахисну, просвітницьку роботу, зокрема, увічнення пам'яті жертв політичних репресій, виявлення місць масових поховань⁴⁹.

Окрім друкованих видань дедалі більшого значення набуває інформація, оприлюднена на офіційних веб-сайтах. Функціонує Національний банк даних про жертв політичних репресій радянської доби в Україні, створений в рамках проекту «Реабілітовані історією» (<http://www.reabit.org.ua/nbr/>), опубліковано списки жертв політичного терору, впорядковані товариством «Меморіал» (<http://lists.memo.ru/>), Російською асоціацією жертв політичних репресій (<http://rosagr.natm.ru/regions.php>) та іншими державними, громадськими, благодійними організаціями, що прагнуть поновлення прав, соціального захисту і увічнення пам'яті незаконно репресованих громадян.

З метою забезпечення публічного доступу до інформації триває робота над створенням електронної бази біографічних даних про репресованих мешканців Чернігівської області, яка розміщена на сайті Пошукового агентства по створенню науково-документальних серіалів «Книга Пам'яті» та «Реабілітовані історією» за Інтернет-посиланням: <http://www.memory-book.org.ua>. Ця інформація постійно оновлюється.

***

Визначальну роль у державотворчих процесах ХХ ст. відіграла Українська революція 1917 – 1921 рр., після закінчення якої владу захопили більшовики. Натоді суспільство зіткнулося з низкою гострих соціальних проблем, у тому числі і в освітній сфері: стрімко зростає чисельність безпритульних дітей, спостерігалися низький рівень грамотності серед дорослого населення, брак педагогічних кадрів. Ці нагальні питання потребували першочергового вирішення, зважаючи на ускладнення ситуації внаслідок загального зuboжіння населення та руйнації економіки.

У 1919 – 1920 рр. керівництво навчально-науковими установами здійснювала Комісія освіти при Всеукраїнському революційному комітеті, а з 1920 р. – Народний комісаріат освіти УСРР.

На підставі постанови РНК УСРР «Про організацію місцевих органів радянської влади і порядок управління» від 8 лютого 1919 р. було створено губернські, міські та повітові відділи народної освіти. Безпосереднім їх завданням стало керівництво навчальними установами, створення мережі шкіл, хат-читалень, клубів, дитбудинків, ліквідація неписьменності серед населення, керівництво політико-виховною та культурно-масовою роботою.

Від перших днів встановлення радянської влади державна політика ґрунтувалася

на принципах застосування різних типів насильства, випробуваних ще під час «червоного терору», проголошеного постановою РНК РСФРР від 5 вересня 1918 р.⁵⁰.

З навчальних закладів поступово витісняли викладачів із дореволюційним стажем, оскільки першою опозиційною групою влада визнала саме інтелігенцію «старої» школи. Процес «перебудови» освітніх та наукових установ на нових комуністичних засадах здійснювався шляхом грубого втручання в навчальний процес, вилучення «шкідливої» літератури «контрреволюційного змісту»⁵¹.

Процес ідеологізації освіти супроводжувався заходами, спрямованими на утвердження марксистсько-ленінської методології як єдиноможливої під час викладання усіх навчальних курсів гуманітарного і математично-природничих циклів. Здійснювалася неприхована «війна» з альтернативними науковими концепціями шляхом переслідування провідних учених⁵². Розгром наукових шкіл супроводжувався звільненням працівників з посад, публічним засудженням їхніх поглядів і праць.

Ще однією характерною ознакою становлення більшовицької тоталітарної влади, стало поступове проникнення компартійної ідеології в усі сфери суспільного життя. Прикладом може слугувати організація курсів для комуністів-вчителів у 1922 р. з метою їх підготовки до роботи у селах, запровадження курсів політграмоти в усіх школах Чернігова⁵³. Було створено первинні парторганізації КП(б)У та ЛКСМУ у вищих та середніх навчальних закладах Чернігівщини, мережу постійно діючих шкіл по вивченню історії партії для членів та кандидатів КП(б)У і так званих істпартів, діяльність яких була спрямована на вивчення історії революційного руху та соціалістичного будівництва⁵⁴.

Формування освітньої системи нового типу передбачало суттєві зміни в системі навчальних закладів усіх рівнів. Зокрема, було здійснено уніфікацію навчальних закладів: приватні школи було ліквідовано, така ж доля спіткала й освітні установи, створені за ініціативи релігійних громад. У 1917 – 1919 рр. у Чернігові було припинено діяльність духовної семінарії та духовного училища⁵⁵. Жіночі та чоловічі гімназії були перетворені у трудові школи або зовсім припинили своє існування.

Освітня система поступово трансформувалася у складову «ідеологічної машини» УСРР, активний інструмент антирелігійної пропаганди та боротьби з інакомисленням в цілому. Зокрема, більшовики декларували світський характер навчання, тобто відокремлення школи від церкви⁵⁶. Другий Всесоюзний з'їзд спілки безвірників у 1929 р. порушив питання щодо звільнення віруючих учителів з роботи без можливості працевлаштування в інших навчальних закладах. Було також розпочато «чистку» серед викладачів вищів та студентів – вихідців з духовенства. У 1929 – 1930 рр. Народний комісаріат освіти УСРР поширив методичні рекомендації «Антирелігійне виховання в школі соцвиху». Нарком освіти УСРР В.П. Затонський у 1934 р. видав наказ «Про антирелігійну роботу в школі і серед дорослих» – відтак, складовою роботи вчителя стало антирелігійне виховання і серед дорослого населення⁵⁷.

Форсована індустріалізація та колективізація сільського господарства зумовили зростання попиту на кваліфіковану робочу силу. Але населення через низьку освіченість було неспроможне опанувати потрібні професії: мережа закладів Чернігівської губернії станом на 1920 р. налічувала лише 150 шкіл з ліквідації

неписьменності серед дорослих. Вже у 1925 р. їх кількість зросла до 820, функціонували також 1 700 початкових шкіл. 14 серпня 1930 р. було прийнято постанову ЦВК і РНК про запровадження обов'язкової загальної початкової освіти, що спричинило стрімке зростання мережі навчальних закладів. Протягом 1927 – 1933 рр. чисельність учнів у загальноосвітніх школах СРСР загалом зросла з 1 млн. 600 тис. до 21 млн. 400 тис. У школах та вишах нового типу культивувалися соціалістичне змагання та ударництво, спрямовані на нівелювання індивідуальності, формування «міцних колективів, об'єднаних спільною загальною ідеєю, метою, і, нарешті, напрямком думок»⁵⁸.

Зростання кількості початкових навчальних закладів, запровадження мережі шкіл для дорослих потребували форсованої підготовки педагогічних кадрів. Спеціальна педагогічна освіта забезпечувала швидку підготовку вчителів у достатній кількості, хоча, за твердженням дослідників, значно знизився рівень їхньої кваліфікації⁵⁹. У 1920 р. у Чернігові, Ніжині, Бахмачі та Кролевеці почали діяти робітничі факультети – загальноосвітні заклади, що надавали робітникам, селянам та демобілізованим червоноармійцям загальну середню освіту і готували їх до вступу у вищі навчальні заклади⁶⁰. У 1925 р. Прилуцька учительська семінарія, що готувала викладачів початкової школи, була перетворена у педагогічний технікум⁶¹. 1931 р. було засновано Новгород-Сіверський⁶², а 1934 р. – Ніжинський педагогічні технікуми⁶³. Наприкінці 1930-х рр. в області діяли 70 вищих та середніх навчальних закладів із загальною чисельністю студентів понад 20 тис. чоловік, в яких працювали понад 700 викладачів⁶⁴.

Суттєвий вплив на розвиток освітньої системи справила «політика українізації», що являла собою тимчасовий політичний маневр, необхідний засіб для зміцнення радянської влади. Символічно, що її ідеологами стали діячі, які почергово обіймали посаду наркомів освіти – О.Я. Шумський (у вересні 1924 р. – лютому 1927 р.) та М.О. Скрипник (у березні 1927 р. – лютому 1933 р.). Їхні прізвища згодом стали назвами для так званих «націоналістичних ухилів» – «шумськизму» та «скрипниківщини». Наприкінці 1920-х рр. влада відмовилася від «політики українізації», на зміну якій прийшов антиукраїнський курс. Його супроводжувала хвиля сфабрикованих справ, спрямованих на дискредитацію провідних діячів української освіти, культури, науки, залякування суспільства⁶⁵. Чернігівщину не оминуло відлуння найбільш гучного показового процесу над членами вигаданої ОДПУ «Спілки визволення України» («СВУ»). Серед заарештованих був один із засновників Чернігівського наукового товариства, очільник Інституту української наукової мови ВУАН Г.Г. Холодний⁶⁶.

Ще одним інструментом державного терору став організований компартійною владою у 1932 – 1933 рр. Голодомор. У відповідності з нормативними документами постачання продуктів харчування сільській інтелігенції, у тому числі педагогам, було покладено на колгоспи, внаслідок чого освітяни опинилися у повній залежності від колективних господарств. Оскільки статистичні установи дані про смертність жителів села за соціально-професійною приналежністю не фіксували, освітяни «розчинилися» серед жертв Голодомору у загальній категорії «сільське населення»⁶⁷.

Переслідування освітян виразно простежувалося під час так званої чистки партії у 1933 – 1934 рр. Боротьбу з «проявами буржуазно-націоналістичної ідеології»

Будинок Новгород-Сіверського педагогічного училища

Будинок Прилуцької учительської семінарії, пізніше педагогічного технікуму

очолили місцеві комітети КП(б)У. Ці заходи виявилися руйнівними, перш за все, для вищих навчальних закладів та усіх управлінських ланок освітньої системи.

Завідувачі Чернігівського обласного відділу народної освіти, які обіймали цю посаду протягом 1934 – 1936 рр., та їхні підлеглі також постраждали від переслідувань й пережили публічне цькування. Їм закидали нерішучу «боротьбу з класово-чужими

С.С. Порада

елементами», призначення на посаду «ворогів народу». Колишнього керівника обласного відділу народної освіти Й.С. Пелеха було звинувачено у впровадженні націоналістичних скрипниківських «теорій» і у лютому 1934 р. звільнено з посади заступника голови Олишівського райвиконкому, яку він обіймав на той час, і виключено з партії. Каральні заходи не минули міські та районні відділи освіти⁶⁸.

Та чи не найбільше постраждали викладачі вищої школи у Чернігові, Глухові та Ніжині. Стрімкі зміни зробили їх вкрай вразливими до зовнішніх впливів. Поступова втрата будь-якої автономії, залежність від партійного втручання в навчальний процес зумовили відтік викладацьких кадрів. У 1934 р. втратив посаду директора Глухівського учительського інституту Ю.Я. Рожков, звинувачений парторганізацією у тому, що надав прихисток в навчальному

закладі «кублу вигнаних з інших вузів українських націоналістів». Інститут позбувся не тільки висококваліфікованих викладачів та успішних студентів, а й перспективних факультетів – історичного та мовно-літературного, які комісія по чистці партії запропонувала перевести в інші навчальні заклади⁶⁹.

У 1933 р. було звільнено з посади директора Чернігівського учительського інституту М.О. Мірошниченка⁷⁰, а у 1935 р. його наступника – «троцькіста-дворушника» І.Ф. Ройфмана⁷¹. Статті, вміщені у «Записках Ніжинського інституту соціального виховання», стали приводом до критики авторів та їх подальшого звільнення з роботи.

У січні 1934 р. був звільнений внаслідок «притуплення з його боку більшовицької пильності» директор Ніжинського педагогічного інституту С.С. Порада. Згодом було «з'ясовано», що в інституті «шпигуни, троцькісти, українські націоналісти», «контрреволюційні елементи» та «класові вороги» становили майже 10% професорсько-викладацького складу⁷².

Влада вдалась і до вже звичного вилучення з бібліотек навчальних закладів забороненої літератури, у тому числі й творів класиків української літератури В.К. Винниченка, Б.Д. Грінченка та ін⁷³.

Кінець 1930-х рр. ознаменували безпрецедентні за своєю масштабністю репресивні заходи, що увійшли в історію під назвою «Великий терор». Його відлуння торкнулося усіх сфер життя Чернігівщини і не минуло жодної ланки народної освіти.

Репресивні заходи здійснювалися шляхом залучення як судових, так і позасудових органів (так звані «трійки» та «двійки» НКВС). Підставою для арешту учителів та викладачів вищих навчальних закладів були обставини їхнього минулого життя, зокрема активна участь у національно-визвольній боротьбі українського народу у

1917 – 1921 рр.

Переслідували вихідців із певних соціальних груп – дворянства, міщанства, заможного селянства і духовенства. Важливим фактором було етнічне походження освітян, адже влада здійснювала так звані «національні операції», що супроводжувалися наступом на школи національних меншин. Упродовж 1937 – 1938 рр. «ворогів народу» шукали в усіх ланках освітньої системи.

Змінилася й атмосфера у навчальних закладах, співробітники яких перебували у стані всезагальної підозри та страху, мали місце «стукацтво» та інші неприйнятні для професійної педагогічної етики явища. До редакцій газет, партійних інстанцій, радянських органів надходили анонімки, доноси, скарги.

Так, директора Чернігівського педінституту Г.А. Василенка звинуватили в упередженому ставленні на іспитах до студентів-комуністів та комсомольців, втраті пильності щодо поведінки окремих студентів, хибному трактуванні марксистсько-ленінських положень. 21 листопада 1937 р. Г.А. Василенка було розстріляно⁷⁴.

Директора Ніжинського педінституту М.П. Загорецького звинуватили в антирадянській діяльності. Його було розстріляно 23 квітня 1938 р. У зв'язку з репресіями у навчальному закладі викладачів-«націоналістів» не викладалися деякі дисципліни, не друкувалися «Наукові записки»⁷⁵.

Поглибилася й проблема соціального сирітства, оскільки діти «ворогів народу» вилучалися з сімей. Турботу про них було покладено переважно на навчальні заклади інтернатного типу, що мали забезпечити «комуністичне виховання». Таким чином, співробітники дитячих будинків «особливого режиму» долучилися до руйнування «соціально-чужих сімей», а ці заклади освіти було опосередковано перетворено у засіб примусу⁷⁶.

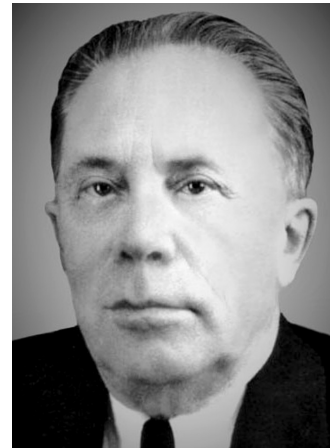
«Великий терор» було припинено наприкінці 1938 р., однак насправді він лише «зменшив оберти», адже арешти тривали і в 1939 – 1941 рр.

Арешти не оминули і освітян – уродженців Чернігівщини, які мешкали за межами «малої Батьківщини». Жертвою сталінського терору став уродженець Чернігова В.М. Ганцов – видатний мовознавець, викладач кількох київських вишів. Заарештований за звинуваченням у приналежності до «СВУ», він провів 17 років у таборах ГУЛАГу, і був повністю реабілітований вже помертву⁷⁷.

У 1931 р. було розстріляно декана біологічного факультету Київського інституту профосвіти уродженця Чернігова М.М. Воскресенського⁷⁸.

Згідно з постановою колегії ОДПУ СРСР від 9 березня 1934 р. був розстріляний колишній директор Київського польського інституту соціального виховання С.В. Сохацький, який народився у Ніжині⁷⁹.

Зазнав переслідувань уродженець Остра, засновник Інституту демографії АН УСРР, професор М.В. Птуха. У 1937 – 1938 рр. очолюваний ним Інститут стати-

О.О. Карпенко

М.В. Птуха

*Меморіальна дошка М.В. Птуса,
м. Остер*

стики було ліквідовано як «шкідницький», адже влада прагнула приховати результати статистичних досліджень та перепису населення, що висвітлювали наслідки Голодомору – найбільшої соціальної та демографічної катастрофи України 1930-х рр.⁸⁰

Така ж доля спіткала і О.О. Карпека, який народився у Кролевіці (натепер – Сумська обл.). Майбутній педагог, перший заступник наркома освіти УСРР, ректор кількох навчальних закладів навчався у Новгород-Сіверській гімназії та Ніжинському історико-філологічному інституті. Через переслідування він змушений був залишити Україну і продовжив викладацьку діяльність у РСФРР⁸¹.

На Чернігівщині вшановано пам'ять кількох освітян – зокрема, у м. Остер будинок, в якому провів дитячі роки М.В. Птуха, у 1980 р. включено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, на ньому відкрито меморіальну дошку.

У Ніжині в 2016 р. на виконання Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» було перейменовано вулицю на честь уродженця Сосниччини історика Миколи Петровського⁸², якого наприкінці 1920-х рр. переслідували через «націоналістичну діяльність»⁸³.

У Чернігові одну з вулиць названо іменем Всеволода Ганцова⁸⁴ (ще у 1993 р., на будинку, де в останні роки свого життя мешкав науковець, встановлено меморіальну дошку).

***

Представлений у виданні блок «Мовою документів» містить матеріали, що відображають різні аспекти репресій проти освітян та охоплюють 1920 – 1950-ті рр. До книги увійшли документи, що висвітлюють перебіг репресій у межах адміністративних кордонів Чернігівської області, вклюно

*Члени комісії зі складання словника української живої мови ВУАН:
стоять зліва направо: В.К. Дем'янчук, В.М. Ганцов, Г.К. Голоскевич, О.Т. Андрієвська,
сидять зліва направо – П.Я. Стебницький, академік ВУАН А.Ю. Кримський,
М.М. Грінченко, академік ВУАН С.О.Єфремов, фото 1922 р.*

з територіями, які нині входять до складу Полтавської та Сумської областей. Це матеріали з фондів Державного архіву Чернігівської області та Галузевого архіву Управління СБУ у Чернігівській області, більшість яких уперше запроваджується до наукового обігу.

Серед публікованих матеріалів – діловодна документація вищих навчальних закладів Чернігівщини (ф. Р – 608), установ різних ланок системи освіти, зокрема, листування Інспектур наросвіти (ф. Р – 5492). Також оприлюднено протоколи засідань, доповіді та звіти партійних осередків навчальних закладів, культпропвідділів ЦК КП(б)У, Чернігівського обкому і райкомів КП(б)У, матеріали комісій по чистці парторганізацій (ф. П – 470, ф. П – 1669). Вони свідчать про втручання партійних органів у роботу навчальних закладів та формування особливої атмосфери, яка унеможливила інакомислення і вільну творчудумку в учнівських, студентських та викладацьких колективах.

Опрацьовано також документи особового походження – листи, заяви, звернення освітян, адресовані партійному керівництву щодо їх поновлення на посадах, доповідні записки, листи наклепниць-

*Меморіальна дошка В.М. Ганцову,
м. Чернігів*

М.Н. Петровський

кого змісту, фактично доноси, що слугували приводом для переслідувань педагогічних працівників.

Окрему групу матеріалів складають скарги репресованих освітян щодо перегляду їхніх справ та реабілітації, витяги з автобіографій, характеристики з місць роботи (ф. Р – 8840). Ці матеріали розкривають обставини фабрикування справ і аргументують правову безпідставність та ідеологічну спрямованість терору.

До книги включено статті, опубліковані на шпальтах місцевих видань, які слугували інструментами публічного цькування жертв репресивної політики, пропагували ненависть до «ворогів народу», «шкідників» та їхніх «посібників» серед освітян.

До цієї групи джерел також належать листи, надіслані до редакцій періодичних видань, у тому числі від сільських кореспондентів, з критикою на адресу педагогічних працівників, які слугували приводом для репресивних заходів.

1. Айерман Р. Социальная теория и травма // Социологическое обозрение. – 2013. – Т. 12. – № 1. – С. 121 – 138.
2. Шаповал Ю. Україна 20 – 50-х років: сторінки ненаписаної історії. – К.: Наукова думка, 1993. – 350 с.
3. Білокінь С. Масовий терор як засіб державного управління в СРСР. 1917 – 1941 рр.: джерелознавче дослідження. – К.: Укр. пропілеї, 2016. – 694 с.
4. Касьянов Г.В. Українська інтелігенція 1920-х – 30-х років: соціальний портрет та історична доля. – К.: Глобус, Вік; Едмонтон: Канад. ін-т Укр. Студій Альберт. ун-ту, 1992. – 176 с.
5. Литвин Н.М. Політичні репресії проти наукової інтелігенції в радянській Україні в 1920 – 1930-х роках (ідеологічні аспекти проблеми): автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.01. – К., 2006. – 23 с.
6. Рубльов О.С., Черченко Ю.А. Сталінщина й доля західноукраїнської інтелігенції. – К.: Наукова думка, 1994. – 349 с.
7. Сліпущенко С.М. Сучасна вітчизняна історіографія про репресії проти інтелігенції в радянській Україні в 20 – 30-х роках ХХ століття // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Сер.: Історичні науки. – 2012. – Вип. 3.33. – С. 302 – 307. [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmd_u_2012_3.33_41.
8. Васильчук Г. Політичні репресії в УСРР 20 – 30-х рр. ХХ ст.: історіографічний аспект // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. – К., 2008. – Вип. 39. – С. 281 – 291 [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.ipiend.gov.ua/uploads/nz/nz_39/vasylchuk_politychni.pdf.

9. Русін Р.М. Проблема масових політичних репресій в Україні в працях радянських та вітчизняних дослідників (1920 – 1970 рр.) // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Сер.: Історичні науки. – 2013. – Вип. 3.34. – С. 292 – 296. – [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmd_u_2013_3.
10. Терлецька І. «Великий терор» в Українській РСР: історіографічний дискурс // З архівів ВУЧК – ГПУ – НКВД – КГБ. – 2012. – № 2. – С. 372 – 385.
11. Марочко В.І., Гьотц Х. Репресовані педагоги України: жертви політичного терору (1929 – 1941). – К.: Науковий світ, 2003. – 302 с.
12. Освітня Черкащини – жертви радянського тоталітарного режиму: документальне видання / [упоряд. В.В. Масненко (науковий редактор), В.С. Романов, С.О. Шамара]. – Черкаси: «Брама-Україна», 2009. – 272 с.
13. Журецький Я.І., Шитюк М.М. Освітня Миколаївщини – жертви репресій сталінізму. – Миколаїв, 1994. – 66 с.
14. Погорелов А. Криваві жнива 1930-х рр.: НКВС проти Миколаївської педагогічної інтелігенції [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-text-10529.html>.
15. Михайлуца М., Бурундукова М. Сталінщина: розвал національних шкіл Одещини (1937 – 1938 рр.) // Розбудова держави. – 1994. – № 6. – С. 45 – 47.
16. Левченко В. Одеські увертюра та епілог «опери СВУ»: до історії чекістського сценарію знищення інтелектуальної еліти в УСРР у 1920 – 1930-х рр. // З архівів ВУЧК – ГПУ – НКВД – КГБ. – 2014 – № 2. – С. 33 – 62.
17. Ключенко Д.М., Фурсенко Л.І. Освітня Одещини – жертви репресій тоталітаризму. – Одеса, 1995. – 98 с.
18. Петровський Е.П. Одеський обласний відділ народної освіти в період масових репресій 1930-х років: невідомі сторінки історії // Одеський мартиролог: Дані про репресованих Одеси і Одеської області за роки радянської влади. – Т. 3 / [уклад.: Л.В. Ковальчук, Г.О. Разумов]. – Одеса: ОКФА, 2005. – С. 827 – 842.
19. Зінько Ю.А., Романець Л.М., Романюк І.М. Ідеологічний тиск на вчительство Вінниччини в повоєнні роки // Наукові записки: зб. наук. пр. Сер. Історія. – Вінниця, 2007. – Вип. 12. – С. 224 – 227.
20. Мошик І.В. Становлення в регіональній вищій школі Чернігівщини нових організаційних форм та методів навчання як засобу формування нового інтелігента у 20-х рр. ХХ ст. // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2009. – Вип. 49. – С. 33 – 43. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ltkr_2009_49_8; Мошик І.В. Історіографія проблеми діяльності вишів Чернігівщини у 20-ті – 30-ті роки ХХ ст. // Сіверщина в історії України: зб. наук. пр. – К.: Глухів, 2013. – Вип. 6. – С. 464 – 472.
21. Рожкова Л.І. Репресії проти освітянської інтелігенції Сумщини в умовах згорання політики українізації (30-ті роки ХХ ст.) // Сьома наукова історико-краєзнавча конференція Сумщини. – Суми, 2007. – С. 178 – 184.
22. Місінкевич Л.Л. Репресії щодо польського учительства на Поділлі в 30-х роках ХХ століття // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. – 2002. – № 1. – С. 37 – 42.
23. Кузьменко М.М. Науково педагогічна інтелігенція в УСРР 20 – 30-х років: соціально професійний статус та освітньо культурний рівень. – Донецьк: Норд-Прес, 2004. – 455 с.
24. Демченко Т.П. Більшовицький терор в Україні в 20 – 30-ті роки ХХ ст. Чернігівщина: навч. посіб. – Чернігів, 2007. – 38 с.

25. Зозуля С.Ю. Справа про ліквідацію Глухівського інституту народної освіти в фондах Ніжинського архіву // Сіверщина в історії України: Зб. наук. пр. – К.: Глухів, 2009. – Вип. 2. – С. 184 – 190.
26. Казимір В. Діяльність В. Дубровського на чолі харківської «Просвіти» (1941 – 1943) // Сіверянський літопис. – 2011. – № 6. – С. 96 – 103.
27. Острянюк А.М. Микола Неонович Петровський. «Особисто, конфіденційно» // Архіви України. – 2010. – Вип. 3 – 4. – С. 110 – 116.
28. Самойленко Г.В., Самойленко О.Г. Ніжинська вища школа: сторінки історії – Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя; ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2005. – 420 с.
29. Ткаченко В.В. Показові політичні процеси 20-х – початку 30-х років ХХ ст. та їх роль у винищенні української наукової інтелігенції // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки: Наук. вісник: зб. наук. праць. – Вип. 18 – С. 37 – 56.
30. Токарев С. Репресії проти викладачів Ніжинського педагогічного інституту в 1930-х рр. // З архівів ВУЧК – ГПУ – НКВД – КГБ. – 2013. – № 1. – С. 146 – 168.
31. Коваленко О.Б. Баран-Бутович Степан Гаврилович // Енциклопедія історії України: у 10 т. / [редкол.: В.А. Смолій (голова) та ін.]. – К., Наук. думка, 2003. – Т. 1. – С. 182.
32. Боровик А.М. Реабілітований історією: Василенко Григорій Андрійович – директор Чернігівського учительського інституту (1935 – 1937 рр.) // Матеріали науково-практичної конференції «Третє Фльорівське читання». – Чернігів, 2013. – С. 5 – 8.
33. Самойленко О.Г. Політика українізації і трагедія вчених ІНО в Ніжині в 20 – 30-ті рр. ХХ ст. // Інтелігенція і влада. – Вип. 3. – С. 205 – 212.
34. Острянюк А.М. М. Бережков: штрихи до біографії // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2009. – Вип. 48: Регіональна історія та культура в сучасних дослідженнях. – С. 196 – 201.
35. Коваленко О. Борис Львович Луговський // Реабілітовані історією. Чернігівська область / [упорядники: О.Б. Коваленко, Р.Ю. Подкур, О.В. Лисенко, О.І. Железна]. – Чернігів: РВК «Деснянська правда», 2010. – Кн. 2. – С. 570 – 574.
36. Дмитрієнко С.В. Студентські роки Миколи Петровського // Сіверянський літопис. – 1995. – № 4 – С. 96 – 103.
37. Боровик А.М. І.Ф. Ройфман – директор Чернігівського педагогічного інституту (1933 – 1935 рр.) // Сіверянський літопис. – 2015. – № 4. – С. 215 – 220.
38. Коваленко О. Борис Михайлович Шевелів // Реабілітовані історією. Чернігівська область. – Кн. 2... – С. 566 – 570.
39. Верба І.В., Самофалов М.О. Історик Кость Штеппа: людина, вчений, педагог. – К., 2010. – 196 с.
40. Коваленко О.Б. Павло Федоренко як архівіст і археограф //Українське архівознавство: Історія, сучасний стан та перспективи: Наук. доп. Всеукр. конф. – К., 1997. – Ч. 1.– С. 199 – 204.
41. Острянюк А.М. Неопублікована автобіографія В. Фохта // Сіверянський архів: Науковий щорічник. – 2008. – Вип. 2. – С. 95 – 99.
42. Греченко Г.Є. Репресовані освітяни Чернігівщини. – Чернігів, 2003. – 150 с.
43. Гришаев В.Ф. Барнаульские педагоги – жертвы политических репрессий. – Барнаул: Акция-Информ-Плюс, 2010. – 184 с.
44. Семенов С.В. Политические репрессии в сфере образования и культуры Южного Урала в 30-е годы ХХ века: дис. ... канд. ист. наук: 07.00.02 / С.В. Семенов. – Оренбург, 2009. – 216 с.
45. Шилова И.С. Политические репрессии против технической и педагогической интеллигенции в конце 1920 – конце 1930-х годов: по материалам Пермского региона: автореф. дис. ... канд. ист. наук: 07.00.02 / И.С. Шилова – Пермь, 2013. – 28 с.

46. Жумасултанова Г.А. Политические репрессии в Казахстане в условиях тоталитарного режима (20-начало 50-х гг.): автореф. дис. ... степени канд.ист. наук – Караганда, 1999. – 32 с.
47. Моряков Л.В. Репрессированные литераторы, ученые, работники образования, общественные и культурные деятели Беларуси, 1794 – 1991. Т. I – III [Электронный ресурс] / Режим доступа: <http://www.marakou.by/ru/davedniki/represavanuyya-litaratary/pradmova.html>.
48. Васильчук Г. Політичні репресії в УСРР 20 – 30-х рр. ХХ ст... – С. 287.
49. Кринко Е.Ф., Кропачев С.А. Отечественная историография политических репрессий в СССР: формы и практики изучения. Доклад на пленарном заседании Международного симпозиума «Роль ГУЛАГа в освоении циркумполярной зоны» (Воркута, 17 – 19 октября 2013 г.) [Электронный ресурс] / <http://illhkomisc.ru/wp-content/uploads/2014/11/krinko.pdf>.
50. Карательная политика советского государства // ГУЛАГ (Главное управление лагерей) 1917 – 1960 / [под ред. А.Н. Яковлева]. – М.: Международный Фонд «Демократия», 2000. – С. 15.
51. Держархів Чернігівської області, ф. Р – 5492, оп.1, спр.1534, арк.93.; спр.1594, арк.49.
52. Там само. – ф. Р – 8840, оп.3, спр.4055, арк.72 – 78.; ф. П – 1669, оп.1, спр.272, арк.3 – 140; ф. П – 470, оп.1, спр.802, арк.11 – 15.
53. Реабілітовані історією. Чернігівська область / [Упорядники: О.Б. Коваленко, Р.Ю. Подкур, О.В. Лисенко, О.І. Железна]. – Чернігів: РВК «Деснянська правда», 2008. – Кн. 1. – С. 167.
54. Там само. – С. 454.
55. Чернігівщина: енциклопедичний довідник. – К., 1990. – С. 874, 899.
56. Реабілітовані історією. Чернігівська область. – Кн. 1... – С. 146.
57. Славута Г. Антирелігійна політика радянської держави в галузі народної освіти у 20 – 30-х рр. // З архівів ВУЧК – ГПУ – НКВД – КГБ. – 1998. – № 1 – 2. – С. 244 – 252.
58. Крупская Н.К. Собрание сочинений. – М., 1959.
59. Самойленко Г.В., Самойленко О.Г. Ніжинська вища школа... – С. 215.
60. Чернігівщина: енциклопедичний довідник... – С. 710.
61. Там само. – С. 666.
62. Там само. – С. 549.
63. Там само. – С. 525.
64. Реабілітовані історією. Чернігівська область. – Кн. 1... – С. 484.
65. Політичні репресії в УРСР кін. 1920-х – 1-й пол. 1930-х рр. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.territoryterror.org.ua/uk/>.
66. Даниленко С.В. Школа В.Дурдуківського в 1920-х роках // Наукові записки [Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського]. Серія: Історія. – 2014. – Вип. 22. – С. 54 – 59.
67. Даниленко В.М., Кузьменко М.М. Науково-педагогічна інтелігенція в роки голоду // Український історичний журнал. – 2003. – № 5. – С. 145 – 155.
68. Марочко В.І., Гьотц Х. Репресовані педагоги України... – С. 250 – 251.
69. Мошик І.В. Політичні репресії викладацького складу вищів Чернігівщини у 30-ті роки ХХ ст. // Сіверщина в історії України: 36. наук. пр. – К., Глухів, 2011. – Вип. 4. – С. 401 – 406.
70. Боровик А. М.О. Мірошніченко – один з двадцяти керівників навчального закладу // Сіверянський літопис. – 2015. – № 3. – С. 149 – 156.
71. Боровик А.М. І.Ф. Ройфман – директор Чернігівського педагогічного інституту (1933 – 1935 рр.) ... – С. 219.
72. Марочко В.І., Гьотц Х. Репресовані педагоги України... – С. 168 – 170.
73. Держархів Чернігівської області, ф. П – 470, оп.1, спр.802, арк.11 – 15.

74. Боровик А.М. Реабілітований історією: Василенко Григорій Андрійович – директор Чернігівського учительського інституту (1935 – 1937 рр.) ... – С. 5 – 8.
75. Самойленко Г.В., Самойленко О.Г. Ніжинська вища школа... – С. 272.
76. Реабілітовані історією. Чернігівська область. – Кн. 1... – С. 43 – 45.
77. Докладніше див.: Ткаченко В.В. Трагічна доля видатного мовознавця В.М. Ганцова (1892 – 1979) та його внесок у розвиток української філології // Література та культура Полісся. – Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2009. – Вип. 51: Регіональна історія та культура XVII – XX ст.: сучасний погляд на проблеми та особи. – С. 191 – 198.
78. Марочко В.І., Гьотц Х. Репресовані педагоги України... – С. 152.
79. Докладніше див.: Міщенко І. Репресовані педагоги Польського педагогічного інституту // Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. пр. – Чернівці, 2014. – Вип. 702/703: Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. – С. 64 – 69.
80. М.В. Птуха – видатний український вчений-демограф [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.idss.org.ua/ptuha_rus.html.
81. Чуткий А.І. Невідоме про відомих: з історії нашого ректорського корпусу. Олександр Олександрович Карпеко // Економіст. – 2008. – № 13 – 15 – С. 10 – 11.
82. Рішення Виконавчого комітету Ніжинської міської ради від 11 червня 2015 р. № 150 – «Про перейменування вулиць м. Ніжина» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nizhynrada.org>.
83. Пінчук Ю.А. Петровський Микола Неонович // Енциклопедія історії України: у 10 т. / [редкол.: В.А. Смолій (голова) та ін.]. – К., Наук. думка, 2003. – Т. 8. – С. 194.
84. Розпорядження чернігівського міського голови від 12 лютого 2016 року № 46-р. «Про перейменування вулиць та провулків міста» – [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.chernigiv-rada.gov.ua/document/rozporядzshenya-mer/7960>.

№ 1

**Лист інспектури народвіти Прилуцького окрвиконкому до Головліту УСРР про
вилучення шкідливої літератури**

13 травня 1926 р.

Окрліт повідомляє, що мається потреба перевірити літературу, яка знаходиться в розпорядженні релігійних общин, оскільки там є книжки контрреволюційного змісту, а тому прохання дати найскоріше відповідні вказівки щодо вилучення цієї літератури і надіслати, зокрема, орієнтовочний список книжок, які підлягають із'яттю по релігійним общинам. Відносно цього є міркування на вилучення такої літератури і Відділа Релігійних Культів, крім цього, дайте вказівки щодо реалізації із'ятої літератури із книгозбірень сільбудів і хат-читалень.

Окрінспектор Н[ародної] О[світи]

ДРОЗДОВ

Інспектор Окрліту

РАБІНОВИЧ

Секретар

[підпис]

САПОЛОВИЧ

*Держархів Чернігівської області, ф. Р – 5492, оп.1, спр.1594, арк.49. Завірена копія.
Машинопис.*

№ 2

**Лист інспектури народвіти Прилуцького окрвиконкому головам райвиконкомів
про роботу окружної комісії по вилученню шкідливої літератури**

6 липня 1926 р.

Беручи на увагу, що робота, яка почата по вилученню шкідливої літератури, являється роботою складною і надзвичайно відповідальною. Складність роботи характеризується тим, що з одного боку треба зберегти все цінне, що буде сприяти дальшому культурному зростанню робітничого класу, а з другого – вилучити всю літературу, що шкідливо впливає на класову самосвідомість широких мас, літературу, що розпалює національну боротьбу, релігійний фанатизм, макулатуру і т. ін.

Робота в справі вилучення вимагає продуманого і обережного підходу до кожної книги. Слід зауважити, що на місцях зроблено цілу низку великих та грубих помилок, які витікають з випадкового складу комісії та з неухважного відношення з боку місцевих органів. Щоб уникнути помилки у майбутньому, уникнути помилок у справі вилучення, райвиконкому треба звернути більшу увагу на цю роботу.

Округова комісія вирішила, аби уникнути помилок, взяти на облік всю літературу і закінчить її по перше вересня. Для прискорення цієї роботи по районах комісії складатися не будуть, а кожна книгозбірня, яка знаходиться по Вашому району, повинна до указанного терміну і по формі надіслати облік всіх книжок, які маються в книгозбірнях. Округова комісія після

перевірки цих книжок по списку буде сповіщати, яка література мусить бути із'ята.

Раніш надіслані списки від деяких книгозбірень рахуються недійсними, оскільки списки не составлені по формі, небрежно, по яким виявити ту або іншу книжку і зміст її неможливо.

Для прискорення цієї роботи Окрінспектура Наросвіти при цьому надсилає форми для всіх книгозбірень Вашого району.

Окрінспектура НО покладає відповідальність за проведенням і доглядом цієї роботи на райвиконкоми. Бібліотеки слідуючих сіл списки не надсилають, оскільки там із'яття округовою комісією проведено.

Харківці РСБ, Каплинська біб[ліотека] при х[аті] – читальні, Дейманівська біб[ліотека] при х[аті] – читальні, Дашенківська біб[ліотека] при х[аті] – читальні, Прихідська біб[ліотека] при х[аті] – читальні, Білоцерківська біб[ліотека] при СБ.

Прилуцький район: Валківська біб[ліотека], Заїздська біб[ліотека], Оникіївська біб[ліотека], Густинська біб[ліотека], Онищенківська біб[ліотека], Дубогаївська біб[ліотека], Переволочанська біб[ліотека], Іванківська біб[ліотека], Богданівська біб[ліотека], Боршнянська біб[ліотека].

Срібнянський район: Гурбинська біб[ліотека] при СБ, Дейманівська біб[ліотека], Савинська біб[ліотека] при х[аті]-читальні, Никонівська біб[ліотека] при х[аті]-читальні, Сокиринська біб[ліотека] при СБ, Іванівська при СБ, Подільська – при х[аті]-читальні, Васьківцівська – при х[аті]-читальні.

Окрінспектор н[ародної] о[світи]

Інспектор Окрліту

Т[имчасово] в[иконуючий] о[бов'язки] секретар[я]

ДАШЕВСЬКА

РАБІНОВИЧ

ЛЮБАРСЬКИЙ

Держархів Чернігівської області, ф. Р – 5492, оп.1, спр.1534, арк.93. Копія. Машинопис.

№ 3

Стаття «Їм не місце радянським учителям»¹ про роботу «куркульських доньок» на педагогічних посадах

25 листопада 1929 р.

«Їм не місце радянським учителям»

В с. Білоусівці Драбівського району живе один заможний дядя – це Каюк Микола Антонович, якого можна попросту назвати куркулем, бо і дійсно він куркуль, навіть земельна громада під час землевпорядження намітила його вислати з села на окремий хутор, котрий спеціально відрізала для всіх куркулів. Отже, дивно, що цього куркуля доньки Каюк Мотря Миколаївна та Олександра Миколаївна, не маючи авторитету в селі, порішили виїхати в місто таємно від усіх селян, а в м. Прилуки яким-то чином улаштувались на педагогічну підготовку, а в сучасний момент мають посади учительок в межах Прилуцької округи, навіть одна думає їхати тримати іспит в педагогічний інститут у Києві. Цікаво, чи інспектура хоч які-небудь затребувала в них документи, улаштовуючи їх на посади, чи може повірила на дві пари «голубіньких глаз

дам полусвета», якщо можна так висловитись. Отже, на це треба звернути увагу, кому буде слід, і накрутити пропелера тому, хто влаштував на посади, а Каюкових завернути додому, нехай вони не сіють контрреволюції серед селянства. А на їхнє місце послати справжніх радянських учителів.

Вірно:

Секретар О[кружної] І[нспектури]

Н[ародної] О[світи]

[підпис]

САПОЛОВИЧ²

Правда Прилуччини. – 1929. – 25 листопада.

---

1. Так у тексті.

2. У супровідному листі вказувалось: «До Варвинської РІНО. Прикладаючи при цьому копію допису «Ім не місце радянським учителям» с. Білоусівка, Окрінспектура Наросвіти пропонує негайно розслідувати справу й про наслідки повідомити ОІНО. В разі підтвердження зазначеного РІНО, поставити питання на Президії Дробрівського РВК про усунення їх з посад». *Докладніше див.: Держархів Чернігівської області, ф. Р – 5492, оп.1, спр.186, арк.62. Копія. Машинопис.*

№ 4

Витяг з листа «Не місце для таких осіб в учбових закладах» до газети «Правда Прилуччини» про навчання у педагогічних закладах вихідців із «куркульського середовища»

[1930 р.]¹

«Не місце для таких осіб в учбових закладах»

1. Нічик Андрій Ф., син глитая, до революції мав 12 дес[ятин] зем[лі]. Після революції зхитрував, розділився з своїм батьком 1926 р. Проліз до партії і весь час стремився, аби пролізти до школи та окуркулиться, де в сучасний момент окуркулився і має змогу учитись. Будучи головою с[ільсько]-г[осподарського] т[овариств]а, кредитував куркуля, а про бідноту майже не думав. В революційний час він був прихильником до куркульні й петлюрівців, мав знайомства з Михайленком Денисом Микитовичем. Батько його весь час глузував і глузує з бідноти. Рідний брат, Нічик Левко, служив у Петлюри, зараз учитись в Прилуцькому педтехнікумі.

2. Масло Федір Тимофійович, син глитая, до революції мав 16 д[ес]ятин]. Батько, в купі з глитаєм Кушніром Іваном, вів і веде агітацію проти різних політичних кампаній; пускали агітацію поміж біднотою, кажучи вдові Гашковій Явдосі, яка в них працювала на поденщині, що «підождіть, голога, воно так довго не буде. Прийде і на вас, скоро наша візьме». Масло Ф., будучи скарбником с[ільсько]-г[осподарського] т[овариств]а, не вів класової лінії і звідкіль його парт[ійний] осередок убрав, як сина глитая, він же, будучи у Червоній армії, вів розлагательну роботу на політзаняттях, любив вступати в репліку, доходило до того, що приходилось політруку кидати заняття, переходить на другу тему. Краснопір Грицько може підтвердить, зараз учитись в Прилуцькому педтехнікумі.

3. Михайленко Приська Денисівна, дочка видатного середняка, який зараз перебуває в Прилуцькому бупрі за контрреволюційну роботу, він же в революційний час Керенщини та

приход Петлюри розпинався за Керенського та Петлюру і підбурював других, кажучи, що це Керенський та Петлюра – наша влада, а большевизм – це не наша влада, дочка зараз учиться в Прилуці на акушерських курсах, син тоже учиться, але невідомо де.

4. Костенко Палажка увесь час мала зв'язок з уловним бандитом Воликом Андрієм, який весь час тероризував та приймав участь у вбивстві голови. [...] Зараз учиться в Прилуцькому педтехнікумі. Цікаво знати, хто їх рекомендує та посвідки дає, що замість батраків та бідняків учаться глитаї, це все робиться завдяки тому, що в нашому керівному складі маються бувші петлюрівці Нечай Кирило, який служив [...] полку вкупі з Воликом Федором, Нічик Левком, Пушторят Яковом, Закруча Іваном, Закруча Кирилом, Горох Антоном, крім цього в с. Антонівці голова сільради не турбується до обкладання експортом тих, які до революції мали по 20 да по 30 дес[ятин] зем[лі].

Як перший з них, старший дворянин Дамаскин, який мав до революції 2 маєтки: 1-й в с. Лесяках, 2-й в с. Антонівці.

Вірно: Секретар Н[ародної] О[світи]

САПОЛОВИЧ

Держархів Чернігівської області, ф. Р – 5492, оп.1, спр.186, арк.185. Копія. Машинопис.

---

1. Датовано за суміжним документом.

№ 5

Витяг з наказу № 94 по Чернігівському інституту соціального виховання про оголошення догани студенту Кугуку

7 травня 1931 р.

Студента II-курсу весняного набору тов. Кугука було надіслано на село для проведення чергових кампаній. Але ж Кугук не виправдав довір'я громадських організацій, займаючись на селі п'янством та тримаючи зв'язок з куркулями, чим дискредитував Інститут, а також ідею шефства над селом. За такі провини тов. Кугука треба було виключити з Інституту, але ж для того, щоб дати йому змогу виправити свої помилки і працювати на користь Радвлади, Кугук залишається тимчасово в Інституті й тому оголошується сувора догана з попередженням.

З оригіналом згідно:

Секретар Ч[ернігівського] І[нституту]

С[оціального] В[иховання]

[підпис]

МАКІЙ

Держархів Чернігівської області, ф. Р – 608, оп.1, спр.763, арк.10. Завірена копія. Машинопис.

Стаття «Ніжинський інститут соцвиху на шляху перебудови»

8 лютого 1933 р.

«Ніжинський інститут соцвиху на шляху перебудови»

Ніжинський інститут соціального виховання під керівництвом райпарткому, парторганізації інституту добився в першому семестрі значних успіхів у підвищенні якості готування кадрів, перебудовуючи свою роботу на засадах постанови ЦВК СРСР від 10 вересня 1932 року. Постанову опрацювали на спеціальних зборах студентів і викладачів, на пленумах партійної, професійної та КСМ організацій, на зборах секції наукових робітників, на кафедрах інституту, на спеціальних групових зборах.

Це допомогло мобілізувати громадську думку всього колективу інституту на успішне виконання основного завдання: швидко та краще перебудувати свою роботу за вказівками ЦВК, рішуче заходитися навколо виправлення хиб минулих років.

Перебудувати роботу на нових засадах чимало допомогла розмова викладачів інституту з заступником НКО Карпеком О.О. (коли він приїздив до Ніжинського інституту), а також промови наркома освіти тов. Скрипника на зборах колективу інституту, в яких подано основні настанови для роботи.

Навчальна частина інституту вже на початку учбового року опрацювала ухвали партії та уряду, зокрема постанову ЦВК СРСР. Був складений чіткий календарний план реалізації ухвали ЦВК, що його потім затвердили кафедри та дирекція. Кожна кафедра деталізувала цей план відповідно до своїх дисциплін, переглянула всі навчальні плани, збільшивши відсоток фахових дисциплін до 80 – 85 відсотків. Установлено провідні дисципліни, визначено факультативні дисципліни, ліквідовано на старших курсах багатопредметність.

Інститут роботу планує за шестиденкою. Заплановано опрацювати дисципліни протягом всього семестру з розрахунку 6-ти годин роботи щодня, а на старших курсах робочий день доведено до 4 годин, відповідно збільшивши години самостійної роботи студентів для поглибленого та поширеного опрацювання програмного матеріалу.

Кафедри склали нові програми та переглянули ті, що їх надіслав НКО, доповнивши їх новими матеріалами. В нових програмах нема надмірної деталізації, перевантаження другорядним матеріалом.

Інститут рішуче відкинув будь-яку єдину методу навчання, добираючи методи залежно від характеру дисципліни, програмового матеріалу, наявності учбових приладь, підручної літератури та академічної підготованості студентів.

Засудивши лабораторно-бригадну методу в тій формі, як її застосовували 1931 – [19]32 навчального року, інститут велику увагу віддає лабораторній роботі студентів у спеціально обладнаних для цього приміщеннях, лабораторіях, кабінетах, у шкільних закладах.

Лекції мають характер доповідей, рефератів, як до дисципліни. Лекцію ілюструють демонструванням малюнків, діаграм, дослідів, тощо. Лектор подає перед початком лекції конспект, який допомагає краще засвоїти лекцію, активізує аудиторію. Лекцій в інституті не більше, як 30 – 50 відсотків від усіх інших форм роботи. Після лекції студенти опрацювають матеріал та фіксують його за вказівками викладачів. У лабораторіях студенти опрацювають дисципліни природничого циклу: хімію, фізику. Студент приходить до лабораторії лише тоді, коли опанує теоретичний матеріал відповідного розділу програми.

В інституті чітко організований облік роботи. Форми обліку – перевірка самостійної

роботи студентів, конспектів, систематичне спостереження над лабораторною роботою студентів, оцінка відповідей на запитання, тощо. На 13 і 25 числа кожного місяця викладачі подають до навчальної частини відомості за успішність студентів, що дає можливість своєчасно виявляти «вузькі» місця в роботі, звертати увагу на академічно-відсталих студентів.

Хімічний кабінет працює з академічно-відсталими 2 дні на шестиденку. За перший семестр в одній із груп агробіологічного відділу 2-го курсу дано додаткових 900 студент-години. Катедра діамату дала консультацію 150 студенто-годин. Катедра історії внаслідок організованої роботи з академічно-відсталими домоглася того, що тепер не успівали лише 2–3 студенти, а раніше не успівало 13.

Унаслідок такої перебудови програм, методів роботи й обліку, успішність студентів інституту на перше січня становила 94,8 відсотка. Міжсеместрова перерва дала можливість студентам підвищити свою успішність, і на 1 лютого академічна успішність становить 98 відсотків. Цього року інститут уперше склав чіткі правила внутрішнього розпорядку, визначив обов'язки всіх співробітників інституту.

На основі суворого запровадження правил внутрішнього розпорядку, розгортання соцзмагання та ударництва досягнуто значних успіхів у зміцненні трудової дисципліни. Професори та викладачі не мають жодного прогулу та спізнання. Відвідування студентів становить 97,3 відсотка.

Інститут перебудував у світлі ухвали ЦВК і педагогічно-політехнічну практику. За практику відповідають катедри й кожний викладач. Вони організують консультації практикантів на місці їхньої роботи, для чого їх посилають до деяких найближчих районів. На перших курсах практика організована безпосередньо в майстернях, лабораторіях та кабінетах інституту. Для механічної майстерні інституту цього року придбали потрібного приладдя на 7 000 крб. Організовано окрему студентську читальню, в якій сконцентрована вся підручна література для самостійної роботи студентів. У бібліотеці інституту є 194 478 книжок, а протягом останнього семестру придбано ще 3 026 томів. Інститут не обмежився лише перебудовою академічної роботи. Професійні організації інституту під керівництвом парторганізації своєчасно мобілізували увагу всієї професійної маси на закріплення старих контингентів студентства та викладачів, на своєчасне проведення осіннього набору, на чітку організацію роботи ВІПКП. У наслідок такої роботи контингент стаціонарного студентства та ВІПКП становить близько 3-х тисяч. В інституті працює 220 викладачів. Колектив інституту тісно пов'язує свою теоретичну роботу з виконанням громадсько-політичних кампаній на околицях міста Ніжина, у підшефному селі Веркіївці. Члени СНР зробили понад 15 виїздів на села.

Профком разом з СНР та МК, працюючи на кутках з бригадами, проводячи культосвітню роботу, домогся виконання громадсько-політичних кампаній у підшефному селі на 100 відсотків, вивершивши хлібозаготівлю, мобілізацію коштів тощо. Тепер інститут розгорнув бойову роботу в готуванні підшефного села до 4-ї більшовицької сівби.

Зросла й наукова продукція інституту. Незабаром виходить 12 книжка «Наукових записок» інституту. Уся робота інституту організована на засадах ударництва та соцзмагання. Студорганізації слідкували за виконанням зобов'язань, рішуче борючись проти лжеударників.

Широко розгорнута робота виробничих нарад та збирання раціоналізаторських пропозицій. Раціоналізаторських пропозицій подано 164, їх записують у спеціально утворених для цього по курсах зошитах. У покращенні матеріально-побутових умов студентів та викладачів хоч і є деякі зрушення, але недостатні. Були випадки, коли не опалювалися приміщення інституту. Гуртожитки недостатньо забезпечені ліжками, матрацами тощо. Калорійність студентського харчування недостатня, майже зовсім не постачають промкрану студентам та викладачам.

Такі перші кроки інституту на шляху перебудови своєї роботи. Закріпивши досягнуті

успіхи, колектив інституту повинен у 2-му семестрі по-бойовому заходитись коло дальшого поширення якості навчання, громадсько-політичного виховання, рішуче поліпшити матеріально-побутові умови, домогтися повної реалізації постанови уряду про вищу школу.

К. ПЛИСКОНОС

Більшовик. – 1933. – 8 лютого.

№ 7

Наказ директора Ніжинського педінституту № 183 С.С. Поради про звільнення професора української літератури Є.О. Ненадкевича

29 липня 1933 р.

Активізація буржуазно-націоналістичних елементів на різних ділянках культурного будівництва вимагає більшовицької пильності та рішучої відсічі намаганням класового ворога. Зокрема, це особливо потрібно в педінституті, де виховуються кваліфіковані кадри педагогів-більшовиків.

У процесі загостреної боротьби націоналісти намагаються широко використати художню літературу, що має величезний вплив на трудящі маси країни Рад.

Професор НПП Ненадкевич Є.О. під час своєї колишньої роботи в Житомирському ІСВ мав зв'язки з організацією СВУ¹; працюючи в НПП, професор Ненадкевич своїх великих політичних помилок не визнавав, не поставився до них самокритично, не засудив їх рішуче ні на сторінках преси, ні під час практичної праці в Н[іжинському] інституті, обмежившись лише обіцянками виправити їх.

У викладанні своєї дисципліни (укр[аїнська] література) гр. Ненадкевич намагався протаскувати антирадянську націоналістичну лінію, увесь час поглиблюючи свої політичні помилки.

Зважаючи на шкідливість згаданих вчинків гр. Ненадкевича, що спрямовані на підрив Ленінської національної політики та діють на користь класового ворога, НАКАЗУЮ:

Ненадкевича Є.О. звільнити з посади професора укр[аїнської] літератури з 01.09.1933 року.

Доручити тов. Тихому запросити відповідного кандидата на заміщення вакантної посади професора, або доцента укр[аїнської] літератури.

Директор Н[іжинського] П[едагогічного] І[нституту]

Оригіналові відповідає:

Секретар

ПОРАДА

ЖУКІВСЬКИЙ

Держархів Чернігівської області, ф. П – 1669, оп.1, спр.329, арк.65. Копія. Машинопис.

¹ СВУ – «Спілка визволення України» – міфічна «контрреволюційна організація», що нібито існувала в УСРР з 1926 р. і об'єднувала навколо себе «по-антирадянському налаштовану інтелігенцію», діячів Української автокефальної православної церкви та представників куркульства. На думку співробітників ДПУ, «СВУ» мала окремі секції («академічну», «шкільну», «педагогічну» та ін., включно з «медичною»), філії в містах УСРР, а молоді «контрреволюціонери» об'єдналися у «Спілку української молоді» («СУМ»). Основними дійовими особами на показовому судовому процесі, що проходив у Харківському оперному театрі з 9 березня по 19 квітня 1930 р., були

45 осіб. Ще 700 осіб було заарештовано невдовзі у зв'язку із цією справою. Ще під час слідства та під час процесу виявилось багато суперечностей і розбіжностей, що ставили під сумнів існування «СВУ». Усі ці розбіжності й суперечності були підтверджені в ході додаткової перевірки справи «СВУ» 1989 р. Прокуратурою УРСР було внесено протест у цій справі і ухвалою пленуму Верховного Суду УРСР від 11 серпня 1989 р. справу було припинено через відсутність складу злочину в діях засуджених осіб. *Докладніше див.: Енциклопедія історії України: У 10 т. / Редкол. В.А. Смолій (голова) та ін. – К.: Наукова думка, 2012. – Т. 9 – С. 751–752.*

№ 8

Наказ директора Ніжинського педінституту № 186 С.С. Поради про звільнення викладача Ю.Л. Кривця

1 серпня 1933 р.

Зважаючи на те, що викладавець¹ Кривець Ю.Л. під час перебування на роботі в інституті формально поставився до роботи, незадовільно викладав свою дисципліну, категорично відмовився від участі у збиральній кампанії по допоміжному господарству, ігнорував розпорядження помдиректора в навчальних справах, звільнити Кривця Ю.Л. з посади викладавця з 15.08 ц[ього] р[оку].

За директора

ГОНЧАРУК

Оригіналові відповідає:

Секретар Н[іжинського] П[едагогічного] І[нституту]

ЖУКІВСЬКИЙ

Держархів Чернігівської області, ф. П – 1669, оп.1, спр.329, арк.65. Копія. Машинопис.

---

1. Тут і далі – так в тексті.

№ 9

Наказ директора Ніжинського педінституту № 204 С.С. Поради про звільнення викладача російської мови А.С. Каратаєва

19 серпня 1933 р.

1. Через послаблення за останні роки більшовицької пильності на фронті творення української пролетарської культури сталися великі помилки й перекручення в питаннях накультбудівництва на Україні, які є однією з важливіших складових частин соцбудівництва.

2. З цих помилок і перекручень скористалися ворожі пролетаріатові буржуазно-націоналістичні елементи, що засіли в різних організаціях і установах системи НКО, ховаючись за спиною був[шого] Наркома Освіти М. Скрипника, вели свою шкідницьку контрреволюційну роботу на теоретичному і практичному мовознавчому фронті.

3. Яркого вияву перекручень, що межують із шкідництвом, допустилась кафедра мовознавства, зокрема викладавець рос[ійської] мови Каратаєв, а саме: за навчальним планом на вивчення рос[ійської] мови відведена недостатня кількість годин, тому перед кафедрою було поставлено завдання організувати додаткові заняття в години поза розкладом. Ця робота була доручена гр. Каратаєву, й останній не тільки не виконав доручення навчальної частини кафедри,

а при оцінці знань студентів ставив високу оцінку тим студентам, що не заслуговують цього. Цим гр. Каратаєв не стимулював студентів до підвищення своїх знань з рос[ійської] мови, і, як наслідок, засвоєння знань з рос[ійської] мови недостатнє.

4. Це шкідництво з боку гр. Каратаєва не є випадковим: за соцпоходженням Каратаєв – син великого купця, який був активним членом контрреволюційної організації «Союза русского народа», НАКАЗУЮ: гр. Каратаєва, як ворожого елемента, шкідника, з роботи в інституті зняти з 25.08.1933 року.

Керівникові кафедри мовознавства т. Павловському за неправильну характеристику Каратаєва оголосити догану.

Доручити т. Тихому запросити викладача з рос[ійської] мови.

Директор

Оригіналові відповідає:

Секретар Н[іжинського] П[едагогічного] І[нституту]

ПОРАДА

ЖУКІВСЬКИЙ

Держархів Чернігівської області, ф. П – 1669, оп.1, спр.329, арк.65-65 зв. Копія. Машинопис.

№ 10

Звіт культурно-пропагандистського відділу Ніжинського райкому КП(б)У про обстеження стану викладання в технікумах та підготовки до навчального 1933 – 1934 року

[не раніше 01 листопада 1933 р.]¹

Набір

Для 6 технікумів заплановано 590 чоловік набору. 1933 р. набрано 688. Всі технікуми розгорнули підготовчу роботу через вербовочні групи, з набором справились.

Подало заяв на 590 місць 1 173 особи, витримало іспити і зараховано 688, з них переважно колгоспники – 536 осіб, дітей робітників – 44, останні діти трудящих (інтелігенція та одноосібники). Значна кількість українців – 681. З 688 осіб без освіти, за 7-річку прийнято 8 осіб. Якісний бік вступників значно поліпшився, порівняно з минулим роком. Всі вступники тримали іспит, але були випадки прийому з значним числом «незадовільно» в технікумах медичному та комосвіті. Порівняно з минулим роком комсомольців вступило менше.

Стан учбових приміщень

Всі учбові будинки відремонтовано. Пристосовано до навчання і забезпечують нормальний перебіг, крім технікумів педагогічного та комосвіті. Особливо приміщення педтехнікуму далеко не задовольняє вимог для нормального проведення учбової роботи (тісне, брудне).

Гуртожитки

Гуртожитки відремонтовано та для житла взимку пристосовано, крім гуртожитків педтехнікуму, де неостеклено, сиро і холодно. Більшість гуртожитків цього технікуму розташовані далеко від учбового приміщення (на 1 – 1,5 км).

Постанова про забезпечення жилплощею в 4,5 не виконана. Наближаються до виконання технікуми комосвіти, веттехнікум та технікуми мех[анізації] с[ільського] г[осподарства] та городній.

Стан устаткування гуртожитків не забезпечує вимог, незначна кількість студентів забезпечена постільним приладдям, а в медтехнікумі та педтехнікумі не вистачає і ліжок.

Дровами на зиму не забезпечені і мають 20-30%.

Місцеві органи влади не стежать за виконанням постанов Уряду про заборону займати приватним особам жилплощу студгуртожитків. Прокуратура не простежила за виконанням цієї постанови. В гуртожитках технікуму городництва та педтехнікуму живуть приватні особи. Крім того, в гуртожитку городнього технікуму розташував свою контору Зоопункт. Не дивлячись на звертання дирекції і технікуму, цієї хиби не усунуто. Були випадки і виселення студентів з гуртожитків місцевою владою з метою звільнення приміщення для радянської установи (виселення студентів технікуму городництва).

Брак достатньої площі в гуртожитках призводить до знищення культурно-масової роботи з студентами поза технікумом; відсутні червоні кутки по гуртожитках, студентські кімнати не радіофіковані.

З 01.11.1933 р. розпочався похід боротьби за культурне життя. В гуртожитках стався цілий переворот. З початку року були випадки захворювання висипним тифом, по розгортанню культпоходу захворювання припинились. Санітарний стан значно поліпшився, піднеслась виховна робота в гуртожитках, ліпше регламентовано студентський час.

Забезпечення учбовим приладдям

Всі технікуми стабільними підручниками окрім політекономії, історія класової боротьби, історії партії та математики не забезпечені. Особливо брак підручників відчувається з спеціальних дисциплін. Зошитами забезпечені лише технікуми мех[анізації] сільського господарства, городній та веттехнікум. Кабінети устатковані незадовільно, приклад – педтехнікум немає жодного кабінету, що хоч мінімально задовольняв би вимоги учбового процесу.

Бібліотеки технікумів недостатньо забезпечені літературою робочих відділів. Гостро почувається недостача творів Маркса-Енгельса-Леніна.

Навчальна робота

Через мобілізацію уваги на реалізацію ухвал ЦК про усунення корінної хиби школи, про піднесення якості навчання, технікуми добилися значних успіхів. Розгорнена робота по піднесенню методичної озброєності викладачів (медтехнікум та технікум механізації сільського господарства).

Значно змінився принцип одноначальності. Порушення цього принципу не було.

Боротьба за режим школи значно піднесла якість роботи. Знизився відсоток прогулів (0,97% в медтехнікумі) збільшилися вимоги до студентів, а разом з цим піднеслася їхня успішність.

Збільшилися вимоги до викладача, кожен план лекції-уроку переглядає завуч (технікуми мех[анізації] с[ільського] г[осподарства], городній та медтехнікум). З кожної дисципліни

є робітні плани, але відсутність програм, особливо зі спеціальних дисциплін, створює деякі труднощі в роботі.

Програма 1933 – [19]34 р. є лише з ленінізму, економполітики, політекономії.

Всі технікуми користуються програмами 1931 р., а з деяких дисциплін, наприклад, організація соціалізму сільського господарства, механізація сільського господарства, господарства з основами електрифікації, програм зовсім не було, навіть старих.

Лекція-урок є основна система в учбовій роботі. Технікуми спрямували свою роботу на пов'язку теорії з практикою.

Але поруч с досягненнями низка технікумів має ряд проривів.

а) Педтехнікум – немає операційного плану, робота йде самопливом, учбова частина не керувала роботою циклових комісій і тому циклові комісії формально ставились до виробничої роботи. Не організовано роботи методичних нарад. Є замашки лабораторної роботи з відсутністю викладача. Низька якість складу викладавців: викладавець економічної політики необізнаний з курсом.

Керівництво педтехнікуму з роботи знято.

б) Технікум комосвіти. Не ведеться систематичний облік відвідування студентів – прогули досягли 38%, локалізовані навчальні плани 1-х курсів, що є порушенням постанови ЦВК СРСР про перехід на стабільний план.

Методи роботи часто не відповідають методам роботи в середній школі, замість лекції-урока – гола лекція. Навчальні плани скорочено внаслідок запізнення початку учбового року. Виробнича практика в загоні.

Керівництво технікуму з роботи знято.

Прояви націоналістичні, контрреволюційні

Ворожі контрреволюційні, націоналістичні елементи, що були в органах Наркомосу і інших культ[урних] закладах, проводячи підлу шкідницьку роботу, знайшли свій відбіроч і в технікумах, що прищиплюючи студентам ворожу ідеологію, допомагали класовому ворогу.

Педтехнікум – не доведено студентами робочих планів, викладавці протаскували ворожі думки – приклад. Викладавці української та російської мови Турченко і Польовий, диктуючи, виховують студентів на таких фразах: «Отрежь хлеба, помажь маслом и ешь». Або Турченко диктує: «Отак вона вишивала, у віконце споглядала, чи не ревуть круторогі, чи не вергається чумак з дороги».

Викладання економполітики незабезпечено, безграмотно подавалась різниця між працею в СРСР і капіталістичних країнах.

Робочий план з біології «вороже аполітичний», відсутня партійність у викладанні сільсько-господарського виробництва, не подолано шкідницькі теорії в сільському господарстві.

Технікуми мех[анізації] с[ільського] г[осподарства] та городній

Не забезпечувалось викладання організації соц[іалістичного] с[ільського] г[осподарства] та механізмів сільського господарства. У викладенні організації соціального сільського господарства за фашистські настановлення прививалися студентам – ідеалізоване поміщицьке господарство, невірно подавалась аграрна програма партії, не вияснювався шлях розвитку капіталізму в сільському господарстві, неправильно подавався цілий курс.

З роботи викладавця дирекція зняла.

Викладання механізації соціального сільського господарства провадилось по-

Мовою документів

спрощенські, знижувались вимоги до студента, у викладанні бралась орієнтація на середній рівень студентів, а по суті – на гіршого студента, непартійне вороже аполітичне викладання.

Викладовця з викладання знято.

Матеріально-побутові умови студентів

1. Обладнання гуртожитків технікумів не забезпечує нормального життя студентів, хоч і є велике зрушення – приклад: технікум механізації сільського господарства не мав достатньої кількості ліжок, зараз забезпечив студентів повністю.

2. Дирекції технікумів стали на шлях утворення власного допоміжного господарства. Цього року технікуми мали:

а) Педагогічний – 10 га; б) Медтехнікум – 20 га; в) технікуми механізації сільського господарства та городній – 104 га.

Крім того, всі технікуми мають власні їдальні, що обслуговуються громхарчом, але якість харчування низька, а вартість висока – 1 крб. 15 коп. на день. Є випадки, коли громхарч мав прибутків зі студентів більше 2%.

Хліба студенти отримують по 600 гр., але з частими перебоями, під час же обіду не одержують, хоч наряди область виділяла.

3. Студенти обслуговуються міською банею, пральною, парикмахерською за зниженими цінами.

4. Робкоопи студентів промкраном за зниженими цінами не постачають і зовсім не постачають промтоварів, потрібних для обладнання гуртожитків (постільне приладдя).

5. Великі перебої в роботі, є нерегулярна подача світла електростанцією та постачання гасом.

6. Критерієм видачі стипендії та розміру її, є матеріальний стан та встигаємість. Але були порушення постанов Раднаркому з боку дирекції педтехнікуму щодо розмірів стипендії в 30 – 35 і 40 крб. (коли треба видавати 50 і 60 крб.).

Педкадри

Керівництва технікумів боролись за комплектування доброякісними педкадрами технікумів і технікуми в основному кадрами забезпечені, але є велика перевантаженість викладачів (до 1000 год.), що знижує якість навчання та є: а) незадовільний підбір кадрів в педтехнікумі (Заярний, Давиденко), б) не укомплектовано спеціалістами бібліотечної справи, бібліотечний відділ технікуму комосвітіи.

Медтехнікум та технікум механізації сільського господарства і городництва організували на ділянках допоміжних господарств самодіяльні городи викладовців.

Технікуми комосвіті, веттехнікум та механізації сільського господарства постачають викладовців з власних їдалень. Хліб і інші продукти одержують нормально. Всі викладачі квартири мають.

*Держархів Чернігівської області, ф. П – 1669, оп.1, спр.241, арк.13-18. Копія
Машинопис.*

---

1. Датовано за змістом документу.

Стаття «Дати країні висококваліфіковані кадри радянських педагогів» про діяльність колективу Ніжинського педінституту

5 листопада 1933 р.

«Дати країні висококваліфіковані кадри радянських педагогів»

Ті великі політичні помилки, що їх допустилося колишнє керівництво Наркомосвіти в питаннях нацкультбудівництва, були не лише в Наркомосі, не лише в інших областях, а і в нашій області. Тактику й маневри класових ворогів, що пролізли до наукової та педагогічної роботи й довгий час шкодили, викрито і в нашій області, зокрема у Ніжинському педагогічному інституті.

Тут буржуазні націоналістичні елементи використали пресу інституту, щоб протягувати свої «ідеї». Все це є показником того, що в керівників інституту притупилася класова пильність.

Зараз нам треба рішуче загострити увагу на потребі негайно виправити припущені помилки, систематично викидати з наших рядів буржуазних прихвостнів. Колектив інституту вже розгорнув боротьбу за виконання історичної для інституту постанови облбюро з 13.08. ц[ього] р[оку].

На цей час ми виключили зі складу працівників інституту двох наших класових ворогів – Ненадкевича та Каратаєва, загостривши увагу кожного працівника на потребі, поруч із виправленням помилок окремих товаришів, виявляти й тих осіб, що провадять шкідницьку роботу.

Постанову облбюро ми проробили на всіх наших організаціях, створили бригади для перегляду попередньої наукової продукції, зміцнили склад редколегії та організуємо підготовку друку XIII книжки «Записок», з тим, щоб ця книжка була показником рішучого зламу в нашій науковій роботі.

Недавно всі ми святкували роковини постанови ЦВК СРСР з 16 вересня 1932 року про вищу школу й технікуми. Відзначаючи цю річницю, наш інститут рапортував, що поруч із великим зрушенням у всій своїй роботі, інститут має великі хиби, ліквідація яких вимагає напруженої роботи, жорсткої боротьби всього колективу під керівництвом партійної організації. Найбільша наша біда в тім, що деякі наукові робітники неухважно готуються до лекцій, не працюють як слід над собою. Нам треба рішуче вимагати від кожного педагога серйозної підготовки до лекції. В практиці роботи наших інститутів і дотепер ще не розуміють значення самостійної роботи студентів, лабораторної роботи, ще не вижито повністю залишків попередніх перекирвань у питаннях методів роботи та не організовано більшовицького контролю виконання, перевірки роботи кожного педагога.

Ми ще не маємо підручників із більшості дисциплін, майже зовсім відсутні програми. Якість випускників наших інститутів ще не забезпечує тих вимог, які ставить соціальне будівництво. Приміром, такий факт, правда, поодинокий, але вартий уваги, коли студент-випускник подає заяву й робить на двох сторінках 13 помилок.

Боротьба за якість роботи була і є центральним завданням робітників освіти.

Постанова ЦК ВКП(б) «Об упорядочении общественных нагрузок студентов вузов и техникумов» є продовженням попередніх вказівок партії в питаннях боротьби за якість підготовки кадрів. Більшовицький обов'язок кожного з нас – боротися за виконання повнотою цієї постанови, рішуче вдарити по тих, що вишукують пролазки, щоб обійти, порушити постанову.

Треба, щоб ця постанова була обов'язковою не лише для школи та її керівництва, а й для районних організацій. На жаль, не всі районні організації це розуміють, а наша преса не висвітлює перебігу реалізації цієї постанови.

Цю постанову треба розглядати не лише як постанову про студентів, а й зуміти реалізувати цю постанову щодо роботи вчительства нашої області. Дуже часто неправильно використовують педагогів, створюють іноді такі несприятливі умови для педагога, які виключають для нього можливість продуктивно працювати. Раціоналізувати навантаження вчителя є дуже невідкладна справа у боротьбі за підвищення якості роботи школи.

Облвідділ наросвіти теж не виявив достатньої більшовицької наполегливості у справі боротьби за педагогічні кадри для області. Чимало залишених на роботі в нашій області випускників педагогічних інститутів вибуло з області після першого року роботи з причин, які можна було виправити.

Недостатня кваліфікація чималої частини вчителів нашої області, потреба підвищити цю кваліфікацію, засміченість вчительських рядів вимагають від нас негайних заходів.

Зараз не вистачає понад 400 вчителів. А курси підготовки не організовано, все лише «складаються» плани перепідготовки вчителів. На мою думку, слід негайно утворювати мережу стаціонарних дворічних курсів підготовки вчителів та виправити допущені помилки з організації перепідготовки вчительства.

Треба відзначити ще й те, що постанову ЦВК СРСР з 19 вересня 1932 року майже зовсім не реалізовано в частині заочної освіти.

Такий стан із заочною освітою турбує наш інститут особливо тому, що на нас припадає відповідальна робота організувати заочну освіту у 22 районах області, у зв'язку з тим, що заочна робота від Глухівського інституту перейшла до Ніжинського.

Я розмовляв з представниками деяких районів. Вони скаржаться на те, що РВНО та РК Робос¹ лише на словах, а не на ділі допомагають заочникам. Я глибоко переконаний у тому, що, коли керівники РВНО та РК Робос правильно зрозуміють і по-більшовицькому реалізують постанову ЦК ВКП(б) «Об упорядочении общественных нагрузок студентов вузов и техникумов», а заочники – це теж студенти, то якість роботи заочника швидко зростатиме.

Нам в області треба рішуче взятися за перебудову педагогічної роботи, повернути педагогічну теорію до потреб школи, організувати більшовицьку перевірку викладання педагогіки, педології та психології.

Тов. Золотарьов у своїй доповіді чітко визначив конкретний план боротьби за виконання постанови облбюро КП(б)У «Про налагодження роботи закладів масової комуністичної освіти». Вчительство, студентство та наукові робітники зможуть багато допомогти, якщо замість довжелезних планів, візьмуться за роботу.

Шефроботу треба скерувати, насамперед, на конкретну допомогу будинкам колгоспника, червоним куткам, на ліквідацію неписьменності в нашій області до 1 травня 1934 року. Хто винний у тому, що від Ніжинського району до нас на з'їзд в число ударників прибув один неписьменний громадянин? Винний у цьому не цей громадянин, а вчителі та шефи.

Колектив нашого інституту бере на себе таке зобов'язання:

1) До 1 травня 1934 року навчити грамоті 1 100 неписьменних; 2) закінчити в основному в підшефних селах суцільну колективізацію; 3) організувати в колгоспах 23 гуртки агро-технічної пропаганди; 4) допомогти налагодити роботу в будинках колективіста, особливо в підшефних селах.

Закінчуючи, я хочу сказати, що колектив нашого інституту і я, які допустили помилки у своїй роботі, зобов'язуємося по-більшовицькому виправити помилки не на словах,

а на ділі, боротися за виконання постанов облз'їзду ударників наросвіти щодо підготовки та перепідготовки педагогічних кадрів.

С. ПОРАДА

Більшовик. – 1933. – 5 листопада.

1. РК Робос – районний комітет профспілкової організації робітників освіти.

№ 12

**Додаток до § 2 протоколу № 54 засідання Чернігівського обкому КП(б)У
про виконання Ніжинським педінститутом постанови обкому
від 13 серпня 1933 року про науково-видавничу роботу інституту**

27 листопада 1933 р.

Облбюро в своїй постанові від 13.05.[1933] про стан науково-видавничої роботи в Ніженському¹ Педінституті констатувало, що «партчастина керівництва інституту в особі т. Поради, редактора – т. Бутка проявила притуплення більшовицької пильності, припустила низку грубих помилок в своїх статтях та дала можливість в статтях інших авторів протаскувати класово-ворожі теорії: партосередок (секретар Шумілін) та фр[акції] СНР (т. Пирогов) не тільки не поставились критично до видавничої роботи інституту, але, навпаки, виявили примиренство та гнилий лібералізм».

Ця постанова зобов'язувала дирекцію, партосередок і профорганізацію інституту глибоко перевірити всю свою роботу й рішуче перебудуватися в світлі постанов червневого пленуму ЦК КП(б)У і промови т. Постишева¹.

Незважаючи на з'явлення в «Більшовику» з приводу 12 книжки «Записок» критичних статей (в травні й липні), на вказівки КПВ облорганбюро про потребу перебудувати роботу інституту, розгорнути самокритику, піднести класову пильність і повести рішучу боротьбу з класовим ворогом, дирекція, бюро партосередку і фракція СНР не тільки не взяли за перегляд своєї роботи і виправлення своїх грубих політичних помилок, а навпаки, не вжили жодних заходів щодо виправлення їх аж до постанови облбюро від 13.08.1933 р.

Лише після постанови облбюро від 13.08.[1933] директор інституту т. Порада і партійні та професійні організації інституту взяли за виконання постанов чернігівського пленуму ЦК КП(б)У і перегляд та перебудову своєї роботи. Проте, ця робота розгорталась з певним затриманням і далеко недостатньо. Директор інституту т. Порада, бюро партосередку і фр[акції] СНР не зробили всіх потрібних висновків з постанови облбюро, не забезпечили в достатній мірі піднесення класової пильності всієї парторганізації, недостатньо мобілізували парторганізацію й всю студентську і професійно-лекторську масу на викриття буржуазно-націоналістичних елементів в інституті й не організували нещадної боротьби з ними.

Саме цим пояснюється те, що не очистили до кінця інститут від явно буржуазно-націоналістичних елементів, не викрили шкідливої роботи буржуазного націоналіста Окіншевича, не викрили дворушництва Петровського, не виключили із інституту буржуазного націоналіста Павловського. Член партії Виноград у своїх лекціях з політекономії припускався політичних порушень, а кафедра, дирекція й партосередок не реагували на це.

На цілий ряд націоналістичних перекирвань і помилок у роботі мовної й літературної кафедри дирекція й партосередок реагували недостатньо.

Партійно-виховавча робота (зокрема політгодини), організована незадовільно (в окремих групах політгодин не читають, методбюро не працює, лектори політгодин часто бувають недостатньо підготовлені й припускають політичні помилки – партійці Шут і Фесенко). Класово ворожі виступи окремих студентів проти політики партії не завжди зустрічають належну відсіч, і про них бюро партосередку часто не знає. Незадовільна організація політгодин є одна з причин низького політичного рівня значної частини студентства, особливо на літературному, географічному й дошкільному відділах.

Ніжинський РПК не забезпечив розгортання політично-масової роботи партосередку інституту щодо викриття і боротьби з націоналістичними елементами в інституті.

Облорґбюро ухвалює:

1. Директора інституту Пораду за те, що не вважаючи на постанову облбюро від 13.08.[1933], не забезпечив перебудови всієї роботи інституту, не вів достатньої більшовицької боротьби з ворожими націоналістичними елементами й не очистив до кінця інституту від класово-ворожих націоналістичних елементів, оголосити сувору догану з попередженням та з роботи директора інституту зняти.

Просити ЦК КП(б)У затвердити зняття Поради з посади директора інституту.

Взяти до відому заяву секретаря Ніженського РПК, що Пораду постановою РПК виведено зі складу членів бюро й пленума РПК.

2. Затвердити постанову Ніженського РПК про розпуск бюро партосередку Ніженського педінституту.

3. Запропонувати дирекції інституту, партосередку й фракції СНР очистити інститут від класово-ворожих елементів серед професорсько-викладацького складу й мобілізувати всю лектуру і студентство на більшовицьку боротьбу за цілковите виконання постанов листопадового пленуму ЦК і ЦКК КП(б)У².

Фракції бюро СНР організувати конкретну допомогу тим науковцям, що щиро намагаються озброїтися методом діалектичного матеріалізму та посилити політико-виховавчу роботу серед членів СНР.

4. Партосередкові й дирекції організувати глибоку масово-політичну роботу серед студентів та забезпечити високоякісну організацію політгодин.

5. Члена партії Калужко (дочка крамаря, має сувору догану за приховування свого соцстану), що за час своєї роботи в кафедрі історії виявила примиренство до буржуазно-націоналістичної роботи окремих членів кафедри, не сигналізувала перед партосередком про стан історичної кафедри, з партії виключити.

6. Члену партії доценту політекономії Винограду за те, що недостатньо готувався до лекцій, й, будши недостатньо підготовленим, припустив політичні перекирвання в висвітленні ряду питань політекономії, оголосити догану. Запропонувати дирекції зняти його з роботи на економічному відділі. Ствердити постанову партосередку про звільнення його від обов'язків редактора «Записок».

7. Запропонувати дирекції інституту використати асистента Гончарука на лекторській роботі, звільнивши його від господарської роботи.

8. Ніженському РПК забезпечити допомогу партосередку й фр[акції] СНР в розгортанні політико-виховної роботи серед студентів і науковців – мобілізацію всього партійного колективу

на боротьбу за виконання постанов листопадового пленуму ЦК і ЦКК КП(б)У.

9. Дирекції, партосередку й фракції СНР організувати підготовку й висування молодих лекторів з числа найдібніших студентів-комуністів і безпартійних.

10. Просити ЦК КП(б)У і НКО надіслати до Ніженського педінституту директора інституту і керівників кафедр історії, літератури й політекономії.

Згідно:

[підпис]

Держархів Чернігівської області, ф. П – 1669, оп.1, спр.329, арк.1 – 3. Засвідчена копія. Машинопис.

---

1. У промові, виголошеній секретарем ЦК КП(б)У П.П. Постишевим на пленумі ЦК КП(б)У 8 – 11 червня 1933 р. було піддано критиці ініціатора і керівника політики «українізації» М.О. Скрипника. Наслідком публічного цькування М.О. Скрипника стало його самогубство 7 липня 1933 р. 28 березня 1990 р. ЦК КПУ спеціальною постановою визнав, що політичні звинувачення Скрипника в так званому «націонал-ухильництві» ґрунтувалися на сфальсифікованих матеріалах і спотворених уявах про його погляди й діяльність, і ухвалив вважати реабілітованим у партійному відношенні (посмертно). *Докладніше див.: Енциклопедія історії України: У 10 т. / Редкол. В.А. Смолій (голова) та ін. – К.: Наукова думка, 2012. – Т. 9. – С. 618 – 619.*

2. Об'єднаний пленум ЦК і ЦКК КП(б)У 18 – 22 листопада 1933 р. ухвалив постанову про припинення політики українізації, яку замінив русифікаційний курс. Було розпочато винищення державних та партійних діячів, що здійснювали українізаційну політику.

№ 13

Доповідь комісії культурно-пропагандистського відділу Ніжинського райкому КП(б)У про наслідки обстеження Ніжинського педагогічного інституту

[не раніше 15 грудня 1933 р.]¹

Заслухавши доповідь т. Маджарова про стан Ніжинського педагогічного інституту², Бюро РК КП(б)У цілком і повністю погоджується з висновками комісії КПВ ЦК КП(б)У та констатує, що в Ніжинському педагогічному інституті за відсутності більшовицької чуйності та наявності гнилого лібералізму з боку дирекції та партосередку, систематично процвітали буржуазно-націоналістичні ідеї, що особливо яскраво виявилось в «Записках» Ніжинського педагогічного інституту. Класовий ворог, контрреволюційні націоналісти (Рихлік², Ненадкевич, Каратаєв, Штепа, Петровський, Руткевич, Резанов та ін.), перетворили «Записки» Ніжинського педагогічного інституту в трибуну, з якої вели контрреволюційну пропаганду націоналістичних ідей – теорія безбуржуазної української нації, зведення історичного процесу в Україні до дій окремих осіб козацької старшини, ідеалізація козацької старшини. Крім того, пропагувались фашистські концепції в практичній роботі кафедри педагогіки, літературознавства.

Керівництво Ніжинського педагогічного інституту в особі т. Поради внаслідок притуплення класової пильності не вело достатньої більшовицької боротьби з ворожими національними елементами, не очистило до кінця Ніжинський педагогічний інститут від класово ворожих національних елементів, припустилося у своїй статті до 12 т. «Записок» низки грубих політичних помилок. Не дивно, що класовий ворог з-за кордону змикався з роботою явно контрреволюційної частини педагогічного складу, похвально відгукнувшись і давши таку

ганебну оцінку для Ніжинського педагогічного інституту роботи його: «Як на провінціальний науковий журнал програма різнорідна й рівень статей високий. Приємно бачити, як у несприятливих відносинах малого міста, завдяки енергії гуртка людей, розвивається серйозна культурна праця» (рецензія Крип'якевича з Львівського товариства), а директор Ніжинського педагогічного інституту т. Порада в своїй статті вміщує цей відгук класового ворога, як доказ «позитивної наукової роботи інституту».

Облбюро КП(б)У в своєму рішенні від 15.08.1933 р. «Про стан наукової видавничої роботи Ніжинського педагогічного інституту» констатувало, що «партчастина керівництва інституту в особі т. Поради, редактора т. Бутка проявила притуплення більшовицької пильності, припустила низку грубих помилок в своїх статтях та дала можливість в статтях інших авторів протаскувати класово-ворожі теорії. Партосередок (секретар Шумилін) та фракція СНР (т. Пирогов) не тільки не поставились критично до видавничої роботи інституту, але навпаки, виявили примиренство і гнилий лібералізм.

Не дивлячись на це рішення й не зважаючи на критичні статті з приводу «Записок» Ніжинського педагогічного інституту, що були вміщені обласною газетою «Більшовик» в травні-липні, рішення Бюро ЦК КП(б)У від 28.08[1933] та пленуму РК від 03.07.[1933], які зобов'язували дирекцію Ніжинського педагогічного інституту, партосередок та фракцію СНР перебудувати роботу інституту, розгорнути критику та самокритику, піднести класову пильність і повести рішучу боротьбу на розгром буржуазно-націоналістичних елементів. Дирекція Ніжинського педагогічного інституту в особі т. Поради, бюро партосередку та фракція СНР не зробили більшовицьких висновків із згаданих ухвал та рішень червневого та листопадового пленумів, не забезпечили в достатній мірі піднесення класової пильності цієї парторганізації інституту, недостатньо організували парторганізації та професорсько-викладацький-студентський колектив на викриття та цілковитий розгром та очистку інституту від явно буржуазно-націоналістичних елементів (Окіншевич, Петровський, Павловський).

Партосередок та фракція парткому незадовільно розгорнула роботу по організації викладання політгодин, недостатньо приділила уваги відбору викладацького складу з політгодин. Незадовільна організація політгодин – є одна з причин низького політичного рівня значної частини студентства, особливо на біологічному та літературному відділах.

Викладачі з політгодин часто бувають недостатньо підготовлені до викладення політгодин й припускають грубі політичні помилки (Шут, Фесенко).

Бюро РК КП(б)У також в порядку більшовицької самокритики визнає, що з його боку не було розгорнуто широкої політичної масової роботи партосередку Ніжинського педагогічного інституту та не забезпечено достатньої роботи партосередку щодо викриття та розгрому буржуазно-націоналістичних елементів.

Бюро КП(б)У ухвалює:

1) За незабезпечення повної перебудови роботи в світлі ухвал червневого пленуму КП(б)У, ухвал облбюро від 13.08.1933 р., пленуму РК КП(б)У від 03.07.[1933] та бюро від 28.08.[1933] за недостатню класову пильність щодо боротьби з буржуазно-націоналістичними елементами – бюро партосередку Ніжинського педагогічного інституту розпустить.

2) Директора Ніжинського педагогічного інституту т. Пораду, що припустив притуплення класової пильності, не вів достатньої більшовицької боротьби з буржуазно-націоналістичними елементами не мобілізував педагогічного та студентського колективу на подальше викриття буржуазно-націоналістичних елементів, на їх цілковитий розгром, що не перебудував всієї роботи інституту в світлі ухвал облбюро КП(б)У від 13.08.[1933], КП(б)У з

роботи директора зняти.

Вивести т. Пораду зі складу пленуму РК та кандидатів в члени РК КП(б)У, поставивши ці рішення на затвердження пленуму РК КП(б)У.

3) За незабезпечення до цього часу самокритичного огляду наукової продукції, яка була вміщена в «Записках» Ніжинського педагогічного інституту, т. Винограда з роботи редактора «Записок» Ніжинського педагогічного інституту зняти, а за припущення перекручувань при викладі політекономії та недостатню підготовку до лекцій – оголосити догану. Запропонувати директору Ніжинського педагогічного інституту зняти т. Винограда з роботи на економічному відділі.

4) Зобов'язати директора Ніжинського педагогічного інституту зняти з роботи завідуючого соціально-економічного відділу т. Щербину, який не забезпечив контролю за викладанням соціально-економічних дисциплін.

5) Зобов'язати директора Ніжинського педагогічного інституту зняти з роботи завідуючого біологічного відділу К. Кременного, який не забезпечив педагогічної роботи біологічного відділу та сам недостатньо підготовлений до читання лекцій.

6) Зобов'язати партосередок культпропвідділ РК КП(б)У розвантажити т.т. Пирогова та Бутка від будь-яких партійних та громадських навантажень, затвердити тов. Пирогова відповідальним редактором «Записок» Ніжинського педагогічного інституту та запропонувати культпропвідділу РК КП(б)У разом з бюро партосередку підібрати склад редакції з перевірених членів партії та подати на затвердження РК КП(б)У.

7) Тов. Калюжко – доцент Ніжинського педагогічного інституту (дочка торговця), яка має сувору догану за приховання соціального походження, що проявила опортунізм та примиренство до буржуазно-націоналістичних концепцій в окремих членів кафедри, не сигналізувала перед РК КП(б)У і партосередок про стан історичної кафедри з лав партії виключити.

8) Керівника політгодин т. Фесенка, що припустив в своїй роботі прояви буржуазного націоналізму, з лав партії виключити.

9) Так званий «Історичний відділ» при музеї, що міститься в приміщенні Ніжинського педагогічного інституту, а за своєю суттю є явно буржуазно-націоналістичним – закрити, запропонувати завідуючому наросвіті т. Шевченку звільнити з роботи зав[ідувача] музею тов. Лапу.

10) Зобов'язати дирекцію Ніжинського педагогічного інституту, партосередок, фракцію СНР та фракцію МК повести роботу на подальше викриття буржуазно-націоналістичних елементів та цілковите очищення Ніжинського педагогічного інституту від класово-ворожих елементів як серед професорсько-викладацького складу, також і серед студентства та мобілізувати студентсько-педагогічний колектив на більшовицьку боротьбу на цілковите виконання ухвал червеного та листопадового пленумів ЦК та ЦК КП(б)У, та ухвал облбюро КП(б)У від 13.08.1933 р.

11) Доручити завідуючому культпропвідділу РПК т. Даньку разом з дирекцією Ніжинського педагогічного інституту підібрати відповідні кандидатури для викладання в Ніжинському педагогічному інституті та просити облбюро КП(б)У та культпропвідділ ЦК КП(б)У надіслати керівників економічної, історичної та літературної кафедри.

12) Запропонувати фракції СНР та МК організувати конкретну допомогу старій професурі, що щиро намагається озброїтись марксистсько-ленінською теорією та посилити політ-виконавчу роботу серед членів СНР.

13) Зобов'язати директора інституту, бюро партосередку, профком – рішуче висувати на наукову роботу перевірених комуністів, комсомольців і позапартійних робітників та

колгоспників зі студентів, що закінчують в цьому році Ніжинський педагогічний інститут, створюючи їм належні умови для підвищення теоретичного рівня.

Держархів Чернігівської області, ф. П – 1669, оп.1, спр.242, арк.42 – 46. Оригінал. Машинопис.

1. Датовано за змістом документу.

2. Матеріали до характеристики про стан Ніжинського педагогічного інституту: [...] Стан роботи на середину грудня 1933 р. можна схарактеризувати тим, що було припущено певне запізнення з ґрунтовним конкретним запровадженням постанов червеного пленуму ЦК КП(б)У Чернігівського облбюро. Кволо виконується ухвала зборів СНР 12-го вересня про роботу бригад по перегляду продукції інституту в «Записках», кафедри та парторганізація в цілому у всій її роботі до кінця далеко не перебудувалася, не забезпечила належного бойового повсякденного керівництва життям та роботою інституту, внаслідок чого ще й досі наявні значні залишки нездорових націоналістичних настроїв серед окремих груп студентства, нерозуміння політики партії, зокрема національної політики партії, суті націоналістичного ухилу, очолованого Скрипником, тощо.

Проробка постанов листопадового пленуму ЦК КП(б)У виявила факти недостатньої підготовленості окремих комуністів-викладачів (тт. Калюжко, Шут), кваліфікацій партійно-виховної роботи, яку ще не розгорнуто як слід та наявність нездорових настроїв серед окремих груп студентства, особливо на спеціальних відділах: біологічному, математичному, фізичному, географічному, дошкільному і низькій політичній рівень значної групи студентства.

Стан роботи на кафедрах характеризується так.

Кафедра історії:

До складу кафедри входить проф[есор] Петровський (керівник), Окіншевич, Калюжко, Данько, Скрипченко, Гончарук.

Не дивлячись на наявність переважної частини комуністів (на кафедрі позапартійні лише перші 2), належне керівництво роботою кафедри не забезпечено, завдяки, головним чином, відсутності належної змобілізованості комуністів на боротьбу з буржуазними теоріями, за підвищення партійної витриманості викладачів, до перегляду програм, планів, тематики, роботи семінару та дипломних робіт і т. д., ліберальне ставлення до критики буржуазно-націоналістичних концепцій в роботах Петровського, Окіншевича.

І зараз Окіншевич подає матеріал з історії України в лекціях за Грушевським, Яворським, ідеалізуючи козацьку старшину, зводячи процес боротьби селянських повстань XVII-XVIII ст. до прагнення селянина на ринок, доводячи, що зачинником боротьби є козацтво проти польського шляхтича і московського феодала-поміщика.

Проф[есор] Петровський не показав ще дійсної критики своїх попередніх буржуазно-націоналістичних позицій і широго прагнення до перебудови в цій своїй роботі.

Тов. Калюжко не усвідомлює своїх обов'язків як члена партії по роботі кафедри, виявляючи прагнення стати в стороні від боротьби проти буржуазно-націоналістичних концепцій (Петровський, Окіншевич), мотивуючи це тим, що вона не фактично з історії народів СРСР і України, а історії Всесвіту.

Тов. Гончарук бере надзвичайно малу участь у роботі, мотивуючи своєю перевантаженістю як заступника директора по господарчій частині, а тов. Скрипченко тим, що вона не основний робітник.

Данько майже не бере участі в роботі кафедри через перевантаженість на роботі зав[ідувача] КПВ РПК.

Таке ставлення комуністів до роботи кафедри з свого боку виявляє величезну загрозу на цій ділянці роботи. В той же час самі комуністи-викладачі у своїх лекціях не мають достатньої політичної заостреності у викладанні, припускаючи і помилки (Калюжко), які ллють воду на користь недобитому ворогу.

Слід констатувати, що студентство не озброєно знаннями історичних дисциплін і займає досить неактивну роль у боротьбі з класовим ворогом на історичному фронті.

Кафедра історії потребує негайного очищення від ворожого елемента та зміцнення партійно витриманим керівництвом та викладацькими силами.

Кафедра економіки:

Своїм складом і роботою кафедра неповністю забезпечує партійну витриманість в роботі.

До останнього року було припущено притуплення більшовицької чуйності, критики й самокритики як по лінії «Записок», так і в переведенні учебного процесу.

Буржуазний професор Руткевич, що керував кафедрою до останнього року, у статті «Суб'єктивна психологічна теорія надвиробництва» пропагує антиленінську теорію криз, змикаючись з контрреволюційним троцькізмом та правим опортунізмом в основних моментах методології.

Він же багато нашкодив і в учебному процесі до 1931 – [19]32 рр., викинувши при читанні курсу лекцій з політекономії критику буржуазних, соціал-фашистських, троцькістських, право-опортуністичних концепцій, викинувши з курсу ленінізм в політекономії, шкідницькі викинув з курсу цілі розділи.

Парторганізація та кафедра не тільки не вживали заходів до розкриття цього класового ворога, але і допустилися до того, що Руткевичу було створено великого авторитету. Ще цим літом Руткевича було запрошено залишитись на роботі в інституті, чого не сталося лише через стан здоров'я Руткевича.

Лише за останній час кафедра починає розуміти, що класовий ворог встиг підготувати відповідний ґрунт в інституті, але не всі члени кафедри озброєні на боротьбу з класовим ворогом, зокрема т. Виноград, доцент з політекономії, роблячи антиленінські перекручення при проходженні курсу.

За умов зміцнення кафедри витриманим керівником, значної систематичної роботи членів кафедри над собою по підвищенню своєї кваліфікації інші члени кафедри зможуть забезпечити партійно-витримане викладання та перебудову роботи кафедри як одної з ділянок роботи інституту.

Кафедра з значним запізненням вступає на шлях викриття класового ворога. Початок дійсної перебудови роботи, конкретної реалізації постанов партії та Чернігівського облоргбіро.

Члени кафедри взяли участь в розкритті ворога і на інших ділянках – історичній, педагогічній, але це ще перші кроки, класовий ворог ще не вивчений, не викритий, робота кафедри по перебудові по-новому розгортається дуже повільно, мляво.

Кафедра мусить під кутом зору постанов листопадового пленуму КП(б)У переглянути програми, плани, тематику дипломних робіт, семінарів і т[ак]е інше. Треба звернути особливу увагу на озброєність студентів марксистсько-ленінським економічним вченням. Треба забезпечити викладання на економічному відділі таких дисциплін, як історія економічних вчень та економіка статистики. Не перевантажуючи молодих комуністів-викладачів громадськими обов'язками, треба дати їм можливість щороку підвищувати свою кваліфікацію шляхом проходження курсів перепідготовки.

Кафедра діамату:

Кафедра припустила в минулому великі політичні помилки, давши можливість класовому ворогу безпосередньо орудувати в інституті і допустивши перекручення по лінії наукової продукції комуністів-викладачів. Кафедра з запізненням вступила на шлях дійсного виправлення допущених перекручень.

Зараз кафедра в основному правильно, політично загострено визначила тематику наукової роботи своїх членів. Проте ця робота розгортається надто повільно, перевантаженість не дає можливості підготувати свої доповіді і літературно їх оформити до 13 книги «Записок».

Кафедрі належить провести велику роботу як по виправленню своїх перекручень, так і по розкриттю вилазок класового ворога». *Докладніше див: Держархів Чернігівської області, ф. П – 1669, оп.1, спр.242, арк.33 – 36.*

№ 14

Резолюція бюро Ніжинського райкому КП(б)У про результати обстеження роботи Ніжинського педінституту

[не раніше 15 грудня 1933 р.]¹

Партбіро, заслухавши доповідь тов. Шута та висновки бригади (тов. Галета) по обстеженню роботи МК Ніжинського педінституту, роботу МК визнає за цілком незадовільну.

1. Робота МК у світлі рішень червневого та листопадового пленуму не перебудована.

Постанови пленумів не стали в центрі уваги МК, не стали програмою до дії. МК не спромігся опрацювати цих постанов на зборах профколективу, вони опрацьовані на зборах СНР за участю профколективу, профколектив брав участь в опрацюванні їх на відкритих партзборах.

Плану реалізації постанов пленумів не складено. Над питанням перебудови роботи, виходячи з рішень пленумів, на виробництві МК не займався. Лише за останній час МК зрушив з місця і почав розгортати в цьому напрямкові роботу (заслуховує доповіді зав[ідувачів] відділів, зав[ідувачів] кафедр, а також окремих членів колективу (Богдан, Перківський, Холявенко і ін.)) про їх роботу і перебудову, але це бере початок лише з грудня місяця.

2. Одним із недоліків у роботі МК це є відсутність планів роботи і календаря. Правда, виробничий сектор має хоч не плана, а нотатки над чим працювати, а решта секторів і цієї не має. Робота, отже, носить ознаки компанійності і самопливу.

3. МК над питанням вивчення членів колективу не працював. Складу свого колективу

не знає. Колектив засмічений «чужаками», і зокрема МК не знає складу педагогів, що теж засмічений ворожим елементом. Зараз МК заходився біля цієї справи (склав спецбригаду, що їй доручено детально вивчити кожного члена профколективу), і виключив із складу колективу націоналістично ворожі елементи, як Петровського, Павловського, Окіншевича, Лапу, Ковальова ті ін.

Боротьба за партійність у викладанні не була в центрі уваги МК, що призвело до перекручування революційної теорії марксизму-ленінізму від окремих членів колективу та просування ворожих націоналістичних теорій.

4. Критики і самокритики не було до останнього часу розгорнено. Вивченню ідеологічного стану колективу МК уваги не приділяв.

Внаслідок притуплення класової пильності та прояв гнилого лібералізму ворожі націоналістичні елементи в інституті створили своє кубло і безкарно протягом цілої низки років (Петровський, Ненадкевич, Павловський, Руткевич, Каратаєв і інш.) протаскували ворожі націоналістичні теорії як у викладанні, так і в наукових працях, перетворивши «Записки» інституту на свою трибуну. МК не змобілізував своєчасно колективу на боротьбу з нацелементами, на їх розгром, а проявив гнилий лібералізм, притупив класову пильність. Лише після обстеження інституту від культпропу ЦК КП(б)У та обкому КП(б)У МК став на шлях розгортання критики і самокритики, на шлях виявлення націоналістичних елементів, на боротьбу з ними.

Над питанням очищення профколективу від класово-ворожих елементів МК до останнього часу (грудень) не працював, хоч, правда, в цьому є зрушення.

5. В справі перегляду попередньої наукової продукції членів профколективу та її критики і самокритики МК цілком і повністю поклався на СНР і над цим питанням не працював. Розгортання роботи членів колективу, щодо видання XIII книжки «Записок» теж випала з поля зору МК.

6. Соцзмагання й ударництво в занепаді, належної уваги соцформам праці приділено не було. З 142 членів профколективу ударників лише 40. Про соцзмагання членів колективу МК не знає. Обліку соцзмагання й ударництва не веде. Всю роботу покладено на сигнальний пост. Надто погана справа з соцформами праці техробітників – ударників нема, змагання не запроваджено.

7. Облік членів запроваджено, але одним із недоліків в цій ділянці є те, що значна частина членів (техроби) не обміняли профквитків і не виявляють бажання, а це говорить за відсутність належної роботи серед техробітників. Також негативним є те, що понад 20 працюючих на виробництві не є членами профспілки і МК не провів з ними належної роботи.

8. Культмасова робота в занепаді – вона відсутня, надто погана справа з культобслуговуванням техробітників (газети немає, журнали відсутні, гуртків нема, не проводяться бесіди, не вивчається біжуча політика і т. д.) МК спить, посилаючись (т. Шут) на відсутність керівника культмасового сектору.

9. Уваги з боку МК систематичній боротьбі за виконання навчальних планів, за виконання програм і їх перебудову в світлі рішень партії й уряду приділено не було. Не було приділено уваги перевірці роботи окремих членів колективу.

Слід відмітити, що починаючи з грудня, МК стає на цей шлях і почувається значне зрушення – заслуховуються доповіді в цих питаннях від зав[ідувачів] відділів, зав[ідувачів] кафедр і окремих педагогів. Так, протягом грудня заслухана доповідь завідуючого фізико-математичного відділу, завідуючого біологічної кафедри, завідуючого хімічної кафедри, завідуючих хімічної та математичної кафедр, а також низки окремих педагогів.

10. Керівництво роботою виробничих нарад з боку МК, до половини грудня місяця, було зовсім відсутнє. МК не перевіряв роботи прикріплення. Лише за останній час виробничий сектор волячими темпами зрушив з мертвої точки й почав розкачуватись (зроблено нове прикріплення, організовано перевірку окремих прикріплених. Збираються виробничі пропозиції).

11. Участь у роботі громадських організацій з боку МК відсутня. Роботою профорганізацій МК не цікавився, доповідей не слухав і стану роботи не знає. Обмежився лише посилкою своїх представників, що нічого не роблять.

12. Роботу МК по лінії участі членів колективу в роботі підшефного села сплановано загальним інститутським планом. План виконується. Плана громроботи МК не має. Робота проводиться недостатньо. Відсутній облік роботи.

13. Одним із величезних недоліків у роботі МК є відсутність роботи в напрямі вивчення соціально-побутових умов членів колективу та підвищенні цих умов. МК не приділив уваги організації самодіяльних городів і цим не цікавиться.

14. Робота не набула масовості – МК замкнувся в свою скорлупу, а це, безперечно, і позначилось на роботі МК з негативного боку. Робота не носила високоорганізаційного характеру, панував самоплив.

15. Над підвищенням кваліфікації членів колективу, над питанням їх політичної неписьменності МК не працює. Потрібно відмітити низький політичний рівень серед значної частини членів колективу, а надто канцелярських та техробітників.

16. Питання підготовки кадрів – висування на наукову роботу, створення умов для висуванців, а також підбору потрібних кадрів інституту МК не займався.

17. МК, припустивши низку проривів у своїй роботі, призвівши до її занепаду, за останній час став на шлях виправлення недоліків.

Пропозиції до майбутньої роботи МК:

1. Всю роботу МК перебудувати в світлі рішень червневого та листопадового пленумів ЦК КП(б)У, постанов обкому від 13.08.[1933] та 25.02.[19]33 р., постанов РНК від 28.08[1933] р. та 15.12.[19]33 р. Перебудова роботи має забезпечити реалізацію цих постанов на базі широкого розгортання критики та самокритики серед членів колективу.

2. Негайно скласти план та календар роботи як МК, так і його секретарів, чим покласти край пануванню в роботі МК самопливу. В планах конкретно передбачити всі ділянки роботи, які б забезпечували виконання настанов партії.

3. Розгорнути роботу по мобілізації мас навколо рішень червневого та листопадового пленумів ЦК КП(б)У, Обкому та РНК на подальше викривання та боротьбу з класовим ворогом взагалі та, зокрема, в умовах нашого виробництва. На боротьбу за підготовку більшовицьких кадрів, здатних забезпечити комуністичне виховання мас.

4. Розгорнути роботу серед педперсоналу навколо критичного перегляду наукової продукції «Записок» та мобілізувати педперсонал начасний випуск XIII книжки «Записок».

5. Встановити систематичний контроль за виконанням навчальних планів та програм.

6. Встановити суворий контроль та самоперевірку партійності у викладанні всіх дисциплін, пам'ятаючи, що аполітичності у викладанні будь-якої дисципліни в Радвиші бути не може (взаємна перевірка лекцій, взаємне навідування, заслуховування доповідей на МК).

7. Заходитись навколо висування на наукову роботу кращих перевірених витриманих студентів та приймати активну участь у комплектуванні новими кадрами.

8. Конкретизувати участь членів МК у роботі виробничих нарад. Домогтися 100 % охоплення ударництвом та соцзмаганнями. Встановити точний облік ударництва та змагання, пам'ятаючи те, що «профспілки, будучи школою комунізму взагалі, повинні бути зокрема

школою керування соціалістичною промисловістю, а далі, поступово, сільським господарством для всіх мас робітників, а потім і для всіх трудящих» (Ленін).

9. Культмасова робота серед членів, що має посісти одну із вирішальних дільниць всієї роботи МК і мусить в найкоротший час піднятися на належну принципову височінь, а саме:

а) Для культмасової роботи організувати за виробничим принципом гуртки (бібліотекарі, техперсонал, викладачі та СНР) по вивченню поточної політики.

б) Організувати гуртки по вивченню техніки виробництва та підвищення кваліфікації.

в) Охопити всіх членів колективу підпискою на періодичну пресу, зокрема звернувши увагу на випуску преси за фахом.

г) Домогтись від дирекції відводу окремої профкімнати для переведення культмасової профроботи (червоний куток, шахи, шахмати і т. д.)

д) Ліквідувати неписьменність та малописьменність серед техробів не пізніше 15.05.[19]34 р.

є) Організувати для техробів та канцелярських і бібліотечних робітників два гуртки по вивченню біжучої політики. Для керівництва гуртком біжучої політики виділити таких товаришів: [...]²

10. Налагодити конкретне кооперативне керівництво громорганізаціями шляхом періодичних перевірок їх роботи та заслуховування доповідей на МК.

11. Перевести роботу серед членів МК, втягнувши їх до активної участі в обладнанні приміщення інституту плакатами, гаслами, портретами вождів та інше.

12. До 30.01.[19]34 р. закінчити роботу по вивченню соцстану та надалі систематично перевіряти склад педагогів і зокрема ідеологічні настрої серед членів колективу та розгорнути роботу по самоочищенню від ворожих і класово-чужих елементів.

13. Організувати роботу по вивченню соцбутових умов членів колективу в такий спосіб:

а) Перевірити взаємне виконання колумови.

б) Налагодити роботу уповноважених соцстану та КВД.

в) Організувати роботу по охопленню членів колективу по організації самодіяльних городів.

14. До 10.01.[19]34 р. закінчити обмін членських квитків.

15. До 1.02.[19]34 р. завербувати до членів спілки всіх осіб, що працюють на нашому виробництві і мають право бути членами спілки.

16. Вивчити бюджет інституту, зокрема видатки по зарплаті та адмінвидатки, їх раціональне використання та можливість скорочення.

17. Періодично заслуховувати доповіді адміністрації по окремих ділянках роботи так на МК, так і на загальних зборах.

18. Конкретизувати, спланувати роботу в підшефному селі, поставивши її в центрі уваги всієї масової роботи МК, та призначити відповідальну особу за цю роботу.

19. МК надалі практикувати заслуховування доповідей зав[ідувачів] відділів і зав[ідувачів] кафедр по окремим галузям роботи, а не зразу за всю роботу.

20. МК засідання свої проводити серед студентсько-викладацької маси, залучаючи на засідання студентів та педагогів.

21. МК разом із СНР оживити роботу товариства «Педагог-марксист».

22. Розгорнути систематичне навідування прикріпленими педагогами гуртожитків та приймати участь у культмасовій роботі серед студентів у гуртожитках.

23. Доручити тов. Шуту, Пирогову і Яцурі до 25.01.[1934] опрацювати питання допомоги

старій професурі, що намагається переозброїтись, в переозброєнні марксо-ленінською теорією, а також справу підвищення кваліфікації педагогів.

24. Виконання цієї постанови покласти на тов. Шута, попередивши, що в разі невиконання цієї постанови, буде поставлено питання про перебування його в партії.

25. 20.02.[1934] заслухати на бюро доповідь тов. Шута про перебудову роботи та планування на II семестр.

26. Для підсилення роботи МК рекомендувати до його складу тов. Лазукевіча. Доручити фракції МК підібрати одного перевіреного позапартійного педагога.

27. Висновки бригади по обстеженню роботи МК затвердити.

Держархів Чернігівської області, ф. П – 1669, оп.1, спр.329, арк.27 – 28зв. Копія. Машинопис.

---

1. Датовано за хронологічними рамками справи.

2. Так у тексті.

№ 15

Витяг з протоколу допиту В.В. Дубровського¹

17 грудня 1933 р.

[...] Признаю себя виновным в том, что с 1922 года по день моего ареста я принадлежал к контрреволюционной организации, представлявшей блок, в который входили различные контрреволюционные группировки. Значение той или иной группировки в к[онтр]р[еволюционном] блоке в зависимости от внешнеполитических и внутренних условий менялось, но конечной целью – политической установкой для всех этих группировок всегда оставалось свержение Советской власти, путем подготовки вооруженного восстания и интервенции. Восстановление капиталистических отношений на территории Совсоюза и объединение Приднепровской и Западной Украины в независимое или более-менее автономное государственное образование «Соборной Украины»

[...]

В украинский к[онтр]р[еволюционный] блок до 1928 – [19]29 гг. входили группы: украинская федералистическая, руководимая академиком Багалием; украинская буржуазно-демократическая, руководимая М. Грушевским в Киеве, с примыкавшей к ней группе Перетца в Ленинграде; украинская национал-фашистская, маскирующаяся под фашизм группа, руководимая Шумским, Яворским, Максимовичем и Коником, которая в свою очередь, смыкалась с группой Василькова – Турянского в Западной Украине. Эта группа и после разгрома шумскизма на Украине сохранила свои наличные к[онтр]р[еволюционной] связи с руководством блока.

В это время на Украине существовали украинские к[онтр]р[еволюционные] группы: Яворского – Озерского – Коника в Харькове, Ефремова – Грушевского в Киеве, Слабченко в Одессе, а после разгрома в 1930 году СВУ объединившиеся в к[онтр]р[еволюционную] группу, возглавляемую Яворским – Грушевским.

Украинской фигурой для к[онтр]р[еволюционного] блока был и оставался акад[емик] Перетц, поддерживающий связь с Грушевским и через него с Украиной, главным образом, с

Киевом, опираясь на академические кадры.

Необходимо отметить, что с 1925–[19]27 гг. между украинским к[онтр]р[еволюционным] блоком и русскими к[онтр]р[еволюционными] группами намечалось политическое сближение. Уже к тому времени в русских к[онтр]р[еволюционных] кругах укоренилась мысль о том, что в существование Украины нужно считаться, и все более укреплялось мнение о необходимости предоставить ей известные права, не выделяя ее в то же время в самостоятельное государство, а на федеративных основах, как это ярко выразилось на библиотечном съезде в Ленинграде в 1926 г.

К 1927 году контрреволюционная работа украинского националистического блока слилась с работой русских к[онтр]р[еволюционных] групп, образовавший таким образом русско-украинский националистический блок.

[...]

В 1919 г. по окончании института, будучи лишен возможности продолжать образование, я возвратился в Чернигов, где попал в среду украинской националистически настроенной интеллигенции (украинской дворянки Савич, Юрия Меженко, Устименко, Голика, дочери германского министра Лизогубова и друг[их]).

Деникинское вторжение я, как и все мое окружение, встретил сначала сочувственно, как победу над большевиками, но, видя, что белогвардейщина враждебна украинскому автономизму, я не пошел вслед за ней.

Оставшись в Чернигове, я еще больше укрепил свои связи с украинской националистической интеллигенцией, как-то: Шугаевским, украинским дворянином, переехавшим позже в Киев и работавшим в Музейном городке, дочерью известного «украинского деятеля» Шрага – Чудновской, которая позже, по приглашению Таранушенко, поступила в Музей украинского искусства в Харькове, Ананием Лебедем, который впоследствии переехал в Киев и работал в журнале «Життя і революція», поддерживая связь с Ефремовым, музейным работником, украинским националистом Пилипенко Борисом, переехавшим позже в Харьков, а затем в Киев в Исторический музей, Луговским Борисом, переехавшим недавно в Харьков, Заушкевичем – быв[ший] директор гимназии и друг.

Весной 1922 года Шугаевский познакомил меня с приехавшим в Чернигов Ждановичем Я.Н., украинским дворянином, б[ывшим] офицером, имевшим связи с украинскими националистами в Ленинграде.

Жданович сыграл значительную роль в моем националистическом созревании и завязыванию мною к[онтр]р[еволюционной] связи.

С первой моей встречи с Ждановичем, он начал меня обрабатывать в национал-шовинистическом духе и пробуждать к активным действиям против советской власти в интересах украинского национализма, как путем вовлечения в научное товарищество, объединявшее местную украинскую националистическую интеллигенцию: Холодный Г.Г., Верзилов (бывший городской голова), Шматько – инженер (ныне проживает в Харькове), проф[ессор] Федоренко (участник группы Грушевского), Смоличев П. – музейный работник (зять автокефального епископа Хромцева), Шугаевский В. (укр[аинский] дворянин, ныне проживает в Киеве) – музейный работник, Пилипенко В. (тоже в Киеве) – музейный работник, Баран-Бутович С. (работник Черниговского музея) и другие.

Целью этого научного товарищества было националистическое воспитание украинской учащейся молодежи, т.е. подготовка к[онтр]р[еволюционных] кадров для борьбы с соввластью.

Лично я организовал тогда исторический архивный кружок студентов ИНО, где я проводил к[онтр]р[еволюционную] работу по воспитанию и подготовке национал-

шовинистических кадров.

С этого времени я фактически и считаю себя членом контрреволюционной организации.

Ввиду усвоенного мной таким образом националистического мировоззрения я без колебания в конце лета 1924 года примкнул к группе М. Грушевского, в которой продолжал свою к[онтр]р[еволюционную] деятельность до разгрома последней в 1930 году. Одновременно, сохраняя к[онтр]р[еволюционные] связи с группой Багалия и Грушевского, я в 1929 году примкнул к к[онтр]р[еволюционной] группе Яворского, привлекавшую меня своим активным шовинизмом и представлявшую, по моему мнению, больше возможностей для осуществления моих к[онтр]р[еволюционных] националистических идей.

Естественным путем, после перехода руководства этой группой к Конику, я в 1929 – [19]30 гг. примкнул к последнему, находя его активно выраженную националистическую деятельность наиболее соответствовавшей моим политическим, к тому времени, убеждениям.

При этом сознании, что задачи украинского национализма не могут быть разрешены силами одних только украинских националистов, в особенности после ряда последних провалов, что для этого потребуется поддержка иных к[онтр]р[еволюционных] групп, я в 1927 – [19]28 гг. примкнул к русско-украинскому националистическому блоку, представленным в Харькове Гордеевым, вступив в еще более непосредственную связь с участниками этой группы после моего вступления в 1931 году в Институт истории материальной культуры.

На протяжении всей моей к[онтр]р[еволюционной] деятельности до дня моего ареста я занимался подготовкой и воспитанием к[онтр]р[еволюционных] кадров для вооруженного восстания и интервенции.

С 1927 года я входил в состав руководства Харьковской организации.

В частности мною были завербованы и втянуты в к[онтр]р[еволюционную] организацию следующие лица:

1. Богданов Александр Ильич – сын фельдшера, быв[ший] студент ИНО, уроженец г. Борзна.

[...]

3. Заушкевич Алексей Дмитриевич – быв[ший] зав[едующий] школой в г. Чернигове им. Шевченко, позже осужден за к[онтр]р[еволюционную] деятельность, с ним я возобновил связи после его освобождения. Сейчас проживет в Чернигове.

[...]

5. Петровский Николай Неонович – сын священника. Уроженец с. Семеновка, б[ывший] учитель, сейчас проф[ессор] Нежинского института. С ним я поддерживал связь до 1933 года.

6. Федоренко Павел Константинович – быв[ший] учитель, сейчас проф[ессор] Черниговского института, как член организации был мною привлечен на должность зав[едующего] историческим архивом, поддерживал связь с Грушевским, а после с академическими киевскими кругами. С ним я поддерживал связь до 1933 года.

7. Луговский Борис Львович – сын писателя, б[ывший] студент ИНО, поддерживал персональную связь, кроме меня, с Грушевским. Как член организации был мною направлен аспирантом в УИМК, поддерживал с ним связь до 1933 г.

[...]

18. Дроздов Владимир Геннадьевич – окончил духовную академию, быв[ывший] преподаватель, завербован мною вместе с Моргилевским в один из приездов в Чернигов у него на квартире. Позже, при моем содействии, как член организации переведен в Киев в Музейный городок.

[...]

20. Воробьев Сергей Иванович – декан Черниговского ИНО. От работы в

к[онтр]р[еволюционной] организации категорически отказался.
[...]

ДУБРОВСКИЙ

Допросил: Уполномоченный
С[екретно] П[олитического] О[тдела]

РЕЗНИКОВ

Верно: Ст[арший] опер[ативный]
уполном[оченный] 3 отдела УГБ
сержант госбезопасности

[підпис]

СЕЛИВАНОВ

Держархів Чернігівської області, ф. Р – 8840, оп.3, спр.4055, арк.72 – 78. Копія. Машинопис.

1. **Дубровський В.В.** (1897 – 1966) – народився у м. Чернігів, у родині священика. Працював в архівних та просвітянських установах Чернігова та Харкова. Звинувачений у приналежності до «контрреволюційного блоку наукових та музейних співробітників», заарештований та ув'язнений у листопаді 1933 р. Після звільнення навесні 1937 р. В. Дубровському було заборонено перебувати й працювати у 42 найбільших містах України. Вчителював на Полтавщині. 1941 р. В. Дубровський переїхав до Харкова. У 1943 р. мешкав у Львові, а згодом – у Німеччині. 1956 р. переїхав до США. Помер 1966 р. *Див. докладніше: Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр.4055, арк.72; Казимір В. Діяльність В. Дубровського на чолі харківської «Просвіти» (1941 – 1943) / В. Казимір // Сіверянський літопис. – 2011. – № 6. – С. 96 – 103.*

№ 16

Протокол загальних зборів партосередку Ніжинського пединституту про боротьбу з «націоналістичними проявами»

20 грудня 1933 р.

Члени партії т.т. Хоменко, Порада, Пирогов
представник облпарткому т. Кашенівський

Секретаріат – т.т. Котко, Галига.

Присутніх:	комуністів	48
	комсомольців	193
	студентів	247
	професорсько-викладацького складу	62

Порядок дня:

1. Завдання партійно-масової роботи.
2. Вибори само перевіркої комісії.
3. Різні.

Слухали: 1. Доповідь тов. Данька про завдання парт-масової роботи.

Висловились: тов. Калюжко. Перед парторганізацією стоїть величезне завдання

підвищення продуктивності праці, боротьба за зміст навчання, вся ця робота відбувається в жорсткій класовій боротьбі, загострення більшовицької пильності потрібно зараз, як ніколи.

Прорив в нашому інституті трапився внаслідок недостатньої пильності. Перед кафедрою історії стояло завдання викрити класово-ворожі прояви. Ми приступили до цієї роботи. Першим кроком цієї роботи було розглянути наукові роботи проф[есора] Петровського.

На захист буржуазно-націоналістичних поглядів виступив професор Окіншевич. Коли я поставила питання про критику робіт Окіншевича, то Петровський сказав, що він уже критикувався в Києві. Роблячи доповідь на семінарі, Окіншевич обійшов питання методологічного характеру. Конче потрібно заввідділам стежити за протоколами кафедр.

Все ще боротьба за остаточний розгром буржуазно-націоналістичних елементів по кафедрі історії не доведена до кінця.

Тов. Шут. Досить було вказівок, що їх дав червневий пленум, для того, щоб перебудувати роботу. Кафедра економіки не могла розгромити ворожих проявів контрреволюціонера Руткевича. Ми потрапили до полону «руткевенізму».

Голова кафедри літератури проф[есор] Павловський не скритикував сам себе. Павловський у статті «Толстой на Україні» нічого наукового не подав, там є співчуття старому побуту. Серед педперсоналу є тенденції приховувати помилки, ще й досі серед нього не розгорнута самокритика.

Тов. Пасманник. Ми на окремих місцях в інституті припускали діяльність класово-ворожих елементів, як-от Комишна. Ця Комишна була 3 роки в інституті фальшивим активом, вона три роки ховалась за студентською масою. Ці «активісти», звичайно, не робили відсічі проявам буржуазно-націоналістичних ідей в педпроцесі. Я Павловському говорив: «Чому ви не критикуєте своєї роботи?», то Павловський на це реально нічого не відповів. Не припускаючи деморалізації маємо рішуче збільшити класову пильність. Виробничі наради та семінари працюють слабо. Редакція газети виявила цілий ряд ненормальностей в їх роботі.

Тов. Галета. Готуючись до перевиборів парторганів, у нас є над чим працювати. Наш інститут прикував увагу ЦК КП(б)У та навіть ЦК ВКП(б). Ворог теж прикував увагу до інституту, бо він деякий час опирався на цей розсадник контрреволюції, що гніздилась в НІІ. Ми всі винні в тому, що серед нас ворог провадив свою роботу. Руткевич придбав фальшивий авторитет, ми ще декілька разів запрошували його на роботу. Ми місцевкомом не поставили питання рішуче про викриття контрреволюційної діяльності, яка виявилась у нас в XII кн[изі] «Записок», хоч уже була постанова облбюро КП(б)У.

Проф[есор] Даденков. Я хочу дати відповідь на питання: з ким, на користь кого працювала та працює кафедра педагогіки?

Кафедра педагогіки до цього часу, через гнилий лібералізм до проявів класово-ворожих нам ідей, зокрема, хоч би навіть у комплексній системі викладання, – ми не мали на це повністю можливостей. Я був у Харкові, і там, на з'їзді, що його скликав НКО, я виступав проти цієї методи. І там мене за це побили. Я, приїхавши до інституту, й проявив у цьому гнилий лібералізм, в тому, що не став на шлях боротьби, щоб до кінця розгромити комплексну методу. Щодо кафедри фізики, то вона вірно робить, що запроваджує в письмових роботах рішення задач.

Тов. Соломаха. Постанови ЦК ВКП(б) та уряду вимагають від нас висококваліфікованих кадрів, а звідцілья потрібно переглянути роботу наших семінарів, та виробничих нарад. Прав тов. Пасманник, який говорив, що вони ще працюють слабо. Взяти роботу семінарів – вони мусять виховувати кадри, а вони в нас не працюють, а хоч і працюють, то не всі. Облік роботи – це все, але облік роботи не налагоджений. Є керівники, в яких 45% «Н[е] З[адовільно]»,

65% – не виявлено. Отже, це педагоги, що не знають своїх людей. Контрольні роботи потрібно запроваджувати, але не давати таких задач, які займають час для переписування, а такі задачі, які студент може розв'язати. З кафедри фізики 40% «Н[е] З[адовільно]», то це тут робота кафедри? Останні п'ять днів вимагають сталого розкладу, але його в нас нема.

Потрібно в найскорішому часі добути викладачів, щоб налагодити як слід роботу на виробництвах.

Тов. Ладухін. Тов. Галета цілком вірно говорив, що в інституті було ціле кубло контрреволюції, що приковувало увагу закордонної буржуазії, в особі Рихліка, Ненадкевича і націонал-контрреволюціонерів. Цю націонал-контрреволюційну роботу в нашому інституті використовувала чужоземна буржуазія. Ворог провадив свою роботу не тільки в літературі, але і в практичній роботі, виховуючи кадри.

Тов. Кашенівський. Наша країна переможно буде соціалізм. Величезні досягнення в розвитку продуктивних сил. Маємо величезні досягнення в галузі національного культурбудівництва.

На тлі загальних досягнень у нас є багато збочень в національному питанні, треба зазначити про штучну націоналізацію і т. д. Класовий ворог шукає зараз, видається до витончених форм своєї контрреволюційної роботи. Він, пролізши в учбові заклади, перетворює їх на свою хованку та місце контрреволюційної діяльності. Націоналістична контрреволюція ставить своїм завданням продажі трудящихся Рад[янської] України польським та німецьким фашистам. Ніженські «Записки» XII кн[га] – є носій націоналістичних контрреволюційних ідей. Партійна організація інституту не розбила цих контрреволюційних націоналістичних ідей, що їх подано в XII кн[зі] «Записок».

Постанову облбюро КП(б)У про боротьбу з буржуазно-націоналістичними проявами в інституті дехто зустрів так, без ентузіазму, не по-більшовицькому. Чи все зроблено в інституті, щоб повністю реалізувати постанову облбюро? Кафедра історії не веде рішучої боротьби проти націоналістично-контрреволюційних концепцій. Комуністи не ведуть боротьби з поглядами Петровського, як із системою поглядів, а як із окремими помилками. Серед студентів є вияви політичної неписьменності як приклад: студент третього курсу відповідає, що «Манчжоу-Го¹ – це генерал», а студент Риндич – що «ми проводимо русифікацію».

Треба рішуче загострити увагу парторганізації на завданнях виховання студентства.

Були випадки, що на курсах не було політгодини, керівники політгодини часто йдуть на лекцію не готувавшись. Промова тов. Постишева, постанови листопадового пленуму – є гострою зброєю в боротьбі за закриття та розгром контрреволюційного націоналізму. Не треба по-зрівнялівському підходити до помилок і системи поглядів – треба по-більшовицькому допомагати.

Професор Резанов. Я працюю 30 років. Мої твори я маю переглянути, бо вони втратили методологічне значення, я ще не переозброївся, та не опанував марксо-ленініську методологію. Працюючи над своїми роботами, я використовував некритично літературу Яворського, Грушевського. Я впав в націоналістичні погляди, працюючи над творчістю, а тому прошу мені допомогти.

Професор Павловський. Я зробив багато помилок, про це вже говорили, але я зробив їх значно більше, ніж сказали. В статті «Весільні обряди» я проявив націоналізм, що лле воду на млин теоретиків «буржуазності української нації».

Моя помилка в роботі кафедри та, що я не відвів достатньої кількості годин для вивчення російської мови. Моя помилка, що в інституті слабо вивчали інші мови. На математичному відділі я по-формальному підійшов до з'ясування нового правопису. Я до 01.01.1934 р. даю

критичну статтю про свою наукову продукцію.

Тов. Самардін. Раніше нам Руткевич підносив свої контрреволюційні концепції, але й тепер комуніст тов. Виноград, через свою непередготовленість не забезпечує якісного викладу лекцій, не тільки на 3-х курсах, але й на 2-х та 1-х.

Тов. Порада. Тов. Данько в своїй доповіді та тов. Кашенівський у своєму виступі правильно подали оцінку роботи парторганізації. Я вважаю потрібним, за свій обов'язок визнати ті помилки, що їх мав у своїй роботі під час трьохрічного перебування в інституті. Потрібно сказати, що була самозакоханість, так би мовити, готуємо висококваліфіковані кадри. Великою помилкою мою було те, що я недооцінив того, що нашу роботу хвалить ворог, та те, що вона була на його користь (класового ворога).

Також я писав про Озерського, не знаючи хто він. Отже, це була моя прикра помилка, бо Озерський був фашистський агент. Отже, нам треба ще більше підвищити свою більшовицьку пильність. Я надалі в своїй роботі повинен показати, як справді треба боротись із націоналістичним ухилом на теоретичному фронті.

Коли підходить в цілому до діяльності інституту, то треба сказати, що припустились помилки і районні партійні рад[янські] організації, що пізно взяли до реалізації постанови облбюро КП(б)У. Ми лише в серпні місяці почали реагувати, але як реагувати? Шумілін хотів їхати в облком, щоб віддати партквиток, бо йому записали гнилий лібералізм. В той час дехто з педагогів почав роз'їздитись, бо класовий ворог почав розносити чутки, що директор та помдиректора поїхали до Харкова, то їх знімуть з роботи, тоді і нас повиганяють, то треба завчасно тікати.

З приводу «Записок» – потрібно сказати, що я відповідаю не лише за два томи останніх, а за всі 12 книжок томів.

З початку року було виключено понад 16 чоловік, це мова йде про тих, хто такої кари заслуговує, але не про тих, хто буде чесно працювати, хто робив окремі помилки, а не була це система помилок. Пригадайте, в цій залі на зборах був Скрипник і хотіли цей інститут назвати іменем Скрипника та і[менем] Карпеки. Я хочу на цих прикладах довести, що за ці помилки відповідає директор інституту, якого послала партія на цю роботу.

Основна помилка та, що кафедри проробляли постанову облоргбюро раніше від парторганізації, яка була тоді в роз'їзді. На зборах СНР також проробляли, і там класовий ворог виявив свою дію. Щодо «Записок», то я маю вказівку тов. Орлова, щоб посилити писати наукові роботи, але це не значить, що її треба роками готувати, також не значить, що і писати її протягом двох-трьох вихідних днів.

Професор Резанов хоче виправитись, йому треба допомогти, бо йому трудно переозброїтись. Професор Даденков теж хоче виправитись. Були такі факти, коли приїхали представники від ЦК, то тов. Яцура приніс 25 питань, які були ідеологічно не витримані, але чому він їх носив до приїзду комісії, а сам не реагував, або чому не повідомив парторганізацію? Потрібно надалі на всяке питання викладачу відповідати студенту, але може дати й ворог питання, які потрібно вивчити.

В нас є нездорові настрої, про те, що декого зняли, а тому треба зняти всіх останніх і поставити молодих студентів, і цим скомпрометувати молоді кадри. В нас кадри ростуть, і в нас є можливість виховувати нові кадри, нам потрібна від парторганізації допомога. Не можна говорити, що т. Виноград нікуди не годиться, я утримуюсь від такої кваліфікації, бо це невірно. Ще нові педагоги готуються до наукових робіт, не всі також по-більшовицькому сприймають критику (як студент Святогор боїться критики, по цілим дням і ночам не спить).

Надалі парторганізації та дирекції поглибити політмасову роботу. В цьому нам

допоможе й райком КП(б)У, але нам самим також потрібно серйозно взятись до роботи.

Ці помилки, яких припустила дирекція та парторганізація можна виправити за участю широких мас пролетарського студентства, але в нас є ще одноосібники, наш прямий обов'язок – колективізувати їх.

Надалі нам треба серйозно змобілізувати себе на виправлення помилок та розгром буржуазно-націоналістичних контрреволюційних елементів.

Тов. Кампанець. Притуплення більшовицької пильності нашої парторганізації – маємо існування та діяльність буржуазно-націоналістичних контрреволюційних елементів, що їх коріння далеко в минулому, керівники кафедр знали про те, що в нас є вороги, про це можна закинути деяким товаришам як-от Пирогову. Я від Пирогова чув констатацію помилок інших осіб, але хай товариш Пирогов розкаже й про свої помилки. Товаришу Тихому ми заявляли, що Комишна вийшла заміж за куркуля, але справа тягнулась. Студент Борисенко каже, що ми «піддабузнюємось» до Росії – це говорить за те, що тут у нас є класовий ворог, а також за те, що ми ще мало працюємо над вихованням студентів.

Тов. Бутко. Зараз парторганізація інституту по-більшовицькому взялась викорчувувати буржуазно-націоналістичну контрреволюцію. Я не хочу сказати про те, що не потрібно мішати помилок із системою свіжих поглядів, професор Даденков недостатньо себе самокритикував.

Кармінський не критикує. [...]кеця², хоч той робить надзвичайно багато помилок. Резанов намагається перебудуватись, але недостатньо себе критикує.

Тов. Марич. Ми маємо викрити помилки до кінця. Помилки тов. Павловського полягали в механічному висвітленні нового правопису.

Тов. Пирогов. Розгул економічної кризи капіталізму по капіталістичних країнах світу, загострення суперечностей капіталізму, а це призводить до нового туру війн та революцій, все це загострює й посилює суперечності між капіталістичними світом та СРСР, а це посилює діяльність контрреволюційних елементів, зміцнює зв'язок решток контрреволюції з фашизмом, що скеровують свою роботу на зрив соцбудівництва, на відрив Радянської України від Радянського Союзу.

Націоналістичний ухил в лавах партії, що його очолював Скрипник, безперечно змикався з буржуазно-націоналістичною контрреволюцією.

Національно-буржуазні професори, зокрема проф[есор] Петровський, були зв'язані з буржуазно-націоналістичною контрреволюцією, що діяла на Україні. Петровський працював вкупі з Окіншевичем, протаскуючи буржуазно-націоналістичні концепції як в теоретичній, так і практичній роботі. Петровський захищав Окіншевича, якого характеризував як кращого марксистського професора.

Окіншевич змикався з Грушевським, Крип'якевичем, оцінюючи Крип'якевича як кращого професора. Хвалить Петровського, а Петровський – Окіншевича. Резанов стоїть на позиції буржуазної методи в літературі. Слід про це [сказати] групі, тов. Резанов, «що я був представником буржуазного літературознавства». Наша критика – це все на користь нам, щоб ми переозброїлись, перебудувались.

Слід сказати, що буржуазно-націоналістична професура змикалась з закордонним фашизмом, хоч би, наприклад, професор Ненадкевич. Той факт, що Порада спирався на Крип'якевича, цим самим він лив воду на млин класового ворога, і сталося так, що товариш Порада об'єктивно захищав Крип'якевича.

Зараз ми розгорнули роботу, але це далеко не говорить за те, що ми перебудували роботу в світлі рішень червневого пленуму та облбюро КП(б)У.

Тов. Тихий. Протягом довгих років шкідницька згряя безкарно продовжувала свою

контрреволюційну роботу, підготувавши ґрунт, щоб шкодити соцбудівництву на культфронті. Ухвали червненого пленуму говорили нам ясно, щоб ми викрили коріння класового ворога, та викорчували його. В нас в інституті була надзвичайна самозакоханість, особливо в дирекції, також ця самозакоханість йшла і по лінії кафедр.

Наші ухвали про перебудову роботи не виконувались кафедрами, зокрема, хоч би взяти кафедру літератури, історії та математики, особливо тов. Кармінський ще й до цього часу не викрив своїх помилок.

Ми повинні зі всією настирливістю, властивою більшовикам, серйозно працювати над виданням в скорому часі XII книжки «Записок».

Ми повинні піднести на належну височінь роботу КСМ та профорганізації. В нас є іще залишки лабораторно-бригадного методу Шут. Даденков – скритикував Шута, але сам себе не скритикував. Перед нами стоїть величезна робота – боротьба за покращення матеріально-побутового стану студентства.

Тов. Хоменко. Нам потрібно зараз накреслити завдання подальшої роботи парторганізації інституту. Перевиборча кампанія є оглядом роботи парторганізації. З притуплення більшовицької пильності скористувався класовий ворог і діяв нам на шкоду. Треба сказати, що ми до цього часу не перебудували роботи згідно ухвал червненого пленуму та облоргбюро і РПК КП(б)У. Нам особливо потрібно розгорнути політвиховну масову роботу за участю всієї маси студентства.

Потрібно з особливою чуйністю ставитись до старих фахівців, що серйозно беруться до переозброєння та хочуть перебудуватись – допомогти.

Потрібно досить багато працювати, щоб як слід поставити роботу, як слід перебудуватись, щоб по-більшовицькому виконати постанови партії та уряду про вищу школу.

Потрібно чуйно ставитись та відповідно реагувати на прояви нездорових настроїв серед студентів, як-от приклад студент третього курсу історичного відділу Панченко говорить, що «соцзмагання – це волокіта».

Серед студентів є люди, що ще й досі до цього часу не в колгоспі – 32 чоловіка, потрібно досить багато працювати, щоб загальними силами втягнути їх до колгоспу.

Парторганізації потрібно накреслити конкретні завдання, готуючись до з'їздів партії та на час з'їздів прийти з якісними показниками в роботі.

Потрібно спрямувати роботу всіх організації, щоб вони займались питаннями виробництва, поставити роботу як слід виробничих нарад, налагодити роботу семінарів, серйозно взятись за підготовку та висування найкращих студентів на наукову роботу.

Потрібно не на словах, а на ділі взятись до виконання завдань, що стоять перед нами в справі готування червоних пролетарських кадрів культурного фронту.

Ухвалили: (Резолюція додається)³.

З оригіналом згідно: ...Техсекретар партосередку

Держархів Чернігівської області, ф. П – 1669, оп.1, спр.329, арк.22 – 24. Копія. Машинопис.

---

1. Манчжоу-Го – держава (01 березня 1932 р. – 19 серпня 1945 р.), утворена японською військовою адміністрацією на окупованій Японією території Маньчжурії.

2. Нерозбірливо.

3. Не публікується.

№ 17

Звіт інструктора Ніжинського райкому КП(б)У Пальчиковського про роботу парторганізації Ніжинського педінституту по боротьбі з «націоналістичними елементами»

[не раніше січня 1934 р.]¹

1. З матеріалів, що в парторганізації за 1930 – 1934 р. видно, що в Ніженському педінституті націоналістичні контрреволюційні елементи діють протягом декількох років.

На засіданні бюро партосередку з 18.02.1930 р. стояло питання «про ідеологічний стан партосередку», як видно з протоколу постановою цього питання викликана наявністю серед окремих комуністів невірною розуміння національної політики партії.

23.05.1930 року на бюро партосередку констатовано, що викладавець Реченко в час викладання історії України проявив шовіністичний ухил, як сказано в постанові.

З протоколу № 13 засідання бюро партосередку від 16.03.1931 р. видно, що член партії тов. Базилевич сигналізував про протаскування в викладанні чужої ідеології окремими викладавцями (не вказано конкретно, що саме, і ким) і бюро на цьому ж засіданні констатувало наявність у професора Ненадкевича викристалізованого націонал-шовінізму (Винниченко – письменник-комуніст).

В травні 1931 року бюро партосередок шкільного факультету на доповідь тов. Пирогова «Про просунення марксо-ленінського світогляду викладання соціально-економічних дисциплін в НІСВ» відмітило, що програми і плани інституту не відповідають вимогам, що в них протаскується ворожа ідеологія (див. додаток № 1. Резолюція)².

Отже все це свідчить, що парторганізації ще в 1930 – [19]31 р. було відомо про наявність в інституті націоналістичних елементів, але парторганізація вважала це за звичайні недоліки та не реагувала на це, як слід було реагувати.

Факти прояву ворожої ідеології розглядалися в більшості на закритому бюро партосередку, не виносились на збори партосередку, студентські збори, тощо, тому і не було виявлено ці націоналістичні елементи і дано їм можливість безкарно продовжувати свою націоналістично-контрреволюційну роботу.

Питання боротьби з націоналізмом бюро партосередку не ставилися на принципову височинь тому парторганізація не здатна була виявити і розбити націоналістичні елементи в інституті і паралізувати їх діяльність.

Не проведено належної боротьби з націоналізмом, парторганізація зовсім прогледіла, що ці націоналістичні елементи використали «Записки» інституту як трибуну звідкіля вони пропонували націоналістичні контрреволюційні ідеї.

2. Так було до 1933 року, але головне, що і на перевалі 1933 р., коли на червневому пленумі ЦК КП(б)У було викрито, що в наслідок притуплення класової пильності парторганізації України, які прогледіли оформлення націоналістичного ухилу на Україні, очолюваного Скрипником, парторганізація інституту не зробила для себе з цього потрібних висновків, не врахувала сигналів в минулому і через повне притуплення класової пильності на зборах 30.06.1933 року на доповідь представника ЦК КП(б)У т. Понамаренка, що обстежив інститут і приймає такого змісту постанову: «Інформацію представника ЦК КП(б)У т. Понамаренка прийняти до відому».

Відмічаючи певних досягнень в роботі інституту бюро партосередку звертає увагу всього педколективу на дальше розгортання і покращення всіх ділянок роботи інституту.

Ці невеликі успіхи, що є зараз не повинні послаблювати дальшої роботи і в порядку пропозиції резолюція гласить:

Рішуча робота на ідеологічному фронті в світі листа тов. Сталіна до журналу «Пролетарська революція» та доповіді тов. Постишева на червневому пленумі ЦК КП(б)У про збочення національної політики на Україні.

І тут мовиться лише про збочення, а не про національний ухил на Україні, що його очолював Скрипник.

Творець такої постанови усилив парторганізацію і не показав, що в стінах інституту націоналістичні контрреволюційні елементи творили свою націоналістичну контрреволюційну справу.

На засіданні директор інституту Порада виступив і як недолік в роботі інституту найшов те, що організація набору на сьогодні не в належному стані, а тому слід виділити відповідальних осіб.

А член КП(б)У тов. Борисовець в своєму виступі каже: «Потрібно відзначити настирливого більшовика і гарного адміністратора т. Пораду, щоб знав Наркомос і ЦК партії».

На бюро брали участь присутні представник ЦК КП(б)У т. Понамаренко, Лебедев та Борисовець і всі пишалися успіхами, вихваляли того, хто очолив в інституті націоналістичні елементи – Пораду і не знали дійсного стану інституту, і це після того, як 18 травня 1933 року газета «Більшовик» вмістила статтю тов. Хазана про «Записки інституту», тобто тоді, як було ще раз дано досить яскравий сигнал про наявність націоналістичних елементів інституту.

3. Через 23 дні після цього, себто 23 липня ц[ього] р[оку], на засіданні бюро партосередку де були присутні: Шумилін, Порада, Применко, Марченко, Лебедев та Гончарук, слухаючи про «видавництво наукової роботи інституту» прийнято постанову такого змісту.

Визнали за правильну оцінку дану липневим пленумом ЦК помилкам Скрипника в питаннях національної політики, вказано, що це мало своє відображення і на інститут, і ці націоналістичні елементи «зуміли використати як трибуну, як протягування своїх дрібнобуржуазних націоналістичних «теорій» та «ідейок» у «Записках» Ніженського інституту».

Прийняли до відому заяву Поради, що він на пленумі РК виступив з самокритикою своїх помилок, та що він готує до друку роботу, як критику на свою статтю, вміщену в «Записках» інституту під заголовком «XV роковини Жовтня» (дивись додаток № 2 – лист до редакції газети «Більшовик»)³.

На цьому ж засіданні бюро П[артійного] О[середку] відмічає і те, що газета «Більшовик» за 18 травня цілком правильно дає критику «Запискам» інституту і все ж бюро і тепер не ставить рішуче питання про виявлення усіх націоналістичних елементів інституту, не ставить питання про очищення інституту від націоналістичних контрреволюційних елементів, і навпаки, людей, що припустили примиренство і гнилий лібералізм, що притупили класову пильність і припустили низку грубих помилок у своїх статтях (Бутко) та тих, що протаскували класово-ворожі націоналістичні теорії (Петровський) видвинуто в редакцію «Записок» інституту для забезпечення негайної перебудови наукової роботи (див. додаток № 3 постанови облбюро КП(б)У від 13.08.1933 року)⁴.

Не дивлячись на постанову облбюро КП(б)У від 13.08.1933 р. і на критичні статті в газеті «Більшовик» на «Записки» інституту, парторганізація і дирекція ІНО не проявили більшовицької боротьби з націоналістичними елементами, не мобілізували студентську і професорсько-викладовську масу на викриття буржуазно-націоналістичних заходів до

очищення інституту від них (див. постанову облбюро КП(б)У від 27.12.1933 року)⁵.

І лише з грудня місяця 1933 року інститут поступово починає очищатися від націоналістичних – контрреволюційних елементів (див. накази від 07.12[1933] р., 15.12[1933] р., 04.01.1934 р. 25/ХІІ)⁶.

4. З грудня місяця 1933 року парторганізація інституту розгорнула боротьбу з націоналістичними контрреволюційними елементами (див. постанову від 02.12.1933 р. додаток № 5)⁷.

5. Уже після постанови облбюро КП(б)У від 27.12.1933 року, коли з інституту вигнано цілий ряд націоналістів, все ж і тепер в інституті мають місце прояви націоналізму з боку ворожих елементів, що не виявлені і залишилися в інституті.

На II літ[ературному] мовному курсі студенти Куделя, Прошенков, Чижик писали вірші змістом і суттю націоналістичні контрреволюційні: «На Україні є усе: і хліб, і метал, руда і вугілля – тільки б жити, та радвлда жити не дає».

На цьому ж курсі студент писав додому листа в якому пише: «Батьку, як було гарно коли ми мали свої коні та другу худобу, землю і інше, ото життя було, а тепер колгоспи, де худоба пропадає, люди мруть, просто пекло, а не життя».

На третьому літературному курсі група студентів заявила: «Ми бажаємо, щоб у нашій фотокарточці був Павловський (націоналіст) – вимога студента Булига».

На III біологічному студент Риндич заявив на групі «що зараз у нас проходить не українізація, а примусова русифікація, що її уперто проводить партія і радвлда».

Студент Борисенко (II історичний) проголошував, що Україна – підлабузниця до Росії, і що письменник Сосюра був правий, коли виступав проти політики нашої партії.

Крім цього було проявлено низку націоналістичних елементів та різних шкідливих ідеологічно – ворожих проявів з боку студентства. В час коли з інституту вигнано націоналістів, серед студентства був настрої, що з інституту треба тікати.

По всіх цих проявах парторганізація вела боротьбу, ставились питання на зборах студентів, комсомолу, на групах тощо, націоналістів виключено з інституту та з комсомолу.

Але П[артійна] О[рганізація] і тепер окремі прояви націоналізму не ставила на принципову висоту, і прояви націоналізму тепер ще не стали тим, щоб заставили парторганізацію все вище і вище підіймати більшовицьку пильність, оскільки в інституті є залишки і серед викладовського і студентського складу націоналістичних елементів, що приховалися і ще намагаються проявити себе.

Інструктор РК КП(б)У

[підпис]

ПАЛЬЧИКОВСЬКИЙ

Держархів Чернігівської обл., ф. П – 1669, оп.1, спр.329, арк.44 – 46. Оригінал. Машинопис.

1. Датовано за хронологією справи.
2. Не публікується.
3. Не публікується.
4. Не публікується.
5. Не публікується.
6. Не публікуються.
7. Не публікується.

**Витяг зі звіту Ніжинської районної комісії по чистці райпарторганізацій про
недоліки в соціально-політичному житті вищих навчальних закладів м. Ніжин**

12 червня – 15 жовтня 1934 р.¹

[...]

Разоблачение националистов

Так во время персональной проверки националиста Тихого, бывш[его] пом[ощника] директора Нежинского Пединститута высказывалось – 21 чел., которые помогли комиссии по чистке выявить лицо националиста, бюрократа, карьериста, кулака Тихого.

Характерные выступления:

Лысенко (б[ес]п[артийный]). Тесть Тихого – кулак, исключенный из колхоза. Тихий все время и раньше и сейчас защищал его.

Козел (б[ес]п[артийный]). Тихий заявил: «Если бы я не мечтал быть директором этого института, то и не учился бы в нем». Жена Тихого – дочь кулака, которую Тихий устроил учиться в институте, а потом и на работу в институте, студентов называла «кобелями» (собаками).

Применко (ком[мунист]). Тихий – карьерист и классово-чуждый элемент. Все время зажимал критику в институте. Жена Тихого – кулачка. Тихий – растратчик, платил деньги националистам, вместо того, чтобы гнать их с института. Он прикрывал чуждый элемент в институте.

Коркуха (коммун[ист]). Тихий был прямым помощником вредителя, националиста Порады. Он замазывал глаза комиссии из ЦК КП(б)У, которая обследовала работу института. Тихий – морально разложившийся элемент. Он выдвинул для научной работы Иванову – кулачку, с которой имел особенные личные отношения.

Есипенко (коммун[ист]). Руководители института Тихий и Порада по-вредительски искусственно создавали материальные трудности для развала работы института.

Пасманник (ком[мунист]). По вине Тихого до настоящего времени не разоблачено контрреволюционной сути «Харьковской педагогической школы», которая господствует в ин[ститу]те.

Фесенко (б[ес]п[артийный]). Тихий содействовал националистам в их работе. Забарный преподавал не марксо-ленинскую педагогику, а скрипницизм, но Тихий на сигналы студентов не реагировал.

При персональной проверке буржуазного националиста Порады, бывш[его] директора Нежинского пединститута, высказалось 24 чел. Все выступления были направлены на разоблачение контрреволюционной группы, орудовавшей долгое время в институте, и в частности, на выявление лица Порады, как руководителя националистической своры.

Характерные из выступлений:

Позыченко (б[ес]п[артийный]). Националисты Резанов, Ладухин и др. набивают головы студентов враждебными теориями, а Порада лекций не посещает, и не руководит работой.

Мсисеевич (коммун[ист]) Чистка для Порады – это вечер воспоминаний о хороших былых временах. Он не выступал на чистке и не помогал раскрывать вредительскую работу в институте. Бутко, Тихий, Гончарук, Хоменко – ставленники Порады, не принимали участие в чистке. Между ними есть активный сговор. 25.06.1934 г. было совещание на квартире Гончарука. Беседы с причастными к националистам студентами – вызывает подозрение, что к чистке велась групповая подготовка.

Чикуленко (коммун[ист]). Порада, работая в облОНО, продолжает заниматься защитой националистов.

Пронюшкин (коммун[ист]). Порада не притупил, а утерять большевистскую бдительность. Он националист, собрал весь свой хлам и пришел оправдываться на чистке. Ни одного слова самокритики.

Шевченко (коммун[ист]). Еще в 1931 г. парт[ийная] и КСМ организации требовали выгнать националистов из института, но Порада игнорировал это постановление, за что и имел выговор. Перевыборы партбюро в 1931 году проведены при наличии грубого нарушения партийной демократии, со стороны старого руководства РПК, которое заставляло избрать Пораду членом партбюро, но все-таки его не избрали. После продолжительных личных совещаний с руководителями РПК всех, кто выступал против Порады из «Дикой дивизии» в порядке мобилизации разогнали из института (Згерский, Сало, Медведев, Логвин, Базилевич, Урбанский и др.) Порада защищал националиста Руткевича, который говорил, что «экономические условия не дадут возможности проводить коллективизацию на Черниговщине».

Белокриницкий (б[ес]п[артийный]). Националисты распространяли свое влияние и на библиотеку, которая завалена сочинениями Скрыпника и другой националистической литературой, а литературы по истории партии и истории Коминтерна нет, и это не случайно. Со стороны Порады и его компании в институте был зажим критики. Я сегодня долго говорю, ибо до этого я боялся выступать против Порады, и только во время чистки я почувствовал, что можно говорить. Я только сейчас вижу, какую большую силу имеет чистка партии, а поэтому Пораде не место в ее рядах.

Пирогов (коммун[ист]). Порада старался замазать свою и других контрреволюционную деятельность. Порада ловко выжил из института нежелательных для него студентов и преподавателей (Короненко, Лозовик, Руденко) и не по-партийному критиковал свою статью в «Записках», защищал националиста Петровского.

Лемберская (б[ес]п[артийная]). Под крылом Порады в институте господствовали отъявленные жулики и бюрократы – Рыбка, Гончарук, которые самоснабжались, разбазаривали социалистическую собственность, привели к гибели урожай подсобного хозяйства института, задерживали стипендии и т. д., и, говоря о трудностях, заявляют, что: «Это еще не все, а будет еще хуже» (Рыбка) или: «Когда был Порада, то и хлеб был, а при новом директоре и хлеба нет» (Гончарук).

Чайка (беспарт[ийный]). Порада не исключал из института студентов-националистов, не помогал институтским организациям бороться с националистами, а помогал националистам Крипякевичам, Окиншевичам и др. таким националистам, как Порада не место в партии.

Яцура (коммун[ист]). Анализируя статью Порады, можно сделать вывод, что не иначе как переродившись в националиста Порада мог вмещать отзывы Крипякевича. Контрреволюционеру, националисту, перерожденцу не может быть места в большевистской партии.

Лисогор (коммун[ист]). Порада, возглавляя всю националистическую и контрреволюционную свору, старался перевоспитывать контрреволюционеров, а тех, кто боролся с

націоналізмом, разгонял.

Скрипченко (коммун[ист]). Порада, не забезпечив работой, вижил с института преподавателей: Лозовика, который критиковал работу старой профессуры, а также Кононенка, чтобы дать место националисту Забарному. Он изжил единственного коммуниста из кафедры укр[аинского] языка и литературы, чтобы дать возможность действовать националисту Ненадкевичу.

[...]

Руководство техникумами

В городе Нежине имеется 8 учебных заведений из них:

1 высшее – пединститут и 7 средних учебных заведений – техникумов. Город Нежин по праву можно назвать студенческим городком – все техникумы – пединститут охватывает 2 963 студента, а с различными курсами 3 500 учащихся.

Наличие техникумов ярко характеризует рост культурного строительства. Если в первой пятилетке были только 1 пединститут и 3 техникума, [то] 1933 – [19]34 г. [их количество] выросло до 8 средних учебных заведений.

Такого большого ответственного участка работы районные организации (РПК, РИК, РК ЛКСМ) не замечали, не уделяли необходимого внимания в руководстве. Вследствие чего в ряде техникумов был проявлен антисемитизм (педтехникум), а в пединституте свили крепкое гнездо националисты.

Исключительного внимания техникумы требовали педагогического руководства и создания условий для членов партии – педагогов для работы над собой. Частые ненужные отрывы дезорганизовывали учебный процесс. Особенно больно это отразилось на прохождении социально-экономических дисциплин. В веттехникуме предмет история классовой борьбы совершенно не была проработана. В медтехникуме – экономполитика и диамат – начали проходить в последнем месяце учебного года, галопом, в библиотечном техникуме – ленинизм проработан неудовлетворительно. Между тем, преподавательского состава вполне хватало, необходимо было только правильно расставить их силы и не срывать при надобности, как это имеет место в Нежинском районе. Районные организации недооценивают в своем руководстве средние учебные заведения и подготовку наших пролетарских кадров. Материально-бытовые условия студенчества улучшаются, все студенты удовлетворены общежитиями, благодаря проявленной инициативе самой дирекции выросла материальная база для питания студентов. Но условия и возможности района и города позволяют еще большее улучшение материальных условий, но об этом ни Горсовет, ни РИК не беспокоятся, не проявляют заботы о студентах.

Комиссией по чистке возбужден вопрос об организации ряда предприятий (прачечная, сапожные и портняжные мастерские, парикмахерская, баня, кино по льготной цене), это даст возможность еще больше улучшить их бытовые условия. Торгующим организациям (Горрабкоопом) была проявлена спекулятивная тенденция получать большие прибыли из студентов. Так, отделом общественного питания незаконно было получено из столовой пединститута 22 000 рублей прибылей. А на товары, отпускаемые в студенческий распред, делались незаконные наценки, так на макароны – 31%, а на туалетное мыло – 83,5%. Парторганизация в техникумах и пединституте насчитывает 172 партийца. Самые многочисленные – совпартшкола – 79 членов и кандидатов в партию, и пединститут – 55 партийцев. Исключено из пединститута – 8 человек, главным образом как националистов, и из парторганизации совпартшколы исключено 9 человек, из них 2 – за участие в петлюровцах,

1 – как сын кулаков и 3 – за растраты. В общем, парторганизации учебных заведений здоровые.

О националистах в Нежинском пединституте

Комиссией по чистке парторганизации Нежинского пединститута, занимающего видное место среди педвузов на Украине по подготовке кадров, вскрыта националистическая группа, свившая довольно большое гнездо, возглавляемая бывшим директором Порадой. Особенно была развита националистическая деятельность в институте, когда был Нарком Просвещения Скрипник и его заместитель Карпеко.

Засоренность педагогических кадров классово-чуждыми и националистическими элементами

Педагогические кадры института засорены классово-враждебными элементами. До недавнего времени здесь работали: Кабальный – бывший офицер, Святогор – бывший поп, Забарный – сын попа, Калюжко – дочь кулака.

Националисты: Бойченко, Кириллов, Каратаев, Проценко, Штепа и ряд других. В этом же институте по делу контрреволюционной организации были арестованы националисты: Аргентов, Рыхлик.

Перед чисткой: (1934 г. июнь) еще работали националисты, чуждые элементы. Вот они: 1) Петровский, 2) Павловский, 3) Руткевич, 4) Ненадкевич 5) Окиншевич 6) Судьбин – эсер, 7) Ладухин – все они беспартийные. Кроме того, чуждые и среди педколлектива, они или активно выступали, или в крайнем случае представляли болото. 1) Марич – петлюровский сотник, 2) Рябко – бывший офицер, 3) Макарова, 4) Нарышкина, 5) Калашевская – дочь попа, 6) Перковский – сын попа, 7) Виноград – дочь кулака, 8) Добровольский – бывший офицер. Эти кадры посылались бывшим Наркомом Скрипником, которые с некоторой партийной частью развили националистическую, контрреволюционную деятельность. Вся эта контрреволюционная националистическая деятельность была развернута, когда зав[едующий] культпропом Черниговского обкома партии был контрреволюционер Скарбек².

Руководители с партбилетами

Комиссия по чистке при активной помощи пролетарского студенчества, рабочих города Нежина, сорвала националистическую маску руководивших идеологических фронтом института. Вот краткая характеристика отдельных бывших коммунистов.

1. Порада – член партии с 1925 г., сын сельского старосты – замощного середняка. Директор Нежинского института с 1930 – 1934 год. На протяжении всего периода он прикрывал националистов и активно содействовал и вместе с националистической группой проводил националистическую пропаганду. Во всех его действиях его поддерживало быв[шее] руководство РПК (Балышев – секретарь РПК, Якушечкин – завкультпроп РПК), в последствии [...] Пораду поддерживает бывший секретарь РПК, а сейчас зав[едующий] сельотделом обкома КП(б)У Помыкалов.

Порада, не имея знаний, добился звания профессора педагогики (дал ему это звание националист Тихий (При содействии РПК (Балышева) Порада добился специального ходатайства студентов-заочников перед СССР и ВУЦИКом о награждении за его деятельность орденом. Незаконно, за незначительные лекции получил 1 099 рублей. Порада премировал

районное руководство, а районное руководство Пораду. Так, Порада выдал завкультпропу РПК Якушечкину незаконно 2 335 руб., а сам получил от РИКа 1 000 руб. премии.

2. Тихий – канд[идат] партии с 1925 года – зав[едующий] учебной частью института – сын кулака. Развалил учебную часть, активно помогал националистам в их контрреволюционной деятельности. Писал рапорты в Наркомос и парторганизациям о больших достижениях в институте – обманывал партию: шкурник, карьерист.

3. Бутко В. – канд[идат] партии с 1932 г., руководитель кафедры диалектического материализма и редактор «Нежинских записок» – контрреволюционного характера. Числится сыном бедняка, в действительности он является сыном приказчика у помещика Месюка. Отец его арендовал сам 250 га земли. Отец его пробрался с целью разложения в колхоз, в 1933 г. его разлагательская работа была вскрыта и [он был] осужден на 7 лет.

Бутко В. активно защищал националистов, сам писал в «Записки» статьи националистического характера.

4. Гончарук – член партии с 1930 г., исключался из партии за отказ от поездки на село. Работал зав[едующим] хозяйством – он же помощник директора. Все время пьянствовал. Создавал материальные трудности для студентов, чем вызывал возмущения.

Вот эта группа, вышедшая из чуждых пролетариату слоев, пробравшись в партию и к руководству, возглавляла по сути националистическую группу – проводившая контрреволюционную работу.

Вредительская работа националистов в учебе

Кафедра истории наиболее была засорена националистами: Петровский – руководитель, Окиншевич, Калюжко – дочь кулака.

Материалы по истории до последнего времени подавали на лекциях за Грушевским и Яворским. В преподавании ограничивались XVIII столетием. Слова Ленина-Сталина не слышали студенты от этих националистов. В своем преподавании они идеализировали казацкую старшину, сводили к безбуржуазному развитию исторического процесса в Украине, и процесс борьбы украинского народа сводили к борьбе против Московского феодала. Преподавали гетманскую державность – все это являлось отъявленной пропагандой национализма.

А Бутко В. на занятиях студентам заявлял, что «Маркс – Энгельс» являются идеологами мелкой буржуазии.

По линии литературы – Ладухин идеализировал Винниченко³, преподносил его как идеолога пролетариата.

По линии политической экономии – националист Руткевич выкинул с лекций совершенно критику буржуазных, социалфашистских, троцкистских, правооппортунистических теорий и совсем не дал важнейшую тему «Кризисы». Выступал против строительства Урало-Кузнецкого комбината. А. Рябко – быв[ший] офицер – открыто на общем собрании студентов вел пропаганду против коллективизации, заявляя, что «традиции Черниговщины не дают возможности проводить коллективизацию».

В преподавании истории ограничивались XVIII ст., а дальше программа сознательно срывалась. Так, в 1933 – [19]34 году план был сорван, вот характерный отдел историко-экономический:

	план выполнен на:
а) I курс – история классовой борьбы	63%
история Украины	26%

б) II курс – история классовой борьбы	62%
история Украины	22,3%

Порада, Тихий на протяжении всего периода обманывали партию, присыпляли бдительность парторганизации, писали аллилуйские рапорта о партийности в преподавании, о чистоте марксо-ленинской учебы. Так, в рапорте Скрыпнику за 1932 г. Порада писал: «Беспощадно борясь за генеральную линию партии, достигли в этом году наибольших успехов в подготовке и во всей общественно-политической работе».

Националисты проводили контрреволюционную пропаганду, а Порада усыплял парторганизацию аллилуйскими рапортами, этим давал полную возможность и широкое поле деятельности работе националистов.

Националистическая пропаганда в «Записках»

Ежегодно Нежинский институт издавал свои «Записки». Всего издано 12 книг, объемистые, в среднем, 250 – 320 страниц каждая книга «Записок». Редакторами были Петровский и Бутко.

В этих «Записках» велась националистическая пропаганда во всех областях науки.

1. История – написано 23 «научных труда», главным образом Петровским – в них пропагандировалась безбуржуазность развития украинского исторического процесса, пропаганда гетманской державности и ряд др. Несмотря на сигнализацию ЦК КП(б)У о националисте Петровском, Порада приказом № 259 от 06.09.33 г. оставляет Петровского в институте.

2. Литература – защита буржуазно-националистических позиций в литературе и пропаганда национализма – 19 статей. В основном написаны Рыхликом (арестован за контрреволюционную деятельность).

Политэкономия – пропаганда украинского фашизма в политэкономии – 27 статей – в основном написано Штепой, Руткевичем).

Защита и националистическая пропаганда философии, религии и педагогике – 19 статей – в основном написаны Колубовской, Порадой и др.

«Записки» имеют контрреволюционный характер, являлись трибуной пропаганды враждебной пролетариату теорий – все это было вскрыто Комиссией по чистке при активном участии парторганизации института и пролетарского студенчества.

Львовские фашисты и националисты в Нежине

Нежинские «Записки» – очень ценили украинские фашисты с г. Львов. Так, фашист Крипякевич о «Записках» пишет следующее: «С провинциальных научных центров на Украине становится на одно из первых мест Нежин... На первое место в Нежинских «Записках» становятся труды с украинской истории и литературы. Как на провинциальный научный журнал, программа разнородная и уровень статей высокий. Приятно видеть, как в неблагоприятных отношениях малого города, благодаря энергии кружка людей, развивается серьезная культурная работа» (Крипякевич)

Фашисты с Львова окрылили националистов в Нежине и их научную деятельность в «Нежинских Записках». Порада в своей статье «Нежинские институты к 15-ти летию Октября» вышеупомянутый отзыв использовал для еще большей авторитетности «Записок», и Порада

вместе с Крипякевичем – утверждали, что в советских условиях нет возможностей для научной деятельности. Характерно, что Петровский дал прекрасные рецензии на труды Крипякевича, помещенные в журналы издаваемые ВУАН.

Украинский фашист Заикин с Львова в «Дзвонах» дал прекрасную рецензию на труд историка Окиншевича «Генеральна Рада». Окиншевич работал в институте. В этой рецензии Заикин восхвалял труд Окиншевича, имеющий большое значение для развития национального самосознания украинского народа. Эта рецензия была найдена в Окиншевича во время его уроков.

Националисты пединститута были тесно связаны с националистом Грушевским с ВУАНа. Во-первых, преподавание проводили по истории Грушевского, а в день его 60-летнего юбилея группа националистов: Штепа, Петровский, Рыхлик и др. послали приветствие, в котором ни одного слова про советскую власть, только то, что послано с Нежина, можно заключить что послано с советской территории.

Вот одно из характерных мест:

«Свою работу Вы (высокоуважаемый Михаил Сергеевич) проводили с любовью к родной Украине – Руси и эта любовь окрыляла Ваши силы. Серьезно исполненный труд Ваш станет драгоценным приобретением народа украинского, верным способом для его просвещения, для развития и укрепления его самосознания».

Националисты имели влияние на студенчество, это подтверждает то, что студенты также послали приветствие националисту Грушевскому такого националистического содержания:

«Высокоуважаемый Михаил Сергеевич, студенты Нежинского ИНО посылают Вам щедрый привет в день юбилея сорокалетней деятельности Вашей украинской культуры, желают Вам с такой энергией продолжать эту работу. Профком».

Грубейшим зажим критики и разгон «Дикой дивизии»

В парторганизации института было рабочее ядро коммунистов (Згерский, Шевченко, Урбанский, Медведев, Лозовик, Цейтлин и др.), которые выступали и вели борьбу против проявлений украинского национализма со стороны профессоров Петровского, Ненадкевича и др., которые для проработки в учебе рекомендовали Яворского, литературу СВУ, а литературы Ленина-Сталина не давали. Ставили вопрос об очищении рядов студенчества от классово-чуждых элементов (Забарный – сын попа, Иванова – дочь кулака и др.) Но Порада активно защищал националистов, игнорировал, не хотел считаться с парторганизацией. Во время перевыборов 1931 – 1932 г. партячейки Пораду не вводят в бюро, проваливают. На протяжении 7 – 8 дней завкультпроп РПК Якушечкин проводит совещание и обрабатывает, чтобы Пораду провести в бюро. Несмотря на это, партсобрание не вводит Пораду в бюро. Тогда Порада вместе с бюро РПК, назвав рабочую часть «Дикой дивизией», под разными предложениями и видами рассылает их на работу, откомандировывает. Всех, кто выступал с критикой против Порады, немедленно убиралась с института – так было убрано до 20 коммунистов. Только после разгона Порада был введен в бюро и он продолжал вместе с группой профессоров проводить националистическую работу.

Националистическая группа во главе с Порадой смогла так долго и в таком размере развить свою деятельность, потому что он имел крепкую поддержку от зам[естителя] Наркомоса Карпеко, который на городском партактиве в Нежине заявлял, что «Украинский Наркомос всегда боролся с русским Наркомосом и побеждал», потому что быв[ший] культпроп Черниговского обкома партии Скарбек – польский шпион, дал полную возможность развить

националистической группе свою контрреволюционную работу, потому что бюро РПК всячески прикрывало Пораду и помогало ему – этим было создано широкое поле деятельности для националистической работы.

Чистка партийной организации пединститута прошла на высоком идейно-политическом уровне, при высокой активности рабочих и пролетарского студенчества (против Порады выступало 24 чел., против Тихого – 2 чел.) это дало возможность до конца вскрыть и разоблачить националистическую группу во главе с Порадой.

[...]

Председатель Нежинской
райкомиссии по чистке

ВАСИЛЬЕВ

Члены комиссии:

[підпис]

СИМОН
НЕДАВНИЙ

Секретарь

ГОРОБЕЦ

Держархів Чернігівської області, ф. П – 1669, оп.1, спр.272, арк.3 – 140. Оригінал. Машинопис.

1. Датовано за хронологією справи.

2. **Скарбек (Шацький) Б.В.** (1888 – 1934). – Народився в м. Кузнецьк в сім'ї лісничого. Закінчив Немирівську класичну гімназію, навчався в Київському політехнічному інституті. Один з організаторів Польського соціалістичного об'єднання в Харкові (1917 р.). Із 1917 р. – член РСДРП(б). 1917 – 1918 рр. – член Харківської ради робітничої і солдатських депутатів, завідувач культурно-освітнього відділу губернського комісаріату в польських справах у Харкові. Один із засновників київської групи Комуністичної робітничої партії Польщі. У вересні 1919 – січні 1921 рр. – голова Закордонного бюро ЦК КП(б)У. Завідувач польського бюро Агітпропвідділу ЦК КП(б)У. Директор Інституту польської пролетарської культури при ВУАН. Із жовтня 1932 р. – завідувач культпропвідділу Чернігівського обкому КП(б)У. Заарештований 15 серпня 1933 р. за приналежність до «Польської організації військової» («ПОВ»). 19 серпня 1933 р. визнав свою «приналежність» до «ПОВ». 9 березня 1934 р. Колегією ОДПУ СРСР засуджений до розстрілу. Страчений у м. Харків. Реабілітований 27 лютого 1958 р. Військовою колегією Верховного суду СРСР. *Докладніше див.: Енциклопедія історії України: У 10 т. / Редкол. В.А. Смолій (голова) та ін. – К.: Наукова думка, 2012. – Т. 9 – С. 595.*

3. **Винниченко В.К.** (1880 – 1951) – український політичний і державний діяч, письменник. Народився в с. Веселий Кут Єлизаветградського повіту Херсонської губернії. Закінчив гімназію, 1901 р. вступив на юридичний факультет Київського університету. 1902 р. виключений з університету за політичну діяльність. З 1905 р. входив до керівного ядра УСДП, з 1907 р. – член ЦК УСДРП. У 1905 – 1917 рр. перебував на напівлегальному та нелегальному становищі в Російській імперії, жив в Австрії, Франції, Швейцарії, Італії. Під час Першої світової війни нелегально жив у Москві. Після Лютневої революції 1917 р. повернувся до Києва, став одним із лідерів Української революції 1917 – 1921 рр., активним українським політиком. Стояв біля витоків української державності, був членом та заступником голови УЦР, головою першого українського уряду, генеральним секретарем внутрішніх справ, автором та співавтором головних законодавчих актів УЦР, у т.ч. чотирьох Універсалів Української Центральної Ради. 14 листопада 1918 р. очолив Директорію УНР. В лютому 1919 р. вийшов з її складу, вийшов за кордон, заявив про перехід на позиції комунізму, утворив у Відні Закордонну групу Української комуністичної партії. На поч. 1920 р. контактував з більшовицьким урядом України. Отримавши пропозицію стати заступником голови РНК і наркома закордонних справ УСРР, висунув вимогу про введення його до складу політбюро ЦК КП(б)У, але йому було відмовлено. Пересвідчившись у неможливості співпрацювати з радянською владою, знову відбув за кордон. Автор численних публіцистичних, белетристичних і драматичних творів. Від 1920-х рр. жив у Франції. Під час гітлерівської окупації Франції був ув'язнений у концтаборі. Помер у с. Мужен. *Докладніше див.: Енциклопедія історії України: У 10 т. / Редкол. В.А. Смолій (голова) та ін. – К.: Наукова думка, 2012. – Т. 1 – С. 511.*

**Протокол №7 засідання первинної комісії по чистці парторганізації
Ніжинського педтехнікуму**

23 червня 1934 р.

Присутні: 200 чол., з них членів та канд[идатів] партії – 10, КСМ – 100.
Голова комісії – тов. Симон
Члени комісії – т.т. Гіляздінов, Корольова

Вступне слово тов. Симона.

З'ясовує завдання чистки, її політичне значення та закликає студколектив взяти активну участь в чистці парторганізації.

Слухали: звіт парторга Ніжинського педтехнікуму (тов. Чикуленко).

Парторганізація організована лише в травні місяці цього року. Програма роботи: здійснення рішень XVII партійного з'їзду, завдань, поставлених РПК перед парторганізацією: перебудова роботи технікуму, викорінення націоналізму, що розгулював, завдяки притупленню класової пильності бувш[ого] директора т. Заярного.

На час, коли було оновлено керівництво технікуму, був великий прорив у виконанні навчального плану, зокрема соціально-економічних дисциплін. При допомозі РПК, що надіслав поповнення викладавців, цей прорив зліквідовано й зараз технікум підсумовує закінчення навчального року.

Попередні підсумки: відвідування 96,6%, успішність: добре – 48,8%, задовільно – 49,7%, незадовільно – 1,5%.

КСМ організацію очолювала людина, що підпала під вплив негідника Павелка, розкладалася й не керувала, а поступово розкладала КСМ організацію (бувший секретар Линник). Павелко, прикриваючись революційними фразами, розкладав педкадри технікуму, КСМ організація не посідала авангардної ролі. Після перебудови КСМ організації вона стала справлятися й зараз є гарні ударники, комсомольці, що дають високі показники академічної роботи. Зараз ми підводимо підсумки залікових сесій. Залікові сесії дали такі наслідки: добре 24%, задовільно – 71%, незадовільно – 5%. Указує на гарні зразки роботи серед викладавців: викладавець укр[аїнської] мови – Турченко, який в минулому мав націоналістичні збочення, викладавці Міненберг, Давиденко. Зупиняється на пануванні серед студентів залишків міщанської ідеології. Ілюструє це картками, якими прикрашають студенти свої гуртожитки, пояснює це слабким прошарком серед студентів дітей робітників (з 300 студентів – 8 робітників). Далі зупиняється на роботі першої ФЗД, керівник якої кандидат партії т. Клиньський. Зупиняється на гарних зразках роботи школи та хибях. Успішність – наслідок річної роботи школи: добре й дуже добре – 54,7%, задовільно – 43%, незадовільно – 2,3%. Зараз розпочата підготовча робота до зустрічі нового навчального року.

1. Тов. Самардин (викладавець). Стверджує фактами, що студенти II-го курсу технікуму не мають елементарної підготовки арифметики. З вини викладавця т. Заярного курс політекономії зірваний. Указує на неорганізованість та недисциплінованість [студентів], що живуть в технікумі.

2. Тов. Давиденко (викладавець). Аналізує роботу технікуму в минулому й тепер. Недоліки роботи минулого відноситься на рахунок старого керівництва технікуму, КСМ і

профорганізації. Значну вину перекладає на МК, на чолі якого стояв викладавець Павелко, що дезорганізував роботу технікуму. Завдяки відсутності керівництва, з боку бувшого директора, робота технікуму весь час була в стані прориву. Нове керівництво технікуму рішуче взялося за виправлення помилок і проривів і на кінець навчального року технікум підходить з певними позитивними показниками.

3. Тов. Покидько (студент). Під керівництвом парторга т. Чикуленко проведена ґрунтовна підготовка студентів до чистки (пророблена доповідь т. Райзмана, новий статут партії порядком політгодин). Зупиняється на моментах проявів націоналістичних збочень у технікумі: студенти Линник, Придатко. Замість того, щоб боротися зі всіма проявами, КСМ організація плелася в «хвості». Бувше керівництво не справлялося з своїми завданнями, наслідком чого мали місце такі неподобства, як викладання викладовця Павелка.

Зупиняється на фактах розкладницької роботи викладовця Павелка. Вказує на ряд недоліків роботи технікуму: низька успішність, низька якість дипломних робіт.

4. Тов. Клиньський (Директор І-ої ФЗД). Стан школи задовільний, це стверджують матеріали обслідування роботи школи, що пройшли останнім часом. Указує на ряд негативних фактів в минулій роботі школи: недооцінка руської мови, особливо в молодших класах, націоналістичний відтінок в творах початківців, як результат панування «яворщини» в викладанні історії в тих школах, де учні кінчали 7-й клас. Наявність значної кількості дезорганізаторів у школі, окремі недоробки в справі засвоєння основних наук – фізики (викладавець Войтенко, що не активізувала методів викладання, в наслідок чого маємо незадовільно 4,5%, хімія (викладавець Ключко) – незадовільно – 6,4%. Неналагодженість справи з виробничим практикумом, окремі випадки непартійності викладання (література). На закінчення зупиняється на роботі школи в підшефному селі, вказує на участь в посівкампанії, розповсюдження позики (6 000 крб.)

Погано обстоїть справа з оздоровчою роботою в школі.

5. Тов. Мороз (студент). Указує на недоліки роботи в технікумі: захоплення боротьбою з класово-ворожим елементом і забування за виробничу роботу. Ми не боролися за високі показники академроботи, доводить відсутність шеф[ської] роботи в підшефному селі. Військова робота в занепаді, організації ОСО лише на папері. Не проводиться робота по раціоналізації виробництва. КСМ організація фактично не перестроєна. Вказує на занехаання політичного виховання студентів. Доводить це прикладами політнеписьменності студентів, вказує на ліберальний підхід в оцінці успішності (викладавець Давиденко). Зупиняється на ряді фактів, що свідчать за недостатність ідейно-виховної роботи: карикатури, різні написи, пісні й т. інш.

6. Тов. Каліч (студент). Зупиняється на фактові низької технічної грамотності з мови, особливо на старших курсах. Заярний, будучи директором, не знав академуспінності студентів і не цікавився роботою КСМ та профорганізації.

7. Тов. Буренко (викладавець). Зупиняється на недооцінці викладання географії в технікумі. Вказує на відсутність програм і підручників з такої. Вказує на слабе засвоєння з географії й на основну причину такого – слаба попередня підготовка.

8. Тов. Константинов (учень ФЗД). Розповідає про боротьбу учнівського колективу за високі показники академічної роботи школи, головне – організація соціалістичного змагання та ударництва в школі, облік роботи школи. Вказує на недоліки: несистематичність викладання фізкультури, слаба масова культурна робота, недостатне використання фізичного та хімічного кабінетів.

9. Тов. Тукалевський (учень ФЗД). Вказує на недостатне забезпечення наочним приладдям школи, відсутність роботи технічних гуртків.

10. Тов. Каркоха (пом[ічник] директора по навчальній частині). Зупиняється на

недоліках роботи технікуму: слаба політична озброєність студентів, низька якість керівництва політгодини, непристосованість для роботи приміщення, слаба технічна підготовка студентів з мови. Безвідповідальне ставлення до роботи окремих викладавців (фізика, математика, географія). Тривання ще прориву в академроботі, наявність серед студентів елементів, що «тихою сапою» розкладають роботу технікуму (Мороз).

11. Тов. Турченко (викладавець). Зупиняється на тяжких матеріальних умовах, в яких довелося розпочинати учбовий рік. На чолі КСМ організації стояв націоналіст – антисеміт Линник, якого вигнали з технікуму. Директор Заярний передоручив керівництво технікумом студенту Морозу та викладавцю Павелко, а сам залишався осторонь. Мороз і Павелко, розперезавшись, організували навколо себе студентську масу й вели до зриву роботи. Педколектив, заляканий Павелком, посідав становище «безмовної тварини». Не можна сказати, що тепер у нашій роботі немає помилок, але весь колектив технікуму, починаючи від директора й кінчаючи техробом всі сумлінно взялися за ліквідацію прориву. Зупиняється на проявах націоналізму з його боку: припустився вживання непартійних речень в диктурі з української мови, некритично взявши їх з старих підручників. Об'єктивно це був прояв націоналізму, якого я суб'єктивно ні в якій мірі не хотів припустити.

12. Тов. Заярний (бувший директор). Зупиняється на тяжких матеріальних умовах, в яких довелося розпочати учбовий рік. З технікуму було взято завуча комуніста (т. Басак) і я, як директор, з 9-ти місяців роботи 4 місяці був відправлений для партроботи на селі. Основна причина проривного стану роботи – це відсутність настирливості всього педколективу. Заперечує те становище технікуму, в якому довелося прийняти технікум тов. Чукуленку.

13. Тов. Карапута (секретар КСМ комітету). Зупиняється на розкладеному стані роботи КСМ організації, при якому йому довелося прийняти на себе секретарювання, вказує на неподобства, що мають місце в гуртожитках: сміття, ламання стільців і інш. Підкреслює слабкість дисципліни, зокрема серед комсомолу. Зупиняється на завданнях нового набору.

Голова комісії
Члени комісії:

[підпис]

СИМОН
ГІЛЯЗДІНОВ
КОРОЛЬОВА
СВИСТЕЛЬНИК

Секретар

[підпис]

Держархів Чернігівської області, ф. П – 1669, оп.1, спр.334, арк. 1 – 4. Оригінал. Машинопис.

№ 20

Протокол № 9 засідання первинної комісії по чистці парторганізації Ніжинського педтехнікуму

24 червня 1934 р.

Педтехнікум

Присутніх: 200, з них: чл[енів] та канд[идатів] партії 5, КСМ – 50.

Голова комісії – т. Симон

Члени комісії – т.т. Корольова, Гіляздінов

Слухали: Персональну перевірку парторганізації Ніжинського педтехнікуму.

1. Клиньський Василь Федорович – 1907 р. народження, службовець (з селян), канд[идат] партії з 29.04.[19]29 року, канд[идатська] книжка № 1193, член КСМ з [19]23 року, парт[ійне] покарання – догана за приховання свого утримання від оподаткування.

Директор Ніжинської ФЗД.

Працював на низовій і районній КСМ роботі, закінчив Ніжинській педінститут, був командирований парторганізацією інституту до Харківського інституту комдитруху, звідтіл дезертирував, за що був виключений із кандидатів партії. Партколегія в партії відновила, винесши догану з попередженням.

На педроботі декілька раз преміювався.

Запитан[ня]: Як у Вас взаємовідносини з педколективом в школі?

Якими методами більше керуєте, шляхом товариського підходу чи адмініструєте?

Відпов[ідь]: Перш за все товариський підхід, але, коли треба вживаю амін[істративні] заходи.

Запитан[ня]: Як у Вас взаємини з КСМ організацією в школі?

Відпов[ідь]: Допмагаю в керівництві КСМ організацією.

Запитан[ня]: Які Ви, як партієць організували гуртки серед викладовців в школі?

Відпов[ідь]: Організував семінар по проробці рішень партії.

Запитан[ня]: В якому році Ви дострочно випущені з інституту і чому?

Відпов[ідь]: В 1931 році, парторганізація командировала до інституту комдитруху.

Запит[ання]: Яку дисципліну Ви викладаєте в школі?

Відп[овідь]: Історію заходу.

Запит[ання]: Скільки часу Ви в цій парторганізації?

Відп[овідь]: Не так давно, а до того часу був в осередку друкарів.

Запит[ання]: Яку роботу ви там виконували.

Відп[овідь]: Керував партшколою.

Запит[ання]: Як Ви справляєтесь з роботою в школі, як викладавець?

Відп[овідь]: Думаю, що справляюся, вказує на гарні одзиви за роботу.

Запит[ання]: Чи були гарячі сніданки в школі?

Відп[овідь]: Були.

Запит[ання]: Які причини послужили тому, що ЦК ВКП(б) видав постанову про викладання історії та географії в школі.

Відп[овідь]: З'ясовує широко правильно.

Запит[ання]: Коли організовано перший інтернаціонал, хто його був організатором?

Відп[овідь]: Правильна.

Запит[ання]: Дайте правильне марксо-ленінське розуміння перманентної революції.

Відп[овідь]: Правильна.

Запит[ання]: Дайте критику теорії перманентної революції Троцького.

Відп[овідь]: Відповіді не дав.

Запит[ання]: Розкажіть про три ленінські гасла щодо селянства.

Відп[овідь]: При допомозі голови комісії, дав в основному правильну відповідь.

Запит[ання]: Дайте критику теорії двокуркульності.

Відп[овідь]: В основному правильна.

Запит[ання] Скільки зараз лишилося в СРСР економічних укладів?

Відпов[ідь]: Правильна.

Заяв не було

2. Заярний Михайло Семенович – 1895 року народження. Робітник, член партії з січня 1918 року, членський білет № 0750631, в інших партіях не був, парт покарання немає, бувший директор педтехнікуму.

Батько робітник, в 1905 році батько заарештовувався й сидів 4 роки в тюрмі.

Сам Заярний по закінченні школи, починаючи з 1907 р., працює на рудниках, в 1916 р. був мобілізований до армії, після армії знову повернувся в Донбас, при наступі Каледіна, вступає до червоногвардійського загону, прогнавши Каледіна, в січні 1917 року знову повернувся на Донбас і лютого м[іся]ця того ж року пішов добровольцем до Червоної Армії. В 1920 році знову повертається в Донбас по хворості й працює на партроботі. В вересні 1925 року командирований до комвузу ім. Артема, по закінченні комвузу був надісланий на роботу на ж.д.¹, де працював до 1929 року, потім був перекинутий на партроботу на кораблебудівельний завод ім. Марті, через декілька місяців був командирований на курси лєнінізму у м. Харків. З курсів ЦК був знятий і направлен тимчасово на партроботу в Вінницьку область, повернувшись до Харкова, знову був посланий на постійну партроботу на село, працював зав[ідуючим] оргвідділом РК КП(б)У в Бобровицькому районі на Чернігівщині, з роботи в РПК знятий і посланий директором Ніжинського педтехнікуму.

З директора технікуму Ніжинським РПК знятий, як не справившийся з роботою.

Порядком самокритики визнає свою помилку в роботі, будучи директором технікуму: неповністю використовував право єдиноначальника, не вистачало підчас більшовицької твердості, недостатньо жорстко боровся з націоналістичними проявами в технікумі, не ставив рішуче питання перед РПК про переобтяження партроботою, несвоєчасно поставив питання перед РК КСМ про КСМ роботу в технікумі.

Запитан[ня]: Чи були випадки перебільшення собі зарплати?

Відпов[ідь]: Не було.

Запитан[ня]: Що робив, щоб привести порядок обліку майна технікуму?

Відпов[ідь]: Облік майна технікуму був.

Запитан[ня]: В чому конкретно проявлявся атисемітизм в технікумі?

Відпов[ідь]: Розповідає про факти антисемітизму з боку був[шого] секретаря КСМ осередку Линника та студента Придатко.

Запитан[ня]: Чому знятий з роботи в Бобровицькому РПК?

Відпов[ідь]: Як не справившийся з роботою.

Запитан[ня]: Чи були такі випадки, коли Ви на звертання студентів по справах технікуму посилали за відповіддю до свого помічника?

Відпов[ідь]: Таких випадків не було.

Запитан[ня]: Чому Ви вагалися зняти з роботи техробів куркулів Губських?

Відпов[ідь]: Губські не куркулі.

Запитан[ня]: Що Вами було зроблено в справі підготовки до цього навчального року?

Відпов[ідь]: Була проведена достатня робота в справі набору, в результаті чого була достатня кількість вступників.

Запитан[ня]: Чому в плани на III-му курсі була введена історія партії, тоді, коли вона була прочитана на II-му курсі?

Відпов[ідь]: Заперечує цей факт.

Запитан[ня]: Чому т. Сталін на XVII з'їзді партії сказав, що небезпека розколу партії миновала?

Відпов[ідь]: Пояснює це правильно лінією партії, яку доведено на практиці

індустріалізації країни та соцреконструкції сільського господарства. Опозиції, що виступали проти генеральної лінії партії, розбиті самим життям.

Запитан[ня]: Чим пояснити, що ворожі ідеології продовжують жити, хоч небезпека розколу партії минула?

Відпов[ідь]: Правильна.

Запитан[ня]: Чому правильне твердження тов. Сталіна про те, що свідомість в своєму розвитку відстає від розвитку економіки?

Відпов[ідь]: Плутана не по суті.

Запитан[ня]: Дайте характеристику сучасної економічної кризи?

Відпов[ідь]: Широка правильна.

Запитан[ня]: Які завдання поставлені XIII пленумом КІ в зв'язку з економічною кризою?

Відпов[ідь]: Боротьба з фашизмом, що панує в ряді капіталістичних країн.

Завдання боротьби з соціалфашистами, організація мас на бій за пролетарську революцію.

Заяв не було

3. Чикуленко Іван Артемович, 1908 року народження, робітник, член партії з 27.01.1930 року, п[артійний] б[ілет] № 1513128, парт покарання – догана за бюрократичне ставлення до своїх обов'язків, будучи зав[ідуючим] РВНО, директор Ніжинського педтехнікуму.

До 1922 року батракував, потім працював учнем кузні, робітником в майстерні, був наклеп за зв'язок з конокрадами, за що виключався з КСМ, після установа його непричетності в КСМ поновлений. Працював на КСМ роботі, закінчив курси фізкультури, працював викладачем фізкультури в школі, працював уповноваженим РВК по хлібозаготівлям за ліві закриті судився, одержав покарання від суду 3 роки умовно, вирок Верховним прокурором скасован. Після того був зав[ідуючим] райфінвідділом, інспектором РВНО, секретарем РВК. Після того був відраджений на село для партроботи. Працював секретарем партколективу в с. Галиці, Носівського р-ну. В 1931 році вступив до педінституту, під час педпрактики працював зав[ідуючим] РВНО. Зараз закінчує педінститут, всі дисципліни оцінені на «добре».

Запитан[ня]: Розкажіть, як Ви підтримували Пораду?

Відпов[ідь]: Пораду я підтримував, як директора, аж до тих пір, поки не зрозумів, що Порада хибить в своєму керівництві.

Запитан[ня]: Скажіть конкретно, коли Ви виступали проти Поради?

Відпов[ідь]: На бюро партосередку інституту в 1933 році після рішення Облкому, потім не бюро РК КП(б)У й на зборах партосередку в підшефному інституту селі.

Запитан[ня]: Дайте критику теорій Кондратьєва, Чаянова й Чилинцева?

Відпов[ідь]: Це група шкідників, що намагалась шкодити соціалістичній реконструкції сільського господарства, що доводила нерентабельність організації колгоспів. Вони ставили собі завдання реставрувати капіталізм в нашій країні.

Запитан[ня]: Що спорідненого в теоріях правих з теоріями шкідників?

Відповідь: Правильна широка.

Запитан[ня]: Кому належить теорія стійкості дрібного сільського господарства та її суть?

Відповідь: Не відповів.

Запитан[ня]: Чому диктатура пролетаріату є основною силою, що дає можливість переробити сільське господарство з індивідуального, дрібного на велике соціалістичне?

Відпов[ідь]: В основному правильна, неповна. Випала відсутність всякої приватної

власності на засоби виробництва у пролетаріату.

Заяв не було.

Голова комісії

[підпис]

СИМОН

Члени комісії

КОРОЛЬОВА

ГІЛЯЗДІНОВ

Секретар

[підпис]

СВИСТЕЛЬНИК

Держархів Чернігівської обл., ф. П – 1669, оп.1, спр.334, арк.5 – 10. Оригінал. Машинопис.

№ 21

Стаття «Класовий ворог на командному посту» про викладацький склад Роменського сільськогосподарського технікуму

9 липня 1934 р.

«Класовий ворог на командному посту»

Сумна історія Роменського технікуму механізації сільського господарства за час, коли керував ним «комуніст» Гречуха.

Свого призначення технікум не виправдовував. Більшість студентів з нього виходили, незадовільно опанувавши дисципліни.

Це не дивно буде, якщо подивитися, хто саме виховував студентів.

Склад викладачів технікуму засмічений класово-ворожими елементами. Лектор Цілковський – син куркуля, викладаючи соцеконом дисципліни просував «теорію вигідності великого індивідуального (куркульського) господарства». Лектор Омельченко (донька колишнього секретаря міської управи), викладала українську мову, лектор Чернецький – син попа, Остапенко – інженер, за 2 роки не дав студентам елементарних знань з технології.

А ось і наслідки цього «виховання». Студенти: Гемба, Вакуленко, Пушкар, Кравчина (син поміщика) одверто виступали з контрреволюційними промовами, проголошували чорносотенські антисемітські лозунги.

Про все це знав директор технікуму «комуніст» Гречуха, але за його спиною ховалися вороги, що вели розкладницьку роботу серед студентів.

Як лектори викладали дисципліни, Гречуха не слідкував. Студенти технікуму не опрацювали постанов листопадового пленуму ЦК КП(б)У. на думку Гречухи пленум «нічого нового не сказав».

З курсу лєнінізму Гречуха власноручно викреслив проробку національного питання. Студенти не знають нічого про ухил Скрипника, не знають завдань боротьби за генеральну лінію партії в національному питанні. Гречуха займався і шахрайством. Він давав розпорядження одержувати 218 хлібних карток на 192 студенти. Стипендії виписувалися на 234 студентів. Зайві картки і гроші від невикористаних стипендій йшли до рук Гречухи.

Кращі студенти-комсомольці вчасно порушували питання перед Гречухою (він був і парторгом), звертали його увагу на націоналізм, антисемітизм, що квітнуть у технікумі, але Гречуха, зібравши комсомольські збори, наказав комсомольцям мовчати, «не виносити сміття з

хати». Хто критикував Гречуху, тому не було місця в технікумі.

Щоб доповнити портрет Гречухи, додамо ще один факт: 1933 р., будучи уповноваженим РПК на селі, Гречуха дозволив колгоспу весь перший обмолот хліба роздати колгоспникам і цим довів, що він куркульський агент.

ПРИХОДЬКО

Більшовик. – 1934. – 9 липня.

№ 22

Звіт первинної комісії по чистці партії Ніжинському райкому КП(б)У про роботу партгрупи Ніжинського агротехнікуму механізації сільського господарства та городництва

12 липня 1934 р.

1. Педгрупа, що складається з 4-х партійців (2 членів партії і 2 кандидатів) являється здоровою. Робота партії в основному перебудована на основі XVII з'їзду партії. Члени парторганізації одержують окремі завдання, виконання яких перевіряється, але оперативне керівництво членів партгрупи недостатнє.

2. Постанови з'їздів партії серед комсомольців, студентів проробили, шляхом політгодин, що явно недостатньо. Окремих доповідей з питань XVII і XII з'їздів партії не читали. Зовсім не проробляли рішень з'їздів партії серед робітників майстерні, де налічується 20 робітників, і серед робітників допоміжного господарства є 25 сезонних робітників.

3. Партгрупа не приділяла комсомольській організації (70 ком[сомольців]) уваги, достатньо не керувала, особливо комсомольською організацією огороднього технікуму, КСМ організацію, зокрема актив комсомолу, не використано для допомоги партійній групі.

4. Виконання учбового плану задовільне, так в технікумі механізації сільського господарства на 1 липня план виконано на 93%, по огородництву на 91%. До кінця учбового року, учбові плани будуть цілком виконані. Однак в керівництві учбовим процесом є істотні хиби. Директор (Герасименко) і завідувач учбовою частиною (Гринь) достатньо по-оперативному не керують учбовим процесом, на лекціях рідко бувають, а технічна практика поставлена незадовільно. Відзначити як негативне явище, це перевантаженість лекційними годинами (1 000 годин на рік) завуча Гриня, що відбивається на керівництві учбовим процесом.

5. Значна частина викладовського складу фахових дисциплін політично недостатньо підготована, а також і по спеціальним дисциплінам викладання йде на низькому рівні (хімія, російська, німецька мова, українська мова, механіка, організація сільського господарства), часто викладачі сумлінно не готуються до занять, що знижує якість викладання.

Партгрупа, дирекція, МК не поставили ще зі всією відповідальністю перед викладавцями про високоякісне викладання, а також високоякісний добір викладавців для технікума.

6. Відзначити, що партгрупа своєчасно реагувала на провокування класово-ворожих теорій, під час лекцій викладавцями Крестьянполь, та ін., але не було достатньої боротьби за партійність викладання, зокрема з фахових дисциплін (фізика, хімія, організація сільського

господарства).

7. Технологічній практиці студентів партгрупа не приділяла достатньої уваги, внаслідок чого стався прорив в токарній справі. Ненормально пройшла практика в слюсарному і столярному цехах. Основна причина прориву технологічної практики, це недоведення до студентів норм виробітки і відсутність перевірки виконання по деталям, відсутність керівництва утворило самоплинність в проходженні технологічної практики.

8. Відзначити, що за ініціативою директора т. Герасименко в цьому році (літо) організована виробнича практика студентів III і IV курсів механізації сільського господарства, по експлуатації і ремонту розбито по точкам, але особливо уваги керівництва потребує перевірка виробничої практики студентів.

9. Стан майстерні при технікумі механізації сільського господарства в основному відповідних, але сьогодні він не задовольняє вимогам технологічної практики і виробничим завданням – замовлення, які виконує майстерня, так, в слюсарному цеху не хватає інструментів: як-то ножовок, столярний цех потребує механізації, потрібно: мотор, циркулярка, стругальний станок; токарний цех потребує: прожигательного, шліфувального станків і самоточки нового типу, а також потребує 4 станка поставити з дерев'яної долівки на бетон; кузнечний цех потребує поширення помешкання.

Великим недостатком в учбовій практиці студентів є відсутність в технікумі трактора, молотилки і комбайна.

10. Партгрупа не приділяє уваги керівництву майстерні, внаслідок чого 15 тракторів, які ремонтувались в майстернях були забраковані, винних притягнуто до судової відповідальності.

11. Виробнича практика студентів огороднього технікума, поставлена незадовільно, сектор кадрів Чернігівського обкому не допомагає, щоб організувати виробничу практику в огородніх господарствах.

12. Допоміжне господарство при агротехнікумі 119 га, дякуючи агроному т. Афанасьєву подається зразково і знаходиться в гарному вигляді. В допоміжному господарстві огороднім технікумом (огородник Клименко) ведуться цінні наукові досліді з виведення картоплі, огірків тощо.

13. Відзначити, що чистка партії пройшла при великій активності, критики і самокритики з боку робітників і студентства. Констатувати, що на чистці бувший піп Крестьянполь намагався використати чистку в своїх особистих інтересах.

Комісія вважає за потрібне партгрупі провести наступні міроприємства:

1. Партгргу т. Найшелер, посилити оперативне керівництво членами партгрупи, більш систематично давати і перевіряти доручення окремим членам партгрупи.

2. Серед робітників майстерень організувати групу співчуваючих.

3. Організувати серед робітників майстерні, допоміжного господарства, систематичні бесіди з питань XVII і XII з'їздів партії, червневого пленуму (1934 р.) ЦК ВКП(б). Для проведення політбесід виділити теоретично розвинених, партійно-витриманих пропагандистів.

4. Партгрупі виняткову увагу приділити керівництву КСМ організацією, виділити парт прикріпленого РПК, на відкритих парт-ком зборах періодично заслуховувати відчитні доповіді про роботу комсомолу. Використати КСМ, як вирішальну силу в допомогу парторганізації в боротьбі за високоякісне засвоєння учбової програми, особливо технологічної практики, в боротьбі за втілення соціалістичних форм праці серед студентства в учбовій роботі.

5. Тов. Герасименко переглянути склад викладачів з погляду їх задоволення вимог

викладання в технікумі.

Одночасно партгрупі разом з МК, дирекцією, організувати соцзмагання серед викладачів, перевірку викладання, методичні наради, виробничі наради з участю студентів, поставивши основним питанням боротьбу за партійність і якість викладання.

6. Партгрупі взяти під своє безпосереднє керівництво майстерню, щоб надалі не допускати безвідповідального ремонту, наприклад, 15 тракторів, який був по суті шкідницький.

7. Тов. Герасименко разом з інженерно-технічним персоналом майстерні на протязі двох тижнів розробити план і кошторис кращого устаткування і поширення майстерні.

При складенні плану треба мати на увазі:

а) перестановку 4 станків з дерев'яної долівки на цемент;

б) поширення помешкання ковальського цеху;

в) механізацію столярного цеху (строгальний станок, мотор, циркулярка тощо);

г) токарний цех – поставка прижигательного, шліфувального станків, самоточки нового типу тощо.

Складений виробничий план з доповідною запискою надіслати в Обласний економічний відділ для допомоги коштами і організаційно в поширенні майстерні.

8. Поставити питання перед Чернігівським облЗУ про допомогу в організації виробничої практики студентів огороднього технікуму, а технікуму механізації сільського господарства надати матеріальну і організаційну допомогу в придбанні для учбової практики студентів: трактор, молотарку і комбайн (зношеного).

9. Тов. Герасименко взяти під пильний догляд проходження технологічної практики студентами, разом з інженерно-технічним персоналом розробити норми виробітку в проходженні студентами технологічної практики, з кожної деталі по кожному цеху, щоб з нового учбового року повністю застосувати в практиці.

10. Схвалити ініціативу дирекції, що вже застосувала частково, що викладачі, які викладають теоретично (механіка тощо), вони відповідають за технологічну практику, усуваючи таким чином розрив, який існував до цього часу. Це міроприємство застосувати по всіх спеціальних дисциплінах, які зв'язані з технологічною програмою.

11. Запропонувати партгрупі організувати оборонну роботу при технікумах (механізації сільського господарства і огородництва), особливо пожвавити роботу ОСОАВІАХИМА, роботу військового кабінету, з повнотою розгорнути фізкультурні справи серед студентів.

12. Директору взяти під свій безпосередній нагляд виробничу практику студентів цього літа. Через завідуючого виробничою практикою та інструкторів, організувати систематичну допомогу бригадам студентів. Восени разом зі студентами підсумувати наслідки виробничої практики, як по лінії технікуму механізації сільського господарства, так і по огородньому.

13. Партгрупі допомогти організувати освітлення на сторінках газети, «За соц. земледелие» та в журналах наукові досвіди тов. Клименко про картоплю та ніжинські огірки.

14. Партгрупі разом із спеціалістами на основі постанови червненого пленуму ЦК КП(б) 1934 р. про тваринництво, розробити конкретний план розвитку тваринництва в допоміжному господарстві (радгосп), обговоривши план на зборах студентів і робітників. План скласти не пізніше 01.08.1934 р.

15. Парторгу організувати допомогу під час уборки врожаю в підшефному селі, залучити найкращих комсомольців, членів профспілок з викладавців. Організувати хату-лабораторію і роботу в ній. Систематично перевіряти роботу кожного товариша, який виділяється для роботи в підшефному селі.

16. Парторганізації організувати профспілкову роботу серед викладавців, зокрема

допомогти їм в організації марксистсько-ленінського озброєння, виділивши теоретично-озброєного, партійно-витриманого керівника

Голова комісії:

[підпис]

СИМОН

Члени комісії:

[підписи]

ГЛЯЗДІНОВ

КОРОЛЬОВА

КУЛИГІН

*Держархів Чернігівської області, ф. П – 1669, оп.1, спр.330, арк.10 – 13. Оригінал.
Машинопис.*

№ 23

Витяг зі статті «Чистка обласної парторганізації» про результати чистки Ніжинського пединституту

21 липня 1934 р.

Чистка обласної парторганізації

«Наша партія – бойова партія революційного пролетаріату – не давала і не дасть себе ошукати. Ми викривали й будемо викривати, виганяли й будемо виганяти всіх тих, хто дозволить собі ошукати велику партію Леніна».

(Л.М. Каганович)

Ніжинщина може й повинна бути в лавах передових.

[...]

Націоналістів-шкідників вигнали з партії.

Особливо треба підкреслити діяльність групи «комуністів» Ніжинського інституту.

Довгий час тут мала притулок і розгорнула національну контрреволюційну діяльність група професорів-націоналістів: Руткевич, Ненадкевич, Петровський, Окіншевич та ін.) На чолі керівництва інституту протягом 3 ½ років (1930 – 1934 рр.) стояв Порада, член партії з 1925 року – син сільського старшини. Завідував учбовою частиною інституту Тихий, кандидат партії з 1925 року – син куркуля; працював тут також Галета В.Г. – син земського писаря, який ошуканством одержав партійний квиток у Носівському районі, і Гончарук-Сукач, він же завгосп і член кафедри історії. Ця група класових ворогів з партквитками в кишенях утворила всі потрібні умови для національної пропаганди націоналістів-професорів, активно підтримувала їх і сама проводила національну пропаганду.

Група професорів-націоналістів Ніжинського пединституту – Петровський, Ненадкевич, Окіншевич – блокувалися з Львівськими українськими фашистами – Крип'якевичем і Заїкіним. Петровський же (керівник кафедри історії і редактор «Записок») давав позитивні рецензії на контрреволюційні «труди» Крип'якевича – «Держава Богдана Хмельницького». Крип'якевич із свого боку розхвалював Ніжинські «Записки», редактором яких були Петровський і Бутко.

На працю Л. Окіншевича «Центральні установи України гетьманщини» український фашист Заїкін у львівських «Дзвонах» дає найкращу характеристику.

Директор інституту Порада у своїх статтях спирається на «авторитет» українського фашиста Крип'якевича, разом із ним ширить наклепи на радянську владу про важкі умови роботи наукових робітників в СРСР.

У практиці учбової роботи Петровський, Окіншевич та інші подавали лекції за Грушевським, Яворським, ідеалізували козацьку старшину, зводили процес боротьби українського селянства до боротьби проти московського феодала, пропагували українську державну гетьманщину, провадили одверту національну пропаганду, скеровану на відрив Радянської України від СРСР.

Студенти заявляють, що ім'я Леніна, Сталіна не чули від націоналістів. Націоналістичні шкідники вели пропаганду проти колективізації на Чернігівщині, заявляючи устами колишнього білого офіцера Рябка, що соціально-економічні умови Чернігівщини не дають змоги провадити колективізацію». Рябка ніякої відсічі не дістав.

Порада захищав націоналістів.

Порада за активної допомоги колишнього районного керівництва (Малишев, Якушечкін) розігнав робітниче ядро комуністів (20 чоловік) студентів, викладачів, що критикували націоналістів руткевича, Петровського та інших. Порада захищав націоналістів. Парторганізація тричі не вводила Пораду до складу бюро осередку за ігнорування парторганізації, за небажання битися з націоналістами. Навіть не зважаючи на те, що зав[ідувач] культпропу Якушечкін 7 днів підряд проводив передвиборні збори активу, Пораду до бюро не ввели, Якушечкін від Поради одержав незаконно 2 325 крб.

Після цього Порада та РПК (Малишев, Якушечкін) розігнали «Дику дивізію», як вони казали, тобто робітничо-партійне ядро, що виступало проти них. Порада весь час своєї діяльності в Ніжині обдурював партію, надсилав рапорти про великі успіхи в інституті, про партійність викладання. У цьому допомагав йому колишній секретар Ніжинського РПК Малишев, який прикривав його національну діяльність.

На чистці парторганізації інституту групу націоналістів (Бутко, Тихий, Гончарук, Галета, Пилипенко) з партійними квитками в руках комісія чистки за активної допомоги пролетарського студентства і робітників Ніжина викрила і виключила з партії.

[...]

Більшовик. – 1934. – 21 липня.

№ 24

Стаття «Чистка обласної парторганізації» про результати чистки освітніх закладів і установ Чернігівської області

27 липня 1934 р.

Чистка обласної парторганізації

Обласний відділ народної освіти повинен стати справді бойовим штабом Ленінського національно-культурного будівництва

Постанови партії про школу, зокрема останні постанови про структуру школи і про викладання географії і громадської історії – чітка більшовицька програма боротьби за високу якість навчання, за успішне опанування учнями основ наук, за виховання з молодого покоління активних і свідомих будівників соціалістичного суспільства.

Забезпечити виконання цих історичних постанов партії про школу – першочергове завдання органів народної освіти.

Українські націоналісти, контрреволюціонери, агенти фашизму, скориставшись з

притуплення більшовицької пильності, проводили шкідницьку підривну роботу на фронті національно-культурного будівництва, зокрема на освітньому фронті, використовували його як трибуну для своєї націоналістичної пропаганди. Керівництво справою народної освіти на Україні довгий час було в руках Скрипника, що очолював націоналістичний ухил.

Перекручували ленінську національну політику

Перекручення ленінської національної політики в шкільному будівництві були й в нашій Чернігівській області. Колишній завідувач обласного відділу народної освіти Пелех на практиці здійснював націоналістичні скрипниківські «теорії». Запровадження українізації російських шкіл в Новгород-Сіверському, Середино-Будському та інших районах – найяскравіший цьому приклад.

На керівні відповідальні ділянки роботи в облВНО рукою Пелеха були поставлені класово ворожі елементи. І ясно, що такий апарат був не тільки нездатний проводити лінію партії в керівництві справою народної освіти в області, а й сприяв ще засміченню й районних відділів народної освіти та лав учительства й робітників культурно-освітніх закладів (бібліотек, колбудів, музеїв, дитбудинків) націоналістичними контрреволюційними елементами.

І все це, зрозуміло, не зустрічало ніякого заперечення від тодішнього завідувача культпроп відділу обкому КП(б)У Скарбека – контрреволюціонера, шпигуна польського фашизму.

Пелех саботував реалізацію ухвал листопадового пленуму ЦК КП(б)У про боротьбу з націоналістичним ухилом в лавах КП(б)У. Постановою обкому в лютому місяці цього року Пелех було знято з роботи та виключено з партії, тоді й було розпущено бюро партійної організації облВНО з секретарем Шороховим, яке втратило більшовицьку пильність, не боролось з націоналістичними перекрученнями і засміченням апарату.

Затиск самокритики, адміністрування, відсутність партійно-масової роботи, зокрема партійної освіти – ось що характеризувало тодішнє партійне керівництво в облВНО.

Рештки націоналістичних перекручень не ліквідовано.

Відгоди, як було знято націоналістичний провід в облВНО, минуло півроку. За цей час обласний відділ народної освіти і його парторганізацію значно поповнено новими кадрами.

Отже, було досить часу й були всі можливості для повної і рішучої ліквідації всіх решток націоналістичних перекручень в шкільному будівництві нашої області, але цього ще цілком не зроблено. Хоча значно зросла цього року мережа російських шкіл, все ж нема ще чіткого, точного визначення мови навчання для окремих груп учнів в Семенівському та Новгород-Сіверському районах, ще й досі є факти націоналістичних перекручень в окремих школах (Глухів та інші).

Посиленої уваги до себе потребують школи національних меншостей (єврейські, німецькі), та облВНО ще не забезпечило успішної роботи цих шкіл. В більшості німецьких шкіл не вистачає вчительських кадрів, окремі єврейські школи (Глухів, Новгород-Сіверський, Середино-Буда) ще й досі мають кволу матеріальну базу. Мала ще увага в облВНО й до питань інтернаціонального виховання дітей – найважливішої ділянки виховної роботи. Питання боротьби з націоналістичною буржуазною пропагандою, з антисемітизмом у школі не піднесено на потрібну політичну височінь. В окремих школах (Чернігів, Шостка) влаштовувалися «інтернаціональні конгреси», засуджені партією форми, що суттю опошлюють інтернаціональну пропаганду.

Не виявило нове керівництво облВНО (т. Сазонов) рішучої боротьби за очищення закладів культурного будівництва, зокрема шкіл, від шкідницьких класово-чужих елементів,

які пролазять часто й на керівні посади.

Ось у Ніжині завідувачем навчальної частини зразкової школи довгий час працював Полуда – петлюрівський офіцер, начальник гетьманської тюрми. Кількість цих прикладів можна помножити. Навіть у самому апараті облВНО на відповідальній посаді – референтом планово-фінансового відділу й досі працює Палецький – син попа.

Будівництво 37 шкіл під загрозою

Центральною бойовою ланкою в реалізації ухвал партії про школу є тепер готування до нового навчального року. Про це була спеціальна постанова ЦК КП(б)У і РНК УСРР, яка чітко визначила конкретні завдання та терміни їх виконання. У нашій області виконання окремих важливих завдань готування до навчального року зривається. Взяти хоча б будівництво нових шкіл. В області треба до початку нового навчального року закінчити будівництво 60 нових шкіл, але будівництво 37 під загрозою зриву, ще не розпочато ремонтування шкільних приміщень майже в усіх районних центрах та містах області. ОблВНО настирливо не боровся за забезпечення фінансування нового будівництва і ремонту шкіл.

В облВНО немає точних відомостей про забезпечення шкіл вчительськими кадрами, підручниками, паливом та шкільним устаткуванням. Є відомості з окремих районів, які сигналізують про небезпечний стан і на цих ділянках. В облВНО не відчувається ще справжньої більшовицької боротьби за матеріально-побутові умови радянського вчителя. Навіть після постанови партії та уряду про безперерйну виплату зарплатні вчителям, в нашій області заборгованість зарплатні вчителя ще становить 800 тисяч крб. В окремих районах (Борзеньському, Коропському, Олишівському, Недригайлівському) зарплатню вчителям не виплачено за 2 – 3 місяці. У великій кількості шкіл вчителі-заочники виїхали на сесії, не одержавши грошей за літню відпустку.

ОблВНО погано керує педагогічними технікумами, мало цікавиться якістю готування вчительських кадрів. Про це яскраво промовляє той факт, що відповідальний співробітник облВНО т. Каплан, перевіряючи стан заочної освіти в Конотопському педтехнікумі так і не поцікавився навчальною роботою технікуму. А в цьому технікумі працювали тоді лектори-петлюрівці, шкідники – Борзаківський та інші. Тепер із цілого випуску Конотопського педтехнікуму 70 процентів випускників не можуть працювати вчителями, бо не опанували великої частини навчальної програми.

Масова політосвіта – найвідсталіша ділянка

Найвідсталіша ділянка роботи облВНО – масова політосвіта (керівник сектору – комуніст Михельсон). Тут ще не взялись по-більшовицькому за налагодження роботи будинків колективіста, і вони здебільшого занедбані. Постанову про організацію зразкових колбудів в облВНО виконали формально. В області зразкові колбуди існують тільки на папері, а насправді ж вони не устатковані і ніяких зразків роботи не подають. Освіта дорослих, якою керує в облВНО комуніст Панасенко – зовсім занедбана. План ліквідації неписьменності в області цього року виконано на 50 процентів. Менше всього займалися в облВНО найважливішою ділянкою освіти дорослих – ліквідацією неписьменності та малописьменності серед допокличників. Керівництво реформи Панасенко обмежував надсиланням циркулярів та директив. Не подає ще живого інструктажу численним в області гурткам художньої самодіяльності обласна база самодіяльного мистецтва (керівник бази – комуніст т. Арбер). Після обласної олімпіади самодіяльного мистецтва багато гуртків, не маючи належного керівництва, припинили свою роботу.

Неподобства ще мають місце в дитячих будинках

В області 17 дитячих будинків. Обурливі безчинства в Кролевецькому дитбудинку, про що була спеціальна постанова обкому КП(б)У, не стали ще наукою для керівництва районів, для районних відділів народосвіти, а також і для обласного відділу народної освіти.

Про це говорить і опублікована днями постанова бюро обкому КП(б)У та обласної комісії чистки про Глухівський дитбудинок, і виявлені зовсім нещодавно кричущі безчинства в Борзенському дитячому будинку. Тут класові вороги знущалися з дітей, а на зборах цього дитбудинку за участю представника райвідділу народосвіти ухвалено: «Вважати педагогічну роботу в дитбудинку незадовільною». ОблВНО з великим запізненням дізнається про стан дитячих будинків і не вживає рішучих заходів, щоб найсуворіше покарати злочинців і покласти край безчинствам, які ще мають місце в дитячих будинках області.

ОблВНО не керує музеями й бібліотеками

В облВНО зовсім відсутнє керівництво музеями області. Раніше цю справу в облВНО було доручено націоналістам Піпоті та Салію. Коли ж їх було знято з роботи, облВНО не потурбувалося перевірити роботу музеїв.

І навіть в Чернігівському музеї, під самим носом в облВНО, і досі протягується національну контрреволюційну пропаганду. Це тут рука класового ворога дає під експонатами коментарі, в яких вихваляє «вислови» контрреволюціонера Слабченка. Це тут на виставку більшовицької преси покладено «Робітничу газету» – орган українських есдеків – запеклих ворогів українських робітників і селян.

За директора Чернігівського музею облВНО призначило Мирошніченка, якого за невміле керівництво було знято з роботи директора Чернігівського педінституту. Мирошніченкові в облВНО доручили навіть керівництво всіма музеями області і роботи його жодного разу не перевіряли.

По за увагою облВНО й бібліотечна робота. 25 березня завідувач облВНО т. Сазонов видав наказ, в якому визначив конкретні заходи покращення роботи обласної державної бібліотеки, але цей наказ так і не виконано – обласна державна бібліотека продовжує неподобно працювати.

Проривною ділянкою залишається методичне керівництво. Правда, облВНО вперше проводив цього року обласну нараду шкільних інструкторів-методистів, обстеження всіх зразкових шкіл області та позитивний досвід зразкових шкіл, як правило, ще як слід не вивчається й не переноситься до інших шкіл. Досвідна педагогічна станція, що працює при облВНО, ще не показала школам області шкільного досвіду й погано зв'язана з практичними працівниками шкіл.

Систематичної перевірки виконання нема. Загалом треба відзначити, що апарат облВНО не перебудував своєї роботи в світлі рішень 17 партз'їзду і немає потрібної гнучкості та чіткості. Систематичної перевірки виконання постанов та наказів нема. Так, за наказом всі працівники облВНО, що виїждять на села, повинні обов'язково обстежити роботу одної культсекції сільради, але цього ніхто не виконує і про це забувають.

Після постанови ЦК ВКП(б) та Раднаркому СРСР про структуру школи і викладання географії та громадянської історії облВНО накреслив багатопунктний план реалізації цих постанов, але до виконання більшості з них ще не взявся, зокрема не розгорнута важлива і велика робота по виявленню та підбору директорів шкіл.

Про роботу технічного апарату облВНО свідчить хоча б той факт, що рознарядку на будівельний матеріал до Києва канцелярія облВНО надсилала 7 днів. Затримування пошти на

кілька днів – тут не випадкове явище.

Партійний комітет ще не перебудував своєї роботи

Партійний комітет облВНО (секретар т. Фесенко) не перебудував як слід своєї роботи. Не налагоджено систематичної перевірки виконання ухвал парткомітету, зокрема виконання комуністами партійних навантажень (партосвіта, шефська робота в селі, стінгазета, добровільні організації).

Парткомітет слухав звіти не всіх комуністів, що працюють на керівних посадах, ще не доповідали парткомітету за свою роботу комуністи: Арбер – секретар мистецтва, Ньюнко – бібліотечний сектор, Біцай – обком товариства «Геть неписьменність», Марголіна – продуктова база. Керівництва тими секторами, де не працюють комуністи, не було.

Парткомітет не притягав до відповідальності тих комуністів, що без поважних причин не відвідували партнаванчання і це сприяло послабленню партійної дисципліни. Не реагував партійний комітет облВНО на опубліковані в пресі матеріали чистки Ніжинського педінституту, де було викрито заступника облВНО, колишнього директора Ніжинського педінституту як буржуазного націоналіста. Таку благодущність парторганізація облВНО виявила навіть і після висновків комісії чистки про виключення Поради з партії, – і тільки 21 липня було постановлено питання про Пораду на партійних зборах в облВНО.

Знаючи, що Пораду було знято з роботи директора Ніжинського педагогічного інституту за національні перекручення, парторганізація облВНО ставилась до роботи Поради без більшовицької пильності. Тим часом Порада в облВНО продовжував запроваджені ним у Ніжині методи вишукування собі «опорних» людей. Так, Порада самовільно преміював співробітника дослідної педагогічної станції Савченка науковим відрядженням і місячним утриманням (про це не знали ні шкільна управа облВНО, ні партійна організація.

***

Обласний відділ народної освіти ще не став бойовим штабом фронту національно-культурного будівництва в області. Роботу його ще не піднесено на рівень тих високих вимог, які ставить тепер партія та уряд перед народною освітою.

А за це насамперед відповідають комуністи, що працюють в облВНО, яким партія доручила керівництво почесною і великою справою – комуністичним вихованням трудящих.

Більшовик. – 1934. – 27 липня.

№ 25

Витяг зі звіту Чернігівської обласної комісії по чистці партії секретарю Городнянського райкому КП(б)У про виявлені недоліки у навчальних зкладах району

[29 вересня 1934 р.]¹

[...]

Учебные заведения

В Городнянском районе имеются три учебных заведения: педтехникум, неполная средняя и средняя школа.

Педтехникум. Коммунисты имеют очень низкий идейно-политический уровень, особенно Пенько – студентка 3-го курса, Шрамко – директор техникума и Шабовта зав[едующий] райколгоспшколой.

В техникуме не было систематической борьбы за очищение от классово-чуждых и враждебных элементов. Интернациональная работа не была поставлена на должную высоту. Все это привело к нездоровым настроениям в техникуме и антисемитизму среди студентов вообще и комсомольцев в частности (дело тов. Ткач).

Методическая работа неудовлетворительна. Методические органы построены неправильно. Всю методработу подменяет педагогический совет. Лекция не поднята на должную принципиальную высоту.

Семестровые учебные планы не прорабатывались и директором или заучем не утверждались. Было допущено преподавание по явно негодным планам (физкультура) или по планам с неточностями и извращениями. В результате слабой борьбы за качество учебы успеваемость по педтехникуму низкая, «очень хорошо» всего 3,5%.

В общежитиях и в самом техникуме – грязь, нечистота.

Критика и самокритика не развернуты.

Из прошедших чистку 4-х членов и из 3-х кандидатов исключено из партии одного члена партии Шрамка – директора педтехникума, который оказался кулаком, имевшим до революции свыше 70 га, сложный сельскохозяйственный инвентарь и различный скот, «шкурник», политически безграмотный.

[...]

Держархів Чернігівської області, ф. П–20 оп.1, спр.579, арк.43–44. Копія. Машинопис.

---

1. Датовано за хронологією справи.

№ 26

Доповідна записка комісії культурно-пропагандистського відділу Чернігівського обкому КП(б)У про ставлення керівництва Чернігівського пединституту до «націоналістичних і троцькістських елементів»

[не раніше 25 грудня 1934 р.]¹

Решение ЦК КП(б)У от 03.11.1934 г.² о разгроме остатков контрреволюционного блока троцкистов и националистов проработано в Черниговском пединституте формально. Не смотря на указания ЦК КП(б)У, Черниговского обкома КП(б)У и комиссии по чистке об очищении научного фронта от враждебных недобитков, дирекция и парторганизация пединститута не селала из этих указаний большевистских выводов. Наоборот, дирекция и парторганизация пединститута не развернули настоящей большевистской борьбы за реализацию решения ЦК КП(б)У от 03.11.1934 г. В институте окопались контрреволюционные троцкистские националистические элементы (Кошлакова, Приступов, Федоров и др.). Вместо решительной борьбы с ними, парторганизация и дирекция в лице тов. Ройфмана допустили гнилой либерализм и примиренчество.

В институте до постановления ЦК КП(б)У директором рабфака работала троцкистка Кошлакова (исключилась из партии как троцкистка). Кошлакова выступала с открытыми националистическими контрреволюционными речами против партии и советской власти. Будучи сотрудником редакции журнала «Коммунарка Украины», выступала с клеветой на ЦК КП(б)У, заявляя: «В самоубийстве Скрыпника виноват ЦК». На общих собраниях пединститута,

где обговаривался вопрос о вскрытии «Ленинградского центра», подонков контрреволюционеров зиновьевской оппозиции, Кошлякова выступала с таким подлым клеветническим заявлением на партию: «Партия своей грудью вскормила троцкистско-зиновьевскую оппозицию». После исключения ее комиссией чистки из рядов партии (июль-август 1934 г.) Кошлякова оставлена работать заведующей рабфаком и лектором истории партии. 05.09.1934 г. она снята, согласно приказа директора Ройфмана, с таким формулированием причины снятия: «В интересах усиления руководства рабфака при институте, считать необходимым уволить зав[едующую] рабфака т. Кошлякову А.В.» Но она снова оставлена лектором истории партии и только 25.12.1934 г. она снята с лекторства истории партии директором Ройфманом, проэктировалась на изложение географии в том же институте.

На протяжении целого года в институте работал националист Федоров, который в своей работе, как лектор истории украинской литературы, открыто протягивал буржуазно-националистическую контрабанду. Он рекомендовал студентам для проработки буржуазно-националистическо-фашистские произведения Винниченко, Гринченко, Олеся и других буржуазно-националистических петлюровских писателей, выбрасывая в то же время из рекомендованных списков пролетарско-советскую литературу.

Он оценивал националиста Коряка как руководителя первого отряда марксистской критики. В конспектах студентов литературно-языковедческого факультета 3-го курса есть открыто националистические взгляды в оценке контрреволюционера Ефремова, буржуазного националиста Грушевского. В конспектах есть такие места: «Ефремов в 1917 г. выдал историю украинских писателей, в основу которой положил свою основную идею освобождения в широком смысле». Лишь месяц тому назад Федоров был снят с работы, но и до сих пор не раскритикованы его буржуазно-националистические взгляды, не вскрыты его сторонники.

Приступов – руководитель литературно-языковедческой кафедры – националист. Приступов как председатель кафедры утверждал списки контрреволюционной, националистической литературы, какую рекомендовал Федоров, протестовал против снятия Федорова с работы.

В тематике семинарских занятий со студентами литературно-языковедческого отдела выброшены несколько тем пролетарской литературы и критики националистических направлений в литературе. В фундаментальной библиотеке, в шкафу по истории литературы еще и до сих пор лежат книги буржуазных националистов. Излагая в 1933 году историю литературы, Приступов выпустил раздел о пролетарском писателе М. Горьком. Ко всем темам, которые брали для дипломных работ, Приступов рекомендовал литературу, а к теме о политике партии в литературе он совершенно не рекомендовал литературу. На собраниях студентов не рассматривалась письменная работа студента, посланная в НКО, Приступов выступил с таким заявлением: «На наших собраниях всегда привыкли говорить о классовой борьбе, где нужно и не нужно». Приступов морально разложившийся человек. Дошло до того, что он «планировал» отдельных студенток на каждый семестр и морально раскладывал студенчество.

Свое мерзкое «планирование» он использовал так же и для того, чтобы быть постоянно информированным о постановлениях партийного комитета института (связь с Ройдман – тех[ническим] секретарем парткомитета института и другими студентками-комсомолками). Приступов часто приходил пьяный в институт, привлек к пьянке молодого лектора рабфака – комсомольца Стрелка. Взял его к себе на квартиру, устраивал с ним пьянки. Стрелко постоянно доносил Приступову решения парткомитета.

Хотя троцкиста Нольского выгнано из института почти год тому назад, но до конца не вскрыта его «работа». Среди студентов есть так же засоренность классово-чуждыми

элементами: Садовский – студент первого курса литературно-языковедческого отдела, исключенный из партии, в беседе с председателем профкома в общежитии высказывал контрреволюционную клевету на политику партии: «Партия ведет такую политику, чтобы за займы денег не возвращать». Тарханов – студент рабфака, в разговоре со студентами, на вопрос, почему сегодня нет сообщения в газетах о тов. Тельмане, ответил: «Он наверное уже сдох». В институте до последнего времени остались студентами такие классово-чуждые люди, как Скотинская – дочь националиста, исключенная из Артемовского института и принятая Ройфманом в Черниговский институт. Яковлев – сын жандарма-петлюровца, Петренко – выгнанный из Нежинского института за национализм, и др. Эти студенты остались в институте до последних дней, несмотря на то, что комсомольский коллектив института давно требовал выбросить их из института. Исключение дочери кулака Коваленко задерживала дирекция (тов. Ройфман), мотивируя тем, что она (Коваленко), отказалась от родителей через прессу, фактически же поддерживала связь со своими родными. Когда комсомольский коллектив института рассматривал вопрос о задержке исключения из института Коваленко, Ройфман заявил: «Она была еще девочкой в 1929 году, когда раскулачивали ее отца. Наше задание – ее перевоспитать». Ройфман дважды в своих приказах признает за «ошибку» то, что он исключил Скотинскую из института. В приказе от 07.10.1934 г. Ройфман пишет: «Принимая во внимание, что во время работы ее отца в петлюровских органах Скотинская была еще маленьким ребенком, которая не может нести за эту деятельность какую-нибудь ответственность, считать возможным отменить приказ об исключении ее из института». Следует прибавить, что этот петлюровский «ребенок» полностью солидаризовался с националистом Федоровым и настойчиво отстаивал оставление его на работе в институте, и имеет связь с отцом.

Секретарь парткомитета тов. Ринская не мобилизовала парторганизацию на борьбу с классово-враждебными элементами и антипартийным либеральным отношением дирекции к этим классовым врагам.

Коммунисты – лекторы: тов. Борисенко, Кучер, Лапшин, Кошарновский, Кондратский не проявили большевистскую настойчивость в борьбе с контрреволюционерами троцкистскими и националистическими элементами в институте как в практической, педагогической, так и теоретической работе.

Так, Кошарновский – лектор-коммунист в своей научно-литературной работе – статьях, рецензиях и др. допустил ряд грубых политических ошибок националистического порядка (сотрудничество в махрово-националистическом журнале «Бібліологічні вісті», 1930 – [19]31 г., участие и редактирование контрреволюционного националистического журнала «Записки Чернігівського наукового товариства» (1931 рік). Эти свои ошибки он в прессе не раскритиковал, ограничившись лишь общими выступлениями.

В 1933 г. Кошарновский, работая в культпропе обкома КП(б)У, по-примеренчески отнесся к очистке музеев от националистов Баран-Бутовича³ и Федоренко.

В 1934 г., ставив перед парторганизацией вопрос о небезопасности кафедры литературы (Приступов, Федоров), не ставил вопрос о снятии их, не довел этот вопрос до конца, ограничившись лишь сигналами.

Состояние научной работы в институте

В институте не развернута работа вокруг преобразования кафедры в центр научно-теоретической и методической работы. Ряд кафедр за весь семестр 1934 – [19]35 учебного года провели лишь одно-два заседания. Ни одной научной продукции кафедры в этом году не изготовили. Действительного контроля над выполнением планов работы кафедр не было.

Кафедры – экономическая, историческая, литературно-языковедческая, педагогическая не организовали методологической и методической помощи молодым, выдвинутым на научную работу лекторам. Все кафедры, в частности, литературно-языковедческая, экономическая и историческая, не следили за проверкой лекторами студенческих конспектов. Кафедры не организовали чтения научно-популярных лекций, в результате чего студенты не имели возможности глубоко ознакомиться с отдельными вопросами теории и практики социализма.

Педагогическая кафедра во главе с старым профессором Воробьевским не развернула научной работы и практики ошибок, допущенных в ее предыдущей продукции. Совершенно не работает при кафедре педагогический семинар. Член кафедры Шуранов – доцент педагогики, настойчиво отстаивал «левацкую» позицию, в оценке возрастных особенностей школьников, неправильно оценивал их (школяров) роль в педагогическом процессе. В критериях подбора педматериала Шуранов пишет: «Большинство детей группы не только поняли материал работы, а оговаривали его, вносили в него свои предложения, углубляя его своими замечаниями, увеличивая новыми практическими данными, одним словом, этот материал не пассивно дети усвоили, он вызвал у них творческое обговаривание, активность, критику», – и далее, Шуранов пишет: «Большинство детей не только понимали, о чем именно говорили, какой материал прорабатывали и не только может последовательно передать смысл и характер работы, а и выявить связь между отдельными разделами, и указать определенные недостатки, касающиеся последовательности изложения материала, когда они были». Шуранов еще и до сих пор не раскритиковал своих «левацких» ошибок. Шуранов совершенно не достаточно руководит педагогической практикой студентов.

Экономическая кафедра

Руководитель экономической кафедры тов. Гордний (облУНГО) недостаточно руководит кафедрой, не обеспечил вскрытие до конца троцкистских установок бывшего руководителя кафедры Нольского. Член кафедры тов. Борисенко так же не вел последовательной систематической борьбы за вскрытие троцкистских установок Нольского. В результате полного отсутствия проверки конспектов сотрудников, отсутствия руководства кафедры и члена кафедры тов. Борисенко, в конспектах студентов записан целый ряд грубых идеалистических, механических установок. Примером к этому может быть отсутствие четкого определения предмета политической экономии (12 определений политэкономии), из них есть такие определения, как например: «Политэкономия – наука о хозяйстве» и ряд других.

В конспектах студентов встречаются механические определения производственных сил, как, например: «связь живой человеческой силы с средствами производства называется продуктивными силами». В конспекте тов. Борисенко, преподаватель, в теме о простой и расширенной репродукции отсутствует раздел о репродукции, как репродукции производственных отношений буржуазного общества.

Экономическая кафедра не ведет никакой научной работы, молодые преподаватели со стороны руководителя кафедры не получают никакой помощи. За все время было лишь одно заседание экономической кафедры.

Историческая кафедра

Значительная часть студентов второго курса исторического отделения, не знает элементарных основ истории. На зачетных сессиях студентов второго курса исторического отдела студент на просьбу лектора назвать буржуазных историков России ответил: «Грушевский,

Яворський и буржуазно украинский историк Рожков». На вопрос о причинах поражения крестьянских восстаний студент ответил: «Крестьянство не имело вождя», и этим ограничился. На вопрос: «Почему Петр I воевал с турками?», – ответил: «Чтобы захватить Каспийское море». Студент второго курса исторического отдела не слышал и не знает, что такое археология. В конспекте студентов по истории народов есть такие определения: «История – это наука про общество», – или, – «Одни историки подбирают факты обязательно, которые хотят оправдать существование капитализма, другие делают это несознательно». Есть еще такие бессмысленные и наклепнические определения: «Историки, которые защищают буржуазию, феодализм – это советские историки».

Безграмотность студентов по географии просто жуткая. Очень многие студенты не знают, что такое «устье», «бассейн реки», «водораздел». Студентка Маскина не знает разницы между морем и озером, а Волгу называет Днепром. Студент Овчаров говорит что «Карпаты на Балканах, Франция возле Днепра и т.д.».

Кафедра еще не раскритиковала свою предыдущую научную продукцию и до сих пор не составила плана научной продукции. Руководит кафедрой тов. Кошарновский.

Борьба за качество учебы и авангардная роль коммунистов

Академическая успеваемость против прошлого года повысилась. Если средний процент успеваемости в прошлом году составлял 86%, то сейчас составляет 89,9%. Однако борьба дирекции и парторганизации за успеваемость еще не поставлена на должную высоту. Особенно слабо парторганизация института борется за академическую успеваемость студентов коммунистов, за их авангардную роль в учебе. Вместо того, чтобы быть передовыми в учебе, большая половина студентов-коммунистов плетутся в хвосте – отстают. Из 16 коммунистов парторганизации института только 5 имеют оценки «хорошо» и «удовлетворительно». Остальные же коммунисты имеют по 3-4 по 2 «неуд» (студент-коммунист Примаило имеет 4 «неуд», студент Тобитунов – 2 «неуд» и т.д.). Комсомольская организация пединститута в борьбе за качество учебы имеет более высокие показатели, чем парторганизация. Из 160 комсомольцев только единицы имеют оценки «неуд». На третьем курсе биологического отдела ни один комсомолец не имеет задолженности. На третьем курсе физико-математического отдела все комсомольцы имеют оценку «хорошо» и «удовлетворительно».

Профессиональная студенческая организация не вела почти ни какой борьбы за качество учебы, не организовала широко социалистического соревнования и ударничества, чтобы содействовать повышению академической успеваемости. Председатель профкома – коммунист Отрешко, председатель секции научных работников – коммунист Кондрацкий.

Состояние библиотеки и обеспеченность студентов литературой

Несмотря на то, что библиотека несколько раз проверялась, она и до сих пор засорена контрреволюционной троцкистской и националистической, фашистской литературой. Прикрываясь фундаментальной библиотекой, студенты свободно пользуются произведениями Винниченко, Троцкого, Зиновьева и другими запрещенными, вредными книжками. Комиссией установлено, что на руках у студентов еще до сих пор такие произведения: Винниченко «Избранные произведения» (студентка Копатько), Винниченко «Сонячна машина» (студент Грихно), Троцкий «Вопросы быта и культуры» и т. д. В библиотеке до последнего времени были книжки Волосевича «Краткая история ВКП(б)». Зато произведений классиков марксизма-ленинизма в институте не хватает. Есть только один комплект произведений Ленина и 30 экземпляров «Вопросы ленинизма» Сталина. Студенты не обеспечены литературой по политической экономии,

педології, історії, педагогіці, по руському мові та українській літературі.

Факти, виявлені бригадою обкома, свідчать про те, що дирекція і парторганізація інституту не зробили більшовицьких висновків з відновлення ЦК КП(б) У від 03.11.1934 г., припустили більшовицьку бдительність, давши можливість троцькистсько-націоналістическим контрреволюційним елементам орудувати довгий час в інституті. Дирекція інституту в особі Ройфмана і партійний комітет інституту не забезпечили необхідного більшовицького керівництва інститутом.

Председатель комиссии

ШИК

Члены комиссии:

ЖОВТИНСКИЙ
ПАСМАННИК
РЕЗНИКОВ

Держархів Чернігівської області, ф. П – 470, оп.1, спр.802, арк.11 – 15. Копія. Машинопис.

1. Датовано за змістом документу.

2. **Баран-Бутович С.Г.** – (1877 – 1944). – Народився у с. Козел Чернігівського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, пенсіонер. Заарештований 13.07.1938 р. Від 15.05.1939 р. оформлений на підписку про невиїзд. За вироком Чернігівського облсуду від 22.03.1939 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. За вироком ВС УРСР від 08.05.1939 р. попередній вирок скасовано. 23.03.1940 р. справу припинено. На час другого арешту – вчитель. Заарештований 02.05.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 26.09.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР передбачена до ВМП. Реабілітований 28.03.1997 р., 28.03.1994 р. *Докладніше див.: Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1965, ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16402-п.*

№ 27

Висновки районної комісії по чистці партії про роботу первинної парторганізації Ніжинського педтехнікуму

[не раніше 1934 р.]¹

Висновки

про роботу первинної парторганізації Ніжинського педтехнікуму

1) Парторганізацію утворено в травні м[іся]ці 1934 року. Складається з одного члена партії та 2-х кандидатів (1 кандидат працює не безпосередньо в технікумі – директор І-ої ФЗД.

2) Парторганізація малокількісна. Партпрошарку серед студентів немає. КСМ організація хоч кількісно й достатня (100 членів), але робота такої з націоналістичними елементами (Лінник, Придатко) була майже розвалена. В КСМ організації панував зажим критики.

3) Об'єкт роботи для організації щодо її кількості – великий, а коли до цього додати незабезпеченість керівництва технікуму від дирекції старого складу, що привело до дезорганізації роботи технікуму, й незадовільний стан роботи КСМ організації, то умови для роботи парторганізації були явно несприятливі.

4) Бувший директор технікуму т. Заярний не зміг забезпечити оперативного керівництва роботою технікуму і завдяки притупленню класової пильності не провів своєчасно

боротьби проти націоналістичної зграї (Лінник, Придатко і інші), що орудувала в технікумі.

5) Підготовка роботи до навчального року була провалена, зокрема не було забезпечено елементарних матеріально-побутових умов для студентів (незабезпеченість гуртожитками), покляли свій відпечаток на роботу цілого року (відсів, низькі якісні показники академроботи і інше).

Незабезпеченість партійності викладання (Заярний, Турченко, Павелко), низькі якісні показники роботи (30 % неуспішності за I семестр), відсутність твердої дисципліни в технікумі, зокрема, групова боротьба серед викладавців – все це свідчить про явно незадовільний стан керівництва з боку бувшого директора.

6) Робота МК профспілки «Робос» була дезорганізована. Голова МК (Павелко) замість розгорнення боротьби за поліпшення учбового процесу, за трудову дисципліну серед педколективу, за розгорнення соцзмагання та ударництва вів систематичну травлю педагогів, що дезорганізувало учбовий процес, та впливало на пониження якості викладання.

7) Керівництво учбовою частиною технікуму було відсутнє, партійність викладання не контролювалась, викладання соц[іально]-ек[ономічних] дисциплін фактично зірвано (пройдені в кінці року «галопом»).

Зокрема була незабезпеченість систематичності в викладанні політгодин. Незабезпечена підготовка студентів з загальноосвітніх дисциплін (математика, фізика).

8) В технікумі була наявність прояву націоналізму як серед студентів (Лінник, Придатко), так і серед викладавців (Турченко, Польовий). Справа дійшла до того, що завдяки відсутності парт. керівництва націоналістичні та хуліганські елементи (Лінник, Придатко, Мороз, Павелко) очолювали КСМ організацію і дезорганізували роботу такої.

9) Парторганізація зміцнена РПК за короткий час домоглася корінного зламу в усій роботі технікуму: змінення трудової дисципліни (96,6% відвідування, піднесення якості академнавчання (98,5% загальна успішність), зокрема налагоджується робота КСМ організації. Але цього всього ще не досить, щоб забезпечити підготовку роботи до нового навчального року та сам початок навчання.

10) Приміщення, в якому знаходиться технікум не забезпечує роботи останнього (12 груп – 8 аудиторій). Крім того, воно абсолютно не пристосоване для роботи учбового закладу.

Комісія по чистці вважає за необхідне провести такі заходи:

1) Поставити питання перед РПК про підсилення парторганізації технікуму, за рахунок надіслання викладавців-партійців, зокрема про забезпечення викладання соц[іально]-ек[ономічних] дисциплін.

2) Партгрупі особливу увагу приділити КСМ організації, як основній силі в боротьбі за високі показники академнавчання та зміцнення труд[ової] дисципліни в технікумі. Парторганізації виділити партійно-витриманого члена партії спеціально для допомоги в роботі комсомолу, періодично перевіряючи роботу останнього.

За допомогою РК КСМ перебудувати роботу КСМ організації в світлі рішень XVII з'їзду ВКП(б) та продовжувати боротьбу по зміцненню та очищенню КСМ організації від націоналістичних та класово-ворожих елементів, що ще й зараз продовжують свою роботу «тихою сапою» (Мороз).

Налагодити внутрішньо-комсомольську виховавчу роботу (39 членів мають велику заборгованість по виплаті членських внесків (для закріплення перебудови роботи та зміцнення боєздатності КСМ організації).

3) Підсилити оперативність керівництва новим набором студентів та підготовчою

роботою до нового навчального року, зокрема забезпечення матеріально-побутових умов студентів. Не обмежуючись розсилкою оголошень про новий набір, стати на шлях командировання спеціальних людей на місця, для проведення роботи по набору.

Основним завданням в організації набору поставити перед собою боротьбу, перш за все високу якість нового поповнення.

4) Парторганізації взяти під свій догляд воєнну підготовку технікуму (зокрема: робота воєнного кабінету, робота організації ОСО). Підсилити контроль викладання воєнних дисциплін з боку керівника учбової частини.

5) Зміцнити партпровід в роботі МК профспілки «Робос». По-новому перебудувати роботу такого, забезпечити розгортання соцзмагання та ударництва серед викладавців, організувати партосвіту серед медпрацівників.

6) Забезпечити масово-політ[ично]-виховавчу роботу. Організувати вивчення рішень XVII та XII з'їздів Партії та останніх пленумів ЦК ВКП(б) та ЦК КП(б)У.

7) Розпочати систематичну роботу в підшефному селі: популяризувати рішення червневих пленумів ЦК ВК(б) та ЦК КП(б)У та на цій основі організувати підготовку до збиральної кампанії в підшефному колгоспі, організувати хату-лабораторію та забезпечити систематичну роботу в такій.

8) Поставити питання перед відповідними установами та організаціями про заміну приміщення технікуму, що абсолютно не відповідає своєму призначенню.

Голова комісії	[підпис]	СИМОН
Члени комісії	[підпис]	КОРОЛЬОВА ГЛЯЗДІНОВ
Секретар	[підпис]	СВИСТЕЛЬНИК

Держархів Чернігівської обл., ф. П – 1669, оп.1, спр.334, арк.11 – 13. Оригінал. Машинопис.

1. Датовано за змістом документу

№ 28

Висновки комісії Ніжинського райкому КП(б)У про недоліки у викладанні Виноградом курсу політекономії в Ніжинському педінституті

[1934 р.]¹

Розслідування проводила з дорученням КПВ РПК комісія в складі т.т. Свистельник, Пирогов, Галета.

Присутні: т.т. Виноград, Пасманник, Кішка, Никуленко, Пилипенко, Галига, Яцура, Шут.

З заяв-виступів всіх присутніх товаришів, зокрема т.т. Пасманника, Кішки, Никуленко, (студенти 3 курсу економічного відділу, де курс політекономії читає тов. Виноград і де якраз мали місце перекручення), виявилось, що тов. Виноград під час розробки «загальна криза капіталізму», зачепивши питання приходу до влади фашистів в Німеччині, припустив грубу помилку, звинувативши компартію Німеччини в сприянні цьому приходу, назвавши німецьких

комуністів «шляпами з партквитками в кишені». При аналізі простого товарного господарства твердив, що за такого суспільних класів і експлуатації немає.

Цього категорично не заперечує і сам тов. Виноград, хоч і не хоче про це відверто признатися, а шукає шляхів для спростування вищенаведеного.

Так, наприклад, свою помилку щодо причин приходу до влади Гітлера він спростовує так, що студенти його просто не зрозуміли, що безпосередніми винуватцями він висував німецьких соціал-демократів.

Щодо «шляпи з партквитками в кишені» серед німецьких т.т., то ним просто не до речі зроблено припущення, що й серед німецьких т.т. є не комуністи, а «шляпи».

Щодо його твердження про відсутність за простого товарного господарства суспільних класів і класової боротьби, то таке ним було зроблено як абстракція.

Комісія прийшла до такого висновку:

1. Немає підстав не довіряти студентам-комуністам з курсу економічного відділу т.т. Пасманник, Кішка і Никуленко, про припущення згаданих суґубо помилкових тверджень тов. Винограда.

2. Помилки, припущені тов. Виноградом ні в якому разі не можна кваліфікувати як «гільфердигівську концепцію», що такі були припущені ним несвідомо, хоч об'єктивно вони були на користь класовому ворогу, що причиною їх припущення з'являється невисока кваліфікація тов. Винограда, як економіста, що привело до некритичного повторення настанов з підручника політекономії ВУАМЛІН, які давались фашистом Чичикевичем.

3. Ці факти ще раз підтверджують висновки комісії КПВ ЦК КП(б)У про те, що тов. Виноград не забезпечує правильного партійного викладання політекономії, роблячи антиленінські перекручення при проходженні курсу².

Комісія:

СВИСТЕЛЬНИК
ПИРОГОВ
ГАЛЕТА

Згідно:

Кер[уючий] справами

[підпис]

ДАНІЛОВ

Держархів Чернігівської області, ф. П – 1669, оп.1, спр.329, арк.130. Засвідчена копія. Машинопис.

---

1. Датовано за суміжними документами.

2. В ухвалі бюро РК КП(б)У на доповідь комісії по справі перевірки перекручень викладача Винограда вказувалось:

«[...] Заслухавши доповідь комісії по перевірці наявності антиленінських перекручень викладавцем політекономії т. Виноградом, що мали місце уже після обстеження комісії від КПВ ЦК КП(б)У та рішень бюро РК КП(б)У і облбюро КП(б)У, де за недостатність готування тов. Винограда до лекцій, винесено йому догану, однак це все не стало для тов. Винограда уроком, він і далі робив антиленінські перекручення.

Бюро РК КП(б)У ухвалоє:

1. З висновками комісії погодитись.

2. За антиленінські перекручення, припущені по питанню приходу Гітлера до влади та питанню відсутності суспільних класів і класової боротьби за простого товарного господарства з викладання політекономії зняти та заборонити йому працювати викладавцем в ВИШі.

3. За приховання свого соціального стану та намагання обдурити бюро РК КП(б)У – справу передати до РКК.

4. Просити КПВ обкому та ЦК КП(б)У надіслати до НПП до центра з політекономії». *Докладніше див.:*

Держархів Чернігівської області, ф. П. – 1669, оп.1, спр.329, арк.129.

Висновок районної комісії по чистці про роботу парторганізації Ніжинської радпартшколи

[1934 р.]¹

1. Комісія по чистці відмічає, що парторганізація РПШ, яка складається з 84 осіб (членів партії – 59, кандидатів – 25) вцілому здорова. В основному парторганізація перебудувала свою роботу – наблизила парткерівництво до кожної групи. Ставились відчити парторгів на засіданнях ПК, що дало змогу поліпшити академуспінність курсантів. Якщо в першій половині року було «НЗ» по всій школі 5,1%, то у другій половині знизилось до 2%, недоліком в роботі парторганізації – нерівномірний розподіл партнагрузок серед курсантів. Значна частина партійців зовсім не має навантаження і нема систематичної перевірки товаришів, які мають навантаження.

2. Матеріали XVII та XII партз'їздів пророблялись по групах, для проробки цих матеріалів не використано партійної частини викладовців. Керували партійці-студенти. Керівникам політгодин не було інструктивних занять, що знижувало якість проробки і вело до грубих перекручень в трактовці окремих питань. Так, тов. Скрипченко пояснювала курсантам «Що кольорова металургія відстає тому, що ми багато робимо патронів та капсулів». Не пророблена доповідь тов. Кагановича на XVII партз'їзді.

3. Парторганізація не організувала масово-політичної виховної роботи, не має конкретних форм роботи, внаслідок чого частина курсантів не зрозуміла завдань РПШ, як школу, що готує робітників для колгоспів і сільрад. Так, курсант П'яних дезертував школу, мотивуючи тим, що «РПШ готує робітників для села, а я в селі працювати не хочу». Таки ж настрої небажання працювати на селі були з боку члена партії тов. Савенко.

4. В парторганізації мають місце антирадянські настрої та прояви антисемітизму. Член партії Мойсіяко намагався довести, що і в СРСР є робітнича верхівка, яка оплачується вище, так як і в капіталістичних країнах. (Мойсіяко зі складу школи виключений). Член партії Локотарева з комуни Червоних Партизан говорила: «Коли б у нас в комуні бухгалтером був не жид, то все було б гаразд». Прояви антисемітизму були з боку тов. Мойсеєнковлі. Парторганізація на ці прояви реагувала своєчасно.

5. Відмітити, що ряд районів, які надсилають людей до Ніжинської РПШ поставились безвідповідально, не виконують рознарядки щодо посилення людей, як кількісно, так і якісно. Коропський район, замість 16 чоловік, не надіслав ні одного. Остерський район – замість 12, надіслав тільки 3-х, Прилуцький район не надіслав ні одного. Не гаразд справа обстоїть щодо підготовки вступників, надсилають зовсім неграмотних людей, або таких, що себе на практичній роботі не проявили, або навіть скомпрометували (Ніжинський, Носівський райони) таке неприпустиме ставлення з боку вищезгаданих РПК зведе до зриву виконання директиви ЦК про підготовку кадрів для села.

6. Учбова частина в особі тов. Горобця учбовим процесом РПШ керує недостатньо. Боротьба з хвостами іде головним чином по лінії парторгів, але недостатньо по лінії організації учбового процесу. Внаслідок цього в першій половині учбового року неуспінність 6,1%. Не розмежована робота між методичною та цикловою комісіями. Не вироблено методики викладання окремих дисциплін. Відвідування лекції Горобцем, зав[ідувачем] навчальною частиною – не регулярно. Відсутня систематична перевірка роботи кожного викладовця.

7. Профорганізація недостатньо організувала масу навкруги соціалістичних форм

праці. Ударницькі зобов'язання перевіряються нерегулярно. Зобов'язання не конкретизовані, в наслідок чого керівники не знають, чи він ударник, чи ні.

8. Профком не організував соціалістичної інтернаціональної роботи, не працюють добровільні громадські організації МОДР², «Безвірник»³. Не розгорнута робота хорового, музичного та театрального гуртків. Відсутня боротьба за культурний побут студентів. Гуртожитки грязні, мають непривітний вигляд, немає радіо та належного обладнання в кімнатах.

9. Оборонною роботою парторганізація не займалась не всі курсанти втягнені на здачу норм значка «ГТО», не організовано бюро, не працює стрілецький гурток, не здаються норми на «Ворошилівського стрільця». Відсутні систематичні фізкультурні вправи.

10. Комсомольська організація в цілому здорова, комсомольці змагаються, але ударницькі зобов'язання виконуються не всі, з 65 комсомольців – тільки 15 чоловік ударники, також комсомольська організація за першу половину учбового року має 23 «хвости», це говорить за те, що ЛКСМ організація не взялась по-більшовицькому за опанування основ наук.

11. Слід відмітити, що парторганізація забезпечила обробіток підсобного господарства та своєчасну уборку зернових культур. Відмітити як досягнення, що парторганізація по-більшовицькому організувала розвиток кролівництва: за 8 місяців із 18 шт. кролів стадо виросло до 500 шт., цеб-то забезпечується курсантська кухня на 3 – 4 місяці м'ясом при залишенні 100 маток для дальшого розпліднення.

Комісія вважає за необхідне проробити наступне:

1. Парткомітету перебудувати свою роботу в світлі рішень XVII партз'їзду. Зміцнити керівництво партгрупи кожної зокрема. Кожен член партії повинен мати конкретну партнагрузку, виконання якої повинно систематично перевірятись.

2. Для кращого керівництва політгодинами ввести інструкторські заняття з керівниками політгодин, практикувати при проробці партійних документів постанову докладів для курсантів, притягаючи для цього кращі сили партшколи.

3. Поставити питання перед Чернігівським Обкомом КП(б)У про вжиття заходів до тих РПК (Остерський, Бахмацький, Ніжинський, Коропський і Прилуцький), які зірвали набір до Радпартшколи.

4. Тов. Горобцю як зав[ідувачу] навчальною частиною забезпечити контроль учбовим процесом через систематичне відвідування лекцій викладавців.

5. Парткомітету вкупі з дирекцією переглянути наявний викладовський склад. Домогтись перед Обкомом партії про надсилку на постійну роботу таких викладавців: Радянського будівництва, політекономії, політосвіти, організації праці.

6. Парткомітету забезпечити керівництвом профорганізацію та перебудувати її роботу, особливу увагу звернути на ударництво та соцзмагання. Умову на соцзмагання з Роменською Партшколою перевіряти двічі на 8 місяців. Індивідуальне зобов'язання курсантів перевіряти щомісяця. Розгорнути роботу співочого, музичного та театрального гуртків.

7. Парткомітету забезпечити роботу громадських організацій МОДР'у, «Безвірник», ОСОАВІАХІМ виділити на керівників кращих товаришів.

Важати за необхідне для забезпечення військово-виховної роботи мати при школі постійного військового керівника.

8. Парткомітету слабо підготовленим курсантам організувати постійну допомогу через організацію вечірніх занять та взаємодопомогу, притягнувши для цього викладавців.

9. Парторганізації давати систематичну допомогу підшефному селу, закінчити

організацію хати-лабораторії, організувати навкруги хати-лабораторії колгоспний актив, спрямувавши його роботу головним чином на своєчасне та якісне виконання осінньої посівкампанії.

Голова комісії	[підпис]	СИМОН
Члени комісії		КОРОЛЬОВА
	[підпис]	ШУТ
Секретар		СВИСТЕЛЬНИК

Держархів Чернігівської області, ф. П – 1669, оп.1, спр.336, арк.153 – 155. Оригінал. Машинопис.

1. Датовано за хронологією справи.
2. МОДР – Міжнародна організація допомоги борцям революції.
3. «Безвірник» – так у тексті, імовірно Спілка воявничих безвірників України.

№ 30

Заява М.Г. Кошарнівського завідувачу відділу агітації і пропаганди Чернігівського обкому КП(б)У Наумову про науково-педагогічну діяльність викладачів Чернігівського пединституту

11 січня 1935 р.

Вполне соглашаясь с оценкой состояния Черниговского Пединститута, данной МПК по докладу у т. Шика (о чем я вам говорил), считаю необходимым осветить перед вами ряд вопросов, касающихся лично меня.

В Черниговском Пединституте я начал работать с 11 месяца 1928 года. Я работал до этого на профработе. Образование не законченное высшее математическое. Меня послали ОПК преподавать «Историю классовой борьбы», которую я никогда не читал (даже в семилетке). Я просил ОПК изменить решение, подавал об этом заявление. Однако мне ответили: «Подучишься, лучше ты будешь читать, хотя бы с ошибками, чем националисты, которые раньше здесь читали». Так началась моя «карьера» «историка». Тут впервые я узнал о книге (учебнике) Яворского (она тогда была рекомендована НКО). За все это время с 1928 до 1935 гг. я нигде не учился, даже на курсах. Неоднократно просил партком, чтобы меня отпустили ввиду отсутствия необходимых знаний, ничего не помогало. Поэтому я дни и ночи (хотя всегда был страшно перегружен, партобщественной работой, в частности по 2–3 месяца ежегодно бывал на кампаниях в селе), работал над собой. Националистическое руководство на историческом фронте на Украине (1929 – [19]30 гг.) отразилось на мне и моей работе.

Полностью окончательно, только после приезда на Украину т. Постышева, когда парторганизация Украины развернула (начало 1932 г.) беспощадную борьбу с укр[аинской] контрреволюцией с буржуазными националистами, я понял действительное состояние исторического участка на Украине (в данном случае я говорю только об этом участке) и свои собственные ошибки. В это время я уже был на другой работе. (Из института я ушел

весной 1932 года).

В 1929 году местное научное товарищество подготовило том «Записок». В редакционную комиссию избрали и меня. Посмотрев материалы, я часть отклонил, а относительно статей Федоренко и Баран-Бутовича сделал указание, что нужно их исправить. Я не смог разобраться, что их нельзя исправить, а нужно не печатать. Федоренко отказался сделать эти исправления. Ввиду заявления двух членов редкомиссии о том, что это сборник «добровольный» (а не учреждения), и потому, мол, нужно печатать статьи такими, какие они есть, или снимать совсем, ввиду их несогласия со мной, я отказался дать свою подпись. Тогда они просто подписали «Редколегия». Добавки к предисловию я не видел вовсе, ее добавили потом. Я довел об этом до сведения Зав[едующего] КПО ОПК. «Записки» пошли в печать. Моя большая ошибка, что я не протестовал против их печатания. Почему? Я считал тогда (в 1929 г.), что в статьях Федоренко и Баран-Бутовича есть ценный фактический материал и отдельные ошибки. Это было моей политической ошибкой. Печатались «Записки» в Чернигове целый год, и вышли они в начале 1931 г. Когда Федоренко арестовали (кажется в конце 1930 г.), я, чувствуя ответственность за «Записки», задержал их печатание (в согласии с Зав[едующим] КПВ РПК, тогда уже был РПК). Через некоторое время Федоренко выпустили и восстановили на работе. Председатель научного товарищества (Директор Пединститута коммунист Балицкий М.) разрешил их печатание (они уже были набранные), заявив, что он получил разрешение в ГПУ и РПК (я этого не проверял) их печатать.

Однако когда они вышли из печати, я их перечитал снова, я предложил Балицкому изъять их. Это было сделано. Ни одна книжка не пошла в продажу. Я сделал это потому, что подрос политически и за более чем год обостренной классовой борьбы на Украине многому научился.

Сам я начал писать в 1929 г. Это было ошибкой – я еще не был достаточно вооружен для этой работы методологически и не достаточно знал фактический материал. И поэтому в статьях моих, напечатанных в 1930 г. (писанные частично в 1929 г.), я сделал ряд ошибок националистического характера (здесь я ограничиваюсь только их определением, подробную критику их дал Вам отдельно). Я хотел и искренне старался бороться за генеральную линию партии. На селе на кампаниях, на практической работе у меня это выходило хорошо, а вот в статьях я делал ошибки.

Я раскритиковал целый ряд (8 или 9) националистических книг, несмотря на то, что отдельные из этих книг имели похвальные рецензии в журналах и газетах. Я критиковал их, казалось остро. Однако теперь мне видно, что я не сказал прямо – книги не просто идеологически вредные, а контрреволюционные.

В статье о книге Щербакова «Нарис історії соцдемократії Чернігівщини» я дал правильную оценку ей – как меньшевистско-троцкистской контрабанде.

Большая ошибка моя – помещение моей статьи в журнале «Бібліологічні вісті». Я не знал лица (националистического) этого журнала. Этого журнала в Чернигове не было вовсе. Я обратился в этот журнал потому, что не мог печататься в журнале «Украина» (Грушевского), националистической трибуне. Марксистского журнала, который бы освещал вопросы истории 18 столетия на Украине не было. Я письменно обратился в журнал «Бібліологічні вісті» и одновременно запросил заведующего Киевским отделением ДВУ т. Вовченко – можно ли печатать статьи в этом журнале. Он ответил мне «да». Я спешил напечатать свою статью, так как случайно узнал, что националист Мандзюк (кажется так) сдал статью на эту тему в «Украину». Мне дали 7 дней срока сделать статью. Торопясь, я допустил такие ошибки, которые сам заметил бы, готовя статью нормально.

В 1931 году я работал в архиве над темой «Революция 1905 г. на Черниговщине». Когда я собрал уже большой материал, меня постановлением МПК и дирекцией Испарта при ЦК КП(б)У обязали взяться за работу над темой «Революция 1917 года на Черниговщине» в определенный срок сдать определенные материалы, в испарт ЦК. И я должен был сесть за эту большую работу. Поэтому в 1931 году я напечатал только одну статью в журнале «Юнацький рух», а в 1932 году – вторую (о книге Щербакова), готовя новую работу «1917 г.», я имел ввиду на конкретных фактах показать свои ошибки в соответствующих прежних работах. Весной 1932 г. меня перебросили на партработу, причем в городе я бывал редко, а две третьих времени сидел на селе (ведь это был 1932 г.). В 1932 – [19]33 годах и 1934 г. я, будучи на партработе и профработе, не имел никакой возможности что-либо писать. Изредка только я помещал статьи в газете – после организации в 1933 г. «Большевика» – по вопросам народного образования, борясь в них с националистами. Да в 1934 году напечатал одну статью о литературе на Украине и контрреволюционной работе Хвильовистів та інш[их] націоналістів¹.

Критиковал ли я свои ошибки? Да. В 1931 году на кафедре, в январе 1932 года, после исторического письма т. Сталина, я резко критиковал осознанные мной ошибки.

- 1) На объединенном заседании всех кафедр с участием массы студентов;
- 2) На общеинститутском собрании;
- 3) На партсобрании в институте;
- 4) На общем собрании научных работников Чернигова;
- 5) На городском партактиве.

В 1931 г. я критиковал свои ошибки в статье «Про папірництво», куда я случайно попал. Преподавая историю в 1931 – 1932 гг., я в соответствующих случаях говорил о своих ошибках студентам.

Но я понял, тогда не все ошибки, часть их я понял только в 1933 г. в связи с той колоссальной борьбой, которая развернулась в это время на Украине, против контр[революционной] работы украинских буржуазных националистов на всех участках социалистической стройки под руководством укрепленного ЦК КП(б)У.

Я снова критиковал свои ошибки, в частности на партсобрании в Институте (в докладе об итогах июньского пленума ЦК КП(б)У в 1933 г.).

Ошибок своих я никогда не скрывал, я говорил о них, в редакции журнала «Летопись революции» говорил, когда шел на работу в обком, говорил на чистке в 1934 году.

Ошибка моя состоит в том, что я не поставил в 1933 г. или 1934 г. в институте развернутый критический доклад о своих ошибках, а критиковал их в эти годы в докладах, направленных против националистической контрабанды, против буржуазных националистов у нас на Черниговщине, т.е. о своих ошибках говорил недостаточно подробно. Таких докладов за 2 последних года я сделал около десятка. Почему я не писал о своих ошибках. Написать о них, вернее напечатать, в 1931 – 1932 г. было негде: районная газета не смогла бы напечатать такой статьи (я мог только в 19 – 20 строках сделать общее заявление, что я считал тогда – формально «критикнуться»), а центральные газеты и журналы, конечно, не поместили бы моего письма, так как научная продукция моя крайне незначительная. Я вспоминаю, что я дважды предлагал журналу «Критике» статью, направленную против черниговского националиста – критика Шевелева и журнал отказался – он, мол, небольшого масштаба критик. Нужно было дать статью уже в 1933 г. когда организовался «Большевик». Я не только критиковал себя, я десятки раз выступал против местных националистических «ученых» (Шевелева, Луговского, Федоренко и т. д.).

Эта критика в 1931 – [19]32 г., как я вижу теперь, была недостаточно остра, в частности

ошибочно было наше мнение (мое и всех коммунистов – научных работников в Чернигове), что Федоренко мол ошибки признает и нужно добиться его полной перестройки. Однако я был единственный коммунист в Чернигове, выступающий с критикой их «научной» продукции.

По моей инициативе, по моему предложению, после моих выступлений исключили из секции научных работников и сняли с работы проф[ессора] Бельского (1930 г.), доцента Щеглова (январь 1932 г.), исключили из секции меньшевика научного работника Дроздова (1932 г.), исключили из секции и сняли с работы музейного работника Волк-Карачевскую (1932 г.), исключили из секции и сняли с работы националиста Шевелева, работавшего в музее в 1933 г., против которого я выступал и в местной прессе, сняли с работы в институте Скотинского и Нестеренко (осень 1933 г.) и других.

Я, после разоблачения яворщины, всегда боролся с ней, я делал доклады об этом всем студентам института, учителям партактива (1931 г.).

Будучи на практической работе, я боролся с бывш[им] зав[едующим] облВНО – Пелехом (ноябрь 1933 г.), раньше я говорил об этом бывш[ему] зав[едующему] культпропа фашисту Скарбеку, но он это дело смазал.

Под моим непосредственным руководством исправлялись националистические извращения школьной сети области. Я первый выступил против работы националистов в Нежинском институте (об этом можно проверить).

В июне 1934 года я снова был послан в Черниговский Пединститут доцентом истории России СССР; в июне я работал только 10 дней (конец года). Июль, август 1934 года был на военных курсах в Полтаве. В сентябре был в отпуске. В октябре болел, работал в институте я только дней тридцать, да и то с перерывами, так как по два-три дня лежал дома с высокой температурой. С 19.11. по 19.12.1934 г. я лежал больной, был на страхкассе, когда меня посылали в институт, я просил разрешения уехать на Юг лечиться, однако меня не отпустили, и даже этих 30 дней я работал с большим напряжением, вопреки предложению врачей лечь в постель, так как хотел хоть немного помочь институту, парторганизации и я сделал все что мог:

1) Я дал в октябре т. Ройфману по своей инициативе проект приказа об упорядочении работы библиотеки института, в частности о проверке всех книжных фондов.

2) Я давал целый ряд устных советов об устранении разных недостатков секретарю парткома, директору института, зав[едующему] рабфаком, ряду коммунистов-лекторов. Все они на парткоме это подтверждали.

3) Кроме устных предложений, я подал письменное заявление в начале ноября директору института о необходимости проверить работу всех рабфаков, в частности Сосницкого, выпускники которого, как я узнал, ничего не знают.

4) 4 ноября 1934 года я подал заявление в партком института о необходимости сделать практические выводы из речи тов. Постышева на пленуме Киевского Обкома КП(б)У, я внес ряд предложений (они записаны в резолюции парткома), в частности проверить Федорова, снять завуча Воробьева, проверить Приступова, а секретарю парткомитета и комсомольской организации т. Отрешко и Ренской поговорить с комсомольцами Стрелко и канд[идатом] партии Ройфманом и выяснить их отношение к Приступову, так как до меня дошли слухи, о их тесной связи с Приступовым (между прочим, все, что я говорил на этом закрытом заседании парткома, сделалось известно Приступову).

5) Я посоветовал зав[едующему] рабфака дать квартиру этому Стрелко, чтобы избежать влияния на него Приступова (он жил один месяц у Приступова).

6) Я разоблачил Федорова, проверил его списки рекомендованной литературы, в которых он рекомендовал националистов, это было в первой половине ноября. В тот же день я уведомил

об этом Ройфмана, говорил об этом на кустовом партсобрании, где мы записали, я составлял резолюцию снять Федорова немедленно с работы, вскрыть всю его контрреволюционную работу, проверить все кафедры и особенно литературную. На следующий день, днем, т. Ройфман написал приказ, а я еще утром не допустил Федорова к работе читать лекции, сделал я это сам, потому что утром не было ни директора, ни завуча. Не смотря на то, что мне предложили в эти дни лечь в кровать минимум на месяц, я три дня приходил в институт, чтобы выступить на кафедре, сделать доклад о Федорове на общем собрании научных работников. Только после этого я слег.

7) Коммунистам-лекторам (помню Кондрацкого) я сказал, чтобы они проверили, читал ли Приступов списки литературы Федорова, т. к. ко мне дошли частичные слухи, что он эти списки утвердил. Я был уверен, что работу Приступова, согласно приказа директора, проверят.

2.11.[1934] я написал, лежа в постели, большую докладную записку завучу института, в которой вскрыл ряд ошибок в работе института и требовал принятия мер. Кажется, 05.12.[1934] поздно вечером ко мне на квартиру пришла бывшая студентка Веремеенко, с которой Приступов последнее время жил, и рассказала мне («Потому, что Вы, – сказала она, – ведете с ним борьбу, он об этом знает и делает через свою агентуру все, чтобы Вас скомпрометировать»), о том, что Приступов в пьяном виде стрелял из револьвера и кричал: «Бей красную сволочь», и говорил о том, что у нас выборы принудительные. На мой вопрос, как он преподает, она ответила: «Хорошо, идеологически выдержано».

На следующий день я попросил к себе на квартиру т. Ройфмана и еще одного члена паркома и рассказал обо всем этом. Я посоветовал вызвать Веремеенко и ее соученицу Грихно, чтобы они подтвердили это. Я сделал это потому, что боялся, что Веремеенко через день-другой сойдется снова с Приступовым и под его влиянием откажется от своих слов (мы говорили с ней без свидетелей).

Кроме того, я посоветовал тов. Ройфману пойти в НКВД и партком.

Через дней семь я снова пригласил к себе т. Ройфмана, чтобы узнать что же сделано. Он сказал, что этим делом занимается НКВД.

19.12.[1934] я начал работать. Узнав, что Приступов продолжает работать, я снова обратился к тов. Ройфману, он заявил, что снова был в НКВД – там смена работников, разработка задержалась. Тогда я через два-три дня (я едва ходил) попросил созвать партком по вопросу о Приступове. В тот же день (23 или 24) я пошел к т. ШИКУ и все рассказал ему (он оказалось знал только о Кошловой). На следующий день партком по моему заявлению постановил снять Приступова с работы и проверить его педагогическую работу, вскрыть полностью его национализм и в лекциях и т. д. Когда через два дня пришла комиссия Обкома, я ей все рассказал и указал, кто может дать о нем ценные сведения (Одинец и др.).

8) Когда объявляли выводы комиссии по чистке Кошлаковой, я был в армии. Я не знал, в каком точно состоянии вопрос о партийности Кошлаковой. Я узнал об этом только 19.12.[1934] (когда вышел после болезни). Я спросил у зав[едующего] рабфаком, что он преподает, тогда я узнал, что Кошлакова исключена из партии как троцкистка и преподает историю партии. Я указал т. Пугач (зав[едующему] рабфаком), на грубую политическую ошибку, сказал, чтобы ее немедленно сняли. Товарищ Пугач согласился со мной. Я зашел в тот же день к товарищу Ройфману и поговорил с ним об этом. Он сказал, что снимает ее немедленно, пошел в МПК и рассказал там об этом факте.

Чтобы не загромождать Вас (заявление и так вышло велико), кончаю. Если вы считаете нужным, я дам более подробные устные или письменные объяснения.

Я думаю, что Вы и бюро ОПК учтете, что я всегда боролся за генеральную линию

партии и только допускал отдельные ошибки, которые старался исправить.

11.02 [19]35 года.

КОШАРНИВСКИЙ

Держархів Чернігівської області, ф. П. – 470, оп.1, спр.802, арк.70 – 75. Копія. Машинопис.

---

1. Так у тексті.

№ 31

Доповідна записка співробітника Чернігівського обкому КП(б)У Рибка про стан партійно-масової роботи в Чернігівському та Ніжинському педінститутах і Городнянському педтехнікумі

[травень 1935 р.]¹

В Чернігівському педінституті 570 студентів, є 16 комуністів, в Ніжинському педінституті на 715 студентів є 40 комуністів, в Городнянському педтехнікумі на 300 студентів є лише один комуніст. Отже партійний прошарок в обслідуваних навчальних закладах дуже поганий.

Перебудова партійної роботи в парторганізації Ніжинського педінституту по основі рішень XVII партз'їзду проведена формально, а щодо перебудови роботи відповідно до постанови ЦК ВКП(б)У від 27 березня 1935 року та рішень пленуму Ленінградського міському ВКП(б) про завдання партійно-організаційної та політично-виховної роботи, рішень, які конкретизують постанови XVII партз'їзду, то цю, важливу роботу до цього часу ще як слід і не розпочато. Про це говорять такі факти: ще 15 квітня на зборах парторганізації Ніжинського педінституту обговорено рішення Ленінградського міському ВКП(б), обговоривши доповідь, загальні збори ухвалили резолюцію і на цьому перебудову партійно-організаційної роботи припинили, минуло більше місяця і ніхто з членів парткому, навіть і сам секретар парткому тов. Мусієвич, не згадали про резолюцію, яку ухвалили партійні збори. Резолюцію розшукали під час обслідування вона була у члена парткомітету тов. Пирогова, який заперечував те, що він брав її будь-коли. Це свідчить про формально-бюрократичний підхід парткомітету Ніжинського педінституту до такої важливої справи, перебудова партійної роботи.

Вражає формально-бюрократичний підхід парткому НПП до розв'язання найважливіших політичних завдань. Так, наприклад, 08.04.1935 року на засіданні парткому було заслухано доповідь про перевірку роботи історичної кафедри. Питання це надзвичайно важливе ще й тому, що перевіркою встановлено було протаскування троцькізму в роботі історичного кабінету: двічі вивішувались троцькістські плакати і лозунги в історичному кабінеті, історична кафедра не реагувала на зняття РПК з керівництва в партшколі лише кафедри Федіка, який довгий час продовжував читати в інституті. Минуло півтора місяці від того часу, коли партком обговорював це питання, а постанова ще й досі не написана. Студенти обурені з того, що обслідування роботи кафедри не дало ніяких наслідків. Студенти говорять: «Навіщо було перевіряти роботу історичної кафедри, коли абсолютно нічого не зроблено і не робиться для того, щоб виправити хиби в роботі кафедри».

Порядок денний засідань парткомітету складається не більше як за день до засідання, така ж справа і з порядком дня загальних зборів, внаслідок чого якість проробки обговорюваних питань низька. Постанови зборів і засідань парткомітету довгий час залишаються після зборів не оформлені і перебувають не в розпорядженні секретаря, а осіб, що їм доручено оформити постанову.

Такий стан справи призводить до того, що постанови довгий час, або і зовсім не виконуються. В Чернігівському та Ніжинському педінститутах постанова загальних зборів про Н[ово]-Черкаський інститут та постанова про Дніпропетровський університет не збереглась в справах партійних комітетів, і, безумовно, до виконання постанов не було приступлено. Куди поділись ці постанови й чи були вони написані, так і не пригадали члени партійних комітетів. Ці постанови було доручено одному з членів партії оформити й так залишились неоформленими.

«Партійне господарство» у всіх обслідуваних організаціях занедбано – партдокументи, протоколи загальних засідань, зборів не зберігаються, не сортируються, облікові картки не зберігаються в належному місці. Секретарі парткомів та члени парткому ставляться безвідповідально до справи упорядкування «партійного господарства».

Вже на протязі 5 місяців, починаючи від 1 січня 1935 року, парторганізація Ніжинського педінституту працює без плану. Останній план роботи було складено на термін жовтень – грудень 1934 року. Перевірити, як реалізовано цей останній план роботи неможливо, бо не було перевірки виконання, нема ніяких документів.

В Городнянському педтехнікумі постанову Ленінградського міському ВКП(б) на час обстеження ще не пророблено, перебудувати партроботу відповідно до рішень XVII партз'їзду та постанов Ленінградського ВКП(б) в технікумі ще не починали. Парторганізація Городнянського педтехнікуму працює без плану. Відсутність плану роботи в Ніжинському педінституті і Городнянському педтехнікумі, розподілу партповноважень, перевірки виконання членами й кандидатами партії даних їм доручень, абсолютно недостатня підготовка до загальних зборів і інш. – все це великою мірою знижує якість ідейно-виховничої роботи в парторганізації серед членів партії, та кандидатів, бо всі перелічені засоби не використовуються для ідейно-політичного виховання комуністів.

Парторганізації учбових закладів недостатню увагу звертають на партійно-виховну роботу студентів, здебільшого захоплюються питаннями, які можна вирішувати адміністрації учбового закладу. Так, наприклад, парткомітет Ніжинського педінституту вирішував про сили, які потрібні на ремонт приміщення, про приміщення для розподільника студентів.

Питанням перевірки виконання партнавантажень комуністами та перевірки виконань рішень партійних комітетів і партзборів парторганізації не займались, а коли й поставлять питання про виконання партнавантажень, то рішення виносяться формально. Так, наприклад: парткомітет Ніжинського педінституту один раз слухав відчит члена партії Вороніної, що була прикріплена до історичного факультету, в своєму відчиті Вороніна повідомила парткомітет, що вона нічого не зробила, парткомітет так і записав у своїй постанові:

Слухали: відчит Вороніної. Ухвалили: що Вороніна нічого не зробила, а тому їй зауважити. Після цього парткомітет більше відчитів комуністів не заслуховував, не вимагав більше відчитів і від Вороніної. Такий же стан з перевіркою виконання партнавантажень до останнього був і в Чернігівському педінституті. Заслуховування відчитів комуністів про їх роботу над собою, про участь їх у партійному житті та про виховну роботу серед позапартійних студентів зовсім не ввійшло у практику роботи парторганізації учбових закладів.

Вкрай незадовільно поставлено справу політнавчання і ідейного озброєння комуністів означених учбових закладів. Комуністи учбових закладів питанням свого ідейно-політичного

рівня займаються досить мало. В Ніжинському педінституті працює лише одна кандидатська політшкола, до якої прикріплено 10 чоловік комуністів студентів, решта комуністів мусить відвідувати тематичні гуртки по вивченню окремих творів класиків марксизму-ленінізму, але ці гуртки не так давно лише організовані, майже ніякої роботи в них не проводиться. Відповідальних за стан роботи цих гуртків не визначено.

В Чернігівському педінституті лише в останній час організовано політшколу по вивченню історії партії, в якій проведено декілька занять. Комуністи Городнянського педтехнікуму не охоплені партійним навчанням. Парторганізації Ніжинського інституту та Городнянського педтехнікуму не очолили соціалістичного змагання та ударництва серед студентів та лектури, цілком передавши цю найважливішу роботу профкомам та місцевкомам, не перевіряючи роботу останніх.

Недостатньо керують профорганізацією, комсомольськими організаціями. В умовах роботи інститутів та технікуму, де комсомольці складають половину всіх студентів, керівництво комсомолом має особливе значення. Проте, парторганізації комсомолом керують погано. За останні 3 – 4 місяці не заслухано ні разу звіту прикріпленого до комсомолу, або звіту секретаря комсомольського комітету. Секретар комсомольської організації Ніжинського педінституту скаржився, що він не дістає будь-якого керівництва від парткому і секретаря парткому тов. Мусієнко. Стан з переведенням політгодин незадовільний. Теми для проробки визначаються за день-два до занять. Проведення політгодин розглядаються як другорядні питання, яке можна і не проробляти, тому студенти до політгодини не готуються. Підбір перевірок політгодин не завжди уважний. Так, у Чернігівському педінституті керує політгодиною позапартійний викладавець Лисицін.

В перевірених учбових закладах зовсім незначна кількість співчуваючих. Так, у Ніжинському педінституті на 715 студентів лише 6 співчуваючих, в Чернігівському педінституті на 570 студентів – 5 чоловік співчуваючих. В технікумі співчуваючих зовсім немає. Роботи зі співчуваючими зовсім не ведуться. В Ніжинському педінституті не виділено навіть члена партії, який би працював над вихованням співчуваючих. Навантажень співчуваючі здебільшого не мають. Зовсім незадовільно організовано в учбових закладах перевірку якості викладання дисциплін. Перевіркою займаються керівники учбових закладів, завідувачі кафедрами, декани. Але перевірка проходить від випадку до випадку, обліку помічених дефектів у викладанні здебільшого не ведеться. На помічені недоліки у викладанні реагують з запізненням. Боротьба з контрреволюційними елементами – троцькістами та націоналістами має періодичний характер. Відсутня систематична боротьба з проявами троцькізму та українського націоналізму. Так у Ніжинському педінституті виявлено за останні два роки контрреволюційних елементів 39 чоловік і їх посібників, не в наслідок систематичної роботи парторганізації, а під час партзборів по проробці постанов партії про боротьбу з контрреволюційними елементами. На одних зборах виявляється низка контрреволюційних елементів, а потім боротьба припиняється до наступних зборів, і так боротьба провадиться не систематично, а ривками.

На партзборах по питанню боротьби з контрреволюційними троцькістськими-зінов'ївськими та націоналістичними елементами постанови здебільшого виносяться малоконкретні, резолюції парторганізації Ніжинського педінституту насичені загальними фразами: «Піднести масову пильність, підняти боєздатність і ін.», а як конкретно це зробити в умовах інституту, в резолюції не дається вказівок.

В інститутах ще й до цього часу є випадки намагання окремих осіб нав'язувати свої ворожі погляди студентській масі. Так, в Чернігівському педінституті викладавець німецької мови відміняла речення «фашисти ділять Україну» і в Ніжинському інституті й до цього часу

були спроби контрреволюційної агітації серед студентів, що «соціалізм все ж таки побудувати в одній країні не можна» (перший літмовний факультет – Супрун і Лапа).

Є випадки, коли парткомітети піднімають на належну політичну височінь вихваток контрреволюційних елементів. Так, у Ніжинському педінституті студент Лушников написав на смерть тов. Кірова явно контрреволюційного вірша, а партійний комітет оцінив вірша як помилку.

Парторганізації учбових закладів не стоять ще в авангарді боротьби за учобу, як і в боротьбі за ідейну чистоту викладання та виховання студентів. Комунисти здебільшого вчаться гірше ніж позапартійні. Серед комуністів є такі, що вчаться гірше, ніж решта студентів, і тягнуть показники учбових закладів на низ. Чернігівський педінститут – Гремайло, Ніжинський педінститут – Реттер, Клец, Антоненко.

При обслідуванні роботи парторганізації Ніжинського педінституту виявилось, що Ніжинський РК КП(б)У не приділяв достатньої уваги керівництву парторганізації педінституту.

Незважаючи на те, що райпарткому цілком відома неспроможність секретаря парткомітету педінституту забезпечити керівництво роботою парторганізації, не зважаючи на те, що РК КП(б)У кілька разів за останній час обмірковував роботу парторганізації все ж і досі райпартком не зміцнив керівництва інститутською парторганізацією. Зміцнити парткерівництво зараз особливо потрібно, в зв'язку з тим, що інститут став 4-х річним і кількість студентів збільшилась майже вдвоє, до 1 400 чоловік.

РИБАК

Держархів Чернігівської обл., ф. П – 470, оп.1, спр.405, арк.21 – 25. Копія. Машинопис.

1. Датовано за суміжними документами справи

№ 32

Звернення М. Салька до першого секретаря ЦК КП(б)У С.В. Косіора¹ з проханням дозволити виїзд з Чернігівської області

26 січня 1937 р.

Постановлением бюро Черниговского обкома КП(б)У я снят с заведывания областным отделом народного образования, как несправившийся с работой.

Я не хочу обжаловать это решение бюро и проводить какие-либо объяснения тому, в чем я не справился и в чем справился и почему.

Я настаивал перед Маркитаном о разрешении выехать мне из области и получил как будто на это согласие. Но, ознакомившись с текстом протокольного постановления бюро обо мне, я понял, что все-таки обком КП(б)У имеет намерение использовать меня на работе в Черниговской области. Вот против этого я упорно возражаю и прошу разрешить мне выехать в распоряжение ЦК КП(б)У. На это у меня имеются следующие мотивы:

1. С руководящими работниками области у меня недостаточно товарищеско-деловые взаимоотношения, чтобы они мне не мешали, на какой бы я работе не работал.

2. За два года работы в области меня знают широкие круги учительства, пользовался известным авторитетом, и после всего этого перейти на какую-нибудь низовую педагогическую

работу (например, директор школы) создало бы для меня морально тяжелые условия работы, которых я не заслужил.

3. Все, что я пережил тут в Чернигове, особенно в последнее время, настолько издергало мои нервы, что только коренная перемена обстановки даст мне новые силы для работы.

4. Если я, будучи химиком, теряю свою квалификацию, то я с этим мирюсь. Но надо посчитаться с тем, что моя жена, молодой человек, химик-исследователь теряет свою квалификацию. Как известно, в Чернигове нет химической промышленности, и два года она не только фактически бездельничает, но и губит свою специальность. В связи с этим сейчас есть только два выхода: либо выехать туда, где бы она работала и росла, либо коверкать семейную жизнь.

За девятнадцать лет своей партийной жизни, по-моему, никто не может упрекнуть меня в недостатке преданности партии ни словом, ни делом. Наконец, я не заслужил, и прошу в данном случае со мной посчитаться – отозвать в распоряжение ЦК КП(б)У.

С коммунистическим приветом

М. САЛЬКО

Верно:

[підпис]

Держархів Чернігівської області, ф. П – 470, оп. 4, спр. 1284, арк. 67. Копія. Машинопис.

1. **Косіор С.В.** (1889 – 1939) – партійний і радянський діяч. Народився в м. Венгров Седлецької губернії в сім'ї робітника. Невдовзі родина переїхала до Донбасу. 1899 закінчив 3-класне училище при металургійному заводі. 1904 р. почав працювати слюсарем. 1907 р. вступив до РСДРП. 1911 р. був висланий до Катеринославської губернії. 1912 – 1914 рр. вів нелегальну роботу в Харкові, Полтаві, Києві. 1915 р. переїхав до Москви, де був заарештований і висланий до Сибіру. Брав активну участь у здійсненні 1917 р. Жовтневого перевороту в Петрограді. На початку 1918 р. виступив проти лінії В. Леніна та укладання Брестського мирного договору РРФСР з державами Четверного союзу. Перебрався в Україну, щоб очолити тут опір німецько-австрійським військам. З березня 1919 р. до грудня 1920 р. – секретар ЦК КП(б)У, у липні – грудні 1919 р. – керівник Зафронтного бюро ЦК КП(б)У, що координувало нелегальну роботу більшовиків у тилу Добровольчої армії та Армії Української Народної Республіки. Від грудня 1920 р. – член колегії народного комісаріату продовольства УСРР, безпосередній учасник вилучення та відправлення продовольства з України до Росії. У січні 1926 – липні 1928 рр. – секретар ЦК ВКП(б). З липня 1928 до січня 1938 р. – генеральний (від лютого 1934 р. – 1-й) секретар ЦК КП(б)У. Прихильник ліквідації куркульства як класу, підтримав суцільну колективізацію сільського господарства. Один із головних винуватців Голодомору 1932 – 1933 рр. в УСРР. Брав активну участь у репресіях проти керівників УСРР 1935 – 1937 рр. У січні 1938 р. був відкликаний з УРСР до Москви і призначений заступником голови РНК СРСР та головою комісії радянського контролю при РНК СРСР. У травні цього ж року заарештований, а 26 лютого 1939 р. засуджений до смертної кари. Страчений у м. Москва. Реабілітований 1956 р. *Докладніше див.: Енциклопедія історії України: У 10 т. / Редкол. В.А. Смолій (голова) та ін. – К.: Наукова думка, 2012. – Т. 5 – С. 213.*

№ 33

Витяг зі статті «Збори активу облВНО» про критику керівництва обласного відділу народної освіти

26 квітня 1937 р.

[...]

Вперше на цих зборах було піддано різкій критиці керівництво облВНО та істотні недоліки, що є в роботі шкіл і політосвітніх закладів. У дебатах виступило 19 товариств. Усі, що виступали, відзначили, що викриті пленумом ЦК ВКП(б) помилки в роботі партійних

організацій мали місце і в системі органів народної освіти. Апарат облВНО досі не перебудував своєї роботи в напрямку поліпшення керівництва роботою райвно, шкіл, політосвітніх закладів. Стиль паперового керівництва досі не зборено.

В апараті облВНО оцінюють роботу районних відділів не з погляду його ділового керівництва школами і політосвітніми закладами, а насамперед з того, як той чи той завідувач відділу відповідає на зливу директив, – говорив т. Вертелецький – завідувач Ніжинського РВНО:.

– Замість допомоги в роботі, – продовжує т. Вертелецький, – колишній зав[ідувач] облВНО Салько і теперішні керівні працівники Фесенко і Тобенгауз, оголошували в масовому порядку різні покарання. За цей рік від облВНО допомоги ніякої не одержував, проте одержав 4 суворі догани з попередженням. Зовсім незадовільне керівництво педтехнікумами. Тов. Резанов (Конотопський педтехнікум) говорив:

– Не випадково, що т. Тобенгауз у своєму виступі нічого не сказав про роботу колбудів, лікнепів, – говорили т.т. Товпеко і Поляков, – це свідчить, що в облВНО не знають дійсного стану їх роботи.

Збори активу одностайно схвалили рішення пленуму ЦК ВКП(б) про виключення з партії Бухаріна і Рикова – цих ворогів народу.

[...]

ІГНАТЕНКО

Більшовик. – 1937. – 26 квітня.

№ 34

Витяг із статті «Як в облВНО реагують на сигнали» про незадовільну роботу обласного відділу народної освіти

27 липня 1937 р.

Неблагополучно з кадрами в обласному відділі народної освіти. Насамперед тривожний стан маємо в політосвітньому секторі, який тепер очолює Мойсюк. Хто такий Мойсюк? Дамо кілька довідок. 1921 р. Мойсюк виключався з партії губернською комісією чистки за нестійкість у проведенні класової лінії. В січні 1924 р. на зборах Конотопської парторганізації він голосував за троцькістську резолюцію.

Того ж року й місяця на зборах Коропської райпарторганізації, будучи доповідачем від ОПК по питанню середпартійної демократії, він не відстоював лінії ЦК партії, а посів дворушницьку позицію.

Свою антипартійну поведінку Мойсюк приховував протягом дальшого перебування в партії. Партійний стаж Мойсюка, як тепер виявляється, записаний з партквитку невірно, бо після виключення з партії в 1921 р. Мойсюк не був поновлений в члени партії, а вступав знову на загальних підставах.

Мойсюк довгий час працював у Городні, а потім у Конотопі разом з ворогом народу Кулішем, причому у Конотопі деякий час жив з ним на одній квартирі.

Звернемося до практики роботи Мойсюка в облВНО. Справа ліквідації неписьменності і малописьменності, якою він «керував», фактично зірвана. Завдання партії і уряду в цій галузі

не виконано. В апараті облВНО важко знайти точні дані навіть про кількість неписьменних, які навчаються по області, і взагалі, не можна знайти остаточно встановлених даних про кількість неписьменних в кожному зокрема районі, облік надто заплутаний. Бібліотечна справа не впорядкована. Є чимало сигналів про хаотичний стан районних бібліотек, не кажучи вже про бібліотеки колбудів і колгоспів.

Зав[ідувач] облВНО тов. Фесенко і партком первинної парторганізації давно вже мали сигнали про Мойсюка, вони знали, що Мойсюк провалює освіту дорослих, і все ж вони доручили йому виконувати більш відповідальні обов'язки – завідувача політосвітнього сектора.

Досі в політосвітньому секторі працює Петраш, виключений з комсомолу Бобровицькою організацією за кримінальний злочин. На нього більше місяця тому надійшов до облВНО компрометуючий матеріал, але в облВНО на це не зважають. Яким авторитетом може користуватись Петраш як інспектор політосвіти серед працівників політосвітніх установ області?

ОблВНО мав сигнали про неблагополучний стан в окремих райВНО і школах області, але до цих сигналів не прислухався. Приміром. До цього часу не з'ясоване політичне обличчя і практика роботи інспектора Понорницького райвідділу народвіти Стрішинця, хоч про нього є сигнал. Не перевірена також робота учителя математика Іченського району Кацалапа, відносно якого є сигнали, що він протягом 6 років погано працює.

[...]

В 38 районах [області] протягом навчального року відсіялося 8 % учнів. Де тепер ці учні, чому вони залишилися поза школою, – цим питанням ніхто як слід не займався.

[...]

Треба дуже пильно придивитись до цих серйозних сигналів. Зараз облВНО приступив до комплектування шкіл і підготовки до нового навчального року. Це дуже відповідальна справа. Вона вимагає насамперед того, щоб апарат облВНО був зміцнений до кінця перевіреними, більшовицькими кадрами.

Л. ВОДОП'ЯНОВ

Більшовик. – 1937. – 27 липня.

№ 35

Стаття «Націоналістичне кубло» про «ворогів народу» у Ніжинському педінституті

4 вересня 1937 р.

Ніжинський педагогічний інститут довгий час був притулком шпигунів, троцькістів і українських націоналістів. Ще й досі ворожі недобитки безкарно орудують в інституті під покровительством директора інституту Загрецького. Особливо розперезались українські націоналісти з кафедри літератури і мови. Очолює цю кафедру так званий професор Сайко. Ми говоримо «так званий», бо Сайко не мав жодної друкованої наукової роботи.

На керівних посадах директор інституту Загрецький ретельно зберігає «кадри» колишнього свого попередника – націоналіста Поради. Секретарем інституту і викладачем історії СРСР продовжує залишатись Жуковський. Той самий Жуковський, який постачав ворогів-націоналістів потрібними документами після їх звільнення з роботи.

Що це – втрата більшовицької пильності у директора інституту Загрецького і Ніжинського РПК, чи покровительство ворогам?

Загрецький має покровителя в особі секретаря РПК Літвіненка.

У якийсь незрозуміле становище поставив себе секретар Ніжинського РПК Літвіненко. Парторганізація висловлює політичне недовір'я Загрецькому, а Літвіненко продовжує ігнорувати думки мас. Виникає законне політичне недовір'я і до самого Літвіненка, який покровительствує націоналістам, що окопалися в інституті.

Мовчить і Ніжинська газета «Нове село», хоч редакція добре обізнана з справами інституту. Газета, як видно, не хоче сваритися з райпарткомом, а тому вона не тільки не викриває ворогів, але й представляє свої сторінки для різної писанини Сайка.

Ніжинський інститут треба нарешті до кінця очистити від ворожих недобитків і насамперед від українських націоналістів, які звили тут собі кубло.

М. ХОМЕНКО

Більшовик. – 1937. – 4 вересня.

№ 36

Витяг з протоколу № 6 засідання профспілкового комітету Ніжинського педінституту про роботу викладача І.А. Мінька¹

9 вересня 1937 р.

Порядок дня: 1. Розгляд матеріалів, вміщених в пресі про класових ворогів, що працюють в інституті.

Висловлення. Бур'янський: Одно слово про хімічну кафедру. Кафедра не існує. Ми ж готуємо й хіміків, але нема кадрів. Всі дбають про хімічну кафедру. Конкурс оголошено пізно, упущено час. Сигналізую, що кафедри нема, а студенти вимагають цього. Додаю, щоб стало ясніше, про роботу Мінька. Він не хотів розуміти нашої радянської системи керівництвом демократизму й централізму. Мінько забув про це, не визнає зауважень, робив, як хочеться. Як можна дивитись на те, що 75% студентів мають незадовільні оцінки. Незадовільно читав Мінько курс хімічної технології – за 80 годин вичерпав 50% програм. Мінько просив ще додаткові години – факт такий був. Мінько ніби дав 160 годин консультацій, але прізвищ студентів не записано. Мінько витратив багато грошей, але й сьогодні нема нічого в лабораторії.

Воловник. Основа всіх хиб – відсутність критики і самокритики. Розмов про це було багато: ми про це говорили. Я пригадую виступ студента Троїцького про Мінька. Він працював благополучно. Ми не научились прислухатись до студентів.

Лобода. кафедра хімії не існує зараз, але ж вона не існувала і весною: Шершевицький спав, на лекції не ходив. Мінько не працював. Дирекції це було відомо з весни. Засідання конкурсної комісії відбулося пізно.

Даденков. Поредели наши кадры. Мы выгнали полуксэндза (Абрамовича), истязателя (Мінька), пустослова (Зеленова).

Савченко. Про тов. Мінька можна навести цілий комплекс. Він дисципліну добре знає, але у нього студенти мають найбільше незадовільних оцінок. Коли я його визвав і спитав у чому причина? Він сказав: «Що я в рот йому буду класти?» Про що свідчить ця відповідь? Де

причина того, що 99 оцінок «Н[е] З[адовільно]»? Виявляється, що розмови його зі студентами контрреволюційного порядку, займають час. «Чому каша не з салом? Чому не можна бастувати?» (Мінько – це витівки).

Яківець. Я не збирався виступати, але поведінка Мінька примусила виступити. Загальна помилка та, що не прислухаються до голосу студентських мас, не розуміють, що діють класові вороги. До мене зі скаргами бігали студенти пачками. Мінько ідеалізував стару школу, зазначаючи, що в радянській школі по ліберальному ставляться. Мінько хоче методи старої школи запроваджувати у нас. Мінько не вважає потрібним прислухатись до голосу громадськості. На зборах природничого факультету про ворожу поведінку Мінька говорили не раз. Його поведінка викликала масове незадоволення серед студентів.

Мінько. Фактів моїх контрреволюційних виступів я не пригадую. Можливо, що й було що сказано. Фактів не приведено. До того часу я не повірю. Коли були такі вчинки, треба було б допросити.

Савченко. А Ви й самі кажете «можливо було»?

Мінько. Може й було. Ви гарно знаєте, що з білого можна зробити чорне. Тут перевірені факти. Справа мусить бути досліджена. Я цього вимагаю. Тепер про моє викладання. До роботи я ставився сумлінно, як міг готувався. Всі керівники погоджувалися зі мною, що так треба організовувати роботу. Я вважаю, що бажання працювати у мене було, у мене є дані, щоб поставити роботу, але зробити всього за таких умов я не міг. На лекціях у мене нікого не було: директора не було, завуч був присутнім тільки на консультаціях, ніхто мною не керував, ніхто не заглядав. Мої відносини до студентів. Коли урахувати партійні вимоги, щоб студенти більше працювали самостійно – я був прав у цих вимогах. Чи можна набути знання не працюючи? Щодо оцінок – я ставив оцінки за дійсні знання і під певний процент успішності не підганяв. На консультації студенти ходили мало.

Сагановський. Вашої вини нема?

Лобода. Не задовольняли студентів Ваші консультації?

Мінько. Я знаю одно, що коли я студентів викликав на консультації, вони навіть говорили компліменти. Теж я можу сказати про заочний відділ. Чи були недоречні мої вимоги? Я вважаю, що навчання я проводив так, щоб студенти працювали. Це я робив тому, що цього вимагає уряд. На викладача я дивлюсь так, що викладач – це помічник студентів в роботі. Відносини з адміністрацією почали портитися з минулого року, коли мені нав'язали завідування кабінетом. Мною виявлену велику упертість. Ці стосунки ще погіршилися, коли я не дав меблі.

Сагановський приступає до пропозицій – вносить ряд пропозицій.

Після пропозиції просить слово Мінько: Прошу мою справу з'ясувати, прошу виділити її і окремо розглянути на МК.

Про Мінька додає Савченко: Звільнити за ворожу роботу, за розвал роботи. Питання про перебування в членах спілки розглянути потім.

Ухвала: Виходячи з цього, МК ухвалює:

Матеріали про ворожу роботу колишніх викладачів інституту – Абрамовича, Зеленова, Мінька передати по місцю їх роботи та виключити їх з членів спілки.

Голова МК

[підпис]

САГАНОВСЬКИЙ

Секретар засідання

ПЕНСЬКИЙ

Держархів Чернігівської обл., ф. Р – 8840, оп.3, спр.4028, арк.28 – 28 зв. Оригінал. Машинопис.

1. **Мінько І. А.** (1882 – 1942). – Народився у смт Вейделєвка Вейделєвського р-ну Белгородської обл., РФ, українець, освіта вища. Проживав у м. Ніжин, викладач. Заарештований 23.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.11.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Загинув 23.02.1942 р. Реабілітований 14.02.1959 р. *Докладніше див.: Держархів Чернігівської обл., ф. Р-8840, оп.3, спр. 4028.*

№ 37

Стаття «Розгромити націоналістичне кубло в облВНО»

11 вересня 1937 р.

Тихо, мирно, боячись виносити сміття з хати, працюють в облнаросвіті. Критика і самокритика – ця гостра більшовицька зброя – відсутня. Сімейна близькість людей, підлабунників звила собі тепле кубло, створила сприятливі умови шкідницької роботи в системі народної освіти.

Партійна, професійна організації та зав[ідувача] облвно Фесенко не вивчали своїх кадрів, не підбирали людей за їх політичною і діловою ознакою. Вони допустили велику засміченість апарату облвно, педагогічних кадрів, працівників мистецтва буржуазно-націоналістичною поганню. Викритий на іншому участку ворог, буржуазний націоналіст легко перефарбувався на педагога, знавця бібліотечної справи, працівника мистецтва, щоб продовжувати свою мерзену ворожу роботу.

За відома зав[ідувача] облвідділом наросвіти Фесенка і окремих членів первинної парторганізації облвно на педагогічний фронт насаджувалися вороги народу. Хіба не викликає обурення той факт, що ніжинські курси по підготовці викладачів літератури для 5 – 7 класів неповних шкіл замість кращих людей, відданих партії, були підібрані і надіслані такі як Шумський (брат фашиста Шумського), який повернувся з п'ятирічного заслання, яке відбував за активну участь у СВУ, а зараз заарештований як ворог народу; Сиволозький піп автокефальної церкви (брат його викритий як ворог народу, троцькіст); Зінченко, вигнаний з Чернігівського педагогічного інституту за антирадянські виступи, викритий як ворог народу.

З таких людей облнаросвіта готувала кадри, витрачала на них державні кошти. На ці курси було витрачено 35 тис. крб., а випущено всього 19 чоловік. Хіба це не шкідницькі дії з боку ставленика ворога народу Голубятнікова Притули, якому Фесенко доручив укомплектувати курси? Хіба про це не знав Вертелецький – зав[ідувач] курсів і зав[ідувач] Ніжинського райвно? Звичайно, знали і свідомо замовчували, комуністи з парторганізації, притупивши більшовицьку пильність, прогавили це шкідництво. А такі комуністи, як Костенко, ще й зараз беруть під свій захист дії Притули. Шкідницька робота на педагогічному фронті, насаджування в школах ворогів народу – націоналістів, шкідників не могло не відбитись на учбі радянських дітей.

Тільки за 1936 – [19]37 навчальний рік 60 тисяч дітей області залишилося в класах на другий рік, 32 тисячі дітей відсіялось із шкіл. В окремих школах, як Коропська, Носівська, виключення досягло 60 – 70 чоловік за рік. Комуністичне виховання дітей в ряді шкіл майже

відсутнє.

Викладання дисциплін проходило без політичної насиченості.

Викритих ворогів-педагогів облпросвіта з роботи не знімала, а переводила в інші школи. Педагогу-націоналісту Коханівському дають довідку – звільнився за власним бажанням. Розтратника, антирадянську людину, що довгий час знущався з дітей, зав[ідувача] Великобубнівської школи Юрченка посилають у Буринський район для роботи в школі. Цим розсиланням ворогів керував зав[ідувач] сектора середніх шкіл облвно, ворог народу, буржуазний націоналіст Лобос.

Партія і уряд дбають за підвищення кваліфікації педагогів, відпускають на це величезні кошти. Партійна організація облВНО не виконала ухвали партії про освіту вчителів.

62 проценти вчителів області не мають належної педагогічної освіти. Відпущені на заочне навчання вчителів кошти повністю не використовувалися. Зав[ідувач] облВНО самоусунувся від керівництва заочною освітою.

Облік учителів Фесенко доручив Касянюковій, неперевіреній людині, родичі якої після перших днів революції втекли за кордон.

Запеклі вороги народу Маркітан, Загер, Карачунський навмисне замаринували фінанси, відпущені на будівництво шкіл. Розпочате 2 – 3 роки тому будівництво нових шкіл законсервовано.

Партія, уряд відпустили 600 тисяч карб. на обладнання шкіл, а облВНО спромігся використати лише 167 тис. карб. І це тоді, коли більшість шкіл гостро потребують наочних приладь, без яких надзвичайно важко викладати окремі дисципліни. Хіба це не шкідництво? Так чому ж мовчала партійна організація і мирилися з цими обурливими фактами?

Облметодкабінетом довгий час завідуює Сало. У методкабінеті сидить 7 чоловік, які акуратно одержують зарплату, але нічого не роблять. Облметодкабінет не подав райметодкабінетам ніякої допомоги. Бездіяльність Сало не можна розцінювати інакше, як навмисне бажання зірвати роботу шкіл.

А керівники облвно мирилися з цим, не звертали ніякої уваги на це.

У бібліотечному секторі облВНО теж не все гаразд. Бібліотека ім. Короленка перебуває в хаотичному стані. З 12-ти тисячного фонду пересувної бібліотеки великої частини книжок не вистачає. У стаціонарній бібліотеці знищено близько 5 тисяч томів класиків. З дозволу зав[ідувача] сектора Кошового псувалися, знищувалися формуляри. У бібліотеці не вистачає літератури класиків марксизму, а кошти, відпущені для цієї мети, витрачалися на таку літературу, на яку значно менший попит читачів. Питається, що є партійного у Кошового і Колоколова, які знали про шкідницьке планування у постачанні літератури бібліотекам, потурали цьому. В облВНО є ще й такі, які досі щиро підтримують релігійний культ.

Приміром, Тихонович, ще й тепер справляє по попу панахиди, турбується за попівських дітей.

А до молодого хлопця-колгоспника, що прийшов до облВНО в справах за 35 кілометрів, поставились як до антирадянської людини. Вороги народу, троцькісти, націоналісти затирали, компрометували молодих талановитих учителів, навмисне не популяризували зразків майстерності людей, які по-більшовицькому поставили в школах виховання дітей.

ОблВНО не організувало соціального змагання і ударництва в школах. Про всі ці злочини і ворожі вихватки заговорили в облВНО тільки цими днями на партзборах. Тільки тепер побачили деякі комуністи, з ким вони працюють і хто їх оточує.

Партійний комітет повинен зробити все, щоб очиститись від ворожих людей і по-більшовицькому поставити роботу на культурному фронті. Партійна організація повинна добре

перевірити роботу Фесенка та інших і поставити питання про їх партійність.

І. РЯБЧУН

Більшовик. – 1937. – 11 вересня.

№ 38

**Витяг з акту перевірки програми з курсу ботаніки 1936 – 1937 рр.
хіміко-біологічного факультету Ніжинського педінституту**

29 вересня 1937 р.

[...]

Розділ «Морфологія рослин»

1. Тема «Вступ» ст. 4. Викреслена така фраза: «Ознайомлення з методом проробки курсу та критичний огляд підручничкової літератури». Вважаю, що цього пункту викреслювати не треба, а навпаки, треба ознайомити студентів з підручничковою літературою, давши критичний огляд її.

2. В темі «Загальне поняття про організацію тіла рослин» викреслено: «Орган, як частина цілого», «Критика механістичних та віталістичних уявлень про форму та побудову».

Викреслення цього пункту вважаю актом шкідництва, бо не давши критики механістичним та віталістичним уявленням значить – свідомо підтримувати ідеалізм.

3. В підтемі «Листок» викреслено: «Екологічне значення опущення та особливих форм листової пластини».

Вважаю цей пункт можна подати в курсі фітогеографії і далі викреслено: «Компасні рослини». Припускаю, що той, хто читає курс, не знає цих рослин.

В темі «Метаморфози основних органів» викреслено: «Критика неправильних віталістичних і механістичних уявлень в ученні про метаморфозу».

Оцінюю як акт шкідництва і далі поняття про аналогічні та гомологічні органи «Онтогенетичний та філогенетичний метаморфоз» і нижче цілий абзац.

Припускаю, що той, хто читав, зовсім не розумів питань, поставлених у програмі.

В темі «Морфологія розмноження» викреслено «Приклади статевого розмноження». – Припускаю, що це акт шкідництва – не давати і не показувати, якого еволюційного розвитку зазнає статевий процес, починаючи від спорових до покритонасінневих.

В цій же темі викреслено явище поліферації (правильно «проліферації»). Вважаю актом шкідництва, бо явище поліферації (правильно «проліферації») підтверджує метаморфоза.

Викреслено в цій же темі: «Закон кратних відношень, сінокарпію, анокарпію, генецей, андроцей, екологію запилення, плацента, розвиток пиляка, явище поліембронії (правильно «поліембронії»)» – припускаю актом шкідницького порядку скорочувати фактичний матеріал.

У визначенні рослин викреслено два розділи: припускаю шкідництво у вигляді скорочення фактичного матеріалу.

Розділ «Анатомія рослин»

З вступної теми викреслено цілий абзац: «Основні напрямки анатомії рослин...», «Історичний розвиток науки...» – припускаю актом шкідництва.

В темі «Клітина» викреслено «Поняття про біологічні полінії та біологічні індивіди і відносність цих понять» – припускаю, що ці поняття можна подати в курсі зоології.

Далі викреслення в кінці абзаца «Значення живлення хромосом для розвитку генетики і селекції, як основи соціалістичного господарства» – припускаю, що це подається в курсі генетики.

В темі «Тканина» викреслено «Плазмодій, як одна з форм протоплазми» – припускаю, що можна подати в курсі спорових.

В кінці цієї теми викреслено: «Каучук та різні типи каучуконосів за місцем накопичення каучуку». Вважаю за потрібне не викреслювати цього пункту.

В темі: «Будова окремих органів» викреслено: «Досягнення анатомії рослин в СРСР». Вважаю, що це є недооцінення наших досягнень в галузі сільськогосподарської науки.

В розділах систематики спорових та квіткових надзвичайно багато викреслено фактичного матеріалу та філогенія, як основну лінію розвитку рослинного світу.

Вважаю, що той хто читав цей курс, йшов по лінії найменшого опору і готовив неповноцінні кадри для середньої школи.

(КУЛИК)¹

З оригіналом згідно:

Секретар інституту

[підпис]

СТЕФАНКОВА

ГДА СБ України, м. Чернігів, спр. 2885 – п, арк.68 – 68 зв. Завірена копія. Машинопис.

І. Кулик Пилип Єфремович – доцент кафедри ботаніки Ніжинського педагогічного інституту. Спеціальною комісією йому було доручено в вересні 1937 р. провести науковий аналіз програми по ботаніці, яка була скорочена Богданом І.А. – завідувачем кафедри біології НІІ та Локтем О.В. – деканом біологічного факультету НІІ.

Як зазначив під час допиту 14.11.1937 р. П.Є.Кулик «[...] в результаті встановлено, що в темі «Общее понятие об организации тела растения» вычеркнуто «Орган как часть целого, критика механических и виталистических представлений о форме и строении», что является актом вредительства, так как не давши критики указанным выше представлениям, значит сознательно поддерживать идеализм.

В темі «Метаморфозы основных органов» вычеркнуто «критика неправильных виталистических и механических представлений в учении о метаморфозе», что также является актом вредительства.

Во вступительной части анатомии растений вычеркнуто «основные направления анатомии растений: История развития науки».

Кроме этого, в темі строения отдельных органов вычеркнуто достижения анатомии растений в СССР, чем игнорировано успехи нашей науки. Обо всем изложенном я составил соответствующий документ и подал его комиссии. На основании этих материалов, собранных комиссией, последней было признано, что проведенная Богданом и Локтем работа по сокращению программы является актом отъявленно контрреволюционной вредительской деятельности.

Стоит указать, что этой программой после ее сокращения при преподавании пользовался бывший преподаватель ботаники Клименко Каленик, чем последний фактически проводил в жизнь вредительские действия Богдана и Локтя, за что Клименко отстранен от преподавательской работы. *Докладніше див.: Держархів Чернігівської обл., ф. Р – 8840, оп.3, спр.1366.*

Клименко Каленик Трохимович, 1892 р. н., с. Бурімка Ічнянського р-ну, українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Ніжин. Завідувач ботанічним садом педагогічного інституту. Заарештований 25.04.1938 р. за ст. 54-11 КК УРСР. 21.03.1939 р. справу припинено. Реабілітований 23.07.1997 р. *Докладніше див.: Держархів Чернігівської обл., ф. Р – 8840, оп.3, спр.2753.*

№ 39

Доповідна записка вчителя В.Р. Рогового наркомун внутрішніх справ СРСР М.І. Єжову про «шкідництво» у Радунській середній школі

17 листопада 1937 р.

Радунь

Докладная записка о вредительстве на просвещенческом фронте

Анализуя работу дирекции Радульской средней школы – Компанца Ивана Евдокимовича, завпеда Олешко Степана Константиновича, а также части учителей школы: Шпига Петра Андреевича, Мовши Антонины Гавриловны, Ярошенко Степана Иосифовича, Фирсюка Якова Петровича, можно сделать выводы, что их работа вредительская – развал учебно-воспитательной работы, антикоммунистическое, антипедагогическое явно преступное воспитание молодого поколения.

Вот факты, говорящие об их вредительстве:

Директор школы Компанец И.Е.

1. Нарушил национальную политику партии и Сталинской конституции – 01.09.[19]37 г., закрыл украинский VII кл[асс], учеников, детей колхозников, украинцев в количестве 18 чел. и перевел их в русские классы – подтв[ердят] ученики и классные журналы.

2. Полная русификация детей украинцев около 100 человек, начиная с , II, III, IV, IX класса – ученики, классные журналы.

3. Нарушает постановление ЦК ВКП(б) о школе – о правилах внутреннего распорядка в школе. Ученики гуляют в клубе и на улице до 12 – 1 ч[аса] ночи, что отражается на учебе, воспитании и здоровье.

4. Нарушил инструкцию НКП об испытаниях по русскому языку и литературе в VII и VIII кл., давая одновременно ученику 2 карточки – билеты до 20 вопросов в них, чем вызвана растерянность, нервность, плач и т. д. – ученики VII-б кл[асса] карточки.

5. Безграмотность учеников школы – в VIII кл., в одной диктовке 1 436 ошибок. Результат неумения и незнания руководства педпроцессом в школе. В V, VI, VII кл[ассах] в диктовках по 940, 820, 752 и т. д. ошибок. Непосещение уроков. Контроль-диктовки у преподавателей. Испытания. Журнал посещаемости директором.

6. Учительница Поньрева Н.З. – жена офицера, брала с учеников взятки и выставляла им хорошие оценки – Терещенко В., Волохина Валя подтвердят.

7. Травил, преследовал, оскорблял и снял с работы учителя Новика С., который вскрыл преступление в школе – порезанный портрет т. Косиора С.В. учеником VI кл[асса] Пушкаревым М., передал органам НКВД – подтвердит член поселкового совета Борисенко Л.В., учитель Долотов И.В. и сам Новик С., учительствующий в Коростенском районе.

8. Антисоветские частушки учеников в школе – подтвердит Борисенко А., Балычев Е. и др.

9. Является виновником преждевременной смерти быв[шей] учительницы школы – комсомолки Артынской А.И., умершей в октябре с[его] г[ода] отказался подписать 3 больничных листа – подтвердит отец ее Артынский И.Ф.

10. Незаконно снял с работы в школе учителя-комсомольца Секерина Ф.М., демобилизованного красноармейца и сейчас не выплатившему компенсации.

11. Разогнал с завпедом Олешко учеников VIII кл[асса]. Вначале учебного года было 46 учеников, на испытания по рус[скому] языку явилось 23 ученика (руководитель класса Олешко С.К.).

12. Во время испытаний хотел выдать ученикам VIII кл[асса] комсомольцам Суховееву Е., Козозаеву Г. и Шарову С. справки для поездки в Котлас на работы по вербовке, чтобы избавиться от них, но я запротестовал, – подтвердят указанные ученики и секр[етарь] школы Кручан.

13. С испытаний своего урока – алгебры, выгнал ученицу – комсомолку VIII кл[асса]

Костылеву П. Сейчас она не учится и не принимает в школу – она и мать.

14. На испытаниях в VIII кл[ассе] задал на алгебре неправильный пример и лишь на 2 уроке обнаружила ученица-отличница Прокофьева А. Цель – срезать учеников – подтвердит Прокофьева и все ученики.

15. Очень низкий % успеваемости по алгебре в VIII кл[ассе] и по математике в I полугодии в VI-в VII-в классах – классн[ые] журналы.

16. Пропустил больше 150 уроков за 1936 – [19]37 уч[ебный] год – подтв[ерждают] классные журналы.

17. Алгебры не знает – выручают ученики Яценко А., Савенко Е. и др., один пример решает целый урок без объяснений – Горинова О., Секерина В. и др.

18. Сталинской конституции ученики не знают, потому что Компанец игнорирует ее изучение – пропустил больше 50% уроков в I четверти и уже во второй четверти пропустил уроки ее 10.11[1937] и 15.11[1937] – подтв[ерждают] классные журналы и ученики.

19. На испытаниях по алгебре и геометрии в VIII кл[ассе], видя провал – подсказывал ученикам Терещенко В., Леонову В. и др. – подтв[ерждают] Балычев Е., Борисенко А. и др.

20. Ругал ученика – комсомольца Козозаева Г. матерщиной.

21. Исключил из школы с 1933 года свыше 100 учеников, без ведома РОНО – классные журналы и общие рудит[ельские] собрания.

22. Не охвачено школой в этом году свыше 100 учеников – общее собрание родителей.

23. Оскорбил на общешкольном педсоветании Красную армию и ее командиров, заявивши, что мне выдали из военной школы документы фашисты. Я 3 ½ года работал преподавателем рус[ского] яз[ыка] в Одесской пехотной школе, где проходил и аттестацию – подтверд[ят] мои документы, учит[еля] Амбиндер В.Г., Секерин Ф.М., Подгорный Ф.Д. и др.

24. Оскорбляет учеников VIII кл[асса], крича на них: «чортовые остатки», «чтоб вас гром побил», «балбесы», «турки», «хулиганы» и т. д., а учен[ицу] Волохину В. назвал «дурной головой» – подтвердит староста класса Волохина Т., Секерина В., Горинова О., Волохина В.

25. Оскорбил родителей учеников:

Мельникова Николая Саввича – выругал матерщиной, Борисенко Любовь Вас. довел до истерики, ругал Суховееву Зинаиду Михайловну, Родневу Груню, Бондарева Ивана Васильевича – стахановца и др.

26. По жалобе учеников – комсомольцев Суховеева Е., Козозаева Г. и Шарова С. из облОНО на Компанца и «Ко» выезжала комиссия, расследовала и все скрыла, ибо в РОНО и облОНО сидели ныне разоблаченные троцкисты Шапиро, Хайкин, Фесенко и др. – подтв[ерждят] Суховеев Е., Шаров С., Козозаев Г.

27. Ликвидация школьных мастерских с преступлением. Опись. Продажа. – подтв[ерждит] Берендеев Михаил С.

28. Скрытие точного урожая со школьной земли и разбазаривание его – подтв[ерждят] Мельников Сав., Бондарев Ив. Вас., Костылева Анна Мих., Кобзарь Даниил Романович, Борисенко Люб. Вас.

29. Приютил единоличника – быв[шего] кулака – завхозом школы Савенко П.П., который и разбазаривает урожай.

У райпрокурора есть дело 4 хозяйств, уплативших Савенко деньги за вспашку школьными лошадьми земли и присвоивших себе. Райпрокурор скрыл дела, ибо он друг Компанца, ныне разоблаченный троцкист Ровбут.

30. Ремонт школьного инвентаря был поручен быв[шим] кулакам, которые сделал его по-вредительски. Стахановцам не дал – подтв[ерждит] стахановец Бондарев Ив. Вас.

31. Морально-разложившийся элемент. Выскакивание через окно из квартиры Шаровой М.И. и ее из его квартиры – Шаров С., Архипова М.В. и др.
32. Пропил месячное учительское жалование с троцкистом Толчко, а потом 5 месяцев выплачивал учителям – подтв[ердит] учитель Долотов Ив. Вас. и др. Дело это прикрыто в районе. Борисенко Люб. Вас.
33. Подкупил ученика Терещенко В., давши ему 35 рублей, чтобы он хвалил директора и скрывал его преступления.
34. Дядька его – Компанца – уроженца м. Мрина Носовского р-на расстреляно за политический бандитизм.
35. Преступный процент второгодников в школе – класс[ный] журнал.
36. Очковитательство в успеваемости учеников – диктовки, классные журналы, сводки.
37. Отсутствие материальной помощи ученикам-сиротам, в результате чего – Землянский С., уч[еник] VII кл[асса], и др[угие] бросили школу и работают по 8 час[ов] в сапожной мастерской артели им. Чапаева.
38. Отсутствие горячих завтраков приходящим ученикам.
39. Отсутствие соответствующих педкадров для национальной русской школы – РОНО, облОНО.
40. Тесная связь и защита с их стороны разоблаченных и наказанных троцкистов Шапиро, Хайкина, Фесенко и др.
41. Приют и защита контрреволюционных элементов в школе – Олешко, Шпига, Мовшу и др.
42. Отсутствие единого фронта борьбы за грамотность. Ни один учитель старших классов не исправлял грам[атических] ошибок в контр[ольных] работах – тетради.

Зав[ідувач] пед[агогічної частини] учит[ель] Олешко С.К.

1. Безграмотный. 13 из 78 ошибок в работах.
2. Расписание уроков, списки, тетрадь посещаемости учителей и т. д. написаны безграмотно.
3. Безграмотность учеников школы – в VIII кл[ассе] в одной диктовке 1 436 ошибок. В V, VI, VII кл[ассе] в диктовках по 940, 820, 750 и т. д. ошибок. Результат неумения и незнания руководства педпроцессом в школе – подтв[ерждают] диктовки у препод[авателей], учеников, класс[ные] журналы.
4. Борьба за портфель с Компанцом, что отразилось на производстве – под[тверждает] протокол профсобрания.
5. Подслушивание под дверьми у Шаровой А.И., обсуждение с торговцами и спекулянтами годности того или иного учителя. Дискредитация учителя и школы подтв[ерждает] протокол профсобрания.
6. Мои выступления с критикой по его адресу на профконференции и в школе – протокол профсобрания.
7. Начало работы тихой сапой против меня.
8. Дал с целью трудную диктовку в VII и VIII кл[ассах] с диалогом, когда по программе его нет – дикт[антная] прог[рамма].
9. Нарушал инструкцию НКП об испытаниях по русскому яз[ыку] и литературе в VII и VIII кл[ассах], давая одновременно ученику 2 карточки – билеты до 20 вопросов на них, чем

вызвана растерянность, нервность, плач и т. д. – подтв[ердят] ученики VII-б кл[асса], карточки.

10. В III-х классах на последних контрольных работах дал диктовки уже писавшиеся 2 – 3 раза, о чем учит Шарова А.И. протестовала Шарова А.И., диктовки.

11. Методики преподавания не знает. В VIII кл[ассе] по географии ученикам задавал зубрить на один урок по 20 листов, что отразилось на остальных предметах – подтв[ердят] ученики Костылева П., Землянская Ек. и др.

12. Травил, преследовал, оскорблял учителей Новика С. за то же, что и Компанец, Долотова И.В., Сокольскую Х.Г., последняя неоднократно плакала. Проявление антисемитизма – Долотов И.Е. и Сокольская Х.Г., Новика снял с работы.

13. Не верит в прессу страны социализма. Не разрешал ставить вопрос в испытуемых карточках о книгах, журналах, газетах, издаваемых в СССР в 1936 г. на 99 языках – карточки и я.

14. Подготовку к учебному году провалил. Отсутствие в классах портретов, лозунгов, цветков. Ироническая насмешка его на замечания по этому поводу секр[етаря] РПК Посашкова С. – Посашков.

15. Провалил подготовку к осенним испытаниям, в результате чего много учеников осталось на III год из-за одного укр[аинского] языка, т. к. по укр[аинскому] яз[ыку], природоведению, математике не было совершенно подготовки (Ярошенко, Галабурда, Мовша) – ученики, классные журналы, родные учеников Волохина Анна и др.

16. Учеников в I классы записывали, когда начался учебный год. Из 223 чел[овек] было зачис[лено] 73 – подтв[ерждает] Лутохина Л.Л.

17. Активное участие в русификации VII-б укр[аинского] класса, а также учеников украинцев с I, II, III, IV кл[ассов] – классн[ый] журнал.

18. Не охвачено школой больше 100 учеников – общ[ем] собр[ании] родит[елей].

19. Вычеркивание учеников со списков журнала в VIII кл. 1936 – [19]37 г. в VI-б, VII-а и т. д. – классные журналы.

20. Организация классов по давно осужденному педагогическому принципу: в VI-б кл[ассе] втор[огодников] 16 учен[иков], в VI-а – втор[огодников] 6 учен[иков], в III кл[ассе] втор[огодников] 14 учен[иков] и т. д.

21. Методически безграмотен – искажил проработку поэмы «Слово о полку Игореве» – его выводы, запись в тетрадях учеников, в рабочем дневнике.

22. Ученику VII-б кл[асса] Зарецкому М., когда он неправильно написал на доске число, – Олешко сказал: «Что ты его родил? Так ты рожать не умеешь, девочки только могут рожать» – подтв[ерждают] он, Секерина В., Горинова О, Волохина Т. и т. д.

23. Когда ученики, стоявшие за хлебом в лавке опоздали на его урок, заявил всему классу: «Умеют мамы рожать, пусть умеют и воспитывать» – подтв[ерждают] все ученики VII – б кл[асса], ныне VIII класса.

24. На общешкольном учительском собрании оскорбил Красную армию и ее командиров, заявивши, что у меня «документы ложные, а если не ложные, так выдали мне троцкисты – фашисты», подтв[ердят] учит[еля] Сокольская Х.Г., парторг Градова, Олиферов и др., мои документы.

25. Оскорбил родных учеников Землянскую Марию Петровну, Костылеву Анну Мих., Быкову Лору.

Учитель Шпиг Петр Андреевич

1. Методически безграмотен. Авторитетом среди учеников не пользуется. Бывший

историк, разоблаченный, как троцкист. Компанец идет ему на всякие уступки в предоставлении ему различных дисциплин. Шпиг был аспирантом по истории, когда учился Компанец в институте.

2. Отсутствие учебно-воспитательной работы его привело к тому, что ученик его класса VI-а Пушкарев М. изрезал портрет в классе т. Косиора С.В.

3. Систематически оскорбляет учеников и увольняет из своего класса и школы: Рязанова Н., Руденкова И., Фокина А., Василенко Н., Костылева П. и др.

4. В этом году вычеркнул со списка своего класса VII-а – 7 учеников – классный журнал и ученики.

5. Оскорбил ученика-пионера VI кл[асса] Костылева П., сказавши ему: «Что ты на меня смотришь, как бандит?», – ученик, мать его.

6. Ходит по домам родных учеников и читает из журнала чужие плохие оценки учеников, с целью, чтобы родные били детей – Мельникова М., Костылева Петра и др.

7. Выругал на испытаниях по алгебре в VIII кл[ассе] Компанца – друга своего, подсказывая ученикам Леонову В., Козозаеву Г., Суховееву Е. – др. ученики.

8. Задаёт на 1 урок по 48 примеров по алгебре в VII-б кл[ассе] – ученики класса.

9. Преподаёт не как ученикам средней школы, а как студентам.

Учитель Ярошенко С.И.

1. Пел контрреволюционную песню «Спите, орлы боевые» – подтв[ерждают] Горлова М.Н., Подгорный Ф.Д.

2. Оскорбил комсомольцев – Рыбакову М.Ф., Волохину Е.П., последней сказал, что она его подметки не стоит и если бы не я, то он ее бы отлупил.

3. Систематические пьянки – Волохин Павел Андреевич, комс[омолка] Егорова Мария Ивановна и др.

4. Дрался возле пионерского клуба с Домановым Георгием, – Подгорный Ф.Д. и Доманов Г.

5. Ухаживал за ученицей VIII кл[асса] Анохиной В. полгода, в результате чего она вынуждена была оставить школу – Костылев Петр, Балычев Е.

6. Безграмотный, как по рус[скому] яз[ыку], так и по укр[аинском] яз[ыку], % успеваемости скрыл завпед Олешко – диктовки.

7. Провалил работу профколлектива, как председатель МК к XX годовщине Великой Октябрьской социалистической революции в Радуле 90 чел[овек] негр[амотных], и 200 м[ало] гр[амотных].

8. Оскорбляет и выгоняет учеников во время урока из класса: VI кл[асс] Василенко Н., Фокина А., Костылева П. и др., последнему сказал, чтобы он в школу не ходил, а по куски хлеба.

Учитель Фирсюк Яков Петрович

1. На общешкольном учительском совещании во время своего выступления сказал, что «социализм в СССР побежден» – подтв[ерждают] Высоцкий В.М., комс[омолец] Терещенко В. и др.

2. На заседании МК сказал, что «национальный вопрос – это мелочь» – Высоцкий В.М. и протокол профсобрания МК.

3. Перепутал дату в VIII кл[ассе] о событиях, во франц[узской] золотой и бумажной

валюте и др. – подтв[ерждают] Терещенко В., Горинова О., Балычев Е. и др.

4. Крики и грубое отношение к ученикам VIII кл[асса].

5. Конспектирование материала по истории не на уроках, а после на 7 и 8 уроках в VIII и IX кл[ассах], чем нарушает постановление ЦК ВКП(б) о школе.

6. Неправильное произношение с целью, русских слов «день», «ходить», «моци» и т. д. – ученики VIII кл[асса].

Учительница Мовша Антонина Гавриловна

1. Не проводила подготовки к осенним испытаниям по своему предмету – природоведению, в результате чего все ученики остались на 2-й год.

2. Грубое отношение к ученикам: Терещенко В., Селезнева, уч[еники] V кл[асса], и др., последнего так толкнула о дверь, что бедный мальчик лбом открыл дверь в коридор.

3. В начале I четв[ерти] со своего класса вычеркнула 3 – 5 учеников, чтобы избавиться от них – Высоцкий В.М., классные журналы.

4. По несколько дней не пускала на свои уроки учеников Шарова М., Конилова И. и др. – V кл[асс].

5. Морально-разложившийся элемент. Систематические пьянки. Разврат – Долотов И.В., Терещенко В., Волохина Капа и др. За что была РОНО с работы школы снята, но Компанец забрал в свою школу, как друга по институту – РОНО и Долотов И.В.

Краткая характеристика вредителей:

1. Компанец И.Е. – личность неизвестная, но вредительская, родичи – преступники. Я в 1936 году разоблачил его двоюродного брата учит[еля] Компанца И.А. как бандита. За что его судила Выездная Сессия, о чем у меня есть справка суда. Ставленник врагов народа Фесенко, Хайкина, Шапиро, Затонского и др.

2. Олешко С.К. – быв[ший] кулак, исключенный из рядов партии, с темным прошлым, братья – бандиты, а также и отец. Он не учитель, а агроном.

3. Шпиг П.А., исключенный из партии как троцкист, о чем говорил на педконференции секр[етарь] РПК Посашков, быв[ший] кулак, отец был членом земской управы при царизме.

4. Мовша А.Г., исключенная из рядов ЛКСМУ за прикрытие контрреволюционной работы в школе – подтв[ердит] РК ЛКСМУ.

5. Ярошенко С.И. с антисоветскими взглядами, действиями и рассуждениями. Исключался из рядов ЛКСМУ. Протоколы собраний комсомольской организации.

6. Кручик И.Л. – секретарь школы, правая рука директора школы, судимый за растраты и отбывавший наказание на канале Волга – Москва, активный участник в реализации урожая со школьной земли с Савенко П.П., ремонт и т. д.

7. Фирсюк Я.П. – личность неизвестная. Выступления антисоветские. Удрал из Донбасса. Что-то там у него вышло.

8. Коношевич М.Ф. и Высоцкий В.М. «летуны» с производства школы другого района. Без разрешения РОНО и РК союза удрали и, побывав в АМССР (поближе к границе), где их не приняли, устроились под крылышко Компанца и Шапиро.

К стыду и позору, среди учителей есть такие, в квартирах их семей висят на стенах иконы – Компанец И.Е., Наумова М.Н. и др. (прот[окол] собрания).

Приют и защиту нашли вредители в Радульской школе, возглавляемой Компанцом. За

всю эту вредительскую работу они получают большие деньги, потому что их не вскрыто.

Видя все это, я начал сигнализировать. Написал докладные записки и статьи о буржуазных националистах вредителях.

26.09.[1937] – Любеч – Секретарю РПК.

29.09.[1937] – Киев – Секретарю ЦК КП(б)У т. Косиору.

10.10.[1937] – 26.10. [1937] – Киев, НКП, Затонскому.

10.10.[1937] – Чернигов, Секр[етарю] Обл[астного] КП(б)У.

10.10.[1937] – Москва, газету «За компросвещение», откуда получил извещение о пересылке материалов в Наркомпрос 19.10 [1937] – УССР для расследования и принятия мер, но до сих пор ничего нет.

20.10.[1937] – Секретарю ЦК ЛКСМУ об исключении комсомольцев из школы и т.д.

И, как видно, все эти материалы направляются в район – на «расследование», где сидят друзья – приятели Компанца и «Ко». После моей докладной записки секретарю РПК выехала неопытная (ни одного учителя знатока педпроцесса и то не было), отнеслась к расследованию безответственно, несерьезно и пристрастно, многое скрыла, а еще больше от нее скрыли. Не углубилась в суть вредительства, личностей вредителей, не проверив классных и школьных журналов, не созвав общего родительского собрания, а поверили часовым выступлением троцкистских псов, лживым справкам и т. д. и т. п. Компанец скрыл от меня документы мои и оклеветал меня за то, что я начал вскрывать вредительство.

Я разыскал в Наркомпросе и Черн[иговского] облОНО свои документы, удостоверяющие, что я с 1919 года учительствую, что до революции работал батраком у помещика и т. д.

Пока я ездил за документами, меня сняли с работы, как «вредителя и классово-враждебного элемента», дабы отомстить за разоблачение.

Я обратился с заявлением к пред[седателю] РИКа – Орешко о безответственном и пристрастном расследовании, на что им было сказано, что 2.11.[1937] выедет для нового расследования новая комиссия, но вот уже 18.11.[1937], а комиссии нет. Как председатель РИКа Орешко, Секретарь РПК Посашков, зав[едующий] РОНО Кудлай о всех этих вредительских действиях осведомлены, ибо им говорили учителя, к ним ходили с жалобами родные учеников Готилова, Борисенко и др. сами ученики – пионеры и комсомольцы Терещенко В., Рязанов Н., Костылева П., Козозаев Г., Шаров С., Суховеев Е. и др.

Но, как видно, не желая разоблачать этих вредителей, чтобы и самим не быть причастными, то секр[етарь] РПК Посашков лично дал распоряжение о закрытии VII укр[аинского] класса.

РПК ответственен за правильное проведение национальной политики партии и Сталинской конституции об образовании.

РПК ответственен и за политико-учебно-воспитательную работу в школе и т. д. Компанец имеет своих покровителей в Черниг[овском] облОНО – зав[едующий] облОНО Фесенко и Инспектор облОНО Ковинько, которые скрыли преступление по хрещатинской школе, где ученики Лымар Г., Лымар П. и др. выводили контрреволюционные формулы на т. Кирова и дорисовки до портрета т. Сталина. – Мои докладные записки в облОНО и НКП.

В Радуде мною вскрыто в начале сентября с[его] г[ода] вредительство в постройке рабочего клуба, стоимостью около 300 000 рублей и сжега динамо-машины, что может подтвердить редакция газеты «Лесная промышленность» – местный рабочком.

В 1933 году мною вскрыто вредительство в колхозе с. Терешковки Носовского р-на им. Октябрьской революции, за что выездная сессия Нос[овского] Нарсуда судила 7 человек, что может подтвердить РО НКВД Носовки 25.08. [19]33 г.

В 1936 году мною вскрыто вредительство в с. Хрещатом Олишевского р-на, за что Выездная сессия судила 9 человек, в том числе и двоюродного брата Компанца, о чем у меня есть справка из суда.

И вот за то, что я пером селькора (я селькор с 1928 г.) вскрываю вредителей, критикую их работу, помогаю органам НКВД и Прокуратуры вскрывать, разоблачать врагов социалистического строительства, – я стал жертвой этих троцкистских буржуазных националистов, ставленник уже разоблаченных врагов народа Шапира, Хайкина, Фесенко, Затонского и «Ко».

На основании всего вышеизложенного, обращаюсь к Вам с просьбой дать соответствующее распоряжение о специальном расследовании вредительства и привлечении виновных и их защитников к судебной ответственности.

О результатах прошу мне сообщить. За правдивость поданного материала отвечаю¹.

В. РОГОВОЙ

Верно:

Держархів Чернігівської області, ф. П – 470, оп.4, спр.1277, арк.148 – 157. Копія. Машинопис.

---

1. Доповідну записку В. Рогового розглянуто 2 грудня 1937 р. на засіданні Любецького райкому КП(б)У і ухвалено наступне рішення:

«[...] 1) Доручити партгрупі РВК за шкідницьку роботу в Радульській школі – намагання морального розкладу учнів та молоді, насадження неписьменності серед учнів – зняти з роботи директора Радульської школи Компанця, учителів Олешка, Шпига і секретаря школи Кручика, справу про їх шкідницьку роботу передати судово-слідчим органам для притягнення до відповідальності [...].

2) Зобов'язати партгрупу РВК укомплектувати Радульську школу кращими учителями району. При Радульській російській середній школі утворити на українській мові VIII і IX клас для учнів, що кінчають українські семирічні школи з села Лопатнів та Новосілок. Звернути особливу увагу на посилення інтернаціонального виховання учнів, повести рішучу боротьбу з проявами будь-якого шовінізму. Посилити комуністичне виховання серед молоді.

3) Зобов'язати первинну парторганізацію Радуля та комсомольські організації надати всебічну допомогу учителям в комуністичному вихованні учнів, покращити роботу піонерзагонів, налагодити позашкільну роботу, в школі гуртків, організація різних ігор та розваг, виписка газет та журналів, читка художньої літератури, випуски стінгазет тощо. Пожвавити роботу громадських організацій МОПР, ТСО, УЧУ. Організувати соціалістичне змагання серед учнів на кращу успішність в навчанні, а також зразкову поведінку.

4) Доручити первинній парторганізації розглянути справу про дальніше перебування Компанця в лавах співчуваючих.

5) Зобов'язати партгрупу РВК забезпечити Радульську школу необхідним наочним приладдям як по хімії, фізиці та інше. Прийняти до VIII класу залишених поза школою 6 учнів.

В кінці грудня м[іся]ця провести перевірку стану роботи в Радульській школі». *Докладніше див.: Держархів Чернігівської обл., ф. П - 470, оп.4, спр.1277, арк.144-146.*

№ 40

Заява А.Л. Приходька про поновлення у лавах слухачів Вищої школи пропагандистів при ЦК ВКП(б) ім. Я. Свердлова

[не раніше 1 грудня 1937 р.]¹

Приказом директора школи я откомандирован в распоряжение Черниговского

обкома КП(б)У 1-го декабря 1937 г. по заявлению т. Уварова в связи с поступившими на меня компрометирующими материалами.

В Щорском райкоме партии и в Черниговском обкоме я узнал, что на меня писали заявление и это заявление проверялось, но в материалах проверки отражено не все правильно, поэтому я по всем вопросам решил вам объяснить:

1. Хозяйство моего отца до революции и после было середняцкое, о чем я говорил при вступлении в школу, до революции всей земли с песками было 9,80 га, отец имел 2 коровы, 1 – 2 лошади, хату, хлев, клуню, семьи было 9 душ. Старшие сестры Ольга и Маша по несколько лет служили (батрачили) у панов, отец, будучи молодым, ходил работать поденно плотничать и крыть, помимо занятий в сельском хозяйстве. Старший брат, а потом и я тоже ходили работать поденно.

Никакой аренды до революции отец не имел, с половины, как я сейчас выяснил, отец брал в 1900 г. 1 га сенокоса у помещика и брал иногда половину или четверть га земли под картошку, поскольку на его усадьбе картошка не росла – часто выгорала.

После революции хозяйство отца наделялось землей. В 1927 – 1928 гг. имел 7,5 га земли, 1 лошадь, 2 коровы.

2. В материалах обследования записано, что за мной числилась растрата в 300 руб. Это неправильно. В 1928 г., работая за прилавком кооперации? перед уходом в армию? при передаче кооперации у меня было 176 руб. недочета, которые сразу же после ревизии были погашены, и ревизионная комиссия не квалифицировала как растрату и злоупотребление с моей стороны. Я тогда был комсомольцем, и КСМ организация мне никаких взысканий не выносила. Денег и товаров я с кооперации не брал ни копейки, но меня запутали со счетами, о чем доказывать тогда не было у меня времени, поскольку я ушел в армию.

3. В материалах проверки значится, что мой дядя Приходько Семен – торговец до 1926 г. Хозяйство Приходько С.М. – моего двоюродного брата – считается по селу середняцким, правда, до 1916 г. несколько лет он имел мелкую бакалейную торговлю в селе, но он торговал не в магазине, а в сенях и в коморе. После революции он служил в сельской кооперации, работал в сельском хозяйстве, не раскулачивался, прав голоса не лишился, сейчас работает в колхозе весовщиком, сын его работает библиотекарем в том же селе, дочь – учительница.

4. Брат мой Григорий женат на дочери середняка, который после его женитьбы стал баптистом, но жена моего брата и он сам не баптисты и никакого влияния на моего брата со стороны баптистов нет. Он с 1921 г. избирался в Совет. В 1924 – 1925 гг., будучи сборщиком платежей по селу, на него было нападение бандитов. Всю одежду на нем изрезали, но он деньги спас, за что был премирован. В колхозе с 1931 г. работает бригадиром по строительству, работает, по-моему, честно и добросовестно, избран членом ревизионной комиссии с[ельского] совета.

Брат жены моего брата сослан за пределы Украины за выступления против коллективизации.

Но какое они имеют отношение ко мне. Отец и брат жены моего брата мне никакие не родственники, и я никакой связи с ними не имею и не имел, кроме враждебных отношений.

5. В материалах проверки мне близким родственником приписали Чеховского, который был стражником и сын его ныне разоблачен как враг народа, но какой он мне родственник? Брата моего отца дочь (двоюродная сестра) замужем за Чеховским, следовательно это какой-то далекий родственник по отцовского брата дочке. С Чеховским у меня никаких связей не было и их как родственников я не считаю, ибо у меня таких «родственников» много, так как у отца было 4 брата, и только у одного из них было 12 душ семьи, я не могу отвечать за троюродных и четверюродных «родственников», с которыми я никаких связей не имею.

Роботал я все время в с. Рогозках и в Щорском районе, никаких заявлений, обвинений и упреков я не слышал ни от кого.

Роботал председателем с[ельского] совета с. Рогозки с 1930 – 1931 гг., выполнял все задания и решения честно и добросовестно, никаких взысканий за работу не имел. Меня в 1931 г. послали на учебу как лучшего председателя с[ельского] совета.

За время моей работы в селе добился организации 2-х колхозов и с 3% коллективизации стало 33% при моем уходе в 1931 г.

Везде я работал честно и преданно, выполнял решение большевистской партии, выполнять решение партии это было выше всего и дороже всего в моей жизни.

Все написанное в моем заявлении верно, если надо, могу представить документы. Заявление на меня написано кем-то из зависти.

Я вас прошу, тов. Стецкий, разобрать мое заявление и если возможно возратить меня в Высшую Школу Пропагандистов, то, что я пропустил, я наверстаю, по истории у меня оценки были «отлично», учиться я имею желание, а также неплохо могу работать над книгами и воспринимать, особенно истории.

Мой адрес: г. Щорс Черниговской области,
Красногвардейская, 19 – Приходько А.Л.

Копия верна: [підпис]

Держархів Чернігівської області, ф. П – 470, оп. 4, спр. 1243, арк. 37 – 38. Завірена копія. Машинопис.

1. Датовано за хронологією справи.

№ 41

Лист «Дивні порядки» студента Кролевецького технікуму художнього текстилю К. Салати до редакції районної газети про стан навчального закладу

12 грудня 1937 р.

«Дивні порядки»

В одному з північних районів Чернігівщини, оповитих шпильновими лісами, розмістилось невеличке містечко Кролевець. Вже давно славиться Кролевець художньо-текстильними виробами, справжніми цінностями людства.

В одному з будинків по вулиці Карла Маркса розмістився художньо-текстильний технікум. В ньому готуються кадри, які б в текстильній промисловості якими фарбами відобразили щасливе життя Сталінської епохи. Багато ворогів прикладали свої брудні руки до виробів, що виготовляли студенти. Вони перекручували орнамент в буржуазний стиль. Був тут якийсь «самозванець» «художник-доцент» Геценко. Він всілякими засобами вводив в український орнамент хрести, ворожі знаки тощо. Йому в цьому допомагав бувший директор технікуму Клименко. Довго орудували ці ворожі руки в технікумі. Та студентські сигнали відбили брудні пазури. В січні місяці 1937 р. до роботи приступила нова дирекція. На директора Укопромрада призначила члена партії Кухарука Овсія Сергійовича.

Настали нові порядки. Чим ближче підходили до закінчення учбового року, тим гірше працювала студентська їдальня, внаслідок чого повністю поганих оцінок не ліквідували. Сорок три погані оцінки залишилось на осінні канікули. Стипендія, ніби за якимсь законом,

вчасно ніколи не виплачується. Так стало й після нового року (1936 – [19]37). Вісім день не виплачували стипендії, вісім день не роз'їжджались студенти на літні канікули. В зморених, голодних студентів часто виникали питання: «Хто в цьому винен?», «Невже діє рука ворога?».

Та розпочався новий учбовий рік. Ремонт іде в повному розгарі. Штат лекторів не укомплектовано. Приймальні іспити проводять в їдальні, гуртожитку.

Підлогу пофарбували лише за 2 – 3 дні перед початком навчального року. А через тиждень не можна було взнати, що підлога пофарбована. В деяких студентів, прилипаючи до підлоги, відстала підшва від взуття. З великим трудом, директорів Кухаруку вдалось «позичити» з деяких дисциплін у школах Кролевця лекторів. На цьому і заспокоїлись.

Директор часто на зборах говорить: «Чого студентам ще треба. Штат лекторів укомплектував. Всі умови учоби «создав».

Подивимось на цей «укомплектований склад». Тут є лектор Мироненко Л.І., який закінчив цей же технікум у 1936 р. Тепер він викладає провідну дисципліну – «Технологію» волокнуватих матеріалів. Це, відверто кажучи, з мови людина малограмотна. Він і сам заявляє: «Бачите, давно закінчив технікум, і тому забув усю граматику».

Він користується невідомо якою літературою для викладання. Про це не знає ні учбова частина, ні студенти. Він навіть не подає плану в учбову частину. Диктує студентам невдалі, з зайвими словами, речення. Допускає грубі політичні помилки. Наприклад, диктує підтемку під заголовком: «Значення СРСР на світовому льонян[ському] ринку».

Навожу текст повністю:

«Порівнюючи цифри виробництва льону на волокно в нас і за кордоном, ми бачимо, що в довоєнний період на першому місці по вирощуванню й виробництву волокна льону стояла Росія, яка давала майже 4/5 всієї кількості волокна (із 33, 2 мільйонів пудів світової продукції – Росія давала 26 мільйонів пудів). Тодішня порівнюючи слабо розвинена, льонопрядильна промисловість переробить не могла, тому більшу частину експортувала. Головними споживачами були: Великобританія, Бельгія, Німеччина, Франція».

На цьому звелів студентам поставити крапку. Але в читачів виникне питання. Що ж тут сказано за значення СРСР на світовому льяноному ринку. Але й не диво. Мироненко про проти велетенські досягнення СРСР в галузі льонництва на світовому ринку абсолютно нічого не сказав.

Він згадує лише за стару зашкарублу Росію.

Безумовно, треба порівнювати, але ж не забувати й про сучасне досягнення СРСР в справі льонництва. Ми знаємо, як ціняться радянські вироби, в даному випадку текстильні, не лише в нас, а й за кордоном. Прикладом чого служить Паризька виставка 1937 р.

Також диктує: «І до цього часу має льонництво вирощування льону на волокно для вивозу за кордон».

Ми знаємо, що волокно льону переробляється на радянських фабриках і льон для вивозу за кордон не вирощує.

Або: «Особливо сильно почало розвиватись в нас льонарство після кріпацтва, в зв'язку з побудовою в районах льонництва залізниць, що сприяло більш дешевше і скоріше перевозити льон. З цього часу посів льону в поміщицьких господарствах надто зменшився, за те селяни, бачучи вигідність від вирощування льону, маючи великі потреби в грошах, зайнялись вирощуванням першого».

Селянам хоч і було об'явлено на словах «воля», але в дійсності не міг посів льону збільшитись в селянських господарствах, тому що селяни одержали надзвичайно малі наділи землі, бо земля й після реформи 1861 р. була зосереджена переважно у поміщиків. Й на

тих невеличких клаптиках землі селянинові треба посіяти не лише льон, а й інші культури. Лібералістичне ставлення оцінок характерне для Мироненка.

Коли один студент намагався разом з Мироненком виправити й указати його помилки, він, не маючи ніяких підстав, поставив «погано». Взагалі Мироненко не почуває за собою відповідальності. Директор Кухарук прикриває його махінації. Мироненко дає освіту людям, які незабаром ідуть на виробництво.

Ось дружина директора технікуму Кухарук Ганна Миколаївна викладає на перших курсах українську мову.

Вона любить, щоб студент «зазубрив» слово в слово з книжки, аж тоді ставить «відмінно».

Коли ж студент вірно передасть правила своїми словами, вона ставить «посередньо», а часто й «погано». Рідко бувають на других курсах лектори з укромови та нім[ецької] мови, хоч годин за планом введено достатньо кількість, бо ці лектори викладають одноразово в школі і в технікумі.

У листопаді місяці відбувався захист дипломних робіт. Головою кваліфікаційної комісії був директор т[ехніку]му Кухарук, також був членом кваліфікаційної комісії член оргбюро Укрхудожсоюзу т. Танько. Але дивно, в такий час, коли в країні відбуваються такі політичні події: Сталінська Конституція, вибори Верховної Ради СРСР і багато інших, випускникам дали лише 2 – 3 політичні питання. Не перевірила кваліфікаційна комісія, яких випускає підкованих з політичного боку фахівців. Дивно, де ж тут було партійне око Кухарука й представника Укрхудожпромсоюзу т. Танька.

Щось жахливе твориться в студентській їдальні. Тут панує шахрайство, розкрадання продуктів, антисанітарія. На кухню заходять в брудному одязі дворові робітники, які наливають воду в казани для страви. Студенти їдять в одязі, бо в їдальні холодно, брудно, одягу повісять ніде.

Зав[ідувач] їдальні Хоменко Іван Вас. та повар Хоменко Ів. Ів. часто пиячать в їдальні, лають брудними словами офіціантів, а часто й студентів. Через погану страву, часто студенти хворіють. Зав[ідувач] їдальні Хоменко І.В. неодноразово судився за шахрайство та поведінку. І тепер знайшов собі «тихий уголок» в студентській їдальні, прикриваючись «політичною сліпотою» Кухарука, він творить свої шкідливі дії.

Завпед Романенко Д.П. навмисне вводить в розклад дисципліни, з яких ще й до цього часу не має лекторів. Як ось на III курсі живопис щоденно Романенко вносить в розклад по 4 – 6 лекцій, хоч знає добре, що художника не має. В наслідок чого, студенти III-го курсу гуляють, вірніше не займаються.

Неодноразові студентські скарги, що надходять до директора, «темною» рукою ховаються під сукно.

Студентам у вихідні дні немає де розважитись. Кімната для культурних розваг пустує. В ній немає культурних приладь, хоч директор обіцяв придбати ще в минулому році.

Одного разу директор Кухарук дав розпорядження завгоспові Гаврушу, щоб той виселив з приміщення інструктора по килимарству Куліщенко Галю В. Завгосп Гавруш, не зважаючи на холод, з дворовими робітниками зняв двері у квартирі Куліщенко, в наслідок чого в неї захворіла 3-х річна дитина. Цим самим директор грубо порушив Сталінську Конституцію.

Це бездушне ставлення до живої людини виявив Кухарук і до інструктора по вишивці Цибальнової, яка чесно працювала на цій роботі протягом 24 років. Вона подала заяву директорові в липні місяці 1937 р. про те, щоб він її звільнив з роботи тому, що чоловік працює в Києві, і вона бажає жити разом. Директор наклав резолюцію про те, щоб Цибальова залишилась працювати до липня 1938 р. Аж раптом на початку жовтня 1937 р. директор видає наказ про

звільнення Цибальової з роботи. Цибальова обурилась, що зірвався учбовий рік для дітей, які учаться у школі, і він же обіцяв у заяві лише на той рік звільнити. Цибульова пробула без роботи два місяці.

Ще можна навести ряд фактів, та досить і цих, щоб довідатися, що за порядки в Кролевецькому технікумі. Безгосподарність, [...]!, шахрайство панує у технікумі. Дивні порядки творяться в Кролевецькому учбовому закладі.

Студіор² САЛАТА Кость.

Адреса: м. Кролевець Чернігівської обл. технікум Унопромради по художньому оформленню текстиля. Ст. II-«а» курсу САЛАТА Кость.

Згідно:

Держархів Чернігівської обл., ф. П – 470, оп.4. спр.1277, арк.84 – 85 зв. Копія. Машинопис.

-
1. Так у тексті.
  2. Нерозбірливо.

№ 42

Лист юнкора К. Салати до редакції газети «Комуніст» про стан Кролевецького технікуму художнього текстилю

[1937 р.]¹

Дорога редакція!

Невтерпіло моє комсомольське око безгосподарності, розхлябаності, що панує в нашому технікумі. Я вирішив зібрати декілько фактів і підготувати статтю у редакцію «Комуніст», бо районів організації щось мало звертають уваги на наш т[ехніку]м.

Мені лише 17 років, але я маю вже 3 роки юнкорівського стажу. Коли я жив на селі, то активно викривав ворогів в с[ільському] г[осподарстві] і замахі, що я від них уник, не зупинили моїх молодих сил та енергії.

Я радий, що живу й цвіту під сонцем Сталінської Конституції. Буду надалі міцніше тримати юнкорівське перо, яке нещадно викриватиме дії горе-людей, цебто ворогів.

І коли вийде надрукована моя кореспонденція, моє серце ще з більшою енергією буде викривати ворожі дії. Давно я мрію стати газетним працівником, та матеріальні умови примусили мене поступити не в Харківський газетний технікум, а в технікум художнього текстилю (бо я не маю батька).

Сподіваюсь, що мрія моя колись здійсниться.

Юнкор

К. САЛАТА

Держархів Чернігівської області, ф. П – 470, оп.4. спр.1277, арк.83. Копія. Машинопис.

-
1. Датовано за суміжним документом.

Лист до редакції газети «Комуніст» про роботу атестаційної комісії вчителів шкіл Менського району

[1937 р.]¹

До редакції газети «Комуніст»

Прошу редакцію «Комуніст» розслідувати поведінку атестаційної комісії вчителів по Менському району, зокрема поведінку менського зав[ідувача] РВНО Чернігівської області т. Аліменка. В м. Мені в школі ім. Горького працює вчителька Рильчицька Ольга Яковлівна, веде третій клас, яка зовсім не відповідає своєму призначенню, ця людина морально розкладена, педагогічної освіти не має, зовсім розладила роботу в школі, а особливо в своєму класі, дисципліна в її класі зовсім відсутня. Дисципліну розвалила своєю поведінкою перед учнями тим, що кожного дня з учнями б'ється, називає учнів брудними словами (берка, йоська, кацап, йолоп, гицель, зараза, бандит, блот) і так далі. Випадки, що вживає фізичних застосувань до учнів. Про всі ці неподобства було докладено зав[ідувачу] РВНО неодноразово, а також було написано до редакції районної газети «Колгоспна праця», але стаття безповоротно пропала, не дивлячись на те, що школа знаходиться під носом у редакції.

Про ці всі неподобства атестаційна комісія дізналась, відвідавши її уроки, а також визнала, що й дійсно вчителька біла учнів. Декілька батьків приносили заяви до комісії, як відноситься вчителька до їх дітей, але на це все комісія не звернула уваги, будучи під нажимом зав[ідувача] РВНО та секретаря РПК т. Тихоновського, тому що ця вчителька родичка секретаря РПК, а також проживає у нього. Завдяки недбайливому ставленню атестаційної комісії їй дозволили надалі працювати та знущатися над радянськими дітьми в радянській школі. В школі працює вчителька комсомолка т. Назаренко Є. Ів., яка викривала ці неподобства на комсомольських зборах, де було виділено комісію для розслідування, але зав[ідувач] РВНО т. Аліменко не пустив комсомольців розслідувати, заявивши їм, що «це справа не ваша».

Прошу редакцію розслідувати кубло зв'язків та затримку самокритики по виявленню неподобств та знущання з дітей. Чи вірно підійшла комісія, давши дозвіл такій людині працювати з дітьми в рад[янській] школі?

Зав[ідувач] школою

Держархів Чернігівської області, ф. П – 470, оп. 4, спр. 1277, арк. 196. Копія. Машинопис.

1. Датовано за суміжним документом.

Лист «Викорчувати вороже кубло» до редакції районної газети про діяльність учителів Британівської школи Комарівського району

[1937 р.]¹

«Викорчувати вороже кубло»

В Британівській н[еповній] с[ередній] школі Комарівського району в наслідок ворожої діяльності учителів: Кривченка Г.Д., Падалка В.І., Купрія І.Л. та їх систематичну п'янку педколектив і робота в школі розвалюється. П'янки дійшли до того, що Кривченко морально

розклався, свою рідну матір б'є, вигонить з хати, навіть завів судову справу з матір'ю. Але цього мало, він разом з Падалкою В.І. тісно зв'язується з бандитом Ткаченко (тепер засуджений за бандитизм) і в гуртожитку школи пиячать, розтранжирюючи кооперативне майно. Щодо педагогічної роботи, то Кривченко займається явним шкідництвом. Аджеж факт, що при перевірці інспектором РВНО виявилось, що жоден учень з арифметики, російської й української мов не написав на «посередньо», чи «добре», а як один на «погано». Та це й не дивно, бо Кривченко на протязі року за 50 – 60 помилок ставив оцінку «добре» і «відмінно», а коли цей факт виявлено, то щоб заховати сліди, Кривченко Г.Д. учнівські зошити знищив і купив нові. План на півріччя склав з вилученої програми. Сам Кривченко відповідної освіти не має, не заочник і не хоче підвищувати свою кваліфікацію. Чи випадково робив все це Кривченко? Ні, не випадково! Хіба може бути тут випадковість, коли Кривченко протягом декількох років був тісно зв'язаний з ворогами народу, які за 200 кіло[етрів] приїжджали до Кривченка, заводячи п'янки. Хіба випадково ворог народу Ковтун приказав виплачувати Кривченку підвищену зарплату в супереч постанові ЦК ВКП(б). Хіба випадково слали листи, гроші та телеграми вороги народу? Ні, не випадково! Вони знали, що Кривченко дворянського походження (батько був дворянином).

Купрій І.Л. – приятель Кривченка – теж веде розкладницьку контрреволюційну роботу серед учнів. Хто ж такий Купрій? Брат його [...] за бандитизм і боротьбу проти Радянської влади. Батько великий куркуль, торгував лавкою, в минулому старшина, Комарівської волості, в якого зупинялась поліція і по вказівки пороли бідноту. Сам Купрій І.Л. активно виступав проти колективізації та приймав участь в банді із своїм братом. Бандит Ткаченко, з яким мали зв'язки всі три, – родич Купрію І.Л. Брати Падалки В.І. теж засуджені за бандитизм, батько був стражником, торгував лавкою в 1927 році засуджений за розкладання державного майна. Сам Падалка М.І. відбував покарання за бандитизм. Ще й тепер десятки колгоспників-стахановців носять синяки, що понабивав Падалка В.І., а 70-річного колгоспника утопили під селом Заньки. Знущання з колгоспників дійшло до того, що Падалка В.І. писав хрести на спині і лобі крейдою. Таке, далеко неповне, обличчя цих, з дозволу сказати, вчителів. Про Кривченка, Падалку і Купрія відомо, але дивує позиція РВНО, який знає про їх ворожі дії і досі замовчує. Ще більше дивно, що комуністи села т.т. Кусий, Грицан, Мойсеєнко, а особливо Богдан знають про це вороже кубло, але чомусь, притаївшись, мовчать.

З оригіналом згідно:

[підпис]

Держархів Чернігівської обл., ф.П – 470, оп.4. спр.1277, арк.11 – 11 зв. Засвідчена копія.

Машинопис.

1. Датовано за суміжним документом.
2. Частина тесту відсутня.

№ 45

**Інформація секретаря Лосинівського райкому КП(б)У О.Ф. Федорова відділу шкіл Чернігівського обкому КП(б)У про соціальне походження вчителя
О.Т. Медведєва¹**

17 січня 1938 р.

Учитель Сальнянской н[еполной] с[редней] школы Лосиновского района Медведев Александр Тихонович – сын попа, отец его во время революции был шпионом, выдавал

красных партизан. Медведев А.Т. был в гетманских отрядах в с. Галица Лосиновского района, арестовывал красных партизан.

Как учитель к работе ставится невнимательно. Под влиянием Медведева были случаи враждебных проявлений со стороны учеников (игра учеников в Троцкого и Пятакова), зажимал творческую самостоятельность учеников и замазывал факты контрреволюционных проявлений.

Райком КП(б)У проверял материалы на Медведева и считает невозможным оставление его на педагогической работе.

Секретарь Лосиновского
райкома КП(б)У

[підпис]

А. ФЕДОРОВ

Держархів Чернігівської області, ф. П – 470, оп.4, спр.1277, арк.118. Оригінал. Машинопис.

---

1. Копію документа направлено завідувачому Чернігівського облОНО Тягніску.

№ 46

Постанова бюро Кролевецького райкому КП(б)У про успішність учнів початкових, неповних середніх, середніх шкіл району

19 січня 1938 р.

Бюро райкому КП(б)У відмічає, що й на сьогоднішній день всі ті безчинства та запущеність в роботі шкіл, яка існувала за старого керівництва РВНО та РВК, ще повнотою в районі не ліквідовано. Партгрупа РВК тих заходів, які накреслені бюро РК КП(б)У від 13.10.1937 р. про всебічне покращення стану та керівництво справою народної освіти в районі, не реалізувала, а бюро райкому КП(б)У до цього часу не перевірило виконання своєї постанови та не надало належної допомоги партгрупі РВК в покращенні стану Народної освіти в районі.

Достатньої уваги в укомплектуванні шкіл не було надано, а тих учителів, які не мали юридичного та фактичного права бути вчителями, при укомплектуванні не було відсіяно, хоч цьому і були сприятливі умови.

Ще й на сьогодні тої дрібнобуржуазної розбещеності, розхлябаності та безвідповідальності, що втілювалось старим керівництвом РВНО та окремими директорами шкіл в питаннях дисципліни в школах серед вчителів та учнів, ще не ліквідовано.

Не зважаючи на те, що рівень грамотності вчителів в районі ще далеко не задовільний (з нижчою освітою 25%, з середньою 50,7% і з вищою освітою лише 24,3%), проте постанова Наркомосвіти УРСР про набуття кожним вчителем вищої освіти переважною більшістю вчителів не виконується.

З 97 вчителів, які набувають собі середню та вищу педагогічну освіту 45-50% незадовільно виконують завдання в заочних установах, а такі вчителі, як Зьома та Хімич – Локня, Приходько – Камінь, Балюкова – Алтиновка, Омельченко – Черв[оний] Ранок і інші не хочуть працювати над собою, не підвищують свою кваліфікацію і навіть в цьому році відмовилися їхати на сесію.

Найхарактернішим типом в цьому відношенні є директор Грузчанської неповної

середньої школи Немирович-Данченко, який вже десять років, як вважається заочником, але по цей час не закінчив інституту, перебуваючи на першому курсі.

Велика частина вчителів над підвищенням свого політичного рівня працює вкрай незадовільно. Утворені за постановою Нарком освіти УРСР куцові школи вчителів по вивченні історії ВКП(б) ігноруються окремими вчительськими колективами (Червоний Ранок, Грузьке, Добротов). Не всі вчителі випишують та читають пресу.

Таке відношення директорів, завпедів та вчителів до своїх обов'язків призвело до низької встигаємості учнів за перше півріччя. В таких, як Нерівнянській н[еповній] с[ередній] школі (директор Бабиц) – встигаємість учнів становить 77%, Добротовській (директор Набок) – 86%. Особливо маємо найнестерпніше становище з встигаємістю учнів з таких дисциплін, як: українська мова, рос[ійська] мова, математика та фізика.

В Нерівнянській н[еповній] с[ередній] школі встигаємість учнів з укр[аїнської] мови, фізики. В Нерівнянській н[еповній] с[ередній] школі встигаємість учнів з укр[аїнської] мови V-а класу становить 60%, VI-а класу – 50%, VII-а клас – 48%, з рос[ійської] мови V-а клас – 69%, VI клас 58%, VII-а клас – 48%, з математики VI-а клас – 73%, VII-а клас – 62%, з фізики – VI-а клас – 69%, VII-а клас – 71%.

В Добротовській н[еповній] с[ередній] школі встигаємість з української мови V-а клас – 73%, V-б клас – 73%. VI-а клас – 70%, VII-а клас – 74%, з рос[ійської] мови: V-а клас – 37%, V-б клас – 45%, VI-а клас – 62%, VII клас – 66%, з математики: V-а клас – 77%, V-б клас – 72%, VI-а клас – 78%, VII-а клас – 86%.

В Кролевецькій н[еповній] с[ередній] школі № 2 (директор Соколов), встигаємість з української мови: V клас – 65%, VII-а клас – 73%, V-б клас – 77%, з рос[ійської] мови – V-с клас – 70%, V-й клас B – 60%, VII-б клас – 76%, VII-а клас – 86%.

Внаслідок такого стану якості навчання в школах народної освіти по району ми маємо за перше півріччя учбового року – 3 952 погані оцінки, переважну більшість яких дали неповні середні школи.

Соціалістичне змагання між школами і серед колективу учителів та учнів кожної школи зокрема носить суто формальний характер. Хоч договора на соцзмагання і складені, але перевірки виконання не було. Райком спілки початкової та середньої школи питаннями соцзмагання в школах не займався.

В більшості шкіл в яких навіть є на це найсприятливіші умови, учителі не зацікавлюють учнів різними видами позашкільної роботи.

Особливо нестерпно поставлена піонер[ська] робота в школах та комсомольське керівництво піонер[ською] роботою. Більшість секретарів та парторгів первинних парторганізацій не цікавляться життям та не допомагають в роботі директорам шкіл.

Ніякої роботи директора шкіл, завпеди та вчителі не проводять з батьками учнів, не скликають зборів, не відвідують учнів на дому, ігноруючи таким важливим засобом виховної роботи.

Робота методкабінета при РВНО для допомоги вчителям відсутня.

Бюро райкому КП(б)У постановляє:

1. Зобов'язати партгрупу РВК, зокрема члена КВП(б) зав[ідувача] РВНО тов. Тараненка, прискорити ліквідацію всіх тих безчинств, запущеності, дрібнобуржуазної розбещеності, розхлябаності, безвідповідальності та недисциплінованості в роботі окремих директорів шкіл, завпедів та вчителів.

Запропонувати тов. Тараненку вживати адміністративних заходів по лінії РВНО до

зривників трудового процесу в школі та до тих, які не справляються з роботою в школі.

При укомплектуванні 1938 – 1939 учбового року учителями необхідно врахувати і відсіяти всіх непридатних до вчительської роботи учителів, звернувши на їх особливу увагу в час атестації.

2. Доручити партгрупі РВК і особисто тов. Тараненку в найближчий час підібрати та висунути з кращих вчителів директорів та завпедів в тих школах, де в цьому є потреба та де незабезпечують керівництва.

3. Зобов'язати тов. Тараненку на протязі 10 днів перевірити всіх тих учителів, які не мають вищої та середньої педагогічної освіти, як вони підвищують свою кваліфікацію, працюють над собою та в яких заочних учбових закладах вони перебувають, і до тих хто ігнорує та свідомо не хоче підвищувати свою ділову кваліфікацію, випускаючи неграмотних учнів з школи, вжити найсерйозніші заходи адміністративного покарання.

4. Зобов'язати зав[ідувача] культпропвідділом РК КП(б)У тов. Бибика і тов. Тараненку спільно з райкомом спілки початкових та середніх шкіл домогтися ліквідації зривів та організації регулярних занять куштових шкіл по вивченню історії ВКП(б) та 100% явку на них вчителів.

Тов. Тараненку та райкому спілки ПСШ звертати особливу увагу на тих вчителів, що відмовляються підвищувати свій політичний рівень через організовані кадрові школи та на тих, хто не передплачує газет.

5. Щоб домогтись в найближчий час різкого покращення якості навчання в школах та підвищення грамотності учнів зокрема доручити партгрупі РВК та тов. Тараненку систематично не менше одного разу на місяць скликати наради директорів та завпедів шкіл як міста так і периферії району, учителів окремих дисциплін та зборів, завпедів та учителів з окремих дисциплін [...] президії.

Практикувати в порядку соцзмагання перевірку обстеженням шкіл. Бюро звертає особливу увагу тов. Тараненку на становище Добротовської, Нерівнянської та Кролевецької школи № 2.

Зобов'язати партгрупу РВК та тов. Тараненку налагодити роботу методкабінету, підібрати відповідного методиста для роботи в ньому, перетворивши останній в центр всебічної методичної допомоги вчителям.

6. Доручити зав[ідуючому] культпропвідділом райкому КП(б)У тов. Бибику спільно з райкомом спілки початкових та середніх шкіл організувати перевірку виконання договорів по соцзмаганню шкільних колективів та організацію і перевірку соцзмагання серед учнів.

7. Тов. Тараненку звернути увагу на позашкільне виховання дітей, на складання планів класних керівників та на гуртову роботу в школах.

Поставить вимогу перед директорами шкіл, аби останні звертали найсерйознішу увагу на роботу класних керівників та зміст їх планів виховної роботи.

8. Зобов'язати секретарів, парторгів первинних парторганізацій та комуністів-одинаків піднести роботу комсомольських та піонерських організацій в школі, допомагати директорам та зав[ідувачам] школами в їх роботі.

Доручити РК ЛКСМУ систематично заслуховувати секретарів учительських шкільних КСМ організацій та звіти окремих вчителів-комсомольців про свою роботу в школі, поліпшивши керівництво піонер[ською] роботою в школах.

9. Зобов'язати т. Тараненку по лінії РВНО ввести в систему роботи директорів шкіл систематичне скликання батьківських зборів та використовувати колгоспні збори, як збори батьків.

10. Зобов'язати тов. Криницького при складанні кошторису Кролевецької М/К ради на

1938 р. передбачати утримання піонер[ського] клубу.

11. Доручити тов. Криницькому дати розпорядження райздраввідділу про організацію медогляду учнів, зокрема патронованих дітей, з метою посилити їх спец[іалізоване] лікування.

Секретар Кролевецького
райкому КП(б)У

[підпис]

СЕМЕНЯКО

*Держархів Чернігівської області, ф. П – 470, оп.4., спр.1277, арк.86 – 88. Оригінал.
Машинопис.*

№ 47

**Доповідна записка завідувача Чернігівського обласного відділу народної освіти
Тягнієнка до шкільного відділу Чернігівського обкому КП(б)У про
результати перевірки діяльності педколективу Радульської школи
Любецького району**

29 січня 1938 р.

Надсилаючи при цьому матеріали розслідування по Радульській школі Любецького району, повідомляємо, що з приводу цих матеріалів облВНО вжив таких заходів:

1. Дано розгорнутий наказ по облВНО про стан начально-виховної роботи Радульської школи з пропозиціями як налагодити роботу, Наказом зобов'язано також провести повторний облік дітей шкільного віку і охопити всіх учнів школою.

2. Поставлено питання перед Любецьким РВНО про першочергове забезпечення шкільними гуртожитками при Любецькій середній школі тих учнів VIII-IX класів, які побажають перейти вчитись до української середньої школи.

3. РВНО вказано на відсутність керівництва Радульською школою і недостатню увагу до неї, як до школи російської.

4. Надіслано одного вчителя математики та 2-х класоводів для ліквідації прориву у педкадрах.

5. За неохоплення всіх учнів загально-обов'язковим навчанням, за неприпустимий % другорічництва та за грубе ставлення до учнів Компанця І.Є. з роботи директора знято з оголошенням суворой догани і переведено на роботу вчителя.

6. Завпеда Олешко С.К. за злочинно низьку якість роботи в школі та за неприпустиме для радянського педагога грубе ставлення до учнів з роботи завпеда і вчителя знято.

Зав[ідувач] обл[асного]
В[ідділУ] Н[ародної] О[світи]

[підпис]

ТЯГНІЄНКО

*Держархів Чернігівської обл., ф. П – 470, оп.4, спр.1277, арк.158 – 158 зв. Оригінал.
Машинопис.*

**Заява П.Д. Сердюка секретарю Чернігівського обкому КП(б)У О.Д. Михайлову
щодо поновлення його на педагогічній роботі**

11 квітня 1938 р.

Наказом по Чернігівському обласному відділу народної освіти від 10.11.1937 року мене звільнено з роботи в апараті облВНО, де я працював інспектором шкільного сектору. «Цього числа звільнити з роботи в апараті облВНО тов. Сердюка. Відрядити тов. Сердюка в розпорядження МК КП(б)У».

Після звільнення я з'явився до МПК і мене направили в міськВНО, щоб використали на роботі в одній із шкіл міста. В міськВНО бувший заступник зав[ідувач] міськВНО

тов. Вихнович зустріла такою відповіддю: «Присилають те, що їм не потрібне». Після такої відповіді я через декілька днів з'явився до замісника міськВНО тов. Непомнящої, в розмові з якою домовився піти директором НСШ ім. Гоголя в Чернігові, але для цього треба було погодження з секретарем МПК. Минуло ще декілька днів і тов. Непомняща відповіла, що погодження є, навіть є думка, щоб тебе забрати інспектором шкіл міськВНО, але ще треба це питання погодити із облВНО тов. Тягнінком. З'явившись на другий день я узнаю, що по телефону тов. Тягнінко дав розпорядження не призначати мене на керівну роботу, а коли так, то знову треба було піти в МПК. З МПК позвонили в міськВНО, щоб призначили мене вчителем в одну із шкіл м. Чернігова, а в міськВНО порадили заждати, буде укомплектовуватися новозбудована школа, то може буде місце. Минуло трохи часу і я одержав відповідь, що школа вчителями укомплектована – вільних місць немає. Звертаюсь за допомогою до т. в. о. зав[ідувача] облВНО тов. Костенка, але одержую відповідь: «Нічого, поїдеш у Недригайлів».

Нарешті секретар парткомітету парторганізації при облВНО т. Лазукевич ставить на партзборах запитання мені, чому я вже більш місяця ніде не працюю? Розповівши про всі мої ходіння, про ставлення до мене, партзбори зобов'язали т. Тягнінка на протязі двох-трьох днів забезпечити мене роботою (Тягнінко заявив, що не знав про те, що Сердюк ніде не працює). Подаю заяву на ім'я зав[ідувача] облВНО і Тягнінко кладе резолюцію: «Тов. Непомняща, чому Сердюк до цих пір не забезпечений роботою?»

З'явившись до міськВНО, тов. Непомняща здивовано відповіла, що раніше були місця, то він же сам не прогодився, а зараз вільних місць немає. 28.12[1937] я знову прийшов до облВНО з проханням улаштувати мене на роботі хоч у дитячій екскурсбазі (я раніш працював директором екскурсбазі), одержую резолюцію на заяві: «Тов. Палей, используйте на работе», – але і тут одержую відповідь: «В связи с тем, что в настоящий период времени я не могу взять человека на работу инструктора, так как у меня по смете третьего инструктора не предвидится, а два инструктора работает» (рахівник виконує обов'язки і інструктора курсбазі).

Проходивши біля 2-х місяців і відчувши на собі таке відношення, навіть деякі бувші співробітники почали якось сторонитися мене, я пішов у МПК з проханням послати на будь-яку роботу. МПК направив мене до Облспоживспілки на кооперативну роботу (раніш не працював), де я і працюю з 2 січня 1938 року інспектором по технімуму у відділі кадрів.

Після постанови січневого пленуму ЦК ВКП(б), вважаючи моє звільнення зовсім безпідставним і бажаючи повернутися на педроботу, я 05.03.1938 року подав тов. Тягнінку заяву з проханням зазначити причини звільнення, щоб можна було оскаржити невірне звільнення. 10.03.[1938] одержую на заяві резолюцію: «Копію наказа про звільнення видано. Коли хто буде цікавитися причиною, дамо відповідь на запрос». В розмові тов. Тягнінко сказав, що ви мов

знаєте, за що Вас звільнено (брат був у білих і з білими втік за кордон), а другої причини не має. Крім того, мені передавали, що вам партзборами винесено політичне недовір'я. Поскілки мені було не відомо про те, що партзборами винесено мені політичне недовір'я, я пішов до секретаря парткомітету т. Лазукевича, і одержавши відповідь, що такої постанови не було, передав про це тов. Тягнінку. Тут же в розмові сам Тягнінко заявив, що «Вас звільнено невірно, а тому подавайте заяву про поновлення на роботі, а я пораджуся з деякими тов[аришами] і дам відповідь». Цього ж дня, 16.03.[1938], я подав заяву з проханням наказ відмінити як невірне звільнення та сплатити за вимушений прогул по 02.01.1938 року.

До 07.04.[1938] заява пролежала без розгляду, а 07.04.[1938] я знову з'явився до Тягнінка, щоб узнати про наслідки заяви. Після розмови Тягнінко сказав, що на роботі будете поновлені, можете завтра приступати до роботи, а за вимушений прогул не буде сплачено, тому що мов Вам давали роботу. Погодившись із поновленням, я тут же заявив, що за вимушений прогул одержу через МК профспілки або через суд. Тягнінко доручив керсправами тов. Панасенко підготувати наказ і вечером нагадати йому, а мені сказав ранком зайти і одержати копію наказу. На завтра узнаю у тов. Панасенка, що наказу не має, а мені треба ще раз прийти до тов. Тягнінка. 09.04.[1938] я вже по телефону одержую відповідь від Тягнінка, що він ставив питання на партзборах облВНО, і що партзбори визнають наказ про звільнення мене в той час з роботи вірним, а у Панасенка одержую заяву з резолюцією Тягнінка «не має ніякої потреби відмінити наказ. Наказ правильний».

До всього цього треба додати, що я в кінці 1936 року хотів перейти на педроботу на село, тому що не було квартири, але мене не відпустили, а дали квартиру (маленьку кімнату – бувша майстерня) в одному із будинків «школи сліпих». В сучасний момент одержав пропонування негайно звільнити і цю кімнату.

Вважаю звільнення мене невірним, безпідставним, відношення до мене збоку т. Тягнінка як бездушно-бюрократичне, непартійне, яке тільки знижує активність в роботі.

Прошу допомогти мені в тому, щоб наказ було відмінено (цим також буде змінено те негарне відношення, яке було до мене) і щоб я міг повернутися на педроботу. Коли ж я не вірно розумію постанову січневого пленуму ЦК ВКП(б), або помиляюся, то прошу дати пояснення: чи вірно, що в наказі не зазначено причини звільнення? Чи вірно мене звільнено з роботи в апараті ОблВНО і навіть не записано послати вчителем? І як можна розцінювати все вищезазначене відношення до мене?

Тепер коротко подаю відомості про себе. Я народився 1904 року в с. М[ихайло]-Коцюбинське (бувш[е] с. Козел) на Чернігівщині в родині селянина-бідняка. Батько мій вмер, коли мені не було ще 6-ти років і залишив сім'ю з 7-ми душ, із яких одна тільки мати була працездатна (я, три сестри, брат, мати і мати батька). З самого малку я працював на сільському господарстві, а також ходив на заробітки – працював на будівництві залізниці, на лісопилному заводі, працював по найму у господарів – пас коні.

Після революції я і мати з самого початку організації комбедів були членами сількомбеду, а потім комнезаму. Я працював у своєму господарстві, а також на різного роду канцелярській роботі: в міліції переписчиком, в райпродкомі конторщиком, в райземвідділі діловодом, в райкомнезамі секретарем тощо. В 1924 році, з перших днів організації комсомолу в с. Козел, я вступаю в ряди комсомольської організації (состою членом ЛКСМУ і по сей час) і працюю на різній комсомольській роботі: по роботі серед жінок, секретарем комсомольської організації, культпропом РК ЛКСМУ (Козел, Олишівка), головою РДВ РК ЛКСМУ (Козел). З самого початку колективізації вступаю в колгосп, мати і жінка і по цей час працюють в колгоспі.

1929 року райкомом комсомолу був командирований на вчительські курси (на

курсах працював і секретарем комсомольської організації), а по закінченню курсів вступаю в Чернігівський педінститут. В педінституті одноразово працював по шефроботі, секретарем комсомольської організації, культпропом бюро колективу. 1931 року вступаю в кандидати КП(б)У. Після закінчення педінституту в 1932 році працював рік учителем (до цього працював півроку на селі – відбував практику) в школі ім. Леніна в м. Чернігові, одноразово був і головою МК профспілки. У 1933 році був викликаний обкомом комсомолу на роботу директора Обласної дитячої екскурсійно-туристичної станції, де працював один рік, а потім був командирований до облВНО представником обкому комсомолу та інспектором шкільного сектору. В облВНО працював з 1934 року по час звільнення, чотири роки був членом МК профспілки і останній час був обраний тасним голосуванням головою МК профспілки. По комсомольській, профспілковій лінії ніяких стягнень не мав, а по партлінії при обміні партдокументів мав догану «за приховування від партії про службу брата в гетьманських частинах і втечу останнього за кордон». Зауважень чи стягнень по роботі не мав, а навпаки преміювався, як на селі, на допокличних зборах, так і в педінституті, у школі та 2 рази в облВНО.

Крім того, я весь час (не будучи ще кандидатом КП(б)У) виконував різні доручення парторганізацій – був райуповноваженим на селах, виїздив на райони по завданням обкому партії та обкому комсомолу.

Я завжди був і залишаюся преданим партії Леніна – Сталіна, нашій соціалістичній батьківщині. Брат за мене старший на 2 роки, ще до революції немало приносив шкоди господарству матері. Ображав матір, навіть одну крамницю в Чернігові обікрав, а потім тікав із дому, їздив не відомо де, і знову обірваний повертався до матері. При приході петлюрівських частин у Чернігів, він вступив у ці частини і з ними ж утік за кордон. Ні я, ні матір, зв'язків із ним не маємо.

По всіх питаннях дам більш детальні усні пояснення.

[підпис]

м. Чернігів, Пролетарська № 13 а

Держархів Чернігівської області, ф. П. – 470, оп.4, спр.1284, арк.87 – 92. Оригінал. Рукопис.

№ 49

Лист колишнього директора Добрянської середньої школи С.Ф. Ригуна до редакції «Учительської газети» про наклепи колег

[не раніше 31 травня 1938 р.]¹

Начиная с сентября 1937 г. и до 7 февраля 1938 г., карьеристы, и перестраховщики из Добрянского РПК и РОНО открыто и безнаказанно клеветали на меня, терроризировали и всячески бойкотировали, вплоть до выселения из квартиры, не давая работать в школе.

В сентябре 1937 г. карьеристы добились вынесения мне выговора с предупреждением по партийной линии, а затем через 2 недели последовало снятие меня с работы директора средней школы, как не заслуживающего политического доверия. Карьеристы и клеветники в районе до того обнаглели, что открыто перед учителями и учащимися школы дискредитировали меня. Дело дошло до того, что секретарь РПК Черченко отменял мои распоряжения. Отдельные учителя

перестали мне подчиняться как директору, а шли всегда к секретарю РПК, который говорил: «Вы его, директора школы Рыгуна, не слушайте, он висит на волоске, завтра его не будет, мы его уже сняли с работы и т. д.» Наконец, всю свою мерзкую работу карьеристы заканчивают, вопреки всяким законам, тем, что сами назначают в декабре 1937 г. нового директора, которому с 1 января 1938 г. поручают распоряжение кредитами школы, а меня же окончательно считают от работы в школе устранимым. С 1 января перестали мне давать и зарплату. Но я все же этим всем приказам и распоряжениям клеветников не подчинялся, продолжая работать, не смотря на кошмарную трудность работать в таких условиях. В результате, начиная с 27.12.1937 г. и до 7.02.1938 г., в нашей школе существовало своеобразное двоевластие. Два директора, один фактический, а другой юридический.

Работа школы в такой обстановке падала, учителя не знали кому подчиняться, кого слушать. Один директор дает распоряжения, другой отменяет. Наконец, учителя бегут к секретарю РПК (главному директору) – последний говорит: «У вас директор школы Слюсарев, а не Рыгун, Слюсареву и подчиняйтесь».

Экономический, моральный и политический бойкот карьеристов и клеветников я все же выдерживаю, школы не сдаю. Выезжаю 7 января в Наркомпрос с жалобой, там мне ответили: «Мы ничего о снятии Вас с работы не знаем, езжайте в школу и работайте, школы не сдавайте». Написал я заявление и в ЦК КП(б)У. 02–07.02 с[его] г[ода] приехал представитель отдела школ ЦК КП(б)У, производить расследование моего заявления. Оказывается, что клеветники из райкома КП(б)У в лице его секретаря вообще стремились удалить меня с работы после вынесения мне выговора на райкоме. Организатор клеветы (секретарь РПК) не брезговал ничем в клевете против меня. Он заставил двух учителей нашей школы подать на меня клеветническое заявление в Наробраз и ему. Без всяких оснований бывший зав[едующий] Черниговским облОНО Фесенко, выполняя волю карьериста и клеветника секретаря РПК, с легкой руки 02.10.1937 г. штампует приказ о снятии меня с работы директора, как не заслуживающего политического доверия (такой мотив).

По положению, приказ должен быть утвержден Наркомпросом. Но клеветники и их покровители из облОНО Наркомпросу все время до 07.02.1938 г. ничего не сообщали, снятие меня с работы проводили конспиративно, сами, вопреки всяким законам.

Представитель ЦК КП(б)У тов. Загорный, расследуя мое дело, установил явность клеветы против меня, безосновательное снятие меня с работы – грубейшее нарушение постановления ЦК ВКП(б) и СНК СССР. Облнаробраз поэтому 07.02.1938 г. отменяет свой приказ от 02.10.1937 г. и восстанавливает меня на работе директора Добрянской средней школы. Но в этом приказе (от 07.10.1938 г.) зав[едующий] облОНО Тягниенко добавил пункт, гласящий: «Предложить зав[едующему] Добрянским РОНО тов. Туру подать на тов. Рыгуна дополнительно компрометирующие материалы, какие есть в РОНО». Таким образом, дано новое задание на новую клевету. Вместо прекращения клеветы против меня новый зав[едующий] облОНО дает новый заказ на клевету. А в Добрянке этому рады стараться. Материалов дать? – Сколько угодно. С этого момента начинает поступать в облОНО клевета в новом стиле, изобретаются новые мотивы обвинения и т. д.

Работа школы за период (с сентября 1937 г. по февраль 1938 г.) из-за клеветы и терроризации меня сильно упала, ухудшилась. Вполне понятно почему. Но после 07.02.1938 г. я по-большевистски взялся за налаживание и укрепление работы в школе, начиная, в первую очередь, с укрепления педколлектива (который 35 человек), комсомола, пионерорганизации и т.д., взяв основу – историческое решение январского пленума ЦК ВКП(б). Люди поняли, в чем дело, принялись по-боевому и организованно за работу. В результате до сего времени я

школу подтянул до неузнаваемости. В школе широко развернуто соцсоревнование. Заключение договора на соцсоревнование с Репкинской средней школой. Хорошо поставили массово-политическую работу, и вообще наладилась и поднялась на высокий уровень воспитательная в коммунистическом духе работа в школе. И, как следствие хорошей массово-политической работы, в итоге за III квартал школа имела гораздо высшие показатели учебы, а конец 4-го квартала дал еще выше как количественные, так и качественные показатели.

Заканчивая учебный год в 1–2–3 классах и приступая к испытаниям 4–10 классов, школа добила того, что из 414 учеников 1–3 классов переведены в высшие классы 386 учеников, оставлено на второй год – 18 учеников и 10 ученикам даны работы на лето. По 4–10 классам из 625 учеников к испытаниям согласно инструкции не допущены 12 учеников. Десять дней испытаний (с 21 по 31 мая) показали высокие знания учеников 4–10 классов. Есть отдельные классы, где по всем предметам ученики не имеют ни одной оценки плохо. Есть отдельные предметы, по которым ученики имеют оценки только «отлично» и «хорошо», совсем нет «посредственно».

Стало быть, когда клеветники и карьеристы перестали открыто меня терроризировать, работа в школе наладилась и имеет свои положительные результаты.

Следовало бы и обязательно нужно было бы, чтобы зав[едующий] Черниговским облОНО Тягниенко не сидел в кабинете, а приехал в нашу школу, ознакомился бы со всей работой, а в частности, с моей работой, особенно после его приказа от 07.02.1938 г. Тягниенко этого не сделал, очевидно, он не понял и не хочет понимать исторического решения январского пленума ЦК ВКП(б). Мало того, не только он не знает школ и своих кадров в школах, он своих работников из аппарата облОНО так же не знакомит со школами. Все они отсиживаются в Чернигове. Тогда Тягниенко пошел по другому пути. Он совершенно бесосновательно, по бюрократически подписал докладную записку Наркомпросу (в апреле сего года) с просьбой снять меня с работы за то, что я якобы не имею педобразования и не обеспечиваю поэтому работы школы. Откуда зав[едующий] облОНО, сидя в кабинете, берет такие сведения, очередные пасквили, зачем штампует их без разбора и проверки, подносит на утверждение Наркомпросу. Так делают только неисправимые бюрократы.

В Наркомпросе Украины так же бюрократически, как и в облОНО, приняли пасквиль облОНО за чистую монету и издали 07.05.1938 г. приказ об увольнении меня с работы директора средней школы как не имеющего соответствующего педобразования и не обеспечивающего работы школы. Все сделано. Клеветники умыли руки.

10 мая с[его] г[ода], получив приказ за подписью зам[естителя] Наркома просвещения УССР, я ужаснулся, откуда и как люди изобретают в кабинетах приказы, мотивы, не знакомясь и не считаясь с живыми людьми. Клеветники добились своего, сняли меня с работы уже не как не заслуживающего политического доверия, а как не обеспечивающего работы школы.

Таким образом, клеветники в Добрянском районе и их покровители в Черниговском облОНО в лице канцелярского бюрократа Тягниенко уже давно забыли об историческом решении январского пленума ЦК ВКП(б) и продолжают свою грязную работу, издеваются над людьми и разгоняют учительские кадры. Они готовы ради своей шкуры все сделать, всякую мерзость.

В действительности же заслуживаю ли я снятия с работы в то время, когда школа работает хорошо, идет по району первой и в первых рядах школ области. Значит мотив «не обеспечивает работы школы» позорно проваливается, как мотив клеветы. Далее. Я не закончил пединститут, но я имею высшее образование, закончив институт другой системы. А для того, чтобы иметь полное педобразование, я поступил заочником на 4-й курс Киевского пединститута. Это обязательство – закончить 4-й курс пединститута – я должен выполнить согласно предложения аттестационной комиссии от 29 апреля 1938 г. к 01.07.1940 года, я это с честью

выполню. Но зачем бюрократу Тягниенко понадобилось снятие меня с работы? Я прошу редакцию «Учительской газеты» проверить мое письмо, стать на защиту меня, ибо карьеристы и клеветники не перестают издеваться, не слагают оружия. Зам[еститель] Наркома просвещения УССР т. Редько мне ответил: «Зав[едующему] облОНО Тягниенко я верю, раз он пишет о Вас. Я ничего другого не мог сделать, как снять Вас с работы. Мы вообще теперь снимаем с работы всех директоров, не имеющих образования пединститута...» Вот ответ Зам[естителя] Наркома на мой вопрос и возражение о неправильном снятии меня с работы.

На педагогической работе я работаю 7-й год, в том числе 3 года директором средней школы, все время работу обеспечивал. В данной, Добрянской средней школе, работаю 2 года. Наркомпрос в 1936 г. утвердил меня директором данной школы. Но сейчас, с апреля с[его] г[ода] для канцелярского бюрократа Тягниенко я работы школы почему-то не обеспечиваю. Я прошу спросить у Тягниенко, а знает ли он или его работники Добрянскую школу и ее директора? Надо ему показать, заставить его знать не только Добрянскую школу, а вообще все школы и все школьные кадры области.

Уважаемая редакция. Прошу Вашего содействия о восстановлении меня на работе, как неправильно, по воле клеветников, снятого с работы.

С ком[мунистическим] приветом С. Рыгун.

Добрянка Черниговской области, средняя школа, Рыгуну С.Ф.

29 апреля с[его] г[ода] проходил аттестацию. Во время аттестации рука клеветников так же сказала. Зав[едующий] Добрянским РОНО Тур написал убийственную на меня характеристику, с которой я ознакомился только на комиссии. Он объединил и обобщил всю клевету, которая на меня была до 07.02.1938 г. И совершенно пристрастно написал, что в школе массово-политическая работа поставлена плохо. Это наглое обвинение, не выдерживающее критики. А когда я возразил против такой характеристики, то зав[едующий] РОНО признал, что он дал характеристику неправильную, но изменить ее – не изменил. Но как выяснилось теперь, то эту характеристику писали зав[едующий] РОНО под диктовку организатора клеветы – секретаря РПК Черченко.

С. РЫГУН.

Копия верна:

Референт:

Верно:

[підпис]

Держархів Чернігівської обл., ф. П. – 470, оп.4, спр.1284, арк.4 – 10. Засвідчена копія. Машинопис.

1. Датовано за змістом документа.

№ 50

Лист П.В. Слюсаревського першому секретарю ЦК КП(б)У М.С. Хрущову про поновлення на посаді шкільного вчителя¹

14 червня 1938 р.

Тов. Хрущев!

Из Вашей речи на 4 Киевской Обл[астной] Парт[ийной] Конференции я познакомился

с неким Базиленко, который будучи безработным с февраля м[есяца] 1938 г., отказывается от работы, несмотря на то, что ему дают работу и довольно приличную. Аналогичный пример случился и со мной, только с той разницей, что я хочу работать, но мне не дают работы, хотя есть предложение ЦК профсоюза раб[отников] НСШ Украины Шалыгинскому и Путивльскому РК помочь мне получить работу в районе.

Расскажу об этом подробно, и Вы увидите, как в нашей стране бюрократы ценят людей-специалистов на вес золота, какую проявляют о них заботу.

20 лет проработал я учит[елем] на ниве народного просвещения. Всю свою сознательную жизнь я отдал любимому делу. Но вот, 21 октября 1937 г., меня неожиданно, без всякой причины снимают с работы по клеветническому доносу директора. За что? Я не считался лучшим преподав[ателем] в школе. Меня призвали к ответу, но я оказался человеком неробкого десятка и мужественно вступил в борьбу за свое право на труд. Я написал сотни заявлений. Целыми днями высиживал в консультациях и приемных, доказывая свою невиновность. Многочисленные бюрократы, к которым я обращался за выяснением причины снятия меня с работы и за советами, захлопывали двери перед моим носом, не желая разговаривать с таким ужасным человеком, боясь меня, как чумы. Первого приказа о моем увольнении мне не дали на руки и не посылали его для утверждения в облОНО. С какой целью это все делалось, не знаю. Думаю, что это все делалось врагами для того, чтобы затормозить мое дело и искусственно создать для меня безработицу. Больше 10 раз я ходил за 22 км в то село, где я работал в последнее время, и только 18 января, через 3 месяца после снятия с работы, я получил от директора характеристику за свою работу в этой школе. Сколько пришлось вытерпеть моральных унижений. Так издевались культурные люди над личностью старого педагога, вместо товарищеской помощи. Вся эта травля была поднята против меня директором по личным побуждениям за то только, что я несколько раз выступил против него с критикой. Между тем, шли месяцы – и я оставался без работы. Уже пошел 9-й месяц, а работы мне не дают. Люди, выживавшие меня, сами уже сняты с работы. «Сверхбдительные» бюрократы, обвинив меня в «антисоветских выступлениях», оказались сами не на высоте своего положения. НКВД расследовало мое дело, и клевета директора не подтвердилась. После этого РК союза [...] ср[едней] шк[олы] восстановил меня на работе. Но враги мои не допустили меня до работы. Они сфабриковали на меня новый клеветнический материал. Документально опровергается и эта ложь, и 2-го февраля 1938 г. облОНО допускает меня к работе, а 4 февраля, благодаря вмеш[ательству] завед[ующего] кадрами тов. Козлову, выносит по моему делу совершенно другое решение, в корне противоречащее моим документам. Меня на этот раз обвиняют в развале работы в школе, в отсутствии воспитательной работы и непригодности к работе. Это гнусная ложь. Мои документы говорят, что я честный, добросовестный работник, всегда занимающийся воспитанием детей и в своей работе четко проводящий классовую линию. Никаких ошибок, предупреждений, искривлений в работе не было. Напротив, в протоколах, когда я отчитывался за свою работу, моя работа отмечалась оценкой хорошо. Никакой комиссии для проверки моей работы перед снятием меня с работы не было, что в корне противоречит законодательству о труде педагогов. И учил, и воспитывал в течение 20 лет – и все было хорошо, а когда поссорился с директором, стал непригоден к работе. На этом моменте никто не желает заострить своего внимания. В Наркомпросе дело мое снова попадает к тому же Козлову. Он, не желая сам разрешить мое дело, снова направляет его в облОНО для пересмотра. ОблОНО остается при прежнем решении, заявляя мне устно: «Мы уже восстанавливали вас, пусть теперь восстанавливает Наркомпрос, мы люди дисциплинированные и решению Наркомпроса подчинимся». Из Чернигова дело снова пересылается к Козлову, и Козлов наконец подтверждает

решение облОНО, суцую ложь, противоречашую моим документам. Разве это не бюрократизм, не издевательство над живым человеком. Так мое дело попадает в какое-то вертящееся колесо. Колесо это, раз начав двигаться, до сих пор не может остановиться. Сила энергии продолжает долететь над моей судьбой. По-прежнему хожу по приемным, докучливо добиваясь работы. Меня тепе рь терпеливо выслушивают и говорят: «Не беспокойтесь, поможем, устроим, только дайте бумагу о восстановлении на работе, документы у вас в порядке». Но это только успокоения. Все остается по-старому. Я только вижу, что я забыт окончательно, все смешалось, перепуталось, и никто не хочет по-настоящему разобраться в моем деле. Козлов не прав, что 4 февраля отменил решение облОНО. Во-первых, я 20 лет проработал в школе и за это время не судился, не имел замечаний и идеолог[ических] исправлений в работе. Одним словом, вполне оправдал себя на работе, во-вторых, надо указать конкретно мои недостатки в работе и тогда уже снимать с работы. Этого не было сделано, в-третьих, если я уже действительно обалдел и сделался непригоден к преподавательской работе, и это действительно подтверждалось бы фактами, то не надо было выбрасывать меня на улицу как сор, а проявить именно товарищескую заботу и дать другую работу в школе. Быть безработным в нашей стране – позор, и, не имея на руках документа о восстановлении на работе, нельзя поступить никуда на работу. Это я знаю из опыта. У меня есть предложение ЦК Союза работников НСШ Украины Шалыгинскому и Путивльскому РК помочь мне устроиться на работе. Но реального из этого мало. В Путивль тов. Сенченко отворачивает свою физиономию, узнав, что я не восстановлен на работе, хотя есть у него место инструктора и секретаря. Сначала обещал, а затем попятился назад так люди преступно относятся к живому человеку. Боятся чего-то, застраховывают себя, делают так, чтоб только самим было хорошо.

Вот и решайте тепе рь, кто здесь виноват, и как помочь делу, чтобы не быть бездельником.

Вот и катится и гремит по инерции подобно камню, брошенному с горы, дело уч[ителя] Слюсаревского, и не находится такой руки, которая затормозила бы это движение. Везде забыли о том, что это дело живое, что Слюсаревский так же хочет кушать, как и те перестраховщики, которые его губят. Что он честно проработал в школе 20 лет, обучил не одну тысячу детей и по своему образованию и опыту должен и дальше работать в школе. За что меня преследуют? Не снимают с меня позорного клейма? У меня не было недочетов в работе, и я могу работать и дальше в школе. Если будут недочеты, тогда снимайте меня с работы, а раньше не перестраховывайтесь. Я дохожу до отчаяния. Везде на собраниях говорят, что у нас нет безработицы. Почему же мне не дают работы? Говорят, что люди познаются на работе, а тут и работы моей не признают. Что делать дальше? Как выйти из создавшегося положения, чтобы не дойти до падения, или преждевременной смерти. Вот задача, за решением которой я и обращаюсь к Вам. Я прошу лично, без Наркомпроса распутать мое дело. Восстановления на работе в школе прошу я, т. к. я незаконно снят перестраховщиками с этой работы. Из приложенных документов Вы увидите, что все взводимые на меня обвинения – это ложь.

Думаю, что моя просьба не будет гласом вопиющего в пустыне, что Вы быстро и энергично разберете мое дело и заставите перестраховщиков восстановить меня на работе, т. к. низовая организация РК, который на месте разбирает мое дело, давно уже восстановил меня на работе. Только Наркомпрос не хочет считаться с этой организацией и заведомо сознательно подтверждает ложь.

[підпис]

Копию решения по моему делу пришлите мне по следующему адресу: Путивль

Черниговской обл., Набережная, № 20, к.13, Слюсаревскому.

Держархів Чернігівської області, ф. П – 470, оп.4, спр.1284, арк.127 – 132. Оригінал. Рухоміс.

1. Підсумковим результатом перевірки фактів, викладених П.В. Слюсаревським у листі, став висновок завідуючого відділом шкіл Чернігівського обкому КП(б)У, надісланий до особливого сектору ЦК КП(б)У:

«[...] Отдел школ обкома КП(б)У сообщает, что учитель Погоричанской [неполной] [средней] школы Шальгинского района Слюсаревский снят с учительской работы: за развал работы в школе, за игнорирование воспитательной работы в школе и как личность, которая вообще не может обеспечить учебы и воспитания детей в школе.

Слюсаревский, работая преподавателем в школе, вел антигосударственную агитацию среди населения, говорил, что учителям работать сейчас нельзя, плохо оплачивают, учительство терпит большие нужды, поэтому нужно бросать эту работу, она невыгодна.

В 1937 году, летом, когда бригадир колхоза тов. Латышев обратился к Слюсаревскому, чтобы школьники помогли собирать долгоносика, Слюсаревский ответил: «Зачем бороться с долгоносиком, если буряк погибнет, то сахару возьмем за границей».

Слюсаревский агитировал среди учителей и колхозников, что в газетах пишут о стахановцах неправильно, он говорил: «Разве может быть урожай с 1-го га 400 пудов и больше пшеницы – это брехня».

Говорил, что закон о запрещении абортов неправильный. Советский суд осуждает неверно. Слюсаревский говорил, что в школе врагов не может быть, арестовывают даром. Он обзывал молодых учителей-комсомольцев: «Ты что за птица? Комсомолка – комса». Слюсаревский пренебрежительно относился к планированию педработы, сам он не имел никогда у себя планов работы. По его предметам много неуспевающих учеников, часто он ставил фиктивные оценки ученикам. Слюсаревский скрыл свое социальное происхождение, что он сын попа и сам был попом. Слюсаревский работал учителем с 1910 г. по 1920 г., с 1920 г. по 1928 г. работал попом. Когда его в РОНО спросили, почему он бросил учительскую работу и перешел попом, он ответил, что «я перешел работать попом, потому что учителем работать невыгодно».

По сведениям Шальгинского РК КП(б)У, вопрос о Слюсаревском разбирался в ЦК союза НСШ, где было решено к учительской работе Слюсаревского не допустить. Кроме этого о Слюсаревском разбирался вопрос в Черниговском обкоме Союза НСШ, где вынесено решение – с приказом облОНО о увольнении Слюсаревского с педработы согласиться. Исходя с выше указанного, считаем невозможным допускать Слюсаревского к учительской работе». *Докладніе див.: Держархів Чернігівської області, ф. П – 470, оп.4, спр.1284, арк.138.*

2. Нерозбірливо.

№ 51

Доповідна записка секретаря Чернігівського обкому ЛКСМУ Бойка секретарю Чернігівського обкому КП(б)У О.Ф. Федорову про факти хуліганства серед учнівського колективу Добрянської середньої школи

9 серпня 1938 р.

1. В Добрянській середній школі протягом учбового 1937–[19]38 року керівництво в школі майже відсутнє, як факт:

В січні і лютому 1938 р. в школі було 2 директори – знятий був з роботи директора т. Ригун, а знов призначений т. Слесарев, але Ригун справ не передавав, і т. Слесарев лише розпоряджався кредитами школи. (Постанова Президії РВК від 3 січня 1938 року).

13.02.1938 року на роботі директора Ригун був поновлений, в травні 1938 року був знову знятий і призначений тимчасово зав[ідувачем] педчастини т. Бугаєвський, але і цей «третій» директор школи не прийняв, тому що Ригун не передав, і по цей час директором школи працює Ригун. Наказ Заступника Наркома Освіти УРСР т. Редьки про звільнення Ригуна з [посади]

директора не виконаний. Директор школи Ригун виключений з лав ВКП(б) за розповсюдження контрреволюційних анекдотів.

2. Між учителями школи співробітництво відсутнє, зате має місце груповщина, вчителі, що мають великий педагогічний стаж не допомагають молодим учителям, а навпаки, створюють погану про них думку, компрометуючи їх (вчителька Гапоненко виставила посередні оцінки 3-м учням без погодження вчителя – викладавця географії т. Слесарева).

3. Плани виховної роботи класних керівників писались формально, ніколи не виконувались. В роботі класного керівника і піонервожатого зrobotаності не було.

4. Комсомольська організація (секретар КСМ комітету т. Глоба) і піонерзагони (старший піонервожатий т. Шуман) працювали незадовільно. Особливо не забезпечував керівництвом піонерорганізацією старший піонервожатий Шуман.

Про такий стан роботи РК ЛКСМУ знав, але своєчасно не реагував. Більше цього – членом КСМ комітету школи являється зав[ідувач] відділу піонерів РК ЛКСМУ т. Баранова, на очах якої бездіяльничав старший піонервожатий т. Шуман, але вона відповідних заходів не вжила, лише останнім часом т. Шумана знято з роботи старшого піонервожатого.

5. В школі комуністичне виховання поставлено абсолютно слабо, в наслідок чого серед учнів і піонерів мали місце факти антисемітизму (ученик Рибаків), ворожі виступи серед учнів (виступ учнів 5 класу проти керівників партії і радвллади).

6. В школі також мали місце факти ухажування учителів за ученицями (учителі – Слесарев, Назаренко і старший піонервожатий Шуман).

7. В 9 класі між дівчатами і хлопцями були недружні відносини – ругань, сплетні, які відбивались на стані успішності і виховної роботи класу. Дезорганізацію в роботу цього класу вносив учень цього ж класу – Абросімов, 1914 р. нар[одження], цей же Абросімов займався також ухажуванням за ученицями.

8. У 8 класі було порушення інструкції про проведення іспитів (два рази була призначена іспитова контрольна робота з української мови, учителька Сергеева), що викликало незадоволення серед учнів.

9. Особливо відсутнє позашкільне виховання серед учнів і піонерів м. Добрянки, внаслідок чого 25.05.1938 року в кінотеатрі було облито сірчаною кислотою 6 учнів, з яких 4 учні були з Піддобрянської національної єврейської школи.

29.05.1938 р. було побито учня Піддобрянської школи. Крім цього, з боку учнів Добрянки була травля, ругань учнів Піддобрянської школи.

В кінотеатрі школи організовувались дитячі кіносеанси, чергових учителів, чи піонервожатих не було, в наслідок чого також проводились бійки, лайки серед учнів і піонерів.

10. Про факти побоїв учнів, обливання сірчаною кислотою знали – Добрянський райпрокурор т. Горбач і начальник міліції т. Біленький. Коли справа про це поступила до Прокурора т. Горбача, то він замість того, щоб підняти цей факт на принципову політичну височінь, звів до дитячих балощів, вірніше заморозив цю справу.

11. Піонерський клуб м. Добрянки де могли б, і повинні проводити піонери і учні свій позашкільний час, працював абсолютно незадовільно, обладнаний погано, ігр мало, районні організації і в першу чергу Райком ЛКСМУ, уваги не приділили.

12. РайВНО і облВНО, знаючи про стан роботи Добрянської с[ередньої] школи, про постановку виховної роботи в ній, перевіркою школи майже не займалися, всім безобразіям, що творились в школі, як: груповщина серед учителів, сімейність, склоки. Глибокої перевірки роботи школи ні райВНО, ні облВНО не проводили.

Профспілкова робота в школі також відсутня.

13. РК ЛКСМУ роботою школи не цікавився, в роботі не допомагав і не перевіряв, на бюро лише раз заслухано звіт старшого піонервожатого.

Секретар РК ЛКСМУ т. Карлов, знаючи про те, що т. Шуману комісія ЦК ЛКСМУ заборонила працювати на піонерроботі, всеж-таки послав працювати у Добрянську середню школу.

14. Бюро ОК ЛКСМУ 29.06.1938 року рішало про Добрянську середню школу і намітило ряд заходів по усуненню хиб у вихованні учнів як в школі, так і поза школою (Протокол № 58)¹.

15. Прошу заслухати на бюро обкому КП(б)У про керівництво Добрянською середньою школою з боку райкому КП(б)У и облВНО.

Секретар обкому ЛКСМУ

[підпис]

БОЙКО

Держархів Чернігівської області, ф. П – 470, оп.4, спр.1284, арк.13 – 15. Оригінал. Машинопис.

---

1. Не публікується.

№ 52

Інформація завідувача відділу шкіл Чернігівського обкому КП(б)У Ільїна до ЦК КП(б)У про результати перевірки роботи директора Добрянської школи С.Ф. Ригуна

[14 серпня 1938 р.]¹

ЦК КП(б)У
На Ваш № 926.

Перевіркою встановлено, що Ригун С.Ф. 7 травня знятий Наркомосом УРСР з роботи директора Добрянської середньої школи, як такий, що не має відповідної педосвіти та не забезпечує роботи в школі.

Ригун, будучи директором школи, не забезпечив учбово-виховавчої роботи в школі, в наслідок чого серед учнів мало місце: недисциплінованість, розгульятство, а також мали місце факти антисемітизму (учень Рибаків), кража і побої.

Планів виховавчої роботи в школі Ригун не перевіряв, в наслідок чого у планах виховавчої роботи було виявлено ряд упущень і помилок (не було відбито інтернаціональної, антирелігійної і воєнної роботи.) Серед учнів також мали місце групщина і склоки.

Учоба в школі проходила з низькими показниками успішності у учнів, і тільки лише на кінець учбового року успішність піднялась.

Ригун С.Ф. виключений з членів КП(б)У 11.09.1937 р. за розповсюдження контрреволюційних анекдотів серед вчителів Добрянської середньої школи. Про розповсюдження ним контрреволюційних анекдотів сам він признався в заяві до Добрянського РК КП(б)У.

Виходячи з вищенаведеного про Ригуна, допускати його до роботи директора школи неможливо.

Зав[ідуючий] відділом шкіл обкому КП(б)У

ІЛЬІН

1. Датовано за суміжним документом.

№ 53

Витяг з довідки про діяльність Чернігівського наукового товариства

19 жовтня 1938 р.

Черниговское научное товарищество было организовано в 1920 году, как отдел Киевского научного общества, инициативной группой в следующем составе: Зубок В.Ю., Карпович О.Р., Коновал В.И., Кошевой И.А., Луговский Б.Л., Устименко С.П. и Холодный Г.Г.

С 1925 года Черниговское научное товарищество все время имело теснейшую связь с Одесским научным товариществом в лице Слабченко (националиста), с исторической секцией Всеукраинской Академии наук в лице Грушевского, Ефремова, Гермайзе (националисты), так, напр[имер], в делах научного товарищества есть письма и отношения Одесского научного товарищества за подписью Слабченко от 24.10 [19]29 г., 05.12 [19]29 г., 21.10 [19]29 г., 01.12 [19]29 г., 26.02 [19]30 г., 15.11.1929 г.

Тоже самое, имеется большая переписка с исторической секцией ВУАН.

По вопросу о связи, есть ряд постановлений Черниговского т[овариществ]ва, так, например, на собрании инициативной группы постановлено: «Принять меры к установлению связи с Киевским Научным товариществом» (см. протокол № 2 от 21.09.1920 г.)¹.

На заседании социально-экономической секции Черниговского научного товарищества Верзилов в своем докладе о работе и задачах товарищества говорит: «Товарищество находится в постоянной и непосредственной связи с ВУАН». Историческая секция Всеукраинской Академии наук в сентябре 1924 г. пишет Черниговскому научному товариществу:

«Историческая секция при ВУАН (бывш[ее] Укр[аинское] Науч[ное] Т[овариществ]о) организовала комиссию Старого Чернигова и Черниговщины, имея целью общими силами – киевскими и черниговскими – провести, возможно энергично, исследование Черниговской старины, социально-политической и культурной истории Черниговщины в древнее и новое время».

К участию, кроме членов бюро исторической секции (председатель М.С. Грушевский, заместитель председателя О.С. Грушевский, секретарь О.Ю. Гермайзе и кассир М.М. Ткаченко), зачислено еще Баран-Бутовича С.Г., А.В. Верзилова, С.В. Глушка, Г.В. Дроздова, В.В. Дубровского, К.О. Лазаревскую, Б.Л. Луговского, И.В. Могилевского, Б.К. Пилипенко, П.И. Смоличева, П.К. Федоренко, В.А. Шугаевского [...].

Таким образом, Черниговское научное товарищество и в частности Баран-Бутович и Федоренко имели теснейшую связь с националистами Киева и Одессы.

Кроме того, Черниговское Научное товарищество принимало все меры к тому, чтобы существовать, чтобы проводить свою националистическую, вредную деятельность, прикрываясь документами, охранными грамотами.

Очень характерный есть в делах документ от 24.02 [19]25 г., который мы приводим полностью:

«Многоуважаемый Дмитрий Алексеевич! Я выторговал эту охранную грамоту, но теперь уже нужно обязательно связаться с академией. Нужно прислать устав, но прежде всего

хоть кратенькое спровоздание – сообщение о существовании и деятельности. Я не позднее как через неделю пришло Вам кое-что как материал, Вы же дополните и пришлите в Академию (непреремному секретарю академ[ии] Агафангелу Крымскому). Вообще это нужно будет проделать быстрее, ибо, возможно, что к Вам опять будут цепляться.

С Уважением Гр. Холодный».

Итак, националисты из Черниговского «научного» товарищества выторговали в ВУАН охранные грамоты, чтобы к ним не «цеплялись» и, прикрываясь этими документами, проводили свою деятельность.

К чему же сводилась их деятельность?

Прежде всего, кто был в руководстве Черниговского научного товарищества.

С 1920 года до 1924 г. председателем Черниговского научного товарищества был Холодный Г.Г. (осужденный в свое время по делу СВУ) (Союз освобождения Украины). До 1928 года заместитель председателя Бутко (националист), секретарь Верзилов (помещик-монархист). В 1928 – [19]29 гг. председателем состоял Заушкевич (осужденный по делу СВУ). С 1929 г. председателем был Кошарниевский Н.Г. (исключенный из партии Черниговским обкомом КП(б)У как националист).

На собрании чл[енов] т[оварищес]тва 19.02–[19]26 г. было постановлено об организации секций товарищества, а именно: краеведческую секцию во главе с Баран-Бутовичем С.Г., историко-филологическую во главе с Заушкевичем. В 1929 г. было организовано историко-краеведческую секцию во главе с Федоренко П.К. (националист). [...]

Черниговское научное товарищество было по своему политическому направлению организацией украинско-буржуазно-националистической. Об этом говорят такие факты:

Все время во главе т[оварищес]тва были буржуазно-националистические классово-враждебные элементы, как Холодный, Заушкевич, Верзилов, Кошарниевский. [...]

Членами т[оварищес]тва состояли такие лица как Федоренко, Ницай и т. д. (националисты), Дубровский В. (фашист) и т. д.

Т[оварищес]тво имело тесную связь с «Просвитой» (националистическая организация), так, напр[имер], в протоколе т[оварищес]тва № 5 от 22.02 [19]21 г. читаем: «Один из докладов, приуроченных Шевченко Т.Г., будет читаться от научного т[оварищес]тва, а другой от «Просвиты», третий доклад будет носить академический характер».

Наиболее активный член т[оварищес]тва Федоренко П.К. на собрании т[оварищес]тва 14.03 [19]26 г. читал доклад на тему: «Шевченко как символ», т. е. доклад националистического характера.

Член Черниговского научного товарищества Жданович (он же председатель Губарха) 17.08 [19]22 г. пишет к Черниговскому научному т[оварищес]тву по поводу уничтожения архива Спасо-Преображенского Новгород-Северского монастыря следующее:

«В настоящий момент мы обращаемся в правление филии, как к органу, отражающему и отстаивающему научные принципы, остановить и сосредоточить свое внимание на работе по охране старых украинских реликвий, работе, имеющей огромное значение, едва ли не самое важное, при бедствии, постигшем страну, продолжающемся и не прекратившемся на продолжении пяти лет...»

Гибель украинских памятников – это фатальное бедствие для украинской нации – это бедствие государства без начала, без документальных данных на права культурного своего развития», и в заключении просит: «принять активное участие в работе по охране памятников старой Украины».

Итак, этот явный классовый враг утверждает, что Октябрьская революция есть не что

иное как «бедствие, постигшее страну», что задача националистов была собрать «Памятники Старой Украины» как документы «на право культурного своего развития» (читай на право своей буржуазной националистической соборной государственности).

Тут комментарии излишни. Ясно, что эта буржуазно-националистическая, к[онтр]р[еволюционная] идеология целиком и полностью соответствовала идеологии Заушкевичей, Холодных, Баран-Бутовичей, Федоренков, как руководителей научного т[оварищес]тва.

Цели и идеология «Черниговского научного товарищества» целиком и полностью соответствовали целям и идеологии националистов, белогвардейцев, фашистов. Об этом говорит такой документ:

«Украинской Академии Наук Исторической Секции

Черниговского научного товарищества «На праздник Украинской науки»

Приветствие

Проводя в Чернигове «Праздник Украинской науки», Черниговское научное товарищество душой стремится к Киеву, нашему культурно-историческому центру, с приветствием к своей матери Украинской академии Наук, которая объединяет научные силы всей Соборной Украины в всеукраинском празднике науки и осматривает долгий и тернистый путь нашей науки за последнее столетие, пройденный под руководством преимущественно Киевского центра.

Пусть теперь этот глубокий путь с Советской Украины, которая перешла на национально-культурное строительство, ведет Соборную Украину к светлому Социалистическому будущему.

Ученый секретарь Черниговского научного т[оварищес]тва.

27.03.1926 года Черниговское научное товарищество писало приветствие М.С. Грушевскому, в котором пишут:

«Примите от Черниговского научного т[оварищес]тва приветствие в радостный день для юбилейного праздника 60-й годовщины Вашего рождения и славного 40-летия великой литературно-научной работы [...]. В тех монументальных работах (работы Грушевского) Вы дали фундаментальное обоснование нашей национальной сознательности прав Украины на державное самоопределение [...].»

Итак, Черниговское научное товарищество открыто признает, что программа Грушевских есть их программой, что оно продолжает дело Грушевских, Ефремова, Слабченко «скромно работают» на дело Соборной Украины, а ведь под флагом Соборной Украины все националисты, белогвардейцы, фашисты, шпионы проводят свою зловреднейшую деятельность в борьбе против соввласти.

Характерно, что в архивных материалах т[оварищес]тва выдвигается на первый план не как научное товарищество, а как украинское, так, например, в уставе т[оварищес]тва, подписанном Верзиловым, Заушкевичем, Баран-Бутовичем и др., подчеркивается «Украинское научное товарищество».

Наиактивнейший член т[оварищес]тва, националист Карпович 15.02.1926 года пишет в совет т[оварищес]тва «В Украинском научном товариществе должен быть и украинский язык, а не какой-то жаргон».

В черновике отчета Черниговского научного т[оварищес]тва читаем: «Черниговское научное т[оварищес]тво выросло из дореволюционной Черниговской губернской ученой архивной комиссии, основано в 1920 г. как филия Киевского научного т[оварищес]тва...»

Черниговское научное т[оварищес]тво в миниатюре ставит те же научные цели, что и Всеукраинская академия наук с краеведческим уклоном»...

Так, подтверждается, что Черниговское научное т[оварищес]тво продолжает

дело монархической архивной комиссии, ставит те же цели, что и Академия наук, а всем известно какие цели ставила в свое время Историческая секция ВУАН и какую буржуазно-националистическую работу она проводила, что было выявлено и разгромлено в свое время нашей Партией.

Это же утверждает и наиактивнейший член Черниговского научного товарищества П.К. Федоренко в своей статье «Очерки истории изучения Черниговщины», где он говорит: «Заканчивая историю деятельности архивной комиссии и лиц, которые принимали в ее работе наиболее активное участие, нужно добавить, что последователями архивной комиссии по линии музейной, есть Черниговский Госмузей, по линии архивной – Черниговский Краевой Исторический Архив». (см. «Записки Черниговского научного т[оварищест]ва», – Т. 1 – Чернигов, 1931 г., стр. 31)².

Кроме того, все печатные работы бывш[их] членов Черниговского Научного т[оварищест]ва по своему содержанию националистического порядка.

Источник: Фонд Черниговского научного т[оварищест]ва.

С рукописного подлинника верно: [підпис]

Держархів Чернігівської обл., ф. Р–8840, оп.3, стр.1965, арк.36–43. Копія. Машинопис.

---

1. Не публікується

2. Не публікується.

№ 54

Доповідна записка Лосинівського райкому КП(б)У відділу шкіл Чернігівського обкому КП(б)У про роботу вчителя В.І. Коваленка¹

[1938 р.]²

Учитель Макиевской н[е] п[олной] средней школы Лосиновского района Коваленко Владимир Иванович как учитель себя не оправдал, халатно ставился к повышению своей квалификации, уроки вел плохо, часто приходил на уроки неподготовленным, много пропускал учебных часов, мотивируя болезнью и не подтверждая больничными документами, делал самовольные отлучки, занимался травлей учителей один на одного также натравливал учеников на учителей, говоря, чтоб ученики не слушали учителя, в школе и вне школы, употреблял физические методы воспитания – бил учеников.

Коваленко морально разложенный, пьет, стремился втянуть в пьянство других учителей.

Кроме того, Коваленко выступал на пленуме сельсовета и на открытых парт[ийных] КСМ собраниях с идеализацией троцкизма. Отец Коваленко был осужден к расстрелу за контрреволюционное дело, сам Коваленко арестовывался за помощь отцу.

Райком КП(б)У проверял материалы за Коваленко и считает невозможным оставление его на педработе.

Секретарь Лосиновского
райкома КП(б)У

[підпис]

А. ФЕДОРОВ

*Держархів Чернігівської області, ф. П-470, оп. 4, спр. 1277, арк. 120. Оригінал.
Машинопис.*

-
1. Копію було направлено завідувачу Чернігівського облВНО Тягнісенку.
  2. Датовано за суміжним документом.

№ 55

**Заява І.В. Рябчинської Чернігівському обкому КП(б)У про поновлення її на
посаді вчителя**

[1938 р.]¹

м. Ічня

В 1933 році мене звільнено з посади вчительки Августівської школи Ічнянського району. Увесь час я зверталася до відповідних установ з проханням встановити мене на посаді, а також дати мені документи про час учителювання і кількість зарплати, яку я одержувала за кожний місяць 1932/33 р. для одержання пенсії, так як я вчителювала 25 років. До цього часу ні посади, ні посвідок, ні грошей, які мені Августівська сільрада не виплатила (бо голова Августівської сільради Якуб Уляна розтратила мої гроші, а теперішня голова сільради Приходько Галина мені в цьому відмовляє). Я зверталася до зав[ідувача] відділом народної освіти м. Ічні т. Герасименка, але я до цього часу від нього не одержую ні документів, ні грошей, не дивлячись на те, що облвиконком розпорядився розслідувати мою справу і сплатити мені гроші. По Сталінській конституції безробітних не повинно бути, а також повинно бути чуле відношення партії і до безпартійного, але цього я не бачу і не почуваю від місцевих організацій, а особливо зі сторони зав[ідувача] РОНО гр. Герасименка. Прохаю Вашого розпорядження відносно повернення мені зарплатні за 1932 і [19]33 роки у сумі 555 крб., а також видачі мені посвідок і призначення на посаду, коли я і була вчителька старої школи, то пройшла різні перепідготовки, які радянська влада влаштувала для набуття знань, потрібних для вихователя радянських дітей. Я працюю 25 р., а тепер не можу одержувати посади, не знаю через що.

РЯБЧИНСЬКА Інга Василівна

Згідно:

Держархів Чернігівської області, ф. П. – 470, оп.4, спр.1284, арк.63. Копія. Машинопис.

-
1. Датовано за хронологією справи.

Лист П.Ф. Солодовніка відділу шкіл Чернігівського обкому КП(б)У про поновлення на посаді директора школи

[1938 р.]¹

Тов. Логінов, я у Вас був і говорив з Вами про той випадок, який стався зі мною, але я ще вирішив написати Вам листовно і краще ознайомити Вас з тим дійсним станом. Я працював директором Коровинської н/с школі Недригайлівського району, але в листопаді місяці 1937 р.² Недригайлівський райВНО та РК КП(б)У задумали в Коровинці послати директором бувшого другого секретаря райкому КП(б)У Тимошенка, якого по невідомим причинам знято з райкому. Мені запропонували переходити в Недригайлівську середню школу викладати географію в 5-9 кл[асах], але я відмовився переходити через те, що я по своїй освіті згідно постанови партії та уряду не маю права викладати в середній школі. На мене РК КП(б)У увесь час нажимав про здачу Тимошенку школи і залякували мене тим, що ми тебе переводимо по-хорошому, але, коли ти по-хорошому не здаєш, так ми змушені будемо виносити на бюро рішення про зняття тебе, але пам'ятай, в той момент буде тобі погано. Так мені заявив другий секретар РК КП(б)У Решетняк. А перший секретар РК КП(б)У Хомренко так заявив мені, коли я сказав, що я за те, що ви мене знімаєте буду скаржитися на Вас в обком КП(б)У, так він мені заявив так: «Ну що ж, ти можеш жалітися, але якою ціною воно тобі обійдеться». Так заявив мені Хомренко. Звичайно, що так воно і сталося, мені обходиться дорогою ціною, мене примусили школу здати, на протязі грудня місяця мені не давали роботи, придиралися до всяких дрібниць, не допомагали в роботі, а навпаки гальмували, вишукували всякі обвинувачення, а в більшій мірі пред'являли фіктивні обвинувачення (про ці обвинувачення ознайомитеся в облВНО, які надіслані Недригайлівським РВНО про мене). Я зараз опозорений перед всією громадськістю району. В заключному цього листа я буду Вас дуже прохати ознайомитися в облВНО з матеріалами, які подані на мене, і скласти досить авторитетну комісію, і щоб не було знайомих в районі, і перевірити ці всі факти, бо за ті обвинувачення мене треба виключити з партії і судити, а я ні в чому не винен. Прохаю не відтягати, а зараз зайнятися перевіркою цієї справи, не забудьте про те, що Ви займатиметеся питанням про живу людину, яка ні відчуває за собою тих обвинувачень, які пред'явлені в добавок, що я зараз здав школу. Хотя облВНО вважає мене директором, але факт той, що працює другий директором³.

Згідно:

СОЛОДОВНИК

Держархів Чернігівської області, ф. П. – 470, оп. 4, спр. 1284, арк. 143. Копія. Машинопис.

1. Датовано за хронологією справи.

2. У наказі № 21 завідуючого Недригайлівського РВНО Маковецького від 20 листопада 1937 р. про звільнення з посади П.Ф. Солодовніка зазначалося:

«[...] Як встановлено розслідуванням Коровинської н[еповної] с[ередньої] школи, виконуючи обов'язки директора, Солодовник Павло Федорович не лише не забезпечив ліквідації наслідків ворожої роботи в школі, викритими і заарештованими ворогами народу, а продовжував цю роботу, замість мобілізації колективу на боротьбу з ворожими проявами і наслідками, ворогами народу потурав і складав умови для їх роботи своєю бездіяльністю.

В колективі загискував самокритику, влаштував цькування учителів, що вказували на недоліки в роботі школи. Соцзмагання в школі не організовував. Зірвав обов'язкове загальне навчання, не охопивши 34 чол. дітей та відсіявши в першому кварталі 37 чоловік, значна частина яких виключена без попередження. Учбовою роботою школи Солодовнік не керував.

Внаслідок чого:

1. В школі працювали політично неблагонадійні люди, що руйнували роботу школи – Букшований (бувш[ий] піп), що розвалив роботу в I-II і IV класі.
2. За відсутність контролю з боку директора і зав[ідувача] педу розвалили V-ті класи учительки Труш В. та Бреус В.
3. Виховні роботи в школі абсолютно відсутні, і ні директор, ні завпед не пред'явили жодних намірів в організації її.
4. Абсолютно неможлива дисципліна учнів.
5. Незадовільний % відвідування та низька успішність учнів.
6. Робота в школі не спланована жодним планом.
7. Відсутня будь-яка методробота і допомога молодим учителям.
8. Про стан школи директор нічого не повідомляв і не інформував, чим замазував дійсний стан і погіршував його.

А звідси:

1. За проявлену роботу ворожу зняти з роботи учителя Букшованого (бувш[ого] попа), довести до відому органи НКВС.
2. Зняти за ворожу роботу учительку Труш Віру Дмитрівну (зникла невідомо куди).
3. Зняти [...] приречених учителів, ще не затверджених облВНО.
Бреус та Труш, що зв'язані з ворогами, як встановлено документами, надісланими в РВНО.

4. Зняти з роботи в[иконуючого] о[бов'язки] директора школи Солодовника Павла Федоровича, про його роботу донести до відому бюро РК КП(б)У.

5. Завпеду школи Антоненко Євдокії Федорівні, що своєю бездіяльністю погіршила учбову роботу школи оголосити суворо догану.

6. Знову призначеному директору негайно розгорнути роботу по ліквідації наслідків ворожої роботи, мобілізувати колектив учителів на здійснення вказівок, вказних в акті обстеження школи. *Докладніше див.: Держархів Чернігівської області, ф. П. – 470, оп. 4, спр. 1284, арк. 151– 151зв.*

3. У листі секретаря Недригайлівського райкому КП(б)У Решетняка у відділ шкіл і наук Чернігівського обкому КП(б)У про перевірку фактів, викладених у заяві вчителя П.Ф. Солодовника, зазначалося:

«[...] Недригайлівський райком КП(б)У, перевірюючи заяву учителя, члена партії тов. Солодовника П.Ф., встановлено наступнє:

Тов. Солодовнік П.Ф. працював учителем, а потім директором н[еповної] с[ередньої] школи с. Коровинці Недригайлівського району з 01.1934 по 02.1938 р., в цей же час тов. Солодовнік був парторгом територіальної первинної парторганізації села Коровинці.

Наслідки роботи Коровинської н[еповної] с[ередньої] школи на протязі ряду років були надзвичайно погані, великий був процент неуспішності, погане відвідування учнями школи, в школі серед учительського складу мали місце сварки і т. д. В результаті в цій школі органами НКВС були викриті з бувших учителів вороги народу (3 чол.).

Після викриття в Коровинській н[еповній] с[ередній] школі ворожого кубла, бюро РПК винесено постанову про зняття тов. Солодовніка з роботи директора цієї школи як незабезпечуючого керівництва школою. Постанова бюро РПК ми й зараз рахуємо цілком вірною, і вирішено було його перевести в іншу школу (н[еповну] середню або середню школу) учителем. Політичних звинувачень бюро РПК тов. Солодовнику абсолютно ніяких не пред'явлено.

Зав[ідувачем] РВНО (безпартійний, член ЛКСМУ) Маковецьким в своїм наказі про зняття тов. Солодовніка з роботи директора школи дійсно було допущено неправильний вираз: «Допущення засміченості школи ворожими людьми, зв'язок з ворогами». РВК цей наказ зав[ідувача] РВНО своєчасно відмінив, за що було вказано т. Маковецькому як зав[ідувачу] РВНО, і зобов'язано на зборах учителів району виступити і реабілітувати тов. Солодовника, що було і зроблено.

Що ж торкається справи тов. Солодовніка до тов. Бондаренка, то справа обстоєла так:

Тов. Бондаренко в той час був III секретарем РК КП(б)У, і коли тов. Бондаренко вів переговори з т. Солодовником по справі його переведення в іншу школу, т. Солодовнік дійсно ображав тов. Бондаренка непристойними, навіть словами, за що теж ішла розмова на бюро, і тов. Солодовнику за це бюро РПК вказано, і зараз бюро РК КП(б)У рахує, що це цілком вірно.

Зараз тов. Солодовнік працює учителем Вільшанської середньої школи, він же і парторг Вільшанської територіальної первинної парторганізації. *Докладніше див.: Держархів Чернігівської області, ф. П.– 470, оп. 4, спр. 1284, арк. 177.*

Скарга П.К. Федоренка головному військовому прокурору СРСР щодо перегляду справи та реабілітації

10 вересня 1957 р.

14 октября 1938 года я был арестован в г. Чернигове Черниговским областным управлением НКВД и заключен в местную тюрьму. Во время допросов в НКВД меня подвергли ряду тяжелых воздействий, имевших целью вынудить у меня признание в принадлежности к какой-то антисоветской организации.

Так как я никогда ни к каким партиям не принадлежал и ни в каких антисоветских организациях не участвовал, я твердо и до конца настаивал на том, что я являюсь честным советским гражданином, добросовестно работающим на каждом порученном мне участке работы.

В тюрьме я пробыл около года. По окончании следствия дело мое было направлено сначала в Областной суд, но так как прокурор не нашел в нем состава преступления (о чем мне было объявлено), оно пошло на рассмотрение Особого Совещания при НКВД СССР в Москве. По постановлению Особого Совещания я был в административном порядке выслан в Казахстан и отбыл там в городе Казалинске пятилетнюю административную ссылку (14 октября 1938 г. – 14 октября 1943 г. с зачетом предварительного заключения).

С восстановлением после XX съезда КПСС социалистической законности обращаюсь к Главному военному прокурору Союза ССР с жалобой на необоснованное привлечение меня к уголовной ответственности, с просьбой пересмотреть мое дело и реабилитировать меня.

Со дня моего ареста прошло около 20 лет. Сейчас мне 77 лет. Оглядываясь на пройденный трудовой путь и оценивая свою работу и деятельность с точки зрения полезности их для советского общества и государства, я могу с чистой совестью повторить то, что я говорил 20 лет назад: я считаю себя честным советским гражданином, добросовестно работавшим на всех порученных мне участках работы¹. Где бы я ни работал (до ссылки, во время ссылки и после ссылки) мое отношение к своим обязанностям всегда получало одобрение того коллектива, к которому я принадлежал, о чем свидетельствуют приложенные при этом характеристики и отзывы². Кроме этих документов прилагаю несколько адресов (при необходимости количество их может быть умножено) моих сослуживцев и учеников, которые знают меня и мою работу.

Киев. Владимирская ул. Химико-технологический институт пищевой промышленности им. Микояна.

Недужий Александр Афанасьевич (зав[едующий] кафедрой общей химии).

Его жена Евдокия Ивановна – учительница.

Чернигов. ул. Попудренко, 74. Безноско Марья Александровна – секретарь союза медработников.

П. ФЕДОРЕНКО

*Держархів Чернігівської області, ф. Р – 8840, оп.3, спр.4055, арк.94 – 94 зв. Оригінал.
Рукопис.*

---

1. У автобіографії П.К. Федоренко вказував: «Родился я в семье мещанина в 1880 году. Мой отец жил в

м. Янполе бывшей Черниговской губернии и занимался хлебопашеством. Здесь я получил первоначальное образование: окончил начальную школу и низшую сельскохозяйственную школу (х. Воздвиженск возле Янполя). Влечение к педагогической работе предопределило мой дальнейший путь самообразования.

Я начал с того, что самостоятельно подготовился и выдержал экзамен экстерном на звание учителя начальной школы, а затем, таким же порядком на звание учителя двухклассной сельской школы. Эти звания дали мне возможность начать с 1900 года учительскую работу на Волини, где я проработал в начальных сельских школах 8 лет. За это время, продолжая заниматься самообразованием, я подготовился к экзамену за курс мужской гимназии и успешно выдержал экстерном экзамен на аттестат зрелости при мужской гимназии в г. Остроге на Волини. Это дало мне право поступить в университет. Учился я в Киевском университете сперва на юридическом факультете, но потом перешел на историко-филологический, историческое отделение которого окончил в 1915 году. С 1916 года возобновилась моя педагогическая деятельность. Началась она в Черниговском учительском институте, преобразованном в советское время в Институт народного образования и в последствии в педагогический институт. Здесь я работал около 13 лет преподавателем исторических дисциплин, в течение 5 лет был деканом факультета социального воспитания, а последние 3 года руководителем кафедры истории. Моя педагогическая работа в целом с 1900 по 1916 год охватывает самые разнообразные типы школ, начиная с сельской начальной школы и кончая вузом.

Параллельно с педагогической работой в учебных заведениях я работал, б[ольшей] ч[астью] по совместительству, и в других советских учреждениях. Так в период с 1923 по 1934 год я работал в архивных учреждениях города Чернигова в должности заведующего Черниговского исторического архива и старшего научного работника Областного архивного управления. В 1933 – 1934 гг. был научным сотрудником Черниговского кабинета Академии наук по изучению Полесья.

14 октября 1938 года я был арестован в г. Чернигове Черниговским областным управлением НКВД. С 14 октября 1938 года по 14 октября 1943 года по постановлению Особого совещания при НКВД СССР отбыл административную ссылку в г. Казалинске (Казахстан). Во время ссылки и два года после ссылки я работал преподавателем Казалинского педучилища (1941 – 1945), а, возвратившись после ссылки на Украину, преподавателем Конотопского учительского института (1945 – 1946). С 1946 года по 1954 г. я работал в советских музеях: один год в историко-культурном заповеднике «Киево-Печерская лавра» и 7 лет в Корсунском музее истории Корсунь-Шевченковской битвы в должности заведующего отделом и по совместительству заместителем директора по научной части. С 1 декабря 1954 года я оставил работу (по болезни) и перешел целиком на пенсию.

Во всех учреждениях и вузах, где я работал, как до ссылки, так и после ссылки, я проводил научно-исследовательскую работу, которая отражена в ряде моих печатных работ. По возвращении из ссылки мной напечатаны следующие работы: «Усыпальница Юрия Долгорукого». Под ред. академика Б.Д. Грекова. Изд. Ак. Наук СССР. 1948. – «Рудни (железные заводы) XVI – XIX вв. на территории СССР» («Исторические записки» № 57. 1956 г.: Изд. АН СССР) и другие». *Див. докладніше: Держархів Чернігівської області, ф. Р – 8840, оп.3, спр.4055, арк.95 – 95 зв. Оригінал. Рукопис.*

2. Довідка про педагогічну діяльність П.К. Федоренка, видана Чернігівським інститутом народної освіти 29 липня 1926 р. «Лектор Павло Костів Федоренко на протязі своєї десятирічної служби в Чернігівським інституті: спочатку Учительським, згодом Педагогічним, далі Народної Освіти – факсоцих (з 1916 до 1926 рр. вкл[ючно]) – увесь час був лектором історичних дисциплін; з 1919 до 1924 р. обіймав різночасно посаду декана Педагогічного інституту, потім декана факсоциху, керував роботою Методологічної комісії – 1925 – [19]26 академ[ічного] р[оку] – педагогічно практичною роботою студентів у 1924 – [19]25 ак[адем[ічного] р[оку].

П.К. Федоренко має солідну підготовку до ведення науково-учбової роботи в педагогічній ВУЗі; перевів велику так організаційну, як і методологічно-педагогічну працю, і до цієї роботи, як і до щоденної начальної, він ставився завжди цілком совісно, добре розуміючися на справі і виявляючи властиві йому активність та ініціативу». *Див. докладніше: Держархів Чернігівської області, ф. Р – 8840, оп.3, спр.4055, арк.96. Копія. Рукопис.*

Акт комісії облівділіу НКВС з перевірки наукових робіт П.К. Федоренка від 3 березня 1939 р.: «Комиссии, выделенной Облтоделом НКВД, в составе зав[едующего] кафедрой истории народов СССР Нежинского пединститута т. Сагановского П.А., зав[едующего] кафедрой Черниговского Учит[ельского] Института (истории народов СССР) т. Макарта А.К., зав[едующего] научной частью Черниговского государственного исторического музея т. Левенко А.И. – рассмотрели нижеследующие работы Федоренко П.К.

1. «Грабіж в побуті і праві гетьманщини».
2. «Воронковская сотня Переяславского полка по Румянцевской описи».
3. «О.М. Лазаревский та культурні цінності Чернігівщини».
4. «Декабристи на Чернігівщині після амністії (рукопис)».
5. «Нариси з історії вивчення Чернігівщини».
6. «Завдання вивчення монастирського господарства».
7. «Корисні копалини Чернігівщини».
8. «Система пристосування архівно-технічного процесу до вимог соцбудівництва».
9. «Железно-рудные разработки севера Черниговщины в XVII – XVIII вв.

10. «Могильник с. Горodka, Ровенского уезда, Волынской губернии».

11. «З спірних питань економіки України»,

и нашли, что все эти работы написаны исходя из методологии помещичье-буржуазной историографии.

Федоренко П.К. в этих работах выступает, как верный ученик националистической школы Грушевского, Ефремова, Слабченко и друг[их], задача которых фальсифицировать исторический процесс, доказывать необходимость ориентации Украины на Запад, чтобы таким образом оторвать Украину от Советского Союза.

В работе «Нариси з історії вивчення Чернігівщини» Федоренко по-буржуазному осмислює земське рухання, он пише, що земства являлись революційною силою в боротьбі проти царизму. Так, на стр. 25 читаємо: «Земство треба вважати за одну з легальних організаційних форм, де головним чином і гуртувались нові соціальні групи, і, в першу чергу так званий – «3-й елемент»... Далі автор продовжує: «Ареною, де невпинно точилася боротьба, було між іншим – земство». Таке утвердження є антинаукове, антимарксистське. Земство ніколи революційною силою не виступало. Земство це було ліберальне рухання, яке стояло на позиціях монархії, яке лише боролось за реформи. В цій же роботі автор намагається провести якусь-то зв'язь між земствами і нашою революцією. Так, на стр. 27 Федоренко пише: «[...] цей досвід (т.е. земство – ком[ісія]) набуває ще більшої цінності і ваги тому, що його міцно пов'язано з життєвою практикою в минулому, й, безперечно, треба пов'язати і з сучасним будівництвом». Це також є ворожим утвердженням, яке має на увазі знизити велике значення пролетарської революції. Не треба доказувати, що наша соціалістична революція нічого загального не має з земським ліберально-поміщицьким руханням.

Друга книжка автора «Завдання вивчення монастирського господарства на Чернігівщині» не набагато відрізняється від першої праці. Цю працю Федоренко написав теж, виходячи з позицій націоналістичної ворожої історії. Автор в цій роботі не освітає повністю боротьбу крістьян проти монастиря-поміщика, дуже поверховно в цій роботі показана експлуатація монастирем крістьянства. Відкинувши класову боротьбу крістьян проти монастиря-поміщика, Федоренко таким чином в цій праці також став на буржуазно-націоналістичні позиції.

В роботі «Грабж у побуті і праві гетьманщини» П. Федоренко утверджує:

1. Що після 1648 – 1654 г. наступив період «ізоляції українського х[оз]яїства» (стр. 2). Утвердження історично невірне і політично шкідливе. Воно взято з арсеналу буржуазно-націоналістичної історіографії. Всім добре відомо, що в 1648 – 1654 г. український народ, в результаті героїчної боротьби, звільнився від польсько-шляхетського ярма і Україна була приєднана до Росії. Це приєднання мало велике прогресивне значення для українського народу і для дальнішого господарського і культурного розвитку України. «Ізоляція» України після приєднання до Росії – це вигадка українських буржуазних націоналістів, яку вони намагаються використовувати для історичного «обґрунтування» своєї ворожої діяльності, направленої на відокремлення Советської України від СРСР.

2. В цій же праці висунуто утвердження про «труднощі» господарського розвитку України, а також про те, що на Україні розвивалась торгівля, переважно з Західною Європою і особливо з Польщею (стр. 18).

3. Невірне і теоретично неграмотне утвердження про те, що нестача грошей привела до того, що «гроші стали товаром, їх старанно ховали і закопували в землю, і, значить, піднімали їх цінність» (стр. 3).

В рукописі «Декабристи на Чернігівщині після амністії» повністю не дано лєнінської оцінки декабристського рухання і ролі декабристів. Подаються тільки архівні дані про перебування декабристів С. Волконського, Поджіо, С. Трубецького і Бриґідена на Чернігівщині після 1857 г.

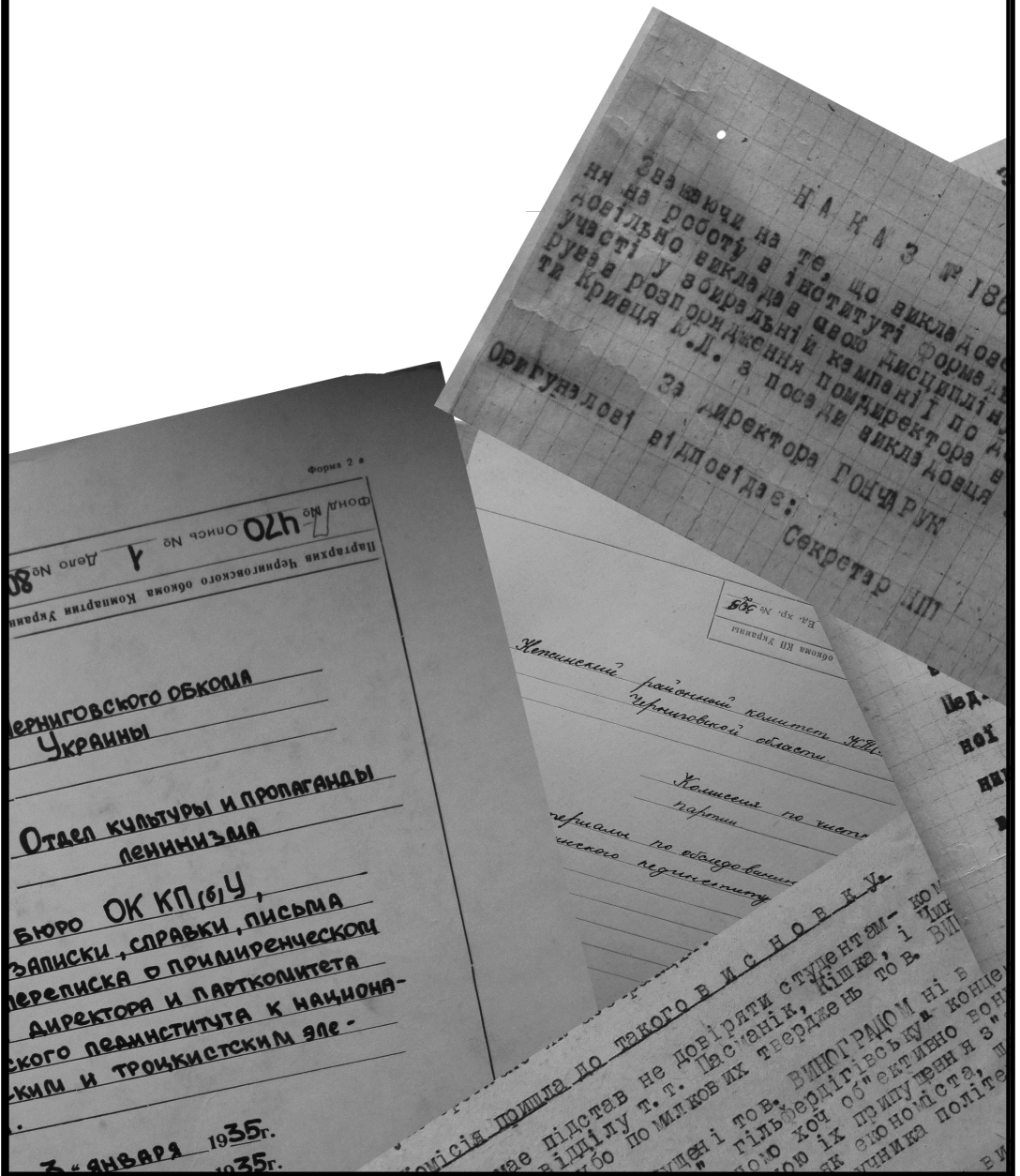
В роботі «Воронківська сотня Переяславського полку по Румянцевській описі», напечатанній в XII випуску «Трудов Полтавської наукової архівної комісії» в 1915 г. на ст. 8 – 9 П. Федоренко пише, що «...Румянцев головною метою описи виставляє благо народу... Істинні цілі описи виставляють інтереси держави взагалі... благо народу... грало роль постолюку, оскільки інтереси народу збігаються з інтересами державними взагалі». Автор ні одним словом не говорить про те, що Румянцевська перепис була направлена на дальніший закріплення крістьян України і посилення їх експлуатації поміщиками.

В роботі «З спірних питань економіки України» Федоренко, рецензуючи книгу М. Слабченко «Організація господарства України від Хмельниччини до світової війни», тт. I, II, III, IV, висказує наступні невірні і шкідливі утвердження. Касаючись періодом історії України XVII століття, Федоренко зменшує визвольну боротьбу українського народу проти гніту польської шляхти і зменшує прогресивне значення цієї героїчної боротьби. В кінці цієї роботи Федоренко пише: «І тому було б бажано, щоб автор питанням перевірки марксистської теорії на матеріалі української історії присвятив спеціальну книгу» (стр. 33).

Таким чином, марксизм – це правильна величезна теорія, з допомогою якої тільки і можна вивчити і зрозуміти історію України, по утвердженню Федоренко, повинен бути ще перевірений на матеріалах української історії. Це утвердження Федоренко є невірне і вороже марксизму. Див. докладніше: *Держархів Чернігівської області, ф. Р – 8840, оп.3, спр.4055, арк. 180 – 182. Копія. Машинопис.*

Розділ II

Нариси про репресованих

Олександр Коваленко, Сергій Токарєв, Світлана Рой

РЕПРЕСІЇ ПРОТИ ВИКЛАДАЧІВ ТА СПІВРОБІТНИКІВ НІЖИНЬСЬКОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ У 20 – 30-х рр. ХХ ст.

Репресії 1920 – 1930-х рр. торкнулися представників практично усіх верств населення. Особливу увагу спецслужб було прикуто до представників вищої школи. У переважній більшості вони здобули освіту в дореволюційний період і традиційно користувалися повагою й авторитетом серед населення. Ці обставини робили освітян потенційно небезпечними для сталінського режиму, відтак, вища школа в Україні цілком закономірно потрапила під приціл репресивно-каральних органів¹. У цьому контексті значний інтерес становить з'ясування механізмів фабрикації кримінальних справ за політичними статтями та подальшого кримінального провадження щодо викладачів і співробітників Ніжинської вищої школи. Зауважимо, що протягом 1920 – 1930-х рр. Ніжинська вища школа неодноразово зазнавала реорганізації. У 1920 р. на базі Історико-філологічного інституту князя Безбородька було створено Науково-педагогічний інститут, реорганізований у 1921 р. у Ніжинський інститут народної освіти. У 1930 р. навчальний заклад було перетворено у Ніжинський інститут соціального виховання, а в 1934 р. – у Ніжинський педагогічний інститут.

Складні й суперечливі процеси у суспільно-політичному й науковому житті України безпосередньо позначилися на діяльності Науково-дослідної кафедри історії культури та мови – елітного підрозділу Ніжинського інституту народної освіти – вже у перші роки радянської влади. Так, наприкінці травня 1923 р. відбулося спільне засідання кафедри з колишніми червоними партизанами Ніжинщини. Під тиском місцевого Істпарту співробітники кафедри М. Бережков, Г. Максимович і О. Покровський змушені були погодитися на включення до тематики досліджень вивчення історії партизанського руху 1918 – 1919 рр. Усупереч рішенню спільних засідань кафедри про обрання співробітників або аспірантів, керівництво наукового сектору Укрголовпрофосу щоразу зволікало з їх затвердженням, іноді взагалі відхиляючи запропоновані кандидатури, а також втручалось у науково-дослідну роботу кафедри. Під загрозою закриття теми або навіть штатного скорочення необхідно було актуалізувати тематику досліджень співробітників кафедри, прилаштувати її до потреб радянського будівництва².

У середині липня 1923 р. Укрголовпрофос здійснив перевірку науково-дослідних кафедр України, в ході якої було з'ясовано, буцімто Ніжинська науково-дослідна кафедра займається розробкою неактуальних проблем. Зважаючи на «малоактуальність проблем, поставлених на розрешення кафедри», її тимчасово було позбавлено державного фінансування³. Зокрема, чиновники Укрголовпрофосу визнали «шкідливою і зовсім непотрібною для пролетарської держави» наукову тему аспіранта К. Штеппи «Віра в демонів в античному суспільстві II ст. християнської ери», якого було відраховано з аспірантури. Щоправда, згодом його усе ж поновили в аспірантурі, але молодому науковцю довелося пройти «ідеологічну чистку»: в присутності інспектора Ніжинського окружного відділу народної освіти члени кафедри заслухали «каяття» К. Штеппи щодо власних немарксистських поглядів. Під тиском обставин він змушений був визнати, що «цей розвиток йшов у нього від поклоніння чистій науці і переконання в тому, що [...] наука повинна служити інтересам життя, інтересам класів»⁴.

Чергова перевірка роботи науково-дослідних кафедр України наприкінці 1924 р. фактично перетворилася у чистку їхнього особового складу. Особлива увага приділялася роботі «старої» професури та аспірантів. Плани аспірантів Науково-дослідної кафедри історії культури та мови Ніжинського інституту народної освіти А. Єршова, В. Євфимовського, В. Дубровського

коригувались у процесі роботи: в них з'явилась марксистська фразеологія, звіти про опрацьовану марксистську літературу при підготовці до складання «соціально-економічного мінімуму». Тим не менше, затримка зі складанням цього іспиту призвела до відрахування з аспірантури В. Дубровського та В. Євфимовського. Під час цієї перевірки ледь не був позбавлений роботи відомий історик професор М. Бережков, якого ректор Ніжинського ІНО М. Куїс звинуватив «в ідеалізмі». М. Бережкова усе ж залишили на посаді, хоча з протоколу було викреслене рішення про визнання цінності його робіт⁵.

За вимогами нового «Положення про аспірантуру» з 1926 р. Науково-дослідна кафедра історії культури та мови запровадила вступні колоквиуми до аспірантури, де визначальним вважалося володіння «марксистським мінімумом», а під час зарахування перевага почала надаватися членам партії або комсомольцям. При визначенні тем промоційних робіт на перший план почав виступати ідеологічний чинник, руйнуючи тим самим процес складання в межах кафедри неформальних наукових утворень на зразок наукових шкіл. Яскравою ілюстрацією цього може слугувати відмова зарахувати аспірантом Ю. Оландера, що мав непогані шанси продовжити в якості аспіранта кафедри свої студії з візантійської історії, позаяк у нього не виявили володіння «марксовою методою», натомість до аспірантури було зараховано комсомолку М. Калюжко⁶.

На початку 1930 р. відбулася спільна нарада Наркомосу, Наркомзему та Наркомозу УСРР, на якій було вирішено ліквідувати дрібні науково-дослідні установи, зібравши їх рештки у кількох значних регіональних наукових центрах. Водночас у пресі з ініціативи народного комісара освіти М. Скрипника розпочалася дискусія про відповідність діяльності науково-дослідних установ і підготовлених ними кадрів вимогам «культурного будівництва». Чутки про розформування Науково-дослідної кафедри історії культури та мови Ніжинського інституту народної освіти змусили її керівника В. Резанова звернутися перед початком 1930 – 1931 академічного року безпосередньо до Укрнауки за роз'ясненнями. Виявилось, що ці чутки мали під собою реальне підґрунтя, оскільки на підставі рішення Укрнауки кафедра незабаром була розформована⁷.

Аналіз матеріалів архівно-кримінальних справ дозволяє виділити дві хвилі репресій проти викладачів Ніжинської вищої школи. Перша з них припала на кінець 1920-х – початок 1930-х рр. і хронологічно збіглася з Голодомором 1932 – 1933 рр. Одним з перших привернув до себе увагу М. Бережков. У щоденнику він зауважив: «Професор російської історії має право бути «самим по собі», для нього будь-яка з партій не є цілком придатною». Звісно, такі погляди вченого викликали на його адресу звинувачення в «ідеалізмі» та «методологічних збоченнях». Особливо нищівній критиці М. Бережкова було піддано на початку 1930-х рр., коли у країні розгорнулося справжнє «полювання на відьом». Напевно, тільки надто похилий вік урятував його від арешту⁸.

У поле зору радянських спецслужб потрапив і відомий архівіст, колишній студент і аспірант секції історії України Науково-дослідної кафедри історії культури та мови В. Євфимовський. Ділові та особисті контакти з академіком М. Грушевським, які, на думку сучасних дослідників, дають підстави для зарахування науковця до «київської школи» М. Грушевського, привернули увагу до його особи співробітників ДПУ. Є відомості про те, що з 1929 р. він перебував на оперативному обліку ДПУ як «буржуазний націоналіст». На початку 1930-х рр. В. Євфимовського було звільнено з посади архівіста Харківського центрального історичного архіву за звинуваченням в ідеологічних збоченнях: мовляв «серйозно і глибоко» не працював «над опануванням марксистсько-ленінської методології». З огляду на політичні переслідування вчений змушений був переїхати до Новгородка, а невдовзі – до Ленінграда⁹.

1 жовтня 1929 р. агенти ДПУ заарештували викладача Ніжинського інституту народної освіти, дослідника історії української літератури П. Одарченка. В офіційному обвинуваченні у його справі зазначалося: «П.В. Одарченко обвиняється в принадлежности к контрреволюционной организации, ставящей своей целью свержение советской власти и восстановление Самостийной Украины». На час слідства у справі, яке тривало півроку, вчений утримувався під арештом у Ніжинській в'язниці. П. Одарченко був засуджений до трирічного заслання в Алма-Ату, яке у 1933 р. було продовжене ще на 3 роки. Після звільнення під час Другої світової війни вчений емігрував до Польщі, згодом перебрався до Німеччини і зрештою опинився у США, де під егідою Української вільної академії наук і Наукового товариства ім. Шевченка видав численні дослідження з літературознавства¹⁰.

Трагічна доля спіткала професора Ніжинського інституту народної освіти, відомого фахівця з історії національних меншин України, чеха за національністю Є. Рихліка. Наприкінці 1930 – на початку 1931 р. ДПУ почало широкомасштабну кампанію щодо «викорінення у країні розгалуженої шпигунської мережі чеської шпигунської організації», у зв'язку з чим 14 грудня 1930 р. професор був звинувачений у співробітництві з чеською розвідкою і заарештований як «агент зв'язку»¹¹. У ніч з 2 на 3 січня 1931 р. у його квартирі провели обшук, а згодом під конвоєм доставили до Харкова. Слідство у справі тривало протягом шести місяців. Розчавлений морально й фізично, Є. Рихлік визнав усе, що від нього вимагали, категорично відкинувши при цьому звинувачення у шпигунстві. Судова трійка при колегії ДПУ УСРР 15 червня 1931 р. засудила вченого до 10 років концтаборів. 23 липня 1931 р. Є. Рихліка разом із групою ув'язнених відправили в Темніковський табір у Тотьмі, де він працював на лісозаготівлі, а потім потрапив у Маріїнське відділення Сиблагу, де його було залучено спочатку на польових, а згодом на вантажних роботах. Остання звістка про Є. Рихліка надійшла з табору, дислокованого в районі станції Медвежа Гора Мурманської області¹². Рідні професора добивалися його помилування і дострокового звільнення. Але на клопотання, порушеному у 1937 р., була поставлена резолюція: «Досрочное освобождение нежелательно»¹³. Незабаром родина вченого отримала повідомлення про його смерть. Щоправда, обставини загибелі і місце поховання Є. Рихліка на сьогодні залишаються невідомими. Ймовірно, що він став жертвою масового розстрілу в'язнів, що відбувся між 27 жовтня і 4 листопада 1937 р., і знайшов останній притулок у братській могилі поблизу озера Онега під Медвеж'єгорськом, виявленій у 1997 р. 30 грудня 1958 р. після перевірки і перегляду кримінальної справи Є. Рихліка за клопотанням його сина Військовий трибунал Київського військового округу скасував постанову судової трійки при Колегії ДПУ від 15 червня 1931 р. і припинив справу за недоведеністю звинувачення¹⁴.

У березні 1931 р. у зв'язку зі сфабрикованим звинуваченням у причетності до «повстанської контрреволюційної організації» був заарештований співробітник Науково-дослідної кафедри історії культури та мови Ніжинського інституту народної освіти, відомий фахівець із середньовічної та ранньомодерної історії України А. Єршов¹⁵. Близько півроку вчений перебував під вартою у Ніжині і Києві, але наприкінці 1931 р. був звільнений за браком доказів його «злочинної» діяльності. Того ж таки року А. Єршов перебрався до Харкова і влаштувався на посаду наукового співробітника Інституту історії української культури, створеного у Харкові під керівництвом академіка Д. Багалія¹⁶. У листопаді 1935 р. А. Єршова було звільнено з посади завідувача відділу феодалізму Харківського історичного музею «за ідейне незабезпечення у науково-експозиційній роботі марксистсько-ленінської методології, за прояви буржуазного об'єктивізму, намагання в замаскованій формі протягувати буржуазно-націоналістичні концепції». У січні 1936 р. після втручання Наркомосвіти А. Єршова було поновлено на роботі, але становище його залишалось непевним. 27 жовтня 1937 р. його було

заарештовано і взято під варту. Після допиту і «викривальних» свідчень колег А. Єршова по музею справа була передана на розгляд «трійки» при управлінні НКВС по Харківській області. 11 січня 1938 р. А. Єршов був розстріляний як «ворог народу». У травні 1958 р. за поданням прокурора Харківської області президія Харківського обласного суду ухвалила скасувати постанову «трійки» і закрити справу А. Єршова за відсутністю складу злочину¹⁷.

Водночас керівництво Ніжинської вищої школи розгорнуло роботу по «очищенню» викладацького складу. Як негативний момент у роботі кафедр було відзначено «нерозуміння окремими їх членами ленінського етапу в науках та неуважне ставлення до озброєння марксистсько-ленінською методологією». Зокрема, 11 лютого 1932 р. на засіданні кафедри історії народів СРСР М. Петровський виступив з доповіддю «Лист т. Сталіна й завдання історичної науки. Критика минулої продукції кафедри», в якій змушений був піддати критиці власний науковий доробок. Згодом вченому неодноразово закидали використання праць М. Грушевського, В. Липинського та інших «буржуазних націоналістів» і некритичне ставлення до їх поглядів. М. Петровський змушений був у відповідь «каятися» у власних наукових «помилках».

3 липня 1933 р. пленум Ніжинського райкому КП(б)У вказав на прояви «гнилого лібералізму» у «Записках Ніжинського інституту соціального виховання», що виходили під редакцією М. Петровського. Слідом за цим Чернігівське обласне бюро КП(б)У 13 серпня 1933 р. ухвалило постанову про науково-видавничу діяльність інституту, в якій було засуджено діяльність його керівництва. 22 серпня усним розпорядженням директора інституту С. Поради М. Петровського було звільнено з посади редактора «Записок Ніжинського інституту соціального виховання». У наказі від 6 вересня «Про перебудову науково-видавничої роботи інституту» М. Петровського було затавровано як «класово-ворожий елемент», який за «ура-марксистською фразеологією» маскував націоналістичні концепції. Його публікації були визнані «яскравим виявом націоналізму», «еклектичною мішаниною різних націоналістичних поглядів»¹⁸.

У другій половині 1933 р. для перевірки Ніжинського інституту соціального виховання була направлена комісія ЦК КП(б)У на чолі з М. Маджаровим, що мала на меті виявити у вищій «контрреволюційній й націоналістичній елементи». Під час роботи члени комісії виявили, що «націоналістичні ідеї» особливо яскраво проявилися на сторінках «Записок» інституту: «Завдяки відсутності більшовицької пильності та наявності гнилого лібералізму [...] класовий ворог, контрреволюційні націоналісти Рихлік, Ненадкевич, Каратаєв, Штеппа, Петровський, Резанов, Руткевич, Колубовський і багато інших безперешкодно вели на сторінках «Записок» контрреволюційну пропаганду націоналістичних ідей (теорія безбуржуазності української нації, зведення історичного процесу України до дій окремих осіб козацької старшини, ідеалізація козацької старшини, пропаганда фашистських концепцій з педагогіки, літературознавства)».

Дописувачі «Записок» буцімто «вдало маскували» ці ідеї марксистською фразеологією. Натомість керівництво інституту не лише «не викривало класового ворога», але й «саме припускалося в [наукових] роботах великих помилок». Так, директора інституту С. Пораду звинуватили у використанні позитивного відгуку професора І. Крип'якевича про діяльність Ніжинського інституту соціального виховання, уміщеного у 1932 р. у «Записках Наукового товариства імені Шевченка».

Нищівній критиці піддавалася навчальна робота зі студентами. Було, зокрема, виявлено «багато шкоди в поданні фактичного матеріалу й гальмування підготовки радянських фахівців». Особливо прискіпливо розбиралася робота окремих підрозділів вишу. Викладачів кафедри історії народів СРСР звинуватили у «відсутності змобілізованості комуністів на боротьбу з буржуазними теоріями», «ліберальному ставленні до критики буржуазно-націоналістичних

концепцій»¹⁹. Зокрема, у націоналізмі звинуватили щойно призначеного викладача кафедри історії народів СРСР Л. Окіншевича, колишнього заступника секретаря соціально-економічного відділу та співробітника Комісії західноруського і українського права ВУАН, якому довелося в Ніжині викладати «контрверсійний, а за умови того часу небезпечний, курс історії України». Вже наприкінці листопада 1933 р. адміністрація навчального закладу була вимушена відреагувати на тяжкі звинувачення і звільнити Л. Окіншевича з роботи²⁰. Науковцю інкримінувалося те, що він у своїх лекціях виступав за незалежність України і її вихід з СРСР, був зв'язковим між українськими і білоруськими націоналістами, пропагував націоналістичні ідеї М. Грушевського та М. Слабченка, прославляв Б. Хмельницького та інших українських гетьманів, викладав курс за схемою М. Покровського²¹.

У націоналізмі звинуватили завідувача кафедри історії народів СРСР професора М. Петровського. У наказі по інституту від 6 вересня 1933 р. зазначалося: «У своїх працях Петровський проводить концепцію безкласовості українського історичного процесу. Його праці характеризуються яскраво виявленим націоналізмом, нагромадженням найдрібніших фактів і безпорадністю щодо ширших самостійних узагальнень. Так, наприклад, у своїй праці із життя Петра Дорошенка на Московщині Микола Петровський навіть дріб'язкові факти використовує для обґрунтування контрреволюційної теорії безкласовості історичного процесу, для популяризації гетьмана Петра Дорошенка, одного з ватажків українських феодалів – козацької старшини XVII віку».

Робота вченого «Нариси історії України XVII – початку XVIII ст.» інтерпретувалася як «націоналістична розвідка», «що ідеалізує Самовидця та козацьку старшину, затушовує класові протиріччя між козацькою старшиною й козацько-селянськими масами, а в цілому пропагує концепцію безкласовості українського історичного процесу. Безкласовість українського історичного процесу є центральним стрижнем у працях Петровського щодо революції 1648 р.».

«Обтяжуючою обставиною» стала також позитивна оцінка наукового доробку М. Петровського «одним із найреакційніших органів закордонної контрреволюції» – «Записками Чину св. Василя Великого». Професор М. Петровський змушений був виступати із самокритикою на засіданні кафедри та у пресі, але закиди на його адресу не припинялися через «відсутність дійсної критики своїх попередніх позицій і прагнення до перебудови в усій своїй роботі»²².

Викладачку кафедри М. Калюжко – фахівця зі всесвітньої історії – критикували за те, що залишилася «осторонь боротьби проти буржуазно-націоналістичних концепцій М. Петровського і Л. Окіншевича». Ситуацію ускладнила інформація про «вороже» соціальне походження М. Калюжко (донька торговця), що було виявлено під час чистки 1929 р. Саме соціальним походженням члени комісії мотивували брак активності члена партії М. Калюжко у політико-господарських кампаніях, «примиренську позицію» до «буржуазно-націоналістичних елементів».

У висновку комісії зазначалося: «Студентство не озброєне знанням історичних дисциплін і займає досить неактивну роль у боротьбі з класовим ворогом на історичному фронті. Кафедра історії потребує негайного очищення від ворожого елемента та зміцнення партійно витриманим керівництвом і викладацькими силами».

Подібне «неповне забезпечення партійної дисципліни» було виявлене й на кафедрі економіки. Воно «проявилось як в ідеологічних помилках на сторінках «Записок», так і в організації навчального процесу. Наприклад, завідувача кафедри професора М. Руткевича – автора статті «Суб'єктивна психологічна теорія надвиробництва» – було звинувачено у пропаганді «антиленінської теорії криз». Також у 1931 – 1932 навчальному році при підготовці

курсу лекцій з політекономії М. Руткевич виключив теми, що стосувалися «критики буржуазних, соціал-фашистських, правоопортуністичних концепцій, пропаганди ленінізму в політекономії». Членів інститутської парторганізації обвинувачували у «невикритті цього класового ворога», «створенні йому всіх належних умов для роботи» в педінституті.

Доцент Виноград був звинувачений у тому, що він «не забезпечує правильного партійного викладання політекономії, роблячи антиленінські перекирчення при проходженні курсу». Також комісія зафіксувала, що під час розробки теми «Загальна криза капіталізму», аналізуючи прихід до влади в Німеччині нацистів, він звинуватив у цьому тамтешню компартію, назвавши її членів «шляпами з партійними квитками в кишені». На думку членів комісії, «правильна» робота кафедри можлива лише за умов зміцнення її «витриманим» керівником, оскільки вона «зі значним запізненням виступає на шлях викриття класового ворога». Серед інших пропозицій пролунала думка про перегляд навчальної програми, планів, тематики дипломних робіт, семінарів; «озброєння» студентів «марксистсько-ленінським економічним вченням»; забезпечення викладання історії економічних учень та економічної статистики; перевантаження молодих викладачів-комуністів громадськими обов'язками; забезпечення можливості підвищення кваліфікації шляхом проходження курсів перепідготовки.

Значно менше ідеологічних «помилко» комісія виявила на кафедрі діалектичного матеріалізму. Цей структурний підрозділ начебто завинив лише в тому, що дав можливість «класовому ворогові безперешкодно орудувати в інституті», допустивши «перекирчення по лінії наукової продукції комуністів-викладачів». Кафедра також із запізненням вступила на шлях «дійсного виправлення допущених перекирчень».

15 грудня 1933 р., заслухавши доповідь комісії ЦК КП(б)У про діяльність Ніжинського інституту соціального виховання, бюро райкому КП(б)У ухвалило резолюцію (цитуюмо констатуючу частину повністю):

«1) За незабезпечення повної перебудови роботи у світлі ухвал червеневого пленуму КП(б)У, ухвал облбюро від 18 серпня 1933 р., пленуму райкому КП(б)У від 3 липня (1933 р.) та бюро від 28 серпня (1933 р.) за недостатню класову пильність щодо боротьби з буржуазно-націоналістичними елементами – бюро партосередку інституту розпустити;

2) директора інституту товариша Пораду, що припустив притуплення класової пильності, не вів достатньої більшовицької боротьби з буржуазно-націоналістичними елементами, не мобілізував педагогічний та студентський колектив на подальше викриття буржуазно-націоналістичних елементів, на їх цілковитий розгром, що не перебудував всієї роботи інституту у світлі ухвал облбюро КП(б)У від 13 серпня, просити облбюро КП(б)У з роботи директора зняти.

Вивести товариша Пораду зі складу пленуму РК та із кандидатів у члени РК КП(б)У, поставивши це рішення на затвердження пленуму РК КП(б)У;

3) за незабезпечення до цього часу самокритичного огляду друкованої продукції, яка була вміщена у «Записках Ніжинського інституту народної освіти», товариша Винограда з роботи редактора «Записок» зняти, а за припущення перекирчень при викладі політекономії та недостатню підготовку до лекцій – оголосити догану. Запропонувати директору інституту зняти товариша Винограда з роботи на економічному відділі;

4) зобов'язати директора інституту зняти з роботи завідуючого соціально-економічного відділу товариша Щербину, який не забезпечив контролю за викладанням соціально-економічних дисциплін;

5) зобов'язати директора інституту зняти з роботи завідуючого біологічного відділу К. Временного, який не забезпечив педагогічної роботи біологічного відділу та сам недостатньо

підготовлений до читання лекцій;

6) зобов'язати партосередок та культпропвідділ РК КП(б)У розвантажити товаришів Пирогова та Бутка від будь-яких партійних та громадських навантажень, затвердити товариша Пирогова відповідальним редактором «Записок Ніжинського інституту соціального виховання» та запропонувати культпропвідділу РК КП(б)У разом із бюро партосередку підібрати склад редакції з перевірених членів партії та подати на затвердження РК КП(б)У;

7) товариш Калюжко – доцент інституту (дочка торговця), яка має сувору догану за приховування соціального походження, що проявляла опортунізм та примиренство до буржуазно-націоналістичних концепцій в окремих членів кафедри, не сигналізувала перед РК КП(б)У і партосередком про стан історичної кафедри – з лав партії виключити;

8) керівника політгодин товариша Фесенка, що припустив у своїй роботі прояви буржуазного націоналізму – з лав партії виключити;

9) так званий «історичний відділ» при музеї, що міститься у приміщенні Ніжинського інституту професійної освіти, а за своєю суттю є явно буржуазно-націоналістичним – закрити, запропонувати завідуючому наросвіти товаришу Шевченку звільнити з роботи завідувача музею товариша Лапу;

10) зобов'язати дирекцію інституту, партосередок, фракцію СНР та фракцію МК повести роботу на подальше викриття буржуазно-націоналістичних елементів та цілковите очищення інституту від класово-ворожих елементів як серед професорсько-викладацького складу, так і серед студентства та мобілізувати студентсько-педагогічний колектив на більшовицьку боротьбу за цілковите виконання ухвал серпневого та листопадового пленумів ЦКК і ЦК КП(б)У та ухвал облбюро КП(б)У від 13 серпня 1933 р.;

11) доручити завідуючому культпропвідділу РПК товаришу Даньку разом із дирекцією інституту підібрати відповідні кандидатури для викладання в НПП та просити облбюро КП(б)У та культпропвідділ ЦК КП(б)У надіслати керівників економічної, історичної та літературної кафедр;

12) запропонувати фракціям СНР та МК організувати конкретну допомогу старій професурі, що щиро намагається озброїтись марксистсько-ленінською теорією та посилити політико-виховну роботу серед членів СНР;

13) зобов'язати директора інституту, бюро партосередку, профком рішуче висувати на наукову роботу перевірених комуністів, комсомольців і позапартійних робітників та колгоспників зі студентів, що закінчують у цьому році НПП, створюючи їм належні умови для підвищення теоретичного рівня»²³.

«Прорахунки», виявлені партійними функціонерами в роботі ніжинських науковців та викладачів, призвели до масових звільнень у 1933 р. за звинуваченнями в «українському буржуазному націоналізмі» та «шкідництві». Так, викладачеві російської мови Каратаєву закидали саме «шкідництво». Наказом директора Ніжинського інституту соціального виховання від 19 серпня 1933 р. його звільнили з посади.

Професорові Є. Ненадкевичу інкримінували «зв'язки з організацією СБУ» під час його роботи у Житомирському інституті соціального виховання, «проведення антирадянської націоналістичної лінії у викладанні української літератури в Ніжинському інституті соціального виховання». Як наслідок, 1 вересня 1933 р. Є. Ненадкевича звільнили з посади професора.

Тавро «націоналіста» партійні керманічі наліпили завідувачу кафедри мовознавства І. Павловському, який нібито «відстоював буржуазно-націоналістичні погляди» при плануванні навчальної роботи кафедри, у тематиці дипломних робіт, наукових дослідженнях.

Політичні звинувачення висловлювалися й на адресу кафедри фізики, колектив якої

«не зробив відповідних висновків із рішень червневого пленуму ЦК КП(б)У та постанови Чернігівського облбюро КП(б)У».

У грудні 1933 р. було звільнено з посад завідувача кафедри історії народів СРСР М. Петровського, викладача цієї ж кафедри Л. Окіншевича, завідувача кафедри мовознавства І. Павловського, керівника історико-економічного відділу факультету соціального виховання В. Щербину та викладача хімії К. Кремінного, розпущено редколегію «Наукових записок Ніжинського інституту соціального виховання».

Численні звинувачення змушували викладачів і науковців каятися в неіснуючих гріхах. Так, викладач української мови М. Ладухін визнавав, що в наукових працях, надрукованих протягом 1930 – 1932 рр., він «припустився великих методологічних помилок – вияв гнилого лібералізму по відношенню до таких буржуазно-націоналістичних мовознавців, як Курило, некритичне використання їх праць, апологетики Скрипника як ортодоксального марксиста». Він відмежовувався від власного наукового доробку, заявляв, що підготував до друку «нові статті, де розглядаю і піддаю гострій критиці і свої попередні твердження в попередніх статтях». Однак, попри визнання своїх помилок, 31 липня 1934 р. М. Ладухіна також усунули від викладацької діяльності²⁴.

Водночас у Ніжинському інституті соціального виховання в рамках партійної чистки розгорнулася кампанія з виключення викладачів з КП(б)У. Так, Чернігівський обком у 1933 р. оголосив сувору догану з попередженням, а потім виключив з партії вже колишнього директора інституту С. Пораду. Серед іншого, його звинуватили в тому, що впродовж 1930 – 1933 рр. він очолював «націоналістичне угруповання в навчальному закладі». Йому також закидали створення умов для діяльності «націоналістів» в інституті, висування їх на керівні посади, де вони начебто провадили «шкідницьку роботу» у викладацькій діяльності та при виданні наукових праць. Серед членів цієї групи фігурували знані історики А. Єршов, Л. Окіншевич, М. Петровський, які «преподносили і преподавали курс істории за Яворским, Грушевским, пропагандировали гетманскую державность, проводили теории бесклассовости исторического процесса на Украине, идеализировали казацкую старшину. В своем преподавании пропагандировали отрыв Советской Украины от Советского Союза [...] для проработки в учебе рекомендовали литературу СВУ, идеализировали Шевченко, ни слова не говорили о Ленине и Сталине». Іншими пунктами звинувачення на адресу С. Поради стали введення в оману місцевого райкому КП(б)У щодо успіхів інституту та фінансові зловживання.

Завідувача навчальної частини О. Тихого 1934 р. виключили з партії передусім як «сина куркуля» й учасника товариства «Просвіта» у 1919 – 1921 рр. Йому також інкримінували підтримку «націоналістично налаштованої частини професорів», фальсифікацію результатів діяльності інституту, невиконання планів з курсу соціально-економічних дисциплін та історії. За подібними звинуваченнями було звільнено й помічника директора з господарської частини В. Гончарука²⁵.

Наступна хвиля репресій проти керівництва та викладачів Ніжинської вищої школи прокотилася за доби «Великого терору». Поштовхом до початку нової хвилі репресій 1937 – 1938 рр. стало рішення серпневого (1937 р.) пленуму ЦК КП(б)У про необхідність викриття учасників «антирадянської української націоналістичної організації» на місцях. Пік арештів припав на кінець 1937 – початок 1938 рр. Головною метою діяльності співробітників місцевого апарату УНКВС по Чернігівській області була фабрикація справ про начебто існування в інституті «розгалуженої шпигунської мережі» та «контрреволюційної націоналістичної організації».

Зокрема, широкого розголосу набула так звана «справа Литвинова – Загребського».

Ключовою особою цього процесу був ректор Ніжинського педагогічного інституту М. Загрецький, призначений на цю посаду у 1935 р. На нього були написані численні доноси, які містили звинувачення у шкідницькій діяльності. Один з колишніх викладачів педінституту Я. Гончаренко у листі до ЦК КП(б)У вказав: «2 июня 1937 г. я поставил в известность Нежинский райотдел НКВД и районный парткомитет о некоторых фактах, имеющих место в педагогическом институте. На мой взгляд, директор института Загрецкий реализует контрреволюционные установки в практике руководства института, который выражается в подборе кадров. В отношении подбора кадров следует отметить: 1. Зав[едующий] учебной частью Даденков, бывший директор Радомыслинской гимназии (о нем может сообщить тов. Лозинский, работающий в колонии НКВД в Броварах). 2. Руководитель кафедры литературы Сайко был членом «Плуга», руководимого Пилипенко. В книге «10 років української літератури» – редакция Пилипенко, помещен портрет Сайко. Сайко имел личные связи с врагами народа Шаблювским, Колесниковым, Костенко, Дорошкевичем и котировался в этих кругах очень высоко (известно это мне лично по работе в Институте литературоведения в 1931–1933 гг.). 3. Ассистент украинской литературы Дубина был связан с врагом народа Йосипчуком. 4. Фохт – преподаватель истории, был также связан с врагом народа Йосипчуком еще с 1920 г. 5. Повод – декан литературного факультета – был в хороших отношениях с троцкистом Левченко (Никополь), Сарадтаевым и директором Нежинского агротехникума (фамилия мне неизвестна), о котором мне сообщил директор нежинского ресторана Титаренко, что он – директор агротехникума – недавно арестован органами НКВД как польский шпион. 6. Абрамович работал в Житомирском институте преподавателем украинского языка. Знающие утверждают, что он был в свое время изолирован органами НКВД. 7. Чередник – арестован в этом году, сообщили мне об этом сотрудники института. Под руководством Чередника работал Руденко, принятый в институт по рекомендации Повода. Политическая линия этих людей в практике работы института выразилась в том, что руководство литературного факультета Повод – Сайко систематически игнорирует борьбу с контрреволюционным троцкистско-национализмом. Факты по этому пункту такие:

1. Не был составлен и проработан вопрос о 5-летию постановления ЦК ВКП(б) от 23.04.1932 г., не была разоблачена контрреволюционная практика авербаховцев против этого постановления.

2. Не проработан вопрос борьбы с контрреволюционным троцкизмом и национализмом в истории украинской литературы, при постановке этой темы возражали против Повода, Сайко и Дубина.

3. Преподаватель украинской литературы Сайко придерживается ефремовских установок в оценке Коцюбинского, конкретно в расшифровке символов «Фата моргана», не раскрывает контрреволюционной концепции «Перших хоробрих» – националистически оценивает творчество Элана.

4. Ассистент Дубина придерживается меньшевистско-троцкистской постановки вопроса о взаимоотношении базиса и надстройки, националистически оценивает творчество Шевченко, идеализирует фашиста Винниченко (за идеализацию Винниченко получил выговор).

5. Библиотека (директор Фохт) выдает националистическую литературу студентам, например, работы Сенченко, журнал «Під марксистсько-ленінським прапором».

6. Некоторые студенты литературного факультета пишут контрреволюционные стихотворения и распространяют среди студентов (об этом детально может информировать Яскевец).

7. Сайко организовал научный кружок, но вызывает удивление тот факт, что состав этого

кружка – студенти II курсу, когда разрабатывать научные вопросы могут преимущественно студенты старших курсов, члены этого кружка практикуют раздачу националистической литературы – студент Стеценко, распространяют националистические установки о том, что фашистская наука имеет положительное значение – студент Михальский.

8. Среди студенчества широко практикуется использование контрреволюционной литературы. Деловая сторона вопроса: Люди, о которых идет речь, со стороны деловой, стоят на низком уровне, отсюда, качество продукции низкое, отсюда, дискредитация советского вуза и установка на подготовку кадров низкой квалификации. Директор института Загорецкий работал раньше в Черниговском обкоме партии и в свое время был в близких отношениях с троцкистом Сенченко, кроме этого, на должности преподавателя истории Украины работает Сатановский, он председатель месткома, который был [...] в хороших отношениях со шпионом Рителем. Кроме того, Загорецкий культивирует групповщину, зажимает критику и принимает в институт работников за принципом семейственности».

5 вересня 1937 р. відбулося засідання партійного комітету педінституту, на якому розглянули справу ректора НПП і прийняли рішення про виключення його з КП(б)У, а 7 – 8 вересня на вимогу Ніжинського райкому КП(б)У були скликані розширені партійні збори педінституту за участю представників райкому Куськала, Шевченка і Терещенка.

Згідно з протоколом, на зборах були присутні 12 членів та 14 кандидатів у члени партії. На порядок денний було винесено обговорення статті, вміщеної у газеті «Більшовик» за 4 вересня 1937 р. під назвою «Національне куболо», і рішення партійного комітету інституту від 5 вересня 1937 р. Учасники зборів були небагатослівними, а рішення – одноставними: «Чухрій: Приєднуюсь до постанови парткомітету про виключення Загорецького з партії. Бородавка: Моя пропозиція – винести Загорецькому партійне недовір'я і просити відповідні органи прибрати його. Самошевський: В райпарткомі сиділи друзі Загорецького – колишні секретарі Талалай і Литвиненко. Безумовно, важко було і не під силу вести боротьбу з цією зграєю». Партійні збори підтримали виключення М. Загорецького з партії як ворожу для неї людину, а вже через декілька днів він був звільнений з посади ректора НПП²⁶.

23 вересня 1937 р. оперуповноважений 4-го відділення Ніжинського РВ НКВС УРСР С. Спичка та помічник обласного прокурора Брешковський ухвалили постанову про утримання під вартою у в'язниці м. Ніжин директора інституту М. Загорецького. Наступного дня в його будинку співробітники НКВС провели обшук, вилучивши численні документи, книги, гроші. 9 жовтня 1937 р. М. Загорецькому було висунуто звинувачення за ст. 54-11 КК УРСР (участь в антирадянській контрреволюційній націоналістичній організації)²⁷. Того ж таки дня Спичка та Брешковський ухвалили рішення про утримання під вартою викладача української мови інституту М. Алімова. Обшук у помешканні та арешт відбулися 3 жовтня, а 14 жовтня 1937 р. його звинуватили за ст. 54-11 КК УРСР²⁸. Приблизно у тих же самих хронологічних рамках за участю вже згаданих посадових осіб відбувся арешт зоолога І. Богдана²⁹.

Навесні 1938 р. арешти викладачів Ніжинського педінституту відновилися. Помічник оперуповноваженого 3-го відділу УДБ Чернігівського обласного управління НКВС Фрейдін 15 березня 1938 р. ухвалив постанову про утримання у в'язниці м. Чернігів викладача російської мови Г. Костенецького. Того ж таки дня співробітник Чернігівського обласного управління НКВС Хуторянський провів обшук у будинку викладача, під час якого було вилучено зброю та боєприпаси. 30 березня 1938 р. Г. Костенецькому було висунуто звинувачення за ст. 54-6, 54-10 ч. 2 і 54-11 КК УРСР (антирадянська агітація, участь в українській націоналістичній організації, співробітництво з польською розвідкою)³⁰.

Уповноважений Ніжинського РВ НКВС Осадчий 25 квітня 1938 р. розпочав кримінальне

провадження у карній справі проти завідувача ботанічного саду й викладача ботаніки К. Клименка. Тим самим числом датовано постанову про обрання запобіжного заходу, санкцію й ордер на арешт. Обшук у будинку К. Клименка відбувся наступного дня, але звинувачення за ст. 54-11 КК УРСР було висунуте лише 15 листопада 1938 р.³¹ Тоді ж за ст. 54-2, 54-10, 54-11 було заарештовано викладача математики К. Делія³².

У всіх цих справах наявні негативні характеристики звинувачених, видані з місця роботи або проживання. Їх спрямування наводить на думку про замовний характер цих документів, які мали стати обґрунтуванням для арешту та подальшої фальсифікації кримінальних справ. Так, тодішній директор Ніжинського педінституту П. Сатанівський у характеристиці свого попередника М. Загрецького писав: «Засмітив професорсько-викладацький склад ворожими націоналістичними елементами, створив сімейственість у роботі інституту, по-ворожому провів набір викладачів на 1937 – 1938 навчальний рік, унаслідок чого жоден викладач не приїхав на роботу в інститут. На основі постанови парторганізації звільнив частину буржуазних націоналістів із роботи, формулюючи їх звільнення на основі конкурсу, чим дав можливість ворогам проводити шкідництво в інших навчальних закладах»³³.

Негативною була і характеристика М. Алімова від 15 листопада 1937 р.: «У своїй педагогічній роботі недбало ставиться до власних обов'язків, погано готується до лекцій. [...] Встановлено, що Алімов грубо ставився до студентів, під час заліків незаконно тримав їх по 40 – 50 хв., що суперечить вказівкам НКО УРСР»³⁴.

Завідувач кафедри біології, доцент І. Богдан нібито формально ставився до своїх обов'язків, «не організовував наукової роботи на кафедрі», «викреслював із програм ботаніки все, що стосується соціалістичного будівництва та марксистсько-ленінської методології». Водночас І. Богдан «по-антирадянськи висловлювався про постанову ЦК ВКП(б) про вищу освіту», заявляючи, що вона «нереальна». Негативна оцінка діяльності І. Богдана прозвучала й на засіданні місцевому Ніжинського педінституту від 9 вересня 1937 р.: «Богдан не може задовільно провести роботу на кафедрі, він сам на «задовільно» знає зоологію [...]. Керівник кафедри не може дати допомоги. Керівництво гниле, ліберальне, просякнуте сімейністю. Стиль роботи – нову людину закликати на квартиру, напоїти вином. Засідання кафедри проходять на квартирі»³⁵.

Схожі звинувачення щодо скорочення програм з ботаніки було висунуто К. Клименку, якого усунули від викладання в інституті, тимчасово залишивши завідувачем ботанічного саду. У його справі ухвалили сувору догану з попередженням³⁶.

У довідці, виданій 4 січня 1938 р. сільською радою с. Великі Солонці Новосанжарського району Полтавської області, зазначалося, що батьки викладача математики К. Делія були у 1930 р. розкуркулені й заарештовані. Дядько звинуваченого перебував під слідством як «ворог народу», а сам К. Делій виступав проти колективізації. «Антирадянський виступ» став мотивом для виключення його з ЛКСМУ³⁷.

На перших допитах звинувачені дотримувалися різної тактики. Так, деякі з них, відчувачи всю абсурдність і надуманість висунутих звинувачень, рішуче відкидали закиди щодо «націоналістичної» та «контрреволюційної» діяльності. Зокрема, М. Загрецький під час допитів 28 жовтня та 21 листопада 1937 р. категорично спростовував звинувачення у приналежності до «націоналістичної контрреволюційної організації», «створенні націоналістичного підпілля» і заявляв, що його співпраця з особами, звинуваченими в «антирадянській діяльності», мала суто діловий характер. Він заперечив звинувачення в «поширенні контрреволюційної літератури», «редагуванні підручників з історії України і КП(б)У, визнаних ідеологічно шкідливими», «підтримці троцькістів», «скороченні програм із ботаніки», «затримці стипендій», «витраті

коштів, призначених для проведення культурно-масової роботи»³⁸.

На допитах 31 жовтня і 15 листопада 1937 р., які проводив оперуповноважений С. Спичка, І. Богдан заперечив свою причетність до «контрреволюційної націоналістичної організації»³⁹. К. Клименко на допитах 7 – 8 травня та 15 червня 1938 р. відкидав усі звинувачення слідчого щодо приналежності до «антирадянської націоналістичної повстанської організації»⁴⁰.

Натомість інші звинувачені, можливо, під впливом залякувань і тортур, або, ймовірно, сподіваючись на пом'якшення вироку, уже на перших допитах зізналися у причетності до «контрреволюційної націоналістичної організації», яка нібито діяла в Ніжині на рубежі 1920 – 1930-х рр. Так, під час допиту 20 березня 1938 р. Г. Костенецький зізнався, що брав участь у діяльності такої групи ще з 1929 р. До «контрреволюційної діяльності» його начебто залучили професори Є. Рихлік і В. Резанов, котрі «за переконаннями були націоналістично налаштованими». Г. Костенецький повідомив, що В. Резанов розповів йому про існування та діяльність ОУН на чолі з Є. Коновальцем. Основним завданням організації, за його словами, було «насильницьке відторгнення України зі складу СРСР і встановлення на її території буржуазного ладу». Г. Костенецький погодився «співпрацювати з ОУН», але арешт Є. Рихліка перешкодив цій роботі.

Скориставшись такими свідченнями, співробітники НКВС почали вибудовувати «організацію». У подальшому арештований повідомив, що з ним зв'язався директор Ніжинського педінституту С. Порада і запропонував Г. Костенецькому продовжити «націоналістичну співпрацю» та «редагувати «Записки». Г. Костенецький погодився. На допиті він повідомив, що «отримав від Є. Рихліка й С. Поради наказ виявляти націоналістично налаштованих студентів, учителів та інших осіб і вербувати їх в організацію, [...] пропагувати зверхність української культури й тим самим розпалювати ворожнечу по відношенню до радянської влади». У подальшому, упродовж 1930 – 1932 рр., «націоналістична діяльність» викладача полягала у «прищепленні націоналістичних поглядів студентам, для чого рекомендував читати їм відповідну літературу».

На допиті 1 квітня 1938 р. Г. Костенецький розповів слідчому про учасників «націоналістичної організації», зокрема викладачів української мови І. Павловського, М. Ладухіна, професора М. Петровського, заступника редактора «Записок» В. Бутка й колишнього секретаря Ніжинського райкому КП(б)У Балашова. Усі вони на момент слідства або змінили місце роботи, або були заарештовані. На питання, у чому конкретно полягала його «антирадянська шпигунська діяльність», Г. Костенецький відповів, що в Ніжині з ним зустрівся учасник організації Й. Верховинець і запропонував зібрати секретні матеріали для його брата, який проживав у Києві. Проте Й. Верховинець не зміг конкретизувати це завдання, оскільки незабаром був заарештований НКВС.

Більш докладно про свою «шпигунську діяльність» Г. Костенецький розповів на допиті 21 червня 1938 р. За його словами, на початку року в особистій розмові професор В. Резанов повідомив про існування в Ніжині «антирадянської польської військово-шпигунської організації» й запропонував долучитися до її роботи. Оскільки Г. Костенецький як асистент перебував у підпорядкуванні професора, він погодився на цю пропозицію. В. Резанов дав йому завдання зібрати відомості про озброєння, чисельність особового складу та політико-моральний стан дислокованої в Ніжині військової частини. Оскільки викладач побоювся виконати це завдання, він доручив його студентові С. Брязкалу. Той відповів згодою, але незабаром виїхав з Ніжина. Після цього Г. Костенецький не отримував жодних завдань від В. Резанова⁴¹.

8 травня 1938 р. свою участь в «українській контрреволюційній націоналістичній повстанській організації» підтвердив і К. Делій. За його словами, він був завербований у жовтні

1937 р. техніком інституту В. Прохоренком. Його робота полягала у вербуванні інших учасників, але цього він зробити не встиг. У подальшому жодної практичної роботи в організації К. Делій не провадив, утім йому було відомо про «антирадянські погляди і дії» інших викладачів педінституту. Водночас К. Делій відкинув усі звинувачення у «шпигунській діяльності»⁴².

Наступним етапом слідства стали допити свідків. Перебуваючи під психологічним тиском з боку співробітників НКВС, практично всі вони повідомили про «антирадянську та шпигунську діяльність» арештованих. Допитаний у справі М. Загрецького секретар педінституту М. Яслуковський розповів про численні факти «контрреволюційно-націоналістичної діяльності колишнього ректора». За його словами, той «просував» на викладацькі й керівні посади в інституті працівників, які мали «виражені контрреволюційно-націоналістичні погляди», і в подальшому їх «викрили як ворогів народу». Також, нібито, М. Загрецький «гальмував просування» молодих кадрів, зберігав у себе заборонену «контрреволюційну троцькістську літературу», дозволяючи студентам нею користуватися. Згідно зі свідченнями, ректор зневажливо ставився до місцевих органів влади, забороняв проводити роботу з ліквідації академічної заборгованості, у результаті чого 1936 р. половина студентів не отримала дипломів, занижував кількість незадовільних оцінок, «по-шкідницькому» здійснював ремонт і будівництво гуртожитків.

Викладач історії В. Фохт на допиті 18 листопада 1938 р. повідомив, що ректор створив в інституті обстановку бюрократизму, затримував виплату стипендій, що викликало незадоволення з боку студентів і співробітників. Викладач політекономії І. Шут повідомив, що ректор навмисно затримав виплату 16 000 руб. стипендіального фонду та не використав 28 000 руб., призначених для проведення культурно-масової роботи.

Усі інші допитані студенти та співробітники інституту підтвердили пункти звинувачення проти колишнього ректора. Прикметно, що всі ці допити провів 17 грудня 1937 р. вже згаданий оперуповноважений С. Спичка, а відтак, скоріше за все, відповіді були сфабрикованими⁴³.

Допитаний завідувач відділу культури й мистецтва редакції газети «Молодий комунар» П. Артеменко заявив, що наприкінці вересня 1937 р. М. Алімов на лекції з методики викладання мови для прикладу узяв речення з творів Й. Сталіна і сказав: «У Сталіна багато зайвих слів, і замість його десяти слів можна сказати лише два». На думку свідка, цим викладач компрометував «вождя».

На допиті 14 листопада 1937 р. доцент кафедри ботаніки П. Кулик розповів, що І. Богдан у 1937 р. скоротив програму з ботаніки і вилучив розділи про досягнення науки в СРСР. Колишній асистент педінституту Ф. Бур'янський повідомив, що І. Богдан навмисно затримував «просування» молодих педагогічних кадрів, не допускав критики власної роботи⁴⁴.

Допитаний 14 квітня 1938 р. колишній студент Ніжинського інституту соціального виховання С. Брязало розповів, що у 1932 р. Г. Костенецький «дав йому завдання допомогти [...] підібрати матеріали для макету військових споруд». Викладач запропонував студентові «пробратися на територію 19-го піхотного полку, вивчити розташування споруд на його території й викласти все це схематично на папері». Потім С. Брязало мав проаналізувати «політико-моральний стан молоді», яка проживала на околицях Ніжина, і дізнатися про роботу стрілецьких гуртків. Звісно ж, перше завдання виконати було неможливо, оскільки територія військової частини пильно охоронялася. Що ж стосується настроїв молоді, то С. Брязало не помітив жодних нездорових проявів, а стрілецькі гуртки працювали у звичному режимі. Під час наступної зустрічі Г. Костенецький повідомив, що насправді ці відомості потрібні для польського військового відомства, і в перспективі за цінну інформацію можна отримати грошову винагороду. Щоправда, жодних коштів студент не дочекався і незабаром втратив зв'язок із Г. Костенецьким⁴⁵.

Свідки В. Прохоренко та І. Шкарупа вказали, що вони завербували К. Клименка до «української антирадянської контрреволюційної націоналістичної організації» ще на початку березня 1937 р. Викладач педінституту О. Сидоренко підтримав обвинувачення фактом про скорочення К. Клименком у 1936 – 1937 навчальному році програми з ботаніки для державних іспитів шляхом «вилучення критики механістичних та ідеалістичних теорій», що зашкодило «підготовці кваліфікованих фахівців»⁴⁶.

Студент педінституту С. Варшавський 4 червня 1938 р. повідомив, що викладач К. Делій згуртував навколо себе «антирадянські елементи» з числа викладачів, критикував постанови про штатні оклади. Найбільш кричущим фактом «націоналістичної діяльності» К. Делія, на думку свідка, стало те, що у грудні 1937 р. викладач спочатку прочитав задачу російською, а потім заявив: «А зараз я прочитаю задачу на людській мові», маючи на увазі українську. Також С. Варшавського обурили антисемітські вислови звинуваченого. Інші свідки у справі загалом підтримали звинувачення⁴⁷.

Проте у процесі подальшого розслідування виявилось, що деякі зі свідків на допитах змінювали свої свідчення. Так, упродовж 25 – 29 грудня 1938 р. у справі Г. Костенецького було допитано декількох викладачів і студентів Ніжинського педінституту. Оцінки його як викладача варіювалися – хтось вважав його фахівцем, а деякі з допитаних звинувачували заарештованого в неглибоких знаннях, схематизмі у викладі матеріалу, відсутності чітких і зрозумілих пояснень. Проте всі були однайними в одному – Г. Костенецький жодним чином не був пов'язаний з «антирадянськими елементами»⁴⁸.

На очних ставках, що відбувалися після допитів свідків, арештовані відкидали всі звинувачення. Так, 17 травня 1938 р. К. Клименко під час очної ставки з В. Прохоренком заперечив свою участь у «контрреволюційній націоналістичній повстанській організації й антирадянські висловлювання»⁴⁹. Так само і К. Делій відкинув усі звинувачення, висловлені В. Прохоренком, С. Варшавським, І. Лободою⁵⁰.

21 грудня 1937 р. після розгляду всіх свідчень щодо «антирадянської діяльності» директора Ніжинського педінституту М. Загрецького було ухвалено рішення про передачу його справи на розгляд Особливої наради при НКВС СРСР. Оперуповноважений ІV відділу УДБ Чернігівського обласного управління НКВС Ржавський 2 січня 1938 р., розглянувши справу, дійшов висновку, що слідство зібрало достатньо свідчень, котрі «викривають контрреволюційну діяльність» М. Загрецького. Із ним погодився й заступник обласного прокурора зі спецсправ Донченко. Проте 2 квітня 1938 р. у зв'язку з відсутністю переконливих доказів «провини» М. Загрецького прокуратура УРСР повернула справу на додаткове розслідування⁵¹.

Зокрема, під час повторного слідства необхідно було уточнити наступні обставини справи: «1. Связь с шпионом Скарбеком; 2. Устройство на работу националистов Мельниченко, Завального; 3. Выживание с работы Пирогова; 4. Кому именно Загрецкий разрешил пользоваться контрреволюционной литературой [...] Приобщить к делу документы на Сайко, Дубинина, Забарыло, Абрамовича, Земнова. Допросить Загрецкого на очной ставке». Звинувачення М. Загрецького було перекваліфіковане на участь у контрреволюційній організації («Украинской военно-националистической организации»), существующей в Нежине, цель организации – отторжение Украины, свержение существующего строя вооруженным путем, при помощи унтервенции со стороны Польши и Германии [...] создание самостоятельного украинского государства [...]»), районний центр якої й очолював Загрецький.

10 квітня 1938 р. справу Загрецького було направлено на розгляд трійки при Чернігівському обласному управлінні НКВС: «По следственному делу № 35793 Загрецкого Николая Павловича обвинительное заключение: На идеологическом фронте проводил к[онтр]-

р[еволюционную] националистическую и вредительскую деятельность, направленную на подрыв политики партии и Сов[етской] Власти [...] был арестован 23 сентября 1937 года [...] Обвиняется: Работая в Черниговском обкоме КП(б)У в 1932 году Загорецкий насаждал в высших учебн[ых] заведениях области буржуазных националистов, им же в Нежинский пединститут на должность директора был послан Мельничин, впоследствии разоблачен как шпион [...] рецензируя в 1931 – 1932 [гг.] совместно с рядом лиц историю Украины и КП(б)У, протаскивал в этих произведениях контрреволюционно-националистические концепции, в результате эта литература, как идеологически вредная изъята, а участники рецензировавшие арестованы как враги народа. По переходу на руководящую работу в Нежинский пединститут Загорецкий проводил там организационную деятельность по сколачиванию контрреволюционно-националистического подполья, пополнял преподавательские кадры за счет националистически настроенной части преподавателей, при чем был очень тесно связан с участниками антисоветской националистической организации: Маркитаном, Сенченком, Литвиненком, Богданом, Рындычем – все арестованы. Под покровительством Загорецкого в Пединституте, особенно на кафедре укр[аинского] языка и литературы националисты Сайко, Абрамович, Дубина, Гончаренко систематически протаскивали буржуазный национализм [...], он выдвигал их в должностях [...], защищал троцкистов Богданову, Косицкую [...], хранил националистическую литературу [...], высмеивал обстановку в сельсоветах [...], заявлял, что «по-сельсоветовски» проводил вредительскую деятельность, задерживая стипендию [...]. Допрошенный Загорецкий виновным себя не признал [...], однако вина доказана Фохтом, Шутом, Галаганом, Савченко и др.»⁵².

Під впливом цих свідчень, морально-психологічного тиску і тортур 21 квітня 1938 р. М. Загорецький зізнався у своїй участі в «антирадянській повстанській організації», до якої він був, буцімто, завербований у 1936 р. колишнім секретарем Ніжинського райкому К. Талалаєм. Той, нібито, навесні 1936 р. у розмові з ректором почав висловлювати своє невдоволення національною політикою ЦК ВКП(б) в Україні, відносинами всередині партії і знайшов однодумця в особі М. Загорецького.

Улітку 1936 р. секретар райкому повідомив останньому про існування в республіці «антирадянської націоналістичної повстанської організації, яка ставить своєю метою повалення існуючого ладу і створення незалежної української держави». За словами К. Талалаєва, цю організацію очолювали особи, котрі обіймали вищі партійні й радянські посади. Тож варто «навколо неї згуртовувати кадри готових боротися з радянською владою». М. Загорецький визнав власні «антирадянські націоналістичні переконання» та «контрреволюційну роботу в пединституті». Практична діяльність його полягала у «вербуванні» викладача біології й заступника директора Ніжинського педагогічного інституту із заочного відділення Риндича, завідувача кафедри біології Богдана, викладача анатомії та фізіології О. Локтя⁵³.

Після додаткового розслідування всі пункти звинувачення стосовно М. Загорецького було підтверджено. 23 квітня 1938 р. для оголошення вироку справу М. Загорецького передали на розгляд обласної «трійки» при Чернігівському УНКВС⁵⁴. Того ж дня його було засуджено до вищої міри покарання – розстрілу. 26 серпня 1989 р. М. Загорецький був реабілітований прокуратурою Чернігівської області⁵⁵.

І. Алімов та І. Богдан за постановою обласної «трійки» від 19 листопада 1937 р. були засуджені до 10 років позбавлення волі у виправно-трудовах таборих. Усі їхні спроби добитися дострокового звільнення в 1940 р. не увінчалися успіхом. І. Алімов був реабілітований Чернігівським обласним судом 14 жовтня 1955 р., а І. Богдан – 23 травня 1955 р.⁵⁶. 28 грудня 1938 р. у Ніжинському РВ НКВС було ухвалено постанову про закриття кримінальної

справи проти К. Клименка на підставі ст. 197, п. 2 КПК УРСР. 21 березня 1939 р. це рішення схвалив заступник прокурора Чернігівської області у спецсправах Донченко. 23 липня 1997 р. прокуратура Чернігівської області остаточно реабілітувала К. Клименка⁵⁷. 4 січня 1939 р. оперуповноважений III відділу УДБ Чернігівського обласного управління НКВС Козик підписав постанову про завершення слідства та звільнення з-під варти Г. Костенецького, а 13 квітня заступник прокурора Чернігівської області у спецсправах Донченко закритим кримінальну справу. Обласна прокуратура 27 лютого 1997 р. остаточно реабілітувала незаконно репресованого⁵⁸. Кримінальне провадження проти К. Делія було припинено начальником Ніжинського РВ НКВС Третьяковим 10 грудня 1938 р., а 2 червня 1939 р. – прокурором Чернігівської області Савранським⁵⁹.

18 березня 1938 р. співробітники НКВС заарештували колишнього викладача Ніжинського інституту народної освіти К. Штеппу, котрий після переїзду до Києва працював на посадах професора інституту професійної освіти і співробітника Історико-археографічного інституту АН УРСР. Йому інкримінували націоналістичну діяльність у стінах Ніжинського інституту народної освіти, організацію повстанських загонів на Київщині й Чернігівщині та здійснення шпигунської діяльності на користь однієї з іноземних держав. На час слідства, яке тривало півтора роки, К. Штеппа утримувався під вартою у слідчому ізоляторі Лук'янівської в'язниці. На перших допитах вчений не визнавав себе винним і відкидав усі звинувачення. Проте через шість місяців ізоляції і тривалих допитів, зламаний фізично і морально, він почав давати перші свідчення, визнавши себе винним і причетним до антирадянської української націоналістичної організації. 5 вересня 1938 р. він заявив, що ще в Ніжині разом із М. Петровським вони створили націоналістичну організацію, в яку переважно входила місцева професура: С. Рихлік, Т. Алексєєв, А. Єршов, В. Євфимовський та інші. Головною метою «підпільників» була начебто боротьба за створення самостійної Української держави. Далі К. Штеппа розповів про головні програмні складники об'єднання, такі як вербування кадрів, агітація в селах, формування нелегальних загонів. Ідеологічним штабом націоналістичної пропаганди стали «Записки» Ніжинського інституту народної освіти. Згодом, через М. Грушевського ніжинські націоналісти, за свідченням заарештованого, встановили зв'язок з іншими національно свідомими елементами. На наступних допитах вчений зізнався у зв'язках з Українською військовою організацією та Організацією українських націоналістів. Метою діяльності ніжинської націоналістичної організації начебто була організація антирадянського повстання, а в перспективі, за підтримки польської та німецької інтервенції – навіть вбивство Й. Сталіна.

Заарештована 12 червня 1938 р. професор Київського університету, історик Н. Мірза-Авак'янц вже 27 серпня заявила, що К. Штеппа входив до контрреволюційної організації їхнього навчального закладу. А ув'язнена після свідчень К. Штеппи К. Грушевська 7 вересня 1938 р. заявила, що через нього організація підтримувала зв'язок з М. Грушевським. Далі вона наголошувала, що К. Штеппа за завданням її батька вів значну підривну роботу на науковому фронті, пропагуючи різні контрреволюційні теорії.

8 грудня 1938 р. в ході слідства К. Штеппі було висунуто офіційне звинувачення в участі у контрреволюційній організації, а 10 грудня його ознайомили з обвинувальним висновком. 15 квітня 1939 р. справа була передана до військового трибуналу Київського військового округу. У виступі на суді К. Штеппа відкинув звинувачення у терористичній діяльності і співпраці з закордонними спецслужбами. Проте вже наступного дня на судовому засіданні, коли над учасниками судового процесу реально нависла загроза розстрілу, він досить несподівано зізнався у співробітництві з органами НКВС ще у 1927 р. і за їх завданням був введений до

складу антирадянської націоналістичної організації. Очевидно, під впливом цього зізнання К. Штеппа був виправданий, 27 вересня 1939 р. звільнений з-під варти і невдовзі поновлений на посаді завідувача кафедри Київського університету⁶⁰.

Репресії проти представників Ніжинської вищої школи тривали навіть після початку радянсько-німецької війни. Так, 26 червня 1941 р. заарештували відомого історика й архівіста, викладача Ніжинського педагогічного інституту, німця за національністю В. Фохта. Йому висунули звинувачення за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР (антирадянська агітація). 27 липня В. Фохт помер у в'язниці, відтак 2 серпня справу було закрито. Реабілітовано його було лише в 1996 р⁶¹.

Крім того, протягом 20 – 30-х рр. XX ст. зазнали репресій у вигляді звільнення з роботи та фабрикації кримінальних справ за політичними статтями викладачі та співробітники Ніжинської вищої школи І. Белілий, І. Верховинець-Костев, В. Дорошенко, О. Ількевич, І. Кошелівець, О. Локоть, І. Мінько, Г. Прокопович, В. Риндич, А. Соломаха, М. Чубач⁶².

Таким чином, репресії проти викладачів Ніжинської вищої школи почалися ще на зламі 20 – 30-х рр. XX ст. Більшість кримінальних справ мала яскраве політичне забарвлення та явні ознаки фальсифікації. Співробітники Ніжинського районного відділу ДПУ – НКВС та УНКВС по Чернігівській області, маніпулюючи свідченнями, намагалися довести існування в Україні «націоналістичної, буржуазної повстанської організації», що мала «розгалужені осередки», зокрема в Ніжині. Окремі свідчення арештованих демонстрували бажання слідчих поєднати «українську буржуазну націоналістичну організацію» з «Польською військовою організацією». Така тактика слідства відповідала загальній настанові керівництва НКВС СРСР щодо існування «широкого націоналістичного опору» у СРСР, та в Україні зокрема. Складається враження, що більшість свідчень звинувачених і показань свідків були, імовірно, здобуті незаконними методами, із застосуванням різноманітних форм тиску. Таким чином, обвинувальний вирок і міра покарання багато у чому залежали від поведінки самих звинувачених. Як слушно зазначили В. Марочко та Г. Хіллїг, «терор проти науково-педагогічного персоналу ВНЗ виявився своєрідним профілактичним заходом карально-репресивної системи в середовищі багаточисельної соціально-професійної групи суспільства [...]. Суть катастрофи та її масштабність полягала не лише в чисельності жертв, а також в руйнації того інтелектуального потенціалу, котрий залишився в Україні після жовтневого перевороту. ВНЗ і школи втратили назавжди педагогів з дореволюційним досвідом роботи, тобто відбувся своєрідний духовний колапс, коли безслідно зникло покоління, не залишивши спадкоємців та носіїв попередньої культури. Знищили педагогів старої генерації, а загалом потужний духовний пласт. Викладачами вузів ставали вчорашні студенти, якість знань яких не відповідала стандартам, але режим влаштовували їхні переконання»⁶³.

1. Докладніше див.: Марочко В., Хіллїг Г. Репресовані педагоги в Україні: жертви політичного терору (1929 – 1941). – К.: Науковий світ, 2003. – 302 с.

2. Зозуля С. Ніжин модерної доби: студії з історіографії, пам'яткознавства, персоналістики. – К.: Видавель Олег Філок, 2014. – С. 23 – 24.

3. Коваленко О., Острянюк А. Розгром Ніжинської історичної школи // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики [Число 5] / Історіографічні дослідження в Україні [Вип. 10]: Збірка наукових праць на пошану академіка НАН України В.А. Смолія: У 2 ч. – К., 2000. – Ч. 2. – С. 342 – 343.

4. Верба І.В., Самофалов М.О. Історик Кость Штеппа: людина, вчений, педагог. – К., 2010. – С. 40 – 41.

5. Коваленко О., Острянюк А. Розгром Ніжинської історичної школи... – С. 343, 344.

6. Зозуля С. Ніжин модерної доби... – С. 26.

7. Там само. – С. 27.

8. Коваленко О.Б., Ткаченко В.В. Бережков Михайло Миколайович // Репресоване краєзнавство (20-30-і роки). – К., 1991. – С. 334.

9. Коваленко О., Острячко О. Неопубліковані нариси Володимира Євфимовського з історії Чернігово-Сіверщини // Сіверянський літопис. – 2006. – № 4. – С. 127, 128.
10. Одарченко О. Мені сто років: Автобіографія. Спогади. Листи. Ювілей. – К.: Смолоскип, 2004. – С. 11;
- Самойленко Г.В., Самойленко О.Г. Ніжинська вища школа: сторінки історії. – Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя; ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2005. – С. 237.
11. Самойленко Г. В., Самойленко О. Г. Ніжинська вища школа... – С.223.
12. Данилюк Ю. З. Дві батьківщини Євгена Рихліка // Репресоване краєзнавство (20-30-і роки). – К., 1991. – С. 286.
13. Самойленко Г. В., Самойленко О. Г. Ніжинська вища школа... – С. 223.
14. Павленко Л. Євген Рихлік: формування та еволюція історичного світогляду // Сіверянський літопис. – 2001. – № 5. – С. 95.
15. Самойленко Г. В., Самойленко О. Г. Ніжинська вища школа... – С. 231.
16. Коваленко О., Острячко А. Розгром Ніжинської історичної школи... – С. 347.
17. Єршов А. До питання про час виникнення м. Ніжина / [підготовка до друку і передмова О. Коваленка і А. Острячка] // Сіверянський літопис. – 2001. – № 6. – С. 95 – 96.
18. Коваленко О., Острячко А. Розгром Ніжинської історичної школи... – С. 348 – 349.
19. Держархів Чернігівської області, ф. П-1669, оп.1, спр.242, арк. 7 – 8.
20. Див.: Окіншевич Л.О. Моя академічна праця в Україні. – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка, 1995. – 87 с.
21. Самойленко О. Г. Ніжинська вища школа у часи сталінського тоталітаризму // Репресовані мовознавці: збірник наукових праць. – Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2010. – С. 29.
22. Докладніше див.: Удод О. А., Шевченко А. Ю. Микола Неонович Петровський (1894 – 1951): Життя і творчий шлях історика. – К.: Генеза, 2005. – 192 с.
23. Держархів Чернігівської області, ф. П-1669, оп.1, спр.242, арк.33 – 36, 44 – 46.
24. Там само, ф. П-1669, оп.1, спр.241, арк.16 – 17; Марочко В., Хіллів Г. Репресовані педагоги в Україні... – С. 169.
25. Кондрашов В. «З корінням вирвати націоналістично-контрреволюційні елементи з НПП» (Погром у Ніжинській вищій школі на початку 30-х років) // Сіверянський літопис. – 1998. – № 2. – С. 13 – 15; Коваленко О., Острячко А. Розгром Ніжинської історичної школи... – С. 350.
26. Самойленко О.Г. Ніжинська вища школа у часи сталінського тоталітаризму. – С. 30, 31 – 33, 34; Марочко В., Хіллів Г. Репресовані педагоги в Україні... – С. 176.
27. Держархів Чернігівської області, ф. П-470, оп.1, спр.346, арк. 24, 43, 52.
28. Там само, ф. Р-8840, оп.3, спр.8563, арк.1 – 6.
29. Там само, спр.4085, арк. 1а – 5.
30. Там само, ф. П-470, оп.1, спр.1366, арк.3 – 9.
31. Там само, спр.1392, арк.1 – 7.
32. Там само, спр.2753, арк.1 – 7.
33. Там само, спр.1378, арк.1 – 5.
34. Там само, ф. П-470, оп.1, спр.8563, арк.11.
35. Там само, спр.4085, арк.8.
36. Там само, спр.1366, арк.11, 41.
37. Там само, спр.2753, арк.8.
38. Там само, спр.1378, арк.8.
39. Там само, спр.8563, арк.13 – 17.
40. Там само, спр.1366, арк.15 – 16.
41. Там само, спр.4085, арк. 10.
42. Там само, спр.2753, арк.11 – 13.
43. Там само, спр.1392, арк.10 – 31.
44. Там само, спр.8563, арк.17 – 33.
45. Там само, спр.3493, арк.81 – 84.
46. Там само, спр.4085, арк.15, 19.
47. Там само, спр.1366, арк.30 – 31, 34 – 35.
48. Там само, спр.1392, арк.32 – 34.
49. Там само, спр.2753, арк.14 – 16.
50. Там само, спр.1378, арк.17 – 19 зв.
51. Там само, спр.2753, арк.37 – 57.
52. Самойленко О. Г. Ніжинська вища школа у часи сталінського тоталітаризму... – С. 36 – 37.
53. Держархів Чернігівської обл., ф. П-470, оп. 1, спр. 1378, арк. 12 – 13 зв.

54. Там само, спр.2753, арк.19 – 20.
55. Там само, спр.1378, арк.22 – 25 зв.
56. Там само, спр.8563, арк.39 – 45.
57. Там само, спр.3493, арк.307, 312 – 313; спр.2753, арк.22 – 24.
58. Там само, спр.8563, арк.49; спр.1392, арк.61 – 62, 69.
59. Там само, спр.1366, арк.49, 62 – 68, 122 – 125, 135 – 135 зв.; спр.4085, арк.20 – 29 зв., 93 – 93 зв.; спр.1378, арк.29 – 30.
60. Верба І. В., Самофалов М. О. Історик Кость Штеппа... – С. 93 – 111; Марочко В., Хіллів Г. Репресовані педагоги в Україні... – С. 237.
61. Острянюк А. Вальтер Рихардович Фохт // Реабілітовані історією: У 27 т.: Чернігівська область / [упор. О.Б.Коваленко, Р.Ю. Подкур, О.В. Лисенко]. – Чернігів: Деснянська правда, 2010. – Кн. 2. – С. 583 – 584.
62. Греченко Г. Репресовані освітяни Чернігівщини. – Чернігів: Обласне товариство «Просвіта» імені Т.Шевченка, 2003. – С. 123, 126, 127, 129, 130, 132, 133, 134, 137, 139.
63. Марочко В., Хіллів Г. Репресовані педагоги в Україні... – С. 286.

Людмила Аскерова

РОДИНА РЕПРЕСОВАНИХ

Масові репресії 1930-х років не минули жодний прошарок українського суспільства. До жорен репресивної радянської машини потрапляли як викладачі вищих навчальних закладів, так і вчителі маленьких шкіл, ба навіть вихователі дошкільних закладів. Пильна увага відповідних органів до освітян пояснюється завданнями, які ставили перед ними керманічі держави – формування нової соціальної спільноти – радянського народу¹.

Антоніна Іванівна Котеленець, викладач Прилуцької медичної школи, одна з тих, хто потрапив під обвинувачення у антирадянській контрреволюційній діяльності. Вона народилася 25 квітня 1885 р. у с. Ряшки Іваницького (нині Прилуцького району) в доволі заможній родині. Батько працював до революції приватним повіреним та мав 21 десятину землі, тому зміг забезпечити доньці навчання в Прилуцькій гімназії, а потім на Вищих жіночих курсах у Санкт-Петербурзі.

Під час навчання в гімназії Антоніна Котеленець мала зв'язок з революційним студентством, що спричинило обшук в її будинку, а в подальшому і виключення з навчального закладу. У столиці вона знайомиться зі студентом-українцем, більшовиком Нероновичем. Можливо, йдеться про Євгена Васильовича Нероновича², відомого українського політичного і громадського діяча. Під його керівництвом було засновано гурток революційної молоді, в якому А. Котеленець, за її власними спогадами, брала активну участь: відвідувала зібрання, розповсюджувала нелегальну літературу, керувала революційними гуртками робітників. Наслідком такої діяльності став її арешт 1911 р. У в'язниці дівчина перебувала менше року, а потім була вислана на три роки до м. Острогозьк. До початку революції перебувала під гласним наглядом поліції. Насиченість біографії дівчини участю у політичній боротьбі не є чимось дивним. Оскільки початок ХХ ст. за висловленням Річарда Стайтса³ був періодом активізації жіночого руху і більшість освічених та прогресивно мислячих жінок були залучені до різних політичних течій.

У 1917 р., вже перебуваючи у м. Прилуки, А. Котеленець брала активну участь у діяльності Української соціал-демократичної робітничої партії (УСДРП)⁴ та Української селянської спілки, що діяла впродовж 1917 – 1919 рр. У партійному друкованому виданні коректором працював майбутній чоловік А. Котеленець – І. Погребняк.

Приблизно у цей же час А. Котеленець працювала у земській управі, де завідувала дошкільним та шкільним підвідділами. З приходом радянської влади працювала у відділі освіти, що підпорядковувався місцевому ревкому. Потім, після утворення Української держави гетьмана П. Скоропадського (квітень-грудень 1918 р.) переїхала до Києва, де працювала спочатку у бібліотеці, а згодом – у дошкільних закладах. Восени 1919 р. повернулася до с. Ряшки і незабаром була заарештована за підозрою у розповсюдженні листівок проти радянської влади, але вже за тиждень звільнена. На початку 1920 р. А. Котеленець, переїхавши до м. Прилуки, працювала в освітніх закладах⁵. Як згадувала жінка, вона втратила всі зв'язки з колишніми революційними товаришами та відійшла від громадських справ.

У 1938 р. А. Котеленець працювала вчителем Прилуцької медичної школи, була заміжня і мала сина 14 років. Чоловік Іван Іванович Погребняк народився 1893 р. у м. Прилуки і також мав революційне минуле: був членом Української партії соціалістів-революціонерів (УПСР), брав участь у роботі Прилуцької «Просвіти», виступив організатором драматичного гуртка, хору, читав лекції з історії України. Наприкінці 1917 р. переїхав до Києва, де навчався у Київському

університеті й працював у канцелярії губернського земства, відвідував засідання Центральної Ради у Києві⁶. 1919 р. І. Погребняк повернувся до Прилук і у 1924 р. офіційно вийшов з УПСР. Заяву про вихід кількох членів партії, серед яких був й І. Погребняк, було надруковано в місцевій газеті «Правда Прилуччини», але це не вберегло його від репресій. І. Погребняка було заарештовано 20 січня 1938 р. – йому інкримінували участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної есерівської організації та вербуванні до неї нових членів. Це була класична «схема», за якою слідчі виписували сценарій діяльності контрреволюційних груп. В архівно-кримінальній справі знаходимо лише один протокол допиту, в якому він визнав свою причетність до антирадянського підпілля⁷. Зрежисованість слідчими справи добре простежується при порівнянні кількох допитів фігурантів цієї справи, де найпростіші факти різняться між собою та видають поспішність та поверховість ведення слідства. Слідчі намагалися показати розгалужену мережу контрреволюційної організації на Прилуччині, викривши не одну, а кілька підпільних груп, об'єднаних одним центром. Подружжя Погребняк-Котеленець проходило по двох окремих справах, але в обох фігурує ім'я В.О. Колодуба. Саме цій людині слідчі приписували вербування членів підпільної організації, що мало підтвердити гіпотезу слідства про наявність мережі антирадянських угруповань.

А. Котеленець опинилася у в'язниці 15 березня 1938 р. Їй також інкримінували участь в антирадянській українській націоналістичній повстанській організації. Вона, певна річ, розуміла всю серйозність ситуації, в якій опинилася. Тому обвинувачена намагалася вхопитися за останню рятівну соломинку і 21 березня написала заяву на ім'я начальника Прилуцького райвідділу НКВС⁸. Жінка вдалася до самокритики, що було своєрідною формою захисту, загальноприйнятною у тогочасному суспільстві «країни Рад». У такий спосіб, вдаючись до викриття власних помилок, люди намагалися уникнути найгіршого сценарію розвитку подій – в'язниці, табору чи навіть розстрілу. Можна припустити, що жінка з двох лих обрала менше, аби уникнути обвинувачення у причетності до контрреволюційної організації, визнала свої помилки у викладацькій діяльності та вихованні учнів. Зрештою висловлювалося сподівання, що оскільки вона усвідомила свої «гріхи» перед радянською владою, то зможе «очистити» себе подальшою трудовою діяльністю⁹.

Слідство звинувачувало А. Котеленець у причетності до контрреволюційного підпілля, організації нелегальних зібрань, на яких буцімто обговорювалися методи боротьби з радвладою. Ці збори, на думку слідчих, проходили з 1926 р. У 1936 р., як стверджувало обвинувачення, з А. Котеленець зустрічався у м. Прилуки один із керівників центру контрреволюційної організації – В. Колодуб, за вказівкою якого жінка проводила вербування нових членів організації¹⁰.

На допитах, зокрема 16 квітня 1938 р., А. Котеленець відкидала будь-які звинувачення щодо участі у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації, натомість визнавала, що, працюючи викладачем медичної школи, «[...] проводила націоналістичну роботу серед молоді, яка виражалася в тому, що вкладала в свої лекції підвищену любов до України, доводячи учням необхідність любити українську мову»¹¹. Жінка була змушена свою викладацьку діяльність розцінювати як «ворожу» щодо радянської влади¹². Крім того, А. Котеленець, аналізуючи свої розмови з колегами, свідчила: «Чи була це підпільна організація? Я сказала б, що на половину була, або хоч ми сходились відкрито, але балачки про недоліки нашого життя вели, як кажуть, потихеньку, скеровуючи нашу роботу так, щоб викликати в дітей і педагогів незадоволення владою»¹³. Це були з точки зору радянської системи «правильні» висновки, результат самокритики, але, на жаль, довести свою невинуватість жінці не вдалося.

Слідством було проведено дві очні ставки, на яких люди свідчили проти А. Котеленець, звинувачуючи її у причетності до повстанської організації, стверджуючи, що «[...] на квартирі у жінки, під прикриттям вечірок, проходили нелегальні збори контрреволюційної організації, на яких обговорювалася боротьба з радянською владою»¹⁴. Цих свідчень вистачило для пред'явлення обвинувачення. 19 квітня 1938 р. постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській області А. Котеленець за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації була засуджена до розстрілу. Решта звинувачених у цій справі також отримали вищу міру покарання. Загалом у цій справі було обвинувачено 12 осіб, з яких 8 – вчителі.

І. Погребняку кількома днями пізніше, 29 квітня, також було винесено смертний вирок. А. Котеленець розстріляли 7 травня, І. Погребняка – 20 травня 1938 р. у Чернігові.

12 липня 1958 р. президія Чернігівського облсуду у справі А. Котеленець ухвалила рішення про скасування постанови «трійки» при Чернігівському облуправлінні НКВС від 19 квітня 1938 р. та припинення справи у зв'язку з недоведеністю складу злочину¹⁵. І. Погребняк був реабілітований 11 вересня 1989 р. прокуратурою Чернігівської області¹⁶.

Трагічна доля цієї родини наочно ілюструє політику радянської влади щодо патріотично налаштованої тогочасної інтелігенції. Для радянської держави було звичним явищем, коли до в'язниці потрапляли цілі сім'ї, звинувачені за контрреволюційними статтями. У реаліях радянського суспільства людина щохвилини наражалася на небезпеку, що її слова будуть неправильно трактовані, перекручені та використанні проти неї; що виховання в учнів любові до своєї землі, до своїх традицій може призвести до звинувачення у антирадянській діяльності.

1. Марочко В. Репресовані педагоги України: жертви політичного терору / В. Марочко, Х. Гьотц. – К., 2003. – С. 3.

2. Неронович Євген Васильович (1888-1918), навчався у Петербурзі, був організатором студентських громад. Член Української Центральної ради (1917-1918). У березні 1918 р. призначений народним секретарем військових справ більшовицького уряду в Україні. У квітні 1918 р. загинув.

3. Стайтс Р. Женское освободительное движение в России: феминизм, нигилизм и большевизм, 1860-1930 / Р. Стайтс / Пер. с англ. – М. – 2004. – 616 с.

4. Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр.3496, арк.182-182 зв.

5. Там само. – арк.186-186 зв.

6. Там само. – ф. Р-8840, оп.3, спр.11092, арк.43-49 зв.

7. Там само. – арк.43-47.

8. Там само. – ф. Р-8840, оп.3, спр.3496, арк.183-183 зв.

9. Там само. – арк.183-183 зв.

10. Там само. – арк.238-239.

11. Там само. – арк.187-191.

12. Там само. – арк.183-183 зв.

13. Там само. – арк.183-183 зв.

14. Там само. – арк.238-239.

15. Там само. – арк.292.

16. Там само. – ф. Р-8840, оп.3, спр.11092, арк.66.

Анатолій Боровик

**ВАСИЛЕНКО ГРИГОРІЙ АНДРІЙОВИЧ – ДИРЕКТОР ЧЕРНІГІВСЬКОГО
УЧИТЕЛЬСЬКОГО ІНСТИТУТУ
(1935 – 1937 рр.)**

Григорій Андрійович Василенко народився 18 січня 1905 р. у с. Павлиш Харківської губернії в сім'ї робітника. Здобувши середню педагогічну освіту, Г.А. Василенко пройшов шлях керівника середньої ланки партійних, радянських і освітніх організацій.

З серпня 1931 р. до жовтня 1932 р. працював директором райпартшколи в м. Рубіжне Сталінської (нині – Донецької) обл., з жовтня 1932 р. до січня 1933 р. – директор Хіміко-технологічного інституту в м. Шостка. З січня до жовтня 1933 р. Г.А. Василенко завідував відділом кадрів Чернігівського обласного відділу народної освіти, а з жовтня 1933 р. до травня 1935 р. – Бахмацьким районним відділом освіти Чернігівської області. У травні 1935 р. призначений директором Чернігівського учительського інституту¹ і водночас навчався заочно в Університеті червоної професури.

У середині 1930-х рр. у Чернігівському учительському інституті бракувало професорів із «оформленими вченими званнями». Значна частина викладачів була перенасичена академічним навантаженням, маючи по 700 – 800 навчальних годин, тому «науково-дослідницької роботи майже не вели». Студенти мешкали у гуртожитку, розташованому у навчальному корпусі.

У Чернігівському учительському інституті органи НКВС викрили «контрреволюційну групу студентів з 6 осіб», з них – 4 комсомольці, які намагалися вести троцькістсько-націоналістичну пропаганду. Це вказує на ще «недостатньо високу більшовицьку пильність» партійних і комсомольських організацій навчального закладу².

Недостатньо добре складалися справи в Учительському інституті з авангардною роллю студентів-комуністів у навчанні. Більшість з них мали задовільні оцінки та не було жодного відмінника. Такий стан навчальних досягнень пояснювали слабкою довузівською підготовкою, ліберальною системою оцінювання знань у школах, але одна з причин – відсутність повсякденного контролю і допомоги цим студентам з боку партійної організації інституту³.

Були й інші причини низької успішності, зокрема, скасування поточного контролю знань після прийняття постанови РНК СРСР та ЦК ВКП(б) «Про роботу вищих навчальних закладів і про керівництво вищою школою» від 26 червня 1936 р. Зросла кількість пропусків занять і кількість незадовільних оцінок під час сесії. Так, за перший семестр 1936 – 1937 навчального року незадовільні оцінки отримали 6% , а 4% студентів взагалі не з'явилися на сесію.

Незадовільно володіли студенти українською та російськими мовами. Диктанти, проведені восени 1936 р., показали, що 392 майбутні педагоги Чернігівського учительського інституту в диктанті з російської мови допустили 5 718 помилок. Та ж кількість студентів у диктанті з української мови допустили 4 238 помилок або 10,8 помилок на 1 студента⁵.

Г.А. Василенку довелося значну увагу приділити формуванню належної навчально-матеріальної бази інституту. Він намагався відселити гуртожиток із навчального корпусу й домогтися виділення коштів і ділянки під будівництво гуртожитку. Проте коли навесні 1936 р. мали розпочати будівництво, залишилися незнесеними два житлові будинки. Вирішити це питання в м. Чернігів Г.А. Василенко не зміг і тому звернувся за допомогою до Наркомату освіти України. 9 квітня 1936 р. заступник народного комісара Згольков спрямував лист до голови Чернігівського облвиконкому Загера та копію до Чернігівського обкому КП(б)У. У листі він

вказував на проблеми, що виникли, й просив допомоги «в справі переселення пожилиців і дати змогу розгорнути будівництво гуртожитку»⁶.

З інформації, надісланій до ЦК КП(б)У 11 квітня 1936 р. Г.А. Василенком, дізнаємося про вирішення кадрових проблем та про організацію навчального процесу. Особливо не вистачало викладачів-філологів.

Вирішувалися питання з кадрового поповнення історичної кафедри. Обком партії дав згоду на призначення члена КП(б)У Макарця на постійну роботу до інституту та направив Мешика, теж члена КП(б)У, для викладання діалектичного матеріалізму. Для підготовки викладачів робітфаку та підготовчих курсів за домовленістю з Наркомом освіти визначено 8 випускників мовно-літературного та історичного напрямків. Було розроблено план наукових відряджень викладачів інституту до наукових центрів та університетів для консультацій з виконання дисертаційних досліджень⁷. Вивчення окремих дисциплін, що були добре забезпечені навчальною літературою (діалектичний матеріалізм, ленінізм та інші) повністю переведено на лекційну систему.

У зв'язку з скасуванням поточного контролю знань студентів викладачі відзначали погіршення роботи студентів з опрацювання навчального матеріалу. Для посилення самостійної роботи з навчальною літературою дирекцією введено письмові контрольні роботи з навчальних дисциплін⁸.

Г.А. Василенко інформував ЦК КП(б)У, що великою перешкодою в організації навчального процесу було те, що значну частину інститутського приміщення (до 25 кімнат) займала школа ім. С.М. Кірова. Окрім того, третій поверх відведено під гуртожиток. Питання про переселення школи досі не вирішувалося. Але будівництво в 1936 р. двох шкіл у Чернігові дозволить до нового навчального року провести відповідну реконструкцію⁹.

Проте 1936 р. в обласній газеті «Більшовик» з'явилася низка критичних публікацій про роботу інституту. Першою була стаття від 10 лютого 1936 р. під заголовком «Після дзвоника», де йшлося про стан гуртожитку та незадовільну культурно-освітню роботу серед студентів.

6 червня з'явилася замітка про погане знання студентами мов, 30 червня – стаття «Тривожне закінчення» із критикою роботи кафедри історії. 18 липня надрукована ще одна публікація «Не ламайте стільців, тов. Василенко», яка безпосередньо стосувалася директора інституту.

Саме 18 липня Г.А. Василенко звернувся з доповідною запискою до секретаря Чернігівського обкому КП(б)У П.Ф. Маркітана. Він вказував на незрозумілу поведінку кореспондентів газети «Більшовик», які 25 червня без відома адміністрації інституту та за її відсутності організували в приміщенні інституту разом зі студентами, які мали незадовільні оцінки, багатогодинне обговорення навчальної роботи викладача історії Жукола, внаслідок якого той знепритомнів.

30 червня в газеті вийшла замітка, в якій автор захищав студента Литвинюка, який, стукаючи по столу, погрожував викладачеві Жуколу за отриману погану оцінку. Це, на думку директора інституту, підбадьорило «ту частину студентів, які мали погані оцінки». Коли викладач Жукол 1 липня з'явився в аудиторії, студенти-історики «влаштували йому обструкцію», студент Сергієнко в грубій формі образив викладача та зі «стуком дверима» вийшов з аудиторії.

Г.А. Василенко вважав, що редакція газети не визнала в справі викладача Жукола свою помилку й намагалася показати протести директора як «хворобливе, непартійне відношення до критики». Він пояснював, що такі публікації не є критикою, а «травлею». Далі працювати за таких обставин він не зможе і тому просить секретаря обкому втрутитись і надати йому допомогу¹⁰.

Секретар обкому П.Ф. Маркітан забажав від редакції газети пояснень щодо доповідної записки директора учительського інституту. Майже на чотирьох сторінках редактор газети висловив власне бачення проблеми, яке зводилося до хворобливого, непартійного ставлення до критики директора Г.А. Василенка.

На засіданні бюро обкому КП(б)У обговорено це питання й ухвалено постанову, в якій відзначалося, що редакція газети «Більшовик» допустила помилку в статті «Тривожне закінчення» і по суті підтримала «відсталі настрої студентів». Але також відзначено, що прояви недисциплінованості студентів і навіть хуліганські вчинки «є наслідком поганої роботи директора і партійної організації інституту»¹¹.

Проте, влітку 1937 р. особою Г.А. Василенка зацікавилися співробітники державної безпеки. 23 липня очільник першого відділення Чернігівського обласного управління НКВС старший лейтенант Трушкін за погодженням з очільником четвертого відділення старшим лейтенантом Григоренком вирішили, що Григорій Андрійович Василенко – директор Чернігівського учительського інституту – учасник контрреволюційної троцькістської організації, який здійснював антирадянську роботу, тому підлягає арешту¹². Вони звернулися до Чернігівського обласного прокурора Склярського, який ухвалив постанову про арешт Г.А. Василенка і утримання його в Чернігівській в'язниці, а також видав ордер за № 922 на проведення обшуку і арешту .

25 липня 1937 р. вночі на квартирі директора по вул. Сельюка, 34 проведено обшук. 8 серпня 1937 р. Г.А. Василенка звинуватили в тому, що він брав участь в антирадянській правотроцькістській організації за статтями 54-7, 54-8, 54-11 КК УРСР¹⁴.

Перші протоколи показань заарештованого Г.А. Василенка датовані 4 жовтня 1937 р., хоча заарештовано його ще 25 липня. Ймовірно, директор інституту не визнавав вказаних обвинувачень. Лише після впливу на його дружину, зламавши людину не лише морально, а й фізично, можна було розпочати протоколювати його «зіннання».

У «зіннаннях» Г.А. Василенко вказував, що наприкінці 1934 р., працюючи завідувачем Бахмацького райвно, на одній із зустрічей з секретарем районного комітету партії З. Дашевським, останній запропонував йому прочитати книгу Л. Троцького «1917 год», яку Григорій Андрійович прочитав, а через кілька днів повернув. До того він вказував, що З. Дашевський йому запропонував увійти до контрреволюційної право-троцькістської організації, до якої вже входили Д. Чепур – голова Бахмацького райвиконкому, З. Шик – завідувач культпропагандистським відділом райкому партії, Зелкін – лектор райкому. Через деякий час «после мучительных колебаний я, не видя выхода иного, дал согласие на участие в контрреволюционной работе»¹⁵.

Також він розповів, що за завданням З. Дашевського він занижував у районному бюджеті по народній освіті видатки на навчальну роботу; добудову нової школи в с. Куринь, гальмував постачання підручниками шкіл. Після від'їзду з району З. Дашевського та Д. Чепура «контрреволюционных заданий я ни от кого не получал»¹⁶. Але після призначення на посаду директора Чернігівського учительського інституту, зустрівшись із З. Дашевським Г.А. Василенко особисто отримав завдання «вербувати» нових членів контрреволюційної організації.

Наговорюючи на себе, він стверджував, що «мною завербованные два члена» – А. Кожевник – лектор, декан гуманітарного факультету, він же керівник об'єднаної історичної та соціологічної кафедри та М. Яковець – заступник директора по заочному відділенню¹⁷.

Далі Г.А. Василенко вказував на прорахунки в роботі «завербованих» ним працівників. Так, А. Кожевник протягом 1936 – 1937 навчального року забезпечив провал у роботі кафедри, читав лекції без затверджених робочих планів і програм. Особливо погано працювали лектори

з діамату Гоцький та ленінізму Лапшин. Останній на лекції дав антипартійне трактування з питань нації і національних питань. Студенти написали скаргу у партком, то А. Кожевник як секретар парткому на обговорення це питання не поставив¹⁸.

Проте вже 4 жовтня, Г.А. Василенко відмовився від попередніх показань: «Первое мое показание было вымыслом и, что Яковца я не вербовал, и контрреволюционных заговоров с ним не вел».

У третьому протоколі від 5 жовтня вказані факти антипартійної діяльності:

- прочитав отриману от Дашевського книгу Л. Троцького «1917 год»;
- студентові інституту Марковичу видав премію за високу академічну успішність за рекомендацією троцькістів – секретаря комсомольської організації Ринської (знятої з роботи за троцькізм). До того ж, розглядаючи питання про троцькізм Ринської, у Чернігівському міському комітеті партії, не довів це питання до кінця;
- викриваючи націоналістичні виступи студента Осьмака-Литвиненка, виключив його з інституту за власним бажанням;
- прийняв на роботу в інститут виключеного з партії за націоналізм М. Яковця;
- прийняв на роботу в школу націоналіста Й. Пелеха.

Архівно-кримінальна справа містить й інші докази «вини» Г.А. Василенка. Саме покази Й.С. Пелеха, якого директор інституту «завербував» до націоналістичної антирадянської організації.

Йосип Степанович Пелех народився у с. Межиріч Рівненського повіту Волинської губернії. На Чернігівщину переїхав 1932 р. за рекомендацією заступника наркома освіти України Карпенка. 3 листопада 1932 р. Й. Пелех обіймав посаду завідувача Чернігівського обласного відділу народної освіти. Проте, на цій посаді він пропрацював недовго.

Причиною звільнення було те, що ще на початку 1930-х років Чернігівщина прозвітувала про повну ліквідацію неписьменності серед населення, а фактично, це завдання не було виконано. Винним у цьому став новопризначений завідувач обласного відділу народної освіти.

Ще однією причиною було те, що освітяни області відчували великі перебої із забезпеченням хлібом. У 1933 р. Й.С. Пелеха звільнили з посади і призначили заступником голови Олишівського райвиконкому, а в лютому 1934 р. виключили з партії та звільнили з роботи. Проте завідувач Бахмацького району Г. Василенко за підтримки З. Дашевського та Д. Чепури прийняв його на роботу вчителем та директором Тиницької школи Бахмацького району.

У цьому селі з 1934 р. намагалися провести суцільну колективізацію. Але 250 одноосібних господарств не бажали вступати до колгоспу. Винним у цій справі знову зробили директора школи. Його звинуватили в тому, що він був «активним учасником контрреволюційної націонал-фашистської організації, вів повстанську та шпигунську роботу»¹⁹.

До цієї контрреволюційної організації органи НКВС включили 32 представників освітян Чернігівщини, серед них і Г.А. Василенка. Однак на очній ставці, що відбулася 26 жовтня 1937 р., Г.А. Василенко відкинув усі твердження Й.С. Пелеха щодо його вербування до націоналістичної антирадянської організації²⁰.

Подальше вивчення архівно-кримінальної справи дало можливість встановити привід для переслідувань Г.А. Василенка. Зберігся витяг із протоколу допиту З.Г. Дашевського, колишнього секретаря Бахмацького райкому партії, від 20 липня 1937 р. В ньому вказувалося, що саме він «завербував» Г.А. Василенка до контрреволюційної організації, що і стало причиною арешту директора учительського інституту.

Своєрідним було ставлення студентів інституту до арешту їхнього директора. У справі зберігся лист студента-заочника першого курсу історичного відділення А.А. Захарченка (мешканця с. Курмани Недригайлівського району), він випадково почув розмову дружини Г.А. Василенка, яка працювала в інституті лаборантом, про нічний обшук у їхній квартирі та арешт директора інституту.

26 липня лист на 6 сторінках був направлений до начальника обласного відділення УНКВС. Студент писав про недобрі справи «комуніста» Г.А. Василенка. Зокрема, він наголошував на антипартійній роботі директора як викладача, який поставив на екзамені незадовільні оцінки дев'ятьом комсомольцям і трьом комуністам, серед них і автору листа: «Считаю, что «коммунист» Василенко нечистый человек и мое заявление прошу принять к сведению»²¹.

За результатами проведеного слідства Г.А. Василенко обвинувачувався за статтями 54-7, 54-8, 54-11 КК УСРСР²².

20 листопада 1937 р. у м. Київ відбулося закрите судове засідання виїзної сесії Військової колегії Верховного Суду під головуванням А.М. Орлова та членів суду І.М. Зорянова та Ф.А. Кліміна. На суді Г.А. Василенко винним себе не визнав, і від всіх показань, даних під час попереднього розслідування, зауваживши, що З.Г. Дашевський його не вербував, у контрреволюційну організацію не входив і «вредительством» не займався²³.

На засіданні суду оприлюднено витяги з показань Пелеха, Дашевського, Чепури і Шика. Однак підсудний сказав, що ці особи його «оговаривають». Особистих рахунків з ними не мав, лише визнав свою вину в тому, що 1934 р. взяв у З. Дашевського книгу Л. Троцького.

За вироком ВК ВС СРСР від 20 листопада 1937 р. за ст.ст. 54-7, 54-8, 54-11 КК УСРСР Г.А. Василенко засуджений до ВМП. Вирок виконано наступного дня у м. Київ²⁴.

Великі випробування випали й на долю членів сім'ї директора учительського інституту. У жовтні 1937 р. заарештована Антоніна Пилипівна Василенко-Дроздова, 1909 р.н., яка працювала лаборантом Чернігівського учительського інституту. Як член сім'ї зрадника Батьківщини за постановою Особливої наради при НКВД СРСР від 27 грудня 1937 р. ув'язнена до ВТТ на 8 років.

Двоє дітей (12-тирічна Майя та 5-тирічний Юрій) виїхали до батьків Григорія Андрійовича, які мешкали у м. Крюків. Проте як дітей зрадника Батьківщини їх невдовзі помістили до дитячого будинку, який з початком війни евакуювали до м. Армавір, де вони перебували до 1945 р.

Діти з матір'ю зустрілися лише у 1945 р., у м. Ханженкове, що на Донбасі, звідки родом Антоніна Пилипівна. Це сталося, коли закінчився термін її ув'язнення. Бажаючи дізнатися про долю Григорія Андрійовича, близькі надіслали до правоохоронних органів запит. У відповіді вказувалось, що Г.А. Василенко помер від серцевого нападу в місцях позбавлення волі 1942 р. Дочка Майя, працюючи в шахті, загинула 1946 р. Антоніна Пилипівна після каторжних робіт на Півночі втратила здоров'я і пересувалася на милицях.

Син Юрій на початку 1961 р. надіслав заяву до Генеральної прокуратури СРСР з метою перегляду справи його батька. Вивчаючи справу, заступник Генерального прокурора СРСР В. Куликов 20 березня 1961 р. дійшов висновку, що необхідно «приговор Военной Коллегии Верховного Суда СССР от 20 ноября 1937 г. отменить». Військовою колегією ВС СРСР 9 травня 1961 р. вирок було скасовано, а справу припинено за відсутністю складу злочину²⁵.

Насамкінець, виникає питання: за що постраждав Г.А. Василенко та його сім'я? Відповідь теж відома. Так потрібно було сталінській тоталітарній системі, адже, за твердженням вождя, у просуванні СРСР на шляху будівництва соціалізму класова боротьба буде загострюватися. От і

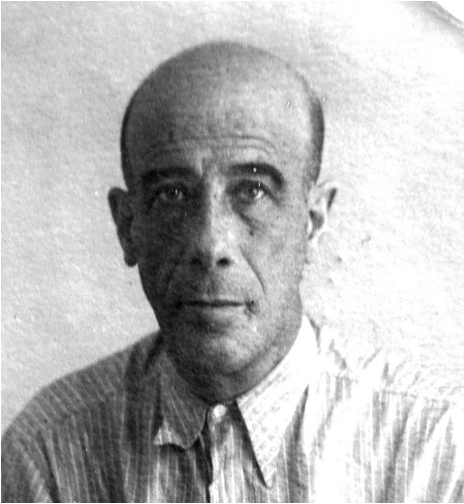

шукали карні органи «ворогів народу», причому, здебільшого, серед інтелігенції.

1. Галузевий держаний архів служби безпеки України (далі – ГДА СБ України, м. Чернігів), ф. 7, спр.6209, арк.192.
2. Держархів Чернігівської області, ф. П - 470, оп. 4, спр.333, арк.13.
3. Там само. – арк.14.
4. Там само. – арк.16.
5. Там само. – арк.17.
6. Держархів Чернігівської області, ф. П - 470, оп.4, спр.406, арк.78.
7. Там само. – арк.80.
8. Там само. – арк.80.
9. Там само. – арк.81.
10. Там само. – арк.91-91 зв.
11. Там само. – арк.98.
12. ГДА СБ України м. Чернігів, ф. 7, спр.6209, арк.1-2.
13. Там само. – арк.3, 5.
14. Там само. – арк.16.
15. Там само. – арк.19.
16. Там само. – арк.20.
17. Там само. – арк.21.
18. Там само. – арк.23.
19. Греченко Г. Репресовані освітяни Чернігівщини. – Чернігів, 2003. – С.102.
20. ГДА СБ України, м. Чернігів, ф. 7, спр.6209, арк.53 зв.
21. Там само. – арк.71-73 зв.
22. Там само. – 115.
23. Там само. – 119 зв.
24. Там само. – арк.120.
25. Там само. – арк.155 зв.

Ірина Цимбаленко

«ЛІС РУБАЮТЬ – ТРИСКИ ЛЕТАТЬ», АБО ОСТАННЯ ЗАЧИСТКА КОСМОПОЛІТІВ

М.Н. Майданський

Для викладача мовознавства Чернігівського учительського інституту Мойсея Нояховича Майданського червень 1951 р. став чи не найтрагічнішим моментом життя.

16 червня його було заарештовано, а у помешканні за адресою вул. Селюка, 39 проведено обшук. Далі – місяці допитів, принизливих експертиз його наукових праць і, зрештою, сфабрикована справа, у якій було винесено несправедливий вирок.

М.Н. Майданський народився у 1899 р. в м. Полонне Кам'янець-Подільської (нині Хмельницької) області. Його батьки Ноях Аронович та Хая Мойсеївна займалися дрібною торгівлею та виховували дітей. Мойсей, як личить хлопчику з добропорядної єврейської родини, чотирьохрічну початкову освіту здобув у хедері¹.

Потім три роки навчався у торговій школі м. Полонне. Коли йому виповнилося 16 років, переїхав до Катеринослава, де продовжив навчання у приватній чоловічій єврейській гімназії П.І. Кагана.

По закінченню трирічного курсу М. Майданський вступив до Київського університету на історико-філологічний факультет. Однак, через революційні події заняття припинилися і М. Майданський повернувся до рідного містечка, де викладав у єврейському училищі.

У липні 1919 р. М. Майданський добровольцем вступив до лав Червоної армії, де перебував майже рік, в травні 1920 р. демобілізувався і повернувся до Києва. Тут вступив на короткострокові курси з підготовки викладачів червоноармійських шкіл, після яких протягом 1921 – 1922 рр. там же викладав і одночасно працював інструктором.

Активна боротьба з неписьменністю в перші роки радянської влади підвищила попит на таких фахівців, як М. Майданський.

Протягом 1923 – 1927 рр. він працював методистом у школах для дорослих у м. Київ, згодом до 1930 р. викладав мовознавство у 59-й трудовій школі та вечірній школі № 3. Паралельно у 1927 – 1930 рр. навчався у Київському інституті народної освіти на літературно-лінгвістичному відділенні факультету профосвіти.

У 1930 – 1933 рр. – викладач мовознавства в єврейському секторі цього ж навчального закладу та, водночас, в інституті соціального виховання.

У Києві він познайомився з майбутньою дружиною Хасею Шльомівною Левантовською, також педагогом за освітою. Незабаром вони одружилися, 1924 р. у них народилася донька Майя. Судячи з матеріалів справи, у родині панували лад та повна гармонія.

Нариси про репресованих

М. Майданський у 1933 р. розпочав наукову діяльність на посаді молодшого наукового співробітника відділу мовознавства Інституту єврейської пролетарської культури (ІСПКу) ВУАН, який був створений на базі кафедри єврейської культури ВУАН у 1929 р.

Інститут був справжнім центром єврейських студій міжнародного рівня. Тут, зокрема, функціонувало шість відділів (історичний, філологічний, етнографічний, літературний, соціально-економічний та педагогічний) і декілька допоміжних установ – Центральний архів єврейської преси, що отримував понад 400 видань із юдаїки з усього світу (передусім – європейських країн, США, Латинської Америки); єврейська наукова бібліотека фонд якої містив 60 тис. примірників друкованих видань; музей єврейської сучасності. Філія ІСПКу діяла і в м. Одеса. Станом на 1934 р. в Інституті працювало понад 100 співробітників, очолював установу Нахум Штіф².

М.Н. Майданський разом із співробітниками ІСПКу, фото поч. 1930-х рр.

З посиленням сталінського терору ІСПКу на початку 1936 р. був закритий. Н. Штіф на той час уже помер; його наступника Г. Горохова³ та частину співробітників заарештували за звинуваченнями у троцькізмі та націоналізмі. Проте наприкінці того таки 1936 р. Інститут був у скороченому вигляді відновлений під назвою Кабінет єврейської культури при АН УСРР. Керівником новоствореної установи став відомий єврейський філолог, член-кореспондент АН УСРР Елі Співак⁴. Порівняно з Інститутом проблематика Кабінету була звужена до вивчення проблем єврейської граматики, літературної мови, лексикології та перекладів згідно з «настановами» радянського комуністичного режиму. Він складався з трьох наукових секцій:

лінгвістичної, літературної та музичного фольклору. В науковій установі працювало лише 11 осіб.

З початком Другої світової війни у 1941 р. Кабінет єврейської культури евакуювали у м.Уфа. М. Майданський разом з іншими працівниками та родиною теж переїхав до Уфи, де продовжив свою роботу з перекладу на ідиш творів радянських письменників, російських та зарубіжних класиків. Працював разом з колегами і над створенням російсько-єврейського словника⁵.

24 серпня 1941 р. НКВС СРСР організував у Москві мітинг представників єврейського народу, під час якого було оголошено пропозицію про створення Єврейського антифашистського комітету. Мета формування ЄАК – залучення впливових закордонних єврейських громад до організації ідеологічної та матеріальної підтримки СРСР під час війни.

Комітет розпочав роботу у лютому 1942 р., головою призначили актора та громадського діяча Соломона Міхоелса⁶. До президії ЄАК увійшло багато відомих євреїв, у тому числі, діячів культури і науки СРСР, військових. Відповідальним за поточну роботу призначили голову Радінформбюро Соломона Лозовського (Дрідзо)⁷.

Основними напрямками діяльності ЄАК було встановлення міжнародних зв'язків з єврейськими громадами країн антигітлерівської коаліції для отримання матеріальної допомоги Червоній армії, поширення інформації про геноцид євреїв з боку гітлерівської Німеччини та її союзників, пропаганда героїчних вчинків євреїв-воїнів, участь євреїв у русі Опору.

Комітет також випускав газету «Ейнікайт» («Єдність») мовою ідиш. Зі сторінок цієї газети члени комітету звертались до євреїв усього світу із закликом підтримати боротьбу СРСР з гітлерівською Німеччиною та її союзниками.

Того ж таки 1942 р., коли деякі території Радянського Союзу були звільнені від нацистських окупантів, Мойсей Нояхович, отримавши пропозицію взяти участь у роботі ЄАК у м. Москва, прибув до столиці, де познайомився з керівниками Комітету та отримав завдання – зібрати інформацію про нацистські злочини проти євреїв на окупованих територіях.

За весь період свого існування ЄАК відіслав до зарубіжних періодичних видань 23 125 статей, більше ніж 3 000 фотографій. Членами комітету було проведено 944 радіопередачі, які транслювали на Велику Британію та США. На Захід надіслано 12 рукописів книг. С. Міхоелс та І. Фефер у 1943 р. відвідали США, Велику Британію, Канаду та Мексику.

За пропозицією ЄАК створена міжнародна редакційна рада «Чорної книги» – це збірник документів та свідчень про нацистські злочини щодо євреїв. Під впливом ЄАК єврейськими комітетами допомоги СРСР, утвореними у США, було придбано для Червоної армії тисячу танків, п'ятсот літаків, військове обладнання та обмундирування.

Поступово основна діяльність комітету зосередилась на засудженні поширення в СРСР антисемітських настроїв і допомозі євреям, які поверталися на визволені від нацистів території.

Наприкінці 1944 р. Кабінет єврейської культури реєвакуювали до Києва, де він поновив свою наукову діяльність. Повернувся разом з іншими співробітниками і М. Майданський. Незважаючи на складні умови роботи, науковці впродовж 13 років зуміли підготувати й опублікувати велику кількість ґрунтовних праць (монографій з мовознавства та історії літератури, збірників єврейських народних пісень тощо).

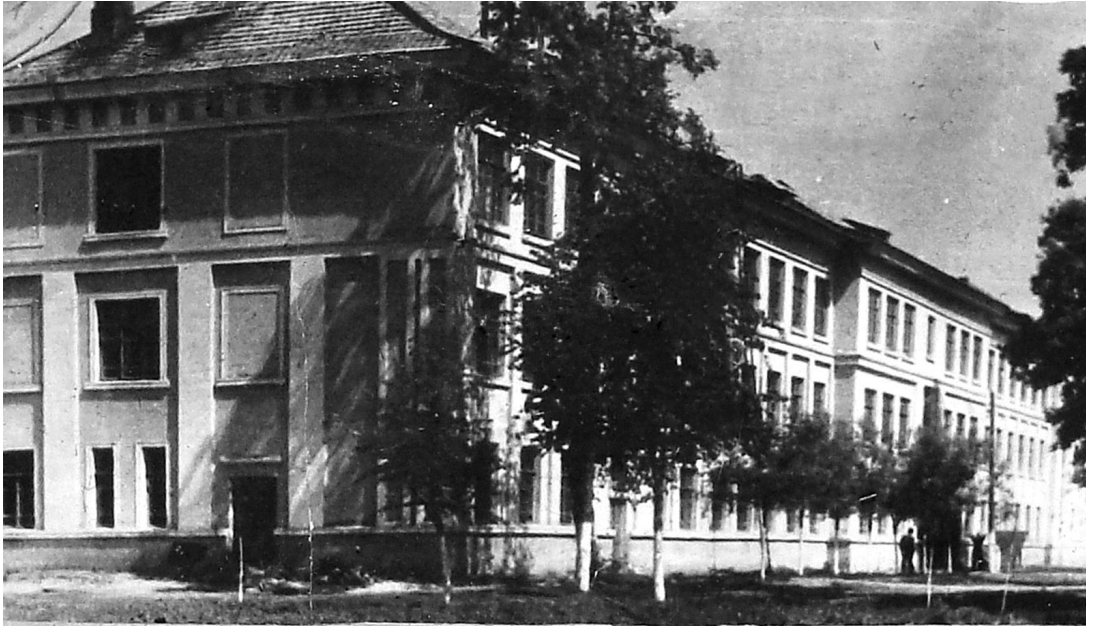
Крім роботи у Кабінеті за завданням ЄАК М. Майданський писав статті до газети «Ейнікайт», разом з іншими колегами у 1945 – 1947 рр. виїздив в експедиції зі збору матеріалів про звірства нацистів над євреями для подальшого опублікування у «Чорній книзі» до

Чернівецької та Кам'янець-Подільської областей.

По закінченню війни радянським урядом у 1946 – 1948 рр. організовано кампанію проти ЄАК. Приводом стала агітація Комітету, спрямована на створення єврейської автономії в Криму – так званої «Кримської Каліфорнії». МДБ СРСР звинуватило діячів ЄАК у антирадянській пропаганді і націоналістичній діяльності. 20 листопада 1948 р. Політбюро ЦК ВКП(б) прийняло рішення про ліквідацію ЄАК.

Доля членів комітету склалася трагічно. У грудні 1948 – квітні 1949 рр. по справі ЄАК було заарештовано 110 осіб. Співробітники МДБ вбили С. Міхоелса, хоча офійна версія загибелі – дорожньо-транспортна пригода. За вироком Військової колегії Верховного Суду СРСР від 8 липня 1952 р. 13 членів комітету засуджено до ВМП⁸. Вирок виконано 12 серпня 1952 р. Серед страчених п'ять євреїв-літераторів, вихідців з України: Давид Бергельсон⁹, Давид Гофштейн¹⁰, Лев Квітко¹¹, Перец Маркіш¹², Іцик Фефер¹³.

Кабинет єврейської культури 1949 р. також було закрито. Деяких працівників було заарештовано. Втративши роботу М. Майданський переїхав до Чернігова, де йому вдалося працевлаштуватися у Чернігівському учительському інституті на посаду викладача української мови та літератури.

Чернігівський учительський інститут, фото поч. 1950-х рр.

На той час батьки М. Майданського вже померли: батько у 1933 р. (похований у Житомирі), мати у 1942 р. в евакуації у м. Кизил-Кія Ошської обл. Киргизької РСР, де й була похована. Решта рідних було розпорошена: брат Аркадій (1901 р. н.), мешкав на Донбасі, сестри Софія (1895 р. н.) та Есфірь (1911 р. н.) – у Житомирі. Рідний дядько та двоюрідні брати проживали за кордоном – у Палестині¹⁴.

16 червня 1951 р. М. Майданського було заарештовано. Йому інкримінували проведення

націоналістичної діяльності під прикриттям Кабінету єврейської культури при Академії наук УРСР, розпалювання націоналістичних настроїв серед єврейської частини населення в Україні, пропагування ідеї створення так званої «Єврейської республіки» у Криму, участь у діяльності ЄАК, тобто злочини, передбачені ст.ст. 54-10 ч.2 та 54-11 КК УРСР.

У постанові про арешт та обшук зазначено: «Майданский является активным еврейским националистом. Длительное время, являясь научным сотрудником Института еврейской культуры (закрыт в 1936 г.), а затем Кабинета еврейской культуры при Академии наук УССР, проводил под прикрытием этих учреждений активную националистическую деятельность [...]».

[...] Преследуя преступные цели способствовал превращению Кабинета еврейской культуры во враждебную советской власти организацию. Проводил работу по разжиганию националистических настроений среди еврейской части населения на Украине, пропагандировал идеи создания так называемой «Еврейской республики» в Крыму.

Принимал активное участие в работе по объединению еврейских националистов вокруг Кабинета еврейской культуры, привлекал еврейскую интеллигенцию к участию в совещаниях, так называемого «культактива» при кабинете, на которых выступал с докладами националистического характера.

Среди своих близких знакомых распространял буржуазно-националистическую литературу, получаемую Кабинетом еврейской культуры из Америки.

В 1946 году Майданский являлся участником встречи еврейских националистов в Кабинете еврейской культуры с находившимся в Киеве американским разведчиком Гольдбергом¹⁵.

По своей националистической деятельности был связан с вражеским руководством Еврейского антифашистского комитета в Москве, по заданию которого занимался сбором материалов для так называемой «Черной книги», намечаемой для использования во враждебных советской власти целях.

Преступная деятельность Майданского подтверждается показаниями арестованных: Спивака Э.Г., Кагана А.Я., Гофштейна Д.Я., Лойцкера Х.Б., Штутмана М.М., Веледницкого А.М., Лернера Р.Я.»¹⁶.

Після арешту та обшуку у Чернігові, де Майданський винаймав житло, в той же день його етапували у Київ до внутрішньої тюрми МДБ УРСР.

Під час обшуку у його київській квартирі по провулку Троїцькому, б. 4, кв. 5, було вилучено медаль «За доблесный и самоотверженный труд в период Великой Отечественной войны 1941 – 1945 гг.» (посвідчення до медалі № 0220827)¹⁷, 19 брошур з мовознавства його авторства, рукописи його літературних нарисів: «Говорят мученики г. Ковеля», «Партизанский фельдшер Рубинштейн Рахиль», «Это случилось в Звенигородке», «Сила бессмертной души», «История ВКП(б)» в перекладі М. Майданського єврейською мовою¹⁸, особисті документи, довідки, рукописи та книги, які зберігались в його домашній бібліотеці. Кімнату було закрито і опечатано.

Почалося слідство. Усі допити, а їх було чимало, проводились вночі, і лише один був розпочатий вдень. Отже, зрозуміло, що арештанта мордували тим, що позбавляли повноцінного сну. На першому допиті М. Майданський заперечував «принадлежность к еврейскому националистическому подполью и проведение активной антисоветской националистической работы»¹⁹, членство у будь-яких партіях і організаціях, але в наступних протоколах допитів він визнав свою провину, хоча і зробив це дуже обережно. Вочевидь, на нього здійснювався тиск.

Свідками по справі Майданського були його дружина, колишні працівники Кабінету єврейської культури (деякі на той час уже були засуджені за аналогічними звинуваченнями і відбували різні терміни покарання), друзі та знайомі Майданського.

На допитах слідчі задавали ув'язненому та свідкам одні й ті самі запитання: чи приймав участь Майданський у експедиціях зі збору матеріалів про звірства фашистів у західних областях України, чи виступав на вечорах і зустрічах у Кабінеті єврейської культури з доповідями націоналістичного характеру, чи використовував у своїх виступах зарубіжні друковані видання, як ставився до можливості створення Єврейської автономної республіки у Криму (так званого «Кримського проекту») і т. д. Усі свідки показували, що «виступав», «їздив», «використовував», але ніхто нічого конкретного не згадав.

Слідство тривало до 21 серпня 1951 р., тобто два місяці з моменту арешту. 17 листопада 1951 р. Особливою нарадою при МДБ СРСР М. Майданського було визнано винним і ухвалено заключне рішення: ув'язнити на 10 років і відправити до виправно-трудовах таборів. Відбувати покарання йому було визначено у таборі «Озерний № 7» МВС СРСР (м. Братськ Іркутської обл.)²⁰.

Смерть Сталіна у березні 1953 р. призвела до деякої лібералізації радянського режиму, і політичні «злочинці», які вижили у пеклі ГУЛАГу, поступово почали повертатись «із-за дроту». В'язень М. Майданський зробив спробу оскаржити свій вирок. Першим кроком на цьому шляху стало звернення його дружини Х.Ш. Левантовської у травні 1953 р. до міністра внутрішніх справ УРСР та одночасно до заступника голови Ради міністрів СРСР Л.П. Берії.

У заявах про перегляд рішення у справі її чоловіка Х.Ш. Левантовська акцентувала, що чоловік засуджений у справі на той момент вже реабілітованого голови колишнього Єврейського антифашистського комітету С. Міхоелса. Вона просила прискорити перегляд справи через тяжке захворювання серця Мойсея Нояховича²¹. М. Майданський майже одночасно з дружиною у червні 1953 р. звертається до голови Ради міністрів СРСР Г.М. Маленкова²². У заяві він наполягав на тому, що звинувачення у справі побудовані на нібито злочинному його зв'язку з ЄАК, заперечував націоналістичну діяльність Комітету, підкреслював корисність збору фактів про звірства фашистів над євреями і позитивні відгуки про цю роботу Л. Кагановича та участь у підготовці «Чорної книги» письменників Еренбурга і Федіна²³. Крім того, Майданський наполягав, що під час допитів слідчі порушували юридичні норми і порядок ведення слідства.

Через три місяці відповідними органами було прийнято рішення про перевірку фактів, викладених у заявах подружжя Майданських. Після формальних заходів, а саме, письмових пояснень слідчих у справі Майданського, які, зрозуміло, заперечували будь-які неправомірні дії при веденні допитів, була здійснена експертиза його рукописів.

Однак, після проведення перевірки Майданському у перегляді справи було відмовлено: «Таким образом, судя по материалам дела Майданский был осужден правильно и в пересмотре по его делу решения Особого Совещания при МГБ СССР от 17 ноября 1951 г. нет необходимости»²⁴.

Але М. Майданський не опустив руки. Він знову звернувся з заявою до Генерального прокурора СРСР²⁵. Її написано на 38 сторінках учнівського зошита, де у 14-ти розділах М. Майданський детально обґрунтував безпідставність звинувачень, на яких будувалась його справа. У висновках до заяви він наполягав на тому, що визнання ним своєї провини неправдиве.

Генеральний прокурор призначив черговий перегляд справи. Цього разу до цієї роботи поставились більш відповідально і сумлінно, хоча значно затягнули терміни розслідування.

Протоколи допитів датуються травнем-липнем 1954 р. Допитували вже інших свідків.

19 липня 1954 р. свідок О. Шеметов, літературний редактор газети «Правда України», вказував: «В отношении троцкизма Майданский высказывался отрицательно и в беседах со мной подчеркивал, что ни один честный еврей не может поддерживать Троцкого, являющегося врагом партии и народа, [...] он был очень осторожен в своих высказываниях и старался всегда обходить острые углы.

Назвать Майданского контрреволюционером или врагом партии у меня нет оснований, но это типичный продукт старой еврейской буржуазной интеллигенции, мечты которой сводились к тому, что придет заветный «Мессия», спасет еврейский народ и для евреев наступит новая эпоха жизни»²⁶.

В результаті перевірки свідки відмовились від попередніх показань проти Майданського, пояснюючи, що слідчі на них тиснули, через що доводилось обмовляти себе і інших.

Знову була призначена експертиза літературних робіт науковця, висновки якої читаємо у справі:

«а) Работы М.Н. Майданского методологически порочные, идеологически не выдержаны.

б) В очерках о Великой Отечественной войне искажена советская действительность. Автор не показал руководящей роли коммунистической партии, морально-политического единства и дружбы народов Советского Союза.

в) Работы М.Н. Майданского, за исключением рецензии на 2-ое издание Истории ВКП(б) на еврейском языке, содержат извращения националистического характера»²⁷.

Оскільки процес перегляду справи, на думку Х.Ш. Левантовської дуже затягнувся, вона скаржилася голові Комітету Держбезпеки при Раді міністрів СРСР та Генеральному прокурору СРСР: «Дело моего мужа проверяется уже целый год. Очевидная невиновность моего мужа, возраст, состояние здоровья, польза, которую он принесет, вернувшись в строй научных и педагогических работников, все это заставляет меня настаивать на окончании проверки его дела и освобождении его»²⁸.

І ось, нарешті, довгоочікуваний висновок «Центральної Комісії по перегляду справ на осіб, засуджених за контрреволюційні злочини» від 14 березня 1955 р.: «Постановление Особого Совещания при МГБ СССР от 17 ноября 1951 года в отношении Майданского Моисея Нояховича отменить, дело за недоказанностью преступления производством прекратить, из-под стражи его освободить»²⁹.

У 1954 – 1955 рр. здійснювалася перевірка матеріалів справи Єврейського антифашистського комітету. Завершилася утаємниченою посмертною реабілітацією розстріляних. А невдовзі із місць ув'язнення почали повертатись ті, кому пощастило вижити. Повернувся і М. Майданський. Науковець продовжив займатись своєю улюбленою справою, зробивши вагомий внесок у підготовку рукопису російсько-єврейського словника, над яким працював колектив лінгвістів у 1960-х рр. Як згадує М.А. Лев³⁰: «Корпус словаря составили кандидаты филологических наук Р.Я. Лернер (буквы К-П), Е.Б. Лойцкер (буквы Г-И), М.Н. Майданский (буквы А-В), М.А. Шапиро (буквы Р-Я и все служебные слова)»³¹.

Двотомна архівно-кримінальна справа на Майданського зберігається у Державному архіві Чернігівської області. Перший том – це, власне, сама кримінальна справа, що містить 357 сторінок. Другий (146 сторінок) – це нариси М. Майданського та їх переклади на єврейську мову, вилучені під час арешту.

Вивчаючи ці матеріали, виникають запитання: за що ж такі постраждала невинна людина? За що просиділа чотири роки за ґратами? Невже за те, що любила свій народ, мову та культуру, за те, що мріяла про щасливе життя для представників єврейського народу?

Аналізуючи ті події, можна дійти висновку: боротьба з безродним космополітизмом, відповідала природі комуністичного режиму, його прагненням довести винятково передову і прогресивну власну роль, а також слугувала ефективним засобом ізоляції радянського народу від зовнішнього світу.

Це було потрібно для мобілізації суспільства на подолання повоєнних труднощів, для упокорення інтелігенції, яка дійсно прагнула відчутти себе частиною єдиного світу.

1. Хедер – початкова єврейська школа.

2. Нахум (Нохем) Штіф – філолог мови ідиш, лінгвіст, літературознавець, перекладач, редактор і громадський діяч. Писав і перекладав російською, німецькою, українською та на ідиш. Засновник і перший директор ЇВО («Ідише віссеншафтліхе організації») – міжнародного центру вивчення єврейської культури, який до Другої світової війни (1925–1939) знаходився у Вільно, а після війни продовжив роботу в Нью-Йорку, де існує і донині.

3. Гершон Горохов – з 1934 р. директор Інституту пролетарської культури. Подальша його доля невідома.

4. Співак Елі Гіршович – лінгвіст, літературознавець, професор, член-кореспондент АН УРСР. З 1937 р. директор Кабінету єврейської культури. Займався діалектологією, лексикологією. Заарештований 1949 р. Загинув в ув'язненні.

5. Леонід Флят, Кір'ят-Ям, «И словарь, и памятник», щотижнева Інтернет – газета «Мы здесь», Нью-Йорк, № 535 від 2-12 листопада 2016 р. Режим доступу <http://newswe.com/index.php?go=Pages&in=view&id=1945>. Дата звернення 21.11.2016 р.

6. Соломон Михайлович Міхоелс (1890 – 1948; Шлойме Міхоелс, справжнє прізвище – Товсі) – радянський театральний актор і режисер, педагог, громадський та політичний діяч. Народний артист СРСР (1939) Лауреат Сталінської премії другого ступеня (1946). 12 січня 1948 р. вбитий співробітниками МДБ, вбивство було замасковане під дорожню пригоду.

7. Соломон Абрамович Лозовський (1878 – 1952; псевдонім – О. (Олексій) Лозовський), справжнє прізвище – Дрідзо; радянський партійний діяч і дипломат, учасник революційного та профспілкового руху у Росії та Франції, публіцист, делегат VIII – XVIII з'їздів партії, член ЦК ВКП(б), делегат II – VII конгресів Комінтерну, депутат Верховної Ради 1-го та 2-го скликання. Доктор історичних наук, професор МДУ, надзвичайний і повноважний посол. Розстріляний у 1952 р. У 1955 р. реабілітований по смертю.

8. 22 листопада 1955 р. Військова колегія Верховного Суду СРСР скасувала свій судовий вирок від 8 липня 1952 р. через відсутність складу злочину.

9. Давид Рафаїлович Бергельсон (1884 – 1952) – єврейський письменник, драматург. Був заарештований у 1949 р. і розстріляний у 1952 р. згідно зі справою Єврейського антифашистського комітету. У 1955 р. був по смертю реабілітований.

10. Давид Наумович Гофштейн (1889 – 1952) – єврейський радянський поет, перекладач. Писав на ідиші. 16 вересня 1948 р. був заарештований. Звинувачувався у шпигунській діяльності по справі Єврейського антифашистського комітету. Розстріляний 12 серпня 1952 р. Реабілітований 22 листопада 1955 р.

11. Лев (Лейб) Мойсейович Квітко (1890 – 1952) – радянський єврейський поет. В роки війни член президіуму Єврейського антифашистського комітету і член редколегії газети «Ейнікайт», у 1947 – 1948 рр. – літературно-художнього альманаху «Неймланд». Навесні 1944 р. за завданням ЄАК був віряджений до Криму. Заарештований як один з керівних діячів ЄАК 23 січня 1949 р. 18 липня 1952 р. звинувачений Військовою колегією Верховного суду СРСР у зраді Батьківщині, засуджений до ВМП. 12 серпня 1952 р. розстріляний. Реабілітований 22 листопада 1955 р.

12. Перец Давидович Маркиш (1895 – 1952) – радянський поет і письменник, писав на ідиші. В 1939 р. став єдиним серед радянських єврейських письменників кавалером ордена Леніна. В січні 1952 р. розстріляний. Реабілітований 22 листопада 1955 р.

13. Іцик Фефер (1900 – 1952) – єврейський поет і радянський громадський діяч. Писав мовою ідиш. 12 серпня 1952 р. був розстріляний за вироком спеціальної судової колегії у справі ЄАК разом з іншими діячами єврейської культури СРСР. Реабілітований у 1955 р.

14. Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр.7701, арк.7-8.

15. Ісаак Григорович Гольдберг (1884 – 1938) – російський радянський письменник, критик, літератор та політичний діяч. Заарештований у 1937 році. Розстріляний 22 червня 1938 р. Реабілітований у 1957 р.

16. Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр.7701, арк.12-16.
17. Там само. – арк.12.
18. Там само. – арк.12-16.
19. Там само. – арк.17.
20. Там само. – арк.236-236 зв.
21. Там само. – арк.241а, 245.
22. Там само. – арк.247.
23. Там само. – арк.247.
24. Там само. – арк.257-259.
25. Там само. – арк.264.
26. Там само. – арк.295-296.
27. Там само. – арк.343.
28. Там само. – арк.350.
29. Там само. – арк.354.
30. Михайло Аронович Лев (1917 – 2013) – радянський та ізраїльський прозаїк, один із провідних сучасних письменників на ідиші.
31. Леонід Флят, Кір'ят-Ям, «И словарь, и памятник», щотижнева Інтернет – газета «Мы здесь», Нью-Йорк, №535 від 2 – 12 листопада 2016 р. Режим доступу: <http://newswe.com/index.php?go=Pages&in=view&id=1945>. Дата звернення 21.11.2016 р.

Ірина Чаус, Людмила Аскерова

НОМО НОМИНИ LUPUS EST

Характерна риса стану радянського суспільства 1930-х рр. – психологічна напруга, спричинена терором. Будуючи «світле майбутнє», люди були соціально незахищеними, потерпали від жорстоких репресій. Цьому сприяли показові процеси над «ворогами народу», численні публікації в центральній та місцевій пресі, що таврували опонентів влади. У суспільстві підтримувалася атмосфера страху, морального тиску.

З метою пошуку (викриття) справжніх та удаваних ворогів владою заохочувалися ганебні вчинки – доноси, наклепи. Йорг Баберовскі писав: «Сталінська вимога викрити та винищити ворогів впала на придатний ґрунт. У школах та університетах студенти і комсомольці доносили на «буржуазних» професорів як на соціально чужих елементів. [...] Щоденне інспірування полювання на відьом живилося на доносах. Сталінський підданий був пильним, він виказував, і якщо хотів довести свою відданість, мав забути про друзів та родичів. [...] Донос був зброєю, за допомогою якої піддані боролися зі своїми повсякденними суперниками, він надав населенню змогу використовувати каральну руку держави як інструмент досягнення своїх інтересів»¹.

Вочевидь, точкою відліку у справі Івана Андрійовича Мінька, викладача Ніжинського педагогічного інституту, став донос одного із колишніх студентів, надісланий наркомун освіти² В. Затонському та до редакції місцевої газети «Комуніст».

Звичною практикою того часу були збори трудового колективу, де розглядалися «гріхи» його членів. Одним з питань порядку денного чергового засідання місцевому при Ніжинському педінституті 9 вересня 1937 р. був «розгляд матеріалів, вміщених в пресі про класових ворогів, які працюють в інституті». Серед них – І.А. Мінько. Обговорювалося питання роботи хімічної кафедри, на якій він працював. Йому закидали наступні обвинувачення: «розмови зі студентами контрреволюційного порядку», ідеалізування старої школи. При цьому визнавали: «Він дисципліну добре знає, але у нього студенти мають найбільше незадовільних оцінок, що свідчить про його принциповість, як викладача, суворі вимоги до рівня знань студентів». Мінько заперечував, посилаючись на відсутність конкретних доказів. «Фактів моїх контрреволюційних виступів я не пригадую. [...] Ви гарно знаєте, що з білого можна зробити чорне. Справа мусить бути досліджена. Я цього вимагаю. Тепер про моє викладання. До роботи я ставився сумлінно, як міг готувався. Всі керівники погоджувалися зі мною, що так треба організувати роботу. [...] На лекціях у мене нікого не було: директора не було, завуч був присутнім тільки на консультаціях, ніхто мною не керував». Свою позицію щодо суворості вимог пояснив так: «Чи були недоречні мої вимоги? Я вважаю, що навчання я проводив так, щоб студенти працювали. Це я робив тому, що цього вимагає уряд»³.

Дехто з колег пропонував Мінька «звільнити за ворожу роботу, за розвал роботи».

17 вересня 1937 р. видано наказ директора Ніжинського педінституту, який скасовував попередній, формулювання «за відсутністю навантаження» змінювалося на «[...] за ведення антирадянських розмов з студентами та розвал роботи хімкабінету [Мінька] з роботи зняти»⁴.

Наступні події розвивалися стрімко. Співробітники НКВС 23 вересня 1937 р. заарештували І.А. Мінька. 7 жовтня 1937 р. йому висунуто обвинувачення за ст. 54-11 КК УРСР⁵.

За даними анкети з архівно-кримінальної справи, І.А. Мінько народився 28 квітня 1882 р. у с. Вейделевка Воронежської губернії (нині смт Вейделевка Вейделевського р-ну Белгородської обл., РФ) в селянській родині. На час арешту був одружений, мав двох синів та доньку. В автобіографії він писав, що початкову освіту здобув в земській школі, а потім

навчався у двокласному міністерському училищі. Планував вчитися в учительській семінарії, але вступив до Харківського сільськогосподарського училища. Навчаючись, отримував стипендію, крім того підробляв наглядачем на метеорологічній станції. Тому після закінчення училища мав кошти, щоб поїхати на навчання до Владивостока. Після двох місяців навчання у Східному університеті, вдало склавши конкурсний іспит, отримав стипендію. Революційні події 1905 – 1906 рр. змусили юнака припинити навчання, у квітні 1906 р. він повернувся на батьківщину. «Осенью того же года я поступил во вновь открытый в Москве коммерческий институт, в котором через несколько месяцев получил работу – сперва временную, а с конца 1907 года и постоянную – делопроизводителя факультетской канцелярии. Но одновременная с учением работа, а под конец и двухлетняя болезнь, закончившаяся довольно серьезной операцией, привели к тому, что официально я окончил институт лишь в 1915 г.»⁶ 3 січня 1921 р. почав займатися педагогічною діяльністю. Працював викладачем Верхньодніпровського технікуму, агрономом Дніпропетровського окрземвідділу, завідувачем торгівельно-промислової продшколи, завідувачем сільськогосподарської школи. А з 1 вересня 1935 р. викладав хімію у Ніжинському інституті, деякий час був завідувачем кабінету хімії. Як викладач він дуже суворий, його досить жорсткі вимоги до рівня знань не раз викликають нарікання не тільки студентів. Низька успішність знижувала загальні показники. У характеристиці, наданій керівництвом інституту слідчим, читаємо: «К обязанностям относился формально, что привело к развалу работы химической кафедры. [...] К студентам и техническим работникам относился грубо. Были случаи антисоветских высказываний со стороны Минька среди студентов [...] игнорировал советское студенчество, издевался над студентами, процент неуспеваемости по химии доводил до 80%. В общественной жизни института участия не принимал»⁷.

Допити свідків, більшість з яких були студенти, майже копіюють один одного. Розмови зі студентами про погане харчування, про голод 1932 – 1933 рр., про небажані факти з біографії Т.Г. Шевченка, звичайно ж, інтерпретувалися як антирадянська агітація та контрреволюційна діяльність. Допитані колеги свідчили про нього як про викладача, який добре знає свій предмет. При цьому зазначали, що у нього студенти мають найбільше незадовільних оцінок.

Ще до арешту, 7 вересня 1937 р. Мінько був допитаний як свідок, але на бланку цього допиту «статус» свідка виправлено на «обвинуваченого». На допиті йшлося про наявність, облік та зберігання хімічних реактивів. На допиті 27 жовтня 1937 р. слідчий вимагав зізнатися, що отруйні речовини Мінько планував використовувати в «своїх контрреволюційних цілях». Слідством встановлено, що шкідницьку роботу Мінько проводив як в викладанні, оцінюванні успішності, так і в питаннях ремонту та обладнання кабінету. Пізніше виявляється ще й зв'язки з «націоналістами», як відомо радянське керівництво свідомо завдавало удару, насамперед, по представниках української інтелігенції як носіях національної самосвідомості. Мінько пояснює, що стосунки з викладачами, які заарештовані, Риндичем⁸, Локтем⁹ та Бакланом¹⁰ мали суто діловий характер. Всі обвинувачення на свою адресу підслідний відкидав, але слідчий «категорично вимагав зізнатися».

На додатковому допиті 16 листопада 1937 р. Міньку інкримінували приналежність до партії українських есерів, що зумовило арешти у минулому. Це обвинувачення Мінько спростовував. Він підтвердив, що у 1921 р. справді був заарештований органами ЧК – ГПУ за приналежність до цієї партії, знаходився під арештом двадцять днів і був звільнений.

Мінько «зізнався», що за Центральної Ради служив головою міського продовольчого комітету у м. Верхньодніпровськ, а при «гетьмані» був членом повітової земської управи. Але він знову заперечив участь у боротьбі з радянською владою. Слідство тривало недовго. В обвинувальному висновку читаємо: «Минько, работая преподавателем и заведующим

химкабинетом пединститута, протаскивал в преподавание контрреволюционные концепции, а также проводил контрреволюционно-вредительскую работу. [...] Таким путем практическая работа Минько была рассчитана на создание неполноценных педагогических кадров».

За постановою «трійки» при УНКВС по Чернігівській області від 19 листопада 1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності І.А. Минько був ув'язнений до ВТТ на 10 років. Покарання відбував у Архангельській області. Перебуваючи у засланні він болісно переживав несправедливість, що з ним сталася та розрив з родиною. Проте навіть за цих обставин не втратив звичайних людських якостей. Чоловік залишився хорошим батьком та педагогом, і навіть на відстані намагався вплинути на виховання дітей. В архівно-кримінальній справі знаходиться дуже ліричний лист І.А. Минька доньці Кірі, якого він надіслав 24 серпня 1938 р. на її п'ятнадцятиріччя. В цьому листі він не тільки підвів підсумок власного життєвого шляху, а й аналізував тогочасне суспільство та ставлення людей один до одного. Він запевняв доньку, що, не зважаючи на нелегкий шлях, жодного разу не думав звернути на іншу дорогу. «Вам, моим детям, не придется краснеть за отца. Даже из-за того нелепого случая, который привел нас к разлуке, ибо я ни в чем не виноват». Намагаючись поділитися життєвим досвідом, він писав: «[...] для современного общества, даже социалистического, все еще остается справедливой старинная латинская поговорка: homo homini lupus est – человек человеку волк. Не все, понятно, волки, может быть их даже ничтожное меньшинство, но они умело используют настроение членов общества не волков и перегрызают любому из них горло так умело, что находят одобрение и поддержку в своём гнусном деле уцелевших не волков. (Таким образом, современное общество можно уподобить овечьему стаду, в которое затесались в овечьей шкуре волки. (Припомни басню Крылова)). Отличить волков в овечьей шкуре от неволков не так легко. Я много раз попадал им на зубы. Так было и год тому назад. Со мной поступили буквально так, как описано в известной басне «Волк и ягненок» в изложении Крылова или Глибова: брали первое попавшееся обвинение... и ягненок обречен. Так было до ареста, во время ареста и после, на так называемом допросе-следствии. Остерегайся в жизни волков в овечьей шкуре или правильное человеческой шкуре! Подходи к людям осторожно, старайся как-нибудь заглядывать им под шкуру, не волк ли это! Остерегайся волков в человеческой шкуре! Сама же никогда не маскируйся, будь всегда сама собой... Независимо от профессии, которую ты оберешь себе, готовь себя в первую очередь как человека в полном смысле этого слова, того человека, о котором Горький сказал, что человек – это звучит гордо»¹¹. Звісна річ, що цензура не пропустила цього листа до адресата, тому він і досі знаходиться в архівно-кримінальній справі.

Родичі всіляко намагалися «витягти» Івана Андрійовича, надсилаючи листи-скарги до різних інстанцій. Кіра писала у 1938 р. навіть Й. Сталіну. Всі ці спроби були марними. Результатом перевірки 1940 р. став висновок «в жалобах жене осужденного Минько И.А. – Минько Лидии Яковлевне и детям осужденного: сыну Минько Олегу дочери Минько Кире о пересмотре дела отказать, о чем сообщить последним»¹². 23 лютого 1942 р., відбуваючи покарання, І.А. Минько помер.

Під час перевірки у 1958 р. передопитані свідки фактично відмовились від показань, даних ними у 1937 р. Викладач Ніжинського пединституту Ф.С. Бур'янський говорив, що слідчий під час допиту йому погрожував. «Что касается моих показаний в 1937 году, после ареста Минько, то они обуславливались той общей обстановкой, которая была создана в институте в связи с массовыми арестами. Всех арестованных преподавателей в тот период на собраниях, на заседаниях, проводимых в институте называли буржуазными националистами, [...] к числу их относили и Минько. Под влиянием такого рода толков мною были даны соответствующие показания»¹³.

Постановою президії Чернігівського облсуду від 14.02.1959 р. рішення «трійки» при Чернігівському облуправлінні НКВС від 19.11.1937 р. скасовано, а справу припинено за відсутністю в діях І.А. Мінька складу злочину.

Епізоди з життя І.А. Мінька, відтворені за матеріалами архівно-кримінальної справи, ілюструють психологічні, моральні аспекти життя в радянському суспільстві, доводять залежність вчинків членів суспільства від вимог режиму. Підозрілість, недовір'я, страх за себе та близьких не давали змоги вільно висловлювати свої думки. А необачно промовлена у присутності «вовків у людській шкурі» фраза призводила до жажливих наслідків.

1. Баберовскі Й. Червоний терор. Історія сталінізму / Пер. з німецької. – К.: К.І.С., 2007. – [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу – http://shron.chtyvo.org.ua/Baberowski_Jorg/Chervonyi_teror_Istoriia_stalinizmu.pdf

2. Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр.4028, арк.27.

3. Там само. – арк.28.

4. Там само. – арк. 33.

5. Ст. 54-11 КК УРСР передбачала участь у діяльності контрреволюційної організації.

6. Держархів Чернігівської області, ф.Р-8840, оп.3, спр.4028, арк.36.

7. Там само. – арк.8.

8. Риндич Василь Микитович, 1887 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Ніжин, викладач Ніжинського педагогічного інституту. Заарештований 25.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській області від 19.11.1937 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної організації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 28.09.1957 р. (Держархів Чернігівської обл., ф. Р-8840, оп.3, спр. 3149).

9. Локоть Олександр Васильович, 1881 р. н., м. Борзна Борзнянського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Ніжин, доцент Ніжинського педінституту. Заарештований 23.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.11.1937 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Ніжин від 14.08.1939 р. виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2885-п).

10. Баклан Олександр Олексійович, 1909 р. н., с. Новоселиця Лосинівського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Ніжин, студент педінституту. Заарештований 23.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації позбавлений волі на 8 років. 13.03.1940 р. справу припинено. Звільнений 01.05.1940 р. Реабілітований 13.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр.3355).

11. Держархів Чернігівської обл., ф.Р-8840, оп.3, спр.4028, арк.46.

12. Там само. – арк.38.

13. Там само. – арк.97.

Розділ III

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

7
Додаток до протоколу № 243
від 1950 року. Особа
[...]

Особа в своїй постанові з 19.12.1938 про стеві науково-педагогічної роботи в інституті і особі [...]

Учасником [...]

Учасником [...]

Учасником [...]

Учасником [...]

Учасником [...]

Учасником [...]

Засновки
[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

Л

Лаба Олексій Созонович, 1888 р. н., с. Блισταва Менського р-ну, українець, освіта початкова. Член ВКП(б). Проживав у с. Блισταва, колгоспник, завідувач ферми. Заарештований 20.10.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 19.01.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до ВМП. За вироком ВК ВС СРСР від 14.03.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР вирок змінено, засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 05.10.1956 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3965-п).

Лабадін Арсеній Федорович, 1899 р. н., с. Жовтневе (нині с. Рождественське) Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 58 осбр, червоноармієць. Заарештований 05.11.1942 р. За вироком ВТ 58 осбр від 15.12.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний 24.12.1942 р. Реабілітований 26.10.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15852-п).

Лабунець Семен Федорович, 1907 р. н., с. Високе Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вейсбахівка (нині с. Білоріччя) Прилуцького р-ну, одноосібник. Заарештований 20.12.1930 р. За вироком Полтавського міжрайсуду у м. Прилуки від 23.03.1931 р. за ст. 54-8 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 26.07.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14627-п).

Лабунський Іван Васильович, 1878 р. н., с. Боршна Прилуцького р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у с. Боршна, священик. Заарештований 26.06.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1944 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 20.12.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1235-п).

Лабунський Іван Маркіянович, 1893 р. н., с. Голубівка Прилуцького р-ну, українець, освіта вища. Без постійного місця проживання, пенсіонер. Заарештований 04.12.1958 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. За ухвалою Чернігівського облсуду від 06.02.1959 р. направлений на примусове лікування. Реабілітований 30.12.1960 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10153-п).

Лабута Борис Ілліч, 1913 р. н., с. Туманська Гута Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Остер Остерського (нині Козелецького) р-ну, бухгалтер. Заарештований 08.03.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1944 р. згідно з ч. 2 Указу Президії ВР СРСР від 19.04.1943 р. засуджений до 15 років каторжних робіт. Реабілітований 01.06.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15814-п).

Лабута Михайло Ілліч, 1916 р. н., с. Туманська Гута Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 299 осабп 30 ск, червоноармієць. Заарештований 05.08.1940 р. За вироком ВТ 30 ск від 28.03.1941 р. за ст.ст. 19-58-8 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 25.12.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17906-п).

Лабута Прокопій Борисович, 1886 р. н., с. Димерка Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Димерка, швець. Заарештований 19.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 27.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації застосована ВМП. Розстріляний 05.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10987).

Лаворський Федір Петрович, 1886 р. н., с. Веркіївка (нині с. Вертіївка) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Веркіївка (нині с. Вертіївка), одноосібник. Заарештований 06.04.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 10.05.1931 р. за

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 20.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5971).

Лаврененко Іларіон Михайлович, 1894 р. н., с. Івашківка Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Івашківка, одноосібник. Заарештований 26.04.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 28.05.1931 р. включений в загальну операцію по вилученню куркулів. Реабілітований 08.07.1992 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 402).

Лаврененко Михайло Іванович, 1887 р. н., с. Івашківка Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Івашківка, одноосібник. Заарештований 12.08.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 31.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 17.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7427).

Лаврененко Платон Сергійович, 1879 р. н., с. Вільшане Сосницького р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Вільшане, одноосібник. Заарештований 27.01.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 11.02.1930 р. за ст.ст. 7-54-10 ч. 2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9613).

Лаврененко [Лавриненко] Степан Корнійович, 1894 р. н., с. Харитонівка Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Васюків Срібнянського р-ну, одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 06.10.1930 р. у м. Харків. Реабілітований 28.02.1992 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Лавренко Іван Назарович, 1889 р. н., с. Хороше Озеро Комарівського (нині Борзнянського)

р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Хороше Озеро, одноосібник. Заарештований 19.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – тесля. Заарештований 31.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 20.08.1991 р., 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11884, 11416).

Лавренко Михайло Пилипович, 1921 р. н., с. Березівка Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації мскулб 89 тбр, мл. сержант. За вироком ВТ 48 А від 08.06.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 13.01.1997 р. (ГДА СБ України, м. Суми. – Спр. 13637-п).

Лавренцова Фаїна Михайлівна, 1896 р. н., Івановська обл., РФ, росіянка. Проживала у смт Козелець Козелецького р-ну, домогосподарка. 04.04.1946 р. взята на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 11.12.1946 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 17.11.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12135).

Лаврик Ірина Кіндратівна, 1916 р. н., с. Коровинці Недригайлівського р-ну Сумської обл., українка, освіта незакінчена вища. Проживала у м. Прилуки, без певних занять. Заарештована 28.12.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 28.01.1944 р. за ст. 54-10 ч. 1 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджена до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітована 05.12.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15591-п).

Лавриненко Іван Степанович, 1898 р. н., с. Чорторийка (нині с. Малинівка) Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Чорторийка (нині с. Малинівка), колгоспник.

Заарештований 23.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 27.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 07.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9606).

Лавриненко Леон [Леоній] Семенович, 1880 р. н., с. Івашківка Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Івашківка, одноосібник. Заарештований 07.04.1933 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.06.1933 р. справу припинено. Реабілітований 30.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7359).

Лавриненко Микита Іванович, 1894 р. н., с. Івашківка Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Івашківка, колгоспник. Заарештований 27.11.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 26.12.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Покарання відбував у Березовському ВТТ. Загинув 08.06.1942 р. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9127).

Лавриненко Михайло Іванович, 1891 р. н., с. Івашківка Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Івашківка, без певних занять. Заарештований 18.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 11.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 13.11.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11896).

Лавриненко Михайло Корнійович, 1890 р. н., с. Харитонівка Срібнянського р-ну, українець. Проживав у с. Харитонівка, одноосібник. Заарештований 08.07.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації. 02.08.1930 р. справу закрито. (Держархів Сум-

ської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 123).

Лавриненко Онисій Микитович, 1887 р. н., с. Пашківка Ніжинського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Пашківка, одноосібник. Заарештований 23.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 09.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації застосована ВМП. Розстріляний 19.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.05.1989 р., 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5570, 8624).

Лавриненко Петро Степанович, 1875 р. н., с. Обмачів Батуриного (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Обмачів, одноосібник. Заарештований 30.01.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 16.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 05.10.1937 р. за проведення контрреволюційної агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 26.07.1989 р., 29.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6029, 1771).

Лавриненко Трохим Гнатович, 1882 р. н., с. Озеряни Бобровицького р-ну, українець, освіта спеціальна. Проживав у м. Київ, робітник. Заарештований 22.04.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 19.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10542).

Лавриненко Федір Іванович, 1886 р. н., с. Роїще Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, завгосп. Заарештований 17.09.1937 р. За постановою

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

«трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 29.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1774).

Лавриненко Федір Сергійович, 1897 р. н., с. Капустинці (нині с. Капустенці) Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Капустинці (нині с. Капустенці), колгоспник. Заарештований 22.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 24.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9013).

Лавриненко Федот Григорович, 1901 р. н., с. Григорівка Конотопського повіту (нині Бахмацького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Григорівка, швець. Заарештований 10.08.1920 р. За постановою Чернігівської губЧК від 06.09.1920 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації направлений до штрафної роти. Реабілітований 18.12.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11885).

Лавриненко Харитон Іванович, 1880 р. н., с. Івашківка Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Івашківка, одноосібник. Заарештований 05.05.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.06.1933 р. справу припинено в зв'язку зі смертю обвинуваченого. Помер 13.04.1933 р. у тюрмі м. Чернігів. Реабілітований 30.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7359).

Лавриненко Яків Михайлович, 1890 р. н., с. Івашківка Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Івашківка, одноосібник. Заарештований 07.04.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 15.07.1932 р.

справу припинено. Реабілітований 20.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2521).

Лавриниць Іван Трифонович, 1913 р. н., с. Будище Грем'яцького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 5 осдб, червоноармієць. Заарештований 07.03.1942 р. За вироком ВТ 44 А від 15.03.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний 18.03.1942 р. у с. Узун-Аяк Ленінського р-ну Кримської АРСР. Реабілітований 09.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14682-п).

Лавриниць Михайло Ісакович, 1893 р. н., смт Лосинівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Червоний Колодязь (нині с. Чистий Колодязь) Ніжинського р-ну, одноосібник. Заарештований 05.10.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 18.01.1930 р. за ст. 58-10 КК РСФРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 23.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3705).

Лавриниць Петро Трохимович, 1908 р. н., смт Лосинівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 7 оштрафр, червоноармієць. Заарештований 25.12.1942 р. За вироком ВТ 81 сд від 16.03.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Відбував покарання у м. Воркута. Реабілітований 24.05.1965 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10329-п).

Лавро Микита Ісакович, 1883 р. н., м. Бобровиця Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Бобровиця, одноосібник. Заарештований 11.04.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 03.11.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 14.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6623).

Лавров Мусій Дмитрович, 1908 р. н., с. Бурімка Ічнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Ніжин, студент. Заарештований 04.02.1935 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 31.05.1935 р. звільнений на підписку про невиїзд. 04.08.1935 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6157).

Лавров Юхим Миронович, 1913 р. н., с. Буканське Мамонтовського р-ну Алтайського краю, РФ, росіянин, освіта початкова. Член ВЛКСМ з 1936 р. Проживав за місцем дислокації 13 будб 110 авіабр, червоноармієць. Заарештований 16.01.1938 р. за ст.ст. 58-7, 58-9, 58-11 КК РРФСР. За постановою особливого відділу ГУГБ НКВД Дальвійськбуду від 17.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5786).

Лавровський Володимир Семенович, 1904 р. н., с. Сибереж Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сибереж, чоботар. Заарештований 18.11.1928 р. за ст. 54-8 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. Звільнений з-під варті 05.01.1929 р. Реабілітований 30.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 185).

Лаврусевич Іван Андрійович, 1885 р. н., с. Сеньківка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сеньківка, без певних занять. Заарештований 17.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 28.03.1990 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1150).

Лавський Іван Кіндратович, 1899 р. н., с. Куковичі Менського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Куковичі, одноосібник. Заарештований 18.10.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 29.10.1930 р. справу припинено. Реабілітований 24.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6061).

Лавський Костянтин Іванович, 1898 р. н., ст. Новоелья Дятловського р-ну Гродненської обл., Білорусь, білорус, освіта середня. Проживав у м. Щорс Щорського р-ну (нині м. Сновськ Сновського р-ну), технік-будівельник. Заарештований 10.09.1937 р. За вироком лінійного суду Білоруської залізниці від 03.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 31.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15112-п).

Лагирський Федір Петрович, 1888 р. н., с. Веркіївка (нині с. Вертіївка) Ніжинського р-ну, українець, письменний. Проживав у м. Ніжин, робітник залізниці. Заарештований 18.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації застосована ВМП. Розстріляний 05.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9179).

Лагодний Йосип Силович, 1878 р. н., с. Олексіївка (приєднано до м. Корюківка) Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Корюківка Корюківського р-ну, робітник. Заарештований 07.02.1921 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 06.08.1921 р. як соціально-небезпечний елемент засуджений до позбавлення волі на 1 рік 6 місяців. У зв'язку з амністією від покарання звільнений. Реабілітований 31.05.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 4922).

Лагойко Іван Денисович, 1914 р. н., с. Веркіївка (нині с. Вертіївка) Ніжинського р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав за місцем дислокації 4 озлб, червоноармієць. Заарештований 27.12.1937 р. За вироком ВТ в.ч. 5113 КВО від 23.05.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Північно-Східному ВТТ. Звільнений 27.12.1953 р. Реабілітований 22.10.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6583-п).

Лагошний Володимир Олександрович, 1918 р. н., с. Вишеньки Коропського р-ну,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 49 Панфіловського прикордонного загону Казахського округу, червоноармієць. Заарештований 31.03.1942 р. За вироком ВТ військ НКВД Казахської РСР від 29.05.1942 р. за ст.ст. 58-10 ч. 2, 59-7 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 21.05.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16966-п).

Лагус Іван Йосипович, 1884 р. н., с. Рівчак-Степанівка Лосинівського (нині Носівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рівчак-Степанівка, колгоспник. Заарештований 10.10.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 26.11.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 21.10.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11846).

Лагута Митрофан Кузьмич, 1903 р. н., с. Біловежі Перші Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Біловежі Перші, колгоспник. Заарештований 01.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 29.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8648).

Лада Афанасій Трохимович, 1886 р. н., с. Форостовичі Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Новгород-Сіверський, садівник. Заарештований 26.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.05.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 21.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11582).

Ладиго Олександр Григорович, 1895 р. н., м. Стародуб Брянської обл., РФ, росіянин, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, без певних занять. Заарештований 15.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від

13.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Заарештований 17.06.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.09.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності застосована ВМП. Розстріляний 15.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 14.08.1989 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8527, 9228).

Ладика Микола Іванович, 1911 р. н., с. Пекарів Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Пекарів, колгоспник. Заарештований 28.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11179).

Ладович Митрофан Опанасович, 1879 р. н., смт Сосниця Сосницького р-ну. Проживав у смт Сосниця, службовець. Заарештований 04.01.1919 р. за службу в гетьманських військах. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 07.05.1919 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 399).

Ладонько Андрій Михайлович, 1916 р. н., с. Табаївка Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Чернігів, каменярь. Заарештований 02.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за висловлювання терористичних настроїв ув'язнений до ВТТ на 10 років. Звільнений 02.11.1947 р. Реабілітований 23.07.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4484).

Ладонько Данило Прокопович, 1898 [1899] р. н., с. Табаївка Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Табаївка, одноосібник. Заарештований 15.03.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 10.06.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю

на 3 роки. На час другого арешту – мешканець м. Чернігів, робітник заводу «Жовтневий молот». Заарештований 04.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Бурейнському ВТТ. Реабілітований 27.06.1989 р., 28.03.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7617, 7789).

Ладонько Йосип Михайлович, 1905 р. н., с. Табаївка Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Табаївка, без певних занять. Заарештований 15.03.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 10.06.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7617).

Ладонько Михайло Михайлович, 1909 р. н., с. Табаївка Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Чернігів, без певних занять. Заарештований 28.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 09.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8811).

Ладонько Петро Михайлович, 1914 р. н., с. Табаївка Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Табаївка, одноосібник. Заарештований 15.03.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 10.06.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки умовно. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7617).

Ладухін Іван Захарович, 1891 р. н., с. Сита Буда Климовського р-ну Брянської обл., РФ, українець, освіта середня. Проживав у м. Борзна Борзнянського р-ну, священник. Заарештований 22.11.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 17.04.1933 р. за

ст. 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8781).

Ласвський Григорій Борисович, 1911 р. н., смт Ріпки Ріпкинського р-ну, єврей, освіта початкова. Кандидат в члени ВКП(б). Проживав у м. Чернігів, заступник політрука 1 комуністичного збірного батальйону. Заарештований 01.05.1942 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР. 22.06.1943 р. справу припинено. Реабілітований 19.09.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4228).

Ласвський Пилип Митрофанович, 1905 р. н., смт Лосинівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Лосинівка, одноосібник. Заарештований 14.06.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 16.08.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. За постановою «трійки» при ПП ОГПУ Північного краю від 21.04.1932 р. висланий на спецпоселення. Реабілітований 04.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3629).

Лазар Антон Герасимович, 1881 р. н., с. Дроздівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дроздівка, селянин. Заарештований 29.05.1927 р. за участь у діяльності Союзу хліборобів-власників. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 30.07.1999 р., 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.4, спр. 814, Держархів Чернігівської області, ф. Р-2424, оп.3, спр. 1).

Лазар Кирило Хомич, 1899 р. н., с. Дроздівка Куликівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Дроздівка, одноосібник. 26.12.1929 р. взятий на підписку про невиїзд. Заарештований 19.01.1930 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 19.01.1930 р. за ст. 54-14 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 1 рік 6 місяців. За ухвалою ВС УСРР від 10.02.1930 р. ст. 54-14 КК УСРР перекваліфіковано на ст. 54-9 КК УСРР, міру покарання залишено. Реабілітований 10.08.1999 р. (Держархів Чернігівської

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

області, ф. Р-328, оп.7, спр. 24).

Лазар Нестор Кирилович, 1872 р. н., с. Дроздівка Куликівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Дроздівка, одноосібник. 26.12.1929 р. взятий на підписку про невийзд. Заарештований 19.01.1930 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 19.01.1930 р. за ст. 54-14 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. За ухвалою ВС УСРР від 10.02.1930 р. ст. 54-14 КК УСРР перекваліфіковано на ст. 54-9 КК УСРР, міру покарання залишено. Реабілітований 10.08.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.7, спр. 24).

Лазар Семен Кирилович, с. Дроздівка Куликівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Дроздівка, селянин. Заарештований 29.05.1927 р. за участь у діяльності Союзу хліборобів-власників. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 30.07.1999 р., 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.4, спр. 814, Держархів Чернігівської області, ф. Р-2424, оп.3, спр. 1).

Лазар Федір Нестерович, 1902 р. н., с. Дроздівка Куликівського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Дроздівка, колгоспник. Заарештований 28.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11268).

Лазаревич Трохим Гнатович, 1873 р. н., с. Туманська Гута Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Туманська Гута, одноосібник. За вироком нарсуду Остерського р-ну від 02.09.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. За вироком Київського міжрайсуду від 17.11.1931 р. засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 4 роки. Реабілітований 19.02.1990 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6730).

Лазаревський Сергій Павлович, 1895 р. н., м. Чернігів, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, кустар. Заарештований 15.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 11.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 11.03.1931 р. після відбуття терміну покарання висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10603).

Лазаренко Андрій Сергійович, 1900 р. н., с. Голінка Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Голінка, кондуктор. Заарештований 30.06.1945 р. За вироком ВТ Чернігівського гарнізону від 05.03.1946 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Покарання відбував в Унженському ВТТ. Реабілітований 11.11.1965 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10438-п).

Лазаренко Василь Савич, 1897 р. н., с. Сезьки Малодивицького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта середня. Член ВКП(б). Проживав у м. Бобров Бобровського р-ну Воронежської обл., РФ, рахівник воєнскладу. Заарештований 05.12.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Воронежській обл. від 22.12.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 23.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17322-п).

Лазаренко Вукол Андрійович, 1900 р. н., с. Авдіївка Понорницького (нині Сосницького) р-ну, українець, освіта незакінчена вища. Проживав у смт Понорниця Коропського р-ну, вчитель. Заарештований 09.10.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 06.04.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 28.09.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17189-п).

Лазаренко Григорій Євтихійович, 1867 р. н., с. Янівка (нині с. Іванівка) Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Янівка

(нині с. Іванівка), селянин. Заарештований 02.04.1919 р. за участь у діяльності Союзу хліборобів-власників. Рішення по справі відсутнє. Звільнений на підписку про невиїзд 20.05.1919 р. Реабілітований 28.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 461).

Лазаренко Євдокія Іванівна, 1906 р. н., с. Авдіївка Понорницького (нині Сосницького) р-ну, українка, малописьменна. Проживала у с. Авдіївка, колгоспниця. 06.03.1946 р. взята на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 18.12.1946 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 06.06.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12342).

Лазаренко Іван Михайлович, 1888 р. н., с. Стайки Кагарлицького р-ну Київської обл., українець, письменний. Проживав у м. Чернігів, комірник. Заарештований 04.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.06.1933 р. справу припинено. Реабілітований 30.03.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6918).

Лазаренко Іван Прокопович, 1885 р. н., с. Авдіївка Понорницького (нині Сосницького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Авдіївка, одноосібник. Заарештований 17.03.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 545).

Лазаренко Ничипір Юхимович, 1886 р. н., с. Прохори Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Прохори, одноосібник. Заарештований 23.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 11.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 15.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5546).

Лазаренко Олександр Андрійович, 1906 р. н., с. Корнівка Бариського р-ну Київської обл., українець, освіта початкова. Проживав у с. Янів Київської обл., чорноробочий. Заарештований 07.02.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 23.05.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11203).

Лазаренко Павло Іванович, 1888 р. н., с. Подище Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Подище, одноосібник. Заарештований 06.07.1929 р. За вироком Прилуцького окрсуду від 15.07.1929 р. за ст.ст. 54-8, 54-10, 54-11 КК УСРР засуджений до позбавлення волі з суворою ізоляцією на 10 років. Реабілітований 23.01.1965 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16675-п).

Лазаренко Павло Омелянович, 1922 р. н., с. Дегтівка Конотопського р-ну Сумської обл., українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 78 гв. сп 25 гв. сд, червоноармієць. Заарештований 22.10.1942 р. за ст.ст. 19-58-1 «б» КК РРФСР. 03.01.1943 р. справу припинено. Реабілітований 15.09.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4364).

Лазаренко Тарас Огійович, 1880 р. н., с. Патюти Козелецького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Патюти, без певних занять. Заарештований 19.08.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 25.11.1936 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 69-1 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. Реабілітований 19.10.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 120-п).

Лазаренко Терентій Остапович, 1900 р. н., с. Авдіївка Понорницького (нині Сосницького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Авдіївка, одноосібник. Заарештований 15.02.1931 р. за проведення антирадянської агітації. 16.03.1931 р. справу закрито. (ГДА СБ України, м. Суми. – Спр. 2110-п).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Лазаренко Федір Панасович, 1901 р. н., с. Авдіївка Понорницького (нині Сосницького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Авдіївка, бухгалтер. Заарештований 07.11.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 580).

Лазаренко Феофан Іванович, 1897 р. н., с. Прохори Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Прохори, помічник рахівника. Заарештований 14.05.1938 р. За вироком судової колегії Чернігівського облсуду від 31.03.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. Реабілітований 12.10.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 277-п).

Лазарець Іван Юхимович, 1890 р. н., смт Козелець Козелецького р-ну, українець, освіта вища. Член ВКП(б) з 1919 р. Проживав у смт Добрянка Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну, завідувач райздраввідділу. Заарештований 25.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 27.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 22.01.1966 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7919).

Лазарєв Григорій Демидович, 1906 р. н., с. Жадове Семенівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Жадове, колгоспник. 17.08.1931 р. взятий на підписку про невиїзд. Звинувачувався за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. 02.02.1932 р. справу припинено. Реабілітований 31.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10065).

Лазарєв Юхим Олексійович, 1900 р. н., с. Жадове Семенівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Жадове, одноосібник. 16.08.1931 р. взятий на підписку про невиїзд. Звинувачувався за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. 02.02.1932 р. справу припинено. Реабілітований 31.07.1998 р. (Держархів

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10065).

Лаздін Петро Карлович, 1884 р. н., Лифляндська губ., Латвія, латиш, освіта початкова, член ВКП(б) з 1920 р. по 1934 р. Проживав у м. Чернігів, сторож. Заарештований 15.12.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 22.02.1938 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Покарання відбував у Північно-Уральському ВТТ. Реабілітований 14.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11141).

Лазебний Яків Миколайович, 1895 р. н., с. Красне Батуринського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Красне, колгоспник. Заарештований 17.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.09.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 29.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9020).

Лазоренко Омелян Михайлович, 1885 р. н., с. Почапінці Лисянського р-ну Черкаської обл., українець, освіта початкова. Проживав у с. Сокиринці Срібнянського р-ну, лісник. Заарештований 27.07.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Прилуки від 08.04.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 2 роки. За ухвалою ВС УРСР від 23.08.1939 р. вирок скасовано, справу направлено на новий розгляд. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 08.02.1940 р. виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3054-п).

Лазоренко [Лазаренко] Іван Йосипович, 1898 р. н., с. Гільці Чорнухинського р-ну Полтавської обл., українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 740 бао, червоноармієць. Заарештований 28.11.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР. 20.12.1941 р. справу припинено. Реабілітований 14.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3991).

Лазук Іван Климентійович, 1918 р. н., с. Красне Батуринського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 218 азсп, червоноармієць. Заарештований 26.02.1944 р. За вироком ВТ 65 А від 26.03.1944 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТГ на 10 років. Реабілітований 20.05.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14528-п).

Лазука Сергій Сидорович, 1888 р. н., с. Новоселиця Батуринського (нині Коропського) р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Горохове Коропського р-ну, колгоспник. Заарештований 26.10.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 12.02.1944 р. справу припинено. Реабілітований 18.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6181).

Лазько Панас Авксентійович, 1889 р. н., смт Михайло-Коцюбинське Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, без певних занять. Заарештований 13.07.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 05.08.1939 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 380-п).

Лазько Тетяна Іванівна, 1905 р. н., с. Жидиничі Михайло-Коцюбинського р-ну (нині Чернігівського р-ну), українка, неписьменна. Проживала у с. Жидиничі, колгоспниця. Заарештована 07.11.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 21.03.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджена до позбавлення волі у ВТГ на 10 років. Реабілітована 26.06.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17050-п).

Лайко Семен Іванович, 1906 р. н., с. Сибереж Чернігівського (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, вантажник. Заарештований 02.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 05.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР позбавлений волі на 10 років. Покарання відбував у Байкало-Амурському ВТГ. Реабілітований 31.03.1961 р. (Держархів Чернігівської

області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4699).

Лайко Юрій Гервасійович, 1900 р. н., м. Самара, РФ, росіянин, освіта середня. Проживав у м. Новгород-Сіверський, помічник бухгалтера. Заарештований 08.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 23.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.11.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2446-2451).

Лайок Валентина Дмитрівна, 1923 р. н., м. Чернігів, українка, освіта початкова. Член ВЛКСМ. Проживала м. Чернігів, рахівник. Заарештована 06.10.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 27.12.1943 р. справу припинено. Реабілітована 16.09.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4414).

Лайок Кирило Гнатович, 1904 р. н., с. Баба (нині с. Покровське) Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, тесля. Заарештований 03.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.10.1937 р. за участь у діяльності бандитського угруповання позбавлений волі на 10 років. Звільнений 03.10.1947 р. Реабілітований 22.06.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3039).

Лайок Назар Назарович, 1890 р. н., с. Баба (нині с. Покровське) Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жовтнєве (нині Покровське), одноосібник. Заарештований 09.10.1928 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 11.01.1929 р. за проведення антирадянської діяльності ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 14.02.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12306).

Лаковський Іван Гнатович, 1919 р. н., с. Хотівка Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Член ВЛКСМ. Проживав за

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

місцем дислокації 420 сп 122 сд, червоноармієць. Заарештований 26.12.1943 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР. 03.02.1944 р. справу припинено. Реабілітований 20.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4262).

Лалука Федір Карпович, 1897 р. н., с. Велике Устя Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велике Устя, без певних занять. Заарештований 24.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 09.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10005).

Ламика Данило Юхимович, 1893 р. н., с. Грем'яч Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Грем'яч, секретар сільської ради. Заарештований 02.03.1921 р. 05.03.1921 р. звільнений на підписку про невізід. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 19.12.1921 р. за проведення контрреволюційної діяльності справу припинено за недостатністю зібраних доказів. Реабілітований 29.03.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 3457).

Ламико Гаврило Маркович, 1897 р. н., с. Грем'яч Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації, начальник 5 частини штабу 96 сд. Заарештований 01.03.1938 р. За вироком ВК ВС СРСР від 06.10.1938 р. за ст.ст. 54-1 «б», 54-7, 54-8, 54-11 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 06.10.1938 р. у м. Кам'янець-Подільський. Реабілітований 12.11.1959 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6447-п).

Ламико Олена Марківна, 1920 р. н., с. Грем'яч Новгород-Сіверського р-ну, українка, освіта вища. Проживала у с. Грем'яч, колгоспниця. Заарештована 13.12.1948 р. За вироком Чернігівського облсуду від 14.02.1949 р. за ст.ст. 54-3, 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджена до позбавлення волі у ВТТ на 25 років. За постановою Президії ВС УРСР від 04.09.1954 р.

міру покарання знижено до 6 років позбавлення волі. Реабілітована 01.02.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16340-п).

Ламтєв Григорій Петрович, 1905 р. н., смт Козелець Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Козелець, учень. Заарештований 19.12.1921 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації. 13.06.1922 р. звільнений на підписку про невізід. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6706).

Ламтєв Михайло Іванович, 1906 р. н., с. Данівка Козелецького р-ну, українець, письменник. Проживав у с. Данівка, односібник. Заарештований 30.12.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ від 29.07.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР позбавлений волі на 3 роки. Реабілітований 12.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3864).

Ламтєв Петро Іванович, 1869 р. н., смт Козелець Козелецького р-ну, українець, малописьменник. Проживав у смт Козелець, шкіряник. Заарештований 19.12.1921 р. за участь у діяльності контрреволюційного угруповання. 29.06.1922 р. звільнений на підписку про невізід. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6706).

Ламтєв Феодосій Петрович, 1897 р. н., смт Козелець Козелецького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у смт Козелець, військовий інструктор. Заарештований 19.12.1921 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 09.02.1923 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації засуджений до позбавлення волі з суворою ізоляцією на 6 років. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6706).

Ламтєва Горпина Петрівна, 1902 р. н., смт Козелець Козелецького р-ну, українка, малописьменна. Проживала у смт Козелець,

домогосподарка. Заарештована 19.12.1921 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації. 13.06.1922 р. звільнена на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітована 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6706).

Лан Лазар Йосипович, 1904 р. н., м. Токмак Токмацького р-ну Запорізької обл., єврей, освіта початкова. Проживав у м. Городня Городнянського р-ну, електрик. Заарештований 09.11.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. За постановою від 15.01.1944 р. направлений до спецтабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 18.12.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9284-п).

Лангерман Веніамін Мойсейович, 1906 р. н., м. Чернігів, єврей, освіта початкова. Виключений з ВКП(б) у зв'язку з арештом. Проживав у м. Владивосток Приморського краю, РФ, начальник військторгу. Заарештований 27.10.1936 р. За вироком ВК ВС СРСР від 04.05.1938 р. за ст.ст. 58-1 «а», 58-8, 58-9, 58-11 КК РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний 04.05.1938 р. у м. Владивосток. Реабілітований 17.09.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 7466-п).

Ландар Артем Петрович, 1895 р. н., с. Черняхівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Черняхівка, голова колгоспу. Заарештований 28.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності української контрреволюційної націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 21.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 24.05.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3433).

Ландар Дмитро Олексійович, 1872 р. н., с. Черняхівка Ніжинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Гніздище Городнянського р-ну, одноосібник. Заарештований 03.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 19.06.1992 р. (Держархів

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11890).

Ландар Йосип Федосійович, 1893 р. н., с. Черняхівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Черняхівка, одноосібник. Заарештований 20.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 13.10.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11169).

Ландар Семен Данилович, 1885 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, священник. Заарештований 17.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської церковної групи застосована ВМП. Розстріляний 27.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 22.10.1958 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.2, спр. 14).

Ландар Федір Петрович, 1899 р. н., с. Черняхівка Ніжинського р-ну, українець, письменний. Проживав за місцем відбуття покарання, в'язень. Розпочато нову справу 07.04.1941 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Прилуки від 12.05.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у віддалених місцях на 8 років. Реабілітований 30.03.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10240-п).

Ландсман Мойсей Абрамович, 1902 р. н., м. Старокостянтинів Вінницької (нині Хмельницької) обл., єврей, освіта вища. Проживав у м. Ніжин, викладач Ніжинського бібліотечного технікуму. Заарештований 23.09.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. За постановою від 27.02.1938 р. з-під варті звільнений. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 284).

Ланін Іван Володимирович, 1908 р. н., с. Козаче Прохоровського р-ну Белгородської обл., РФ, росіянин. Проживав за місцем дислокації 927

сп, червоноармієць. 16.09.1941 р. порушено карну справу. За вироком ВТ 251 сд від 22.09.1941 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР засуджений до ВМП заочно. За ухвалою ВК ВС СРСР від 04.08.1945 р. вирок скасовано, справу направлено на новий розгляд. За постановою від 28.11.1945 р. оголошений в розшук. 25.11.1964 р. справу припинено за амністією. Загинув в ніч на 15.09.1941 р. Реабілітований 25.11.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10219-п).

Ланко Григорій Петрович, 1914 р. н., с. Дейманівка Срібнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 224 сп, червоноармієць. Заарештований 10.05.1937 р. За вироком ВТ 14 ск Харківського ВО від 10.07.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. За ухвалою ВК ВС СРСР від 29.08.1957 р. судимість знято. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6491-п).

Ланковський Михайло Іванович, 1922 р. н., с. Бережівка Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав за місцем навчання, курсант 16 авіашколи. Заарештований 22.10.1941 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 05.09.1942 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 5 років умовно. Звільнений з-під варті 29.10.1942 р. Реабілітований 14.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11559).

Лановий Костянтин Аникійович, 1875 р. н., с. Матвійківці Городоцького р-ну Хмельницької обл., українець, малописьменний. Проживав у м. Ніжин, різноробочий. Заарештований 04.03.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 17.05.1929 р. за ст. 58-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 12.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3809).

Лантух Павло Антонович, 1900 р. н., с. Козилівка Холминського (нині Корюківського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Козилівка, колгоспник. Заарештований

18.09.1939 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 14.11.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 10.04.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 410-п).

Лантух Тимофій Романович, 1891 р. н., с. Козилівка Холминського (нині Корюківського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Чорний Ріг Семенівського р-ну, одноосібник. Заарештований 28.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої проти колгоспного будівництва ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10588).

Ланько Ничипір Михайлович, 1909 р. н., х. Мажугівка Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав за місцем дислокації овб 21 А, червоноармієць. Заарештований 17.06.1942 р. За вироком ВТ 21 А від 10.07.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Покарання відбував у м. Кунцево Московської обл. Загинув 06.07.1943 р. Реабілітований 09.07.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5345-п).

Ланько Пилип Андрійович, 1881 р. н., с. Крехаїв Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Крехаїв, одноосібник. Заарештований 27.12.1932 р. За вироком Остерського нарсуду від 12.03.1933 р. за ст.ст. 54-10, 58 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 27.12.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9811-п).

Ланько Тихін Іванович, 1902 р. н., с. Кувечичі Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Кувечичі, одноосібник. Заарештований 29.05.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.10.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки умовно. Реабілітований

26.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6286).

Лапа Андрон Демидович, с. Архипівка Новгород-Сіверського (нині Семенівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Архипівка, селянин. Заарештований 15.01.1919 р. за співробітництво з гайдамаками. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 09.05.1919 р. справу припинено. Звільнений з-під варту 16.01.1919 р. Реабілітований 28.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 306).

Лапа Григорій Микитович, 1891 р. н., с. Архипівка Новгород-Сіверського (нині Семенівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Новгород-Сіверський, бухгалтер. Заарештований 04.08.1935 р. За вироком Чернігівського облсуду від 17.01.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Заарештований 01.07.1941 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 03.07.1943 р. за розповсюдження провокаційних чуток ув'язнений до ВТТ на 8 років. На час третього арешту – мешканець с. Кобижча Бобровицького р-ну, без певних занять. Заарештований 01.02.1957 р. За ухвалою Чернігівського облсуду від 17.04.1957 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР направлений на медичну експертизу. За постановою судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 07.01.1958 р. справу призупинено, направлений на примусове лікування. За постановою судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 22.06.1960 р. справу припинено. Звільнений 25.06.1960 р. Реабілітований 18.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15466-п, 5938-п).

Лапа Григорій Петрович, 1916 р. н., смт Олишівка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта неповна середня. Проживав у м. Чернігів, головний бухгалтер. Заарештований 25.07.1945 р. За вироком ВТ Чернігівського гарнізону від 30.10.1945 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до 15 років каторжних робіт. За ухвалою ВТ КВО від 07.12.1945 р. термін

покарання знижено до 10 років. Звільнений 13.01.1955 р. Реабілітований 13.08.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17822-п).

Лапа Євдокія Петрівна, 1918 р. н., смт Олишівка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українка, освіта початкова, продавець. Проживала у авіамістечку Аджикабул, Азербайджанська РСР. Заарештована 22.11.1941 р. як соціально-небезпечний елемент. Рішення по справі відсутнє. Звільнена 13.04.1942 р. Реабілітована 31.10.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4249).

Лапа Іван Никифорович, 1909 р. н., с. Спаське Менського (нині Сосницького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Спаське, чоботар. Заарештований 05.01.1933 р. Втік з-під варту у березні 1933 р. За постановою від 19.05.1933 р. оголошений у розшук. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 30.03.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10507-п).

Лапа Кирило Дмитрович, 1872 р. н., м. Конотоп Сумської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Конотоп, чоботар. Заарештований 15.07.1921 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 24.09.1921 р. справу припинено за амністією. Звільнений 15.11.1921 р. Реабілітований 29.03.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 3000).

Лапа Микола Кіндратович, 1893 р. н., с. Конотоп Городнянського повіту (нині Городнянського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Конотоп, селянин. Заарештований 30.08.1920 р. за проведення антирадянської агітації. 07.03.1921 р. звільнений на підписку про невізд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 06.05.1921 р. справу припинено. Реабілітований 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 2682).

Лапа Михайло Степанович, 1892 р. н., смт Олишівка Олишівського (нині Чернігівського)

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Олишівка, колгоспник. Заарештований 13.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 13.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 13.07.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3102).

Лапа Сергій Кіндратович, 1902 р. н., с. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 2 шінжапбр, червоноармієць. Заарештований 14.01.1944 р. За вироком ВТ 3 А від 31.01.1944 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТГ на 10 років. Реабілітований 02.12.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15558-п).

Лапа Степан Іванович, 1885 р. н., с. Курінь Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Курінь, одноосібник. Заарештований 03.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 23.02.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР передбачена ВМП. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10472).

Лапа Федір Маркович, 1910 р. н., с. Удівка (приєднано до с. Семенівка) Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Удівка (приєднано до с. Семенівка), одноосібник. Заарештований 18.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.11.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 28.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10763).

Лапенко Іван Аврамович, 1911 р. н., смт Сосниця Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Сосниця, бригадир. Заарештований 07.04.1948 р. За вироком ВТ КВО від 31.10.1948 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТГ на 25 років.

За постановою пленуму ВС СРСР від 17.09.1954 р. попередній вирок скасовано, справу передано на новий розгляд. 17.03.1955 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 7920-п).

Лапенко Іван Максимович, 1899 р. н., с. Лукашівка Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, столяр. Заарештований 05.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.10.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації ув'язнений до ВТГ на 10 років. Відбував покарання у м. Улан-Уде. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8698).

Лапенко Михайло Максимович, 1884 р. н., с. Лукашівка Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Чернігів, сторож. Заарештований 06.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 22.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1639).

Лапенко-Лапа Лука Прокопович, 1887 р. н., м. Конотоп Сумської обл., українець, освіта середня. Проживав у м. Городня Городнянського р-ну, лісомеліоратор. Заарештований 05.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 22.02.1933 р. справу припинено. Заарештований 05.05.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.09.1938 р. за участь у діяльності антирадянської організації застосована ВМП. Розстріляний 29.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.01.1998 р., 26.07.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9713-п, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11265).

Лاپинський Степан Мартинович, 1893 р. н., Польща, письменний. Проживав у с. Степові Хутори Носівського р-ну, робітник. Заарештований 20.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована

ВМП. Розстріляний 24.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8715).

Лапицький Андрій Єлисейович, 1887 р. н., с. Тур'я Сновського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Тур'я, робітник залізниці. Заарештований 17.01.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 19.08.1938 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТГ на 5 років. Реабілітований 28.03.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4870).

Лапицький Лаврін Силович, 1876 р. н., с. Старі Боровичі Сновського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Засулля Роменського (нині Недригайлівського) р-ну Сумської обл., рентгентехнік. Заарештований 23.06.1940 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 14.06.1941 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТГ на 5 років. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10469).

Лапкіс-Цала Шльома Давидович, 1911 р. н., м. Чернігів, єврей, освіта початкова. Проживав у м. П'ятигорськ Ставропольського краю, РФ, курсант. Заарештований 28.10.1941 р. За вироком ВТ 68 осбр від 05.12.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5654-п).

Лапко Степан Олексійович, 1899 р. н., с. Дроздовиця Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дроздовиця, одноосібник. Заарештований 17.06.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за участь у діяльності антирадянської організації застосована ВМП. Розстріляний 09.05.1933 р. у м. Чернігів. Реабілітований 12.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9762).

Лапковський Григорій Васильович, 1890 р. н., с. Стодоли Куликівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у

смт Куликівка Куликівського р-ну, бухгалтер. Заарештований 25.02.1946 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 15.05.1946 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 27.08.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17173-п).

Лапуза Максим Опанасович, 1873 р. н., с. Комарівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, візник. Заарештований 30.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР. За постановою від 10.04.1942 р. справу припинено. Реабілітований 26.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10163-п).

Лапуцький Максим Васильович, 1881 р. н., с. Петруші Ріпкинського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Петруші, одноосібник. Заарештований 15.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст. ст. 54-7, 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5168).

Лапченко Платон Сергійович, 1866 р. н., м. Двінськ, Польща (нині м. Даугавпілс, Латвія), росіянин, освіта вища. Проживав у смт Короп Коропського р-ну, вчитель. Заарештований 28.04.1938 р. за ст. ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 21.02.1940 р. справу припинено. Помер 13.12.1938 р. у тюрмі. Реабілітований 29.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 64).

Лапшин Євген Федорович, 1896 р. н., с. Покровське Макар'євського повіту Нижньгородської губ. (нині Юрінського р-ну, Республіка Марі Ел.) РФ, росіянин, освіта середня. Проживав у м. Владикавказ, Республіка Північна Осетія-Аланія, РФ, червоноармієць, помічник коменданта 364 етапу 91 військового батальйону 11 Червоної Армії. Заарештований 25.10.1920 р. За постановою «трійки» 11 Червоної Армії від 10.11.1920 р. за службу в денікінській армії передбачена ВМП. Реабілітований 21.07.1994 р. (Держархів Чернігівської області,

ф. Р-8840, оп.3, спр. 12096).

Лапшук Євген Олександрович, 1901 р. н., м. Прилуки, українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, візник. Заарештований 28.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 07.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10932).

Лапшук Ольга Олександрівна, 1895 р. н., м. Прилуки, українка, освіта незакінчена вища. Проживала у м. Прилуки, домогосподарка. Заарештована 20.01.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.04.1938 р. за участь у діяльності українського націоналістичного контрреволюційного повстанського угруповання застосована ВМП. Розстріляна 20.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітована 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11092).

Ларін Степан Данилович, 1890 р. н., с. Оленівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Оленівка, колгоспник. Заарештований 10.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання передбачена ВМП. Реабілітований 07.05.1969 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8035).

Ларіонов Віктор Петрович, 1895 р. н., м. Мстиславль Смоленської губ., РФ (нині Могильовської обл., Білорусь), білорус, освіта початкова. Проживав у смт Ріпки Ріпкинського р-ну, вчитель. Заарештований 21.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної української націоналістичної організації висланий до Далекосхідного краю на 10 років. Покарання відбував у Амурському ВТТ. Реабілітований 21.05.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4389).

Ларіонов Гліб Васильович, 1893 р. н., м. Климовка Гомельського р-ну Гомельської обл., Білорусь, українець, освіта середня. Проживав у с. Комарівка Борзнянського р-ну, вчитель. Заарештований 25.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7697).

Ларкін Костянтин Макарович, 1879 р. н., с. Стольне Менського р-ну, українець. Проживав у с. Власівка Ічнянського р-ну, без певних занять. Заарештований 28.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації. 13.03.1939 р. справу припинено. Реабілітований 28.12.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 92).

Ларсон Євген Петрович, 1897 р. н., м. Батайськ Ростовської обл., РФ, німець, освіта початкова. Проживав у с. Киселівка Чернігівського р-ну, робітник. Заарештований 02.11.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 11.01.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 09.07.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14598-п).

Ларченко Макар Хомич, 1895 р. н., с. Лопатні Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у х. Корчев'я Ріпкинського р-ну, колгоспник. Заарештований 11.07.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Київській обл. від 27.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 11.08.1941 р. у м. Чернігів. Реабілітований 27.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15799-п).

Ларченко Софрон Каленикович, 1876 р. н., с. Хоробичі Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Хоробичі, без певних занять. Заарештований 03.05.1935 р. 14.11.1935 р. звільнений на підписку про невізід. За постановою Чернігівського обласного суду від 14.11.1935 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР справу направлено на дослідження. Рішення по справі

відсутнє. Реабілітований 22.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1052).

Ласий Лука Іванович, 1877 р. н., с. Вергіївка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Зруб Ніжинського р-ну, колгоспник. Заарештований 20.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 19.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 07.03.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7786).

Ластовець Дмитро Петрович, 1898 р. н., с. Євминка Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Євминка, староста общини. Заарештований 12.10.1943 р. За вироком ВТ Чернігівського гарнізону від 09.07.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1729-п).

Ластовець Іван Дмитрович, 1922 р. н., с. Євминка Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Євминка, вчитель. Заарештований 15.10.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 16.11.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 10.10.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15346-п).

Ластовець Лука Лаврентійович, 1894 р. н., українець, освіта початкова. Проживав у м. Носівка Носівського р-ну. Заарештований 04.03.1931 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 12.10.1931 р. за ст. 54-4 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11204).

Ластовець Никон Максимович, 1891 р. н., с. Григоро-Іванівка (нині с. Ніжинське) Ніжинського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Григоро-Іванівка (нині с. Ніжинське), колгосп-

ник. Заарештований 24.09.1939 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Ніжин від 01.12.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 11.01.1940 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. Реабілітований 08.04.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 914-п).

Ластовець Петро Петрович, 1895 р. н., с. Євминка Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Євминка, пастух. Заарештований 28.10.1950 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 14.01.1951 р. за ст.ст. 54-10, 54-11, 54-14 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 08.10.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16025-п).

Ластовський Борис Мартинович, 1877 р. н., м. Руди Сквирського р-ну Київської обл., українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, робітник артілі інвалідів. Заарештований 08.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 17.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10009).

Лата Павло Матвійович, 1913 р. н., с. Вейсбахівка Малодівицького р-ну (нині с. Білоріччя Прилуцького р-ну), українець, освіта середня. Проживав у м. Ніжин, студент. Взятий на підписку про невиїзд 29.12.1934 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 20.04.1935 р. за ст. 54 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 1 рік умовно. Реабілітований 19.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14958-п).

Латай Іван Пантелійович, 1895 р. н., с. Москалі Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Москалі, одноосібник.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Заарештований 20.04.1931 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 28.05.1931 р. справу припинено. Реабілітований 28.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 405).

Латайтес Йосип Петрович, 1892 р. н., Литва, литовець, освіта початкова. Проживав у с. Тростянець Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, робітник радгоспу. Заарештований 20.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 19.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10042).

Латина Петро Федорович, 1912 р. н., х. Глібівка (приєднано до с-ще Нове) Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у х. Глібівка (приєднано до с-ще Нове), одноосібник. Заарештований 10.07.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. Звільнений на підписку про невиїзд 09.09.1931 р. 06.10.1931 р. справу припинено. Заарештований 12.05.1932 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР. 25.09.1932 р. справу припинено. Реабілітований 27.02.1996 р., 25.11.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 408, 823).

Латина Сидір Дмитрович, 1878 р. н., с. Полуботки Чернігівського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Полуботки, селянин. Заарештований 28.02.1920 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами. 27.03.1920 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 2033).

Латина Тимофій Григорович, 1871 р. н., с. Полуботки Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Полуботки, селянин. Заарештований 15.09.1919 р. за проведення контрреволюційної діяльності. 27.09.1919 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 448).

Латинський Григорій Юдович, 1900 р. н., м. Ніжин, єврей, освіта середня. Проживав у м. Ніжин, заступник головного бухгалтера Ніжинського хлібзаводу. Заарештований 16.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за участь у діяльності сіоністської контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 07.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 27.03.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8231).

Латинський Зяма Ошерович, 1895 р. н., м. Ніжин, єврей, освіта домашня. Проживав у м. Ніжин, службовець. Заарештований 13.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР застосована ВМП. Розстріляний 13.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 22.08.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4154).

Латиш Пилип Андрійович, 1874 р. н., с. Богодарівка Ковалівського р-ну Прилуцької округи (нині с. Яворівка Драбівського р-ну Черкаської обл.), українець, освіта початкова. Проживав у с. Богодарівка (нині с. Яворівка), одноосібник. Заарештований 14.11.1929 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 19.02.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 19156).

Латишева Уляна Йосипівна, 1921 р. н., смт Понорниця Коропського р-ну, українка, освіта середня. Член ВЛКСМ. Проживала у смт Понорниця, касир. Заарештована 10.10.1943 р. за ст. 54-3 КК УСРР. 10.03.1944 р. справу припинено. Реабілітована 16.09.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4416).

Латишенко Антон Іванович, 1875 р. н., м. Східель Гродненського р-ну Гродненської обл., Білорусь, латиш, освіта вища. Проживав у с. Городище Пирятинського (нині Чорнухинського) р-ну Полтавської обл., священник. Заарештований 25.03.1926 р. За постановою особливої наради при

Колегії ОГПУ від 28.05.1926 р. за шпигунство ув'язнений до концтабору на 3 роки. За постановою Колегії ОГПУ від 24.03.1928 р. за амністією термін покарання знижено на чверть. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 11.08.1928 р. після відбуття терміну покарання висланий на Урал на 3 роки. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 18.11.1931 р. після відбуття терміну покарання позбавлений права проживання в 12 населених пунктах на 3 роки. Реабілітований 28.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2565).

Латін Віктор Тимофійович, 1909 р. н., с. Полуботки Чернігівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 3 кінат, командир взводу. Заарештований 18.07.1937 р. За вироком ВТ 2 кк КВО від 05.11.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТГ на 10 років. Реабілітований 29.01.1958 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10038-п).

Лаукарт Вільгельм Георгійович, 1891 р. н., с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, письменний. Проживав у с. Біловежі, одноосібник. Заарештований 20.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – шорник. Заарештований 05.11.1937 р. За постановою «двійки» від 17.12.1937 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 29.12.1937 р. Реабілітований 05.07.1989 р., 17.08.1963 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7144, 7327).

Лаукарт Генріх Вільгельмович, 1914 р. н., с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, письменний. Проживав у с. Біловежі Другі, колгоспник. Заарештований 18.11.1937 р. За постановою «двійки» від 17.12.1937 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 29.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 29.05.1965 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7893).

Лаукарт Іван Генріхович, 1907 р. н., с. Рундівізія Дмитрівського р-ну, німець, малописьменний. Проживав у с. Рундівізія (нині с. Круглолугівка), колгоспник. Заарештований 16.10.1937 р. За постановою «двійки» від 25.11.1937 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 19.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8436).

Лаукарт Іван Кіндратович, 1876 р. н., с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, малописьменний. Проживав у с. Біловежі Другі, колгоспник. Заарештований 28.09.1937 р. За постановою «двійки» від 02.11.1937 р. за участь у діяльності підпільної фашистської організації застосована ВМП. Розстріляний 26.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9980).

Лаукарт Марія Іванівна, 1923 р. н., с. Рундівізія Дмитрівського р-ну, німкеня, освіта середня. Проживала у Вологодській обл., РФ, статистка. Заарештована 17.06.1950 р. За вироком ВТ військ МВД по Вологодській обл. від 26.08.1950 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджена до позбавлення волі у ВТГ на 25 років. За ухвалою ВТ Біломорського ВО від 05.02.1955 р. за ст. 54-1 КК УРСР міру покарання знижено до 5 років позбавлення волі. Звільнена за амністією. Реабілітована 22.11.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16220-п).

Лаукарт Пилип Георгійович, 1881 р. н., с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Горобіївка Срібнянського р-ну, робітник радгоспу. Заарештований 26.01.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.08.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційного фашистського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 21.08.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 10.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4302-4309).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Лаукарт Пилип Іванович, 1878 р. н., с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, малописьменний. Проживав у с. Біловежі Другі, колгоспник. Заарештований 10.06.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.08.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційного фашистського угруповання ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 10.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4302-4309).

Лаукарт Фрідріх Пилипович, 1899 р. н., с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Біловежі Другі, колгоспник. Заарештований 05.11.1937 р. За постановою «двійки» від 17.12.1937 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 29.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 29.05.1965 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7898).

Лаукарт Християн Георгійович, 1897 р. н., с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Біловежі Другі, колгоспник. Заарештований 12.10.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 04.08.1939 р. справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 290-п).

Лаукарт Християн Георгійович, 1900 р. н., с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Біловежі Другі, колгоспник. Заарештований 10.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 25.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 05.05.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4901).

Лаукарт Християн Іванович, 1893 р. н., с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Біловежі Другі, колгоспник. Заарештований

17.07.1938 р. за ст.ст.54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 19.04.1939 р. справу припинено. Реабілітований 30.03.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1561).

Лаукарт Християн Кіндратович, 1890 р. н., с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Біловежі Другі, колгоспник. Заарештований 21.11.1937 р. За постановою «двійки» від 17.12.1937 р. за участь у діяльності повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 29.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 19.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10060).

Лаукарт Християн Якубович [Якович], 1885 р. н., с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Рубанка Бахмацького р-ну, робітник радгоспу. Заарештований 24.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.09.1937 р. за проведення контрреволюційної агітації застосована ВМП. Розстріляний 17.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9934).

Лаукарт Яків Іванович, 1902 р. н., с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Біловежі Другі, колгоспник. Заарештований 20.11.1937 р. За постановою «двійки» від 17.12.1937 р. за ст.ст.54-10, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 29.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.01.1963 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5903).

Лаукарт Яків Іванович, 1907 р. н., с. Біловежі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, грабар. Заарештований 27.11.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 02.01.1938 р. за ст. 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 09.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8837).

Лаукарт Яків Кіндратович, 1886 р. н., с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у х. Шостопалів (нині с. Шевченкове) Бахмацького р-ну, слюсар. Заарештований 08.06.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.08.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційного фашистського угруповання передбачена ВМП. Реабілітований 10.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4302-4309).

Лаунець Лев Михайлович, 1903 р. н., м. Ленінград (нині м. Санкт-Петербург), РФ, росіянин, освіта початкова. Проживав у смт Любеч Ріпкинського р-ну, без певних занять. Заарештований 10.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до концтабору на 10 років. Покарання відбував в Онезькому ВТТ. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9023).

Ляхненко Ілля Хомич, 1887 р. н., с. Пекурівка Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Пекурівка, одноосібник. Заарештований 10.04.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 17.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 505).

Ляхно Василь Михайлович, 1898 р. н., с. Харитонівка Срібнянського р-ну Полтавської губ. (нині Чернігівської обл.), українець, освіта незакінчена вища. Член ВКП(б) з 1920 р. Проживав за місцем дислокації ОЧДСА, технік-інтендант 2 рангу. Заарештований 11.05.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 27.08.1937 р. за ст.ст. 58-1 «б», 58-8, 58-9, 58-11 КК РРФСР засуджений до ВМП, позбавлений військового звання. Розстріляний 27.08.1937 р. у м. Хабаровськ. Реабілітований 17.19.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 7367-п).

Ляхно Іван Назарович, 1908 р. н., с. Терешківка Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації

654 бао 3 гв. адд, червоноармієць. Заарештований 06.01.1944 р. За вироком ВТ авіації дальньої дії від 24.01.1944 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 11.12.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15592-п).

Ляхно Іван Омелянович, 1904 р. н., с. Вовча Гора Остерського р-ну (нині с. Поліське Козелецького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Вовча Гора (нині с. Поліське), голова колгоспу. Заарештований 25.11.1943 р. За постановою від 04.02.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР направлений до спецтабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 31.10.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4437).

Ляхно Макар Пантелійович, 1887 р. н., с. Свидовець Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Свидовець, одноосібник. Заарештований 30.01.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 14.02.1930 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 8 років. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11496).

Ляхно Сергій Омелянович, 1913 р. н., с. Вовча Гора Остерського р-ну (нині с. Поліське Козелецького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Вовча Гора (нині с. Поліське), колгоспник. 17.08.1935 р. взятий на підписку про невиїзд. Заарештований 25.07.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. Звільнений на підписку про невиїзд 14.11.1936 р. 19.01.1937 р. справу припинено. Реабілітований 19.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1128).

Ляхно Федір Ничипорович, 1882 р. н., с. Макіївка Лосинівського (нині Носівського) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Макіївка, одноосібник. Заарештований 24.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 24.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5630).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Лахно Федір Феодосійович, 1899 р. н., с. Терешківка Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Терешківка, колгоспник. Заарештований 13.12.1947 р. За вироком ВТ Чернігівського гарнізону від 17.02.1948 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 25 років. Реабілітований 25.03.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17320-п).

Лахно Юхим Кіндратович, 1880 р. н., с. Кобижча Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кобижча, без певних занять. Заарештований 15.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 19.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 21.04.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4909).

Лашкевич Ігор Степанович, 1903 р. н., м. Батурич Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Батурич, колгоспник. Заарештований 17.03.1938 р. За вироком вищої сесії Чернігівського облсуду від 15.06.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 05.09.1939 р. вирок скасовано, справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 687-п).

Лашкевич Леонід Митрофанович, 1881 р. н., с. Остроглядово Стародубського р-ну Чернігівської губ. (нині Брянської обл., РФ), освіта вища. Проживав у м. Новгород-Сіверський, лікар. Заарештований 11.05.1920 р. 14.06.1920 р. з-під варті звільнений. Реабілітований 30.03.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11916).

Лашкевич Леонід Степанович, 1898 р. н., м. Вільно (нині м. Вільнюс), Литва, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Батурич Бахмацького р-ну, вчитель. Заарештований 27.07.1920 р. За вироком Чернігівського

губревтрибуналу від 19.09.1920 р. за проведення контрреволюційної діяльності засуджений до ВМП умовно з іспитовим терміном до кінця громадянської війни, звільнений 17.08.1920 р. Реабілітований 30.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1175).

Лашевський Володимир Якович, 1910 р. н., с. Косилово Грайворонського (нині Фатезького р-ну) Курської обл., РФ, поляк, освіта середня. Проживав у с. Низківка Корюківського (нині Сновського) р-ну, бухгалтер. Заарештований 23.10.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 26.06.1944 р. за ст.ст. 54-2, 54-3 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 23.08.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17166-п).

Лашенко Іван Кіндратович, 1899 р. н., с. Тур'я Сновського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Тур'я, одноосібник. Заарештований 03.02.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7513).

Лашенко Олексій Степанович, 1924 р. н., с. Тур'я Сновського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації в.ч. 74338, ст. сержант. Заарештований 11.03.1949 р. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 04.02.1950 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 11.09.1986 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8103).

Лашинський Іван Миколайович, 1917 р. н., с. Піски Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Піски, помічник лаборанта. Заарештований 16.07.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 07.10.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 19.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14850-п).

Лебеда Кирило Антонович, 1909 р. н., с. Степові Хутори Кобизького (нині Носівського) р-ну, освіта початкова. Проживав у с. Степові Хутори, одноосібник. Заарештований 22.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 30.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Покарання відбував у Біломорсько-Балтійському ВТТ. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10867).

Лебединець Ісак Ісакович, 1910 р. н., смт Велика Димерка Броварського р-ну Київської обл., українець, освіта початкова. Проживав у смт Козелець Козелецького р-ну, різноробочий. Заарештований 28.05.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 29.01.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 27.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14721-п).

Лебединська Ганна Григорівна, 1895 р. н., білоруска, освіта середня. Проживала у м. Конотоп Сумської обл., рахівник. Заарештована 01.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 03.03.1933 р. за ст. 80 КК УСРР вислана до Північного краю на 3 роки. Реабілітована 22.06.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6828).

Лебединський Володимир Васильович, 1886 р. н., смт Варва Варвинського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у с. Малківка Прилуцького р-ну, вчитель. Заарештований 12.11.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 30.01.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 21.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15506-п).

Лебедко Платон Павлович, 1895 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бахмач, завідувач матеріального складу. Заарештований 14.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10

років. Звільнений 14.02.1948 р. Реабілітований 04.01.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3227).

Лебедко Созон Данилович, 1899 р. н., с. Козилівка Холминського (нині Корюківського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Чорний Ріг Холминського (нині Семенівського) р-ну, вагар. Заарештований 01.09.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 05.03.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 6 років. За ухвалою Чернігівського облсуду від 29.06.1940 р. засуджений до позбавлення волі на 3 роки. За ухвалою кримінальної колегії ВС УРСР від 05.08.1940 р. міру покарання знижено до 2 років позбавлення волі. Реабілітований 10.04.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 818-п).

Лебедко Тимофій Олександрович, 1913 р. н., с. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 49 опонбм, червоноармієць. Заарештований 10.10.1944 р. За вироком ВТ 4 гв. ТА від 14.12.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 26.02.1959 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5335-п).

Лебедченко Григорій Пимонович, 1901 р. н., с. Орликівка Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Галаганівка Семенівського р-ну, лісник. Заарештований 20.11.1928 р. За вироком виїзної сесії Глухівського окружного суду від 23.05.1929 р. за ст. 54-8 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Покарання відбував в Ухто-Іжемському ВТТ, звільнений 14.04.1937 р. Реабілітований 16.12.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16643-п).

Лебедь Аврам Миколайович, 1905 р. н., с. Кукшин Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кукшин, колгоспник. Заарештований 20.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 13.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 22.03.1958 р.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

(Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3309).

Лебедь Антон Тимофійович, 1887 р. н., с. Нехаївка Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нехаївка, одноосібник. Заарештований 07.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 26.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11634).

Лебедь Василь Кіндратович, 1875 р. н., с. Рогізки Сновського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Рогізки, одноосібник. Заарештований 17.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 12.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6829).

Лебедь Василь Олексійович, 1899 р. н., с. Сеньківка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сеньківка, заготівельник. Заарештований 28.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9376).

Лебедь Георгій Федорович, 1896 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, бухгалтер. Заарештований 25.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 19.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 07.06.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3442-3443).

Лебедь Григорій Петрович, 1905 р. н., с. Вейсбахівка Малодівицького р-ну (нині с. Білоріччя Прилуцького р-ну), українець,

малописьменний. Проживав у с. Вейсбахівка (нині с. Білоріччя), одноосібник. Заарештований 10.10.1929 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 11.02.1930 р. за ст.ст. 54-8, 54-10, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11497).

Лебедь Дмитро Климентійович, 1873 р. н., с. Вертіївка Ніжинського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, без певних занять. Заарештований 09.12.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.04.1930 р. за ст. 54-11 КК УСРР позбавлений права проживати в Україні, Москві, Ленінграді, ПКС, означених округах та прикордонних округах на 3 роки. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11500).

Лебедь Євмен Петрович, 1866 р. н., с. Пекарів Сосницького р-ну, українець. Проживав у с. Пекарів, селянин. Заарештований 04.02.1921 р. за проведення контрреволюційної агітації. 22.03.1921 р. звільнений на підписку про невізід. 27.09.1921 р. справу припинено. Реабілітований 29.04.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 4141).

Лебедь Михайло Олексійович, 1897 р. н., с. Сеньківка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сеньківка, тесля. Заарештований 02.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Покарання відбував у Кулойському ВТТ. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11453).

Лебедь Семен Кіндратович, 1880 р. н., с. Карильське Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Карильське, одноосібник. Заарештований 24.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. справу припинено. Реабілітований 28.05.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4733).

Лебедько Іван Терентійович, 1876 р. н., с. Шишківка Корюківського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Радвине Щорського (нині Сновського) р-ну, колгоспник. Заарештований 15.10.1945 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 07.03.1946 р. за ст.ст. 54-2, 54-3 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 02.04.1946 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Згідно Указу від 07.07.1945 р. звільнений. Реабілітований 23.08.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17168-п).

Лебський [Лепський] Демид Максимович, 1893 р. н., с. Іржавець Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Іржавець, одноосібник. Заарештований 28.12.1932 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. 20.09.1933 р. справу припинено. Реабілітований 14.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3888).

Левада Федір Григорович, 1891 р. н., с. Липове Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Липове, без певних занять. Заарештований 12.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 01.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 11.07.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.5, спр. 124).

Левадний Ілля Тимофійович, 1876 р. н., с. Монастирище Ічнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Монастирище, одноосібник. Заарештований 31.12.1932 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 24.01.1933 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7259).

Левандо Федір Якимович, 1873 р. н., смт Погар Стародубського р-ну Західної обл. (нині Погарського р-ну Брянської обл.), РФ, росіянин, освіта початкова. Проживав у м. Семенівка Семенівського р-ну, помічник начальника

залізничної станції. Заарештований 31.05.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 08.07.1931 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11219).

Леванцов-Михайлов Іван Іудович, 1891 р. н., с. Уть Терехівського (нині Добрушського) р-ну Гомельської обл., Білорусь, білорус, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, діловод. Заарештований 01.09.1937 р. за ст.ст. 54-6, 54-10 КК УРСР. 03.12.1937 р. справу припинено. Реабілітований 22.12.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 18).

Левданський Григорій Олексійович, 1891 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Семенівка, вчитель. Заарештований 10.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської організації застосована ВМП. Розстріляний 26.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.01.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3020-3021).

Левданський Йосип Степанович, 1894 р. н., смт Седнів Чернігівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, завідувач учбової частини школи. Заарештований 07.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 21.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 22.12.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2834).

Левенець Лаврентій Мойсейович, 1901 р. н., с. Синявка Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Синявка, робітник радгоспу. Заарештований 17.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 07.08.1989 р. (Держархів

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7260).

Левенець Микола Мойсейович, 1905 р. н., с. Синявка Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Синявка, одноосібник. Заарештований 05.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 02.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11659).

Левенець Терентій Юхимович, 1875 р. н., смт Варва Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Варва, одноосібник. Заарештований 13.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 05.03.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9475).

Левенець Федот Олексійович, 1896 р. н., смт Варва Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Варва, бджоляр. Заарештований 14.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 10.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.06.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4073).

Левенець Яків Юхимович, 1873 р. н., смт Варва Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Варва, одноосібник. Заарештований 18.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 30.12.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 18.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6041).

Левин Семен Мойсейович, 1907 р. н., м. Чернігів, єврей, освіта початкова. Проживав

за місцем дислокації 218 аэсп, сержант. Заарештований 17.02.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Сталінградській обл. від 21.04.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 15.03.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17400-п).

Левицький Анатолій Дмитрович, 1891 р. н., с. Костеничі Суразького р-ну Брянської обл., РФ, українець, освіта середня. Проживав у м. Семенівка Семенівського р-ну, священник. Заарештований 29.01.1929 р. За вироком надзвичайної сесії Глухівського окружного суду від 08.06.1929 р. за ст. 54-13 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 5 років. За ухвалою ВС УСРР від 05.07.1929 р. термін покарання знижено на 1 рік 3 місяці. Реабілітований 27.12.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16267-п).

Левицький Всеволод Олександрович, 1889 р. н., с-ще Тростянець Шевченківського р-ну Київської обл. (нині Канівського р-ну Черкаської обл.), українець, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, лектор Чернігівського педагогічного інституту. Заарештований 08.03.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УРСР. 17.02.1939 р. справу припинено. Реабілітований 23.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2697).

Левицький Олексій Васильович, 1890 р. н., с. Курінь Бахмацького р-ну, українець, освіта духовна. Проживав у м. Чернігів, бухгалтер. Заарештований 09.08.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УРСР. 28.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2680).

Левицький Олексій Георгійович, 1894 р. н., м. Київ, українець, освіта середня. Проживав у м. Київ, капітан загону особливого призначення 21 дивізії армії Денікіна. Заарештований 21.06.1920 р. За постановою Колегії Особливого відділу ВЧК 11 А від 30.06.1920 р. за проведення контрреволюційної діяльності передбачена ВМП. Реабілітований 29.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12385).

Левицький Пантелеймон Павлович, 1872 р. н., с. Острівець Уманського р-ну Черкаської обл., українець, освіта духовна. Проживав у с. Кобижча Бобровицького р-ну, священник. Заарештований 22.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5204).

Левицький Самуїл Самуїлович, 1913 р. н., м. Мена Менського р-ну, єврей, освіта початкова. Проживав за місцем навчання 134 сп 34 сд, курсант полкової школи. Заарештований 14.11.1941 р. За вироком ВТ 34 сд від 06.12.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до ВМП. За постановою Президії ВР СРСР від 23.02.1942 р. міру покарання знижено до 10 років позбавлення волі. Реабілітований 10.02.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15684-п).

Леві Мойсей Месрович, 1907 р. н., м. Прилуки, єврей, освіта середня. Проживав у м. Прилуки, без певних занять. Заарештований 07.02.1927 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 06.05.1927 р. за ст. 58-5 КК РСФРР висланий до Казахстану на 3 роки. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 08.07.1927 р. дозволено вільне проживання на території СРСР. Реабілітований 21.12.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12377).

Леві Нухим Мордухович, 1910 р. н., м. Прилуки, єврей, малописьменний. Проживав у м. Прилуки, без певних занять. Заарештований 08.02.1927 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 14.02.1927 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6245).

Леві Таня [Тайба] Лейбівна, 1904 р. н., м. Прилуки, єврейка, освіта середня. Проживала у м. Прилуки, без певних занять. Заарештована 07.02.1927 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 06.05.1927 р. за ст. 58-5 КК РСФРР вислана до Казахстану на 3 роки. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ

від 28.12.1928 р. у зв'язку з отриманням нею закордонного паспорту висилку до Казахстану замінити виїздом до Палестини. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12377).

Леві Тува Мордухович, 1903 р. н., м. Прилуки, єврей, освіта неповна середня. Проживав за місцем служби 169 азп 63 А, червоноармієць. Заарештований 11.10.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР. 02.03.1943 р. справу припинено. Реабілітований 13.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4224).

Левін Наум Абрамович, 1908 р. н., м. Остер Козелецького р-ну, єврей, освіта середня. Проживав у м. Київ, військтехнік 1-го рангу. Заарештований 08.10.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 08.04.1938 р. за ст.ст. 54-7, 54-8, 54-11 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 08.04.1938 р. у м. Київ. Реабілітований 04.04.1968 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10668-п).

Левіна-Тейтель Клара Емануїлівна, 1903 р. н., м. Чорнобиль Іванківського р-ну Київської обл., єврейка, освіта середня. Проживала у м. Чернігів. Заарештована 16.03.1938 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини. 08.12.1938 р. справу припинено. Реабілітована 31.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 206).

Левіг Йосиф Герш-Лейбович, 1897 р. н., смт Козелець Козелецького р-ну, єврей, неписьменний. Проживав у смт Козелець, робітник. Заарештований 17.12.1919 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 11.05.1920 р. за службу в денікінській варті передбачена ВМП. Реабілітований 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1945, 601).

Левігін Веніамін Євельович, 1903 р. н., м. Сновськ Сновського р-ну, єврей, освіта середня. Проживав замісцем дислокації, заступник політрука 2 батальйону бригади одужуючих. Заарештований 28.04.1942 р. За вироком ВТ Ленінградського гарнізону від 02.06.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

волі на 10 років. Реабілітований 20.11.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17285-п).

Левігін Рувим Мордухович, 1900 р. н., м. Ніжин, єврей, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, заготівельник. Заарештований 08.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за ст.54-10ККУРСРзастосованаВМП.Розстріляний 13.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 22.08.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4154).

Левкович Володимир Якович, 1892 р. н., с. Пекурівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с.Горошківка Городнянського р-ну, голова колгоспу. Заарештований 10.11.1937 р. За ухвалою ВК ВС СРСР від 19.01.1938 р. за ст.ст. 20-54-8, 54-11 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. 05.09.1939 р. загинув у Північно-Східному ВТТ. За постановою пленуму ВС СРСР від 30.12.1939 р. вирок скасовано, справу направлено на новий розгляд. 10.08.1960 р. справу припинено. Реабілітований 23.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2772).

Левкович Микола Матвійович, 1913 р. н., с. Верба Понорницького (нині Коропського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Верба, одноосібник. Заарештований 10.10.1934 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 23.12.1934 р. справу припинено. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 414).

Левкович Олена Іларіонівна, 1898 р. н., с. Горошківка Городнянського р-ну, українка, малописьменна. Проживала у с.Горошківка, колгоспниця. Заарештована 08.02.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 07.07.1938 р. як соціально-небезпечний елемент передана під прилюдний нагляд на 2 роки. Реабілітована 13.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2593).

Левкович Панас Мойсейович, 1906 р. н., с. ПекурівкаГороднянського р-ну, українець, освіта

початкова. Проживав у с. Пекурівка, одноосібник. Заарештований 07.03.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 17.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 29.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 468).

Левкович Петро Прокопович, 1899 р. н., с. Пекурівка Городнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Пекурівка, одноосібник. Заарештований 06.01.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 17.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 28.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 471).

Левкович Федот Амосович, 1899 р. н., с. Пекурівка Городнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Пекурівка, одноосібник. Заарештований 17.01.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 17.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 28.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 469).

Левковсь Василь Петрович, 1910 р. н., м. Южа Івановської обл., РФ, росіянин, освіта середня. Член ЛКСМУ. Проживав у м. Ніжин. Заарештований 15.03.1938 р. за ст.ст. 54-1 «б», 54-8, 54-11 КК УРСР. 14.06.1939 р. справу припинено. Реабілітований 14.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3124).

Левковса Фріда Фрідріхівна, 1916 р. н., м. Судак, Кримська АРСР, німкеня, освіта початкова. Проживала у м. Ніжин, продавець. Заарештована 13.04.1938 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР. 09.12.1938 р. справу припинено. Реабілітована 31.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 80).

Левон Павло Павлович, 1898 р. н., с. Вовчок Олишівського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вовчок, без певних занять. Заарештований 22.12.1937 р. За постановою «двійки» від 24.01.1938 р. за ст. 54-6 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 20.02.1938 р. Реабілітований 27.04.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4890).

Левончук Іван Григорович, 1888 р. н., с. Пльохів Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, працював поденно. Заарештований 16.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.09.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9615).

Левощич Григорій Порфирівич, 1901 р. н., с. Халявин Чернігівського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Халявин, столяр. Заарештований 06.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.09.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9331).

Левощич Карпо Андрійович, 1880 р. н., с. Халявин Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Ріпки Ріпкинського р-ну, рахівник. Заарештований 10.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР позбавлений волі на 10 років. Відбував покарання в Амурській обл., загинув 03.02.1938 р. Реабілітований 29.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1549).

Левощич Максим Устимович, 1890 р. н., с. Халявин Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, тесля. Заарештований 06.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, позбавлений волі на 10 років. Звільнений у 1945 р. Реабілітований 03.02.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4840).

Левощич [Лівощич] Іван Устимович, 1901 р. н., с. Халявин Чернігівського р-ну,

українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, одноосібник. Заарештований 06.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР позбавлений волі на 10 років. Реабілітований 15.12.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5813).

Лешко Ілля Олексійович, 1898 р. н., с. Підозірка Зіньківського р-ну Полтавської обл., українець, освіта вища. Проживав у с. Риботин Коропського р-ну, агроном. Заарештований 09.06.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 25.10.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 18.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15482-п).

Левченко Андрій Феодосійович, 1909 р. н., смт Парафіївка Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 15 овр ЧФ, червоноармієць. Заарештований 30.09.1941 р. За вироком ВТ Чорноморського флоту від 10.10.1941 р. за ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 26.05.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16958-п).

Левченко Андрій Юхимович, 1901 р. н., х. Тарасівка (нині с. Татарівка) Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у х. Тарасівка (нині с. Татарівка), колгоспник. Заарештований 27.11.1937 р. за проведення антирадянської діяльності. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 750).

Левченко Василь Іванович, 1908 р. н., с. Чемер Олишівського (нині Козелецького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Чемер, одноосібник. Заарештований 06.12.1928 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 29.05.1929 р. за ст.ст. 21 «ж», 34 ч. 2 КК УСРР засуджений до висилки у Старобільську округу на 5 років. Реабілітований 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 176).

Левченко Василь Купріянович, 1923 р. н., с. Погорільці Холминського (нині Семенівського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 345 авіаполку, авіамоторист. Заарештований 10.07.1948 р. За вироком ВТ військ МВД Далекосхідного ВО від 07.04.1949 р. за ст. 58-1 «а» КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 25 років. Реабілітований 21.10.1954 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 7473-п).

Левченко Всеволод Михайлович, 1913 р. н., с. Нові Млини Батуриного (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Нові Млини, водій. Заарештований 21.09.1943 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР за постановою від 22.02.1944 р. направлений до спецтабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 18.12.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9249-п).

Левченко Гаврило Павлович, 1902 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, українець, освіта вища. Член ВКП(б) з 1925 р. Проживав у м. Мена Менського р-ну, завідувач відділу народної освіти. Заарештований 11.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за ст. 54-11 КК УРСР позбавлений волі на 10 років. Покарання відбував у Амурському ВТТ (Амурлаг). Реабілітований 28.02.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4020).

Левченко Григорій Іванович, 1914 р. н., с. Курінь Бахмацького р-ну, українець, письменник. Проживав у с. Курінь, тесля. Заарештований 08.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 25.10.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8947).

Левченко Григорій Кіндратович, 1877 р. н., с. Мартинівка Ічнянського р-ну, письменник. Проживав у с. Туркенівка Дмитрівського р-ну (нині с. Южне Ічнянського р-ну), одноосібник. Заарештований 01.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.03.1930 р. за ст. 54-1 КК УСРР висланий

до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5221).

Левченко Дмитро Дмитрович, 1897 р. н., м. Катеринослав (нині м. Дніпропетровськ), українець, освіта початкова. Проживав у м. Полтава, агент ДТВ ГПУ. Заарештований 22.01.1925 р. за ст.ст. 106 ч. 2, 112 КК УСРР. 17.02.1925 р. звільнений на підписку про невізд. 18.11.1927 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2800).

Левченко Дмитро Никоневич [Миколайович], 1885 р. н., с. Дубовий Гай Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дубовий Гай, одноосібник. Заарештований 05.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.05.1930 р. за ст. 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. На час другого арешту – мешканець м. Прилуки, прибиральник. Заарештований 08.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 09.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 18.01.1989 р., 25.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8219, 10209).

Левченко Євдоким Якович, 1902 р. н., с. Мартинівка Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Мартинівка, колгоспник. Заарештований 27.07.1935 р. за ст.ст. 16-54-8 КК УСРР. 02.11.1935 р. справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16368-п).

Левченко Іван Іванович, 1890 р. н., с. Ковчин Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ковчин, колгоспник. Заарештований 08.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР позбавлений волі на 10 років. Реабілітований 15.03.1990 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1261).

Левченко Іван Леонтьович, 1888 р. н., смт Михайло-Коцюбинське Михайло-Коцюбин-

ського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Михайло-Коцюбинське, селянин. Заарештований 24.12.1919 р. за службу в денікінській армії. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 13.02.1920 р. справу припинено. На час другого арешту – бухгалтер. Заарештований 23.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Мончегорському ВТТ. Реабілітований 27.11.1998 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, стр. 485, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, стр. 10838).

Левченко Іван Юрійович, 1888 р. н., с. Рожнівка Ічнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Рожнівка, одноосібник. Заарештований 26.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 22.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 29.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, стр. 2292).

Левченко Ілля Максимович, 1886 р. н., смт Михайло-Коцюбинське Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Михайло-Коцюбинське, конюх. Заарештований 16.07.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 05.08.1939 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 380-п).

Левченко Ілля Якович, 1902 р. н., смт Михайло-Коцюбинське Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Михайло-Коцюбинське, колгоспник. Заарештований 13.10.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 10.01.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 23.07.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14616-п).

Левченко Іона Федорович, 1880 р. н., с. Рожнівка Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рожнівка, одноосібник. Заарештований 13.07.1929 р. за ст.ст. 54-10,

54-11 КК УСРР. 09.08.1929 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, стр. 9157).

Левченко Микита Васильович, 1876 р. н., с. Мартинівка Ічнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Мартинівка, одноосібник. Заарештований 08.06.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 02.08.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. За постановою «трійки» при ПП ОГПУ Північного краю від 17.07.1932 р. висланий на спецпоселення. За постановою «трійки» при ПП ОГПУ від 29.11.1932 р. позбавлений права проживання у 12 населених пунктах Уральської обл., прикордонних районах на 3 роки. Заарештований 26.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації передбачена ВМП. Реабілітований 13.07.1989 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, стр. 3673, 11682).

Левченко Микита Маркович, 1888 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Конотоп Сумської обл., вчитель. Заарештований 22.12.1929 р. за ст. 54-4 КК УСРР. 08.01.1930 р. звільнений на підписку про невіззд. 10.05.1930 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, стр. 3077).

Левченко Микола Іванович, 1906 р. н., с. Слаговищі Козельського р-ну Калужької обл., РФ, росіянин, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 4 обз Уральського ВО, командир взводу. Заарештований 26.08.1937 р. За вироком ВТ Уральського ВО від 28.01.1938 р. за ст.ст. 17-58-8, 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років, позбавлений військового звання. Реабілітований 15.04.1959 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6548-п).

Левченко Микола Тарасович, 1910 р. н., смт Ріпки Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Ріпки, колгоспник. Заарештований 25.11.1932 р. За постановою

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 27.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.09.1937 р. ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 13.06.1989 р., 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6729, 8572).

Левченко Микола Федорович, 1910 р. н., с. Катеринівка Лозівського р-ну Харківської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, слюсар. Заарештований 01.04.1935 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР. 21.07.1935 р. справу припинено. Реабілітований 14.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3476).

Левченко Митрофан Якович, 1895 р. н., с. Обмачів Батуринського (нині Бахмацького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Бахмач Бахмацького р-ну, конюх. Заарештований 18.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації застосована ВМП. Розстріляний 30.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10980).

Левченко Михайло Митрофанович, 1904 р. н., с. Іржавець (нині с. Гайове) Козелецького р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Іржавець (нині с. Гайове), одноосібник. Заарештований 25.10.1935 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 14.03.1936 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6188).

Левченко Олександр Савич, 1890 [1891] р. н., с. Татарівка Лосинівського р-ну (нині Бобровицького р-ну), українець, письменний. Проживав у с. Татарівка, одноосібник. Заарештований 24.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного

краю на 3 роки. На час другого арешту – мешканець с. Вейсбахівка Малодивицького р-ну (нині с. Білоріччя Прилуцького р-ну). Заарештований 20.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації, розповсюдження провокаційних чуток застосована ВМП. Розстріляний 07.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.05.1989 р., 26.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5552, 11022).

Левченко Олександр Федорович, 1914 р. н., с. Курінь Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем служби 800 обз 57 А, червоноармієць. Заарештований 17.02.1942 р. За вироком ВТ 57 А від 31.03.1942 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 06.12.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15560-п).

Левченко Олена Микитівна, 1891 р. н., с. Калинівка Носівського р-ну, українка. Проживала у с. Татарівка Бобровицького р-ну, домогосподарка. Заарештована 11.09.1939 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР. 15.10.1939 р. справу припинено. 15.09.1939 р. покінчила життя самогубством. Реабілітована 31.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 124).

Левченко Онуфрій Максимович, 1881 р. н., смт Михайло-Коцюбинське Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Михайло-Коцюбинське, заступник голови колгоспу. Заарештований 21.06.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 05.08.1939 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 380-п).

Левченко Павло Васильович, 1902 р. н., Полтавська обл., українець, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, інспектор землеустрою. Заарештований 15.01.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за ст.ст. 54-7, 54-11 КК УРСР застосована ВМП.

Розстріляний 17.05.1938 р. Реабілітований 25.10.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3815).

Левченко Павло Васильович, 1898 р. н., с. Курінь Бахмацького р-ну, українець, письменник. Проживав у с. Курінь, колгоспник. Заарештований 02.10.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 16.12.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Загинув 07.02.1939 р. у Кулійському ВТТ. Реабілітований 24.09.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4521).

Левченко Павло Федорович, 1879 р. н., с. Рожнівка Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рожнівка, одноосібник. Заарештований 13.07.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 05.02.1930 р. за проведення контрреволюційної діяльності висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9157).

Левченко Петро Дмитрович, 1892 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бахмач, безробітний. Заарештований 12.05.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 28.06.1931 р. як соціально-небезпечний елемент позбавлений волі на 3 роки. Реабілітований 16.03.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12154).

Левченко Петро Юхимович, 1908 р. н., с. Курилівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Курилівка, одноосібник. Заарештований 25.01.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.07.1931 р. за ст. 80 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 31.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6370).

Левченко Тихін Васильович, 1905 р. н., с. Ковчин Куликівського р-ну, українець,

неписьменний. Проживав за місцем дислокації 560 осапб 267 сд, червоноармієць. Заарештований 30.11.1941 р. За вироком ВТ 267 сд 52 А від 05.12.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний у грудні 1941 р. Реабілітований 25.06.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17509-п).

Левченко Трохим Андрійович, 1880 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, пенсіонер. Заарештований 16.07.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Київській обл. від 21.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 18.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15469-п).

Левченко Федір Володимирович, 1892 р. н., с. Татарівка Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Горбачі Бобровицького р-ну, колгоспник. Заарештований 27.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Покарання відбував в Онезькому ВТТ. Реабілітований 25.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10206).

Левченко Юхим Данилович, 1874 р. н., с. Нові Млини Батурицького (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нові Млини, санітар. Заарештований 21.09.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 21.02.1944 р. справу припинено в зв'язку зі смертю обвинуваченого. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 579).

Левченко Яків Іванович, 1884 р. н., с. Козацьке Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Козацьке, одноосібник. Заарештований 23.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 02.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5244).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Левченко Яків Іларіонович, 1890 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, одноосібник. Заарештований 15.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки умовно. Реабілітований 28.05.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5693).

Левша [Левшунюк] Ілля Якимович, 1897 р. н., с. Мислині Горохівського р-ну Волинської обл., українець, освіта духовна. Проживав у с. Бірки Остерського (нині Козелецького) р-ну, колгоспник. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 21.12.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР позбавлений права проживати в Україні, Москві, Ленінграді, ПКС, означених округах та прикордонних округах на 3 роки. Заарештований 01.10.1937 р. За постановою «двійки» від 27.11.1937 р. за підозрою у шпигунстві застосована ВМП. Розстріляний 03.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.07.1989 р., 10.04.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6266, 12396).

Легеца Федір Самійлович, 1898 р. н., с. Смоляж Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Смоляж, одноосібник. Заарештований 16.03.1934 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 03.04.1934 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 13.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6728).

Легейда Андрій Іванович, 1901 р. н., с. Березанка Ніжинського р-ну, росіянин, освіта неповна середня. Проживав у с. Березанка, студент. Заарештований 20.04.1921 р. за службу в гетьманських військах. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 01.10.1921 р. справу припинено. З-під варті звільнений 24.04.1921 р. Реабілітований 27.03.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 3257).

Легейда Василь Іванович, 1906 р. н., с. Бобринь Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Бобринь, одноосібник. Заарештований 24.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки умовно. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6446).

Легейда Іван Григорович, 1885 р. н., с. Веркіївка (нині с. Вертіївка) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, бухгалтер. Заарештований 28.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 08.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 24.05.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3433).

Легейда Федір Артемович, 1884 р. н., с. Веркіївка (нині с. Вертіївка) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Хомино (нині с. Хомино) Ніжинського р-ну, одноосібник. Заарештований 07.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.09.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР позбавлений волі на 10 років. Реабілітований 06.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1798).

Легейда Яків Кузьмич, 1900 р. н., с. Веркіївка (нині с. Вертіївка) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, робітник. Заарештований 07.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11629).

Легецький Василь Платонович, 1911 р. н., с. Вили Лосинівського (нині Носівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вили, одноосібник. Заарештований 24.12.1929 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ

УСРР від 02.02.1930 р. за ст. 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8004).

Легкобит Мартин Іларіонович, 1888 р. н., с. Красне Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Красне, робітник. Заарештований 02.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР позбавлений волі на 10 років. Реабілітований 08.09.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5516).

Легно Мирон Федорович, 1904 р. н., с. Войковичі Горохівського повіту Волинської губ., Польща, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, учень. Заарештований 23.08.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 21.10.1937 р. за ст. 54-6 КК УРСР позбавлений волі на 10 років. Реабілітований 02.10.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5506).

Легно Надія Пилипівна, 1894 р. н., с. Пушкарі Ріпкинського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у м. Чернігів. Заарештована 05.11.1937 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини. 24.03.1938 р. справу припинено. Реабілітована 26.12.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 57).

Лего Олексій Олексійович, 1895 р. н., с. Шабалинів Коропського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Обмачів Бахмацького р-ну, без певних занять. Заарештований 20.04.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 17.12.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 14.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6717).

Ледовий Гнат Васильович, 1889 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, без певних занять. Заарештований

08.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 13.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.06.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3493-3494).

Ледовий Іван Васильович, 1923 р. н., с. Сибереж Ріпкинського р-ну, українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Чернігів, студент. Заарештований 24.04.1945 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР. 14.05.1945 р. справу припинено. Реабілітований 26.04.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 591).

Ледовий Іван Прокопович, 1906 р. н., с. Роїще Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Роїще, робітник. Заарештований 20.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Відбував покарання у Локчимському ВТТ. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10331).

Ледовий Михайло Омелянович, 1884 р. н., м. Чернігів, українець, освіта середня. Проживав у с. Убіжичі Ріпкинського р-ну, священник. Заарештований 11.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9669-п).

Ледовий Павло Дмитрович, 1897 р. н., с. Роїще Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, різноробочий. Заарештований 02.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підриг колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у м. Ворошилов Приморського краю. Загинув 04.08.1943 р. Реабілітований 11.07.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4133).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Лежанський Станіслав Антонович, 1893 р. н., с. Ушомир Коростенського р-ну Київської обл., поляк, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Семенівка Семенівського р-ну, лісний техник. Заарештований 24.11.1937 р. За постановою «двійки» від 22.12.1937 р. за ст.ст. 54-7, 54-10 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 04.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 17.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4216).

Лезя Федір Кузьмич, 1899 р. н., с. Кудрівка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кудрівка, рахівник. Заарештований 10.10.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 26.01.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР справу припинено за недоведеністю складу злочину. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15722-п).

Лейбовський Аврам Мойсейович, 1909 р. н., с. Щаснівка Козелецького (нині Бобровицького) р-ну, єврей, освіта середня. Проживав у м. Прилуки, без певних занять. Заарештований 08.02.1927 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 14.02.1927 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6245).

Лейбовський Григорій Мойсейович, 1917 р. н., м. Прилуки, єврей, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, виконуючий обов'язки секретаря районної газети «Правда Прилуччини». Заарештований 17.08.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 04.12.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 179-п).

Лейка Стефан Андрійович, 1871 р. н., с. Локотки (приєднано до м. Шостка) Шосткинського р-ну Сумської обл., українець, малописьменний. Проживав у с. Локотки (приєднано до м. Шостка), селянин. Заарештований 12.11.1921 р. за саботаж. 15.11.1921 р. звільнений на підписку про невийзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 16.12.1921 р. справу припинено за амністією. Реабілітований

31.05.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 4907).

Лелека [Лелеко] Сергій Тимофійович, 1903 р. н., с. Флярківка Кам'янського р-ну Київської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, помічник начальника Чернігівської обласної міліції. Заарештований 14.03.1938 р. за ст.ст. 54-2, 58-10 ч. 1 КК УРСР. 26.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1644).

Лелюк Улита Антонівна, 1870 р. н., с. Городище Чернігівської губ., українка, освіта початкова. Проживала у м. Чернігів, домогосподарка. Заарештована 29.01.1920 р. як соціально-небезпечний елемент. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 02.04.1920 р. виправдана. Реабілітована 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 2126).

Лелюх Андрій Петрович, 1899 р. н., с. Варварівка Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Варварівка, одноосібник. Заарештований 08.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 10.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 04.01.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3249).

Лелюх Іван Васильович, 1899 р. н., с. Піски Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Піски, одноосібник. Заарештований 07.09.1931 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 19.12.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-11, 54-12 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. За постановою Колегії ОГПУ від 11.05.1932 р. за ст. 58-12 КК РСФРР як покарання зараховано термін попереднього ув'язнення, з-під варті звільнений. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11715-11718).

Лелюх Олександр Максимович, 1895 р. н., с. Піски Бахмацького р-ну, українець, освіта

початкова. Проживав у с. Піски, одноосібник. Заарештований 09.09.1931 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 19.12.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-11, 54-12 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. За постановою Колегії ОГПУ від 11.05.1932 р. за ст. 58-12 КК РСФРР як покарання зараховано термін попереднього ув'язнення, з-під варти звільнений. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11715-11718).

Лелюх Олексій Максимович, 1890 р. н., с. Піски Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Піски, одноосібник. Заарештований 19.09.1931 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 19.12.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-11, 54-12 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. За постановою Колегії ОГПУ від 11.05.1932 р. за ст. 58-12 КК РСФРР як покарання зараховано термін попереднього ув'язнення, з-під варти звільнений. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11715-11718).

Лелюх Семен Васильович, 1902 р. н., с. Піски Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Піски, одноосібник. Заарештований 17.01.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 17.07.1932 р. за ст. 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7823).

Лелюшок Григорій Сергійович, 1919 р. н., с. Піски Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 31 сд Закавказького фронту, мл. сержант. Заарештований 05.08.1941 р. За вироком ВТ 31 сд від 29.09.1941 р. за ст.ст. 51, 59, 67 ч. 2 КК ВІРМРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 20.12.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17256-п).

Лелюшок Іван Кузьмич, 1912 р. н., с. Піски Бахмацького р-ну, українець. Проживав у с. Піски, одноосібник. Заарештований 28.09.1931 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 05.12.1931 р. справу припинено.

(Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11715-11718).

Лелюшок Федір Павлович, 1907 р. н., с. Піски Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Піски, одноосібник. Заарештований 12.09.1931 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 19.12.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-11, 54-12 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. За постановою Колегії ОГПУ від 11.05.1932 р. за ст. 58-12 КК РСФРР ув'язнений до ВТТ на 3 роки умовно. Заарештований 08.09.1937 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 05.10.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 11.09.1989 р., 25.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11715-11718, 10139).

Лелявський Георгій Олександрович, 1897 р. н., с. Деражичі Лоевського р-ну Гомельської обл., Білорусь, білорус, освіта початкова. Проживав у с. Лопатні Любецького (нині Ріпкинського) р-ну, дякон. Заарештований 30.07.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 09.09.1937 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 18.07.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14950-п).

Лемеш Ананій Омелянович, 1889 р. н., с. Юрківці Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Болотниця Талалаївського р-ну, одноосібник. 07.08.1929 р. взятий на підписку про невийзд. Заарештований 04.12.1929 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 19.03.1930 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 30.05.1964 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.4, спр. 290).

Лемеш Парасковія Олексіївна, 1897 р. н., с. Носелівка Борзнянського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Носелівка, домогосподарка. Заарештована 31.05.1929 р. 05.06.1929 р. звільнена на підписку про невийзд. За

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

вироком Конотопського окресуду від 07.10.1929 р. за проведення антирадянської агітації засуджена до позбавлення волі на 3 роки умовно. Реабілітована 26.01.2004 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-4776, оп.1, спр. 272).

Лемеш Тимофій Степанович, 1871 р. н., с. Тростянка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Тростянка, селянин. Заарештований 06.01.1922 р. за проведення контрреволюційної діяльності. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 17.06.1922 р. справу припинено. Реабілітований 30.05.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 5121).

Лемешко Андрій Кирилович, 1891 р. н., смт Ріпки Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Ріпки, колгоспник. Заарештований 19.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 10.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 19.03.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9685).

Лемешко Василь Андрійович, 1907 р. н., с. Печеноги Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Перебував на лікуванні у шпиталі, ст. сержант. Заарештований 17.02.1942 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 06.06.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР позбавлений волі на 7 років. 14.11.1948 р. звільнений. Реабілітований 16.10.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4487).

Лемешко Данило Іванович, 1891 р. н., с. Смолин Козлянського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Смолин, одноосібник. Заарештований 18.10.1929 р. за ст. 7-54-10 КК УСРР. 08.12.1929 р. справу припинено. Реабілітований 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.7, спр. 17).

Лемешко Євграф Іванович, 1896 р. н., с. Пальчики Батуриного (нині Бахмацького) р-ну, українець, письменний. Проживав у м. Бахмач Бахмацького р-ну, завгосп. Заарештований 13.07.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 08.03.1939 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 08.05.1939 р. вирок скасовано, справу направлено на новий розгляд. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 06.09.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 17.10.1939 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 798-п, 709-п).

Лемешко Іларіон Мусійович, 1911 р. н., с. Пальчики Батуриного (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Пальчики, лісник. Заарештований 10.09.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 15.07.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 17.04.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2136).

Лемешко Олександр Данилович, 1890 р. н., м. Батурин Батуриного (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Батурин, ветеринарний санітар. Заарештований 25.12.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 18.03.1944 р. справу припинено. Реабілітований 26.11.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 795).

Лемешко Петро Андрійович, 1895 р. н., смт Седнів Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Седнів, бухгалтер. Заарештований 25.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 21.08.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 13034-п).

Лемищенко Трохим Карпович, 1886 р. н., с. Печі Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Печі, одноосібник. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії

ГПУ УСРР від 07.12.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 31.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5720).

Леміш Феодосій Огійович, 1906 р. н., с. Жадьки (приєднано до с. Скрипчин) Козелецького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Жадьки (приєднано до с. Скрипчин), одноосібник. Заарештований 10.01.1933 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 22.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 23.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2346).

Лемперт Вульф Йосифович, 1885 р. н., м. Ніжин, єврей, малописьменний. Проживав у м. Ніжин, заготівельник. Заарештований 15.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 13.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 22.08.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4154).

Ленець Григорій Максимович, 1899 р. н., с. Малківка Прилуцького р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Прилуки, завуч. Заарештований 26.01.1945 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 09.04.1945 р. за ст. 54-3 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 27.07.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17119-п).

Ленець Іван Микитович, 1891 р. н., с. Голубівка Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Голубівка, одноосібник. Заарештований 17.04.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 04.06.1932 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5027).

Ленець Ілля Костянтинович, 1895 р. н., с. Голубівка Прилуцького р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Голубівка, одноосібник. Заарештований 29.08.1934 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 28.11.1934 р. справу припинено. Реабілітований

24.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2368).

Ленець Микита Сергійович, 1898 р. н., с. Корінецьке Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Корінецьке, колгоспник. Заарештований 19.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 15.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10012).

Ленець Олексій Гнатович, 1895 р. н., м. Прилуки, українець, освіта початкова. Виключений з ВКП(б). Проживав у м. Прилуки, керівник контори. Заарештований 01.09.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 04.02.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 30.05.1958 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4618-п).

Ленивий Прокіп Михайлович, 1903 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 278 сд, червоноармієць. За вироком ВТ 3 гв. А від 09.01.1943 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР засуджений до ВМП заочно. Реабілітований 17.02.1943 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3819-п).

Ленченко Семен Іванович, 1879 р. н., с. Біївці Лубенського р-ну Київської губ. (нині Полтавської обл.), українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, ревізор. Заарештований 29.03.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 27.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 10.04.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 560).

Леоненко Акадін Іванович, 1915 р. н., смт Коров Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Коров, без певних занять. Заарештований 03.05.1933 р. за ст. 54-9 КК УСРР. 22.06.1933 р. справу припинено.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Реабілітований 23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9714-п).

Леоненко Андрій Миколайович, 1844 р. н., с. Дроздовиця Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дроздовиця, одноосібник. Заарештований 26.11.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за участь у діяльності контрреволюційного угруповання ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 12.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9764).

Леоненко Євдоким Захарович, 1898 р. н., с. Макишин Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Макишин, колгоспник. Заарештований 10.02.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 05.04.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 10.03.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16075-п).

Леоненко Мануїл Григорович, 1895 р. н., с. Бутівка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Бутівка, колгоспник. Заарештований 05.05.1938 р. За вироком виізної сесії Чернігівського облсуду від 25.01.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 30.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15222-п).

Леоненко Микола Борисович, 1901 р. н., с. Лукоєди Комаринського р-ну (нині с. Кірово Брагінського р-ну) Гомельської обл., Білорусь, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лукоєди (нині с. Кірово), судовий виконавець. Заарештований 02.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 08.09.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної диверсійно-терористичної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 8 років. Заарештований 13.11.1949 р. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 01.03.1950 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР висланий на поселення до Акмолинської обл.

Казахської РСР. Реабілітований 12.07.1959 р., 04.05.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3499, 4353).

Леоненко Оникій Юхимович, 1897 р. н., с. Покошичі Понорницького (нині Коропського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Покошичі, колгоспник. Заарештований 04.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 01.09.1938 р. За вироком ВТКВБ від 08.03.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 4 роки. Реабілітований 19.06.1989 р., 25.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7514, ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 432-п).

Леоненко Павло Кирилович, 1973 р. н., с. Жукотки Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, залізничник. Заарештований 11.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.09.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР позбавлений волі на 8 років. Реабілітований 15.02.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1847).

Леоненко Самійло Григорович, 1885 р. н., с. Петрушин Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Петрушин, селянин. Заарештований 28.11.1920 р. за участь у діяльності контрреволюційного угруповання. За постановою колегії губЧК від 28.12.1920 р. справу припинено за недоведеністю складу злочину. Звільнений 30.12.1920 р. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4688).

Леоненко Сергій Ілліч, 1894 р. н., с. Макишин Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Макишин, писар. Заарештований 25.10.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 15.01.1944 р. справу припинено. Реабілітований 14.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3159).

Леоненко Степан Миколайович, 1876 р. н., с. Покошичі Понорницького (нині Коропського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Покошичі, одноосібник. Заарештований 20.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.04.1933 р. висланий до Північного краю на 3 роки умовно. Реабілітований 29.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6919).

Леоненко Степан Михайлович, 1858 р. н., с. Бутівка Городнянського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Бутівка, одноосібник. Заарештований 04.09.1929 р. за ст. 54-8 КК УСРР. За вироком Чернігівського окружного суду від 26.11.1929 р. справу припинено. Реабілітований 30.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 354).

Леоненко Степан Омелянович, 1896 р. н., с. Львівка Городнянського р-ну, малописьменний. Проживав у с. Карлівка Городнянського р-ну, колгоспник. Заарештований 24.01.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 13.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 30.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 258).

Леоненко Федір Гордійович, 1907 р. н., с. Великий Листвен Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 1424 зенап, червоноармієць. Заарештований 01.07.1943 р. За вироком ВТ Ярославського гарнізону від 30.07.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 28.03.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17803-п).

Леоненко Федір Савелійович [Савович], 1884 [1888] р. н., с. Галків Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Галків, одноосібник. 08.08.1934 р. взятий на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 28.12.1934 р. справу припинено. На час другого арешту – мешканець смт Любеч Ріпкинського р-ну. Заарештований

21.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 25.08.1937 р. за проведення контрреволюційної агітації застосована ВМП. Розстріляний 31.08.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11733, 11114).

Леоненко Федір Тихонович, 1914 р. н., с. Львівка Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Львівка, одноосібник. Заарештований 17.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 02.04.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9103).

Леоненко Харитина Герасимівна, 1911 р. н., с. Львівка Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Львівка, санітарка. Заарештована 06.03.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 16.09.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджена до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітована 08.02.1955 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16012-п).

Леонівич Валентина Григорівна, 1900 р. н., с. Стрітівка Кагарлицького р-ну Київської обл., українка, освіта початкова. Проживала у м. Чернігів, домогосподарка. Заарештована 05.11.1937 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини. 24.03.1938 р. справу припинено. Реабілітована 26.12.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 55).

Леонівич Никодим Олександрович, 1900 р. н., м. Ковно (нині м. Каунас), Литва, поляк, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, головний бухгалтер. Заарештований 02.10.1937 р. За постановою «двійки» від 14.11.1937 р. за ст.ст. 54-6, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 25.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 10.10.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3746).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Леонтьєв Іван Олександрович, 1892 р. н., с. Новомихайлівка Міякинського р-ну, Башкортостан, РФ, росіянин, освіта початкова. Член КП(б)У з 1926 р. Проживав у м. Чернігів, інспектор відділу кадрів ЧОУ НКВС. Заарештований 05.07.1938 р. за ст.ст. 54-6, 54-10 КК УРСР. 04.03.1939 р. справу припинено. 05.03.1939 р. з-під варті звільнений. Реабілітований 23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9715-п).

Лепень Михайло Михайлович, 1879 р. н., с. Диханівка Городнянського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Диханівка, одноосібник. Заарештований 04.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за участь у діяльності контрреволюційного угруповання ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 12.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9769).

Лепень Федір Михайлович, 1918 р. н., с. Дроздовця Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 24 сд, червоноармієць. Заарештований 23.02.1944 р. За вироком ВТ 112 сд від 28.02.1944 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. 12.09.1949 р. загинув в місцях позбавлення волі. Реабілітований 20.02.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17770-п).

Лепеха Андрій Романович, 1899 р. н., с. Сибереж Чернігівського (нині Ріпкинського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Сибереж, одноосібник. Заарештований 17.02.1931 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 15.06.1931 р. включений в загальну операцію по вилученню куркулів. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 410).

Лепеха Василь Євстратович, 1887 р. н., с. Олбин Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Остер Остерського (нині Козелецького) р-ну, тесля. Заарештований 18.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.11.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації,

розповсюдження провокаційних чуток застосована ВМП. Розстріляний 28.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10808).

Лепеха Іван Антонович, 1913 р. н., м. Остер Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта незакінчена вища. Проживав за місцем навчання, курсант Камшиловського піхотного училища. Заарештований 27.06.1943 р. За вироком ВТ 44 зсбр Уральського ВО від 01.09.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. 12.07.1947 загинув в місцях позбавлення волі. Реабілітований 05.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14800-п).

Лепеха Іван Іванович, 1899 р. н., с. Стара Басань Бобровицького (нині Носівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Стара Басань, одноосібник. Заарештований 03.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 19.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 30.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5754).

Лепеха Іван Миколайович, 1919 р. н., с. Сядричі (нині с. Деснянка) Чернігівського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у с. Сядричі (нині с. Деснянка), директор школи. Заарештований 16.10.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 06.05.1944 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР ув'язнений до ВТТ на 7 років. Відбував покарання у Сибірському ВТТ. 16.05.1950 р. направлений на поселення до с-ща Усть-Омчуг Хабаровського краю. Реабілітований 31.08.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12432).

Лепеха Ілля Петрович, 1907 р. н., с. Невкля Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Невкля, колгоспник. Заарештований 07.01.1933 р. За постановою «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 24.04.1933 р. за участь у діяльності антирадянської організації висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 12.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області,

ф. Р-8840, оп.3, спр. 9815).

Лепеха Йосип Панасович, 1885 р. н., с. Сибереж Чернігівського (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сибереж, одноосібник. Заарештований 17.02.1931 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 21.05.1931 р. включений в загальну операцію по вилученню куркулів. 15.06.1931 р. справу закрито. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 410).

Лепеха Микола Петрович, 1912 р. н., с. Невкля Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Невкля, колгоспник. Заарештований 08.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 12.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9814).

Лепеха Михайло Іванович, 1911 р. н., с. Сибереж Чернігівського (нині Ріпкинського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Сибереж, одноосібник. Заарештований 17.02.1931 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. За постановою від 15.06.1931 р. включений в загальну операцію по вилученню куркулів. На час другого арешту – мешканець м. Чернігів. Заарештований 04.05.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 23.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 25.03.1996 р., 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 410, ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9716-п).

Лепеха Олексій Іванович, 1889 р. н., с. Сибереж Чернігівського (нині Ріпкинського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Сибереж, одноосібник. Заарештований 17.02.1931 р. За постановою від 15.06.1931 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР включений в загальну операцію по вилученню куркулів. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 410).

Лепеха Петро Демидович, 1887 р. н., с. Великий Листвен Тупичівського (нині Городнянського)

р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Великий Листвен, кравець. Заарештований 15.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського есерівського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 11.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10018).

Лепісієнко [Ліпісієнко] Степан Трохимович, 1913 р. н., с. Трипілля Обухівського р-ну Київської обл., українець, освіта незакінчена вища. Проживав у смт Ладан Прилуцького р-ну, комірник. Заарештований 22.10.1940 р. За вироком Чернігівського облсуду від 17.01.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 6 років. Реабілітований 14.04.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 12920-п).

Лепретр Едуард Казимирович, 1883 р. н., м. Сновськ Сновського р-ну, викладач залізничної школи. Заарештований 05.02.1938 р. За постановою «двійки» від 23.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційного фашистського угруповання передбачена ВМП. Реабілітований 03.09.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5708).

Лепявко Василь Кирилович, 1883 р. н., с. Городище Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Городище, кравець. Заарештований 01.04.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.10.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6546).

Лепявко Григорій Кирилович, 1881 р. н., с. Городище Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Городище, одноосібник. Заарештований 01.04.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.10.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

роки. Реабілітований 05.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6548).

Лепявко Григорій Павлович, 1898 р. н., с. Синявка Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Городище Березнянського (нині Менського) р-ну, рахівник. Заарештований 17.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 16.03.1933 р. справу припинено. Реабілітований 18.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7261).

Лепявко Данило Васильович, 1909 р. н., с. Городище Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Городище, одноосібник. Заарештований 11.04.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 21.08.1932 р. справу припинено. Заарештований 23.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 29.05.1997 р., 07.10.1967 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2424,7991).

Лепявко Мусій Кирилович, 1888 р. н., с. Городище Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Городище, одноосібник. Заарештований 01.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.30.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 10.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5375).

Лепявко Олексій Евтихійович, 1908 р. н., с. Городище Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Городище, одноосібник. Заарештований 01.12.1932 р. 21.02.1933 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7355).

Лесевич Михайло Данилович, 1898 р. н., с. Плиски Бахмацького (нині Борзнянського) р-ну,

українець, освіта початкова. Проживав у с. Плиски, залізничник. Заарештований 26.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 04.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9296).

Лесенко Андрій Григорович, 1860 р. н., с. Уздиця Глухівського р-ну Сумської обл., освіта початкова, селянин. Заарештований 22.05.1921 р. за участь у діяльності Союзу хліборобів-власників. За постановою від 30.08.1921 р. справу припинено за недоведеністю складу злочину. Реабілітований 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 2522).

Лесенко Василь Костянтинович, 1897 р. н., с. Сидорівка Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сидорівка, одноосібник. Заарештований 09.10.1943 р. як агент-диверсант германської розвідки. 27.12.1943 р. справу припинено. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 581).

Лесенко Іван Іванович, 1926 р. н., с. Рудівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта середня. Член ЛКСМУ. Проживав за місцем дислокації 210 сп 82 сд, червоноармієць. Заарештований 20.04.1945 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР. За ухвалою ВТ 47 А від 23.06.1945 р. справу закрито. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5580-п).

Лесенко Кузьма Агафонович, 1888 р. н., с. Мазки Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Замістя Прилуцького р-ну, священник. Заарештований 15.06.1927 р. За вироком Прилуцького окрсуду від 22.10.1927 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Позбавлений права проживати у Прилуцькій, Ніжинській, Лубенській, Полтавській, Роменській та Черкаській округах на 5 років. Реабілітований 13.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14874-п).

Лесенко Марина [Марія] Кононівна, 1903 р. н., с. Сидорівка Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українка. Проживала у с. Сидорівка, колгоспниця. Заарештована 12.12.1944 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 05.01.1946 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 07.02.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3743).

Лесенко Михайло Семенович, 1885 р. н., смт Короп Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Бурімка Ічнянського р-ну, вчитель. Заарештований 13.02.1935 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 24.04.1936 р. справу припинено. Реабілітований 22.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1051).

Лесенко Степан Григорович, 1904 р. н., с. Сидорівка Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Сидорівка, одноосібник. Заарештований 18.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 3 роки. Реабілітований 30.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5764).

Лесик Данило Якович, 1898 р. н., с. Козацьке Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Київ, тесля. Заарештований 29.08.1931 р. за участь у діяльності контрреволюційного угруповання. 07.12.1931 р. справу припинено. Реабілітований 20.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3869).

Лесик Михей Григорович, 1914 р. н., с. Варварівка Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Варварівка, одноосібник. Заарештований 10.09.1931 р. За постановою «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 19.12.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-11, 54-12 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. За постановою судової колегії ОГПУ від 11.05.1932 р. за ст. 59-3 КК РСФРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Врахувуючи молодий вік, термін покарання

знижено на третину. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11715-11718).

Лесик Семен Йосипович, 1890 р. н., с. Сухоярівка Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сухоярівка, одноосібник. Заарештований 18.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 31.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – мешканець м. Прилуки, різноробочий. Заарештований 31.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 22.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 19.06.1989 р., 18.04.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7520, 5328).

Лесик Трохим Степанович, 1900 р. н., с. Варварівка Бахмацького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Варварівка, одноосібник. Заарештований 25.08.1931 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 05.12.1931 р. справу припинено. Заарештований 08.10.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 14.10.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 18.02.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11715-11718, 12001).

Лесик Яків Йосипович, 1886 р. н., с. Сухоярівка Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, чорноробочий. Заарештований 01.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.04.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 22.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 18.04.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4090).

Лесун Михайло Архипович, 1926 р. н., с. Кувечичі Чернігівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

в.ч. 19953, командир відділення зв'язку. Заарештований 23.03.1949 р. За вироком ВТ в.ч. 47051 від 07.05.1949 р. за ст. 58-10 ч. 1 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 24.06.1980 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10909-п).

Лесюн Опанас Петрович, 1900 р. н., с. Веркіївка (нині с. Вертіївка) Ніжинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Веркіївка (нині с. Вертіївка), колгоспник. Заарештований 05.11.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 19.02.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 08.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14916-п).

Лесюн Яків Григорович, 1901 р. н., с. Дроздівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дроздівка, одноосібник. Взятий на підписку про невиїзд 26.12.1929 р. Заарештований 19.01.1930 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 19.01.1930 р. за ст. 54-14 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.7, спр. 24).

Лега Федір Михайлович, 1912 р. н., с. Чемер Олишівського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Чемер, одноосібник. Заарештований 27.11.1931 р. за ст.ст. 54-7, 54-11 КК УСРР. 29.06.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6237).

Летошко Андрій Карпович, 1893 р. н., м. Городня Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Городня, візник. Заарештований 18.03.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Городня від 18.05.1939 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15868-п).

Легута Федір Олександрович, 1909 р. н., с. Шешківка Холминського р-ну (нині с. Шишківка

Корюківського р-ну), українець, малописьменний. Проживав у с. Рубеж (нині с. Лупасове) Корюківського р-ну, колгоспник. Заарештований 22.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.09.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 17.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9935).

Летучий Федір Андрійович, 1880 р. н., с. Гайворон Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Гайворон, одноосібник. Заарештований 06.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 07.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6020).

Летяга Григорій Макарович, 1898 р. н., с. Щаснівка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Щаснівка, одноосібник. Заарештований 15.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 11.01.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5677).

Летяго Микита Дмитрович, 1900 р. н., с. Щаснівка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Щаснівка, завгосп. Заарештований 13.03.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.01.1930 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12162).

Леус Яким Андрійович, 1880 р. н., с. Мрин Носівського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Мрин, без певних занять. Заарештований 15.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської націоналістичної повстанської організації

застосована ВМП. Розстріляний 07.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 20.12.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3929).

Леуга Павло Андрійович, 1923 р. н., х. Стара Тернавщина (приєднаний до с. Рудівка) Прилуцького р-ну, українець, освіта середня. Перебував на лікуванні у шпиталі, червоноармієць. Заарештований 04.07.1943 р. За вироком ВТ Воронежського гарнізону від 11.08.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 26.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15367-п).

Леуш Теодор Прокопович, 1892 р. н., Польща, українець, освіта початкова. Член ВКП(б) до 1929 р. Проживав за місцем роботи, робітник цукрового заводу. Заарештований 07.09.1937 р. За постановою «двійки» від 03.02.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 26.02.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 04.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9560).

Лефанд Олександр Ісайович, 1898 р. н., м. Носівка Носівського р-ну, єврей, освіта середня. Проживав у м. Ніжин, помічник завідувача магазину. Заарештований 22.03.1926 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 08.10.1926 р. за ст. 61 КК УСРР висланий до Середньої Азії на 3 роки. 12.11.1926 р. за постановою особливої наради при Колегії ОГПУ звільнений від заслання достроково. Реабілітований 28.10.1993 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11946).

Лец Каленик Іванович, 1989 р. н., с. Сорокошичі Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Сорокошичі, колгоспник. Заарештований 23.01.1946 р. За вироком ВТ військ МВД по Чернігівській обл. від 24.06.1946 р. за ст.ст. 20-54-8 з санкції ст. 54-2 КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17219-п).

Лец Пелагея Калениківна, 1914 р. н., с. Сорокошичі Остерського (нині Козелецького) р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Сорокошичі, колгоспниця. Заарештована 23.01.1946 р. За вироком ВТ військ МВД по Чернігівській обл. від 24.06.1946 р. за ст.ст. 20-54-8, 54-2 КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 10 років. Реабілітована 30.11.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17219-п).

Лешков Микола Володимирович, 1897 р. н. Проживав у м. Шостка Шосткинського р-ну Сумської обл. Заарештований 04.03.1919 р. за співробітництво з гайдамаками. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 19.06.1919 р. справу припинено. Реабілітований 30.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 137).

Лещенко Андрій Степанович, 1900 р. н., с. Липляни Малинського р-ну Житомирської обл., українець, освіта початкова. Проживав у с. Янівка (нині с. Іванівка) Іванківського р-ну Київської обл., помічник начальника залізничної станції. Заарештований 19.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 29.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6338).

Лещенко Артем Григорович, 1889 р. н., с. Юрківці Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Юрківці, колгоспник. Заарештований 19.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 08.09.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності застосована ВМП. Розстріляний 17.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 21.06.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.6, спр. 937).

Лещенко Василь Михайлович, 1875 р. н., смт Олишівка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Олишівка, селянин. Заарештований 18.11.1919 р. За вироком Чернігівського губрев-

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

трибуналу від 25.01.1920 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами справу припинено за недоведеністю складу злочину. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 424).

Лещенко Василь Павлович, 1918 р. н., с. Бугаївка (приєднано до с. Бузинове) Іванівського р-ну Одеської обл., українець, освіта неповна середня. Проживав за місцем дислокації 178 тбр 10 тк, червоноармієць. Заарештований 23.11.1942 р. За вироком ВТ МВО від 26.12.1942 р. за ст.ст. 58-1 «б», 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний 29.01.1943 р. у м. Москва. Реабілітований 25.07.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17596-п).

Лещенко Василь Петрович, 1904 р. н., с. Олексинці Срібнянського р-ну, освіта початкова. Проживав у с. Олексинці, одноосібник. Заарештований 10.12.1929 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 25.02.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 24.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10258).

Лещенко Влас Пилипович, 1897 р. н., с. Грицівка Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Грицівка, одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 05.10.1991 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Лещенко Гаврило Михайлович, 1874 р. н., с. Роїще Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Роїще, селянин. Заарештований 02.05.1919 р. за участь у діяльності Союзу хліборобів-власників. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 08.07.1919 р. справу припинено за недоведеністю складу злочину. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 425).

Лещенко Гордій Макарович, 1899 р. н., с. Олексинці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Олексинці, колгоспник. Заарештований 26.07.1938 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 06.04.1939 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1562).

Лещенко Іван Демидович, 1916 р. н., с. Гнатівка Срібнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Гнатівка, кіномеханік. Заарештований 25.04.1935 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 26.07.1935 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 08.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14571-п).

Лещенко Іван Іванович, 1896 р. н., с. Сибереж Чернігівського (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сибереж, одноосібник. Заарештований 17.02.1931 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. За постановою від 15.06.1931 р. включений в загальну операцію по вилученню куркулів. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 410).

Лещенко Кирило Захарович, 1890 р. н., с. Стара Рудня Городнянського (нині Сновського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стара Рудня, селянин. Заарештований 01.08.1921 р. За постановою Чернігівської губЧК від 16.11.1921 р. за участь у діяльності антирадянської організації застосована ВМП. Розстріляний 16.11.1921 р. Реабілітований 21.12.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12149).

Лещенко Кирило Захарович, 1889 р. н., с. Стара Рудня Городнянського (нині Сновського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стара Рудня, одноосібник. Заарештований 21.11.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 11.05.1944 р. згідно з ч. 2 Указу Президії ВР СРСР від 19.04.1943 р. засуджений до каторжних робіт на 20 років. Реабілітований 17.06.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15828-п).

Лещенко Кирило Тимофійович, 1861 р. н., с. Сибереж Чернігівського (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сибереж, одноосібник. Заарештований 17.02.1931 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. За постановою від 15.06.1931 р. включений в загальну операцію по вилученню куркулів. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 410).

Лещенко Кузьма Іванович, 1885 р. н., смт Олишівка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, письменний. Проживав у смт Олишівка, колгоспник. Заарештований 11.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної есерівської організації застосована ВМП. Розстріляний 23.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 13.07.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3103).

Лещенко Михайло Митрофанович, 1896 р. н., с. Климентинівка Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Климентинівка, одноосібник. Заарештований 07.03.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 18.04.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 03.04.1965 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7887).

Лещенко Наум Карпович, 1877 р. н., с. Олексинці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Олексинці, одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.10.1991 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Лещенко Олексій Йосипович, 1904 р. н., с. Гурбинці Срібнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у смт Срібне Срібнянського р-ну, механік. Заарештований 09.09.1935 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УСРР. 04.12.1935 р.

справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 28.05.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4701).

Лещенко Павло Корнійович, 1902 р. н., с. Климентинівка Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Климентинівка, одноосібник. Заарештований 11.04.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 28.08.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.11.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 836).

Лещенко Софрон Митрофанович, 1893 р. н., с. Климентинівка Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Климентинівка, одноосібник. Заарештований 29.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7515).

Лещенко Степан Степанович, 1911 р. н., с. Слабин Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Слабин, одноосібник. Заарештований 17.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.04.1930 р. за ст.ст. 7-54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 05.11.1932 р. після відбуття терміну покарання позбавлений права проживання в 12 населених пунктах на 3 роки. Реабілітований 30.05.1990 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11753).

Лещинський Денис Федорович, 1891 р. н., с. Вороніж Шосткинського р-ну Сумської обл., росіянин. Проживав у с. Вороніж, службовець. Заарештований 17.08.1922 р. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 24.01.1923 р. за ст. 61 КК УСРР виправданий. Реабілітований 01.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 7058).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Лебедєв Дмитро Федорович, 1922 р. н., с-ще Костянтиноградський Новохоперського р-ну Воронезької обл., РФ, росіянин, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 374 озенадн, червоноармієць. Заарештований 20.03.1943 р. За вироком ВТ Саратовського гарнізону від 21.05.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 30.10.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17249-п).

Лебедєв Костянтин Васильович, 1891 р. н., м. Ташкент, Узбекистан, росіянин, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, секретар кооперативного технікуму. Заарештований 15.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 21.12.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР позбавлений волі на 3 роки. Реабілітований 26.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4725).

Лебедєв Михайло Іванович, 1897 р. н., смт Добрянка Ріпкинського р-ну, росіянин, освіта початкова. Проживав у смт Добрянка, кустар. Заарештований 25.04.1940 р. За вироком ВТ Харківського ВО від 02.08.1940 р. за ст.ст. 17-54-8 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. За ухвалою ВК ВС СРСР від 04.10.1940 р. вирок скасовано, справу направлено на новий розгляд. За вироком ВТ Харківського ВО від 19.11.1940 р. за ст.ст. 17-54-8 КК УРСР передбачена ВМП. За постановою Президії ВР СРСР від 21.12.1940 р. ВМП замінена на позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 11.02.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16334-п).

Лєвіна Євгенія Федорівна, 1912 р. н., м. Харків, росіянка, письменна. Проживала у м. Київ, домогосподарка. Заарештована 20.04.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 10.17.1938 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини ув'язнена до ВТТ на 3 роки. Реабілітована 30.07.1968 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8020).

Лєдок Іван Іванович, 1906 р. н., с. Нові Млини Батуриного (нині Борзнянського) р-ну,

українець, освіта початкова. Проживав у с. Нові Млини, комірник. Заарештований 21.09.1943 р. За вироком ВТ КВО від 08.05.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 25.07.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17825).

Лєдок Іван Петрович, 1880 р. н., с. Нові Млини Батуриного (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нові Млини, колгоспник. Заарештований 20.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації передбачена ВМП. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11234).

Лєдок Павло Іванович, 1902 р. н., с. Нові Млини Батуриного (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Нові Млини, чоботар. Заарештований 25.10.1947 р. За вироком Чернігівського облсуду від 24.01.1948 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Звільнений 12.01.1955 р. Реабілітований 19.03.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15695).

Лєдок Сергій Пилипович, 1892 р. н., с. Нові Млини Батуриного (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Шабалинів Коропського р-ну, вчитель. Заарештований 13.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 26.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 25.07.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4149-4152).

Лєйкін Михайло Давидович, 1905 р. н., смт Ріпки Ріпкинського р-ну, єврей, освіта середня. Проживав у м. Москва, РФ, курсант. Заарештований 11.11.1942 р. За вироком ВТ 30 А від 14.01.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ

на 10 років. Реабілітований 26.04.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17382-п).

Лейкін Яків Мойсейович, 1922 р. н., м. Чернігів, єврей, освіта незакінчена середня. Проживав за місцем дислокації 1 автремб 21 А, червоноармієць. Заарештований 09.07.1942 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР. 20.09.1942 р. справу припинено. Реабілітований 15.09.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4267).

Лейцин Борис Євельович, 1908 р. н., м. Чернігів, єврей, освіта початкова. Член ВКП(б) з 1931 р. Проживав у смт Куликівка Куликівського р-ну, голова райспоживспілки. Заарештований 19.10.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 20.11.1937 р. за ст.ст. 54-7, 54-8, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 21.11.1937 р. у м. Київ. Реабілітований 26.09.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4202-п).

Лєпін Фрідріх Якович, 1896 р. н., Литва, латиш, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, службовець. Заарештований 11.12.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 11.02.1938 р. за ст. 54-11 КК УРСР ув'язнений до концтабору на 10 років. Відбував покарання у Біломорсько-Балтійському ВТГ. Загинув 31.07.1946 р. Реабілітований 12.05.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7742).

Лєсков Іван Гаврилович, 1915 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав за місцем служби 19 сп, червоноармієць. Заарештований 31.01.1938 р. За вироком ВТ КВО від 27.03.1938 р. за ст. 54-10 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 06.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14837).

Лєсницька [Лісницька] Наталія Іванівна, 1908 р. н., с. Рубанів Талалаївського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Рубанів, робітниця. Заарештована 09.09.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській

обл. від 15.09.1938 р. як соціально-небезпечний елемент ув'язнена до ВТГ на 3 роки. Реабілітована 30.12.1959 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.2, спр. 204).

Лєсницький Павло Миколайович, 1903 р. н., м. Ковель Ковельського р-ну Волинської обл., українець, освіта початкова. Проживав у с. Рябці Чернігівського р-ну, голова колгоспу. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 04.12.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТГ на 10 років. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 23.11.1939 р. термін покарання знижено до 3 років позбавлення волі у ВТГ. Реабілітований 01.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8513).

Лєсовий [Лісовий] Максим Трохимович, 1885 р. н., с. Стаси Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, рахівник. Заарештований 08.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської націоналістичної повстанської організації передбачена ВМП. Реабілітований 28.07.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2485-2487).

Лєсовий Дмитро Якимович, 1900 р. н., с. Гурбинці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 513 особ, червоноармієць. Заарештований 28.08.1941 р. За вироком ВТ Воронежського гарнізону від 23.09.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТГ на 10 років. Реабілітований 17.07.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17626-п).

Лєсун Пантелій Семенович, 1885 р. н., с. Кувечичі Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, візник. Заарештований 03.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 28.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

ф. Р-8840, оп.3, спр. 1917).

Лесуненко Олександр Сергійович, 1892 р. н., с. Тихоновичі Корюківського (нині Щорського) р-ну, українець, письменник. Проживав у с. Тихоновичі, колгоспник. Заарештований 09.11.1932 р. за ст.ст. 54-8, 56-17, 20 КК УСРР. 02.06.1933 р. справу припинено. Реабілітований 28.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2342).

Либань Олександр Степанович, 1868 р. н., с. Красне Батуриного (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Красне, колгоспник. Заарештований 01.12.1937 р. за нелегальний перехід кордону. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 30.10.1938 р. справу припинено. Реабілітований 14.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3125).

Ливада [Левада] Григорій Платонович, 1890 р. н., с. Липове Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Липове, вантажник. Заарештований 13.10.1937 р. За постановою особливої «трійки» при УНКВД по Полтавській обл. від 25.11.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 01.12.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.6, спр. 465).

Лигуша Данило Семенович, 1893 р. н., с. Сухоліски Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 896 бао, червоноармієць. Заарештований 07.06.1944 р. за вироком ВТ 2 ПА від 29.06.1944 р. за ст.ст. 54-1 «б», 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 27.03.1964 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10272-п).

Лижин Олексій Миколайович, 1877 р. н., письменник. Проживав у м. Чернігів, суддя окружного суду. Заарештований 30.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 10.05.1931 р. за ст. 54-10 КК

УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 02.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6411).

Лизогуб Павло Іванович, 1887 р. н., с. Деревини Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кореньовка Гомельського р-ну Гомельської обл., Білорусь, робітник. Заарештований 30.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.12.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Волзькому ВТТ МВД. Реабілітований 04.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9357).

Лизогуб Степан Михайлович, 1880 р. н., с. Деревини Городнянського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Деревини, колгоспник. Заарештований 07.05.1938 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 27.12.1938 р. справу припинено в зв'язку зі смертю обвинуваченого. Помер 28.11.1938 р. Реабілітований 29.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 101).

Лизогуб Степан Павлович, 1913 р. н., с. Деревини Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Деревини, бондар. Заарештований 10.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР позбавлений волі на 10 років. Реабілітований 21.05.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4358).

Лизунов Андрій Олексійович, 1883 р. н., с. Прокопівка Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Прокопівка, одноосібник. Заарештований 13.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 10.06.1933 р. справу закрито. (ГДА СБ України, м. Суми. – Спр. 7034-п).

Лилик Яків Трифонович, 1896 р. н., с. Більмачівка Бахмацького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Більмачівка, колгоспник. Заарештований

27.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР позбавлений волі на 10 років. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9902).

Лимаз Іван Якович, 1915 р. н., с. Старий Білоус Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 168 ап РГК, червоноармієць. Заарештований 09.08.1937 р. За вироком ВТ 15 ск КВО від 05.11.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 06.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14634-п).

Лиман Іван Дмитрович, 1883 р. н., м. Борзна Борзнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Борзна, одноосібник. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 08.02.1931 р. за ст. 54-13 КК УСРР застосована ВМП. Розстріляний 16.02.1931 р. у м. Київ. Реабілітований 09.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8816).

Лиман Олександр Васильович, 1895 р. н., м. Борзна Борзнянського р-ну, росіянин, освіта середня. Проживав у с. Тиниця Бахмацького р-ну, помічник агронома сільсько-господарської школи. Заарештований 29.12.1921 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої проти заходів радянської влади. 29.06.1922 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6706).

Лиман Федот Юхимович, 1896 р. н., с. Курінь Бахмацького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Курінь, коваль. Заарештований 07.08.1939 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 20.10.1939 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. За ухвалою ВС УРСР від 04.12.1939 р. термін покарання знижено до 4 років позбавлення волі. Реабілітований 29.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15899-п).

Лимар Яків Архипович, с. Салтикова Дівиця Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Салтикова Дівиця, міліціонер. Заарештований 27.02.1919 р. за проведення контрреволюційної агітації. 16.03.1919 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 444).

Лимаренко Данило Семенович, 1892 р. н., с. Новоселиця Чигиринського р-ну Черкаської обл., українець, освіта вища. Проживав у м. Прилуки, інспектор державної хлібної інспекції. Заарештований 11.02.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 08.07.1937 р. за ст.ст. 54-7, 54-8, 54-11 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 08.07.1937 р. у м. Харків. Реабілітований 02.06.1959 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5307-п).

Линник Василь Лукич, 1909 р. н., с. Вороньки Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 653 обудбзв, червоноармієць. Заарештований 27.02.1942 р. За вироком ВТ 31 А від 19.03.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 25.03.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16383-п).

Линник Іван Євменович, 1908 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, вагонний майстер. Заарештований 18.01.1944 р. За вироком ВТ Південно-Західної залізниці від 18.03.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 07.06.1944 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.05.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16433-п).

Линник Микола Опанасович, 1891 р. н., м. Ніжин, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Ніжин, фельдшер. Заарештований 08.12.1930 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 15.06.1931 р. справу припинено. Реабілітований 22.12.1997 р. (Держархів Чернігів-

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

ської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6727).

Линник Михайло Петрович, 1921 р. н., с. Шевченка Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта середня. Член ЛКСМУ. Проживав за місцем дислокації в.ч. 1049 300 сд, фельдшер. Заарештований 09.01.1942 р. За вироком ВТ 300 сд 17.01.1942 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. За ухвалою ВТ Південно-Західного фронту від 17.01.1942 р. термін покарання знижено до 5 років позбавлення волі. Реабілітований 17.12.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15622-п).

Линник Панас Федорович, 1889 р. н., с. Прохори Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Прохори, одноосібник. Заарештований 22.10.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 18.01.1930 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3716).

Линник Петро Семенович, 1903 р. н., с. Прохори Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Мала Загорівка Бахмацького (нині Борзнянського) р-ну, колгоспник. Заарештований 28.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 09.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11680).

Линник Уляна Єрмолаївна, 1885 р. н., м. Ніжин, українка, неписьменна. Проживала у м. Ніжин, домогосподарка. Заарештована 28.06.1939 р. За вироком Чернігівського облсуду від 28.06.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 5 років. Реабілітована 13.02.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2887-п).

Линник Федір Іванович, 1915 р. н., с. Прохори Комарівського (нині Борзнянського) р-ну,

українець, освіта вища. Проживав у с. Сиволож Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, директор школи. Заарештований 02.06.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 20.12.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. Звільнений 23.02.1951 р. Реабілітований 20.09.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14445-п).

Липко Петро Іванович, 1876 р. н., м. Бірюч Таловського р-ну Воронежської губ. (нині Воронежської обл.), РФ, українець. Проживав у м. Носівка Носівського р-ну, землемір. Заарештований 26.01.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 27.02.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР передбачена ВМП. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11477).

Липко [Липка] Данило Якимович, 1893 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Браниця, одноосібник. Заарештований 24.12.1929 р. За постановою «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 13.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8572).

Липницький Іван Євстафійович, 1893 р. н., м. Остер Козелецького р-ну, росіянин. Проживав у м. Белград, Югославія, службовець. Заарештований 02.11.1944 р. 13.12.1944 р. розстріляний органами «захисту народу Югославії». Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12401).

Липов Леонід Володимирович, 1888 р. н., с. Стеніно Козельського р-ну Калужської обл., РФ, росіянин, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, залізничник. Заарештований 17.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.11.1930 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8195).

Липський Віктор Альбінович, 1909 р. н., м. Ленінград (нині м. Санкт-Петербург), РФ, росіянин, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, вчитель. Заарештований 13.01.1950 р. За вироком Чернігівського облсуду від 06.03.1950 р. за ст.ст. 54-2, 54-3, 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 25 років. Реабілітований 02.04.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16093-п).

Лисак Кирило Родіонович, 1889 р. н., с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця) Носівського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця), чорноробочий. Заарештований 25.06.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Ніжин від 06.03.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у загальних місцях ув'язнення на 3 роки. Реабілітований 21.04.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 240-п).

Лисак Костянтин Федорович, 1908 р. н., с. Орлівка Понорницького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Орлівка, одноосібник. Заарештований 20.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7018).

Лисан Гнат Архипович, 1897 р. н., м. Батурин Батуринського (нині Бахмацького) р-ну. Проживав у м. Батурин, селянин. Заарештований 11.01.1919 р. за службу у Петлюри. 12.06.1919 р. справу припинено. Звільнений 04.03.1919 р. Реабілітований 31.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 208).

Лисач Данило Кузьмич, 1890 р. н., с. Савинці Срібнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Прилуки, вчитель. Заарештований 16.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної української націоналістичної військово-офіцерської організації застосована ВМП. Розстріляний 15.05.1938 р.

у м. Чернігів. Реабілітований 12.07.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3553).

Лисенко Антон Маркович, 1884 р. н., смт Дігтярі Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Дігтярі, одноосібник. Заарештований 25.06.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації. Рішення по справі відсутнє. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Лисенко Григорій Васильович, 1890 р. н., с. Казенна Слобода (нині с. Соснівка) Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Казенна Слобода (нині с. Соснівка), колгоспник. Заарештований 11.11.1937 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР. 04.02.1939 р. справу припинено. Реабілітований 19.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1209).

Лисенко Григорій Петрович, 1903 р. н., с. Рябухи Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець. Проживав за місцем дислокації 844 сп 267 сд, червоноармієць. Заарештований 14.11.1941 р. за ст.ст. 19-58-1 «б» КК РРФСР. 13.12.1941 р. справу припинено. Реабілітований 19.09.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4000).

Лисенко Григорій Петрович, 1929 р. н., с. Дідівці Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Манжосівка Прилуцького р-ну, колгоспник. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 25.02.1948 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини висланий до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 3 роки. Реабілітований 26.06.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12358).

Лисенко Данило Павлович, 1895 р. н., с. Нова Басань Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Катеринівка Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, колгоспник. Заарештований 15.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР. Рішення

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

по справі відсутнє. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 449).

Лисенко Дмитро Андрійович, 1906 р. н., с. Домашлин Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Домашлин, машиніст МТС. Заарештований 20.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої проти заходів радянської влади, застосована ВМП. Розстріляний 07.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11324).

Лисенко Дмитро Тимофійович, 1899 р. н., с. Анисів Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, робітник залізниці. Заарештований 12.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7516).

Лисенко Дмитро Федорович, 1891 р. н., с. Городище Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Городище, одноосібник. Заарештований 18.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 05.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР позбавлений волі на 3 роки. Реабілітований 26.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4713).

Лисенко Дмитро Юхимович, 1885 р. н., с. Степові Хутори Носівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Степові Хутори, одноосібник. Заарештований 28.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 07.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7262).

Лисенко Дмитро Юхимович, 1885 р. н., с. Коломійцівка Носівського р-ну, українець,

освіта початкова. Проживав у с. Коломійцівка, одноосібник. Заарештований 10.06.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 16.08.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. За постановою «трійки» при ПП ОГПУ Північного краю від 17.07.1932 р. після відбуття терміну покарання висланий на спецпоселення до Північного краю. Реабілітований 03.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3618).

Лисенко Іван Іванович, 1904 р. н., с. Рудівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рудівка, колгоспник. Заарештований 12.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 13.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 07.06.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3445).

Лисенко Іван Михайлович, 1906 р. н., с. Красний Колядин Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 844 сп 267 сд, червоноармієць. Заарештований 16.11.1941 р. за ст.ст. 19-58-1 «б» КК РРФСР. 15.12.1941 р. справу припинено. Реабілітований 13.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3910).

Лисенко Іван Никифорович, 1897 р. н., с. Вересоч Ніжинського (нині Куликівського) р-ну, українець. Проживав у с. Вересоч, одноосібник. Заарештований 31.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.02.1933 р. за ст.ст. 54-10, 58-2 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 21.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2318).

Лисенко Іван Романович, 1897 р. н., с. Мільки Прилуцького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Прилуки, вчитель. Заарештований 30.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за

участь у діяльності антирадянської української контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 07.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 12.07.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3496).

Лисенко Іван Савич, 1890 р. н., с. Рудківка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рудківка, одноосібник. Заарештований 12.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11701).

Лисенко Ілля Іванович, 1881 р. н., с. Анисів Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Анисів, одноосібник. Заарештований 12.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – мешканець м. Чернігів, конюх. Заарештований 03.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 07.08.1989 р., 30.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7263,1526).

Лисенко Ілля Харламович, 1898 р. н., с. Щаснівка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Щаснівка, одноосібник. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 30.04.1929 р. за ст.ст. 58-10, 59-3 КК РСФРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 05.07.1929 р. вирок скасовано, справу направлено на новий розгляд. За постановою Колегії ОГПУ від 08.07.1929 р. ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 09.09.1967 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7987).

Лисенко Карпо Миколайович, 1885 р. н., с. Савинці Срібнянського р-ну, українець, освіта

початкова. Проживав у с. Савинці, колгоспник. Заарештований 17.10.1943 р. За вироком ВТ КВО від 19.05.1944 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 19.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15508-п).

Лисенко Костянтин Іванович, 1871 р. н., с. Тимоновичі Семенівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Тимоновичі, пастух. Заарештований 28.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 16.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1592).

Лисенко Леонтій Степанович, 1892 р. н., с. Лихачів Мринського (нині Носівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лихачів, одноосібник. Заарештований 22.10.1929 р. За постановою Колегії ОГПУ від 29.01.1930 р. за ст.ст. 58-2, 58-10, 58-11 КК РСФРР передбачена ВМП. Реабілітований 28.06.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12097).

Лисенко Микола Миколайович, 1903 р. н., с. Манжосівка Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Манжосівка, колгоспник. Заарештований 21.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10712).

Лисенко Микола Петрович, 1892 р. н., с. Краснопілля Коропського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Краснопілля, одноосібник. Заарештований 27.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.12.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Волзькому ВТТ МВД. Реабілітований 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10582).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Лисенко Михайло Митрофанович, 1887 р. н., смт Понорниця Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Понорниця, одноосібник. Заарештований 19.06.1931 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 03.02.1932 р. за ст. 54-2 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 25.03.1967 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7969).

Лисенко Михайло Осипович, 1905 р. н., с. Кудрівка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кудрівка, колгоспник. Заарештований 18.10.1947 р. За вироком ВТ Чернігівського гарнізону від 13.01.1948 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 25 років. Відбував покарання в Омському ВТТ, звільнений 06.08.1956 р. Реабілітований 07.07.1959 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 7973-п).

Лисенко Мокрина Йосипівна, 1874 р. н., с. Обтове Кролевецького повіту Чернігівської губ. (нині Кролевецького р-ну Сумської обл.). Проживала у с. Обтове, селянка. Заарештована 30.01.1920 р. 29.02.1921 р. звільнена. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 29.03.1921 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами виправдана. Реабілітована 29.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 164).

Лисенко Олександр Антонович, 1902 р. н., с. Широке Близнюківського р-ну Харківської обл., українець, освіта неповна середня. Проживав за місцем дислокації 899 ап 337 сд, рядовий. Заарештований 24.01.1945 р. За вироком ВТ 337 сд від 09.04.1945 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 22.10.1963 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10893-п).

Лисенко Олександр Васильович, 1896 р. н., с. Нова Басань Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта вища. Проживав у с. Нова Басань, завідувач школи. Заарештований 28.02.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР. За

постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 24.05.1929 р. справу припинено. Реабілітований 14.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3755).

Лисенко Олександр Йосипович, 1892 р. н., с. Манжосівка Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Манжосівка, одноосібник. Заарештований 25.03.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 17.10.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 3 роки. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 09.06.1934 р. вирок замінено, засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки умовно. Реабілітований 29.03.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8273).

Лисенко Олександра Кузьмівна, 1910 р. н., с. Дідівці Прилуцького р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Манжосівка Прилуцького р-ну, колгоспниця. Заарештована 11.04.1947 р. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 25.02.1948 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 3 роки. Реабілітована 26.06.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12358).

Лисенко Олексій Іванович, 1883 р. н., с. Анисів Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, візник. Заарештований 21.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 27.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації, розповсюдження провокаційних чуток про війну застосована ВМП. Розстріляний 08.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10994).

Лисенко Олексій Пантелеймонович, 1893 р. н., с. Рудьківка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рудьківка, колгоспник. Заарештований 15.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.11.1937 р. за ст. 54-10

КК УРСР ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 30.03.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 12456-п).

Лисенко Омелян Платонович, 1913 р. н., с. Горностаївка Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 1291 сп, червоноармієць. Заарештований 01.12.1944 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР. За постановою військової прокуратури 110 сд від 17.02.1945 р. справу припинено. Реабілітований 31.10.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4251).

Лисенко Опанас Данилович, 1880 р. н., с. Тимоновичі Семенівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Тимоновичі, колгоспник. Заарештований 28.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 25.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 19.12.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4242).

Лисенко Парфен Григорович, 1889 р. н., с. Тимоновичі Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Тимоновичі, колгоспник. Заарештований 17.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 25.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 19.12.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4242).

Лисенко Самійло Дмитрович, 1900 р. н., смт Козелець Козелецького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у смт Козелець, слюсар. Заарештований 18.12.1921 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації. 18.05.1922 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6706).

Лисенко Семен Макарович, 1880 р. н., м. Прилуки, українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, колгоспник. Заарештований 22.04.1936 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 19.11.1936 р. справу припинено. Реабілітований 25.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2166).

Лисенко Семен Степанович, 1903 р. н., с. Подище Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 354 озенад, червоноармієць. Заарештований 26.07.1942 р. За вироком ВТ Воронежської обл. від 03.10.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 04.08.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15773-п).

Лисенко Сергій Михайлович, 1892 р. н., смт Сосниця Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Сосниця, рахівник. Заарештований 21.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 20.11.1937 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9324).

Лисенко Степан Юхимович, 1890 р. н., с. Голінка Бахмацького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Голінка, одноосібник. Заарештований 14.11.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.02.1930 р. як антирадянський елемент висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9568).

Лисенко Федір Іванович, 1912 р. н., с. Карильське Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 1318 сп 163 сд, червоноармієць. Заарештований 31.03.1942 р. за ст.ст. 19-58-1«б», 58-11 КК РРФСР. 22.05.1942 р. справу припинено. Реабілітований 20.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4099).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Лисенко Федір Петрович, 1876 р. н., с. Манжосівка Прилуцького р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Манжосівка, одноосібник. Заарештований 25.03.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 17.10.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 3 роки умовно. Реабілітований 29.03.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8273).

Лисенко Юхим Прокопович, 1893 р. н., с. Карильське Коропського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Карильське, без певних занять. Заарештований 29.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. 16.03.1939. р. справу припинено у зв'язку з висновком комісії про непридатність до праці. Реабілітований 30.03.1990 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1252).

Лисенко Юхим Трохимович, 1903 р. н., с. Євлашівка Комарівського р-ну (нині с. Красносільське Борзнянського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Євлашівка (нині с. Красносільське), колгоспник. Заарештований 23.09.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 13.11.1937 р. справу припинено. Реабілітований 28.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1099).

Лисенко [Лисенок] Григорій Фролович, 1891 р. н., с. Старі Яриловичі Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта незакінчена середня. Проживав у с. Старі Яриловичі, колгоспник. Заарештований 29.07.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 17.10.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 19.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15071-п).

Лисенок Петро Макарович, 1889 р. н., с. Старий Глибів Остерського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Старий Глибів, без

певних занять. Заарештований 26.08.1944 р. за ст.ст. 54-1 «а», 54-10 ч. 2 КК УСРР. 19.12.1944 р. справу припинено. Реабілітований 20.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3941).

Лисенок [Лисенко] Іван Кирилович, 1908 р. н., с. Старий Глибів Остерського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Старий Глибів, одноосібник. Заарештований 15.03.1933 р. За вироком нарсуду Остерського р-ну від 06.07.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 9 років. Реабілітований 15.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15464-п).

Лисенчук Авксентій Дмитрович, 1902 р. н., с. Рябухи Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рябухи. Заарештований 26.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7517).

Лисий Михайло Іванович, 1903 р. н., Румунія, українець, освіта початкова. Проживав у с. Стрільники Малоодівського (нині Прилуцького) р-ну, колгоспник. Заарештований 24.12.1937 р. За постановою «двійки» від 02.02.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 26.02.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 09.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9682).

Лисий Степан Семенович, 1884 р. н., с. Підлипне (приєднано до м. Конотоп) Сумської обл., українець, малописьменний. Проживав у с. Підлипне (приєднано до м. Конотоп), колгоспник. Заарештований 03.01.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 23.04.1936 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 1, 54-11 КК УСРР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17881-п).

Лисиця Горпина Олександрівна, 1907 р. н., с. Бобровиця (приєднано до м. Чернігів), українка.

Проживала у с. Бобровиця (приєднано до м. Чернігів), колгоспниця. 09.11.1944 р. взята на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 18.08.1945 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 31.01.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12259).

Лисиця Сава Іванович, 1873 р. н., с. Блистова Менського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Блистова, одноосібник. Заарештований 05.10.1931 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР. 07.09.1932 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7020).

Лисиця Федір Прокопович, 1866 р. н., с. Жихове Середино-Будського р-ну Сумської обл., українець, малописьменний. Проживав у с. Жихове, селянин. Заарештований 20.04.1920 р. за проведення антирадянської агітації. 15.09.1921 р. справу закрито. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1358).

Лисиця Хома Іларіонович, 1877 р. н., с. Солонівка Городнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Солонівка, одноосібник. Заарештований 27.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.11.1930 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 07.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8166).

Лисич Гаврило Євстафійович, 1901 р. н., с. Киселівка Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сахутівка Корюківського р-ну, колгоспник. Заарештований 08.05.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 19.03.1939 р. справу закрито. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1404).

Лисич Микола Наумович, 1912 р. н., с. Кудрівка Сосницького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Кудрівка,

одноосібник. Заарештований 15.05.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.10.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6282).

Лисич Микола Федорович, 1937 р. н., с. Кудрівка Сосницького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Кудрівка, колгоспник. Заарештований 31.10.1962 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 19.01.1963 р. за ст. 125 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у загальних місцях ув'язнення на 3 роки. Реабілітований 23.01.1965 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10262-п).

Лисич Михайло Парфенович, 1907 р. н., с. Кудрівка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Сосниця Сосницького р-ну, робітник. Заарештований 16.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 25.08.1937 р. за проведення антирадянської діяльності застосована ВМП. Розстріляний 01.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 22.07.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4772).

Лисич Павло Наумович, 1914 р. н., с. Кудрівка Сосницького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Кудрівка, одноосібник. Заарештований 15.05.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.10.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6282).

Лисич Софія Яківна, 1884 р. н., с. Кудрівка Сосницького р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Кудрівка, колгоспниця. Заарештована 11.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнена до ВТТ на 8 років. Реабілітована 22.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1668).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Лисичевський Петро Самійлович, 1889 р. н., смт Куликівка Куликівського р-ну, українець, письменник. Проживав у смт Куликівка, одноосібник. Заарештований 24.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8701).

Лиско Гурій Іванович, 1890 р. н., с. Нова Басань Бобровицького р-ну. Проживав у с. Нова Басань, міліціонер. Заарештований 29.01.1920 р. за розголошення військової таємниці. 06.02.1920 р. звільнений. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 932).

Лисогор Григорій Мойсейович, 1903 р. н., с. Піддубівка Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, письменник. Проживав у с. Піддубівка, колгоспник. Заарештований 09.12.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 16.03.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. Реабілітований 08.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14635-п).

Лисогор Павло Гнатович, 1892 р. н., с. Заудайка Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Заудайка, одноосібник. Заарештований 08.03.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 07.06.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 12.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3849).

Лисогор Федір Васильович, 1880 р. н., с. Гірськ Городнянського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Гірськ, колгоспник. Заарештований 24.07.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 10.01.1945 р. за ст. 54-3 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 24.05.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17034-п).

Листовничий Дмитро Михайлович, 1912 р. н., с. Бірки Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Козелець Козелецького р-ну, робітник. Заарештований 09.06.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.11.1937 р. за участь у діяльності українського націоналістичного угруповання застосована ВМП. Розстріляний 14.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9467).

Листопад Юхим Єгорович, 1902 р. н., с. Грузьке Конотопського р-ну Сумської обл., українець, освіта початкова. Проживав у с. Грузьке, робітник залізниці. Заарештований 29.10.1937 р. За вироком залізничного лінійного суду від 07.12.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 30.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15438-п).

Листопадов Федір Кузьмич, 1914 р. н., х. Сердюки Реп'євського р-ну Воронежської обл., РФ, росіянин, освіта початкова. Проживав за місцем навчання, курсант полкової школи 135 ап. Заарештований 25.07.1937 р. За вироком ВТ 15 ск КВО від 05.09.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 6 років. Реабілітований 18.08.1966 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10456-п).

Листопадова-Сологуб Василина Федорівна, 1901 р. н., с. Осмолівці Климівського р-ну Могильовської обл., Білорусь, білоруска, освіта незакінчена вища. Проживала у м. Бахмач Бахмацького р-ну, касир. Заарештована 25.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 25.10.1937 р. за проведення контрреволюційної агітації ув'язнена до ВТТ на 10 років. Реабілітована 08.12.1956 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.1, спр. 5).

Листунов Григорій Маркович, 1906 р. н., с. Новий Білоус Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем служби, червоноармієць військового складу 434.

Заарештований 25.10.1941 р. За вироком ВТ 5 зсб Орловського ВО від 08.11.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. Реабілітований 28.05.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17553-п).

Лисько Григорій Прокопович, 1905 р. н., с. Нова Басань Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нова Басань, одноосібник. Заарештований 25.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 19.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6070).

Лисякова Марія Іванівна, 1902 р. н., м. Городня Городнянського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у м. Городня, сторож. Заарештована 20.01.1921 р. за проведення антирадянської агітації. 05.02.1921 р. звільнена на підписку про невиїзд. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 29.08.1921 р. справу припинено. Реабілітована 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 2655).

Лисянська Уляна Антонівна, 1907 р. н., с. Пекарів Сосницького р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Пекарів, колгоспниця. 10.11.1944 р. взята на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 04.07.1945 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 3 роки. Реабілітована 30.01.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12238).

Литаренко Яків Омелянович, 1878 р. н., м. Батурич Батуринського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Батурич, одноосібник. Заарештований 31.05.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 12.02.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований

31.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14764-п).

Литвин Андрій Степанович, 1883 р. н., с. Лосівка Холминського (нині Семенівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лосівка, одноосібник. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 17.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 07.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6015).

Литвин Антон Іванович, 1910 р. н., с. Маслоківка (приєднано до с. Новоукраїнське) Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Без постійного місця проживання, без певних занять. Заарештований 06.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.09.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР позбавлений волі на 8 років. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10366).

Литвин Василь Іванович, 1913 р. н., с. Пилипча Ріпкинського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Пилипча, одноосібник. Заарештований 30.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 17.04.1933 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9765-п).

Литвин Гаврило Іванович, 1901 р. н., с. Максимівка Ічнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Максимівка, одноосібник. Заарештований 13.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 02.11.1930 р. за ст. 54-8 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8533).

Литвин Григорій Петрович, 1890 р. н., с. Нова Слобідка Корюківського р-ну (нині с. Тихоновичі Сновського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Нова Слобідка (нині с. Тихоновичі), голова колгоспу. Заарештований 29.05.1945 р.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 19.09.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТГ на 15 років. Покарання відбував у Томському ВТГ, звільнений 04.10.1947 р. Реабілітований 11.02.1947 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 477-п).

Литвин Григорій Федорович, 1921 р. н., с. Стара Басань Бобровицького р-ну, українець, освіта неповна середня. Проживав у с. Стара Басань, тракторист. Заарештований 22.04.1940 р. За вироком Чернігівського облсуду від 20.07.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у загальних місцях ув'язнення на 2 роки. Реабілітований 12.05.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 837-п).

Литвин Дмитро Якович, 1882 р. н., с. Кобижча Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кобижча, сторож. Заарештований 27.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 08.09.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 15.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9920).

Литвин Едуард Володимирович, 1912 р. н., м. Мілфорд, США, поляк, освіта незакінчена вища. Проживав у с. Мартинівка Бахмацького (нині Ічнянського) р-ну, вчитель. Заарештований 18.11.1937 р. за ст.ст. 54-6, 54-10 КК УРСР. 31.01.1938 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3100).

Литвин Іван Григорович, 1890 р. н., с. Пилипча Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Пилипча, одноосібник. Заарештований 02.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 16.01.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4322).

Литвин Іван Данилович, 1916 р. н., с. Маслоківка (приєднано до с. Новоукраїнське) Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Маслоківка, колгоспник. Заарештований 07.03.1937 р. За вироком судової колегії Чернігівського облсуду від 26.05.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТГ на 3 роки. Реабілітований 14.04.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 655-п).

Литвин Іван Денисович, 1882 р. н., с. Пилипча Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Пилипча, колгоспник. Заарештований 15.06.1938 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 14.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 19.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1207).

Литвин Іван Йосипович, 1879 р. н., с. Кам'янська Слобода Грем'яцького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Піщанка Новгород-Сіверського р-ну, колгоспник. Заарештований 11.11.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 05.01.1944 р. справу припинено. Реабілітований 26.11.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 792).

Литвин Іван Якович, 1919 р. н., с. Маломихайлівка Васильківського (нині Покровського) р-ну Дніпропетровської обл., українець, освіта початкова. Проживав у с. Рудівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, завідувач сепараторного пункту. Заарештований 05.07.1951 р. За вироком ВТ військ МВД по Чернігівській обл. від 24.09.1951 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТГ на 25 років. Реабілітований 13.11.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16027-п).

Литвин Кузьма Семенович, 1898 р. н., смт Холми Холминського (нині Корюківського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Холми, робітник. Заарештований 30.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської

організації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Загинув 09.10.1947 р. Реабілітований 22.06.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2986-2990).

Литвин Микола Савелійович, 1892 р. н., смт Ріпки Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Ріпки, одноосібник. Заарештований 05.04.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 27.04.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5186).

Литвин Михайло Петрович, 1909 р. н., с. Жукля Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жукля, колгоспник. Заарештований 31.07.1948 р. За вироком ВТ КВО від 01.12.1948 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 20 років. За постановою пленуму ВС СРСР від 16.06.1954 р. термін покарання знижено до 6 років позбавлення волі. Покарання відбував у Дубравному таборі, звільнений 11.08.1954 р. Реабілітований 22.03.1944 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16372-п).

Литвин Михайло Савелійович, 1899 р. н., с. Глибокий Ріг Сновського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Глибокий Ріг, одноосібник. Заарештований 23.07.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 07.12.1930 р. за ст. 54-8 КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 8 років. 21.05.1931 р. втік з 5-го Кузнецького відділення Сибірського ВТТ. Оголошено у всесоюзний розшук. Реабілітований 14.02.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7743).

Литвин Омелян Кузьмич, 1876 р. н., с. Кобижча Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кобижча, одноосібник. Заарештований 11.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 17.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований

13.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5876).

Литвин Павло Овсійович, 1906 р. н., с. Кобижча Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Степові Хутори Носівського р-ну, колгоспник. Заарештований 11.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.10.1937 р. ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9968).

Литвин Павло Романович, 1879 р. н., с. Кудлаївка Новгород-Сіверського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Кудлаївка, одноосібник. Заарештований 09.03.1935 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 11.05.1935 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у віддалених місцях на 7 років. Реабілітований 01.04.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1829-п).

Литвин Пантелій Савелійович, 1880 р. н., смт Ріпки Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Ріпки, колгоспник. Заарештований 28.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 15.01.1933 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9717-п).

Литвин Пелагея Дмитрівна, 1904 р. н., м. Корюківка Корюківського р-ну, українка, неписьменна. Проживала у м. Корюківка, колгоспниця. 12.06.1947 р. взята на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 15.11.1947 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 3 роки. Реабілітована 26.06.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12357).

Литвин Петро Андрійович, 1900 р. н., с. Красне Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Красне, одноосібник. Заарештований 02.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Чернігівській обл. від 16.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрих колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Покарання відбував у Бурейнському ВТТ. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11584).

Литвин Петро Митрофанович, 1885 р. н., с. Кобижча Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Кобижча, одноосібник. Заарештований 03.10.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 04.11.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 04.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3840).

Литвин Семен Іванович, 1888 р. н., с. Максимівка Ічнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Максимівка, одноосібник. Заарештований 13.10.1930 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 02.11.1930 р. за ст. 54-8 КК УСРР передбачена ВМП. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8533).

Литвин Степан Євдокимович, 1874 р. н., м. Ніжин, українець. Проживав у м. Ніжин, міліціонер. Заарештований 09.02.1919 р. за службу в гетьманських військах. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 09.07.1919 р. справу припинено за недоведеністю складу злочину. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 273).

Литвин Федір Григорович, 1819 р. н., м. Ніжин, українець, освіта вища. Проживав у м. Ніжин, вчитель. Заарештований 10.03.1938 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 13.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.06.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3493-3494).

Литвин Федір Павлович, 1882 р. н., с. Горбачі Бобровицького р-ну, українець, освіта

початкова. Проживав у с. Горбачі, одноосібник. Заарештований 11.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9433).

Литвин Филімон Васильович, 1873 р. н., с. Шатура Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Шатура, без певних занять. Заарештований 13.09.1937 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 26.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1755).

Литвин Яків Гнатович, 1875 р. н., с. Кобижча Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кобижча, одноосібник. Заарештований 08.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.02.1930 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10723).

Литвиненко Анастасія Іванівна, 1903 р. н., с. Черевки Камишнянського р-ну Харківської обл. (нині Миргородського р-ну Полтавської обл.), українка, освіта вища. Проживала у м. Ніжин. Заарештована 11.09.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 27.12.1937 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини ув'язнена до ВТТ на 8 років. Реабілітована 22.06.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2111).

Литвиненко Андрій Іванович, 1896 р. н., с. Карильське Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Карильське, одноосібник. Заарештований 18.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.02.1933 р. справу припинено. Реабілітований 30.03.1998 р. (Держархів Чернігів-

ської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6920).

Литвиненко Антон Григорович, 1897 р. н., с. Яблунівка Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Яблунівка, колгоспник. Заарештований 07.10.1934 р. За вироком ВТ 15 ск КВО від 24.04.1935 р. за ст. 54-8 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 17.11.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16647-п).

Литвиненко Василь Каленикович, 1905 р. н., с. Іржавець Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Іржавець, колгоспник. Заарештований 08.03.1935 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 18.08.1935 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 2 роки умовно. Реабілітований 20.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15468-п).

Литвиненко Василь Костянтинович, 1891 р. н., с. Бережівка Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Бережівка, конхох. Заарештований 20.08.1937 р. За постановою «двійки» від 04.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 26.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9284).

Литвиненко Георгій Арсенгійович, 1896 р. н., м. Корюківка Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Корюківка, бухгалтер. Заарештований 16.10.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 25.01.1931 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10854-п).

Литвиненко Григорій Данилович, 1907 р. н., с. Соколівка Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем служби, червоноармієць звідного полку Чернігівського гарнізону. Заарештований 24.07.1941 р. За вироком ВТ Чернігівського гарнізону від 05.08.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 05.09.1941 р.

у м. Суми. Реабілітований 30.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15083-п).

Литвиненко Григорій Євменович, 1888 р. н., с. Карильське Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Карильське, колгоспник. Заарештований 30.05.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Сумській обл. від 21.07.1945 р. за ст.ст. 54-3, 54-10 ч. 2 КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1208-п).

Литвиненко Григорій Несторович, 1921 р. н., с. Кізілівка Чорнухинського р-ну Полтавської обл., українець, освіта початкова. Перебував у в'язниці №2 м. Прилуки, в'язень. Заарештований 13.03.1940 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Прилуки від 25.03.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. Реабілітований 14.07.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 450-п).

Литвиненко Григорій Олександрович, 1891 р. н., с. Киріївка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Киріївка, тесля. Заарештований 02.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.02.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Заарештований 17.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 22.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 16.09.1989 р., 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8658, 10275).

Литвиненко Дмитро Макарович, 1904 р. н., с. Шиловичі Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шиловичі, без певних занять. Заарештований 04.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за ст. 54-11 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10574).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Литвиненко Дмитро Михайлович, 1904 р. н., с. Гайворон Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Гайворон, одноосібник. Заарештований 22.04.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 07.07.1932 р. справу припинено. Реабілітований 24.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2414).

Литвиненко Дмитро Петрович, 1897 р. н., с. Халимонове Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Халимонове, колгоспник. Заарештований 15.02.1938 р. за ст.ст. 54-6, 54-10 ч. 1 КК УРСР. 08.08.1938 р. справу припинено. Заарештований 09.07.1945 р. за ст.ст. 54-3, 54-10 ч. 2 КК УРСР. 27.09.1945 р. справу припинено. Реабілітований 29.01.1996 р., 26.04.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 102, 609).

Литвиненко Дмитро Савелійович, 1925 р. н., с. Киріївка Сосницького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Киріївка, колгоспник. Заарештований 28.01.1950 р. За вироком ВТ військ МВД по Чернігівській обл. від 17.03.1950 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 25 років. За ухвалою ВТ КВО від 01.04.1955 р. міру покарання знижено до 5 років позбавлення волі. Реабілітований 28.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15651-п).

Литвиненко Євген Іванович, 1899 р. н., смт Козелець Козелецького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Носівка Носівського р-ну, службовець. Заарештований 23.02.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 17.01.1940 р. за участь у діяльності антирадянської організації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9027).

Литвиненко Єрмолай Якимович, 1880 р. н., с. Косачівка Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Косачівка, без певних занять. Заарештований 09.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення

антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 30.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1572).

Литвиненко Іван Андрійович, 1900 р. н., с. Григорівка Миргородського р-ну Полтавської обл., українець, освіта початкова. Член ВКП(б). Проживав у м. Ніжин, секретар Ніжинського РПК. Заарештований 16.09.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 29.10.1937 р. за ст.ст. 54-7, 54-8, 54-11 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 30.10.1937 р. у м. Київ. Реабілітований 05.09.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4217-п).

Литвиненко Іван Петрович, 1898 р. н., с. Шиловичі Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шиловичі, колгоспник. Заарештований 18.02.1941 р. за проведення контрреволюційної діяльності. 20.03.1941 р. справу припинено. Реабілітований 27.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1082).

Литвиненко Іван Федорович, 1902 р. н., с. Олійники Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 55 сп, червоноармієць. Заарештований 18.11.1942 р. За вироком ВТ 127 сд від 15.01.1943 р. за ст.ст. 19-58-1 «б» КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 26.02.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17788-п).

Литвиненко Іларіон Степанович, 1889 р. н., м. Ніжин, українець, письменний. Проживав у м. Ніжин, столяр. Заарештований 22.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційного угруповання. 19.05.1939 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2943).

Литвиненко Ілля Іванович, 1900 р. н., с. Іваниця Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Іваниця, одноосібник. Заарештований 13.02.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації. 15.05.1938 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1449).

Литвиненко Ісак Федорович, 1887 р. н., с. Ганнівка Лосинівського (нині Носівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Макіївка Лосинівського (нині Носівського) р-ну, одноосібник. Заарештований 25.10.1930 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.11.1930 р. за ст.ст. 7-54-13, 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8585).

Литвиненко Максим Корнійович, 1895 р. н., с. Карильське Кролевецького повіту (нині Коропського р-ну), українець, малописьменний. Проживав у с. Карильське, селянин. Заарештований 02.02.1919 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 21.06.1919 р. за службу в гетьманських військах справу припинено за недостатністю зібраних доказів. Реабілітований 13.08.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 172).

Литвиненко Микола Петрович, 1856 р. н., с. Зазим'я Остерського повіту (нині Броварського р-ну) Київської обл., українець, малописьменний, селянин. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 20.12.1920 р. за здійснення контрреволюційного злочину засуджений до позбавлення волі на 5 років умовно. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1472).

Литвиненко Мойсей Омелянович, 1867 р. н., с. Феськівка Менського р-ну, українець. Проживав у с. Феськівка, церковний пономар. Заарештований 16.05.1922 р. Звільнений 30.05.1922 р. Заарештований 01.07.1922 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 01.07.1922 р. за проведення контрреволюційної діяльності засуджений до позбавлення волі на 1 рік. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6490).

Литвиненко Наталія Петрівна, 1910 р. н., с. Бригинці Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українка, малописьменна. Проживала у с. Бригинці, колгоспниця. Заарештована

21.08.1944 р. За вироком ВТ КВО від 17.10.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УСРР виправдана. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1748-п).

Литвиненко Овсій Андрійович, 1892 р. н., м. Чернігів, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, будівельник. Заарештований 07.02.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 27.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 31.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7360).

Литвиненко Олександр Андрійович, 1915 р. н., с. Матвіївка Менського (нині Сосницького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Матвіївка, одноосібник. Заарештований 02.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 07.02.1933 р. справу припинено. Реабілітований 18.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2006).

Литвиненко Олександр Михайлович, 1890 р. н., с. Дорогинка Ічнянського р-ну, малописьменний. Проживав у с. Дорогинка, одноосібник. Заарештований 23.12.1931 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.05.1932 р. за ст.ст. 54-2, 54-4, 54-8, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9514).

Литвиненко Олександр Хомич, 1902 р. н., с. Івангород Ічнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Київ, бухгалтер. Заарештований 19.01.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 20.05.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 23.07.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15243-п).

Литвиненко Олексій Степанович, 1885 р. н., с. Карильське Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Карильське, одноосібник. Заарештований 02.11.1930 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

29.04.1931 р. за ст. 54-6 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11711).

Литвиненко Опанас Михайлович, 1890 р. н., с. Переволочна Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Переволочна, одноосібник. Заарештований 25.02.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 27.04.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6393).

Литвиненко Петро Кирилович, 1876 р. н., с. Голінка Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, робітник. Заарештований 19.11.1939 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 02.07.1940 р. за участь у діяльності антирадянської організації висланий до Красноярського краю на 5 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9029).

Литвиненко Петро Пилипович, 1890 р. н., с. Більмачівка Бахмацького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Більмачівка, одноосібник. Заарештований у березні 1931 р. за проведення антирадянської агітації. 11.04.1931 р. звільнений на підписку про невиїзд. 25.11.1931 р. справу припинено. Реабілітований 20.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2535).

Литвиненко Сергій Миколайович, 1893 р. н., с. Мала Снітинка Фастівського р-ну Київської обл., українець, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Чернігів, слюсар. Заарештований 03.03.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 27.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7518).

Литвиненко Степан Іванович, 1896 р. н., м. Ічня Ічнянського р-ну, українець, освіта середня.

Проживав у м. Ічня, одноосібник. Заарештований 15.03.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.05.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 29.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6348).

Литвиненко Тихін Опанасович, 1901 р. н., с. Михальчина Слобода Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Михальчина Слобода, одноосібник. Заарештований 01.03.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 12.04.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5951).

Литвиненко Тихон Федорович, 1896 р. н., с. Киселівка Менського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Киселівка, колгоспник. Заарештований 03.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив колгоспного будівництва, застосована ВМП. Розстріляний 02.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10776).

Литвиненко Трохим Федорович, 1895 р. н., с. Сахутівка Корюківського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Сахутівка, одноосібник. Заарештований 10.09.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Городня від 18.01.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 19.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14666-п).

Литвиненко Федір Олександрович, 1911 р. н., х. Гутище (приєднано до с. Бреч) Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у х. Гутище, одноосібник. Заарештований 19.10.1929 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 21.12.1929 р. за ст. 54-8 КК УСРР засуджений до позбавлення волі з суворою

ізоляцією на 4 роки та виселення за межі Чернігівської, Конотопської, Глухівської та Ніжинської округ після відбуття терміну покарання на 5 років. Реабілітований 30.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 359).

Литвиненко Федір Петрович, 1890 р. н., с. Нехаївка Коропського р-ну, українець. Проживав у с. Нехаївка, колгоспник. Заарештований 06.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності української націоналістичної повстанської організації передбачена ВМП. Реабілітований 08.08.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4159).

Литвиненко Федір Семенович, 1911 р. н., с. Переволочна Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем служби 694 бао, шофер. Заарештований 09.10.1943 р. За постановою від 10.12.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР справу припинено, направлений до штрафної роти. Реабілітований 31.10.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4257).

Литвиненко Феодосія Іванівна, 1896 р. н., с. Бугрин Острозького повіту Волинської губ., Польща (нині Гоцанського р-ну Рівненської обл.), українка, неписьменна. Проживала у с. Бережівка Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, колгоспниця. Заарештована 20.11.1937 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини. 24.03.1938 р. справу припинено. Реабілітована 31.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 79).

Литвиненко Юхим Никифорович, 1896 р. н., с. Соколівка Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Підгірне Чернігівського р-ну, без певних занять. Заарештований 27.10.1929 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 23.03.1930 р. справу припинено. Реабілітований 27.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9904-п).

Литвиненко Яків Семенович, 1873 р. н., м. Ічня Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова.

Проживав у м. Ічня, одноосібник. Заарештований 16.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10399).

Литвинець Євдокія Антонівна, 1906 р. н., с. Берестовець Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українка, малописьменна. Проживала у с. Сидорівка Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, колгоспниця. Заарештована 18.10.1940 р. За вироком Чернігівського облсуду від 20.03.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 5 років. Реабілітована 27.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14988-п).

Литвинець Іван Гордійович, 1912 р. н., с. Сядрине Холминського (нині Корюківського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Сядрине, тесля. Заарештований 28.02.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 26.05.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТГ на 4 роки. Реабілітований 19.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14847-п).

Литвинець Назар Захарович, 1896 р. н., с. Велика Загорівка Бахмацького (нині Борзнянського) р-ну, українець. Заарештований 20.03.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 22.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6235).

Литвинець Степан Миколайович, 1892 р. н., с. Переяслівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем служби, червоноармієць Моршанського стрілецько-мінометного училища. Заарештований 02.06.1945 р. За вироком ВТ Тамбовського гарнізону від 06.08.1945 р. за ст.ст. 58-2, 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 29.09.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15804-п).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Литвинов Йосип Францович, 1900 р. н., Віленська губ., Польща, поляк, освіта початкова. Проживав у м. Бахмач Бахмацького р-ну, уповноважений контори «Заготзерно». Заарештований 16.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 30.10.1938 р. За ст.ст. 54-6, 54-7, 54-10 ч. 1 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 24.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1762).

Литвинов Кузьма Якович, 1887 р. н., с. Кам'янська Слобода Новгород-Сіверського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Кам'янська Слобода, тесля. Заарештований 21.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 27.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Реабілітований 23.10.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10834).

Литвинов Леонтій Павлович, 1891 р. н., с. Гарбузин Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Без постійного місця проживання, грабар. Заарештований 14.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.08.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 31.08.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9929).

Литвинов [Литвин] Василь Іванович, 1914 р. н., с. Краснопілля Краснопілляського р-ну Харківської (нині Сумської) обл., українець, освіта незакінчена середня. Проживав у м. Борзна Борзнянського р-ну, студент. Заарештований 14.07.1935 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 05.12.1935 р. за ст. 68 ч. 2 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 16.11.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16644-п).

Литвин-Супік Андрій Федотович, 1880 р. н., смт Короп Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Високе Борзнянського р-ну, священник. Заарештований 31.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ

УСРР від 17.04.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР висланий до Казахстану на 5 років. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8781).

Литвишко Іван Гаврилович, 1895 р. н., с. Комишня Миргородського р-ну Полтавської обл., освіта середня. Заарештований 03.02.1920 р. як соціально-небезпечний елемент. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 26.03.1920 р. виправданий. 10.02.1920 р. звільнений. Реабілітований 29.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 980).

Литвяк Дементій Васильович, 1885 р. н., с. Архипівка Семенівського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Зоря Семенівського р-ну, бригадир колгоспу. Заарештований 28.06.1937 р. 29.11.1937 р. звільнений на підписку про невиїзд. За вироком Сумського облсуду від 10.04.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 103-п).

Литовко Анастасія Степанівна, 1918 р. н., с. Плоске Носівського р-ну, українка. Проживала у с. Плоске, колгоспниця. Заарештована 26.11.1943 р. за шпигунство. 04.07.1944 р. справу припинено. Реабілітована 31.10.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4460).

Литовко Панас Петрович, 1881 р. н., с. Плоске Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, тесля. Заарештований 19.12.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 16.03.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 27.03.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8251-8254).

Литовченко Гнат Антонович, 1877 р. н., с. Високе Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Без постійного місця проживання, без певних занять. Заарештований 16.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 15.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 26.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області,

ф. Р-8840, оп.3, спр. 4718).

Литовченко Григорій Федорович, 1918 р. н., смт Лосинівка Ніжинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Лосинівка, колгоспник. Заарештований 08.04.1939 р. За вироком 435 ВТ КОВО від 17.05.1939 р. за ст. 54-8 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 6 років. Реабілітований 17.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14889-п).

Литовченко Данило Федорович, 1895 р. н., с. Гармашина Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну, малописьменний. Проживав у с. Гармашина, одноосібник. Заарештований 25.10.1930 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 27.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8307).

Литовченко Дем'ян Михайлович, 1895 р. н., с. Варварівка Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Варварівка, рахівник. Заарештований 29.09.1938 р. За вироком лінійного суду Південно-Західної залізниці від 29.12.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 25.07.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17143-п).

Литовченко Іван Герасимович, 1914 р. н., с. Піски Бахмацького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Піски, одноосібник. Заарештований 12.09.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-11, 54-12 КК УСРР. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 19.12.1931 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11715-11718).

Литовченко Микита Андрійович, 1888 р. н., с. Гармашина Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Гармашина, одноосібник. Заарештований 25.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 10.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – колгоспник.

Заарештований 09.09.1937 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.10.1937 р. за розповсюдження провокаційних чуток ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання в Івдельському ВТТ, Свердловська обл. Реабілітований 23.05.1989 р., 24.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5645, 10435).

Литовченко Микола Сисойович, 1884 р. н., с. Гармашина Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Гармашина, одноосібник. Заарештований 17.02.1930 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.03.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР передбачена ВМП. Реабілітований 30.03.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8260).

Литовченко Павло Аврамович, 1897 р. н., с. Корінецьке Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Корінецьке, колгоспник. Заарештований 08.03.1938 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 11.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11099-11101).

Литовченко Прокопій Лаврентійович, 1895 р. н., с. Веприк Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Веприк, колгоспник. Заарештований 25.05.1949 р. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 10.09.1949 р. за ст.ст. 16-54-8, 56-17 ч. 2 КК УРСР висланий на поселення до Красноярського краю. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10594).

Литовченко Степан Ілліч, 1884 р. н., с. Гармашина Ніжинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Гармашина, без певних занять. Заарештований 07.09.1937 р.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 14.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1889).

Литовченко Яким Іванович, 1906 р. н., с. Миколаївка Борзнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Миколаївка, колгоспник. Заарештований 14.04.1941 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 10.06.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Звільнений 04.05.1948 р. Реабілітований 30.10.1965 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10373-п).

Литяга Микола Андрійович, 1897 р. н., с. Жадове Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 3 робб 150 сд, червоноармієць. Заарештований 22.09.1941 р. За вироком ВТ 150 сд від 25.09.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 05.10.1941 р. Реабілітований 18.07.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17618-п).

Лихач Данило Іванович, 1888 р. н., с. Змітнів Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Змітнів, одноосібник. Заарештований 20.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 25.08.1937 р. за проведення контрреволюційної агітації застосована ВМП. Розстріляний 01.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11040).

Лихач Павло Іванович, 1891 р. н., с. Змітнів Сосницького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Змітнів, одноосібник. Заарештований 29.10.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 24.01.1930 р. як антирадянський елемент висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 15.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5527).

Лихий Пилип Гнатович, 1900 р. н., с. Трудове Ріпкинського р-ну, українець, освіта середня.

Проживав у м. Чернігів, вантажник. Заарештований 12.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7618).

Лихняченко [Лихнякевич] Іван Ілліч, 1893 р. н., м. Богуслав Богуславського р-ну Київської обл., українець, освіта неповна середня. Проживав у смт Добрянка Ріпкинського р-ну, бухгалтер. Заарештований 27.04.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 30.03.1939 р. за ст. 54-7, 54-10 ч.1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. За ухвалою ВС УРСР від 16.06.1939 р. термін покарання знижено до 6 років позбавлення волі. Реабілітований 26.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14899-п).

Лиходід Євгенія Федорівна, 1909 р. н., с. Сильченкове (нині с. Стара Талалаївка) Талалаївського р-ну, росіянка, освіта середня. Проживала у с. Поворіно Воронежської обл., РФ, друкарка. Заарештована 08.12.1950 р. За вироком ВТ військ МВД по Сумській обл. від 26.06.1951 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 25 років. За вироком ВТ КВО від 22.10.1954 р. міру покарання знижено до 10 років позбавлення волі. Реабілітована 18.05.1995 р. (ГДА СБ України, м. Суми. – Спр. 13359-п).

Лиходій Іван Павлович, 1897 р. н., с. Пекарів Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Пекарів, колгоспник. Заарештований 09.04.1938 р. за участь у діяльності української націоналістичної повстанської організації. 28.07.1938 р. справу припинено. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2378).

Лиходій Федір Мартинович, 1899 р. н., с. Пекарів Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Пекарів, колгоспник. Заарештований 09.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності української

націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 26.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 25.07.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4149-4152).

Лиходій Юхим Трохимович, 1876 р. н., с. Пекарів Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Сосниця Сосницького р-ну, одноосібник. Заарештований 12.03.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 26.07.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Сибіру на 3 роки. Реабілітований 06.12.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11882).

Лихошва Тимофій Федорович, 1905 р. н., с. Городище Батуринського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Городище, одноосібник. Заарештований 26.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 23.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 14.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5834).

Лихошва Федір Меркурійович, 1865 р. н., с. Городище Батуринського (нині Бахмацького) р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Городище, одноосібник. Заарештований 26.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 23.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 14.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5834).

Лихошвий Семен Якович, 1903 р. н., с. Грабінівка Полтавського р-ну Полтавської обл., українець, освіта середня. Проживав у с. Грабінівка, слюсар. Заарештований 20.01.1925 р. за ст. 106 ч. 2 КК УСРР. 17.02.1925 р. звільнений на підписку про невийзд. 18.11.1927 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2800).

Личак Василь Трохимович, 1882 р. н., с. Сиволож Комарівського (нині Борзнянського)

р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шевченка Борзнянського р-ну, колгоспник. Заарештований 15.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 29.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8718).

Личак Дмитро Петрович, 1896 р. н., м. Прилуки, українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, охоронець. Заарештований 30.08.1945 р. За вироком судової колегії Чернігівського облсуду від 17.11.1945 р. за ст. 54-3, 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 28.04.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14446-п).

Личак Федот Петрович, 1892 р. н., с. Старі Боровичі Щорського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Старі Боровичі, старший машиніст. Заарештований 13.10.1936 р. За вироком виїзної сесії лінійного суду Білоруської залізниці в м. Сновск від 08.12.1936 р. за ст. 54-10 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 16.08.1972 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 65-п).

Личуха Демид Аврамович, 1875 р. н., с. Бурівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Бурівка, без певних занять. Заарештований 15.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 11.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8666).

Лишафай Степан Микитович, 1887 р. н., с. Локнисте Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Локнисте, колгоспник. Заарештований 17.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 31.03.1938 р. за ст. 54-11

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 13.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.03.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3306).

Лишафай Яків Микитович, 1894 р. н., с. Локнисте Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Локнисте, колгоспник. Заарештований 13.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 31.03.1938 р. за ст. 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 08.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.03.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3306).

Лиштман Володимир Тарасович, 1914 р. н., смт Парафіївка Ічнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем служби 11 вавіап, старший технік. Заарештований 14.09.1942 р. За вироком ВТ Ленінградської Армії ПВО від 30.09.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 25.02.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16110-п).

Лібобер Михайло Ілліч, 1922 р. н., м. Прилуки, єврей, освіта середня. Проживав за місцем служби, червонофлотець Балтійського флоту. Заарештований 29.11.1942 р. За вироком ВТ головної військово-морської бази Балтійського флоту від 17.12.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 24.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14816-п).

Лібер Станіслав Михайлович. Проживав у смт Талалаївка Талалаївського р-ну, начальник залізничної станції. Заарештований 25.01.1920 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами. 01.02.1920 р. звільнений на підписку про невиїзд. 25.02.1920 р. справу закрито. (ГДА СБ України, м. Суми. – Спр. 3135-п).

Лівок [Левак] Яків Михайлович, 1912 р. н., с. Голінка Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, українець. Проживав за місцем служби,

червоноармієць. 9 жовтня 1941 р. зник з лінії оборони. Справу розпочато за ст. 58-1 «б» КК РРФСР. 25.02.1966 р. справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5648-п).

Лігостаєв Дмитро Ілліч, 1877 р. н., с. Пушкарі Єфремовського р-ну Тульської обл., РФ, росіянин, малописьменний. Проживав у м. Ніжин, двірник. Заарештований 30.04.1939 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 30.06.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 4 роки. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 23.09.1939 р. вирок скасовано, справу направлено на новий розгляд. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Ніжин від 02.12.1939 р. засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. Реабілітований 02.06.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 402-п).

Ліждвой Іван Андрійович, 1881 р. н., м. Остер Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Остер, лісник. Заарештований 16.12.1937 р. за ст.ст. 54-7, 54-10 ч.1 КК УРСР. 27.05.1939 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1969).

Ліждвой Наталія Іванівна, 1878 р. н., м. Кейдани (м. Кедайняй), Литва, німкень, освіта домашня. Проживала у м. Остер Остерського (нині Козелецького) р-ну, домогосподарка. Заарештована 16.12.1937 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Остер від 09.06.1939 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджена до позбавлення волі у віддалених місцях на 4 роки. Реабілітована 30.12.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 343-п).

Лікаркін Матвій Кузьмич, 1906 р. н., с. Левки Прилуцького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Левки. Заарештований 01.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.10.1937 р. за розповсюдження провокаційних чуток застосована ВМП. Розстріляний 15.10.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігів-

ської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10390).

Лілікович Дмитро Прохорович, 1902 р. н., с. Вишнів Любомльського р-ну Волинської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Новгород-Сіверський, робітник. Заарештований 29.09.1937 р. за ст. 54-6 КК УРСР. 21.12.1937 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3105).

Ліман Іван Кирилович, 1904 р. н., с. Старий Биків Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Старий Биків, одноосібник. Заарештований 05.08.1931 р. 04.10.1931 р. звільнений на підписку про невиїзд. 07.12.1931 р. справу припинено. Реабілітований 20.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3869).

Ліман Іван Юхимович, 1878 р. н., м. Носівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Носівка, тесля. Заарештований 27.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 08.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 09.08.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11773).

Ліман Федір Кузьмич, 1892 р. н., м. Борзна Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Борзна, продавець. Заарештований 04.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив заходів партії, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 24.02.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4843).

Ліндорф Станіслава Йосипівна, 1893 р. н., Варшавська губ., Польща, полька, малописьменна. Проживала у м. Чернігів, прибиральниця. Заарештована 19.11.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 26.12.1937 р. за проведення контрреволюційної

діяльності ув'язнена до ВТТ на 10 років. Покарання відбувала у Карагандинському ВТТ. Реабілітована 12.02.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3285).

Ліневич Ганна Кузьмівна, 1922 р. н., с. Красилівка Олишівського (нині Козелецького) р-ну, українка, освіта неповна середня. Проживала у с. Красилівка, колгоспниця. Заарештована 29.11.1944 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 28.04.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР як покарання зараховано термін попереднього ув'язнення, з-під варти звільнена. Реабілітована 15.03.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12028).

Лінок Влас Омелянович, 1854 р. н., с. Собич Кroleвещького повіту Чернігівської губ. (нині Шосткинського р-ну Сумської обл.), українець, неписьменний. Проживав у с. Собич, селянин. Заарештований 31.03.1920 р. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 29.04.1920 р. засуджений до позбавлення волі у таборі примусових робіт на 3 роки. Звільнений за амністією 28.11.1920 р. Реабілітований 30.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1044).

Літник Євген Минович, 1916 р. н., с. Крути Комарівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Крути, учень. Заарештований 07.05.1931 р. за ст. 58-10 КК РСФРР. 28.05.1931 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 08.07.1931 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8081).

Літник Мина Андрійович, 1889 р. н., с. Прохори Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Крути Ніжинського р-ну, помічник начальника залізничної станції. Заарештований 09.05.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 08.07.1931 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Сибіру на 3 роки. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8081).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Лінник Олексій Данилович, 1894 р. н., с. Піддубівка Малодівичького (нині Прилуцького) р-ну, українець, письменник. Проживав у с. Піддубівка, колгоспник. Заарештований 28.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 8 років. Покарання відбував у Біломорсько-Балтійському ВТТ. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8693).

Ліпатов Олександр Андрійович, 1903 р. н., с-ще Драгуновське Кістендейського р-ну (нині с. Драгуновка Ртищевського р-ну) Саратовської обл., РФ, росіянин, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Шостка Сумської обл., старший помічник лікаря. Заарештований 08.08.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 14.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 19.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1226).

Ліпкін Зальман Пейсахович, 1902 р. н., м. Ніжин, єврей, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, візник. Заарештований 04.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за участь у діяльності сіоністської контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 07.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 27.03.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8231).

Ліпкін Зіновій Львович, 1898 р. н., смт Добрянка Ріпкинського р-ну, єврей, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, завідувач магазину. Заарештований 13.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 13.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 22.08.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4154).

Ліпснє Ян Якович, 1898 р. н., Курляндська губ., Латвія, латиш, освіта середня. Проживав у м. Ніжин, завідувач комунальним відділом Ніжинської міської ради. Заарештований

22.12.1937 р. як учасник військово-фашистської змови. За постановою «двійки» від 13.02.1938 р. передбачена ВМП. Реабілітований 22.07.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4770).

Ліпшець Ізак Шмульович, 1916 р. н., м. Радом Мазовецького воєводства, Польща, єврей, освіта початкова. Проживав у м. Ковель Ковельського р-ну Волинської обл., без певних занять. Заарештований 11.10.1939 р. за ст.ст. 54-11, 54-13 КК УРСР. 11.08.1941 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3010).

Ліпшиць Двоїра Менашівна, 1914 р. н., с. Пшитик Радомської губ., Польща, єврейка, освіта початкова. Проживала у м. Прилуки, робітниця. Заарештована 23.06.1940 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 11.10.1940 р. за нелегальний перехід кордону ув'язнена до ВТТ на 5 років. Відбувала покарання у Карагандинському ВТТ. Амністована 1941 р. без права проживання в прикордонній зоні, Україні, Московській, Ленінградській обл., Дагестані, всіх центральних округах, областей і країв та автономних республік. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8971).

Лісайчук Панфіл Миколайович, 1879 р. н., с. Седлице Любешівського р-ну Волинської обл., росіянин, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Київ, машиніст. Підозрювався за ст. 58-10 КК РСФРР. 05.06.1931 р. взятий на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 18.08.1931 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4995).

Лісницька Євдокія Михайлівна, 1898 р. н., с. Мизове Ковельського повіту Волинської губ., Польща (нині Старовижівського р-ну Волинської обл.), українка, неписьменна. Проживала у с. Рябці Чернігівського р-ну, домогосподарка. 19.11.1937 р. взята на підписку про невиїзд як член сім'ї зрадника Батьківщини. 04.01.1938 р. справу припинено. На час другого арешту – колгоспниця.

27.12.1937 р. взята на підписку про невіїзд. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за проведення антирадянської агітації віддана під гласний нагляд міліції по місцю проживання на 3 р. Реабілітована 21.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 188, 2199).

Лісницький [Лесницький] Олександр Миколайович, 1906 р. н., м. Ковель Ковельського р-ну Волинської обл., українець, малописьменний. Проживав у с. Березанка Чернігівського р-ну, колгоспник. Заарештований 17.12.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 21.02.1938 р. за ст. 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 10.02.1945 р. термін покарання знижено на 6 місяців. Реабілітований 19.06.1967 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7981).

Лісовець Олексій Гордійович, 1898 р. н., с. Плиски Бахмацького (нині Борзнянського) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Плиски, колгоспник. Заарештований 20.02.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 381).

Лісовець Степан Тимофійович, 1881 р. н., с. Галиця Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Галиця, одноосібник. Заарештований 18.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 10.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5473).

Лісовий Микола Дмитрович, 1901 р. н., с. Сокиринці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сокиринці, селянин. Заарештований 06.08.1926 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 з санкції ст. 54-2 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16415-п).

Лісовий Симон Федорович, 1876 р. н., м. Борзна Борзнянського р-ну, українець, освіта духовна. Проживав у м. Борзна, священник. Заарештований 25.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 29.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1505).

Лісовий [Лісовий] Іван Гаврилович, 1887 р. н., с. Сокиринці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сокиринці, сезонний робітник. Заарештований 01.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 14.03.1930 р. за ст.ст. 54-8, 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 29.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8196).

Лісовий Андрій Максимович, 1893 р. н., с. Сокиринці Срібнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Сокиринці, голова сільради. Заарештований 18.10.1929 р. За вироком надзвичайної сесії Прилуцького окресуду від 13.12.1929 р. за ст.ст. 54-7, 54-8, 54-9, 54-10, 54-11 КК УСРР засуджений до ВМП. Розстріляний 04.01.1930 р. у м. Прилуки. Реабілітований 24.05.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 11180-п).

Лісовий Григорій Федорович, 1891 р. н., с. Велика Кошелівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Кошелівка, одноосібник. Заарештований 17.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 15.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5547).

Лісовий Іван Васильович, 1911 р. н., с. Сокиринці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сокиринці, голова колгоспу. Заарештований 27.03.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 15.07.1944 р. за ст. 54-3 КК УРСР засуджений

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 23.08.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17165-п).

Лісовий Петро Михайлович, 1903 р. н., с. Семенівка Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Семенівка, колгоспник. Заарештований 04.05.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 09.01.1934 р. справу припинено. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 497).

Лісовий Стефан Іванович, 1887 р. н., с. Велика Загорівка Борзнянського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Велика Загорівка, колгоспник. Заарештований 23.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 28.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 04.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9539).

Лісовий Федір Денисович, 1881 р. н., с. Велика Кошелівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Кошелівка, одноосібник. Заарештований 03.11.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 08.05.1930 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Далекосхідного краю на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3719).

Лісовський Павло Іванович, 1900 р. н., Західна обл. (кол.), РФ, росіянин, освіта вища. Проживав у м. Городня Городнянського р-ну, лікар. Заарештований 17.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за ст. 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 28.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 24.05.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3420-3424).

Лісун Іван Петрович, 1914 р. н., с. Кувечичі Чернігівського р-ну, українець, освіта незакінчена середня. Проживав у м. Чернігів, студент.

Заарештований 17.03.1935 р. Завироком спецколегії Чернігівського облсуду від 28.06.1935 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. Реабілітований 16.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14750-п).

Літвиненко Федір Сергійович, 1885 р. н., с. Безуглівка Сновського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Безуглівка, робітник лісництва. Заарештований 21.08.1939 р. За вироком Чернігівського облсуду від 25.09.1939 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 11.05.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14512-п).

Літвінов Аникій Іванович, 1888 р. н., смт Добрянка Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Борзна Борзнянського р-ну, голова артілі будівників. Заарештований 05.04.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 08.08.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. Реабілітований 10.04.1962 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6452-п).

Літош Григорій Тихонович, 1906 р. н., с. Івашківка Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Івашківка, колгоспник. Заарештований 30.09.1940 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 20.01.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у віддалених місцях на 5 років. Реабілітований 14.12.1959 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5485-п).

Літош Єгор Харитонович, 1915 р. н., с. Старосілля Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Старосілля, колгоспник. Заарештований 22.05.1948 р. За вироком Чернігівського облсуду від 30.07.1948 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 25 років. За постановою пленуму ВС СРСР від 15.11.1954 р. термін покарання знижено до 6 років 5 місяців позбавлення волі. Звільнений 30.12.1954 року.

Реабілітований 17.10.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15289-п).

Літош Іван Степанович, 1883 р. н., с. Виблі Куликівського р-ну, українець, письменник. Проживав у с. Феськівка Менського р-ну, священник. Заарештований 16.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 20.04.1963 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1846).

Літош Микола Михайлович, 1903 р. н., с. Виблі Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Виблі, одноосібник. Заарештований 22.11.1928 р. за ст. 58-4 КК РСФРР. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 26.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 193).

Літош Олексій Васильович, 1880 р. н., с. Омелянів Козелецького р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Омелянів, колгоспник. Заарештований 04.08.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 21.08.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 24.01.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2911-п).

Літошенко Іван Пилипович, 1898 р. н., с. Хрещате Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Хрещате, одноосібник. Заарештований 07.03.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 15.05.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – мешканець м. Чернігів, робітник меблевої фабрики. Заарештований 23.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації застосована ВМП. Розстріляний 10.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 27.06.1989 р., 28.05.1966 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7698, 7949).

Літошенко Олексій Васильович, 1898 р. н., с. Хрещате Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Хрещате, одноосібник. Заарештований 05.03.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 10.05.1931 р. за проведення антирадянської агітації висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – мешканець м. Чернігів, рахівник на макаронній фабриці. Заарештований 24.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 10.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.04.1989 р., 20.08.1966 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4708, 10458).

Літошко Неофіт Пилипович, 1889 р. н., с. Нова Басань Бобровицького р-ну, українець, освіта спеціальна. Проживав у м. Ніжин, завідувач магазину. Заарештований 21.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 19.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 20.10.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2493).

Ліфшиць Анатолій Гільович, 1903 р. н., м. Сновськ Сновського р-ну, єврей, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Носівка Носівського р-ну, заступник голови райвиконкому. Заарештований 14.09.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 19.11.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 4 місяці. Реабілітований 19.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14935-п).

Ліфшиць Арон Ізраїльович, 1911 р. н., м. Сновськ Сновського р-ну, єврей, освіта початкова. Проживав у м. Сновськ Сновського р-ну, робітник артілі. Заарештований 08.09.1928 р. за участь у діяльності контрреволюційного угруповання. 12.09.1928 р. звільнений на підписку про невиїзд. 24.10.1928 р. справу припинено.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4724).

Ліханський Валентин Костянтинович, 1896 р. н., м. Прилуки, українець, освіта середня. Проживав у м. Прилуки, службовець. Заарештований 30.01.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР. 29.04.1930 р. звільнений на підписку про невиїзд. 11.05.1930 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8129).

Ліханський Сергій Олексійович, 1872 р. н., м. Прилуки, українець, освіта вища. Проживав у м. Прилуки, без певних занять. Заарештований 30.01.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР. 29.04.1930 р. звільнений на підписку про невиїзд. 11.05.1930 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8129).

Ліхтарьов Арон Пейсахович, 1886 р. н., м. Прилуки, єврей, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, кравець. Заарештований 16.03.1938 р. за ст. 54-6 КК УРСР. 28.04.1938 р. справу припинено. Реабілітований 28.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2510).

Ліхута Василь Пилипович, 1911 р. н., с. Велика Кошелівка Ніжинського р-ну, українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Ніжин, студент Ніжинського бібліотечного технікуму. Заарештований 02.12.1934 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 01.03.1935 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у загальних місцях ув'язнення на 3 роки. Реабілітований 17.06.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 538-п).

Ліхута Григорій Євстафійович, 1897 р. н., с. Велика Кошелівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дрімайлівка Куликівського р-ну, робітник залізниці. Заарештований 16.12.1943 р. За вироком ВТ Південно-Західної залізниці від 27.02.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений

до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 30.05.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16441-п).

Лішенко Олександр Іванович, 1897 р. н., с. Обичів Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Прилуки, вчитель. Заарештований 30.04.1945 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 23.07.1945 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 25.03.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15702-п).

Лішин Лаврентій Андрійович, 1901 р. н., м. Чернігів, росіянин, освіта неповна середня. Проживав у м. Чернігів, без певних занять. Заарештований 08.03.1919 р. за службу в гетьманських військах. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 29.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 499).

Лобан Іван Михайлович, 1880 р. н., с. Тютюнниця Корюківського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Тютюнниця, колгоспник. Заарештований 28.03.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 11.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 256-п).

Лобас Іван Митрофанович, 1909 р. н., с. Олександрівка (приєднано до м. Чернігів), українець, освіта початкова. Проживав у с. Олександрівка (приєднано до м. Чернігів), одноосібник. Заарештований 15.02.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 23.02.1931 р. справу припинено. Реабілітований 28.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 406).

Лобас Йосип Васильович, 1872 р. н., с. Петрушин Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Петрушин, одноосібник. Заарештований 04.04.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою від 28.05.1931 р. включений в загальну операцію по вилученню куркулів. Реабілітований 28.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 400).

Лобас Лука Григорович, 1892 р. н., м. Батурин Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Батурин, колгоспник. Заарештований 25.12.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 17.01.1944 р. справу припинено в зв'язку зі смертю обвинуваченого. Помер 13.01.1944 р. Реабілітований 16.09.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4415).

Лобас Олександр Павлович, 1900 р. н., с. Краснопілля Коропського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Краснопілля, одноосібник. Заарештований 01.11.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5248).

Лобас Олексій Іванович, 1880 р. н., с. Петрушин Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Петрушин, одноосібник. Заарештований 04.04.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою від 28.05.1931 р. включений в загальну операцію по вилученню куркулів. Реабілітований 28.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 400).

Лобас Семен Олексійович, 1899 р. н., с. Петрушин Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Петрушин, одноосібник. Заарештований 27.04.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою від 28.05.1931 р. включений в загальну операцію по вилученню куркулів. Реабілітований 28.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 400).

Лобас [Лобос] Ірина Стефанівна, 1902 р. н., с. Петрушин Чернігівського р-ну, українка, малописьменна. Проживала у с. Петрушин, домогосподарка. Заарештована 21.02.1920 р. за непокору представникам влади. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 08.05.1920 р. виправдана. Реабілітована 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1749).

Лобас [Лобос] Йосип Васильович, 1873 р. н., с. Петрушин Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Петрушин, селянин. Заарештований 20.02.1920 р. 27.03.1920 р. звільнений на підписку про невиїзд. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 08.05.1920 р. за проведення контрреволюційної діяльності засуджений до позбавлення волі на 4 місяці у виправній сільськогосподарській колонії. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 11.05.1920 р. з-під варти звільнений, направлений у розпорядження повітового військкомату. Реабілітований 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1749).

Лобас [Лобос] Стефан Васильович, 1870 р. н., с. Петрушин Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Петрушин, селянин. Заарештований 21.02.1920 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 08.05.1920 р. за непокору представникам влади засуджений до позбавлення волі на 1 рік у виправній сільськогосподарській колонії. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 11.05.1920 р. справу припинено. Реабілітований 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1749).

Лобода Авксентій Іванович, 1879 р. н., с. Суличівка Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Суличівка, одноосібник. Заарештований 10.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 06.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1790).

Лобода Аврам Михайлович, 1894 р. н., с. Куликівка Туличівського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Куликівка, одноосібник. Заарештований 28.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 21.12.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6258).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Лобода Ганна Антонівна, 1918 р. н., с. Красилівка Олишівського (нині Козелецького) р-ну, українка, освіта середня. Проживала у с. Красилівка, рахівник. Заарештована 29.11.1944 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 18.08.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнена до ВТТ на 5 років. Реабілітована 13.05.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12070).

Лобода Іван Михайлович, 1922 р. н., с. Ладівщина Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 1105 сп, червоноармієць. Заарештований 01.06.1942 р. За вироком ВТ 31 сд від 03.06.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 28.05.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17442-п).

Лобода Іван Нестерович, 1901 р. н., с. Довгалівка Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Довгалівка, колгоспник. Заарештований 19.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 27.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 30.05.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.5, спр. 778).

Лобода Йосип Лазарович, 1902 р. н., с. Кобижча Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Степові Хутори Бобровицького (нині Носівського) р-ну, одноосібник. Заарештований 30.05.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7619).

Лобода Михайло Іванович, 1877 р. н., с. Суличівка Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Суличівка, одноосібник. Заарештований 05.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1930 р. за ст. 54-10 КК

УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11707).

Лобода Михайло Федотович, 1876 р. н., с. Анисів Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Анисів, сезонний робітник. Заарештований 08.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 07.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7264).

Лобода Олександра Порфирівна, 1920 р. н., с. Суличівка Ріпкинського р-ну, українка, освіта незакінчена вища. Проживала у с. Суличівка, вчитель. Заарештована 04.11.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 15.07.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнена до ВТТ на 3 роки. Реабілітована 08.12.1993 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11950).

Лобода Пилип Іванович, 1894 р. н., с. Бурківка Комарівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Бурківка, лісник. Заарештований 26.09.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 03.01.1944 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4801).

Лобода Тимофій Олексійович, 1883 р. н., с. Ольшана Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ольшана, колгоспник. Заарештований 06.06.1944 р. За вироком ВТ КВО від 29.09.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 22.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15476-п).

Лобода Трифон Григорович, 1909 р. н., с. Стрільники Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 2 сд, червоноармієць. Заарештований 09.10.1943 р. За вироком ВТ КВО від 17.10.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до 15 років каторжних робіт.

Реабілітований 31.01.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17767-п).

Лобода Хрисанф Михайлович, 1895 р. н., с. Суличівка Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, вантажник. Заарештований 29.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11188).

Лобода Юрій Опанасович, 1922 р. н., с. Довгалівка Талалаївського р-ну, українець, освіта неповна середня. Проживав у с. Довгалівка, вахтер нафтобази. Заарештований 01.04.1940 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 25.06.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 09.01.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15650-п).

Лобуко [Лабуко] Ісак Родіонович, 1898 р. н., с. Стара Рудня Городнянського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Омськ, РФ, інтендант 3-го рангу. Заарештований 29.09.1938 р. За вироком ВТ в.ч. 320 м. Омськ від 14.08.1939 р. за ст. 58-10 ч. 1 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 4 роки. Реабілітований 31.03.1959 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6570-п).

Лобур Микола Ілліч, 1892 р. н., с. Нові Боровичі Сновського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Нові Боровичі, колгоспник. Заарештований 27.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за участь у діяльності антирадянської повстанської організації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 30.11.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3240).

Логвин Андрій Яковлевич, 1899 р. н., с. Євминка Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Євминка, одноосібник. Заарештований 16.11.1937 р. За постановою

«трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підриг колгоспного будівництва, застосована ВМП. Розстріляний 07.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 08.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8853).

Логвин Дмитро Антонович, 1889 р. н., с. Євминка Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Євминка, одноосібник. Заарештований 16.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 07.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11660).

Логвин Леонтій Тимофійович, 1888 [1891] р. н., с. Кусії Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кусії, будівельник. Заарештований 16.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.01.1933 р. справу припинено. Заарештований 20.02.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 17.04.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР справу припинено за недоведеністю складу злочину. Реабілітований 22.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6731, ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1154-п).

Логвин Микита Митрофанович, 1893 р. н., с. Красулька Остерського р-ну (приєднано до с. Євминка Козелецького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Красулька (приєднано до с. Євминка), одноосібник. Заарештований 14.01.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 27.04.1931 р. справу припинено. Реабілітований 22.04.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 870).

Логвин Олександр Іванович, 1903 р. н., с. Євминка Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Євминка, без певних занять. Заарештований

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

16.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.11.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації застосована ВМП. Розстріляний 28.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10806).

Логвин Савелій Васильович, 1892 р. н., с. Капустинці (нині с. Капустенці) Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Капустинці (нині с. Капустенці), одноосібник. Заарештований 14.11.1929 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 19.02.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР застосована ВМП. Розстріляний 27.02.1930 р. у м. Прилуки. Реабілітований 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9156).

Логвин Степан Кирилович, 1900 р. н., с. Городище Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Городище, коваль. Заарештований 18.09.1922 р. за підозрою в підготовці та проведенні теракту. 11.11.1922 р. звільнений на підписку про невиїзд. 12.11.1922 р. справу припинено. Реабілітований 20.08.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 5709).

Логвин Федір Васильович, 1892 р. н., с. Киселівка Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Киселівка, фінансист. Заарештований 07.12.1940 р. За вироком Чернігівського облсуду від 26.03.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 12.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14865-п).

Логвин Яків Андрійович, 1874 р. н., с. Красулька (приєднано до с. Євминка) Козелецького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Красулька (приєднано до с. Євминка), селянин. Заарештований 06.12.1920 р. 27.01.1921 р. звільнений на підписку про невиїзд. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 03.12.1921 р. за проведення антирадянської агітації виправданий. Заарештований 02.03.1930 р.

За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 29.01.1999 р., 20.03.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1448, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5194).

Логвин Яків Степанович, 1909 р. н., с. Городище Бахмацького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Конотоп Сумської обл., без певних занять. Заарештований 17.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9453).

Логвина Ганна Іванівна, 1889 р. н., с. Положаї Переяслав-Хмельницького р-ну Київської обл., українка, освіта початкова. Проживала у с. Капустинці (нині с. Капустенці) Прилуцького р-ну, домогосподарка. Заарештована 14.11.1929 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 19.02.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР ув'язнена до концтабору на 5 років. Реабілітована 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9156).

Логвина Ольга Іванівна, 1922 р. н., с. Городище Бахмацького р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Городище, колгоспниця. 20.12.1944 р. взята на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 18.08.1945 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 31.01.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12260).

Логвиненко Андрій Єрмолайович, 1913 р. н., с. Клубівка Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Член ЛКСМУ. Проживав за місцем дислокації 112 одн ВО НКВД, командир відділення. Заарештований 23.09.1937 р. за ст. 58-6 КК РРФСР. 02.01.1938 р. справу припинено. Реабілітований 18.12.1997 р. (Держархів Чернігів-

ської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4926).

Логвиненко Борис Іванович, 1886 р. н., с. Озеряни Варвинського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Харків, викладач. Заарештований 22.06.1938 р. за ст.ст. 54-1 «б», 54-8, 54-11 КК УРСР. 21.05.1940 р. справу припинено. 28.05.1940 року з-під варті звільнено. Реабілітований 30.06.1999 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 7495-п).

Логвиненко Дмитро Гнатович, 1874 р. н., с. Мочалище Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Мочалище, одноосібник. Заарештований 29.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 23.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7620).

Логвиненко Йосип Миколайович, 1891 р. н., с. Клубівка Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Клубівка, одноосібник. Заарештований 20.02.1929 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 01.10.1929 р. за ст. 21 «ю» КК УСРР засуджений до висилки за межі Чернігівської губернії на 3 роки. Реабілітований 30.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 302).

Логвиненко Олександр Федорович, 1901 р. н., с. Гриціївка Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 73 сп 9 зсб, червоноармієць. Заарештований 16.08.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР. 26.10.1941 р. справу припинено. Реабілітований 20.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4097).

Логінов Дмитро Павлович, 1916 р. н., м. Рига, Латвія, росіянин, освіта середня. Член ЛКСМУ. Проживав у м. Носівка Носівського р-ну, кіномеханік. Заарештований 25.10.1943 р. За вироком ВТ КВО від 15.08.1944 р. згідно з ч. 2 Указу Президії ВР СРСР від 19.04.1943 р. засуджений до 15 років каторжних робіт. Реабілітований

29.01.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17260-п).

Логоша Василь Петрович, 1906 р. н., с. Гриціївка Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лозове Срібнянського р-ну, одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 28.02.1992 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Логоша Мойсей Петрович, 1893 р. н., с. Гриціївка Срібнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Лозове Срібнянського р-ну, одноосібник. Заарештований 27.05.1940 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 31.08.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 27.11.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17896-п).

Логун Василь Єрофейович, 1893 р. н., с. Жадове Семенівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Жадове, селянин. 05.07.1920 р. взятий на підписку про невиїзд. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 26.11.1920 р. за проведення роботи, скерованої на повалення радянської влади, виправданий. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1424).

Логун Михайло, с. Жадове Семенівського р-ну. Проживав у с. Жадове, селянин. Заарештований 21.06.1920 р. 09.08.1920 р. звільнений на підписку про невиїзд. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 26.11.1920 р. за проведення роботи, скерованої на повалення радянської влади, виправданий. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1424).

Лодня Роман Кузьмич, 1885 р. н., с. Солонівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Гомель, Білорусь, робітник.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Заарештований 10.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 30.03.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1843).

Лосець Василь Іванович, 1903 р. н., смт Ріпки Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Ріпки, одноосібник. Заарештований 28.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 15.01.1933 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9718-п).

Ложковий Ананій Семенович, 1896 р. н., с. Костобобрів Семенівського р-ну, українець. Проживав у с. Костобобрів, селянин. Заарештований 07.02.1922 р. за підозрою у контрреволюційній діяльності. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 13.06.1922 р. справу припинено за недоведеністю складу злочину. 14.02.1922 р. звільнений з-під варті під грошову заставу. Реабілітований 11.08.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6196).

Ложковий Петро Євменович, 1879 р. н., с. Буда-Вороб'ївська Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Буда-Вороб'ївська, одноосібник. Заарештований 16.08.1931 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 13.01.1932 р. за ст.ст. 54-8, 54-17 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8759).

Ложковий Семен Євменович, 1872 р. н., с. Костобобрів Семенівського р-ну, українець. Проживав у с. Костобобрів, селянин. Заарештований 05.02.1922 р. за підозрою у контрреволюційній діяльності. 07.02.1922 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 13.06.1922 р. справу припинено за недоведеністю складу злочину. Реабілітований 11.08.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6196).

Ложковий Сергій Євменович, 1885 р. н., с. Костобобрів Семенівського р-ну, українець. Проживав у с. Костобобрів, селянин. Заарештований 07.02.1922 р. за підозрою у контрреволюційній діяльності. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 13.06.1922 р. справу припинено за недоведеністю складу злочину. 14.02.1922 р. звільнений з-під варті під грошову заставу. Реабілітований 11.08.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6196).

Ложковий Стефан Микитович, 1886 р. н., с. Костобобрів Семенівського р-ну, українець. Проживав у с. Костобобрів, селянин. Заарештований 04.02.1922 р. за підозрою у контрреволюційній діяльності. За постановою від 13.06.1922 р. справу припинено за недоведеністю складу злочину. Звільнений з-під варті 07.02.1922 р. Реабілітований 11.08.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6196).

Лозбен Матвій Аніфатович, 1910 р. н., с. Лемешівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лемешівка, одноосібник. Заарештований 24.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.04.1933 р. за ст. 54-1 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7407).

Лозинська Анна Василівна, 1884 р. н., Австрія, українка, малописьменна. Проживала у с. Тиниця Бахмацького р-ну, колгоспниця. Заарештована 01.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 10.08.1941 р. справу припинено. Реабілітована 28.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 451).

Лозинський Богдан Адольфович, 1887 р. н., с. Половинники Старокостянтинівського р-ну Волинської губ. (нині Хмельницької обл.), поляк, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, бухгалтер. Заарештований 22.07.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від

21.09.1938 р. за участь у діяльності антирадянської націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 25.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 12.08.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3562).

Лозинський Дмитро Миколайович, 1912 р. н., Польща, українець, освіта середня. Проживав за місцем служби 135 артп, старшина. Заарештований 22.07.1937 р. За постановою «двійки» від 25.11.1937 р. за ст. 54-6 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 03.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 25.03.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4328).

Лозинський Франц Йосипович, 1893 р. н., Чехословаччина, чех, освіта середня. Проживав у с. Жовтневе Бахмацького (нині Коропського) р-ну, коваль. Заарештований 29.09.1937 р. За постановою «двійки» від 08.12.1937 р. за проведення контрреволюційної агітації застосована ВМП. Розстріляний 22.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 25.03.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4336).

Лозицький Платон Денисович, 1883 р. н., с. Євлашівка Комарівського р-ну (нині с. Красносільське Борзнянського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Євлашівка (нині с. Красносільське), одноосібник. Заарештований 18.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 11.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10405).

Лозицький Федір Артемович, 1897 р. н., с. Озеряни Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Озеряни, колгоспник. Заарештований 21.12.1937 р. За постановою «двійки» від 31.01.1938 р. за проведення контрреволюційної агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Загинув у Північно-Двінському ВТТ (м. Вельськ Архангельської обл., РФ) 23.02.1942 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11850).

Лознєвой Микола Іванович, 1913 р. н., с. Хрипівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, слюсар. Заарештований 17.10.1946 р. За вироком ВТ військ МВД по Чернігівській обл. від 20.01.1947 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 23.11.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15951-п).

Лозовий Григорій Степанович, 1903 р. н., с. Синявка Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Синявка, без певних занять. Заарештований 30.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9450).

Лозовий Єлисей Іванович, 1904 р. н., с. Савинці Варвинського (нині Срібнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Савинці, одноосібник. Заарештований 18.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.11.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Звільнений 27.11.1935 р. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7019).

Лозовий Іван Григорович, 1892 р. н., с. Григорівка Конотопського повіту (нині Бахмацького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Григорівка, селянин. Заарештований 10.08.1920 р. за участь у діяльності антирадянської організації. За постановою Чернігівської губЧК від 06.09.1920 р. справу припинено за недоведеністю складу злочину. Реабілітований 22.04.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11885).

Лозовий Іван Михайлович, 1910 р. н., с. Городище Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Городище, одноосібник. Заарештований 20.12.1932 р. За постановою особливої наради при

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Колегії ГПУ УСРР від 20.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7519).

Лозовий Митрофан Степанович, 1891 р. н., с. Синявка Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Синявка, колгоспник. Заарештований 23.09.1937 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 24.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10112).

Лозовий Семен Григорович, 1901 р. н., с. Синявка Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Синявка, одноосібник. Заарештований 01.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1930 р. справу припинено. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 21.12.1930 р. за ст. 54-8 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 20.05.1989 р., 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8347, 8568).

Лозовський Антон Миронович, 1895 р. н., с. Хотіївка Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Хотіївка, колгоспник. Заарештований 09.07.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 29.11.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 6 років. Реабілітований 20.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14834-п).

Лозовський Володимир Андрійович, 1911 р. н., с. Степанівка Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, токар. Заарештований 16.04.1938 р. За вироком ВТ 435 КВО від 16.11.1938 р. за ст. 54-11 КК УРСР виправданий. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3,

спр. 1413, 1413-а, 1413-б, 1413-в).

Лозовський Никифор Онуфрійович, 1896 р. н., с. Хотіївка Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем служби 6 будб, червоноармієць. Заарештований 12.02.1942 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 04.07.1942 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 14.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11182).

Лойко Назар Назарович, 1890 р. н., с. Баба (нині с. Покровське) Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, робітник сінопункту. Заарештований 02.09.1937 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за участь у діяльності антирадянської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 10.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9471).

Лойченко Антон Опанасович, 1897 р. н., с. Киріївка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Киріївка, одноосібник. Заарештований 23.11.1931 р. 13.12.1931 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9294).

Лойченко Іван Денисович, 1891 р. н., с. Жовідь Городнянського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жовідь, тесля. Заарештований 27.08.1939 р. За вироком Чернігівського облсуду від 25.09.1939 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 11.05.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14512-п).

Лойченко Іван Євграфович, 1889 р. н., с. Киріївка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Киріївка, одноосібник. Заарештований 15.05.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 10.09.1932 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1985).

Лойченко Іван Опанасович, 1904 р. н., с. Кириївка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кириївка, одноосібник. Заарештований 23.10.1931 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 27.04.1933 р. за ст.ст. 54-8, 54-11 КК УСРР позбавлений волі на 2 роки, як покарання зарахований термін попереднього ув'язнення, з під варту звільнений. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9294).

Лойченко Кирило Опанасович, 1894 р. н., с. Кириївка Сосницького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Кириївка, одноосібник. Заарештований 23.10.1931 р. за ст.ст. 54-8, 54-11 КК УСРР. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 27.04.1933 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9294).

Лойченко Мина Олексійович, 1894 р. н., с. Кириївка Сосницького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Кириївка, вчитель. Заарештований 28.11.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 24.03.1933 р. справу припинено в зв'язку зі смертю обвинуваченого. Реабілітований 19.12.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9719-п).

Лойченко Надія Карпівна, 1922 р. н., с. Кириївка Сосницького р-ну, освіта початкова. Проживала у с. Кириївка, колгоспниця. 29.04.1944 р. взята на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 28.07.1945 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 31.01.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12241).

Лойченко Нестор Іванович, 1915 р. н., с. Кириївка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кириївка. Заарештований 03.09.1945 р. за ст. 58-3 КК РРФСР. 11.12.1945 р. справу припинено. Реабілітований 25.09.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4468).

Лойченко Петро Володимирович, 1887 р. н., с. Кириївка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кириївка, колгоспник. 29.04.1944 р. взятий на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 28.07.1945 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини висланий до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітований 31.01.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12241).

Лойченко Петро Іванович, 1923 р. н., с. Кириївка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 187 сд, червоноармієць. Заарештований 29.06.1942 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 20.03.1943 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Загинув 20.02.1945 р. у Тайшетському ВТТ. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11719).

Локоть Гаврило Степанович, 1891 р. н., м. Борзна Борзнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Комарівка Борзнянського р-ну, священик. Заарештований 25.02.1933 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 17.03.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 ККУСРР застосована ВМП. Розстріляний 27.03.1933 р. у м. Ніжин. Реабілітований 27.03.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8251-8254).

Локоть Іван Маркович, 1901 р. н., м. Борзна Борзнянського р-ну, українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Борзна, інспектор Борзнянського РВНО. Заарештований 20.10.1937 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за участь у діяльності антирадянської української контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 27.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 25.01.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2829).

Локоть Іван Федорович, 1904 р. н., с. Андріївка Козлянського (нині Чернігівського) р-ну, українець,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

малописьменний. Проживав у с. Андріївка, одноосібник. Заарештований 06.01.1929 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 27.05.1929 р. за ст.ст. 21 «ю», 34 ч. 2 КК УСРР засуджений до вислання за межі Чернігівської, Конотопської, Ніжинської, Глухівської, Київської округ на 5 років. Реабілітований 30.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 168).

Локоть Леонтій Зіновійович, 1887 р. н., м. Борзна Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Борзна, безробітний. Заарештований 22.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 30.08.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11816).

Локоть Мойсей Степанович, 1886 р. н., м. Борзна Борзнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у смт Оленівка Борзнянського р-ну, вчитель. Заарештований 16.06.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 10.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 14.12.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4895-4900).

Локоть Назар Михайлович, 1893 р. н., м. Борзна Борзнянського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у смт Сосниця Сосницького р-ну, завідувач Сосницького агротехнікуму. Заарештований 16.10.1930 р. за ст. 54-1 КК УСРР. 19.12.1930 р. з під варті звільнений. 19.01.1931 р. справу припинено. На час другого арешту – мешканець м. Корюківка Корюківського р-ну, службовець Корюківського лісгоспу. Заарештований 17.03.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 15.12.1938 р. справу припинено. 23.12.1938 р. з-під варті звільнений. Реабілітований 29.06.1998 р., 30.03.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10848-п, 10501-п).

Локоть Никифор Михайлович, 1888 р. н., м. Борзна Борзнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Борзна, кустар. Заарештований 13.09.1943 р. За вироком ВТ КВО від 20.03.1944 р. за ст. 54-3 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. Реабілітований 21.07.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17112-п).

Локоть Олександр Васильович, 1881 р. н., м. Борзна Борзнянського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Ніжин, доцент Ніжинського педінституту. Заарештований 23.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.11.1937 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Ніжин від 14.08.1939 р. виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2885-п).

Локоть Олена Олександрівна, 1906 р. н., с. Андроніки Сновського (нині Корюківського) р-ну, українка, освіта вища. Проживала у с. Старий Білоус Чернігівського р-ну, не працювала. Заарештована 15.11.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 15.12.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 10 років. Реабілітована 08.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14912-п).

Локтєв Михайло Іванович, 1888 р. н., м. Батурин Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Батурин, ливарник. Заарештований 30.05.1920 р. за участь у діяльності нелегальної організації «Просвіта». 13.06.1920 р. справу припинено. Реабілітований 23.06.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10879-п).

Локштанов Григорій Йосипович. Проживав у м. Глухів Сумської обл. Заарештований 24.12.1919 р. 20.04.1920 р. справу припинено в зв'язку зі смертю обвинуваченого. Реабілітований 30.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 148).

Лоленко Пилип Овсійович, 1892 р. н., с. Рудьківка Бобровицького р-ну, українець, освіта

початкова. Проживав у с. Рудьківка, робітник залізниці. Заарештований 11.03.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 12.02.1939 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 27.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14861-п).

Ломако Ярема Родіонович, 1885 р. н., с. Іванівка Корюківського (нині Сновського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Іванівка, колгоспник. Заарештований 03.02.1945 р. За вироком ВТ Чернігівського гарнізону від 07.12.1945 р. за ст. 54-8 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. За ухвалою ВТ КВО від 25.03.1946 р. вирок скасовано, справу направлено на новий розгляд. За постановою Корюківського РВ МВД на підставі ст. 197-2 КПК УРСР від 22.05.1947 р. справу припинено, з-під варті звільнено. Реабілітований 29.06.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10571-п).

Ломаченко Пилип Юрійович, 1902 р. н., с. Нетяжине Яблунівського р-ну (нині с. Нетяжино Прилуцького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Нетяжине (нині с. Нетяжино), бригадир колгоспу. Заарештований 23.10.1943 р. За постановою від 11.12.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР направлений до спецгабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 26.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9331-п).

Ломонос Іван Дмитрович, 1872 р. н., с. Солонівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Городня Городнянського р-ну, працював поденно. Заарештований 20.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 30.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1711).

Ломонос Іван Дмитрович, 1881 р. н., с. Солонівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Солонівка, одноосібник. Заарештований 11.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від

29.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 24.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10069).

Ломонос Йосип Андрійович, 1906 р. н., с. Мутин Кролевецького р-ну Сумської обл., українець, освіта вища. Проживав у м. Конотоп Сумської обл., вчитель. Заарештований 03.01.1936 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР. 23.01.1936 р. справу припинено. Реабілітований 25.08.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17881-п).

Ломонос Кузьма Данилович, 1880 р. н., с. Вихвостів Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Вихвостів, робітник радгоспу. Заарештований 12.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 26.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 04.06.1966 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7951).

Ломонос Микола Іванович, 1909 р. н., с. Солонівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Солонівка, одноосібник. Заарештований 07.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 21.04.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4905).

Ломонос Наум Терентійович, 1888 р. н., с. Солонівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Солонівка, колгоспник. Заарештований 19.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 22.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 02.09.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4792).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Ломонос Опанас Данилович, 1880 р. н., с. Вихвостів Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вихвостів, одноосібник. Заарештований 20.07.1933 р. за ст. 54-8 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 14.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4144).

Ломонос Яків Данилович, 1894 р. н., с. Вихвостів Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вихвостів, одноосібник. Заарештований 27.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 20.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 09.01.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4275).

Ломонос Яків Якимович, 1891 р. н., с. Солонівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Солонівка, колгоспник. Заарештований 18.12.1937 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Городня від 06.07.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2444-п).

Лопата Василь Максимович, 1896 р. н., м. Канів Канівського р-ну Черкаської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, бухгалтер. Заарештований 31.12.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 23.03.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 10.10.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15344-п).

Лопата Григорій Варфоломійович, 1907 р. н., смт Олишівка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Олишівка, колгоспник. Заарештований 11.03.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 23.02.1939 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2756).

Лопата Іван Семенович, 1882 р. н., с. Красне Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Красне, одноосібник. Заарештований 16.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5175).

Лопата Пилип Сергійович, 1896 р. н., с. Бутівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Бутівка, одноосібник. Заарештований 04.09.1929 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 17.12.1929 р. за ст. 54-8 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 30.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 354).

Лопата Семен Федорович, 1903 р. н., с. Коренево Кореневського р-ну Курської обл., РФ, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бахмач Бахмацького р-ну, диспетчер. Заарештований 27.09.1943 р. За вироком ВТ Московсько-Київської залізниці від 17.02.1944 р. за ст. 54-3 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 12.05.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16430-п).

Лопата Сергій Макарович, 1875 р. н., с. Крехаїв Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Крехаїв, одноосібник. Заарештований 27.12.1932 р. За вироком Остерського нарсуду від 12.03.1933 р. за ст.ст. 54-8, 54-10 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 27.12.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9811-п).

Лопата Степан Іванович, 1902 р. н., с. Красне Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Красне, одноосібник. Заарештований 16.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5175).

Лопатін Іван Юхимович, 1890 р. н., с. Рудьківка Бобровицького р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Рудьківка, колгоспник. Заарештований 11.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської церковної групи застосована ВМП. Розстріляний 19.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.08.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3555).

Лопатін Олексій Васильович, 1912 р. н., с. Марьєвка Кадомського р-ну Рязанської обл., РФ, росіянин, малописьменний. Проживав у с. Марьєвка, колгоспник. Заарештований 08.07.1941 р. за підозрою у шпигунстві. 09.08.1941 р. справу припинено. Реабілітований 26.04.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 578).

Лопатка Сергій Степанович, 1900 р. н., с. Кладьківка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жуківка Куликівського р-ну, колгоспник. Заарештований 30.08.1935 р. за ст. 54-13 КК УСРР. 04.10.1935 р. справу припинено. На час другого арешту – мешканець с. Кладьківка Куликівського р-ну. Заарештований 23.02.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 20.04.1939 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1989 р., 24.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6222, 1924).

Лопатко Ксенофонт Михайлович, 1894 р. н., с. Кладьківка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кладьківка, одноосібник. Заарештований 23.02.1938 р. За вироком вищої сесії Чернігівського облсуду від 26.12.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 13.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14730-п).

Лопатко Микола Андрійович, 1908 р. н., смт Терни Недригайлівського р-ну Сумської обл., українець, освіта початкова. Проживав за місцем служби 6 оззлп Південно-Східної залізниці,

червоноармієць. Заарештований 28.07.1944 р. За вироком ВТ Південно-Східної залізниці від 28.12.1944 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 16.10.1969 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10750-п).

Лопатченко Семен Григорович, 1896 р. н., м. Чигирин Чигиринського р-ну Київської (нині Черкаської) обл., українець, освіта вища. Проживав у м. Носівка Носівського р-ну, заступник директора МТС. Заарештований 29.08.1936 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 15.01.1937 р. за проведення контрреволюційної троцькистської діяльності ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8599).

Лоппо Віктор Осипович, 1895 р. н., м. Ілуксте Даугавпільського р-ну, Латвія, латиш, освіта вища. Проживав у м. Щорс Щорського р-ну, (нині м. Сновськ Сновського р-ну) робітник залізниці. Заарештований 13.10.1943 р. За вироком ВТ залізничних військ Білоруського фронту від 02.12.1943 р. за ст. 58-1 «а» КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 12.06.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16513-п).

Лопушанський Діонісій Кузьмич, 1896 р. н., м. Чигирин Чигиринського р-ну Київської (нині Черкаської) обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, інженер. Заарештований 07.09.1937 р. За постановою «двійки» від 09.11.1937 р. за ст.ст. 17-54-9, 54-1 «а» КК УСРР застосована ВМП. Розстріляний 16.11.1937 р. Реабілітований 22.11.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7744).

Лосенок Дмитро Терентійович, 1890 р. н., с. Дроздовиця Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дроздовиця, одноосібник. Заарештований 23.12.1932 р. За постановою «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за участь у діяльності антирадянської організації висланий до Північного краю на 3

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

роки. Реабілітований 12.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9784).

Лосєв Михайло Свиридович, 1918 р. н., с. Свинопухи (нині с. Вишневе) Ріпкинського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Свинопухи (нині с. Вишневе), фельдшер. Заарештований 12.09.1941 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 22.05.1943 р. за підозрою у шпигунстві ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12404).

Лосина Петро Мусійович, 1897 р. н., с. Круничполе Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Круничполе, одноосібник. Заарештований 11.02.1930 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 03.03.1930 р. за ст. 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 31.05.1965 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7883-7884).

Лосицький Костянтин Прокопович, 1912 р. н., смт Козелець Козелецького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Грем'яч Новгород-Сіверського р-ну, зоотехнік. Заарештований 12.06.1937 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 10.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9468).

Лось Гаврило Микитович, 1905 р. н., с. Свинопухи (нині с. Вишневе) Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Роїще Чернігівського р-ну, колгоспник. Заарештований 28.10.1937 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації позбавлений волі на 10 років. Відбував покарання у Кулойському ВТТ. Звільнений в 1943 р. Реабілітований 28.09.1965 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7906).

Лось Григорій Іванович, 1885 р. н., с. Волинка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Сосниця Сосницького р-ну, безробітний. Заарештований 28.11.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.04.1930 р. за ст. 54-13 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11498).

Лось Єрофей Сергійович, 1888 р. н., с. Ленінівка (нині с. Сахнівка) Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ленінівка (нині с. Сахнівка), без певних занять. Заарештований 29.11.1937 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10537).

Лось Іван Захарович, 1879 р. н., с. Вовчок Олишівського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вовчок, колгоспник. Заарештований 15.07.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 28.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 24.01.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2908-п).

Лось Іван Микитович, 1897 р. н., с. Свинопухи (нині с. Вишневе) Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Роїще Чернігівського р-ну, колгоспник. Заарештований 28.10.1937 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 09.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9651).

Лось Іван Федосійович, 1895 р. н., с. Хлоп'яники Понорницького (нині Сосницького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Хлоп'яники, без певних занять. Заарештований 10.09.1937 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 20.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована

ВМП. Розстріляний 28.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11060).

Лось Михайло Микитович, 1913 р. н., с. Волинка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 28 осалеск, червоноармієць. Заарештований 05.03.1937 р. За вироком ВТ 1 корпусу КВО від 10.04.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 20.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14838-п).

Лось Панас Романович, 1906 р. н., с. Обмачів Батурицького (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем служби 645 сп 202 сд, червоноармієць. Заарештований 02.01.1942 р. За вироком ВТ 202 сд від 12.01.1942 р. за ст. 58-10 КК РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний 17.01.1942 р. Реабілітований 26.04.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17384-п).

Лось Порфирій Терентійович, 1890 р. н., с. Кірове (нині с. Троїцьке) Новгород-Сіверського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Кірове (нині с. Троїцьке), одноосібник. Заарештований 26.02.1931 р. за проведення антирадянської агітації. 29.08.1931 р. справу припинено. Реабілітований 18.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6016).

Лось Степан Митрофанович, 1900 р. н., смт Холми Холминського (нині Корюківського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Холми, вантажник. Заарештований 04.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за участь у діяльності націоналістичної повстанської організації передбачена ВМП. Реабілітований 25.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2986-2990).

Лось Тимофій Андрійович, 1897 р. н., с. Ленінівка (нині с. Сахнівка) Менського

р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Ленінівка (нині с. Сахнівка), одноосібник. Заарештований 10.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 02.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9703).

Лось Трохим Лаврінович, 1894 р. н., с. Самогути Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Самогути, колгоспник. Заарештований 28.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10640).

Лосятинська Наталія Іванівна, 1905 р. н., м. Чернігів, українка, освіта середня. Проживала у м. Чернігів, лаборант. Заарештована 17.02.1944 р. За вироком ВТ КВО від 15.06.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 10 років. Реабілітована 23.07.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15811-п).

Лотак Микола Якович, 1907 р. н., с. Кам'янська Слобода Грем'яцького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 846 сп 267 сд 52 А, червоноармієць. Заарештований 05.10.1941 р. За вироком ВТ 52 А від 30.10.1941 р. за ст. 58-1 «г» КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТГ на 10 років. За ухвалою ВК ВС СРСР від 24.05.1946 р. термін покарання знижено до 4 років позбавлення волі, з-під варті звільнений в зв'язку з відбуттям покарання. Дії перекваліфіковано на ст. 58-12 КК РРФСР, термін покарання знижено до 4 років 6 місяців ув'язнення у ВТГ. Загинув 16.05.1944 р., відбуваючи покарання у Вятському ВТГ. Реабілітований 27.02.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16860-п).

Лотиш Логвин Микитович, 1910 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

письменний. Проживав у смт Ладан Прилуцького р-ну, охоронець. Заарештований 30.07.1940 р. за ст. 54-9 КК УРСР. 08.10.1940 р. справу припинено. Реабілітований 16.09.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4300).

Лотоцький Григорій Стратонович, 1900 р. н., с. Юрківці Чемеровецького р-ну Хмельницької обл., українець, освіта вища. Проживав у м. Носівка Носівського р-ну, завідувач відділу дослідної станції. Заарештований 20.11.1935 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 31.03.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 03.09.1958 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4753-п).

Лотошенко-Глоба Єлизавета Василівна, 1884 р. н., м. Новгород-Сіверський, росіянка, освіта середня. Проживала у м. Новгород-Сіверський, робітниця. Заарештована 10.04.1921 р. за співробітництво з гайдамаками. 15.04.1921 р. звільнена на підписку про невіїзд. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 25.06.1921 р. справу припинено за амністією. Реабілітована 27.03.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 3421).

Лоханич Костянтин Степанович, 1893 р. н., с. Басловці (нині с. Борок) Слутського р-ну Мінської обл., Білорусь, білорус, освіта початкова. Проживав у с. Черниш Чернігівського р-ну, рахівник. Заарештований 22.03.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 03.08.1939 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР виправданий. На час другого арешту – мешканець с. Клочків Чернігівського р-ну. Заарештований 04.10.1939 р. За вироком Чернігівського облсуду від 10.04.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 27.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 299-п, 14983-п).

Лошак Євтихій Леонтійович, 1904 р. н., с. Лошакова Гута Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Лошакова Гута, одноосібник. Заарештований 14.09.1934 р. За вироком спецколегії Чернігівського

облсуду від 28.05.1935 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 08.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14752-п).

Лошак Іван Аврамович, 1897 р. н., с. Лошакова Гута Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Лошакова Гута, одноосібник. Заарештований 14.09.1934 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 28.05.1935 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Заарештований 09.07.1949 р. За вироком спеціального табірному суду від 03.10.1949 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-14 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 08.08.1991 р., 28.09.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14752-п, 17201-п).

Лощанець Віра Миколаївна, 1904 р. н., м. Чернігів, українка, освіта середня. Проживала у м. Чернігів, без певних занять. Заарештована 20.02.1944 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 22.07.1944 р. як соціально-небезпечний елемент ув'язнена до ВТТ на 5 років. Реабілітована 16.11.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12134).

Лощинський Захар Іванович, 1887 р. н., с. Піски Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, референт. Заарештований 13.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.09.1938 р. за участь у діяльності антирадянської організації застосована ВМП. Розстріляний 29.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8388).

Лощинський Олексій [Олександр] Іванович, 1877 р. н., с. Піски Бобровицького р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, без певних занять. Заарештований 15.06.1927 р. 02.07.1927 р. звільнений на підписку про невіїзд. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 16.09.1927 р. як соціально-небезпечний елемент позбавлений права проживання в Москві,

Ленінграді, Харкові, Києві, Одесі, Ростові-на-Дону та Україні на 3 роки. Реабілітований 28.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3884).

Лубенцов Володимир Михайлович, 1890 р. н., с. Уралове Середино-Будського р-ну Сумської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Новгород-Сіверський, секретар. Заарештований 06.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 15.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.11.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2446-2451).

Лубенцов Іван Михайлович, 1885 р. н., с. Дунаєць Глухівського р-ну Сумської обл., українець. Проживав у м. Новгород-Сіверський, рахівник. Заарештований 06.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за ст. 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 15.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.11.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2447).

Лугина Борис Іванович, 1889 р. н., с. Сіножацьке Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Олишівка Олишівського (нині Козелецького) р-ну, фотограф. Заарештований 06.12.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 17.06.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 08.08.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14517-п).

Лугина Петро Михайлович, 1893 р. н., с. Козел Козлянського р-ну (нині смт Михайло-Коцюбинське Чернігівського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Козел (нині смт Михайло-Коцюбинське), одноосібник. Заарештований 06.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст.ст. 20-54-8, 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки.

Реабілітований 12.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8285).

Лугін Андрій Іванович, 1877 р. н., с. Козел Козлянського р-ну (нині смт Михайло-Коцюбинське Чернігівського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, робітник пошти. Заарештований 14.12.1919 р. за проведення контрреволюційної діяльності. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 05.02.1920 р. справу припинено. Звільнений 05.02.1920 р. Реабілітований 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1979).

Лугін Петро Онуфрійович, 1892 р. н., с. Козел Козлянського р-ну (нині смт Михайло-Коцюбинське Чернігівського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 130 одорбудб 50 А, червоноармієць. Заарештований 03.10.1942 р. За вироком ВТ 50 А від 27.10.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 17.07.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17635-п).

Лугін [Лугіна] Кузьма Іванович, 1890 р. н., с. Козел Козлянського р-ну (нині смт Михайло-Коцюбинське Чернігівського р-ну). Проживав у с. Козел (нині смт Михайло-Коцюбинське). Заарештований 07.02.1919 р. за службу в гетьманських військах. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 490).

Лугін [Лугіна] Мирон Іванович, 1893 р. н., с. Козел Козлянського р-ну (нині смт Михайло-Коцюбинське Чернігівського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Козел (нині смт Михайло-Коцюбинське), одноосібник. Заарештований 23.01.1919 р. за проведення контрреволюційної діяльності. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 29.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 490).

Лугін [Лугіна] Мирон Іванович, 1895 р. н., с. Козел Козлянського р-ну (нині смт Михайло-Коцюбинське Чернігівського р-ну), українець,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

освіта початкова. Проживав у с. Козел (нині смт Михайло-Кочубинське), без певних занять. Заарештований 07.02.1919 р. за службу в гетьманських військах. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 29.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 506).

Луговий Яким Гнатович, 1886 р. н., с. Остроушки Новгород-Сіверського повіту Чернігівської губ. (нині Шосткинського р-ну Сумської обл.), українець. Проживав у с. Остроушки, службовець. Заарештований 27.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 01.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.08.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11818).

Луговик Михайло Михайлович, 1905 р. н., с. Піски Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Піски, одноосібник. Заарештований 09.09.1931 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 19.12.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-11, 54-12 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. За постановою Колегії ОГПУ від 11.05.1932 р. за ст. 58-12 КК РСФРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11715-11718).

Луговик Петро Федорович, 1902 р. н., с. Піски Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Піски, одноосібник. Заарештований 14.11.1931 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 19.12.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-10, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. За постановою Колегії ОГПУ від 11.05.1932 р. за ст. 58-12 КК РСФРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11715-11718).

Луговой Іван Дмитрович, 1886 р. н., с. Остроушки Новгород-Сіверського повіту Чернігівської губ. (нині Шосткинського р-ну

Сумської обл.), українець, освіта початкова. Проживав у м. Новгород-Сіверський, тесля. Заарештований 17.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 25.08.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності застосована ВМП. Розстріляний 07.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11118).

Луговой Іван Юхимович, 1918 р. н., с. Анисів Чернігівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Анисів, бухгалтер. Заарештований 06.11.1943 р. За постановою від 28.04.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР направлений до спецтабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 28.10.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 663).

Луговой Павло Андрійович, 1896 р. н., м. Охтирка Харківської (нині Сумської) обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, плановик Ніжинського пивзаводу. Заарештований 06.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 19.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 02.11.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3197).

Луговський Борис Львович, 1898 р. н., м. Тобольськ Тюменської обл., РФ, українець. Проживав у м. Чернігів, рахівник. Заарештований 27.08.1937 р. за ст. 54-11 КК УРСР. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 31.03.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16460-п).

Луговський Іван Іванович, 1903 р. н., с. Дроздовиця Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дроздовиця, колгоспник. Заарештований 07.01.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 25.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9937-п).

Луговський Іван Костянтинівич, 1872 р. н., с. Дроздовиця Городнянського р-ну, українець,

освіта початкова. Проживав у с. Дроздовиця, одноосібник. Заарештований 04.03.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст.ст. 54-11, 54-12 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 12.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9788).

Луговський Олександр Максимович, 1897 р. н., с. Терехівка Чернігівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 15 ап, ст. лейтенант. Заарештований 22.06.1938 р. За вироком ВК ВС СРСР від 14.10.1938 р. за ст.ст. 54-1 «б», 54-8, 54-11 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 14.10.1938 р. у м. Миколаїв. Реабілітований 23.05.1967 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10539-п).

Луговський Опанас Євlampійович, 1874 р. н., с. Блїстова Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Блїстова, одноосібник. Заарештований 13.09.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7020).

Луговський Петро Михайлович, 1879 р. н., с. Дроздовиця Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дроздовиця, одноосібник. Заарештований 04.03.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст.ст. 54-11, 54-12 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9789).

Луговський Ромуальд Олександрович, 1902 р. н., м. Рига, Латвія, поляк, освіта середня спеціальна. Проживав за місцем дислокації отб 7 сд, начальник штабу. Заарештований 16.12.1937 р. За постановою «двійки» від 11.02.1938 р. за проведення шпигунської діяльності застосована ВМП. Розстріляний 31.03.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області,

ф. Р-8840, оп.3, спр. 10787).

Луговський Степан Гаврилович, 1883 р. н., м. Бобровиця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бобровиця, майстер цеху. Заарештований 21.06.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 27.10.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 07.07.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1968-п).

Луданик Валентина Павлівна, 1924 р. н., с. Мощенка Городнянського р-ну, українка, освіта середня. Проживала у с. Гніздище Городнянського р-ну, фельдшер. Взята на підписку про невиїзд 11.05.1944 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УРСР від 15.02.1946 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 21.02.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12293).

Луданик Григорій Федорович, 1905 р. н., с. Мощенка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Мощенка, колгоспник. Заарештований 07.03.1939 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 17.01.1940 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 3 роки. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11237).

Луданик Іван Маркович, 1896 р. н., с. Берилівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Добруш Добруського р-ну Гомельської обл., Білорусь, касир. Заарештований 21.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.11.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 29.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8650).

Луданик Костянтин Родіонович, 1896 р. н., с. Берилівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Мощенка

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Городнянського р-ну, рахівник. Заарештований 10.01.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.08.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 27.08.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.02.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4016).

Луданик Наталія Семенівна, 1901 р. н., с. Мощенка Городнянського р-ну, українка. Проживала у с. Мощенка, колгоспниця. 11.05.1944 р. взята на підписку про невізд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 15.02.1946 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 21.02.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12293).

Луданик Трохим Федорович, 1892 р. н., с. Мощенка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Берилівка Городнянського р-ну, колгоспник. Заарештований 03.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.11.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Заарештований 18.08.1949 р. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 26.10.1949 р. за ст.ст. 54-8, 54-11 КК УРСР висланий на поселення до Красноярського краю. Реабілітований 23.08.1958 р., 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3556, 11360).

Луданик Юхим Федорович, 1869 р. н., с. Сутоки Городнянського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Сутоки, без певних занять. Заарештований 15.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 20.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 16.03.1938 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8261).

Лужанський Григорій Іванович, 1899 р. н., с. Щаснівка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Щаснівка, одноосібник. Заарештований 08.06.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.08.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 25.08.1937 р. у м. Чернігів. За постановою президії Чернігівського облсуду від 07.03.1964 р. справу припинено за недоведеністю складу злочину. Реабілітований 07.03.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10121-п).

Лужевський Михайло Якимович, 1889 р. н., с. Баришівка Баришівського р-ну Київської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, сторож. Заарештований 23.08.1946 р. За вироком Чернігівського облсуду від 12.02.1947 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 29.04.1977 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10882-п).

Лузан Іван Андрійович, 1907 р. н., с. Ковчин Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ковчин, коваль. Заарештований 30.10.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 03.03.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 10.07.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14544-п).

Лузан Іван Олександрович, 1903 р. н., с. Шабалинів Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шабалинів, колгоспник. Заарештований 08.12.1932 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 16.05.1933 р. звільнений на підписку про невізд. 10.06.1933 р. справу припинено. Реабілітований 25.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9881-п).

Лузан Олексій Іванович, 1881 р. н., с. Тур'я Сновського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Тур'я, колгоспник. Заарештований 18.09.1939 р. За вироком Чернігівського облсуду від 15.01.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований

10.04.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 436-п).

Лузан Петро Олександрович, 1909 р. н., с. Шабалинів Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шабалинів, одноосібник. Заарештований 08.12.1932 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 31.10.1933 р. справу припинено. Реабілітований 25.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9881-п).

Лузан Федір Олександрович, 1905 р. н., с. Шабалинів Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шабалинів Коропського р-ну, одноосібник. Заарештований 08.12.1932 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 16.05.1933 р. звільнений на підписку про невиїзд. 19.06.1933 р. справу припинено. Реабілітований 25.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9881-п).

Лузіна-Серебрякова Ганна Яківна, 1900 р. н., м. Казань, РФ, росіянка, освіта вища. Проживала у м. Чернігів, лікар. Заарештована 14.09.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 18.11.1937 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини ув'язнена до ВТТ на 8 років. Покарання відбувала в Ухто-Іжемському ВТТ. Реабілітована 10.04.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1955).

Лукавін Григорій Петрович, 1894 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, механік. Заарештований 01.09.1937 р. За постановою «двійки» від 27.11.1937 р. за шпигунство передбачена ВМП. Реабілітований 19.08.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4030).

Лукавіна Левкадія Юзефівна, 1898 р. н., м. Варшава, Польща, українка, малописьменна. Проживала у м. Ніжин, домогосподарка. Заарештована 05.11.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 02.07.1938 р. як соціально-небезпечний елемент вислана до Казахстану на 5 років. Реабілітована 28.12.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 91).

Луканін Павло Петрович, 1894 р. н., м. Красноуфимськ Пермської обл., РФ, росіянин. Проживав у м. Київ, службовець. Заарештований 22.08.1921 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 02.05.1922 р. справу припинено. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6365).

Лукасюк Петро Антонович, 1882 р. н., Польща, українець, освіта вища. Проживав у м. Ніжин, ветеринарний лікар. Заарештований 19.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.12.1937 р. за ст. 54-11 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 09.03.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2758-2759).

Лукаш Григорій Зіновійович, 1914 р. н., с. Жеребецьке Козелецького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Жеребецьке, десятник-ремонтник. Заарештований 24.06.1948 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 06.06.1955 р. за ст.ст. 54-3, 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 10.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15885-п).

Лукаш Григорій Харитонович, 1882 р. н., смт Короп Коропського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Короп, колгоспник. Заарештований 13.10.1939 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 18.11.1939 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. За ухвалою ВС УРСР від 29.12.1939 р. попередній вирок скасовано, справу передано на новий розгляд. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 03.02.1940 р. засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 09.09.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3019-п).

Лукаш Давид Якович, 1895 р. н., с. Печеноги Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

початкова. Проживав за місцем дислокації 822 сапб 37 сапбр, червоноармієць. Заарештований 07.09.1942 р. За вироком ВТ 44 оінжбр від 27.09.1942 р. за ст.ст. 19-58-1 «б» КК РСФРР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 28.10.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17738-п).

Лукаш Євдокія Дмитрівна, 1886 р. н., с. Кинашівка Борзнянського р-ну, угорка, освіта середня. Проживала у с. Кинашівка, вчитель. Заарештована 24.10.1924 р. за ст. 76 п. 1 КК УСРР. За вироком Чернігівського губернського суду від 29.05.1925 р. справу припинено. Звільнена з-під варті 13.02.1925 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3887).

Лукаш Кирило Федорович, 1891 р. н., с. Мала Загорівка Бахмацького (нині Борзнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Мала Загорівка, колгоспник. Заарештований 25.03.1939 р. За вироком Чернігівського облсуду від 22.05.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 19.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16005-п).

Лукаш Кузьма Васильович, 1887 р. н., с. Переволочна Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Переволочна, одноосібник. Заарештований 14.05.1928 р. За вироком Прилуцького окрсуду від 21.08.1928 р. за ст.ст. 20-54-8 КК УСРР виправданий, заборонено проживання в Прилуцькій, Лубенській, Ніжинській, Роменській, Шевченківській, Конотопській та Київській округах на 3 роки. На час другого арешту – мешканець м. Прилуки, чорноробочий на фабриці пластмас. Заарештований 19.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 30.08.1991 р., 21.08.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14757-п, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10474).

Лукаш Митрофан Степанович, 1885 р. н., с. Мала Загорівка Бахмацького (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Мала Загорівка, одноосібник. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 16.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 08.04.1950 р. судимість знято. Реабілітований 12.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6830).

Лукаш Омелян Омелянович, 1886 р. н., м. Чернігів, українець, освіта початкова. Проживав у с. Виблі Куликівського р-ну, вагар колгоспу. Заарештований 02.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської есерівської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 07.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4191-4192).

Лукаш Степан Власович, 1886 р. н., с. Печенюги Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Печенюги, одноосібник. Заарештований 30.01.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 16.03.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9330).

Лукаш Степан Давидович, 1923 р. н., с. Велика Загорівка Борзнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у радянській зоні окупації Німеччини, робітник скотарського господарства в.ч. 62950. 27.03.1948 р. оголошений у всесоюзний розшук. За вироком ВТ в.ч. 48240 від 23.01.1953 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР засуджений до ВМП заочно. Реабілітований 25.03.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17323-п).

Лукаш Яків Єлисейович, 1875 р. н., с. Печенюги Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Печенюги, голова комнезаму. Заарештований

25.11.1920 р. за проведення антирадянської агітації. 03.12.1920 р. справу припинено. Звільнений з-під варту 05.12.1920 р. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1336).

Лукашева Анастасія Устимівна, 1893 р. н., Польща, литовка, освіта середня. Проживала у м. Сновськ Сновського р-ну, акушерка. Заарештована 27.11.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 26.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнена до ВТТ на 10 років. Реабілітована 21.04.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11220).

Лукашевич Ілля Гаврилович, 1881 р. н., с. Мохнатин Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Чернігів, двірник. Заарештований 12.12.1919 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 01.04.1920 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами виправданий, як соціально-небезпечний елемент засуджений до перебування у робітничому батальйоні на 6 місяців. Реабілітований 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1992).

Лукашевич Микола Олександрович, 1897 р. н., с. Богодухівка Чорнобаївського р-ну Черкаської обл., українець, освіта середня. Проживав у с. Озеряни Бобровицького р-ну, вчитель. Заарештований 13.03.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.01.1930 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 30.01.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12162).

Лукашевич Софія Прохорівна, 1879 р. н., с. Кувечичі Чернігівського р-ну, українка, малописьменна. Проживала у м. Чернігів, двірник. Заарештована 02.12.1919 р. 11.12.1919 р. звільнена на підписку про невиїзд. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 01.04.1920 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами виправдана, як соціально-небезпечний елемент засуджена до перебування у робітничому

батальйоні на 6 місяців. Реабілітована 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1992).

Лукашенко Олександра Романівна, 1910 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, українка, неписьменна. Проживала у м. Семенівка, домогосподарка. Заарештована 20.07.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 22.08.1938 р. справу припинено. Реабілітована 22.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1992).

Лукашенко Петро Мусійович, 1898 р. н., с. Гордашівка Тальнівського р-ну Київської (нині Черкаської) обл., українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Чернігів, завідувач планового відділу облвнутрторгу. Заарештований 21.08.1935 р. За вироком спецколегії Київського облсуду від 04.12.1935 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Загинув 05.12.1939 р. у Північно-Східному ВТТ. Реабілітований 30.04.1958 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5616-п).

Лукашена Кирило Хомич, 1897 р. н., с. Великі Шилівичі Слонимського р-ну Гродненської обл., Білорусь, білорус, освіта початкова. Проживав у с. Чемер Олишівського (нині Козелецького) р-ну, кочегар. Заарештований 15.12.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 21.02.1938 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання в Івдельському ВТТ. Реабілітований 07.05.1969 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8032).

Лукин Петро Тарасович, 1887 р. н., с. Ряшки Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Ряшки, священик. Заарештований 02.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.05.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 26.08.1980 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8589).

Лукомський Павло Леонтіївич, 1884 р. н., м. Гомель, Білорусь, українець, освіта початкова. Проживав у м. Щорс Щорського р-ну (нині м. Сновськ Сновського р-ну), машиніст. Заарештований 14.07.1945 р. За вироком ВТ Білоруської залізниці від 03.10.1945 р. за ст.ст. 54-3, 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 10.07.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14633-п).

Лук'яненко Василь Михайлович, с. Химо-Рябушине (нині с. Перебудова) Ніжинського р-ну. Проживав у с. Химо-Рябушине (нині с. Перебудова). Заарештований 12.09.1931 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 27.09.1931 р. з-під варті звільнений. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6193).

Лук'яненко Григорій Йосипович, 1896 р. н., с. Козел Козлянського р-ну (нині смт Михайло-Коцюбинське Чернігівського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Козел (нині смт Михайло-Коцюбинське), одноосібник. Заарештований 05.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 24.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 25.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 05.05.1989 р., 17.02.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5402, 4850).

Лук'яненко Григорій Митрофанович, 1881 р. н., с. Білоцерківці Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Осовець Бобровицького р-ну, одноосібник. Заарештований 08.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.02.1930 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9917).

Лук'яненко Іван Овсійович, 1882 р. н., с. Хрипівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Хрипівка, одноосібник. Заарештований 26.12.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 15.05.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Заарештований 07.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації позбавлений волі на 10 років. Реабілітований 17.06.1958 р., 22.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3973-3985, 1667).

Лук'яненко Костянтин Миколайович, 1916 р. н., м. Хорол Хорольського р-ну Полтавської обл., українець, освіта початкова. Кандидат в члени ВКП(б). Проживав за місцем дислокації, мл. лейтенант, пом. начальника зв'язку 39 ап. Заарештований 03.11.1942 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 19.01.1944 р. за ст. 58-1 «а» КК РРФСР ув'язнений до ВТТ на 3 роки. Відбував покарання у Вологодській обл. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 19.08.1944 р. з-під варті звільнений. Реабілітований 08.07.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4857).

Лук'яненко Кузьма Гнатович, 1889 р. н., с. Левковичі Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Левковичі, одноосібник. Заарештований 29.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.04.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 21.12.1939 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 28.05.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. За ухвалою кримінальної колегії ВС УРСР від 05.08.1940 р. вирок скасовано, справу закрито, з-під варті звільнений. Реабілітований 13.04.1963 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5259, ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 858-п).

Лук'яненко Макар Мойсейович, 1899 р. н., с. Білоцерківці Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Білоцерківці, одноосібник. Заарештований 14.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 27.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 22.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 02.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р., 26.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9038, 11302).

Лук'яненко Михайло Гаврилович, 1903 р. н., м. Ічня Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Київ, рахівник. Заарештований 26.01.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 15.06.1931 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7587).

Лук'яненко Михайло Федорович, 1873 р. н., с. Петрушин Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Петрушин, одноосібник. Заарештований 28.11.1920 р. за участь у діяльності антирадянської організації. За постановою колегії губЧК від 28.12.1920 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4688).

Лук'яненко Петро Антонович, 1880 р. н., с. Білоцерківці Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Білоцерківці, одноосібник. Заарештований 14.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 27.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 22.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 02.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований

28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9038, 11298).

Лук'яненко Степан Данилович, 1891 р. н., с. Гута-Ткачова Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Гута-Ткачова, лісник. Заарештований 19.06.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. 15.08.1938 р. справу припинено. 21.01.1939 р. направлений на примусове лікування. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2942).

Лук'яненко Юхим Петрович, 1872 р. н., с. Миколаївка Новобасанського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Миколаївка, одноосібник. Заарештований 10.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.02.1930 р. справу припинено. Реабілітований 28.05.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5146).

Лук'яненко Яким Маркович, 1878 р. н., с. Черняхівка Ніжинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Черняхівка, одноосібник. Заарештований 19.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 01.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8678).

Лук'яненко Дора Йосипівна [вона ж Зайцева Антоніна Петрівна], 1918 [1924] р. н., освіта початкова. Відбувала покарання у ВТК № 44 (м. Чернігів). Розпочато нову справу 30.11.1962 р. За вироком Чернігівського облсуду від 27.04.1963 р. за ст. 62 ч. 2 КК УСРР засуджена до позбавлення волі на 7 років та заслання на 5 років. Реабілітована 15.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14891-п).

Лук'янець Андрій Данилович, 1903 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Семенівка, вчитель. Заарештований 23.03.1938 р. За постановою

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

«трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за ст. 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 21.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.01.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3020-3021).

Лук'янець Іван Володимирович, 1895 р. н., смт Олишівка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Чернігів, візник. Заарештований 10.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 31.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Буреїнському ВТТ. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10473).

Лук'янець Іван Данилович, 1898 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Курськ, РФ, завуч залізничної школи. Заарештований 01.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 15.05.1938 р. Реабілітований 03.11.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2446-2451).

Лук'янець Микола Ісакович, 1902 р. н., смт Седнів Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, слюсар. Заарештований 07.08.1938 р. за ст.ст. 54-7, 54-9, 54-11 КК УРСР. 09.03.1939 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2755).

Лук'янець Михайло Миколайович, 1904 р. н., смт Седнів Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Седнів, колгоспник. Заарештований 09.08.1938 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР. 21.03.1939 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1364).

Лук'янець Олена Павлівна, 1923 р. н., м. Чернігів, освіта середня. Проживав у м. Чернігів,

секретар суду. Заарештований 29.09.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 12.02.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 25.03.1992 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11888).

Лук'янець Петро Михайлович, 1882 р. н., с. Ковчин Куликівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Ковчин, одноосібник. Заарештований 04.01.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 05.04.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 01.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3408).

Лук'янець Яків Миколайович, 1893 р. н., смт Седнів Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Седнів, конюх. Заарештований 29.07.1938 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР. 21.03.1939 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2227).

Лук'янець Яків Якович, 1925 р. н., смт Седнів Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 163 сп 11 стрілецької Волзької дивізії, червоноармієць. Заарештований 12.03.1945 р. За вироком ВТ 22 А від 31.03.1945 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 27.09.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17711-п).

Лук'яниця Василь Григорович, 1911 р. н., с. Тиниця Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Тиниця, одноосібник. Заарештований 30.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 11.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11484).

Лук'яниця Іван Григорович, 1902 р. н., с. Тиниця Бахмацького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Тиниця, тесля.

Заарештований 08.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 05.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив заходів партії, ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 03.03.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4848).

Лук'яниця Тихін Йосипович, 1890 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Бахмач, селянин. Заарештований 25.09.1920 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 20.01.1923 р. за ст. 60 КК УСРР засуджений до ВМП. Реабілітований 30.08.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 5836).

Лук'яниця Трохим Гордійович, 1879 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, неписьменний. Проживав у м. Бахмач, селянин. Заарештований 28.12.1921 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6706).

Лук'яниця Юхим Трохимович, 1906 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бахмач, робітник «Заготзерно». Заарештований 28.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 09.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 111241).

Лук'янченко Гурій Сергійович, 1891 р. н., м. Ніжин, українець, освіта вища. Проживав у с. Жуківка Куликівського р-ну, вчитель. Заарештований 01.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.04.1938 р. за участь у діяльності української контрреволюційної націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 05.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 13.04.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3012-3015).

Лук'янченко Фадей Пилипович, 1889 р. н., м. Ніжин, українець, освіта середня. Проживав у м. Ніжин, завідувач магазину. Заарештований 08.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 28.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 07.03.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4010).

Лук'яшина-Кисель Мотрона Платонівна, 1924 р. н., с. Гнатівка Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживала у с. Об'єднане Понорницького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, вчитель. Заарештована 19.12.1952 р. За вироком ВТ військ МВД по Чернігівській обл. від 03.04.1953 р. за ст.ст. 20-54-1 «а» КК УРСР засуджена до позбавлення волі у ВТГ на 25 років. За ухвалою ВК ВС СРСР від 21.04.1954 р. згідно з Указом Президії ВР СРСР від 27.03.1953 р. «Про амністію» судимість знято. Реабілітована 05.12.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15844-п).

Лундберг Герман Олександрович, 1906 р. н., м. Санкт-Петербург, РФ, росіянин. Проживав у м. Чернігів, не працював. Заарештований 16.01.1929 р. За постановою Колегії ОГПУ від 08.07.1929 р. за ст.ст. 54-4, 54-10 КК УСРР передбачена ВМП. Реабілітований 19.10.1990 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4665).

Лундберг Федір Олексійович, 1907 р. н., м. Лібава (нині м. Ліепая), Латвія, росіянин, освіта середня. Проживав у с. Хоробичі Городнянського р-ну, рахівник. Заарештований 24.01.1929 р. За постановою Колегії ОГПУ від 08.07.1929 р. за ст.ст. 54-4, 54-8, 54-10 КК УСРР передбачена ВМП. Реабілітований 19.10.1990 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4665).

Лунсв Іван Федорович, 1895 р. н., с. Пальчики Бахмацького р-ну, освіта середня. Проживав у с. Тиниця Бахмацького р-ну, вчитель. Заарештований за проведення контрреволюційної

діяльності. Рішення по справі відсутнє. Заарештований 27.07.1920 р. 17.08.1920 р. звільнений на підписку про невіїзд. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 19.09.1920 р. за проведення контрреволюційної діяльності засуджений до позбавлення волі на 5 років умовно. Заарештований 29.12.1921 р. За постановою від 08.02.1922 р. направлений на примусове лікування. Заарештований 30.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.11.1937 р. за проведення різкої націоналістичної агітації застосована ВМП. Розстріляний 20.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.12.1998 р., 17.03.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1143, 6706, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8226).

Лунєв Степан Іванович, 1896 р. н., с. Орловка Льговського р-ну Курської обл., РФ, росіянин, освіта середня. Проживав у м. Прилуки, чорноробочий. Заарештований 18.12.1937 р. За постановою «двійки» від 10.01.1938 р. за проведення шпигунської діяльності застосована ВМП. Розстріляний 20.01.1938 р. Реабілітований 27.03.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4925).

Лунєва Олена Григорівна, 1901 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українка, освіта середня. Проживала у м. Бахмач, вчитель. Заарештована 27.12.1921 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації. 29.12.1921 р. звільнена на підписку про невіїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітована 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6709).

Луца Іван Степанович, 1904 р. н., с. Охрімівчів Корюківського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Високе Корюківського р-ну, робітник. Заарештований 01.03.1939 р. За вироком судової колегії Чернігівського облсуду від 17.06.1939 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 29.06.1939 р. вирок

скасовано, справу припинено. За постановою прокурора Чернігівської області від 15.05.1941 р. справу припинено. Реабілітований 28.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 310).

Луца Михайло Макарович, 1870 р. н., с. Охрімівчів Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Охрімівчів, одноосібник. Заарештований 23.10.1932 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 10.02.1933 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9877).

Лупандин Василь Прохорович, 1920 р. н., с. Новопокровка Крутинського р-ну Омської обл., РФ, росіянин, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 37 штрафної роти 1259 сп 381 сд, мл. сержант. Заарештований 13.03.1943 р. За вироком ВТ 381 сд від 26.03.1943 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР засуджений до ВМП. За ухвалою ВТ Калінінського фронту від 12.04.1943 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 13.12.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17244-п).

Лупандин Дмитро Осипович, 1906 р. н., с. Нижня Терновка Ізобільно-Тищенського р-ну Орджонікідзевського краю (нині Труновського р-ну Ставропольського краю), РФ, росіянин, малописьменний. Проживав за місцем дислокації 1059 сп 297 сд, червоноармієць. Заарештований 17.06.1942 р. За вироком ВТ 21 А від 10.07.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 09.07.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5345-п).

Лупеко Лаврентій Денисович, 1900 р. н., с. Камінь Грем'яцького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 666 сп 153 сд, червоноармієць. Заарештований 23.12.1941 р. За вироком ВТ Томського гарнізону від 22.06.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 23.09.1991 р. (ГДА СБ України,

м. Чернігів. – Спр. 15327-п).

Лупеко [Лупека] Михайло Якович, 1890 р. н., с. Камінь Грем'яцького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Червона Діброва Грем'яцького р-ну (нині с. Діброва Новгород-Сіверського р-ну), колгоспник. Заарештований 17.03.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 17.02.1939 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 30.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15518-п).

Лупина Ілля Потапович, 1890 р. н., с. Морівськ Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Морівськ, одноосібник. Заарештований 03.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2811).

Лулич Михайло Данилович, 1895 р. н., с. Лукашівка (приєднано до м. Бобровиця) Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бобровиця Бобровицького р-ну, мільціонер. Заарештований 18.04.1920 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами. За постановою особливою відділу ВЧК при реввійськраді 12 А від 26.06.1920 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5058).

Лулич Петро Павлович, 1911 р. н., м. Бобровиця Бобровицького р-ну, українець. Проживав у м. Бобровиця, сторож. Заарештований 31.10.1943 р. За вироком ВТ Південно-Західної залізниці від 20.01.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Звільнений 28.09.1953 р. Реабілітований 20.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15493-п).

Лушій Григорій Архипович, 1913 р. н., с. Вовчок Олишівського (нині Козелецького)

р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Морівськ Козелецького р-ну, чорноробочий. Заарештований 03.10.1936 р. За вироком судової колегії Чернігівського облсуду від 17.07.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 09.09.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 674-п).

Лушій Петро Іванович, 1911 р. н., с. Рогощі Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Рогощі, одноосібник. Заарештований 28.12.1934 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 19.05.1935 р. звільнений з-під варти. 29.05.1935 р. справу припинено. Реабілітований 30.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9446-п).

Лушка Федір Сидорович, 1889 р. н., с. Атюша Батуринського (нині Коропського) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Атюша, одноосібник. Заарештований 04.10.1929 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 10.12.1929 р. звільнений на підписку про невізід. 30.12.1931 р. справу припинено. Реабілітований 14.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2952).

Луст Андрій Юхимович, 1885 р. н., м. Конотоп Сумської обл., українець, письменний. Проживав у м. Конотоп, службовець. Заарештований 18.08.1920 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 06.04.1921 р. за службу в денікінській армії засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 30.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1042).

Луста Андрій Андрійович, 1878 р. н., с. Петрівка Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, росіянин, малописьменний. Проживав у с. Петрівка, одноосібник. Заарештований 15.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 28.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 7 років. Реабілітований 14.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8185).

Луста Михайло Павлович, 1886 р. н., с. Петрівка Новобасанського (нині Бобровицького)

р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Петрівка. Заарештований 12.11.1926 р. за ст. 67 КК УСРР. 02.08.1927 р. справу припинено. Реабілітований 31.10.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4612).

Лут Павло Антонович, 1883 р. н., с. Липове Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Липове, одноосібник. Заарештований 29.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.11.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 16.11.1989 р. (ГДА СБ України, м. Суми. – Спр. 481-п).

Лутава Михайло Миколайович, 1909 р. н., с. Старий Биків Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 4 мсп оперативних військ НКВД, червоноармієць. Заарештований 05.08.1941 р. За вироком ВТ 23 ммехд оперативних військ НКВД від 07.08.1941 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 2 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 13.08.1941 р. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6437).

Лутченко Григорій Євменович, 1903 р. н., с. Лукашівка Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Лукашівка, селянин. Заарештований 21.09.1928 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 01.10.1928 р. справу припинено. Реабілітований 30.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.5, спр. 380).

Лутченко Йосип Євменович, 1904 р. н., с. Лукашівка Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Лукашівка, селянин. Заарештований 21.09.1928 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 01.10.1928 р. справу припинено. Реабілітований 30.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.5, спр. 380).

Лутченко Костянтин Іванович, 1900 р. н., с. Карпоки Козелецького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Карпоки. Заарештований 08.07.1939 р. За вироком Чернігівського облсуду

від 19.09.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 23.10.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 717-п).

Лутченко Петро Євтихійович, 1889 р. н., с. Лукашівка Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Лукашівка, одноосібник. Заарештований 04.08.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6534).

Луфт Георгій Пилипович, 1891 р. н., с. Городок Дмитрівського р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Городок, колгоспник. Заарештований 22.10.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 27.06.1937 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Загинув 30.04.1941 р. у Північно-східному ВТТ. Реабілітований 27.02.1967 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10543-п).

Луфт Кіндрат Георгійович, 1916 р. н., с. Городок Дмитрівського р-ну, німець, письменний. Проживав у с. Городок, комбайнер. Заарештований 22.11.1937 р. За постановою «двійки» від 17.12.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційного фашистського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 29.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 19.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10058).

Луцай Василь Степанович, 1883 р. н., с. Петруші Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Петруші, одноосібник. Заарештований 15.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст.ст. 7-54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5168).

Луцай Ілля Якимович, 1904 р. н., с. Петруші Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Петруші, одноосібник. Заарештований 03.04.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.04.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – заготівельник. Заарештований 15.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за ст. 54-10 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 17.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 07.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5260, 8159).

Луцай Михайло Лаврентійович, 1899 р. н., с. Петрушин Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Петрушин, колгоспник. Заарештований 11.09.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 02.02.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 02.09.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15785-п).

Луцай Яким Степанович, 1877 р. н., с. Петруші Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Петруші, одноосібник. Заарештований 15.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст.ст. 7-54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5168).

Луцев Іван Якович, 1896 р. н., с. Савинка Палласовського р-ну Волгоградської обл., РФ, українець. Проживав у м. Ніжин, службовець. Заарештований 15.09.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 22.12.1937 р. за ст.ст. 20-54-8, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Загинув 27.12.1939 р. За постановою пленуму ВС СРСР від 17.04.1941 р. вирок скасовано, справу направлено на новий розгляд. 16.11.1944 р. справу припинено в зв'язку зі смертю обвинуваченого. 21.06.1956 р. справу припинено. Реабілітований 13.08.1997 р. (ГДА

СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4642-п).

Луценко Антон Іванович, 1919 р. н., с. Попівка Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 99 прикордонного загону військ НКВД, червоноармієць. Заарештований 27.07.1942 р. За вироком ВТ військ НКВД у м. Ленінград від 21.08.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 24.12.1984 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10925-п).

Луценко Афанасій Ілліч, 1894 р. н., с. Кирилівка Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кирилівка, пастух. Заарештований 11.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 28.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10909).

Луценко Віталій Іванович, 1914 р. н., с. Бербениці Лохвицького р-ну Полтавської обл., українець, освіта середня. Проживав у с. Деппівка Дмитрівського р-ну (нині Конотопського р-ну Сумської обл.), рахівник. Заарештований 18.09.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 26.12.1936 р. за ст. 54-12 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 1 рік. Реабілітований 08.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14668-п).

Луценко Григорій Васильович, 1885 р. н., с. Кирилівка Корюківського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Кирилівка, вчитель. Заарештований 22.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 02.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 07.12.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3199).

Луценко Григорій Григорович, 1888 р. н., с. Прохори Комарівського (нині Борзнянського)

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Прохори, без певних занять. Заарештований 28.02.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Ніжин від 07.03.1939 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі з суворою ізоляцією на 2 роки. Реабілітований 14.07.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 207-п).

Луценко Данило Прокопович, 1880 р. н., смт Олишівка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Олишівка, одноосібник. Заарештований 12.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований 11.03.1938 р. за ст. 54-11 КК УРСР. 25.04.1938 р. справу припинено. Реабілітований 28.04.1989 р., 27.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5225, 1058).

Луценко Денис Давидович, 1882 р. н., с. Жовтнєве (нині с. Рождественське) Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жовтнєве (нині с. Рождественське), не працював. Заарештований 18.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації застосована ВМП. Розстріляний 30.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10965).

Луценко Іван Ілліч, 1897 р. н., с. Забарівка Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Забарівка, безробітний. Заарештований 28.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9990).

Луценко Іван Мануїлович, 1897 р. н., с. Дашенки Варвинського р-ну, українець. Проживав у с. Дашенки, одноосібник. Заарешто-

ваний 22.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив заходів партії, застосована ВМП. Розстріляний 11.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9169).

Луценко Іван Петрович, 1900 р. н., смт Дігтярі Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Дігтярі, дезінфектор. Заарештований 16.10.1943 р. За постановою від 01.03.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР направлений до спецтабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 31.10.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4438).

Луценко Микола Михайлович, 1920 р. н., с. Филімонівка Врадіївського р-ну Миколаївської обл., українець, освіта середня. Кандидат в члени ВКП(б). Проживав у с. Городище Менського р-ну, технік-будівельник. Заарештований 20.10.1943 р. За постановою від 01.10.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР направлений до спецтабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 14.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4039).

Луценко Олександр Микитович, 1901 р. н., с. Купчичі Менського (нині Сосницького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шабалинів Коропського р-ну, одноосібник. Заарештований 08.12.1932 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 19.06.1933 р. справу припинено. На час другого арешту – мешканець с. Купчичі. Заарештований 21.05.1951 р. За вироком ВТ КВО від 29.09.1951 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 25 років. За постановою пленуму ВС СРСР від 25.02.1955 р. термін покарання знижено до 5 років позбавлення волі. Відбував покарання в Озерному ВТТ, звільнений 17.04.1955 р. Реабілітований 25.02.1998 р., 20.06.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9881-п, 14496-п).

Луценко Олексій Дмитрович, 1901 р. н., с. Сильченкове (нині с. Стара Талалаївка) Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сильченкове (нині с. Стара

Талалаївка), одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 7 років. Реабілітований 28.02.1992 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Луценко Олімп Іванович, 1878 р. н., смт Парафіївка Ічнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Парафіївка, колгоспник. Заарештований 29.11.1932 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 08.12.1932 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Заарештований 25.03.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 28.02.1939 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 6 років. Реабілітований 24.05.1997 р., 04.11.1993 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2353, ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16203-п).

Луценко Панас Лукич, 1891 р. н., с. Грициївка Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Грициївка, одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 05.10.1991 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Луценко Степан Кирилович, 1854 р. н., смт Парафіївка Ічнянського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у смт Парафіївка, селянин. Заарештований 14.07.1920 р. за підозрою у контрреволюційній діяльності. 05.09.1920 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 01.10.1920 р. справу закрито. Реабілітований 29.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 682).

Луцик Василь Степанович, 1894 р. н., с. Голінка Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав

у с. Голінка, одноосібник. Заарештований 16.10.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 17.11.1930 р. справу припинено. Заарештований 27.03.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 12.05.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. На час третього арешту – колгоспник. Заарештований 09.10.1937 р. За постановою «двійки» від 27.10.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УРСР від 28.11.1937 р. ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 15.09.1997 р., 27.06.1989 р., 08.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4401, 7699, 8978).

Луцик Михайло Семенович, 1890 р. н., с. Локнисте Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Локнисте, без певних занять. Заарештований 23.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 15.10.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10373).

Луцик Павло Гаврилович, 1904 р. н., с. Локнисте Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, робітник артілі. Заарештований 24.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської есерівської організації застосована ВМП. Розстріляний 15.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 10.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4197).

Луцик Павло Семенович, 1900 р. н., с. Локнисте Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Локнисте, одноосібник. Заарештований 01.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 16.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

роки. Заарештований 23.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації передбачена ВМП. Реабілітований 29.06.1989 р., 03.11.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6921, 5523).

Луцик Петро Іванович, 1904 р. н., с. Локнисте Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Локнисте, головний бухгалтер. Заарештований 07.10.1943 р. За постановою від 14.04.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР направлений до спецтабору № 258 м. Харків для подальшої фільтрації. Реабілітований 18.12.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9250-п).

Луцик Петро Семенович, 1887 р. н., с. Локнисте Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Локнисте, колгоспник. Заарештований 23.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підриг колгоспного будівництва, застосована ВМП. Розстріляний 10.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11086).

Луцик Савелій Остапович, 1866 р. н., с. Хаїха Ічнянського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Хаїха, одноосібник. Заарештований 13.07.1929 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР. 09.08.1929 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9157).

Луцик Федір Авксентійович, 1905 р. н., с. Локнисте Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Локнисте, колгоспник. Заарештований 30.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської есерівської організації застосована ВМП. Розстріляний 23.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.03.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3313-3314).

Луцька Тетяна Якимівна, 1922 р. н., смт Ріпки Ріпкинського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Броди Бродівського р-ну Львівської обл., домогосподарка. Заарештована 03.01.1948 р. За вироком Чернігівського облсуду від 14.05.1948 р. за ст. 54-3 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 25 років. Реабілітована 30.11.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16023-п).

Луцький Шик Натанович, 1905 р. н., с. Меджибіж Летицівського р-ну Хмельницької обл., єврей, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, електромонтер. Заарештований 24.03.1938 р. За вироком 435 ВТ КОВО від 16.11.1938 р. за ст.ст. 54-9, 54-11 КК УРСР виправданий. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1413, 1413-а, 1413-б, 1413-в).

Лучка Михайло Кузьмич, 1889 р. н., с. Талалаївка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Талалаївка, одноосібник. Заарештований 09.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 27.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 27.06.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7811).

Лучко Ілля Васильович, 1898 р. н., с. Талалаївка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Талалаївка, колгоспник. Заарештований 05.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Амурському ВТТ, м. Ворошилов, РФ. Реабілітований 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11419).

Лушник Віктор Федорович, 1912 р. н., м. Ніжин, українець, освіта вища. Проживав у м. Ніжин, технік. Заарештований 28.07.1948 р. За вироком Чернігівського облсуду від 13.09.1948 р. за ст.ст. 54-3, 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 25 років.

Реабілітований 15.03.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16091-п).

Лушников Микола Олексійович, 1916 р. н., м. Тюмень, РФ, росіянин, освіта середня. Проживав у м. Ніжин, студент педінституту. Заарештований 14.02.1935 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 27.07.1935 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 20.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14969-п).

Лушпа Михайло Гордійович, 1897 р. н., м. Новоград-Волинський Житомирської обл., українець, освіта вища. Проживав у с. Ковчин Куликівського р-ну, директор школи. Заарештований 06.03.1945 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР. 11.04.1945 р. справу припинено в зв'язку зі смертю обвинуваченого. Загинув під час етапування 31.03.1945 р. Реабілітований 26.04.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 592).

Лущик Глафіра Степанівна, 1906 р. н., Віленська губ., Польща, росіянка, малописьменна. Проживала у м. Чернігів, домогосподарка. Заарештована 29.10.1937 р. за підозрою у шпигунстві. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. віддана під гласний нагляд міліції по місцю проживання на 3 роки. Реабілітована 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10528).

Лущик Дмитро Григорович, 1896 р. н., с. Іценків Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Прилуки, вчитель. Заарештований 02.04.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 20.09.1929 р. за ст.ст. 54-2, 54-10, 54-13 КК УСРР застосована ВМП. Розстріляний 04.10.1929 р. у м. Прилуки. Реабілітований 24.06.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12098).

Лущик Микола Йосипович, 1897 р. н., с. Міцкевичі Сморгонського р-ну Гродненської обл., Білорусь, білорус, освіта початкова.

Проживав у м. Чернігів, статистик. Заарештований 25.08.1937 р. За постановою «двійки» від 27.11.1937 р. за проведення шпигунської діяльності застосована ВМП. Розстріляний 03.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.02.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3294).

Львов Гнат Махтейович, 1904 р. н., с. Іваниця Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Іваниця, одноосібник. Заарештований 10.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 31.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7021).

Львов Микола Павлович, 1893 р. н., м. Вязьма Смоленської обл., РФ, росіянин, освіта середня. Проживав у с. Кіпті Козелецького р-ну, вчитель. Заарештований 19.12.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 26.01.1938 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1672).

Львов Петро Махтейович, 1907 р. н., с. Іваниця Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Іваниця, одноосібник. Заарештований 07.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7143).

Лю Жу Зін, 1907 р. н., провінція Шаньдунь, Китай, китаєць, малописьменний. Проживав у м. Щорс Щорського р-ну (нині м. Сновськ, Сновського р-ну), заготівельник утильсировини. Заарештований 18.08.1938 р. за ст. 54-6 КК УРСР. 19.03.1939 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 349).

Лю Мін Сюй, 1902 р. н., провінція Шаньдунь, Китай, китаєць, неписьменний. Проживав у м. Ічня

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Ічнянського р-ну, заготівельник утильсировини. Заарештований 18.04.1938 р. за ст. 54-6 КК УРСР. 02.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 19.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1288).

Лю Сюе Шань, 1899 р. н., провінція Шаньдунь, Китай, китаєць, малописьменний. Проживав у м. Корюківка Корюківського р-ну, заготівельник. Заарештований 17.08.1938 р. за ст. 54-6 КК УРСР. 02.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 19.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1285).

Лю Фу Шань, 1905 р. н., провінція Шаньдунь, Китай, китаєць, неписьменний. Проживав у м. Ічня Ічнянського р-ну, заготівельник. Заарештований 29.08.1938 р. за ст. 54-6 КК УРСР. 07.02.1939 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 345).

Любарський Антон Васильович, 1856 р. н., Томашівський повіт Люблінської губ. (нині Люблінського воєводства), українець, освіта духовна. Проживав у м. Прилуки, священник. Заарештований 28.01.1930 р. за ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УСРР. 22.04.1930 р. звільнений на підписку про невиїзд. 22.07.1930 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5821).

Любас Микита Сидорович, 1904 р. н., с. Ільмівка Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ільмівка, колгоспник. Заарештований 05.11.1937 р. За вироком Чернігівського облсуду від 09.04.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 16.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14718-п).

Любенко Дмитро Потапович, 1898 р. н., с. Святеньке (нині с. Мирне) Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Бобруйки Козелецького р-ну, чоботар. Заарештований 17.06.1948 р. За вироком ВТ військ

НКВД по Чернігівській обл. від 31.08.1948 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 25 років. Відбував покарання в Ухто-Іжемському ВТТ, м. Ухта, Комі АРСР. Реабілітований 17.12.1954 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16123-п).

Любенко Захарій Юхимович, 1888 [1891] р. н., с. Риків Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Риків, одноосібник. Заарештований 28.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 10.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 09.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 26.07.1989 р., 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6079, 11608).

Любенко Іван Іванович, 1881 р. н., с. Ключів Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Брусилів Чернігівського р-ну, священник. Заарештований 26.11.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 17.12.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 13.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2919).

Любенко Микола Філофейович, 1923 р. н., с. Риків Козелецького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у смт Козелець Козелецького р-ну, слюсар. Заарештований 27.10.1962 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 29.12.1962 р. за ст. 62 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 2 роки. Реабілітований 06.04.1965 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10319-п).

Любенко Михайло Семенович, 1898 р. н., с. Гориця Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Гориця, одноосібник. Заарештований 18.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 17.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР

ув'язнений до концтабору на 3 роки. Заарештований 23.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 19.06.1989 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7521, 9917).

Любенко Никон Михайлович, 1894 р. н., с. Риків Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Риків, одноосібник. Заарештований 05.05.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 19.06.1931 р. справу припинено. Реабілітований 27.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10042-п).

Любенко Олексій Степанович, 1886 р. н., с. Риків Козелецького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Риків, одноосібник. Заарештований 17.05.1930 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 09.07.1930 р. за ст. 54-8 КК УСРР виправданий. Реабілітований 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.7, спр. 73).

Любенко Омелян Данилович, 1904 р. н., с. Риків Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 69 озсапр, червоноармієць. Заарештований 02.07.1942 р. За вироком ВТ 10 зсбр Південно-Західного фронту від 17.07.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 26.03.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16381-п).

Любенко Петро Іванович, 1910 р. н., с. Риків Козелецького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Риків, одноосібник. Заарештований 28.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 10.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 10.07.1931 р. звільнений достроково. Реабілітований 26.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6079).

Любенко Терентій Васильович, 1887 р. н., с. Локнисте Березнянського (нині Менського)

р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Локнисте, колгоспник. Заарештований 30.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської есерівської націоналістичної контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 23.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.03.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3313-3314).

Любенко Федір Григорович, 1889 р. н., с. Гориця Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, сторож. Заарештований 29.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.10.1937 р. за розповсюдження провокаційних чуток ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8636).

Люберацький Йосип Іванович, 1883 р. н., м. Київ, поляк, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, машиніст. Заарештований 23.08.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 10.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації позбавлений волі на 10 років. Загинув 25.03.1942 р. у Локчимському ВТТ. Реабілітований 23.05.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3181).

Любимов Рафаїл Володимирович, 1903 р. н., м. Артемівськ Донецької обл., єврей, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, начальник обласного управління місцевої промисловості. Заарештований 25.02.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 13.05.1938 р. за проведення контрреволюційної троцькистської діяльності ув'язнений до ВТТ на 5 років. За вироком ВК ВС СРСР від 29.09.1938 р. за ст.ст. 54-7, 54-8, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 29.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 06.05.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3345).

Любич Митрофан Мойсейович, 1902 р. н.,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

с. Шептаки Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шептаки, колгоспник. Заарештований 28.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 24.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 04.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9548).

Любка Давид Архипович, 1876 р. н., с. Черняхівка Ніжинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Черняхівка, одноосібник. Заарештований 30.01.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.02.1930 р. за ст.ст. 54-5, 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 11.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5448).

Люблінський Абрам Меср-Якірович, 1893 р. н., с. Бреч Корюківського р-ну. Проживав у м. Харків, пенсіонер. Заарештований 14.09.1920 р. як соціально-небезпечний елемент. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 25.03.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 2790).

Любович Олександр Павлович, 1901 р. н., с. Крапінь Ріпкинського р-ну, українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Борзна Борзнянського р-ну, вчитель. Заарештований 28.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР передбачена ВМП. Реабілітований 14.12.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4895-4900).

Любченко Іван Тимофійович, 1906 р. н., м. Чернігів, українець, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, юристконсульт. Заарештований 19.04.1935 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 10.10.1935 р. за ст. 54-11 КК УСРР позбавлений волі на 3 роки. Відбував покарання в Ухто-Печорському ВТТ. Реабілітований 26.07.1989 р. (Держархів

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3186).

Любченко Лука Андрійович, 1901 р. н., с. Антоновичі Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, вантажник. Заарештований 27.07.1937 р. За вироком лінійного суду Південно-Західної залізниці від 19.09.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Звільнений 27.07.1942 р. Реабілітований 24.07.1963 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 8673-п).

Любченко Федір Терентійович, 1898 р. н., с. Іванківці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Іванківці, секретар сільської ради. Заарештований за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 15.03.1930 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4649).

Любченкова Олена Тихонівна, 1894 р. н., м. Куп'янськ Харківської обл., українка, освіта середня. Проживала у м. Ніжин, домогосподарка. Заарештована 03.03.1935 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 23.09.1935 р. за ст.ст. 54-4, 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджена до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітована 13.11.1992 р. (ГДА СБ України, м. Суми. – Спр. 13368-п).

Людвік Олексій Васильович, с. Лісківка Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лісківка, одноосібник. Заарештований 25.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 16.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки умовно. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7408).

Людкевич Іван Степанович, 1883 р. н., с. Максимівка Ічнянського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у с. Максимівка, одноосібник. Заарештований 11.07.1929 р. За постановою Колегії ОГПУ від 24.10.1929 р. за ст.ст. 54-2, 54-10, 54-13 КК УСРР застосована ВМП. Розстріляний

14.11.1929 р. у м. Ніжин. Реабілітований 29.09.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11843).

Людкевич Йосип Степанович, 1890 [1891] р. н., с. Максимівка Ічнянського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у с. Максимівка. Заарештований 11.07.1929 р. За постановою Колегії ОГПУ від 24.10.1929 р. за ст.ст. 54-2, 54-3, 54-10 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 14.11.1929 р. у м. Ніжин. Реабілітований 29.09.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11843).

Льолька Григорій Іванович, 1911 р. н., с. Чудівка Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Чудівка, без певних занять. Заарештований 31.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 17.04.1933 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9765-п).

Льолька Степан Павлович, 1891 р. н., х. Стара Тернавщина Яблунівського р-ну (приєднаний до с. Рудівка Прилуцького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Рудівка Прилуцького р-ну, без певних занять. Заарештований 12.04.1944 р. За вироком ВТ КВО від 25.06.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 19.08.1969 р. за ст. 54-3 з санкції ст. 54-2 КК УРСР міру покарання знижено до 5 років позбавлення волі. Реабілітований 16.11.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16743-п).

Льолько Петро Миколайович, 1878 р. н., х. Стара Тернавщина Яблунівського р-ну (приєднаний до с. Рудівка Прилуцького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у х. Стара Тернавщина (приєднаний до с. Рудівка), одноосібник. Заарештований 03.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.04.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 25.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10096).

Люткевич Іван Григорович, 1894 р. н., с. Максимівка Ічнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Максимівка, одноосібник. Заарештований 26.01.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 27.02.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР передбачена ВМП. Реабілітований 24.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10108).

Люткевич Петро Климович, 1906 р. н., с. Петрівка Бахмацького (нині Борзнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Петрівка, колгоспник. Заарештований 20.07.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 13.10.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Відбував покарання в Усть-Вимському ВТТ. Реабілітований 26.06.1965 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10347-п).

Люфт Християн Георгійович, 1894 р. н., с. Городок Дмитрівського р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Красні Піски Похвистневського р-ну Самарської обл., РФ, різноробочий. Заарештований 30.01.1946 р. За вироком судової колегії у спеціальні справи Куйбишевського облсуду від 27.02.1946 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 18.05.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15761-п).

Люшенко Микола Никифорович, 1923 р. н., с. Забілоччя Радомишльського р-ну Житомирської обл., українець. Проживав за місцем служби, червоноармієць. Заарештований 22.06.1945 р. За вироком ВТ Чернігівського гарнізону від 08.03.1946 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 19.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15714-п).

Льяданський Фелікс Вікентійович, 1881 р. н., Віленська губ., неписьменний. Проживав у м. Сновськ Сновського р-ну, сторож. Заарештований за ст. 58-10 КК РСФРР. 02.07.1931 р. звільнений на підписку про невиїзд.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 08.08.1931 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5690).

Лявинецький Володимир Вікторович, 1924 р. н., м. Сочі, РФ, росіянин, освіта середня. Без постійного місця проживання. Заарештований 14.10.1943 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР. 01.01.1944 р. справу припинено. Реабілітований 21.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2208).

Лядовський Євген Олексійович, гміна Опатовець Казімерського повіту Свентокшиського воєводства, Польща, українець, освіта початкова. Проживав у м. Воронеж, РФ, заступник головного бухгалтера. Заарештований 28.05.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 11.10.1939 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Відбував покарання у Івдельському ВТТ, звільнений у 07.06.1944 р. На час другого арешту – начальник відділення головної бухгалтерії Івдельського ВТТ. Заарештований 05.05.1949 р. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 30.07.1949 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УРСР висланий на поселення до Красноярського краю. Звільнений у 22.06.1954 р. Реабілітований 23.08.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3563-3564).

Лякава Олександр Альфонсович, 1875 р. н., м. Севастополь, українець, освіта вища. Проживав у м. Прилуки, музикант. Заарештований 03.09.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 29.01.1930 р. за ст. 58-10 КК РСФРР позбавлений волі на 3 роки. Реабілітований 03.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3783).

Лялев Олександр Петрович, 1927 р. н., м. Сновськ Сновського р-ну, білорус, освіта початкова. Проживав у м. Щорс (нині м. Сновськ) токар. Заарештований 24.10.1945 р. За вироком ВТ Білоруської залізниці від 03.12.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років.

Реабілітований 08.12.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16239-п).

Лялько Михайло Карпович, 1898 р. н., с. Підлужжя Берестейського р-ну Берестейської обл., Білорусь, білорус, малописьменний. Проживав у с. Крути Ніжинського р-ну, вантажник. Заарештований 08.05.1931 р. за ст. 58-10 КК РСФРР. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 08.07.1931 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8081).

Лямпрехт Готліб Августович, 1899 р. н., Польща, німець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, робітник. Заарештований 20.06.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 15.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 24.01.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3945).

Лян Де Чен, 1906 р. н., провінція Шаньдунь, Китай, китаєць, неписьменний. Проживав у м. Біробіджан, Єврейська автономія Хабаровського краю, РФ, вантажник. Заарештований 25.02.1938 р. за ст. 54-6 КК УРСР. 01.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 19.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1283).

Лянскоранський [Лянскоронський] Олександр Іванович, 1908 р. н., м. Ічня Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Член ВЛКСМ. Проживав за місцем дислокації 9 зп, червоноармієць. Заарештований 17.12.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.09.1931 р. за ст. 58-2 КК РСФРР як покарання зараховано термін попереднього ув'язнення, з-під варті звільнений. Реабілітований 26.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5806).

Лянскоронський Родіон Іванович, 1872 р. н., с. Нові Млини Борзнянського р-ну, малописьменний. Проживав у с. Нові

Млини, рибалка. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 17.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4737).

Ляско Софія Йосипівна, 1912 р. н., м. Бердичів Житомирської обл., полька, освіта початкова. Проживала у м. Чернігів, домогосподарка. Заарештована 12.10.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 12.02.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР вислана до Кустанайської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 28.01.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11986).

Лясковець Сергій Йосипович, 1898 р. н., м. Домбровиця (нині м. Дубровиця) Дубровицького р-ну Рівненської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Корюківка Корюківського р-ну, робітник лісгоспу. Заарештований 31.05.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за проведення шпигунської діяльності застосована ВМП. Розстріляний 22.09.1938 р. Реабілітований 28.04.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4058).

Лясота Карл Степанович, 1911 р. н., с. Березянка Ружинського р-ну Київської (нині Житомирської) обл., українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, помічник начальника Чернігівського облземууправління. Заарештований 05.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за участь у діяльності антирадянської організації застосована ВМП. Розстріляний 21.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.06.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4083).

Лятошко Микола Данилович, 1909 р. н., с. Убіжичі Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 38 опз 10 А, червоноармієць. Заарештований 08.03.1942 р. За вироком ВТ 10 А від 30.03.1942 р. за ст. 58-10

ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 25.06.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17516-п).

Ляус Сигізмунд Гнатович, 1888 р. н., Литва, литовець, освіта середня. Проживав у м. Бобровиця Бобровицького р-ну, головний бухгалтер Бобровицького цукрозаводу. Заарештований 10.08.1937 р. За постановою «двійки» від 08.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 14.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.09.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11862).

Лях Андрій Никифорович, 1890 р. н., смт Березна Менського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у с. Стольне Березнянського (нині Менського) р-ну, вчитель. Заарештований 11.05.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 20.05.1939 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1405).

Лях Антон Михайлович, 1907 р. н., с. Тертишники Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Тертишники, робітник. Заарештований 08.10.1943 р. За постановою від 20.02.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР направлений до спецтабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 20.09.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4436).

Лях Антон Федорович, 1895 р. н., с. Хрипівка Городнянського р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Городня Городнянського р-ну, бухгалтер. Заарештований 26.11.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 19.06.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 3 роки. За постановою судової «трійки» ВУЧК від 26.01.1934 р. висланий до Північного краю на 3 роки. Звільнений 11.02.1934 р. Реабілітований 17.06.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3973-3985).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Лях Василь Пилипович, 1884 р. н., с. Мартинівка Ічнянського р-ну, освіта початкова. Проживав у с. Мартинівка, одноосібник. Заарештований 27.01.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.05.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Відбував покарання у Вищерському ВТТ. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6323).

Лях Григорій Мойсейович, 1899 р. н., с. Блестова Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Блестова, чоботар. Заарештований 21.03.1939 р. За вироком судової колегії Чернігівського облсуду від 03.06.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 6 років. Звільнений з Карлагу 21.03.1945 р. Реабілітований 09.10.1964 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10243-п).

Лях Данило Борисович, 1899 р. н., с. Карпівка Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Карпівка, колгоспник. Заарештований 12.11.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УСРР. 28.02.1944 р. справу припинено. Заарештований 06.02.1946 р. За вироком ВТ військ МВД по Чернігівській обл. від 27.06.1946 р. за ст. 54-1 «а» КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 16.09.1997 р., 10.01.1947 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5739-п, 17930-п).

Лях Іларіон Васильович, 1885 р. н., с. Тупичів Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Тупичів, колгоспник. Заарештований 26.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.04.1933 р. справу припинено. Реабілітований 30.03.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6922).

Лях Ілля Григорович, 1921 р. н., с. Блестова Менського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 830 ап, червоноармієць. Заарештований 31.10.1941 р. За вироком ВТ 305 сд від 13.11.1941 р. за ст. 58-10 ч.

2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 31.10.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3646-п).

Лях Корній Мартинович, 1878 р. н., с. Свидовець Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Свидовець, одноосібник. Заарештований 30.01.1930 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 14.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11496).

Лях Макар Петрович, 1905 р. н., с. Ваганичі Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ваганичі, колгоспник. Заарештований 16.03.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. 28.08.1938 р. справу припинено. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2502).

Лях Матвій Якимович, 1856 р. н., м. Носівка Носівського р-ну. Проживав у м. Носівка, селянин. Заарештований 06.12.1918 р. за участь у діяльності Союзу хліборобів-власників. 20.06.1919 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 266).

Лях Меєр Файвилович, 1899 р. н., м. Ніжин, єврей, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, завідувач столової. Заарештований 22.06.1938 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР. 23.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 23.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2662).

Лях Микита Ничипорович, 1890 р. н., с. Блестова Менського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Блестова, одноосібник. Заарештований 02.02.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 19.09.1932 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6457).

Лях Олексій Омелянович, 1906 р. н., с. Карпівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Карпівка, одноосібник. Заарештований 18.09.1936 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою від 05.01.1937 р. направлений на примусове лікування. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 02.11.1937 р. справу закрито. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 73-п).

Лях Пилип Миколайович, 1886 р. н., с. Салтикова Дівиця Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Салтикова Дівиця, колгоспник. Заарештований 30.04.1938 р. За вироком судової колегії Чернігівського облсуду від 28.02.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 22.04.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 208-п).

Лях Степан Федорович, 1880 р. н., с. Блистова Менського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Блистова, одноосібник. Заарештований 12.09.1931 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР. 23.09.1932 р. справу припинено. Заарештований 08.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Загинув у Північно-Східному ВТТ 01.07.1943 р. Реабілітований 29.06.1998 р., 13.03.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7020, 1565).

Лях Федот Кирилович, 1911 р. н., с. Мартинівка Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Мартинівка, одноосібник. Заарештований 12.05.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.10.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 08.04.1950 р. судимість знято. Реабілітований 14.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6661).

Лях Феодосій Данилович, 1913 р. н.,

с. Сорокошичі Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 92 прикордонного полку військ НКВД, червоноармієць. Заарештований 23.04.1942 р. За вироком ВТ військ НКВД по охороні тилу від 30.04.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. Реабілітований 28.05.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17444-п).

Ляхович Михайло Йосипович, 1873 р. н., м. Санкт-Петербург, РФ, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Чернігів, діловод. Заарештований 17.12.1919 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами. Рішення по справі відсутнє. Помер 14.02.1920 р. у Чернігівській в'язниці. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 507).

Ляхович Ядвіга Людвігівна, 1890 р. н., с. Рубіно Віленської губ., Литва. Проживала у м. Чернігів, домогосподарка. Заарештована 17.12.1919 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 11.05.1920 р. за шпигунство застосована ВМП. Розстріляна 15.05.1920 р. у м. Чернігів. Реабілітована 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 507).

Ляховський Федір Іванович, 1896 р. н., с. Хрищенівичі Свіслоцького р-ну Гродненської обл., Білорусь, поляк, освіта вища. Член ВКП(б). Проживав у м. Ніжин, директор Ніжинської школи механізації сільського господарства. Заарештований 13.08.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 20.11.1937 р. за ст.ст. 54-7, 54-8, 54-11 КК УСРР засуджений до ВМП. Розстріляний 21.11.1937 р. у м. Київ. Реабілітований 25.01.1958 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4375-п).

Ляш Дмитро Фирсович, 1902 р. н., с. Вовчок Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Пилиповичі Оржицького р-ну Полтавської обл., священник. Заарештований 16.02.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 10.05.1929 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. За

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.04.1932 р. висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 12.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3807).

Ляшенко Василь Миколайович, 1890 р. н., с. Степові Хутори Носівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Степові Хутори, одноосібник. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 18.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5998).

Ляшенко Григорій Миколайович, 1889 р. н., с. Коломійцівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Коломійцівка, одноосібник. Заарештований 10.06.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 16.08.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. За постановою «трійки» при ПП ОГПУ Північного краю від 17.07.1932 р. після відбуття терміну покарання висланий на спецпоселення до Північного краю. Реабілітований 03.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3618).

Ляшенко Григорій Ничипорович, 1890 р. н., с. Степові Хутори Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Степові Хутори, одноосібник. Заарештований 04.03.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 05.07.1929 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 23.10.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3759).

Ляшенко Іван Васильович, 1860 р. н., с. Гасичівка Городнянського р-ну. Проживав у с. Гасичівка, селянин. Заарештований 12.01.1919 р. за службу в гетьманських військах. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 29.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 105).

Ляшенко Іван Семенович, 1898 р. н., с. Кругле Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, комірник. Заарештований 17.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 08.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11322).

Ляшенко Іван Степанович, 1887 р. н., м. Носівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Носівка, одноосібник. Заарештований 21.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 13.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 29.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8212).

Ляшенко Карп Гордійович, 1894 р. н., с. Кропивне Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, службовець. Заарештований 28.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.10.1938 р. за шпигунство позбавлений волі на 8 років. За постановою від 23.07.1939 р. звільнений. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6489).

Ляшенко Марія Павлівна, 1909 р. н., смт Макошине Менського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у смт Макошине, колгоспниця. 04.06.1944 р. взята на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 15.02.1946 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 14.02.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12286).

Ляшенко Павло Семенович, 1886 [1888] р. н., с. Журавка Варвинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Журавка, одноосібник. Заарештований 17.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ

УСРР від 22.02.1931 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – мешканець м. Прилуки, тесля. Заарештований 10.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 27.04.1989 р., 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8320, 10575).

Ляшенко Трохим Михайлович, 1896 р. н., смт Ладан Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Ладан, голова колгоспу. Заарештований 19.03.1945 р. За вироком ВТ Чернігівського гарнізону від 11.11.1946 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР виправданій. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 468-п).

Ляшенко Федір Антонович, 1894 р. н., м. Носівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Носівка, одноосібник. Заарештований 12.06.1931 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 12.10.1931 р. за ст. 54-4 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11204).

Ляшенко Федір Максимович, 1889 р. н., с. Коломійцівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Коломійцівка, одноосібник. Заарештований 20.06.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 16.08.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 03.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3756).

Ляшенко Федір Опанасович, 1895 р. н., с. В'язове Конотопського р-ну Сумської обл., українець, малописьменний. Проживав у с. В'язове, одноосібник. Заарештований 12.01.1919 р. за співробітництво з гайдамаками. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 04.09.1919 р. справу припинено. Реабілітований 31.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 214).

Ляшенко Федір Сергійович, 1892 р. н., с. Кропивне Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кропивне, сторож. Заарештований 18.01.1944 р. За вироком ВТ Південно-Західної залізниці від 25.02.1944 р. за ст. 54-3 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. Реабілітований 27.04.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16484-п).

Ляшенко Яків Антонович, 1889 р. н., м. Носівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Носівка, одноосібник. Заарештований 28.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.04.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8871).

Ляшко Микита Тарасович, 1891 р. н., с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця) Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця), колгоспник. Заарештований 19.06.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 16.07.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі з суворого ізоляцією на 3 роки. Реабілітований 05.08.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 711-п).

Ляшко Пилип Тарасович, 1886 р. н., с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця) Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця), одноосібник. Заарештований 27.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 31.03.1938 р. за участь у діяльності антирадянського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 07.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 18.02.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5077).

Ляшко Сергій Гаврилович, с. Озеряни Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Озеряни, одноосібник. Заарештований 03.01.1933 р. За постановою особливої

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

наради при Колегії ГПУ УСРР від 05.02.1933 р. за ст. 54-7 КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7522).

Ляшко Трохим Вакулович, 1890 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бахмач, робітник залізниці. Заарештований 29.12.1921 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації. 01.03.1922 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6706).

Ляшко Яків Логвинович, 1880 р. н., с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця) Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця), одноосібник. Заарештований 28.10.1929 р. за ст.ст. 58-10, 58-11 КК РСФРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.12.1929 р. звільнений. Заарештований 12.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 27.02.1930 р. за проведення антирадянської агітації висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 25.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10142).

Ляшко Яків Логвинович, 1875 р. н., с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця) Носівського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця), одноосібник. Заарештований 22.06.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 16.08.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 02.09.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3490-п).

Ляшок Василь Федорович, 1884 р. н., с. Будище Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Будище, колгоспник. Заарештований 17.01.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 07.04.1933 р. справу припинено. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2365).

Ляшок Костянтин Семенович, 1902 р. н., с. Стахорщина Новгород-Сіверського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стахорщина, колгоспник. Заарештований 10.10.1943 р. За постановою від 02.09.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР направлений до спецтабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 20.09.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4452).

Ляшок Олексій Якович, 1909 р. н., с. Будище Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Будище, одноосібник. Заарештований 06.02.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 02.04.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9095).

Ляшок Павло Іванович, 1909 р. н., с. Будище Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Грибова Рудня Ріпкинського р-ну, обхідник колії. Заарештований 29.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 15.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.10.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4822).

Ляшок Степан Васильович, 1908 р. н., с. Будище Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Будище, одноосібник. Заарештований 15.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР передбачена ВМП. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9063).

Лящев Степан Нілович, 1895 р. н., смт Козелець Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Козелець, муляр. Заарештований 08.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській

обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 23.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 02.04.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3324).

Лященко Василь Дмитрович, 1900 р. н., с. Хотівля Городнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Хотівля, одноосібник. Заарештований 23.12.1932 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 16.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 487).

Лященко Григорій Миколайович, 1889 р. н., с. Коломійцівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Коломійцівка, одноосібник. Заарештований 10.06.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 16.08.1929 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. За постановою «трійки» при ПП ОГПУ Північного краю від 17.07.1932 р. висланий на спецпоселення. Реабілітований 03.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3618).

Лященко Іван Сидорович, 1860 р. н., с. Шаповалівка Борзнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Шаповалівка, одноосібник. Заарештований 12.01.1922 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації. 01.03.1922 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6706).

Лященко Катерина Калениківна, 1896 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українка, освіта середня. Проживала у м. Бахмач, вчитель. Заарештована 15.12.1932 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. Реабілітована 24.04.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2255).

Лященко Микола Іванович, 1894 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта

початкова. Проживав у м. Бахмач, рахівник. Заарештований 11.05.1920 р. За постановою особливого відділу ВЧК при реввійськраді 12 А від 14.06.1920 р. справу припинено. На час другого арешту – мешканець м. Чернігів, начальник фінансового сектору Чернігівського цукрового заводу. Заарештований 12.02.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 11.10.1939 р. за участь у діяльності антирадянської організації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 30.03.1998 р., 20.10.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11916, 2836-2837).

Лященко Михайло Миколайович, 1907 р. н., с. Коломійцівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Коломійцівка, одноосібник. Заарештований 13.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.02.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 29.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8200).

Лященко Олександра Степанівна, 1898 р. н., с. Бахмач Бахмацького р-ну, українка. Проживала у с. Бахмач, колгоспниця. 25.04.1938 р. взята на підписку про невиїзд як член сім'ї зрадника Батьківщини. 14.07.1938 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 175).

Лященко Олексій Якович, 1916 р. н., с. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Бахмач, безробітний. Заарештований 26.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 25.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8983).

Лященко Онисій Трифонович, 1885 р. н., с. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Бахмач, колгоспник. Заарештований 13.12.1937 р. за ст.ст. 54-6, 54-10 КК УСРР. 22.01.1938 р. справу припинено. Реабілітований 22.01.1997 р. (Держархів Чернігів-

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

ської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1079).

Лященко Сергій Прокопович, 1898 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бахмач, голова колгоспу. Заарештований 28.10.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 19.01.1938 р. за ст.ст. 54-7, 20-54-8, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 12 років. Відбував покарання у Дніпропетровській тюрмі. За постановою пленуму ВС СРСР від 30.12.1939 р. вирок скасовано, справу направлено на новий розгляд. 15.05.1940 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2765).

Лященко Феодосій Іванович, 1897 р. н., х. Субото-Кочманівщина (нині с. Часниківка) Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у х. Субото-Кочманівщина (нині с. Часниківка), одноосібник. Заарештований 01.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 24.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 19.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6060).

Лященко Феофан Каленикович, 1884 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, освіта вища. Проживав у м. Бахмач, агроном. Заарештований 11.05.1920 р. 14.06.1920 р. з-під варти звільнений. Реабілітований 30.03.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11916).

Лященко Яким Трохимович, 1878 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, неписьменний. Проживав у м. Бахмач, покрівельник. Заарештований 11.01.1922 р. за участь у діяльності антирадянської організації. 01.03.1922 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6706).

Лященко Яків Васильович, 1882 р. н., с. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Бахмач, одноосібник. Заарештований 27.01.1930 р. За постановою

особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6028).

Лящук Ілля Сергійович, 1897 р. н., Польща, білорус, освіта середня. Проживав у смт Куликівка Куликівського р-ну, ревізор. Заарештований 19.12.1937 р. за ст.ст. 54-6, 54-10 ч. 1 КК УРСР. 11.04.1938 р. справу припинено. Реабілітований 24.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2369).

Лящук [Лещук] Севастьян Лукич, 1893 р. н., Польща, поляк, освіта початкова. Проживав у с. Велика Загорівка Борзнянського р-ну, заготівельник. Заарештований 24.12.1937 р. За постановою «двійки» від 02.02.1938 р. за проведення контрреволюційної діяльності застосована ВМП. Розстріляний 26.02.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 09.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9683).

М

Магальяс Михайло Мойсейович, 1908 р. н., с. Рудівка Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Прилуки, працював поденно. Заарештований 15.12.1932 р. За вироком нарсуду Прилуцького р-ну від 06.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 29.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14855-п).

Магдик Григорій Родіонович, 1881 р. н., с. Ярославка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ярославка, одноосібник. Заарештований 04.06.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 02.08.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 14.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3641).

Магдик Олексій Олексійович, 1912 р. н., с. Ярославка Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Макіївка Донецької обл., робітник. Заарештований 15.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 18.04.1931 р. висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 14.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5968).

Магдик Олексій Федорович, 1877 р. н., с. Ярославка Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Ярославка, одноосібник. Заарештований 28.04.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 12.05.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5203).

Магель-Олійник Володимир Мойсейович, 1890 р. н., м. Дубно Волинської губ. (нині Рівненської обл.), чех, освіта початкова. Проживав у м. Бобровиця Бобровицького р-ну, машиніст. Заарештований 30.09.1937 р. За постановою «двійки» від 25.12.1937 р. за шпигунство ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10061).

Маглич Роман Савич, 1897 р. н., смт Макошине Менського р-ну, українець, освіта вища. Член ВКП(б) з 1919 р. Проживав у м. Владивосток Приморського краю, РФ, капітан 1-го рангу, старший уповноважений постійної комісії державної прийомки військових кораблів. Заарештований 06.05.1950 р. За вироком ВТ в.ч. 31127 від 27.10.1950 р. за ст. 58-10 ч. 1 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Позбавлений звання «капітан 1-го рангу» та військових нагород. За постановою пленуму ВС СРСР від 09.04.1954 р. справу припинено. Звільнений з-під варті 20.05.1954 р. Реабілітований 18.12.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 7471-п).

Магура Антон Савелійович, 1880 р. н., с. Євмінка Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Євмінка, церковний староста. Заарештований 29.08.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 18.01.1931 р. за ст.ст. 54-8, 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 05.10.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 16.02.1937 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 11.08.1989 р., 30.09.1992 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9498, ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2045-п).

Маєвський Олександр Олександрович, 1898 р. н., єврей. Проживав у м. Чернігів, візник. Заарештований 07.04.1919 р. за службу у варті при гетьмані. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 13.06.1919 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 481).

Маєвський Станіслав Якович, 1891 р. н., м. Ново-Олександрія (нині м. Пулави) Люблінської губ., Польща, поляк, малописьменний. Проживав у м. Ніжин, вантажник. Заарештований 11.02.1936 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 07.03.1936 р. як соціально-небезпечний елемент висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9753).

Маєвський Федір Семенович, 1902 р. н., с. Буда-Вороб'ївська Грем'яцького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Буда-Вороб'ївська, колгоспник. Заарештований 02.06.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 19.02.1939 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 28.11.1964 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10268-п).

Маср Ансифар Семенович, 1902 р. н., освіта початкова. Проживав у м. Семенівка Новозибковського повіту (нині Семенівського р-ну), прикажчик. Заарештований у жовтні 1919 р.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

04.02.1920 р. звільнений на підписку про невіїзд. За постановою від 15.02.1920 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації справу передано Гомельському губревтрибуналу. Остаточне рішення відсутнє. Реабілітований 29.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5071).

Масрчук [Майорчук] Петро Никифорович, 1895 р. н., с. Юшків Ріг Таращанського р-ну Київської обл., українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 215 зсп 61 А, червоноармієць. Заарештований 25.05.1943 р. За вироком ВТ 61 А від 06.06.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 10.08.1955 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16864-п).

Мажай Андрій Олександрович, 1881 р. н., с. Талалаївка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Талалаївка, одноосібник. Заарештований 09.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 27.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 27.06.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7811).

Мажуга Анатолій Вікторович, 1921 р. н., с. Петруші Ріпкинського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Петруші. Заарештований 20.05.1945 р. За вироком спеціального суду Закарпатської України від 29.08.1945 р. згідно декрету № 22 НРЗУ від 18.12.1944 р. засуджений до ВМП. Розстріляний 13.09.1945 р. у м. Ужгород. Реабілітований 27.02.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16858-п).

Мажуга Антон Артемович, 1877 р. н., с. Красківське Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Красківське, колгоспник. Заарештований 09.03.1938 р. за ст. 54-10 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 420).

Мажуга Василь Пимонович, 1914 р. н., с. Дігтярівка Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 463 сп, червоноармієць. Заарештований 29.04.1943 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР. 04.08.1943 р. справу припинено. Реабілітований 27.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10097-п).

Мажуга Василь Якович, 1913 р. н., смт Ріпки Ріпкинського р-ну, українець, освіта середня. Член ЛКСМУ. Проживав у м. Чернігів, начальник 2 будмайданчику 132 військової будівельної ділянки. Заарештований 24.03.1937 р. За вироком ВТ КВО від 18.09.1937 р. за ст.ст. 54-2, 54-9, 54-11 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 18.04.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4378-п).

Мажуга Гаврило Маркович, 1908 р. н., с. Петруші Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Петруші, колгоспник. Заарештований 08.12.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 02.02.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 02.09.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15785-п).

Мажуга Дмитро Михайлович, 1903 р. н., с. Хильчачі Новгород-Сіверського (нині Середино-Будського) р-ну Сумської обл., українець, одноосібник. Заарештований 01.06.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 04.08.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1335).

Мажуга Іван Самійлович, 1882 р. н., с. Голубівка Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Голубівка, одноосібник. Заарештований 26.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 20.01.1933 р. справу припинено. Реабілітований 29.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2250).

Мажуга Макар Павлович, 1892 р. н., с. Петрушин Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Петрушин, колгоспник.

Заарештований 10.12.1940 р. За вироком судової колегії Чернігівського облсуду від 14.01.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 08.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14675-п).

Мажуга Михайло Іванович, 1905 р. н., с. Голубівка Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Голубівка, голова колгоспу. Заарештований 25.09.1946 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 05.11.1947 р. за ст. 54-10 ч. 1 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 30.06.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16124-п).

Мажуга Михайло Федорович, 1906 р. н., с. Голубівка Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав за місцем дислокації 1 бат 1273 сп, червоноармієць. Заарештований 18.04.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР. За ухвалою ВТ 387 сд від 06.05.1942 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4063).

Мажуга Пантелій Степанович, 1892 р. н., с. Вихвостів Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вихвостів, одноосібник. Заарештований 28.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 20.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 09.01.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4275).

Мажуга Петро Григорович, 1886 р. н., с. Петруші Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Петруші, одноосібник. Заарештований 15.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5168).

Мажуга Семен Іванович, 1896 р. н., с. Убіжичі Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Голубичі Ріпкинського р-ну, сторож. Заарештований 30.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 05.05.1938 р. за участь у діяльності антирадянської націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 20.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.06.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3516).

Мазай Микола Никифорович, 1913 р. н., с. Миколаївка Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації окремого лижного батальйону 75 сд, червоноармієць. Заарештований 21.08.1940 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 13.09.1940 р. за здачу у полон ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 13.02.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3359).

Мазалов Максим Григорович, 1889 р. н., с. Грязне Тимського (нині Советського) р-ну Курської обл., РФ, росіянин, освіта середня. Проживав у м. Ніжин, бухгалтер. Заарештований 17.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 28.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 07.03.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4010).

Мазепа Андрій Михайлович, 1910 р. н., с. Голінка Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 92 окремої гв. рзв 64 гв. сд, червоноармієць. Заарештований 24.07.1943 р. За вироком ВТ 30 гв. ск від 10.09.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 12.10.1964 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10241-п).

Мазепа Іван Григорович, 1908 р. н., с. Обухове Талалаївського р-ну, українець,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

освіта початкова. Проживав у с. Обухове, одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 05.10.1991 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Мазепа Юхим Іванович, 1902 р. н., с. Жовтнєве (нині с. Рождественське) Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Карильське Коропського р-ну, колгоспник. Заарештований 01.04.1938 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 27.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 04.01.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7722).

Мазило Олексій Єлисейович, 1893 р. н., с. Олексинці Срібнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Олексинці, одноосібник. Заарештований 06.07.1930 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 11.12.1991 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Мазило Степан Семенович, 1897 р. н., с. Олексинці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Олексинці, колгоспник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 3 роки. Заарештований 18.09.1937 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.11.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 11.11.1991 р., 16.08.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132, Держархів

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9898).

Мазко Дмитро Михайлович, 1899 р. н., с. Кукшин Ніжинського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Кукшин, колгоспник. Заарештований 09.03.1938 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 21.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 14.01.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4596).

Мазко Микола Захарович, с. Кукшин Ніжинського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Кукшин, колгоспник. Заарештований 04.04.1938 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 21.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.11.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4596).

Мазко Михайло Артемович, 1892 р. н., с. Кукшин Ніжинського р-ну, українець. Проживав у с. Кукшин, одноосібник. Заарештований 18.12.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.02.1930 р. як антирадянський елемент висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10396).

Мазко Олександр Григорович, 1892 р. н., с. Кукшин Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кукшин, колгоспник. Заарештований 24.09.1937 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 7 років. Реабілітований 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9414).

Мазко Федір Артемович, 1886 р. н., с. Кукшин Ніжинського р-ну, українець, малопописменний.

Проживав у с. Кукшин, одноосібник. Заарештований 25.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 10.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 8 років. Реабілітований 13.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6822).

Мазний Панас Григорович, 1909 р. н., с. Велика Загорівка Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Загорівка. агент-заготівельник сільськогосподарських продуктів. Заарештований 27.01.1944 р. За постановою від 26.09.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР направлений до спецтабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6154).

Мазун Василь Іванович, 1887 р. н., с. Шилівичі Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шилівичі, одноосібник. Заарештований 17.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 11.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5438).

Мазун Гаврило Антонович, 1873 р. н., с. Ярошівка Бахмацького р-ну (нині с. Українське Талалаївського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у х. Лендин (нині с. Вольниця) Борзнянського р-ну, одноосібник. Заарештований 30.09.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 04.11.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 04.01.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3865).

Мазун Іван Миколайович, 1897 р. н., с. Шилівичі Ічнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Шилівичі, одноосібник. Заарештований 25.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 13.07.1989 р. (Держархів

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5862).

Мазун Олександр Петрович, 1893 р. н., с. Талалаївка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Борзна Борзнянського р-ну, рахівник. Заарештований 30.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської націоналістичної повстанської організації передбачена ВМП. Помер у тюремній лікарні 13.05.1938 р. Реабілітований 23.02.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8757).

Мазун Павло Павлович, 1892 р. н., с. Шилівичі Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шилівичі, одноосібник. Заарештований 17.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 11.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5438).

Мазун Петро Іванович, 1890 р. н., с. Шилівичі Ічнянського р-ну, українець. Проживав у с. Шилівичі, одноосібник. Заарештований 04.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7022).

Мазун Яків Гаврилович, 1904 р. н., с. Мала Загорівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Мала Загорівка, одноосібник. Заарештований 22.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 24.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10143).

Мазур Василь Гнатович, 1889 р. н., с. Піски Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Піски, одноосібник. Заарештований

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

03.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7510).

Мазур Григорій Кузьмич, 1924 р. н., с. Берестовець Ніжинського (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації, мл. сержант, командир відділення взводу охорони 309 військового складу 2 ПА. Заарештований 15.12.1947 р. За вироком ВТ 2 ПА від 22.03.1948 р. за ст. 58-1 «а» КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 07.02.1963 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 8682-п).

Мазур Григорій Петрович, 1890 р. н., с. Юрківці Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Юрківці, робітник артілі. Заарештований 01.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.02.1933 р. за проведення антирадянської агітації висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 15.11.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.3, спр. 942).

Мазур Григорій Прокопович, 1882 р. н., с. Берестовець Ніжинського (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Берестовець, колгоспник. Заарештований 19.12.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 17.03.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР застосована ВМП. Розстріляний 27.03.1933 р. у м. Ніжин. Реабілітований 03.03.1966 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8251-8254).

Мазур Іван Іванович, 1890 р. н., с. Лісові Хутори (приєднано до м. Носівка) Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лісові Хутори (приєднано до м. Носівка), колгоспник. Заарештований 30.09.1935 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. 26.01.1936 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 23.01.1998 р.

(Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6223).

Мазур Іван Петрович, 1892 р. н., с. Юрківці Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Юрківці, одноосібник. Заарештований 01.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 17.02.1933 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої проти заходів радянської влади, позбавлений права проживання в 12 населених пунктах на 3 роки. Реабілітований 30.11.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.3, спр. 770).

Мазур Іван Тимофійович, 1911 р. н., с. Нехайки Драбівського р-ну Черкаської обл., українець, освіта початкова. Проживав у с. Нехайки, учень. Заарештований 13.01.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.03.1930 р. справу припинено. Реабілітований 28.05.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5172).

Мазур Костянтин Степанович, 1898 р. н., с. Медисівка Теофіпольського р-ну Вінницької (нині Житомирської) обл., українець, освіта середня. Проживав у с. Орликівка Семенівського р-ну, вчитель. Заарештований 17.12.1937 р. За постановою «двійки» від 03.02.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 20.02.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 04.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9559).

Мазур Петро Захарович, 1893 р. н., с. Берестовець Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Ніжин, робітник. Заарештований 12.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10695).

Мазур Петро Юхимович, 1886 р. н., с. Лісові Хутори (приєднано до м. Носівка) Носівського

р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лісові Хутори (приєднано до м. Носівка), колгоспник. Заарештований 19.10.1935 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. 26.01.1936 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6223).

Мазур Сергій Олексійович, 1904 р. н., м. Носівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Носівка, одноосібник. Заарештований 10.10.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 23.11.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 03.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3611).

Мазур Федір Федотович, 1911 р. н., с. Берестовець Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець. Проживав за місцем дислокації, червоноармієць господарської роти Чорноморського флоту. Заарештований 29.06.1942 р. За постановою особливої наради відділу НКВД Чорноморського флоту від 29.06.1942 р. за намір зрадити Батьківщині застосована ВМП. Розстріляний 30.06.1942 р. у м. Севастополь. Реабілітований 28.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12419).

Мазур Яким Опанасович, 1869 р. н., с. Берестовець Борзнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Берестовець, одноосібник. Заарештований 22.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 11.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 18.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6002).

Мазуренко Данило Дмитрович, 1912 р. н., с. Галаганівщина Яблунівського р-ну (нині с. Канівщина Прилуцького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 844 сп 267 сд, червоноармієць. Заарештований 16.11.1941 р. За вироком ВТ 52 А від 16.12.1941 р. за

ст. 58-1 «г» КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 28.09.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17194-п).

Мазурик Наталія Казимирівна, 1887 р. н., Варшавська губ., Польща, полька, освіта початкова. Проживала у м. Бахмач Бахмацького р-ну, без певних занять. Заарештована 17.11.1937 р. За постановою «двійки» від 15.12.1937 р. за ст.ст. 54-6 ч. 1, 54-10 ч. 1 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляна 08.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітована 19.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10057).

Мазурова Пелагея Миколаївна, 1903 р. н., с. Берестовець Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українка, освіта середня. Проживала у с. Оленівка Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, вчитель. Заарештована 16.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 18.01.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнена до концтабору на 3 роки. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 19.11.1931 р. звільнена достроково. Реабілітована 31.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5734).

Мазченко Кузьма Іванович, 1875 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у смт Короп Коропського р-ну, священник. Заарештований 11.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 29.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1547).

Мазяр Олександр Васильович, 1894 р. н., с. Грабовець Ярославського повіту Підкарпатського воєводства, Польща, українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Бахмач Бахмацького р-ну, завідувач пункту заготзерно. Заарештований 30.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за участь у діяльності української військової організації застосована ВМП. Розстріляний 25.10.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 17.03.1989 р.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

(Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8227).

Майборода Василь Іванович, 1893 р. н., с. Великі Осняки Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Великі Осняки, колгоспник. Заарештований 11.12.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 02.04.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9062).

Майборода Гаврило Євтихійович, 1894 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, колгоспник. Заарештований 13.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 07.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 07.06.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3441).

Майборода Григорій Васильович, 1877 р. н., м. Ніжин, українець, малописьменний. Проживав у с. Вересоч Куликівського р-ну, без певних занять. Заарештований 30.07.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 10.11.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. За ухвалою ВС УРСР від 10.12.1938 р. вирок скасовано. Помер у Чернігівській лікарні 31.03.1939 р. 01.04.1939 р. справу припинено. Реабілітований 29.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 94).

Майборода Іван Савич, 1868 р. н., с. Андріївка Козлянського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Андріївка, одноосібник. Заарештований 26.01.1931 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 30.03.1931 р. за ст. 54-8 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10999).

Майборода Іван Хомич, 1909 р. н., с. Андріївка Козлянського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Андріївка, одноосібник. Заарештований 26.01.1931 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 20.03.1931 р. за ст. 54-8 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10999).

Майборода Кузьма Хомич, 1906 р. н., с. Андріївка Козлянського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Андріївка, одноосібник. Заарештований 06.01.1929 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 27.05.1929 р. за ст.ст. 21 «ж», 34 ч. 2 КК УСРР висланий за межі Чернігівської, Конотопської, Глухівської, Ніжинської округ на 5 років. Реабілітований 30.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 168).

Майборода Павло Михайлович, 1913 р. н., с. Морівськ Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем служби, червоноармієць мостовідновлювального потягу ПЗФ. Заарештований 03.10.1941 р. За вироком ВТ Воронежського гарнізону від 06.11.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР застосована ВМП. Розстріляний 17.11.1941 р. у м. Новосибірськ. Реабілітований 06.08.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15781-п).

Майбук Микола Іванович, 1899 р. н., м. Рясна Кам'янецького р-ну Гродненської губ. (нині Берестейської обл.), Білорусь, поляк, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, робітник. Заарештований 26.08.1937 р. За постановою «двійки» від 04.11.1937 р. за ст. 54-6 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 14.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 12.06.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4171).

Майбук Ольга Тимофіївна, 1902 р. н., м. Чернігів, українка, освіта початкова. Проживала у м. Чернігів, домогосподарка. Заарештована 29.10.1937 р. як соціально-небезпечний елемент.

24.03.1938 р. справу припинено. Реабілітована 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 38).

Майдан Прокопій Омелянович, 1890 р. н., с. Заудайка Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Заудайка, одноосібник. Заарештований 28.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 13.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 17.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 15.10.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 14.12.1988 р., 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8179, 10372).

Майданський Моїсей Нояхович, 1899 р. н., м. Полонне Кам'янець-Подільської (нині Хмельницької) обл., єврей, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, викладач Чернігівського педагогічного інституту. Заарештований 21.06.1951 р. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 17.11.1951 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. За постановою центральної комісії з перегляду справ осіб, які засуджені за контрреволюційні злочини, від 09.05.1955 р. справу припинено. Реабілітований 25.02.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7701-7702).

Майданчин Микола Йосипович, 1891 р. н., м. Золочів Золочівського р-ну Львівської обл., українець, малописьменний. Проживав у м. Бобровиця Бобровицького р-ну, столяр. Заарештований 09.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 28.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.02.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4050).

Майко Олександр Якович, 1898 р. н., с. Щаснівка Бобровицького р-ну, українець,

освіта початкова. Проживав у с. Щаснівка, одноосібник. Заарештований 08.03.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 12.07.1929 р. за ст.ст. 58-10, 59-3 КК РСФРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 13.04.1932 р. після відбуття терміну покарання дозволено вільне проживання на території СРСР. Реабілітований 09.09.1967 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7987).

Майко Семен Степанович, 1856 р. н., с. Шняківка Ніжинського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Шняківка, одноосібник. Заарештований 20.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.03.1930 р. справу припинено. Реабілітований 25.08.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11430).

Майко Федот Якович, 1887 р. н., с. Шняківка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шняківка, одноосібник. Заарештований 20.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11430).

Майко Яків Євдокимович, 1860 р. н., с. Шняківка Ніжинського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Шняківка, одноосібник. Заарештований 20.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.03.1930 р. справу припинено. Реабілітований 25.08.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11430).

Маймула Єлисей Ісакович, 1895 р. н., с. Сергіївка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сергіївка, колгоспник. Заарештований 23.04.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 14.07.1936 р. справу припинено. Реабілітований 19.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1215).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Майсак Йосип Савелійович, 1906 р. н., с. Нова Басань Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Нова Басань, колгоспник. Заарештований 29.04.1939 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 11.06.1940 р. за участь у діяльності антирадянської організації ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 08.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8768).

Майсерик Степан Павлович, 1910 р. н., с. Селянська Слобода Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, водій. Заарештований 16.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 14.06.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3452).

Майсіянш Федір Климентійович, 1924 р. н., с. Рогізки Сновського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 2 гв. сб 3 гв. сбр, червоноармієць. Заарештований 02.12.1946 р. За вироком ВТ 13 гв. ск від 25.12.1946 р. за ст. 58-10 ч. 1 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 7 років, позбавлений нагород. Реабілітований 26.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17941-п).

Майстренко Василь Фадейович, 1877 р. н., м. Ічня Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ічня, одноосібник. Заарештований 03.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9443).

Майстренко Іван Сергійович, 1885 р. н., м. Ічня Ічнянського р-ну, українець, освіта спеціальна. Проживав у х. Жадківка (приєднано до м. Ічня) Ічнянського р-ну, лісний технік. Заарештований 17.07.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УРСР.

09.10.1939 р. справу припинено. Реабілітований 14.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2879).

Майстренко Семен Фадейович, 1880 [1879] р. н., м. Ічня Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ічня, одноосібник. Заарештований 25.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 11.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 02.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 21.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 20.07.1989 р., 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5991, 11614).

Майстренко Яків Іванович, 1901 р. н., смт Мала Дівиця Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Мала Дівиця, дворник. Заарештований 11.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрих колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10636).

Майхер Степан Іванович, 1896 р. н., с. Гвоздьзянка Стрижівського повіту Підкарпатського воєводства, Австрія (нині Польща), поляк, освіта початкова. Проживав у м. Корюківка Корюківського р-ну, садівник. Заарештований 02.12.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 26.12.1937 р. за проведення контрреволюційної агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10063).

Макаревич Георгій [Єгор] Васильович, 1888 р. н., Брянська обл., РФ, росіянин, освіта початкова. Проживав у с. Нові Боровичі Щорського (нині Сновського), р-ну, тесля. Заарештований 29.04.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД

по Чернігівській обл. від 14.08.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної диверсійно-терористичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 23.08.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9049-9057).

Макаревський Іван Григорович, 1900 р. н., с. Данівка Козелецького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Данівка, вчитель. Заарештований 11.12.1920 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 08.02.1921 р. за службу в денікінській армії виправданий, направлений у розпорядження повітового військкомату для відправки на фронт. Реабілітований 25.03.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 2825).

Макаренко Аврам Якович, 1886 р. н., с. Рудьківка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рудьківка, одноосібник. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 23.04.1929 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР позбавлений права проживання в Москві, Ленінграді, Ростові-на-Дону, означених губерніях і округах та Україні на 3 роки. Реабілітований 28.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3417).

Макаренко Анастасія Іванівна, 1906 р. н., с. Хмільниця Чернігівського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Хмільниця, домогосподарка. Заарештована 17.02.1931 р. За постановою від 15.06.1931 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР включена в загальну операцію по вилученню куркулів. Реабілітована 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 410).

Макаренко Архип Євдокимович, 1873 р. н., с. Нехайки Драбівського р-ну Черкаської обл., українець, неписьменний. Проживав у с. Нехайки, одноосібник. Заарештований 18.01.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.03.1930 р. справу припинено. Реабілітований 28.05.1998 р. (Держархів Чернігівської області,

ф. Р-8840, оп.3, спр. 5172).

Макаренко Володимир Йосипович, 1902 р. н., с. Грициївка Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Грициївка, колгоспник. Заарештований 05.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 10.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9138).

Макаренко Григорій Андрійович, 1882 р. н., с. Макаренкове Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Макаренкове, одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 06.10.1930 р. у м. Харків. Реабілітований 27.02.1992 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Макаренко Данило Пилипович, 1897 р. н., с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця) Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Червоні Партизани, (нині с. Володькова Дівиця), голова споживтовариства. Заарештований 04.07.1938 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР. 29.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1462).

Макаренко Євгенія Пилипівна, 1892 р. н., с. Хмільниця Чернігівського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Хмільниця, домогосподарка. Заарештована 17.02.1931 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 15.06.1931 р. справу припинено. Реабілітована 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 410).

Макаренко Євдокія Іванівна, 1892 р. н., с. Хмільниця Чернігівського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Хмільниця, домогосподарка. Заарештована 17.02.1931 р. За

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

постановою від 15.06.1931 р. включена в загальну операцію по вилученню куркулів. Реабілітована 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 410).

Макаренко Євlampія Іонівна [Іванівна], 1900 р. н., с. Хмільниця Чернігівського р-ну, українка, малописьменна. Проживала у с. Хмільниця, домогосподарка. Заарештована 08.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнена до ВТТ на 8 років. Відбувала покарання в Онезькому ВТТ. Реабілітована 20.08.1966 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7958).

Макаренко Захарій Іванович, 1878 р. н., с. Рудьківка Бобровицького р-ну, українець, письменник. Проживав у с. Рудьківка, одноосібник. Заарештований 27.12.1928 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 23.04.1929 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3417).

Макаренко Захарій Михайлович, 1874 р. н., м. Носівка Носівського р-ну, освіта початкова. Проживав у с. Лісові Хутори (приєднано до м. Носівка) Носівського р-ну, одноосібник. Заарештований 11.03.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 07.06.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Казахстану на 3 роки. Відбував покарання у м. Павлодар. Реабілітований 14.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3637).

Макаренко Іван Демидович, 1908 р. н., с. Рудьківка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рудьківка, колгоспник. Заарештований 13.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 12.06.1965 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7889).

Макаренко Іван Микитович, 1896 р. н., с. Матвіївка Сосницького р-ну, українець, освіта вища. Проживав за місцем роботи, старший лікар Сталінградської авіашколи пілотів. Заарештований 28.05.1943 р. За вироком ВТ Челябінського гарнізону від 10.10.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 27.03.1958 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6555-п).

Макаренко Іван Остапович, 1911 р. н., х. Бендерівка Менського р-ну (нині с. Полісся Сосницького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у х. Бендерівка (нині с. Полісся), одноосібник. Заарештований 13.05.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 01.08.1932 р. справу припинено. Реабілітований 29.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 244).

Макаренко Іван Петрович, 1867 р. н., смт Березна Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Березна, одноосібник. Заарештований 04.01.1929 р. 13.03.1929 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 23.04.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР позбавлений волі на 6 місяців. Реабілітований 04.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3841).

Макаренко Іван Юрійович, 1905 р. н., с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця) Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця), прибиральник. Заарештований 14.05.1945 р. За вироком ВТ Південно-Західної залізниці від 26.10.1945 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 20.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14715-п).

Макаренко Іван Якович, 1865 р. н., с. Хмільниця Чернігівського р-ну, українець, малописьменник. Проживав у с. Хмільниця, одноосібник. Заарештований 17.02.1931 р. За постановою від 15.06.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР

включений в загальну операцію по вилученню куркулів. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 410).

Макаренко Кирило Мойсейович, 1893 р. н., с. Хмільниця Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Хмільниця, одноосібник. Заарештований 02.03.1931 р. За постановою від 15.06.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР включений в загальну операцію по вилученню куркулів. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 540).

Макаренко Кирило Якимович, 1901 р. н., с. Шняківка Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шняківка, одноосібник. Заарештований 24.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 02.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9190).

Макаренко Марко Трохимович, 1894 р. н., с. Курінь Бахмацького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Курінь, одноосібник. Заарештований 31.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УСРР. 15.06.1943 р. справу припинено. Реабілітований 20.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3134).

Макаренко Микола Дорофійович, 1893 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем роботи, вчитель Шрамківської трудової школи. Заарештований 15.03.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 26.08.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3492).

Макаренко Микола Іванович, 1895 р. н., смт Березна Менського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Харків. Плановик облконтори «Сортнасіяновоч». Заарештований 22.06.1938 р. за ст. 54-2 КК УСРР. 05.09.1939 р. звільнений на підписку про невиїзд. За ухвалою

ВС УСРР від 17.10.1939 р. справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 7910-п).

Макаренко Митрофан Степанович, 1883 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Семенівка, без певних занять. Заарештований 16.04.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 15.07.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. На час другого арешту – секретар артілі інвалідів. Заарештований 18.06.1937 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 26.01.1939 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р., 30.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6455, 285).

Макаренко Михайло Петрович, 1926 р. н., с. Сухиня Бобровицького р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації в.ч. 31401-В, старшина, командир гармати. Заарештований 25.09.1950 р. За вироком ВТ в.ч. 45567 від 29.01.1951 р. за ст. 58-10 ч. 1 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років, позбавлений нагород. За ухвалою ВК ВС СРСР від 15.10.1955 р. термін покарання знижено до 5 років позбавлення волі. Звільнений 05.05.1955 р. Реабілітований 03.04.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10933-п).

Макаренко Наум Іванович, 1898 р. н., с. Хмільниця Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Хмільниця, одноосібник. Заарештований 17.02.1931 р. За постановою від 15.06.1931 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР включений в загальну операцію по вилученню куркулів. На час другого арешту – мешканець м. Чернігів, тесля. Заарештований 21.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 27.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 07.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 25.03.1996 р., 08.02.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 410, 4325).

Макаренко Олексій Остапович, х. Бенде-рівка Менського р-ну (нині с. Полісся Сосницького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у х. Бендерівка (нині с. Полісся), одноосібник.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Заарештований 17.03.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 27.09.1933 р. справу припинено. Реабілітований 28.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9939-п).

Макаренко Опанас Омелянович, 1867 р. н., х. Бендерівка (нині с. Полісся) Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у х. Бендерівка (нині с. Полісся), одноосібник. Заарештований 03.05.1920 р. за проведення антирадянської агітації. 12.05.1920 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 14.12.1920 р. справу припинено. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1533).

Макаренко Павло Григорович, 1885 р. н., смт Березна Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, техробітник. Заарештований 19.05.1939 р. за ст. 54-2 КК УРСР. 05.09.1939 р. звільнений на підписку про невиїзд. За ухвалою ВС УРСР від 17.10.1939 р. справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 7910-п).

Макаренко Павло Микитович, 1882 р. н., с. Хмільниця Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Хмільниця, штукатур. Заарештований 05.01.1933 р. За постановою «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 15.05.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. На час другого арешту – мешканець м. Чернігів, чорноробочий. Заарештований 29.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 19.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 19.06.1967 р., 28.07.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8733-8747, 2097).

Макаренко Павло Олександрович, 1912 р. н., с. Хмільниця Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Хмільниця, одноосібник. Заарештований 17.02.1931 р. За постановою від 15.06.1931 р. за ст. 54-10 ч. 1

КК УСРР включений в загальну операцію по вилученню куркулів. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 410).

Макаренко Пантелеймон Львович, 1879 р. н., х. Бендерівка (нині с. Полісся) Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Сосниця Сосницького р-ну, одноосібник. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.01.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 14.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5837).

Макаренко Пантелеймон Никифорович, 1883 р. н., с. Рудьківка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рудьківка, одноосібник. Заарештований 07.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 06.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1799).

Макаренко Петро Захарович, 1904 [1907] р. н., с. Рудьківка Бобровицького р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Рудьківка, одноосібник. Заарештований 27.12.1928 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 23.04.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР позбавлений права проживання в Москві, Ленінграді, Ростові-на-Дону, означених губерніях і округах та Україні на 3 роки. На час другого арешту – помічник машиніста паровозного депо. Заарештований 15.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підриг колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у м. Комсомольськ-на-Амурі. Реабілітований 28.07.1989 р., 23.01.1965 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3417, 7850).

Макаренко Петро Ілліч, 1898 р. н., с. Болотниця Талалаївського р-ну, українець,

освіта початкова, вантажник. Заарештований 14.11.1937 р. За постановою особливої «трійки» при УНКВД по Полтавській обл. від 02.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 11.12.1937 р. Реабілітований 26.10.1960 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.2, спр. 378).

Макаренко Петро Юхимович, 1902 р. н., с. Матвівка Менського (нині Сосницького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Матвівка, одноосібник. Заарештований 03.02.1933 р. за ст. 54-9 КК УСРР. 01.10.1933 р. справу припинено. Реабілітований 27.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9940-п).

Макаренко Прокіп Семенович, 1887 р. н., с. Макаренкове Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Макаренкове, одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 06.10.1930 р. у м. Харків. Реабілітований 05.10.1991 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Макаренко Семен Пилипович, 1902 р. н., с. Хмільниця Чернігівського р-ну, українець, письменний. Проживав у м. Чернігів, бондар. Заарештований 13.06.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.10.1932 р. за проведення контрреволюційної діяльності висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 21.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6669).

Макаренко Сергій Васильович, 1902 р. н., х. Бендерівка Менського р-ну (нині с. Полісся Сосницького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у х. Бендерівка (нині с. Полісся), одноосібник. Заарештований 10.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 15.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7145).

Макаренко Тихон Кузьмич, 1893 р. н., с. Шняківка Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Шняківка, бджоляр. Заарештований 24.10.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 29.01.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до 15 років каторжних робіт. Звільнений 27.01.1956 р. За ухвалою ВТ КВО від 06.04.1956 р. попередній вирок змінено, злочин перекваліфіковано на ст. 54-3 КК УРСР, засуджений до позбавлення волі на 10 років. Звільнений в зв'язку з відбуттям покарання. Згідно наказу Президії ВР СРСР від 17.09.1955 р. «Про амністію» вважати таким, що не має судимості. Реабілітований 25.05.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15740-п).

Макаренко Тихон Федорович, 1889 р. н., с. Хмільниця Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Хмільниця, сторож. Заарештований 06.10.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 08.04.1944 р. за ст. 58-1 «а» КК РРФСР ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 23.02.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 540, 12020).

Макаренко Яків Данилович, 1893 р. н., с. Рудківка Бобровицького р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Рудківка, одноосібник. Заарештований 27.12.1928 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 23.04.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Казахстану на 3 роки. На час другого арешту – пожежний сторож. Заарештований 25.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 01.10.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.07.1989 р., 22.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3417, 7920).

Макаренко Яків Семенович, 1875 р. н., с. Макаренкове Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Макаренкове, одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За

постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 11.12.1991 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Макаренко Яків Сергійович, 1908 р. н., м. Бобровиця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бобровиця, колгоспник. Заарештований 14.07.1937 р. За вироком спецколегії Київського облсуду від 15.09.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 4 роки. Реабілітований 09.07.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14589-п).

Макарець Іван Антонович, 1878 р. н., с. Баба (нині с. Покровське) Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, рахівник. Заарештований 13.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 13.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 02.08.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3589-3594).

Макаров Іван Федорович, 1884 р. н., смт Седнів Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Седнів, торговець. Заарештований 02.11.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 21.12.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6310).

Макартецький Петро Степанович, 1892 р. н., с. Будище Козелецького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Будище, колгоспник. Заарештований 19.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 21.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 06.04.1963 р. (Держархів Чернігівської області,

ф. Р-8840, оп.3, спр. 6144).

Макатер Микита Павлович, 1901 р. н., с. Скорінець Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Скорінець, голова колгоспу. Заарештований 18.03.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 18.10.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 26.12.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17853-п).

Македон Дмитро Андрійович, 1897 р. н., с. Розсудів Любецького (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Розсудів, без певних занять. Заарештований 11.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.09.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8898).

Македон Феодосій Микитович, 1897 р. н., с. Кагарлик (нині с. Галиця) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова, колгоспник. Заарештований 26.06.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 21.01.1938 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 19.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14736-п).

Македон Юхим Романович, 1884 р. н., с. Кагарлик (нині с. Галиця) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кагарлик (нині с. Галиця), одноосібник. Заарештований 14.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 31.03.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 08.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10016).

Макей Григорій Васильович, 1881 р. н., с. Сибереж Чернігівського (нині Ріпкинського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Чернігів, візник. Заарештований 08.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській

обл. від 10.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Сибірському ВТТ. Реабілітований 12.07.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1564).

Макей Іван Іванович, 1898 р. н., с. Сибереж Чернігівського (нині Ріпкинського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Сибереж, одноосібник. Заарештований 17.02.1931 р. За постановою від 15.06.1931 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР включений в загальну операцію по вилученню куркулів. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 410).

Макей Ісаак Михайлович, 1880 р. н., с. Сибереж Чернігівського (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сибереж, одноосібник. Заарештований 24.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 21.12.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6308).

Макей Петро Федорович, 1905 р. н., с. Сибереж Чернігівського (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, міліціонер. Заарештований 22.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.11.1930 р. за ст. 54-4 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 2 роки умовно. Реабілітований 07.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8276).

Макелько Емануїл Іванович, 1896 р. н., с. Ландау Карло-Лібкнехтського р-ну Одеської (нині с. Широколанівка Веселінівського р-ну Миколаївської обл.), німець, освіта духовна. Проживав у м. Ставрополь Ставропольського краю, РФ. католицький священик. Заарештований 23.08.1935 р. за ст. 54-6 КК УСРР. 07.03.1936 р. справу припинено. Реабілітований 14.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3380).

Макєєв Анатолій Вікентійович, 1896 р. н., Віленська губ., Польща, поляк, неписьменний. Проживав у с. Гмирянка Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, колгоспник. Заарештований 04.07.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 10.12.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Кулойському ВТТ, м. Архангельськ. Реабілітований 09.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8792).

Макєєнко Олександр Гнатович, 1896 р. н., с. Мамакине Новгород-Сіверського р-ну, росіянин, освіта вища. Проживав у м. Омськ, РФ, військовий лікар 2-го рангу, начальник санітарної частини Омського військового училища. Заарештований 16.03.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 03.05.1940 р. за участь у антирадянському військовому закладі ув'язнений до ВТТ на 5 років. Відбував покарання у Північно-Східному ВТТ. Звільнений 12.04.1943 р. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 14.04.1951 р. за ст.ст. 58-7, 58-9, 58-10, 58-11 КК РРФСР висланий на поселення до району Колими під нагляд органів МГБ. Реабілітований 27.10.1955 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5785).

Макєєнко Кирило Омелянович, 1881 р. н., с. Жуківка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, директор млина. Заарештований 22.06.1938 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УСРР. 08.03.1939 р. справу припинено. Реабілітований 19.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1229).

Макєєнко Ничипір Євсійович, 1875 р. н., с. Деревини Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Деревини, одноосібник. Заарештований 15.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 05.06.1933 р. справу припинено. Реабілітований 25.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2231).

Макєєнко Пилип Никифорович, 1905 р. н., с. Деревини Городнянського р-ну, українець, освіта

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

початкова. Проживав у с. Деревини, одноосібник. Заарештований 24.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 03.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 07.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7265).

Маклюк Володимир Варфоломійович, 1880 р. н., с. Безуглівка Сновського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Безуглівка, одноосібник. Заарештований 17.03.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 05.05.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 14.01.1934 р. звільнений достроково. Реабілітований 14.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6691).

Маклюк Іван Миколайович, 1908 р. н., с. Безуглівка Сновського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Безуглівка, одноосібник. Заарештований 22.08.1939 р. За вироком Чернігівського облсуду від 25.09.1939 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 11.05.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14512-п).

Маклюк Олександр Ісакович, 1911 р. н., с. Спицько-Рогізки (нині с. Лугове) Менського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Спицько-Рогізки (нині с. Лугове), одноосібник. Заарештований 03.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7523).

Маков Григорій Єремійович, 1891 р. н., с. Лукіно Істринського р-ну Московської обл., РФ, росіянин, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, старший інспектор ВК ВМУ, лейтенант держбезпеки. Заарештований 16.06.1938 р. за ст. 54-11 КК УРСР. 11.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 31.01.1996 р. (Держархів Чернігів-

ської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 229).

Макова Ганна Олександрівна, 1909 р. н., м. Краснодар, РФ, росіянка, освіта середня. Проживала у м. Чернігів, економіст. Заарештована 31.03.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 14.07.1944 р. за ст.ст. 54-3, 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 10 років. Реабілітована 28.03.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16901-п).

Маковей Ганна Силівна, 1912 р. н., с. Піски Бобровицького р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Піски, колгоспниця. 14.03.1944 р. взята на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 21.04.1945 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 25.01.1947 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12437).

Маковей Григорій Опанасович, 1884 р. н., с. Піски Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Піски, одноосібник. Заарештований 16.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5175).

Маковей Єлисей Михайлович, 1882 р. н., с. Піски Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Піски, одноосібник. Заарештований 02.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований 24.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 08.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 15.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 14.08.1989 р., 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8685, 11199).

Маковей Мефодій Прохорович, 1890 р. н., с. Піски Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Піски, одноосібник. Заарештований 02.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8685).

Маковей Михайло Іванович, 1887 р. н., с. Піски Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Піски, одноосібник. Заарештований 16.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5175).

Маковей Феофил Давидович, 1882 р. н., с. Піски Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Піски, одноосібник. Заарештований 02.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8685).

Маковей Юхим Давидович, 1873 р. н., с. Піски Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Піски, одноосібник. Заарештований 29.10.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 18.01.1930 р. за ст.ст. 54-8, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8603).

Макотер Антон Іванович, 1900 р. н., с. Красне Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Красне, колгоспник. Заарештований 03.10.1937 р. За постановою «двійки» від 27.11.1937 р. за шпигунство передбачена ВМП. Реабілітований 18.08.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4784).

Макотрик Яків Мусійович, 1888 р. н., смт Олишівка Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Олишівка, колгоспник. Заарештований 16.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 10.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 20.07.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3090).

Максак Микола Михайлович, 1901 р. н., с. Сокиринці Срібнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Сокиринці, селянин. Заарештований 05.08.1926 р. За вироком надзвичайної сесії Прилуцького окрсуду від 03.12.1927 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 з санкції ст. 54-2 КК УСРР засуджений до ВМП. За ухвалою ВС УСРР від 17.12.1927 р. вирок скасовано, справу направлено на новий розгляд. За вироком Харківського окрсуду від 05.04.1929 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Згідно постанови від 02.11.1927 р. «Про амністію» термін покарання знижено на половину, за відбуттям покарання з-під варти звільнений. Реабілітований 26.06.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16415-п).

Максименко Андрій Микитович, 1900 р. н., с. Стодоли Ніжинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стодоли, селянин. Заарештований 27.04.1927 р. за участь у діяльності Союзу хліборобів-власників. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-2424, оп.3, спр. 1).

Максименко Андрій Степанович, 1898 р. н., с. Стодоли Ніжинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стодоли, селянин. За вироком Чернігівського окружного суду від 31.10.1927 р. за ст. 54-11 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 2 роки умовно з випробним терміном на 5 років. Реабілітований 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.4, спр. 814).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Максименко Антон Григорович, 1880 р. н., с. Біловежі (нині с. Біловежі Перші) Бахмацького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Григорівка Бахмацького р-ну, робітник лісництва. Заарештований 10.08.1920 р. За постановою Чернігівської губЧК від 06.09.1920 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації передбачена ВМП. Реабілітований 18.12.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11885).

Максименко Василь Михайлович, 1911 р. н., с. Киріївка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Киріївка, одноосібник. Заарештований 04.06.1932 р. за ст.ст. 54-8, 54-11 КК УСРР. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 27.04.1933 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9294).

Максименко Віктор Логвинович, 1899 р. н., с. Болотниця Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Обухове Талалаївського р-ну, вантажник. Заарештований 13.10.1937 р. За постановою особливої «трійки» при УНКВД по Полтавській обл. від 19.11.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 28.01.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8089).

Максименко Володимир Антонович, 1922 р. н., с. Сильченкове (нині с. Стара Талалаївка) Талалаївського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем навчання, курсант Кемеровського піхотного училища. Заарештований 12.02.1942 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 10.06.1942 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 08.07.1942 р. Реабілітований 29.04.1991 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 103).

Максименко Володимир Костянтинович, 1905 р. н., с. Гульківці Августівського повіту Сувалкської губ., Литва, росіянин, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів. Заарештований 09.04.1938 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР. 09.01.1939 р. справу припинено. Реабілітований

23.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2669).

Максименко Григорій Андрійович, 1896 р. н., с. Свинь (нині с. Вознесенське) Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, сторож. Заарештований 15.04.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 15.07.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 20.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2526).

Максименко Григорій Дмитрович, 1896 р. н., смт Холми Холминського (нині Корюківського) р-ну, українець, письменний. Проживав за місцем дислокації 215 сп 61 А, червоноармієць. Заарештований 06.05.1943 р. За вироком ВТ 61 А від 06.06.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 27.02.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16864-п).

Максименко Дмитро Захарович, 1881 р. н., с. Іванківці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Іванківці, одноосібник. Заарештований 19.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.03.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 12.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5818).

Максименко Іван Лазарович, 1917 р. н., с. Попівка Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта середня. Член ВКП(б) з 1940 р. Проживав за місцем дислокації 496 гп 130 д, політрук. Заарештований 19.10.1943 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР. 23.12.1943 р. справу припинено. Реабілітований 20.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3750).

Максименко Іван Митрофанович, 1910 р. н., с. Киріївка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Киріївка, одноосібник. Заарештований 04.06.1932 р. за ст.ст. 54-8, 54-11 КК УСРР. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 27.04.1933 р. справу

припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9294).

Максименко Іван Омелянович, 1895 р. н., с. Білопілля Білопільського р-ну Харківської губ. (нині Сумської обл.), українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, наглядач поштово-телеграфної контори. Заарештований 07.08.1928 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 28.08.1928 р. за ст. 34 ч. 2 КК УСРР засуджений до вислання за межі Чернігівської та Ніжинської округ на 3 роки. За ухвалою кримінально-касаційної колегії Найвищого суду УСРР від 20.04.1929 р. вирок скасовано. Реабілітований 30.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.5, спр. 283).

Максименко Іван Петрович, 1881 р. н., с. Верба Кролевецького (нині Коропського) р-ну, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, завідувач Чернігівським ветеринарно-діагностичним кабінетом. Заарештований 01.02.1931 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 11.04.1931 р. за ст.ст. 54-7, 54-11 КК УСРР висланий до Казахстану на 5 років. Реабілітований 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10883).

Максименко Іван Федорович, 1923 р. н., с. Ключків Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у Німеччині. Заарештований 04.04.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 26.09.1945 р. справу припинено. Реабілітований 26.04.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 572).

Максименко Кирило Афанасійович, 1881 р. н., с. Осовець Новобасанського р-ну (нині Бобровицького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Осовець, одноосібник. Заарештований 24.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 08.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 06.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1821).

Максименко Кирило Матвійович, 1874 р. н., с. Стодоли Ніжинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стодоли, селянин. Заарештований 27.04.1927 р. за участь у діяльності Союзу хліборобів-власників. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-2424, оп.3, спр. 1).

Максименко Корній Лазарович, 1901 р. н., с. Стодоли Ніжинського р-ну, українець. Проживав у с. Стодоли, селянин. Заарештований 27.04.1927 р. за участь у діяльності Союзу хліборобів-власників. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-2424, оп.3, спр. 1).

Максименко Леонтій Прокопович, 1873 р. н., с. Стодоли Ніжинського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Стодоли, одноосібник. Заарештований 24.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 22.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5605).

Максименко Максим Єрмолайович, 1867 р. н., с. Стодоли Ніжинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стодоли, селянин. Заарештований 27.04.1927 р. за участь у діяльності Союзу хліборобів-власників. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-2424, оп.3, спр. 1).

Максименко Мирон Ілліч, 1895 р. н., с. Дніпровське Чернігівського р-ну, освіта початкова. Проживав у с. Дніпровське, селянин. Заарештований 08.07.1920 р. за проведення антирадянської агітації. 26.08.1920 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 19.10.1920 р. справу припинено. Реабілітований 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1982).

Максименко Михайло Михайлович, 1907 р. н., с. Феськівка Менського р-ну, українець,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

освіта початкова. Проживав у с.Феськівка, одноосібник. Заарештований 14.04.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 14.09.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2040).

Максименко Олексій Дмитрович, 1881 р. н., с. Болотниця Талалаївського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Болотниця, рахівник. Заарештований 15.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 15.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8369).

Максименко Павло Герасимович, 1899 р. н., с. Пришивальня Фастівського р-ну Київської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Новгород-Сіверський, бухгалтер. Заарештований 21.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 20.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11045).

Максименко Петро Миколайович, 1906 р. н., с. Риботин Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 62 ручп, червоноармієць. Заарештований 18.12.1941 р. За вироком ВТ 11 зсб Південно-Уральського ВО від 12.01.1942 р. за ст.ст. 19-58-1 «б», 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 30.10.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17254-п).

Максименко Порфирій Андрійович, 1892 р. н., с. Стодоли Ніжинського р-ну, українець. Проживав у с. Стодоли, одноосібник. Заарештований 22.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 08.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5

років. Реабілітований 16.11.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8130).

Максименко Сава Матвійович, 1897 р. н., с. Стодоли Ніжинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стодоли, селянин. Заарештований 27.04.1927 р. за участь у діяльності Союзу хліборобів-власників. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-2424, оп.3, спр. 1).

Максименко Савелій Карпович, 1885 р. н., с. Крути Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Крути, колгоспник. Заарештований 10.07.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Київській обл. від 21.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 2 роки. Реабілітований 24.01.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3089-п).

Максименко Самсон Павлович, 1850 р. н., с. Лозівка (приєднано до м. Бориспіль) Київської обл., українець, неписьменний. Проживав у с. Лозівка (приєднано до м. Бориспіль), селянин. Заарештований 31.03.1921 р. за проведення контрреволюційної агітації. За постановою виїзної сесії Чернігівського губревтрибуналу від 30.11.1921 р. справу припинено за амністією. Реабілітований 29.04.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 3789).

Максименко Семен Іванович. Заарештований 20.05.1927 р. за участь у діяльності Союзу хліборобів-власників. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-2424, оп.3, спр. 1).

Максименко Сергій Іванович, 1891 р. н., с. Болотниця Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Болотниця, колгоспник. Заарештований 16.01.1933 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив заходів партії. 28.01.1933 р. справу закрито. (ГДА СБ України, м. Суми. – Спр. 2229-п).

Максименко Степан Андрійович, 1887 р. н., с. Стодоли Ніжинського р-ну, українець,

малописьменний. Проживав у с. Стодоли, селянин. Заарештований 27.04.1927 р. за участь у діяльності терористичної організації. Рішення по справі відсутнє. Заарештований 24.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.11.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 ККУСРР передбачена ВМП. Реабілітований 24.09.1999 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-2424, оп.3, спр. 1, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9503).

Максименко Степанида Опанасівна, 1901 р. н., м. Городня Городнянського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала за місцем роботи, робітниця ягідного радгоспу. Заарештована 30.12.1943 р. за ст. 58-1 «а» КК РРФСР. 17.01.1944 р. справу припинено. Реабілітована 14.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3994).

Максименко Федір Матвійович, 1864 р. н., с. Стодоли Ніжинського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Стодоли, селянин. Заарештований 27.04.1927 р. за участь у діяльності Союзу хліборобів-власників. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-2424, оп.3, спр. 1).

Максименко Яків Логвинович, 1891 р. н., с. Болотниця Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Болотниця, одноосібник. Заарештований 01.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР за проведення антирадянської агітації висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 29.12.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.3, спр. 788).

Максимець Василь Романович, 1918 р. н., с. Григорівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 1187 сп 358 сд, червоноармієць, командир взводу. Заарештований 26.12.1942 р. За вироком ВТ 358 сд від 16.01.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Відбував покарання у с. Ільїно Смоленської обл. Реабілітований 27.08.1992 р. (ГДА СБ України,

м. Чернігів. – Спр. 15786-п).

Максимець Григорій Трохимович, 1875 р. н., с. Серединка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Серединка, одноосібник. Заарештований 07.08.1929 р. за ст.ст. 20-54-8 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. Звільнений з-під варти 22.08.1929 р. Реабілітований 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 328).

Максимець Євген Олексійович, 1902 р. н., с. Серединка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Серединка, одноосібник. Заарештований 07.08.1929 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 26.11.1929 р. за ст.ст. 20-54-8 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 328).

Максимець Іван Минович, 1919 р. н., с. Григорівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем навчання, курсант 2-го Київського училища самохідної артилерії. Заарештований 09.04.1943 р. За вироком ВТ Саратовського гарнізону від 10.05.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 11.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14807-п).

Максимець Пилип Степанович, 1892 р. н., с. Великий Листвен Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Тупичів Городнянського р-ну, кочегар. Заарештований 08.06.1945 р. За вироком ВТ Чернігівського гарнізону від 04.08.1945 р. за ст. 54-1 «б» КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 29.05.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17819-п).

Максимець Степан Харитонович, 1902 р. н., с. Григорівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Григорівка, колгоспник. Заарештований 30.09.1943 р. за ст. 54-1 «а»

КК УРСР. 29.11.1943 р. справу припинено. Звільнений з-під варті 02.12.1943 р. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6087).

Максимець Федір Дмитрович, 1884 р. н., с. Серединка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Серединка, одноосібник. Заарештований 14.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 29.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8612).

Максимець Юхим Микитович, 1897 р. н., с. Григорівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Григорівка, колгоспник. Заарештований 22.06.1938 р. за розголошення державної таємниці. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 11.01.1940 р. як покарання зараховано термін попереднього ув'язнення, з-під варті звільнений. Реабілітований 24.02.2014 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12438).

Максимкова Ольга Дмитрівна, 1899 р. н., м. Ніжин, українка, освіта вища. Проживала у с. Талалаївка Ніжинського р-ну, вчитель. Заарештована 25.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації позбавлена волі на 8 років. Покарання відбувала в Онезькому ВТТ. Реабілітована 02.06.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2101).

Максимов Іван Пилипович, 1874 р. н., с. Калинівка Артемівського (нині Бахмутського) р-ну Донецької обл., українець, малописьменний. Проживав у м. Носівка Носівського р-ну, одноосібник. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 20.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5992).

Максимов Омелян Михайлович, 1881 р. н., м. Борзна Борзнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Борзна, м'ясник. Заарештований 24.01.1920 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 05.03.1920 р. за проведення контрреволюційної діяльності засуджений до позбавлення волі на 3 роки. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 11.05.1920 р. вирок змінено, засуджений до розстрілу. Реабілітований 29.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 684).

Максимович Аркадій Васильович, 1926 р. н., с. Усівка Згурівського р-ну Київської обл., українець, освіта середня. Проживав у с. Козацьке Бобровицького р-ну, колгоспник. Заарештований 22.10.1943 р. За постановою від 17.01.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР направлений до спецтабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 18.12.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9201-п).

Максимович Василь Андрійович, 1891 р. н., с. Чорнобай Чорнобаївського р-ну Полтавської (нині Черкаської) обл., українець, освіта незакінчена вища. Проживав у с. Нова Басань Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, вчитель. Заарештований 07.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрих заходів партії, застосована ВМП. Розстріляний 19.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10541).

Максимович Володимир Павлович, 1890 р. н., смт Козелець Козелецького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у смт Козелець, без певних занять. Заарештований 27.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 16.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР позбавлений волі на 5 років. Заарештований 09.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 13.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 18.03.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4672).

Максимович Гордій Якимович, 1895 р. н., смт Ріпки Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Городня Городнянського р-ну, секретар народного слідчого. Заарештований 05.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 15.05.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. На час другого арешту – інструктор районного комітету Червоного хреста. Заарештований 30.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 16.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 17.06.1958 р., 08.06.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5194-п, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3024-3025).

Максимович Данило Якимович, 1890 р. н., смт Ріпки Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Ріпки, бухгалтер. Заарештований 06.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 28.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 19.03.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9685).

Максимович Дмитро Прохорович, 1883 р. н., с. Голубичі Ріпкинського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Голубичі, одноосібник. Заарештований 20.05.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 16.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7413).

Максимович Іван Якович, 1911 р. н., с. Корінецьке Талалаївського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Корінецьке, одноосібник. Заарештований 01.09.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.11.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР

ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 18.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7190).

Максимович Олександр Павлович, 1891 р. н., смт Козелець Козелецького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у смт Козелець. Співробітник Козелецького уопродкому. Заарештований 04.01.1921 р. за саботаж. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 15.03.1921 р. справу припинено. Звільнений з-під варти на поруки 21.01.1921 р. Реабілітований 29.03.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 2856).

Максимович Сергій Олександрович, 1896 р. н., м. Ніжин, українець, освіта вища. Проживав у м. Ніжин, викладач. Заарештований 19.10.1930 р. за ст. 54-11 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 30.03.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10492-п).

Максимович Степан Іванович, 1899 р. н., с. Новий Білоус Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, пожежник. Заарештований 02.10.1943 р. За постановою від 11.12.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР направлений до спецтабору № 258 м. Харків для подальшої фільтрації. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 542).

Максимович Терентій Петрович, 1899 р. н., с. Голубичі Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Голубичі, колгоспник. Заарештований 09.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації. 27.10.1939 р. справу припинено. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 416).

Максимчук Конан Федорович, 1890 р. н., Мінська губ., Білорусь, білорус, освіта початкова. Проживав у с. Халимонове Бахмацького р-ну, робітник залізниці. Заарештований 19.06.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.09.1938 р. за проведення шпигунської

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

діяльності застосована ВМП. Розстріляний 02.10.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11422).

Макуха Данило Гаврилович, 1905 р. н., с. Левки Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем служби, червоноармієць. Заарештований 27.10.1942 р. За вироком ВТ 9 ПА від 14.11.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 23.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14681-п).

Макуха Степан Олександрович, 1916 р. н., с. Лісові Хутори Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жовтень (нині с. Лісові Хутори) Носівського р-ну, лісник. Заарештований 01.11.1946 р. За вироком ВТ військ МВД по Чернігівській обл. від 24.01.1947 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. Реабілітований 09.02.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14465-п).

Макуха Федір Максимович, 1880 р. н., м. Носівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Носівка, одноосібник. Заарештований 07.03.1935 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду в м. Ніжин від 23.07.1935 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 5 років. За ухвалою кримінальної колегії ВС УСРР від 11.09.1935 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 02.06.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 556-п).

Макухо Костянтин Юхимович, 1886 р. н., м. Сновськ Сновського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Сновськ, слюсар. Заарештований 21.03.1928 р. за проведення контрреволюційної агітації. 16.04.1929 р. справу припинено. Реабілітований 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 177).

Маладик Василь Іванович, 1884 р. н., смт Мала Дівиця Малодівицького (нині Прилуцького)

р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Мала Дівиця, одноосібник. Заарештований 28.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.04.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 14.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5950).

Малай Володимир Лазарович, 1900 р. н., с. Бірківка Менського р-ну, українець. Проживав у с. Бірківка, одноосібник. Заарештований 05.12.1932 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 23.05.1933 р. справу припинено. Заарештований 13.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.09.1937 р. застосована ВМП. Розстріляний 01.10.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.02.1996 р., 23.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 881-п, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12464).

Малафєєнко Іван Папилович, 1909 р. н., с. Кархівка Чернігівського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Кархівка, одноосібник. Заарештований 09.07.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.10.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 14.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6658).

Малафєєнко Папило Іванович, 1882 р. н., с. Кархівка Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Кархівка, одноосібник. Заарештований 09.07.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.10.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 14.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6658).

Малафєєнко Іван Іванович [Шмагар Іван Григорович], 1897 р. н., м. Ярослав Ярославського повіту Підкарпатського воєводства, Польща, письменний. Проживав у с. Кархівка Чернігівського р-ну, конюх. Заарештований 16.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській

обл. від 21.09.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 24.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10184).

Малаха Петро Гаврилович, 1857 р. н., м. Городня Городнянського р-ну. Проживав у м. Городня, ремісник. Заарештований 06.10.1920 р. за проведення контрреволюційної діяльності. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 14.05.1921 р. справу закрито. Звільнений з-під варту 07.12.1920 р. Реабілітований 30.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 874).

Малахів Максим Олексійович, 1905 р. н., Білорусь, білорус, освіта вища. Проживав у м. Ніжин, викладач ветеринарної школи. Заарештований 20.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.11.1937 р. за участь у діяльності антирадянської української контрреволюційної повстанської організації позбавлений волі на 10 років. Реабілітований 24.11.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2764).

Малашенко Дем'ян Якович, 1891 р. н., с. Євлашівка (нині с. Красносільське) Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Євлашівка (нині с. Красносільське), колгоспник. Заарештований 25.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за проведення шпигунської діяльності застосована ВМП. Розстріляний 25.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.06.1993 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11927).

Малашенко Омелян Корнійович, 1852 р. н., с. Низківка Сновського р-ну. Проживав у с. Низківка, селянин. Заарештований 21.10.1920 р. за проведення контрреволюційної діяльності. 23.10.1920 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 18.12.1920 р. справу закрито. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області,

ф. Р-4609, оп.1, спр. 1567).

Малежик Юхим Іванович, 1894 р. н., с. Шаснівка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шаснівка, одноосібник. Заарештований 09.01.1929 р. за ст. 54-10 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12212).

Маленко Іван Антонович, 1908 р. н., с. Зруб Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Зруб, колгоспник. Заарештований 27.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 19.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 07.03.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7786).

Маленко Сергій Порфирівич, 1907 р. н., с. Добронадівка Олександрійського р-ну Дніпропетровської (нині Кіровоградської) обл., українець, освіта вища. Член КП(б)У з 1931 р. Проживав у м. Київ, вчитель. Заарештований 06.08.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 22.03.1939 р. справу припинено. Реабілітований 19.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1296).

Маленок Іван Меркурійович, 1912 р. н., с. Клюси Сновського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Клюси, одноосібник. Заарештований 23.02.1930 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 08.09.1930 р. за ст.ст. 54-2, 54-8 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.7, спр. 86).

Маленок Михайло Андронович, 1885 р. н., с. Пархимів Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Без постійного місця проживання, без певних занять. Заарештований 16.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 05.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1857).

Маленький Василь Федорович, 1924 р. н., с. Талалаївка Ніжинського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 800 сп 2 Українського фронту, червоноармієць. Заарештований 29.12.1943 р. За вироком ВТ 143 сд від 11.01.1944 р. за ст.ст. 58-2, 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Звільнений 22.08.1953 р. Реабілітований 11.12.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15590-п).

Малець Григорій Пилипович, 1905 р. н., с. Бакланова Муравійка Куликівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у смт Куликівка Куликівського р-ну, завідувач електростанції. Заарештований 11.02.1946 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 08.05.1946 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТГ на 10 років. За ухвалою ВТ військ НКВД Українського округу від 31.05.1946 р. справу направлено на дослідження. За вироком ВТ військ МГБ по Чернігівській обл. від 22.10.1946 р. виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 473-п).

Малець Яким Костянтинович, 1879 р. н., с. Піски Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Піски, одноосібник. Заарештований 04.08.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 01.09.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2474).

Малецький Іван Митрофанович, 1897 р. н., с. Кропивне Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рубанка Бахмацького р-ну, рахівник. Заарештований 19.08.1939 р. За вироком Чернігівського облсуду від 28.11.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 17.06.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 408-п).

Малеча Леонід Петрович, 1925 р. н., с. Ковчин Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Анисів Чернігівського р-ну, учень. Заарештований 13.09.1940 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 19.11.1940 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 12.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15534-п).

Малеча Петро Іванович, 1890 р. н., м. Ніжин, українець, освіта середня. Проживав у с. Ковчин Куликівського р-ну, одноосібник. Заарештований 12.02.1930 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 27.04.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 07.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8277).

Малєєв Андрій Якович, 1887 р. н., смт Добрянкa Ріпкинського р-ну, росіянин, освіта початкова. Проживав у смт Добрянкa, коваль. Заарештований 11.08.1939 р. За вироком Чернігівського облсуду від 26.09.1939 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 30.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15279-п).

Малєєв Корній Іванович, 1917 р. н., с. Усохи Биховського р-ну Могильовської обл., Білорусь, білорус, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 300 ап 176 сд, командир взводу, лейтенант. Заарештований 28.11.1944 р. За вироком ВТ Українського фронту від 10.02.1945 р. за ст.ст. 58-1 «б», 58-11 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. 06.07.1954 р. втік з Степного табору. Реабілітований 13.04.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15756-п).

Малєєв Павло Тимофійович, 1894 р. н., с. Васильєвка Унецького р-ну Брянської обл., РФ, росіянин, освіта початкова. Проживав у с. Васильєвка, рахівник. Заарештований 18.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 12.12.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 12.06.1989 р. (Держархів

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6823).

Малесов Густав Фрідріхович, 1888 р. н., с. Костобобрів Семенівського р-ну, німець, малописьменний. Проживав у с. Костобобрів, колгоспник. Заарештований 17.12.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 09.02.1938 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10559).

Малий Автоном Трифонович, 1899 р. н., с. Кладьківка Комарівського (нині Куликівського) р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у с. Кладьківка. Заарештований 27.09.1943 р. За постановою від 25.12.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР направлений до спецтабору № 258 м. Харків для подальшої фільтрації. Реабілітований 25.11.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 766).

Малий Євстрат Євстратович, 1898 р. н., с. Бобровиця (приєднано до м. Чернігів), українець. Проживав у с. Бобровиця (приєднано до м. Чернігів), селянин. Заарештований 08.02.1919 р. за службу у варті при гетьмані. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 07.03.1919 р. справу закрито. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 476).

Малий Іван Андрійович, 1914 р. н., с. Живанівка Компаніївського р-ну Одеської (нині Кіровоградської) обл., українець, освіта початкова. Проживав у с. Делтівка Конотопського р-ну Сумської обл., бригадир по бурінню водяних свердловин. Заарештований 01.09.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 26.12.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 08.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14668-п).

Малий [Малаго] Іван Андрійович, 1912 р. н., с. Воловиця Борзнянського р-ну, українець,

освіта початкова. Проживав у с. Воловиця, одноосібник. Заарештований 25.06.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 24.12.1931 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 28.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1030).

Малик Андрій Захарович, 1890 р. н., с. Шаповалівка Борзнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Шаповалівка, одноосібник. Заарештований 01.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 24.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Відбував покарання в Архангельській обл. Звільнений 10.09.1933 р. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 06.01.1951 р. судимість знято. Реабілітований 19.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6060).

Малик Афанасій Андрійович, 1898 р. н., с. Корінецьке Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Корінецьке, колгоспник. Заарештований 18.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 15.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10012).

Малик Григорій Андрійович, 1905 р. н., с. Корінецьке Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Корінецьке, секретар сільської ради. Заарештований 09.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 11.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11099-11101).

Малик Дмитро Андрійович, 1885 р. н., с. Карпилівка Срібнянського р-ну, українець, освіта

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

початкова. Проживав у с. Карпилівка, одноосібник. Заарештований 12.07.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації. Рішення по справі відсутнє. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Малик Йосип Микитович, 1886 р. н., с. Корінецьке Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Корінецьке, одноосібник. Заарештований 17.01.1933 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.02.1933 р. справу припинено. Реабілітований 22.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6734).

Малик Тит Опанасович, 1880 р. н., с. Карпилівка Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Карпилівка, без певних занять. Заарештований 23.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 06.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9643).

Малик Федір Микитович, 1883 р. н., с. Корінецьке Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Корінецьке, одноосібник. Заарештований 24.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 22.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9992).

Малика Семен Захарович, 1907 р. н., с. Шаповалівка Борзнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Шаповалівка, одноосібник. Заарештований 15.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований

15.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 05.07.1989 р., 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7146, 9860).

Малинка Пантелій Євдокимович, 1895 р. н., м. Носівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Носівка, одноосібник. Заарештований 18.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 13.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 29.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8212).

Малинко Василь Андрійович, 1905 р. н., м. Носівка Носівського р-ну, українець, письменний. Проживав у м. Носівка, тесля. Заарештований 25.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 31.03.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 08.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 07.03.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7804).

Малинко Іван Павлович, 1891 р. н., м. Носівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Степові Хутори Носівського р-ну, одноосібник. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 02.08.1929 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 14.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3631).

Малинко Михайло Євдокимович, 1881 р. н., м. Носівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Носівка, чорноробочий. Заарештований 18.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Локчимському ВТТ. Реабілітований 26.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1753).

Малинко Яків Пилипович, 1882 р. н., с. Коломійцівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Коломійцівка, одноосібник. Заарештований 20.06.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 16.08.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. За постановою «трійки» при ПП ОГПУ Північного краю від 17.07.1932 р. після відбуття терміну покарання висланий на спецпоселення до Північного краю. Реабілітований 03.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3756).

Малиновський Трохим Авксентійович, 1906 р. н., с. Тополі Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Тополі, без певних занять. Заарештований 17.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 23.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10499).

Малинський Йосип Мойсейович, 1881 р. н., м. Чорнобиль Іванківського р-ну Київської обл., єврей, освіта початкова. Проживав у м. Остер Остерського (нині Козелецького) р-ну, вчитель. Заарештований 02.12.1932 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 18.12.1932 р. звільнений на підписку про невиїзд. 16.02.1933 р. справу припинено. Реабілітований 28.05.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2261).

Малицький Данило Пилипович, 1890 р. н., с. Перепис Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Перепис, колгоспник. Заарештований 23.12.1932 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 17.02.1933 р. справу припинено. Звільнений з-під варті 01.02.1933 р. На час другого арешту – різноробочий. Заарештований 17.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.11.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 28.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.01.1998 р., 31.08.1989 р. (ГДА

СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9453-п, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 19762).

Малицький Іван Степанович, 1894 р. н., с. Перепис Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Перепис, каменяря. Заарештований 13.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 02.04.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9094).

Малицький Макар Климович, 1892 р. н., с. Перепис Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Перепис, одноосібник. Заарештований 16.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.11.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 21.10.1981 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8095).

Малицький Яків Денисович, 1898 р. н., с. Перепис Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Перепис, колгоспник. Заарештований 11.08.1939 р. За вироком Чернігівського облсуду від 23.10.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 30.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15142-п).

Малиш Антон Іванович, 1896 р. н., с. Бондарівка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сахутівка Корюківського р-ну, колгоспник. Заарештований 08.05.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 11.02.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 30.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15540-п).

Малиш Василь Прохорович, 1875 р. н., с. Матвіївка Менського (нині Сосницького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Бондарівка Менського (нині Сосницького)

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

р-ну, одноосібник. Заарештований 02.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 02.03.1933 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2351).

Малиш Дмитро Андрійович, 1890 р. н., с. Волинка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Волинка, колгоспник. Заарештований 17.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 25.08.1937 р. як соціально-небезпечний елемент застосована ВМП. Розстріляний 01.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.08.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11784).

Малиш Дмитро Климович, 1893 р. н., смт Дігтярі Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Дігтярі, тесля. Заарештований 16.10.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 19.03.1944 р. справу припинено. Реабілітований 31.10.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4440).

Малиш Іван Ілліч, 1900 р. н., с. Матвіївка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Матвіївка, колгоспник. Заарештований 10.08.1946 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР. 15.03.1947 р. справу припинено. Реабілітований 14.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3676).

Малиш Ісак Пилипович, 1897 р. н., смт Дігтярі Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Дігтярі, одноосібник. Заарештований 25.06.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації. Рішення по справі відсутнє. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Малиш Олексій Каленикович, 1904 р. н., смт Дігтярі Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Дігтярі, одноосібник. Заарештований 25.06.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації.

Рішення по справі відсутнє. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Малиш Федір Васильович, 1899 р. н., с. Полісся Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Самсонівка Корюківського р-ну, погонич худоби. Заарештований 01.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 22.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 12.12.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11746).

Малишев Олексій Григорович, 1893 р. н., смт Ріпки Ріпкинського р-ну, росіянин, освіта початкова. Проживав у смт Ріпки, червоноармієць. Заарештований 09.12.1919 р. За постановою від 10.05.1920 р. за службу в гетьманських військах направлений у розпорядження повітового військкомату для відправки на фронт. Реабілітований 31.10.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4601).

Малишевський Іван Юліанович, 1882 р. н., м. Бобруйськ Могильовської обл., Білорусь, поляк, освіта початкова. Проживав у м. Сновськ Сновського р-ну, комірник. 18.06.1931 р. взятий на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 08.08.1931 р. за ст. 58-10 КК РСФРР позбавлений права проживання в прикордонній смузі на 3 роки. На час другого арешту – рахівник. Заарештований 26.09.1937 р. За постановою «двійки» від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 25.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.07.1989 р., 01.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5684, 8507).

Малишенко. Проживав у м. Новгород-Сіверський. Заарештований 07.06.1920 р. за проведення контрреволюційної діяльності. 07.12.1921 р. справу припинено. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1331).

Малишенко Андрій Іванович, 1908 р. н., с. Юрківщина Борзнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Юрківщина, одноосібник. Заарештований 04.03.1933 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 03.09.1933 р. за проведення антирадянської агітації виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3210-п).

Малишенко Василь Іванович, 1916 р. н., с. Білошапки Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Тополя Прилуцького р-ну, робітник. Заарештований 15.08.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 17.04.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 16.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15232-п).

Малишенко Олександр Іванович, 1913 р. н., с. Юрківщина Борзнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Юрківщина, одноосібник. Заарештований 04.03.1933 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 03.09.1933 р. за проведення антирадянської агітації засуджений до примусових робіт на 6 місяців. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3210-п).

Малишенко Петро Юхимович, 1902 р. н., с. Юрківщина Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Юрківщина, одноосібник. Заарештований 26.07.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.12.1932 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8782).

Малишенко Феодосій Іванович, 1896 р. н., с. Юрківщина Борзнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Юрківщина, одноосібник. Заарештований 05.03.1933 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 03.09.1933 р. за проведення антирадянської агітації виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3210-п).

Малій Дмитро Григорович, 1902 р. н., с. Дрібці Батуриного (нині Коропського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем роботи, вагар Бахмацького цукрового радгоспу. Заарештований 16.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 10.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10019).

Малій Костянтин Костянтинович, 1906 р. н., с. Духівщина (нині с. Малинівка) Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Духівщина (нині с. Малинівка), колгоспник. Заарештований 25.12.1932 р. за ст. 54-7 КК УСРР. 24.04.1933 р. справу припинено. Реабілітований 14.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5013).

Малій Семен Григорович, 1908 р. н., с. Дрібці Батуриного (нині Коропського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Красне Батуриного (нині Бахмацького) р-ну, без певних занять. Заарештований 16.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 10.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10019).

Малій Яків Петрович, 1901 р. н., с. Дрібці Батуриного (нині Коропського) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Дрібці, без певних занять. Заарештований 15.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 10.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10019).

Маліко Андрій Захарович, 1890 р. н., с. Шаповалівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шаповалівка, одноосібник. Заарештований 01.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 24.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 06.01.1951 р. судимість знято. Реабілітований 19.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6060).

Малиновський Микола Олександрович, 1931 р. н., с. Мажа Копильського р-ну Мінської обл., Білорусь, білорус, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, старший інженер. Заарештований 21.08.1981 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 29.01.1982 р. за ст. 62 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. Звільнений 21.08.1984 р. Реабілітований 22.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14693-п).

Малкін Хонон Самійлович, 1910 р. н., с. Погорільці Корюківського (нині Семенівського) р-ну, єврей, освіта початкова. Проживав у смт Короп Коропського р-ну, кондитер. Заарештований 21.02.1935 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 22.06.1935 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 3 роки. Відбував покарання у м. Свободний. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2766).

Малков Ізраїль Абрамович, 1903 р. н., смт Короп Коропського р-ну, єврей, освіта середня. Член ВКП(б) з 1928 р. Проживав у м. Конотоп Сумської обл., директор школи. Заарештований 29.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.04.1938 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 19.05.1938 р. Реабілітований 22.12.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2922-2927, 3104).

Малукало Михайло Максимович, 1894 р. н., с. Баба (нині с. Покровське) Менського р-ну, освіта

початкова. Проживав у м. Чернігів, начальник пожежної охорони. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за участь у діяльності антирадянської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 14.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9471).

Малукалов Іван Іванович, 1879 р. н., м. Чернігів, росіянин, освіта середня. Проживав у м. Белград, Югославія. Заарештований 31.10.1944 р. за ст. 58-4 КК РРФСР Розстріляний 07.12.1944 р. органами «захисту народу Югославії». Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12402).

Малуша Михайло Якович, 1897 р. н., с. Стара Басань Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Стара Басань, одноосібник. Заарештований 03.09.1929 р. За постановою Колегії ОГПУ від 13.01.1930 р. за ст.ст. 58-10, 58-11, 58-13 КК РСФРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Відбував покарання у Соловецькому ВТТ. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9647).

Малько Андрій Семенович, 1914 р. н., с. Волинка Сосницького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Ніжин, студент Ніжинського інституту народної освіти. Заарештований 27.02.1934 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 16.03.1934 р. за ст. 54-11 КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 3 роки. Реабілітований 19.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10032).

Малько Андрій Федорович, 1873 р. н., с. Талалаївка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Талалаївка, одноосібник. Заарештований 18.10.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 13.01.1930 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 13.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3704).

Малько Василь Олексійович, 1894 р. н., с. Кукшин Ніжинського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Кукшин, голова Українського Червоного Хреста. Заарештований 04.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 21.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.11.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4596).

Малько Данило Матвійович, 1878 р. н., с. Кобижча Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кобижча, одноосібник. Заарештований 13.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 17.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 13.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5867).

Малько Микола Степанович, 1923 р. н., с. Товкачівка Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 132 одорбудб, рядовий пульвзводу 132 прикордонних військ НКВД Західного фронту. Заарештований 18.12.1943 р. За вироком ВТ Західного фронту від 19.01.1944 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. Реабілітований 11.06.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5495-п).

Малько Тихін Михайлович, 1880 р. н., с. Кобижча Бобровицького р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Кобижча, одноосібник. Заарештований 23.11.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 18.01.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Заарештований 20.06.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.08.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив заходів партії, застосована ВМП. Розстріляний 25.08.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 13.07.1989 р., 30.08.1989 р. (Держархів Чернігів-

ської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3701, 11372).

Мальковець Іван Михайлович, 1905 р. н., смт Ріпки Ріпкинського р-ну, росіянин, малописьменний. Проживав у смт Ріпки, кустар. Заарештований 28.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 15.01.1933 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9721-п).

Мальванець Максим Максимович, 1866 р. н., смт Седнів Чернігівського р-ну. Проживав у смт Седнів, одноосібник. Заарештований 20.03.1931 р. за ст. 54-10 ч. 1 з санкції ст. 54-2 КК УСРР. 20.04.1931 р. справу припинено. Реабілітований 18.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5954).

Мальванець Степан Олексійович, 1897 р. н., смт Седнів Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Седнів, колгоспник. Заарештований 27.07.1938 р. за ст. ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. 21.03.1939 р. справу закрито. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1364).

Мальцев Петро Аврамович, 1914 р. н., с. Морівськ Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта вища. Проживав у с. Морівськ, завідувач школи. Заарештований 15.09.1935 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 01.06.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у віддалених місцях на 5 років. Реабілітований 19.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14713-п).

Мальцев Сергій Миколайович, 1918 р. н., Краснопартизанський р-н Саратовської обл., РФ, росіянин, освіта середня спеціальна. Член ВКП(б). Проживав за місцем дислокації 305 гап 106 сд 24 А, помічник командира взводу, молодший сержант. Заарештований 03.11.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 08.04.1944 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР позбавлений волі на 7 років. Звільнений у листопаді 1950 р. через втрату зору. За ухвалою ВТ Московського ВО від 18.09.1961 р. термін покарання знижено до 3 років

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

позбавлення волі, згідно з Указом ПВР СРСР від 27.03.1953 р. «про амністію» вважати таким, який не має судимості. Реабілітований 25.11.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17743-п).

Мальчевський Борис Феофанович, 1897 р. н., с. Садів Торчинського (нині Луцького) р-ну Волинської обл., росіянин, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, старший бухгалтер. Заарештований 22.08.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 23.02.1934 р. за ст. 54-10 КК УСРР позбавлений волі на 3 роки умовно. Заарештований 22.08.1950 р. За вироком Чернігівського облсуду від 16.10.1950 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 25 років. За постановою Президії ВР СРСР від 11.03.1955 р. термін покарання знижено до 6 років позбавлення волі. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11449, ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16150-п).

Мальченко Василь Кирилович, 1899 р. н., с. Полова Прилуцького р-ну, українець, письменник. Проживав у м. Прилуки, одноосібник. Заарештований 06.04.1931 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 12.07.1931 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4640).

Мальченко Ілля Микитович, 1896 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, рахівник. Заарештований 15.10.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 11.11.1930 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4648).

Мальченко Степан Лаврентійович, 1890 р. н., м. Ніжин, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Чернігів, майстер технікуму механізації. Заарештований 16.11.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 26.01.1944 р. справу припинено. Реабілітований 16.09.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4417).

Малога Володимир Олександрович, 1902 р. н., м. Ніжин, українець, освіта середня.

Проживав у м. Чернігів, пенсіонер. Заарештований 26.10.1949 р. За вироком ВТ Київського гарнізону від 22.03.1950 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 25 років. Позбавлений військового звання, нагород. За ухвалою ВК ВС СРСР від 22.02.1955 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 28.04.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17006-п).

Малога Дмитро Федорович, 1875 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, одноосібник. Заарештований 11.03.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 18.03.1930 р. за ст. ст. 54-10, 54-13 КК УСРР висланий до Північного краю на 8 років. На час другого арешту – мешканець м. Носівка Носівського р-ну, водовоз на цукрозаводі. Заарештований 27.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 20.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.08.1989 р., 07.06.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9663, 3442).

Малога Микита Митрофанович, 1880 р. н., с. Ряшки Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ряшки, одноосібник. Заарештований 04.04.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.05.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки умовно. Реабілітований 14.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4635).

Малога Микола Михайлович, 1914 р. н., м. Ніжин, українець, освіта середня. Проживав у м. Ніжин, міліціонер. Заарештований 27.12.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 19.02.1944 р. справу припинено. Реабілітований 18.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6106).

Малога Пилип Митрофанович, 1893 р. н., с. Савинці Срібнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Савинці, колгоспник. Заарештований 25.10.1943 р. За вироком ВТ КВО від 26.09.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 25.12.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17756-п).

Малога Порфирій Михайлович, 1895 р. н., с. Савинці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Савинці, одноосібник. Заарештований 25.04.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 09.06.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 4 роки. За постановою пленуму ВС СРСР від 12.12.1940 р. вирок залишено в силі. Реабілітований 05.05.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15729-п).

Малога Степан Павлович, 1893 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, монтер. Заарештований 25.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 27.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації позбавлений волі на 10 років. Відбував покарання в Онезькому ВТТ. Реабілітований 03.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4186).

Малога Степан Федорович, 1887 р. н., с. Ряшки Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ряшки, одноосібник. Заарештований 15.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 25.12.1932 р. справу припинено. Реабілітований 27.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10043-п).

Малюк Конон Федорович, 1881 р. н., смт Холми Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Холми, тесля. Заарештований 21.12.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР. 13.04.1938 р. справу припинено. Реабілітований 20.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1102).

Малюк Сергій, смт Михайло-Коцюбинське Чернігівського р-ну. Проживав у смт Михайло-

Коцюбинське. Заарештований 07.02.1919 р. за співробітництво з гетьманською владою. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 490).

Маляренко Василь Остапович, 1906 р. н., с. Варварівка Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Варварівка, одноосібник. Заарештований 12.05.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.10.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 12.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6608).

Маляренко Іван Георгійович, 1904 р. н., с. Ільмівка Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ільмівка, одноосібник. Заарештований 19.01.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 07.05.1933 р. справу припинено. Звільнений з-під варті 15.04.1933 р. Реабілітований 23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9454-п).

Маляренко Кирило Кузьмич, 1895 р. н., с. Ваганічі Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Член ВКП(б) до 1934 р. Проживав у с. Ваганічі, колгоспник. Заарештований 04.09.1936 р. За вироком Чернігівського облсуду від 08.12.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. Реабілітований 07.09.1959 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5439-п).

Маляренко Семен Семенович, 1913 р. н., с. Ільмівка Добрянського (нині Городнянського) р-ну), українець, освіта середня спеціальна. Проживав за місцем дислокації 31 зсб 96 зсп, лейтенант. Заарештований 30.05.1942 р. За вироком ВТ 31 зсб від 03.07.1942 р. за ст.ст. 51, 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 05.05.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17362-п).

Маляренко Яким Авакумович, 1890 р. н., с. Ільмівка Добрянського (нині Городнянського)

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ільмівка, одноосібник. Заарештований 17.04.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.08.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 10.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за ст. 54-10 КК УСРР позбавлений волі на 10 років. Реабілітований 27.06.1989 р., 03.12.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7700, 4816).

Маляренко Яків Самійлович, 1891 р. н., с. Ільмівка Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ільмівка, чорноробочий. Заарештований 17.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрих колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 24.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10170).

Мамай Григорій Іванович, 1878 р. н., с. Мохнівка Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Мохнівка, селянин. Заарештований 14.12.1921 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 23.12.1921 р. за проведення антирадянської агітації засуджений до громадсько-примусових робіт на 2 роки умовно. Реабілітований 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 2378).

Мамай Парасковія Гаврилівна, 1888 р. н., с. Велика Вільшанка Васильківського р-ну Київської обл., українка, освіта початкова. Проживала у м. Ніжин, вчитель. Заарештована 25.04.1938 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 13.07.1938 р. справу припинено. Реабілітована 22.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1070).

Мамай Семен Давидович, 1896 р. н., с. Петрівка Бахмацького (нині с. Махнівка Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Веркіївка (нині с. Вертіївка) Ніжинського р-ну, колгоспник. Заарештований

24.08.1950 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 11.10.1950 р. за ст. 54-3 з санкції ст. 54-2 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УСРР від 17.04.1954 р. справу направлено на дослідження. 11.08.1954 р. справу закрито. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16144-п).

Мамай Федір Іванович, 1918 р. н., с. Мамекине Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем навчання, курсант школи молодших командирів 406 полку зв'язку Улан-Баторського гарнізону. Заарештований 30.04.1941 р. За вироком ВТ 17 А від 20.05.1941 р. за ст.ст. 19-58-8 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 6 років. Реабілітований 25.03.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17325-п).

Мамоненко Володимир Гнатович, 1883 р. н., с. Нові Млини Батуриного (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у с. Нові Млини, вчитель. Заарештований 17.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 30.10.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 02.11.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 12.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8490).

Мамоненко Микола Васильович, 1913 р. н., с. Нові Млини Батуриного (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нові Млини, колгоспник. Заарештований 21.09.1943 р. За постановою від 23.02.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УСРР направлений до спецтабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 18.12.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9251-п).

Мамонтов Микола Миколайович, 1894 р. н., Грязовецький р-н Вологодської обл., РФ, росіянин, письменний. Без постійного місця проживання, одноосібник. Заарештований 19.02.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.09.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР

позбавлений волі на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7621).

Мамота Феодосій Йосипович, 1909 р. н., с. Дроздівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, столяр. Заарештований 05.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.10.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 22.10.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 09.05.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4057).

Мамчич Михайло Іванович, 1901 р. н., с. Гірськ Городнянського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Гірськ, одноосібник. Заарештований 01.06.1929 р. за ст. 54-8 КК УРСР. 02.07.1929 р. звільнений. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3768).

Мангер Григорій Федорович, 1902 р. н., Румунія, румун, освіта початкова. Проживав у с. Коти (приєднано до м. Чернігів), колгоспник. Заарештований 19.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за підозрою у шпигунстві ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 13.09.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11898).

Мандрикін Сергій Дмитрович, 1892 р. н., смт Короп Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, бухгалтер. Заарештований 27.09.1937 р. За постановою «двійки» від 08.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 14.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.09.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11867).

Мандрико Захарій Ілліч, 1897 р. н., с. Петрівка Бахмацького (нині с. Махнівка Борзнянського) р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Ніжин, бухгалтер. Заарештований 03.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.11.1937 р. за

участь у діяльності антирадянської української націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 07.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10820).

Мандрико Пантелеймон Федотович, 1903 р. н., с. Петрівка Бахмацького (нині с. Махнівка Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації, червоноармієць. Заарештований 22.09.1943 р. За вироком ВТ КВО від 19.08.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 25.12.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17754-п).

Манжола Володимир Артемович, 1904 р. н., с. Канівщина Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Канівщина, одноосібник. Заарештований 22.12.1929 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 22.02.1930 р. за ст.ст. 54-8, 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8573).

Манжола Микита Іванович, 1885 р. н., с. Сезьки Малодівицького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сезьки, одноосібник. Заарештований 27.12.1929 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 22.04.1930 р. за ст.ст. 54-8, 54-10, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 7 років. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10007).

Манжула Дмитро Денисович, 1916 р. н., с. Покошичі Понорницького (нині Коропського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації в.ч. 5454, червоноармієць. Заарештований 14.01.1939 р. За вироком 185 ВТ від 25.06.1939 р. за ст. 58-10 ч. 1 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 6 років. Реабілітований 21.05.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17415-п).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Манілов Залман Лейба Мордухович, 1904 р. н., м. Прилуки, єврей. Проживав у м. Прилуки, селянин. Заарештований 03.10.1924 р. за ст. 61 КК УСРР. 15.10.1924 р. звільнений підписку про невийзд. 27.01.1926 р. справу припинено. Реабілітований 30.03.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10294-п).

Манілов Янкель Гершович, 1902 р. н., м. Прилуки, єврей, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, торговець. Заарештований 05.10.1924 р. за ст. 61 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 26.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10292-п).

Манойленко Іван Григорович, 1881 р. н., с. Печі Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Печі, одноосібник. Заарештований 23.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 10.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 23.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5646).

Манойленко Михайло Максимович, 1899 р. н., с. Салтикова Дівиця Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Салтикова Дівиця, робітник. Заарештований 17.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрих колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 25.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10133).

Манойленко Олексій Петрович, 1913 р. н., с. Салтикова Дівиця Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Салтикова Дівиця, одноосібник. Заарештований 25.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 26.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8181).

Манойленко Петро Степанович, 1867 р. н., с. Салтикова Дівиця Куликівського р-ну, українець,

малописьменний. Проживав у с. Салтикова Дівиця, одноосібник. Заарештований 10.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.03.1930 р. за ст.ст. 7-54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 27.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5276).

Манойлик Тихін Григорович, 1907 р. н., смт Ріпки Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Ріпки, вантажник. Заарештований 29.08.1944 р. За вироком ВТ Чернігівського гарнізону від 26.01.1945 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 16.10.1965 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10415-п).

Манойло Павло Микитович, 1900 р. н., с. Мохнатин Чернігівського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Мохнатин, машиніст. Заарештований 02.08.1920 р. За постановою Чернігівської губЧК від 21.08.1920 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 23.12.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12182).

Манойло [Менойло] Андрій Юхимович, 1905 р. н., с. Припутні Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Припутні, одноосібник. Заарештований 11.10.1931 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.05.1932 р. за ст.ст. 54-2, 54-4, 54-8, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9514).

Мантей Степан Семенович, 1918 р. н., с. Жукля Холминського (нині Корюківського) р-ну, українець, освіта початкова. Член ВЛКСМ. Проживав за місцем дислокації 5 ср 426 сп, молодший командир. За постановою особливого відділу 88 сд від 16.08.1941 р. за дезертирство застосована ВМП. Розстріляний 18.08.1941 р. Реабілітований 22.07.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12418).

Манько Григорій Андрійович, 1899 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, заступник начальника залізничної пошти. Заарештований 21.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 13.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 24.05.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3434-3435).

Манько Марія Петрівна, 1897 р. н., м. Ніжин, українка, освіта середня. Проживала у м. Ніжин, помічник бухгалтера. Заарештована 21.04.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УРСР. 05.01.1939 р. справу припинено. Реабілітована 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2645).

Манько Олексій Васильович, 1889 р. н., с. Заїзд Прилуцького р-ну, українець. Проживав у с. Заїзд, колгоспник. Заарештований 20.10.1940 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 14.12.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 25.10.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15247-п).

Манько Пантелеймон Матвійович, 1893 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, без певних занять. Заарештований 13.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 28.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 07.03.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4010).

Манько Пилип Никонович, 1875 р. н., с. Кобижча Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Кобижча, без певних занять. 28.06.1935 р. взятий на підписку про невиїзд. Заарештований 02.12.1935 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду в м. Ніжин від

08.12.1935 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УСРР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2029-п).

Манько Сергій Якович, 1876 р. н., с. Маньки Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Маньки, одноосібник. Заарештований 19.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 20.01.1933 р. справу припинено. Реабілітований 21.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2248).

Маньковський Данило Іванович, 1889 р. н., с. Шептаки Новгород-Сіверського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Новгород-Сіверський, конюх. Заарештований 30.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 31.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9630).

Маньковський Михайло Іванович, 1893 р. н., с. Шептаки Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Поллошкіне Новгород-Сіверського р-ну, колгоспник. Заарештований 24.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 27.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 04.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10846).

Марар [Морар] Федір Васильович, 1902 р. н., с. Трифешть, Румунія, румун, малописьменний. Проживав у смт Куликівка Куликівського р-ну, чорноробочий. Заарештований 01.10.1937 р. За постановою «двійки» від 14.11.1937 р. за шпигунство застосована ВМП. Розстріляний 25.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10189).

Марараш Мирон Петрович, 1897 р. н., с. Раранче (нині с. Рідківці) Новоселицького р-ну Чернівецької обл., українець, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Остер Остерського

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

(нині Козелецького) р-ну, районний прокурор. Заарештований 15.11.1937 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 29.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2635).

Марголін Самуїл Євсейович, 1919 р. н., м. Борзна Борзнянського р-ну, єврей, освіта вища. Проживав за місцем дислокації 3 б 145 КСБ, військовий лікар 3-го рангу. Заарештований 16.07.1942 р. За вироком ВТ 145 КСБ від 01.08.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Позбавлений військового звання. За ухвалою ВК ВС СРСР від 12.02.1946 р. справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5348-п).

Маренець Максим Григорович, 1906 р. н., с. Високинь Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Гомель, Білорусь, конюх. Заарештований 04.08.1941 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 11.02.1942 р. за висловлювання антирадянських настроїв ув'язнений до ВТТ на 5 років умовно. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11276).

Маренець Михайло Терентійович, 1879 р. н., с. Дігтярівка Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Юхнове Новгород-Сіверського р-ну, сторож. Заарештований 01.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 09.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.10.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7832).

Маренець Павло Іларіонович, 1898 р. н., с. Шкуранка Любецького (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Малійки Чернігівського р-ну, робітник залізниці. Заарештований 17.07.1941 р. За вироком ВТ Південно-Західної залізниці від 26.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення

волі на 10 років. Реабілітований 14.12.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15967-п).

Маренко Митрофан Васильович, 1883 р. н., с. Красне Конотопського р-ну Сумської обл., українець. Проживав у м. Конотоп Сумської обл., агент карного розшуку. Заарештований 10.02.1919 р. як соціально-небезпечний елемент. За постановою Конотопського ревтрибуналу від 15.04.1919 р. справу припинено. Реабілітований 31.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 201).

Маренко Митрофан Васильович, 1885 р. н., с. Красне Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Красне, службовець у лісництві. Заарештований 22.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 10.05.1933 р. за ст.ст. 54-10, 54-12 КК УСРР висланий на спецпоселення на 3 роки. Реабілітований 13.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4631).

Мар'єнко Олександр Омелянович, 1905 р. н., с. Карпилівка Срібнянського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Дзержинськ (нині м. Торезьк) Донецької обл., ветеринарний лікар. Заарештований 19.09.1946 р. За вироком ВТ 17 ПА від 23.01.1947 р. за ст. 58-1 «а» КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 26.06.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4158).

Маригодов Костянтин Лукич, 1891 р. н., с. Свинюхи (нині с. Очеретне) Кременчуцького р-ну Волинської губ. (нині Тернопільської обл.), українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Городня Городнянського р-ну, завідувач школи. Заарештований 16.04.1938 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР. 18.09.1938 р. справу припинено. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2401).

Мариненко Максим Кузьмич, 1902 р. н., с. Плоске Носівського р-ну, українець, освіта середня. Без постійного місця проживання, одноосібник. Заарештований 26.11.1937 р. За

постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації, розповсюдження провокаційних чуток ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11465).

Маринець Анастасія Корніївна, 1884 р. н., с. Блестова Менського р-ну, українка, малописьменна. Проживала у с. Блестова, домогосподарка. Заарештована 14.11.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 09.01.1932 р. справу припинено. Реабілітована 29.06.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10856-п).

Маринець Ганна Захарівна, 1892 р. н., с. Високинь Ріпкинського р-ну, українка, неписьменний. Проживала у с. Високинь, домогосподарка. Заарештована 09.08.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 09.10.1936 р. справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 617-п).

Маринець Петро Григорович, 1900 р. н., м. Бобровиця Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Високинь Ріпкинського р-ну, одноосібник. Заарештований 24.03.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 11.05.1931 р. справу припинено. Реабілітований 25.11.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 829).

Маринець Федір Миколайович, 1896 р. н., с. Більмачівка Бахмацького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 2 омостбудб 28 А, червоноармієць. Заарештований 19.05.1945 р. За вироком ВТ 28 А від 29.05.1945 р. за ст.ст. 58-2, 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 25.03.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16379-п).

Маринич Євгеній Ксенофонович, 1918 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 159 опаб, командир взводу, лейтенант. Заарештований 21.09.1942 р. За постановою від 21.09.1942 р. за

зраду Батьківщині застосована ВМП. Розстріляний 21.09.1942 р. у м. Сталінград. Реабілітований 22.04.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12429).

Маринич Іван Костянтинович, 1911 р. н., с. Григорівка Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 7 ап, червоноармієць, писар штабу. Заарештований 06.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 20.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 30.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9722-п).

Маринич Олексій Семенович, 1893 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Семенівка, директор школи. Заарештований 10.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за ст. 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 26.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.01.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4092-п).

Маринич Тимофій Семенович, 1901 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Семенівка, вчитель. Заарештований 11.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за ст. 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 26.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.01.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4092-п).

Маринченко Іван Юхимович, 1904 р. н., с. Канівщина Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Канівщина, колгоспник. Заарештований 27.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 15.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6441).

Маринченко Матвій Пилипович, 1892 р. н., с. Держанівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Держанівка, одноосібник.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Заарештований 23.11.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 30.03.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10046-п).

Маринченко Панас Михайлович, 1894 р. н., с. Канівщина Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Канівщина, одноосібник. Заарештований 22.12.1929 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 22.02.1930 р. за ст.ст. 54-8, 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. На час другого арешту – мешканець м. Прилуки, натимчасових роботах. Заарештований 09.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Кулуйському ВТТ. Реабілітований 11.08.1989 р., 24.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8573, 10087).

Маринченко Степан Петрович, 1892 р. н., с. Григорівка Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Григорівка, одноосібник. Заарештований 08.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 23.02.1930 р. за ст.ст. 54-4, 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 29.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8213).

Мариняка Михайло Григорович, 1911 р. н., с. Блудше Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівія) Носівського р-ну, червоноармієць. Заарештований 11.08.1941 р. За вироком ВТ Чернігівського гарнізону від 21.08.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 19.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15107-п).

Мар'їн Пилип Федорович, 1899 р. н., с. Разбердєєво Спаського р-ну Рязанської обл., РФ, росіянин, освіта вища. Член ВКП(б) з 1925 р. Проживав у м. Прилуки, завідувач технічного

відділу. Заарештований 28.10.1942 р. за ст. 58-1 «а» КК РРФСР. 06.01.1943 р. справу припинено. Реабілітований 13.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4147).

Маріно Петро Яковлевич, 1911 р. н., смт Малорязанцеве Лисичанського р-ну Донецької обл. (нині Попаснянського р-ну Луганської обл.), інгуш, освіта початкова. Проживав у с. Альошинське Городнянського р-ну, без певних занять. Заарештований 17.04.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 02.09.1940 р. за проведення шпигунської діяльності ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 16.06.1980 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8094).

Маркевич Феофіл [Феофан] Наркисович, 1894 р. н., м. Київ, українець, освіта середня. Проживав у м. Прилуки, рахівник. Заарештований 17.12.1937 р. за ст.ст. 54-6 ч. 1, 54-10 ч. 1 КК УРСР. 15.01.1938 р. справу припинено. На час другого арешту – помічник бухгалтера контори «заготзерно». Заарештований 05.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної української націоналістичної військово-офіцерської організації застосована ВМП. Розстріляний 15.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.01.1996 р., 12.07.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 192, 3553).

Маркітан В'ячеслав Павлович, 1910 р. н., с. Русивель Гоцанського р-ну Волинської губ. (нині Рівненської обл.), українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Чернігів, інструктор Чернігівського міськкому ЛКСМУ. Заарештований 03.11.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 27.12.1937 р. як соціально-небезпечний елемент ув'язнений до ВТТ на 5 років. Загинув у таборі 30.09.1940 р. Реабілітований 06.03.1956 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3121-п).

Маркітан Катерина Іванівна, 1888 р. н., с. Дроздів Гоцанського р-ну Волинської

губ. (нині Рівненської обл.), українка, освіта духовна. Проживала у м. Чернігів. Заарештована 04.09.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 27.12.1937 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини ув'язнена до ВТТ на 5 років. Реабілітована 07.03.1956 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3123-п).

Маркітан Павло Пилипович, 1887 р. н., с. Глібки Черноострівського р-ну Вінницької обл. (нині Красилівського р-ну Хмельницької обл.), українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, 1-й секретар Чернігівського обкому КП(б)У. Заарештований 28.08.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 24.10.1937 р. за ст.ст. 54-1 «а», 54-8, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 25.10.1937 р. у м. Київ. Реабілітований 18.04.1856 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3064-п).

Маркітан Петро Павлович, 1911 р. н., с. Западинці Красилівського р-ну Хмельницької обл., українець, освіта вища. Проживав за місцем служби, червоноармієць. Заарештований 29.10.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 27.12.1937 р. за ст.ст. 54-1 «а», 54-3, 54-11 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 06.03.1956 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3122-п).

Марков Михайло Костянтинович, 1885 р. н., м. Ічня Ічнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Заруддя Роменського р-ну Сумської обл., одноосібник. Заарештований 17.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 18.02.1931 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9314).

Маркович Василь Антонович, 1895 р. н., с. Веркіївка (нині с. Вертіївка) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Веркіївка (нині с. Вертіївка), одноосібник. Заарештований 02.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 08.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 18.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6202).

Маркович Іван Гаврилович, 1901 р. н., с. Виблі Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Виблі, колгоспник. Заарештований 15.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської есерівської націоналістичної контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 07.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4191-4192).

Маркович Яків Андрійович, 1916 р. н., с. Виблі Куликівського р-ну, українець, освіта незакінчена вища. Член ЛКСМУ. Проживав у м. Чернігів, студент. Заарештований 25.03.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 03.06.1936 р. за ст. 54-10 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 19.05.1988 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10936-п).

Марковський Андрій Іванович, 1879 р. н., м. Ічня Ічнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у м. Ічня, без певних занять. Заарештований 02.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 21.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11612).

Марковський Григорій Іванович, 1884 р. н., м. Ічня Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ічня, одноосібник. Заарештований 03.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9443).

Марковський Іван Федорович, 1896 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бахмач, фельдшер. Заарештований 26.11.1937 р. За постановою

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

«трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 09.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 06.09.1973 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8074).

Марковський Охрім Михайлович, 1879 р. н., с. Турівка Згурівського р-ну Київської обл., українець, освіта початкова. Проживав у с. Іваниця Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, одноосібник. Заарештований 22.03.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР позбавлений волі на 3 роки. Реабілітований 26.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4618).

Марковський Сергій Федорович, 1901 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бахмач, обліковець. Заарештований 23.01.1938 р. За постановою особливої «трійки» при УНКВД по Орловській обл. від 14.02.1938 р. за проведення контрреволюційної агітації застосована ВМП. Розстріляний 08.04.1938 р. Реабілітований 10.09.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4516).

Маркош Янош Ласлович, 1898 р. н., м. Девечер, Угорщина, угорець. Проживав за місцем роботи, голова робіткому у радгоспі Городнянського р-ну. Заарештований 29.08.1935 р. за підозрою у шпигунстві. 28.10.1935 р. справу припинено. Реабілітований 31.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 138).

Маркштедер Андрій Пилипович, 1899 р. н., с. Великий Вердер Дмитрівського р-ну (нині с. Зеленівка Бахмацького р-ну), німець, освіта початкова. Проживав за місцем роботи, бригадир Калинівського радгоспу. Заарештований 21.03.1938 р. За постановою «двійки» від 15.05.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 08.06.1938 р. Реабілітований 13.05.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4998).

Маркштедер Антон Корнійович, 1912 р. н., с. Великий Вердер Дмитрівського р-ну (нині с. Зеленівка Бахмацького р-ну), німець, письменний. Проживав у м. Бахмач Бахмацького р-ну, чоботар. Заарештований 25.10.1937 р. За постановою «двійки» від 17.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 03.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 29.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8672).

Маркштедер Вільгельм Корнійович, 1910 р. н., с. Великий Вердер Дмитрівського р-ну (нині с. Зеленівка Бахмацького р-ну), німець, малописьменний. Проживав у с. Великий Вердер (нині с. Зеленівка), чоботар. Заарештований 17.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 15.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8992).

Марочко Марія Іванівна, 1913 р. н., м. Новгород-Сіверський, українка, малописьменна. Проживала у с. Горбове Новгород-Сіверського р-ну, колгоспниця. 10.10.1945 р. взята на підписку про невийзд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 20.10.1945 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 28.02.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12272).

Марошевська-Михайлова Надія Георгіївна, 1904 р. н., м. Харків. Проживала у м. Чернігів. Заарештована 26.04.1938 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини. 26.12.1938 р. справу припинено. Реабілітована 27.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1196).

Мартенюк Феодосія Олександрівна, 1906 р. н., м. Щорс Щорського р-ну (нині м. Сновськ Сновського р-ну), українка, малописьменна. Проживала у м. Щорс (нині м. Сновськ), пенсіонерка. Заарештована 13.10.1943 р. за вироком ВТ залізничних військ Білоруського фронту від 31.12.1943 р. за ст. 58-1 «а» КК РРФСР

засуджена до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітована 24.05.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17025-п).

Мартиненко Андрій Васильович, 1877 р. н., с. Шатура Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шатура, колгоспник. Заарештований 13.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 26.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1756).

Мартиненко Андрій Дмитрович, 1888 р. н., с. Піщанка Щорського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Піщанка, одноосібник. Заарештований 02.03.1940 р. За вироком Чернігівського облсуду від 20.05.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 25.09.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17886-п).

Мартиненко Андрій Іванович, 1902 р. н., с. Оленівка Борзнянського р-ну, українець, письменник. Проживав у с. Оленівка, одноосібник. Заарештований 18.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, застосована ВМП. Розстріляний 29.10.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10869).

Мартиненко Віктор Кирилович, 1913 р. н., с. Літки Броварського р-ну Київської обл., українець, освіта початкова. Без постійного місця проживання. Заарештований 02.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.10.1937 р. як соціально-небезпечний елемент ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 08.12.1993 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11964).

Мартиненко Віктор Юхимович, 1890 р. н.,

с. Талалаївка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин. 05.07.1931 р. взятий на підписку про невийзд. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 23.08.1931 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7622).

Мартиненко Ганна Антонівна, 1895 р. н., с. Хоромне Климовського р-ну Брянської обл., РФ, українка, малописьменна. Проживала у с. Піщанка Щорського (нині Сновського) р-ну, колгоспниця. Заарештована 04.07.1941 р. за ст. 54-10 КК УРСР. 14.08.1941 р. справу припинено. Реабілітована 21.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2085).

Мартиненко Григорій Гнатович, 1919 р. н., с. Блешня Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Блешня, лісоруб. Заарештований 24.06.1949 р. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 21.09.1949 р. за ст. 54-8 КК УРСР висланий на поселення до Красноярського краю. Реабілітований 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10897).

Мартиненко Захар Васильович, 1914 р. н., с. Піщанка Щорського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Піщанка, десятник по лісорозробці. Заарештований 13.11.1943 р. За вироком ВТ КВО від 13.06.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 31.08.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4491-п).

Мартиненко Іов Степанович, 1897 р. н., с. Ядлівка (нині с. Перемога) Барішівського р-ну Київської обл., українець, освіта початкова. Проживав у с. Ядлівка (нині с. Перемога), одноосібник. Заарештований 04.04.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 27.05.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 29.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6350).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Мартиненко Леонтій Йосипович, 1899 р. н., с. Великий Листвен Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Великий Листвен, без певних занять. Заарештований 13.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 06.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 13.05.1967 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7973).

Мартиненко Максим Якович, 1873 р. н., с. Великий Листвен Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Великий Листвен, без певних занять. Заарештований 07.07.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Городня від 19.05.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 26.06.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 272-п).

Мартиненко Мефодій Трохимович, 1900 р. н., с. Дроздівка Куликівського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Дроздівка, одноосібник. Заарештований 21.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 25.08.1937 р. за проведення контрреволюційної агітації застосована ВМП. Розстріляний 31.08.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11037).

Мартиненко Митрофан Трохимович, 1891 р. н., с. Дроздівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дроздівка, одноосібник. Заарештований 19.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10612).

Мартиненко Михайло Андрійович, 1909 р. н.,

с. Шатура Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шатура, колгоспник. Заарештований 17.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 21.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10500).

Мартиненко Олександр Григорович, 1890 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець. Проживав у с. Антонівка, одноосібник. Заарештований 03.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 15.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7023).

Мартиненко Опанас Якович, 1888 р. н., с. Піщанка Щорського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Піщанка, одноосібник. Заарештований 06.04.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 03.11.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 14.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6632).

Мартиненко Охрім Терентійович, 1874 р. н., с. Карасинівка Козелецького р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Карасинівка, одноосібник. Заарештований 27.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 11.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 14.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4638).

Мартиненко Семен Андрійович, 1912 р. н., с. Дроздівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 27 мсп 7 д, червоноармієць. Заарештований 15.07.1941 р. За вироком ВТ 8 мехк Південно-Західного фронту від 22.07.1941 р. за ст. 54-8 з санкції ст. 54-2 ККУРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 25.07.1941 р.

у м. Ніжин. Реабілітований 21.06.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17568-п).

Мартиненко Сергій Трифонович, 1901 р. н., с. Дроздівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дроздівка, одноосібник. Заарештований 12.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.03.1930 р. за ст.ст. 7-54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 11.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5446).

Мартиненко Сергій Трохимович, 1901 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, одноосібник. Заарештований 19.12.1937 р. За постановою виїзної сесії Чернігівського губревтрибуналу від 26.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 02.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9212).

Мартиненко Степан Михайлович, 1902 р. н., с. Анисів Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Анисів, робітник залізниці. Заарештований 08.03.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 31.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7625).

Мартиненко Терентій Улянович, 1890 р. н., с. Дроздівка Куликівського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Дроздівка, токар. Заарештований 24.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 10.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9154).

Мартиненко Тихін Васильович, 1892 р. н., с. Степові Хутори Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Степові Хутори,

одноосібник. Заарештований 04.03.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 05.07.1929 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 23.10.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3759).

Мартиненко Улян Улянович, 1881 р. н., с. Дроздівка Куликівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Дроздівка, без певних занять. Заарештований 19.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 22.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1633).

Мартиненко Феодосій Олексійович, 1887 р. н., с. Степові Хутори Носівського р-ну, українець, письменний. Без постійного місця проживання, без певних занять. Заарештований 19.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підриг колгоспного будівництва, застосована ВМП. Розстріляний 27.10.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10720).

Мартиненко Хима Яківна, 1913 р. н., с. Чорний Ріг Холминського (нині Семенівського) р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Козилівка Холминського (нині Корюківського) р-ну, колгоспниця. 01.06.1944 р. взята на підписку про невіїзд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 27.10.1945 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 30.01.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12248).

Мартиненко Хома Іванович, 1882 р. н., с. Оленівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Оленівка, одноосібник. Заарештований 15.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.08.1937 р. за проведення контрреволюційної

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

діяльності застосована ВМП. Розстріляний 02.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9892).

Мартиненко Яків Антонович, 1891 р. н., с. Рудівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рудівка, колгоспник. Заарештований 23.03.1938 р. за ст. 54-6 КК УРСР. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 30.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 287).

Мартинов Іван Васильович, 1888 р. н., с. Іванівка Новоукраїнського р-ну Кіровоградської обл., українець, освіта початкова. Член КП(б)У з 1917 р. Проживав у м. Чернігів, начальник управління державної інспекції з якості сільськогосподарської продукції та сировини. Заарештований 25.07.1938 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 26.12.1938 р. справу припинено. Звільнений з-під варті 27.12.1938 р. Реабілітований 19.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1319).

Мартинович Андрій Семенович, 1908 р. н., с. Шабалинів Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Галкіно Галкінського р-ну Челябінської обл. (нині Шумихінського р-ну Курганської обл.), РФ, червоноармієць. Заарештований 27.08.1943 р. За вироком ВТ формування гвардійських мінометних частин від 20.09.1943 р. згідно з Указом Президії ВР СРСР від 06.07.1941 р. засуджений до позбавлення волі на 5 років. Виконання вироку відкладено до закінчення бойових дій, направлений на фронт. Реабілітований 08.06.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16983-п).

Мартинович Євген Овсійович, 1897 р. н., с. Охрімівичі Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Корюківка Корюківського р-ну, коваль. Заарештований 02.07.1919 р. за підбурювання до повстання. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 397).

Мартинович Іван Кузьмич, 1924 р. н., с. Охрімівичі Корюківського р-ну, росіянин, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 12 оучсп, червоноармієць. Заарештований 06.04.1943 р. За вироком ВТ гарнізону м.Новосибірськ від 26.05.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 12.12.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15608-п).

Мартинович Йосип Петрович, 1889 р. н., с. Охрімівичі Корюківського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Охрімівичі, одноосібник. Заарештований 28.10.1934 р. За вироком ВТ 15 ск УкрВО від 10.02.1935 р. за ст. 54-8 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТГ на 10 років. Відбував покарання у Північно-Східному ВТГ, Магаданська обл. Загинув 17.12.1939 р. Реабілітований 20.09.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14448-п).

Мартиновський Роман Іванович, 1904 р. н., с. Лемешівка Городнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 1175 сп 347 сд, командир взводу. Заарештований 23.10.1942 р. За вироком ВТ 347 сд 9 А від 30.10.1942 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років з відстрочкою вироку до закінчення військових дій, направлений до штрафного батальйону у діячу армію. Реабілітований 24.06.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17486-п).

Мартинюк Василь Ількович, 1888 р. н., Станіславська (нині Івано-Франківська обл.), поляк, освіта початкова. Проживав у с. Болотниця Талалаївського р-ну, колгоспник. Заарештований 04.01.1938 р. За постановою «двійки» від 11.02.1938 р. за підозрою у шпигунстві ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 24.06.1958 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.1, спр. 958).

Мартиш Ігор Романович, 1908 р. н., м. Холм Люблінського воєводства, Польща, росіянин, освіта початкова. Проживав у с. Загребелля Сосницького

р-ну, без певних занять. Заарештований 05.11.1937 р. За постановою «двійки» від 08.12.1937 р. за проведення шпигунської діяльності застосована ВМП. Розстріляний 22.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.09.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11863).

Мартиш Роман Олександрович, 1882 р. н., Польща, українець, освіта духовна. Проживав у с. Загребелля Сосницького р-ну, священник. Заарештований 08.09.1937 р. За постановою «двійки» від 04.11.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 14.11.1937 р. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8753).

Мартиш Феліцата Степанівна, 1886 р. н., м. Холм Люблінського воєводства, Польща, росіянка, освіта початкова. Проживала у с. Загребелля Сосницького р-ну, без певних занять. Заарештована 05.11.1937 р. За постановою «двійки» від 08.12.1937 р. за проведення шпигунської діяльності застосована ВМП. Розстріляна 22.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітована 30.09.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11863).

Мартишевський Демид Денисович, 1884 р. н., с. Нові Млини Батуринаського (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нові Млини, колгоспник. Заарештований 09.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Реабілітований 24.05.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11234).

Мартишевський Михайло Денисович, 1891 р. н., с. Нові Млини Батуринаського (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нові Млини, чорноробочий. Заарештований 09.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської

української націоналістичної організації застосована ВМП. Реабілітований 24.05.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11234).

Мартишевський Петро Іванович, 1880 р. н., с. Британи Комарівського р-ну (нині с. Дуболугівка Ніжинського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Британи (нині с. Дуболугівка), одноосібник. Заарештований 23.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 16.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 31.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8378).

Мартиян Василь Петрович, 1894 р. н., с. Слобідка Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Основа Талалаївського р-ну, робітник рибвідділу у земвідділі. Заарештований 31.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 08.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 18.12.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.6, спр. 379).

Мартиян Костянтин Петрович, 1890 р. н., х. Мартиянів (нині с. Слобідка) Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у х. Мартиянів (нині с. Слобідка), одноосібник. Заарештований 31.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 16.02.1933 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 07.12.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.3, спр. 593).

Мартиян Максим Петрович, 1888 р. н., х. Мартиянів (нині с. Слобідка) Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у х. Мартиянів (нині с. Слобідка), одноосібник. Заарештований 31.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 16.02.1933 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої проти заходів радянської влади, ув'язнений до концтабору на 3 роки.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Реабілітований 15.11.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.3, спр. 948).

Мартиян Микола Іванович, 1911 р. н., х. Мартиянів (нині с. Слобідка) Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у х. Мартиянів (нині с. Слобідка), одноосібник. Заарештований 04.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.04.1933 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 15.12.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.3, спр. 994).

Мартовий Василь Іванович, 1912 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова, студент річних вчительських курсів при педінституті. Заарештований 23.06.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 26.08.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 20.10.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 670-п).

Мартовий Кузьма Іванович, 1898 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Браниця, одноосібник. Заарештований 27.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 10.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 05.11.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8114).

Мартовий Петро Іванович, 1888 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Браниця, одноосібник. Заарештований 17.03.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.10.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 02.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6354).

Мартус Олександр Йосипович, 1880 р. н., м. Київ, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, робітник залізниці. Заарештований

30.06.1937 р. За вироком лінійного суду Західної залізниці від 20.03.1938 р. за ст.ст. 7-54-10 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 20 років. Реабілітований 28.05.1958 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4629-п).

Мартьян [Мартіян] Мефодій Костянтинович, 1903 р. н., с. Слобідка Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Слобідка, одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 5 років. На час другого арешту – різнорабочий, проживав за місцем роботи у радгоспі Срібнянського р-ну. Заарештований 09.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації, розповсюдження провокаційних чуток про війну застосована ВМП. Розстріляний 14.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 05.10.1991 р., 28.08.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11339).

Маруга Давид Єрмолайович, 1906 р. н., с. Нічогівка Козелецького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у Козелецькому Георгіївському монастирі, монах. Заарештований 12.01.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 12.03.1930 р. справу припинено. На час другого арешту – без постійного місця проживання. Заарештований 06.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.10.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційного релігійного угруповання застосована ВМП. Розстріляний 27.10.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 29.06.1998 р., 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8615, 8993).

Маруга Максим Іванович, 1889 [1999] р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Браниця, одноосібник. Заарештований 24.12.1929 р. За постановою

судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 13.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. На час другого арешту – вантажник. Заарештований 14.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 31.03.1938 р. за участь у діяльності антирадянського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 08.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 11.08.1989 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8574, 10010).

Маругий Борис Лаврентійович, 1890 р. н., с. Дрімайлівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дрімайлівка, одноосібник. Заарештований 09.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9375).

Маруніч Савелій Дмитрович, 1907 р. н., с. Комарівка Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Комарівка, колгоспник. Заарештований 19.12.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 17.03.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР застосована ВМП. Розстріляний 27.03.1933 р. у м. Ніжин. Реабілітований 27.03.1933 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8251-8254).

Маруніч Феодосій Якович, 1904 р. н., с. Комарівка Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Комарівка, колгоспник. Заарештований 18.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив заходів партії, застосована ВМП. Розстріляний 02.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11309).

Маруня Антон Іванович, 1896 р. н., с. Омбиш Борзнянського р-ну, росіянин, письменний.

Проживав у с. Омбиш, селянин. Заарештований 30.12.1920 р. За постановою Чернігівської губЧК від 03.03.1921 р. за співробітництво з гетьманською владою ув'язнений до концтабору на 5 років. Заарештований 30.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.10.1937 р. за участь у діяльності антирадянського угруповання ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 31.01.1995 р., 18.11.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12218, 11875).

Маруня Василь Омелянович, 1897 р. н., с. Никонівка Варвинського (нині Срібнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Никонівка, колгоспник. Заарештований 24.11.1934 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 28.11.1934 р. справу припинено. Реабілітований 29.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2265).

Маруня Іван Оверкійович, 1885 р. н., с. Веркіївка (нині с. Вертіївка) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Веркіївка (нині с. Вертіївка), одноосібник. Заарештований 09.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.02.1930 р. як антирадянський елемент ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 26.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11021).

Маруня Петро Корнійович, 1893 р. н., с. Веркіївка (нині с. Вертіївка) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Веркіївка (нині с. Вертіївка), колгоспник. Заарештований 09.11.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-10, 54-11 КК УСРР. 19.03.1939 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1369).

Марус Дмитро Дмитрович, 1894 р. н., с. Поділ Варвинського (нині Срібнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Поділ, одноосібник. Заарештований 21.11.1931 р. За вироком нарсуду Варвинського р-ну від 30.12.1931 р. за ст.ст. 20-70 ч. 3 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 2 роки.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Реабілітований 29.04.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16617-п).

Марус Іван Степанович, 1905 р. н., с. Бирине Новгород-Сіверського р-ну, українець, малописьменний. Проживав за місцем дислокації 848 сп 267 сд, червоноармієць. Заарештований 02.08.1941 р. За вироком ВТ 267 сд від 15.08.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 28.10.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17732-п).

Марусик Анастасія Іванівна, 1897 р. н., смт Куликівка Куликівського р-ну, українка, малописьменна. Проживала у смт Куликівка, без певних занять. Заарештована 13.10.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 15.02.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджена до каторжних робіт на 20 років. За ухвалою ВТ КВО від 31.05.1945 р. термін покарання знижено до 10 років позбавлення волі. Звільнена 22.06.1955 р. Реабілітована 26.05.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17035-п).

Марусик Андрій Никифорович, 1897 р. н., смт Куликівка Куликівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Гребля Березнянського (нині Менського) р-ну, робітник лісництва. Заарештований 16.08.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УРСР. 20.05.1939 р. справу припинено. Заарештований 03.10.1943 р. За вироком ВТ Чернігівського гарнізону від 08.09.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР виправданий. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1371, ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1251-п).

Марусик Антон Платонович, 1910 р. н., смт Куликівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Куликівка, робітник залізниці. Заарештований 03.03.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 31.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7623).

Марусик Іван Юхимович, 1872 р. н., смт Куликівка Куликівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Куликівка, одноосібник. Заарештований 09.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5283).

Марусик Ісидор Іванович, 1889 р. н., смт Куликівка Куликівського р-ну, українець, письменний. Проживав у смт Куликівка, без певних занять. Заарештований 26.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання в Усть-Вимському ВТТ. Реабілітований 11.07.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4774).

Марусик Павло Петрович, 1893 р. н., смт Куликівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 308 МСБ 267 сд, червоноармієць. Заарештований 28.04.1942 р. За вироком ВТ 267 сд від 16.05.1942 р. за ст. 58-1 «г» КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років, за ст.ст. 19-58-1 «б» КК РРФСР виправданий. Реабілітований 17.02.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15744-п).

Марусик Феодосій Іванович, 1901 р. н., смт Куликівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Куликівка, одноосібник. Заарештований 17.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 23.08.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11796).

Марусик-Остапенко Петро Лаврінович, смт Куликівка Куликівського р-ну, освіта середня, студент. Заарештований 14.05.1920 р. За

постановою Колегії Особливого відділу ВЧК при реввійськраді 12 А від 12.06.1920 р. за участь у підпільній петлюрівській організації передбачена ВМП. Реабілітований 27.12.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11916).

Марусич Микола Леонтійович, 1919 р. н., с. Вороньки Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 127 особ, червоноармієць. Заарештований 02.06.1942 р. За вироком ВТ 127 сд від 01.07.1942 р. за ст.ст. 19-58-8, 58-10 ч. 2 РРФСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5344-п).

Маруга Костянтин Григорович, 1896 р. н., м. Конотоп Сумської обл., українець, освіта середня. Проживав у м. Конотоп, бухгалтер. Заарештований 15.07.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 17.10.1939 р. за участь у діяльності антирадянської організації ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 22.03.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12068).

Маруга Пилип Юхимович, 1865 р. н., с. Вишеньки Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вишеньки, машиніст. Заарештований 18.10.1940 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 25.01.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 09.09.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3401-п).

Маруга-Нестеренко Марія Василівна, 1904 р. н., м. Конотоп Сумської обл., українка. Проживала у м. Конотоп. Заарештована 25.11.1925 р. За вироком надзвичайної сесії Київського окружного суду від 12.05.1927 р. за ст. 68 КК УСРР засуджена до позбавлення волі на 1 рік. Реабілітована 25.03.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17343-п).

Марущенко Володимир Федорович, 1906 р. н., с. Малківка Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, вантажник. Заарештований 22.08.1940 р. За вироком виїзної

сесії Чернігівського облсуду від 04.04.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 27.12.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16264-п).

Марущенко Григорій Герасимович, 1878 р. н., с. Жадове Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Мена Менського р-ну, садівник. Заарештований 19.12.1934 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 04.03.1935 р. як соціально-небезпечний елемент висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 02.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2587).

Марущенко Захарій Герасимович, 1883 р. н., с. Жадове Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жадове, селянин. 05.07.1920 р. взятий на підписку про невиїзд. За вироком виїзної сесії Чернігівського губревтрибуналу від 26.11.1920 р. за участь у діяльності контрреволюційного угруповання виправданий. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1424).

Марущенко Іван Євдокимович, 1903 р. н., с. Держанівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Держанівка, колгоспник. Заарештований 13.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 31.03.1938 р. за участь у діяльності антирадянської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 07.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 29.09.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8109-8111).

Марущенко Ничипір Давидович, 1877 р. н., с. Держанівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Держанівка, колгоспник. Заарештований 27.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 31.03.1938 р. за участь у діяльності антирадянської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 08.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 29.09.1988 р. (Держархів

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8109-8111).

Маруценко Павло Михайлович, 1898 р. н., с. Малківка Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Малківка, колгоспник. Заарештований 12.10.1931 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 07.12.1931 р. звільнений на підписку про невіїзд. 23.12.1931 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5014).

Маруценко Пилип Минович, 1899 р. н., с. Жадове Семенівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Жадове, одноосібник. Заарештований 07.05.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. 16.08.1931 р. звільнений на підписку про невіїзд. 02.02.1932 р. справу припинено. Реабілітований 31.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10065).

Маруценко Федір Тимофійович, 1864 р. н., с. Малківка Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Малківка, сторож. Заарештований 12.10.1931 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 07.12.1931 р. звільнений на підписку про невіїзд. 23.12.1931 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5014).

Маруценко Яків Кирилович, 1893 р. н., с. Малківка Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Малківка, колгоспник. Заарештований 12.10.1931 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 07.12.1931 р. звільнений на підписку про невіїзд. 23.12.1931 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5014).

Марфич Михайло Мусійович, 1835 р. н., с. Копачів Козелецького р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Копачів, селянин. 03.10.1920 р. взятий на підписку про невіїзд. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 01.03.1921 р. за проведення контрреволюційної діяльності засуджений до позбавлення волі на 7

років. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1468).

Марфич Юхим Лаврентійович, 1850 р. н., с. Копачів Козелецького р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Копачів, селянин. 03.10.1920 р. взятий на підписку про невіїзд. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 01.03.1921 р. за проведення контрреволюційної діяльності засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1468).

Мархай Іван Михайлович, 1914 р. н., м. Носівка Носівського р-ну, українець, письменний. Відбував покарання на будівництві № 143. Розпочато нову справу 11.07.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Харківській обл. від 13.07.1941 р. за ст. 54-14 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 26.05.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17016-п).

Мархель Іван Єрофійович, 1912 р. н., с. Кропивне Бахмацького р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Харків, викладач. Заарештований 08.09.1948 р. За вироком ВТ КВО від 24.01.1949 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 25 років. Реабілітований 28.11.1963 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10102-п).

Мархель Тимофій Іванович, 1879 р. н., с. Кропивне Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кропивне, одноосібник. Заарештований 29.05.1929 р. За вироком надзвичайної сесії Конотопського окружного суду від 03.06.1929 р. за ст. 54-10 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 16.10.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 715-п).

Марценюк Павло Іванович, 1884 р. н., с. Жуківці Кременецького повіту Волинської губ. (нині Лановецького р-ну Тернопільської обл.), українець, освіта початкова. Проживав у с. Доч (нині с. Велика Доч) Борзнянського р-ну, стрілочник. 09.06.1931 р. взятий на підписку про невіїзд. За

постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 28.06.1931 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Сибіру на 3 роки. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11081).

Марцинюк Павло Павлович, 1906 р. н., Волинська обл., українець, освіта початкова. Проживав у с.Шевченка Чернігівського р-ну, робітник. Заарештований 09.12.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР застосована ВМП. Розстріляний 07.05.1933 р. у м.Чернігів. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9060).

Марченко Анастасія Кузьмівна, 1915 р. н., с.Нова Басань Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українка, малописьменна. Проживала у с.Нова Басань, колгоспниця. 11.03.1944 р. взята на підписку про невіїзд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 01.07.1944 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Кустанайської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8367).

Марченко Андрій Ілліч, 1908 р. н., с. Ховдівка Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с.Луковець Корюківського р-ну, візник. Заарештований 11.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10379).

Марченко Андрій Семенович, 1896 р. н., с. Гайворон Бахмацького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с.Гайворон. Заарештований 08.08.1920 р. За постановою Чернігівської губЧК від 06.09.1920 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації передбачена ВМП. Реабілітований 18.12.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840,

оп.3, спр. 11885).

Марченко Борис Харлампійович, 1875 р. н., с. Автуничі Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Автуничі, одноосібник. Заарештований 10.01.1929 р. 06.02.1929 р. звільнений на підписку про невіїзд. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 05.04.1929 р. за ст. 54-10 КК УСРР позбавлений права проживання в Москві, Ленінграді, Ростові-на-Дону, означених губерніях і округах та Україні на 3 роки. Реабілітований 04.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3623).

Марченко Василь Трохимович, 1901 р. н., с.Шокодькове (нині с.Скороходове) Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с.Шокодькове (нині с.Скороходове), одноосібник. Заарештований 15.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.02.1933 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої проти заходів радянської влади, висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 29.12.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.3, спр. 812).

Марченко Василь Якович, 1910 р. н., с.Охіньки Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с.Охіньки, колгоспник. Заарештований 04.07.1941 р. За вироком ВТ Київського гарнізону від 23.07.1941 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 30.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15085-п).

Марченко Григорій Анастасович, 1897 р. н., с.Щаснівка Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта вища. Проживав у с. Волинка Сосницького р-ну, вчитель. Заарештований 16.03.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 15.07.1938 р. справу припинено. Реабілітований 22.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1068).

Марченко Григорій Іванович, 1911 р. н., с.Никонівка Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с.Сокиринці

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Срібнянського р-ну, чорноробчий. Заарештований 18.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 20.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації позбавлений волі на 10 років. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10710).

Марченко Іван Герасимович, 1914 р. н., с. Перекопівка Глинського (нині Роменського) р-ну Сумської обл., українець, освіта початкова. Проживав у с. Перекопівка, тракторист. Заарештований 15.12.1935 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 14.04.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. Реабілітований 15.06.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 68-п).

Марченко Іван Кіндратович, 1894 р. н., смт Березна Менського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у смт Добрянкя Ріпкинського р-ну, референт. Заарештований 23.12.1932 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 01.02.1933 р. звільнений на підписку про невиїзд. 17.02.1933 р. справу припинено. Реабілітований 26.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9942-п).

Марченко Йосип Єрмолайович, 1884 р. н., с. Красилівка Козелецького повіту (нині Козелецького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Михайлівка Дніпровського повіту Таврійської губ. (нині Скадовського р-ну Херсонської обл.), мірошник. Заарештований 27.10.1920 р. за шпигунство. 09.11.1920 р. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5918).

Марченко Леонтій Миколайович, 1883 р. н., с. Гайворон Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Григорівка Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, без певних занять. Заарештований 19.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 17.09.1937 р. у м. Чернігів.

Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9933).

Марченко Макар Аврамович, 1893 р. н., с. Никонівка Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Никонівка, одноосібник. Заарештований 18.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 02.01.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 18.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5881).

Марченко Марія Степанівна, 1908 р. н., с-ще Драбове-Барятинське Драбівського р-ну Черкаської обл., українка, освіта вища. Проживала у м. Чернігів, службовець облЗУ. Заарештована 02.09.1937 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини. 26.03.1938 р. справу припинено. Реабілітована 31.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 217).

Марченко Микита Михайлович, 1900 р. н., с. Феськівка Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Феськівка, одноосібник. Заарештований 04.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 09.08.1932 р. звільнений достроково. Реабілітований 07.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6023).

Марченко Микола Іванович, 1904 р. н., с. Никонівка Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Никонівка, одноосібник. Заарештований 18.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 30.12.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 19.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6048).

Марченко Микола Кіндратович, 1876 р. н., с. Селище Носівського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Селище, одноосібник.

Заарештований 28.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 23.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7624).

Марченко Микола Михайлович, 1891 р. н., с. Стара Басань Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стара Басань, одноосібник. Заарештований 19.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.02.1933 р. за ст.ст. 54-10, 58-2 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7525).

Марченко Михайло Андрійович, 1867 р. н., с. Феськівка Менського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Феськівка, одноосібник. Заарештований 04.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 07.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6023).

Марченко Михайло Артемович, 1914 р. н., с. Григорівка Ніжинського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Григорівка, вчитель. Заарештований 18.01.1953 р. за ст.ст. 54-3, 54-10 ч. 2 КК УРСР. 27.05.1953 р. справу припинено. Реабілітований 26.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9943-п).

Марченко Михайло Герасимович, 1878 р. н., с. Берестовець Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Берестовець, одноосібник. Заарештований 12.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 27.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 31.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5755).

Марченко Михайло Гнатович, 1896 р. н., с. Ладівщина Малодівицького р-ну (нині

с. Ладівщина Прилуцького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Ладівщина, колгоспник. Заарештований 17.10.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 18.01.1944 р. справу припинено. Реабілітований 16.09.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4409).

Марченко Михайло Семенович, 1891 р. н., с. Григорівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Григорівка, колгоспник. Заарештований 25.02.1953 р. За вирокіом ВТ військ МВД по Київській обл. від 09.05.1953 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 25 років. Відбував покарання у с. Микитівка Сталінської обл. За ухвалою ВТ КВО від 14.09.1956 р. за ст. 54-3 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Згідно Указу Президії ВР СРСР від 17.09.1955 р. «Про амністію» з-під варті звільнити, вважати таким, який не має судимості. Реабілітований 26.06.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17055-п).

Марченко Мусій Петрович, 1890 р. н., с. Погорільці Холминського (нині Семенівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Погорільці, одноосібник. Заарештований 15.04.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.07.1930 р. за ст.ст. 54-10, 56-16 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 31.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5758).

Марченко Овдій Митрофанович, 1898 р. н., с. Омбиш Ніжинського (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Омбиш, одноосібник. Заарештований 16.03.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.04.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6435).

Марченко Олександр Денисович, 1900 р. н., м. Чернігів, українець, освіта середня. Член ВКП(б) до 1936 р. Проживав за місцем дислокації 82 обудб 9 сбр, майор. Заарештований 13.09.1937 р. За

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

вироком ВК ВС СРСР від 08.03.1938 р. за ст.ст. 58-1 «б», 58-7, 58-8, 58-11 КК РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний 09.03.1938 р. у м. Ворошилов, позбавлений військового звання. Реабілітований 05.10.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 7474-п).

Марченко Олександр Петрович, 1873 р. н., м. Чернігів, українець. Проживав у м. Чернігів, службовець. Заарештований 11.01.1922 р. як соціально-небезпечний елемент. 22.03.1922 р. справу припинено. Реабілітований 10.08.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6924).

Марченко Олександр Петрович, 1877 р. н., м. Чернігів, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, візник. Заарештований 15.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8539).

Марченко Олексій Денисович, 1912 р. н., с. Полуботки Чернігівського р-ну, українець. Проживав у м. Чернігів, токар. За вироком ВТ Південно-Західної залізниці від 03.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Загинув 14.11.1942 р. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 27.07.1982 р. справу закрито. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10919-п).

Марченко Опанас Леонтійович, 1921 р. н., с. Омбиш Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав за місцем дислокації 4 інжбудб ОСВБ ПЗФ, червоноармієць. Заарештований 29.03.1942 р. За вироком ВТ 9 А від 01.04.1942 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 11.12.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15977-п).

Марченко Панас Трифонович, 1895 р. н., с. Слобідка Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у х. Рублена Криниця (нині

с. Слобідка) Талалаївського р-ну, одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 28.02.1992 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Марченко Семен Микитович, 1880 р. н., м. Чернігів, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, бригадир. Заарештований 27.03.1938 р. За вироком 435 ВТ КОВО від 16.11.1938 р. за ст.ст. 54-9, 54-11 КК УРСР виправданий. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1413, 1413-а, 1413-б, 1413-в).

Марченко Сергій Кіндратович, 1892 р. н., смт Березна Менського р-ну, освіта початкова. Проживав у м. Сновськ Сновського р-ну, завідувач магазину. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 15.08.1983 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8433).

Марченко Сила Іванович, 1882 р. н., с. Мости Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Мости, одноосібник. Заарештований 12.05.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 28.08.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 25.11.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 729).

Марченко Тимофій Титович, 1902 р. н., с. Брагинці Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Брагинці, колгоспник. Заарештований 17.09.1947 р. За вироком Чернігівського облсуду від 12.12.1947 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 03.08.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16145-п).

Марченко Трохим Антонович, 1866 [1867] р. н., с. Макове Глухівського повіту Чернігівської губ. (нині Шосткинського р-ну

Сумської обл.), українець, освіта початкова. Проживав у с. Макове, селянин. Заарештований 29.12.1918 р. за підозрою у шпигунстві та проведенні антирадянської агітації. 28.02.1919 р. звільнений на підписку про невіїзд. Рішення по справі відсутнє. Заарештований 09.05.1919 р. за підозрою у шпигунстві. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 09.07.1919 р. справу припинено. Реабілітований 31.07.1998 р., 30.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 17, 131).

Марченко Федір Федорович, 1897 р. н., с. Щаснівка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Щаснівка, одноосібник. Заарештований 24.12.1928 р. За постановою Колегії ОГПУ від 20.05.1929 р. за ст.ст. 58-10, 59-3 КК РСФРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 05.10.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12212).

Марченко Федір Якович, 1887 р. н., с. Стара Басань Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стара Басань, одноосібник. Заарештований 19.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7147).

Марченко Юхим Михайлович, 1901 р. н., с. Григорівка Бахмацького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Біловежі Першій Бахмацького р-ну, селянин. Заарештований 10.08.1920 р. За постановою Чернігівської губЧК від 06.09.1920 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації направлений до штрафної роти. Реабілітований 18.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11885).

Марченко Яків Якович, 1911 р. н., с. Сиволож Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 705 сп, червоноармієць. Заарештований

09.05.1942 р. За вироком ВТ 121 сд від 14.05.1942 р. за ст.ст. 58-2, 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 28.05.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17544-п).

Марченко [Красненко] Тимофій Степанович, 1896 р. н., с. Бистрик Кролевецького р-ну Сумської обл., українець, малописьменний. Проживав у с. Бистрик, одноосібник. Заарештований 30.08.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 05.03.1934 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 3 роки. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8586-8588).

Марченко-Филиповська Марія Антонівна, 1900 р. н., Польща, полька, малописьменна. Проживала у с. Іваниця Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, колгоспниця. Заарештована 20.08.1937 р. за ст. 54-6 КК УРСР. 15.10.1937 р. звільнена на підписку про невіїзд. 15.10.1937 р. справу припинено. Реабілітована 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1353).

Марчук Максим Євменович, 1893 р. н., с. Кобижча Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кобижча, мірошник. Заарештований 27.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 7 років. Реабілітований 12.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8271).

Масан Олексій Васильович, 1878 р. н., х. Сидорівка Любецького р-ну (приєднано до м. Любеч Ріпкинського р-ну), українець, малописьменний. Проживав у х. Сидорівка (приєднано до м. Любеч), одноосібник. Заарештований 24.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 29.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6343).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Масановець Іван Федорович, 1908 р. н., с. Редьківка Любецького (нині Ріпкинського) р-ну, українець, письменник. Проживав у с. Редьківка, колгоспник. Заарештований 17.10.1940 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 30.11.1940 р. за ст. 54-10ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 09.07.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14588-п).

Масановець Федір Купріянович, 1883 р. н., с. Жукотки Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, комірник. Заарештований 25.01.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 25.05.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 15.01.1937 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2288-п).

Масензов Олександр Кузьмич, 1902 р. н., с. Нехаївка Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нехаївка, без певних занять. Заарештований 10.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 10.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8626).

Масензов Яків Кузьмич, 1907 р. н., с. Нехаївка Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нехаївка, без певних занять. Заарештований 11.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив колгоспного будівництва, застосована ВМП. Розстріляний 26.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10749).

Масибута Феодосій Авксентійович, 1907 р. н., с. Кузничі Городнянського р-ну, українець. Проживав у с. Кузничі, робітник залізниці. Заарештований 22.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від

26.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 03.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 07.10.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4805).

Масик Ісак Овдійович, 1885 р. н., с. Сім'янівка Конотопського р-ну Сумської обл., українець. Проживав у с. Сім'янівка, селянин. Заарештований 03.02.1919 р. як соціально-небезпечний елемент. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 04.07.1919 р. справу припинено. Звільнений на поруки 18.02.1919 р. Реабілітований 31.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 224).

Масик Олександр Дмитрович, 1888 р. н., українець, освіта вища. Проживав у м. Ніжин, військовий керівник Ніжинського педінституту. Заарештований 23.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за участь у діяльності шпигунсько-диверсійної організації застосована ВМП. Розстріляний 24.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.07.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4178).

Масібут Григорій Васильович, 1896 р. н., с. Кузничі Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кузничі, діловод. Заарештований 18.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 09.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 10.02.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4851).

Масковка Микита Пилипович, 1881 р. н., с. Євлашівка (нині с. Красносільське) Борзнянського р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у с. Євлашівка (нині с. Красносільське), священник. Заарештований 21.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 02.11.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 8 років. Реабілітований 15.08.1989 р. (Держархів

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8430).

Маслак Георгій Федорович, 1889 р. н., м. Корюківка Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Олексіївка (приєднано до м. Корюківка) Корюківського р-ну, машиніст. Заарештований 29.06.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Київській обл. від 20.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 26.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15178-п).

Маслак Катерина Кирилівна, 1910 р. н., с. Ленівка (нині с. Сахнівка) Менського р-ну, українка, неписьменна. Проживала у с. Ленівка (нині с. Сахнівка), колгоспниця. 18.10.1945 р. взята на підписку про невийзд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 09.03.1946 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 31.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8400).

Маслак Леонтій Авксентійович, 1883 р. н., с. Івашківка Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Івашківка, військовий керівник. Заарештований 04.06.1921 р. 29.06.1921 р. звільнений на підписку про невийзд. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 23.03.1922 р. як соціально-небезпечний елемент засуджений до позбавлення волі на 3 роки. За амністією від покарання звільнений. На час другого арешту – одноосібник. Заарештований 25.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Горношеському ВТТ. Реабілітований 31.05.1999 р., 26.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 4429, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1723).

Маслак Микола Олексійович, 1910 р. н., с. Маслоківка (приєднано до с. Новоукраїнське) Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний.

Проживав у с. Маслоківка (приєднано до с. Новоукраїнське), одноосібник. Заарештований 21.11.1928 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 08.05.1929 р. за ст.ст. 21 «ж», 34 ч. 2 КК УСРР засуджений до вислання за межі Чернігівської, Конотопської, Ніжинської, Глухівської, Київської округ на 3 роки. За ухвалою кримінальної колегії ВС УСРР від 13.07.1929 р. справу закрито. Реабілітований 30.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 185).

Маслак Надія Федорівна, 1924 р. н., с. Чепівка (приєднано до с. Новоукраїнське) Ріпкинського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Чепівка (приєднано до с. Новоукраїнське), безпечних занять. Заарештована 04.11.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 29.07.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнена до ВТТ на 3 роки. Реабілітована 08.12.1993 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11958).

Маслак Прохор Андрійович, 1891 р. н., с. Мала Загорівка Бахмацького р-ну, українець, освіта незакінчена вища. Член ВКП(б) з 1919 р. до 1921 р. Проживав у с. Омбиш Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, вчитель. Заарештований 20.03.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УРСР. 20.06.1938 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2620).

Маслак Феодосій Сергійович, 1899 р. н., с. Тупичів Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Тупичів, одноосібник. Заарештований 07.02.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 15.05.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Відбував покарання у Свірському ВТТ. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11402).

Масленко Марія Іванівна, 1896 р. н., с. Клишки Шосткинського р-ну Сумської обл., росіянка, освіта початкова. Проживала у м. Шостка

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Сумського р-ну, домогосподарка. Заарештована 08.07.1921 р. як соціально-небезпечний елемент. 27.07.1921 р. звільнена на підписку про невізд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 10.09.1921 р. справу припинено. Реабілітована 31.05.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 4615).

Маслик Панас Кирилович, 1901 р. н., смт Ладан Прилуцького р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Прилуки, технічний керівник. Заарештований 27.03.1938 р. За вироком візної сесії Чернігівського облсуду від 28.03.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. За ухвалою ВС УРСР від 31.05.1939 р. справу направлено на дослідження. За вироком візної сесії Чернігівського облсуду від 18.08.1939 р. виправданій. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 315-п).

Масло Пилип Іванович, 1894 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Антонівка, одноосібник. Заарештований 01.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УРСР від 25.04.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – мешканець с. Бикове Подольського р-ну Московської обл., чорноробочий складу механічного заводу. Заарештований 09.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 25.04.1938 р. за участь у діяльності української контрреволюційної націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 17.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.04.1989 р., 16.08.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5226, 11918).

Масло Феодосій Якимович, 1870 р. н., с. Довгалівка Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Никонівка Варвинського (нині Срібнянського) р-ну, одноосібник. Заарештований 22.11.1932 р. За вироком нарсуду Варвинського р-ну від 09.01.1933 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 9 років. Реабілітований 13.12.1989 р. (ГДА СБ

України, м. Чернігів. – Спр. 3372-п).

Маслов Василь Михайлович, 1884 р. н., м. Ічня Ічнянського р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у с. Безбородьків Ічнянського р-ну, власник моторного млина. Заарештований 22.02.1930 р. За вироком Ніжинського окружного суду від 04.06.1930 р. за ст. 54-9 КК УСРР засуджений до ВМП. За ухвалою ВС УСРР від 07.07.1930 р. вирок скасовано, справу припинено. На час другого арешту – без певних занять. Заарештований 25.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 11.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 30.07.1999 р., 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.33, спр. 17, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8879).

Маслов Степан Іванович, 1908 р. н., м. Городня Городнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Тупичів Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, завідувач радіовузлу. Заарештований 01.12.1936 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 20.01.1937 р. звільнений на підписку про невізд. 15.02.1937 р. справу припинено. Реабілітований 27.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1111).

Масловський Максим Андрійович, 1900 р. н., с. Олексинці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Олексинці, одноосібник. Заарештований 01.08.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 3 роки. На час другого арешту – різноробочий у радгоспі. Заарештований 07.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 25.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.02.1992 р., 01.02.1964 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9538).

Масловський Микола Іванович, 1925 р. н., с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця) Носівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 2 ЧСП ВВ МВС, червоноармієць. Заарештований 06.04.1946 р. За вироком ВТ 64 сд ВВ МВС від 16.05.1946 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. За ухвалою ВК ВС СРСР від 14.03.1947 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 11.11.1959 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 7372-п).

Масловський Федір Романович, 1886 р. н., с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця) Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця), сторож. Заарештований 03.08.1938 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 01.04.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 4 роки. Реабілітований 09.07.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2270-п).

Маслюк Іван Сидорович, 1879 р. н., с. Нові Млини Сновського р-ну, українець. Проживав у с. Нові Млини, одноосібник. Заарештований 02.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 15.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7024).

Маслюк Іван Федорович, 1918 р. н., с. Сіножацьке Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, освіта початкова. Проживав у с. Чемер Козелецького р-ну, не працював. Заарештований 18.07.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 28.08.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 17.07.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 104-п).

Маслюк Олександр Юхимович, 1905 р. н., с. Сіножацьке Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Сіножацьке, одноосібник. Заарештований

10.10.1928 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 11.05.1929 р. за ст. 34 ч. 2 КК УСРР засуджений до висилки за межі Чернігівської губернії на 1 рік. Реабілітований 30.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 183).

Маслюк Павло Євдокимович, 1894 р. н., с. Павлівка Чернігівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, касир. Заарештований 26.12.1940 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 27.03.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 05.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15165-п).

Маслюк Петро Никифорович, 1885 р. н., с. Гнідинці Варвинського р-ну, українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Прилуки, плановик. Заарештований 16.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної української націоналістичної військово-офіцерської організації застосована ВМП. Розстріляний 15.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 12.07.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3553).

Маслюков Георгій Юхимович, 1895 р. н., смт Добрянка Ріпкинського р-ну, росіянин, освіта початкова. Проживав у смт Добрянка, бухгалтер. Заарештований 09.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської організації передбачена ВМП. Реабілітований 17.03.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4888).

Маслюков Овсій Юхимович, 1897 р. н., смт Добрянка Ріпкинського р-ну, росіянин, освіта спеціальна. Проживав у с. Олешня Ріпкинського р-ну, фельдшер. Заарештований 11.08.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УРСР. 08.07.1939 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2940).

Маслюченко Гаврило Сергійович, 1890 р. н., с. Івангород Бахмацького (нині Ічнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Івангород. Заарештований 20.05.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 04.09.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. На час другого арешту – проживав за місцем роботи, сторож Іванівського радгоспу. Заарештований 09.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 21.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 25.12.1996 р., 31.03.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 830, 4692).

Масляев Йосип Григорович, 1903 р. н., с. Орлівка Понорницького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Орлівка, пасічник. Заарештований 23.02.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 12.05.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 20.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6414).

Масляк Марко Павлович, 1908 р. н., с. Благовіщенка Куйбишевського (нині Більмацького) р-ну Запорізької обл., українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 31 тбр, червоноармієць. Заарештований 12.10.1942 р. За вироком ВТ 26 гв. суд від 21.10.1942 р. за ст. 58-12 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 27.09.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17702-п).

Масойц Франц Антонович, 1885 р. н., с. Нестанішки Вілейського повіту Віленської губ., Польща (нині Сморгонського р-ну Гродненської обл., Білорусь), чех, освіта початкова. Проживав у м. Щорс Щорського р-ну (нині м. Сновськ Сновського р-ну), монтер. Заарештований 22.08.1937 р. За постановою «двійки» від 21.11.1937 р. за ст. 54-6 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 29.11.1937 р. Реабілітований 29.10.1957 р. (Держархів Чернігівської області,

ф. Р-8840, оп.3, спр. 5707).

Масольд Кіндрат Генріхович, 1905 р. н., с. Великий Вердер Дмитрівського р-ну (нині с. Зеленівка Бахмацького р-ну), німець, освіта початкова. Проживав у м. Бахмач Бахмацького р-ну, візник. Заарештований 14.02.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 02.06.1938 р. за проведення контрреволюційної діяльності позбавлений волі на 10 років. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9160).

Масольд Яків Іванович, 1905 р. н., с. Великий Вердер Дмитрівського р-ну (нині с. Зеленівка Бахмацького р-ну), німець, малописьменний. Проживав у с. Великий Вердер (нині с. Зеленівка), одноосібник. Заарештований 20.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 15.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 20.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6946).

Масольд [Масольд] Кіндрат Пилипович, 1909 р. н., с. Великий Вердер Дмитрівського р-ну (нині с. Зеленівка Бахмацького р-ну), німець, освіта початкова. Проживав у с. Великий Вердер (нині с. Зеленівка), колгоспник. Заарештований 18.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР. 07.12.1937 р. справу припинено. Реабілітований 22.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1117).

Массан [Масан] Михайло Григорович, 1894 р. н., х. Сидорівка Любецького р-ну (приєднано до м. Любеч Ріпкинського р-ну), українець, малописьменний. Проживав у х. Сидорівка (приєднано до м. Любеч), без певних занять. Заарештований 03.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив заходів партії, застосована ВМП. Розстріляний 17.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області,

ф. Р-8840, оп.3, спр. 9323).

Массольд Вільгельм Генріхович, 1892 р. н., с. Великий Вердер Дмитрівського р-ну (нині с. Зеленівка Бахмацького р-ну), німець, освіта початкова. Проживав у с. Великий Вердер (нині с. Зеленівка), рахівник. Заарештований 18.12.1937 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 21.02.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.01.1963 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5902).

Матвейчук Іван Йосифович, 1883 р. н., с. Рогові Смоляри Любомльського р-ну Волинської губ. (нині Волинської обл.), українець, освіта початкова. Проживав у с. Рожнівка Ічнянського р-ну, робітник лісгоспу. Заарештований 19.01.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 16.05.1938 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11208).

Матвєєв Євген Омелянович, 1852 р. н., Ленінградська обл, РФ, росіянин, освіта середня. Проживав у с. Рихли Кролевецького повіту (нині Коропського р-ну), настоятель Рихлівського монастиря. Заарештований 23.05.1921 р. за проведення антирадянської агітації. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 11.08.1921 р. справу припинено. Реабілітований 25.03.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 2822).

Матвєєв Тимофій Богданович, 1898 р. н., смт Ветрино Полоцького р-ну Вітебської губ. (нині Вітебської обл.), Білорусь, білорус, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, голова облкоопспілки. Заарештований 23.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 20.05.1938 р.

Реабілітований 28.07.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2485-2487).

Матвєєнко Іван Никифорович, 1879 р. н., с. Британи Комарівського р-ну (нині с. Дуболугівка Ніжинського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Британи (нині с. Дуболугівка), одноосібник. Заарештований 10.01.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 05.04.1929 р. за ст. 54-10 КК УСРР позбавлений волі на 3 місяці. Реабілітований 14.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3635).

Матвєєнко Максим Митрофанович, 1895 р. н., смт Вороніж Шосткинського р-ну Сумської обл., українець, освіта початкова. Проживав у смт Вороніж, робітник. Заарештований 30.01.1919 р. за проведення контрреволюційної діяльності. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 23.07.1919 р. справу припинено. Реабілітований 30.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 145).

Матвєєнко Микола Павлович, 1873 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бахмач, селянин. Заарештований 29.12.1921 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації. 01.03.1922 р. звільнений на підписку про невізід. Рішення по справі відсутнє. Заарештований 27.01.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 24.09.1999 р., 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6706, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6028).

Матвєєнко Юхим Сидорович, 1891 р. н., с. Шаснівка Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Гарт Бобровицького р-ну. Заарештований 29.12.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 29.04.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

у ВТТ на 3 роки. Реабілітований 24.05.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 54-п).

Матвієнко Архип Денисович, 1886 р. н., с. Масалаївка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Масалаївка, колгоспник. Заарештований 27.11.1936 р. За вироком спецколегії Київського облсуду від 25.07.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 30.07.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15227-п).

Матвієнко Володимир Петрович, 1888 р. н., смт Олишівка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, письменник. Проживав у смт Олишівка, колгоспник. Заарештований 11.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 23.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 13.07.1957 р. (Держархів Чернігів-ської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3103).

Матвієнко Григорій Васильович, 1886 р. н., с. Яблунівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, робітник залізниці. Заарештований 03.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 29.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1483).

Матвієнко Григорій Леонтійович, 1893 р. н., с. Єнькова Рудня Щорського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Єнькова Рудня, колгоспник. Заарештований 02.08.1939 р. За вироком Чернігівського облсуду від 28.10.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 14.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15021-п).

Матвієнко Дар'я Іванівна, 1901 р. н., с. Кириївка Сосницького р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Кириївка, колгоспниця.

Заарештована 09.10.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 23.05.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджена до 15 років каторжних робіт. Реабілітована 30.10.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17208-п).

Матвієнко Дмитро Макарович, 1921 р. н., с. Кириївка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кириївка, колгоспник. Заарештований 18.10.1943 р. За постановою від 12.12.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР направлений до спецтабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 31.10.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4469).

Матвієнко Іван Опанасович, 1908 р. н., смт Калита Броварського р-ну Київської обл., українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Чернігів, вчитель. Заарештований 08.05.1938 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР. 11.02.1939 р. справу припинено. Реабілітований 23.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2694).

Матвієнко Максим Якимович, 1898 р. н., с. Озеряни Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Озеряни, чорноробочий. Заарештований 10.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 31.03.1938 р. за участь у діяльності антирадянського угруповання передбачена ВМП. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10565).

Матвієнко Микола Павлович, 1874 р. н., с. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Бахмач, односібник. 05.12.1929 р. взятий на підписку про невізд. Заарештований 27.01.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6028).

Матвієнко Михайло Логвинович, 1877 р. н., с. Волинка Менського (нині Сосницького)

р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Матвіївка Менського (нині Сосницького) р-ну, одноосібник. Заарештований 02.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки умовно. Реабілітований 29.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6924).

Матвієнко Онисим Панферович, 1872 р. н., смт Олишівка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Олишівка, одноосібник. Заарештований 12.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст.ст. 7-54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5329).

Матвієнко Петро Михайлович, 1909 р. н., с. Масалаївка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 114 од військ ОГПУ, червоноармієць. Заарештований 13.02.1933 р. За вироком ВТ військ ОГПУ Горьковського краю від 19.05.1933 р. за ст. 58-10 ч. 1 КК РСФРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 4 роки. За ухвалою ВТ Московського ВО від 07.06.1933 р. справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6582-п).

Матвієнко Прохір Володимирович, 1875 р. н., с. Свидовець Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Свидовець, одноосібник. Заарештований 15.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 01.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 8 років. За постановою «трійки» при НКВД УСРР від 11.01.1936 р. звільнений достроково. Реабілітований 18.12.1965 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7915).

Матвієнко Роман Якович, 1914 р. н., с. Великий Самбір Конотопського р-ну Сумської обл., українець, освіта початкова. Проживав у с. Деятівка Дмитрівського (нині Конотопського) р-ну Сумської обл., колгоспник. Заарештований

26.06.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Київській обл. від 22.07.1941 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 25.10.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15266-п).

Матвієць Василь Сильвестрович, 1902 р. н., с. Яремівка Кременчуцького р-ну Полтавської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, пекар. Заарештований 23.04.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УРСР. 07.01.1938 р. справу припинено. Реабілітований 20.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2656).

Матиско Олексій Миколайович, 1925 р. н., с. Курінь Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Курінь, колгоспник. Заарештований 20.09.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 18.08.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 1 рік 11 місяців. Відбував покарання у Карагандинському ВТТ. Реабілітований 25.02.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12018).

Матіс Іван Савич, 1878 р. н., с. Сім'янівка Конотопського р-ну Сумської обл., українець, освіта початкова. Проживав у с. Світличне Варвинського р-ну, одноосібник. Заарештований 13.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 28.05.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований 03.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підриг колгоспного будівництва, застосована ВМП. Розстріляний 21.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.04.1990 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3865, 11506).

Матіяш Сергій Андронович, 1906 р. н., с. Тиманівка Тульчинського р-ну Вінницької обл., українець, освіта початкова. Проживав у с. Боршна Прилуцького р-ну, табельник. Заарештований 01.11.1944 р. За вироком ВТ Південно-Західної залізниці від 22.12.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 15.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15490-п).

Матол Марія Петрівна, 1922 р. н., с. Ямище Ріпкинського р-ну, українка. Член ВЛКСМ. Проживала у с. Ямище. Заарештована 13.10.1943 р. за ст. 58-1 «а» КК РРФСР. 25.01.1944 р. справу припинено. Реабілітована 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 800).

Матрос Олексій Антонович, 1894 р. н., смт Варва Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Варва, головний бухгалтер. Заарештований 23.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.11.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання в Байкало-Амурському ВТТ. Загинув 08.03.1947 р. Реабілітований 08.02.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4313).

Матрос Семен Кузьмич, 1895 р. н., с. Лукашівка Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лукашівка, селянин. Заарештований 21.09.1928 р. за підозрою в підготовці та проведенні теракту. 20.11.1928 р. справу припинено. Реабілітований 30.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.5, спр. 380).

Матюзков Петро Олександрович, 1899 р. н., с. Гнилиця (нині с. Знам'янка) Прилуцького р-ну, українець, освіта вища. Проживав у с. Згурівка Згурівського р-ну Київської обл., священник. Заарештований 02.03.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 05.07.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР позбавлений права проживання в Москві, Ленінграді, Ростові-на-Дону, означених губерніях і округах та Україні на 3 роки. Реабілітований 03.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3479).

Матусевич Іван Михайлович, 1883 р. н., м. Чернігів, українець, освіта початкова. Проживав

у м. Чернігів, не працював. Заарештований 14.11.1921 р. за проведення контрреволюційної діяльності. За постановою Чернігівської губЧК від 07.12.1921 р. справу закрито. Звільнений 10.12.1921 р. Реабілітований 31.10.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4607).

Матухно Клим Юхимович, 1891 р. н., с. Леяки Варвинського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Леяки, колгоспник. Заарештований 03.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10398).

Матченко Максим Микитович, 1888 р. н., с. Богдани Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Богдани, теся. Заарештований 09.02.1946 р. За вироком ВТ 27 гв. ск від 12.06.1946 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 27.11.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17900-п).

Матюк Петро Трохимович, 1927 р. н., с. Слобідка Понорницького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Боркове Маслянського р-ну Новосибірської обл., РФ, червоноармієць 27 прикордонного загону. Заарештований 10.06.1947 р. За вироком ВТ прикордонних військ Закарпатського округу 23.07.1947 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 06.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14694-п).

Матюкевич В'ячеслав В'ячеславович, 1888 р. н., м. Ленінград (нині м. Санкт-Петербург), росіянин, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, командир 6 кавескадрону. Заарештований 16.03.1938 р. за ст.ст. 54-7, 54-11 КК УРСР. 22.05.1939 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1374).

Матюх Семен Никифорович, 1879 р. н., с. Риботин Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Будище Коропського р-ну, одноосібник. Заарештований 11.05.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 23.05.1933 р. звільнений на підписку про невиїзд. 28.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 543).

Матюха Михайло Іванович, 1914 р. н., с. Покошичі Понорницького (нині Коропського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації автороти 267 сд, старшина, командир відділення. Заарештований 25.04.1942 р. За вироком ВТ 267 сд від 16.05.1942 р. за ст.ст. 19-58-1 «б» КК РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний 30.05.1942 р. Реабілітований 17.02.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15744-п).

Матюха Надія Микитівна, 1916 р. н., с. Покошичі Понорницького (нині Коропського) р-ну, українка, неписьменна. Проживала у с. Покошичі, колгоспниця. 15.01.1944 р. взята на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при МВД СРСР від 06.05.1946 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана на 3 роки. Згідно указу Президії ВР СРСР від 07.07.1945 р. застосована амністія. Реабілітована 25.06.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12087).

Матюха Павло Васильович, 1894 р. н., с. Сергіївка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Сергіївка, одноосібник. Заарештований 25.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації, розповсюдження провокаційних чуток про війну застосована ВМП. Розстріляний 05.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11026).

Матюха Федір Павлович, 1894 р. н., с. Скорінець Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав

у с. Скорінець, бджоляр. Заарештований 04.10.1943 р. За вироком ВТ Чернігівського гарнізону від 20.07.1944 р. за ст.ст. 54-2, 54-3 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Звільнений 04.10.1949 р. Реабілітований 30.09.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15815-п).

Матюша Андрій Олексійович, 1893 р. н., с. Скугарі Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, чорноробочий. Заарештований 16.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Локчимському ВТТ. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9607).

Матюша Іван Іванович, 1899 р. н., с. Кратинь Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Кратинь, колгоспник. Заарештований 17.12.1937 р. За постановою «двійки» від 07.02.1938 р. за ст.ст. 54-6, 54-10 ч. 1 КК УСРР застосована ВМП. Розстріляний 21.02.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 09.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9655).

Матюша Ілля Кирилович, 1922 р. н., с. Кратинь Ріпкинського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Анисів Чернігівського р-ну, вчитель. Заарештований 28.04.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 22.05.1940 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2055).

Матюша Михайло Васильович, 1900 р. н., с. Скугарі Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Скугарі, одноосібник. Заарештований 07.06.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.11.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 12.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6601).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Матюша Михайло Микитович, 1895 р. н., с. Кархівка Чернігівського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Кархівка, голова колгоспу. Заарештований 09.04.1931 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. За постановою від 25.05.1931 р. включений в загальну операцію по вилученню куркулів. Реабілітований 28.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 401).

Матюшенко Іван Павлович, 1894 р. н., с. Шаповалівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Часниківка Бахмацького р-ну, колгоспник. Заарештований 09.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до концтабору на 10 років. Відбував покарання в Усольському ВТТ. Реабілітований 19.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10040).

Матюшенко Кузьма Йосипович, 1895 р. н., с. Карпилівка Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 112 обудб, червоноармієць. Заарештований 07.07.1943 р. За вироком ВТ 11 А від 01.08.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. Реабілітований 28.08.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17671-п).

Матюшко Григорій Трохимович, 1907 р. н., с. Ушня Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ушня, одноосібник. Заарештований 08.06.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.10.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 14.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6652).

Матюшко Іван Васильович, 1916 р. н., с. Патюти Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації в.ч. 4375, червоноармієць. Заарештований 26.09.1938 р. За вироком ВТ Ленінградського ВО від 07.01.1939 р. за ст. 58-10 ч. 1 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований

25.04.1961 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6422-п).

Матюшко Іван Васильович, 1915 р. н., с. Карпилівка Остерського повіту (нині Козелецького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 81 адн 1 батр, червоноармієць. Заарештований 01.08.1941 р. За вироком ВТ 15 А від 29.08.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний 14.10.1941 р. у с. Кукелево. Реабілітований 05.02.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15683-п).

Матюшко Іван Федорович, 1894 р. н., с. Атюша Батуриного (нині Коропського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Атюша, без певних занять. Заарештований 01.01.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання передбачена ВМП. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9731).

Матюшко Іван Якович, 1915 р. н., с. Карпилівка Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 1 батр 81 оартд, червоноармієць. Заарештований 01.08.1941 р. За вироком ВТ 15 А від 29.08.1941 р. за ст.ст. 58-2, 58-10 ч. 2 КК РРФСР застосована ВМП. Розстріляний 10.12.1941 р. у с. Кукелево. Реабілітований 04.02.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15683-п).

Матюшко Опанас Васильович, 1917 р. н., с. Патюти Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 1066 сд 281 сд, червоноармієць. Заарештований 01.02.1941 р. За вироком ВТ 281 сд від 06.12.1941 р. згідно з Указом Президії ВР СРСР від 06.07.1941 р. засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. Реабілітований 20.06.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17581-п).

Матюшко Трохим Іванович, 1872 р. н., с. Ушня Менського р-ну, українець, малописьменний.

Проживав у с. Ушня, одноосібник. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 25.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5237).

Матяж Гордій Іванович, 1877 р. н., с. Тростянка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Тростянка, селянин. Заарештований 06.01.1922 р. за проведення антирадянської агітації. 30.01.1922 р. звільнений на підписку про невіїзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 17.06.1922 р. справу припинено. Реабілітований 30.05.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 5121).

Матяж Омелян Іванович, 1865 р. н., с. Тростянка Борзнянського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Тростянка, селянин. Заарештований 06.01.1922 р. за проведення контрреволюційної діяльності. 30.01.1922 р. звільнений на підписку про невіїзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 17.06.1922 р. справу припинено. Реабілітований 30.05.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 5121).

Матяш Дмитро Степанович, 1894 р. н., с. Вересоч Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вересоч, одноосібник. Заарештований 28.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7148).

Матяш Леонтій Мойсейович, 1897 р. н., с. Смош Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Смош, конюх. Заарештований 07.03.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 29.03.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 23.08.1891 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14980-п).

Маун Ісаак Олексійович, 1904 р. н., с. Убіжичі Ріпкинського р-ну, росіянин, освіта початкова. Проживав у с. Убіжичі, покрівельник. Заарештований 04.07.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.09.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 28.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5273).

Маун Пелагея Іванівна, 1896 р. н., с. Убіжичі Ріпкинського р-ну, українка, неписьменна. Проживала у с. Убіжичі, прибиральниця. Заарештована 29.03.1940 р. За вироком Чернігівського облсуду від 19.10.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 2 роки. Реабілітована 19.12.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 794-п).

Мах Микита Гнатович, 1890 р. н., с. Піски Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Піски, одноосібник. Заарештований 24.01.1933 р. За вироком Бобровицького нарсуду від 09.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 13.04.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16611-п).

Махасв Аникій Володимирович, 1889 р. н., с. Лісконоги Новгород-Сіверського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Лісконоги. Заарештований 01.03.1931 р. за ст. 54-2 КК УСРР. 01.05.1931 р. звільнений на підписку про невіїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 16.08.2013 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8610).

Махлай Дмитро Михайлович, 1895 р. н., с. Яцеве (нині с. Новоселівка) Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав за місцем дислокації 1168 сп 346 сд, червоноармієць. Заарештований 20.05.1943 р. За вироком ВТ 346 сд від 03.06.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 28.02.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17777-п).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Махней Корній Павлович, 1872 р. н., с. Смолянка Олишівського (нині Куликівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Смолянка, одноосібник. Заарештований 07.04.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 27.04.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5292).

Махней Олександр Корнійович, 1908 р. н., с. Смолянка Олишівського (нині Куликівського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, тесля. Заарештований 26.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 31.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 13.10.1943 р. термін покарання знижено на 1 рік. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 24.06.1944 р. термін покарання знижено на 1 рік. Звільнений 26.10.1945 р. Реабілітований 02.04.1968 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8007).

Махнитко Андрій Сильвестрович, 1910 р. н., смт Холми Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 14 кавп 5 Бесарабської кавд, червоноармієць. Заарештований 01.02.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 05.04.1933 р. за висловлювання антирадянських настроїв ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 13.12.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.4, спр. 77).

Махно Андрій Ілліч, 1900 р. н., с. Талалаївка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 59 зсп, червоноармієць. Заарештований 05.11.1941 р. За вироком ВТ 13 зсбр Приволзького ВО від 10.11.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний 11.11.1941 р. у станиці Михайлівка. Реабілітований 07.05.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15755-п).

Махно Ілля Олександрович, 1902 р. н., смт Оленівка Борзнянського р-ну, українець,

письменний. Проживав у смт Оленівка, без певних занять. Заарештований 17.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9914).

Махновець Андрій Якович, 1892 р. н., с. Будионівка (нині с. Билка) Коропського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Будионівка (нині с. Билка), одноосібник. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 23.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки умовно. Реабілітований 23.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5644).

Маховка Іван Євменович, 1915 р. н., с. Кобижча Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кобижча, бухгалтер. Заарештований 29.09.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 07.01.1944 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4803).

Махонін Іван Михайлович, 1884 р. н., х. Гнилушки Вовчанського р-ну Харківської обл., українець, освіта домашня. Проживав у м. Чернігів, без певних занять. Заарештований 08.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 03.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 09.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8843).

Махонько Володимир Павлович, 1915 р. н., с. Велика Загорівка Борзнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Велика Загорівка, стрілочник. Заарештований 01.02.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 3 роки. Відбував покарання у Північно-Східному ВТТ. Реабілітований

25.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10271).

Махонько Олександра Павлівна, 1913 р. н., с. Велика Загорівка Борзнянського р-ну, українка, малописьменна. Проживала у с. Велика Загорівка, стрілочниця. Заарештована 01.02.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнена до ВТГ на 3 роки. Реабілітована 25.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10271).

Махура Єлисей Петрович, 1919 р. н., с. Іваньків Понорницького (нині Коропського) р-ну, українець, освіта початкова. Член ВЛКСМ. Проживав за місцем дислокації 45 ошляхб, червоноармієць. Заарештований 19.07.1941 р. За вироком ВТ 8 мехк Південно-Західного фронту від 23.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 27.07.1941 р. у м. Ніжин. Реабілітований 22.10.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15303-п).

Махура Сергій Гаврилович, 1919 р. н., с. Іваньків Понорницького (нині Коропського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 395 бао, червоноармієць. Заарештований 03.06.1942 р. За вироком ВТ 24 бао від 25.06.1942 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 30.05.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16982-п).

Мацак Данило Іванович, 1883 р. н., с. Шабалинів Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шабалинів, колгоспник. Заарештований 27.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності українського націоналістичного контрреволюційного повстанського угруповання передбачена ВМП. Реабілітований 08.08.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4159).

Мацак Іван Гаврилович, 1919 р. н., с. Високе Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шаповалівка Борзнянського р-ну, робітник радгоспу. 26.09.1935 р. взятий на підписку про невіїзд. За вироком Чернігівського облсуду від 16.11.1935 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 527-п).

Мацанов Костянтин Абрамович, 1905 р. н., с. Биків Козелецького повіту (нині с. Новий Биків Бобровицького р-ну) Чернігівської обл., єврей, освіта вища. Проживав за місцем дислокації 10 сп 5 ск БВО, політрук. Заарештований 02.12.1935 р. за ст. 72 «а» КК БСРР. За ухвалою ВТ 5 ск від 11.03.1936 р. справу припинено. Звільнений з-під варти 13.03.1936 р. На час другого арешту – мешканець м. Одеса, вчитель у школі. Заарештований 01.03.1938 р. за ст. 54-8, 54-10, 54-11 КК УРСР. За постановою військової прокуратури Одеського ВО від 28.02.1940 р. справу припинено. Звільнений з-під варти 03.03.1940 р. Реабілітований 18.12.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9157-п).

Маценко Яків Юхимович, 1901 р. н., с. Рикове (нині с. Троїцьке) Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рикове (нині с. Троїцьке), селянин. Заарештований 24.12.1918 р. за співробітництво з гетьманською владою. 17.05.1919 р. справу закрито. Звільнений з-під варти 01.04.1919 р. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 294).

Мащик Федор Нестерович, 1910 р. н., с. Ваганічі Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Ваганічі, односібник. Заарештований 13.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 02.04.1933 р. за ст. 54-12 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9092).

Маціяка Дмитро Гнатович, 1903 р. н., с. Григорівка Бахмацького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Григорівка,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

селянин. Заарештований 10.08.1920 р. За постановою Чернігівської губЧК від 06.09.1920 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації направлений до штрафної роти. Реабілітований 18.12.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11885).

Мацько Семен Оксентійович, 1882 р. н., с. Велика Загорівка Борзнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Велика Загорівка, колгоспник. Заарештований 25.11.1932 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 30.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7358).

Мацюк Матвій Кузьмич, 1864 р. н., с. Високе Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Високе, одноосібник. Заарештований 09.12.1928 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 18.01.1929 р. справу закрито. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 722-п).

Мацюквеч Вікентій Іванович, 1889 р. н., Польща, поляк, освіта початкова. Проживав у м. Бахмач Бахмацького р-ну, робітник залізниці. Заарештований 09.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 13.12.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 8 років. Реабілітований 20.07.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.5, спр. 40).

Мачача Павло Юхимович, 1885 р. н., с. Тарасів Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Тарасів, одноосібник. Заарештований 06.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 01.03.1930 р. за ст. 54-8 КК УСРР застосована ВМП. Реабілітований 29.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8209).

Мачача Федір Максимович, 1892 р. н., с. Тарасів Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Тарасів, одноосібник. Заарештований 20.02.1930 р. за ст. 54-8 КК УСРР. За постановою судової «трійки» при Колегії

ГПУ УСРР від 01.03.1930 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8209).

Машек Йосип Норбертович, 1894 р. н., Чехословаччина, чех, освіта середня. Проживав у с. Анисів Чернігівського р-ну, директор школи. Заарештований 20.08.1935 р. за ст. 54-13 КК УСРР. 08.02.1936 р. справу припинено. Реабілітований 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1003).

Машир Феодосій Васильович, 1910 р. н., с. Комарівка Ніжинського (нині Борзнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Комарівка, колгоспник. Заарештований 19.12.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 16.03.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 27.03.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8251-8254).

Машко Остап Іванович, 1911 р. н., с. Бурківка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Бурківка, одноосібник. Заарештований 13.05.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 25.08.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 30.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 246).

Машовець Самуїл Титович, 1888 р. н., с. Нова Папірня Ріпкинського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Нова Папірня, колгоспник. Заарештований 19.07.1940 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 21.10.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 2 роки. Реабілітований 02.09.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 867-п).

Машук Кирило Єфремович, 1901 р. н., с. Пархимів Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Пархимів, одноосібник. Заарештований 17.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД

по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Бурейському ВТТ. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10841).

Маюра Григорій Юхимович, 1913 р. н., с. Жовтнєве (нині с. Рождественське) Коропського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Жовтнєве (нині с. Рождественське), одноосібник. Заарештований 15.05.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7524).

Маянчик Іван Іванович, 1898 р. н., м. Перт-Амбой, штат Нью-Джерсі, США, угорець, освіта середня. Проживав у с. Красний Колядин Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, бухгалтер. Заарештований 27.09.1937 р. За постановою «двійки» від 08.12.1937 р. за проведення контрреволюційної агітації застосована ВМП. Розстріляний 22.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 29.11.1990 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11759).

Мглинцев Лев Миколайович, 1897 р. н., м. Чернігів, українець, освіта вища. Проживав у с. Брусилів Чернігівського р-ну, директор школи. Заарештований 08.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1938 р. за службу в денікінській армії застосована ВМП. Розстріляний 08.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9172).

Меганісва Раїса Дмитрівна, 1908 р. н., м. Суми, росіянка, освіта середня. Проживала у м. Чернігів, без певних занять. Заарештована 27.10.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 10.04.1938 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини ув'язнена до ВТТ на 8 років. Реабілітована 07.12.1956 р. (Держархів

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2856).

Мегедь Яким Петрович, 1897 р. н., с. Оленівка Фастівського р-ну Київської обл., українець, освіта вища. Проживав у м. Київ, художник. Заарештований 25.02.1935 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 20.10.1936 р. справу закрито. Реабілітований 18.05.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17874-п).

Медведєв Віктор Тимофійович, 1914 р. н., с. Набільське Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Набільське, без певних занять. Заарештований 18.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 25.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 748).

Медведєв Іван Федорович, 1893 р. н., с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця) Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця), без певних занять. Заарештований 24.12.1932 р. за проведення антирадянської агітації. 30.12.1932 р. справу припинено. На час другого арешту – червоноармієць 9 АКСР 50 А. Заарештований 15.10.1942 р. За вироком ВТ 50 А від 18.11.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 28.03.1997 р., 03.08.1992 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1350, ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15765-п).

Медведєв Семен Васильович, 1868 р. н., м. Кролевець Сумської обл., освіта середня. Проживав у м. Кролевець, шляховий майстер. Заарештований 03.01.1920 р. за проведення контрреволюційної діяльності. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 19.03.1920 р. справу припинено. Реабілітований 30.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1039).

Медведєв [Медведь, Ведмедь] Тимофій Пантелеймонович, 1890 р. н., с. Набільське Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

освіта початкова. Проживав у с.Набільське, охоронець. Заарештований 18.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 21.05.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4368).

Медведєва-Рутковська Матильда Фридрихівна, 1897 р. н., с.Лісна Плужнянського р-ну Кам'янець-Подільської обл. (нині Ізяславського р-ну Хмельницької обл.), німкеня, освіта початкова. Проживала у м.Носівка Носівського р-ну, домогосподарка. Заарештована 10.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за підозрою у шпигунстві позбавлена волі на 5 років. Відбувала покарання в Усольському ВТТ, звільнена 30.08.1946 р. Реабілітована 06.01.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4594).

Медведовський Давид Аронович, с.Ново-григорівка Генічеського р-ну Херсонської обл., єврей, освіта початкова. Проживав у м.Харків. оперативний робітник Харківського облУНКВД. Заарештований 09.08.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР. 29.04.1938 р. справу припинено. Звільнений 30.04.1938 р. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3123).

Медведок Іван Юхимович, 1897 р. н., с.Костобобрів Семенівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с.Костобобрів, робітник залізниці. Заарештований 01.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підризу колгоспного будівництва, застосована ВМП. Розстріляний 16.12.1937 р. у м.Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11672).

Медведок Семен Якович, 1901 р. н., с.Костобобрів Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с.Костобобрів,

колгоспник. Заарештований 12.09.1939 р. За вироком в'їзної сесії Чернігівського облсуду в м.Семенівка від 20.12.1939 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 29.01.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 03.03.1992 р. (ГДА СБ України, м.Чернігів. – Спр. 859-п).

Медведь Василь Іванович, 1912 р. н., с.Тертишники Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с.Тертишники, одноосібник. Заарештований 27.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підризу колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11382).

Медведь Григорій Йосипович, 1890 р. н., с.Риботин Коропського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с.Риботин, колгоспник. Заарештований 31.03.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 31.03.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 22.08.1991 р. (ГДА СБ України, м.Чернігів. – Спр. 15053-п).

Медведь Іван Трохимович, 1878 р. н., с.Володькова Дівиця Носівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с.Тертишники Носівського р-ну, одноосібник. Заарештований 09.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 27.02.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10117).

Медведь Кирило Васильович, 1880 р. н., с.Смяч Тупичівського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с.Смяч, одноосібник. Заарештований 24.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.05.1938 р. за участь у діяльності

антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 19.05.1938 р. Реабілітований 16.11.1963 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7330).

Медведь Лука Микитович, 1880 р. н., с. Хибалівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Хибалівка, одноосібник. Заарештований 03.11.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 18.01.1930 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 08.05.1930 р. висланий до Далекосхідного краю на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3722).

Медведь Никифор Петрович, 1893 р. н., с. Хибалівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Куликівка Куликівського р-ну, одноосібник. Заарештований 14.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4361).

Медведь Онисим Мойсейович, 1916 р. н., с. Осьмаки Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Осьмаки, колгоспник. Заарештований 07.10.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 26.03.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 14.12.1956 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3817-п).

Медведь Павло Пантелійович, 1905 р. н., с. Набильське Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Василева Гута Чернігівського р-ну, помічник бухгалтера. Заарештований 05.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10

років. Відбував покарання у Локчимському ВТТ, Усть-Вимському ВТТ. Реабілітований 25.09.1974 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8078).

Медведь Прокіп Іванович, 1892 р. н., с. Хибалівка Куликівського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Хибалівка, без певних занять. Заарештований 14.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив заходів партії, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Вятському ВТТ. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11433).

Медведь Федір Венедиктович, 1892 р. н., с. Матіївка Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Обірки Бахмацького р-ну, колгоспник. Заарештований 14.10.1939 р. За постановою Чернігівського обласного суду від 23.01.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 876-п).

Медведь Федір Пантелійович, 1903 р. н., с. Набильське Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Набильське, без певних занять. Заарештований 09.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої проти заходів радянської влади, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Біломоро-Балтійському ВТТ, м. Медвеж'єгорськ. Реабілітований 25.09.1974 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8078).

Медведь [Ведмедь] Наталія Пантеліївна, 1908 р. н., с. Набильське Остерського (нині Козелецького) р-ну, українка. Проживала у с. Набильське, без певних занять. Заарештована 17.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнена до ВТТ на 10 років. Реабілітована 09.08.1973 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8069).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Медведь [Медведєв] Семен Пантелеймонович, 1897 р. н., с. Набільське Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Набільське, без певних занять. Заарештований 26.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підриг колгоспного будівництва, застосована ВМП. Розстріляний 04.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 08.02.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4326).

Медвецька Марія Мустафівна, 1887 р. н., с. Муравничі Толочицького р-ну Вітебської обл., Білорусь, білоруска, неписьменна. Проживала у м. Мінськ, Білорусь. Заарештована 20.07.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Київській обл. від 02.08.1941 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджена до ВМП. Розстріляна 12.09.1941 р. Реабілітована 13.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15495-п).

Медвідь Іван Тихонович, 1906 р. н., с. Новоселівка Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Новоселівка, одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 05.10.1991 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Медвідь Микола Тихонович, 1908 р. н., с. Новоселівка Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Новоселівка, одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 8 років. Реабілітований 05.10.1991 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Медовник Іван Іванович, 1892 р. н., с. Оленівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Оленівка, одноосібник.

Заарештований 14.03.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.07.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки умовно. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7412).

Медовник Йосип Трохимович, 1893 р. н., с. Комарівка Борзнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Борзна Борзнянського р-ну, вчитель. Заарештований 19.06.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 10.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 14.12.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4895-4900).

Медовник Олександр Петрович, 1919 р. н., с. Ядути Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 744 сп, червоноармієць. Заарештований 30.08.1941 р. За вироком ВТ 149 сд від 01.09.1941 р. за ст. 58-10 ч. 1 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 8 років, направлений на фронт. Реабілітований 28.02.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17772-п).

Меженний Дмитро Григорович, 1884 р. н., с. Жабчичі (нині с. Полісся) Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жабчичі (нині с. Полісся), селянин. Заарештований 06.01.1926 р. за ст. 64 КК УСРР. 06.03.1926 р. звільнений на підписку про невиїзд. 27.03.1926 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. На час другого арешту – мешканець м. Чернігів, вагар на залізничній станції. Заарештований 30.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 29.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.02.1998 р., 18.08.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9986-п, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10902).

Меженний [Межинний] Іван Дмитрович, 1907 р. н., с. Жабчицька Слобода (нині с. Слобода)

Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жабчицька Слобода (нині с. Слобода), одноосібник. Заарештований 25.01.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 2 роки. На час другого арешту – мешканець м. Добруш Добруського р-ну Гомельської обл., чорноробочий. Заарештований 21.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Вятському ВТТ. Реабілітований 27.04.1989 р., 30.12.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5277, 4341).

Меженько Ольга Григорівна, 1924 р. н., с. Юр'івка Чернігівського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у м. Чернігів, санітарка. Заарештована 24.09.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 12.02.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнена до ВТТ на 10 років. Реабілітована 29.06.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12091).

Мезиновський Йосип Петрович, 1903 р. н., с. Борщагівка (приєднано до м. Київ), поляк, малописьменний. Проживав у м. Прилуки, кучер. Заарештований 14.09.1937 р. За постановою «двійки» від 04.11.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 02.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 08.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8981).

Мезін Кузьма Іванович, 1877 р. н., смт Куликівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Куликівка, одноосібник. Заарештований 24.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 19.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5613).

Мезь Олімпіада Христофорівна, 1898 р. н., м. Батурин Бахмацького р-ну, українка, освіта

середня. Проживала у м. Батурин, вчитель. Заарештована 30.05.1920 р. за участь у діяльності нелегальної організації «Просвіта». 13.06.1920 р. справу закрито. Реабілітована 29.06.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10879-п).

Мезько Іван Васильович, 1906 р. н., с. Араповичі Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 11 кд, сержант. Заарештований 10.12.1942 р. За вироком ВТ 5 гв. Донського козачого кавалерійського корпусу від 17.12.1942 р. за ст. 58-10 ч. 1 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР застосована ВМП. За вироком ВТ північної групи військ Закавказького фронту від 02.01.1943 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 13.01.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15667-п).

Мезько Кузьма Степанович, 1902 р. н., с. Оболоння Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Оболоння, колгоспник. Заарештований 17.07.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду в м. Конотоп від 13.02.1939 р. за ст. 54-10 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 28.02.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 214-п).

Мекенченко Іван Лукич, 1891 р. н., с. Феськівка Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Феськівка, бригадир швейної майстерні. Заарештований 27.12.1949 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 29.03.1950 р. за ст. 54-12 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. За постановою Президії ВС УРСР від 04.11.1954 р. вирок скасовано, справу направлено на новий розгляд. 31.03.1955 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 7935-п).

Мекшун Костянтин Матвійович, 1878 р. н., с. Шестовиця Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шестовиця, одноосібник. Заарештований 03.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст. 54-10 КК

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11342).

Мекшун Лавр Матвійович, 1874 р. н., с. Шестовиця Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шестовиця, одноосібник. Заарештований 03.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5187).

Мекшун [Микшун] Григорій Семенович, 1872 р. н., с. Незаможне (нині с. Вертеча) Ріпкинського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Незаможне (нині с. Вертеча), робітник. Заарештований 26.01.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 20.05.1933 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 29.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 480).

Мекшунов Георгій Олександрович, 1910 р. н., м. Чернігів, росіянин, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 134 гап 172 сд, телефоніст. Заарештований 05.03.1942 р. За вироком ВТ 172 сд від 22.03.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 31.05.1944 р. термін покарання знижено на 1 рік. За ухвалою ВК ВС СРСР від 17.11.1944 р. справу припинено. Відбував покарання у Тагільському ВТТ, м. Нижній Тагіл. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10519-п).

Меланченко Григорій Павлович, 1871 [1872] р. н., м. Остер Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Остер, суднопромисловець. Заарештований 16.01.1920 р. за проведення антирадянської діяльності. 04.04.1920 р. справу припинено. На час другого арешту – візник. Заарештований 17.10.1930 р. За вироком нарсуду Остерського р-ну від 21.01.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 6

років. Реабілітований 18.08.1999 р., 27.12.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4612, оп.1, спр. 24, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6732).

Мелашедченко Юрій Олексійович, 1893 р. н., с. Слобідка Сосницького (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Слобідка, одноосібник. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 2 роки. Реабілітований 28.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5302).

Мелашенко Варвара Андріївна, 1905 р. н., с. Подище Прилуцького р-ну, українка, неписьменна. Проживала у с. Подище, колгоспниця. Заарештована 11.11.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 25.11.1943 р. звільнена на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітована 27.11.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 912).

Мелашенко Іван Ферапонтович, 1909 р. н., с. Кучинівка Сновського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Кучинівка, одноосібник. Заарештований 25.09.1932 р. За вироком надзвичайної сесії Чернігівського облсуду від 27.06.1933 р. за ст. 54-8 КК УСРР засуджений до ВМП. Реабілітований 23.02.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16359-п).

Мелашенко Марія Федорівна, 1924 р. н., с. Красляни Прилуцького р-ну, українка, освіта середня. Проживала у с. Красляни, безробітна. Заарештована 12.02.1946 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 12.04.1946 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 10 років. Реабілітована 10.07.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15834-п).

Мелашенко Петро Опанасович, 1916 р. н., с. Красляни Прилуцького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Красляни, бригадир колгоспу. Заарештований 25.04.1949 р. За вироком Чернігівського облсуду від 06.07.1949 р. за ст. 54-10

ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 25 років. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 04.11.1953 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 10 років. За постановою пленуму ВС СРСР від 10.12.1955 р. термін покарання знижено до 5 років позбавлення волі. Реабілітований 27.08.1965 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10359-п).

Мелашенко Федір Григорович, с. Красляни Прилуцького р-ну. Проживав у с. Красляни. Заарештований 15.04.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 15.06.1932 р. справу припинено. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 550).

Мелашенко Яків Євдокимович, 1858 р. н., с. Слобідка Талалаївського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Слобідка, одноосібник. Заарештований 30.04.1930 р. 07.06.1930 р. звільнений на підписку про невийзд. За вироком Конотопського окрсуду від 27.08.1930 р. як соціально-небезпечний елемент виправданий. (Держархів Сумської області, ф. Р-4776, оп.1, спр. 347).

Меледіна Ксенія Минівна, 1892 р. н., с. Бакали Білоцерківського р-ну Київської обл., українка, малописьменна. Проживала у м. Чернігів, домогосподарка. Заарештована 21.10.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 28.04.1938 р. як соціально-небезпечний елемент вислана до Казахстану на 3 роки. Реабілітована 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11235).

Мелешко Ганна Семенівна, 1923 р. н., м. Чернігів, українка, освіта середня. Проживала у м. Чернігів. Заарештована 25.07.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 16.09.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 15 років. Загинула 07.09.1945 р. у м. Магадан. Реабілітована 08.03.1955 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4483-п).

Мелешко Олексій Якович, 1888 р. н., с. Шишка Корюківського р-ну, українець,

малописьменний. Проживав у м. Щорс Щорського р-ну (нині м. Сновськ Сновського р-ну), конюх. Заарештований 21.08.1937 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 27.03.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 28.10.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15860-п).

Мелешко Семен Іванович, 1880 р. н., с. Макишин Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, працівник гідрологічної станції. Заарештований 25.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 16.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 18.03.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4690).

Мелешко Тимофій Андрійович, 1872 р. н., с. Макишин Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Макишин, чорноробочий. Заарештований 25.04.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 03.03.1939 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 6 років. За ухвалою ВС СРСР від 20.05.1939 р. засуджений за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР на той самий термін. Реабілітований 16.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15532-п).

Мелешко Федір Мокійович, 1909 р. н., с. Мала Дівича Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова, курсант школи старшин 21 снайперського полку 2 учбр. Заарештований 15.12.1942 р. За вироком ВТ 2 учбр МВО від 03.01.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 24.06.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17501-п).

Меліков Євген Олександрович, 1894 р. н., м. Кременчук Полтавської обл., українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, рахівник. Заарештований 11.02.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-10

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

ч. 2, 54-11 КК УРСР. 16.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2735).

Мель Андрій Минович, 1889 р. н., с. Жукля Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жукля, одноосібник. Заарештований 26.03.1940 р. За вироком Чернігівського облсуду від 13.05.1940 р. заст. 54-10 ч. 1 ККУРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 28.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 796-п).

Мельман Феofil Фридрихович, 1887 р. н., колонія Марієнфельд Таврійської губ. (нині с. Мар'ївка Мелітопольського р-ну Запорізької обл.), німець, освіта духовна. Проживав у с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, пастор. Заарештований 19.03.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 19.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7025).

Мельник Аркадій Костянтинович, 1873 р. н., с. Митченки Бахмацького р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, агроном. Заарештований 29.01.1930 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 01.08.1930 р. справу припинено. Заарештований 09.06.1938 р. За постановою від 07.05.1939 р. справу направлено на дослідження. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.02.1997 р., 19.12.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3897, 1198).

Мельник Архип Антонович, 1847 р. н., с. Невкля Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Невкля, одноосібник. Заарештований 07.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст.ст. 54-11, 54-12 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 12.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9823).

Мельник Василь Захарович, 1903 р. н., с. Лави Менського р-ну, українець, освіта початкова.

Проживав у с. Лави, одноосібник. Заарештований 04.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки умовно. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7411).

Мельник Василь Опанасович, 1913 р. н., с. Вовчок Олишівського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації артдивізіону 76 мм гармат 104 особ, помічник командира батареї. Заарештований 08.08.1942 р. За вироком ВТ 104 особ 38 А Брянського фронту від 22.08.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний 31.08.1942 р. Реабілітований 28.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14685-п).

Мельник Василь Петрович, 1917 р. н., с. Нові Млини Батуриного (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нові Млини, голова сільради. Заарештований 10.10.1943 р. за ст. 54-1 «б» За постановою від 15.02.1944 р. направлений до спецтабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 24.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6081).

Мельник Вікентій Йосипович, 1906 р. н., м. Остер Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Остер, кравець. Заарештований 10.05.1933 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 26.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 21.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2257).

Мельник Володимир Пилипович, 1900 р. н., с. Невкля Городнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Невкля, колгоспник. Заарештований 07.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст.ст. 54-11, 54-12 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 12.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9819).

Мельник Григорій Андрійович, 1910 р. н., с. Сеньківка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сеньківка, колгоспник. Заарештований 04.08.1934 р. За вироком Чернігівського облсуду від 19.08.1934 р. за ст.ст. 20-54-14 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у загальних місцях ув'язнення на 3 роки. За ухвалою Найвищого суду в Касаційній Колегії кримінальних справ від 13.10.1934 р. справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3406-п).

Мельник Григорій Фавстович, 1909 р. н., с. Золотинка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Золотинка, одноосібник. Заарештований 24.01.1929 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 19.02.1929 р. за ст.ст. 21 «ж», 34 ч. 2 КК УСРР висланий до Полтавської округи на 3 роки. Реабілітований 30.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 81).

Мельник Данило Петрович, 1898 р. н., с. Невкля Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Невкля, одноосібник. Заарештований 15.03.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 07.06.1932 р. справу припинено. Заарештований 03.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст.ст. 54-11, 54-12 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 23.01.1998 р., 12.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5133, 9821).

Мельник Євдокія Іллівна, 1909 р. н., с. Масалаївка Сосницького р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Масалаївка, колгоспниця. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 20.10.1945 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 28.02.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12270).

Мельник Єгор Петрович, 1899 р. н., с. Невкля Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Невкля, одноосібник. Заарештований 06.01.1933 р. За постановою судової «трійки»

при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст.ст. 54-11, 54-12 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9817).

Мельник Іван Андрійович, 1906 р. н., с. Сеньківка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сеньківка, колгоспник. Заарештований 04.08.1934 р. За вироком Чернігівського облсуду від 19.08.1934 р. за ст.ст. 54-10, 20-54-14 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у віддалених місцях на 8 років. За ухвалою Найвищого суду в Касаційній Колегії кримінальних справ від 13.10.1934 р. справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3406-п).

Мельник Іван Володимирович, 1903 р. н., с. Городня Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 92 окремої гв. рзв 64 гв. сд, червоноармієць. Заарештований 29.07.1943 р. За вироком ВТ 30 гв. ск від 10.09.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТГ на 10 років. Реабілітований 12.10.1964 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 12041-п).

Мельник Іван Петрович, 1891 р. н., с. Деревини Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Деревини, сторож. Заарештований 01.07.1941 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Челябінського облсуду від 01.12.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Загинув у таборі 31.08.1942 р. Реабілітований 09.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15166-п).

Мельник Іван Тимофійович, 1894 р. н., с. Литвинівка Димерського (нині Вишгородського) р-ну Київської обл., українець, малописьменний. Проживав у с. Литвинівка, червоноармієць. Заарештований 28.06.1941 р. За вироком ВТ 13 збр від 04.08.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3238-п).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Мельник Іван Федорович, 1885 р. н., с. Макіївка Лосинівського (нині Носівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Макіївка, одноосібник. Заарештований 23.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.11.1930 р. за ст.ст. 7-54-13, 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8585).

Мельник Йосип Михайлович, 1885 р. н., с. Татарівка Лосинівського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Татарівка, одноосібник. Заарештований 18.02.1938 р. За постановою від 09.08.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР справу припинено в зв'язку з хворобою. Реабілітований 27.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 390).

Мельник Кирило Іванович, 1889 р. н., с. Городня Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Городня, одноосібник. Заарештований 19.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 17.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 29.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2294).

Мельник Кузьма Олексійович, 1892 р. н., с. Берилівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Берилівка, одноосібник. Заарештований 25.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 28.01.1933 р. звільнений на підписку про невиїзд. 06.02.1933 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9455-п).

Мельник Максим Пилипович, 1897 р. н., с. Невкля Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Невкля, одноосібник. Заарештований 07.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст.ст. 54-11, 54-12 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 12.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9820).

Мельник Микола Якович, 1890 р. н., с. Навози Михайло-Коцюбинського р-ну (нині с. Дніпровське

Чернігівського р-ну), українець, освіта середня. Проживав у с. Навози (нині с. Дніпровське), завідувач перевалочного пункту. Заарештований 20.06.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 05.05.1938 р. застосована ВМП. Розстріляний 20.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 11.11.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7838).

Мельник Микола Якович, 1897 р. н., м. Козятин Вінницької обл., українець, освіта вища. Член КП(б)У з 1920 р. Проживав у м. Чернігів, службовець. Заарештований 17.08.1937 р. За вироком ВКВС СРСР від 15.10.1937 р. за ст.ст. 54-8, 54-11 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 16.10.1937 р. у м. Київ. Реабілітований 13.06.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4082-п).

Мельник Михайло Юхимович, 1904 р. н., с. Кудрівка Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кудрівка, робітник. Заарештований 28.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Волзькому ВТТ. Реабілітований 31.07.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7814).

Мельник Михайло Якович, 1890 р. н., с. Навози Михайло-Коцюбинського р-ну (нині с. Дніпровське Чернігівського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Корольча Любецького (нині Ріпкинського) р-ну, рахівник. Заарештований 15.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 08.11.1930 р. за ст. 54-13 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Відбуваючи покарання, проводив антирадянську агітацію серед в'язнів. Відкрито нове провадження 02.05.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 05.05.1938 р. застосована ВМП. Розстріляний 20.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 24.08.1964 р., 11.11.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7817, 7838).

Мельник Овсій Антонович, 1894 р. н., с. Невкля Городнянського р-ну, українець, малописьменний.

Проживав у с. Невкля, одноосібник. Заарештований 07.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст.ст. 54-11, 54-12 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 12.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9824).

Мельник Олександр Климович, 1902 р. н., с. Коломійцівка Лосинівського (нині Носівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації окремого штрафного батальйону 60 А, червоноармієць. Заарештований 28.04.1944 р. За вирокком ВТ 3 гв. А від 25.07.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Загинув у м. Свердловськ у 1949 р. Реабілітований 25.07.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17620-п).

Мельник Олександра Петрівна, 1918 р. н., с. Іванівка Корюківського (нині Сновського) р-ну, українка, освіта початкова. Член ВЛКСМ. Проживала у с. Іванівка, санітарка. Заарештована 19.11.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 22.07.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнена до ВТГ на 3 роки. Реабілітована 08.12.1993 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11969).

Мельник Олексій Степанович, 1907 р. н., с. Гнідинці Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав на ст. Кузема Кемського р-ну, Республіка Карелія, РФ, сторож. Заарештований 05.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 20.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої проти заходів радянської влади, ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10709).

Мельник Олексій Трифонович, 1906 р. н., с. Невкля Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Невкля, колгоспник. Заарештований 07.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст.ст. 54-11, 54-12 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5

років. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9822).

Мельник Павло Петрович, 1880 р. н., с. Тихоновичі Корюківського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Тихоновичі, одноосібник. Заарештований 22.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації застосована ВМП. Розстріляний 07.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10953).

Мельник Панас Дмитрович, 1897 р. н., с. Невкля Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Невкля, одноосібник. Заарештований 05.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст.ст. 54-11, 54-12 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9818).

Мельник Прокіп Мойсейович, 1879 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Антонівка, одноосібник. Заарештований 01.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.05.1930 р. за ст. 54-13 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 07.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8294).

Мельник Роман Іванович, 1901 р. н., с. Хустянка Буринського р-ну Сумської обл., українець, освіта початкова. Проживав у с. Забарівка Корюківського р-ну, голова колгоспу. Заарештований 15.10.1943 р. За постановою від 17.01.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР направлений до спецтабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9301-п).

Мельник Семен Остапович, 1900 р. н., с. Ховдівка Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дібрівка Менського

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

р-ну, сторож. Заарештований 03.12.1949 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 29.03.1950 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 25 років. Відбував покарання в Іркутському ВТТ. За постановою Президії ВС УРСР від 04.11.1954 р. вирок скасовано, справу направлено на новий розгляд. 17.05.1955 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 7935-п).

Мельник Семен Сергійович, 1900 р. н., с. Макиївка Лосинівського (нині Носівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Макиївка, колгоспник. Заарештований 07.04.1938 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 27.05.1939 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1379).

Мельник Степан [Стефан] Андрійович, 1915 р. н., с. Берилівка Городнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Берилівка, рахівник. Заарештований 07.03.1939 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 17.01.1940 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11237).

Мельник Тимофій Антонович, 1904 р. н., с. Невкля Городнянського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Невкля, одноосібник. Заарештований 08.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст.ст. 54-11, 54-12 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 12.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9816).

Мельник Федір Павлович, 1898 р. н., Талалаївський р-н, українець, освіта незакінчена вища. Член КП(б)У з 1925 р. Проживав у м. Шпола Шполянського р-ну Київської (нині Черкаської) обл., завідувач відділу культури і пропаганди. Заарештований 02.12.1936 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 13.05.1937 р.

за проведення контрреволюційної троцькистської діяльності ув'язнений до ВТТ на 5 років. Загинув у Печорському ВТТ 05.12.1943 р. Реабілітований 22.01.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3257).

Мельник Федір Степанович, 1900 р. н., с. Гнідинці Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем роботи, завідувач обозу Єгуського лісового пункту (Кемський р-н, Карельська АРСР). Заарештований 05.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 20.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Звільнений 05.08.1947 р. Реабілітований 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8989).

Мельник Юрій Антонович, 1906 р. н., с. Щурівка Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Виключений з КП(б)У. Проживав у с. Щурівка, народний суддя. Заарештований 11.09.1935 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 14.09.1935 р. звільнений на підписку про невиїзд. 26.02.1936 р. справу закрито. Реабілітований 22.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1007).

Мельник Юхим Федотович, 1889 р. н., с. Городище Бахмацького р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Городище, селянин. Заарештований 20.09.1922 р. за підозрою у намаганні скоїти вбивство. 23.10.1922 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою від 12.11.1922 р. справу припинено за недоведеністю складу злочину. Реабілітований 20.08.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 5790).

Мельников Аркадій Костянтинович, 1873 р. н., с. Митченки Батуринаського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, агроном. Заарештований 09.07.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області,

ф. Р-8840, оп.3, спр. 1198).

Мельников Георгій Костянтинович, 1875 р. н., с. Митченки Батурицького (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта вища. Проживав у с. Нова Басань Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, без певних занять. Заарештований 06.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 14.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9341).

Мельников Євген Олександрович, 1894 р. н., м. Кременчук Полтавської обл., українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, рахівник. Заарештований 12.02.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 16.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2735).

Мельников Микола Омелянович, 1910 р. н., с. Леонівка Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Леонівка, колгоспник. Заарештований 06.08.1940 р. За вироком ВТ Харківського ВО від 25.11.1940 р. за ст.ст. 17-54-8, 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 06.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15161-п).

Мельников Петро Борисович, 1899 р. н., с. Марковичі Гомельського р-ну Гомельської обл., Білорусь, білорус, освіта початкова. Проживав у смт Добрянка Ріпкинського р-ну, кустар. Заарештований 09.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 25.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 10.09.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4543).

Мельников Петро Іванович, 1896 р. н., с. Варковичі Дубенського р-ну Волинської губ. (нині Рівненської обл.), українець. Проживав у

м. Чернігів. Заарештований 15.01.1919 р. за службу в гетьманських військах. 07.09.1919 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 498).

Мельников Федір Гордійович, 1895 р. н., м. Київ, українець, освіта початкова. Проживав у смт Любеч Городнянського повіту (нині Ріпкинського р-ну), агент райпродкому. Заарештований 17.11.1920 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 05.03.1921 р. за проведення антирадянської агітації засуджений до ВМП. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 09.05.1921 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 5 років. Звільнений за амністією. Реабілітований 23.03.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 3284).

Мельникова Єлизавета Іванівна, 1902 р. н., с. Пилипча Ріпкинського р-ну, українка, малописьменна. Проживала у с. Пилипча, робітниця. Заарештована 08.04.1921 р. 28.04.1921 р. звільнена на підписку про невиїзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 11.11.1921 р. справу припинено за амністією. Реабілітована 25.03.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 2766).

Мельникова Єлизавета Прокопівна, 1900 р. н., с. Щурівка (приєднано до м. Новгород-Сіверський), росіянка, освіта середня. Проживала у м. Новгород-Сіверський, провідниця. Заарештована 28.11.1921 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 25.12.1921 р. за проведення контрреволюційної діяльності засуджена до позбавлення волі на 1 рік 6 місяців. Звільнена за амністією. Реабілітована 29.04.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 3612).

Мельникова Марфа Василівна, 1891 р. н., с. Соколовка Кимовського р-ну Тульської обл., РФ, росіянка, освіта середня. Проживала у м. Чернігів, домогосподарка. Заарештована 20.04.1938 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини. 29.11.1938 р.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

справу припинено. Реабілітована 31.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 207).

Мельниченко Іван Йосипович, 1889 р. н., м. Остер Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Остер, бухгалтер. Заарештований 05.03.1938 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 23.05.1939 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1408).

Мельниченко Сергій Олексійович, 1905 р. н., с. Іваньков Лоевського-р-ну Гомельської обл., Білорусь, білорус, освіта початкова. Проживав у с. Миси Любецького (нині Ріпкинського) р-ну, одноосібник. Заарештований 11.02.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 28.03.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 19.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14714-п).

Мельничин Гнат Миколайович, 1894 р. н., с. Добрівляни Дрогобицького р-ну Львівської обл., українець. Член ВКП(б) до 1935 р. Проживав у смт Олишівка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, завідувач райфінвідділу. Заарештований 28.09.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 26.12.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Покарання відбував у Кулойському ВТТ. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 25.01.1947 р. термін покарання знижено до фактично відбутого. Реабілітований 15.12.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2599).

Мельхер Генріх Георгійович, 1906 р. н., с. Рундевізія Дмитрівського р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Рундевізія, колгоспник. Заарештований 26.09.1937 р. За постановою «двійки» від 02.11.1937 р. за участь у діяльності німецької контрреволюційної фашистської організації застосована ВМП. Розстріляний 26.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований

04.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9545).

Мельхер Георг [Георгій] Людвигович, 1881 р. н., с. Рундевізія Дмитрівського р-ну, німець, письменник. Проживав у с. Рундевізія, колгоспник. Заарештований 18.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 21.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2197).

Мельхер Георгій Кіндратович, 1895 р. н., с. Рундевізія Дмитрівського р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Рундевізія, бригадир швацької майстерні. Заарештований 28.09.1937 р. За постановою «двійки» від 02.11.1937 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 26.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9981).

Мельхер Георгій Пилипович, 1915 р. н., с. Рундевізія Дмитрівського р-ну, німець, малописьменник. Проживав у с. Рундевізія, колгоспник. Заарештований 22.01.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР. 07.12.1937 р. справу припинено. Реабілітований 22.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1115).

Мельхер Іван Генріхович, 1911 р. н., с. Рундевізія Дмитрівського р-ну, німець, малописьменник. Проживав у с. Рундевізія, колгоспник. Заарештований 27.09.1937 р. За постановою «двійки» від 02.11.1937 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 26.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1963 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7324).

Мельхер Карл Людвигович, 1905 р. н., с. Рундевізія Дмитрівського р-ну, німець, малописьменник. Проживав у с. Рундевізія, колгоспник. Заарештований 27.09.1937 р. За постановою «двійки» від 02.11.1937 р. за участь у діяльності німецької контрреволюційної фашистської

організації застосована ВМП. Розстріляний 26.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 04.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9564).

Мельхер Карл Пилипович, 1885 р. н., с. Рундівізія Дмитрівського р-ну, німець, малописьменний. Проживав у с. Рундівізія, колгоспник. Заарештований 22.11.1937 р. За постановою «двійки» від 17.12.1937 р. за участь у діяльності військово-фашистської організації застосована ВМП. Розстріляний 29.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 19.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10059).

Мельхер Карл Християнович, 1905 р. н., с. Рундівізія Дмитрівського р-ну, німець, малописьменний. Проживав у с. Рундівізія, колгоспник. Заарештований 20.11.1937 р. За постановою «двійки» від 17.12.1937 р. за участь у діяльності німецької контрреволюційної фашистської організації застосована ВМП. Розстріляний 29.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 05.09.1972 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8066).

Мельхер Кіндрат Карлович, 1900 р. н., с. Рундівізія Дмитрівського р-ну, німець, малописьменний. Проживав у с. Рундівізія, колгоспник. Заарештований 28.09.1937 р. За постановою «двійки» від 28.11.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 19.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10546).

Мельхер Християн Кіндратович, 1919 р. н., с. Рундівізія Дмитрівського р-ну, німець, освіта середня. Проживав у с. Атюша Батуриного (нині Коропського) р-ну, перекладач. Заарештований 24.09.1943 р. За вироком ВТ КВО від 23.04.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 27.03.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16891-п).

Мельхерт Бруно Олександрович, 1916 р. н., м. Городок Городоцького р-ну Хмельницької обл.,

німець, освіта середня. Проживав у смт Любеч Ріпкинського р-ну, кіномеханік. Заарештований 13.11.1938 р. за ст. 54-6 КК УРСР. 14.02.1939 р. справу припинено. Реабілітований 23.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2700).

Мельхерт Олександр Олександрович, 1911 р. н., м. Городок Городоцького р-ну Хмельницької обл., німець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, механік. Заарештований 06.11.1938 р. за ст. 54-6 КК УРСР. 28.05.1939 р. справу припинено. На час другого арешту – головний механік швейної фабрики. Заарештований 23.06.1941 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 17.06.1942 р. за ст. 54-6 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 29.07.1997 р., 03.10.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2872, 7826).

Мельченко Єрмолай Михайлович, 1884 р. н., с. Требухів Остерського повіту Чернігівської губ. (нині Броварського р-ну Київської обл.). Проживав у с. Требухів, селянин. Заарештований 08.03.1920 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами. Рішення по справі відсутнє. Звільнений з-під варті 19.03.1920 р. Реабілітований 09.08.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4612, оп.1, спр. 4).

Мелюк Митрофан Михайлович, 1892 р. н., с. Велика Вісь Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Вісь, одноосібник. Заарештований 02.10.1929 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 16.02.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9474).

Мелюк Михайло Семенович, 1873 р. н., с. Велика Вісь Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Вісь, одноосібник. Заарештований 02.10.1929 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

УСРР від 16.02.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9474).

Мелюк Олександр Андрійович, 1913 р. н., с. Нова Басань Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Нова Басань, одноосібник. Заарештований 30.05.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 26.08.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 845).

Мемех Семен Єлисейович, 1884 р. н., с. Жабчичі (нині с. Полісся) Городнянського р-ну. Проживав у с. Жабчичі (нині с. Полісся), селянин. Заарештований 24.08.1920 р. за проведення контрреволюційної діяльності. 02.10.1920 р. звільнений на підписку про невийзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 19.12.1920 р. справу закрито. Реабілітований 30.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 873).

Ментей Олександр Трохимович, 1897 р. н., с. Шаболтасівка Понорницького (нині Сосницького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шаболтасівка, одноосібник. Заарештований 19.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки умовно. Реабілітований 29.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6925).

Ментей Петро Трохимович, 1887 р. н., с. Шаболтасівка Понорницького (нині Сосницького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шаболтасівка, колгоспник. Заарештований 04.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР позбавлений права проживання в 12 населених пунктах на 3 роки. Реабілітований 29.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6926).

Ментей [Монтій] Парасковія Антонівна, 1894 р. н., с. Авдіївка Понорницького (нині Сосницького) р-ну, українка, малописьменна. Проживала у с. Шаболтасівка Понорницького (нині Сосницького) р-ну, без певних занять. Заарештована 20.03.1935 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 17.01.1936 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УСРР засуджена до позбавлення волі на 1 рік 6 місяців. Реабілітована 10.04.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 500-п).

Меньшиков Олексій Тимофійович, 1863 р. н., с. Халявин Чернігівського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, військовий слідчий. Заарештований 17.06.1920 р. За постановою Чернігівської губЧК від 15.07.1920 р. за службу в денікінській варті направлений до землеробської ремісничої виправної колонії на 3 роки. За постановою Чернігівської губЧК від 16.11.1920 р. за амністією звільнений достроково. Реабілітований 20.12.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12210).

Меняйло Гнат Матвійович, 1895 р. н., с. Неданчичі Любецького (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Неданчичі, робітник залізниці. Заарештований 07.10.1936 р. За вироком особового складу виїзної сесії лінійного суду Північно-Західної залізниці на ст. Чернігів від 11.12.1936 р. за ст. 54-10 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у загальних місцях ув'язнення на 2 роки. Реабілітований 23.10.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 72-п).

Меняйло Охрім Денисович, 1892 р. н., с. Велика Загорівка Борзнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Велика Загорівка, колгоспник. Заарештований 16.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського угруповання та проведення антиколгоспної агітації застосована ВМП. Розстріляний 28.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 04.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9539).

Мережко Іван Юхимович, 1922 р. н., х. Жадьківка (приєднано до м. Ічня) Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у х. Жадьківка (приєднано до м. Ічня), тракторист. Заарештований 05.04.1941 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 03.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 27.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15184-п).

Мережко Микола Іванович, 1897 р. н., с. Жовтневе (нині с. Рождественське) Коропського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Жовтневе (нині с. Рождественське), рахівник. Заарештований 20.04.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду в м. Конотоп від 09.04.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 216-п).

Мержа Стефан Петрович, 1897 р. н., с. Радичів Понорницького (нині Коропського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Радичів, одноосібник. Заарештований 29.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрих колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Каргопольському ВТТ. Реабілітований 24.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10088).

Меркулова Олександра Тимофіївна, 1902 р. н., станиця Аржановська Олексіївського р-ну Сталінградської (нині Волгоградської) обл., РФ, росіянка, освіта вища. Проживала на станиці Лабінська (нині м. Лабінськ) Лабінського р-ну Краснодарського краю, РФ, не працювала. 25.08.1943 р. взята на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 28.07.1945 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 31.01.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12240).

Месак [Мессак] Василь Андрійович, 1900 р. н., с. Батятичі Жовківського повіту Львівської губ. (нині Кам'янка-Бузького р-ну Львівської обл.), українець, малописьменний. Проживав у с. Семенівка Менського р-ну, колгоспник. Заарештований 19.07.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 05.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР позбавлений волі на 10 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9025).

Месеча Іван Денисович, 1890 р. н., с. Савинці Срібнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Савинці, одноосібник. Заарештований 28.01.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 05.03.1944 р. справу припинено. Реабілітований 31.10.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4439).

Метельський Василь Петрович, 1892 р. н., с. Нові Млини Борзнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Нові Млини, одноосібник. Заарештований 10.10.1928 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 05.04.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР позбавлений права проживання в Москві, Ленінграді, Ростові-на-Дону, означених губерніях і округах та Україні на 3 роки. Реабілітований 28.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3410).

Метіль Ганна Кузьмівна, 1923 р. н., с. Тамарівка Яготинського р-ну Київської обл., українка, освіта середня. Проживала у с. Смолянка Олишівського (нині Куликівського) р-ну, вчитель. Заарештована 05.01.1944 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 22.07.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнена до ВТТ на 5 років. Звільнена 13.08.1948 р. На час другого арешту – мешканка с. Кенгір Джезканганського р-ну (нині приєднано до м. Жезказган) Карагандинської обл., експедитор на залізниці. Заарештована 27.04.1949 р. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 23.07.1949 р. за ст. 58-1 «а» КК РРФСР вислана на поселення. Реабілітована 29.12.1993 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11981-11982).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Метла Іван Трохимович, 1891 р. н., смт Вороніж Глухівського повіту Чернігівської губ. (нині Шосткинського р-ну Сумської обл.), українець. Проживав у смт Вороніж, фельдшер. Заарештований 15.09.1922 р. за службу в гетьманських військах. 23.11.1922 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 23.01.1923 р. справу припинено за амністією. Реабілітований 30.08.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 7073).

Метла Овсій Степанович, 1887 р. н., с. Наумівка Корюківського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Наумівка, колгоспник. Заарештований 04.01.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 01.03.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 30.10.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15854-п).

Метла Пилип Львович, 1884 р. н., с. Наумівка Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Наумівка, безробітний. Заарештований 05.05.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Корюківка від 27.03.1939 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у віддалених місцях на 7 років. За ухвалою ВС УРСР від 25.06.1939 р. вирок скасовано, справу направлено на новий розгляд. За постановою Чернігівського обласного суду від 31.07.1939 р. справу закрито. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2893-п).

Метлік Юхим Васильович, 1902 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, росіянин, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Бахмач Бахмацького р-ну, учень. Заарештований 30.12.1921 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації. 22.12.1922 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6706).

Метр Віктор Омелянович, 1892 р. н., с. Дроздівка Куликівського р-ну, українець, освіта

середня. Член ВКП(б). Проживав у с. Дроздівка, начальник відділу землеустрою. Заарештований 16.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 29.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 22.06.1955 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14430-п).

Мехед Андрій Семенович, 1915 р. н., с. Новики Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Новики, колгоспник. Заарештований 22.08.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 20.10.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. Реабілітований 24.10.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15542-п).

Мехед Гаврило Якович, 1887 р. н., с. Дрімайлівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у х. Лендин (нині с. Вольниця) Борзнянського р-ну, одноосібник. Заарештований 30.09.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 04.11.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 04.01.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3865).

Мехед Григорій Ілліч, 1894 р. н., с. Халявин Чернігівського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, науковий працівник. Заарештований 21.07.1935 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 10.04.1936 р. справу припинено. Реабілітований 22.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1009).

Мехед Дмитро Прохорович, 1893 р. н., с. Роїще Чернігівського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Щорс Щорського р-ну (нині м. Сновськ Сновського р-ну), викладач. Заарештований 06.02.1938 р. За вироком лінійного суду Білоруської залізниці від 29.08.1938 р. за ст.ст. 72, 76 КК БРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 26.07.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14507-п).

Мехед Іван Мойсейович, 1875 р. н., с. Халявин Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Халявин, конюх. Заарештований 21.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1961).

Мехед Іван Петрович, 1898 р. н., смт Понорниця Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Понорниця, одноосібник. Заарештований 20.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6529).

Мехед Михайло Іванович, 1913 р. н., Маньчжурія, Китай, українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, відповідальний секретар товариства «Локомотив». Заарештований 10.09.1937 р. За постановою «двійки» від 08.01.1938 р. за шпигунство застосована ВМП. Розстріляний 14.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 14.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10492).

Мехед Никифор Дмитрович, 1888 р. н., с. Омбиш Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Омбиш, без певних занять. Заарештований 20.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації застосована ВМП. Розстріляний 02.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11308).

Мехед Олексій Павлович, українець. Проживав у м. Чернігів, службовець. Заарештований 26.01.1919 р. як соціально-небезпечний елемент. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 08.06.1919 р. справу припинено. Реабілітований 28.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області,

ф. Р-4609, оп.1, спр. 456).

Мехед Пилип Іванович, 1889 р. н., с. Форостовичі Новгород-Сіверського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Домотканів (приєднано до м. Новгород-Сіверський), колгоспник. Заарештований 23.10.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 28.10.1944 р. справу припинено. Помер у лікарні 09.03.1944 р. Реабілітований 28.10.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 627).

Мехед Роман Никифорович, 1908 р. н., с. Омбиш Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Омбиш, робітник залізниці. Заарештований 05.03.1940 р. За вироком Чернігівського облсуду від 25.04.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. За ухвалою ВС УРСР від 07.06.1940 р. вирок скасовано, справу направлено на новий розгляд. За вироком Чернігівського облсуду від 05.07.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у загальних місцях ув'язнення на 2 роки. Реабілітований 17.06.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 841-п).

Мехлер Георг Людвігович, 1882 р. н., с. Рундівзія Дмитрівського р-ну, німець, неписьменний. Проживав у с. Рундівзія, одноосібник. Заарештований 17.09.1929 р. Звільнений 28.09.1929 р. За вироком Конотопського окресуду від 20.12.1929 р. за проведення контрреволюційної агітації засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 20.01.2004 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-4776, оп.1, спр. 254).

Меховський Андрій Якович, 1893 р. н., с. Городище Березнянського (нині Менського) р-ну, українець. Проживав у с. Городище, одноосібник. Заарештований 01.04.1932 р. за ст. 54-10 ч. 1 з санкції ст. 54-2 КК УРСР. 21.08.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 22.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 997).

Меховський Тимофій Якович, 1899 р. н., с. Городище Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, письменний. Проживав у

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

с. Городище, одноосібник. Заарештований 12.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5400).

Меховський Филімон Самійлович, 1887 р. н., с. Дібрівне Городнянського р-ну, українець, письменник. Проживав у с. Дібрівне, одноосібник. Заарештований 05.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7149).

Мець Конон Степанович, 1890 р. н., с. Лукашівка Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, дворник. Заарештований 03.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.10.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8699).

Мець Порфирій Степанович, 1891 р. н., с. Лукашівка Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лукашівка, одноосібник. Заарештований 15.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 08.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. На час другого арешту – мешканець м. Чернігів, пастух. Заарештований 17.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 05.11.1988 р., 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8115, 10329).

Мець [Мецца] Опанас Степанович, 1874 р. н., с. Лукашівка Чернігівського р-ну, українець, малописьменник. Проживав у с. Лукашівка, одноосібник. Заарештований 14.02.1930 р. За поста-

новою особливою нарадою при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст.ст. 7-54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5395).

Мешков Микола Іванович, 1921 р. н., с. Блестова Менського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем навчання 10 оучтб, курсант, м. Горький. Заарештований 19.06.1942 р. За вироком ВТ Горьківського гарнізону від 26.08.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 28.08.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17652-п).

Мешковський Костянтин Андрійович [він же Рябов Іван Микитович, Шкарат Микола Степанович], 1915 р. н., м. Рига, Латвія, поляк, освіта середня. Без постійного місця проживання, не працював. Заарештований 10.07.1937 р. як соціально-небезпечний елемент. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.09.1937 р. застосована ВМП. Розстріляний 01.10.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11064).

Мешок Феодосій Григорович, 1875 р. н., с. Стодоли Ніжинського р-ну, українець, малописьменник. Проживав у с. Стодоли, одноосібник. Заарештований 27.04.1927 р. за участь у діяльності Союзу хліборобів-власників. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-2424, оп.3, спр. 1).

Мешанинець Євдоким Петрович, 1876 р. н., с. Березова Гать Новгород-Сіверського р-ну, українець, малописьменник. Проживав у с. Березова Гать, колгоспник. Заарештований 09.09.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності. 19.01.1938 р. справу припинено. Реабілітований 27.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1084).

Мещеріков Микола Ілліч, 1901 р. н., м. Пенза,

РФ, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, писар. Заарештований 05.04.1919 р. за службу в гетьманських військах. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 29.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 500).

Мещеряков Павло Георгійович, 1909 р. н., с-ще Калач Калачівського р-ну Сталінградської обл. (нині м. Калач-на-Дону Волгоградської обл.), РФ, росіянин, освіта середня спеціальна. Проживав на ст. Мучна Черніговського р-ну Приморського краю, РФ, технік-будівельник. Заарештований 24.09.1938 р. за ст. 58-7 КК РРФСР. 31.03.1939 р. справу закрито. Реабілітований 29.09.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5778-5790).

Меліхов Макар Георгійович, 1879 р. н., с. Стрілецьке Обоянського р-ну Курської обл., РФ, росіянин, освіта початкова. Проживав у Козелецькому Георгіївському монастирі, ієромонах. Заарештований 12.01.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 23.02.1930 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8615).

Мерний Микола Степанович, 1893 р. н., с. Лави Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лави, колгоспник. Заарештований 26.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої проти заходів радянської влади, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 24.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10134).

Местечкіна Поліна Григорівна, 1902 р. н., с. Шпитьки Києво-Святошинського р-ну Київської обл., єврейка, освіта незакінчена вища. Проживала у м. Чернігів, культпрацівник. Заарештована 20.04.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 07.07.1938 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини ув'язнена до концтабору на 5 років. Реабілітована 16.11.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2850).

Метанієв Борис Володимирович, 1903 р. н. Пермська обл. (нині Пермський край), РФ, росіянин, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 135 артп, капітан, начальник штабу артдивізіону. Заарештований 11.09.1937 р. За постановою «двійки» від 08.12.1937 р. за ст.ст. 54-6, 54-11 КК УРСР передбачена ВМП. Реабілітований 18.10.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2856).

Метанієва Раїса Дмитрівна, 1908 р. н., м. Суми, росіянка, освіта середня спеціальна. Проживала у м. Чернігів, не працювала. Заарештована 27.10.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 10.04.1938 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини засуджена до позбавлення волі на 8 років. Померла 03.01.1953 р. Реабілітована 07.12.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2856).

Мех Афанасій Пантелійович, 1906 р. н., с. Шестовиця Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Шестовиця, одноосібник. Заарештований 09.04.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 25.09.1932 р. справу припинено. Реабілітований 28.10.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 762).

Мех Василь Іванович, 1912 р. н., с. Шестовиця Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Анисів Чернігівського р-ну, пожежник. Заарештований 23.03.1948 р. За вироком Чернігівського облсуду від 25.05.1948 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 15.01.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16041-п).

Мех Дмитро Костянтинівич, 1912 р. н., с. Янівка (нині с. Іванівка) Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова, одноосібник. Заарештований 25.03.1935 р. За вироком ВТ КВО від 03.10.1935 р. за ст. 54-9 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 28.03.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16876-п).

Мех Іван Якимович, 1891 р. н., с. Лемешівка Городнянського р-ну, українець, малописьменний.

Проживав у с. Лемешівка, одноосібник. Заарештований 26.12.1932 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 20.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 29.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2337).

Мех Кузьма Іванович, 1880 р. н., с. Володимирівка Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Володимирівка, колгоспник. Заарештований 26.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 15.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1612).

Мех Микола Антонович, 1916 р. н., с. Янівка (нині с. Іванівка) Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Перебував на лікуванні у шпиталі, мл. сержант. Заарештований 25.12.1944 р. За вироком ВТ Каунаського гарнізону від 23.01.1945 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 15.06.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 11952-п).

Мех Микола Іванович, 1915 р. н., с. Лемешівка Городнянського р-ну, українець, письменник. Проживав у с. Лемешівка, одноосібник. Заарештований 29.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 20.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 29.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2304).

Мех Степан Федотович, 1904 р. н., с. Шестовиця Чернігівського р-ну, українець, письменник. Проживав у с. Шестовиця, одноосібник. Заарештований 30.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.04.1933 р. справу припинено. Реабілітований 30.03.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6927).

Мех Тимофій Олексійович, 1917 р. н., с. Шестовиця Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шестовиця, колгоспник. Заарештований 31.03.1945 р. За вироком ВТ військ

НКВД по Чернігівській обл. від 24.11.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР справу припинено за недоведеністю складу злочину. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1277-п).

Мех Федір Кирилович, 1898 р. н., с. Берилівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Берилівка, колгоспник. Заарештований 03.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.11.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 03.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.08.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3556).

Мех Федір Федотович, 1911 р. н., с. Шестовиця Чернігівського р-ну, українець, малописьменник. Проживав у с. Шестовиця, одноосібник. Заарештований 09.06.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 25.09.1932 р. справу припинено. Реабілітований 25.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3081).

Мешок Феодосій Григорович, 1873 р. н., с. Стодоли Куликівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, малописьменник. Проживав у с. Стодоли, селянин. Заарештований 15.06.1927 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 31.10.1927 р. за ст. 54-11 з санкції ст. 54-2 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 3 роки 4 місяці. Реабілітований 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.4, спр. 814).

Мигаль Іван Данилович, 1908 р. н., с. Красний Колядин Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 2 зенап ППО ЧФ, червоноармієць. Заарештований 27.12.1941 р. За вироком ВТ Севастопольської військової бази ЧФ від 08.01.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 04.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15398-п).

Мигаль Іван Данилович, 1904 р. н., с. Осьмаки Менського р-ну, українець, освіта початкова.

Проживав за місцем дислокації 1 Балтійського флотського екіпажу, червонофлотець. Заарештований 30.03.1945 р. За вироком ВТ Ленінградського військово-морського гарнізону від 04.06.1945 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 10.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14797-п).

Мигдай Іван Олексійович, 1905 р. н., с. Шаповалівка Борзнянського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у с. Ядути Борзнянського р-ну, без певних занять. Заарештований 12.10.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 20.12.1937 р. справу припинено. Реабілітований 27.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1203).

Мигор Іван Іванович, 1898 р. н., с. Корінецьке Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Корінецьке, одноосібник. Заарештований 20.04.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 30.05.1931 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10851-п).

Мигур Андрій Денисович, 1880 р. н., с. Мигурів Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Мигурів, одноосібник. Заарештований 10.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 05.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 19.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6064).

Мигур Гнат Кононович, 1896 р. н., с. Корінецьке Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Корінецьке, одноосібник. Заарештований 01.09.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.11.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 18.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7190).

Мидько Дмитро Данилович, 1914 р. н., с. Велике Устя Менського (нині Сосницького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велике Устя, одноосібник. Заарештований 25.05.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 03.08.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2013).

Мидько Семен Корнійович, 1891 р. н., с. Велике Устя Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велике Устя, колгоспник. Заарештований 07.12.1939 р. за ст. 54-8 КК УРСР. 09.02.1940 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6170).

Микитенко Василь Тимофійович, 1899 р. н., с. Велика Доч Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Доч, бригадир колгоспу. Заарештований 02.12.1937 р. За постановою «двійки» від 25.12.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 17.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1959 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5435-п).

Микитко Василь Микитович, 1881 р. н., с. Веркіївка (нині с. Вертіївка) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Веркіївка (нині с. Вертіївка), одноосібник. Заарештований 09.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 26.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11021).

Микитуха Василь Максимович, 1918 р. н., с. Терешиха Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 1087 сп, ст. лейтенант. Заарештований 18.06.1949 р. За вироком ВТ Київського гарнізону від 25.09.1949 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТГ на 25 років. За постановою від 27.06.1957 р. звільнений згідно з Указом Президії ВР СРСР від 17.09.1955 р. «Про

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

амністію». Реабілітований 25.03.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17367-п).

Микитуха Степан Андрійович, 1874 р. н., с. Рожнівка Ічнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Рожнівка, одноосібник. Заарештований 20.03.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. 19.04.1931 р. справу припинено. Реабілітований 28.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 357).

Микитченко Кіндрат Борисович, 1877 р. н., смт Ладан Прилуцького р-ну, українець, письменний. Проживав у смт Ладан, одноосібник. Заарештований 18.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 03.01.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 18.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5935).

Микиток Михайло Миколайович, 1920 р. н., с. Масломенч Грубешівського повіту Люблінського воєводства, Польща, українець, освіта початкова. Проживав за місцем роботи, робітник радгоспу. Заарештований 03.03.1940 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Городня від 24.04.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 1 рік 6 місяців. Реабілітований 10.04.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 803-п).

Миколаєнко Михайло Михайлович, 1930 р. н., с. Маховики Корюківського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Шкробове Корюківського (нині Сновського) р-ну, учень. Заарештований 26.11.1947 р. За вироком Чернігівського облсуду від 09.02.1948 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 07.05.1948 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 18.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15429-п).

Микульський Антон Йосипович, 1880 р. н., Віленська губ., білорус, неписьменний. Проживав

у с. Рубанка Бахмацького р-ну, робітник залізниці. Заарештований 17.02.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 24.06.1938 р. за ст. 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 17.07.1965 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7897).

Микульський Михайло Антонович, 1913 р. н., смт Дмитрівка Бахмацького р-ну, білорус, освіта початкова. Проживав у с. Рубанка Бахмацького р-ну, робітник залізниці. Заарештований 17.02.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 24.06.1938 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 17.07.1965 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7897).

Милейко Василь Ничипорович, 1927 р. н., с. Савинки Корюківського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації в.ч. 3202, червоноармієць. Заарештований 13.08.1949 р. За вироком ВТ в.ч. 3295 від 13.10.1949 р. за ст. 58-10 ч. 1 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. За ухвалою ВТ Прибалтійського ВО від 01.03.1950 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 5 років. Звільнений 16.10.1953 р. Реабілітований 18.12.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15616-п).

Милиця Іван Михайлович, 1878 р. н., с. Велика Вісь Ріпкинського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Велика Вісь, одноосібник. Заарештований 02.10.1929 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 16.02.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР застосована ВМП. Розстріляний 02.03.1930 р. у м. Чернігів. Реабілітований 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9474).

Милиця Іван Петрович, 1904 р. н., с. Новий Білоус Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Новий Білоус, кочегар. Заарештований 09.11.1943 р. за ст.ст. 54-1 «а», 54-10 ч. 2 КК УРСР. 13.04.1944 р. справу припинено. Реабілітований 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 788).

Милиця Уляна Яковлівна, 1898 р. н., с. Новий Білоус Чернігівського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Новий Білоус, не працювала. Заарештована 09.11.1943 р. за ст.ст. 54-1 «а», 54-10 ч. 2 КК УРСР. 13.04.1944 р. справу припинено. Реабілітована 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 788).

Миловидов Іван Вікторович, 1903 р. н., освіта середня. Проживав у с. Жуківка Куликівського р-ну, священник. Заарештований 11.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 15.05.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР позбавлений волі на 3 роки. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 05.12.1932 р. позбавлений права проживання в 12 населених пунктах на 3 роки. Заарештований 15.10.1935 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 14.02.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. Реабілітований 29.12.1988 р., 28.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5164, ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14447-п).

Миловидова Маргарита Олександрівна, 1899 р. н., м. Ялта, Кримська АРСР, росіянка. Проживала у м. Чернігів, без певних занять. Заарештована 09.08.1936 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 02.06.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційного угруповання ув'язнена до ВТТ на 3 роки. Реабілітована 08.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8754-8755).

Милосов Федір Гнатович, 1882 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, бухгалтер. Заарештований 21.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації передбачена ВМП. Реабілітований 24.05.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3434-3435).

Милько Василь Якович, 1918 р. н., с. Нехаївка Коропського р-ну, українець, освіта початкова.

Проживав у с. Нехаївка, комірник. Заарештований 27.08.1946 р. За вироком ВТ Чернігівського гарнізону від 16.12.1946 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 15.02.1947 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 470-п).

Милько Іван Миколайович, 1911 р. н., с. Нехаївка Коропського р-ну, українець, неписьменний. Проживав за місцем дислокації 956 сп, червоноармієць. Заарештований 09.08.1941 р. За вироком ВТ 299 сд від 21.08.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до ВМП. Реабілітований 30.05.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16998-п).

Милько Пилип Леонтійович, 1877 р. н., с. Нехаївка Коропського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Нехаївка, селянин. Заарештований 22.05.1920 р. за підозрою в підготовці та проведенні теракту. За постановою реввійськтрибуналу 12 А від 15.07.1920 р. звільнений з-під варті під заставу всього майна, переданий на поруки родичів. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 10.12.1920 р. справу припинено. Заарештований 18.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1604, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7150).

Минін Олексій Федорович, 1880 р. н., м. Чечерськ Чечерського р-ну Гомельської обл., Білорусь, білорус, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, чорноробочий. Заарештований 26.01.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 03.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 24.01.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3952).

Минко Фадій Давидович, 1891 р. н.,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця) Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця), бригадир колгоспу. Заарештований 23.09.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 16.07.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 22.07.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14606-п).

Минько Лука Павлович, 1892 р. н., с. Денисівка Яблунівського (нині Оржицького) р-ну Полтавської обл., українець, освіта початкова. Проживав у с. Денисівка, одноосібник. Заарештований 21.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.03.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7703).

Минько Яків Никонович, 1895 р. н., с. Татарівка Лосинівського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Татарівка, колгоспник. Заарештований 19.07.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Київській обл. від 13.08.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до ВМП. За ухвалою ВК ВС СРСР від 27.08.1941 р. вирок замінено на засудження до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 09.12.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15599-п).

Мирвода Роман Артемович, 1886 р. н., с. Кулишівка Варвинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Кулишівка, одноосібник. Заарештований 30.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 10.02.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – мешканець м. Прилуки, чорноробочий цегельного заводу. Заарештований 27.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 18.07.1989 р., 18.08.1989 р.

(Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5940, 9355).

Миргородський Петро Дмитрович, 1893 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Антонівка, колгоспник. Заарештований 09.03.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 01.03.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 6 років. Реабілітований 19.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15203-п).

Мирний Гаврило Кузьмич, 1895 р. н., с. Малківка Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Виключений з КП(б)У. Проживав у с. Малківка, рахівник. Заарештований 18.08.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 21.11.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 19.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15072-п).

Мирнов Степан Романович, 1881 р. н., с. Поділ Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Сновськ Сновського р-ну, кондуктор. Заарештований 20.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 21.12.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 17.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6309).

Мирович Микола Миколайович, 1910 р. н., м. Чернігів, українець, освіта середня спеціальна. Член ВКП(б) з 1939 р. Проживав за місцем дислокації 1 мінно-торпедного полку 8 авіабригади ВПС Балтійського флоту, ст. лейтенант, штурман групи. У лютому 1940 р. потрапив до фінського полону. Заарештований 22.08.1940 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 15.06.1942 р. як колишній військовополонений позбавлений волі на період війни. Відбував покарання у Воркутинському ВТГ. Звільнений 15.03.1946 р. Реабілітований 18.06.1955 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3936).

Миرونенко Андрій Георгійович, 1902 р. н., с. Хибалівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Хибалівка, чорноробочий. Заарештований 25.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Кулойському ВТТ. Реабілітований 31.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9628).

Миرونенко Ілля Якович, 1911 р. н., с. Дорогинка Ічнянського р-ну, українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Єнакієве Донецької обл., вчитель. Заарештований 23.12.1950 р. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 17.03.1951 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УРСР висланий на поселення до Красноярського краю під нагляд органів МГБ. Відбував покарання у м. Ігарка Красноярського краю. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10563).

Миرونенко Кирило Никифорович, 1897 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Антонівка, колгоспник. Заарештований 06.07.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.09.1938 р. за участь у діяльності антирадянської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 29.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.09.1967 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7985).

Миرونенко Олександр Прокопович, 1892 р. н., с. Хотівля Городнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Хотівля, колгоспник. Заарештований 03.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 29.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8952).

Миرونенко Омелян Карпович, 1887 р. н., с. Улянівка (нині с. Вознесеньке) Чернігівського

р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, візник. Заарештований 29.01.1946 р. За вироком Чернігівського облсуду від 06.05.1946 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 09.09.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4560-п).

Миرونенко Павло Федорович, 1884 р. н., смт Березна Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Березна, одноосібник. Заарештований 04.01.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 23.04.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР позбавлений права проживання в Москві, Ленінграді, Ростові-на-Дону, означених губерніях і округах та Україні на 3 роки. Реабілітований 04.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3841).

Миرونенко Петро Ігнатович, 1911 р. н., смт Дігтярі Срібнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Дігтярі. Заарештований 22.08.1940 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 27.09.1940 р. за порушення військової присяги ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 24.04.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3384).

Миرونенко Петро Степанович, 1884 р. н., смт Михайло-Коцюбинське Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Чернігів, конюх. Заарештований 11.06.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 02.02.1939 р. справу припи-нено. Реабілітований 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 945).

Миرونенко Пилип Карпович, 1880 р. н., с. Улянівка (нині с. Вознесеньке) Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Улянівка (нині с. Вознесеньке), візник. Заарештований 07.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9331).

Мироненко Роман Самійлович, 1893 р. н., с. Івашківка Городнянського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Івашківка, одноосібник. Заарештований 07.04.1933 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.06.1933 р. справу припинено. Реабілітований 30.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7359).

Мироненко Тихон Романович, 1890 р. н., с. Улянівка (нині с. Вознесенське) Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Улянівка (нині с. Вознесенське), колгоспник. Заарештований 18.12.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 22.02.1938 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8468).

Мироненко Устина Семенівна, 1902 р. н., с. Золотинка Чернігівського р-ну, українка, малописьменна. Проживала у с. Скорінець Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, колгоспниця. Заарештована 25.08.1935 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 24.11.1935 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджена до позбавлення волі на 2 роки. За ухвалою спецколегії Найвищого суду УСРР від 19.01.1936 р. попередній вирок скасовано. Реабілітована 23.11.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15919-п).

Миронич Василь Петрович, 1913 р. н., смт Олишівка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець. Проживав у м. Чернігів, студент. Заарештований 02.06.1936 р. За вироком ВТ 15 ск КВО від 31.07.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР висланий до Казахстану на 5 років. Реабілітований 12.10.1962 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 7162-п).

Миронов Борис Наумович, 1897 р. н., м. Сновськ Сновського р-ну, єврей, освіта

початкова. Проживав у с. Олексіївка (приєднано до м. Корюківка) Корюківського р-ну, референт. Заарештований 23.12.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 11.04.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 16.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14744-п).

Миронов Михайло Олександрович, 1906 р. н., с. Смош Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Смош, одноосібник. Заарештований 15.02.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.05.1930 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8161).

Миронов Петро Павлович, 1916 р. н., с. Бежів Черняхівського р-ну Житомирської обл., українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації роти птр 392 сп, помічник командира відділення. Заарештований 20.05.1942 р. За вироком ВТ 73 сд від 04.06.1942 р. за ст.ст. 54-1 «б», 54-10 ч. 2 КК УСРР засуджений до ВМП. Розстріляний 09.06.1942 р. Реабілітований 28.02.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17373-п).

Миронов Федір Якович, 1880 р. н., с. Ряшки Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Ряшки, одноосібник. Заарештований 31.10.1930 р. 20.01.1931 р. справу припинено. Реабілітований 30.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9835).

Миронцев Панас Мефодійович, 1904 р. н., с. Білошапки Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 4 зсп 10 зсб, командир взводу, мл. лейтенант. Заарештований 10.10.1941 р. За вироком ВТ Воронежського гарнізону від 21.11.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УСРР засуджений до ВМП. Розстріляний 01.12.1941 р. Реабілітований 28.05.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17565-п).

Миронцов Афанасій Порфирівич, 1901 р. н., с. Ядути Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ядути, одноосібник. Заарештований 20.10.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7626).

Миронченко Василь Микитович, 1887 р. н., с. Рудівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рудівка, машиніст на заводі. Заарештований 29.10.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 07.01.1944 р. справу припинено. Реабілітований 28.10.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 653).

Мирошенко Петро Корнійович, 1914 р. н., с. Мекшунівка Любецького (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 80 др, червоноармієць. Заарештований 05.02.1943 р. За вироком ВТ групи військ генерал-полковника Хозіна від 02.03.1943 р. за ст.ст. 58-2, 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 15.11.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17290-п).

Мирошник Денис Сидорович, 1880 р. н., с. Сорокошичі Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Сорокошичі, одноосібник. Заарештований 01.09.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 18.01.1930 р. за ст. 58-10 КК РСФРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 03.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3789).

Мирошник Карп Митрофанович, 1905 р. н., с. Сорокошичі Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сорокошичі, рахівник. Заарештований 17.04.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 14.04.1939 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6171).

Мирошник Петро Олександрович, 1895 р. н., с. Кукшин Мринського (нині Ніжинського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Чернігів, без певних занять. Заарештований 10.05.1927 р. за службу у варті при гетьмані. Звільнений на підписку про невізд 04.07.1927 р. 17.11.1927 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4647).

Мирошник Сава Сидорович, 1897 р. н., с. Сорокошичі Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Євминка Остерського (нині Козелецького) р-ну, сортирувальник. Заарештований 09.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації застосована ВМП. Розстріляний 13.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 19.12.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4236).

Мирошніченко Авксентій Васильович, 1915 р. н., с. Красний Колядин Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Красний Колядин, колгоспник. Заарештований 22.08.1940 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 27.09.1940 р. за порушення військової присяги ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 26.02.1970 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8048).

Мирошніченко Андрій Миколайович, 1899 р. н., с. Корінецьке Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Корінецьке, колгоспник. Заарештований 20.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 11.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11099-11101).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Мирошніченко Іван Іванович, 1920 р. н., с. Вейсбахівка Малодівицького р-ну (нині с. Білоріччя Прилуцького р-ну), українець, освіта середня. Проживав за місцем служби, курсант. Заарештований 29.05.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 17.05.1945 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 28.03.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17799-п).

Мирошніченко Карпо Микитович, 1878 р. н., с. Корінецьке Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Корінецьке, одноосібник. Заарештований 19.04.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.05.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 20.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6826).

Мирошніченко Кузьма Трохимович, 1889 р. н., с. Корінецьке Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Корінецьке, одноосібник. Заарештований 01.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 23.02.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9609).

Мирошніченко Петро Степанович, 1895 р. н., с. Замістя Прилуцького р-ну, українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Прилуки, бухгалтер. Заарештований 18.11.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 08.01.1938 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Каргопольському ВТТ. Реабілітований 04.04.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3346).

Мирошніченко Феодор Іванович, 1869 р. н., с. Біловежі Перші Бахмацького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Біловежі Перші, селянин. Заарештований 10.08.1920 р. За

постановою Чернігівської губЧК від 28.10.1920 р. за участь у петлорівській змові ув'язнений до концтабору на 1 рік умовно. Реабілітований 27.12.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11885).

Мисак Степан Миколайович, 1899 р. н., с. Довгий Войнилів Калуського р-ну Івано-Франківської обл., українець, письменний. Проживав у с. Тиниця Бахмацького р-ну, колгоспник. Заарештований 19.11.1937 р. За постановою «двійки» від 08.12.1937 р. за ст. 54-6 ч. 1 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 22.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9975).

Мисан Іван Юхимович, 1893 р. н., с. Дейманівка Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дейманівка, контролер. Заарештований 19.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за участь у діяльності української контрреволюційної націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 26.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 24.11.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2841).

Мисанець Андрій Опанасович, 1896 р. н., смт Короп Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Короп, водій. Заарештований 28.04.1938 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 20.03.1939 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1363).

Мисік Іван Іванович, 1891 р. н., с. Пархомівка Краснокутського р-ну Харківської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, бухгалтер. Заарештований 08.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.09.1938 р. за підозрою у шпигунстві застосована ВМП. Розстріляний 29.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 20.03.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4025).

Миславський Володимир Миколайович, 1879 р. н., с. Воскресенська Слобідка (приєднано до м. Київ), росіянин, освіта середня. Проживав у смт Седнів Чернігівського р-ну, священник. Заарештований 30.07.1931 р. за ст. 54-6 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.11.1931 р. справу припинено. Заарештований 29.08.1937 р. За постановою «двійки» від 08.12.1937 р. застосована ВМП. Розстріляний 14.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 19.07.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9369, 3532).

Мисник Антон Іванович, 1916 р. н., с. Старогородка Остерського р-ну (приєднано до м. Остер Козелецького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 267 сд, червоноармієць. Заарештований 13.09.1941 р. За вироком ВТ 267 сд від 22.09.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний 26.09.1941 р. Реабілітований 28.05.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17563-п).

Мисник Василь Юхимович, 1870 р. н., с. Нехаївка Коропського р-ну, українець, неписьменна. Проживав у с. Нехаївка, одноосібник. Заарештований 28.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Заарештований 13.05.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 28.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 05.07.1989 р., 26.11.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7152, 920).

Мисник Григорій Федорович, 1918 р. н., с. Будьоннівка (нині с. Билка) Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 161 ошляхбудб, червоноармієць. Заарештований 09.04.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Сталінградській обл. від 12.07.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 18.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Суми. – Спр. 11847-п).

Мисник Дмитро Онисимович, 1866 р. н., с. Автуничі Городнянського р-ну, українець, освіта

початкова. Проживав у с. Автуничі, одноосібник. Заарештований 24.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 14.01.1933 р. справу припинено. Реабілітований 30.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9725-п).

Мисник Іван Васильович, 1902 р. н., с. Лебедин Коропського р-ну, українець, письменник. Проживав у с. Лебедин, бондар. Заарештований 28.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7152).

Мисник Іван Васильович, 1888 р. н., с. Нехаївка Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нехаївка, колгоспник. Заарештований 18.03.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 09.05.1938 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 419).

Мисник Леонтій Минович, 1921 р. н., с. Камка Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 244 сп 41 сд, червоноармієць. Заарештований 25.03.1942 р. за ст.ст. 58-8, 58-10 ч. 2 КК РРФСР. 09.04.1942 р. справу припинено. Реабілітований 20.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4062).

Мисник Максим Васильович, 1906 р. н., с. Лебедин Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лебедин, одноосібник. Заарештований 28.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 27.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 05.07.1989 р., 25.03.1970 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7152, 8049).

Мисник Микола Гнатович, 1880 р. н., с. Нехаївка Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нехаївка, без певних занять. Заарештований 12.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації передбачено ВМП. Реабілітований 08.08.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4159).

Мисник Михайло Васильович, 1911 р. н., с. Вихвостів Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Городня Городнянського р-ну, технічний працівник. Заарештований 15.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 08.05.1938 р. Реабілітований 28.07.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2485-2487).

Мисник Пантелеймон Онисимович, 1868 р. н., с. Автуничі Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Автуничі, одноосібник. Заарештований 24.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 01.02.1933 р. справу припинено. Реабілітований 30.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9726-п).

Мисник Петро Юхимович, 1885 р. н., с. Лебедин Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лебедин, колгоспник. Заарештований 06.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності української контрреволюційної націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 27.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 08.08.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4159).

Мисник Пилип Сергійович, 1872 р. н., с. Камка Холминського (нині Корюківського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Бігач

Менського р-ну, одноосібник. Заарештований 12.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.04.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5256).

Мисник Яків Іванович, 1880 р. н., с. Нехаївка Коропського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Нехаївка, без певних занять. Заарештований 06.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 27.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 08.08.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4159).

Мисюра Євдокія Степанівна, 1913 р. н., с. Кувечичі Чернігівського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Смолянка Олишівського (нині Куликівського) р-ну, колгоспниця. Заарештована 11.12.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 19.04.1944 р. справу припинено. Реабілітована 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6096).

Мисюра Степан Іванович, 1886 р. н., смт Олишівка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Олишівка, колгоспник. Заарештований 11.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 10.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 20.07.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3090).

Митусь Сергій Митрофанович, 1879 р. н., с. Жуківка Куликівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Жуківка, одноосібник. 06.12.1929 р. взятий на підписку про невийзд. За вироком Чернігівського окружного суду від 19.01.1930 р. за ст. 54-14 КК УСРР засуджений

до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 10.08.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.7, спр. 24).

Митько Феодосій Тимофійович, 1898 р. н., с. Соколівка Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Городня Городнянського р-ну, заготівельник. Заарештований 05.03.1939 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 17.01.1940 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11237).

Михайленко Андрій Васильович, 1894 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Антонівка, без певних занять. Заарештований 06.07.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.09.1938 р. за участь у діяльності антирадянської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 29.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.09.1967 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7985).

Михайленко Денис Микитович, 1877 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Антонівка, одноосібник. Заарештований 24.09.1929 р. за ст. 54-11 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.02.1930 р. справу припинено. Заарештований 17.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 28.05.1998 р., 14.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5166, 1876).

Михайленко Іван Євстафійович, 1911 р. н., с. Кіровське (нині с. Острів Надії) Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кіровське (нині с. Острів Надії), одноосібник. Заарештований 20.12.1935 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від

18.03.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 10.11.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14478-п).

Михайленко Іван Романович, 1853 р. н., с. Курінь Бахмацького р-ну, росіянин, письменник. Проживав у с. Курінь, селянин. Заарештований 10.06.1920 р. як заручник. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.02.2014 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5919).

Михайленко Корній Степанович, 1878 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець. Проживав у с. Антонівка, одноосібник. Заарештований 03.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7153).

Михайленко Кузьма Максимович, 1903 р. н., с. Гнідинці Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Гнідинці, колгоспник. Заарештований 02.12.193 р. за ст. 54-9 КК УСРР. 25.02.1932 р. звільнений на підписку про невізід. 25.03.1932 р. справу припинено. Реабілітований 30.03.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5018).

Михайленко Микита Йосипович, 1880 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Антонівка, одноосібник. Заарештований 03.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 15.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7154).

Михайленко Микола Михайлович, 1896 р. н., с. Заудайка Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Заудайка, одноосібник. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 02.09.1931 р. за ст. 54-12 КК УСРР позбавлений волі на 3 роки умовно. Реабілітований 11.08.1989 р. (Держархів

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9835).

Михайленко Михайло Євстрафійович, 1894 р. н., с. Іржавець Носівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Іржавець, одноосібник. Заарештований 08.04.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5188).

Михайленко Михайло Миколайович, 1874 р. н., с. Красне Батуринаського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Красне, одноосібник. Заарештований 29.01.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 19.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6074).

Михайленко Михайло Остапович, 1894 р. н., с. Іржавець Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кіпті Козелецького р-ну, одноосібник. Заарештований 29.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Покарання відбував у Волзькому ВТТ, м. Рибінськ Ярославської обл. Реабілітований 28.09.1965 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7908).

Михайленко Михайло Петрович, 1924 р. н., смт Линовиця Прилуцького р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем служби, писар. Заарештований 21.09.1946 р. За вироком ВТ 5 гв. мехА від 02.12.1946 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Покарання відбував у Норильському ВТТ. Реабілітований 30.09.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15809-п).

Михайленко Павло Леонтіївич, 1894 р. н., с. Остапівка Менського р-ну, українець, освіта

початкова. Проживав у с. Кіровське (нині с. Острів Надії) Борзнянського р-ну, колгоспник. Заарештований 29.11.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 20.02.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 20.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14836-п).

Михайленко Павло Петрович, 1919 р. н., смт Линовиця Прилуцького р-ну, українець, письменний. Проживав за місцем дислокації 283 АБ, червоноармієць. Заарештований 15.02.1941 р. За вироком ВТ МВО від 27.02.1941 р. за ст. 58-10 ч. 1 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 21.06.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17577-п).

Михайленко Сергій Васильович, 1893 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав за місцем дислокації 612 лап 15 ад, червоноармієць. Заарештований 04.11.1943 р. За вироком ВТ 15 ад від 30.11.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 28.10.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17733-п).

Михайленко Сергій Йосипович, 1894 р. н., с. Товстоліс Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, різноробочий. Заарештований 07.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 28.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.10.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5515).

Михайленко Степан Федорович, 1874 р. н., с. Малківка Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Малківка, колгоспник. Заарештований 12.10.1931 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 07.12.1931 р. звільнений на підписку про невиїзд. 23.12.1931 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5014).

Михайленко Степан Якович, 1884 р. н., с. Прокопівка Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Прокопівка, колгоспник. Заарештований 18.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за ст. 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 23.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.11.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2446-2451).

Михайленко Федір Якимович, 1898 р. н., с. Курінь Бахмацького р-ну, українець, освіта домашня. Проживав у с. Курінь, одноосібник. Заарештований 12.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.03.1933 р. справу направлено на дослідження. Звільнений з-під варті 23.04.1933 р. 04.05.1933 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 20.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1037).

Михайленко Хома Герасимович, 1879 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Антонівка, одноосібник. Заарештований 07.11.1932 р. За вироком Варвинського нарсуду від 07.01.1933 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Після відбуття покарання висланий за межі України на 5 років. Реабілітований 21.02.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9824-п).

Михайленко Яків Іванович, 1896 р. н., с. Вознесенське Малодівицького р-ну (нині с. Заудайка Прилуцького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Вознесенське (нині с. Заудайка), ланковий колгоспу. Заарештований 05.01.1938 р. За постановою «двійки» від 11.02.1938 р. за ст.ст. 54-6, 54-10 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 26.02.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 20.05.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3348).

Михайлець Григорій Юхимович, 1923 р. н., с. Адамівка Носівського р-ну, українець, освіта

середня. Член ВЛКСМ. Проживав за місцем дислокації 92 сп, червоноармієць. Заарештований 23.04.1947 р. За вироком ВТ військ МВД у Німеччині від 06.05.1947 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 21.06.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14510-п).

Михайлець Іван Федорович, 1906 р. н., с. Адамівка Носівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Адамівка, одноосібник. Заарештований 22.10.1931 р. За постановою судової колегії ОГПУ від 14.07.1932 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 28.03.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8338-8343).

Михайлець Петро Дем'янович, 1887 р. н., с. Адамівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Адамівка, селянин. Заарештований 16.12.1921 р. 27.12.1921 р. звільнений на підписку про невиїзд. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 28.07.1922 р. за службу в гетьманських військах засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 30.08.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 5636-п).

Михайлець Степан Григорович, 1880 р. н., с. Адамівка Носівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Адамівка, одноосібник. Заарештований 24.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підриг колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 29.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1503).

Михайлець Юхим Дем'янович, 1880 р. н., с. Адамівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Без постійного місця проживання, без певних занять. Заарештований 20.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1937 р. за проведення антиколгоспної

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

агітації застосована ВМП. Розстріляний 04.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10957).

Михайлик Митрофан Степанович, 1904 р. н., с. Крутоярівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 848 сп 267 сд, червоноармієць. Заарештований 22.10.1941 р. За вироком ВТ 52 А від 29.10.1941 р. за ст. 58-1 «г» КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 31.08.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17887-п).

Михайличенко Іван Григорович, 1904 р. н., с. Малківка Прилуцького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Малківка, вчитель. Заарештований 19.11.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 22.12.1932 р. звільнений на підписку про невиїзд. Справу припинено. Реабілітований 30.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9727-п).

Михайличенко Микола Асонович, 1916 р. н., с. Рудівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, візник. Заарештований 04.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підриг колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Байкало-Амурському ВТТ. Реабілітований 29.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8661).

Михайличенко Михайло Васильович, 1897 р. н., с. Рудівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, письменний. Проживав у м. Прилуки, одноосібник. Заарештований 01.04.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.05.1931 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8605).

Михайличенко Степан Степанович, 1884 р. н., с. Рудівка Яблунівського (нині Прилу-

цького) р-ну, українець. Проживав у с. Рудівка, працював поденно. Заарештований 07.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 26.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1717).

Михайличенко Степан Федорович, 1874 р. н., с. Малківка Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Малківка, колгоспник. Заарештований 12.10.1931 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 07.12.1931 р. звільнений на підписку про невиїзд. 23.12.1931 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5014).

Михайлишин Василь Онуфрійович, 1892 р. н., с. Надіїв Долинського р-ну Івано-Франківської обл., українець, освіта вища. Проживав у смт Сосниця Сосницького р-ну, викладач. Заарештований 11.09.1937 р. За постановою «двійки» від 15.12.1937 р. за ст. 54-6 КК УСРР застосована ВМП. Розстріляний 08.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 20.03.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4858).

Михайло [ізраїльтянин]. Проживав у с. Держанівка Носівського р-ну, без певних занять. Повідомити дані про себе відмовився. Заарештований 11.03.1935 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 21.12.1935 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 31.03.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12051).

Михайлов Артем Михайлович, 1901 р. н., м. Київ, українець, освіта початкова. Проживав у с. Слабин Чернігівського р-ну, колгоспник. 17.06.1935 р. взятий на підписку про невиїзд. Заарештований 18.07.1935 р. Завироком спецколегії Чернігівського облсуду від 04.10.1935 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 2 роки. Реабілітований 14.04.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 569-п).

Михайлов Дмитро Пимонович, 1882 р. н., с. Буртаки Калязинського повіту Тверської губ. (нині Талдомського р-ну Московської обл.), РФ, росіянин, освіта початкова. Без постійного місця проживання, кустар. Заарештований 12.10.1932 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УСРР. 23.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 24.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2026).

Михайлов Іван Іванович, 1869 р. н., м. Борзна Борзнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, фотограф. Заарештований 10.05.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 05.09.1933 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10497).

Михайлов Микола Вадимович, 1894 р. н., м. Казань, Республіка Татарстан, РФ, росіянин, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, бухгалтер. Заарештований 01.06.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за участь у діяльності повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 25.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11157).

Михайлов Михайло Григорович, 1913 р. н., смт Березна Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Березна, одноосібник. Заарештований 22.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за висловлювання терористичних настроїв ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Байкало-Амурському ВТТ. Реабілітований 23.06.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4964).

Михайлов Олексій Дмитрович, 1902 р. н., м. Сичовка Сичовського р-ну Смоленської обл., РФ, росіянин, освіта початкова. Член КП(б)У. Проживав у м. Чернігів, секретар Чернігівського обкому КП(б)У. Заарештований 25.03.1938 р.

За вироком ВК ВС СРСР від 22.09.1938 р. за ст.ст. 54-7, 54-8, 54-11 КК УСРР засуджений до ВМП. Розстріляний 22.09.1938 р. у м. Київ. Реабілітований 14.12.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4373-п).

Михайлов Федір Михайлович, 1880 р. н., с. Митченки Батуриного (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Батурин Батуриного (нині Бахмацького) р-ну, касир. Заарештований 29.12.1937 р. За постановою «двійки» від 03.02.1938 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Карагандинському ВТТ. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8549).

Михайлович Віктор Юхимович, 1903 р. н., с. Орлівка Понорницького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, письменник. Проживав у с. Орлівка, робітник лісництва. Заарештований 20.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 13.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6733).

Михайловська Олена Йосифівна, 1898 р. н., м. Ленінград (нині м. Санкт-Петербург), РФ, росіянка, освіта середня. Проживала у м. Чернігів, статистик. Заарештована 10.12.1934 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 04.03.1935 р. за ст.ст. 7-54-8 КК УСРР вислана до Казахстану на 5 років. Реабілітована 10.01.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5174).

Михайловський Лев Йосифович, 1900 р. н., м. Чернігів, поляк, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, економіст. Заарештований 10.12.1934 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 04.03.1935 р. за ст.ст. 7-54-8 КК УСРР висланий до Казахстану на 5 років. Реабілітований 10.01.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3955).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Михайловський Петро Казимирович, 1879 р. н., с. Долгіново Віленського повіту Віленської губ. (нині Віленського р-ну Мінської обл., Білорусь), поляк, освіта початкова. Проживав у с. Григорівка Бахмацького р-ну, черговий по станції. Заарештований 02.11.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 28.11.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11597).

Михайловський Тимофій Олександрович. Проживав у м. Городня Городнянського р-ну. Заарештований 23.03.1919 р. як соціально-небезпечний елемент. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 02.06.1919 р. справу припинено. Реабілітований 31.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 82).

Михайлюк Сергій Васильович, 1886 р. н., м. Носівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Магнітогорськ Челябінської обл., РФ, мірошник. Заарештований 14.05.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5282).

Михалець Максим Пилипович, 1896 р. н., с. Волинка Сосницького р-ну, українець, освіта вища. Проживав у смт Сосниця Сосницького р-ну, завідувач учбової частини школи. Заарештований 03.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 26.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 25.07.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4149-4152).

Михалко Влас Захарович, 1897 р. н., с. Солонівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Солонівка, одноосібник.

Заарештований 08.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 21.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7528).

Михалко Пилип Федорович, 1878 р. н., с. Солонівка Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Хотівля Городнянського р-ну, одноосібник. Заарештований 22.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 16.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5332).

Михальський Михайло Антонович, 1889 р. н., м. Рівне, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, касир. Заарештований 21.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 13.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 24.05.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3434-3435).

Михальський Петро Іванович, 1890 р. н., Польща, поляк, малописьменний. Проживав у с. Щуча Гребля Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, безпевних занять. Заарештований 18.12.1937 р. За постановою «двійки» від 24.01.1938 р. за ст.ст. 54-6, 54-10 КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 01.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8497).

Михальченко Микола Миколайович, 1893 р. н., с. Смичин Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, викладач. Заарештований 09.05.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 17.10.1939 р. за участь у діяльності антирадянської націоналістичної повстанської організації ув'язнений до ВТТ на 3 роки. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9716).

Михальченко Федір Филімонович, 1885 р. н., с. Криски Понорницького (нині Коропського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Криски, колгоспник. Заарештований 06.10.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 22.01.1944 р. справу припинено. Реабілітований 28.10.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 782).

Михєнко Варвара Іванівна, 1882 р. н., с. Погорільці Холминського (нині Семенівського) р-ну, українка. Проживала у с. Погорільці, домогосподарка. Заарештована 15.04.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.07.1930 р. за ст.ст. 54-10, 56-16 КК УСРР вислана до Північного краю на 3 роки умовно. Реабілітована 31.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5758).

Михєнко Іван Андрійович, 1904 р. н., с. Мощенка Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Перебував на лікуванні у шпиталі, червоноармієць. Заарештований 17.04.1942 р. За вироком судової колегії Хакаського обласного суду від 29.05.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 23.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15322-п).

Михно Кирило Іванович, 1883 р. н., с. Гринівка Смілівського (нині Недригайлівського) р-ну Сумської обл., українець, освіта початкова. Проживав у х. Новоселівка Срібнянського р-ну (нині с. Новоселівка Талалаївського р-ну), робітник радгоспу. Заарештований 15.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 20.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 28.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11225).

Михно Микола Кирилович, 1916 р. н., х. Грузька Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем роботи, робітник

радгоспу. Заарештований 19.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 20.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 20.02.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4281).

Михно Яків Лаврентійович, 1899 р. н., с. Фесівка Конотопського р-ну Сумської обл., українець, малописьменний. Проживав у с. Фесівка, селянин. Заарештований 24.05.1921 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 24.08.1921 р. за службу в денкінській армії засуджений до примусових робіт на 3 роки умовно. Реабілітований 27.03.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 2956).

Михолап Григорій Трохимович, 1901 р. н., х. Руковичі Кіровського р-ну Могильовської обл., Білорусь, білорус, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 38 сп 65 сд, червоноармієць. Заарештований 14.10.1942 р. За вироком ВТ 52 А від 27.02.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 26.10.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15853-п).

Михуля Григорій Протасович, 1889 р. н., с. Ушня Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ушня, одноосібник. Заарештований 11.04.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 25.08.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2461).

Мищик Іван Кузьмич, 1879 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, письменний. Проживав у м. Бахмач, колгоспник. Заарештований 07.03.1938 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР. 06.01.1939 р. справу припинено. Реабілітований 20.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1299).

Мишастий Никифор Феодосійович, 1877 р. н., с. Стара Рудня Городнянського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта домашня. Проживав

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

у м. Сновськ Сновського р-ну, машиніст. Заарештований 21.03.1928 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації. 22.05.1928 р. звільнений на підписку про невиїзд. За вироком Чернігівського облсуду від 09.05.1929 р. справу припинено. Реабілітований 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 177).

Мишельковський Леонтій Лукич, 1891 р. н., с. Рибники (нині с. Колат-Рибники) Липновського повіту Куявсько-Поморського воєводства, Польща, поляк, неписьменний. Проживав у с. Вільне Коропського р-ну, колгоспник. Заарештований 21.11.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 26.12.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10062).

Мишко Василь Архипович, 1915 р. н., с. Неданчичі Любецького (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Неданчичі, вагар. Заарештований 04.03.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 16.06.1944 р. згідно з ч. 2 Указу Президії ВР СРСР від 19.04.1943 р. виправданий. За ухвалою ВТ військ НКВД Українського округу від 03.10.1944 р. справу направлено на дослідження. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 04.04.1945 р. виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4559-п).

Мишко Іван Васильович, 1899 р. н., с. Неданчичі Любецького (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Неданчичі, без певних занять. Заарештований 26.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 04.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11353).

Мишко Іван Трохимович, 1884 р. н., с. Блистова Понорницького (нині Новгород-

Сіверського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Блистова, колгоспник. Заарештований 04.12.1937 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду у м. Новгород-Сіверський від 25.01.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 09.04.1939 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 20.10.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2319-п).

Мишко Михайло Іванович, 1901 р. н., с. Омелянів Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Омелянів, односібник. Заарештований 31.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9459).

Мишко Олександр Єлисейович, 1891 р. н., с. Серединка Чернігівського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у с. Красне Чернігівського р-ну, вчитель. Заарештований 26.10.1943 р. За вироком ВТ КВО від 23.01.1944 р. за ст. 54-3 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. За ухвалою ВТ КВО від 09.06.1944 р. попередній вирок скасовано. За вироком ВТ КВО від 31.07.1944 р. за ст. 54-1 «г» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 25.12.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17752-п).

Мишко Петро Андрійович, 1924 р. н., с. Омелянів Козелецького р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем служби, червоноармієць. Заарештований 19.06.1943 р. За вироком ВТ 15 ад від 30.06.1943 р. за ст. 58-10 з санкції ст. 54-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. За вироком ВТ Брянського фронту від 23.07.1943 р. згідно з Указом Президії ВР СРСР від 06.07.1941 р. засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 28.05.1996 р., 28.05.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17427-п).

Мишко Петро Микитович, 1897 р. н., с. Високе Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Високе, голова колгоспу. Заарештований 16.12.1945 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 11.03.1946 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 10.12.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16039-п).

Мишовець Данило Дмитрович, 1914 р. н., смт Березна Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта вища. Проживав у смт Березна, інспектор РВНО. Заарештований 22.10.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 09.04.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Відбував покарання у Північно-Східному ВТГ. Звільнений 27.12.1949 р. Реабілітований 21.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15504-п).

Мишук Іван Васильович, 1877 р. н., с. Халявин Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Чернігів, теся. Заарештований 07.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.09.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації ув'язнений до концтабору на 8 років. Реабілітований 14.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1892).

Мігун Іван Карпович, 1908 р. н., с. Козилівка Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Чорний Ріг Семенівського р-ну, одноосібник. Заарештований 17.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.05.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 19.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11583).

Мізенко [Зубко] Петро Савич, 1882 р. н., с. Красне Батуриного (нині Бахмацького) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Красне, одноосібник. Заарештований 08.04.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Конотоп від 14.02.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК

УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 11.08.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2175-п).

Мізерний Ігнат Борисович, 1888 р. н., с. Хотіївка Семенівського р-ну, українець. Проживав у м. Москва, РФ, працював сезонно. Заарештований 19.01.1934 р. За постановою «трійки» при ПП ОГПУ по Московській обл. від 13.02.1934 р. за ст.ст. 58-10, 58-11 КК РСФРР висланий на 3 роки. Реабілітований 22.12.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 409).

Мізько Олександр Кирилович, 1906 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Член ВКП(б) з 1928 р. Проживав у м. Буринь Буринського р-ну Сумської обл., завідувач райфінвідділу. Заарештований 16.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності української контрреволюційної націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 13.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.08.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3548-3550).

Мізько Олександр Олексійович, 1885 р. н., м. Ніжин, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Ніжин, вчитель. Заарештований 03.06.1938 р. за ст. 54-11 КК УРСР. 04.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 19.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1300).

Мілейко Тихін Лаврентійович, 1888 р. н., с. Хотіївка Корюківського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Хотіївка, без певних занять. Заарештований 20.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації, розповсюдження провокаційних чуток застосована ВМП. Розстріляний 07.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11292).

Мілковська Марія Станіславовна, 1904 р. н., смт Чечельник Чечельницького р-ну Житомирської

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

(нині Вінницької) обл., полька, освіта середня. Проживала у с.Новий Биків Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, домогосподарка. Заарештована 12.11.1937 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини. 10.04.1938 р. справу припинено. Реабілітована 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 36).

Міллер Генріх Пилипович, 1894 р. н., с. Кальчинівка Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, малописьменний. Проживав у с. Кальчинівка, колгоспник. Заарештований 18.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР. 08.12.1937 р. справу припинено. Реабілітований 22.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1067).

Міллер Генріх [Андрій] Генріхович, 1893 р. н., с. Кальчинівка Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Кальчинівка, колгоспник. Заарештований 16.10.1937 р. За постановою «двійки» від 28.11.1937 р. за участь у діяльності антирадянської організації застосована ВМП. Розстріляний 19.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10547).

Міллер Георгій Генріхович, 1878 р. н., с. Біловезі Другі Бахмацького р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Біловезі Другі, колгоспник. Заарештований 12.10.1938 р. 04.11.1939 р. звільнений на підписку про невиїзд. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Дмитрівка від 11.08.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. За вироком судової колегії Чернігівського облсуду від 29.11.1939 р. виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 720-п).

Міллер Людвіг Генріхович, 1891 р. н., с. Біловезі Перші Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Біловезі Перші, колгоспник. Заарештований 05.11.1937 р. За постановою «двійки» від 17.12.1937 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний

29.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8454).

Міллер Рудольф Готлібович, 1897 р. н., с. Боголобівка (нині с. Зорянка) Ємільчинського р-ну Житомирської обл., німець, освіта незакінчена вища. Проживав у с. Вердер Дмитрівського р-ну (нині с. Зеленівка Бахмацького р-ну), директор школи. Заарештований 05.11.1937 р. За постановою «двійки» від 05.01.1938 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 19.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 27.03.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7807).

Міллер Християн Генріхович, 1891 р. н., с. Кальчинівка Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, малописьменний. Проживав у с. Кальчинівка, колгоспник. Заарештований 16.10.1937 р. За постановою «двійки» від 17.12.1937 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 08.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 19.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8453).

Мілов Андрій Пимонович, 1894 р. н., с. Калдево Клепиковського р-ну Рязанської обл., РФ, росіянин, освіта початкова. Виключений з ВКП(б) у зв'язку з арештом. Проживав у м. Чернігів, головний інженер. Заарештований 15.10.1938 р. за ст.ст. 54-7, 54-9, 54-11 КК УРСР. 10.06.1939 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6236).

Мільке Артур Михайлович, 1904 р. н., с. Здоровець Ємільчинського р-ну Київської (нині Житомирської) обл., німець, неписьменний. Проживав у смт Парафіївка Ічнянського р-ну, робітник. Заарештований 16.12.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 09.02.1938 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10560).

Мілько Григорій Іванович, 1899 р. н., с. Нехаївка Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Без постійного місця проживання, без певних занять. Заарештований 18.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10792).

Мільчик Григорій Іванович, 1896 р. н., смт Мала Дівиця Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Мала Дівиця, колгоспник. Заарештований 28.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації. 06.12.1937 р. справу припинено. Реабілітований 28.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 370).

Мілютін Микола Іванович, 1880 р. н., м. Середина-Буда Новгород-Сіверського повіту Чернігівської губ. (нині Середино-Будського р-ну Сумської обл.), росіянин, освіта початкова. Проживав у м. Середина-Буда, службовець. Заарештований 15.02.1922 р. за проведення контрреволюційної агітації. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 13.06.1922 р. справу припинено. Звільнений з-під варті 18.02.1922 р. Реабілітований 30.08.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6178).

Міна Олександр Данилович, 1908 р. н., с. Британи Комарівського р-ну (нині с. Дуболугівка Ніжинського р-ну), українець, освіта середня. Проживав у с. Бреч Корюківського р-ну, рахівник. Заарештований 15.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив заходів партії, застосована ВМП. Розстріляний 16.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10262).

Мінаков Олександр Денисович, 1894 р. н., м. Севастополь, Кримська АРСР, росіянин,

малописьменний. Проживав у м. Глухів Сумської обл., слюсар. Заарештований 20.03.1920 р. за службу в денікінській армії. 16.08.1920 р. справу припинено. Реабілітований 30.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 757).

Міненко Кирило Минович, 1891 р. н., с. Опеньки Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Опеньки, колгоспник. Заарештований 28.11.1937 р. За вироком судової колегії Чернігівського облсуду від 29.07.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 25.10.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15898-п).

Міненко Марк Авксентійович, 1906 р. н., с. Політрудня Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Політрудня, колгоспник. Заарештований 28.08.1935 р. за ст. 54-1 «в» КК УСРР. 25.11.1935 р. справу припинено. Реабілітований 31.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 142).

Міненко Нестор Пилипович, 1892 р. н., Володавський повіт Холмської губ. (нині Люблінського воєводства), Польща, українець, освіта вища. Проживав у м. Чернігів. Заарештований 14.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Заарештований 14.01.1935 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 04.07.1935 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Помер у лікарні 09.01.1936 р. Реабілітований 26.12.1988 р., 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8205, 2778).

Міненко Петро Данилович, 1908 р. н., с. Бакланова Муравійка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Бакланова Муравійка, колгоспник. Заарештований 29.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Байкало-Амурському

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

ВТТ. Реабілітований 30.12.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4827).

Міненко Петро Федорович, 1895 р. н., с. Бакланова Муравійка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, без певних занять. Заарештований 05.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10636).

Мінзерова [Минзар] Анастасія Калинівна, 1895 р. н., с. Григорівка Бахмацького р-ну, українка, освіта середня. Проживала у с. Григорівка. Заарештована 10.08.1920 р. За постановою Чернігівської губЧК від 06.09.1920 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації передбачена ВМП. Реабілітована 18.12.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11885).

Мінін Віталій Федорович, 1893 р. н., с. Кошманівка Машівського р-ну Полтавської губ. (нині Полтавської обл.), українець, освіта вища. Проживав у м. Ніжин, викладач. Заарештований 26.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за проведення антирадянської діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 15.11.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3196).

Мінін Микола Васильович, 1919 р. н., с. Мешково Коноського р-ну Архангельської обл., РФ, росіянин, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 335 сп військово-морської бази Ханко Червонопрапорного Балтійського флоту, червоноармієць. Взятий у полон 31.08.1941 р. За вироком ВТ Червонопрапорного Балтійського флоту від 19.09.1941 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР засуджений до ВМП заочно. Повернувся до СРСР 20.10.1944 р. Загинув у 1945 р. Реабілітований 30.08.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17176-п).

Мінка Іван Васильович, 1900 р. н., с. Іванківці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Іванківці, колгоспник. Заарештований 25.10.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 10.12.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 09.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9657).

Мінко Василь Тимофійович, 1896 р. н., с. Ганнівка Носівського р-ну, українець, неписьменна. Проживав у с. Ганнівка, колгоспник. Заарештований 18.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.11.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційного угруповання ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 23.08.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3558).

Мінко Микола Федорович, 1908 р. н., с. Ганнівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ганнівка, колгоспник. Заарештований 18.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.11.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційного націоналістичного угруповання ув'язнений до ВТТ на 10 років. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 04.03.1946 р. термін покарання знижено на 1 рік. Реабілітований 23.08.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3558).

Мінтей Марк Мартинович, 1917 р. н., с. Хлоп'яники Понорницького (нині Сосницького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 81 авіап 50 д. ст. сержант. Заарештований 14.12.1941 р. За вироком ВТ 56 А від 18.12.1941 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний 27.12.1941 р. Реабілітований 31.07.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17611-п).

Мінтян Микола Сергійович, 1908 р. н., с. Низківка Корюківського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта вища. Проживав у смт Сосниця Сосницького р-ну, директор школи.

Заарештований 26.09.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 22.05.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 21.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15507-п).

Мінченко Макар Семенович, 1896 р. н., с. Камка Городнянського повіту (нині Сновського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Камка, колгоспник. Заарештований 04.03.1940 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 08.06.1940 р. справу припинено. Реабілітований 30.03.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10511-п).

Мінчик Кирило Улянович, 1906 р. н., с. Данівка Козелецького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Данівка, колгоспник. Заарештований 29.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.08.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 16.06.1968 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8014).

Мінько Іван Андрійович, 1882 р. н., смт Вейделевка Вейделевського р-ну Белгородської обл., РФ, українець, освіта вища. Проживав у м. Ніжин, викладач. Заарештований 23.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.11.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Загинув 23.02.1942 р. Реабілітований 14.02.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4028).

Мінькова Марія Іллівна, 1905 р. н., м. Мена Менського р-ну, єврейка, освіта початкова. Проживала у м. Чернігів, рахівник. Заарештована 11.11.1937 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини. 04.05.1938 р. справу припинено. Реабілітована 31.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 191).

Мірімов Борис Наумович, 1897 р. н., м. Щорс Щорського р-ну (нині м. Сновськ Сновського р-ну), єврей, освіта початкова. Проживав у с. Олексіївка

(приєднано до м. Корюківка) Корюківського р-ну, референт. Заарештований 23.12.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 11.04.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 4 роки. Реабілітований 16.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17444-п).

Мірошник Афанасій Корнійович, 1902 р. н., с. Мекшунівка Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Мекшунівка, одноосібник. Заарештований 29.04.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 31.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 26.11.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 891).

Мірошник Гордій Сидорович, 1902 р. н., с. Сорокошичі Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сорокошичі, колгоспник. Заарештований 09.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання в Онезькому ВТТ. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9389).

Мірошник Єрмолай Євстафійович, 1897 р. н., с. Сорокошичі Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 1208 сп 362 сд, червоноармієць. Заарештований 28.05.1942 р. За вироком ВТ 362 сд від 17.07.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 25.06.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17518-п).

Мірошник Іван Якович, 1898 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Семенівка, безробітний. Заарештований 22.09.1943 р. За вироком ВТ 194 сд від 09.10.1943 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 25.10.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15922-п).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Мірошник Ничипір Іванович, 1886 р. н., м. Бобровиця Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Бобровиця, сторож. Заарештований 02.11.1937 р. як соціально-небезпечний елемент. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.02.2014 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 904).

Мірошник Олександр Васильович, 1897 р. н., с. Туркенівка Дмитрівського р-ну (нині с. Южне Ічнянського р-ну), українець. Проживав у с. Туркенівка (нині с. Южне). Заарештований 31.10.1943 р. За постановою від 16.12.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР направлений до спецтабору № 258 м. Харків для подальшої фільтрації. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 573).

Мірошник Петро Філофейович, 1887 р. н., с. Вербичі Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Вербичі, колгоспник. Заарештований 25.11.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 18.01.1933 р. справу припинено. На час другого арешту – без певних занять. Заарештований 20.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 27.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 08.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.01.1998 р., 18.07.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9723-п, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11802).

Мірошник Семен Іванович, 1880 р. н., с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця) Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Червоні Партизани (нині с. Володькова Дівиця), одноосібник. Заарештований 01.08.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 22.04.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 10.04.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 689-п).

Мірошников Ілля Дмитрович, 1886 р. н., смт Козелець Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Козелець, одноосібник.

Заарештований 27.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 12.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6825).

Мірошніченко Андрій Омелянович, 1899 р. н., м. Бобринець Бобринецького р-ну Миколаївської (нині Кіровоградської) обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, червоноармієць. Заарештований 18.12.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 09.04.1938 р. за ст.ст. 54-1 «б», 54-8, 54-11 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 09.04.1938 р. Реабілітований 10.04.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17354-п).

Мірошніченко Віра Георгіївна, 1907 р. н., м. Полтава, українка, неписьменна. Проживала у м. Чернігів, домогосподарка. Заарештована 24.04.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 10.07.1938 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини ув'язнена до ВТТ на 5 років. Відбувала покарання у Солікамському ВТТ. Реабілітована 28.04.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12330).

Мірошніченко Ганна Олександрівна, 1886 р. н., м. Корюківка Корюківського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у м. Корюківка, домогосподарка. Заарештована 07.02.1921 р. як соціально-небезпечний елемент. Рішення по справі відсутнє. Звільнена з-під варті 07.03.1921 р. Реабілітована 31.05.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 4922).

Мірошніченко Григорій Іванович, 1905 р. н., с. Кучинівка Сновського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Кучинівка, одноосібник. Заарештований 25.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7414).

Мірошніченко Іван Іванович, 1906 р. н., м. Крелевець Сумської обл., українець, освіта вища. Проживав за місцем дислокації 278 сд, червоноармієць. Заарештований 14.11.1943 р. За вироком ВТ КВО від 01.02.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 31.10.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17845-п).

Мірошніченко Омелян Дмитрович, 1875 р. н., м. Чернігів, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, службовець. Заарештований 09.06.1919 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої проти заходів радянської влади. 18.06.1919 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 462).

Мірошніченко Прохор Савович, 1896 р. н., смт Дмитрівка Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Дмитрівка, одноосібник. Заарештований 16.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. На час другого арешту – конюх. Заарештований 17.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 06.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 16.06.1989 р., 15.08.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7151, 4791).

Мірошніченко Федір Іванович, 1895 р. н., с. Вейсбахівка Малодівицького р-ну (нині с. Білорічиця Прилуцького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Вейсбахівка (нині с. Білорічиця), робітник радгоспу. Заарештований 16.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 15.05.1938 р. Реабілітований 31.03.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4695).

Мірута Кирило Кіндратович, 1918 р. н., с. Окунінів Козелецького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Окунінів, колгоспник. Заарештований 03.12.1941 р. За вироком ВТ 7 зсб Сталінградського ВО від 14.12.1941 р. за ст. 58-1 «а» КК РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний 03.02.1942 р. у м. Сталінград. Реабілітований 09.08.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16588-п).

Мірута Яким Павлович, 1886 р. н., с. Окунінів Козелецького р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Окунінів, одноосібник. Заарештований 14.04.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 20.07.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Заарештований 15.09.1934 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 04.03.1935 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 30.01.1998 р., 16.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9724-п, 15548-п).

Місюра Степан Іванович, 1886 р. н., смт Олишівка Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Олишівка, колгоспник. Заарештований 11.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за ст. 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 10.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 20.07.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3090).

Місяць Іван Федорович, 1902 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Семенівка, старший бухгалтер. Заарештований 15.04.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 25.06.1938 р. справу припинено. Реабілітований 22.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1065).

Мігерін Костянтин Іванович, 1890 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, росіянин, освіта початкова. Проживав у м. Семенівка, головний бухгалтер. Заарештований 10.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.05.1938 р. за проведення

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

різкої націоналістичної агітації застосована ВМП. Розстріляний 21.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.09.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2104).

Міткевич Борис Олексійович, 1904 р. н., м. Новгород-Сіверський, українець, освіта вища. Проживав у м. Баку, Азербайджанська Республіка, старший технік. Заарештований 07.04.1932 р. За постановою судового засідання Колегії Азербайджанського ГПУ від 31.05.1932 р. за ст. 72 ч. 2 КК АзербСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. На час другого арешту – мешканець м. Чернігів, інженер. Заарештований 03.11.1938 р. За вироком спецколегії Київського облсуду від 25.08.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 28.01.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16308-п).

Міткевич Олексій Гнатович, 1882 р. н., с. Вершинова Муравійка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вершинова Муравійка, одноосібник. Заарештований 24.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 18.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 10 років. На час другого арешту – робітник лісництва. Заарештований 28.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрих колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 11.08.1989 р., 05.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9483, 1516).

Міткевич Сергій Григорович, 1892 р. н., с. Ладинка Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ладинка, колгоспник. Заарештований 16.07.1935 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 15.02.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. Реабілітований 02.07.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1787-п).

Мігла Євсей Степанович, 1887 р. н.,

с. Наумівка Корюківського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Наумівка, колгоспник. Заарештований 04.01.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 28.02.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. Реабілітований 30.10.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15854-п).

Мігус Іван Харитонович, 1920 р. н., с. Жуківка Куликівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 1197 ап, червоноармієць. Заарештований 17.07.1942 р. За вироком ВТ 4 А від 02.08.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5214-п).

Мігус Ісаак Антонович, 1885 р. н., с. Жуківка Куликівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Жуківка, одноосібник. Заарештований 14.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 16.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5361).

Мігус Микола Платонович, 1913 р. н., с. Жуківка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, вантажник. Заарештований 05.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10617).

Мігус Олексій Васильович, 1889 р. н., Таврійська губ., українець, малописьменний. Проживав у с. Вересоч Ніжинського (нині Куликівського) р-ну, одноосібник. Заарештований 31.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7526).

Мігус Опанас Васильович, 1897 р. н., с. Жуківка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вересоч Куликівського р-ну, рахівник. Заарештований 11.10.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 25.11.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 20.07.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3113).

Мігус Павло Пантелеймонович, 1873 р. н., с. Жуківка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жуківка, одноосібник. Заарештований 24.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 22.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5602).

Мігус Харитон Васильович, 1890 р. н., с. Жуківка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жуківка, колгоспник. Заарештований 25.01.1946 р. За вироком ВТ Південно-Західної залізниці від 18.04.1946 р. за ст. 54-3 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. Реабілітований 10.02.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16319-п).

Мігько Бронислав Адамович, 1897 р. н., с. Угли Глибочького р-ну Вітебської обл., Білорусь, білорус, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, службовець. Заарештований 15.03.1938 р. за ст. 54-6 КК УРСР. 25.02.1939 р. справу припинено. Реабілітований 23.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2696).

Мігянський Андрій Михайлович, 1900 р. н., м. Чернігів, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, писар. Заарештований 10.04.1919 р. за службу в гетьманських військах. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 29.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 505).

Міхельсон Лев Хаймович, 1898 р. н., м. Верхньодніпровськ Верхньодніпровського р-ну Дніпропетровської обл., єврей, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, плановик. Заарештований

28.09.1936 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 10.04.1937 р. за проведення антирадянської діяльності ув'язнений до ВТТ на 5 років. За постановою «трійки» при УНКВД по Архангельській обл. від 15.09.1937 р. за проведення антирадянської діяльності застосована ВМП. Розстріляний 29.09.1937 р. Реабілітований 21.11.1956 р., 18.03.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6182-6183).

Міхєєв Лаврентій Тимофійович, 1896 р. н., с. Матвеська Чердаклінського р-ну Куйбишевського краю (нині Старомайського р-ну Ульяновської обл.), РФ, росіянин, освіта середня. Проживав у смт Ріпки Ріпкинського р-ну, технік-будівельник. Заарештований 28.08.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 20.11.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 10.07.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14546-п).

Міхєєв Григорій Львович, 1908 р. н., м. Нікополь Дніпропетровської обл., єврей, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, начальник військбуддільниці. Заарештований 29.06.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 11.09.1937 р. за ст.ст. 54-1 «б», 54-8, 54-11 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 12.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.11.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4310-п).

Міхєєва Сара Ісидорівна, 1913 р. н., м. Невель Калінінської (нині Псковської) обл., РФ. Проживала у м. Ніжин. Заарештована 13.09.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 19.11.1937 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини ув'язнена до ВТТ на 8 років. Відбувала покарання у Карагандинському ВТТ. Реабілітована 17.05.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2998).

Міхно Григорій Кирилович, 1911 р. н., с. Харитонівка Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Харитонівка, робітник радгоспу. Заарештований 29.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.10.1937 р. за проведення антирадянської

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 04.04.1964 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10122-п).

Міхно Іван Михайлович, 1904 р. н., с. Нова Тернавщина Яблунівського р-ну (нині с. Нова Тернавщина Прилуцького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, охоронець. Заарештований 07.09.1950 р. За вироком ВТ військ МВД по Чернігівській обл. від 15.11.1950 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. За ухвалою ВТ КВО від 22.10.1954 р. справу закрито. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1170-п).

Міхно Лаврентій Леондійович, 1872 р. н., с. Ваганичі Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Ваганичі, колгоспник. Заарештований 05.01.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. 07.05.1933 р. справу припинено. Звільнений з-під варти 15.04.1933 р. Реабілітований 23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9457-п).

Міхно Яків Лаврентійович, 1899 р. н., с. Фесівка Конотопського повіту Чернігівської губ. (нині Конотопського р-ну Сумської обл.), українець, малописьменний. Проживав у с. Фесівка, червоноармієць. Заарештований 24.05.1921 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 24.08.1921 р. за службу в денікінській армії засуджений до позбавлення волі на 3 роки умовно. Реабілітований 27.03.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 2956).

Міцкевич Петро Андрійович, 1897 р. н., с. Вербівці Городенківського р-ну Івано-Франківської обл., українець. Виключений з ВКП(б). Проживав у м. Чернігів, викладач. Заарештований 02.08.1935 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 20.05.1936 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 5 років. За постановою «трійки» при УНКВД по Дальбуду від 26.01.1938 р. передбачена ВМП. Реабілітований 12.07.1958 р., 18.01.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3522-3523).

Міць Андрій Опанасович, 1903 р. н., с. Кобижча Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кобижча, слюсар. Заарештований 25.09.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 21.01.1944 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4802).

Міць Катерина Прохорівна, 1918 р. н., с. Грибова Рудня Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Грибова Рудня, колгоспниця. Заарештована 24.09.1945 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 24.09.1945 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 31.01.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12264).

Мішсер Хаїм Мордухович, 1902 р. н., м. Пириятин Полтавської обл., єврей, освіта домашня. Проживав у м. Пириятин, коваль. Заарештований 31.02.1926 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 15.10.1926 р. за ст. 61 КК РСФРР висланий до Казахстану на 3 роки. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.12.1926 р. висланий до Палестини. Реабілітований 28.10.1993 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11945).

Мішкін Йосиф Антонович, 1879 р. н., Литва, литовець, освіта початкова. Проживав у м. Щорс Щорського р-ну (нині м. Сновськ Сновського р-ну), машиніст на заводі. Заарештований 23.08.1937 р. За постановою «двійки» від 21.11.1937 р. за шпигунство застосована ВМП. Розстріляний 29.11.1937 р. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10800).

Мішкіна Франциска Георгіївна, 1888 р. н., м. Лібава (нині м. Ліспая), Латвія, литовка, освіта початкова. Проживала у м. Щорс Щорського р-ну (нині м. Сновськ Сновського р-ну), домогосподарка. Заарештована 05.12.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 09.02.1938 р.

за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнена до ВТТ на 10 років. Реабілітована 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11526).

Мишга Андрій Андріанович, 1895 р. н., с. Переволочна Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Переволочна, робітник. Заарештований 02.01.1933 р. згідно з п. 4 постанови РНК УСРР від 11.11.1932 р. 12.01.1933 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9458-п).

Мишга Віктор Андріанович, 1910 р. н., с. Переволочна Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Переволочна, робітник. Заарештований 02.01.1933 р. згідно з п. 4 постанови РНК УСРР від 11.11.1932 р. 12.01.1933 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9459-п).

Мишга Олександр Петрович, 1882 р. н., с. Щурівка Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, актор. Заарештований 07.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за підозрою у шпигунстві застосована ВМП. Розстріляний 25.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 04.04.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4046).

Мишукова Клавдія Семенівна, 1912 р. н., с. Кравцово Городоцького р-ну Вітебської обл., Білорусь, білоруска, освіта середня. Без постійного місця проживання, без певних занять. Заарештована 28.09.1939 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 20.11.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджена до позбавлення волі у ВТТ на 6 років. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 23.12.1939 р. вирок змінено, засуджена до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. Реабілітована 12.05.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 409-п).

Мищенко Андрій Іванович, 1891 р. н., с. Попівка Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів.

Заарештований 02.09.1936 р. За вироком лінійного суду Південно-Західної залізниці від 01.10.1936 р. за ст. 54-10 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 2 роки. Реабілітований 19.05.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 46-п).

Мищенко Андрій Остапович, 1926 р. н., х. Корчев'я Любецького (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у х. Корчев'я, колгоспник. Заарештований 05.07.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Київській обл. від 27.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 24.10.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15799-п).

Мищенко Арсентій Трохимович, 1904 р. н., с. Агафоновка Пітерського р-ну Саратовської обл., РФ, росіянин, освіта спеціальна. Член ВКП(б) до 1936 р. Проживав у смт Любеч Ріпкинського р-ну, завідувач райземвідділу. Заарештований 19.08.1936 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 27.11.1936 р. за проведення контрреволюційної троцькистської діяльності ув'язнений до ВТТ на 3 роки. Реабілітований 17.05.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3338-3339).

Мищенко Артем Агейович, 1892 р. н., с. Межиріч Канівського р-ну Київської (нині Черкаської) обл. Проживав у с. Межиріч, прикажчик. Заарештований 27.09.1919 р. за проведення шпигунської діяльності. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6229).

Мищенко Артем Євдокимович, 1886 р. н., с. Терешиха Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шаповалівка Борзнянського р-ну, одноосібник. Заарештований 13.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 15.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7026).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Мищенко Василь Андрійович, 1896 р. н., с. Сидорівка Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сидорівка, колгоспник. Заарештований 16.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 29.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 04.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9540).

Мищенко Гаврило Йосипович, 1910 р. н., с. Кучинівка Сновського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Кучинівка, одноосібник. Заарештований 28.06.1932 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 23.10.1932 р. справу припинено. Реабілітований 30.03.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5113).

Мищенко Гнат Федорович, 1899 р. н., с. Попівка Конотопського р-ну Сумської обл., українець, письменний. Проживав у с. Мацько-Іванівське Борзнянського р-ну, без певних занять. Заарештований 14.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 14.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9345).

Мищенко Дмитро Устимович, 1900 р. н., с. Русанів Новобасанського (нині Броварського) р-ну Київської обл., українець, освіта початкова. Проживав у с. Русанів, одноосібник. Заарештований 05.10.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 18.01.1930 р. за ст. 58-10 КК РСФРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 13.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3698).

Мищенко Іван Ізотович, 1907 р. н., с. Кучинівка Щорського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кучинівка, пекар. Заарештований 02.10.1939 р. За вироком

Чернігівського облсуду від 26.01.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 27.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14907-п).

Мищенко Іван Максимович, 1901 р. н., с. Деснянка Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Деснянка, робітник. Заарештований 07.03.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 27.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 31.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7360).

Мищенко Іван Олексійович, 1908 р. н., с. Кучинівка Сновського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Кучинівка, одноосібник. Заарештований 25.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7527).

Мищенко Іван Павлович, 1874 р. н., с. Красляни Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Красляни, одноосібник. Заарештований 14.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7155).

Мищенко Іван Петрович, 1888 р. н., с. Пашківка Ніжинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Довге Ніжинського р-ну, одноосібник. Заарештований 16.04.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 18.05.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5169).

Мищенко Іван Тимофійович, 1895 р. н., с. Григоро-Іванівка (нині с. Ніжинське) Ніжин-

ського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Ніжин, комірник. Заарештований 05.03.1944 р. За вироком ВТ 49 А від 07.05.1944 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 26.03.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16378-п).

Мищенко Іван Федорович, 1889 р. н., с. Кучинівка Щорського (нині Сновського) р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Кучинівка, одноосібник. Заарештований 19.10.1939 р. За вироком Чернігівського облсуду від 19.12.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. За вироком Чернігівського облсуду від 15.05.1940 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 23.07.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 792-п).

Мищенко Кіндрат Пимонович, 1903 р. н., с. Дрімайлівка Куликівського р-ну, освіта початкова. Проживав у с. Дрімайлівка, одноосібник. Заарештований 17.02.1930 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 22.02.1930 р. звільнений на підписку про невізід. 05.04.1930 р. справу припинено. Реабілітований 22.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6741).

Мищенко Костянтин Павлович, 1882 р. н., с. Городище Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Городище, одноосібник. Заарештований 13.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 15.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7156).

Мищенко Марія Михайлівна, 1923 р. н., м. Київ, українка, освіта початкова. Без постійного місця проживання, без певних занять. Заарештована 19.06.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 11.08.1944 р. справу припинено. Реабілітована 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2586).

Мищенко Марфа Тимофіївна 1903 р. н.,

с. В'яльківка Березнянського р-ну (приєднано до с. Семенівка Менського р-ну), українка, неписьменна. Проживала у с. В'яльківка (приєднано до с. Семенівка), без певних занять. Заарештована 10.12.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 24.03.1944 р. справу припинено. Реабілітована 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6093).

Мищенко Микола Юхимович, 1898 р. н., м. Володимир-Волинський Волинської обл., українець, освіта вища. Проживав у с. Ядути Борзнянського р-ну, вчитель. Заарештований 03.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 14.12.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4895-4900).

Мищенко Митрофан Євдокимович, 1897 р. н., с. Терешиха Бахмацького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Шаповалівка Борзнянського р-ну, одноосібник. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 17.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7704).

Мищенко Олександр Григорович, 1908 р. н., с. Городище Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Городище, одноосібник. Заарештований 19.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 11.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 20.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6928).

Мищенко Олександр Олександрович, 1907 р. н., с. Городище Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Городище, тесля. Заарештований 18.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

роки. Реабілітований 05.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6523).

Мищенко Олексій Павлович, 1902 р. н., с. Нові Боровичі Щорського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нові Боровичі, заготівельник. Заарештований 10.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.08.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної диверсійно-терористичної повстанської організації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 27.01.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9049-9057).

Мищенко Павло Андрійович, 1905 р. н., с. Скибівщина Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Скибівщина, одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 05.10.1991 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Мищенко Павло Федорович, 1891 р. н., с. Попівка Конотопського (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Мацько-Іванівське Борзнянського р-ну, без певних занять. Заарештований 02.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 06.09.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності застосована ВМП. Розстріляний 28.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11065).

Мищенко Павло Якович, 1896 р. н., с. Городище Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Березна Менського р-ну, помічник бухгалтера. Заарештований 07.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7409).

Мищенко Петро Макарович, 1893 р. н., с. Липове Талалаївського р-ну, українець. Проживав у с. Липове, одноосібник. Заарештований 30.10.1932 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 25.11.1932 р. за ст. 54-8 КК УСРР засуджений до ВМП. За постановою Президії ВУЦВК від 20.02.1933 р. ВМП замінено ув'язненням до ВТТ на 10 років. За постановою особливої наради при МВД СРСР від 04.01.1947 р. як соціально-небезпечний елемент висланий на 3 роки. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 06.02.1952 р. висланий на поселення до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР. Реабілітований 27.01.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11987).

Мищенко Петро Микитович, 1893 р. н., с. Кропивне Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, чорноробочий. Заарештований 26.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.12.1937 р. за участь у діяльності антирадянського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 19.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 19.08.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11779).

Мищенко Петро Павлович, 1862 р. н., с. Дягова Менського р-ну, українець, освіта домашня. Проживав у с. Дягова, церковний староста. Заарештований 19.05.1922 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 01.07.1922 р. за проведення контрреволюційної діяльності засуджений до позбавлення волі на 1 рік. За ухвалою Верховного Трибуналу при ВУЦВК УСРР від 31.07.1933 р. засуджений до примусових робіт на 1 рік без утримання від вартою. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6501).

Мищенко Прохор Макарович, 1886 р. н., с. Липове Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шокодькове (нині с. Скороходове) Талалаївського р-ну, одноосібник. Заарештований 05.01.1933 р. За постановою

особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.03.1933 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої проти заходів радянської влади, висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 29.12.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.3, спр. 808).

Мищенко Семен Кононович, 1893 р. н., с. Велике Устя Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велике Устя, одноосібник. Заарештований 07.12.1939 р. за ст. 54-8 КК УРСР. 09.02.1940 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6170).

Мищенко Семен Якович, 1897 р. н., с. Городище Менського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Городище, пасічник. Заарештований 19.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7529).

Мищенко Тихін Степанович, 1893 р. н., с. Євлашівка Комарівського р-ну (нині с. Красносільське Борзнянського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Євлашівка (нині с. Красносільське), одноосібник. Заарештований 18.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 11.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10405).

Мищенко Федір, с. Масани (приєднано до м. Чернігів), українець, малописьменний. Проживав у с. Масани (приєднано до м. Чернігів). Заарештований 25.03.1921 р. за саботаж. 02.04.1921 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 04.07.1921 р. справу припинено. Реабілітований 31.05.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 4486).

Мищук Степан Романович, 1895 р. н., с. Віткув Томашівського повіту Люблінської

губ. (нині Грубешівського р-ну Люблінського воєводства), Польща, українець, письменний. Проживав у м. Корюківка Корюківського р-ну, конюх. Заарештований 21.12.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 22.02.1938 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9039).

Млїйнек Франц В'ячеславович, 1875 р. н., м. Седльчани, Чехія, чех, освіта середня. Проживав у м. Ніжин, пивовар. Заарештований 13.05.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 03.09.1929 р. за ст. 54-9 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 15.07.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12085).

Млинник Іван Іванович, 1901 р. н., с. Нові Млини Батуриного (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Нові Млини, голова кооперації. Заарештований 17.09.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 21.01.1944 р. справу припинено. Реабілітований 28.10.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 783).

Мневць Євдоким Тимофійович, 1874 р. н., с. Андріївка Чернігівського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Андріївка, одноосібник. Заарештований 29.03.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.05.1931 р. справу припинено. Реабілітований 28.05.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6429).

Мневць Іван Никифорович, 1906 р. н., с. Андріївка Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Андріївка, колгоспник. Заарештований 23.02.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 25.05.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 17.08.1939 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі у

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

ВТТ на 3 роки. Заарештований 23.01.1946 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 22.03.1946 р. справу припинено. Реабілітований 28.11.1969 р., 31.10.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 323-п, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4545).

Многोलст Тихін Іванович, 1901 р. н., с. Нічогівка Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Козелець Козелецького р-ну, різноробочий. Заарештований 20.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 27.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 05.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 08.02.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4350).

Мова Василь Данилович, 1875 р. н., с. Шабалинів Коропського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Шабалинів, одноосібник. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 23.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 30.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5760).

Мова Пантелій Дмитрович, 1885 р. н., с. Шабалинів Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шабалинів, одноосібник. Заарештований 03.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 20.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 06.08.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4513).

Мова Яків Данилович, 1873 р. н., с. Шабалинів Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шабалинів, одноосібник. Заарештований 08.12.1932 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 16.05.1933 р. звільнений на підписку про невізід. 19.06.1933 р. справу припинено. Реабілітований 25.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9881-п).

Мовлян Петро Іванович, 1884 р. н., м. Чернігів, українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, бухгалтер. Заарештований 29.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий за межі УСРР на 3 роки. Реабілітований 19.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5608).

Мовпан Тихон Якимович, 1886 р. н., с. Іванівка Чернігівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Іванівка, експедитор. Заарештований 22.04.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 17.07.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. За ухвалою спецколегії Найвищого суду УСРР від 15.08.1936 р. справу направлено на дослідження. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 11.10.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. Реабілітований 06.07.1963 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 616-п).

Мовтян Микита Вікторович, 1897 р. н., м. Батурин Бахмацького р-ну, українець, письменний. Проживав у м. Батурин, рахівник. Заарештований 17.03.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 14.03.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 19.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16008-п).

Мовчан Борис Андрійович, 1880 р. н., с. Чорнотичі Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Курилівка Коропського р-ну, лісник. Заарештований 19.06.1939 р. За вироком Чернігівського облсуду від 31.08.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 28.03.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16877-п).

Мовчан Василь Михайлович, 1895 р. н., с. Серединка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Серединка, одноосібник. Заарештований 07.08.1929 р. за ст.ст. 20-54-8 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. Звільнений з-під варті 22.08.1929 р.

Реабілітований 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 328).

Мовчан Володимир Іванович, 1902 р. н., с. Серединка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Серединка, одноосібник. Заарештований 07.08.1929 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 26.11.1929 р. за ст.ст. 20-54-8 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 328).

Мовчан Гнат Петрович, 1900 р. н., с. Слабин Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Слабин, колгоспник. Заарештований 19.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 25.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підриг колгоспного будівництва, застосована ВМП. Розстріляний 17.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10301).

Мовчан Данило Сергійович, 1885 р. н., с. Нова Басань Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нова Басань, одноосібник. Заарештований 05.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.02.1933 р. за ст.ст. 54-10, 58-2 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7157).

Мовчан Іван Павлович, 1890 р. н., с. Серединка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Серединка, одноосібник. Заарештований 07.08.1929 р. за ст.ст. 20-54-8 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. Звільнений з-під варті 22.08.1929 р. Заарештований 19.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 21.12.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 30.07.1999 р., 17.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328,

оп.6, спр. 328, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6311).

Мовчан Іван Петрович, 1868 р. н., с. Серединка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Серединка, одноосібник. Заарештований 07.08.1929 р. за ст.ст. 20-54-8 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. Звільнений з-під варті 22.08.1929 р. Реабілітований 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 328).

Мовчан Михайло Мойсейович, 1917 р. н., с. Припутні Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 845 ап 267 сд, командир відділення. Заарештований 29.10.1941 р. За вироком ВТ 267 сд 52 А від 09.11.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до ВМП. За ухвалою ВТ 52 А від 12.11.1941 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 02.08.1960 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5950-п).

Мовчан Моїсей Іванович, 1915 р. н., с. Петрівка Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 68 одбудзлб, червоноармієць. Заарештований 25.11.1939 р. За вироком ВТ залізниці ім. Молотова від 08.07.1940 р. за ст. 58-10 з санкції ст. 54-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 30.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15363-п).

Мовчан Олексій Леонтійович, 1902 р. н., с. Митченки Батурицького (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у с. Новий Биків Бобровицького р-ну. Заарештований 13.10.1943 р. За постановою від 20.01.1944 р. за проведення контрреволюційної діяльності направлений до спецтабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4502).

Мовчан Панас Лаврентійович, 1883 р. н., с. Бучки Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Чернігів,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

фельдшер. Заарештований 22.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Звільнений 07.07.1934 р. Реабілітований 30.12.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5874).

Мовчан Яків Платонович, 1883 р. н., с. Серединка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Серединка, одноосібник. Заарештований 14.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5291).

Мовчаненко Петро Климович, 1902 р. н., с. Нові Млини Борзнянського р-ну, українець. Проживав у с. Нові Млини, селянин. Заарештований 01.03.1919 р. за підозрою у шпигунстві. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 20.07.1919 р. справу припинено. Реабілітований 31.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 183).

Мовш Вульф Давидович, 1873 р. н., с. Дунишівка (приєднано до смт Драбів) Драбівського р-ну Черкаської обл., єврей, малописьменний. Проживав у м. Ніжин, заготівельник. Заарештований 18.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 13.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 22.08.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4154).

Могила Андрій Васильович, 1882 р. н., с. Знамянка Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Знамянка, одноосібник. Заарештований 28.03.1930 р. За вироком надзвичайної сесії Прилуцького окресуду від 23.07.1930 р. за ст.ст. 54-2, 54-9, 54-10, 54-11 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 11.08.1989 р. (ГДА СБ

України, м. Чернігів. – Спр. 14450-п).

Могила Антон Савич, 1871 р. н., с. Дмитрівка Новгород-Сіверського повіту Чернігівської губ., українець, освіта початкова. Проживав у с. Дмитрівка, селянин. Заарештований 08.12.1921 р. за службу в гетьманських військах. 27.03.1922 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 29.04.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 3655).

Могила Марія Дмитрівна, 1894 р. н., м. Пермь, РФ, росіянка, освіта середня. Проживала у с. Григорівка Конотопського повіту (нині Бахмацького р-ну), вчитель. Заарештована 10.08.1920 р. За постановою Чернігівської губЧК від 06.09.1920 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації ув'язнена до концтабору на 5 років. За розпорядженням Головного управління громадських робіт та повинностей термін покарання скорочено до 1 року 3 місяців. За постановою Чернігівської губЧК від 19.04.1921 р. за амністією звільнена достроково. Реабілітована 22.04.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11885).

Могилевць Деметрій Тимофійович, 1898 р. н., с. Остроушки Новгород-Сіверського повіту Чернігівської губ. (нині Шосткинського р-ну Сумської обл.), українець, малописьменний. Проживав у м. Новгород-Сіверський, пожежник. Заарештований 02.01.1937 р. Завироком спецколегії Чернігівського облсуду від 09.06.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 19.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15060-п).

Могилевць Іван Минович, 1901 р. н., с. Івашківка Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Івашківка, одноосібник. Заарештований 12.08.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 31.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 17.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7427).

Могилевиць Михайло Семенович, 1922 р. н., с. Півнівщина Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 550 особ 261 сд, червоноармієць. Заарештований 25.01.1942 р. За вироком ВТ 261 сд від 07.02.1942 р. за ст.ст. 54-1 «Г», 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 25.03.1942 р. Реабілітований 18.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15417-п).

Могилевський Григорій Григорович, 1891 р. н., с. Степановка Колушкинського р-ну Азово-Чорноморського краю (нині с. Єфремово-Степанівка Тарасовського р-ну Ростовської обл.), РФ, освіта середня. Проживав у м. Щорс Щорського р-ну (нині м. Сновськ Сновського р-ну), робітник. Заарештований 13.11.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 29.02.1944 р. справу припинено. Реабілітований 25.11.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 802).

Могилевський Григорій Петрович, 1893 р. н., м. Кролевець Сумської обл., українець, освіта духовна. Проживав у с. Олександрівка Корюківського р-ну, священник. Заарештований 26.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання в Амурському ВТТ, м. Ворошилов-Уссурійський Приморського краю. Реабілітований 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8916).

Могилевський Ішно [Євсей] Зельманович, 1904 р. н., м. Пирятин Полтавської обл., єврей. Проживав у м. Пирятин, коваль. Заарештований 31.07.1926 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 15.10.1926 р. за ст. 61 КК РРФСР висланий до Казахстану на 3 роки. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 17.12.1926 р. висланий до Палестини. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 08.07.1927 р. дозволено вільне проживання на території СРСР. Реабілітований 28.10.1993 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11945).

Могилевський Когос Самуїлович, 1913 р. н., смт Макошине Менського р-ну, єврей, освіта вища. Проживав у м. Цвіркау, Німеччина, капітан, начальник бази відділу торгово-побутових підприємств РВА. Оголошений у розшук у 1947 р. За вироком ВТ в.ч. 48240 від 12.01.1950 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 25 років заочно. Реабілітований 28.08.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17677-п).

Могилевський Олександр Андрійович, 1899 р. н., с. Блестова Понорницького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, діловод. Заарештований 04.08.1938 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 28.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1375).

Могилевський Сергій Петрович, 1887 р. н., м. Кролевець Сумської обл., українець, освіта духовна. Проживав у с. Волосківці Менського р-ну, священник. Заарештований 24.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 24.08.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 13137-п).

Могилко Федір Панкратович, 1883 р. н., м. Севастополь, Кримська АРСР, росіянин, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, машиніст. Заарештований 01.11.1937 р. За вироком лінійного суду Південно-Західної залізниці від 13.04.1939 р. за ст. 54-10 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. 19.11.1939 р. справу припинено. Заарештований 19.10.1943 р. За вироком ВТ Південно-Західної залізниці від 01.06.1944 р. за ст. 54-3 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. За ухвалою військової залізничної колегії ВС СРСР від 17.10.1944 р. справу припинено. Реабілітований 25.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9825-п, 4541-п).

Могильний Марк Логвинович, 1882 р. н., с. Макіївка Лосинівського (нині Носівського) р-ну,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

українець. Проживав у с. Макіївка, одноосібник. Заарештований 23.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 02.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 07.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8279).

Могильний Прокіп Дмитрович, 1895 р. н., с. Вікторівка Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Олександрівка Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, колгоспник. Заарештований 05.11.1939 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 11.01.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 14.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15929-п).

Могильний Семен Герасимович, 1880 р. н., с. Вікторівка Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну, українець. Проживав у с. Вікторівка, одноосібник. Заарештований 22.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 14.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 10 років. Відбував покарання у Свирському ВТТ, м. Лодейне Поле. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11743).

Могильний Сергій Петрович, 1912 р. н., с. Макіївка Лосинівського (нині Носівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 62 гв. ЧТБр, червоноармієць. Заарештований 04.01.1945 р. За вироком ВТ 10 гвардійського Уральсько-Львівського добровільного танкового корпусу від 27.01.1945 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 30.05.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16981-п).

Могильний Федір Матвійович, 1874 р. н., с. Макіївка Лосинівського (нині Носівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Макіївка, одноосібник. Заарештований 25.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.11.1930 р. за ст.ст. 7-54-13,

54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8585).

Могильний Федір Сидорович, 1917 р. н., с. Олександрівка Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець. Проживав за місцем дислокації 927 сп, командир відділення. Пропав без вісті 15.09.1941 р. За вироком ВТ 251 сд від 22.09.1941 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР засуджений до ВМП заочно. За ухвалою ВК ВС СРСР від 04.08.1945 р. справу направлено на дослідження. 21.11.1964 р. справу припинено за амністією. Реабілітований 25.11.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10219-п).

Могильников Петро Олександрович, 1880 р. н., с. Олександрівське Олександрівського р-ну (нині м. Белогорськ Белогорського) р-ну Амурської обл., РФ, росіянин, освіта початкова. Проживав у с. Плиски Бахмацького (нині Борзнянського) р-ну, не працював. Заарештований 22.12.1937 р. За постановою «двійки» від 13.02.1938 р. за ст.ст. 54-6, 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Карагандинському ВТТ. Реабілітований 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8434).

Могильницький Денис Маркіянович, 1874 р. н., с. Грабовець Замостського повіту Люблінського воєводства, Польща, українець, освіта вища. Проживав у м. Прилуки, секретар-плановик. Заарештований 17.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 25.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 19.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10309).

Могильський Марко Логвинович, 1882 р. н., с. Макіївка Лосинівського (нині Носівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Макіївка, одноосібник. Заарештований 20.10.1930 р. За постановою судової «трійки»

при Колегії ГПУ УСРР від 02.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 07.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8279).

Могілянська Лідія Михайлівна, 1899 р. н., м. Чернігів, українка, освіта середня. Проживала у м. Чернігів. Заарештована 16.01.1929 р. За постановою Колегії ОГПУ від 08.07.1929 р. за ст.ст. 54-4, 54-10 КК УСРР ув'язнена до концтабору на 10 років. Реабілітована 19.10.1990 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4665).

Могоня Іван Кирилович, 1913 р. н., с. Чайкине Грем'яцького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем служби, червоноармієць. Заарештований 01.05.1942 р. За вироком ВТ Уральського ВО від 14.12.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 04.04.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів.– Спр. 16453-п).

Могоня Семен Митрофанович, 1900 р. н., с. Чайкине Грем'яцького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Чайкине, одноосібник. Заарештований 04.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підриг колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у м. Улан-Уде. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10943).

Модель Мойсей Борисович, 1883 р. н., м. Вітебськ, Білорусь, єврей, освіта середня. Проживав у м. Прилуки, сторож. Заарештований 02.03.1938 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УСРР. 25.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 19.02.1997 р. (Держархів Чернігів-

ської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1224).

Модерау Валентина Павлівна, 1908 р. н., м. Кишинів, Молдова, німкеня, освіта початкова. Проживала у м. Чернігів, прибиральниця. Заарештована 29.02.1944 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УРСР від 26.08.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР вислана до Сузунського р-ну Новосибірської обл. на 5 років. Реабілітована 10.02.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12004).

Модерау Ольга Павлівна, 1892 р. н., м. Кишинів, Молдова, німкеня, освіта середня. Проживала у м. Чернігів, телеграфістка. Заарештована 29.09.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 27.01.1944 р. справу припинено в зв'язку зі смертно обвинуваченої. Померла у тюрмі 25.01.1944 р. Реабілітована 20.09.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів.– Спр. 17186-п).

Можасв Іван Федорович, 1891 р. н., с. Гніздище Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Гніздище, колгоспник. Заарештований 21.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підриг колгоспного будівництва, застосована ВМП. Розстріляний 14.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 08.02.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4376).

Можара Іван Федорович, 1912 р. н., с. Буда Корюківського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Попільня Сновського р-ну, одноосібник. Заарештований 29.12.1928 р. за ст.ст. 54-8, 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.08.1929 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12316).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Можара Микола Мойсейович, 1875 р. н., с. Подище Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Прилуки, різноробочий. Заарештований 20.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 29.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6923).

Можара Федір Степанович, 1866 р. н., с. Попільня Сновського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Попільня, одноосібник. Заарештований 05.12.1928 р. за ст.ст. 54-8, 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.08.1929 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12316).

Можара Яків Федорович, 1907 р. н., с. Буда Корюківського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Попільня Сновського р-ну, одноосібник. Заарештований 29.12.1928 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.08.1929 р. за ст.ст. 54-8, 54-10 КК УСРР висланий до м. Новгород-Сіверський на 3 роки. Реабілітований 28.03.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12316).

Можуга Яків Гнатович, 1902 р. н., с. Голубівка Любецького (нині Ріпкинського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Голубівка, одноосібник. Заарештований 12.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 18.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6038).

Можуха Ігнат Степанович, 1876 р. н., с. Убіжичі Ріпкинського р-ну, українець, письменний. Проживав у м. Чернігів, монах. Заарештований 19.08.1930 р. За постановою Колегії ОГПУ від 03.10.1930 р. за ст. 58-7 КК РСФРР застосована ВМП. Розстріляний 19.10.1930 р.

Реабілітований 25.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8303).

Мозалевський Федір Іванович, 1885 р. н., с. Веркіївка (нині с. Вертіївка) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Баба (нині с. Покровське) Менського р-ну, священик. Заарештований 22.12.1929 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 25.09.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 27.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8358).

Мозговий Влас Іванович, 1898 р. н., с. Мартинівка Бахмацького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Мартинівка, колгоспник. Заарештований 27.07.1935 р. За вироком ВТ КВО від 22.02.1936 р. за ст.ст. 16-54-8 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Відбував покарання в Ухтинському ВТТ. Звільнений 09.11.1945 р. Реабілітований 17.08.1963 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16368-п).

Мозговий Євген Васильович, 1915 р. н., смт Срібне Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Член ВЛКСМ. Проживав за місцем дислокації 109 сп, командир взводу, молодший лейтенант. Пропав без вісті 02.11.1941 р. За вироком ВТ 74 сд від 14.12.1941 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до ВМП (заочно). За постановою від 20.10.1964 р. амністований. Реабілітований 30.03.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10203-п).

Мозговий Михайло Іванович, 1921 р. н., с. Грабів Ріпкинського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Грабів, завідувач агентства зв'язку. Заарештований 25.03.1946 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 22.06.1946 р. справу припинено. Реабілітований 30.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9728-п).

Мозговий Олексій Антонович, 1905 р. н., с. Іржавець Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Іржавець, колгоспник.

Заарештований 17.02.1942 р. За вироком ВТ 18 А від 21.03.1942 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 14.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15421-п).

Мозговий Остап Матвійович, 1900 р. н., с. Грабів Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Грабів, робітник лісництва. Заарештований 02.07.1945 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 20.10.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1223-п).

Мозговий Петро Якович, 1883 р. н., с. Красулька Остерського р-ну (приєднано до с. Євминка Козелецького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Красулька (приєднано до с. Євминка), одноосібник. Заарештований 13.01.1931 р. За вироком нарсуду Остерського р-ну від 29.09.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 5 років. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований 16.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, розповсюдження провокаційних чуток про війну застосована ВМП. Розстріляний 28.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1990 р., 17.08.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14508-п, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10809).

Мозговой Андрій Григорович, 1906 р. н., с. Краснопілля Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Краснопілля, одноосібник. Заарештований 01.11.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 11.06.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5136).

Мозговой Архип Іванович, 1873 р. н., с. Данине Лосинівського (нині с. Данина Ніжинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Данине (нині с. Данина), одноосібник. Заарештований 09.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 16.03.1930 р. за ст. 54-10

КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 19.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 21.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.04.1989 р., 31.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5265, 10500).

Мозговой Григорій Павлович, 1912 р. н., с. Фастівці Бахмацького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Фастівці, колгоспник. Заарештований 24.09.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 10.02.1944 р. справу припинено. Реабілітований 25.11.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 805).

Мозговой Іван Архипович, 1906 р. н., с. Данине Лосинівського (нині с. Данина Ніжинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Данине (нині с. Данина), одноосібник. Заарештований 09.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 16.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований 21.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації застосована ВМП. Розстріляний 02.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.04.1989 р., 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5265, 11311).

Мозговой Іван Кирилович, 1903 р. н., с. Грабів Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Грабів, одноосібник. Заарештований 12.04.1938 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 20.03.1939 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1563).

Мозговой Йосип Петрович, 1878 р. н., с. Грабів Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Грабів, одноосібник. Заарештований 03.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.09.1937 р. за проведення

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 29.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1626).

Мозговой Каленик Микитович, 1894 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, помічник начальника залізничної станції. Заарештований 16.02.1931 р. за ст. 54-7 КК УСРР. 06.03.1931 р. справу закрито. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6117).

Мозговой Карп Митрофанович, 1905 р. н., с. Грабів Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Грабів, бухгалтер. Заарештований 10.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 900).

Мозговой Микола Дмитрович, 1922 р. н., с. Грабів Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Грабів, колгоспник. Заарештований 01.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР. 16.07.1941 р. справу припинено. Реабілітований 21.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2081).

Мозговой Микола Костянтинович, 1892 р. н., с. Скорінець Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Скорінець, одноосібник. Заарештований 18.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – мешканець с. Красне Чернігівського р-ну, упаковщик промтекстилю. Заарештований 02.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, передбачена ВМП. Реабілітований 18.05.1989 р., 03.12.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5414, 4588).

Мозговой Олексій Гнатович, 1928 р. н., с. Заудайка Ічнянського р-ну, українець, освіта

початкова. Проживав за місцем дислокації в.ч. 5265, червоноармієць. Заарештований 09.02.1951 р. За вироком ВТ військ МВД СРСР Московської обл. від 20.03.1951 р. за ст. 58-10 ч. 1 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 03.01.1955 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6449-п).

Мозговой Павло Тимофійович, 1865 р. н., с. Данине Лосинівського (нині с. Данина Ніжинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Данине (нині с. Данина), одноосібник. Заарештований 09.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 16.03.1930 р. справу закрито. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5265).

Мозговой Петро Власович, 1915 р. н., с. Данине Лосинівського (нині с. Данина Ніжинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 222 особ 88 сд, червоноармієць. Заарештований 14.03.1942 р. За вироком ВТ 23 гв. сд від 18.03.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до ВМП. Реабілітований 25.07.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17616-п).

Мозголик Лука Михайлович, 1880 р. н., с. Тупичів Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Тупичів, одноосібник. Заарештований 20.02.1933 р. Рішення по справі відсутнє. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11401).

Мозирка Федір Іванович, 1920 р. н., с. Стара Рудня Городнянського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 550 особ 261 сд, червоноармієць. Заарештований 25.01.1942 р. За вироком ВТ 261 сд від 07.02.1942 р. за ст.ст. 54-1 «б», 54-11 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 25.03.1942 р. Реабілітований 18.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15417-п).

Мозирко Володимир Савелійович, 1888 р. н., с. Стара Рудня Городнянського (нині Сновського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав

у с. Стара Рудня, селянин. Заарештований 01.08.1921 р. За постановою Чернігівської губЧК від 16.11.1921 р. за проведення контрреволюційної діяльності застосована ВМП. Розстріляний 16.11.1921 р. Реабілітований 20.12.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12149).

Мозолевський Георгій Юхимович, 1889 р. н., с. Данівка Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Данівка, священник. Заарештований 27.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 10.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 05.11.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8124).

Мозолевський Євграф Вікторович, 1865 р. н., гміна Долгобичув Грубешівського повіту Люблінського воєводства, Польща, українець, освіта духовна. Проживав у м. Корюківка Корюківського р-ну, священник. Заарештований 07.02.1921 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 06.08.1921 р. як соціально-небезпечний елемент засуджений до позбавлення волі на 6 місяців у виправному будинку. Реабілітований 31.05.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 4922).

Мозолевський [Музалевський] Федір Іванович, 1885 р. н., с. Крути Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Курськ, РФ, рахівник. Заарештований 26.02.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 11.10.1939 р. за участь у діяльності антирадянської повстанської організації позбавлений волі на 3 роки. Реабілітований 12.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8491).

Мозоль Іван Герасимович, 1920 р. н., с. Велика Загорівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 112 гв. абр, червоноармієць. Заарештований 16.10.1945 р. За вироком ВТ 1 ад від 14.11.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до ВМП. Реабілітований 26.05.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17012-п).

Моїсєнко Андрій Олексійович, 1900 р. н., с. Шаповалівка Борзнянського р-ну, українець. Проживав у с. Забілівщина Борзнянського р-ну, колгоспник. Заарештований 03.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.12.1937 р. за ст. 54-11 КК УРСР ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 09.03.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2758-2759).

Моїсєнко Андрій Трохимович, 1892 р. н., с. Обичів Малоодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Обичів, одноосібник. Заарештований 15.03.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 21.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 19.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1297).

Моїсєнко Василь Корнійович, 1873 р. н., с. Печенюги Новгород-Сіверського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Ларинівка Новгород-Сіверського р-ну, без певних занять. Заарештований 14.09.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР. 19.01.1938 р. справу припинено. Реабілітований 20.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1104).

Моїсєнко Василь Мусійович, 1907 р. н., с. Нові Боровичі Сновського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Нові Боровичі, одноосібник. Заарештований 20.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7627).

Моїсєнко Василь Павлович, 1887 р. н., с. Спаське Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Спаське, теся. Заарештований 15.06.1921 р. за проведення контрреволюційної агітації. 29.06.1921 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 27.09.1921 р. справу припинено за амністією. Реабілітований 29.04.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 4098).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Моїсенко Григорій Сергійович, 1911 р. н., с. Присторонь Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Ріпки Ріпкинського р-ну, одноосібник. Заарештований 27.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на піддрив заходів партії, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Північно-Уральському ВТТ. Звільнений 27.11.1947 р. Реабілітований 23.07.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4485).

Моїсенко Григорій Федорович, 1887 р. н., с. Леньків Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Фурсове Новгород-Сіверського р-ну, одноосібник. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 31.05.1931 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 12.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8286).

Моїсенко Дмитро Якович, 1899 р. н., с. Будьонівка (нині с. Билка) Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 38 сп 65 сд, червоноармієць. Заарештований 16.10.1942 р. За вироком ВТ 52 А від 27.02.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 26.10.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15853-п).

Моїсенко Кузьма Опанасович, 1888 р. н., с. Присторонь Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Присторонь, теся. Заарештований 20.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2981).

Моїсенко Макар Ігнатійович, с. Нехаївка Коропського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Нехаївка, селянин. Заарештований 22.05.1920 р. за підозрою в підготовці та проведенні

теракту. За постановою реввійськтрибуналу 12 А від 15.07.1920 р. звільнений з-під варту під заставу всього майна, переданий на поруки родичів. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 10.12.1920 р. виправданий. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1604).

Моїсенко Микола Гнатович, 1878 р. н., с. Нехаївка Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нехаївка, без певних занять. Заарештований 08.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. 16.03.1939 р. справу припинено. Реабілітований 27.03.1990 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1272).

Моїсенко Мирон Андрійович, 1905 р. н., с. Нові Боровичі Сновського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нові Боровичі, заготівельник. Заарештований 11.06.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.08.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної диверсійно-терористичної повстанської організації позбавлений волі на 8 років. Реабілітований 27.01.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9049-9057).

Моїсенко Михайло Омелянович, 1888 р. н., с. Вирівка Конотопського р-ну Сумської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, священик. Заарештований 08.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 19.08.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11810).

Моїсенко Михайло Тимофійович, 1902 р. н., смт Куликівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Куликівка, продавець. Заарештований 23.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.05.1938 р. за участь у діяльності антирадянської

української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 19.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 18.10.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3745).

Моїсенко Наум Леонтійович, 1895 р. н., с. Нові Боровичі Сновського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем роботи у Корюківському р-ні, лісний технік. Заарештований 01.03.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.08.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної диверсійно-терористичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 23.08.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 27.01.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9049-9057).

Моїсенко Онисим Омелянович, 1893 р. н., с. Присторонь Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Присторонь, робітник лісництва. Заарештований 01.09.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 06.03.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі з суворою ізоляцією на 10 років. Реабілітований 26.06.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17063-п).

Моїсенко Роман Михайлович, 1914 р. н., с. Мньов Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав за місцем дислокації в.ч. 02206, червоноармієць. Заарештований 24.06.1949 р. За вироком ВТ в.ч. 14069 від 25.08.1949 р. за ст. 58-1 «а» КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 25 років. Реабілітований 25.08.1971 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10780-п).

Моїсенко Семен Кіндратович, 1904 р. н., с. Андріївка Козлянського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Андріївка, одноосібник. Заарештований 21.01.1929 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 27.05.1929 р. за ст.ст. 21 «ж», 34 ч. 2 КК УСРР висланий за межі Чернігівської, Конотопської, Глухівської, Ніжинської округ на

5 років. Реабілітований 30.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 168).

Моїсенко Сергій Андрійович, 1887 р. н., с. Присторонь Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Присторонь, без певних занять. Заарештований 27.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 22.05.1968 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8011).

Моїсенко Сергій Григорович, 1920 р. н., с. Нехаївка Коропського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Свердловка (нині с. Деснянське) Коропського р-ну, курсант. Заарештований 13.01.1942 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 11.04.1942 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 24.01.1985 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8100).

Моїсенко Тимофій Корнійович, 1898 р. н., с. Безуглівка Сновського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Безуглівка, одноосібник. Заарештований 14.01.1937 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УРСР. 04.12.1937 р. справу припинено. Реабілітований 31.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 185).

Моїсенко Федір Євдокимович, 1901 р. н., с. Нові Боровичі Сновського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Нові Боровичі, бухгалтер. Заарештований 10.06.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.08.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 27.01.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9049-9057).

Моїсенко Федір Іванович, 1920 р. н., с. Мньов Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем навчання, курсант військово-морського

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

авіатехнічного училища. Заарештований 27.02.1942 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 21.10.1942 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 14.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11221).

Моїсенко Федот Григорович, 1903 р. н., с. Ленків Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ленків, колгоспник. Заарештований 08.09.1937 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду у м. Новгород-Сіверський від 14.06.1939 р. заст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у віддалених місцях на 7 років. Реабілітований 27.03.1964 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10145-п).

Моїсенко Феодосій Дмитрович, 1898 р. н., с. Нові Боровичі Сновського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Нові Боровичі, колгоспник. Заарештований 29.04.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.08.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Загинув 06.03.1942 р. у Архангельському ВТТ. Реабілітований 27.01.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9049-9057).

Моїсенко [Моїсенко, Моїсіенко] Іван Іванович, 1905 р. н., с. Нові Боровичі Сновського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Нові Боровичі, одноосібник. Заарештований 25.12.1929 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 28.04.1930 р. за ст. 54-8 КК УСРР засуджений до позбавлення волі з суворою ізоляцією на 4 роки та виселення за межі Чернігівської, Конотопської, Глухівської та Ніжинської округ після відбуття терміну покарання на 5 років. За ухвалою ВС УСРР від 08.06.1930 р. вирок скасовано, справу припинено, залишено в силі виселення за межі 4-х округів на 5 років. Реабілітований 18.08.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.7, спр. 53).

Моїсенко [Моїсенко] Денис Опанасо-

вич, 1880 р. н., с. Присторонь Ріпкинського р-ну, росіянин, освіта початкова. Проживав у с. Присторонь, одноосібник. Заарештований 24.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7158).

Моїсенко [Моїсенко] Мартин Іванович, 1893 [1895] р. н., с. Самсонівка Корюківського р-ну, українець, малописьменний. Проживав за місцем служби, червоноармієць у комендатурі. Заарештований 13.04.1921 р. за проведення антирадянської агітації. 10.06.1921 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 03.12.1921 р. справу припинено. На час другого арешту – мешканець с. Самсонівка Корюківського р-ну, колгоспник. Заарештований 11.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підриг колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 29.04.1999 р., 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.2, спр. 3893, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10647).

Моїсенко Василь Тимофійович, 1907 р. н., с. Нові Боровичі Сновського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Нові Боровичі, одноосібник. Заарештований 20.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7627).

Моїсенко Григорій Дмитрович, 1906 р. н., с. Стрільники Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Стрільники, одноосібник. Заарештований 15.04.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 26.12.1931 р. справу припинено. Реабілітований 20.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2537).

Мойсеєнко Дмитро Митрофанович, 1907 р. н., с. Стрільники Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Стрільники, одноосібник. Заарештований 14.09.1929 р. За вироком Конопотського округу від 04.10.1929 р. як соціально-небезпечний елемент засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 09.02.2004 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-4776, оп.1, спр. 292).

Мойсеєнко Матвій Павлович, 1878 р. н., с. Британи Комарівського р-ну (нині с. Дуболугівка Ніжинського р-ну), українець, письменник. Проживав у с. Британи (нині с. Дуболугівка), колгоспник. Заарештований 23.09.1937 р. заст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 18.12.1937 р. справу припинено. Заарештований 09.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності українського націоналістичного контрреволюційного повстанського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 19.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 24.05.1997 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2412, 9524).

Мойсеєнко Ничипір Трохимович, 1893 р. н., с. Присторонь Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Присторонь, одноосібник. Заарештований 19.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10342).

Мойсеєнко Парасковія Федорівна, 1924 р. н., с. Павлівка Чернігівського р-ну, українка, освіта середня. Проживала у м. Ташкент, Узбекистан, без певних занять. Заарештована 04.01.1942 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 25.04.1942 р. за зраду Батьківщині ув'язнена до ВТТ на 10 років. Після відбуття покарання вислана на поселення до Красноярського краю. За постановою центральної комісії з перегляду справ осіб, які засуджені за контрреволюційні злочини, від 03.01.1955 р. справу припинено. Реабілітована

23.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2826).

Мойсеєнко [Моїсеєнко] Ничипір Павлович, 1888 р. н., с. Присторонь Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Присторонь, колгоспник. Заарештований 08.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрих колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 11.03.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4673).

Мокін Михайло Михайлович, 1900 р. н., м. Богородськ Бельського повіту Тверської губ., малописьменний. Проживав за місцем дислокації 1 р 32 сп, червоноармієць. Заарештований 03.12.1920 р. За вироком ВТ 16 А від 14.12.1920 р. за проведення антирадянської агітації засуджений до позбавлення волі на 1 рік умовно з продовженням служби у своїй військовій частині. Реабілітований 25.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9778-п).

Моклович Ярослав Іванович, 1898 р. н., м. Коломия Івано-Франківської обл., українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Прилуки, бухгалтер. Заарештований 18.09.1937 р. За постановою «двійки» від 25.11.1937 р. за підозрою у шпигунстві застосована ВМП. Розстріляний 08.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 20.09.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11792).

Мокрий Петро Петрович, 1905 р. н., с. Велика Кохнівка (приєднано до м. Кременчук) Полтавської обл., українець, освіта початкова. Член ВКП(б) з 1929 р. до 1937 р. Проживав у м. Чернігів, інспектор ошадної каси. Заарештований 02.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації передбачена ВМП. Реабілітований 28.07.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2485-2487).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Мокрогуз Терентій Йосипович, 1873 р. н., с. Комарівка Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Комарівка, одноосібник. Заарештований 17.04.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 08.08.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 26.11.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 852).

Молашенко Василь Юхимович, 1904 р. н., с. Камка Менського (нині Корюківського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем служби, червоноармієць команди Холминського райвійськкомату. Заарештований 24.07.1941 р. За вироком ВТ 44 збр Орловського ВО від 03.09.1941 р. за ст.ст. 58-2, 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 26.03.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16377-п).

Молибога Євмен Савелійович, 1888 р. н., с. Анисів Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Анисів, одноосібник. Заарештований 08.03.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 27.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. На час другого арешту – мешканець м. Чернігів. Заарештований 26.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, розповсюдження провокаційних чуток про війну застосована ВМП. Розстріляний 04.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 19.06.1989 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7530, 10919).

Молибога Катерина Олександрівна, 1894 р. н., с. Анисів Чернігівського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Анисів, домогосподарка. Заарештована 05.07.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Київській обл. від 26.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 8 років. Реабілітована 06.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15150-п).

Молибога Остап Трохимович, 1897 р. н., с. Анисів Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, артільний староста. Заарештований 03.03.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 31.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7628).

Молибога Пантелій Степанович, 1912 р. н., с. Анисів Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, вантажник. Заарештований 05.09.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 13.10.1936 р. за ст. 54-10 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 21.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14738-п).

Молибог-Буковинська Пелагея Вікентіївна, 1880 р. н., гміна Гора Плотського повіту Плотської губ., Польща, полька, освіта початкова. Проживала у с. Семенівка Менського р-ну, без певних занять. Заарештована 25.11.1937 р. За постановою «двійки» від 11.02.1938 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнена до ВТТ на 10 років. Реабілітована 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9132).

Молибоженко Павло Федорович, 1884 р. н., с. Бережівка Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сокиринці Срібнянського р-ну, одноосібник. Заарештований 22.11.1932 р. За вироком Варвинського нарсуду від 30.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 24.01.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2990-п).

Молід Василь Олексійович, 1895 р. н., с. Гориця Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Гориця, вантажник. Заарештований 18.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Байкало-Амурському ВТТ. Реабілітований

31.05.1965 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7886).

Молід Григорій Олексійович, 1891 р. н., с. Гориця Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Гориця, колгоспник. Заарештований 31.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської есерівської організації застосована ВМП. Розстріляний 15.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 10.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4197).

Молодоженя Гаврило Максимович, 1898 р. н., с. Забілиння (приєднано до м. Полонне) Полонського р-ну Житомирської обл. (нині Хмельницької) обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, службовець. Заарештований 27.01.1938 р. за ст. 54-10 КК УРСР. 25.03.1938 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5134).

Молоцький Михайло Юхимович, 1890 р. н., с. Сиволож Борзнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Сиволож, селянин. Заарештований 02.04.1921 р. За постановою Чернігівської губЧК від 17.04.1921 р. як соціально-небезпечний елемент ув'язнений до концтабору на 2 роки. Реабілітований 30.01.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12158).

Молочко Олександр Маркелович, 1911 р. н., с. Осьмаки Менського р-ну, українець, освіта початкова. Без постійного місця проживання, без певних занять. Заарештований 22.02.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 10.05.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7629).

Молочко Петро Дмитрович, 1879 р. н., с. Осьмаки Менського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Осьмаки,

одноосібник. Заарештований 30.01.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 24.02.1930 р. як антирадянський елемент ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11134).

Молчан Іван Олексійович, 1910 р. н., с. Бучки Грем'яцького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Бучки, колгоспник. Заарештований 23.12.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 903).

Молчанов Максим Юхимович, 1905 р. н., с. Баранівка Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Баранівка, конюх. Заарештований 05.04.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Семенівка від 13.01.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 319-п).

Молчанов Микола Іванович, 1897 р. н., с. Карповичі Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 591 сп 176 сд, червоноармієць. Заарештований 27.12.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР. 27.01.1943 р. справу припинено в зв'язку зі смертю обвинуваченого. Помер 26.01.1943 р. Реабілітований 26.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10161-п).

Молчанов Федір Денисович, 1919 р. н., с. Блешня Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Озерці Горохівського р-ну Волинської обл., тракторист. Заарештований 19.10.1951 р. За вироком ВТ КВО від 31.01.1952 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 15 років. За ухвалою ВК ВС СРСР від 05.04.1952 р. справу направлено на дослідження. За вироком ВТ КВО від 25.07.1952 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Звільнений 21.02.1955 р. Реабілітований 26.01.1955 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10460-п).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Молчановський Іван Михайлович, 1892 р. н., с. Плоске Носівського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Ніжин, директор школи. Заарештований 14.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 07.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 07.06.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3441).

Моляр Григорій Миколайович, 1906 р. н., с. Коптевичівка Ковальовського р-ну Полтавської обл. (нині Яготинського р-ну Київської обл.), українець, малописьменний. Проживав у с. Коптевичівка, одноосібник. Заарештований 17.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 03.01.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 18.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5931).

Моляр Мотрона Кузьмівна, 1912 р. н., с. Обичів Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Обичів, колгоспниця. Заарештована 09.08.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Київській обл. від 19.08.1941 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 2 КК УСРР засуджена до позбавлення волі на 10 років. Реабілітована 20.05.1961 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6278-п).

Моляр Яків Тимофійович, 1886 р. н., с. Обичів Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Обичів, фельдшер. Заарештований 26.09.1947 р. За вироком Чернігівського облсуду від 19.01.1948 р. за ст.ст. 54-3, 54-10 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 05.10.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16169-п).

Моляренко Яким Авакумович, 1889 р. н., с. Львівка Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Львівка, без певних занять. Заарештований 18.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД

по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 03.12.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4816).

Моляренко Яків Самійлович, 1891 р. н., с. Львівка Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Львівка, без певних занять. Заарештований 17.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 24.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10170).

Момот Дар'я Пилипівна, 1877 р. н., с. Дроздівка Куликівського р-ну, українка, неписьменна. Проживала у с. Дроздівка, селянка. За вироком Чернігівського окружного суду від 31.10.1927 р. за ст.ст. 48, 54-11 КК УСРР засуджена до позбавлення волі з суворою ізоляцією на 2 роки умовно з випробним терміном на 5 років. Реабілітована 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.4, спр. 814).

Момот Йосип Авксентійович, 1887 р. н., с. Лозове Краснопільського р-ну Сумської обл., українець, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Ромни Сумської обл., вчитель. Заарештований 27.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 17.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 14.06.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3444).

Момот Йосип Гнатович, 1880 р. н., с. Дроздівка Куликівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Дроздівка, без певних занять. Заарештований 15.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.08.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності застосована ВМП. Розстріляний 31.08.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області,

ф. Р-8840, оп.3, спр. 9222).

Момот Кирило Григорович, 1906 р. н., с. Жадове Семенівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем служби, червоноармієць. Заарештований 30.06.1941 р. За вироком ВТ Сумського гарнізону від 05.09.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 13.09.1941 р. у м. Суми. Реабілітований 06.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14637-п).

Момот Тимофій Степанович, 1887 р. н., с. Круничполе Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Круничполе, одноосібник. Заарештований 14.06.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 08.07.1932 р. справу закрито. Реабілітований 28.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2513).

Момот Феодосій Йосипович, 1910 р. н., с. Дроздівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дроздівка, одноосібник. Заарештований 15.10.1929 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 22.11.1929 р. за ст. 34 ч. 2 КК УСРР висланий за межі Чернігівської та суміжних з нею округ на 5 років. На час другого арешту – мешканець м. Чернігів, тесля. Заарештований 05.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації передбачена ВМП. Реабілітований 30.06.1999 р., 09.05.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 327, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4057).

Момот Яків Спиридонович, 1890 р. н., с. Брагинці Варвинського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Горобіївка Срібнянського р-ну, вчитель. Заарештований 10.04.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Київській обл. від 23.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 26.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14997-п).

Монжоло Дем'ян Андрійович, 1898 р. н.,

м. Городня Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Городня, пожежник. Заарештований 08.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.09.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 03.10.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.02.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3317).

Морашевська Надія Георгіївна, 1904 р. н., м. Харків, українка, освіта початкова. Проживала у м. Чернігів. Заарештована 28.04.1938 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини. 26.12.1938 р. справу припинено. Реабілітована 27.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1196).

Моргацький Іван Омелянович, 1891 р. н., с. Атюша Батуринаського (нині Коропського) р-ну. Проживав у с. Атюша, агент по заготівлі. Заарештований 17.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання передбачена ВМП. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9731).

Моргенштейн Євсей Аронович, 1903 р. н., м. Варшава, Польща, єврей, освіта початкова. Проживав у м. Конотоп Сумської обл., викладач. Заарештований 13.05.1922 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 10.06.1922 р. як соціально-небезпечний елемент засуджений до позбавлення волі на 2 роки умовно. Звільнений з-під варті 27.05.1922 р. Реабілітований 18.08.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 5776).

Моргун Андрій Олексійович, 1879 р. н., с. Левоньки Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Левоньки, колгоспник. Заарештований 21.11.1938 р. За вироком ВТ КВО від 05.02.1939 р. за ст.ст. 54-2, 54-8 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 28.09.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17198-п).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Моргун Андрій Федорович, 1884 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бахмач, телеграфіст. Заарештований 08.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації позбавлений волі на 10 років. Реабілітований 16.01.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5503).

Моргун Борис, Проживав у м. Чернігів, інструктор Чернігівського губвиконкому. Заарештований 07.04.1920 р. за проведення антирадянської агітації. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 13.06.1922 р. справу припинено за амністією. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1441).

Моргун Іван Андрійович, 1890 р. н., с-ще Есмань Глухівського р-ну Сумської обл., українець. Проживав у с-ще Есмань, селянин. Заарештований 14.03.1919 р. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 23.07.1919 р. за виступи проти радянської влади справу направлено на дослідження. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 30.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 146).

Моргун Іван Андрійович, 1868 р. н., с. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Пашків Бахмацького р-ну, одноосібник. Заарештований 27.01.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6028).

Моргун Іван Іванович, 1900 р. н., с. Пашків Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Пашків, одноосібник. Заарештований 27.01.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6028).

Моргун Іван Іванович, 1900 р. н., с. Пашків Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Пашків, одноосібник. Заарештований 27.01.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6028).

Моргун Никифор Мефодійович, 1906 р. н., с. Стольне Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 848 сп 267 сд, червоноармієць. Заарештований 15.04.1942 р. За вироком ВТ 267 сд від 30.04.1942 р. за ст.ст. 58-2, 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 25.02.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16115-п).

Моргун Павло Ілліч, 1900 р. н., с. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Мацько-Іванівське Борзнянського р-ну, одноосібник. Заарештований 22.02.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 12.05.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – мешканець с. Бахмач Бахмацького р-ну, робітник. Заарештований 19.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, застосована ВМП. Розстріляний 30.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 20.06.1989 р., 04.06.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6385, 4398).

Моргун Павло Левкович [Леонтійович], 1900 р. н., с. Макіївка Лосинівського (нині Носівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Макіївка, колгоспник. Заарештований 25.10.1930 р. за ст.ст. 7-54-13, 54-10 КК УСРР. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.11.1930 р. справу припинено. На час другого арешту – мешканець с. Вейсбахівка

Малодівицького р-ну (нині с. Білоріччя Прилуцького р-ну), чорноробочий радгоспу. Заарештований 20.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 15.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 09.03.1993 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8585, 4695).

Моргун Петро Федорович, 1898 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бахмач, стрілочник. Заарештований 22.06.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.09.1938 р. за шпигунство застосована ВМП. Розстріляний 02.10.1938 р. у Вінницькій обл. Реабілітований 15.04.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5493).

Моргун Петро Якович, 1896 р. н., смт Сосниця Сосницького р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Бахмач Бахмацького р-ну, викладач. Заарештований 20.04.1938 р. За вироком лінійного суду Московсько-Київської залізниці від 01.04.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 12.12.1956 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6533-п).

Моргун Уляна Родіонівна, 1887 р. н., с. Бахмач Бахмацького р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у м. Бахмач, домогосподарка. Заарештована 23.01.1938 р. За вироком лінійного суду Московсько-Київської залізниці від 27.04.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР виправдана. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6414-п).

Моргун Яків Гнатович, 1892 р. н., с. Бирине Новгород-Сіверського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Бирине, колгоспник. Заарештований 18.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 25.08.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив

колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 19.08.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11907).

Моргунов Іван Федорович, 1904 р. н., с. Песковатка Дубовського р-ну Сталінградської (нині Волгоградської) обл., РФ, росіянин, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, робітник. Заарештований 09.10.1943 р. за ст. 58-1 «а» КК РРФСР. За постановою військової прокуратури Південно-Західної залізниці від 29.11.1943 р. справу припинено. Реабілітований 21.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2213).

Мордач Михайло Юхимович, 1882 р. н., с. Бурківка Комарівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, чорноробочий. Заарештований 27.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.12.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 14.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1867).

Мордашко Іван Антонович, 1867 р. н., с. Феськівка Менського р-ну. Проживав у с. Феськівка. Заарештований 01.07.1922 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 01.07.1922 р. за проведення контрреволюційної діяльності засуджений до позбавлення волі на 1 рік. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6490).

Морейко Михайло Антонович, 1922 р. н., х. Дубине (приєднано до с. Удайці) Прилуцького р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 1 шр 5 А, червоноармієць. Заарештований 02.12.1942 р. За вироком ВТ 29 гв. ЧСД від 15.01.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 17.08.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15784-п).

Моренець Андрій Микитович, с. Дігтярівка Новгород-Сіверського р-ну, освіта початкова.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Проживав у с. Дігтярівка, селянин. Заарештований 26.06.1919 р. за проведення контрреволюційної агітації. 28.07.1919 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 29.12.1919 р. справу припинено за амністією. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 297).

Моренець Варлам Кіндратович, 1892 р. н., с. Більмачівка Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Більмачівка, селянин. Заарештований 06.04.1920 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами. 15.11.1920 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Заарештований 15.04.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 23.11.1931 р. справу припинено. Звільнений з-під варті 11.07.1931 р. Реабілітований 15.02.1999 р., 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1836, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 739).

Моренець Кіндрат Іванович, 1857 р. н., с. Більмачівка Ічнянського р-ну. Проживав у с. Більмачівка, селянин. Заарештований 13.11.1920 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 18.01.1921 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами засуджений до позбавлення волі на 5 років умовно. Реабілітований 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1836).

Моринець Василь Іванович, 1900 р. н., с. Комарівка Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, письменний. Проживав у м. Ніжин, коваль. Заарештований 17.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 31.03.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 07.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4194).

Моринець Василь Костянтинівич, 1912 р. н.,

с. Шкуранка Любецького (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Дніпропетровськ (нині м. Дніпро), робітник. Заарештований 09.11.1938 р. За вироком 106 ВТ КВО від 02.09.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 10.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15111-п).

Моринець Григорій Хомич, 1880 р. н., с. Комарівка Борзнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Комарівка, одноосібник. Заарештований 23.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 17.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 14.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5845).

Моринець Микита Якович, 1889 р. н., с. Нова Басань Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нова Басань, одноосібник. Заарештований 11.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 03.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 25.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10140).

Моринець Митрофан Іларіонович, 1916 р. н., с. Більмачівка Бахмацького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 694 бао 23 раб, водій. Заарештований 27.02.1943 р. За вироком ВТ 23 раб від 20.03.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 13.01.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15660-п).

Моринець Федір Миколайович, 1896 р. н., с. Більмачівка Бахмацького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Більмачівка, тесля. Заарештований 19.05.1945 р. За вироком ВТ 28 А від 29.05.1945 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 26.03.1994 р. (ГДА СБ України,

м. Чернігів. – Спр. 16379-п).

Мормель Прокіп Іванович, 1877 р. н., с. Ядути Борзнянського р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у с. Ядути, помічник лікаря. Заарештований 16.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 10.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 14.12.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4895-4900).

Мормель Степан Омелянович, 1907 р. н., с. Сапонівка Борзнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Сапонівка, одноосібник. Заарештований 26.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 17.02.1933 р. справу припинено. Реабілітований 18.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7266).

Мороз Андрій Васильович, 1907 р. н., с. Удівка Березнянського р-ну (приєднано до с. Семенівка Менського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Удівка (приєднано до с. Семенівка), одноосібник. Заарештований 02.09.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.11.1930 р. за ст. 54-8 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Заарештований 19.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.08.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 22.08.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 14.08.1989 р., 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8530, 9596).

Мороз Андрій Іванович, 1903 р. н., смт Олишівка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Куликівка Куликівського р-ну, секретар народного суду. Заарештований 17.03.1938 р. за ст. 54-11 КК УРСР. 15.05.1938 р. справу припинено. Реабілітований 14.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3005).

Мороз Василь Іванович, 1881 р. н., с. Піски Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Піски, одноосібник. Заарештований 25.10.1930 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 04.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 29.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6334).

Мороз Василь Оксентович, 1899 р. н., с. Бучки Новгород-Сіверського р-ну, росіянин, освіта спеціальна. Проживав за місцем дислокації 1256 сп 378 сд, старший писар, старшина. Заарештований 11.01.1943 р. За вироком ВТ 378 сд від 20.01.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. За вироком ВТ Волховського фронту від 17.02.1943 р. виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5487-п).

Мороз Володимир Павлович, 1894 р. н., м. Чернігів, українець, письменний. Проживав у м. Чернігів, писар. Заарештований 16.06.1920 р. За постановою Чернігівської губЧК від 03.07.1920 р. за проведення антирадянської діяльності ув'язнений до концтабору на 2 роки. Реабілітований 13.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4646).

Мороз Володимир Трифонович, 1891 р. н., с. Стольне Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта вища. Проживав у с. Стольне, вчитель. Заарештований 28.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної есерівської організації передбачена ВМП. Реабілітований 24.08.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8108).

Мороз Григорій Калістратович, 1888 р. н., с. Омелянів Козелецького р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Омелянів, одноосібник. Заарештований 06.06.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 02.08.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 04.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3832).

Мороз Григорій Максимович, 1897 р. н., с. Сновське Щорського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Щорс Щорського р-ну (нині м. Сновськ Сновського р-ну), чорноробчий. Заарештований 01.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11452).

Мороз Григорій Савич, 1907 р. н., с. Харитонівка Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Харитонівка, одноосібник. Заарештований 14.12.1929 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрих заходів партії. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.03.1930 р. справу закрито. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.6, спр. 883).

Мороз Данило Федорович, 1926 р. н., с. Шаболтасівка Понорницького (нині Сосницького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації в.ч. 34621, червоноармієць. Заарештований 03.11.1948 р. За вироком ВТ в.ч. 38797 від 10.01.1949 р. за ст. 58-10 ч. 1 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років, позбавлений нагород. Реабілітований 01.10.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15623-п).

Мороз Денис Кузьмич, 1905 р. н., х. Пителів Чернігівського р-ну (приєднано до с. Розвинівка Городнянського р-ну), українець, малописьменний. Проживав у х. Пителів (нині с. Розвинівка), одноосібник. Заарештований 04.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 15.06.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 29.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8959-8968).

Мороз Денис Онисимович, 1872 р. н., с. Тур'я Сновського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Сосниця Сосницького р-ну, одноосібник. Заарештований 22.12.1929 р. за ст. 54-4 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 25.09.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 29.07.1997 р., 27.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3077, 8358).

Мороз Дмитро Борисович, 1902 р. н., с. Пилипча Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Пилипча, головний бухгалтер. Заарештований 10.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання в Івдельському ВТТ. Реабілітований 04.04.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4051).

Мороз Захарій Максимович, 1903 р. н., с. Єнькова Рудня Сновського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Єнькова Рудня, одноосібник. Заарештований 31.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 10.03.1933 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. На час другого арешту – мешканець м.Щорс Щорського р-ну (нині м. Сновськ Сновського р-ну), робітник на лісопилному заводі. Заарештований 28.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрих колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 8 років. Відбував покарання у Волзькому ВТТ. Реабілітований 24.04.1997 р., 23.09.1963 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2274, 6872).

Мороз Іван Федорович, 1900 р. н., м. Ніжин, українець, освіта середня. Проживав у м. Ніжин, діловод. Заарештований 02.04.1920 р. за проведення контрреволюційної діяльності. 10.04.1920 р. справу припинено. Реабілітований 20.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області,

ф. Р-8840, оп.3, спр. 2971).

Мороз Ігнат Кирилович, 1908 р. н., с. Тур'я Щорського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лука Щорського (нині Сновського) р-ну, колгоспник. Заарештований 19.04.1950 р. за ст.ст. 54-1 «а», 54-10 ч. 1 КК УРСР. 28.12.1950 р. справу припинено. Реабілітований 31.07.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10813-п).

Мороз Ілля Демидович, 1887 р. н., с. Прокопівка Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Узруй Грем'яцького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, пасічник. Заарештований 16.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 16.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.11.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2446-2451).

Мороз Карпо Тимофійович, 1890 р. н., с. Богдани Димерського (нині Вишгородського) р-ну Київської обл., українець, освіта середня. Проживав у с.мт Короп Коропського р-ну, зоотехнік. Заарештований 29.12.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Сумській обл. від 12.04.1945 р. за ст.ст. 54-2, 54-3 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 06.12.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15593-п).

Мороз Кирило Іванович, 1895 р. н., с. Тур'я Сновського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Тур'я, одноосібник. Заарештований 15.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 01.03.1933 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. З-під варті звільнений. Заарештований 28.12.1932 р. за ст. 54-8 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. На час третього арешту – чорноробочий Єлинського лісництва. Заарештований 04.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 02.12.1937 р. Реабілітований 25.03.1996 р., 24.05.1997 р.,

30.06.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2349, 552, 5040).

Мороз Кирило Петрович, 1888 р. н., с. Тур'я Щорського (нині Сновського) р-ну, українець, письменний. Проживав у м. Таганрог Ростовської обл., РФ, охоронець. Заарештований 20.05.1938 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР. 30.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1464).

Мороз Костянтин Якович, 1922 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Сосенський Козельського р-ну Калузької обл., РФ, робітник. Заарештований 17.08.1960 р. згідно ст. 1 Закону ВР СРСР «Про кримінальну відповідальність за державні злочини» від 25.12.1958 р. 17.10.1960 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6148-п).

Мороз Максим Антонович, 1890 р. н., с. Семенівка Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Семенівка, колгоспник. Заарештований 10.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11574).

Мороз Микита Семенович, 1891 р. н., с. Сурьско-Михайлівка Солонянського р-ну Дніпропетровської обл., українець, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Борзна Борзнянського р-ну, рахівник. Заарештований 19.10.1939 р. За постановою від 03.12.1940 р. за ст.ст. 16-54-1 «а» КК УРСР справу припинено в зв'язку з хворобою. Реабілітований 27.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10044-п).

Мороз Микола Васильович, 1906 р. н., с. Петрова Слобода Кориюківського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Петрова Слобода, ветеринарний фельдшер. Заарештований

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

28.10.1937 р. За постановою «двійки» від 11.02.1938 р. за ст.ст. 54-1 «б», 54-8, 54-11 КК УРСР передбачена ВМП. Реабілітований 02.03.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4922).

Мороз Микола Охрімович, 1885 р. н., с. Черняхівка Ніжинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Черняхівка, одноосібник. Заарештований 19.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 01.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8678).

Мороз Микола Павлович, 1887 р. н., смт Любеч Ріпкинського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у смт Любеч, пасічник. Заарештований 04.05.1938 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 15.09.1938 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2631).

Мороз Михайло Микитович, 1918 р. н., м. Чернігів, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації, червоноармієць. Заарештований 14.02.1942 р. За вироком ВТ 143 сд від 19.02.1942 р. за ст. 58-10 з санкції ст. 54-2 КК РРФСР засуджений до ВМП. За ухвалою ВТ 47 А від 24.02.1942 р. ВМП замінена на позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 30.05.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16976-п).

Мороз Олександр Омелянович, 1880 р. н., х. Туманська Папірня (приєднано до с. Грибова Рудня) Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у х. Туманська Папірня (приєднано до с. Грибова Рудня), одноосібник. Заарештований 31.07.1921 р. За постановою колегії губЧК від 03.09.1921 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації передбачена ВМП. Реабілітований 20.12.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12208).

Мороз Олександр Степанович, 1880 р. н.,

м. Ніжин, українець, освіта середня. Проживав у м. Ніжин, контролер. Заарештований 22.04.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації передбачена ВМП. Реабілітований 24.05.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3434-3435).

Мороз Олексій Іванович, 1881 р. н., с. Сираї Козелецького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Димерка Остерського (нині Козелецького) р-ну, священник. Заарештований 09.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 30.03.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6929).

Мороз Олексій Трифонович, 1898 р. н., с. Стольне Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Стольне, одноосібник. Заарештований 12.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – бджоляр. Заарештований 24.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності української контрреволюційної націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 10.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 05.05.1989 р., 24.08.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5399, 8108).

Мороз Олексій Улянович, 1893 р. н., с. Трилісці Рожищенського р-ну Волинської обл., українець, освіта вища. Проживав у м. Прилуки, управляючий Прилуцької міжрайонної бази «Сортнасіновоч». Заарештований 06.06.1945 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 23.08.1945 р. за ст.ст. 54-3, 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 27.07.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17120-п).

Мороз Омелян Артемович, 1879 р. н., с. Берестовець Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, письменник. Проживав у с. Берестовець, одноосібник. Заарештований 23.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 26.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6077).

Мороз Павло Іванович, 1882 р. н., смт Любеч Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, обліковець. Заарештований 09.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 05.05.1938 р. Реабілітований 13.04.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3012-3015).

Мороз Павло Юхимович, 1901 р. н., с. Пилипча Ріпкинського р-ну, українець, малописьменник. Проживав у с. Пилипча, колгоспник. Заарештований 06.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського угруповання передбачена ВМП. Реабілітований 18.01.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3256).

Мороз Петро Опанасович, 1915 р. н., с. Мрин Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Мрин, навчався на курсах комбайнерів. Заарештований 10.04.1951 р. за ст. 54-1 «б» КК УСРР. 02.10.1951 р. справу припинено. Реабілітований 27.10.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16600-п).

Мороз Петро Павлович, 1887 р. н., с. Берестовець Борзнянського р-ну, українець, неписьменник. Проживав у с. Берестовець, без певних занять. Заарештований 15.02.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 22.01.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 2 роки 6 місяців. Реабілітований 28.02.1992 р.

(ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 226-п).

Мороз Пилип Онуфрійович, 1886 р. н., с. Атоша Батуринаського (нині Коропського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Горохове Батуринаського (нині Коропського) р-ну, садівник. Заарештований 29.07.1938 р. За вироком лінійного суду Московсько-Київської залізниці від 14.12.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 30.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15213-п).

Мороз Семен Олександрович, 1867 р. н., м. Ічня Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ічня, колгоспник. Заарештований 26.04.1931 р. за ст. 54-4 КК УСРР. 16.08.1931 р. справу припинено. Реабілітований 27.02.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11318).

Мороз Сергій Леонтійович, 1905 р. н., с. Мармизівка Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації, червоноармієць. Заарештований 07.10.1942 р. За вироком ВТ 15 А від 03.11.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 28.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15034-п).

Мороз Сергій Михайлович, 1904 р. н., смт Ріпки Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Ріпки, без певних занять. Заарештований 12.11.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 15.11.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 07.12.1993 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11967).

Мороз Трохим Самсонович, 1884 р. н., с. Гніздище Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Гніздище, одноосібник. Заарештований 03.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 3 роки. Реабілітований 19.06.1992 р. (Держархів Чернігівської області,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

ф. Р-8840, оп.3, спр. 11890).

Мороз Яків Андрійович, 1894 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, росіянин, освіта початкова. Проживав у м. Семенівка, сторож. Заарештований 26.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.05.1938 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив заходів партії, застосована ВМП. Розстріляний 21.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 04.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11579).

Мороз Яків Максимович, 1892 р. н., с. Єнькова Рудня Шорського (нині Сновського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Єнькова Рудня, одноосібник. Заарештований 20.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності української контрреволюційної націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 26.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10015).

Морозов Семен Олексійович, 1910 р. н., с. Велика Каменка Великолуцького р-ну Ленінградської обл. (нині Псковського р-ну Псковської обл.), РФ, росіянин, освіта вища. Проживав у смт Козелець Козелецького р-ну, службовець райземвідділу. Заарештований 01.07.1936 р. За вироком ВК ВС СРСР від 01.04.1937 р. за ст.ст. 17-54-8, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15841-п).

Морочевський Георгій Юхимович, 1892 р. н., м. Чернігів, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, технік. Заарештований 24.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності української контрреволюційної націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 13.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.08.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3548-3550).

Морської Іван Дмитрович, 1889 р. н., с. Веприк Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Веприк, одноосібник. Заарештований 17.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 28.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 29.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8197).

Морської Федір Дмитрович, 1890 р. н., с. Веприк Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Веприк, одноосібник. Заарештований 17.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 28.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 29.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8197).

Моруга Іван Йосипович, 1898 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Браниця, одноосібник. Заарештований 08.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 11.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5436).

Моруга Пантелеймон Савич, 1878 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Браниця, одноосібник. Заарештований 17.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 26.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1765).

Моругий Григорій Трифонович, 1905 р. н., с. Дрімайлівка Куликівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Кременчук Полтавської обл., службовець. Заарештований 15.08.1951 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. Звільнений з-під варті 19.04.1952 р. За постановою від 19.06.1952 р. справу припинено. Реабілітований

30.03.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10257-п).

Моругий Данило Григорович, 1896 р. н., с. Дрімайлівка Куликівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Безуглівка Ніжинського р-ну, ветеринарний фельдшер. Заарештований 09.03.1938 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 16.07.1938 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 09.07.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14595-п).

Моругія Степан Назарович, 1901 р. н., с. Дрімайлівка Куликівського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у с. Химо-Рябушине (нині с. Перебудова) Ніжинського р-ну, одноосібник. Заарештований 12.11.1931 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 21.12.1931 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9514).

Морфич Михайло Мойсейович, 1835 р. н., с. Копачів Остерського повіту (нині Козелецького р-ну), українець, неписьменний. Проживав у с. Копачів, селянин. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 01.03.1921 р. за проведення контрреволюційної діяльності засуджений до позбавлення волі на 7 років. Враховуючи похилий вік, позбавлення волі замінено на конфіскацію майна без застосування амністії. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1468).

Морфич Юхим Лаврентійович, 1860 р. н., с. Копачів Остерського повіту (нині Козелецького р-ну), українець, неписьменний. Проживав у с. Копачів, селянин. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 01.03.1921 р. за проведення контрреволюційної діяльності засуджений до позбавлення волі на 7 років. Враховуючи похилий вік, позбавлення волі замінено на конфіскацію майна без застосування амністії. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1468).

Мосер Франц Йосипович, 1896 р. н., Австрія, німець, малописьменний. Без постійного місця

проживання, чорноробочий. Заарештований 03.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 16.12.1932 р. за ст. 54-6 КК УСРР позбавлений права проживання в 12 населених пунктах на 3 роки. Реабілітований 28.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8420).

Мосич Іван Миколайович, 1900 р. н., с. Бобровиця (приєднано до м. Чернігів) Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Бобровиця (приєднано до м. Чернігів), одноосібник. Заарештований 05.02.1941 р. За вироком Чернігівського облсуду від 08.04.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 14.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15942-п).

Москаленко Андрій Андрійович, 1863 р. н., смт Дігтярі Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Дігтярі, без певних занять. Заарештований 29.06.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Куйбишевській обл. від 29.10.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 21.12.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2907-п).

Москаленко Андрій Матвійович, 1900 р. н., с. Стодоли Ніжинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стодоли, одноосібник. Заарештований 27.04.1927 р. за участь у діяльності Союзу хліборобів-власників. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-2424, оп.3, спр. 1).

Москаленко Антон Іванович, 1901 р. н., с. Оболоння Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Оболоння, робітник. Заарештований 18.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 03.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований 27.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

обл. від 03.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 09.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 05.07.1989 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7159, 11683).

Москаленко Антон Іванович, 1896 р. н., м. Ічня Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Більмачівка Ічнянського р-ну, табельник. Заарештований 13.03.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 20.04.1933 р. справу припинено. Реабілітований 27.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10045-п).

Москаленко Василь Павлович, 1880 р. н., м. Ніжин, українець. Проживав у м. Ніжин, кустар. Заарештований 22.12.1919 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 19.09.1920 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами засуджений до тюремного ув'язнення на весь час громадянської війни. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 270).

Москаленко Володимир Трохимович, 1910 р. н., с. Козляничі Корюківського (нині Сосницького) р-ну, українець, освіта початкова, кухар зернорадгоспу. За вироком ВТ 15 ск УкрВО від 13.07.1935 р. заст. 54-8зсанкції ст. 54-2ККУРСР засуджений до ВМП. За ухвалою ВК ВС СРСР від 02.08.1935 р. ВМП замінена на позбавлення волі на 10 років. Заарештований 04.12.1949 р. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 01.04.1950 р. за проведення терористичного акту висланий на поселення до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР. Реабілітований 02.11.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16204-п).

Москаленко Галина Сергіївна, 1919 р. н., с. Вейсбахівка Турівського р-ну Полтавської губ. (нині с. Білоріччя Прилуцького р-ну Чернігівської обл.), українка, освіта вища. Проживала у м. Прилуки. Заарештована 02.09.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1944 р. за ст.ст. 54-3, 54-10 КК УРСР засуджена до позбавлення волі у ВТТ на 10 років.

Реабілітована 24.05.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17031-п).

Москаленко Гнат Пилипович, 1875 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Антонівка, одноосібник. Заарештований 19.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 19.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6563).

Москаленко Григорій Романович, 1904 р. н., с. Гориця Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у смт Березна Березнянського (нині Менського) р-ну, продавець. Заарештований 21.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської есерівської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 23.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.03.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3313-3314).

Москаленко Дмитро Федорович, 1886 р. н., с. Велика Загорівка Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Загорівка, ветеринарний фельдшер. Заарештований 11.03.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. Звільнений з-під варті 07.04.1931 р. 25.11.1931 р. справу припинено. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований 23.03.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 28.06.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. За ухвалою ВС УРСР від 11.09.1939 р. справу закрито. Реабілітований 20.06.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 686-П).

Москаленко Іван Васильович, 1900 р. н., с. Ляшківці Менського (нині Сосницького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ляшківці, одноосібник. Заарештований 15.05.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 25.08.1932 р. справу припинено. Заарештований 03.05.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 20.08.1938 р. справу

припинено. Реабілітований 24.02.1997 р., 27.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1159, 1136).

Москаленко Іван Дмитрович, 1905 р. н., с. Карпилівка Лазірківського (нині Лубенського) р-ну Полтавської обл., українець, освіта середня. Проживав у смт Куликівка Куликівського р-ну, голова сільради. Заарештований 16.10.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 06.04.1944 р. справу припинено. Реабілітований 18.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6101).

Москаленко Іван Костянтинович, 1886 р. н., с. Яхнівка Ічнянського (нині Ніжинського) р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Яхнівка, одноосібник. Заарештований 17.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 28.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 29.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8197).

Москаленко Іван Лаврінович, 1890 р. н., с. Яхнівка Ічнянського (нині Ніжинського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Яхнівка, одноосібник. Заарештований 17.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 28.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 29.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8197).

Москаленко Іван Федотович, 1882 р. н., с. Попівка Конотопського (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Халимонове Бахмацького р-ну, тесля. Заарештований 07.02.1940 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 26.04.1940 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 5 років. Відбував покарання у В'язькому ВТТ. Загинув 03.05.1943 р. Реабілітований 24.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10098).

Москаленко Ілля Іванович, 1899 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав

у м. Ніжин, без певних занять. Заарештований 13.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 31.03.1938 р. за участь у діяльності антирадянського націоналістичного угруповання застосована ВМП. Розстріляний 15.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10256).

Москаленко Ісак Гнатович, 1899 р. н., с. Велика Загорівка Бахмацького р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Велика Загорівка, колгоспник. Заарештований 22.03.1938 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР. 22.08.1938 р. справу припинено. Реабілітований 27.12.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 14).

Москаленко Кирило Матвійович, 1874 р. н., с. Стодоли Куликівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стодоли, селянин. За вироком Чернігівського окружного суду від 31.10.1927 р. за ст. 54-11 з санкції ст. 54-2 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 3 роки 4 місяці. Заарештований 24.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст.ст. 54-8, 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 30.07.1999 р., 19.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.4, спр. 814, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5617).

Москаленко Лука Павлович, 1874 р. н., с. Стодоли Куликівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стодоли, селянин. Заарештований 27.04.1927 р. за участь у діяльності Союзу хліборобів-власників. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-2424, оп.3, спр. 1).

Москаленко Максим Єрмолайович, 1868 р. н., с. Стодоли Куликівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стодоли, одноосібник. Заарештований 16.02.1930 р. За постановою особливої наради при

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Колегії ГПУ УСРР від 07.03.1930 р. за ст.ст. 7-54-10 ч. 1 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 28.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5312).

Москаленко Матвій Васильович, 1893 р. н., с. Стодоли Куликівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стодоли, одноосібник. Заарештований 22.10.1930 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 08.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8537).

Москаленко Митрофан Леондійович, 1900 р. н., с. Кочубейщина Конотопського повіту (нині с. Біловежі Перші Бахмацького р-ну), українець, малописьменний. Проживав у с. Кочубейщина (нині с. Біловежі Перші), селянин. Заарештований 10.08.1920 р. За постановою Чернігівської губЧК від 06.09.1920 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації направлений до штрафної частини на 6 місяців. Реабілітований 18.12.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11885).

Москаленко Михайло Васильович, 1884 р. н., с. Верквівка (нині с. Вергіївка) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, візник. Заарештований 13.04.1938 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 07.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 19.08.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4138).

Москаленко Михайло Опанасович, 1884 р. н., с. Баба (нині с. Покровське) Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Баба (нині с. Покровське), одноосібник. Заарештований 25.05.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 26.08.1932 р. справу направлено прокурору на припинення.

Рішення по справі відсутнє. Заарештований 25.10.1937 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 24.04.1997 р., 22.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2174, 1657).

Москаленко Михайло Семенович, 1888 р. н., с. Гориця Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Гориця, колгоспник. Заарештований 27.03.1938 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської есерівської націоналістичної контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 22.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.03.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3313-3314).

Москаленко Павло Опанасович, 1888 р. н., с. Удівка Березнянського р-ну (приєднано до с. Семенівка Менського р-ну), українець, малописьменний. Проживав у с. Удівка (приєднано до с. Семенівка), одноосібник. Заарештований 06.10.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 23.12.1932 р. за ст. 54-2 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований 18.02.1938 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 15.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р., 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9881, 11575).

Москаленко Павло Пилипович, 1886 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Ладан Прилуцького р-ну, дворник. Заарештований 09.12.1938 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 24.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1577).

Москаленко Павло Степанович, 1903 р. н., с. Григорівка Конотопського повіту (нині Бахмацького р-ну), українець, неписьменний. Проживав у с. Григорівка, селянин. Заарештований 10.08.1920 р. За постановою Чернігівської губЧК від 06.09.1920 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації передбачена ВМП. Реабілітований 18.12.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11885).

Москаленко Петро Іванович, 1896 р. н., с. Шиловиці Ічнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Шиловиці, одноосібник. Заарештований 19.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 19.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 12.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6588).

Москаленко Петро Костянтинович, 1877 р. н., с. Яхнівка Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Яхнівка, безробітний. Заарештований 07.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.10.1938 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 26.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1754).

Москаленко Петро Павлович, 1898 р. н., м. Ніжин, українець. Проживав у м. Ніжин, кустар. Заарештований 22.12.1919 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 19.09.1920 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами засуджений до тюремного ув'язнення на весь час громадянської війни. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 270).

Москаленко Пилип Степанович, 1893 [1896] р. н., с. Григорівка Конотопського повіту (нині Бахмацького р-ну), українець, неписьменний. Проживав у с. Григорівка, селянин. Заарештований 10.08.1920 р. За постановою Чернігівської губЧК від 06.09.1920 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської есерівської

організації передбачена ВМП. Реабілітований 18.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11885).

Москаленко Сава Леонтійович, 1897 р. н., с. Стодоли Куликівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стодоли, селянин. Заарештований 15.06.1927 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 31.10.1927 р. за ст. 54-11 з санкції ст. 54-2 КК УСРР засуджений до позбавлення волі із суворого ізоляцією на 5 років. За ухвалою ВС УСРР від 31.12.1927 р. термін покарання знижено до 3 років 4 місяців. Реабілітований 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.4, спр. 814).

Москаленко Семен Іванович, 1898 р. н., с. Стодоли Куликівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стодоли, селянин. Заарештований 15.06.1927 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 31.10.1927 р. за ст. 54-11 з санкції ст. 54-2 КК УСРР засуджений до позбавлення волі з суворого ізоляцією на 2 роки. Реабілітований 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.4, спр. 814).

Москаленко Сергій Гаврилович, 1915 р. н., с. Стодоли Куликівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 6 озлп Південно-Східної залізниці, червоноармієць. Заарештований 09.09.1944 р. За вироком ВТ Південно-Західної залізниці від 17.11.1944 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. За ухвалою ВТ Привользького ВО від 09.02.1960 р. справу закрито. Реабілітований 02.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6360-п).

Москаленко Степан Якович, 1886 р. н., с. Крехаїв Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Крехаїв, колгоспник. Заарештований 06.04.1936 р. За вироком Чернігівського облсуду від 10.07.1936 р. за ст. 56-16 ч. 2 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у загальних місцях ув'язнення на 1 рік. Реабілітований 13.04.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 111-п).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Москалець Григорій Андрійович, 1914 р. н., с. Матіївка Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Матіївка, одноосібник. Заарештований 12.05.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 15.06.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 18.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5128).

Москалець Єфросинія Назарівна, 1874 р. н., с. Феськівка Менського р-ну, українка. Проживала у с. Феськівка, селянка. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 01.07.1922 р. за проведення контрреволюційної діяльності засуджена до позбавлення волі на 6 місяців умовно. Реабілітована 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6490).

Москалець Катерина Василівна, 1906 р. н., м. Мена Менського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у м. Мена, колгоспниця. Заарештована 16.03.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 07.07.1938 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини ув'язнена до ВТТ на 5 років. Реабілітована 07.12.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2845).

Москалець Микола Данилович, 1892 р. н., м. Мена Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Мена, одноосібник. Заарештований 29.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив заходів партії, застосована ВМП. Розстріляний 09.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 20.12.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11745).

Москалець Яків Антонович, 1880 р. н., с. Яблунівка Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Яблунівка, селянин. Заарештований 17.02.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 10.05.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Сибіру на 3 роки. Реабілітований 12.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3807).

Москалик Олексій Кузьмич, 1906 р. н., м. Городея Несвізького р-ну Мінської обл., Білорусь, білорус, освіта вища. Проживав у м. Ніжин, лікар. Заарештований 05.11.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 16.12.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Кулойському ВТТ, Архангельська обл. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 19.07.1947 р. справу припинено. Звільнений 12.09.1947 р. Реабілітований 13.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3272).

Москальов Максим Гнатович, 1865 р. н., с. Олексинці Срібнянського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Олексинці, одноосібник. Заарештований 06.07.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації. 20.07.1930 р. справу закрито. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 122).

Москальов Олександр Максимович, 1909 р. н., с. Олексинці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Олексинці, одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 7 років. Відбував покарання у Комі АРСР. Реабілітований 24.07.1991 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Москальський Микола Григорович, 1895 р. н., м. Мена Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Мена, одноосібник. Заарештований 27.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 08.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11703).

Москальський Опанас Григорович, 1892 р. н.,

м. Мена Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Феськівка Менського р-ну, без певних занять. Заарештований 14.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 22.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9526).

Москальський Петро Григорович, 1903 р. н., м. Мена Менського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Мена, без певних занять. Заарештований 11.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив заходів партії, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9372).

Москат Мефодій Євстратович, 1894 р. н., с. Стольне Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Стольне, одноосібник. Заарештований 09.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 04.02.1933 р. справу припинено. Реабілітований 24.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2222).

Московка Іван Северинович, 1884 р. н., с. Озеряни Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Озеряни, одноосібник. Заарештований 08.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 23.02.1930 р. як антирадянський елемент висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10389).

Московка Кузьма Васильович, 1882 р. н., с. Осовець Новобасанського р-ну (нині Бобровицького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Осовець, одноосібник. Заарештований 08.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації,

скерованої на підлив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 29.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1507).

Московка Никифор Опанасович, 1894 р. н., с. Осовець Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Плуг Бобровицького р-ну, колгоспник. Заарештований 31.05.1938 р. За вироком судової колегії Чернігівського облсуду від 10.02.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 17.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14888-п).

Московко Костянтин Якович, 1898 р. н., с. Осовець Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Осовець, одноосібник. Заарештований 27.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 12.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6827).

Московко Петро Опанасович, 1898 р. н., с. Осовець Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, освіта початкова. Проживав у с. Осовець, одноосібник. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 28.01.1932 р. звільнений достроково. Реабілітований 19.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5574).

Московко Спиридон Антропійович, 1884 р. н., с. Осовець Новобасанського р-ну (нині Бобровицького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Осовець, одноосібник. Заарештований 24.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 08.09.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 06.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1822).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Московченко Павло Андрійович, 1907 р. н., с. Клубівка Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Клубівка, кочегар. Заарештований 12.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 16.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5336).

Москотін Павло Іванович, 1899 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, помічник начальника тюрми. Заарештований 22.06.1938 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР. 16.09.1938 р. справу припинено. Реабілітований 24.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2161).

Моспан Семен Антонович, 1855 р. н., м. Батурич Батуричського (нині Бахмацького) р-ну, українець. Проживав у м. Батурич, селянин. Заарештований 13.02.1919 р. За вироком Конотопського ревтрибуналу від 05.03.1919 р. за проведення контрреволюційної діяльності виправданий. Реабілітований 31.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 186).

Моспан [Моспан] Федот Саватійович, 1890 р. н., с. Авдіївка Понорницького (нині Сосницького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, референт. Заарештований 25.04.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УРСР. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 08.05.1938 р. справу припинено. На час другого арешту – начальник відділу збуту Чернігівського тресту маслопрому. Заарештований 05.11.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 04.04.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 23.07.1997 р., 07.10.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2741, ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15348-п).

Мостіпан Данило Степанович, 1885 р. н., с. Вейсбахівка Малодівицького р-ну (нині

с. Білоріччя Прилуцького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Вейсбахівка (нині с. Білоріччя), колгоспник. Заарештований 25.04.1940 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 18.07.1940 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 21.12.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3043-п).

Мостіпан Євсей Олександрович, 1865 р. н., с. Ведильці Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Ведильці, одноосібник. Заарештований 12.04.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.08.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 31.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6376).

Мостіпан Іван Леонтійович, 1889 р. н., м. Ніжин, українець, освіта вища. Проживав у м. Ніжин, завідувач дитячим будинком. Заарештований 22.04.1927 р. За постановою Колегії ОГПУ від 05.03.1928 р. як соціально-небезпечний елемент ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 22.03.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12043).

Мостовий Григорій Васильович, 1884 р. н., с. Поділ Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у х. Григорівщина Срібнянського р-ну (нині с. Григорівщина Варвинського р-ну), одноосібник. Заарештований 19.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.01.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 23.11.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8146).

Мостовий Григорій Хомич, 1907 р. н., с. Поділ Срібнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Поділ, одноосібник. Заарештований 11.11.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 17.02.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6463).

Мостовий Іван Григорович, 1899 р. н., с. Грицівка Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Поділ Срібнянського р-ну, одноосібник. Заарештований 06.07.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації. 20.07.1930 р. справу закрито. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 122).

Мостовий Олексій Григорович, 1888 р. н., с. Поділ Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Грицівка Срібнянського р-ну, одноосібник. Заарештований 06.07.1930 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 8 років. Відбував покарання у бухті Нагаєва, м. Магадан. Заарештований 20.12.1937 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 10.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.02.1992 р., 23.08.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9138).

Мостовий Степан Авакумович, 1878 р. н., с. Жовідь Городнянського (нині Сновського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Чернігів, конох. Заарештований 29.04.1937 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.08.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 27.01.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9049-9057).

Мотіс Сава Антонович, 1897 р. н., с. Ксендзівка Кролевецького р-ну (нині с. Поліське Коропського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Ксендзівка (нині с. Поліське), селянин. Заарештований 30.05.1920 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 14.06.1920 р. за проведення контрреволюційної діяльності засуджений до позбавлення волі на 2

роки. Реабілітований 30.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1040).

Мотлич Микола Іванович, 1919 р. н., с. Кербутівка Батуриного (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 89 зсп 73 сд, червоноармієць. Заарештований 06.11.1940 р. За вироком ВТ гарнізону м.Калінін від 11.01.1941 р. за ст.ст. 19-58-8, 58-10 ч. 1 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Загинув 16.08.1943 р. Реабілітований 16.06.1971 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16207-п).

Мотлич Сава Пантелеймонович, 1911 р. н., с. Кербутівка Батуриного (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Кербутівка, одноосібник. Заарештований 04.09.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 17.12.1933 р. справу припинено. Реабілітований 28.05.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6717).

Мотлох Іван Савович, 1891 р. н., с. Верховісся Корюківського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Самсонівка Корюківського р-ну, без певних занять. Заарештований 11.09.1937 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрих колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10383).

Мотлох Трохим Борисович, 1897 р. н., с. Верховісся Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Самсонівка Корюківського р-ну, колгоспник. Заарештований 24.06.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 06.07.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР виправданій. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 685-п).

Мотовиловець Іван Михайлович, 1886 р. н., с. Гарбузин Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Гарбузин, одноосібник.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Заарештований 11.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10401).

Мотора Василь Данилович, 1927 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем служби, червоноармієць пожежної команди військового складу НКО № 447. Заарештований 02.01.1946 р. За вироком ВТ МВО від 25.02.1946 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 28.05.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17564-п).

Мотора [Мотор] Степан Якович, 1885 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Баранівка Семенівського р-ну, лісник. Заарештований 15.03.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 22.03.1938 р. справу припинено. На час другого арешту – мешанець м. Семенівка. Заарештований 01.11.1943 р. За вироком Чернігівського облсуду від 17.06.1946 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 19.02.1997 р., 30.10.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17209-п, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1291).

Моторний Єгор Васильович, 1895 р. н., с. Ченчики Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ченчики, колгоспник. Заарештований 05.05.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 14.06.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 28.02.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 161-п).

Мотрич Лаврентій Іванович, 1884 р. н., с. Бурківка Комарівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Бурківка, без певних занять. Заарештований 08.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10

років. Реабілітований 29.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1583).

Мотузко Юрій Йосипович, 1897 р. н., с. Лисогори Дмитрівського (нині Ічнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Лисогори. Заарештований 01.11.1943 р. За постановою від 16.12.1943 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР направлений до спецтабору № 258 м. Харків для подальшої фільтрації. Реабілітований 28.10.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 696).

Мотухно Григорій Петрович, 1915 р. н., с. Леяки Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Без постійного місця проживання, без певних занять. Заарештований 24.05.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Прилуки від 27.03.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у віддалених місцях на 5 років. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 13.07.1939 р. вирок скасовано. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 275-п).

Мотухно Тихін Захарович, 1898 р. н., с. Леяки Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Леяки, колгоспник. Заарештований 16.05.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 07.04.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 16.09.1992 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 15789-п).

Мотяз Федір Архипович, 1903 р. н., с. Рогізки Сновського р-ну, українець, освіта початкова, в'язень Дмитровського табору НКВД, Московська обл. За постановою «трійки» при УНКВД по Московській обл. від 30.12.1937 р. за проведення контрреволюційної пропаганди серед в'язнів ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11567).

Мотяз Данило Кіндратович, 1905 р. н., с. Гальчин Олишівського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Гальчин,

одноосібник. Заарештований 16.11.1932 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 20.01.1933 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8664).

Мохір Марія Павлівна, 1922 р. н., м. Ніжин, українка, освіта середня. Проживала у м. Ніжин, секретар комсомольської організації. Заарештована 21.11.1943 р. За вироком ВТ Південно-Західної залізниці від 15.01.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 7 років. Реабілітована 31.07.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15228-п).

Мохір Петро Іванович, 1909 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 84 пз 55 А, червоноармієць. Заарештований 12.06.1942 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР. 20.08.1942 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4916).

Мохнатко Дмитро Юхимович, 1882 р. н., с. Веркіївка (нині с. Вергіївка) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Веркіївка (нині с. Вергіївка), одноосібник. Заарештований 25.01.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.03.1930 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2805).

Мохнатко Степан Антонович, 1875 р. н., с. Веркіївка (нині с. Вергіївка) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Веркіївка (нині с. Вергіївка), одноосібник. Заарештований 06.04.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 10.05.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4711).

Мохнач Митрофан Дмитрович, 1875 р. н., с. Мутичів Ріпкинського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Мутичів, одноосібник. Заарештований 22.02.1930 р. За постановою

особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.03.1930 р. за ст.ст. 7-54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 29.05.1987 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5278).

Мохнач Пилип Потапович, 1891 р. н., с. Мутичів Ріпкинського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Мутичів, одноосібник. Заарештований 22.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 29.05.1987 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5278).

Мохно Іван Микитович, 1877 р. н., м. Батурич Батурицького (нині Бахмацького) р-ну, українець. Проживав у м. Батурич, одноосібник. Заарештований 02.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 30.05.1930 р. справу припинено. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2563).

Моховик Макар Євтихійович, 1889 р. н., с. В'юнище (приєднано до смт Сосниця) Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Сосниця Сосницького р-ну, колгоспник. Заарештований 16.07.1949 р. За вироком ВТ КВО від 18.02.1950 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 25 років. За постановою пленуму ВС СРСР від 17.01.1958 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 5 років. Відбував покарання у Мордовській АРСР. Звільнений 06.02.1958 р. Реабілітований 30.04.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17406-п).

Моховик Марія Іванівна, 1914 р. н., с. Ганнівка Сосницького р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. В'юнище (приєднано до смт Сосниця), колгоспниця. 06.06.1944 р. взята на підписку про невийзд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 27.10.1945 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 14.02.1995 р. (Держархів

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12277).

Моходько Дмитро Павлович, 1884 р. н., с. Олексинці Срібнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Олексинці, колгоспник. Заарештований 03.09.1940 р. За вироком Чернігівського облсуду від 14.10.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 6 років умовно. Реабілітований 29.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3050-п).

Мохонь Іван Федорович, 1912 р. н., с. Печі Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Печі, одноосібник. Заарештований 23.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР направлений в реформаторій на примусові роботи до повного виправлення. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 19.16.1932 р. ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 13.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5861).

Мохонь Федір Мойсейович, 1878 р. н., с. Печі Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Печі, одноосібник. Заарештований 22.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 11.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 29.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6340).

Моцар Андрій Васильович, 1902 р. н., с. Старі Боровичі Сновського р-ну, українець. Проживав у с. Старі Боровичі, одноосібник. Заарештований 14.01.1944 р. за ст. 58-14 КК РРФСР. За вироком ВТ військ НКВД по Гомельській обл. від 21.02.1944 р. справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17262-п).

Моцар Роман Андрійович, 1878 р. н., с. Старі Боровичі Сновського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Старі Боровичі, одноосібник. Заарештований 10.05.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ

УСРР від 29.10.1932 р. за ст.ст. 54-4, 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9883).

Моцар Трохим Андріанович, 1895 р. н., с. Старі Боровичі Сновського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Старі Боровичі, бухгалтер. Заарештований 03.02.1950 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 25.04.1950 р. за ст.ст. 54-3, 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 25 років. Звільнений 28.08.1954 р. у зв'язку з хворобою. За постановою Президії ВС УРСР від 16.03.1955 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 25.03.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17327-п).

Моцарь Лазар Іванович, 1885 р. н., с. Нові Боровичі Сновського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нові Боровичі, чорноробочий. Заарештований 16.03.1932 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 КК УСРР. 14.04.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5127).

Моцарь Максим Лаврентійович, 1887 р. н., с. Нові Боровичі Сновського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нові Боровичі, рахівник. Заарештований 16.03.1932 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 КК УСРР. 15.04.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5127).

Моцевик Самійло Тимофійович, 1909 р. н., с. Деяківка Дмитрівського р-ну Чернігівської обл. (нині Конотопського р-ну Сумської обл.), українець, освіта вища. Проживав за місцем дислокації штабної батареї 44 ап 44 сд, червоноармієць. Заарештований 31.08.1936 р. За вироком ВТ 89 ск від 01.10.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 06.09.1991 р. (ГДА СБ

України, м. Чернігів. – Спр. 15188-п).

Моценко Кирило Йосипович, 1886 р. н., с. Канівщина Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Канівщина, голова колгоспу. Заарештований 16.12.1937 р. За вироком Чернігівського облсуду від 14.01.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 151-п).

Моценко Олексій Павлович, 1908 р. н., с. Високе Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Високе, без певних занять. Заарештований 15.02.1940 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 05.06.1940 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 30.12.1963 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7667).

Моцкіс Михайло Іванович, 1898 р. н., м. Ніжин, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, старший помічник начальника 2-го району Ніжинської міської міліції. Заарештований 11.06.1919 р. як соціально-небезпечний елемент. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 12.08.1919 р. справу припинено. Звільнений з-під варту 04.07.1919 р. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 286).

Моцний Михайло Євгенович, 1904 р. н., смт Солоне Солонянського р-ну Дніпропетровської обл., українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Чернігів, помічник секретаря обкому КП(б)У. Заарештований 28.08.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 27.10.1937 р. за ст.ст. 54-7, 54-8, 54-11 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 28.10.1937 р. у м. Київ. Реабілітований 16.07.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4157-п).

Мочарський Іван Денисович, 1885 р. н., с. Підвисоке Тетіївського р-ну Київської обл. (нині Оратовського р-ну Вінницької обл.), українець, освіта середня. Проживав у м. Конотоп Сумської обл., священник. Заарештований 22.12.1929 р. За постановою судової «трійки» при Колегії

ГПУ УСРР від 25.09.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 27.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8358).

Мочек Роман Васильович, 1887 р. н., с. Нові Боровичі Сновського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Нові Боровичі, вчитель. Заарештований 11.02.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.08.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної диверсійно-терористичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 23.08.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9049-9057).

Мочек Федір Васильович, 1894 р. н., с. Нові Боровичі Сновського р-ну, українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Ойрот-Тура Західно-Сибірського краю (нині м. Горно-Алтайськ, Республіка Алтай, РФ), старший прораб. Заарештований 17.01.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.08.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності застосована ВМП. Розстріляний 27.08.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11197).

Мочеренко Омелян Стефанович, 1878 р. н., м. Прилуки, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, муляр. Заарештований 09.06.1919 р. за проведення антирадянської агітації. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 462).

Мошенець Андрій Васильович, 1888 р. н., м. Ічня Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ічня, заготівельник. Заарештований 01.04.1940 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 20.05.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 6 років. Реабілітований 27.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14984-п).

Мошенець Олександр Іванович, 1913 р. н., с. Обичів Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Обичів, десятник-ремонтник. Заарештований 24.02.1944 р. За постановою військової прокуратури військ НКВД по Чернігівській обл. від 06.05.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР направлений до спецтабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 18.12.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 7811-п).

Мошик Михайло Трохимович, 1912 р. н., с. Олексинці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Олексинці, одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 11.12.1991 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Мошинець Григорій Гнатович, 1890 р. н., с. Обичів Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Івківці Прилуцького р-ну, робітник радгоспу. Заарештований 15.03.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 08.02.1939 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 23.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14726-п).

Мошкало Петро Свиридович, 1911 р. н., с. Густиня Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Густиня, колгоспник. Заарештований 27.12.1932 р. згідно з п. 4 постанови РНК УСРР від 11.11.1932 р. 15.01.1933 р. звільнений на підписку про невіїзд. 20.01.1933 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9460-п).

Мошко Анастасія Іванівна, 1907 р. н., м. Ніжин, українка, освіта початкова. Проживала у м. Ніжин, домогосподарка. Заарештована 27.10.1937 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини. 13.11.1937 р. звільнена на підписку про невіїзд. 21.03.1938 р. справу припинено. Реабілітована 27.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області,

ф. Р-8840, оп.3, спр. 1057).

Мошко Антон Герасимович, 1899 р. н., с. Кукшин Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, механік. Заарештований 14.09.1937 р. За постановою «двійки» від 04.11.1937 р. за ст.ст. 54-6, 54-9 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 14.11.1937 р. Реабілітований 19.08.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3536).

Мошко Григорій Пилипович, 1895 р. н., м. Борзна Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Доч Борзнянського р-ну, одноосібник. Заарештований 27.02.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 31.05.1934 р. за ст. 54-11 КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 29.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8951).

Мошко Хіонія Семенівна, 1892 р. н., с. Велика Доч Борзнянського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Велика Доч, домогосподарка. Заарештована 27.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.11.1937 р. за участь у діяльності антирадянської сектантської групи позбавлена волі на 8 років. Реабілітована 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10404).

Мошовець Василь Якович, 1896 р. н., с. Погорільці Холминського (нині Семенівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Погорільці, колгоспник. Заарештований 24.10.1937 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 31.12.1937 р. справу припинено. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1545).

Мудрак Віра Іванівна, 1911 р. н., с. Рудівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Рудівка, колгоспниця. 02.11.1944 р. взята на підписку про невіїзд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 27.10.1945 р. як член сім'ї зрадника

Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 27.02.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12309).

Мудрак Микола Ілліч, 1909 р. н., с. Рудівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Носівка Носівського р-ну, вчитель. Заарештований 11.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 13.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 07.06.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3445).

Мудрицький Михайло Федорович, 1882 р. н., с. Чепелів Сновського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Чепелів, одноосібник. Заарештований 03.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7415).

Мудрицький Ничипір Павлович, 1897 р. н., с. Чепелів Сновського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Щорс Щорського р-ну (нині м. Сновськ Сновського р-ну), електромонтер. Заарештований 13.10.1943 р. За вироком ВТ Білоруської залізниці від 25.07.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6842-п).

Мужайло Василь Дермидонтович, 1890 р. н., с. Дроздовиця Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Дроздовиця, одноосібник. Заарештований 23.12.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст.ст. 54-11, 54-12 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. На час другого арешту – робітник лісництва. Заарештований 17.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від

01.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підриг колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 23.08.1989 р., 20.08.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9786, 11798).

Мужайло Максим Титович, 1893 р. н., с. Дроздовиця Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дроздовиця, одноосібник. Заарештований 23.12.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст.ст. 54-11, 54-12 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9785).

Мужайло Павло Титович, 1890 р. н., с. Дроздовиця Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дроздовиця, одноосібник. Заарештований 23.12.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст.ст. 54-11, 54-12 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. На час другого арешту – робітник лісництва. Заарештований 17.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Буреїнському ВТТ. Реабілітований 17.10.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7828, 7829).

Мужук Мусій Петрович, 1910 р. н., с. Мусіївка Вчорайшенського (нині Ружинського) р-ну Житомирської обл., українець, освіта середня спеціальна. Проживав у с. Шаповалівка Борзнянського р-ну, голова колгоспу. Заарештований 20.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної організації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання в Амурському ВТТ, ст. Известкова. Реабілітований 30.04.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3322).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Музика Аврам Антонович, 1895 р. н., с. Золотинка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Золотинка, одноосібник. Заарештований 24.01.1929 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 19.02.1929 р. за ст.ст. 21 «ж», 34 ч. 2 КК УСРР висланий до Старобільської округи на 5 років. Реабілітований 30.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 81).

Музика Андрій Іванович, 1878 р. н., с. Золотинка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Золотинка, одноосібник. Заарештований 24.01.1929 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 19.02.1929 р. за ст.ст. 21 «ж», 34 ч. 2 КК УСРР висланий до Куп'янської округи на 5 років. Реабілітований 30.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.7, спр. 81).

Музика Андрій Йосипович, 1894 р. н., с. Косачівка Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Косачівка, робітник лісництва. Заарештований 27.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 09.05.1933 р. справу припинено. Заарештований 16.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 25.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 17.05.1938 р. Реабілітований 24.05.1997 р., 03.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2327, 4188).

Музика Василь Іванович, 1904 р. н., с. Золотинка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Золотинка, одноосібник. Заарештований 24.01.1929 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 19.02.1929 р. за ст.ст. 21 «ж», 34 ч. 2 КК УСРР висланий до Дніпропетровської округи на 3 роки. Реабілітований 30.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 81).

Музика Макар Григорович, 1885 р. н., с. Заїзд Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Прилуки, різноробочий. Заарештований 27.11.1937 р. За постановою

«трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Північному залізничному ВТТ. Реабілітований 16.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1623).

Музика Порфирій Григорович, 1890 р. н., с. Заїзд Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Заїзд, одноосібник. Заарештований 19.07.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 28.02.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 17.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14890-п).

Музиченко Григорій Васильович, 1888 р. н., м. Прилуки, українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, чорноробочий. Заарештований 28.01.1930 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УСРР. 05.05.1930 р. звільнений на підписку про невиїзд. 22.07.1930 р. справу закрито. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5821).

Мулач Петро Симонович, 1870 р. н., м. Городня Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Виблі Куликівського р-ну, одноосібник. Заарештований 30.07.1941 р. За вироком ВТ прикордонної та внутрішньої охорони по Київській обл. від 04.08.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. За ухвалою ВК ВС СРСР від 25.08.1941 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 10.04.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1197-п).

Мулач Петро Якович, 1912 р. н., с. Виблі Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Виблі, бригадир по ремонту доріг колгоспу. Заарештований 05.10.1943 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР. 10.03.1944 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6086).

Муравський Павло Дмитрович, 1887 р. н., с. Сивцево Єльнінського р-ну Західної обл.

(нині Глінковського р-ну Брянської обл.), РФ, росіянин, освіта початкова. Проживав у м. Щорс Щорського р-ну (нині м. Сновськ Сновського р-ну), машиніст. Заарештований 05.08.1937 р. За постановою «двійки» від 20.12.1937 р. за ст.ст. 54-7, 54-10 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 28.12.1937 р. Реабілітований 03.09.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5793).

Мурай Василь Гнатович, 1901 р. н., с. Монастирище Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 2 дн військ НКВД 53 зп, ст. лейтенант. Заарештований 24.07.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 22.10.1938 р. за ст.ст. 54-1 «б», 54-8, 54-9, 54-11 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 22.10.1938 р. у м. Харків. Реабілітований 03.11.1956 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6710-п).

Мурай Марія Андріївна, 1905 р. н., с. Вільшане Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживала у с. Вільшане, колгоспниця. Заарештована 28.07.1950 р. За вироком ВТ військ МВД по Чернігівській обл. від 19.09.1950 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 25 років. Реабілітована 25.03.1955 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 7931-п).

Мурай Олексій Прокопович, 1910 р. н., с. Волинка Менського (нині Сосницького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Волинка, одноосібник. Заарештований 15.05.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 09.09.1932 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1983).

Мурай Яків Данилович, 1886 р. н., с. Волинка Менського (нині Сосницького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Волинка, одноосібник. Заарештований 06.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.02.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 23.11.1988 р. (Держархів

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8150).

Мураха Михайло Михайлович, 1917 р. н., с. Тихоновичі Корюківського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 1 р 289 осалб, червоноармієць. Заарештований за ст.ст. 58-1 «б», 58-11 КК РРФСР. За ухвалою ВТ 23 УР від 19.05.1943 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3935).

Мурач Кузьма Васильович, 1895 р. н., смт Ріпки Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Ріпки, робітник цегельного заводу. Заарештований 21.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 10.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 19.03.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9685).

Мурашко Андрій Іванович, 1898 р. н., с. Рудка Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рудка, одноосібник. Заарештований 07.03.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.05.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований 15.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТГ на 8 років. Відбував покарання у Волзькому ВТГ. Реабілітований 20.07.1989 р., 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5973, 9220).

Мурашко Василь Петрович, 1877 р. н., с. Вересоч Ніжинського (нині Куликівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Вересоч, одноосібник. Заарештований 31.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 03.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7160).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Мурашко Василь Семенович, 1896 р. н., с. Баничі Глухівського повіту Чернігівської губ. (нині Глухівського р-ну Сумської обл.), українець, освіта початкова. Проживав у с. Баничі, завідувач майстерні з виготовлення кінних возів. Заарештований 22.04.1921 р. за саботаж. 22.04.1921 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 29.12.1921 р. справу припинено за амністією. Реабілітований 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 2618).

Мурашко Ганна Яківна, 1900 р. н., с. Нові Яриловичі Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Нові Яриловичі, колгоспниця. 30.12.1944 р. взята на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 24.09.1946 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 31.01.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12262).

Мурашко Григорій Іванович, 1889 р. н., с. Рудка Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рудка, теся. Заарештований 30.10.1931 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 13.12.1931 р. звільнений на підписку про невиїзд. 05.02.1932 р. справу припинено. Заарештований 29.12.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ДПУ УСРР від 15.05.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 25.11.1996 р., 19.06.1967 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 851, 8733-8747).

Мурашко Григорій Степанович, 1916 р. н., с. Нові Яриловичі Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 242 гв. сп 82 гв. стрілецької Запорізької дивізії, червоноармієць. Заарештований 19.01.1946 р. За вироком ВТ 82 гв. стрілецької Запорізької дивізії від 27.05.1946 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 24.01.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14461-п).

Мурашко Данило Африканович, 1878 р. н., с. Вересоч Ніжинського (нині Куликівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вересоч, одноосібник. Заарештований 05.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 10.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5381).

Мурашко Іван Ілліч, 1876 р. н., с. Березівка (приєднано до с. Рудка) Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, теся. Заарештований 04.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підриг колгоспного будівництва, застосована ВМП. Розстріляний 22.10.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11528).

Мурашко Корній Трохимович, 1893 р. н., с. Вересоч Ніжинського (нині Куликівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Вересоч, робітник залізниці. Заарештований 21.02.1947 р. За вироком Чернігівського облсуду від 03.10.1947 р. за ст. ст. 54-3, 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 25.05.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16434-п).

Мурашко Максим Опанасович, 1905 р. н., с. Вересоч Ніжинського (нині Куликівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вересоч, одноосібник. Заарештований 03.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7027).

Мурашко Микита Давидович, 1901 р. н., с. Дрімайлівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дрімайлівка, одноосібник. Заарештований 17.02.1930 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 22.02.1930 р. звільнений на підписку

про невізд. 05.04.1930 р. справу припинено. Реабілітований 22.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6741).

Мурашко Микола Євдокимович, 1904 р. н., с. Сельцо Міорського р-ну Вітебської обл., Білорусь, білорус, освіта початкова. Проживав у м. Бахмач Бахмацького р-ну, електромонтер. Заарештований 19.12.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 22.02.1938 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9967).

Мурашко Павло Устинович, 1877 р. н., с. Бирине Новгород-Сіверського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Бирине, колгоспник. Заарештований 16.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 16.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.11.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2446-2451).

Мурашко Степан Іванович, 1888 р. н., с. Березівка (приєднано до с. Рудка) Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Березівка (приєднано до с. Рудка), одноосібник. Заарештований 28.10.1931 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 05.02.1932 р. справу припинено. Звільнений з-під варті 16.01.1932 р. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований 18.12.1932 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.05.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 25.11.1996 р., 19.06.1967 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 851, 8733-8747).

Мурашко Федір Дмитрович, 1918 р. н., с. Нові Яриловичі Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта вища, в'язень тюрми № 2 м. Борисоглебськ. Нову справу розпочато 20.11.1941 р. За вироком ВТ Воронезької обл. від

19.05.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до ВМП. За ухвалою ВК ВС СРСР від 11.06.1942 р. ВМП замінена на позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 04.08.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15774-п).

Мурашко Юхим Кіндратович, 1898 р. н., с. Вересоч Ніжинського (нині Куликівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вересоч, одноосібник. Заарештований 24.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 02.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 11.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8248).

Мурашко Юхим Кузьмич, 1867 р. н., с. Вересоч Ніжинського (нині Куликівського) р-ну, українець, освіта домашня. Проживав у с. Вересоч, одноосібник. Заарештований 25.01.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 03.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 5 років. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9940).

Мурашко Явтух Трохимович, 1906 р. н., с. Вересоч Ніжинського (нині Куликівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Вересоч, вантажник. Заарештований 03.03.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 31.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 14.01.1934 р. звільнений достроково. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7630).

Мурашко Яків Петрович, 1894 р. н., с. Вересоч Ніжинського (нині Куликівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Вересоч, чорноробочий. Заарештований 31.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.02.1933 р. за ст.ст. 54-10, 58-2 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Відбував покарання у Свірському ВТТ. Звільнений достроково 14.06.1933 р. Реабілітований

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

02.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6510).

Муренок Андрій Іванович, 1898 р. н., с. Кукарі Любецького (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кукарі, колгоспник. Заарештований 08.04.1935 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 21.06.1935 р. звільнений на підписку про невиїзд. 27.07.1937 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6180).

Мурза Андрій Юрійович, 1898 р. н., смт Куликівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Куликівка, одноосібник. Заарештований 22.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 08.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 05.11.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8125).

Мурза Василь Зосимович, 1891 р. н., смт Куликівка Куликівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Чернігів, грабар. Заарештований 28.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Хабаровському краї, ст. Ізвесткова. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11186).

Мурза Зосим Іванович, 1867 р. н., смт Куликівка Куликівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Куликівка, одноосібник. Заарештований 16.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.03.1930 р. за ст.ст. 7-54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 28.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5316).

Мурза Стефан Юрійович, 1896 р. н., смт Куликівка Куликівського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у смт Куликівка, робітник. Заарештований 23.10.1937 р. За

постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 10.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8913).

Муригін Петро Іванович, 1896 р. н., м. Рославль Смоленської обл., РФ, росіянин, освіта середня. Проживав у м. Кролевець Кролевецького р-ну Сумської обл., інструктор 8 ротного відділу Чернігівського полкового округу міліційно-територіальних військ. Заарештований 04.12.1920 р. як соціально-небезпечний елемент. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 19.12.1920 р. справу припинено. Реабілітований 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1731).

Мурий Дмитро Павлович, 1909 р. н., с. Ільмівка Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Олешня Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну, чорноробочий. Заарештований 08.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9400).

Муринець Марія Порфирівна, 1914 р. н., с. Камінь Грем'яцького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Камінь, колгоспниця. За постановою особливої наради при МВД СРСР від 01.04.1946 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана на 3 роки. Згідно указу Президії ВР СРСР від 07.07.1945 р. застосована амністія. Реабілітована 24.06.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12090).

Муровейник Захар Ілліч, 1904 р. н., с. Ленівка Березнянського р-ну (нині с. Сахнівка Менського р-ну), українець, малописьменний. Проживав за місцем дислокації 844 сп 267 сд, червоноармієць. Заарештований 14.11.1941 р. за ст.ст. 19-58-1 «а» КК РРФСР. 14.12.1941 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р.

(Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2819).

Мусевич Карл Андрійович, 1895 р. н., с. Воробіївка Ляховецького (нині Білогірського) р-ну Хмельницької обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, робітник залізниці. Заарештований 21.08.1937 р. За постановою «двійки» від 20.11.1937 р. за ст.ст. 54-6, 54-10 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 26.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.02.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7745).

Мусієнко Антон Трохимович, 1897 р. н., с. Смош Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Смош, одноосібник. Заарештований 15.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.05.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 07.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8161).

Мусієнко Афанасій Петрович, 1884 р. н., с. Іржавець Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Іржавець, одноосібник. Заарештований 23.04.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 10.06.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7410).

Мусієнко Гаврило Лазарович, 1900 р. н., с. Васюків Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Васюків, одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 28.02.1992 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Мусієнко Данило Тимофійович, 1903 р. н., с. Смош Іваницького (нині Прилуцького) р-ну,

українець, освіта початкова. Проживав у с. Смош, одноосібник. Заарештований 15.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.05.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11, 54-13 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 07.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8161).

Мусієнко Михайло Лазарович, 1910 р. н., с. Гришіївка Срібнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Гришіївка, одноосібник. Заарештований 18.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 02.01.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 18.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5929).

Мусієнко Олександра Миколаївна, 1901 р. н., смт Линовиця Прилуцького р-ну, українка, освіта середня. Проживала у смт Линовиця, домогосподарка. Заарештована 02.11.1943 р. За вироком ВТ КВО від 10.03.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджена до ВМП. За ухвалою ВК ВС СРСР від 06.05.1944 р. вирок скасовано, справу направлено на новий розгляд. За вироком ВТ КВО від 24.09.1944 р. за ст. 54-10 ч. 1 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджена до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітована 26.04.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16921-п).

Мусієнко Павло Васильович, 1899 р. н., с. Смош Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Смош, одноосібник. Заарештований 15.02.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.05.1930 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8161).

Мусіяка Василь Антонович, 1887 р. н., м. Кролевець Кролевецького р-ну Сумської обл., українець, освіта середня. Проживав у м. Кролевець, секретар міської управи. Заарештований 02.12.1919 р. як соціально-небезпечний елемент. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 19.03.1920 р.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

справу припинено. Звільнений з-під варті 17.12.1919 р. Реабілітований 30.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1034).

Муха Григорій Лаврентійович, 1882 р. н., с. Охрімівичі Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Охрімівичі, одноосібник. Заарештований 19.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР позбавлений волі на 3 роки. Реабілітований 13.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4624).

Муха Григорій Ничипорович, 1891 р. н., с. Фастівці Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Фастівці, одноосібник. Заарештований 12.05.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 15.07.1932 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5137, 431).

Муха Михайло Павлович, 1878 р. н., м. Білосток Підляського воєводства, Польща, поляк, освіта початкова. Проживав у м. Щорс Щорського р-ну (м. Сновськ Сновського р-ну), завідувач лазні. Заарештований 25.09.1937 р. За постановою «двійки» від 08.12.1937 р. за проведення шпигунської діяльності застосована ВМП. Розстріляний 14.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8716).

Муха Олександр Дмитрович, 1914 р. н., с. Охрімівичі Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 83 сп 34 сд, червоноармієць. Заарештований 04.02.1941 р. За вироком ВТ 15 А від 31.03.1941 р. за ст.ст. 19-58-8, 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. За ухвалою ВК ВС СРСР від 09.05.1941 р. за ст. 58-10 ч. 1 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 30.05.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16946-п).

Муха Яків Ничипорович, 1883 р. н.,

с. Фастівці Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Фастівці, одноосібник. Заарештований 30.05.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 05.06.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5163).

Муха Яків Павлович, 1900 р. н., с. Охрімівичі Корюківського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Нововолинськ Волинської обл., військовий лікар 3-го рангу. Заарештований 18.09.1937 р. за ст.ст. 54-7, 54-10 ч.1 КК УРСР. 28.06.1939 р. справу припинено. Реабілітований 27.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9947-п).

Мухін Андрій Дмитрович, 1922 р. н., с. Нова Басань Бобровицького р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем навчання, курсант Ленінградського військово-медичного училища. Заарештований 09.09.1942 р. За вироком ВТ гарнізону м. Омськ від 23.11.1942 р. за ст. 58-10 ч.2 КК РРФСР виправданий. За ухвалою ВТ Сибірського ВО від 15.12.1942 р. справу направлено на дослідження. За вироком ВТ гарнізону м. Омськ від 31.12.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР виправданий, звільнений з-під варті. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5957-п).

Мухін Василь Андріянович, 1914 р. н., с. Спаське Сосницького р-ну. Проживав за місцем дислокації окремого батальйону зв'язку окремої мотодивізії, червоноармієць. Заарештований 17.11.1937 р. за ст. 58-10 ч. 1 КК РРФСР. 13.01.1938 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5697).

Мухін Генадій Іванович, 1903 р. н., смт Короп Копорського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у смт Короп, вчитель. Заарештований 19.09.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 21.03.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 22.09.1995 р. (ГДА СБ України,

м. Чернігів. – Спр. 17196-п).

Мухо Стефан Антонович, 1910 р. н., м. Сновськ Сновського р-ну, поляк, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 57 ае 23 авібр, військтехнік 1-го рангу. Заарештований 15.08.1938 р. за ст.ст. 58-1 «г», 58-10 ч. 1 КК РРФСР. 20.03.1939 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5694).

Муцький Євдоким Мойсейович, 1877 р. н., с. Виблі Куликівського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Виблі, колгоспник. Заарештований 12.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської есерівської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 07.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4191-4192).

Муцький Іван Дормедонтович, 1886 р. н., с. Виблі Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Виблі, селянин. Заарештований 29.04.1921 р. за службу в денікінській армії. 15.05.1921 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 26.05.1921 р. справу припинено за амністією. Заарештований 18.08.1921 р. 08.10.1921 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 24.10.1921 р. справу припинено за амністією. Реабілітований 31.05.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 4406).

Мушинський Вікентій, смт Михайло-Коцюбинське Чернігівського р-ну. Проживав у смт Михайло-Коцюбинське. Заарештований 07.02.1919 р. за службу в гетьманських військах. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 490).

Мушинський Вікентій Іванович, 1896 р. н. Острівського повіту Ломжинської губ. (нині

Мазовецького воєводства), Польща, неписьменний. Проживав у м. Чернігів. Заарештований 27.03.1919 р. за службу у Петлюри. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 29.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 504).

Мушинський Іван Юхимович, 1913 р. н., с. Сергіївка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 694 бао, сержант. Заарештований 26.10.1943 р. За постановою від 10.12.1943 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР направлений до штрафної роти. Реабілітований 20.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4261).

Мушинський Олексій Петрович, 1909 р. н., м. Чернігів, росіянин, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, учень. Заарештований 24.01.1929 р. За постановою Колегії ОГПУ від 08.07.1929 р. за ст.ст. 54-4, 54-8, 54-12 КК УСРР висланий на Урал на 3 роки. Реабілітований 19.10.1990 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4665).

Мушницький Олександр Федорович, 1897 р. н., с. Пашкинки Ошмянського р-ну Віленської губ., Польща (нині Гродненської обл., Білорусь), поляк, освіта початкова. Проживав у с. Більмачівка Ічнянського р-ну, колгоспник. Заарештований 03.01.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за підозрою у шпигунстві ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання в Усольському ВТТ. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10530).

Муштак Михайло Кирикович, 1899 р. н., с. Берилівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Берилівка, колгоспник. Заарештований 29.04.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.08.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної диверсійно-терористичної повстанської організації позбавлений волі на 10 років. Реабілітований 27.01.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

оп.3, спр. 9049-9057).

Мягкий Дмитро Іванович, 1895 р. н., с. Осовець Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Осовець, одноосібник. Заарештований 06.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 14.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9913-а).

Мягкий Пилип Андрійович, 1907 р. н., с. Гута-Студенецька Сновського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 364 сд, червоноармієць. Заарештований 06.11.1941 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 27.05.1942 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 5 років. Дію постанови призупинено, направлений у діючу армію. Реабілітований 15.10.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11844).

Мягков Іван Семенович, 1906 р. н., с. Олександрівка Чернського р-ну Тульської обл., РФ, росіянин, малописьменний. Проживав за місцем дислокації 43 зсп 5 зсбр, червоноармієць. Заарештований 04.10.1941 р. За вироком ВТ 5 зсбр від 19.11.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 12.10.1967 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10637-п).

Мякишев Петро Пилипович, 1911 р. н., смт Срібне Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова, чорноробочий. Перебував у Юзьському таборі НКВД, Івановська обл., РФ. Нову справу розпочато 22.08.1940 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 18.09.1940 р. за задачу у полон ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 24.04.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3383).

Мякотенко Кузьма Афанасійович, м. Кірове Одеської обл. (нині м. Кропивницький), українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, директор

лісгоспу. Заарештований 25.07.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-7, 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 14.09.1939 р. справу припинено. Реабілітований 14.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3156).

Мякотін Микола Христофорович, 1894 р. н., м. Ростов-на-Дону Ростовської обл., РФ, росіянин, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, завідувач планового сектору. Заарештований 04.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9202).

Мясникова Валентина Дмитрівна, 1899 р. н., станція Раздольна Кореновського р-ну Кубанської обл. (нині Краснодарського краю), РФ, росіянка, освіта середня. Проживала у м. Чернігів, старший бухгалтер. Заарештована 13.09.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 11.12.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджена до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітована 27.10.1964 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10226-п).

М'ясоїд Іван Васильович, 1902 р. н., с. Криски Понорницького (нині Коропського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Криски, без певних занять. Заарештований 20.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання передбачена ВМП. Реабілітований 27.10.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4558).

Мятенко Максим Григорович, 1891 р. н., с. Іванівка Корюківського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Канськ Канського р-ну Красноярського краю, РФ, різноробочий на будівництві. Заарештований 10.06.1945 р. За вироком візної сесії Красноярського крайового суду у м. Канськ від 09.08.1945 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 7 років.

Реабілітований 27.02.1969 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10724-п).

Н

Набережний Арсеній Іванович, 1888 р. н., с. Виповзів Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Виповзів, одноосібник. Заарештований 20.03.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 24.05.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 09.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.08.1937 р. за проведення контрреволюційної агітації застосована ВМП. Розстріляний 31.08.1937 р. Реабілітований 02.06.1989 р., 20.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6346, 11111).

Набережний Василь Павлович, 1921 р. н., с. Виповзів Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 1 ае 582 ап 249 ад, ст. сержант, радіомеханік. Заарештований 18.10.1944 р. За вироком ВТ 9 ПА від 31.10.1944 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 09.12.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15611-п).

Набережний Іван Миколайович, 1882 р. н., с. Виповзів Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Виповзів, колгоспник. Заарештований 17.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 02.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11655).

Набигуз Тихон Луквич, 1894 р. н., с. Лісові Хутори Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лісові Хутори, голова колгоспу. Заарештований 23.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській

обл. від 09.11.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 24.12.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4586).

Набитович Михайло Йосипович, 1894 р. н., м. Долина Долинського р-ну Івано-Франківської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Носівка Носівського р-ну, приймальник сировини. Заарештований 08.10.1937 р. За постановою «двійки» від 08.12.1937 р. за ст.ст. 54-4, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 19.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9304).

Набільський Василь Степанович, 1887 р. н., с. Набільське Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Остер Остерського (нині Козелецького) р-ну, рахівник. Заарештований 16.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 28.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 10.01.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3943).

Набільський Гаврило Іванович, 1884 р. н., с. Набільське Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Остер Остерського (нині Козелецького) р-ну, вантажник. Заарештований 10.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 17.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9350).

Набільський Кирило Парфенович, 1913 р. н., с. Набільське Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Остер Остерського (нині Козелецького) р-ну, без певних занять. Заарештований 29.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10597).

Набільський Петро Іванович, 1886 р. н., с. Набільське Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Набільське, одноосібник. Заарештований 18.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Відбував покарання у Байкало-Амурському ВТТ. Реабілітований 30.12.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1467).

Набільський Петро Петрович, 1910 р. н., с. Набільське Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав за місцем дислокації 840 сапб, червоноармієць. Заарештований 10.04.1942 р. За вироком ВТ військ НКВД по охороні тилу 5 А від 02.05.1942 р. за ст.ст. 58-2, 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 28.05.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17438-п).

Набільський Сергій Іванович, 1880 р. н., с. Набільське Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Набільське, одноосібник. Заарештований 27.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 27.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 09.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8595).

Набок Віктор Іванович, 1898 р. н., м. Мена Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Мена, без певних занять. Заарештований 26.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 08.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 12.12.1961 р. (Держархів Чернігів-

ської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4819).

Набок Григорій Герасимович, 1899 р. н., с. Щаснівка Бобровицького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Ніжин, робітник лісгоспу. Заарештований 24.02.1945 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1945 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 06.12.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15597-п).

Набок Григорій Денисович, 1894 р. н., с. Щаснівка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Щаснівка, одноосібник. Заарештований 09.09.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 03.11.1929 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 04.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3833).

Набок Данило Михайлович, 1882 р. н., с. Ядути Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ядути, без певних занять. Заарештований 08.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації передбачена ВМП. Реабілітований 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10871).

Набок Дмитро Андрійович, 1874 р. н., с. Щаснівка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Щаснівка, одноосібник. Заарештований 08.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований 20.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.08.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 25.08.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.04.1989 р., 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5202, 11374).

Набок Ілля Трифонович, 1895 р. н., с. Щаснівка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Щаснівка, одноосібник. Заарештований 08.03.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 12.07.1929 р. за ст.ст. 58-10, 59-3 КК РСФРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 09.09.1967 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7987).

Набок Костянтин Михайлович, 1900 р. н., м. Мена Менського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Мена, викладач. Заарештований 28.09.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1944 р. за ст. 54-3 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. Реабілітований 28.09.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17202-п).

Набок Михайло Григорович, 1925 р. н., с. Калинівка Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 885 сп 290 сд, червоноармієць. Заарештований 25.02.1946 р. За вироком ВТ 3 А від 24.05.1946 р. за ст.ст. 63-2, 72 «а» КК БРСР засуджений до позбавлення волі на 15 років. За постановою комісії Президії ВР СРСР від 03.07.1956 р. з-під варті звільнений. Реабілітований 30.12.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16788-п).

Набок Михайло Михайлович, 1897 р. н., м. Мена Менського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Севастополь, директор школи. Заарештований 05.11.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 28.06.1944 р. за ст.ст. 54-2, 54-3 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 27.03.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16897-п).

Набок Олексій Данилович, 1914 р. н., с. Стара Басань Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 130 осб, червоноармієць. Заарештований 12.08.1938 р. за ст. 58-10 ч. 1 КК РРФСР. 05.01.1939 р. справу припинено. Реабілітований 18.12.1997 р.

(Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5770).

Набок Петро Денисович, 1882 р. н., с. Щаснівка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Щаснівка, одноосібник. Заарештований 08.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 28.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5202).

Набок Трохим Пантелеймонович, 1889 р. н., с. Щаснівка Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Щаснівка, одноосібник. Заарештований 08.06.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.08.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 21.08.1937 р. у м. Чернігів. За постановою президії Чернігівського облсуду від 07.03.1964 р. справу припинено. Реабілітований 07.03.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10121-п).

Набок Федір Данилович, 1904 р. н., с. Ядути Борзнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Ядути, одноосібник. Заарештований 27.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7746).

Набока Остап Матвійович, 1913 р. н., с. Сидоренкове Коломацького р-ну Полтавської губ. (нині Валківського р-ну Харківської обл.), українець, освіта початкова. Проживав у с. Григорівка Бахмацького р-ну, черговий по станції. Заарештований 09.12.1937 р. за ст.ст. 54-9, 54-10 ч. 1 КК УРСР. 20.05.1938 р. справу припинено в зв'язку зі смертю обвинуваченого. Помер у лікарні 15.05.1938 р. Реабілітований 29.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2376).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Набоков Микола Миколайович, 1882 р. н., м. Чернігів, українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, вчитель. Заарештований 13.12.1919 р. за проведення контрреволюційної агітації. 23.01.1920 р. звільнений на підписку про невізід. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 11.02.1920 р. справу припинено. Реабілітований 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 2046).

Набокова Парасковія Дмитрівна, 1903 р. н., м. Мена Менського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у м. Корюківка Корюківського р-ну, торговка. Заарештована 06.12.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 01.03.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджена до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. За ухвалою Чернігівського облсуду від 14.02.1939 р. звільнена достроково. Реабілітована 30.10.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15854-п).

Навозенко Федір Павлович, 1900 р. н., с. Сивки Михайло-Коцюбинського р-ну, українець, неписьменний. Проживав за місцем дислокації 1 б 915 сп 246 сд, червоноармієць. Заарештований 18.10.1942 р. За вироком ВТ 246 сд від 28.10.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 30.05.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16992-п).

Навроцький Євстафій Іванович, 1889 р. н., с. Березова Лука Гадяцького р-ну Полтавської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, завідувач магазину. Заарештований 27.06.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 25.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 01.02.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8217).

Навроцький Петро Степанович, 1900 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Браниця,

одноосібник. Заарештований 24.12.1929 р. За постановою «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 13.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Відбував покарання у Сибірському ВТТ. Реабілітований 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8572).

Нагнойний Антон Петрович, 1902 р. н., смт Варва Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Варва, коннох. Заарештований 12.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7531).

Нагнойний Дмитро Миколайович, 1892 р. н., смт Варва Варвинського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у смт Варва, вчитель. Заарештований 25.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Загинув у таборі. Реабілітований 04.07.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4129).

Нагнойний Іван Петрович, 1896 р. н., смт Варва Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Варва, одноосібник. Заарештований 12.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7531).

Нагнойний Феодосій Степанович, 1896 р. н., смт Варва Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Варва, завгосп лікарні. Заарештований 08.03.1938 р. за ст. 54-11 КК УРСР. 08.05.1938 р. справу припинено. Реабілітований 29.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2383).

Нагнойний Феофан Омелянович [Балабо Іван Охрімович], 1900 [1909] р. н.,

с/мт Варва Варвинського р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у с/мт Варва, одноосібник. Заарештований 13.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 05.03.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. На час другого арешту – мешканець с.Порецьке Порецького р-ну, Чувашія, РФ, агроном. Заарештований 27.08.1938 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УРСР. 27.02.1941 р. справу припинено. Реабілітований 11.08.1989 р., 28.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9475, 2356).

Нагорна Марія Сергіївна, 1921 р. н., м. Конотоп Сумської обл., росіянка, освіта початкова. Проживала у м. Чернігів, прибиральниця. 25.01.1945 р. взята на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 18.08.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 11.03.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12013).

Нагорний Андрій Євменович, 1889 р. н., с. Вихвостів Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Вихвостів, без певних занять. Заарештований 08.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 30.12.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4831).

Нагорний Григорій Сидорович, 1896 р. н., с. Скорінець Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Скорінець, одноосібник. Заарештований 28.08.1935 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 24.11.1935 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 2 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 23.11.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15919-п).

Нагорний Дмитро Ларіонович, 1897 р. н., с. Скорінець Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав

у с. Скорінець, одноосібник. Заарештований 04.04.1933 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 17.04.1933 р. справу припинено. Звільнений з-під варти 08.04.1933 р. Реабілітований 21.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2215).

Нагорний Іван Гаврилович, 1900 р. н., с. Скорінець Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с/мт Ріпки Ріпкинського р-ну, шляховий майстер. Заарештований 18.03.1947 р. За вироком Чернігівського облсуду від 30.05.1947 р. за ст. 54-3 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 07.05.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16101-п).

Нагорний Іван Євдокимович, 1899 р. н., с. Гайворон Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Гайворон, робітник. Заарештований 30.05.1940 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 21.09.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 4 роки. Реабілітований 13.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14771-п).

Нагорний Іван Ісакович, 1883 р. н., с. Дроздовиця Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дроздовиця, одноосібник. Заарештований 12.06.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР застосована ВМП. Розстріляний 10.05.1933 р. у м. Чернігів. Реабілітований 12.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9760-9787).

Нагорний Іван Макарович, 1881 р. н., с. Понори Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Понори, одноосібник. Заарештований 23.01.1933 р. За постановою «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 29.06.1989 р. (Держархів

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6930).

Нагорний Іван Савелійович, 1900 р. н., с. Жадове Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жадове, одноосібник. Заарештований 19.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.05.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 21.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11578).

Нагорний Іван Семенович, 1894 р. н., смт Холми Холминського (нині Корюківського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Холми, бригадир. Заарештований 12.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 25.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2986-2990).

Нагорний Іван Федорович, 1880 р. н., с. Нова Басань Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Нова Басань, одноосібник. Заарештований 11.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 03.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 25.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10140).

Нагорний Ілля Карпович, 1910 р. н., с. Петрівка Бахмацького р-ну (нині с. Махнівка Борзнянського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Петрівка (нині с. Махнівка), одноосібник. Заарештований 12.05.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.11.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 13.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6681).

Нагорний Карпо Васильович, 1877 р. н., с. Петрівка Бахмацького р-ну (нині с. Махнівка

Борзнянського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Петрівка (нині с. Махнівка), одноосібник. Заарештований 25.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7161).

Нагорний Кирило Семенович, 1865 р. н., с. Жабчицька Слобода (нині с. Слобода) Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Бутівка Городнянського р-ну, одноосібник. Заарештований 16.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 20.05.1933 р. справу припинено. Звільнений з-під варти 21.01.1933 р. Реабілітований 29.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2340).

Нагорний Марко Карпович, 1888 р. н., с. Жадове Семенівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Жадове, одноосібник. Заарештований 16.05.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 03.11.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 14.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6634).

Нагорний Микола Калістратович, 1896 р. н., с. Спаське Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Спаське, одноосібник. Заарештований 29.09.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 15.07.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 10.02.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11997).

Нагорний Микола Мусійович, 1912 р. н., с. Баба (нині с. Покровське) Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Баба (нині с. Покровське), одноосібник. Заарештований 01.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 14.01.1933 р. справу припинено. Реабілітований 18.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2184).

Нагорний Михайло Григорович, 1908 р. н., м. Мена Менського р-ну, українець, письменник. Проживав у м. Мена, без певних занять. Заарештований 23.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 03.08.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11244).

Нагорний Михайло Карпович, 1896 р. н., с. Жадове Семенівського р-ну, українець, малописьменник. Проживав у с. Жадове, одноосібник. Заарештований 09.09.1931 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 03.02.1932 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10065).

Нагорний Михайло Тихонович, 1919 р. н., м. Мена Менського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації ГАС 577, червоноармієць, водій. Заарештований 16.12.1941 р. За вироком ВТ 12 раб від 30.12.1941 р. за ст.ст. 58-2, 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 28.05.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17550-п).

Нагорний Олександр Григорович, 1895 р. н., с. Грабарівка Пирятинського р-ну Полтавської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, санітар Прилуцької ветеринарної лікарні. Заарештований 10.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8910).

Нагорний Олександр Іванович, 1907 р. н., с. Нова Басань Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нова Басань, одноосібник. Заарештований 24.10.1930 р. За постановою особливої наради

при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 24.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5627).

Нагорний Олексій Дорофійович, 1896 р. н., с. Веркіївка (нині с. Вертіївка) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Колісники Ніжинського р-ну, слухач курсів начальників пошти у м. Конотоп. Заарештований 27.06.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. 28.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 23.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2752).

Нагорний Павло Григорович, 1904 р. н., м. Мена Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Мена, одноосібник. Заарештований 02.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 25.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10418).

Нагорний Павло Ілліч, 1891 р. н., с. Петрівка Бахмацького р-ну (нині с. Махнівка Борзнянського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Петрівка (нині с. Махнівка), колгоспник. Заарештований 26.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 09.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11675).

Нагорний Павло Ісакович, 1888 р. н., с. Дроздовиця Городнянського р-ну, українець, малописьменник. Проживав у с. Дроздовиця, одноосібник. Заарештований 25.12.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст.ст. 54-11, 54-12 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Здійснив втечу. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 05.02.1936 р. за ст. 78 КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 3

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

роки. Реабілітований 21.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9760-9787).

Нагорний Павло Семенович, 1899 р. н., с. Нова Басань Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нова Басань, одноосібник. Заарештований 18.10.1931 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації. 07.12.1931 р. справу припинено. Реабілітований 20.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3869).

Нагорний Пантелій Корнійович, 1877 р. н., с. Баба (нині с. Покровське) Менського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Баба (нині с. Покровське), одноосібник. Заарештований 26.06.1935 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 25.12.1935 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 58 ч. 1, 69-1 ч. 1, 2, 71 ч. 2 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. За ухвалою спецколегії Найвищого суду УСРР від 04.02.1936 р. вирок залишено в силі, дії перекваліфіковано за ст.ст. 54-10 ч. 1, 69-1 ч. 1, 2 КК УСРР. Реабілітований 29.05.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1845-п).

Нагорний Степан Федорович, 1887 р. н., с. Петрівка Бахмацького р-ну (нині с. Махнівка Борзнянського р-ну), українець, освіта середня. Проживав у м. Ніжин, лісник. Заарештований 27.03.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 24.10.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 15 років. За ухвалою ВТ КВО від 18.03.1955 р. за ст. 54-3 з санкції ст. 54-2 КК УРСР вирок змінено, засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 27.07.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14551-п).

Нагорний Тимофій Максимович, 1872 р. н., с. Городня Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Городня, одноосібник. Заарештований 03.03.1931 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 05.03.1931 р. справу припинено. Реабілітований 27.02.1998 р.

(ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9948-п).

Нагорний Федір Євдокимович, 1906 р. н., с. Понори Талалаївського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Понори, одноосібник. Заарештований 19.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 03.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 07.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7267).

Нагорний Харитон Миколайович, 1881 р. н., с. Солонівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Солонівка, чоботар. Заарештований 15.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 20.10.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1710).

Нагорний Хома Васильович, 1881 р. н., с. Петрівка Бахмацького р-ну (нині с. Махнівка Борзнянського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Петрівка (нині с. Махнівка), одноосібник. Заарештований 09.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР позбавлений волі на 3 роки. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10861).

Нагорний Яків Матвійович, 1891 р. н., с. Щурівка Ічнянського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Щурівка, одноосібник. Заарештований 15.09.1931 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 23.09.1931 р. звільнений на підписку про невізд. 24.09.1931 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3397).

Нагорний Яків Савович, 1897 р. н., с. Ганнівка Лосинівського (нині Носівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ганнівка, колгоспник. Заарештований 24.05.1949 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УРСР від 27.08.1949 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК

УРСР висланий на поселення до Казахстану. Реабілітований 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10892).

Нагорський [Нефелін] Василь Данилович, 1907 р. н., с. Сваром'я Вищедубечанського р-ну Київської обл., українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Чернігів, вчитель, журналіст. Заарештований 25.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за проведення контрреволюційної агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Буреїнському ВТТ. Реабілітований 15.09.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2130).

Нагула Іван Федорович, 1915 р. н., с. Білоцерківці Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Білоцерківці, слюсар. Заарештований 27.09.1937 р. за ст. 54-7 КК УРСР. 16.12.1937 р. справу припинено. Реабілітований 30.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 286).

Нагула Левко Іванович, 1887 р. н., с. Козацьке Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Козацьке, одноосібник. Заарештований 13.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 27.02.1930 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 11.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5178).

Нагуло В'ячеслав Іванович, 1924 р. н., м. Новгород-Сіверський, українець, освіта середня. Член ВЛКСМ. Проживав за місцем дислокації 179 сп 79 сд, ст. сержант. Заарештований 04.03.1947 р. За вироком ВТ Далекосхідного ВО від 23.08.1947 р. за ст. 54-4 КК УРСР та ст. 58-10 ч. 2 КК РСФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років, позбавлений нагород. За ухвалою ВК ВС СРСР від 14.04.1954 р. обвинувачення за ст. 58-10 ч. 2 з вироку виключено і справу закрито за недоведеністю обвинувачення, дії перекваліфіковано за ст. 54-3 КК УРСР, засуджений до позбавлення волі на

5 років. Реабілітований 28.04.1980 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10911-п).

Нагуло Григорій Іванович, 1896 р. н., м. Новгород-Сіверський, українець, освіта середня. Проживав у м. Новгород-Сіверський, інструктор 8 ротної дільниці Чернігівського полкового округу міліційно-територіальних військ. Заарештований 04.12.1920 р. за проведення антирадянської агітації. 09.12.1920 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1731).

Надей Тимофій Григорович, 1885 р. н., с. Товстоліс Чернігівського р-ну, українець. Проживав у с. Товстоліс, одноосібник. Заарештований 28.04.1939 р. За вироком Чернігівського облсуду від 19.07.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 09.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2853-п).

Надолін Василь Герасимович, 1907 р. н., с. Ряшки Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Ряшки, одноосібник. Заарештований 05.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 24.04.1933 р. справу припинено. Реабілітований 24.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2177).

Надолін Герасим Герасимович, 1869 р. н., с. Ряшки Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ряшки, одноосібник. Заарештований 03.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 15.05.1930 р. справу припинено. Заарештований 15.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 15.01.1933 р. справу припинено. Реабілітований 24.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8589, 2321).

Надточей Степан Михайлович, 1893 р. н., с. Рудня Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рудня, одноосібник. Заарештований 09.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

скерованої на підлив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11661).

Надточій Василь Романович, 1917 р. н., с. Рейментарівка Холминського (нині Корюківського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сядрине Корюківського р-ну, слюсар. Заарештований 28.02.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 26.05.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. Реабілітований 19.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14847-п).

Надточій Гаврило Лукич, 1888 р. н., с. Євлашівка Комарівського р-ну (нині с. Красносільське Борзнянського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Євлашівка (нині с. Красносільське), одноосібник. Заарештований 18.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 11.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований 30.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 21.08.1989 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10405, 9713).

Надточій Єгор Андрійович, 1874 р. н., с. Локнисте Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Локнисте, колгоспник. Заарештований 30.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської есерівської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 29.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 10.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4195-4196, 3313-3314).

Надточій Іван Васильович, 1897 р. н., с. Локнисте Березнянського (нині Менського)

р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Локнисте, заготівельник утильсировини. Заарештований 07.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 31.03.1938 р. за участь у діяльності антирадянської есерівської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 08.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.03.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3306).

Надточій Іван Іванович, 1908 р. н., с. Локнисте Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Локнисте, колгоспник. Заарештований 07.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 31.03.1938 р. за участь у діяльності антирадянської есерівської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 13.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.03.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3306).

Надточій Олексій Антонович, 1900 р. н., с. Стара Рудня Городнянського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Городня Городнянського р-ну, кочегар. Заарештований 16.07.1938 р. за ст.ст. 54-7, 54-11 КК УРСР. 24.01.1939 р. справу припинено. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2693).

Надточій Тимофій Амосович, 1884 р. н., с. Стара Рудня Городнянського (нині Сновського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стара Рудня, селянин. Заарештований 23.06.1921 р. За постановою Чернігівської губЧК від 16.11.1921 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 20.12.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12149).

Надточій Тимофій Іванович, 1897 р. н., с. Стара Рудня Городнянського (нині Сновського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стара Рудня, селянин. Заарештований 01.08.1921 р. За постановою Чернігівської губЧК від 16.11.1921 р. за проведення контрреволюційної діяльності

застосована ВМП. Розстріляний 16.11.1921 р. Реабілітований 20.12.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12149).

Надточій Федір Васильович, 1906 р. н., с. Локнисте Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Локнисте, ветеринарний санітар. Заарештований 17.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської есерівської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 23.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.03.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3313-3314).

Надточій Феодосій Митрофанович, 1892 р. н., смт Любеч Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Любеч, рахівник. Заарештований 19.03.1938 р. за ст. 54-10 КК УРСР. 23.09.1938 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 925).

Назаренко Андрій Микитович, 1906 р. н., с. Сокиринці Срібнянського р-ну, освіта початкова. Проживав у с. Сокиринці, одноосібник. Заарештований 08.10.1929 р. За вироком надзвичайної сесії Прилуцького окрсуду від 13.12.1929 р. за ст.ст. 54-8, 54-11 КК УСРР засуджений до ВМП. Розстріляний 04.01.1930 р. у м. Прилуки. Реабілітований 24.05.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 11180-п).

Назаренко Антон Прохорович, 1901 р. н., с. Пилипча Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Пилипча, одноосібник. Заарештований 03.01.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 17.05.1929 р. за ст.ст. 58-10, 59-3 КК РСФРР позбавлений волі на 3 роки. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований 19.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 09.12.1992 р., 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11924, 8702).

Назаренко Григорій Дем'янович, 1899 р. н., с. Депогітка Дмитрівського р-ну Чернігівської губ. (нині Конотопського р-ну Сумської обл.). Проживав у с. Депогітка, селянин. Заарештований 31.01.1919 р. за співробітництво з гетьманською владою. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 06.06.1919 р. справу припинено. Реабілітований 31.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 204).

Назаренко Дмитро Захарович, 1911 р. н., с. Депогітка Дмитрівського р-ну Чернігівської губ. (нині Конотопського р-ну Сумської обл.), українець, освіта початкова. Проживав у с. Депогітка, одноосібник. Заарештований 05.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 13.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6735).

Назаренко Дмитро Петрович, 1880 р. н., смт Березна Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, малопописьменний. Проживав у смт Березна, одноосібник. Заарештований 04.01.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 23.04.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР прикріплений до визначеного місця проживання на 3 роки. Реабілітований 04.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3841).

Назаренко Іван Дем'янович, 1902 р. н., с. Депогітка Дмитрівського р-ну Чернігівської губ. (нині Конотопського р-ну Сумської обл.), українець, малопописьменний. Проживав у с. Депогітка, одноосібник. Заарештований 20.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 27.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7028).

Назаренко Іван Іванович, 1909 р. н., с. Степові Хутори Ніжинського повіту (нині Носівського

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Степові Хутори, одноосібник. Заарештований 08.06.1930 р. за ст.ст. 54-10, 56-17 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.01.1931 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5897).

Назаренко Іван Кузьмич, 1892 р. н., с. Брехунівка (нині с. Олександрівка Друга) Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Брехунівка (нині с. Олександрівка Друга), одноосібник. Заарештований 18.04.1932 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР. 21.08.1932 р. справу припинено. Реабілітований 23.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2427).

Назаренко Іван Лаврентійович, 1888 р. н., с. Яблунівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Яблунівка, тесля. Заарештований 23.10.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 21.12.1943 р. справу припинено. Реабілітований 24.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6083).

Назаренко Іван Павлович, 1913 р. н., с. Степові Хутори Ніжинського повіту (нині Носівського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Степові Хутори, одноосібник. Заарештований 08.06.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 11.06.1930 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5897).

Назаренко Іван Савович, 1872 р. н., с. Яблунівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Яблунівка, одноосібник. Заарештований 29.01.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.05.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 18.01.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8218).

Назаренко Ісак Михайлович, 1884 р. н., с. Новий Бихов Биховського р-ну Могилівської

обл., Білорусь, росіянин, освіта середня. Проживав у м. Семенівка Семенівського р-ну, священник. Заарештований 10.03.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 06.05.1939 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 28.02.1968 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2548-п).

Назаренко Клавдія Володимирівна, 1906 р. н., с. Голінка Бахмацького р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Голінка, колгоспниця. 31.05.1946 р. взята на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 11.12.1946 р. вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 17.11.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12131).

Назаренко Ксенія Миронівна, 1906 р. н., с. Вовчок Олишівського (нині Козелецького) р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Вовчок, колгоспниця. Заарештована 07.07.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Київській обл. від 21.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджена до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітована 09.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15135-п).

Назаренко Кузьма Павлович, 1909 р. н., с. Степові Хутори Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Степові Хутори, одноосібник. Заарештований 23.07.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.01.1931 р. за ст.ст. 54-10, 56-17 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 18.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5897).

Назаренко Макар Онисимович, 1895 р. н., с. Дегтівка Дмитрівського р-ну Чернігівської губ. (нині Конотопського р-ну Сумської обл.), українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, головний бухгалтер. Заарештований 31.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської організації застосована

ВМП. Розстріляний 05.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 13.04.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3012-3015).

Назаренко Микита Дмитрович, 1884 р. н., с. Старе Сумського повіту Харківської губ. (нині с. Старе Село Сумського р-ну Сумської обл.), українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, прикажчик. Заарештований 28.02.1920 р. За постановою особливого відділу ВЧК при реввійськраді 12 А від 06.03.1920 р. за службу в денікінській варті ув'язнений до концтабору на час громадянської війни. Реабілітований 24.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5926).

Назаренко Микита Олександрович, 1907 р. н., с. Локнисте Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Локнисте, колгоспник. Заарештований 17.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 31.03.1938 р. за участь у діяльності антирадянської есерівської націоналістичної контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 13.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.03.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3306).

Назаренко Микола Григорович, 1897 р. н., м. Мена Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Мена, вагар ст. Мена. Заарештований 22.03.1940 р. За вироком лінійного суду Білоруської залізниці від 13.10.1940 р. за ст. 54-10 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. За ухвалою ВС СРСР від 20.12.1940 р. справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 7351-п).

Назаренко Микола Іванович, 1895 р. н., с. Депаївка Дмитрівського р-ну Чернігівської губ. (нині Конотопського р-ну Сумської обл.), українець, освіта початкова. Проживав у с. Депаївка, одноосібник. Заарештований 17.03.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 07.07.1932 р. справу припинено. Звільнений з-під варті 10.01.1932 р. Заарештований 17.02.1938 р. За вироком виїзної

сесії Чернігівського облсуду від 20.09.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. Реабілітований 20.10.1992 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2430, ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 855-п).

Назаренко Митрофан Онисимович, 1882 р. н., с. Дроздовиця Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дроздовиця, сезонний робітник. Заарештований 26.11.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 02.04.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 10 років. За постановою «трійки» при НКВД УСРР від 17.06.1936 р. термін покарання знижено до 5 років позбавлення волі. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9073).

Назаренко Михайло Антонович, 1884 р. н., смт Макошине Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Макошине, колгоспник. Заарештований 15.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської есерівської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 06.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.03.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3029).

Назаренко Никифор Михайлович, 1881 р. н., м. Мена Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Мена, робітник. Заарештований 23.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 25.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської есерівської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 17.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 04.01.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3234-3235).

Назаренко Олександр Семенович, 1884 р. н., с. Локнисте Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Локнисте, колгоспник. Заарештований 14.06.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.09.1937 р. за участь

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

у діяльності контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 01.10.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 27.09.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3554).

Назаренко Олександра Степанівна, 1849 р. н., с. Боцманів Кролевецького р-ну Сумської обл., українка, неписьменна. Проживала у с. Андріївка (приєднано до м. Кролевець) Сумської обл., домогосподарка. Заарештована 28.02.1920 р. За постановою ревізійського трибуналу при Ніжинському повітовому революційному комітеті від 08.03.1920 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами справу направлено до Чернігівського губревтрибуналу. Рішення по справі відсутнє. Реабілітована 30.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1033).

Назаренко Павло Григорович, 1880 р. н., с. Голубівка Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Голубівка, без певних занять. Заарештований 18.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 29.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 16.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10870).

Назаренко Павло Никифорович, 1878 р. н., м. Мена Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Мена, без певних занять. Заарештований 13.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.08.1937 р. за проведення контрреволюційної агітації, скерованої на підрих заходів партії, застосована ВМП. Розстріляний 02.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9250).

Назаренко Павло Трохимович, 1897 р. н., с. Тур'я Сновського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Тур'я, без певних занять. Заарештований 10.03.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. За вироком Чернігівського облсуду

від 19.10.1939 р. справу закрито. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1942).

Назаренко Панас Микитович, 1882 р. н., с. Будище Козелецького р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Будище, колгоспник. Заарештований 19.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 21.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 06.04.1963 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6144).

Назаренко Парамон Олександрович, 1906 р. н., с. Білошицька Слобода Холминського (нині Корюківського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Білошицька Слобода, колгоспник. Заарештований 28.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11459).

Назаренко Савелій Єгорович, 1904 р. н., с. Дроздовиця Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дроздовиця, одноосібник. Заарештований 17.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 02.04.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9089).

Назаренко Степан Мусійович, 1882 р. н., с. Яблунівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Яблунівка, одноосібник. Заарештований 29.01.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.05.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 18.01.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8218).

Назаренко Степан Тихонович, 1906 р. н., с. Червоний Ранок Кролевецького р-ну Чернігівської обл. (нині с. Божок Кролевецького р-ну Сумської обл.), українець, освіта початкова. Член ВКП(б) до 1934 р. Проживав у с. Мутин Кролевецького р-ну Чернігівської (нині Сумської) обл., голова колгоспу. Заарештований 09.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської військово-націоналістичної української повстанської організації передбачена ВМП. Реабілітований 23.09.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3938).

Назаренко Степан Тихонович, 1903 р. н., с. Лихачів Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лихачів, одноосібник. Заарештований 15.10.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. 19.05.1932 р. справу припинено. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2675).

Назаренко Федір Кузьмич, 1886 р. н., с. Брехунівка (нині с. Олександрівка Друга) Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Брехунівка (нині с. Олександрівка Друга), одноосібник. Заарештований 18.04.1932 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР. 21.08.1932 р. справу припинено. Реабілітований 23.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2427).

Назаренко Хома Євтихійович, 1902 р. н., с. Щуча Гребля Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 848 сп 120 мінбатр, червоноармієць. Заарештований 22.11.1941 р. За вироком ВТ 267 сд 52 А від 28.11.1941 р. за ст.ст. 19-58-8 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 28.03.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17808-п).

Назаренко Юхим Степанович, 1865 р. н., смт Березна Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, неписьменний. Проживав у смт Березна, одноосібник. Заарештований 04.01.1929 р.

13.03.1929 р. звільнений на підписку про невийзд. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 23.04.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР позбавлений волі на 6 місяців. Реабілітований 04.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3841).

Назарко Володимир Григорович, 1898 р. н., с. Красний Колядин Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Красний Колядин, одноосібник. Заарештований 16.10.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 17.11.1930 р. справу припинено. Реабілітований 27.02.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7793).

Назаров Володимир Павлович, 1913 р. н., м. Благовещенськ Амурської обл., РФ, росіянин, освіта середня. Без постійного місця проживання. Заарештований 15.02.1936 р. 09.04.1936 р. справу припинено. Реабілітований 28.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 362).

Назаров Микола Іванович, 1895 р. н., м. Київ, українець. Проживав у м. Прилуки, комірник. Заарештований 09.12.1944 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 07.07.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 24.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12421).

Назаров Сильвестр Пилипович, 1902 р. н., с. Сокиринці Срібнянського р-ну, росіянин, освіта вища. Проживав за місцем служби, майор, помічник начальника розвідвідділу окремої Червонопрапорної Далекосхідної Армії. Заарештований 12.08.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 22.05.1938 р. за ст.ст. 58-1 «а», 58-8, 58-9, 58-11 КК РРФСР засуджений до ВМП, позбавлений військового звання. Розстріляний 22.05.1938 р. у м. Хабаровськ. Реабілітований 23.07.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10754-п).

Назаров Степан Федорович, 1893 р. н., с. Жорнище Іллінецького р-ну Вінницької обл., українець, освіта початкова. Проживав

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

у м. Корюківка Корюківського р-ну, робітник лігоспу. Заарештований 23.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УРСР ув'язнений до ВТГ на 10 років. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 17.06.1944 р. термін покарання знижено на 6 місяців. Відбував покарання у Тагільському ВТГ, звільнений у березні 1947 р. Реабілітований 18.01.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3266).

Назим Григорій Давидович, 1892 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Антонівка, одноосібник. Заарештований 03.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Помер у Прилуцькій тюрмі. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7029).

Назим Григорій Омелянович, 1908 р. н., с. Дроздовиця Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Дроздовиця, робітник. Заарештований 05.01.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 05.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9462-п).

Назим Саватій Андрійович, 1899 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Антонівка, колгоспник. Заарештований 16.07.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.09.1938 р. за участь у діяльності антирадянської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 03.10.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.09.1967 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7985).

Назімок Микола Андрійович, 1924 р. н., с. Нові Млини Батуринаського (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта середня. Член ВЛКСМ. Проживав за місцем дислокації 5 авіатехп 16 ПА, червоноармієць. Заарештований 05.02.1947 р. За вироком

ВТ 16 ПА від 12.05.1947 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 19.06.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17452-п).

Назін Андрій Семенович, 1920 р. н., с. Мокляки Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 1956 мінбатр 123 сп 41 гв. сд, сержант. Заарештований 20.07.1943 р. За вироком ВТ Воронежської обл. від 09.09.1943 р. за ст.ст. 58-2, 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 27.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15366-п).

Найда Мотрона Василівна, 1883 р. н., с. Веприк Бобровицького р-ну, українка, неписьменна. Проживала у с. Веприк, колгоспниця. Заарештована 05.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 29.04.1933 р. звільнена на підписку про невізід. 26.05.1933 р. справу припинено. Реабілітована 23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9463-п).

Найда Яків Іларіонович, 1890 р. н., с. Півнівщина Городнянського р-ну. Проживав у с. Півнівщина, селянин. Заарештований 02.01.1919 р. за проведення контрреволюційної діяльності. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 21.06.1919 р. справу припинено. Звільнений з-під варті 25.06.1919 р. Реабілітований 29.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 101).

Найданович Михайло Іванович, 1899 р. н., с. Перетоки Новоградського повіту Мінської губ. (нині Столбцовського р-ну Мінської обл.), Білорусь, білорус, письменний. Проживав у с. Тиниця Бахмацького р-ну, тракторист. Заарештований 20.08.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 16.12.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 09.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8794).

Найденко Михайло Пилипович, 1908 р. н., м. Бобровиця Бобровицького р-ну, українець,

малописьменна. Проживав у м. Бобровиця, одноосібник. Заарештований 16.03.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 25.07.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3416).

Найдьон Федір Єремійович, 1882 р. н., с. Жукотки Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, механік. Заарештований 11.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 14.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1893).

Найдьонов Никанор Петрович, 1888 р. н., с. Олександрівка Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Олександрівка, колгоспник. Заарештований 19.10.1940 р. За вироком Чернігівського облсуду від 23.12.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 16.11.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1822).

Найшиллер Арон [Аркадій] Маркович, 1896 р. н., м. Городня Городнянського р-ну, єврей, освіта середня. Проживав за місцем служби, червоноармієць. Заарештований 06.02.1944 р. За вироком ВТ Ленінградського гарнізону від 03.03.1944 р. за ст. 58-10 з санкції ст. 54-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Звільнений 06.02.1954 р. Реабілітований 15.11.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17293-п).

Наказной Ілля Никифорович, 1880 р. н., с. Краснопілля Коропського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Краснопілля, одноосібник. Заарештований 09.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації, розповсюдження провокаційних чуток про війну ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований

30.08.1990 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1253).

Наконечний Лаврентій Іванович, 1883 р. н., с. Дорошівка Ямпільського р-ну Вінницької обл., українець, освіта початкова. Проживав у смт Ладан Прилуцького р-ну, каменяр. Заарештований 18.12.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 22.02.1938 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Загинув 10.02.1942 р., відбуваючи покарання у Вятському ВТТ. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9243).

Наконечний Петро Якович, 1909 р. н., с. Городище Батуринського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 876 сп 276 сд, червоноармієць. Заарештований 22.09.1941 р. За вироком ВТ 276 сд від 29.09.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 21.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15462-п).

Наконечний Семен Олександрович, 1887 р. н., с. Карильське Коропського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Карильське, колгоспник. Заарештований 09.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського націоналістичного угруповання застосована ВМП. Розстріляний 27.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 04.01.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7722).

Наконечний Степан Кіндратович, 1892 р. н., с. Андріївка Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Андріївка, одноосібник. Заарештований 06.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 28.01.1933 р. звільнений на підписку про невізд. 29.01.1933 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований 08.05.1938 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР. 09.01.1939 р. справу припинено.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Реабілітований 30.01.1998 р., 28.03.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9730-п, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1400).

Накс Антон Павлович, 1869 р. н., с. Крупиця Несвізького повіту Мінської губ. (нині Мінського р-ну Мінської обл.), Білорусь, поляк, освіта початкова. Проживав у м. Бахмач Бахмацького р-ну, робітник залізниці. Заарештований 10.06.1938 р. за проведення контрреволюційної агітації. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.09.1938 р. справу припинено. Реабілітований 28.05.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5500).

Наливайко Микола Степанович, 1911 р. н., с. Іваньків Понорницького (нині Коропського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем служби, лейтенант. Заарештований 25.05.1943 р. За вироком ВТ 44 А від 06.06.1943 р. за ст. 58-10 з санкції ст. 54-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 12.12.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15644-п).

Наливайко Яків Федотович, 1915 р. н., смт Понорниця Понорницького (нині Коропського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав за місцем дислокації 10 омсб, червоноармієць. Заарештований 16.03.1938 р. За вироком ВТ МВО від 19.08.1938 р. за ст. 58-10 ч. 1 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 01.12.1981 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10916-п).

Нальотов Захарій Гаврилович, 1886 р. н., с-ще Глибоке Каменського р-ну Ростовської обл., РФ, росіянин, освіта початкова. Проживав у с. Рокитне Прилуцького р-ну, машиніст. Заарештований 10.02.1935 р. За вироком лінійного суду Південно-Західної залізниці від 13.12.1935 р. за ст. 54-10 КК УСРР засуджений до 1 року примусових робіт. За вироком лінійного суду Південно-Західної залізниці від 18.03.1936 р. засуджений до позбавлення волі на 2 роки. За ухвалою транспортної колегії ВС СРСР від 18.03.1936 р. вирок скасовано, справу

припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 106-п).

Намись Григорій Петрович, 1907 р. н., с. Дроздовиця Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дроздовиця, чоботар. Заарештований 04.03.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 13.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 18.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2146).

Нападівсв Пантелеймон Іванович, 1873 р. н., с. Радионівка Мелітопольського повіту Таврійської губ. (нині с. Радивонівка Якимівського р-ну Запорізької обл.), росіянин, неписьменний. Проживав у м. Батурин Бахмацького р-ну, чоботар. Заарештований 03.11.1922 р. як соціально-небезпечний елемент. 05.12.1922 р. звільнений на підписку про невіїзд. За постановою Чернігівської губЧК від 20.12.1922 р. справу припинено. Реабілітований 19.08.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 5825).

Наполов Никифор Ларіонович, 1880 р. н., с. Тимоновичі Семенівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Тимоновичі, коваль. Заарештований 19.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Івдельському ВТТ. Реабілітований 13.01.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1590).

Насветніков Григорій Васильович, 1893 р. н., с. Попова Гора Суразького повіту Гомельської губ. (нині смт Красна Гора Красногорського р-ну Брянської обл.), РФ, українець, освіта середня. Проживав у с. Покошичі Коропського р-ну, начальник поштового відділення. Заарештований 16.09.1921 р. за проведення антирадянської агітації. 21.12.1921 р. звільнений на підписку про невіїзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 08.07.1922 р. справу припинено. Реабілітований 23.03.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 3123).

Насєка [Насіка] Іван Григорович, 1889 р. н., с. Шабалинів Коропського р-ну, українець. Проживав у с. Шабалинів, колгоспник. Заарештований 06.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності української націоналістичної повстанської організації передбачена ВМП. Реабілітований 08.08.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4159).

Насілевський Олексій Іванович, 1927 р. н., с. Красилівка Бахмацького р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації в.ч. 3305, червоноармієць. Заарештований 02.09.1949 р. За вироком ВТ в.ч. 3293 у м. Дубно від 29.09.1949 р. за ст.ст. 16-54-8, 206-7 КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6684-п).

Насіка Гордій Григорович, 1876 р. н., с. Шабалинів Коропського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Шабалинів, одноосібник. Заарештований 08.12.1932 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 16.05.1933 р. звільнений на підписку про невиїзд. 19.06.1933 р. справу припинено. Реабілітований 25.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9881-п).

Насіка Іван Миколайович, 1893 р. н., с. Шабалинів Коропського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Шабалинів, одноосібник. Обвинувачувався за ст. 54-10 КК УСРР. 24.03.1930 р. справу припинено. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2556).

Насіка Микола Іванович, 1858 р. н., с. Шабалинів Коропського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Шабалинів, одноосібник. Обвинувачувався за ст. 54-10 КК УСРР. 24.03.1930 р. справу припинено. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2556).

Насіка Петро Гордійович, 1898 р. н., с. Шабалинів Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шабалинів, колгоспник. Заарештований 08.12.1932 р. за ст. 54-8 КК УСРР.

16.05.1933 р. звільнений на підписку про невиїзд. 19.06.1933 р. справу припинено. Реабілітований 25.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9881-п).

Насінник Андрій Трохимович, 1901 р. н., с. Кучинівка Щорського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кучинівка, без певних занять. Заарештований 17.04.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 28.06.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 31.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14763-п).

Настенко Іван Дементійович, 1919 р. н., с. Краснопілля Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 7 зап. мл. сержант. Заарештований 25.12.1944 р. За вироком ВТ Чернігівського гарнізону від 22.04.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Звільнений за амністією 07.07.1945 р. Реабілітований 02.12.1965 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10375-п).

Настенко Федот Якович, 1893 р. н., с. Краснопілля Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Марієнталь (нині с. Долинське) Сосницького р-ну, без певних занять. Заарештований 24.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 09.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8618).

Настич Андрій Григорович, 1904 р. н., с. Припутні Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Припутні, одноосібник. Заарештований 11.10.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-4, 54-8, 54-11 КК УСРР. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.05.1932 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9514).

Настич Захар Пантелеймонович, 1886 р. н.,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

с. Припутні Ічнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Припутні, одноосібник. Заарештований 11.10.1931 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.05.1932 р. за ст.ст. 54-2, 54-4, 54-8, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9514).

Настич Михайло Пантелеймонович, 1895 р. н., с. Припутні Ічнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Припутні, одноосібник. Заарештований 11.10.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-4, 54-8, 54-11 КК УСРР. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.05.1932 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9514).

Настоящий Максим Сидорович, 1888 р. н., с. Перелоб Корюківського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Перелоб, колгоспник. Заарештований 25.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 24.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9014).

Насулич Парасковія Іванівна, 1919 р. н., с. Рябухи Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Рябухи, колгоспниця. Заарештована 27.04.1945 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 20.10.1945 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 20.05.1947 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3117).

Натанзон Олександр Абрамович [Єфимчук Матвій Олександрович], 1906 р. н., м. Перемишль Підкарпатського воєводства, Польща, єврей, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Прилуки, технік. Заарештований 18.03.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР

від 04.08.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТГ на 8 років. За постановою «двійки» від 08.12.1937 р. застосована ВМП. Розстріляний 14.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 25.01.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1351).

Натаров Данило Антипович, 1898 р. н., с. Марчихина Буда Ямпільського р-ну Сумської обл. Проживав у с. Марчихина Буда, торговець. Заарештований 29.06.1920 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 19.08.1920 р. за службу в денікінській армії засуджений до перебування в робітничому батальйоні до закінчення громадянської війни. Реабілітований 30.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 753).

Наточесв Тихон Андрійович, 1913 р. н., с. Стара Рудня Сновського р-ну, українець, малописьменний. Проживав за місцем дислокації 163 сд, червоноармієць. За вироком ВТ 163 сд від 19.05.1942 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР засуджений до ВМП. 25.08.1942 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4927).

Натурін Іван Лук'янович, 1890 р. н., м. Режиця (нині м. Резекне) Латгальського регіону, Латвія, росіянин, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, вантажник. Заарештований 22.09.1937 р. За постановою «двійки» від 04.11.1937 р. за ст. 54-6 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 14.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 05.08.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3534).

Натуріна Неоніла Матвійвна, 1902 р. н., с. Полесково Муромського р-ну Владимирської обл., РФ, росіянка, малописьменна. Проживала у м. Ніжин, домогосподарка. 09.11.1937 р. взята на підписку про невийзд як член сім'ї зрадника Батьківщини. 21.03.1938 р. справу припинено. Заарештована 06.11.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. Рішення по справі відсутнє. Реабілітована 28.10.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1691, 629).

Науменко Андрій Іванович, 1887 р. н., м. Новгород-Сіверський, українець, освіта початкова. Проживав у м. Новгород-Сіверський, робітник артілі. Заарештований 21.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 27.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9996).

Науменко Андрій Карпович, 1897 р. н., с. Турець (нині с. Турівка) Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Олександрівка Корюківського р-ну, одноосібник. Заарештований 28.04.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 08.08.1937 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 97 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 09.03.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12064).

Науменко Андрій Федорович, 1899 р. н., с. Стодоли Ніжинського р-ну, українець. Проживав у с. Стодоли, селянин. Заарештований 27.04.1927 р. за участь у діяльності Союзу хліборобів-власників. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-2424, оп.3, спр. 1).

Науменко Андріян Кирикович, 1892 р. н., с. Карпилівка Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Карпилівка, комірник. Заарештований 20.04.1940 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 28.06.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 2 роки 6 місяців. Реабілітований 21.05.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 812-п).

Науменко Борис Андрійович, 1866 р. н., м. Корюківка Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Корюківка, візник. Заарештований 09.02.1921 р. як соціально-небезпечний елемент. Рішення по справі відсутнє. 21.03.1921 р. звільнений. Реабілітований 31.05.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 4922).

Науменко Василь Семенович, 1907 р. н., с. Товстоліс Чернігівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, фельдшер. Заарештований 16.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 15.05.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 19.06.1967 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8733-8747).

Науменко Василь Юхимович, 1880 р. н., с. Плоске Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Плоске, колгоспник. Заарештований 19.08.1939 р. За вироком судової колегії Чернігівського облсуду від 22.10.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 04.12.1939 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 2 роки. Реабілітований 13.03.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 381-п).

Науменко Данило Іванович, 1900 р. н., с. Ряшки Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Ряшки, коваль. Заарештований 18.06.1944 р. За постановою від 10.08.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР направлений до спецтабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 20.09.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5853).

Науменко Іван Євдокимович, 1909 р. н., с. Високе Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 4 батр оад 95 осбр, червоноармієць. Заарештований 26.10.1943 р. За вироком ВТ 35 А від 23.11.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 30.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14781-п).

Науменко Іван Іванович, 1903 р. н., с. Ряшки Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ряшки, колгоспник. Заарештований 29.01.1945 р. За вироком Чернігівського облсуду від 25.10.1945 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

на 3 роки. 25.01.1948 р. звільнений. Реабілітований 10.04.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1382-п).

Науменко Іван Лук'янович, 1873 р. н., смт Ладан Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Ладан, одноосібник. Заарештований 25.03.1931 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 25.08.1931 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР висланий до Казахстану на 5 років. Реабілітований 12.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9494).

Науменко Іван Миколайович, 1910 р. н., смт Михайло-Коцюбинське Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав за місцем дислокації 358 сп 164 сд, червоноармієць. Заарештований 01.03.1940 р. За вироком ВТ Ленінградського ВО від 20.03.1940 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 15.11.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17305-п).

Науменко Іван Полікарпович, 1893 р. н., с. Березівка Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Олексинці Срібнянського р-ну, одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 05.10.1991 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Науменко Іван Семенович, 1882 р. н., с. Гарбузин Козелецького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Гарбузин, одноосібник. Заарештований 15.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10401).

Науменко Ілля Георгійович, 1897 р. н., с. Носелівка Борзнянського р-ну, українець,

освіта початкова. Проживав у с. Носелівка, селянин. Заарештований 01.03.1920 р. за службу в денікінській армії. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6198).

Науменко Ілля Терентійович, 1912 р. н., с. Горобіївка Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Горобіївка, червоноармієць. Заарештований 22.08.1940 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 27.09.1940 р. за здачу у полон ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 20.01.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3529).

Науменко Йосип Минович, 1871 р. н., с. Студенки Глухівського повіту (нині с. Студинка Новгород-Сіверського р-ну), українець, малописьменний. Проживав у с. Студенки (нині с. Студинка), селянин. Заарештований 14.09.1921 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 27.11.1921 р. за проведення антирадянської агітації засуджений до позбавлення волі на 1 рік умовно. 23.09.1921 р. звільнений з-під варті. Реабілітований 23.03.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 3141).

Науменко Йосип Юхимович, 1892 р. н., с. Березівка Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Березівка, одноосібник. Заарештований 01.02.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 16.04.1933 р. за проведення антирадянської агітації висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.12.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.4, спр. 16).

Науменко Кирило Петрович, 1886 р. н., с. Березівка Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Березівка, одноосібник. Заарештований 01.02.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 16.04.1933 р. за проведення антирадянської агітації висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.12.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.4, спр. 16).

Науменко Кіндрат Федорович, 1908 р. н., с. Надинівка Олишівського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 21 сапб 8 стрілецької Ямпільської Червонопрапорної дивізії, червоноармієць. Заарештований 01.03.1945 р. За вироком ВТ 8 стрілецької Ямпільської Червонопрапорної дивізії від 10.03.1945 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 13.05.1968 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10677-п).

Науменко Марія Іванівна, 1901 р. н., с. Горки Рєпінського (нині Новоусманського) р-ну Воронежської обл., РФ, українка, малописьменна. Проживала у м. Носівка Носівського р-ну, колгоспниця. Заарештована 21.04.1944 р. За вироком ВТ КВО від 17.07.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 5 років. Реабілітована 17.07.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17122-п).

Науменко Микола, 1895 р. н., м. Ніжин, українець, малописьменний. Проживав у с. Веркіївка (нині с. Вергіївка) Ніжинського р-ну, міліціонер. Заарештований 21.10.1920 р. за службу в денікінській армії. 12.11.1920 р. звільнений на поруки. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 01.03.1921 р. справу припинено. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1198).

Науменко Микола Дмитрович, 1922 р. н., с. Хибалівка Куликівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 210 мсп 3 гв. мсд, мл. лейтенант, командир взводу. Оголошений у розшук 24.04.1942 р. За вироком ВТ 3 гв. мсд від 03.06.1942 р. за ст. 193-3 «а» КК РРФСР засуджений до ВМП заочно. 17.08.1960 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4544).

Науменко Микола Олександрович, 1918 р. н., с. Турець (нині с. Турівка) Корюківського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 49 авіад, моторист. Заарештований 25.01.1941 р. За вироком ВТ Харківського ВО

від 08.04.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. Реабілітований 19.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15109-п).

Науменко Михайло Дмитрович, 1895 р. н., с. Тополі Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Тополі, без певних занять. Заарештований 17.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 23.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10499).

Науменко Михайло Федорович, 1913 р. н., с. Березівка Талалаївського р-ну, українець. Проживав у с. Березівка, вчитель. Заарештований 23.02.1934 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР за участь у діяльності контрреволюційної організації ув'язнений до ВТТ на 3 роки. Реабілітований 30.12.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.1, спр. 646).

Науменко Олена Петрівна, 1911 р. н., с. Тополі Козелецького р-ну, українка, малописьменна. Проживала у с. Тополі, без певних занять. Заарештована 25.06.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 01.07.1938 р. звільнена на підписку про невізд. 13.07.1939 р. справу припинено. Реабілітована 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1671).

Науменко Опанас Петрович, 1901 р. н., с. Тополі Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Тополі, без певних занять. Заарештований 17.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 23.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10499).

Науменко Павло Данилович, 1876 р. н., с. Нові Боровичі Сновського р-ну, українець,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

малописьменний. Проживав у с. Нові Боровичі, колгоспник. Заарештований 29.12.1936 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.08.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації передбачена ВМП. Реабілітований 27.01.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9049-9057).

Науменко Петро Захарович, 1888 р. н., м. Новгород-Сіверський, українець, освіта початкова. Проживав у с. Узруй Грем'яцького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, лісник. Заарештований 19.07.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 13.06.1946 р. справу припинено. Реабілітований 18.05.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6138).

Науменко Петро Семенович, 1887 р. н., смт Ладан Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Ладан, одноосібник. Заарештований 15.04.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.08.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6460).

Науменко Петро Якович, 1904 р. н., с. Сіряківщина Срібнянського (нині Варвинського) р-ну, українець, освіта вища. Проживав у с. Горобіївка Срібнянського р-ну, директор школи. Заарештований 17.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за участь у діяльності української контрреволюційної націоналістичної організації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Буреїнському ВТТ, м. Свободний. Реабілітований 23.02.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2895).

Науменко Сава Наумович, 1891 р. н., с. Івангород Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Івангород, селянин. Заарештований 24.02.1921 р. за службу в денікінській армії. 23.03.1922 р. справу припинено. Реабілітований 15.02.1999 р. (Держархів Чернігів-

ської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 2415).

Науменко Степан Данилович, 1873 р. н., с. Івангород Ічнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Івангород, одноосібник. Заарештований 10.10.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 18.01.1930 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. Попередню постанову змінено. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 08.05.1930 р. висланий до Далекосхідного краю на 3 роки. Реабілітований 13.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3697).

Науменко Степан Ісакович, 1894 р. н., м. Чернігів, українець, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, агроном. Заарештований 11.10.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 23.02.1934 р. за ст. 54-11 КК УСРР позбавлений волі на 3 роки. Заарештований 23.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за шпигунство передбачена ВМП. Реабілітований 13.06.1989 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6737, 11262).

Науменко Тихон Наумович, 1886 р. н., с. Великий Листвен Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, службовець. Заарештований 13.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 08.05.1938 р. за участь у діяльності антирадянського есерівського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 21.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.11.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3816).

Науменко Трохим Іванович, 1874 р. н., с. Козел Козлянського р-ну (нині смт Михайло-Коцюбинське Чернігівського р-ну), українець, малописьменний. Проживав у с. Козел (нині смт Михайло-Коцюбинське), одноосібник. Заарештований 26.03.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 05.06.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю

на 3 роки. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6464).

Наумець Георгій Федорович, 1896 р. н., с. Ленків Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у смт Короп Коропського р-ну, старший лісовод. Заарештований 17.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за ст. 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 20.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.11.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2446-2451).

Наумець Йосип Минович, 1871 р. н., с. Студенки (нині с. Студинка) Новгород-Сіверського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Студенки (нині с. Студинка), селянин. Заарештований 14.09.1921 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 27.11.1921 р. за проведення антирадянської агітації засуджений до позбавлення волі на 1 рік умовно. Реабілітований 23.03.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 3141).

Наумець Матвій Федорович, 1886 р. н., с. Ленків Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ленків, одноосібник. Заарештований 25.05.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.10.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 12.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6612).

Наумець Петро Петрович, 1902 р. н., с. Рудівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, старший пожежний інспектор. Заарештований 22.02.1945 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 09.06.1945 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. За ухвалою ВК ВС СРСР від 26.07.1946 р. термін покарання знижено до 3 років позбавлення волі у ВТТ. Реабілітований 07.09.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16158-п).

Наумець Прокіп Васильович, 1868 р. н., с. Ленків Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ленків, селянин. Заарештований 19.05.1920 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 30.11.1920 р. засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1319).

Наумов Петро Йосипович, 1897 р. н., смт Радуль Любецького (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Чернігів, механік. Заарештований 06.11.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 10.03.1944 р. за ст. 54-3 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 23.08.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17163-п).

Наумович Тадеуш Станіславович, 1908 р. н., с. Новий Завод Червоноармійського (нині Пулинського) р-ну Житомирської обл., поляк, освіта середня. Проживав у м. Городня Городнянського р-ну, шофер. Заарештований 11.09.1937 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УРСР від 10.12.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Загинув 12.03.1939 р., відбуваючи покарання у Кулоїському ВТТ. Реабілітований 27.03.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8293).

Наумцев Олексій Олексійович [Огійович], 1908 р. н., с. Яблунівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Яблунівка, колгоспник. Заарештований 22.08.1940 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 27.09.1940 р. за здачу у полон ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 20.01.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3474).

Наумчик Іван Олексійович, 1910 р. н., с. Сахутівка Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сахутівка, одноосібник. Заарештований 15.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

10.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання передбачена ВМП. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10501).

Науничик Феодосій Варфоломійович, 1885 р. н., с. Сахутівка Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сахутівка, колгоспник. Заарештований 08.05.1938 р. за ст. 54-10 КК УРСР. 19.06.1939 р. з-під варті звільнений. Реабілітований 05.07.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3078).

Нахманович Марк Ілліч, 1885 р. н., м. Канів Київської (нині Черкаської) обл., єврей, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, директор заводу. Заарештований 14.12.1920 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 07.02.1921 р. за проведення контрреволюційної агітації ув'язнений до концтабору на час громадянської війни. За ухвалою ВС УСРР від 14.03.1921 р. термін покарання знижено до 5 років позбавлення волі. Реабілітований 30.05.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 4687).

Находов [Наход] Андрій Іванович, 1902 р. н., с. Синове Ковельського повіту Волинської губ., Польща (нині Старовижівського р-ну Волинської обл.), українець, освіта початкова. Проживав у с. Вересоч Верхівського (нині Куликівського) р-ну, різноробочий. Заарештований 14.06.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 05.07.1930 р. за ст. 80 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований 26.10.1937 р. За постановою «двійки» від 04.11.1937 р. за шпигунство застосована ВМП. Розстріляний 14.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 27.04.1989 р., 12.11.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5220, 11872).

Нацик Василь Миколайович, 1913 р. н., с. Данівка Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 74 окулб 82 УР, мл. лейтенант. Заарештований 24.03.1945 р. За вироком ВТ 69 раб МВО від 31.05.1945 р. за ст.

58-1 «б» КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років, позбавлений військового звання. Реабілітований 30.08.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17178-п).

Нацик Ігнат Васильович, 1887 р. н., с. Данівка Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Данівка, священик. Заарештований 01.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 21.07.1971 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8059).

Нацик Павло Іванович, 1922 р. н., с. Данівка Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Козелець Козелецького р-ну, директор контори по заготівлі сировини. Заарештований 01.08.1948 р. за ст.ст. 54-3, 54-8 КК УРСР. 25.01.1949 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3736).

Нашта Олександр Михайлович, 1912 р. н., с. Тягун Іллінецького р-ну Вінницької обл., українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 166 сапб 176 сд, мл. лейтенант, командир взводу. Заарештований 28.11.1944 р. За вироком ВТ 2 Українського фронту від 20.02.1945 р. за ст.ст. 58-1 «б», 58-11 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років, позбавлений військового звання. Реабілітований 13.04.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15756-п).

Нащинець Євтихій Прокопович, 1900 р. н., с. Филиповичі Петриківського р-ну Гомельської обл., Білорусь, білорус, освіта початкова. Проживав у с. Баба (нині с. Покровське) Менського р-ну, матрос. Заарештований 26.07.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Київській обл. від 11.08.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до ВМП. За вироком ВТ військ НКВД по Київській обл. від 15.09.1941 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 25.10.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15317-п).

Неаполітанський Костянтин Павлович, 1897 р. н., м. Чернігів, українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Чернігів, службовець облземвідділу. Заарештований 16.06.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за шпигунство застосована ВМП. Розстріляний 24.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.06.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4071).

Неаронов Олексій Євгенович, 1885 р. н., с. Євминка Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Остер Остерського (нині Козелецького) р-ну, без певних занять. Заарештований 27.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 04.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 24.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8337).

Неаронов Олексій Іванович, 1862 р. н., с. Горностаївка Ріпкинського р-ну, освіта початкова. Проживав у с. Лівенське Ленінського р-ну Тульської обл., РФ, бухгалтер. Заарештований 05.12.1919 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 18.03.1920 р. справу припинено. Реабілітований 29.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 996).

Неборако Денис Антонович, 1908 р. н., с. Хрипівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Півці (приєднано до м. Чернігів), стрілець воєнізованої охорони. Заарештований 29.03.1940 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 29.05.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 09.09.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 791-п).

Небощицький Михайло Захарович, 1893 р. н., м. Батурич Батурицького (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Батурич, вчитель. Заарештований 21.09.1937 р. За постановою

вою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Помер у 1942 р. Реабілітований 30.04.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3335).

Неверов Василь Леонідович, 1891 р. н., с. Нова Басань Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта вища. Проживав у с. Нова Басань, викладач технікуму. Заарештований 22.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 24.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5632).

Неверов Сергій Леонідович, 1882 р. н., м. Київ, українець, освіта вища. Проживав у с. Нова Басань Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, викладач. Заарештований 23.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 02.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 13.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2917).

Невжинський Василь Тимофійович, 1911 р. н., с. Синявка Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Синявка, одноосібник. Заарештований 14.05.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 15.07.1932 р. справу припинено. Реабілітований 18.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5132).

Невжинський Іван Єгорович, 1889 [1888] р. н., с. Синявка Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Синявка, одноосібник. Заарештований 15.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 05.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 26.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 27.06.1989 р., 22.08.1989 р. (Держархів Чернігів-

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

ської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7030, 10672).

Невжинський Михайло Данилович, 1901 р. н., с. Синявка Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Щокоть Щорського (нині Сновського) р-ну, тесля. Заарештований 30.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Бурейнському ВТТ. Реабілітований 25.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10169).

Невжинський Тимофій Якович, 1883 р. н., с. Синявка Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Синявка, одноосібник. Заарештований 14.05.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 15.07.1932 р. справу припинено. Реабілітований 18.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5132).

Невжинський Трохим Григорович, 1881 р. н., с. Синявка Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Синявка, одноосібник. Заарештований 20.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 16.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7631).

Неволько Гаврило Григорович, 1865 р. н., м. Батурич Батурицького (нині Бахмацького) р-ну. Проживав у м. Батурич. Заарештований 02.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 30.05.1930 р. справу припинено. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2563).

Неволько Іван Федорович, 1912 р. н., с. Городище Батурицького (нині Бахмацького) р-ну, українець. Проживав у с. Городище, одноосібник. Заарештований 29.10.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої

наради при Колегії ГПУ УСРР від 23.11.1930 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5834).

Неволько Йосип Терентійович, 1874 р. н., с. Городище Батурицького (нині Бахмацького) р-ну, українець. Проживав у с. Городище, одноосібник. Заарештований 05.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 08.06.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 13.03.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8233).

Неволько Катерина Павлівна, 1888 р. н., с. Мишковиці Тернопільського р-ну Тернопільської обл., українка, неписьменна. Проживала у с. Городище Батурицького (нині Бахмацького) р-ну, домогосподарка. Заарештована 22.05.1935 р. за ст.ст. 16-80 КК УСРР. 14.12.1935 р. справу припинено. Реабілітована 27.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 257).

Неволько Кузьма Іванович, 1888 р. н., с. Городище Батурицького (нині Бахмацького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав на х. Острів Бахмацького р-ну, робітник залізниці. Заарештований 22.05.1935 р. за ст.ст. 16-80 КК УСРР. 04.12.1935 р. справу припинено. Заарештований 20.08.1937 р. За постановою «двійки» від 08.12.1937 р. за шпигунство застосована ВМП. Розстріляний 19.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 27.02.1996 р., 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 257, 8722).

Неговора Ольга Опанасівна, 1913 р. н., смт Парафіївка Ічнянського р-ну, українка, малописьменна. Проживала у с. Григорівка Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, робітниця залізниці. Заарештована 28.06.1945 р. За вироком ВТ Південної залізниці від 04.09.1945 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 5 років. Реабілітована 19.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15906-п).

Негода Григорій Дмитрович, 1891 р. н., с. Григорівка Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Григорівка, колгоспник. Заарештований 09.03.1938 р. Завироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 10.03.1939 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 19.10.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14519-п).

Негода Дмитро Денисович, 1902 р. н., с. Смяч Тупичівського (нині Сновського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Гвоздиківка Щорського (нині Сновського) р-ну, візник. Заарештований 15.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 20.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8787).

Негода Іван Євдокимович, 1896 р. н., м. Ічня Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ічня, одноосібник. Заарештований 25.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.03.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР позбавлений волі на 3 роки умовно. Реабілітований 30.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5738).

Негода Митрофан Минович, 1882 р. н., с. Іванківці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Іванківці, колгоспник. Заарештований 07.11.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 02.01.1931 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 28.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації застосована ВМП. Розстріляний 07.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 17.07.1989 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5901, 10939).

Негода Осип [Йосип] Терентійович, 1870 р. н.,

с. Смяч Тупичівського (нині Сновського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Смяч, одноосібник. Заарештований 24.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.05.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 22.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 19.11.1963 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9340).

Негода Яків Митрофанович, 1905 р. н., с. Іванківці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Іванківці, одноосібник. Заарештований 31.01.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.07.1930 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8168).

Негрєв Кирило Гаврилович, 1894 р. н., с. Береза Глухівського р-ну Сумської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Глухів Сумської обл., продавець. Заарештований 10.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності українського націоналістичного контрреволюційного повстанського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 13.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.06.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3493-3494).

Недбай Іван Малахович, 1905 р. н., с. Луговець Мглинського повіту Чернігівської губ. (нині Мглинського р-ну Брянської обл., РФ), українець, освіта незакінчена вища. Проживав за місцем дислокації 430 гв. сп, політрук. Заарештований 01.02.1942 р. за проведення антирадянської агітації. 20.05.1942 р. справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9299-п).

Недбайло Віра Михайлівна, 1911 р. н., м. Київ, українка, освіта початкова. Проживала у м. Ічня Ічнянського р-ну, колгоспниця. 24.04.1945 р. взята на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УРСР від 12.01.1946 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 14.02.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12281).

Недбайло Федір Єлисейович, 1888 р. н., с. Голінка Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Голінка, одноосібник. Заарештований 26.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7532).

Недведський Маврикій Донатович, 1895 р. н., Польща, поляк, освіта початкова. Виключений з ВКП(б). Проживав за місцем дислокації 20 сп, інтендант 3-го рангу. Заарештований 22.10.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 21.07.1939 р. за участь у діяльності антирадянської організації та шкідництво ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 08.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8824).

Недей Іван Іванович, 1917 р. н., м. Бобровиця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 225 сп, червоноармієць. Заарештований 28.08.1944 р. За вироком ВТ 23 Києво-Житомирської сд від 28.10.1944 р. за ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. За вироком ВТ 1 Прибалтійського фронту від 12.12.1944 р. попередній вирок скасовано, справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 482-п).

Недей Тимофій Григорович, 1885 р. н., с. Товстоліс Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Товстоліс, тесля. Заарештований 04.02.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 02.04.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 10 років. Заарештований 28.04.1939 р. За вироком Чернігівського облсуду від 19.07.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 09.09.1991 р., 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840,

оп.3, спр. 9062, ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2853-п).

Неделько Єфрем Семенович, 1894 р. н., с. Горобіївка Срібнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Горобіївка, вчитель. Заарештований 23.04.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Київській обл. від 23.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 26.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14997-п).

Неділько Андрій Петрович, 1886 р. н., с. Рибці Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рибці, одноосібник. Заарештований 19.05.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. 10.09.1931 р. звільнений на підписку про невізід. Рішення по справі відсутнє. Заарештований 21.01.1938 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР. 31.05.1938 р. справу припинено. Реабілітований 29.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2386).

Неділько Іван Михайлович, 1891 р. н., с. Рибці Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ряшки Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, одноосібник. Заарештований 15.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 07.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7268).

Неділько Сергій Андронович, 1892 р. н., с. Рибці Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Дігтярі Срібнянського р-ну, вагар. Заарештований 17.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8687).

Неділько Степан Андроникович, 1888 р. н., с. Рибці Прилуцького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Прилуки, одноосібник. Заарештований 14.04.1931 р. За постановою судової

«трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 21.02.1932 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 26.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11035).

Неділько Федір Павлович, 1888 р. н., с. Горобіївка Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Горобіївка, не працював. Заарештований 23.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 05.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11343).

Неділя Опанас Макарович, 1865 р. н., с. Довжик Чернігівського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Довжик, одноосібник. Заарештований 07.03.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1931 р. справу припинено. Реабілітований 30.03.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5967).

Неділя Федір Опанасович, 1904 р. н., с. Довжик Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Довжик, одноосібник. Заарештований 07.03.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1931 р. справу припинено. Реабілітований 30.03.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5967).

Недобельський Домінік Людвігович, 1879 р. н., м. Кам'янець-Подільський Хмельницької обл., поляк, освіта середня. Проживав у смт Ріпки Ріпкинського р-ну, статистик. Заарештований 27.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за проведення антирадянської агітації позбавлений волі на 10 років. Реабілітований 21.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2202).

Недобор Андрій Гаврилович, 1888 р. н., с. Заїзд Прилуцького р-ну, українець, малописьменний.

Проживав у с. Заїзд, одноосібник. Заарештований 03.05.1930 р. За постановою судової трійки від 02.11.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9645).

Недобор Федір Олександрович, 1891 р. н., с. Заїзд Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Заїзд, колгоспник. Заарештований 02.04.1940 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 19.06.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 29.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15872-п).

Недобуга Андріан Дмитрович, 1889 р. н., с. Береза Глухівського повіту Чернігівської губ. (нині Глухівського р-ну Сумської обл.), українець, малописьменний. Проживав у с. Береза, селянин. 09.05.1922 р. взятий на підписку про невіїзд. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 28.06.1922 р. за проведення антирадянської агітації засуджений до позбавлення волі на 6 місяців. Реабілітований 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 5452).

Недобуга Дмитро Матвійович, 1855 р. н., с. Береза Глухівського повіту Чернігівської губ. (нині Глухівського р-ну Сумської обл.). Проживав у с. Береза, селянин. Заарештований 10.02.1920 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 20.04.1920 р. справу припинено. Реабілітований 30.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 752).

Недобуга Петро Дмитрович, 1885 р. н., с. Береза Глухівського повіту Чернігівської губ. (нині Глухівського р-ну Сумської обл.), українець. Проживав у с. Береза, селянин. Заарештований 10.02.1920 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами. За постановою Чернігівського обласного суду від 20.04.1920 р. справу припинено. Реабілітований 30.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 752).

Недоля Ганна Семенівна, 1901 р. н., с. Левки Малоодівського (нині Прилуцького) р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у м. Прилуки, кравчиня. Заарештована 23.11.1937 р. За вироком Чернігівського облсуду від 27.03.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітована 29.09.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3223).

Недотко Андріян Іпатійович, 1906 р. н., с. Стахорщина Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Стахорщина, колгоспник. Заарештований 29.03.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 14.08.1936 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 16.07.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 138-п).

Недоха Харитина Федорівна, 1904 р. н., с. Козилівка Холминського (нині Корюківського) р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Козилівка, колгоспниця. 01.06.1944 р. взята на підписку про невізід. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 21.04.1945 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 31.01.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12236).

Недядько Тимофій Йосипович, 1888 р. н., с. Велика Дівиця Малоодівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Дівиця, одноосібник. Заарештований 01.04.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 13.04.1930 р. за ст.ст. 54-8, 54-10, 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9319).

Незжалая Олександра Савеліївна, 1899 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українка, неписьменна. Проживала у м. Бахмач, домогосподарка. Заарештована 08.01.1922 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації. Рішення по справі відсутнє. Звільнена з-під

варти 28.06.1922 р. Реабілітована 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6706).

Незжалая Фекла Савеліївна, 1896 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українка, малописьменна. Проживала у м. Бахмач, селянка. Заарештована 11.01.1922 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації. Рішення по справі відсутнє. Реабілітована 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6706).

Незжалій Федір Іванович, 1912 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бахмач, робітник залізниці. Заарештований 24.01.1938 р. за ст. 54-10 КК УРСР. 19.08.1938 р. справу припинено. Реабілітований 24.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4954).

Незжалов [Незжалій] Тимофій Савович, 1886 р. н., м. Бахмач Бахмацького р-ну, українець. Проживав у м. Бахмач, телеграфіст. Заарештований 11.05.1920 р. За постановою особливою відділу 12 А від 14.06.1920 р. з-під варти звільнений. Заарештований 31.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за шпигунство застосована ВМП. Розстріляний 25.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.03.1998 р., 25.09.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11916, 5479).

Неженець Віктор Всеволодович, 1904 р. н., м. Корюківка Корюківського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Корюківка, вантажник. Заарештований 20.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 07.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11291).

Нежинцев Олександр Лаврінович, 1868 р. н., м. Ніжин, українець, освіта середня. Проживав у м. Ніжин, священник. Заарештований 13.11.1929 р.

За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 18.02.1930 р. як антирадянський елемент висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9451).

Неізнаний Прокіп Васильович, 1905 р. н., м. Ніжин, українець, освіта вища. Проживав у м. Прилуки, викладач Прилуцького педагогічного технікуму. Заарештований 04.02.1935 р. За вироком Чернігівського облсуду від 16.01.1935 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. За ухвалою ВС УСРР від 08.08.1935 р. вирок скасовано, справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16153-п).

Нейкаша Андріан Іванович, 1885 р. н., смт Мала Дівиця Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, письменний. Проживав у смт Мала Дівиця, без певних занять. Заарештований 11.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрих колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 05.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1471).

Нейкаша Мойсей Якович, 1899 р. н., с. Велика Загорівка Бахмацького (нині Борзнянського) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Велика Загорівка, коваль. Заарештований 22.03.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 21.08.1938 р. справу припинено. Реабілітований 22.12.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 15).

Нейкаша Петро Іванович, 1883 р. н., смт Мала Дівиця Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, письменний. Проживав у смт Мала Дівиця, одноосібник. Заарештований 11.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 05.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області,

ф. Р-8840, оп.3, спр. 1472).

Нейман Бернгард Карлович, 1888 р. н., м. Сімферополь, німець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, садівник. Заарештований 30.04.1936 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 15.08.1936 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 3 роки. Відбував покарання Ухто-Печорському ВТТ, звільнений у травні 1939 р. На час другого арешту – агротехнік колгоспу. Заарештований 24.06.1941 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 03.10.1941 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 18.07.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3182, 3183).

Нейман Вільгельм Іванович, 1883 р. н., с. Пулино-Гута Червоноармійського (нині Пулинського) р-ну Житомирської обл., німець, освіта початкова. Проживав у м. Городня Городнянського р-ну, механік. Заарештований 23.06.1941 р. заст. 54-6 КК УРСР. 04.11.1941 р. справу припинено в зв'язку зі смертю обвинуваченого. Помер 12.10.1941 р. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 340).

Нейман Вільгельм Іванович, 1884 р. н., м. Лібава (нині м. Ліепая), Латвія, німець, освіта середня. Проживав у м. Щорс Щорського р-ну (нині м. Сновськ Сновського р-ну), без певних занять. Заарештований 17.12.1937 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР. 29.12.1937 р. справу припинено. Реабілітований 27.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1081).

Нейман Георгій Іванович, 1903 р. н., с. Кальчинівка Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Кальчинівка, колгоспник. Заарештований 16.10.1937 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УРСР від 28.11.1937 р. за ст. 54-11 КК УРСР позбавлений волі на 10 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10549).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Нейман Ніна Едуардівна, 1920 р. н., м. Прилуки, німкеня, освіта незакінчена вища. Проживала у м. Прилуки, студентка. Заарештована 10.10.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 18.01.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 5 років. Реабілітована 10.07.1965 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10337-п).

Нейман [Неймаш, Неймиш, Неймеш] Петро Федорович, 1896 р. н., смт Мала Дівиця Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Перше Травня Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, колгоспник. Заарештований 20.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 19.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Заарештований 30.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 26.06.1989 р., 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6560, 10711).

Неймаровець Катерина Іванівна, 1914 р. н., с. Тamarівка Ріпкинського р-ну, українка, малописьменна. Проживала у с. Тamarівка, колгоспниця. Заарештована 19.02.1946 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 18.04.1946 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 5 років. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 24.05.1946 р. попередній вирок скасовано, справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1285-п).

Неймаш Іван Андрійович, 1898 р. н., смт Мала Дівиця Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, письменний. Проживав у смт Мала Дівиця, робітник. Заарештований 12.01.1933 р. За вироком Чернігівського облсуду від 24.08.1933 р. за ст. 54-13 КК УСРР засуджений до ВМП. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УСРР від 03.11.1933 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 10 років. Звільнений у 1947 р. Реабілітований 24.02.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 11184-п).

Неймиш Микита Васильович, 1882 р. н., смт Мала Дівиця Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, чорноробочий. Заарештований 05.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 05.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 24.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10175).

Некоз Михайло Євдокимович, 1908 р. н., с. Нехайки Ковалівського р-ну Прилуцької округи (нині Драбівського р-ну Черкаської обл.), українець, освіта початкова. Проживав у с. Нехайки, одноосібник. Заарештований 13.03.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 16.08.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. За постановою «трійки» при ПП ОГПУ Північного краю від 21.04.1932 р. після відбуття терміну покарання дозволено вільне проживання на території СРСР. Реабілітований 03.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3608).

Некрасов Василь Антонович, 1910 р. н., м. Путивль Путивльського р-ну Сумської обл., росіянин, освіта початкова. Член ВЛКСМ. Проживав у м. Глухів Сумської обл., студент. Заарештований 11.03.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.06.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8862).

Некрасов Костянтин Єгорович, 1886 р. н., с. Часниківка Бахмацького р-ну, росіянин, освіта середня. Проживав у с. Часниківка, машиніст. Заарештований 01.12.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 11.07.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до 15 років каторжних робіт. За ухвалою ВТ КВО від 27.05.1955 р. за ст.ст. 54-2, 54-3 КК УРСР термін покарання знижено до 10 років позбавлення волі. Реабілітований 16.11.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16642-п).

Некрасов Сергій Юхимович, 1908 р. н., с. Новокраснянка Рубіжанського р-ну Донецької обл. (нині Кременського р-ну Луганської обл.), українець, освіта початкова. Проживав у с. Грем'яч Грем'яцького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, перший секретар Грем'яцького райкому КП(б)У. Заарештований 02.08.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 21.09.1937 р. за ст.ст. 54-8, 54-11 ККУРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 21.09.1937 р. у м. Сталіно. Реабілітований 14.02.1961 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6157-п).

Некрасов Федір Іванович, 1869 р. н., с. Чернава Івантеєвського р-ну Саратовської обл., РФ. Проживав у м. Чернігів. Заарештований 15.05.1919 р. За вироком Чернігівського губрев-трибуналу від 21.06.1919 р. за проведення контрреволюційної діяльності передбачена ВМП. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 433).

Некрасов Федір Силівич, 1906 р. н., с. Побочіївка Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Член ВКП(б). Проживав за місцем дислокації, помічник начальника штабу 174 шавіап з розвідки. Заарештований 24.11.1941 р. За вироком ВТ 23 А від 16.01.1942 р. за ст. 54-10 ч. 2 ККУРСР засуджений до ВМП, позбавлений військового звання. За ухвалою ВТ Ленінградського фронту від 11.02.1942 р. ВМП замінена на позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 24.02.1959 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6500-п).

Некрасова Олександра Федорівна, 1911 р. н., с. Оріхове (приєднано до м. Торез) Чистяківського р-ну Донецької обл., українка, освіта початкова. Проживала у м. Чернігів, домогосподарка. Заарештована 06.10.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 27.12.1937 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини ув'язнена до ВТТ на 8 років. Відбувала покарання у Карагандинському ВТТ. Реабілітована 22.04.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4703).

Некрасовський Володимир Михайлович, 1911 р. н., смт Сосниця Сосницького р-ну,

українець, освіта початкова. Член ВКП(б). Проживав у м. Ніжин, голова Ніжинської районної ради ТСОАВІАХІМ. Заарештований 16.10.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 09.04.1938 р. за ст.ст. 54-7, 54-8, 54-11 ККУРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 09.04.1938 р. у м. Київ. Реабілітований 09.05.1963 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 8031-п).

Некраш Іван Силівич, 1898 р. н., с. Побочіївка Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Побочіївка, заготівельник. Заарештований 20.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської організації передбачена ВМП. Реабілітований 19.05.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4942).

Некраш Остап Савич, 1893 р. н., с. Побочіївка Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Побочіївка, односібник. Заарештований 08.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації передбачена ВМП. Реабілітований 19.05.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4942).

Некрасевич Петро Андрійович [Андріанович], 1860 р. н., с. Митченки Конопотського повіту (нині Бахмацького р-ну), українець. Проживав у с. Митченки, робітник. Заарештований 31.05.1920 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації. 07.06.1920 р. справу припинено. Реабілітований 30.03.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11919).

Некрот Пилип Григорович, 1888 р. н., с. Корінецьке Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Ведмеже (нині с. Мирне) Талалаївського р-ну, колгоспник. Заарештований 15.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

контрреволюційного угруповання застосована ВМП. Розстріляний 23.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9992).

Нелеп Іван Павлович, 1907 р. н., с. Бобруйки Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Бобруйки, одноосібник. Заарештований 28.09.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 21.12.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – мешканець смт Козелець Козелецького р-ну. Заарештований 24.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 27.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підриг колгоспного будівництва, застосована ВМП. Розстріляний 03.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 02.06.1989 р., 04.06.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6315, 4397).

Нелеп [Неліп] Сергій Іванович, 1905 р. н., с. Бобруйки Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Бобруйки, голова сільради. Заарештований 06.11.1943 р. За постановою від 21.12.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УСРР справу призупинено в зв'язку з розшуком обвинуваченого. За постановою від 14.06.1946 р. справу закрито. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10720-п).

Нелепа Антон Іванович, 1880 р. н., с. Жадьки (приєднано до с. Скрипчин) Козелецького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Жадьки (приєднано до с. Скрипчин), одноосібник. Заарештований 10.01.1933 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 29.04.1933 р. звільнений на підписку про невізід. 13.08.1933 р. справу припинено. Реабілітований 23.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2367).

Нелепа Василь Павлович, 1902 р. н., с. Озеряни Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 1 дн 2 кап 2 кд, ст. лейтенант, командир дивізіону. Заарештований 02.03.1938 р. за ст.ст. 54-1 «б»),

54-8, 54-11 КК УСРР. 07.01.1939 р. справу припинено. Реабілітований 26.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9949-п).

Нелепа Данило Антонович, 1905 р. н., с. Жадьки (приєднано до с. Скрипчин) Козелецького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Жадьки (приєднано до с. Скрипчин), одноосібник. Заарештований 10.01.1933 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 29.04.1933 р. звільнений на підписку про невізід. Справу припинено. Реабілітований 23.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2367).

Нелепа [Неліп] Степан Михайлович, 1889 р. н., с. Бобруйки Остерського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Бобруйки (нині Козелецького р-ну), без певних занять. Заарештований 26.11.1937 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 25.12.1939 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 13.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15116-п).

Нелін Авксентій Маркович, 1900 р. н., с. Остапівка Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Остапівка, колгоспник. Заарештований 08.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання передбачена ВМП. Реабілітований 05.11.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4221).

Нелін Іван Іванович, 1908 р. н., с. Хортиця Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Хортиця, колгоспник. Заарештований 07.04.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 16.03.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УСРР від 20.05.1939 р. справу закрито. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15056-п).

Нелін Степан Іванович, 1903 р. н., с. Остапівка Варвинського р-ну, українець. Проживав за місцем дислокації 927 сп, червоноармієць. Пролав без

вісті 15.09.1941 р. Розпочато справу 16.09.1941 р. За вироком ВТ 261 сд від 22.09.1941 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР засуджений до ВМП заочно. За ухвалою ВК ВС СРСР від 04.08.1945 р. попередній вирок скасовано, справу передано на новий розгляд. За постановою від 28.11.1945 р. оголошений в розшук. 21.11.1964 р. справу припинено за амністією. Реабілітований 25.11.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10219-п).

Неменський Микола Васильович, 1872 р. н., м. Каргополь Каргопольського р-ну Архангельської обл., РФ, росіянин, освіта середня. Проживав у м. Шостка Сумської обл., священник. Заарештований 08.07.1921 р. за розповсюдження провокаційних чуток. 05.09.1921 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 10.09.1921 р. справу припинено. Реабілітований 31.05.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 4615).

Немерич [Ненич] Василь Давидович, 1923 р. н., с. Монастирище Ічнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 162 сд 627 сп, санітар. Заарештований 13.02.1942 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 30.09.1942 р. за ст.ст. 19-58-1«б», 58-11 КК РРФСР застосована ВМП. Розстріляний 27.10.1942 р. у м. Свердловськ. Реабілітований 21.06.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12414).

Немилостивий Андрій Степанович, 1886 р. н., с. Жабчичі (нині с. Полісся) Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жабчичі (нині с. Полісся), одноосібник. Заарештований 30.04.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 12.01.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 10.12.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2343-п).

Немилостивий Іван Миколайович, 1909 р. н., с. Жабчичі (нині с. Полісся) Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Жабчичі

(нині с. Полісся), одноосібник. Заарештований 08.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 31.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7533).

Немилостивий Степан Захарович, 1899 р. н., с. Жабчичі (нині с. Полісся) Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жабчичі (нині с. Полісся), одноосібник. Заарештований 13.04.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 31.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7031).

Немилостивий Степан Захарович, 1881 р. н., с. Жабчичі (нині с. Полісся) Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жабчичі (нині с. Полісся), коннох. Заарештований 30.04.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 25.01.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 11.08.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2161-п).

Неміро Леопольд Стефанович, 1885 р. н., м. Полоцьк Полоцького р-ну Вітебської обл., Білорусь, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, друкар. Заарештований 25.12.1919 р. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 24.03.1920 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами ув'язнений до концтабору на час громадянської війни. Реабілітований 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1990).

Немковський Давид Веніамінович, 1902 р. н., м. Прилуки, освіта середня. Проживав у м. Прилуки, помічник бухгалтера. Заарештований 10.05.1920 р. За постановою особливої наради при реввійськраді 11 А від 22.12.1920 р. як соціально-небезпечний елемент ув'язнений до концтабору на 1 рік. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5705).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Немченко Іван Сергійович, 1884 р. н., с. Козел (нині смт Михайло-Коцюбинське) Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Козел (нині смт Михайло-Коцюбинське), одноосібник. Заарештований 26.03.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 05.07.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6464).

Немченко Микита Оникійович, 1886 р. н., с. Левковичі Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Левковичі, колгоспник. Заарештований 15.10.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1944 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 26.05.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17036-п).

Немченко Павло Савелійович, 1909 р. н., с. Шаповалівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 62 омср, червоноармієць. Заарештований 27.04.1945 р. За вироком ВТ гарнізону м. Омськ від 26.05.1945 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РСФСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 24.12.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15619-п).

Немченко Павло Феодосійович, 1897 р. н., с. Хрипівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Хрипівка, одноосібник. Заарештований 27.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 15.05.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Звільнений 22.05.1933 р. Заарештований 21.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Загинув 27.08.1942 р. відбуваючи покарання. Реабілітований 17.06.1958 р., 09.07.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3974-3985, 4944).

Немченко Улян Кирилович, 1882 р. н., с. Оленівка Борзнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Оленівка, одноосібник. Заарештований 01.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 24.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 19.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6057).

Немченко Юхим Іванович, 1889 р. н., с. Смолин Козлянського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Смолин, одноосібник. Заарештований 18.10.1929 р. за ст.ст. 7-54-10 КК УСРР. 08.12.1929 р. справу припинено. Реабілітований 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.7, спр. 17).

Ненька Степан Максимович, 1880 р. н., с. Рудівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, чорноробочий. Заарештований 18.06.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 16.08.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 02.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 13.06.1989 р., 29.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3398, 1559).

Непивода Платон Якович, 1851 р. н., с. Мохнівка Прилуцького р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Мохнівка, селянин. Заарештований 14.12.1921 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 23.12.1921 р. за проведення антирадянської агітації засуджений до примусових робіт на 2 роки умовно. Реабілітований 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 2378).

Непипенко Василь Григорович, 1877 р. н., с. Нові Млини Батуриного (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав

у с. Нові Млини, кравець. Заарештований 09.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності українського націоналістичного контрреволюційного повстанського угруповання передбачена ВМП. Реабілітований 24.05.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11234).

Непомнящий Мусій Ілліч, 1922 р. н., смт Короп Коропського р-ну, єврей, освіта середня. Проживав у м. Ворошиловград (нині м. Луганськ), ст. лейтенант. Заарештований 05.05.1943 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР. 30.07.1943 р. справу припинено. Реабілітований 18.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4950).

Непопенко Прокопій Пилипович, 1882 [1876] р. н., с. Автуничі Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Солонівка Городнянського р-ну, одноосібник. Заарештований 10.01.1929 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 30.05.1929 р. за ст.ст. 54-8, 54-10 КК УСРР виправданій. На час другого арешту – мешканець м. Городня Городнянського р-ну, вантажник. Заарештований 23.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 03.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.06.1999 р., 17.09.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 200, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4529).

Неред Степан Дмитрович, 1915 р. н., с. Вишеньки Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 66 морсбр, сержант, командир відділення. Заарештований 29.08.1942 р. За вироком ВТ 66 морсбр від 04.09.1942 р. за ст.ст. 19-58-1 «б», 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний 16.09.1942 р. Реабілітований 28.08.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17687-п).

Нерет Порфирій Лукич, 1884 р. н., с. Волосківці Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Волосківці, колгоспник.

Заарештований 08.01.1933 р. за проведення антирадянської агітації. 12.03.1933 р. справу припинено. Реабілітований 24.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2043).

Нерет [Нереда] Сергій Григорович, 1877 р. н., с. Волосківці Менського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Волосківці, одноосібник. Заарештований 26.01.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Заарештований 28.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 22.08.1989 р., 22.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11447,1649).

Неродигречка Віктор Кирилович, 1888 р. н., с. Мошни Черкаського р-ну Київської (нині Черкаської) обл., українець, письменний. Проживав у м. Ніжин, заготівельник. Заарештований 30.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.04.1938 р. за участь у діяльності українського націоналістичного контрреволюційного повстанського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 29.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 04.07.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4139).

Нерус Павло Семенович, 1880 р. н., с. Горностаївка Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Київ. Заарештований 28.02.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 15.05.1933 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8733-8747).

Неруш Іван Григорович, 1883 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, росіянин, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Семенівка,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

фельдшер. Заарештований 05.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 27.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.01.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3020-3021).

Неруш Павло Гаврилович, 1918 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем навчання, сержант, курсант Ленінськ-Кузнецького кулеметного училища. Заарештований 03.08.1944 р. За вироком ВТ м. Новосибірськ від 28.08.1944 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 25.06.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14505-п).

Неруш Филімон Климович, 1912 р. н., с. Ларинівка Новгород-Сіверського р-ну, українець, малописьменний. Проживав за місцем дислокації 1111 сп 330 сд, червоноармієць. Заарештований 02.06.1942 р. За вироком ВТ 330 сд від 11.06.1942 р. за ст. 58-10 з санкції ст. 54-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 28.05.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17466-п).

Несен Микола Григорович, 1919 р. н., с. Мала Загорівка Бахмацького (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у станиці Кримська (нині м. Кримськ) Краснодарського краю, РФ, червоноармієць. Заарештований 10.11.1941 р. за вироком ВТ Новоросійської ВМБ ЧФ від 28.11.1941 р. за ст. 58-10 з санкції ст. 54-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. За ухвалою ВТ Чорноморського флоту від 15.05.1956 р. попередній вирок скасовано, справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6709-п).

Несиловський Мечислав Степанович, 1900 р. н., м. Київ, поляк, освіта вища. Проживав у

м. Чернігів, інженер. Заарештований 21.10.1937 р. За постановою «двійки» від 22.12.1937 р. за ст.ст. 54-7, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 08.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 25.05.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2930).

Несін Захарій, с. Євминка Козелецького р-ну, українець. Проживав у с. Євминка, селянин. Заарештований 15.01.1920 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 06.05.1920 р. справу припинено. 19.03.1920 р. звільнений під заставу. Реабілітований 18.08.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4612, оп.1, спр. 21).

Несін Сидір Володимирович, 1905 р. н., с. Окунінів Остерського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Окунінів, колгоспник. Заарештований 10.07.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Київській обл. від 28.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 06.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15129-п).

Нестеренко Андрій Іванович, 1891 р. н., с. Іванківці Срібнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Іванківці, одноосібник. Заарештований 03.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 15.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7032).

Нестеренко Андрій Іванович, 1875 р. н., с. Колісники Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Колісники, одноосібник. Заарештований 23.10.1929 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від

06.12.1929 р. з-підварти звільнений. Заарештований 03.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 15.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3775, 7032).

Нестеренко Андрій Федорович, 1899 р. н., м. Шостка Сумської обл., українець, освіта вища. Проживав у м. Новгород-Сіверський, робітник МТС. Заарештований 09.05.1939 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 29.07.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. За ухвалою ВК ВС УРСР від 11.11.1939 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 31.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15332-п).

Нестеренко Василь Антонович, 1898 р. н., с. Пізнопали Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Пізнопали, колгоспник. Заарештований 11.11.1943 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР. 19.04.1944 р. справу припинено в зв'язку зі смертю обвинуваченого. 20.01.1944 р. загинув при спробі втекти. Реабілітований 24.04.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9239-п).

Нестеренко Василь Єлизарович, 1886 р. н., с. Колісники Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Колісники, без певних занять. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 02.09.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР позбавлений волі на 5 років. Реабілітований 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9835).

Нестеренко Василь Степанович, 1896 р. н., с. Стодоли Куликівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стодоли, одноосібник. За вироком Чернігівського окружного суду від 31.10.1927 р. за ст.ст. 48, 54-11 КК УСРР засуджений до позбавлення волі з суворою ізоляцією на 2 роки умовно з випробним

терміном на 5 років. Реабілітований 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.4, спр. 814).

Нестеренко Галина Степанівна, 1919 р. н., с. Євминка Остерського (нині Козелецького) р-ну, українка, освіта середня. Проживала у м. Остер Остерського (нині Козелецького) р-ну, приймальниця молока. Заарештована 10.10.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 28.02.1944 р. справу припинено. Реабілітована 28.10.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 693).

Нестеренко Григорій Давидович, 1919 р. н., с. Сваричівка Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 651 гап, червоноармієць. Заарештований 09.04.1941 р. За вироком ВТ гарнізону м. Вологда Архангельського ВО від 19.05.1941 р. за ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 6 років. За ухвалою ВК ВС СРСР від 05.06.1941 р. вирок скасовано, справу закрито, з-під варти звільнений. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6405-п).

Нестеренко Гурій Якович, 1894 р. н., с. Іванківці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Іванківці, одноосібник. Заарештований 31.01.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.07.1930 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8168).

Нестеренко Дмитро Іванович, 1884 р. н., с. Іванківці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Іванківці, одноосібник. Заарештований 28.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.07.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 07.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8168).

Нестеренко Єлисей Миколайович, 1859 р. н., с. Олександрівка Корюківського р-ну, українець, малописьменний. Проживав

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

у с. Олександрівка, селянин. Заарештований 09.09.1920 р. за проведення контрреволюційної діяльності. 19.09.1920 р. звільнений. Рішення відсутнє. Реабілітований 19.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1612).

Нестеренко Іван Андрійович, 1922 р. н., с. Переволочна Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 205 азсп, сержант. Заарештований 26.09.1943 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР. 13.11.1943 р. справу припинено. Реабілітований 15.09.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4288).

Нестеренко Іван Михайлович, 1897 р. н., с. Ряшки Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Ряшки, одноосібник. Заарештований 31.10.1930 р. за ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. 20.01.1931 р. справу припинено. Реабілітований 30.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9835).

Нестеренко Йосип Іванович, 1909 р. н., с. Максимівка Ічнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав за місцем дислокації 873 сп 276 сд, червоноармієць. Заарештований 09.10.1941 р. За вироком ВТ 276 сд від 15.10.1941 р. за ст.ст. 19-58-1 «б» КК РРФСР засуджений до ВМП. Реабілітований 29.05.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17818-п).

Нестеренко Йосип Титович, 1886 р. н., с. Вербівка Городнянського повіту (нині Ріпкинського р-ну), українець. Проживав у с. Вербівка, селянин. Заарештований 31.12.1918 р. за службу в гетьманських військах. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 29.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 94).

Нестеренко Микола Іванович, 1902 р. н., с. Халілово Гайського р-ну Оренбурзької обл., РФ, українець, освіта середня. Проживав за місцем служби, червоноармієць. Заарештований 24.10.1942 р. За вироком ВТ 2 РА від 10.12.1942 р. за ст.ст. 58-2, 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений

до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 20.11.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17296-п).

Нестеренко Михайло Кирилович, 1879 р. н., с. Радьківка Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Замістя Прилуцького р-ну, робітник. Заарештований 16.05.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 28.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 27.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9731-п).

Нестеренко Михайло Прохорович, 1890 р. н., с. Іванківці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Іванківці, одноосібник. Заарештований 15.11.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.01.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 18.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5893).

Нестеренко Олексій Аврамович, 1881 р. н., с. Хотівля Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Хотівля, одноосібник. Заарештований 22.02.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7416).

Нестеренко Олексій Демидович, 1902 р. н., с. Велика Дорога Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Дорога, селянин. Заарештований 08.06.1921 р. за проведення антирадянської агітації. 27.09.1921 р. справу припинено. Реабілітований 23.03.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 3312).

Нестеренко Павло Васильович, 1882 р. н., с. Блестова Менського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Блестова, одноосібник. Заарештований 04.05.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 14.09.1933 р. справу припинено.

Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 490).

Нестеренко Павло Йосипович, 1912 р. н., с. Деревини Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 66 злб, червоноармієць. Заарештований 17.12.1945 р. За вироком ВТ залізничних військ УВВР-6 від 06.02.1946 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6526-п).

Нестеренко Павло Михайлович, 1891 р. н., с. Деревини Городнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Деревини, колгоспник. Заарештований 01.07.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.10.1932 р. за ст.ст. 54-8, 54-11 КК УСРР позбавлений права проживання в 12 населених пунктах на 3 роки. Реабілітований 28.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8423).

Нестеренко Петро Тимофійович, 1895 р. н., с. Вербівка Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вербівка, одноосібник. Заарештований 01.10.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 16.03.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 10.07.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17156-п).

Нестеренко Степан Семенович, 1872 р. н., с. Количівка Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Количівка, одноосібник. Заарештований 02.03.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.05.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки умовно. Реабілітований 30.04.1990 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2898).

Нестеренко Трохим Потапович, 1882 р. н., с. Пархимів Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Писарівщина Олишівського р-ну, без певних занять. Заарештований 17.07.1938 р. За вироком

Чернігівського облсуду від 11.01.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі з суворою ізоляцією на 6 років. Реабілітований 07.06.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2209-п).

Нестеренко Яким Володимирович, 1896 р. н., с. Нова Басань Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нова Басань, одноосібник. Заарештований 07.03.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 31.05.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР позбавлений волі на 3 роки. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 10.05.1932 р. висланий на спецпоселення. Заарештований 04.11.1939 р. За вироком судової колегії Чернігівського облсуду від 07.03.1940 р. за ст. 54-12 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 2 роки. Реабілітований 03.06.1989 р., 14.09.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3467, ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14761-П).

Нестеров Василь Степанович, 1922 р. н., с. Архипівка Семенівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав за місцем дислокації 404 зсп, червоноармієць. Заарештований 10.04.1942 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР. 26.08.1964 р. справу припинено в зв'язку зі смертю обвинуваченого. Помер від виснаження 25.07.1942 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10183-п).

Нестерова Анастасія Романівна, 1905 р. н., м. Гомель, Білорусь, росіянка, освіта середня. Проживала у м. Чернігів, старший телеграфіст залізничної станції Чернігів. Заарештована 18.10.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 10.01.1938 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини позбавлена волі на 8 років. Відбувала покарання у Темніковському ВТТ. Реабілітована 15.02.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2859).

Нестерович Микола Іванович, 1917 р. н., с. Валуєвка Новоградського р-ну Гродненської обл., Білорусь, українець, освіта початкова. Член ВЛКСМ. Проживав за місцем дислокації

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

в.ч. 146 бінжзаг, сержант, інженер бригади спецпризначення. Заарештований 04.12.1942 р. За вироком ВТ 27 оінжбрсп від 05.04.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 13.01.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15669-п).

Нестерух Василь Кирилович, 1878 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, сезонний робітник. Заарештований 19.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 13.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 11.06.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4106).

Нестюк Віктор Іванович, 1902 р. н., с. Стольне Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 300 ап 176 сд, червоноармісець. Заарештований 14.10.1943 р. За постановою від 08.12.1943 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР направлений до спецтабору № 258 м. Харків для подальшої фільтрації. Реабілітований 25.11.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 767).

Несук Павло Федотович, 1889 р. н., с. Красне Батурицького (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Красне, конюх. Заарештований 22.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 19.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.12.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.6, спр. 608).

Несукай Василь Панкратович, 1880 р. н., м. Мена Менського р-ну, українець, письменний. Проживав у м. Мена, одноосібник. Заарештований 25.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10

років. Реабілітований 21.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2443).

Несукай Іван Трохимович, 1906 р. н., с. Куковичі Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Куковичі, одноосібник. Заарештований 29.11.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.10.1932 р. за ст.ст. 54-10, 56-17 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 12.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3859).

Несукай Павло Павлович, 1891 р. н., с. Куковичі Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Куковичі, без певних занять. Заарештований 08.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 25.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10127).

Нетреба Анатолій Макарович, 1911 р. н., с. Оленівка Борзнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Оленівка, колгоспник. Заарештований 24.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 16.03.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 27.03.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8254).

Нетреба Вастіян Григорович, 1909 р. н., с. Степанівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Степанівка, одноосібник. Заарештований 23.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 16.12.1930 р. справу припинено. Реабілітований 28.05.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5551).

Нетреба Григорій Макарович, 1902 р. н., с. Комарівка Комарівського (нині Борзнянського)

р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Степанівка Борзнянського р-ну, вчитель. Заарештований 19.12.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 17.03.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР застосована ВМП. Розстріляний 26.03.1933 р. у м. Чернігів. Реабілітований 27.03.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8251-8254).

Нетреба Григорій Семенович, 1884 р. н., с. Степанівка Борзнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Степанівка, одноосібник. Заарештований 22.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.05.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5551).

Нетреба Іван Степанович, 1898 р. н., м. Борзна Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Борзна, бухгалтер. Заарештований 07.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 19.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.02.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8757).

Нетреба Іван Якович, 1903 р. н., с. Степанівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Степанівка, одноосібник. Заарештований 03.11.1940 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 27.01.1941 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 58 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 6 років. Реабілітований 12.06.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17876-п).

Нетреба Михайло Макарович, 1904 р. н., с. Степанівка Борзнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Степанівка, колгоспник. Заарештований 29.12.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 16.03.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до

концтабору на 5 років. Реабілітований 03.11.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8251-8254).

Нетреба Федір Михайлович, 1898 р. н., с. Комарівка Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Любомудрівка Борзнянського р-ну, одноосібник. Заарештований 19.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований 10.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання передбачена ВМП. Реабілітований 07.05.1959 р., 07.05.1969 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7269, 10732).

Нетреба Федір Павлович, 1879 р. н., с. Степанівка Борзнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Степанівка, без певних занять. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Самарському ВТТ, Куйбишевська обл. Реабілітований 14.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1866).

Нетреба Феодосій Макарович, 1907 р. н., с. Степанівка Борзнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, студент Чернігівського інституту народної освіти. Заарештований 08.01.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 16.03.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 03.11.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8251-8254).

Нетребко Василь Іванович, 1920 р. н., смт Ладан Прилуцького р-ну, освіта початкова. Проживав у смт Ладан, колгоспник. Заарештований 17.04.1940 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 25.06.1940 р. за

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 30.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15013-п).

Нетребко Василь Макарович, 1896 р. н., с. Яблунівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Яблунівка, пастух. Заарештований 10.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8680).

Нетребко Василь Пилипович, 1897 р. н., смт Ладан Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Ладан, працював поденно. Заарештований 15.02.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.10.1937 р. за розповсюдження провокаційних чуток застосована ВМП. Розстріляний 15.10.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 25.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10157).

Нетребко Іван Аврамович, 1896 р. н., с. Маціївка Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, сторож. Заарештований 14.09.1939 р. За вироком вищої сесії Чернігівського облсуду від 10.07.1940 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 13.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15016-п).

Нетребко Іван Пилипович, 1888 р. н., смт Ладан Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Ладан, одноосібник. Заарештований 25.03.1931 р. 08.04.1931 р. справу припинено за недоведеністю складу злочину. Реабілітований 28.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9494).

Нетребко Ілля Григорович, 1885 р. н., смт Ладан Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Ладан, одноосібник. Заарештований 17.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії

ГПУ УСРР від 06.04.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 7 років. Реабілітований 14.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8175).

Нетребко Олексій Улянович, 1907 р. н., смт Ладан Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Ладан, одноосібник. Заарештований 17.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 06.04.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 7 років. На час другого арешту – тесля. Заарештований 05.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 14.12.1988 р., 13.09.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8175, 3566).

Нетребко Степан Павлович, 1900 р. н., смт Ладан Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Ладан, одноосібник. Заарештований 23.02.1929 р. За постановою Колегії ОГПУ від 08.07.1929 р. за ст.ст. 58-10, 59-3 КК РСФРР ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 15.07.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12123).

Нетребко Яків Гаврилович, 1891 р. н., с. Яблунівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Яблунівка, службовець. Заарештований 03.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 22.01.1933 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою від 30.01.1933 р. справу направлено на дослідження. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 30.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9729-п).

Нетребко Яків Іванович, 1894 р. н., смт Ладан Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Ладан, одноосібник. Заарештований 24.02.1929 р. За постановою Колегії ОГПУ від 08.07.1929 р. за ст.ст. 58-10, 59-3 КК РСФРР ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 15.07.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12123).

Нетребовський Андрій Семенович, 1906 р. н., м. Прилуки, українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, кочегар. Заарештований 04.09.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 25.10.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 23.07.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14565-п).

Нетченко Павло Федорович, 1897 р. н., с. Хрипівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Хрипівка, завідувач складу Городнянського пенькозаводу. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 15.05.1933 р. за ст.ст. 54-11, 54-12 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Заарештований 21.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 09.06.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4944).

Нетяга Микола Андрійович, 1879 р. н., с. Яблунівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Яблунівка, конюх. Заарештований 02.01.1933 р. згідно з п. 4 постанови РНК УСРР від 11.11.1932 р. 15.01.1933 р. звільнений на підписку про невиїзд. 20.01.1933 р. справу припинено. Реабілітований 30.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9466-п).

Нетяга Олександр Павлович, 1900 р. н., смт Линовиця Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Линовиця, кочегар. Заарештований 28.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 20.03.1933 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9698-п).

Нетяга Яків Кіндратович, 1898 р. н., с. Нетягівщина Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Богданівка Прилуцького р-ну, колгоспник. Заарештований 29.03.1939 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського

облсуду від 10.06.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 22.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14886-п).

Нехай Микола Митрофанович, 1890 р. н., с. Старий Білоус Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, без певних занять. Заарештований 20.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Волзькому ВТТ. Реабілітований 01.03.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3286).

Нечасв Микола Трохимович, 1911 р. н., Глухівський р-н Сумської обл., українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 1183 сп 356 сд, червоноармієць. За вироком ВТ 61 А від 14.09.1942 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР засуджений до ВМП. За ухвалою ВТ Західного фронту від 10.10.1942 р. попередній вирок скасовано, справу передано на новий розгляд. 07.12.1942 р. справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6075-п).

Нечай Григорій Якович, 1900 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Антонівка, колгоспник. Заарештований 03.03.1945 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 30.03.1946 р. за ст. 54-3 з санкції ст. 54-2 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 27.08.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17169-п).

Нечай Йосип Дмитрович, 1894 р. н., с. Носелівка Борзнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Носелівка, колгоспник. Заарештований 20.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 02.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11316).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Нечай Наталія Антонівна, 1891 р. н., с. Бігач Березнянського (нині Менського) р-ну, українка, неписьменна. Проживала у м. Чернігів, домогосподарка. Заарештована 07.12.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 16.02.1944 р. справу припинено. Реабілітована 24.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6084).

Нечай Олександр Юхимович, 1893 р. н., с. Митченки Батуринаського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Магіївка Батуринаського (нині Бахмацького) р-ну, колгоспник. Заарештований 26.12.1943 р. за ст. 54-3 КК УРСР. За ухвалою ВТ КВО від 30.03.1944 р. справу закрито. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1718-п).

Нечай Павло Олексійович, 1907 р. н., с. Нова Рудня Любецького (нині Ріпкинського) р-ну, українець. Проживав за місцем дислокації 507 сп 148 сд, червоноармієць. Заарештований 16.08.1942 р. За вироком ВТ 148 сд від 26.08.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 28.05.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17433-п).

Нечай Пилип Іванович, 1904 р. н., с. Орлівка Холминського (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Орлівка, колгоспник. Заарештований 24.10.1940 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 16.12.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 09.07.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14585-п).

Нечай Федір Антонович, 1910 р. н., с. Нова Рудня Любецького (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нова Рудня, колгоспник. Заарештований 09.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрих колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 8 років. Відбував покарання у Онезькому та Архангельському ВТТ. Реабілітований

18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9379).

Нечваль Антон Іванович, 1885 р. н., м. Ніжин, українець, малописьменний. Проживав у м. Ніжин, одноосібник. Заарештований 12.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 19.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 13.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 31.03.1938 р. за проведення антирадянської агітації передбачена ВМП. Реабілітований 28.07.1989 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4273, 10256).

Нечваль Домна Авер'янівна, 1912 р. н., м. Ніжин, українка. Проживала у м. Ніжин, домогосподарка. За постановою особливої наради при МВД СРСР від 06.05.1946 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 24.06.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12101).

Нечваль Леонтій Федорович, 1912 р. н., м. Ніжин, українець, малописьменний. Проживав у м. Ніжин, робітник залізниці. Заарештований 31.01.1938 р. За вироком лінійного суду Південно-Західної залізниці від 05.04.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 8232-п).

Нечваль Михайло Федорович, 1902 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, робітник. Заарештований 31.01.1938 р. за проведення антирадянської агітації. 15.04.1939 р. справу припинено. Реабілітований 18.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5115).

Нечваль Пилип Прохорович, 1905 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, слюсар. Заарештований 02.03.1933 р. за ст. 54-1 КК УСРР. 31.03.1933 р. справу припинено. Реабілітований 18.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5126).

Нечвидний Денис Тимофійович, 1897 р. н., с. Мале Устя Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лави Сосницького р-ну, священник. Заарештований 09.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 02.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10780).

Нечипоренко Анастасія Микитівна, 1892 р. н., с. Подище Прилуцького р-ну, українка, неписьменна. Проживала у с. Подище, домогосподарка. Заарештована 01.11.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 07.12.1930 р. за ст.ст. 54-10, 56-16 КК УСРР ув'язнена до концтабору на 5 років. Реабілітована 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8429).

Нечипоренко Андрій Фролович, 1876 р. н., с. Красне Батуриного (нині Бахмацького) р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Красне, одноосібник. Заарештований 15.12.1935 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 22.02.1936 р. справу припинено. Реабілітований 31.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 144).

Нечипоренко Варвара Григорівна, 1892 р. н., с. Красляни Прилуцького р-ну, українка, неписьменна. Проживала у с. Подище Прилуцького р-ну, домогосподарка. Заарештована 01.11.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 07.12.1930 р. за ст.ст. 54-10, 56-16 КК УСРР ув'язнена до концтабору на 5 років. Реабілітована 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8429).

Нечипоренко Іван Севастьянович, 1892 р. н., с. В'юнище (приєднано до смт Сосниця) Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. В'юнище (приєднано до смт Сосниця), службовець. Заарештований 18.10.1930 р. за проведення антирадянської агітації. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 29.06.1998 р. (ГДА

СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10872-п).

Нечипоренко Кіндрат Іванович, 1884 р. н., с. Великий Самбір Конотопського повіту Чернігівської губ. (нині Конотопського р-ну Сумської обл.), українець, освіта початкова. Проживав у с. Великий Самбір, селянин. Заарештований 31.01.1919 р. за співробітництво з гетьманською владою. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 01.06.1919 р. справу припинено. Реабілітований 31.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 225).

Нечипоренко Кузьма Федорович, 1896 р. н., с. В'юнище (приєднано до смт Сосниця) Сосницького р-ну, українець, освіта вища. Проживав у с. Волинка Сосницького р-ну, вчитель. Заарештований 29.12.1929 р. за ст. 54-11 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. Звільнений 23.01.1930 р. На час другого арешту – мешканець смт Сосниця Сосницького р-ну. Заарештований 20.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 02.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 29.07.1997 р., 03.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3077, 4190).

Нечипоренко Петро Єфремович, 1902 р. н., с. Олешня Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Олешня, гончар. Заарештований 14.02.1935 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 27.04.1935 р. справу припинено. Реабілітований 30.03.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10639-п).

Нечипорчук Микола Данилович, 1906 р. н., с. Ставище Корнинського (нині Попільнянського) р-ну Житомирської обл., українець, малописьменний. Проживав у с. Ходорків Корнинського (нині Попільнянського) р-ну, тракторист. Заарештований 16.12.1946 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР. 23.06.1947 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 30.03.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10705-п).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Нешта Арсеній Павлович, 1878 р. н., с. Карильське Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Карильське, одноосібник. Заарештований 28.02.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 02.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4733).

Нешта Іван Дмитрович, 1902 р. н., с. Карильське Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Карильське, одноосібник. Заарештований 28.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.02.1933 р. за ст.ст. 54-10, 58-2 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 13.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6736).

Нешта Олексій Іванович, 1927 р. н., с. Манжосівка Прилуцького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Манжосівка, робітник. Заарештований 07.06.1950 р. За вироком ВТ військ МВД по Чернігівській обл. від 14.11.1950 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 25 років. Звільнений 22.10.1955 р. Реабілітований 12.11.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16205-п).

Нещерет Григорій Максимович, 1885 р. н., с. Крути Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Крути, працював поденно. Заарештований 31.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 08.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 06.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1818).

Нещерет Іван Йосипович, 1918 р. н., с. Черняхівка Ніжинського р-ну, українець, освіта середня. Член ВЛКСМ. Проживав за місцем дислокації 2 орз, лейтенант, командир взводу. Заарештований 10.12.1942 р. За вироком ВТ Кубанського гвардійського козачого кк від 20.12.1942 р. за ст.ст. 19-58-8 КК РРФСР

засуджений до позбавлення волі на 7 років, позбавлений військового звання. За ухвалою ВК ВС СРСР від 05.09.1944 р. попередній вирок скасовано, справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6498-п).

Нещерет Олександр Павлович, 1902 р. н., с. Черняхівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Черняхівка Ніжинського р-ну, одноосібник. Заарештований 16.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрифт колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 03.12.1969 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8052).

Нещерет Онисим Павлович, 1898 р. н., с. Черняхівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Черняхівка, одноосібник. Заарештований 20.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрифт колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 07.08.1968 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8015).

Недельченко Іван Сергійович, 1901 р. н., с. Лісові Сорочинці Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Лісові Сорочинці, одноосібник. Заарештований 12.03.1929 р. За постановою Колегії ОГПУ від 30.07.1929 р. за ст.ст. 58-10, 59-3 КК РСФРР ув'язнений до концтабору на 5 років. За постановою Колегії ОГПУ від 04.08.1933 р. після відбуття терміну покарання висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.10.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12214).

Неманов Борис Борисович, 1905 р. н., м. Середина-Буда Середино-Будського р-ну Сумської обл., єврей, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, начальник відділу постачання Чернігівоблбудтресту. Заарештований 19.04.1938 р. за ст.ст. 54-7, 54-11 КК УРСР. 30.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р.

(Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2652).

Нестеров Сергій Петрович, 1892 р. н., м. Петрозаводськ, Республіка Карелія, РФ, росіянин, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів. директор катонінової фабрики. Заарештований 20.11.1937 р. за ст.ст. 54-7, 54-9, 54-11 КК УРСР. За постановою Чернігівського обласного суду від 16.06.1939 р. справу припинено. Реабілітований 20.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2576-2571).

Нижник Володимир Андрійович, 1907 р. н., смт Сосниця Сосницького р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Чернігів, інспектор при судноремонтних майстернях. Заарештований 21.07.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за участь у діяльності української контрреволюційної націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 25.09.1938 р. Реабілітований 02.04.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2994).

Никоненко Денис Прокопович, 1900 р. н., с. Носелівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Носелівка, колгоспник. Заарештований 17.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Бурейнському ВТТ. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11464).

Никоненко Дмитро Михайлович, 1907 р. н., с. Носелівка Борзнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Носелівка, одноосібник. Заарештований 17.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8986).

Никоненко Матвій Іванович, 1887 р. н., с. Носелівка Борзнянського р-ну, українець,

письменний. Проживав у с. Доч (нині с. Велика Доч) Борзнянського р-ну, без певних занять. Заарештований 17.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 27.12.1993 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11972).

Никоненко Степан Іванович, 1897 р. н., с. Носелівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Носелівка, колгоспник. Заарештований 15.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.08.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 24.10.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7834).

Никоненко Яків Овсійович, 1881 р. н., с. Носелівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Носелівка, одноосібник. Заарештований 26.02.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.05.1931 р. за участь у діяльності контрреволюційного релігійного угруповання висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 29.12.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.3, спр. 218).

Нирковський Григорій Васильович, 1880 р. н., смт Сосниця Сосницького р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у смт Сосниця, технік-будівельник. Заарештований 29.11.1929 р. за ст. 54-4 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. Звільнений з-під варти 21.06.1930 р. На час другого арешту – мешканець м. Бахмач Бахмацького р-ну, прораб Чернігівського облтресту. Заарештований 30.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.11.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 18.05.1998 р., 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3077, 11207).

Нирковський Павло Михайлович, 1892 р. н., смт Сосниця Сосницького р-ну, українець, освіта

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

вища. Проживав у с. Нові Млини Борзнянського р-ну, вчитель. Заарештований 21.09.1943 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР. 16.02.1944 р. справу припинено. Реабілітований 25.11.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 797).

Нишпор Дмитро Пилипович, 1912 р. н., с. Веселе Носівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав за місцем роботи, робітник радгоспу. Взятий на підписку про невиїзд. Підозрювався за ст.ст. 7-54-10 КК УСРР. 14.12.1935 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1194).

Нікель Еміль Карлович, 1910 р. н., с. Горщик Коростенського р-ну Житомирської обл., німець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, робітник. Заарештований 22.06.1941 р. за ст.ст. 54-7, 54-10 ч.1 КК УРСР. Помер під час етапування до східних областей. 25.12.1947 р. справу припинено в зв'язку зі смертю обвинуваченого. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 426).

Нікіта Петро Якович, 1893 р. н., с. Рябухи Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рябухи, одноосібник. Заарештований 18.03.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 12.05.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7708).

Нікітенко Антоніна Михайлівна, 1904 р. н., с. Новообошино Ісаклінського р-ну Куйбишевської (нині Самарської) обл., РФ, чувашка. Проживала у м. Мена Менського р-ну, завідувачка бібліотеки. Заарештована 04.10.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 27.12.1937 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини позбавлена волі на 8 років. Відбувала покарання в Карагандинському ВТТ. Звільнена 04.11.1945 р. Судимість знято 10.12.1955 р. Реабілітована 18.09.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2117).

Нікітенко Віталій Григорович, 1902 р. н., м. Львів, українець, освіта початкова. Проживав у м. Мена Менського р-ну, голова райвиконкому. Заарештований 11.09.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 27.10.1937 р. за ст.ст. 54-7, 54-8, 54-11 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 28.10.1937 р. у м. Київ. Реабілітований 04.07.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4124-п).

Нікітенко Іван Минович, 1895 р. н., с. Верба Понорницького (нині Коропського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Верба, одноосібник. Заарештований 10.10.1934 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 23.12.1934 р. справу припинено. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 414).

Нікітенко Ларіон Дмитрович, 1911 р. н., с. Верба Понорницького (нині Коропського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Верба, одноосібник. Заарештований 10.10.1934 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 23.12.1934 р. справу припинено. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 414).

Нікітенко Максим Дмитрович, 1907 р. н., с. Верба Понорницького (нині Коропського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Верба, одноосібник. Заарештований 10.10.1934 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 23.12.1934 р. справу припинено. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 414).

Нікітенко Микола Михайлович, 1885 р. н., с. Осьмаки Понорницького (нині Коропського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Охрімівці Корюківського р-ну, одноосібник. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 29.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5211).

Нікітенко Петро Леонтійович, 1893 р. н., с. Велика Кошелівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Смоляж

Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, колгоспник. Заарештований 03.10.1943 р. За вироком ВТ КВО від 11.08.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Звільнений 03.10.1953 р. Реабілітований 12.01.1967 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10633-п).

Нікітенко Петро Павлович, 1879 р. н., с. Данине (нині с. Данина) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Данине (нині с. Данина), одноосібник. Заарештований 10.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.02.1930 р. справу припинено. Реабілітований 28.05.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5149).

Нікітенко Федір Іванович, 1902 р. н., с. Охрімівичі Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Охрімівичі, візник. Заарештований 01.03.1939 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 17.06.1939 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 6 років. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 29.06.1939 р. вирок скасовано, справу припинено. За постановою прокурора Чернігівської області від 15.05.1941 р. справу припинено. Реабілітований 28.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 310).

Нікітенко [Микитенко] Леонтій Маркович, 1897 р. н., с. Войкове (нині с. Войтове) Згурівського р-ну Київської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Бобровиця Бобровицького р-ну, різноробочий. Заарештований 13.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.11.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11646).

Нікітенко [Нікітенко] Григорій Антонович, 1900 р. н., с. Велика Кошелівка Ніжинського

р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Кошелівка, одноосібник. Заарештований 19.04.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 24.12.1931 р. справу припинено. Висланий до Північного краю як куркуль. Реабілітований 09.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1018).

Нікітенко [Нікітенко] Павло Антонович, 1892 р. н., с. Велика Кошелівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Кошелівка, одноосібник. Заарештований 19.04.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 24.12.1931 р. справу припинено. Висланий до Північного краю як куркуль. Реабілітований 09.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1018).

Нікітін Федір Тимофійович, 1889 р. н., м. Радвілішкіс Шяуляйського повіту, Литва, литовець, освіта початкова. Проживав у смт Козелець Козелецького р-ну, фотограф. Заарештований 29.12.1937 р. За постановою «двійки» від 02.02.1938 р. за шпигунство застосована ВМП. Розстріляний 26.02.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 14.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11152).

Нікітін Яків Васильович, 1887 р. н., с. Вільне Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Конотоп Сумської обл., вчитель. Заарештований 02.09.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. 29.01.1934 р. справу припинено. Реабілітований 28.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2363).

Нікітіна Стефанида Юхимівна, 1881 р. н., с. Кринка Бобруйського повіту Мінської губ. (нині Осиповицького р-ну Могильовської обл.), Білорусь, білоруска, неписьменна. Проживала у смт Козелець Козелецького р-ну, домогосподарка. Заарештована 31.12.1937 р. За постановою «двійки» від 02.02.1938 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнена до ВТТ на 10 років. Реабілітована 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9242).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Нікітко Йосип Сидорович, 1890 р. н., с. Веркіївка (нині с. Вертіївка) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Веркіївка (нині с. Вертіївка), одноосібник. Заарештований 08.10.1929 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. За постановою «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 08.12.1929 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9649).

Нікітко Степан Сидорович, 1885 р. н., с. Веркіївка (нині с. Вертіївка) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Березанка Ніжинського р-ну, одноосібник. Заарештований 08.10.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 18.01.1930 р. за ст.ст. 58-10, 58-11 КК РСФРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9649).

Нікітський Валентин Васильович, 1890 р. н., с. Покровське Перемишльського р-ну Калужської губ. (нині Калужської обл.), РФ, росіянин, освіта вища. Проживав у смт Короп Коропського р-ну, ветеринарний лікар. Заарештований 16.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.02.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий на 3 роки до с. Ладан. Реабілітований 30.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5746).

Нікітченко Василь Олексійович, 1898 р. н., с. Лапинці (приєднано до м. Прилуки), українець, освіта середня. Проживав у м. Прилуки, завідувач пекарні. Заарештований 07.09.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. За постановою спеціальної колегії Одеського облсуду від 25.01.1937 р. справу припинено. Реабілітований 27.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1149).

Нікітченко Василь Тимофійович, 1899 р. н., с. Велика Доч Борзнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Велика Доч, стрілочник. Заарештований 14.05.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ

від 08.07.1931 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 03.12.1937 р. За постановою «двійки» від 25.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 17.01.1938 р. Реабілітований 28.10.1993 р., 28.08.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11944, 4179).

Нікітченко Іван Данилович, 1898 р. н., с. Черниш Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Черниш, одноосібник. Заарештований 08.04.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.10.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 14.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6647).

Нікітченко Олексій Кіндратович, 1881 р. н., с. Журавка Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Журавка, одноосібник. Заарештований 11.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.05.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 02.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 26.04.1989 р., 05.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5254, 1523).

Нікітченко Павло Гнатович, 1910 р. н., с. Галиця Ніжинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Галиця, одноосібник. Заарештований 27.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7162).

Нікітченко Сергій Пилипович, 1892 р. н., м. Носівка Носівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Носівка, одноосібник. Заарештований 20.10.1930 р. За постановою

судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 10.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 05.11.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8123).

Нікітюк Григорій Тимофійович, 1884 р. н., с. Великі Вірмени Кам'янець-Подільського р-ну Кам'янець-Подільської обл. (нині с. Великозалісся Кам'янець-Подільського р-ну Хмельницької обл.), українець, освіта початкова. Проживав у с. Красне Чернігівського р-ну, конюх. Заарештований 06.02.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 15.05.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР позбавлений права проживання в 12 населених пунктах на 3 роки. На час другого арешту – мешканець м. Чернігів, начальник пожежної охорони артілі «Хімпрод». Заарештований 11.09.1943 р. За вироком ВТ КВО від 12.05.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 19.06.1967 р., 17.12.1993 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8733-8747, ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16284-п).

Нікіфоренко Павло Микитович, 1890 р. н., с. Прудок, Білорусь, білорус, освіта початкова. Проживав у м. Мена Менського р-ну, ревізор. Заарештований 30.03.1938 р. за ст. 54-11 КК УРСР. 13.06.1938 р. справу припинено. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2396).

Нікіфоров Андрій Павлович, 1900 р. н., м. Петроград (нині м. Санкт-Петербург), РФ, росіянин, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, рахівник. Заарештований 21.04.1920 р. За постановою Чернігівської губЧК від 05.05.1920 р. за службу в денікінській армії ув'язнений до концтабору на 5 років. За постановою Чернігівської губЧК від 15.06.1920 р. направлений у розпорядження повітового військкомату для відправки на фронт. Реабілітований 21.12.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12186).

Нікіфоров Володимир Олексійович, 1899 р. н., смт Березна Менського р-ну, українець. Проживав

у м. Городня Городнянського р-ну, рахівник. Заарештований 30.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8729).

Нікіфоров Йосип Дмитрович, 1898 р. н., с. Кобаки Косівського р-ну Івано-Франківської обл., українець, освіта середня. Проживав у м. Прилуки, тесля. Заарештований 18.11.1937 р. За постановою «двійки» від 03.02.1938 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 09.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4206).

Нікіфорович Костянтин Йосипович, 1887 р. н., с. Белевичі Дісенського повіту Віленської губ. (нині Браславського р-ну Вітебської обл.), Білорусь, білорус, малописьменний. Проживав у с. Жовідь Щорського (нині Сновського) р-ну, колгоспник. Заарештований 30.11.1937 р. За постановою «двійки» від 25.12.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 31.08.1963 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7329).

Нікіфорович Олексій Йосипович, 1894 р. н. Віленська губ., Польща, росіянин, освіта початкова. Проживав у с. Олешня Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну, конюх. Заарештований 19.12.1937 р. за підозрою у шпигунстві. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 757).

Ніколаєв Інокентій Миколайович, 1914 р. н., с-ще Усть-Ординський Іркутської обл., РФ, бурят, освіта початкова. На час арешту перебував на лікуванні у Прилуцькій лікарні. Заарештований 07.10.1943 р. За постановою від 10.02.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР направлений до спецтабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 28.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

ф. Р-8840, оп.3, спр. 628).

Ніколасв Сергій Васильович, 1900 р. н., м. Тетевен Ловечської обл., Болгарія, болгарин, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Ніжин, військовий комісар військового складу. Заарештований 22.10.1937 р. За вироком ВТ КВО від 21.12.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 6 років. За ухвалою ВК ВС СРСР від 11.05.1939 р. попередній вирок скасовано, справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16206-п).

Ніколасвський Василь Леондійович, 1900 р. н., с. Малківка Прилуцького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Прилуки, головний бухгалтер. Заарештований 18.07.1941 р. За вироком ВТ 13 зсбр КВО від 10.08.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до ВМП. За ухвалою ВК ВС СРСР від 03.09.1941 р. ВМП замінена ув'язненням на 8 років. Реабілітований 15.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15487-п).

Ніколаснко Анастасія Григорівна, 1900 р. н., с. Пльохів Чернігівського р-ну, українка, неписьменна. Проживала у с. Пльохів, домогосподарка. Заарештована 11.08.1920 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами. За постановою Чернігівського губрев-трибуналу від 12.11.1920 р. справу припинено за амністією. Реабілітована 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1740).

Ніколаснко Анастасія Юхимівна, 1921 р. н., с. Головеньки Бахмацького (нині Борзнянського) р-ну, українка, освіта середня спеціальна. Проживала у с. Хотівля Городнянського р-ну, агроном. Заарештована 07.11.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 15.07.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнена до ВТТ на 5 років. Реабілітована 02.10.1974 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11769-11770).

Ніколаснко Андрій Іванович, 1892 р. н., с. Головеньки Бахмацького (нині Борзнянського)

р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Головеньки, одноосібник. Заарештований 03.01.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 22.05.1933 р. звільнений на підписку про невийзд. 22.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 30.03.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 377).

Ніколаснко Андрій Якович, 1916 р. н., с. Криски Понорницького (нині Коропського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Криски, бухгалтер. Заарештований 03.11.1938 р. за ст.ст. 54-6, 54-9 КК УРСР. 21.11.1939 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6470).

Ніколаснко Антон Андрійович, 1861 р. н., с. Красилівка Бахмацького р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Красилівка, одноосібник. Заарештований за ст. 54-10 КК УСРР. 07.04.1931 р. звільнений на підписку про невийзд. 24.11.1931 р. справу припинено. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2540).

Ніколаснко Антон Григорович, 1899 р. н., с. Красне Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Красне, пастух. Заарештований 02.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11541).

Ніколаснко Володимир Федорович, 1881 р. н., с. Дідівці Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Подище Прилуцького р-ну, без певних занять. Заарештований 28.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.11.1937 р. за участь у діяльності повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 01.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9867).

Ніколаснко Георгій Степанович, 1881 р. н., м. Чернігів, українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, контролер. Заарештований 14.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 18.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5925).

Ніколаснко Стор Авксентійович, 1901 р. н., смт Березна Менського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Березна, одноосібник. Заарештований 27.05.1929 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 02.12.1929 р. за ст.ст. 17-58-8 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 30.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 324).

Ніколаснко Іван Якович, 1899 р. н., с. Щурівка Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 267 сд, червоноармієць, слюсар автомаєстерні № 735. Заарештований 25.04.1942 р. За вироком ВТ 267 сд від 16.05.1942 р. за ст.ст. 19-58-1 «б» КК РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний 30.05.1942 р. Реабілітований 17.02.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15744-п).

Ніколаснко Марія Захарівна, 1886 р. н., м. Ніжин, українка, освіта початкова. Проживала у м. Ніжин, сторож. Заарештована 19.11.1945 р. За вироком Чернігівського облсуду від 14.01.1946 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 6 років. Реабілітована 10.04.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1394-п).

Ніколаснко Михайло Михайлович, 1905 р. н., с. Юр'івка Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем служби, червоноармієць. Заарештований 29.11.1942 р. За вироком ВТ Брянського фронту від 10.04.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 25.06.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17522-п).

Ніколаснко Олександр Андрійович, 1898 р. н., м. Ічня Ічнянського р-ну, українець. Проживав у х. Жадківка (приєднано до м. Ічня) Ічнянського р-ну, одноосібник. Заарештований 12.02.1929 р. За постановою Колегії ОГПУ від 03.06.1929 р. за ст. 58-11 КК РСФРР ув'язнений до концтабору на 5 років. На час другого арешту – мешканець м. Бахмач Бахмацького р-ну, бухгалтер. Заарештований 25.02.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 17.03.1939 р. справу припинено. Реабілітований 28.10.1991 р., 24.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11870, 1393).

Ніколаснко Олімпіада Семенівна, 1904 р. н., с. Ряшки Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, українка, малописьменна. Проживала у с. Щурівка Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, колгоспниця. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 11.12.1944 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Карагандинської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 12.02.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2931).

Ніколаснко Ольга Іванівна, 1924 р. н., с. Щурівка Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Щурівка, колгоспниця. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 11.12.1944 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 12.02.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2931).

Ніколаснко Павло Іванович, 1904 р. н., с. Бреч (нині с. Сновське) Сновського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Щорс Щорського р-ну (нині м. Сновськ Сновського р-ну), помічник машиніста. Заарештований 23.10.1943 р. За вироком ВТ Білоруської залізниці від 24.01.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 28.10.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15388-п).

Ніколаснко Павло Іванович, 1904 р. н., с. Оленівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Оленівка, колгоспник.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Заарештований 08.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання передбачена ВМП. Реабілітований 07.05.1969 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8035).

Ніколаско Петро Іванович, 1895 р. н., с. Оленівка Борзнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Оленівка, священник. Заарештований 22.12.1929 р. за ст. 54-4 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. Звільнений 23.01.1930 р. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3077).

Ніколаско Пилип Петрович, 1893 р. н., с. Солонівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Солонівка, колгоспник. Заарештований 15.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 22.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 02.09.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4792).

Ніколаско Семен Демидович, 1872 р. н., с. Неданчичі Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Неданчичі, одноосібник. Заарештований 11.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.05.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР виправданий. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5449).

Ніколаско Сергій Андрійович, 1903 р. н., м. Ічня Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у х. Жадьківка (приєднано до м. Ічня) Ічнянського р-ну, статистик Ічнянської виробничої дільниці Чернігівського ліспромгоспу. Заарештований 17.07.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УРСР. 09.10.1939 р. справу припинено. Реабілітований 14.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2879).

Ніколаско Юхим Дмитрович, 1906 р. н., м. Бобровиця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бобровиця, токар. Заарештований 19.06.1937 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 25.09.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 11.03.1966 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10416-п).

Ніколасць Варвара Антонівна, 1915 р. н., с. Баба (нині с. Покровське) Менського р-ну, українка. Проживала у смт Макошине Менського р-ну, колгоспниця. 19.06.1944 р. взята на підписку про невийзд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 15.02.1946 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 14.02.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12285).

Ніколайчик Юхим Петрович, 1900 р. н., с. Киселівка Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Киселівка, колгоспник. Заарештований 12.11.1937 р. За вироком Чернігівського облсуду від 29.03.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 30.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14982-п).

Ніколенко Петро Петрович, 1877 р. н., с. Яблунівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Яблунівка, одноосібник. Заарештований 19.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 08.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР позбавлений волі на 5 років. Реабілітований 03.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3800).

Ніколко Микола Антонович, 1906 р. н., с. Нова Басань Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нова Басань, тракторист. Заарештований 15.12.1935 р. За вироком Чернігівського облсуду від 14.04.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. Реабілітований 15.06.1990 р.

(ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 68-п).

Нікольська Надія Михайлівна, 1901 р. н., РФ, росіянка, освіта незакінчена вища. Проживала у м. Прилуки, вчитель. Заарештована 20.11.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 26.03.1938 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини ув'язнена до ВТТ на 8 років. Реабілітована 02.09.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4541).

Нікольський Валентин Іванович, 1889 р. н., с. Сетолово Мглинського повіту Чернігівської губ. (нині Почепського р-ну Брянської обл., РФ.), освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, заступник командира роти вартового батальйону при Чернігівському губвійськоматі. Заарештований 29.03.1919 р. за проведення антирадянської агітації. 07.05.1919 р. справу припинено. Реабілітований 29.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 511).

Нікольський Владислав Васильович, 1903 р. н., смт Короп Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, заступник головного бухгалтера Чернігівторгу. Заарештований 19.06.1938 р. За вироком ВТ 435 КВО від 16.11.1938 р. за ст.ст. 54-9, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Справу припинено 25.06.1939 р. Звільнений 26.06.1939 р. На час другого арешту – головний бухгалтер обласної контори Чернігівторгу. Заарештований 21.12.1942 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 04.03.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР виправданий. За ухвалою ВТ військ НКВД Українського округу від 28.04.1944 р. попередній вирок скасовано, справу передано на новий розгляд. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 19.08.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до 15 років каторжних робіт. Реабілітований 28.03.1997 р., 30.11.1954 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1413, 1413-а, 1413-б, 1413-в, ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5437-п).

Нікольський Григорій Федорович, 1904 р. н., росіянин, освіта початкова. Проживав за місцем

дислокації 104 бао 62 раб, червоноармієць. Заарештований 17.12.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР. 17.02.1943 р. справу припинено в зв'язку зі смертю обвинуваченого. Покінчив життя самогубством 05.01.1943 р. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5070).

Нілус Сергій Олександрович, 1862 р. н., м. Москва, РФ, росіянин, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, письменник. Заарештований 24.04.1927 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 05.12.1927 р. за ст. 58-10 КК РСФРР позбавлений права проживання в Москві, Ленінграді, Ростові-на-Дону, означених губерніях і округах та Україні на 3 роки. Помер 14.01.1929 р. Реабілітований 17.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3175).

Німковська Доба Мойсейвна, 1906 р. н., м. Носівка Носівського р-ну, єврейка, освіта середня. Проживала у м. Носівка, домогосподарка. Заарештована 07.09.1926 р. за ст. 61 КК УСРР. 13.09.1926 р. звільнена на підписку про невізід. 23.10.1926 р. справу припинено. Реабілітована 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2789).

Ніс [Нос] Павло Феодосійович, 1891 р. н., с. Качкарівка Бериславського р-ну Херсонської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Новгород-Сіверський, одноосібник. Заарештований 19.01.1931 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації. 22.08.1931 р. справу припинено. (ГДА СБ України, м. Суми. – Спр. 3237-п, 7034-п).

Нітченко Володимир Йосипович, 1907 р. н., с. Количівка Чернігівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, завідувач оргвідділу Чернігівської облпромради. Заарештований 02.03.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 12.08.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Відбував покарання в Північно-Східному ВТТ, здійснив втечу 25.06.1945 р., оголошений у Всесоюзний розшук

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

12.10.1947 р. Реабілітований 25.10.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15341-п).

Нігченко Іван Карпович, 1866 р. н., с. Количівка Чернігівського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Количівка, одноосібник. Заарештований 08.04.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 738).

Нігченко Карпо Іванович, 1869 р. н., с. Количівка Чернігівського р-ну, українець. Проживав у с. Количівка, одноосібник. Заарештований 02.03.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.05.1931 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2898).

Нігченко Макар Микитович, 1891 р. н., с. Количівка Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Количівка, голова колгоспу. Заарештований 21.02.1933 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 15.05.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10524).

Нігченко Олексій Йосипович, 1923 р. н., с. Количівка Чернігівського р-ну, освіта середня. Проживав у с. Количівка, охоронець. Заарештований 23.09.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 01.04.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 28.01.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11992).

Ніцай Олена Федорівна, 1922 р. н., м. Чернігів, українка, освіта середня. Проживала у м. Чернігів, писар. Заарештована 12.11.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 12.02.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнена до ВТТ на 5 років. Реабілітована 27.09.1993 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11940).

Ніцук Єрмолай Степанович, 1890 р. н., с. Козилівка Корюківського р-ну, освіта початкова. Проживав у с. Козилівка, колгоспник. Заарештований 13.06.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 29.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9016).

Нічик Михайло Моїсейович, 1890 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, угорець, освіта початкова. Проживав у с. Антонівка, одноосібник. Заарештований 01.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.05.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Заарештований 25.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 05.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.11.1988 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8153, 11344).

Нічик Прохор Федорович, 1883 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Антонівка, одноосібник. Заарештований 10.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 23.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7033).

Нічик Сава Васильович, 1894 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Антонівка, одноосібник. Заарештований 29.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.01.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6751).

Нічик Сергій Андрійович, 1876 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець,

малописьменний. Проживав у с. Антонівка, одноосібник. Заарештований 26.09.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 15.12.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР позбавлений волі на 3 роки. Реабілітований 04.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3826).

Нічик Сергій Тимофійович, 1922 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Антонівка, без певних занять. Заарештований 09.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 25.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського націоналістичного угруповання застосована ВМП. Розстріляний 17.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 16.08.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11918).

Нічик [Ничик] Євтихій Пилипович, 1890 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Антонівка, колгоспник. Заарештований 29.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання в Усть-Вимському ВТТ. Реабілітований 25.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10228).

Нішта [Нішто] Петро Якович, 1893 р. н., с. Красний Колядин Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рябухи Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, одноосібник. Заарештований 18.03.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 12.05.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – мешканець с. Болотниця Талалаївського р-ну, вантажник. Заарештований 13.10.1937 р. За постановою особливої «трійки» при УНКВД по Полтавській обл. від 13.10.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 27.07.1989 р., 04.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7708, 9297).

Ніцета Григорій Артемович, 1923 р. н., с. Ваганичі Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Ваганичі, рахівник. Заарештований 08.11.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 15.05.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 23.08.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17164-п).

Ніцетов Артем Григорович, 1892 р. н., с. Ваганичі Добрянського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Владивосток Приморського краю, РФ, рахівник. Заарештований 17.07.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 18.08.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 28.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15931-п).

Новак Адам Васильович, 1900 р. н., Польща, поляк, освіта початкова. Проживав за місцем роботи, робітник залізниці. Заарештований 14.12.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 22.02.1938 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 17.02.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4845).

Новак Іван Мусійович, 1876 [1878] р. н., с. Сергіївка Прилуцького р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Сергіївка, одноосібник. Заарештований 04.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 01.06.1933 р. справу припинено. Заарештований 03.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. 16.03.1939 р. справу припинено. Реабілітований 22.12.1997 р., 30.03.1990 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6949, 1250).

Новак Ісаак Аврамович, 1875 р. н., с. Сергіївка Прилуцького р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Сергіївка, одноосібник. Заарештований 04.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

ГПУ УСРР від 01.06.1933 р. справу припинено. Реабілітований 22.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6949).

Новак Микола Васильович, 1899 р. н., с. Яблунівка Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Яблунівка, одноосібник. Заарештований 02.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 03.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5023).

Новак Мусій Сергійович, 1889 р. н., с. Сергіївка Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Сергіївка, одноосібник. Заарештований 04.06.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 05.04.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 17.03.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 237-п).

Новак Тарас Костянтинович, 1887 р. н., с. Вертіївка Ніжинського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у с. Вертіївка, завідувач вагоноскладу. Заарештований 31.05.1920 р. За постановою особливої наради ВЧК при реввійськраді 12 А від 31.05.1920 р. за шпигунство висланий з прифронтової зони. Реабілітований 22.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2963).

Новаківський Михайло Іванович, 1895 р. н., с. Боберка Турківського р-ну Львівської обл., українець, освіта середня. Проживав у м. Ромни Сумської обл., заступник голови райвиконкому. Заарештований 25.08.1935 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 03.08.1936 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 12.08.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3920).

Новаковський Едуард Томашевич, 1877 р. н., Польща, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, майстер. Заарештований 03.09.1937 р.

За постановою «двійки» від 08.12.1937 р. за проведення контрреволюційної агітації застосована ВМП. Розстріляний 14.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 02.05.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4093).

Новаковський Яків Соломонович, 1915 р. н., с. Чемер Олишівського (нині Козелецького) р-ну, єврей, освіта спеціальна. Проживав у смт Козелець Козелецького р-ну, не працював. Заарештований 05.08.1936 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 03.02.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності позбавлений волі на 5 років. За постановою «трійки» при УНКВД по Челябінській обл. від 03.02.1938 р. застосована ВМП. Розстріляний 20.04.1938 р. у м. Верхньоуральськ. Реабілітований 28.07.1956 р., 16.01.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2102).

Новацький Антон Владиславович, 1898 р. н., с. Новосяди Ошмянського повіту Віленської губ. (нині Ошмянського р-ну Гродненської обл., Білорусь), поляк, освіта початкова. Проживав у м. Бахмач Бахмацького р-ну, слюсар. Заарештований 21.12.1937 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УРСР від 26.12.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 26.03.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2863).

Новик Андрій Омелянович, 1909 р. н., с. Жадове Семенівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Жадове, одноосібник. Заарештований 15.08.1931 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 03.02.1932 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10065).

Новик Антон Андрійович, 1895 р. н., с. Камка Городнянського повіту (нині Сновського р-ну), українець. Проживав у с. Камка, вантажник. Заарештований 20.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.02.1933 р. за ст. 54-13 КК УСРР ув'язнений до

концтабору на 3 роки. Заарештований 28.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Вольському ВТТ. Реабілітований 28.07.1989 р., 10.09.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8425, 4540).

Новик Данило Корнійович, 1886 р. н., с. Жадове Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жадове, селянин. Заарештований 21.06.1920 р. 09.08.1920 р. звільнений на підписку про невізід. За вироком виїзної сесії Чернігівського губревтрибуналу від 26.11.1920 р. за проведення контрреволюційної діяльності виправданий. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1424).

Новик Єлисей Іовович, 1888 р. н., с. Навози (нині с. Дніпровське) Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Навози (нині с. Дніпровське), одноосібник. Заарештований 09.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 21.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 30.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7417).

Новик Іван Іванович, 1894 р. н., с. Виблі Куликівського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Виблі, колгоспник. Заарештований 01.10.1937 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УРСР від 26.11.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8723).

Новик Леонтій Гаврилович, 1905 р. н., с. Нові Млини Батуринаського (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 99 гап 25 сд, сержант. Заарештований 28.03.1942 р. За вироком ВТ 25 сд від 04.04.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР застосована ВМП. Розстріляний 12.04.1942 р. у м. Севастополь. Реабілітований 10.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15044-п).

Новик Олексій Васильович, 1882 р. н., с. Навози (нині с. Дніпровське) Чернігівського р-ну, освіта початкова. Проживав у с. Навози (нині с. Дніпровське), матрос. Заарештований 08.07.1920 р. за проведення антирадянської агітації. 26.08.1920 р. звільнений на підписку про невізід. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 19.10.1920 р. справу припинено. Реабілітований 15.12.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1982).

Новик Олексій Якович, 1890 р. н., с. Тамарівка Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Член ВКП(б) з 1939 р. Проживав у м. Чернігів. Заарештований 16.10.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 30.01.1944 р. справу припинено. Реабілітований 24.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6082).

Новик Павло Пилипович, 1896 р. н., с. Кобилянка Чернігівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Кобилянка, одноосібник. Заарештований 05.04.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 04.09.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 20.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2517).

Новик Петро Миколайович, 1901 р. н., с. Виблі Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Виблі, колгоспник. Заарештований 12.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської есерівської націоналістичної контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 07.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4191-4192).

Новик Пилип Семенович, 1894 р. н., Пружанський р-ну Берестейської обл., Білорусь, білорус, письменний. Проживав у с. Марківці Бобровицького р-ну, електрозварювач. Заарештований 20.12.1937 р. За постановою «двійки» від 11.02.1938 р. за проведення шпигунської діяльності застосована ВМП. Розстріляний 31.03.1938 р.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

у м. Чернігів. Реабілітований 04.11.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5511).

Новик Степан Омелянович, 1896 р. н., с. Жадове Семенівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Жадове, одноосібник. Заарештований 15.08.1931 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 03.02.1932 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10065).

Новик Степан Федорович, 1890 р. н., с. Кобилянка Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, одноосібник. Заарештований 14.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 11.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. На час другого арешту – сторож. Заарештований 17.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання в Локчимському та Північному залізничному ВТТ. Реабілітований 26.07.1989 р., 21.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6037, 10626).

Новик Яків Маркович, 1889 р. н., с. Деревини Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Деревини, колгоспник. Заарештований 08.05.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 09.01.1939 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1466).

Новиков Олександр Никифорович, 1884 р. н., с. Уношево Гордєєвського р-ну Брянської обл., РФ, українець, освіта початкова. Проживав у с. Виблі Куликівського р-ну, колгоспник. Заарештований 12.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської есерівської націоналістичної контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний

07.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4191-4192).

Новиков Семен Петрович, 1896 р. н., с. Будча Слуцького повіту Мінської губ. (нині Ганцевичського р-ну Берестейської обл.), Білорусь, білорус, освіта початкова. Проживав у м. Городня Городнянського р-ну, службовець. Заарештований 16.05.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 17.10.1939 р. за участь у діяльності антирадянської організації ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 12.01.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2896).

Новицький Андрій Васильович, 1895 р. н., м. Батурин Бахмацького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Батурин, режисер. Заарештований 28.04.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 22.11.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС СРСР від 08.05.1940 р. попередній вирок скасовано, справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3024-п).

Новицький Борис Войцехович, 1910 р. н., с. Сагайдак Шишацького р-ну Полтавської обл., українець, освіта середня. Проживав у м. Прилуки, майстер залізничного шляху. Заарештований 14.05.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Київській обл. від 30.09.1938 р. за проведення шпигунської діяльності передбачена ВМП. Реабілітований 23.12.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7747).

Новицький Григорій Іванович, 1910 р. н., с. Вихвостів Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Вихвостів, одноосібник. Заарештований 08.01.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. 01.06.1933 р. справу припинено. Реабілітований 28.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 470).

Новицький Григорій Костянтинович, 1898 р. н., м. Чернігів, українець, письменний. Проживав у м. Чернігів, бухгалтер. Заарештований

09.07.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.09.1938 р. за проведення антирадянської діяльності застосована ВМП. Розстріляний 29.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9244).

Новицький Михайло Валентинович, 1875 р. н., с. Перехрестье Слудького повіту (нині Ляховицького р-ну Берестейської обл.), Білорусь, поляк, освіта середня. Проживав у м. Ніжин, візник. Заарештований 16.11.1937 р. За постановою «двійки» від 02.01.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 13.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10558).

Новицький Олександр Іванович, 1876 р. н., м. Київ, українець, освіта вища. Проживав у смт Козелець Козелецького р-ну, агроном Козелецької МТС. Заарештований 28.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 09.11.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1098).

Новицький Петро Андрійович, 1874 р. н., с. Велятичі Борисовського р-ну Мінської обл., Білорусь, білорус, освіта початкова. Проживав у м. Щорс Щорського р-ну (нині м. Сновськ Сновського р-ну), робітник залізниці. Заарештований 04.10.1939 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 22.01.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 10.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14957-п).

Новицький Хома Семенович, 1887 р. н., с. Макарівка Бобровицького р-ну, українець. Проживав у с. Макарівка, священник. Заарештований 24.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 17.08.1989 р.

(Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9415).

Новиченко Іван Юхимович, 1900 р. н., с. Слобода Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Слобода, колгоспник. Заарештований 30.10.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 15.07.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 08.12.1993 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11953).

Новобранний Павло Семенович, 1898 р. н., с. Некрасове Глухівського повіту Чернігівської губ. (нині Глухівського р-ну Сумської обл.), українець, освіта початкова. Проживав у с. Некрасове, селянин. Заарештований 30.01.1920 р. за проведення контрреволюційної агітації. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 28.03.1920 р. справу припинено. Звільнений з-під варти 02.02.1920 р. Реабілітований 30.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1031).

Новодворський Євген Миколайович, 1881 р. н., с. Карпилівка Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лемеші Козелецького р-ну, одноосібник. Заарештований 17.10.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 11.11.1930 р. справу направлено на дослідження. 01.03.1931 р. справу припинено. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2469).

Новодворський Микола Миколайович, 1879 р. н., м. Могильов, Білорусь, росіянин, освіта початкова. Проживав у смт Козелець Козелецького р-ну, без певних занять. Заарештований 17.10.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 11.11.1930 р. справу направлено на дослідження. 01.03.1931 р. справу припинено. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2469).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Новоєд Тимофій Степанович, 1911 р. н., с. Сорокошичі Козелецького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Сорокошичі, колгоспник. Заарештований 18.12.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР. 12.01.1945 р. справу припинено. Реабілітований 18.12.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9164-п).

Новожилов Віталій Федорович, 1897 р. н., м. Каліш Великопольського воєводства, Польща, українець, освіта незакінчена вища. Проживав у с. Киселівка Менського р-ну, священник. Заарештований 14.06.1927 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 24.02.1928 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий на Урал на 3 роки. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 22.06.1928 р. звільнений достроково. На час другого арешту – мешканець м. Борзна Борзнянського р-ну. Заарештований 23.12.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 17.04.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. На час третього арешту – мешканець с. Хмільниця Чернігівського р-ну. Заарештований 30.12.1936 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 07.06.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР позбавлений волі на 5 років. За постановою «трійки» при УНКВД по Курській обл. від 01.02.1938 р. застосована ВМП. Розстріляний 13.02.1938 р. у м. Курськ. Реабілітований 28.07.1989 р., 28.08.1989 р., 04.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8085, 8781, 9534).

Новомлинець Олександр Григорович, 1906 р. н., с. Жадове Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 871 сп, червоноармієць. Заарештований 09.10.1941 р. за ст.ст. 19-58-1 «б» КК РРФСР. 25.10.1941 р. справу припинено. Реабілітований 20.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3065).

Новопашенний Митрофан Григорович, 1896 р. н., с. Незаможне Любецького р-ну (нині с. Вертеча Ріпкинського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Незаможне (нині с. Вертеча), одноосібник. Заарештований

24.04.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 25.09.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 31.08.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16591-п).

Новопашний Леонтій Григорович, 1890 р. н., с. Незаможне Любецького р-ну (нині с. Вертеча Ріпкинського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Незаможне (нині с. Вертеча), дякон. Заарештований 12.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за висловлювання антирадянських настроїв позбавлений волі на 10 років. Реабілітований 03.12.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4580).

Новопашний Михайло Григорович, 1891 р. н., с. Незаможне Любецького р-ну (нині с. Вертеча Ріпкинського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Незаможне (нині с. Вертеча), рахівник. Заарештований 10.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації позбавлений волі на 10 років. Реабілітований 03.12.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4580).

Новопашний Яків Григорович, 1894 р. н., с. Незаможне Любецького р-ну (нині с. Вертеча Ріпкинського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Незаможне (нині с. Вертеча), колгоспник. Заарештований 21.02.1938 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 08.06.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 19.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14711-п).

Новосад Євдокія Григорівна, с. Пушкарівка Верхньодніпровського р-ну Дніпропетровської обл., українка, освіта початкова. Проживала у м. Новгород-Сіверський, швачка. Заарештована 23.06.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 10.11.1941 р. справу припинено. Реабілітована 21.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2087).

Новосад Степанида Петрівна, 1899 р. н., м. Холм Люблінського воєводства, Польща, полька, освіта початкова. Проживала у м. Бахмач Бахмацького р-ну, телеграфістка. Заарештована 20.12.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 22.02.1938 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнена до ВТТ на 5 років. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 19.11.1940 р. як покарання зараховано термін попереднього ув'язнення, з-під варті звільнена. Реабілітована 09.05.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8006).

Новоселець Іван Іванович, 1896 р. н., с. Краснопілля Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Краснопілля, колгоспник. Заарештований 29.09.1939 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 26.12.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. За вироком Чернігівського облсуду від 25.02.1940 р. виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 809-п).

Новоселецька Ганна Миколаївна, 1900 р. н., м. Первомайськ Одеської (нині Миколаївської) обл., українка, освіта спеціальна. Проживала у м. Чернігів, медсестра. Заарештована 15.01.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 04.06.1938 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнена до ВТТ на 5 років. Відбувала покарання у Каргопольському ВТТ. Реабілітована 23.02.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2790).

Новоселецький Григорій Андрійович, 1896 р. н., м. Одеса, українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, майстер депо ст. Чернігів. Заарештований 13.01.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації передбачена ВМП. Реабілітований 16.03.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2796).

Новосельний Микита Митрофанович, 1910 р. н., с. Григорівка Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, українець, малописьменний.

Проживав у с. Григорівка, одноосібник. Заарештований 17.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 16.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7034).

Новосельний Олександр Михайлович, 1906 р. н., с. Болотниця Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Болотниця, одноосібник. Заарештований 12.07.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації. Рішення по справі відсутнє. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Новосельський Герасим Митрофанович, 1897 р. н., с. Леяки Варвинського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Леяки, священник. Заарештований 25.07.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 17.10.1939 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 03.06.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4766).

Новосельцев Дмитро Хрисантович, 1893 р. н., с. Андроново Смоленського р-ну Смоленської обл., РФ, поляк, освіта середня. Проживав у м. Сновськ Сновського р-ну, парторг. Заарештований 13.09.1936 р. За вироком лінійного суду Московсько-Київської залізниці від 31.01.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. За вироком лінійного суду Західної залізниці від 23.06.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 06.02.1962 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6374-п).

Новосолов Михайло Васильович, 1892 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, помічник бухгалтера. Заарештований 23.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.04.1938 р. за участь у діяльності української контрреволюційної націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 28.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 07.03.1959 р. (Держархів Чернігів-

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

ської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4010).

Новохатський Андрій Лукич, 1891 р. н., м. Батурич Батурицького (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Батурич, селянин. Заарештований 30.05.1920 р. за участь у діяльності нелегальної організації «Просвіта». 13.06.1920 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10879-п).

Новохатський Григорій Лукич, 1880 р. н., м. Батурич Батурицького (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Батурич, пенсіонер. Заарештований 11.09.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 28.01.1944 р. справу припинено. Помер 22.01.1944 р. у Батурицькій лікарні. Реабілітований 26.08.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17151-п).

Новохатський Іван Лукич, 1895 р. н., м. Батурич Батурицького (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Батурич, селянин. Заарештований 30.05.1920 р. за участь у діяльності нелегальної організації «Просвіта». 13.06.1920 р. справу закрито. Заарештований 17.12.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 14.02.1938 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 29.06.1998 р., 26.07.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10879-п, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11255).

Новохатський Олексій Єгорович. Проживав у м. Ніжин, командир Ніжинського караульного батальйону. Заарештований 04.04.1920 р. за підозрою у підготовці замаху з метою повалення радянської влади. 04.07.1920 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5053).

Новохатський Петро Семенович, 1908 р. н., м. Батурич Батурицького (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бахмач Бахмацького р-ну, секретар Бахмацького РВНО. Заарештований 03.07.1938 р. За вироком виїзної

сесії Чернігівського облсуду від 08.03.1939 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 01.10.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки, за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 виправданий. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 21.10.1940 р. виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 798-п).

Новохатський Стефан Євстафійович, 1867 р. н., м. Батурич Батурицького (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Батурич, селянин. Заарештований 13.02.1919 р. За постановою Конотопського ревтрибуналу від 05.03.1919 р. за проведення контрреволюційної діяльності виправданий. Реабілітований 31.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 186).

Нольський-Поляк Володимир Ілліч, 1898 р. н., м. Одеса, єврей, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, викладач, завідувач кафедри економіки Чернігівського педагогічного інституту. Заарештований 04.01.1934 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 02.04.1934 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР висланий на 3 роки до м. Йошкар-Ола. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8641).

Норичко Нестор Михайлович, 1904 р. н., м. Сколе Сколівського р-ну Львівської обл., українець, освіта середня. Проживав у смт Сосниця Сосницького р-ну, інспектор наргоспобліку Сосницького РВК. Заарештований 11.10.1935 р. За вироком ВТ прикордонної та внутрішньої охорони УСРР від 07.01.1936 р. за ст. 54-12 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 01.12.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17748-п).

Носановський Нохим Аврамович, 1907 р. н., м. Городня Городнянського р-ну, єврей, освіта середня. Проживав у м. Городня, кондитер. Заарештований 12.01.1927 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від

15.04.1927 р. за ст. 58-5 КК РСФРР висланий на Урал на 3 роки. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ у разі отримання закордонного паспорту вислання на Урал замінено на виїзд до Палестини через один з південних портів СРСР. 28.06.1928 р. виїхав до Палестини. Реабілітований 05.07.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12086).

Носач Григорій Семенович, 1902 р. н., м. Бобровиця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бобровиця, слюсар. Заарештований 08.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, застосована ВМП. Розстріляний 04.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8763).

Носач Кирило Єлсєєвич, 1866 р. н., с. Лукашівка (приєднано до м. Бобровиця) Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лукашівка (приєднано до м. Бобровиця), одноосібник. Заарештований 01.03.1930 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 10.03.1930 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10644).

Носач Максим Федорович, 1894 р. н., м. Бобровиця Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Бобровиця, одноосібник. Заарештований 29.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 23.02.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7632).

Носач Микита Михайлович, 1891 р. н., с. Веркіївка (нині с. Вертіївка) Ніжинського р-ну, українець, освіта незакінчена вища. Проживав у с. Веркіївка (нині с. Вертіївка), вчитель. Заарештований 07.03.1938 р. За постановою

«трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 19.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.08.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12327).

Носач Михайло Миколайович, 1911 р. н., м. Бобровиця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бобровиця, одноосібник. Заарештований 17.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7035).

Носач Павло Миронович, 1878 р. н., м. Бобровиця Бобровицького р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Новгород-Сіверський, інженер лісгоспу. Заарештований 05.06.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР. 20.12.1938 р. справу припинено. Звільнений 30.12.1938 р. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1410).

Носач Федір Захарович, 1900 р. н., м. Бобровиця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бобровиця, одноосібник. Заарештований 16.03.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 25.07.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3416).

Носачевський Андрій Григорович, 1901 р. н., с. Локнисте Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Локнисте, заготівельник. Заарештований 06.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської есерівської організації застосована ВМП. Розстріляний 10.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

07.12.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8108).

Носаченко Павло Федорович, 1915 р. н., с. Сядрине Холминського (нині Корюківського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Сядрине, чорноробочий. Заарештований 28.02.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 26.05.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 4 роки. Реабілітований 19.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14847-п).

Носелець Марко Іванович, 1904 р. н., с. Жадове Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жадове, колгоспник. Заарештований 23.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 25.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10089).

Носелець Павло Романович, 1885 р. н., с. Жадове Семенівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Жадове, колгосп-ник. Заарештований 23.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 26.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1718).

Носелець Юхим Ісакович, 1911 р. н., с. Жадове Семенівського р-ну, українець. Проживав за місцем дислокації 927 сп, червоноармієць. Розпочато справу 16.09.1941 р. За вироком ВТ 251 сд від 22.09.1941 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР засуджений до ВМП заочно. За постановою від 28.11.1945 р. справу призупинено в зв'язку з розшуком обвинуваченого. Загинув 15.09.1941 р. 21.11.1964 р. згідно з Указом Президії ВР СРСР від 17.09.1955 р. «Про амністію» справу закрито. Реабілітований 25.11.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10219-п).

Носенко Афанасій Леонтійович, 1911 р. н., с. Безуглівка Ніжинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Безуглівка, колгоспник. Заарештований 10.03.1938 р. за ст. 54-11 КК УСРР. 26.04.1938 р. справу припинено. Реабілітований 28.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 232).

Носенко Герман Гаврилович, 1901 р. н., с. Орлівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Орлівка, червоноармієць. Заарештований 06.04.1942 р. за ст.ст. 19-58-1 «б» КК РРФСР. 04.10.1943 р. справу припинено. Реабілітований 11.09.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4293).

Носенко Єлисей Якович, 1888 р. н., с. Безуглівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Новгород-Сіверський, механік. Заарештований 16.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 09.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 07.06.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3439).

Носенко Єрофей Дмитрович, 1893 р. н., с. Безуглівка Ніжинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Безуглівка, одноосібник. Заарештований 22.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 02.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6516).

Носенко Іван Сергійович, 1908 р. н., с. Безуглівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 743 сп 131 сд, червоноармієць. Заарештований 03.07.1940 р. За вироком ВТ 17 ск від 12.07.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 25.07.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17599-п).

Носенко Микола Іванович, 1922 р. н., с. Богдани Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Богдани, колгоспник. Заарештований 20.02.1950 р. За вироком ВТ військ МВД по Чернігівській обл. від 01.08.1950 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 25 років. Відбував покарання в Ангарському ВТТ. Звільнений 29.03.1955 р. Реабілітований 04.03.1955 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 7923-п).

Носенко Петро Федорович, 1906 р. н., смт Сосниця Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Сосниця, ветеринарний санітар. Заарештований 05.08.1944 р. За вироком ВТ Чернігівського гарнізону від 04.02.1945 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Звільнений 02.04.1954 р. Реабілітований 24.04.1967 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10544-п).

Носенок Микола Іванович, 1905 р. н., с. Козероги Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Михайло-Коцюбинське Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, голова райспоживспілки. Заарештований 18.09.1940 р. за ст.ст. 19-54-8 КК УРСР. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3075).

Носик Яків Олександрович, 1903 р. н., с. Шабалинів Коропського р-ну, українець, письменний. Проживав за місцем дислокації 846 сп, червоноармієць. Заарештований 07.09.1941 р. За вироком ВТ 267 сд Орловського ВО від 16.09.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. За ухвалою ВТ 52 А від 09.10.1941 р. попередній вирок скасовано. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6712-п).

Носир Гнат Андрійович, 1901 р. н., с. Боромики Березнянського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Боромики, колгоспник. Заарештований 13.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р.

за участь у діяльності антирадянської есерівської націоналістичної контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 08.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 07.06.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3438).

Носир Григорій Іванович, 1895 р. н., с. Боромики Березнянського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Боромики, колгоспник. Заарештований 05.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської есерівської націоналістичної контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 29.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 10.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4195-4146).

Носир Семен Васильович, 1897 р. н., с. Боромики Березнянського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Боромики, голова сільради. Заарештований 22.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської есерівської організації застосована ВМП. Розстріляний 15.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 10.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4197).

Носир Яким Григорович, 1891 р. н., с. Боромики Березнянського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Боромики, колгоспник. Заарештований 20.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської есерівської організації застосована ВМП. Розстріляний 15.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 10.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4197).

Носко Віталій Гермогенович, 1889 р. н., м. Прилуки, українець, освіта вища. Проживав у м. Прилуки, священник. Заарештований 25.01.1930 р. За постановою особливої наради

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

при Колегії ГПУ УСРР від 29.07.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 18.01.1931 р. звільнений достроково. Реабілітований 20.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5821).

Носов В'ячеслав Станіславович, 1882 р. н., с. Торговиця Конопотського р-ну Сумської обл., росіянин, освіта вища. Проживав у м. Київ, старший агроном. Заарештований 09.06.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 11.06.1939 р. за ст. 54-13 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. За ухвалою ВС УРСР від 05.09.1939 р. справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16208-п).

Носов Григорій Сергійович, 1908 р. н., с. Ягодіно Гусевського р-ну Івановської обл. (нині Гусь-Хрустального р-ну Владимирської обл.), РФ, росіянин, освіта середня. Виключений з ВКП(б) у зв'язку з арештом. Проживав у с. Кукелево Блохерського (нині Ленінського) р-ну Єврейської автономної обл., РФ, технік-інтендант 2 рангу. Заарештований 07.06.1938 р. за ст.ст. 58-1 «б», 58-2, 58-7, 58-8, 58-9, 58-11 КК РРФСР. 09.02.1939 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5783).

Носовець Василь Феодосійович, 1910 р. н., с. Бірківка Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Бірківка, одноосібник. Заарештований 13.05.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.10.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР позбавлений права проживання в 12 пунктах на 2 роки. Реабілітований 26.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6285).

Носовець Іван Феодосійович, 1902 р. н., с. Бірківка Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Бірківка, одноосібник. Заарештований 28.09.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 15.02.1933 р. за проведення антирадянської агітації

ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7036).

Носовець Петро Іларіонович, 1920 р. н., с. Бірківка Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 3 особ 108 осбр МВО, червоноармієць. Заарештований 25.03.1942 р. За вироком ВТ 108 осбр від 02.04.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Відбував покарання у тюрмі м. Іжевськ. Реабілітований 17.07.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17627-п).

Носько Максим Петрович, 1897 р. н., с. Малі Осняки Чернігівського повіту, українець, освіта початкова. Проживав у с. Малі Осняки, селянин. Заарештований 30.05.1919 р. за проведення антирадянської агітації. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 28.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 457).

Ночевкін [Ночовкін] Іван Олексійович, 1895 р. н., с. Кокуренково Тельченського р-ну Орловської губ. (нині Мценського р-ну Орловської обл.), РФ, росіянин, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, службовець. Заарештований 25.10.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 17.10.1939 р. за участь у діяльності антирадянської організації ув'язнений до ВТТ на 5 років. Відбував покарання в Івдельському ВТТ. За вироком спеціального суду Івдельського ВТТ за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Відбував покарання у Пісчаному ВТТ. З 25.12.1951 р. перебував на засланні у Красноярському краї. Реабілітований 28.09.1955 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 894, 12045).

Ночовний Павло Романович, 1902 р. н., с. Ряшки Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Ряшки, одноосібник. Заарештований 04.05.1931 р. За постановою від 04.07.1931 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-13 КК УСРР справу направлено на припинення. Рішення відсутнє. Реабілітований 26.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9985-п).

Ночовний Петро Романович, 1900 р. н., с. Ряшки Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Ряшки, одноосібник. Заарештований 28.03.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 31.05.1931 р. за ст.ст. 54-8, 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8607).

Ночовний Степан Савелійович, 1909 р. н., с. Клишки Шосткинського р-ну Сумської обл., українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 861 зенап Куйбишевського дивізіонного р-ну ППО, червоноармієць. Заарештований 06.04.1942 р. За вироком ВТ Куйбишевського гарнізону від 13.06.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 24.04.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15726-п).

Нощенко Іван Іванович, 1913 р. н., м. Прилуки, українець, освіта середня. Проживав у м. Прилуки, робітник. Заарештований 27.11.1945 р. За вироком ВТ Чернігівського гарнізону від 08.03.1946 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. За ухвалою ВТ КВО від 12.07.1946 р. попередній вирок скасовано. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10923-п).

Нуджевський Василь Васильович, 1896 р. н., с. Грабівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Грабівка, одноосібник. Заарештований 14.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст.ст. 7-54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 18.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.08.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 12.08.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 16.05.1989 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5349, 11282).

Нуджевський Георгій Васильович, 1898 р. н., с. Грабівка Куликівського р-ну, українець, освіта

початкова. Проживав у с. Грабівка, колгоспник. Заарештований 08.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 17.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11281).

Нужний Данило Сергійович, 1905 р. н., с. Канівщина Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Канівщина, одноосібник. Заарештований 02.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7164).

Нужний Микола Олександрович, 1895 р. н., с. Щуча Гребля Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Щуча Гребля, колгоспник. Заарештований 17.03.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 05.05.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 20.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14904-п).

Нужний Микола Омелянович, 1907 р. н., с. Кропивне Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації, червоноармієць, зв'язкивець штабу батареї 845 ап. Заарештований 05.11.1941 р. За вироком ВТ 267 сд 52 А від 09.11.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний 13.11.1941 р. Реабілітований 28.05.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17560-п).

Нужний Олексій Йосипович, 1912 р. н., с. Канівщина Прилуцького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Канівщина, учень технікуму. Заарештований 02.01.1933 р. згідно з п. 4 постанови РНК УСРР від 11.11.1932 р. 14.01.1933 р. звільнений на підписку про невізід. 20.01.1933 р. справу припинено. Реабілітований

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9468-п).

Нужний Федір Юхимович, 1878 р. н., с. Васьківці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Васьківці, одноосібник. Заарештований 07.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 05.05.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 14.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8176).

Нужняк Михайло Тимофійович, 1922 р. н., с. Пакуль Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Пакуль, колгоспник. Заарештований 04.10.1939 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 28.11.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 10.04.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 413-п).

Нурлатов Зариф Шакурович, 1917 р. н., с. Єлхове Озеро Цильнинського р-ну Ульяновської обл., РФ, татарин, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 426 сп, червоноармієць. Заарештований 01.04.1942 р. За вироком ВТ 23 гв. сд від 05.04.1942 р. за ст.ст. 19-58-1 «б» КК РРФСР засуджений до ВМП. За вироком ВТ Карельського фронту від 06.05.1942 р. за ст.ст. 17-58-1 «б» КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років з відправкою на фронт. За ухвалою ВТ 27 сд від 08.11.1942 р. звільнений. Реабілітований 22.07.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17629-п).

О

Обабко Григорій Матвійович, 1878 р. н., с. Церковище Олишівського р-ну (нині с. Підлісне Козелецького р-ну), українець, малописьменний. Проживав у с. Церковище (нині с. Підлісне), одноосібник. Заарештований 16.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по

Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрич колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 22.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1634).

Обабко Павло Юхимович, 1899 р. н., с. Церковище Олишівського р-ну (нині с. Підлісне Козелецького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Церковище (нині с. Підлісне), одноосібник. Заарештований 04.06.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 31.07.1932 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 122).

Обелець Іван Омелянович, 1872 р. н., с. Білоцерківці Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Білоцерківці, одноосібник. Заарештований 14.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 27.02.1930 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9038).

Оберемко [Оберемок] Іван Якимович, 1890 р. н., с. Журавка Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Журавка, столяр Прилуцької трудової комуні № 2. Заарештований 09.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації, розповсюдження провокаційних чуток про війну ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9388).

Обитоцька Марія Павлівна, 1920 р. н., с. Павлівка Любецького (нині Ріпкинського) р-ну, українка, освіта середня. Проживала у с. Красківське Ріпкинського р-ну, вчитель. Заарештована 11.11.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 18.11.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнена до ВТТ на 5 років. Заарештована 24.04.1949 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 23.07.1949 р. за ст. 58-1 «а» КК РРФСР вислана на поселення до Красноярського

краю. Реабілітована 22.03.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12063).

Обитоцький Тихін Аврамович, 1905 р. н., с. Рашкова Слобода Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Рашкова Слобода, одноосібник. Заарештований 26.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 11.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Відбував покарання у Комі АРСР. Реабілітований 29.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6339).

Облакевич Володимир Савич, 1901 р. н., с. Рудьківка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рудьківка, кочегар. Заарештований 24.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 09.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підриг колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 09.06.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4948).

Облакевич Йосип Якович, 1891 р. н., с. Рудьківка Бобровицького р-ну, українець, освіта незакінчена вища. Проживав у с. Рудьківка, вчитель. Заарештований 26.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 10.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8319).

Облакевич Олексій Іванович, 1909 р. н., с. Рудьківка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Макарівка Бобровицького р-ну, провідник. Заарештований 30.07.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду в м. Ніжин від 14.03.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 11.03.1966 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10423-п).

Облакевич Яків Михайлович, 1868 р. н., с. Рудьківка Бобровицького р-ну, українець, освіта

початкова. Проживав у с. Рудьківка, одноосібник. Заарештований 12.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.02.1930 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.08.1930 р. висланий до Північного краю на 3 роки умовно. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11701).

Облинський Степан Андрійович, 1888 р. н., с. Коломійцеве Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Коломійцеве, одноосібник. Заарештований 20.06.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 16.08.1929 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 03.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3756).

Обловатний Василь Павлович, 1893 р. н., смт Олишівка Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Олишівка, одноосібник. Заарештований 28.03.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 12.11.1931 р. справу припинено. Реабілітований 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 867).

Обловатний Данило Іванович, 1913 р. н., смт Олишівка Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Олишівка, одноосібник. Заарештований 20.08.1934 р. За вироком Чернігівського облсуду від 14.10.1934 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 30.09.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 542).

Обловатний Данило Юхимович, 1883 р. н., смт Олишівка Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сорокошичі Остерського (нині Козелецького) р-ну, священник. Заарештований 18.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3871).

Обловацький Григорій Михайлович, 1912 р. н., с. В'яльківка (приєднано до с. Семенівка) Менського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. В'яльківка (приєднано до с. Семенівка), чорноробчий. Заарештований 09.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 03.05.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Відбував покарання у Свірському ВТГ, м. Лодейне Поле Ленінградської обл. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8863).

Обловацький Олексій Панасович, 1907 р. н., с. Семенівка Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Семенівка, рахівник. Заарештований 05.11.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 07.12.1943 р. справу припинено. Реабілітований 28.10.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 688).

Обозненко Сергій Іванович, 1894 р. н., м. Чернігів, українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, агроном. Заарештований 06.06.1921 р. 18.06.1921 р. звільнений на підписку про невізід. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 30.08.1921 р. за проведення антирадянської агітації винесено сувору догану. Реабілітований 15.02.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 2054).

Оболенський Андрій Володимирович, 1880 р. н., м. Біла Церква Київської обл., українець, освіта вища. Проживав у м. Городня Городнянського р-ну, військовий старшина 5 Курської прикордонної бригади мінфінансів УНР. Заарештований 21.12.1918 р. за службу в гетьманських військах. 3 04.02.1919 по 19.04.1919 знаходився на лікування у Городнянській лікарні. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 11.07.1919 р. розгляд справи відкладено до видужання. Рішення відістгне. Реабілітований 29.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 110).

Ображей Пилип Сергійович, 1908 р. н., с. Скорінець Олишівського (нині Чернігівського)

р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, чорноробчий. Заарештований 02.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, розповсюдження провокаційних чуток про війну ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 03.02.1971 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8057).

Обруч Семен Васильович, с. Загребелля Роменського р-ну Сумської обл., українець. Проживав у с. Загребелля, селянин. Заарештований 13.02.1919 р. за службу в гетьманських військах. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 06.06.1919 р. справу закрито. Реабілітований 31.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 210).

Обухан Василь Васильович, 1916 р. н., с. Козацьке Бобровицького р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем роботи, зоотехнік. Заарештований 19.06.1937 р. Завироком спецколегії Чернігівського облсуду від 01.02.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТГ на 5 років. Реабілітований 19.10.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14526-п).

Обуховський Володимир Іванович, 1886 р. н., с. Шептаки Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Новгород-Сіверський, бухгалтер. Заарештований 01.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УРСР ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 14.12.1957 р., 08.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4895-4900).

Обуховський Олександр Іванович, 1880 р. н., с. Шептаки Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, службовець. Заарештований 20.03.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7418).

Обушний Іван Севастьянович, 1897 р. н., с. Ядути Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ядути, колгоспник. Заарештований 09.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підри्व колгоспного будівництва, позбавлений волі на 8 років. Реабілітований 07.10.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4806).

Обушний Петро Каленикович, 1901 р. н., с. Воронинці Ірклієвського (нині Чернобаївського) р-ну Черкаської обл., українець, освіта початкова. Член КП(б)У. Проживав у м. Чернігів, начальник сектору заготівель Чернігівського тресту маслопром. Заарештований 12.09.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 29.10.1937 р. за ст.ст. 54-7, 54-8, 54-11 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 30.10.1937 р. у м. Київ. Реабілітований 04.08.1956 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3128-п).

Обушний Терентій Севастьянович, 1899 р. н., с. Ядути Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ядути, колгоспник. Заарештований 09.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Загинув 21.09.1938 р. у м. Ворошилов. Реабілітований 07.10.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4806).

Овденко Григорій Якович, 1902 р. н., с. Ковтунівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Ковтунівка, одноосібник. Заарештований 26.06.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 05.11.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. Реабілітований 19.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15176-п).

Овденко Іван Сергійович, 1898 р. н., с. Ковтунівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Линовиця Прилуцького р-ну, робітник

радгоспу. Заарештований 05.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підри्व заходів партії, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10572).

Овдієнко Григорій Іванович, 1890 р. н., м. Ічня Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ічня, робітник. Заарештований 05.04.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 22.04.1939 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 04.12.1939 р. вирок скасовано, справу закрито, з-під варти звільнений. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 390-п).

Овдієнко Петро Іванович, 1892 р. н., с. Голубівка Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Ладан Прилуцького р-ну, різноробочий. Заарештований 11.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підри्व колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9329).

Овдієнко Сергій Іванович, 1876 р. н., м. Чернігів, українець, освіта духовна. Проживав у м. Чернігів, бухгалтер. Заарештований 20.07.1920 р. За постановою Чернігівської губЧК від 21.08.1920 р. за службу в денікінській армії ув'язнений до концтабору на 5 років. За постановою Чернігівської губЧК від 16.11.1920 р. за амністією термін покарання знижено до 3 років позбавлення волі. За постановою Чернігівської губЧК від 19.04.1921 р. за амністією термін покарання знижено до 2 років позбавлення волі. Реабілітований 23.12.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12181).

Овдієнко Яків Йосипович, 1906 р. н., с. Красляни Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Красляни, рахівник.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Заарештований 04.11.1937 р. Завироком спецколегії Чернігівського облсуду від 14.07.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 26.12.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17854-п).

Овдій Володимир Іванович, 1902 р. н., с. Морівськ Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Морівськ, одноосібник. Заарештований 16.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підриєв колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10843).

Овдій Михайло Дмитрович, 1931 р. н., с. Морівськ Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Київ, кочегар. Заарештований 27.04.1949 р. За вироком Київського облсуду від 18.07.1949 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Норильському ВТТ. Звільнений 21.04.1955 р. Реабілітований 14.05.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15721-п).

Овдій Павло Григорович, 1907 р. н., с. Морівськ Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав за місцем роботи, робітник мостопоїзду № 7 ст. Калінін при УВВР-7. Заарештований 15.05.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР. 16.05.1942 р. справу припинено. Реабілітований 13.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4175).

Овдій Прохор Семенович, 1901 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Браниця, одноосібник. Заарештований 17.03.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 17.08.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 02.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6360).

Овдій Федот Семенович, 1895 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Браниця, одноосібник. Заарештований 21.12.1928 р. За постановою Колегії ОГПУ від 27.05.1929 р. за ст. 59-3 КК РСФРР передбачена ВМП. Реабілітований 21.05.1990 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11752).

Овдій Яків Кузьмич, 1900 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Браниця, одноосібник. Заарештований 08.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.02.1930 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 11.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5436).

Оверченко Федот Кузьмич, 1897 р. н., с. Дейманівка Срібнянського р-ну, росіянин, освіта початкова. Проживав за місцем служби, червоноармієць. Заарештований 06.09.1920 р. за службу в денікінській армії. За постановою особливої відділу ВЧК при реввійськраді 12 А від 09.09.1920 р. направлений для зарахування до лав Червоної армії. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2973).

Овечко Павло Карпович, 1888 р. н., м. Остер Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Остер, кравець. Заарештований 18.01.1927 р. за ст.ст. 7-54-13 КК УСРР. За вироком Чернігівського окружного суду від 19.11.1927 р. справу закрито. На час другого арешту – рибалка у рибколгоспі. Заарештований 26.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 17.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.06.1999 р., 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.4, спр. 813, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9349).

Овечко Федір Захарович, 1911 р. н., с. Бучки Грем'язького (нині Новгород-Сіверського) р-ну,

українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 846 сп 267 сд 52 А, червоноармієць. Заарештований 22.10.1941 р. За вироком ВТ 52 А від 19.11.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 28.03.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17809-п).

Овод Петро Андрійович, 1887 р. н., с. Лісові Хутори Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лісові Хутори, рахівник. Заарештований 11.04.1931 р. за ст. 54-4 КК УСРР. 31.07.1931 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 24.04.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6121).

Овруцький Григорій Матвійович, 1877 р. н., с. Пирогівці Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, різноробочий. Заарештований 02.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2067).

Овруцький Іван Андрійович, 1895 р. н., с. Іваниця Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Іваниця, рахівник. Заарештований 27.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 30.03.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6931).

Овсієнко Андрій Андрійович, 1885 р. н., с. Буянки Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Буянки, секретар сільської ради. Заарештований 24.11.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 17.06.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований

13.10.1993 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11942).

Овсієнко Андрій Іванович, 1910 р. н., с. Кам'янка Кам'янського р-ну Дніпропетровської обл. (нині м. Кам'янка-Дніпровська Кам'янсько-Дніпровського р-ну Запорізької обл.), українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, моторист. Заарештований 21.06.1937 р. за ст. 56-30 «а» КК УРСР. 13.03.1938 р. звільнений на підписку про невиїзд. 29.09.1938 р. справу закрито. Заарештований 20.08.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УРСР. 10.09.1938 р. справу припинено. Реабілітований 23.07.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10499-п, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2397).

Овсієнко Василь Андрійович, 1870 р. н., с. Волосківці Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Волосківці, одноосібник. Заарештований 26.01.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.02.1930 р. справу припинено. Реабілітований 25.08.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11447).

Овсієнко Григорій Захарович, 1898 р. н., с. Лоска Понорницького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у смт Холми Корюківського р-ну, робітник лісгоспу. Заарештований 30.06.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УРСР. 17.01.1939 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2654).

Овсієнко Дмитро Ісакович, 1906 р. н., с. Кобижча Бобровицького р-ну, українець, освіта середня. Член ВКП(б) з 1932 р. Проживав за місцем дислокації 43 зсп, начальник відділу забезпечення продовольством. Заарештований 28.10.1941 р. За вироком ВТ гарнізону м. Красноярськ від 17.11.1941 р. за ст.ст. 58-2, 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 01.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15419-п).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Овсієнко Іван Кузьмич, 1894 р. н., с. Волосківці Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Волосківці, колгоспник. Заарештований 24.01.1945 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 18.07.1845 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР позбавлений волі на 4 роки. Реабілітований 27.03.1965 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7859).

Овсієнко Леонтій Васильович, 1879 р. н., с. Сухоліски Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сухоліски, без певних занять. Заарештований 21.02.1934 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 19.04.1934 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 21.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2192).

Овсієнко Марія Лук'янівна, 1884 р. н., с. Волосківці Менського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Волосківці, домогосподарка. Заарештована 26.01.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.02.1930 р. справу припинено. Реабілітована 25.08.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11447).

Овсієнко Микита Тимофійович, 1912 р. н., с. Об'єднане Понорницького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Об'єднане, колгоспник. Заарештований 12.04.1938 р. за ст. 54-4 КК УРСР. 25.04.1938 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 22.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 913).

Овсієнко Олександр Титович, 1906 р. н., с. Грабівка Олишівського (нині Куликівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Грабівка, одноосібник. Заарештований 05.01.1929 р. За постановою Колегії ОГПУ від 20.05.1929 р. за ст.ст. 58-2, 58-11 КК РСФРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований 24.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.09.1937 р. за

проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив заходів партії, ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 21.12.1994 р., 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12213, 10358).

Овсієнко Опанас Зіновійович, 1900 р. н., с. Кобижча Бобровицького р-ну, українець. Проживав у с. Кобижча, священник. Заарештований 11.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11631).

Овсієнко Петро Захарович, 1902 р. н., с. Лоска Понорницького (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лоска, колгоспник. Заарештований 17.04.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду в м. Новгород-Сіверський від 13.06.1939 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 6 років. За вироком судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 25.04.1940 р. справу закрито. За вироком Чернігівського облсуду від 23.10.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 400-п).

Овсієнко Петро Титович, 1908 р. н., с. Грабівка Олишівського (нині Куликівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Грабівка, одноосібник. Заарештований 04.01.1929 р. За постановою Колегії ОГПУ від 20.05.1929 р. за ст.ст. 58-2, 58-11 КК РСФРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. На час другого арешту – мешканець м. Таш-Кумир Джалал-Абадської обл., Киргизстан, будівельник. Заарештований 31.05.1949 р. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 14.09.1949 р. за ст. 58-8 КК РСФРР висланий на поселення до Карагандинської обл. Казахської РСР. Реабілітований 21.12.1994 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12213, 11335).

Овсієнко Тит Філатович, 1873 р. н., с. Грабівка Олишівського (нині Куликівського)

р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Грабівка, одноосібник. Заарештований 14.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 23.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив заходів партії, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 23.08.1989 р., 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9984, 10358).

Овсієнко Яким Андрійович, 1903 р. н., с. Ушня Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ушня, колгоспник. Заарештований 10.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за проведення шкідницької діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Північному залізничному ВТТ. Загинув 19.07.1942 р. Реабілітований 23.10.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10835).

Овсянников Григорій Григорович, 1895 р. н., с. Карпилівка Остерського повіту (нині Козелецького р-ну), українець, малописьменний. Проживав у с. Карпилівка, селянин. 05.11.1921 р. взятий на підписку про невиїзд. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 09.12.1921 р. за проведення антирадянської агітації засуджений до позбавлення волі у концтаборі на 1 рік умовно. Реабілітований 29.04.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 3687).

Овсянников Григорій Митрофанович, 1866 р. н., с. Карпилівка Остерського повіту (нині Козелецького р-ну), українець, неписьменний. Проживав у с. Карпилівка, селянин. 05.11.1921 р. взятий на підписку про невиїзд. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 09.12.1921 р. за проведення антирадянської агітації засуджений до позбавлення волі у концтаборі на 1 рік умовно. Реабілітований 29.04.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 3687).

Овсянникова-Ткач Марина Іванівна, 1902 р. н., м. Лодзь Лодзинського воєводства,

Польща, німкеня, освіта середня. Проживала у м. Семенівка Семенівського р-ну. Заарештована 13.07.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнена до концтабору на 5 років. Відбувала покарання в Усольському ВТТ, м. Солікамськ Пермської обл. Реабілітована 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10529).

Овчаренко Василь Семенович, 1898 р. н., с. Грицівка Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Побочіівка Срібнянського р-ну, колгоспник. Заарештований 06.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації передбачена ВМП. Реабілітований 19.05.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4942).

Овчаренко Григорій Омелянович, 1909 р. н., смт Короп Копорського р-ну, письменний. Проживав за місцем служби, червоноармієць. Заарештований 28.07.1941 р. За вироком ВТ Орловського ВО від 16.08.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 03.08.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15767-п).

Овчаренко Данило Андрійович, 1887 р. н., с. Смош Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Смош, колгоспник. Заарештований 07.03.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Прилуки від 29.03.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 16.06.1939 р. вирок скасовано. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 330-п).

Овчаренко Іван Іванович, 1907 р. н., с. Смош Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, українець, письменний. Проживав за місцем дислокації 1 ср 26 гв. сп, червоноармієць. Заарештований

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

24.06.1942 р. за проведення антирадянської агітації.
05.07.1942 р. справу припинено. Реабілітований
15.09.1997 р. (Держархів Чернігівської області,
ф. Р-8840, оп.3, спр. 4366).

Овчаренко Каленик Степанович, 1900 р. н.,
х. Овчаренків (нині с. Овчарівка) Менського
р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у
х. Овчаренків (нині с. Овчарівка), одноосібник.
Заарештований 10.04.1932 р. За постановою
особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від
31.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий
до Північного краю на 3 роки. Реабілітований
05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області,
ф. Р-8840, оп.3, спр. 7165).

Овчаренко Костянтин Михайлович,
1900 р. н., с. Червоні Партизани (нині с. Володькова
Дівиця) Носівського р-ну, українець, освіта
початкова. Проживав у с. Червоні Партизани
(нині с. Володькова Дівиця), робітник залізниці.
Заарештований 06.03.1938 р. За постановою
«трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від
19.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації
застосована ВМП. Розстріляний 29.04.1938 р.
Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігів-
ської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11226).

Овчаренко Леонід Григорович, 1894
[1895] р. н., с. Каложинці Варвинського (нині
Срібнянського) р-ну, українець, освіта середня.
Проживав за місцем дислокації, командир
Севастопольського 7 відділення батальону ОВ.
Заарештований 20.09.1927 р. за ст. 58-13 КК
РСФРР. 04.11.1927 р. звільнений на підписку про
невїзд. 01.12.1927 р. справу припинено. На час
другого арешту – командир 123 сп 41 сд, полковник.
Заарештований 23.05.1937 р. За вироком ВК ВС
СРСР від 14.09.1937 р. за ст.ст. 54-1 «б», 54-8,
54-11 КК УРСР засуджений до ВМП, позбавлений
військового звання. Розстріляний 15.09.1937 р. у
м. Дніпропетровськ. Реабілітований 27.11.1997 р.,
15.06.1957 р. (Держархів Чернігівської області,
ф. Р-8840, оп.3, спр. 4920, ГДА СБ України,
м. Чернігів. – Спр. 6530-п).

Овчаренко Матвій Степанович, 1890 р. н.,
с. Краснастав Борзнянського р-ну, українець, освіта

початкова. Без постійного місця проживання,
монах. Заарештований 29.12.1930 р. За постановою
судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від
25.05.1931 р. за проведення антирадянської
агітації ув'язнений до концтабору на 5 років.
Реабілітований 15.06.1989 р. (Держархів Сумської
області, ф. Р-7641, оп.5, спр. 482).

Овчаренко Матвій Тимофійович, 1899 р. н.,
х. Овчаренків (нині с. Овчарівка) Менського
р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у
х. Овчаренків (нині с. Овчарівка). Заарештований
11.02.1929 р. За вироком Конотопського окресуду
від 27.03.1929 р. за ст. 54-10 КК УСРР засуджений
до позбавлення волі на 2 роки. Реабілітований
16.10.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. –
Спр. 399-п).

Овчаренко Олександр Костянтинович,
1891 р. н., х. Овчаренків (нині с. Овчарівка)
Менського р-ну, українець, освіта початкова.
Проживав у х. Овчаренків (нині с. Овчарівка).
Заарештований 11.02.1929 р. За вироком
Конотопського окресуду від 27.03.1929 р. за
ст. 54-10 КК УСРР засуджений до позбавлення
волі на 3 роки. Реабілітований 16.10.1992 р. (ГДА
СБ України, м. Чернігів. – Спр. 399-п).

Овчаренко Пантелій Володимирович,
1892 р. н., с. Куковичі Менського р-ну, українець,
освіта початкова. Проживав у с. Куковичі,
одноосібник. Заарештований 31.01.1930 р.
За постановою особливої наради при Колегії
ГПУ УСРР від 25.02.1930 р. за ст. 54-10 КК
УСРР висланий до Північного краю на 3
роки. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів
Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11699).

Овчаренко Федот Фокич, 1901 р. н.,
с. Кіровське (нині с. Острів Надії) Борзнянського
р-ну, українець, письменний. Проживав у
с. Кіровське (нині с. Острів Надії), колгоспник.
Заарештований 23.12.1937 р. За постановою
«трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від
26.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації
передбачена ВМП. Реабілітований 22.08.1989 р.

(Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10959).

Овчаренко Юрій Ілліч, 1872 р. н., с. Рожнівка Ічнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Рожнівка, колгоспник. Взятий на підписку про невізід 13.02.1931 р. Підозрювався за ст. 54-4 КК УСРР 24.08.1931 р. справу припинено. Реабілітований 25.03.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 360).

Овчарик Василь Дмитрович, 1913 р. н., с. Бакаївка Ічнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Бакаївка, одноосібник. Заарештований 13.01.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.05.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР позбавлений права проживання в 12 населених пунктах на 3 роки. Заарештований 23.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 10.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р., 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7695, 7166).

Овчарик Василь Дмитрович, 1889 р. н., с. Бакаївка Ічнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Бакаївка, одноосібник. Заарештований 19.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7037).

Овчиников Олександр Іванович, 1907 р. н., с. Плиски Бахмацького (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Бахмач Бахмацького р-ну, бухгалтер. Заарештований 28.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.11.1937 р. за проведення контрреволюційної агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Відбував покарання у Буреїнському залізничному ВТТ. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9949).

Овчинник Денис Степанович, 1891 р. н., с. Орлівка Холминського (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Чорний Ріг Холминського (нині Семенівського) р-ну, без певних занять. Заарештований 06.05.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 06.03.1939 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 4 роки. Реабілітований 17.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14895-п).

Овчинник Оксана Петрівна, 1918 р. н., с. Козилівка Корюківського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Козилівка, колгоспниця. Заарештована 24.04.1948 р. За вироком ВТ військ МВД по Чернігівській обл. від 11.08.1948 р. за ст. 54-8 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджена до позбавлення волі у ВТТ на 25 років. Звільнена 14.09.1954 р. Реабілітована 28.07.1954 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4931-п).

Овчинник Феодосій Федорович, 1891 р. н., с. Орлівка Холминського (нині Новгород-Сіверського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Орлівка, одноосібник. Заарештований 19.04.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.07.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки умовно. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7419).

Овчинникова Анастасія Іванівна, 1903 р. н., с. Юхнове Новгород-Сіверського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Красне (нині с. Сапожків Хутір) Новгород-Сіверського р-ну, домогосподарка. Заарештована 12.09.1939 р. За вироком в'язної сесії Чернігівського облсуду від 15.11.1939 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 6 років. Реабілітована 15.01.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16043-п).

Овчинникова Анастасія Олександрівна, 1891 р. н., м. Чернігів, українка, освіта середня. Проживала у м. Чернігів, фельдшер. Заарештована 07.03.1931 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

16.08.1931 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11397).

Огесенко Опанас Іванович, 1901 р. н., м. Мена, Менського р-ну. Проживав у м. Мена, службовець. Заарештований 30.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за ст. 54-11 КК УРСР позбавлений волі на 10 років. Реабілітований 14.12.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4895-4900).

Огесенко Степан Степанович, 1908 р. н., смт Ладан Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Ладан, одноосібник. Заарештований 25.03.1931 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 25.08.1931 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 12.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9494).

Огей [Огій] Василь Васильович, 1906 р. н., с. Лісові Хутори Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лісові Хутори, одноосібник. Заарештований 20.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 07.03.1930 р. за ст.ст. 7-54-13 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9473).

Огей [Огій] Василь Михайлович, 1878 р. н., с. Лісові Хутори Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лісові Хутори, одноосібник. Заарештований 18.12.1929 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 07.03.1930 р. за ст.ст. 7-54-13 КК УСРР передбачена ВМП. Реабілітований 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9473).

Огієнко Петро Миколайович, 1892 р. н., м. Ніжин, українець, освіта вища. Проживав у

м. Ніжин, викладач. Заарештований 03.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання в Онезькому ВТТ. Загинув 28.11.1945 р. Реабілітований 19.10.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3211).

Огієнко Юхим [Свфіміан] Якович, 1893 р. н., с. Носелівка Борзнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Носелівка, одноосібник. Заарештований 17.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 15.06.1934 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 13.09.1934 р. звільнений на підписку про невізд. 14.11.1934 р. справу припинено. Реабілітований 27.06.1989 р., 22.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7038, 1053).

Огієнко Яків Григорович, 1866 р. н., с. Носелівка Борзнянського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Носелівка, одноосібник. Заарештований 31.05.1929 р. 05.06.1929 р. звільнений на підписку про невізд. За вироком Конотопського окресуду від 07.10.1929 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив заходів партії, засуджений до позбавлення волі на 3 роки умовно з випробним терміном на 6 років. Реабілітований 26.01.2004 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.1, спр. 272).

Оглобля Семен Хрисантович, 1912 р. н., с. Пекурівка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Член ВЛКСМ. Проживав у с. Смичин Городнянського р-ну, колгоспник. Заарештований 11.07.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 22.08.1941 р. згідно з Указом Президії ВР СРСР від 06.07.1941 р. засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 30.07.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернівці. – Спр. 17600-п).

Огнівенко Володимир Андрійович, 1891 р. н., с. Червона Знамянка Глобинського

р-ну Харківської обл. (нині с. Нова Знам'янка Кременчуцького р-ну Полтавської обл.), українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, слюсар. Заарештований 17.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації передбачена ВМП. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11067).

Огняник Микола Пилипович, 1926 р. н., с. Слабин Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Слабин, без певних занять. Заарештований 23.12.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 30.06.1944 р. справу припинено. Реабілітований 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 813).

Огнянко Віра Федорівна, 1888 р. н., с. Леонівка Семенівського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у с. Азаровка Понуровського (нині Стародубського) р-ну Брянської обл., РФ, домогосподарка. Заарештована 05.11.1944 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 03.10.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнена до ВТТ на 4 роки. Реабілітована 17.07.1995 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12365).

Оголевць Петро Якович, 1877 р. н., м. Гадяч Полтавської обл., росіянин, освіта вища. Проживав у м. Остер Козелецького р-ну, бухгалтер. Заарештований 03.07.1941 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 28.08.1941 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 5 років. Відбував покарання у В'язькому ВТТ. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11270).

Огородний Михайло Іванович, 1882 р. н., с. Засулля Лубенського р-ну Полтавської обл., українець, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, референт. Заарештований 16.01.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної

організації застосована ВМП. Розстріляний 05.05.1938 р. Реабілітований 13.04.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3012-3015).

Огородник Федір Михайлович, 1908 р. н., смт Радуль Ріпкинського р-ну, білорус, освіта вища. Проживав за місцем дислокації 237 оатб, капітан, начальник санітарної служби. Заарештований 07.12.1943 р. За вироком ВТ 3 гв. А від 31.12.1943 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років, позбавлений військового звання. Реабілітований 17.08.1965 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10366-п).

Одаренко Михайло Михайлович, 1893 р. н., с. Лучківка Малодівицького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лучківка, бухгалтер. Заарештований 26.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 31.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7039).

Одарченко Петро Васильович, 1903 р. н., с. Римарівка Гадяцького р-ну Полтавської обл., українець, освіта вища. Проживав у м. Ніжин, викладач. Заарештований 01.10.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.02.1930 р. як антирадянський елемент висланий до Казахстану на 3 роки. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 11.01.1931 р. звільнений достроково, заборонено проживання у м. Ніжин на термін, що залишився. Реабілітований 24.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10092).

Одерей Іван Філонович, 1908 р. н., с. Стольне Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Удівка (приєднано до с. Семенівка) Менського р-ну, колгоспник. Заарештований 18.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої проти заходів радянської влади, застосована ВМП. Розстріляний

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

07.06.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9325).

Одинець Василь Іванович, 1900 р. н., с. Соснівка Конопотського р-ну Сумської обл., українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, фінансовий інспектор. Заарештований 07.03.1931 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації. 16.08.1931 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. На час другого арешту – інспектор облкомунбанку. Заарештований 08.03.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 26.02.1939 р. справу припинено. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11397, 1674).

Одинець Григорій Іванович, 1910 р. н., с. Юр'івка Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Юр'івка, одноосібник. Заарештований 11.04.1930 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 17.05.1930 р. за ст.ст. 21 «ж», 34 ч. 2 КК УСРР висланий за межі Чернігівської та суміжних з нею округ на 5 років. Реабілітований 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.7, спр. 66).

Одинець Юхим Овдійович, 1902 р. н., с. Одинці Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 124 озад АВФ, червонофлотець. Заарештований 05.03.1943 р. За вироком ВТ 414 сд від 26.04.1943 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5500-п).

Однотько Антон Павлович, 1893 р. н., с. Однотьків Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Однотьків, одноосібник. Заарештований 17.10.1930 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 21.12.1930 р. справу закрито. На час другого арешту – мешканець с. Перекопівка Роменського р-ну Сумської обл., інспектор заготзерно. Заарештований 17.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1938 р. за участь у діяльності українського націоналістичного

контрреволюційного повстанського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 11.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.02.1998 р., 31.08.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10293-п, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10502).

Однотько Василь Іванович, 1885 р. н., с. Однотьків Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Однотьків, одноосібник. Заарештований 16.03.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки умовно. Реабілітований 27.02.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7420).

Однотько Василь Олександрович, 1906 р. н., с. Однотьків Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Однотьків, одноосібник. Заарештований 22.02.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 31.05.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 02.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6427).

Однотько Кресан Григорович, 1887 р. н., с. Однотьків Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Однотьків, одноосібник. Заарештований 22.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 14.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5154).

Однотько Павло Степанович, 1891 р. н., с. Однотьків Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Іваниця Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, колгоспник. Заарештований 11.12.1943 р. За вироком ВТ КВО від 23.03.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1325-п).

Однотько Федір Охрімович, 1903 р. н., с. Однотьків Іваницького (нині Ічнянського)

р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Однольків, одноосібник. Заарештований 15.12.1931 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 31.01.1932 р. справу припинено. На час другого арешту – мешканець с. Щурівка Ічнянського р-ну. Заарештований 09.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання в Амурському ВТТ. Реабілітований 21.04.1997 р., 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2206, 10795).

Однолько Яків Мануїлович, 1885 р. н., с. Однольків Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Однольків, одноосібник. Заарештований 13.12.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.04.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – мешканець м. Щурівка Ічнянського р-ну. Заарештований 09.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої проти заходів радянської влади, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 31.05.1989 р., 05.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6366, 1485).

Однорал Єфросинія Минівна, 1915 р. н., м. Мена Менського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у м. Мена, домогосподарка. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 11.10.1947 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 3 роки. Реабілітована 21.12.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12141).

Одокієнко Сидір Якович, 1887 р. н., с. Щурівка Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Щурівка, одноосібник. Заарештований 13.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 15.06.1933 р.

звільнений достроково. Термін, що залишившився вважати умовним. Реабілітований 13.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6738).

Одуло Акіндін Карпович, 1885 р. н., с. Лави Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лави, колгоспник. Заарештований 21.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрих заходів партії, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 05.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1844).

Одуло Гаврило Єгорович, 1875 р. н., с. Лави Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лави, одноосібник. Заарештований 21.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 26.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1720).

Озембловський Антон Генріхович, 1898 р. н., м. Городня Городнянського р-ну, поляк, освіта початкова. Проживав у м. Городня, робітник. Заарештований 09.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до концтабору на 8 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10506).

Озеряньський Юрій Борисович, 1910 р. н., м. Прилуки, єврей, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 20 оавтп, старший сержант. Заарештований 19.10.1942 р. За вироком ВТ Горьковського гарнізону від 18.01.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 30.05.1960 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10050-п).

Озорін Іван Іванович, 1914 р. н., с. Великодворська Тотемського р-ну Північної(нині Вологодської) обл., РФ, росіянин, освіта неповна

середня. Проживав за місцем дислокації 168 ап, червоноармієць. Заарештований 07.09.1937 р. За вироком ВТ 15 ск КВО від 27.11.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 19.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15110-п).

Озява [Короткевич] Анастасія Іванівна, 1916 р. н., с. Кудлаївка Новгород-Сіверського р-ну, українка, освіта середня. Проживала у с. Кудлаївка, без певних занять. Заарештована 28.08.1948 р. За вироком ВТ в.ч. 14069 від 25.11.1948 р. за ст. 58-1 «а» КК РРФСР засуджена до позбавлення волі у ВТТ на 25 років. Відбувала покарання у Каргопольському ВТТ. Звільнена 04.06.1956 р. Реабілітована 06.08.1965 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10357-п).

Ойфе Борис Меєрович, 1907 р. н., м. Волочиськ Волочиського р-ну Вінницької (нині Хмельницької) обл., єврей, освіта середня. Член ВКП(б) з 1929 р. Проживав у м. Чернігів, робітник. Заарештований 13.08.1936 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 23.09.1936 р. за проведення контрреволюційної троцькистської діяльності ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 14.04.1971 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11277-11279).

Окопна Клеопатра Олексіївна, 1906 р. н., с. Сміле Роменського р-ну Сумської обл., українка, освіта початкова. Проживала у смт Козелець Козелецького р-ну, бібліотекар. Заарештована 29.01.1938 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 07.07.1938 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини ув'язнена до ВТТ на 5 років. Відбувала покарання у Карагандинському ВТТ. Звільнена 29.01.1943 року. Реабілітована 07.06.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3437).

Окопний Яків Семенович, 1901 р. н., с. Томашівка Недригайлівського р-ну Сумської обл., українець, освіта початкова. Член ВКП(б) з 1921 р. Проживав у смт Козелець Козелецького р-ну, голова райвиконкому. Заарештований 11.09.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від

19.01.1938 р. за ст.ст. 54-7, 54-8, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 20.01.1938 р. у м. Київ. Реабілітований 04.09.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3601).

Окостень Іван Йосипович, 1902 р. н., с. Макіївка Лосинівського (нині Носівського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав за місцем служби, командир відділення мінного огородження «Сизрань». Заарештований 30.04.1940 р. За вироком ВТ Чорноморського флоту від 01.07.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки 6 місяців. Реабілітований 04.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15401-п).

Окрушко Олексій Миколайович, 1886 р. н., с. Нехаївка Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нехаївка, селянин. Заарештований 24.05.1920 р. 27.05.1920 р. звільнений на підписку про невиїзд. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 13.12.1920 р. за проведення антирадянської агітації оголошено громадську догану. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1518).

Оксаковський Петро Автономович, 1883 р. н., м. Бобровиця Бобровицького р-ну, українець, неписьменний. Проживав у м. Бобровиця, колгоспник. Заарештований 13.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 905).

Оксаненко-Радченко Прокопій Андрійович, 1896 р. н., смт Парафіївка Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Парафіївка, бухгалтер. Заарештований 27.11.1928 р. За постановою Колегії ОГПУ від 20.11.1929 р. за ст.ст. 58-2, 58-11 КК РСФРР застосована ВМП. Розстріляний 02.12.1929 р. Реабілітований 20.08.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12113).

Оксенич Андрій Кузьмич, 1892 р. н., с. Держанівка Носівського р-ну, українець, освіта

початкова. Проживав у с. Держанівка, одноосібник. Заарештований 27.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 27.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11633).

Оксимець Федір Вікторович, 1886 р. н., с. Лісові Хутори Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лісові Хутори, одноосібник. Заарештований 09.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.02.1930 р. як соціально-небезпечний елемент ув'язнений до концтабору на 3 роки. Заарештований 30.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання в Онезькому ВТТ. Загинув 12.06.1942 р. Реабілітований 22.08.1989 р., 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11348, 9030).

Оксинь Феодосій Кузьмич, 1903 р. н., с. Магіївка Батуринаського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем служби, червоноармієць. Заарештований 25.03.1945 р. За вироком ВТ 17 ад від 27.04.1945 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 14.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15424-п).

Оксон Гордій Гордійович, 1915 р. н., с. Нова Басань Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нова Басань, одноосібник. Заарештований 19.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7270).

Окунь Андрій Йосипович, 1890 р. н., с. Краснопілля Коропського р-ну, українець,

освіта початкова. Проживав у с. Краснопілля, одноосібник. Заарештований 28.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.02.1933 р. за ст.ст. 54-10, 58 ч. 2 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 09.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання в Амурському ВТТ. Реабілітований 13.06.1989 р., 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6740, 11050).

Окунь Павло Васильович, 1910 р. н., с. Краснопілля Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Краснопілля, одноосібник. Заарештований 12.05.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 28.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 10.04.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 549).

Олбинський [Ольбинський] Степан Андрійович, 1888 [1890] р. н., с. Коломійцівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Коломійцівка, одноосібник. Заарештований 20.06.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 16.08.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – мешканець с. Горбачі Бобровицького р-ну, колгоспник. Заарештований 26.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 01.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Волзькому ВТТ. Реабілітований 03.07.1989 р., 24.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3756, 10202).

Олейнер Морух Лейбович, 1905 р. н., м. Прилуки, єврей. Проживав у м. Прилуки, торговець. Заарештований 07.10.1924 р. за ст. 61 КК УСРР. 15.11.1924 р. звільнений на підписку про невиїзд. 27.01.1926 р. справу припинено. Реабілітований 30.03.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10294-п).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Олекса Семен Степанович, 1896 р. н., с. Лави Менського (нині Сосницького) р-ну. Проживав у м. Конотоп Сумської обл., ветеринарний фельдшер. Заарештований 23.11.1931 р. За постановою «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 27.04.1933 р. за ст.ст. 54-8, 54-11 КК УСРР позбавлений волі на 2 роки, як покарання зараховано термін попереднього ув'язнення, з-під варті звільнений. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9294).

Олексенко Дмитро Кузьмич, 1900 р. н., с. Верескуни Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 376 сп, червоноармієць. Заарештований 25.07.1942 р. За вироком ВТ 220 сд від 20.09.1942 р. за ст.ст. 19-58-1 «б» КК РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний 27.09.1942 р. Реабілітований 28.08.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17682-п).

Олексенко Микита Герасимович, 1884 р. н., с. Вертівка Ніжинського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Вертівка, бухгалтер. Заарештований 07.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 19.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.08.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12327).

Олексеюк Йосип Якович, 1905 р. н., Холмський повіт Люблінського воєводства, Польща, українець, освіта початкова. Проживав за місцем роботи, тесля Шабалинівського спиртзаводу. Заарештований 21.01.1940 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 25.01.1940 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 28.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11757).

Олексієнко Григорій Лукич, 1903 р. н., с. Носелівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Носелівка, колгоспник. Заарештований 21.12.1937 р. За

вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 21.08.1938 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УСРР позбавлений волі на 8 років. Реабілітований 28.10.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15263-п).

Оленич Микита Іванович, 1913 р. н., смт Ладан Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 6 завіап, червоноармієць. Заарештований 22.01.1942 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 31.10.1942 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9646).

Оленич Федот Порфірович, 1898 р. н., смт Ладан Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Ладан, одноосібник. Заарештований 23.02.1929 р. За постановою Колегії ОГПУ від 08.07.1929 р. за ст.ст. 58-10, 59-3 КК РСФРР застосована ВМП. Розстріляний 19.07.1929 р. Реабілітований 15.07.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12123).

Оленченко Іван Іванович, 1922 р. н., с. Лутайка Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем навчання, курсант. Заарештований 08.07.1942 р. За вироком ВТ Саратовського гарнізону від 15.10.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. Реабілітований 05.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14805-п).

Олефір Антон Іванович, 1917 р. н., с. Хмелів Роменського р-ну Сумської обл., українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації в.ч. 7967, червоноармієць. Заарештований 28.08.1939 р. За вироком ВТ 9 ск СКВО від 29.04.1940 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17005-п).

Олефіренко Василь Омелянович, 1890 р. н., с. Полова Прилуцького р-ну, українець, письменний. Проживав у м. Прилуки, чорноробочий. Заарештований 19.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від

20.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7534).

Олефіренко Іван Григорович, 1904 р. н., с. Верескуни Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Верескуни, одноосібник. Заарештований 13.01.1933 р. за ст.ст. 7-54-7 КК УСРР. 23.01.1933 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9776-п).

Олефіренко Яків Іванович, 1898 р. н., с. Полова Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, чорноробочий. Заарештований 18.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив колгоспного будівництва, ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8909).

Олех Григорій Володимирович, 1900 р. н., с. Красне Конопотського повіту (нині Бахмацького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Красне, робітник. Заарештований 28.05.1920 р. за підозрою у контрреволюційній діяльності. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 30.03.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11919).

Олех Михайло Петрович, 1927 р. н., с. Красне Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Красне, мобілізований на окопні роботи. Заарештований 03.03.1944 р. За вироком ВТ 13 А від 12.03.1944 р. за ст. 58-1 «а» КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. За ухвалою ВК ВС СРСР від 12.11.1947 р. вирок скасовано, справу направлено на новий розгляд. 25.06.1948 р. справу закрито. Реабілітований 13.08.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 5496-п).

Олешенко Іван Гордійович, 1903 р. н., с. Краснопілля Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Краснопілля, одноосібник. Заарештований 30.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 03.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7167).

Олешко Андрій Опанасович, 1922 р. н., с. Стара Басань Бобровицького р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації оміндн 24 осбр, червоноармієць. Заарештований 18.02.1942 р. За вироком ВТ 24 осбр від 07.03.1942 р. за ст.ст. 19-58-8, 58-10 ч. 2 РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний 15.03.1942 р. Реабілітований 28.08.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17645-п).

Олешко Василь Антонович, 1911 р. н., с. Горбачі Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Горбачі, колгоспник. Заарештований 24.06.1941 р. За вироком Кустанайського облсуду від 17.12.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 06.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15154-п).

Олешко Василь Степанович, 1900 р. н., с. Піски Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Піски, одноосібник. Заарештований 14.05.1933 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 05.09.1933 р. за ст. 54-8 КК УСРР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3209-п).

Олешко Георгій Іванович, 1891 р. н., с. Кобижча Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав на ст. Муравійка Куликівського р-ну, робітник залізниці. Заарештований 06.09.1937 р. За вироком лінійного суду Південно-Західної залізниці від 28.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 16.10.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15649-п).

Олешко Григорій Федорович, 1896 р. н., с. Степові Хутори Кобизького (нині Носівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Степові Хутори, одноосібник. Заарештований 04.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 16.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 31.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5751).

Олешко Григорій Федорович, 1897 р. н., смт Березна Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Березна. Заарештований 22.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 21.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10327).

Олешко Іван Іванович, 1885 р. н., с. Кобижча Бобровицького р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Кобижча, бухгалтер. Заарештований 26.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 19.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 21.04.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4909).

Олешко Іван Омелянович, 1895 р. н., с. Берлози Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Берлози, кравець. Заарештований 13.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за ст. 54-11 КК УСРР застосована ВМП. Розстріляний 15.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.12.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4589).

Олешко Іван Степанович, 1896 р. н., смт Березна Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, кравець. Заарештований 22.10.1939 р. За вироком Чернігівського облсуду від 07.01.1940 р. за ст.

54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 6 років. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УСРР від 17.02.1940 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 14.07.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 439-п).

Олешко Ілля Климович, 1881 р. н., с. Стара Басань Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стара Басань, одноосібник. Заарештований 30.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Заарештований 06.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 21.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 20.06.1989 р., 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6933, 10533).

Олешко Ілля Федорович, 1890 [1889] р. н., смт Березна Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Березна, одноосібник. Заарештований 29.03.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки умовно. Заарештований 09.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підриг колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 29.06.1989 р., 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6932, 9397).

Олешко Йосип Климович, 1883 р. н., с. Стара Басань Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Стара Басань, без певних занять. Заарештований 20.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.08.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 23.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1695).

Олешко Марія Юхимівна, 1885 р. н., смт Макошине Менського р-ну, українка, неписьменна. Проживала у смт Макошине, домогосподарка. Заарештована 13.12.1934 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 04.03.1935 р. як соціально-небезпечний елемент вислана до Казахстану на 3 роки. Реабілітована 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10993).

Олешко Микита Іванович, 1889 р. н., с. Сваричівка Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 75 сд, начальник продовольчого забезпечення. Заарештований 28.09.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 10.12.1937 р. за ст.ст. 54-1 «б», 54-8, 54-11 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 10.12.1937 р. у м. Харків. Реабілітований 23.03.1959 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6493-п).

Олешко Микита Петрович, 1886 р. н., с. Кобижча Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кобижча, без певних занять. Заарештований 23.03.1934 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.06.1934 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 3 роки. Реабілітований 21.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2193).

Олешко Микола Григорович, 1890 р. н., с. Сваричівка Ічнянського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Сваричівка, робітник. Заарештований 25.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації передбачена ВМП. Реабілітований 26.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11025).

Олешко Никон Маркович, 1896 р. н., с. Стара Басань Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Стара Басань, сторож. Заарештований 12.10.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 31.01.1944 р. справу припинено. Реабілітований 28.10.1996 р. (Держархів Чернігів-

ської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 689).

Олешко Павло Онуфрійович, 1897 р. н., с. Стара Басань Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Стара Басань, одноосібник. Заарештований 03.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 19.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований 02.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 08.09.1937 р. за проведення контрреволюційної агітації застосована ВМП. Розстріляний 18.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.05.1989 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5754, 9247).

Олешко Сергій Андрійович, 1909 р. н., с. Патюти Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Патюти, колгоспник. Заарештований 14.07.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Київській обл. від 01.08.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до ВМП. За ухвалою ВС СРСР від 17.08.1941 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 14.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15496-п).

Олешко Юхим Миколайович, 1890 р. н., смт Березна Менського р-ну, українець, письменний. Проживав у смт Березна, одноосібник. Заарештований 28.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7421).

Олещенко Іван Гордійович, 1902 р. н., с. Краснопілля Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Краснопілля, одноосібник. Заарештований 31.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 03.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7167).

Олещенко Кіндрат Артемович, 1891 р. н., с. Киселівка Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Киселівка, колгоспник. Заарештований 06.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації передбачена ВМП. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10284).

Олещенко Кузьма Хомич, 1874 р. н., с. Головеньки Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Головеньки, одноосібник. Заарештований 27.10.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 13.01.1930 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 14.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 11.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 03.07.1989 р., 06.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3781, 1807).

Олещенко Пилип Миколайович, 1902 р. н., с. Киселівка Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Киселівка, контролер. Заарештований 06.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 11.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 14.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8169).

Олещенко Прокіп Олександрович, 1913 р. н., с. Краснопілля Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Член ЛКСМУ. Проживав за місцем дислокації 140 будб, червоноармієць. Заарештований 26.10.1936 р. За вироком ВТ 8 будк КВО від 16.12.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 29.11.1988 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10987-п).

Олещенко Федір Іванович, 1874 [1875] р. н., с. Краснопілля Коропського р-ну, українець,

освіта домашня. Проживав у с. Краснопілля, селянин. Заарештований 12.02.1920 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 26.04.1920 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами засуджений до 15 років каторжних робіт. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 18.04.1921 р. термін покарання знижено до 5 років позбавлення волі. На час другого арешту – мешканець с. Вільне Коропського р-ну, працював на тимчасових роботах. Заарештований 27.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації, розповсюдження провокаційних чуток про війну застосована ВМП. Розстріляний 09.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.12.1998 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1026, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11686).

Олисевиц Йосип Фадейович, 1852 р. н., Білорусь, білорус, освіта середня. Проживав у м. Новгород-Сіверський, управитель панського мастку. Заарештований 19.12.1920 р. за службу в гетьманських військах. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 12.12.1921 р. справу закрито. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1295).

Олійник Анатолій Андрійович, 1902 р. н., м. Борзна Борзнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Конотоп Сумської обл., вчитель. Заарештований 22.12.1929 р. 30.12.1929 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3077).

Олійник Андрій Іванович, 1880 р. н., м. Мена Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Мена, одноосібник. Заарештований 03.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 07.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7271).

Олійник Архип Самійлович, 1890 р. н., смт Парафіївка Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Линовиця Прилуцького р-ну, робітник цукрового заводу. Заарештований 05.10.1937 р. За вироком судової колегії Чернігівського облсуду від 01.09.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТГ на 4 роки. Реабілітований 11.07.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17109-п).

Олійник Василь Федорович, 1886 р. н., с. Катеринівка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Катеринівка, одноосібник. Заарештований 19.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 27.02.1930 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 30.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10725).

Олійник Гаврило Трохимович, 1892 р. н., с. Петрівка Бахмацького р-ну (нині с. Махнівка Борзнянського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Петрівка (нині с. Махнівка), тесля. Заарештований 01.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТГ на 10 років. Реабілітований 31.07.1965 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7901).

Олійник Ганна Василівна, 1923 р. н., с. Духівщина Любецького р-ну (нині с. Малинівка Ріпкинського р-ну), українка, освіта початкова. Проживала у с. Духівщина (нині с. Малинівка), колгоспниця. Заарештована 17.05.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 20.02.1946 р. справу припинено. Реабілітована 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4796).

Олійник Гнат Опанасович, 1898 р. н., смт Ладан Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Ладан, одноосібник. Заарештований 25.03.1931 р. 08.04.1931 р. справу закрито. Реабілітований 28.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9494).

Олійник Григорій Михайлович, 1910 р. н., с. Дроздовиця Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дроздовиця, колгоспник. Заарештований 04.03.1933 р. 17.05.1933 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою від 17.05.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР справу направлено на припинення. Рішення відсутнє. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6210).

Олійник Григорій Якимович, 1892 р. н., с. Селище Носівського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Селище, колгоспник. Заарештований 19.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 13.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.12.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4241).

Олійник Данило Юхимович, 1893 р. н., с. Безуглівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, без певних занять. Заарештований 20.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації застосована ВМП. Розстріляний 02.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.10.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11729).

Олійник Денис Кіндратович, 1888 р. н., смт Парафіївка Ічнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Парафіївка, одноосібник. Заарештований 24.06.1932 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 08.07.1932 р. звільнений на підписку про невиїзд. 20.06.1933 р. справу припинено. Реабілітований 29.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2295).

Олійник Іван Гаврилович, 1914 р. н., с. Петрівка Бахмацького р-ну (нині с. Махнівка Борзнянського р-ну), українець, освіта початко-

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

ва. Проживав у с.Петрівка (нині с. Махнівка), одноосібник. Заарештований 12.05.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 04.09.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 842).

Олійник Іван Семенович, 1899 р. н., с. Дроздовиця Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Член ВКП(б) до 1937 р. Проживав у м.Городня Городнянського р-ну, завідувач райземвідділу. Заарештований 22.09.1937 р. за ст.ст. 54-2, 54-10, 54-11 КК УРСР. 15.06.1939 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2949).

Олійник Іван Юхимович, 1897 р. н., м. Борзна Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с.Часниківка Бахмацького р-ну, ветеринарний санітар. Заарештований 03.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.12.1937 р. за ст. 54-11 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 09.03.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2758-2759).

Олійник Костянтин Васильович, 1885 р. н., м. Мена Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Мена, одноосібник. Заарештований 24.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, застосована ВМП. Розстріляний 08.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11706).

Олійник Маргарита Данилівна, 1910 р. н., с. Рябці Чернігівського р-ну, українка, освіта середня. Кандидат в члени ВКП(б). Проживала у с. Рябці, трактористка. Заарештована 16.10.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 01.02.1945 р. справу припинено. Реабілітована 31.10.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4503).

Олійник Матвій Матвійович, 1909 р. н., с. Дроздовиця Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дроздовиця, одноосібник. Заарештований 23.12.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст.ст. 54-11, 54-12 КК УСРР позбавлений волі на 5 років. За постановою Президії ВС СРСР від 07.05.1936 р. міру покарання знижено до 4 років 6 місяців позбавлення волі. Реабілітований 12.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9777-9779).

Олійник Михайло Омелянович, 1892 р. н., с. Дроздовиця Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, службовець. Заарештований 04.10.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. За постановою органів слідства від 28.11.1943 р. справу припинено. Звільнений 28.11.1943 р. Реабілітований 25.11.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 812).

Олійник Михайло Охрімович, 1891 р. н., с. Петрівка Бахмацького р-ну (нині с. Махнівка Борзнянського р-ну), українець, освіта середня. Проживав у с. Петрівка (нині с. Махнівка), вчитель. Заарештований 02.02.1933 р. за ст. 54-2 КК УСРР. 01.06.1933 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою від 26.07.1933 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9473-п).

Олійник Михайло Тимофійович, 1908 р. н., с. Олексіївка (приєднано до м. Корюківка) Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Член ЛКСМУ. Проживав у с. Олексіївка (приєднано до м. Корюківка), службовець. Заарештований 26.10.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 09.04.1938 р. за ст.ст. 54-7, 54-8, 54-11 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 09.04.1938 р. у м. Київ. Реабілітований 30.05.1963 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 8256-п).

Олійник Олександр Васильович, 1892 р. н., м. Мена Менського р-ну, українець, освіта спеціальна. Проживав у м. Мена, слюсар.

Заарештований 19.03.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УРСР. 02.06.1938 р. справу припинено. Реабілітований 31.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 224).

Олійник Олексій Григорович, 1897 р. н., смт Парафіївка Ічнянського р-ну, українець, письменник. Проживав у смт Парафіївка, тесля. Заарештований 28.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 21.08.1968 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8019).

Олійник Олена Євстратівна, 1909 р. н., м. Корюківка Корюківського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у м. Корюківка, домогосподарка. Заарештована 10.12.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 28.08.1938 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини ув'язнена до ВТТ на 3 роки. Реабілітована 11.04.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12445).

Олійник Пелагея Сергіївна, 1889 р. н., м. Семенівка Семенівського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у м. Семенівка. Заарештована 06.08.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 23.08.1941 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР ув'язнена до ВТТ на 8 років. Згідно з постановою від 13.08.1942 р. етапована до Джекказганського ВТТ. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 09.01.1943 р. за участь у діяльності антирадянської сектантської групи ув'язнена до ВТТ на 5 років. Звільнена 06.08.1946 р. Реабілітована 15.11.1991 р., 15.08.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15461-п, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8941).

Олійник Петро Іванович, 1900 р. н., с. Високинь Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Варва Варвинського р-ну, десятник райлісгоспу. Заарештований 20.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД

по Чернігівській обл. від 20.09.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності застосована ВМП. Розстріляний 29.09.1937 р. Реабілітований 07.07.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4962).

Олійник Петро Самійлович, 1880 р. н., с. Мрин Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Мрин, одноосібник. Заарештований 15.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 01.03.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР передбачена ВМП. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9966).

Олійник Петро Трохимович, 1882 р. н., с. Яблунівка Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Яблунівка, без певних занять. Заарештований 06.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 30.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1715).

Олійник Савелій Єрофейович, 1895 р. н., с. Петрівка Бахмацького р-ну (нині с. Махнівка Борзнянського р-ну), українець, письменник. Проживав у с. Петрівка (нині с. Махнівка), без певних занять. Заарештований 31.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 05.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, застосована ВМП. Розстріляний 13.10.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 25.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10151).

Олійник Савелій Павлович, 1884 р. н., с. Селище Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Селище, одноосібник. Заарештований 27.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 06.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

ф. Р-8840, оп.3, спр. 1802).

Олійник Семен Васильович, 1898 р. н., с. Дроздовиця Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дроздовиця, одноосібник. Заарештований 23.12.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.04.1933 р. за ст.ст. 54-11, 54-12 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9777-9779).

Олійник Федір Миколайович, 1875 р. н., с. Тупичів Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Тупичів, одноосібник. Заарештований 17.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 11.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 13.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8291).

Олійник Феофан Андрійович, 1883 р. н., м. Білопілля Білопільського р-ну Сумської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, дяк. Заарештований 28.01.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.07.1930 р. справу припинено. Заарештований 18.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 05.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 29.06.1998 р., 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5821, 7040).

Олійник Юхим Васильович, 1908 р. н., с. Катеринівка Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Катеринівка, машиніст. Заарештований 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив колгоспного будівництва. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 985).

Оліфер Василь Юхимович, 1900 р. н., с. Велика Загорівка Борзнянського р-ну, українець,

освіта початкова. Проживав у с. Велика Загорівка, колгоспник. Заарештований 27.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 25.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 20.07.1963 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6700).

Оліфер Кирило Тимофійович, 1909 р. н., с. Косачівка Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Волевачі Козелецького р-ну, колгоспник. Заарештований 04.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.11.1937 р. за участь у діяльності антирадянського терористичного угруповання передбачена ВМП. Реабілітований 19.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10030).

Оліфер Логвин Павлович, 1894 р. н., с. Велика Загорівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Загорівка, селянин. Заарештований 06.07.1922 р. за проведення антирадянської діяльності. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 31.05.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 5288).

Оліфер Ничипір Леонтійович, 1892 р. н., с. Косачівка Козелецького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Косачівка, одноосібник. Заарештований 14.09.1934 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 14.01.1935 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до ВТТ на 3 роки. Реабілітований 03.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3485).

Оліференко Кирило Амвросійович, 1894 р. н., с. Баба (нині с. Покровське) Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Баба (нині с. Покровське), одноосібник. Заарештований 01.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів

Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7272).

Оліференко Микола Тимофійович, 1909 р. н., с. Баба (нині с. Покровське) Менського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Баба (нині с. Покровське), одноосібник. Заарештований 07.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 24.02.1930 р. справу припинено. Реабілітований 25.08.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5979).

Оліфір Яків Васильович, 1912 р. н., с. Прохори Комарівського (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 117 полку МВД, червоноармієць. Заарештований 04.04.1946 р. За вироком ВТ військ МВД по Рівненській обл. від 23.01.1948 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 06.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14728-п).

Оліфіренко Іван Парамонович, 1872 р. н., с. Пуста Гребля Коропського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Пуста Гребля, одноосібник. Заарештований 30.04.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 12.05.1931 р. справу припинено. Реабілітований 27.02.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7748).

Оліфіренко Іван Савич, 1909 р. н., с. Ряшки Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ряшки, одноосібник. Заарештований 15.12.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 28.01.1932 р. справу припинено. Реабілітований 25.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1978).

Оліфіренко Михайло Михайлович, 1917 р. н., с. Жовтневе (нині с. Покровське) Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Жовтневе (нині с. Покровське), колгоспник. Заарештований 14.08.1952 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 02.09.1952 р. за ст.ст. 19-54-14 КК

УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. Реабілітований 08.05.1954 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 493-п).

Оліхейко Микола Іванович, 1883 р. н., с. Веркіївка (нині с. Вертіївка) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Веркіївка (нині с. Вертіївка), одноосібник. Заарештований 09.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.02.1930 р. як антирадянський елемент ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 26.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11021).

Оліхейко Сергій Іванович, 1934 р. н., с. Вертіївка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Вертіївка, тесля. Заарештований 27.11.1951 р. За вироком Чернігівського облсуду від 31.01.1952 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 24.02.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 11176-п).

Ольберт Федір Борисович, 1909 р. н., м. Прилуки, українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, закрійник. Заарештований 30.04.1936 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.09.1936 р. за проведення контрреволюційної троцькистської діяльності ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9744).

Ольденбургер Вільгельм Вільгельмович, 1901 р. н., с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Біловежі Другі, колгоспник. Заарештований 28.12.1937 р. За постановою «двійки» від 13.02.1938 р. за ст.ст. 54-9, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 31.03.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 08.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8799).

Ольденбургер Генріх Генріхович, 1889 [1886] р. н., с. Рундєвізія Дмитрівського р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Рундєвізія,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

одноосібник. Заарештований 18.09.1929 р. за проведення антирадянської агітації. 28.09.1929 р. справу закрито. Заарештований 28.11.1936 р. За вироком судової колегії Чернігівського облсуду від 27.06.1937 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 27.02.1967 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-4776, оп.1, спр. 254, ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10543-п).

Ольденбургер Генріх Іванович, 1876 р. н., с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Біловежі Другі, одноосібник. Заарештований 02.11.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 18.01.1930 р. за проведення антирадянської агітації висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 16.11.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.1, спр. 796).

Ольденбургер Георгій Генріхович, 1907 р. н., с. Рундєвізія Дмитрівського р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Рундєвізія, колгоспник. Заарештований 28.11.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 27.06.1937 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. Реабілітований 27.02.1967 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10543-п).

Ольденбургер Георгій Генріхович, 1898 р. н., с. Рундєвізія Дмитрівського р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Рундєвізія, тесля. Заарештований 21.11.1937 р. За постановою «двійки» від 12.12.1937 р. за участь у діяльності антирадянської повстанської організації передбачена ВМП. Реабілітований 14.03.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8246).

Ольденбургер Кіндрат Вільгельмович, 1897 р. н., с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Біловежі Другі, колгоспник. Заарештований 17.11.1937 р. За постановою «двійки» від 17.12.1937 р. за ст. 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 08.01.1938 р.

у м. Чернігів. Реабілітований 29.05.1965 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7894).

Ольденбургер Пилип Георгійович, 1914 р. н., с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Біловежі Другі, колгоспник. Заарештований 05.11.1937 р. За постановою «двійки» від 17.12.1937 р. за проведення антирадянської діяльності застосована ВМП. Розстріляний 29.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8452).

Ольденбургер Пилип Іванович, 1894 р. н., с. Рундєвізія Дмитрівського р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Рундєвізія, колгоспник. Заарештований 01.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.08.1937 р. за участь у діяльності німецької контрреволюційної фашистської організації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 10.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4302-4309).

Ольденбургер Християн Іванович, 1892 р. н., с. Біловежі Перші Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Городок Дмитрівського р-ну, колгоспник. Заарештований 06.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.10.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації застосована ВМП. Розстріляний 09.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11515).

Ольденбургер Юрій Пилипович, 1897 р. н., с. Городок Дмитрівського р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Городок, колгоспник. Заарештований 23.06.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. Рішення по справі відсутнє. Загинув у лікарні тюрми м. Кустанай 03.11.1941 р. Реабілітований 25.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3188).

Ольденбургер Яків Вільгельмович, 1894 р. н., с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Біловежі Другі, колгоспник. Заарештований 28.12.1937 р. За постановою «двійки» від 13.02.1938 р. за ст.ст. 54-9, 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 31.03.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 09.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8791).

Ольденбургер Яків Георгійович, 1895 р. н., с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Біловежі Другі, чорноробочий. Заарештований 02.12.1937 р. За постановою «двійки» від 27.12.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 13.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9000).

Ольденбургер Яків Іванович, 1901 р. н., с. Біловежі Другі Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, німець, освіта початкова. Проживав у с. Біловежі Другі, колгоспник. Заарештований 18.12.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР. 26.12.1937 р. справу припинено. Реабілітований 27.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1080).

Олькевич Іван Станіславович, 1892 р. н., м. Слубіце Любуського воєводства, Польща, поляк, малописьменний. Проживав у с. Козари Носівського р-ну, лісоруб. Заарештований 02.12.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 26.12.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10064).

Ольховик Захарій Каленикович, 1893 р. н., с. Копачів Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Копачів, чорноробочий.

Заарештований 08.09.1920 р. За вироком колегії Чернігівської губЧК від 05.10.1920 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 5 років. За постановою Чернігівської губЧК від 16.11.1920 р. термін покарання знижено до 2 років позбавлення волі. За постановою Чернігівської губЧК від 19.04.1921 р. звільнений достроково. Реабілітований 20.12.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12184).

Ольховик Микола Якович, 1886 р. н., с. Печеноги Новгород-Сіверського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Печеноги, колгоспник. Заарештований 29.06.1939 р. За вироком Чернігівського облсуду від 31.08.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у віддалених місцях на 5 років. Реабілітований 15.01.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3487-п).

Ольховик Ростислав Михайлович, 1895 р. н., с. Шибиринівка Михайло-Козцюбинського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, експедитор. Заарештований 04.10.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 10.08.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 16.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15077-п).

Ольховик Сидір Тимофійович, 1878 р. н., с. Надинівка Козелецького р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Надинівка, колгоспник. Заарештований 10.07.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Київській обл. від 08.08.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 24.01.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 2915-п).

Ольшамовський Октов'ян Мечиславович, 1897 р. н., с. Хохітва Богуславського р-ну Київської обл., поляк, освіта початкова. Проживав у с. Чорнотичі Сосницького р-ну, колгоспник. Заарештований 20.12.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР. 15.05.1938 р. справу припинено. Реабілітований 27.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 388).

Ольшамовський Гнат Мечиславович, 1890 р. н., с. Хохітва Богуславського р-ну Київської обл., поляк, освіта початкова. Проживав у с. Чорнотичі Сосницького р-ну, заготівельник. Заарештований 20.12.1937 р. Завироком спецколегії Чернігівського облсуду від 11.08.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 11.05.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14497-п).

Ольшанський Демид Іванович, 1876 р. н., с. Голінка Бахмацького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Голінка, одноосібник. Заарештований 14.11.1929 р. за ст.ст. 54-11, 54-13 КК УСРР. 07.01.1930 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.02.1930 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9586).

Ольшанський Євген Павлович, 1891 р. н., с. Іваньків Понорницького (нині Коропського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Іваньків, без певних занять. Заарештований 21.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 27.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 08.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8807).

Ольшевський Ілля Муцианович, 1894 р. н., с. Кошелівка Пулинського р-ну Київської обл. (нині Житомирської обл.), поляк, освіта початкова. Проживав за місцем роботи, робітник Мньовської торфорозробки. Заарештований 10.01.1938 р. За постановою «двійки» від 11.02.1938 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТГ на 10 років. Загинув у місцях ув'язнення 29.03.1942 р. Реабілітований 14.10.1971 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8061).

Ольшевський Степан Андроникович, 1889 р. н., с. Чернятинці Уланівського р-ну

Бердичівської округи (нині Хмельницького р-ну Вінницької обл.), освіта початкова. Проживав у с. Нова Гребля Прилуцького р-ну, священник. 02.11.1928 р. взятий на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 05.04.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Сибіру на 3 роки. Реабілітований 01.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3220).

Олюх Максим Семенович, 1883 р. н., с. Козодави Грубешівського повіту Люблінського воєводства, Польща, поляк, неписьменний. Проживав у с. Іржавець Носівського р-ну, колгоспник. Заарештований 30.12.1937 р. За постановою «двійки» від 11.02.1938 р. за проведення контрреволюційної діяльності передбачена ВМП. Реабілітований 19.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10055).

Омелечко Григорій Михайлович, 1911 р. н., с. Нехаївка Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нехаївка, одноосібник. Заарештований 28.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7273).

Омелечко Максим Іванович, 1898 р. н., с. Нехаївка Коропського р-ну, українець, неписьменний. Проживав за місцем дислокації 797 бао 30 раб, червоноармієць. Заарештований 14.10.1942 р. За вироком ВТ 30 раб від 20.10.1942 р. за ст.ст. 19-58-1 «б» КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 30.05.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16993-п).

Омелечко Михайло Пилипович, 1886 р. н., с. Нехаївка Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нехаївка, одноосібник. Заарештований 28.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області,

ф. Р-8840, оп.3, спр. 7273).

Омелечко Олексій Кирилович, с. Церковище Олишівського р-ну (нині с. Підлісне Козелецького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Церковище (нині с. Підлісне), одноосібник. Заарештований 04.11.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. 01.06.1932 р. справу припинено. Реабілітований 30.03.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10046-п).

Омельченко Віктор Іванович, 1917 р. н., м. Ічня Ічнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Ічня, режисер. Заарештований 08.08.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 17.01.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 15.05.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15739-п).

Омельченко Григорій Пилипович, 1903 р. н., с. Новоселівка Беззнянського (нині Чернігівського) р-ну, українець, освіта вища. Член ВКП(б) з 1928 р. Проживав у смт Сосниця Сосницького р-ну, директор Сосницької середньої сільськогосподарської школи. Заарештований 13.09.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 21.12.1937 р. за ст.ст. 54-8, 54-11 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 22.12.1937 р. у м. Київ. Реабілітований 27.07.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4149-п).

Омельченко Григорій Романович, 1870 р. н., с. Іржавець Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, письменний. Проживав у смт Парафіївка Ічнянського р-ну, одноосібник. Заарештований 24.06.1932 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 07.09.1932 р. звільнений на підписку про невиїзд. 20.06.1933 р. справу припинено. Реабілітований 29.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2295).

Омельченко Григорій Терентійович, 1914 р. н., с. Галка Срібнянського р-ну, українець, освіта середня. Без постійного місця проживання, рахівник. Заарештований 06.03.1935 р. За вироком

спецколегії Чернігівського облсуду від 01.06.1935 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 6 років. Реабілітований 23.01.1965 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10277-п).

Омельченко Данило Григорович, 1901 р. н., с. Іржавець Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації полкової батареї 26 гв. кп 7 гв. ккд, червоноармієць. Заарештований 29.08.1943 р. За вироком ВТ 1 гв. кк від 09.09.1943 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 14.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15427-п).

Омельченко Дмитро Захарович, 1899 р. н., с. Карпилівка Срібнянського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у смт Дмитрівка Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, викладач. Заарештований 14.08.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Сумській обл. від 17.02.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до ВМП. За ухвалою ВК ВС УРСР від 24.03.1945 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 26.06.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17102-п).

Омельченко Максим Пилипович, 1902 р. н., с. Хаєнки Малодівицького (нині Ічнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Хаєнки, одноосібник. Заарештований 31.10.1930 р. 20.01.1931 р. справу припинено. Реабілітований 30.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9835).

Омельченко Олександр Іванович, 1892 р. н., м. Чернігів, українець, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, бухгалтер. Заарештований 03.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.11.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 27.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11555).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Омельченко Олександр Карпович, 1912 р. н., с. Стрільники Малоодвицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта вища. Проживав у с. Стрільники, вчитель. Заарештований 27.03.1944 р. За вироком ВТ КВО від 22.06.1944 р. за ст.ст. 54-2, 54-3 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 31.03.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16894-п).

Омельченко Олена Йосипівна, 1911 р. н., с. Сувалки Сувальського повіту Підляського воєводства, Польща, росіянка, освіта середня. Проживала у смт Сосниця Сосницького р-ну. Заарештована 16.11.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 26.03.1938 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини ув'язнена до ВТТ на 5 років. Відбувала покарання у Карагандинському ВТТ. Звільнена 16.11.1942 р. Реабілітована 23.12.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12151).

Омелюта Федір Іларіонович, 1860 р. н., м. Мена Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Дніпропетровськ (нині м. Дніпро), пенсіонер. Заарештований 05.12.1938 р. За вироком 118 ВТ Харківського ВО у м. Дніпропетровськ від 05.02.1939 р. за ст.ст. 17-54-8, 54-10 ч. 1 КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 6638-п).

Омеляненко Авксентій Іванович, 1915 р. н., с. Киїнка Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Киїнка, помічник начальника охорони. Заарештований 09.08.1941 р. За вироком ВТ Чернігівського гарнізону від 21.08.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до ВМП. За ухвалою ВК ВС СРСР від 22.09.1941 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2982).

Омеляненко Андрій Ілліч, 1905 р. н., с. Красляни Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Красляни, одноосібник. Заарештований 03.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.04.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 7 років. Відбував покарання в Ухто-Печорському

ВТТ. За постановою президії ЦВК від 17.12.1935 р. термін покарання знижено до 6 років позбавлення волі. Реабілітований 04.02.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4655).

Омеляненко Василь Єгорович, 1913 р. н., с. Леляки Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 1517 сп 469 сд, червоноармієць. Заарештований 12.01.1942 р. За вироком ВТ 244 сд від 22.01.1942 р. за ст.ст. 58-2, 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до ВМП. За ухвалою ВТ Південного фронту від 12.03.1942 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 28.05.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17416-п).

Омеляненко Василь Феодосійович, 1906 р. н., с. Красляни Прилуцького р-ну, українець, письменник. Проживав у с. Леляки Варвинського р-ну, колгоспник. Заарештований 19.09.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 12.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6581).

Омеляненко Ганна Іллівна, 1901 р. н., с. Красляни Прилуцького р-ну, українка, освіта середня. Проживала у с. Красляни, домогосподарка. Заарештована 23.03.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР вислана до Казахстану на 3 роки. Реабілітована 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7422).

Омеляненко Данило Іванович, 1883 р. н., с. Красляни Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Красляни, одноосібник. Заарештований 15.04.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 04.06.1932 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5024).

Омеляненко Іван Григорович, 1907 р. н., с. Красляни Прилуцького р-ну, українець, освіта

початкова. Проживав у с.Красляни, без певних занять. Заарештований 29.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 14.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 17.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10567).

Омелянко Іван Михайлович, 1909 р. н., с.Красляни Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с.Красляни, одноосібник. Заарештований 05.01.1933 р. згідно з п. 4 постанови РНК УСРР від 11.11.1932 р. 12.01.1933 р. справу припинено. Реабілітований 27.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9732-п).

Омелянко Костянтин Максимович, 1896 р. н., м. Чернігів, українець, освіта початкова. Проживав у м.Чернігів, робітник лісництва. Заарештований 05.03.1928 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 25.05.1928 р. за ст.ст. 58-6, 84 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 10.04.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12398).

Омелянко Никифор Дмитрович, 1862 р. н., с.Голінка Бахмацького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с.Голінка, одноосібник. Заарештований 14.11.1929 р. за ст.ст. 54-11, 54-13 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.02.1930 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9586).

Омелянко Олександр Андрійович, 1887 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Антонівка, одноосібник. Заарештований 03.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7168).

Омелянко Олексій Опанасович, 1899 р. н., смт Холми Холминського (нині Корюківського)

р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Холми, рахівник. Заарештований 12.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за участь у діяльності націоналістичної повстанської організації ув'язнений до ВТТ на 10 років. На час другого арешту – бухгалтер. Заарештований 25.03.1949 р. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 30.07.1949 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР висланий на поселення до Красноярського краю. Звільнений з поселення 02.04.1954 р. Реабілітований 22.06.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2986-2990).

Омелянко Олексій Пилипович, 1884 р. н., смт Холми Холминського (нині Корюківського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Холми, робітник. Заарештований 21.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації, розповсюдження провокаційних чуток про війну передбачена ВМП. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11267).

Омелянко Омелян Ілліч, 1887 р. н., с. Олешня Корюківського р-ну, українець. Проживав у с. Олешня, колгоспник. Заарештований 29.09.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УСРР. 06.12.1943 р. справу припинено. Реабілітований 13.08.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3906).

Омелянко Павло Федорович, 1888 р. н., с. Кучинівка Сновського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Кучинівка, одноосібник. Заарештований 25.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 26.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7535).

Омелянко Парасковія Іллівна, 1902 р. н., с.Красляни Прилуцького р-ну, українка, освіта

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

середня. Проживала у с. Красляни, домогосподарка. Заарештована 23.03.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР вислана до Казахстану на 3 роки. Реабілітована 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7422).

Омелянко Сергій Володимирович, 1890 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець. Проживав у с. Антонівка, одноосібник. Заарештований 03.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.02.1933 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 02.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6514).

Омелянко Сидір Тмитійович, с. Голінка Роменського повіту (нині Бахмацького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Голінка, одноосібник. Заарештований 14.11.1929 р. за ст.ст. 54-11, 54-13 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 20.02.1930 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9586).

Омелянко Степан Сергійович, 1914 р. н., с. Кучинівка Сновського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Кучинівка, учень. Заарештований 25.07.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-10 ч. 1, 54-11 КК УСРР. 28.08.1931 р. з-під варті звільнений. Реабілітований 24.04.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16053-п).

Омелянчук Денис Гаврилович, 1908 р. н., гміна Курув Пулавського повіту Люблінського воєводства, Польща, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 7 ап 7 сд, помічник командира взводу. Заарештований 20.09.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. 01.12.1936 р. справу припинено. 19.05.1938 р. справу направлено на дослідження. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 17.10.1939 р. за участь у діяльності антирадянського угруповання ув'язнений до ВТТ на 3 роки. Реабілітований 08.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8985).

Онисечко Максим Кіндратович, 1889 р. н., с. Козацьке Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Козацьке, завідувач Лідинським залізничним пунктом Ново-Биківського цукрозаводу. Заарештований 06.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за участь у діяльності шпигунсько-диверсійної організації застосована ВМП. Розстріляний 24.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 25.11.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3939).

Онищенко Анастасія Григорівна, 1881 р. н., с. Онищенків Прилуцького р-ну, українка. Проживала у с. Онищенків, домогосподарка. Заарештована 04.04.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 12.07.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР вислана до Північного краю на 3 роки умовно. Реабілітована 18.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5900).

Онищенко Андрій Петрович, 1875 р. н., с. Велика Дівиця Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Дівиця, без певних занять. Заарештований 29.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрих колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 05.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1832).

Онищенко Борис Андрійович, 1912 р. н., с. Велика Дівиця Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Велика Дівиця. Заарештований 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 753).

Онищенко Борис Якович, 1903 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Браниця, одноосібник.

Заарештований 24.12.1929 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 13.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. На час другого арешту – чоботар. Заарештований 10.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 31.03.1938 р. за участь у діяльності антирадянського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 15.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 11.08.1989 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8572, 10010).

Онищенко Віктор Опанасович, 1894 р. н., с. Олексинці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Олексинці, одноосібник. Заарештований 18.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 30.12.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 18.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6039).

Онищенко Захар Кузьмич, 1894 р. н., с. Марківці Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Марківці, товарний касир. Заарештований 22.12.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 14.01.1933 р. справу припинено. Реабілітований 22.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 993).

Онищенко Іван Васильович, 1891 р. н., с. Кірове (нині с. Троїцьке) Новгород-Сіверського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Кірове (нині с. Троїцьке), рахівник. Заарештований 01.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.11.1937 р. за ст. 54-11 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 22.06.1963 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6697).

Онищенко Іван Васильович, с. Рикове (нині с. Троїцьке) Новгород-Сіверського р-ну, українець. Проживав у с. Рикове (нині с. Троїцьке), селянин. Заарештований 04.01.1919 р. за службу в гетьманських військах. 01.02.1919 р. звільнений на підписку про невиїзд. Справу припинено. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів

Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 314).

Онищенко Іван Павлович, 1888 р. н., с. Велика Дівиця Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Дівиця, одноосібник. Заарештований 01.04.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 01.04.1930 р. за ст.ст. 54-8, 54-10, 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9319).

Онищенко Йосип Тимофійович, 1867 р. н., смт Сосниця Сосницького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Костирів Сосницького р-ну, кустар. Заарештований 25.08.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційного повстанського угруповання. 09.01.1931 р. справу припинено в зв'язку зі смертю обвинуваченого. Помер 02.01.1931 р. Реабілітований 29.07.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16544-п).

Онищенко Кирило Романович, 1893 р. н., м. Прилуки, українець, освіта початкова. Проживав у м. Прилуки, контролер. Заарештований 28.10.1940 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 27.01.1941 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 06.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15155-п).

Онищенко Кузьма Харлампійович, 1884 р. н., с. Рудівка Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рудівка, колгоспник. Заарештований 27.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 06.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9525).

Онищенко Купріян Овсійович, 1873 р. н., с. Крути Ніжинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Крути, без певних занять. Заарештований 07.09.1937 р. За постановою

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

«трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 16.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на піддрив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 8 років. Реабілітований 06.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1800).

Онищенко Марія Федорівна, 1900 р. н., с. Онищенків Прилуцького р-ну, українка, малописьменна. Проживала у с. Онищенків, домогосподарка. Заарештована 04.04.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 12.07.1930 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5900).

Онищенко Микола Полікарпович, 1900 р. н., м. Глухів Сумської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Глухів, службовець. Заарештований 17.03.1922 р. за службу в денікінській армії. 20.03.1922 р. звільнений на підписку про невізід. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 05.12.1922 р. справу припинено. Реабілітований 30.07.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 5395).

Онищенко Митрофан Денисович, 1892 р. н., с. Обухове Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Блотниця (нині с. Болотниця) Талалаївського р-ну, агент по заготівлі. Заарештований 18.08.1936 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 16.11.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 14.12.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15960-п).

Онищенко Михайло Євсійович, 1889 р. н., с. Крути Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Крути, одноосібник. Заарештований 16.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 01.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 4 роки. Реабілітований 30.11.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8165).

Онищенко Олексій Кирилович, 1920 р. н., с. Ряшки Іваницького (нині Прилуцького) р-ну,

українець, освіта початкова. Проживав у с. Ряшки, колгоспник. Заарештований 29.06.1939 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 17.07.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 2 роки 6 місяців. Відбував покарання у Нижньо-Амурському ВТТ, Хабаровський край. Звільнений 28.07.1942 р. Реабілітований 30.12.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 346-п).

Онищенко Опанас Михайлович, 1899 р. н., с. Мартинівка Бахмацького (нині Ічнянського) р-ну, українець, письменник. Проживав у с. Мартинівка, одноосібник. Заарештований 17.12.1937 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 12.08.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 30.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14910-п).

Онищенко Павло Павлович, 1885 р. н., с. Ряшки Іваницького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Ряшки, одноосібник. Заарештований 05.04.1933 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4633).

Онищенко Петро Андрійович, 1900 р. н., с. Олексинці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Олексинці, одноосібник. Заарештований 07.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 03.01.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9283).

Онищенко Петро Максимович, 1912 р. н., с. Жовтневе (нині с. Рождественське) Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 58 орр 58 тд, червоноармієць. Заарештований 03.12.1941 р. За вироком ВТ 58 тд від 12.12.1941 р. згідно з Указом Президії ВР СРСР

від 06.07.1941 р. направлений до діючої армії. Реабілітований 07.05.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15751-п).

Онищенко Петро Махтейович, 1897 р. н., с. Онищенків Прилуцького р-ну, українець. Проживав у с. Онищенків, одноосібник. Заарештований 04.04.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 12.07.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки умовно. Реабілітований 18.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5900).

Онищенко Сава Данилович, 1884 р. н., с. Олексинці Срібнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Олексинці, колгоспник. Заарештований 22.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив заходів партії, застосована ВМП. Розстріляний 15.10.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10394).

Онищенко Сергій Опанасович, 1901 р. н., с. Олексинці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Олексинці, колгоспник. Заарештований 10.04.1938 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від 08.04.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 19.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14893-п).

Онищенко Смарагда Аврамівна, 1857 р. н., с. Марківці Бобровицького р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у Козелецькому Георгіївському монастирі. Заарештована 12.01.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 23.02.1930 р. справу припинено. Реабілітована 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8615).

Онищенко Спиридон Зотович, 1879 р. н., с. Березанка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с-ще Янів Київської обл., робітник. Заарештований 07.02.1933 р. За

постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 23.05.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки умовно. На час другого арешту – мешканець м. Ніжин, касир ідальні Ніжинського педінституту. Заарештований 03.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної української націоналістичної військово-офіцерської організації застосована ВМП. Розстріляний 21.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р., 24.05.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11203, 3433).

Онищенко Тимофій Олексійович, 1899 р. н., с. Прогони Сосницького р-ну, українець, освіта вища. Проживав у с. Шабалинів Коропського р-ну, вчитель. Заарештований 06.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 23.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянської української націоналістичної контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 13.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 02.08.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3589-3594).

Онищенко Федір Іванович, 1902 р. н., с. Онищенків Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Линовиця Прилуцького р-ну, тесля. Заарештований 09.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 10.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації, розповсюдження провокаційних чуток про війну ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9391).

Онищенко Федір Михайлович, 1896 р. н., с. Рудьківка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рудьківка, без певних занять. Заарештований 15.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.11.1937 р. за ст. 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Південному ВТТ, м. Комсомольськ-на-Амурі. Реабілітований 20.10.1962 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5517).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Онищенко Федір Михайлович, 1889 р. н., с. Рудківка Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Рудківка, одноосібник. Заарештований 10.06.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 02.08.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Північного краю на 3 роки. За постановою «трійки» при ПП ОГПУ Північного краю від 17.07.1932 р. висланий на спецпоселення. Реабілітований 04.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3649).

Онищенко Федір Павлович, 1897 р. н., с. Велика Дівиця Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Велика Дівиця, одноосібник. Заарештований 31.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.04.1931 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – мешканець смт Линовиця Прилуцького р-ну, чорноробочий на цукровому заводі. Заарештований 19.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 27.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації передбачена ВМП. Реабілітований 14.08.1989 р., 21.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8523, 11017).

Онищенко Федот Данилович, 1895 р. н., с. Олексинці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Олексинці, одноосібник. Заарештований 06.07.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 5 років. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований 24.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 31.03.1938 р. за участь у діяльності української контрреволюційної націоналістичної організації застосована ВМП. Розстріляний 10.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.02.1992 р., 28.08.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10027).

Онищенко Феодосій Іванович, 1894 р. н., с. Заліси Ковельського повіту Волинської губ. (нині Ратнівського р-ну Волинської обл.), українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, майстер залізничного шляху. Заарештований 06.12.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 02.01.1938 р. за ст. 54-10 КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання у Карагандинському ВТТ. Реабілітований 12.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8484).

Онищенко Ферапонт Миколайович, 1905 р. н., с. Марківці Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Без постійного місця проживання, без певних занять. Заарештований 25.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 10.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 8 років. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8532).

Онищик Микола Іванович, 1889 р. н., с. Лихачів Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лихачів, одноосібник. Заарештований 28.11.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.01.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7274).

Онищук Василь Денисович, 1912 р. н., с. Комарівка Ніжинського (нині Борзнянського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Комарівка, колгоспник. Заарештований 19.12.1932 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 16.03.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 27.03.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8251-8254).

Онищук Дар'я Аврамівна, 1883 р. н., м. Київ, українка. Проживала у м. Носівка Носівського р-ну, фотограф. Заарештована 06.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по

Чернігівській обл. від 22.10.1937 р. за проведення контрреволюційної агітації ув'язнена до ВТТ на 8 років. Реабілітована 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8993).

Онищук Олексій Трохимович, 1889 р. н., с. Комарівка Ніжинського (нині Борзнянського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Конотоп Сумської обл., агроном. Заарештований 15.01.1933 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 15.05.1933 р. за ст. 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 10 років. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 14.09.1933 р. ув'язнений до ВТТ на 3 роки. За постановою «трийки» при НКВД УСРР від 19.05.1935 р. звільнений достроково. Реабілітований 01.07.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10522).

Онищук Онисія Феодосіївна, 1919 р. н., с. Юськівці Кременецького повіту Волинської губ. (нині Лановецького р-ну Тернопільської обл.), українка, освіта вища. Проживала у м. Чернігів, вчитель. Заарештована 07.02.1944 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 08.07.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнена до ВТТ на 3 роки. Реабілітована 12.05.1994 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12065).

Онісний Іван Якович, 1921 р. н., с. Церковище Олишівського р-ну (нині с. Підлісне Козелецького р-ну), українець, освіта початкова. Член ВЛКСМ. Проживав за місцем навчання 23 оучтп, курсант. Заарештований 26.05.1942 р. За вироком ВТ Казанського гарнізону від 12.08.1942 р. за ст.ст. 19-58-1 «б», 58-10 ч. 2, 58-11 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Загинув відбуваючи покарання у 1943 р. Реабілітований 15.05.1963 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 8921-п).

Онодало Володимир Романович, 1894 р. н., с. Держанівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Держанівка, колгоспник. Заарештований 14.03.1938 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 31.03.1938 р. за участь у діяльності антирадянської організації застосована ВМП. Розстріляний

07.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 19.01.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8109-8111).

Онодало Федір Опанасович, 1885 р. н., с. Держанівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Держанівка, одноосібник. Заарештований 10.02.1930 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 01.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7735).

Онодало Хома Тихонович, 1906 р. н., с. Держанівка Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Держанівка, колгоспник. Заарештований 27.08.1937 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підриг колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10693).

Онокало Микола Петрович, 1908 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 263 сд, червоноармієць. Заарештований 28.07.1943 р. За вироком ВТ 35 гв. сд від 14.08.1943 р. за ст.ст. 58-2, 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 14.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15428-п).

Онокало Омелян Пилипович, 1883 р. н., с. Антонівка Варвинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Антонівка, сторож. Заарештований 16.07.1938 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.09.1938 р. за участь у діяльності антирадянської повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 29.09.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.09.1967 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7985).

Оноп [Онопа] Іван Петрович, 1875 [1876] р. н., с. Обмачів Батуриного (нині Бахмацького)

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Обмачів, одноосібник. Заарештований 30.01.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 01.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – мешканець м. Бахмач Бахмацького р-ну, колгоспник. Заарештований 30.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 13.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.07.1989 р., 31.08.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6029, 11825).

Онопа Макар Іванович, 1909 р. н., с. Обмачів Батурицького (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Обмачів, одноосібник. Заарештований у лютому 1930 р. за ст.ст. 54-8, 54-10 ч. 1 КК УСРР. 31.08.1931 р. звільнений на підписку про невиїзд. 14.12.1931 р. справу припинено. Заарештований 12.05.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.11.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 27.11.1997 р., 14.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6165, 6641).

Онопа Павло Андрійович, 1891 р. н., с. Обмачів Батурицького (нині Бахмацького) р-ну, українець, письменний. Проживав у м. Конотоп Сумської обл., чоботар. Заарештований 17.02.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1938 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив заходів партії, застосована ВМП. Розстріляний 10.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 13.08.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4490).

Онопа Яким Юхимович, 1881 р. н., с. Обмачів Батурицького (нині Бахмацького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Обмачів, одноосібник. За вироком ВТ військ НКВД по Київській обл. від 08.08.1941 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 з санкції 54-2 КК УСРР засуджений до

ВМП. За ухвалою ВК ВС СРСР від 27.08.1941 р. за ст. 56-10 КК УСРР вирок змінено, засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 3 роки з відстрочкою покарання на 2 роки. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4578-п).

Онопа Яків Іванович, 1867 р. н., с. Обмачів Батурицького (нині Бахмацького) р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Обмачів, одноосібник. Заарештований 12.05.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР. 28.07.1932 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 28.03.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1331).

Онопко Борис Антонович, 1901 р. н., с. Велика Дівича Малодівичького (нині Прилуцького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Прилуки, касир. Заарештований 04.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 23.03.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3032).

Онопріско Дмитро Васильович, 1896 р. н., с. Яблунівка Прилуцького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Яблунівка, одноосібник. Заарештований 14.03.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.04.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 25.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7423).

Онопрійко [Онопрейко] Григорій Маркович, 1905 р. н., с. Шаповалівка Борзнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Шаповалівка, без певних занять. Заарештований 23.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив колгоспного будівництва, передбачена ВМП. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10961).

Онопрійко [Онопрейко] Марко Григорович, 1875 р. н., с. Шаповалівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шаповалівка, одноосібник. Заарештований 01.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 24.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Казахстану на 3 роки. Реабілітований 19.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6060).

Оношко Микола Сергійович, 1920 р. н., с. Вороньки Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем служби, командир відділення Новосибірського військового піхотного училища, молодший сержант. Заарештований 25.06.1942 р. За вироком ВТ гарнізону м. Новосибірськ від 12.10.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 16.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14684-п).

Онупрійко Михайло Микитович, 1904 р. н., с. Шаповалівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шаповалівка, одноосібник. Заарештований 14.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 09.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 16.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7275).

Онушко Микола Степанович, 1915 р. н., смт Короп Коропського р-ну, українець. Проживав у м. Шахта Ростовської обл., РФ, сержант. Заарештований 01.02.1942 р. За вироком ВТ Ростовського гарнізону від 18.03.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 14.03.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16357-п).

Опанасенко Гаврило Олексійович, 1881 р. н., с. Кагарлик (нині с. Галиця) Ніжинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Кагарлик (нині с. Галиця), колгоспник. Заарештований 16.12.1937 р. За постановою «двійки» від 31.01.1938 р. за ст. 54-6 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 21.02.1938 р. у м. Чернігів.

Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8713).

Опанасенко Григорій Омелянович, 1883 р. н., смт Варва Варвинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Варва, одноосібник. Заарештований 25.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 29.12.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 20.03.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8236).

Опанасенко Іван Якимович, 1879 р. н., с. Талалаївка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Талалаївка, одноосібник. Заарештований 09.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 27.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 8 років. Реабілітований 27.06.1964 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7811).

Опанасенко Лаврентій Микитович, 1901 р. н., с. Іржавець Носівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Іржавець, секретар. Заарештований 09.10.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 03.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15287-п).

Опанасенко Микола Макарович, 1895 р. н., с. Ключків Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, муляр. Заарештований 21.06.1938 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УРСР. 13.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2646).

Опанасенко Степан Євдокимович, 1913 р. н., с. Кагарлик (нині с. Галиця) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 19 сп 7 сд КВО, червоноармієць. Заарештований 29.08.1936 р. За вироком ВТ 15 ск КВО від 16.12.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 3 роки.

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Реабілітований 03.04.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 122-п).

Опанасенко Феодосій Зіновійович, 1898 р. н., с. Дрімайлівка Куликівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Дрімайлівка, одноосібник. Заарештований 17.02.1930 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 05.04.1930 р. справу припинено. Реабілітований 22.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6741).

Опанасько Іван Сергійович, 1887 р. н., с. Безуглівка Сновського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Безуглівка, одноосібник. Заарештований 29.04.1939 р. За вироком Чернігівського облсуду від 25.09.1939 р. за ст.ст. 54-10 ч. 2, 54-11 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 12 років. Реабілітований 11.05.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14512-п).

Опанасюк [Опанасенко] Тимофій Якович, 1890 р. н., с. Рижани Володарського р-ну Київської обл. (нині Хорошівського р-ну Житомирської обл.), українець, освіта початкова. Без постійного місця проживання, чорноробочий. Заарештований 01.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 27.10.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10719).

Опенько Василь Федорович, 1890 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Браниця, одноосібник. Заарештований 26.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 10.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 26.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4752).

Опенько Володимир Данилович, 1884 р. н., м. Ніжин, освіта середня. Проживав у м. Ніжин, головний бухгалтер. Заарештований 20.10.1943 р.

За вироком ВТ Південно-Західної залізниці від 14.01.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 з санкції ст. 54-2 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 27.12.1989 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 3245-п).

Опенько Гаврило Григорович, 1898 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Браниця, завгосп. Заарештований 30.10.1940 р. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 30.12.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 6 років. Реабілітований 08.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15561-п).

Опенько Іван Михайлович, 1888 р. н., с. Білейки Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Білейки, без певних занять. Заарештований 25.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 05.01.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 05.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8611).

Опенько Максим Михайлович, 1890 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Браниця, одноосібник. Заарештований 19.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7537).

Опенько Михайло Михайлович, 1894 р. н., с. Білейки Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Козелець Козелецького р-ну, робітник. Заарештований 24.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 27.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 05.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 16.01.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4276).

Опенько Михайло Сидорович, 1894 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Браниця, одноосібник. Заарештований 08.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. На час другого арешту – колгоспник. Заарештований 21.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 26.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації, розповсюдження провокаційних чуток застосована ВМП. Розстріляний 02.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 11.05.1989 р., 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5436, 11304).

Опенько Павло Іванович, 1881 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Браниця, одноосібник. Заарештований 26.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 13.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2912).

Опенько Семен Павлович, 1889 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Браниця, одноосібник. Заарештований 08.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 11.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5436).

Опенько Уляна Савівна, 1914 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українка. Проживала у с. Браниця, колгоспниця. 24.03.1944 р. взята на підписку про невиїзд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 17.03.1945 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 01.04.1993 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11922).

Опенько Федір Михайлович, 1913 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, освіта

початкова. Проживав за місцем дислокації 130 будб, червоноармієць. Заарештований 06.03.1937 р. За вироком ВТ КВО від 14.06.1937 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-12 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТГ на 3 роки. Реабілітований 10.04.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17341-п).

Оприца Семен Юхимович, 1910 р. н., с. Ново-Павлівка Хмельівського (нині Ширяївського) р-ну Одеської обл., українець, неписьменний. Проживав за місцем дислокації 174 сд, червоноармієць. Заарештований 25.12.1941 р. За вироком ВТ 174 сд від 17.01.1942 р. за ст.ст. 58-2, 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до ВМП. За ухвалою ВТ Калінінського фронту від 12.02.1942 р. ВМП замінена на позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 24.06.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17507-п).

Опришко Гордій Степанович, 1912 р. н., с. Олексинці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Олексинці, одноосібник. Заарештований 25.06.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації. 20.07.1930 р. справу закрито. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 122).

Опришко Григорій Омелянович, 1912 р. н., с. Березівка Талалаївського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, директор плодорозплідника. Заарештований 13.09.1946 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР. 11.04.1947 р. справу закрито. (ГДА СБ України, м. Суми. – Спр. 6294-п).

Опришко Петро Степанович, 1904 р. н., с. Олексинці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Олексинці, одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 06.10.1930 р. у м. Харків. Реабілітований 05.10.1991 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Опришко Степан Васильович, 1880 р. н., с. Олексинці Срібнянського р-ну, українець, освіта

початкова. Проживав у с. Олексинці, одноосібник. Заарештований 01.07.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.09.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 05.10.1991 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Опришко Степан Пилипович, 1896 р. н., с. Іванківці Срібнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Іванківці, одноосібник. Заарештований 25.06.1930 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської організації. Рішення по справі відсутнє. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.7, спр. 132).

Опришко Яким Григорович, 1898 р. н., с. Березівка Талалаївського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Березівка, колгоспник. Заарештований 02.10.1937 р. За постановою «двійки» від 15.12.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання в Архангельській обл. Реабілітований 30.11.1989 р. (Держархів Сумської області, ф. Р-7641, оп.5, спр. 150).

Орда Володимир Михайлович, 1924 р. н., с. Рогізки Сновського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 3 зенп ПВО, червоноармієць. Заарештований 14.06.1943 р. За вироком ВТ ВВС ТОФ від 29.06.1943 р. згідно з Указом Президії ВР СРСР від 06.07.1941 р. засуджений до позбавлення волі на 3 роки. За ухвалою ВК ВС УРСР від 22.09.1943 р. виконання вироку відстрочено, направлений на фронт. Реабілітований 27.02.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17274-п).

Ординцев Михайло Дмитрович, 1887 р. н., м. Київ, українець, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, письменник. Заарештований 12.11.1920 р. 21.11.1920 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою колегії губЧК від 08.12.1920 р. як антирадянський елемент позбавлений волі на 5 років. За постановою колегії губЧК від 28.12.1920 р. виправданий. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6241).

Орел Андрій Андрійович, 1880 р. н., с. Одинці Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Одинці, колгоспник. Заарештований 21.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 27.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації передбачена ВМП. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10886).

Орел Євдоким Лаврентійович, 1878 р. н., с. Високе Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав на ст. Доч (нині с. Велика Доч) Борзнянського р-ну, стрілочник. Заарештований 02.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації. 24.12.1937 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5208).

Орел Євстрат Андрійович, 1890 р. н., с. Одинці Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Одинці, колгоспник. Заарештований 21.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 27.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підлив колгоспного будівництва, застосована ВМП. Розстріляний 07.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 20.05.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4391).

Орел Іван Іванович, 1925 р. н., с. Шуляки Козелецького р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації в. ч. 73955, командир взводу. Заарештований 29.04.1951 р. За вироком ВТ військ МВД у Німеччині від 07.12.1951 р. за ст. 58-10 ч. 1 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Позбавлений військового звання. Реабілітований 06.04.1955 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4349-п).

Орел Іван Федорович, 1886 р. н., смт Лосинівка Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Лосинівка, одноосібник. Заарештований 24.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 05.11.1930 р. за ст. 54-10 КК

УСРР ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 04.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8924).

Орел Ксенофонт Трохимович, 1896 р. н., смт Лосинівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ічня Ічнянського р-ну, бухгалтер. Заарештований 10.05.1931 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 12.10.1931 р. за ст. 54-4 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 22.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11318).

Орел Михайло Якович, 1880 р. н., с. Шуляки Козелецького р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Шуляки, одноосібник. Заарештований 16.04.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 05.05.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 18.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5412).

Орел Олександр Федорович, 1893 р. н., смт Драбів Драбівського р-ну Полтавської (нині Черкаської) обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, без певних занять. Заарештований 02.05.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР. 23.07.1944 р. справу припинено. Реабілітований 31.10.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4459).

Орел Сава Якович, 1872 р. н., с. Шуляки Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шуляки, одноосібник. Заарештований 09.02.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР. За постановою «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 25.02.1930 р. справу припинено. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10137).

Орел Федір Олексійович, 1860 р. н., смт Лосинівка Ніжинського р-ну, освіта початкова. Проживав у смт Лосинівка, селянин. Заарештований 28.06.1920 р. за співробітництво з гетьманською владою. 24.08.1920 р. звільнений на підписку про невиїзд. 10.09.1920 р. справу припинено. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держ-

архів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1188).

Орешко Василь Микитович, 1925 р. н., с. Сираї Козелецького р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Сираї, чорноробочий. Заарештований 05.10.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 15.07.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 08.12.1993 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11966).

Орешко Григорій Андрійович, 1901 р. н., с. Брусилів Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Брусилів, без певних занять. Заарештований 25.11.1937 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації передбачена ВМП. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10921).

Орешко Іван Михайлович, 1890 р. н., смт Березна Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у смт Березна, колгоспник. Заарештований 29.03.1938 р. За постановою «трийки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 07.04.1938 р. за участь у діяльності контрреволюційної повстанської есерівської організації застосована ВМП. Розстріляний 15.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 10.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4197).

Орешко Іван Федорович, 1914 р. н., с. Левковичі Чернігівського р-ну, українець, освіта незакінчена вища. Проживав у м. Чернігів, студент. Заарештований 27.03.1936 р. Завироком спецколегії Чернігівського облсуду від 14.07.1936 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 4 роки. Реабілітований 23.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14829-п).

Орешко Марк Автономович, 1906 р. н., с. Домашлин Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Домашлин, колгоспник. Заарештований 10.12.1943 р. За ви роком ВТ військ

НКВД по Чернігівській обл. від 20.09.1944 р. за ст. 54-3 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 15.09.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16577-п).

Орешко Михайло Михайлович, 1879 р. н., смт Березна Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у смт Березна, одноосібник. Заарештований 04.01.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 23.04.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР прикріплений до визначеного місця проживання на 3 роки. Заарештований 22.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 10.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 04.07.1989 р., 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3841, 9148).

Орешко Тимофій Якимович, 1881 р. н., с. Козел Козлянського р-ну (нині смт Михайло-Коцюбинське Чернігівського р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, вантажник. Заарештований 03.03.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 31.03.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. На час другого арешту – визник на млині. Заарештований 17.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 28.09.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання в Усть-Вимському ВТТ. Реабілітований 27.06.1989 р., 25.06.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7633, 1738).

Оринко Іван Іванович, 1886 р. н., с. Райгородок Кролевецького (нині Коропського) р-ну, освіта середня. Проживав у с. Райгородок, селянин. Заарештований 16.12.1919 р. За постановою від 24.01.1920 р. за службу в денікінській армії направлений у розпорядження повітового військкомату для відправки на фронт. Реабілітований 30.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1022).

Оришко [Орешко] Іван Овдійович, 1906 р. н., с. Сираї Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Сираї, без певних занять. Заарештований 19.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.10.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 22.10.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 30.01.1965 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7848).

Орищенко Євген Васильович, 1900 р. н., с. Селище Мглинського повіту Чернігівської губ. (нині Стародубського р-ну Брянської обл., РФ), українець, освіта духовна. Проживав у смт Куликівка Куликівського р-ну, священник. Заарештований 27.11.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 17.12.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 8 років. Відбував покарання у Біломорсько-Балтійському ВТТ, м. Свободний. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8582).

Орищенко Іван Павлович, 1901 р. н., м. Остер Остерського повіту (нині Козелецького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у м. Остер, службовець. Заарештований 27.03.1920 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 06.05.1920 р. справу припинено. Реабілітований 30.08.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4612, оп.1, спр. 26).

Орленко Сергій Миколайович, 1878 р. н., м. Глухів Сумської обл., українець. Проживав у м. Глухів, вчитель. Заарештований 05.12.1919 р. за проведення антирадянської агітації. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 20.04.1920 р. справу припинено. Реабілітований 30.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 136).

Орлов Арон Наумович, 1893 р. н., с. Форостовичі Новгород-Сіверського р-ну, єврей, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, службовець. Заарештований 05.07.1938 р. за ст.ст. 54-7, 54-11

КК УРСР. 08.09.1938 р. справу припинено. Реабілітований 29.05.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2395).

Орлов Володимир Федорович, 1922 р. н., м. Уфа, Башкортостан, РФ, росіянин, освіта середня, лейтенант. Перебував у полоні. Заарештований 03.11.1943 р. За постановою від 16.12.1943 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР направлений до спецтабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 18.12.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9197-п).

Орлов Лев Борисович, 1889 р. н., м. Новгород-Сіверський, єврей, освіта початкова. Проживав у м. Харків, фотограф. Заарештований 01.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 24.04.1938 р. за ст. 54-11 КК УРСР застосована ВМП. Розстріляний 15.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.11.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2446-2451).

Орлов Павло Петрович, 1902 р. н., с. Богданівка Бузулуцького р-ну Куйбишевського краю (нині Кінельського р-ну Самарської обл.), РФ, росіянин, освіта вища. Проживав у м. Ніжин, головний інженер 108 військово-будівельної дільниці. Заарештований 29.06.1937 р. За вироком ВК ВС СРСР від 11.09.1937 р. за ст.ст. 54-1 «б», 54-8, 54-11 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 12.09.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 13.10.1956 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4363-п).

Орлова Євгенія Львівна, 1892 р. н., м. Одеса, єврейка, малописьменна. Проживала у м. Ніжин, домогосподарка. Заарештована 13.09.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 19.11.1937 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини ув'язнена до ВТТ на 8 років. Відбувала покарання у Темниківському ВТТ. Реабілітована 04.01.1957 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2860).

Орловська Тамара Євгенівна, 1903 р. н., м. Вінниця, росіянка, освіта середня. Проживала у м. Семенівка Семенівського р-ну, домогосподарка.

Заарештована 26.02.1938 р. За вироком Чернігівського облсуду від 11.04.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджена до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітована 14.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14882-п).

Орловський Всеволод Семенович, 1898 р. н., м. Пермь, РФ, росіянин, освіта середня. Проживав у м. Семенівка Семенівського р-ну, головний бухгалтер. Заарештований 31.10.1937 р. За вироком вищої сесії Чернігівського облсуду у м. Новгород-Сіверський від 02.03.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 6 років. За вироком Чернігівського облсуду в м. Новгород-Сіверський від 29.07.1939 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. За вироком Чернігівського облсуду від 14.01.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. За ухвалою судової колегії в кримінальних справах ВС УРСР від 07.03.1940 р. вирок скасовано. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 460-п).

Орловський Дюмид Михайлович, 1886 р. н., с. Івангород Бахмацького (нині Ічнянського) р-ну, українець, освіта середня. Без постійного місця проживання, без певних занять. Заарештований 28.02.1940 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 10.07.1940 р. як соціально-небезпечний елемент висланий до Красноярського краю на 5 років. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8643).

Орловський Йосип Хаймович, 1875 р. н., с. Сопич Глухівського р-ну Сумської обл., єврей, освітасередня. Проживав у м. Новгород-Сіверський, торговець. Заарештований 02.11.1920 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 20.07.1921 р. за проведення антирадянської агітації засуджений до позбавлення волі на 7 років, за амністією термін покарання знижено до 1 року позбавлення волі. Реабілітований 20.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1322-п).

Орловський Микита Трохимович, 1893 р. н., с. Шаповалівка Борзнянського р-ну, українець,

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

письменний. Проживав у с. Шаповалівка, тесля. Заарештований 16.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 27.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7041).

Орловський Микола Іванович, 1901 р. н., с. Шаповалівка Борзнянського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Бахмач Бахмацького р-ну, вчитель. Заарештований 11.05.1920 р. 14.06.1920 р. з-під варти звільнений. Реабілітований 30.03.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11916).

Орловський Павло Семенович, 1908 р. н., с. Шаповалівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шаповалівка, одноосібник. Заарештований 14.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 08.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7169).

Орловський Степан Трохимович, 1890 р. н., с. Шаповалівка Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Шаповалівка, одноосібник. Заарештований 26.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 22.08.1937 р. за проведення шкідницької діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11492).

Орловський Феодосій Григорович, 1877 р. н., с. Баба (нині с. Покровське) Менського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Дягова Менського р-ну, священник. Заарештований 19.05.1922 р. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 01.07.1922 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до БУПіру на 2 роки, із заміною терміну ув'язнення накладанням штрафу. Реабілітований 24.09.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 6501).

Орловський Юхим Григорович, 1881 р. н., с. Мурав'ї Новгород-Сіверського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Случевськ Погарського р-ну Брянської обл., РФ, одноосібник. Заарештований 19.05.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.11.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 02.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6328).

Оробей Іван Федорович, 1905 р. н., с. Маціївка Прилуцького р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Прилуки, вчитель. Заарештований 25.09.1945 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Прилуки від 25.12.1945 р. за ст.ст. 54-4, 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 8 років. Реабілітований 28.09.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17203-п).

Осадчий Дементій Борисович, 1898 р. н., с. Олександрівка Семенівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Олександрівка, одноосібник. Заарештований 27.12.1930 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 23.03.1931 р. звільнений на підписку про невиїзд. 05.07.1933 р. справу направлено прокурору на припинення. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.02.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9733-п).

Осадчий Дмитро Петрович, 1883 р. н., с. Володимирівка Новгород-Сіверського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Володимирівка, без певних занять. Заарештований 27.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 13.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського куркульського угруповання застосована ВМП. Розстріляний 26.04.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8902).

Осадчий Захарій Петрович, 1885 р. н., с. Андріївка Городнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Андріївка, колгоспник. Заарештований 23.08.1939 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду від

24.01.1939 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. За вироком судової колегії в кримінальних справах Чернігівського облсуду від 31.10.1940 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 20.05.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4162-п).

Осадчий Тихон Іванович, 1866 р. н., с. Будище Звенигородського р-ну Київської (нині Черкаської) обл., українець, освіта початкова. Проживав у с. Гирівка Конотопського повіту Чернігівської губ. (нині с. Шевченкове Конотопського р-ну Сумської обл.), селянин. Заарештований 26.03.1921 р. Рішення по справі відсутнє. Звільнений з-під варту 26.04.1921 р. На час другого арешту – мешканець м. Київ, інвалід праці. Заарештований 28.11.1929 р. за ст. 54-4 КК УСРР. 10.05.1930 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р., 29.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6178, 3077).

Осадчий Яків Іванович, 1911 р. н., с. Олександрівка Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Олександрівка, одноосібник. Заарештований 06.04.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 25.10.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 05.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6543).

Осадчий Яків Якович, 1879 р. н., с. Радомка Холминського (нині Семенівського) р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Радомка, бондар. Заарештований 27.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої проти заходів радянської влади, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 16.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1622).

Оседач Галина Осипівна, 1943 р. н., с. Духівщина Любецького р-ну (нині с. Малинівка Ріпкинського р-ну), українка. Проживала у с. Духівщина (нині с. Малинівка). За постановою від

06.06.1945 р. разом з матір'ю як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 31.10.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8419).

Оседач Григорій Осипович, 1936 р. н., с. Духівщина Любецького р-ну (нині с. Малинівка Ріпкинського р-ну), українець. Проживав у с. Духівщина (нині с. Малинівка). За постановою від 06.06.1945 р. разом з матір'ю як член сім'ї зрадника Батьківщини висланий до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітований 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8419).

Оседач Микола Осипович, 1933 р. н., с. Духівщина Любецького р-ну (нині с. Малинівка Ріпкинського р-ну), українець. Проживав у с. Духівщина (нині с. Малинівка). За постановою від 06.06.1945 р. разом з матір'ю як член сім'ї зрадника Батьківщини висланий до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітований 31.10.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8419).

Оседач Михайло Осипович, 1931 р. н., с. Духівщина Любецького р-ну (нині с. Малинівка Ріпкинського р-ну), українець. Проживав у с. Духівщина (нині с. Малинівка). За постановою від 06.06.1945 р. разом з матір'ю як член сім'ї зрадника Батьківщини висланий до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітований 31.10.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8419).

Оседач Александра Йосипівна, 1904 р. н., с. Духівщина Любецького р-ну (нині с. Малинівка Ріпкинського р-ну), українка, малописьменна. Проживала у с. Духівщина (нині с. Малинівка), колгоспниця. 20.03.1944 р. взята на підписку про невийзд. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 25.11.1944 р. як член сім'ї зрадника Батьківщини вислана до Північно-Казахстанської обл. Казахської РСР на 5 років. Реабілітована 27.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8419).

Оседач Осип Васильович, 1905 р. н., с. Петрики Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 234 гв. Чорноморського сп 76 гв. ЧСД, червоноармієць. Заарештований 18.11.1943 р. За вироком ВТ 9 гв. ск від 01.12.1943 р. за ст.ст. 19-58-1 «б» КК РРФСР засуджений до ВМП. Розстріляний 07.12.1943 р. Реабілітований 26.06.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17428-п).

Оселедець Юхим Михайлович, 1886 р. н., с. Савинки Корюківського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Наумівка Корюківського р-ну, колгоспник. Заарештований 21.04.1939 р. За вироком виїзної сесії Чернігівського облсуду в м. Городня від 05.07.1939 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 24.05.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 279-п).

Осипенко Андрій Григорович, 1876 р. н., с. Кам'янська Слобода Новгород-Сіверського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Кам'янська Слобода, одноосібник. Заарештований 09.04.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 18.05.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Заарештований 22.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 27.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації передбачена ВМП. Реабілітований 11.09.1989 р., 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9201, 10844).

Осипенко Артем Ілліч, 1867 р. н., х. Нова Буда Любецького р-ну (нині с. Галків Ріпкинського р-ну), українець, неписьменний. Проживав у смт Любеч Ріпкинського р-ну, одноосібник. Заарештований 16.02.1930 р. за ст.ст. 7-54-10 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.03.1930 р. справу припинено. Реабілітований 28.05.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5289).

Осипенко Василь Макарович, 1912 р. н., с. Прачі Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Борзна Борзнянського

р-ну, начальник пожежної команди. Заарештований 21.09.1943 р. за підозрою у шпигунстві. 19.01.1944 р. справу припинено. Реабілітований 31.10.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4470).

Осипенко Дем'ян Сергійович, 1890 р. н., с. Сорокошичі Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Сорокошичі, одноосібник. Заарештований 27.03.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 28.04.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 28.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5177).

Осипенко Микола Гнатович, 1913 р. н., с. Прачі Борзнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 40 зсп 12 зсд, червоноармієць. Заарештований 29.06.1944 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 24.03.1945 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР ув'язнений до ВТТ на 7 років. Реабілітований 28.05.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12412).

Осипенко Павло Артемович, 1901 р. н., с. Галків Ріпкинського р-ну, українець. Проживав у с. Галків, одноосібник. Заарештований 30.01.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 07.03.1930 р. за ст.ст. 7-54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5289).

Осипенко Петро Хомич, 1881 р. н., с. Сіножацьке Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Копачів Козелецького р-ну, мірошник. Заарештований 14.08.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР. 06.11.1941 р. справу припинено. Загинув 26.10.1941 р. на шляху прямування до Кустанайської тюрми. Реабілітований 27.02.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 329).

Осипенко Юхим Михайлович, 1903 р. н., с. Сядрине Холминського (нині Корюківського)

р-ну, українець. Проживав за місцем дислокації 927 сп, червоноармієць. За вироком ВТ 251 сд від 22.09.1941 р. за ст. 58-1 «б» КК РРФСР засуджений до ВМП заочно. За ухвалою ВК ВС СРСР від 04.08.1945 р. справу направлено на дослідження. За постановою від 28.11.1945 р. оголошений в розшук. 21.11.1964 р. справу припинено за амністією. Загинув 15.09.1941 р. Реабілітований 25.11.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10219-п).

Осипець Митрофан Архипович, 1881 р. н., с. Великі Осняки Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав за місцем роботи, робітник радгоспу. Заарештований 03.06.1932 р. За постановою від 28.07.1932 р. за ст. 54-10 КК УСРР справу направлено на припинення. Рішення відсутнє. Реабілітований 25.02.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 1180).

Осипов Євгеній Іванович, 1887 р. н., м. Городня Городнянського р-ну, українець, освіта вища. Проживав у м. Чернігів, економіст. Заарештований 08.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.11.1937 р. за участь у діяльності націоналістичної повстанської організації застосована ВМП. Розстріляний 25.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 01.09.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2088).

Осиповський Віктор Данилович, 1899 р. н., с. Кувечино Оршанського (нині Толочинського) р-ну Вітебської обл., Білорусь, білорус, освіта початкова. Виключений з ВКП(б). Проживав у м. Одеса, помічник політрука 132 військово-будівельної ділянки. Заарештований 29.03.1937 р. За вироком ВТ КВО від 18.09.1937 р. за ст.ст. 54-9, 54-11 КК УРСР засуджений до ВМП. Позбавлений військового звання. За ухвалою ВК ВС СРСР від 11.10.1937 р. вирок змінено, засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 18.04.1957 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 4378-п).

Осієнко Тит Філатович, 1873 р. н., с. Грабівка Олишівського (нині Куликівського) р-ну,

українець, освіта початкова. Проживав у с. Грабівка, одноосібник. Заарештований 14.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9984).

Оскирко Іван Трохимович, 1926 р. н., с. Киселівка Менського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Киселівка, колгоспник. Заарештований 12.01.1943 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 02.03.1944 р. справу припинено. Реабілітований 19.09.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4441).

Осмоловський Ничипір Лукич, 1874 [1875] р. н., с. Количівка Чернігівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Количівка, одноосібник. Заарештований 02.03.1931 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 08.05.1931 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 30.04.1990 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2898).

Оснач Опанас Андрійович, 1881 р. н., с. Требухів Остерського повіту Чернігівської губ. (нині Броварського р-ну Київської обл.), українець. Проживав у с. Требухів, селянин. Заарештований 21.12.1920 р. За вироком Чернігівського губревтрибуналу від 09.03.1921 р. за проведення контрреволюційної діяльності засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 26.06.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1461).

Оснач Сидір Феодосійович, 1866 р. н., с. Івотка Ямпільського р-ну Сумської обл., українець, освіта початкова. Проживав у с. Івотка, селянин. Заарештований 25.06.1920 р. як соціально-небезпечний елемент. 17.08.1921 р. звільнений на підписку про невиїзд. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 11.11.1921 р. справу припинено за амністією. Реабілітований 30.05.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 4841).

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

Осовик Антон Григорович, 1919 р. н., с. Радичів Понорницького (нині Коропського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у смт Понорниця Понорницького (нині Коропського) р-ну, старший інспектор військової підготовки військомату, технік-лейтенант. Заарештований 01.02.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 19.04.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 28.11.1961 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4833).

Осовик Іван Митрофанович, 1911 р. н., с. Радичів Понорницького (нині Коропського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 246 осбр, червоноармієць. Заарештований 07.09.1942 р. За вироком ВТ 246 Курсантської сбр від 28.10.1942 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 23.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14680-п).

Остапенко Антон Федорович, 1912 р. н., с. Свинопухи (нині с. Вишневе) Ріпкинського р-ну, українець, освіта середня. Член ВКП(б) з 1939 р. Проживав у смт Любеч Ріпкинського р-ну, завідувач райземвідділу. Заарештований 10.11.1944 р. за ст.ст. 54-1 «а», 54-10 ч. 2 КК УРСР. 16.02.1945 р. справу припинено. Реабілітований 22.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 987).

Остапенко Василь Корнійович, 1912 р. н., с. Григоро-Іванівка (нині с. Ніжинське) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 59 зсп, червоноармієць. Заарештований 01.10.1941 р. За вироком ВТ збр Харківського ВО від 05.10.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до ВМП. Розстріляний 26.10.1941 р. Реабілітований 30.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15086-п).

Остапенко Василь Олександрович, 1878 р. н., с. Гусинка (приєднано до с. Голубичі) Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав

у смт Ріпки Ріпкинського р-ну, одноосібник. Заарештований 21.04.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського націоналістичного угруповання застосована ВМП. Розстріляний 19.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.10.1959 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4198).

Остапенко Володимир Павлович, 1924 р. н., с. Бурівка Туличівського (нині Городнянського) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у м. Чернігів, учень. Заарештований 03.07.1941 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 14.07.1941 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 05.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15139-п).

Остапенко Ганна Максимівна, 1923 р. н., смт Ріпки Ріпкинського р-ну, українка, освіта початкова. Проживала у смт Ріпки. Заарештована 24.10.1943 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 28.03.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджена до 15 років каторжних робіт. Реабілітована 28.10.1967 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10629-п).

Остапенко Георгій Павлович, 1900 р. н., м. Ніжин, українець, освіта середня. Член ВКП(б). Проживав у м. Ніжин, учень. Заарештований 26.02.1921 р. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 12.03.1921 р. за співробітництво з денікінськими каральними органами справу припинено за недоведеністю складу злочину. Реабілітований 23.03.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 3290).

Остапенко Григорій Дмитрович, 1911 р. н., м. Ніжин, українець, освіта початкова. Проживав у м. Ніжин, робітник залізниці. Заарештований 19.02.1944 р. За вироком ВТ Південно-Західної залізниці від 14.04.1944 р. за ст. 54-3 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. За ухвалою військової залізничної колегії ВС СРСР від 18.02.1947 р. попередній вирок

скасовано, справу передано на новий розгляд. За постановою органів слідства від 09.10.1947 р. справу припинено. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16412-п).

Остапенко Григорій Кіндратович, 1895 р. н., с. Свинопухи (нині с. Вишневе) Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, робітник. Заарештований 24.12.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 27.12.1937 р. за проведення антирадянської агітації, розповсюдження провокаційних чуток про війну застосована ВМП. Розстріляний 05.01.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11351).

Остапенко Денис Сергійович, 1888 р. н., с. Гусинка (приєднано до с. Голубичі) Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Маслоківка (приєднано до с. Новоукраїнське) Ріпкинського р-ну, працював поденно. Заарештований 19.07.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 19.08.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 31.08.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9224).

Остапенко Дмитро Петрович, 1895 р. н., м. Остер Остерського (нині Козелецького) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Остер, комірник. Заарештований 29.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 04.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 23.02.1963 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5817).

Остапенко Іван Григорович, 1892 р. н., с. Мрин Носівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Мрин, директор школи. Заарештований 18.06.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.04.1938 р. за участь у діяльності антирадянського націоналістичного угруповання застосована

ВМП. Розстріляний 20.05.1938 р. у м. Чернігів. Реабілітований 20.12.1958 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3918).

Остапенко Іван Трохимович, 1894 р. н., с. Березівка Великописарівського р-ну Сумської обл., освіта початкова. Проживав у с. Березівка, одноосібник. Заарештований 19.10.1929 р. За вироком надзвичайної сесії Роменського окружного суду від 16.12.1929 р. за ст. 54-10 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 10.12.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15963-п).

Остапенко Ілля Сергійович, 1903 р. н., с. Гусинка (приєднано до с. Голубичі) Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Гусинка (приєднано до с. Голубичі), одноосібник. Заарештований 08.05.1930 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 23.06.1930 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9970-п).

Остапенко Микита Андрійович, 1914 р. н., с. Рижки Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 131 сп, червоноармієць. Заарештований 22.02.1937 р. За вироком ВТ 8 ск КВО від 17.04.1937 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 5 років. За вироком ВТ 8 ск КВО від 13.07.1937 р. засуджений до позбавлення волі на 6 років. Реабілітований 19.09.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15108-п).

Остапенко Микита Юхимович, 1879 р. н., с. Городня Іваницького (нині Ічнянського) р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Городня, одноосібник. Заарештований 19.01.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 25.08.1930 р. за ст. 54-9 КК УСРР висланий до Північного краю на 5 років. Реабілітований 04.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8935).

Остапенко Михайло, с. Козел (нині смт Михайло-Коцюбинське) Чернігівського р-ну. Проживав у с. Козел (нині смт Михайло-Коцюбин-

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

ське). Заарештований 07.02.1919 р. за службу у гетьманських каральних органах. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 490).

Остапенко Олександр Максимович, 1919 р. н., с. Титівка Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Титівка, одноосібник. Заарештований 22.09.1938 р. За вироком вищої сесії Чернігівського облсуду від 27.10.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 7 років. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 31.10.1942 р. термін покарання знижено на 2 роки. Звільнений 20.03.1943 р. Реабілітований 10.07.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14545-п).

Остапенко Пелагея Омелянівна, 1895 р. н., с. Городище Батуринаського (нині Бахмацького) р-ну, українка, неписьменна. Проживала у с. Городище, колгоспниця. Заарештована 16.05.1944 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 19.09.1944 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР засуджена до позбавлення волі на 10 років. Реабілітована 18.11.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15945-п).

Остапенко Петро Остапович, 1914 р. н., с. Олександрівка Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Грибова Рудня Ріпкинського р-ну, комірник. Заарештований 22.05.1948 р. За вироком лінійного суду Південно-Західної залізниці від 05.02.1949 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. За вироком лінійного суду Південно-Західної залізниці від 06.03.1950 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР виправданий. Звільнений з-під варті 09.03.1950 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 8476-п).

Остапенко Сергій Йосипович, 1854 р. н., с. Гусинка (приєднано до с. Голубичі) Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Гусинка (приєднано до с. Голубичі), одноосібник. Заарештований 08.05.1930 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 16.05.1930 р. звільнений на підписку про невіїзд.

23.06.1930 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9970-п).

Остапенко Сергій Тихонович, 1918 р. н., с. Ленівка (нині с. Сахнівка) Менського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 35 оінжб Червонопрапорного Балтійського флоту, червоноармієць. Заарештований 17.09.1940 р. За вироком 3 відділу ВТ Червонопрапорного Балтійського флоту від 04.10.1940 р. за ст. 58-10 ч.1 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 8 років. Реабілітований 27.12.1962 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10521-п).

Остапенко Сидір Данилович, 1914 р. н., с. Мокляки Прилуцького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Мокляки, мільціонер. Заарештований 21.06.1947 р. За вироком ВТ військ МВД по Чернігівській обл. від 21.11.1947 р. за ст. 54-10 ч. 2 КК УРСР виправданий. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1597-п).

Остапенко Спиридон Іванович, 1892 р. н., с. Білки Дашівського (нині Іллінецького) р-ну Вінницької обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, без певних занять. Заарештований 22.08.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.09.1937 р. за розповсюдження провокаційних чуток про війну ув'язнений до ВТТ на 10 років. Відбував покарання в Усть-Вимському ВТТ. Реабілітований 18.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11476).

Остапенко Степан Омелянович, 1902 р. н., с. Івангород Ічнянського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Івангород, голова колгоспу. Заарештований 07.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 29.04.1938 р. за проведення контрреволюційної агітації застосована ВМП. Розстріляний 19.05.1938 р. Реабілітований 22.12.1956 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2922-2927, 3104).

Остапенко Федір Іванович, 1880 р. н., м. Кишинів, Молдова, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, кореспондент РВК. Заарештований 14.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 13.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 18.05.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5418).

Остапенко Федора Тихонівна, 1897 р. н., с. Маслоківка (приєднано до с. Новоукраїнське) Ріпкинського р-ну, українка, неписьменна. Проживала у с. Маслоківка (приєднано до с. Новоукраїнське), домогосподарка. Заарештована 10.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнена до ВТТ на 8 років. Відбувала покарання у Буреїнському ВТТ, ст. Ізвесткова. Реабілітована 21.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10359).

Остапеч Тимофій Григорович, 1895 р. н., с. Богданівка Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Богданівка, одноосібник. Заарештований 12.04.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 22.04.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11671).

Остапов Денис Герасимович, 1906 р. н., с. Лук'янчикова Урицького (нині Орловського) р-ну Орловської обл., РФ, росіянин, освіта середня. Проживав у с. Новий Биків Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну, начальник ОРС Новобасанського цукрового заводу. Заарештований 21.07.1944 р. За вироком ВТ Київського гарнізону від 25.11.1944 р. за ст. 54-1 «б» КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. За вироком ВТ Чернігівського гарнізону від 03.02.1947 р. засуджений до позбавлення волі на 7 років. За ухвалою ВТ КВО від 25.03.1947 р. попередній вирок скасовано. Реабілітований 30.03.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 1212-п).

Осташевський Степан Йосипович, 1912 р. н., м. Конотоп Сумської обл., українець, освіта вища. Проживав у м. Бахмач Бахмацького р-ну, інженер. Заарештований 28.10.1943 р. За вироком Чернігівського облсуду від 01.02.1946 р. за ст. 54-3 з санкції ст. 54-2 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 23.11.1992 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15925-п).

Осташко Дмитро Григорович, 1892 р. н., м. Городня Городнянського р-ну, українець, освіта середня спеціальна. Проживав у м. Чернігів, службовець. Заарештований 15.11.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 11.03.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 7 років. Реабілітований 15.08.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14648-п).

Осташков Валентин Михайлович, 1878 р. н., с. Марчихина Буда Глухівського повіту Чернігівської губ. (нині Ямпільського р-ну Сумської обл.), українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, різноробочий. Заарештований 13.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.11.1937 р. за участь у діяльності контрреволюційної організації застосована ВМП. Розстріляний 10.11.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 03.12.1960 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4580).

Остен Павло Григорович, 1911 р. н., с. Вихвостів Городнянського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Вихвостів, одноосібник. Заарештований 08.01.1933 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. 21.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 25.12.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 964).

Остриця Михайло Пилипович, 1900 р. н., с. Британи (нині с. Дуболугівка) Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Британи (нині с. Дуболугівка), одноосібник. Заарештований 10.01.1929 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 05.04.1929 р. за ст. 58-10

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

КК РСФРР висланий до Сибіру на 3 роки. Реабілітований 14.09.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3635).

Остренський Степан Микитович, 1907 р. н., с. Новоселиця Лосинівського (нині Бобровицького) р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Долинка Карагандинської обл., Казахської РСР (нині Казахстан), ветеринарний технік. Заарештований 07.06.1951 р. За постановою особливої наради при МГБ СРСР від 15.09.1951 р. за участь у діяльності антирадянської організації висланий на поселення до Карагандинської обл. Казахської РСР під нагляд органів МГБ. Реабілітований 31.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11135).

Острик Гаврило Васильович, 1864 р. н., с. Бирине Новгород-Сіверського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Новгород-Сіверський, сторож. Заарештований 09.09.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 14.01.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 12.10.1990 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 42-п).

Острик Єлисей Степанович, 1897 р. н., с. Бирине Новгород-Сіверського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у м. Новгород-Сіверський, без певних занять. Заарештований 30.11.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 03.12.1937 р. за проведення антиколгоспної агітації застосована ВМП. Розстріляний 09.12.1937 р. у м. Чернігів. Реабілітований 28.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11676).

Острик Марк Власович, 1900 р. н., с. Борщівка Терехівського (нині Добрушського) р-ну Гомельської обл., Білорусь, освіта початкова. Проживав у с. Вихвостів Тупичівського (нині Городнянського) р-ну, колгоспник. Заарештований 07.03.1938 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 21.09.1938 р. за проведення антирадянської агітації застосована ВМП. Розстріляний 24.09.1938 р. у м. Чернігів.

Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8714).

Острик Омелян Якович, 1892 р. н., с. Смяч Новгород-Сіверського р-ну, українець, неписьменний. Проживав у с. Смяч. Заарештований 21.09.1919 р. за підозрою у намаганні скоїти вбивство. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 24.03.1920 р. виправданий. Реабілітований 29.01.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1258).

Острицький Іван Степанович, 1908 р. н., с. Жуківка Куликівського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Пакуль Чернігівського р-ну, вчитель. Заарештований 16.06.1935 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 04.10.1935 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 5 років. Реабілітований 23.10.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 15253-п).

Островський Лев Абрамович, 1902 р. н., м. Бердичів Житомирської обл., єврей, освіта вища. Проживав у м. Прилуки, директор фабрики. Заарештований 03.03.1936 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 09.06.1936 р. за проведення контрреволюційної троцькистської діяльності ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 23.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9754).

Островський Олександр Йосифович, 1896 р. н., Радзинський повіт Люблінського воєводства, Польща, поляк, освіта початкова. Проживав за місцем роботи, чорноробочий Бахмацького бурякокомбінату. Заарештований 03.12.1937 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 26.12.1937 р. за проведення контрреволюційної діяльності ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 26.09.1991 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11799).

Островський Федір Пилипович, 1903 р. н., с. Жадове Семенівського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Жадове, одноосібник.

Заарештований 14.06.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-11 КК УСРР. 02.02.1932 р. справу припинено. Реабілітований 31.07.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 10065).

Остроградський Сергій Андрійович, 1883 р. н., с. Нові Млини Сновського р-ну, росіянин, освіта вища. Проживав у с. Рогізки Сновського р-ну, вчитель. Заарештований 20.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.11.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР передбачена ВМП. Реабілітований 14.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8182).

Остроух Михайло Митрофанович, 1903 р. н., с. Смолянка Олишівського (нині Куликівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Смолянка, лісник. Заарештований 19.01.1940 р. За вироком ВТ 10 ск від 03.02.1940 р. за ст. 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 25.02.1993 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16113-п).

Остряк Іван Васильович, 1904 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Браниця, одноосібник. Заарештований 24.12.1929 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 13.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8572).

Остряк Іван Миронович, 1890 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Браниця, одноосібник. Заарештований 27.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 04.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 10.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8323).

Остряк Ілля Михайлович, 1895 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Браниця,

одноосібник. Заарештований 24.12.1929 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 13.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 11.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8572).

Остряк Йосип Якович, 1904 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, освіта домашня. Проживав за місцем дислокації 17 сапб, червоноармієць. Заарештований 24.06.1928 р. За постановою особливої наради при Колегії ОГПУ від 18.01.1929 р. за ст. 58-10 КК РСФРР висланий до Сибіру на 3 роки. Реабілітований 16.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 3370).

Остряк Марія Давидівна, 1923 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українка, освіта середня. Проживала у с. Браниця, перекладач. Заарештована 09.10.1943 р. за ст. 58-1 «а» КК РРФСР. 29.11.1943 р. справу припинено. Реабілітована 21.04.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2213).

Остряк Петро Васильович, 1912 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Браниця, одноосібник. Заарештований 27.10.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 16.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 14.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8546).

Остряк Федір Антонович, 1891 р. н., с. Браниця Бобровицького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Браниця, одноосібник. Заарештований 19.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.02.1933 р. за ст.ст. 54-10, 58-2 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Заарештований 29.01.1933 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 29.03.1933 р. за ст.ст. 54-10, 58 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 19.06.1989 р., 25.07.1989 р. (Держархів Чернігів-

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

ської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7536, 7424).

Осьмаковець Іван Каленикович, 1880 р. н., с. Свинопухи (нині с. Вишневе) Ріпкинського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Свинопухи (нині с. Вишневе), одноосібник. Заарештований 29.04.1929 р. За вироком Чернігівського окружного суду від 21.06.1929 р. за ст.ст. 34 ч. 2, 21 «ю» КК УСРР висланий за межі Чернігівської, Конотопської, Глухівської, Ніжинської округ на 5 років. Реабілітований 30.06.1999 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-328, оп.6, спр. 222).

Отирик Олександр Дмитрович, 1912 р. н., с. Пуштогород Глухівського р-ну Сумської обл., українець, освіта вища. Проживав у с. Нова Басань Бобровицького р-ну, вчитель. Заарештований 28.09.1937 р. За вироком спецколегії Чернігівського облсуду від 21.08.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УРСР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 5 років. Реабілітований 26.07.1991 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 14918-п).

Откидач Володимир Андрійович, 1904 р. н., с. Митченки Бахмацького р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Митченки, одноосібник. Заарештований 10.03.1931 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 12.05.1931 р. за ст. 54-10 ч. 1 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 26.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6465).

Откидач Ніла Сидорівна, 1918 р. н., с. Вейсбахівка Малодівицького р-ну (нині с. Білоріччя Прилуцького р-ну), українка. Проживала у с. Вейсбахівка (нині с. Білоріччя), колгоспниця. Заарештована 29.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підризу колгоспного будівництва. Рішення по справі відсутнє. Реабілітована 28.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 396).

Откидач Тетяна Андріївна, 1884 р. н., с. Вейсбахівка Малодівицького р-ну (нині с. Білоріччя Прилуцького р-ну), українка,

неписьменна. Проживала у с. Вейсбахівка (нині с. Білоріччя), колгоспниця. Заарештована 29.09.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підризу колгоспного будівництва. Рішення по справі відсутнє. Реабілітована 28.01.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 396).

Отлев Михайло Романович, 1900 р. н., с. Халявин Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Халявин, колгоспник. Заарештований 19.10.1943 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 19.02.1944 р. за ст. 58-1 «а» КК РРФСР ув'язнений до ВТТ на 10 років. Загинув 20.08.1944 р. Реабілітований 05.01.1996 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 12378).

Отоженко Михайло Павлович, 1896 р. н., с. Обтове Кролевецького повіту Чернігівської губ. (нині Кролевецького р-ну Сумської обл.), українець, малописьменний. Проживав у м. Чернігів, помічник ветеринара. Заарештований 24.01.1919 р. за службу в гетьманських військах. Рішення по справі відсутнє. Реабілітований 27.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 494).

Отрашевський Гнат Пилипович, 1893 р. н., м. Батурич Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Батурич, одноосібник. Заарештований 17.10.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 17.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 12.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6821).

Отрох Василь Сергійович, 1911 р. н., с. Отрохи Козелецького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 27 осабп 13 А, червоноармієць. Заарештований 15.03.1942 р. За вироком ВТ 13 А від 28.03.1942 р. за ст.ст. 58-2, 58-10 ч. 2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 05.03.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16376-п).

Отрох Павло Матвійович, 1895 р. н., м. Крелевець Крелевецького р-ну Сумської обл., українець, освіта середня. Проживав у м. Крелевець, службовець. Заарештований 30.03.1920 р. За постановою Чернігівського губревтрибуналу від 21.06.1920 р. за службу в денікінській армії направлений у розпорядження повітового військкомату для відправки на фронт. Справу закрито. Реабілітований 30.12.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1013).

Отрош Антон Степанович, 1881 р. н., с. Нехаївка Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нехаївка, одноосібник. Заарештований 19.12.1935 р. За вироком ВТ КВО від 13.04.1936 р. за ст. 54-12 КК УСРР засуджений до позбавлення волі на 3 роки. Реабілітований 19.09.1994 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16530-п).

Отрошко Євдокія Андріївна, 1928 р. н., с. Сіножацьке Олишівського (нині Чернігівського) р-ну, українка, освіта середня. Проживала у смт Олишівка Олишівського (нині Чернігівського) р-ну. Заарештована 29.08.1944 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР. 26.10.1944 р. справу припинено. Реабілітована 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6247).

Отрощенко Петро Якович, 1892 р. н., с. Рябці Чернігівського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав за місцем дислокації 39 оробб, червоноармієць. Заарештований 04.11.1941 р. За вироком ВТ МВО від 08.11.1941 р. за ст. 58-10 ч. 2 з санкції ст. 58-2 КК РРФСР засуджений до позбавлення волі у ВТГ на 10 років. Реабілітований 28.05.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17540-п).

Отрощенко Федір Іванович, 1892 р. н., с. Яблунівка Прилуцького р-ну, українець. Проживав у с. Яблунівка, одноосібник. Заарештований 20.11.1931 р. за ст. 54-8 КК УСРР. 25.02.1932 р. справу припинено. Реабілітований 23.07.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2784).

Охонько Василь Якович, 1903 р. н., с. Липів Ріг Ніжинського р-ну, українець, освіта

середня. Проживав у с. Липів Ріг, одноосібник. Заарештований 23.12.1931 р. за ст.ст. 54-2, 54-4, 54-8, 54-11 КК УСРР. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 21.08.1932 р. справу припинено. Реабілітований 28.11.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9514).

Охонько Іван Якович, 1900 р. н., с. Липів Ріг Ніжинського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Липів Ріг, селянин. Заарештований 02.07.1920 р. за службу у гетьманських каральних органах. 24.07.1920 р. звільнений на підписку про невиїзд. Рішення по справі відсутнє. Заарештований 21.10.1930 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 02.11.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 29.01.1999 р., 15.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-4609, оп.1, спр. 1203-б, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8430).

Охонько Костянтин Семенович, 1873 р. н., с. Липів Ріг Ніжинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Липів Ріг, одноосібник. Заарештований 12.02.1930 р. За постановою судової «трийки» при Колегії ГПУ УСРР від 26.02.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-13 КК УСРР застосована ВМП. Розстріляний 08.03.1930 р. у м. Ніжин. Реабілітований 07.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8363).

Охонько Леонтій Самсонович, 1884 р. н., с. Липів Ріг Ніжинського р-ну, українець, освіта середня. Проживав у с. Липів Ріг, бджоляр. Заарештований 26.05.1945 р. За вироком ВТ військ НКВД по Чернігівській обл. від 25.08.1945 р. за ст. 54-1 «а» КК УРСР засуджений до позбавлення волі на 10 років. Реабілітований 17.07.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17121-п).

Охотніков Мирон Петрович, 1900 р. н., с. Залевки Смілянського р-ну Черкаської обл., українець, освіта початкова. Проживав у с. Яхнівка Ніжинського р-ну, помічник начальника залізничної станції. Заарештований 12.12.1932 р. за

Біографічні дані про громадян, що зазнали політичних репресій

ст. 54-11 ККУСРР. 26.05.1933 р. справу припинено. Реабілітований 23.01.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6249).

Охріменко Артем Сергійович, 1876 р. н., с. Гайворон Конотопського повіту (нині Бахмацького р-ну), українець, освіта початкова. Проживав у с. Гайворон, селянин. Заарештований 21.05.1920 р. за шпигунство. За постановою особливого відділу ВЧК при реввійськраді 12 А від 26.05.1920 р. з-підварті звільнений. Заарештований 16.04.1931 р. за ст. 54-10 ККУСРР. 10.01.1932 р. звільнений на підписку про невиїзд. 07.07.1932 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р., 26.06.1997 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10878-п, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 2438).

Охріменко Василь Олексійович, 1901 р. н., с. Стольне Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Стольне, одноосібник. Заарештований 08.01.1933 р. за ст. 54-10 ККУСРР. 31.01.1933 р. справу припинено. На час другого арешту – робітник радгоспу Данилівської сільради Менського району. Заарештований 22.09.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 17.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 27.02.1998 р., 08.02.1960 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 9734-п, Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4320).

Охріменко Єгор Мефодійович, 1876 р. н., с. Стольне Березнянського (нині Менського) р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Стольне, одноосібник. Заарештований 11.04.1932 р. За постановою від 07.06.1932 р. за ст. 54-10 ККУСРР справу направлено на припинення. Рішення відсутнє. Реабілітований 18.12.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5131).

Охріменко Іван Артемович, 1898 р. н., с. Гайворон Конотопського повіту (нині Бахмацького р-ну), росіянин, освіта вища.

Проживав у с. Гайворон, кресляр. Заарештований 21.05.1920 р. за шпигунство. За постановою особливого відділу 12 А від 26.05.1920 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 10878-п).

Охріменко Іван Прокопович, 1889 р. н., м. Глухів Сумської обл., українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, статист. Заарештований 03.04.1938 р. за ст.ст. 54-10 ч. 1, 54-11 ККУСРР. 30.12.1938 р. справу припинено. Реабілітований 27.11.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6175).

Охріменко Олександр Опанасович, 1922 р. н., с. Іванківці Срібнянського р-ну, українець, освіта середня. Проживав за місцем дислокації 1524 осапб 62 А, червоноармієць. Заарештований 27.09.1942 р. За вироком ВТ 62 А від 09.11.1942 р. за ст.ст. 19-58-1 «б» ККУСРР засуджений до позбавлення волі у ВТТ на 10 років. Реабілітований 28.10.1996 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 17729-п).

Охріменко Олександр Потапович, 1890 р. н., с. Степанівка Менського р-ну, українець, малописьменний. Проживав у с. Степанівка, одноосібник. Заарештований 26.11.1931 р. за ст. 54-10 ККУСРР. 07.09.1932 р. справу припинено. Реабілітований 29.06.1998 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 7020).

Охріменко Петро Петрович, 1917 р. н., с. Голінка Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну, українець, освіта вища. Проживав за місцем дислокації 5 атбр, червоноармієць. Заарештований 27.09.1941 р. За постановою особливої наради при НКВД СРСР від 13.02.1943 р. за проведення антирадянської агітації ув'язнений до ВТТ на 5 років. Реабілітований 12.03.1990 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 11749).

Охріменко Федір Архипович, 1905 р. н., м. Прилуки, українець, освіта початкова. Виключений з ВКП(б). Проживав за місцем служби, лейтенант. Заарештований 22.08.1937 р. За вироком ВТ 7 ск Харківського ВО від 19.02.1938 р. за ст. 54-10 ч. 1 ККУСРР засуджений до

позбавлення волі у ВТТ на 7 років. Реабілітований 08.06.1995 р. (ГДА СБ України, м. Чернігів. – Спр. 16969-п).

Охріменко Феодосій Андрійович, 1897 р. н., с. Гайворон Бахмацького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Гайворон, без певних занять. Заарештований 01.02.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 23.02.1930 р. за ст.ст. 54-10, 54-11 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 3 роки. Реабілітований 29.12.1988 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8211).

Охрімець Дементій Корнійович, 1888 р. н., с. Лихачів Мринського (нині Носівського) р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Лихачів, одноосібник. Заарештований 10.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 01.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 10 років. Реабілітований 25.04.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8357).

Охрімець Іван Опанасович, 1910 р. н., с. Краснопілля Коропського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Краснопілля, одноосібник. Заарештований 28.12.1932 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 04.02.1933 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 13.06.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 6739).

Очердько Опанас Данилович, 1898 р. н., с. Нова Басань Бобровицького р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у с. Нова Басань,

одноосібник. Заарештований 15.02.1930 р. За постановою судової «трійки» при Колегії ГПУ УСРР від 01.03.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР ув'язнений до концтабору на 5 років. Реабілітований 26.08.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 9964).

Очерет Іван Михайлович, 1907 р. н., с. Суличівка Ріпкинського р-ну, українець, освіта початкова. Проживав у м. Чернігів, візник. Заарештований 29.10.1937 р. За постановою «трійки» при УНКВД по Чернігівській обл. від 15.11.1937 р. за проведення антирадянської агітації, скерованої на підрив колгоспного будівництва, ув'язнений до ВТТ на 10 років. Реабілітований 24.04.1968 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 8008).

Очеретько Федір Данилович, 1907 р. н., с. Нова Басань Бобровицького р-ну, українець. Проживав у с. Нова Басань, одноосібник. Заарештований 24.09.1930 р. За постановою особливої наради при Колегії ГПУ УСРР від 06.11.1930 р. за ст. 54-10 КК УСРР висланий до Північного краю на 3 роки. Реабілітований 20.07.1989 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 5996).

Очковський Родіон Андрійович, 1901 р. н., с. Володькова Дівиця Носівського р-ну, українець, письменний. Проживав у с. Володькова Дівиця, без певних занять. Заарештований 19.11.1943 р. за проведення контрреволюційної діяльності. За постановою від 30.11.1943 р. направлений до спецтабору НКВД для фільтрації. Реабілітований 31.10.1997 р. (Держархів Чернігівської області, ф. Р-8840, оп.3, спр. 4546).

Довідкові матеріали

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

У переважній більшості у покажчику надано сучасні назви адміністративних одиниць за існуючим нині адміністративно-територіальним розподілом або державною приналежністю. Якщо сучасна назва населеного пункту має розбіжності з наданою в документах, використовується позначка «нині» з приведенням у дужках сучасної назви.

Для скасованих адміністративних одиниць, а також при неможливості визначення сучасної назви або приналежності населених пунктів використовується позначка «кол.» зі збереженням назв, вміщених у документах.

Наявність у документі відхилень від нормативного написання населених пунктів зазначається у географічному покажчику в дужках з позначкою «в тексті» після надання правильної назви.

Адміністративно-територіальні одиниці подано в Україні за обласною приналежністю, а поза її кордонами – за державною.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

вол.	– волость
г.	– гора
губ.	– губернія
іст.	– історичний
м.	– місто
обл.	– область
о-в	– острів
оц	– обласний центр
пов.	– повіт
р.	– річка
р-н	– район
рц	– районний центр
с.	– село
сmt	– селище міського типу
ст.	– станція
с-ще	– селище
х.	– хутір

А

Авдіївка, с. Понорницького (нині Сосницького) р-ну Чернігівської обл., 203-205, 419, 493
Австрія, Республіка Австрія, 67, 285, 486
Автуничі, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 384, 434, 435, 548
Агафоновка, с. Пітерського р-ну Саратовської обл., РФ, 454
Адамівка, с. Носівського р-ну Чернігівської обл., 438
Аджикабул, м. (нині м. Аджикабул), Азербайджанська Республіка, 210
Азаровка, с. Понуровського (нині Стародубського) р-ну Брянської обл., РФ, 594
Акмолинська обл., Республіка Казахстан, 237
Алма-Ата, м. (нині м. Алмати), Республіка Казахстан, 156
Альошинське, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 371
Америка, 186
Амурська обл., РФ, 226
Андріївка, с. (приєднано до м. Кролевець) Кролевецького р-ну Сумської обл., 523
Андріївка, с. Городнянського р-ну, Чернігівської обл., 526, 629
Андріївка, с. Козлянського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 288, 289, 335, 458, 470
Андроники, с. Сновського (нині Корюківського) р-ну Чернігівської обл., 289
Андроново, с. Смоленського р-ну Смоленської обл., РФ, 576
Анісів, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 253-255, 281, 297, 355, 376, 398, 403, 424, 473
Антонівка, с. Варвинського р-ну Чернігівської обл., 27, 236, 294, 340, 375, 391, 414, 429, 430, 436-438, 487, 489, 525, 556, 569, 570, 614, 615, 620
Антоновичі, с. Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 317
Араповичі, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 408
Аржановська, станція Олексіївського р-ну Сталінградської (нині Волгоградської) обл., РФ, 420
Армавір, м. Краснодарського краю, РФ, 180
Артемівськ, м. (нині м. Бахмут) Донецької обл., 316
Архангельськ, м., РФ, 344
Архангельська обл., РФ, 193, 356, 491, 625
Архипівка, с. Новгород-Сіверського пові-

ту Чернігівської губ. (нині Семенівського р-ну Чернігівської обл.), 210, 269, 552

Атюша, с. Батуриного (нині Коропського) р-ну Чернігівської обл., 308, 399, 418, 476, 484

Б

Баба, с. (нині с. Покровське) Менського р-ну Чернігівської обл., 206, 287, 343, 361, 465, 489, 515, 517, 535, 567, 607, 608, 629

Бакаївка, с. Ічнянського р-ну Чернігівської обл., 592

Бакалі, с. Білоцерківського р-ну Київської обл., 410

Бакланова Муравійка, с. Куликівського р-ну Чернігівської обл., 355, 446, 447

Баку, м., Азербайджанська Республіка, 451

Балкани, Балканський півострів, 88

Баничі, с. Глухівського повіту Чернігівської губ. (нині Глухівського р-ну Сумської обл.), 503

Баранівка, с. Семенівського р-ну Чернігівської обл., 474, 495

Баришівка, смт Баришівського р-ну Київської обл., 299

Басловці, с. (нині с. Борок) Слущького р-ну Мінської обл., Республіка Білорусь, 295

Батайськ, м. Ростовської обл., РФ, 213

Батурин, м. Батуриного (нині Бахмацького) р-ну Чернігівської обл., 219, 235, 252, 260, 280, 289, 408, 440, 459, 493, 496, 527, 536, 537, 573, 577, 639

Батягичі, с. Жовківського повіту Львівської губ. (нині с. Кам'янка-Бузького р-ну Львівської обл.), 420

Бахмацький р-н Чернігівської обл., 94, 179

Бахмач, м. Бахмацького р-ну Чернігівської обл., 12, 220, 228-230, 235, 259, 269, 291, 306, 307, 325-327, 334, 372, 373, 393, 394, 421, 442, 467, 477

Бахмач, с. Бахмацького р-ну Чернігівської обл., 211, 220, 326, 395, 477, 478, 504, 527, 541, 560, 566, 571, 576, 577, 592, 621, 629, 636

Бежів, с. Черняхівського р-ну Житомирської обл., 431

Безбородьків, с. Ічнянського р-ну Чернігівської обл., 391

Безуглівка, с. Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 486, 579, 604

Безуглівка, с. Щорського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 277, 345, 470, 623

Белград, м., Югославія (нині Республіка Сербія), 251, 361

Белевичі, с. Дісенського повіту Віленської губ. (нині Браславського р-ну Вітебської обл., Республіка Білорусь), 564

- Бельгія**, 123
- Бендерівка**, х. Менського р-ну (нині с. Полісся Сосницького р-ну) Чернігівської обл., 339, 341, 342
- Бербениці**, с. Лохвицького р-ну Харківської (нині Полтавської) обл., 310
- Бердичів**, м. Житомирської обл., 320, 637
- Бережівка**, с. Іваницького (нині Ічнянського) р-ну Чернігівської обл., 209, 264, 268, 473
- Береза**, с. Глухівського повіту Чернігівської губ. (нині Глухівського р-ну Сумської обл.), 538, 540
- Березанка**, с. Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 231, 563, 618
- Березанка**, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 276
- Березівка**, с. (приєднано до с. Рудка) Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 503, 504
- Березівка**, с. Великописарівського р-ну Сумської обл., 634
- Березівка**, с. Талалаївського р-ну Чернігівської обл., 197, 531, 532, 624, 525
- Березна**, смт Березнянського (нині Менського) р-ну Чернігівської обл., 320, 339, 340, 384, 385, 387, 430, 440, 444, 457, 487, 520, 524, 564, 566, 602, 626, 627
- Березова Гать**, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 423
- Березова Лука**, с. Гадяцького р-ну Полтавської обл., 513
- Березанка**, с. Ружинського р-ну Київської (нині Житомирської) обл., 320
- Берестовець**, с. Комарівського, Ніжинського (нині Борзнянського) р-ну Чернігівської обл., 268, 333, 334, 386, 484
- Берилівка**, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 298, 299, 413, 415, 425, 508
- Берлози**, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл., 601
- Биків**, с. Козелецького повіту Чернігівської губ. (нині с. Новий Биків Бобровицького р-ну Чернігівської обл.), 402
- Бикове**, с. Подольського р-ну Московської обл., РФ, 391
- Бирине**, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 381, 478, 504, 637
- Быстрик**, с. Кролевецького р-ну Сумської обл., 388
- Бігач**, с. Березнянського (нині Менського) р-ну Чернігівської обл., 435, 557
- Бігві**, с. Лубенського р-ну Київської губ. (нині Полтавської обл.), 236
- Біла Церква**, м. Київської обл., 585
- Білейки**, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл., 623
- Білки**, с. Дашівського (нині Іллінецького) р-ну Вінницької обл., 635
- Біловежі Другі**, с. Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну Чернігівської обл., 216-218, 411, 445, 608-610
- Біловежі Перші**, с. Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну Чернігівської обл., 201, 388, 433, 445, 609
- Біловежі**, с. Конотопського повіту Чернігівської губ. (нині с. Біловежі Перші Бахмацького р-ну Чернігівської обл.), 347
- Білопілля**, м. Білопільського р-ну Сумської обл., 348, 607
- Білорусь**, Республіка Білорусь, 354, 603
- Білосток**, м. Підляського воєводства, Республіка Польща, 507
- Білоусівка**, с. Драбівського р-ну Черкаської обл., 25, 26
- Білоцерківці**, с. Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну Чернігівської обл., 301, 303, 518, 583
- Білошапки**, с. Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 360, 431
- Білошицька Слобода**, с. Холминського (нині Корюківського) р-ну Чернігівської обл., 523
- Більмачівка**, с. Бахмацького (нині Ічнянського) р-ну Чернігівської обл., 249, 267, 370, 479, 487, 508
- Бірки**, с. Остерського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 231, 259
- Бірківка**, с. Сосницького (нині Менського) р-ну Чернігівської обл., 353, 581
- Біробіджан**, м., Єврейська автономна обл., РФ, 319
- Бірюч**, м. Таловського р-ну Воронежської губ. (нині Воронежської обл.), РФ, 251
- Благовещенськ**, м. Амурської обл., РФ, 524
- Благовіщенка**, с. Куйбишевського (нині Більмачького) р-ну Запорізької обл., 393
- Блешня**, с. Семенівського р-ну Чернігівської обл., 374, 474
- Блистова**, с. Менського р-ну Чернігівської обл., 196, 258, 298, 321, 322, 370, 423, 443, 551
- Блистова**, с. Понорницького (нині Новгород-Сіверського) р-ну Чернігівської обл., 462
- Блотниця**, с. (нині с. Болотниця) Талалаївського р-ну Чернігівської обл., 617
- Блудше**, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл., 371
- Боберка**, с. Турківського р-ну Львівської обл., 571
- Бобрин**, с. Ніжинського повіту Чернігівської губ. (нині Ніжинського р-ну Чернігівської обл.), 231

- Бобринець**, с. Бобринецького р-ну Миколаївської (нині Кіровоградської) обл., 449
- Бобров**, м. Бобровського р-ну Воронежської обл., РФ, 203
- Бобровицький р-н** Чернігівської обл., 72
- Бобровиця**, м. Бобровицького р-ну Чернігівської обл., 199, 298, 308, 320, 328, 336, 343, 370, 449, 525, 526, 539, 562, 567, 578, 597
- Бобровиця**, с. (приєднано до м. Чернігів), 257, 258, 356, 486
- Бобруйки**, с. Остерського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 315, 545
- Бобруйськ**, м. Могильовської обл., Республіка Білорусь, 359
- Богдани**, с. Варвинського р-ну Чернігівської обл., 397, 580
- Богдани**, с. Димерського (нині Вишгородського) р-ну Київської обл., 482
- Богданівка**, с. Бузулуцького р-ну Куйбишевського краю (нині Кінельського р-ну Самарської обл.), РФ, 628
- Богданівка**, с. Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну Чернігівської обл., 636
- Богданівка**, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 556
- Богодарівка**, с. Ковалівського р-ну Прилуцької округи (нині с. Яворівка Драбівського р-ну Черкаської обл.), 215
- Богодухівка**, с. Чернобаївського р-ну Полтавської (нині Черкаської) обл., 302
- Боголюбівка**, с. (нині с. Зорянка) Ємільчинського р-ну Житомирської обл., 445
- Богородськ**, м. кол. Бельського повіту Тверської губ., 472
- Богуслав**, м. Богуславського р-ну Київської обл., 271
- Болотниця**, с. Талалаївського р-ну Чернігівської обл., 234, 341, 347, 349, 350, 377, 570, 576
- Бондарівка**, с. Сосницького повіту Чернігівської губ. (нині Сосницького р-ну Чернігівської обл.), 358
- Борзенський (нині Борзнянський) р-н** Чернігівської обл., 81
- Борзна**, м. Борзнянського р-ну Чернігівської обл., 50, 194, 202, 250, 269, 274, 276, 277, 288, 289, 317, 332, 351, 369, 407, 440, 482, 499, 554, 575, 603, 605, 631
- Борисоглебськ**, м. Воронежської обл., РФ, 504
- Боркове**, с. Маслянінського р-ну Новосибірської обл., РФ, 397
- Боромики**, с. Березнянського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 580
- Боршна**, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 196, 396
- Борщагівка**, с. (приєднано до м. Київ), 408
- Борщовка**, с. Терехівського (нині Добрушського) р-ну Гомельської обл., Республіка Білорусь, 637
- Боцманів**, с. Кролевецького р-ну Сумської обл., 523
- Брагинці**, с. Варвинського р-ну Чернігівської обл., 387, 476
- Браниця**, с. Бобровицького р-ну Чернігівської обл., 251, 379, 485, 513, 587, 615, 623, 624, 638
- Братськ**, м. Іркутської обл., РФ, 187
- Брехунівка**, с. (нині с. Олександрівка Друга) Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 521, 524
- Бреч**, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 317, 446
- Бреч**, с. (нині с. Сновське) Сновського р-ну Чернігівської обл., 566
- Бригинці**, с. Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну Чернігівської обл., 266
- Британи**, с. Борзнянського, Комарівського р-ну (нині с. Дуболугівка Ніжинського р-ну) Чернігівської обл., 378, 394, 446, 472, 636
- Бровари**, м. Київської обл., 162
- Броди**, м. Бродівського р-ну Львівської обл., 313
- Брусилів**, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 315, 404, 626
- Брянська обл.**, РФ, 337
- Бугаївка**, с. (приєднано до с. Бузинове) Іванівського р-ну Одеської обл., 245
- Бугрин**, с. Острозького повіту Волинської губ. (нині Гошанського р-ну Рівненської обл.), 268
- Буда**, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 464
- Буда-Вороб'ївська**, с. Грем'язького (нині Новгород-Сіверського) р-ну Чернігівської обл., 285, 328
- Будище**, с. Грем'язького (нині Новгород-Сіверського) р-ну Чернігівської обл., 199
- Будище**, с. Добрянського (нині Городнянського) р-ну Чернігівської обл., 325
- Будище**, с. Звенигородського р-ну Київської (нині Черкаської) обл., 630
- Будище**, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл., 343, 523
- Будище**, с. Коропського р-ну Чернігівської обл., 398
- Будча**, с. Слуцького повіту Мінської губ. (нині Ганцевичського р-ну Берестейської обл.), Республіка Білорусь, 573
- Будьонівка**, с. (нині с. Билка) Коропського р-ну Чернігівської обл., 401, 434, 469
- Буканське**, с. Мамоновського р-ну Алтайського краю, РФ, 200

Буринь, м. Буринського р-ну Сумської обл., 444

Буринський р-н Сумської обл., 110

Бурівка, с. Тупичівського (нині Городнянського) р-ну Чернігівської обл., 272, 633

Бурімка, с. Борзенського повіту (нині Ічнянського р-ну) Чернігівської обл., 112, 199, 241

Бурківка, с. Комарівського (нині Ніжинського) р-ну Чернігівської обл., 281, 403, 478, 495

Буртаки, с. Калязинського повіту Тверської губ. (нині Талдомського р-ну Московської обл.), РФ, 440

Бутівка, с. Городнянського повіту Чернігівської губ. (нині Городнянського р-ну Чернігівської обл.), 238, 291, 515

Бутівка, с. Сосницького повіту Чернігівської губ. (нині Сосницького р-ну Чернігівської обл.), 237

Бучки, с. Грем'язького (нині Новгород-Сіверського) р-ну Чернігівської обл., 460, 474, 480, 587

Буянки, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 588

В

Ваганічі, с. Добрянського (нині Городнянського) р-ну Чернігівської обл., 321, 570

Валевка, с. Новогрудського р-ну Гродненської обл., Республіка Білорусь, 552

Варва, смт Варвинського р-ну Чернігівської обл., 220, 223, 397, 513, 514, 606, 622

Варварівка, с. Бахмацького р-ну Чернігівської обл., 233, 242, 270, 364

Варковичі, с. Дубенського р-ну Волинської губ. (нині Рівненської обл.), 416

Варшава, м., Республіка Польща, 300, 476

Варшавська губ., кол., Республіка Польща, 274, 334

Василева Гута, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 406

Васильівка, с. Унецького р-ну Брянської обл., РФ, 355

Васюків, с. Срібнянського р-ну Чернігівської обл., 197, 506

Васьківці, с. Срібнянського р-ну Чернігівської обл., 583

Ведильці, с. Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 493

Ведмеже, с. (нині с. Мирне) Талалаївського р-ну Чернігівської обл., 544

Вейделівка, смт Воронежської губ. (нині Вейделівського р-ну Белгородської обл.), РФ, 109, 191, 448

Вейсбахівка, с. Малодівицького р-ну (нині

с. Білорічиця Прилуцького р-ну) Чернігівської обл., 196, 214, 221, 229, 433, 450, 477, 487, 493, 639

Велика Британія, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії, Великобританія 123, 184

Велика Вільшанка, с. Васильківського р-ну Київської обл., 365

Велика Вісь, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 418, 427

Велика Димерка, смт Броварського р-ну Київської обл., 220

Велика Дівича, с. Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 541, 615, 616, 619, 621

Велика Дорога, с. Ічнянського (нині Ніжинського) р-ну Чернігівської обл., 551

Велика Доч, с. Борзнянського р-ну Чернігівської обл., 426, 499, 563

Велика Загорівка, с. Борзенського повіту Чернігівської губ., Бахмацького р-ну (нині Борзнянського р-ну Чернігівської обл.), 268, 277, 301, 327, 332, 402, 403, 419, 468, 487, 488, 542, 607

Велика Каменка, с. Великолуцького р-ну Ленінградської обл. (нині Псковського р-ну Псковської обл.), РФ, 485

Велика Кохнівка, с. (приєднано до м. Кременчук) Полтавської обл., 472

Велика Кошелівка, с. Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 276, 279, 561, 562

Велике Устя, с. Менського повіту Чернігівської губ. (нині Сосницького р-ну Чернігівської обл.), 207, 426, 458

Великий Вердер, с. Дмитрівського р-ну (нині с. Зеленівка Бахмацького р-ну) Чернігівської обл., 373, 393, 394

Великий Листвен, с. Городнянського повіту Чернігівської губ., Тупичівського р-ну (нині Городнянського р-ну Чернігівської обл.), 238, 240, 350, 375, 533

Великий Самбір, с. Конотопського р-ну Сумської обл., 396, 588

Великі Вірмени, с. Кам'янець-Подільського р-ну Кам'янець-Подільської обл. (нині с. Великозалісся Кам'янець-Подільського р-ну Хмельницької обл.), 564

Великі Осняки, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 335, 632

Великі Солонці, с. Новосанжарського р-ну Полтавської обл., 164

Великі Шиловичі, с. Слонімського р-ну Гродненської обл., Республіка Білорусь, 302

Великодворська, с. Тотемського р-ну Північної (нині Вологодської) обл., РФ, 596

- Велятичі**, с. Борисовського р-ну Мінської обл., Республіка Білорусь, 574
- Вельськ**, м. Архангельської обл., РФ, 286
- Венгров**, м. Седлецької губ. (нині Мазовецького воєводства), Республіка Польща, 104
- Веприк**, с. Ічнянського р-ну Чернігівської обл., 485
- Веприк**, с. Новобасанського (нині Бобрівського) р-ну Чернігівської обл., 270, 525
- Верба**, с. Понорницького (нині Коропського) р-ну Чернігівської обл., 225, 561
- Вербичі**, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 449
- Вербівка**, с. Городнянського повіту, Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 551, 552
- Вербівці**, с. Городенківського р-ну Івано-Франківської обл., 453
- Вердер**, с. Дмитрівського р-ну (нині с. Зеленивка Бахмацького р-ну) Чернігівської обл., 445
- Верескуни**, с. Іваницького (нині Ічнянського) р-ну Чернігівської обл., 599, 600
- Вересоч**, с. Ніжинського повіту Чернігівської губ., Веркіївського, Ніжинського р-ну (нині Куликівського р-ну Чернігівської обл.), 253, 335, 400, 451, 452, 502-504, 535
- Веркіївка**, с. (нині с. Вертіївка) Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 29, 196, 200, 214, 231, 243, 365, 372, 380, 426, 465, 489, 496, 516, 532, 563, 578, 608
- Вертіївка**, с. Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 221, 571, 599
- Верхньодніпровськ**, м. Верхньодніпровського р-ну Дніпропетровської обл., 192, 452
- Верхньоуральськ**, м. Челябінської обл., РФ, 571
- Верхолісся**, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 494
- Вершинова Муравійка**, с. Куликівського р-ну Чернігівської обл., 451
- Веселе**, с. Носівського р-ну Чернігівської обл., 561
- Веселий Кут**, с. Слізаветградського повіту Херсонської губ. (нині Арцизького р-ну Одеської обл.), 67
- Ветрино**, смт Полоцького р-ну Вітебської губ. (нині Вітебської обл.), Республіка Білорусь, 394
- Виблі**, с. Куликівського р-ну Чернігівської обл., 277, 301, 372, 501, 508, 572, 573
- Вили**, с. Лосинівського (нині Носівського) р-ну Чернігівської обл., 231
- Виповзів**, с. Остерського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 510
- Вирівка**, с. Конотопського повіту Чернігівської губ. (нині Конотопського р-ну Сумської обл.), 469
- Високе**, с. Борзнянського р-ну Чернігівської обл., 269, 402, 403, 444, 498, 530, 625
- Високе**, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 307
- Високе**, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 196
- Високинь**, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 369, 370, 606
- Вихвостів**, с. Туличівського (нині Городнянського) р-ну Чернігівської обл., 290, 291, 329, 435, 514, 573, 636, 637
- Вишеньки**, с. Новгород-Сіверського (нині Коропського) р-ну Чернігівської обл., 200, 382, 548
- Вишнів**, с. Любомльського р-ну Волинської обл., 274
- Відень**, м. Австрія, 67
- Вікторівка**, с. Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну Чернігівської обл., 463
- Віленська губ.**, кол., 269, 314, 318, 344, 427, 564
- Вільне**, с. Коропського р-ну Чернігівської обл., 443, 562, 603
- Вільно**, м. (нині м. Вільнюс), Литовська Республіка, 219
- Вільшане**, с. Сосницького р-ну Чернігівської обл., 197, 502
- Вінниця**, м., 628
- Вінницька обл.**, 72, 478
- Вінниччина**, регіон 9
- Вітебськ**, м., Республіка Білорусь, 464
- Віткув**, с. Томашівського повіту Люблінської губ. (нині Грубешівського р-ну Люблінського воєводства), Республіка Польща, 458
- Владивосток**, м. Приморського краю, РФ, 192, 208, 328, 570
- Владикавказ**, м., Республіка Північна Осетія-Аланія, РФ, 212
- Власівка**, с. Ічнянського р-ну Чернігівської обл., 213
- Вовча Гора**, с. Остерського р-ну (нині с. Поліське Козелецького р-ну) Чернігівської обл., 218
- Вовчок**, с. Олишівського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 225, 293, 308, 322, 411, 521
- Воздвиженськ**, х. (нині с. Воздвиженське) Ямпільського р-ну Сумської обл., 151
- Вознесенське**, с. Малодівицького р-ну (нині с. Заудайка Прилуцького р-ну) Чернігівської обл., 438
- Войкове**, с. (нині с. Войтове) Згурівського р-ну Київської обл., 562
- Войковичі**, с. кол. Горохівського повіту Во-

линської губ., 232

Волга, р., 88

Волевачі, с. Остерського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 607

Волинка, с. Менського (нині Сосницького) р-ну Чернігівської обл., 293, 294, 359, 361, 384, 395, 441, 502, 558

Волинська обл., 384

Волинь, регіон, 151

Воловиця, с. Комарівського (нині Борзнянського) р-ну Чернігівської обл., 356

Вологда, м., РФ, 550

Вологодська обл., РФ, 216, 303

Володавський повіт Холмської губ. (нині Люблінського воєводства), Республіка Польща, 446

Володимир-Волинський, м. Волинської обл., 456

Володимирівка, с. Добрянського (нині Городнянського) р-ну Чернігівської обл., 425

Володимирівка, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 629

Володькова Дівниця, с. Носівського р-ну Чернігівської обл., 405, 642

Волосківці, с. Березнянського (нині Менського) р-ну Чернігівської обл., 462, 548, 588, 589

Волочиськ, м. Волочиського р-ну Вінницької (нині Хмельницької) обл., 597

Воркута, м., Республіка Комі, РФ, 199

Воробіївка, с. Ляховецького (нині Білогірського) р-ну Хмельницької обл., 506

Воронеж, м., РФ, 319

Воронинці, с. Іркліївського (нині Чернобаївського) р-ну Черкаської обл., 586

Вороніж, смт Глухівського повіту Чернігівської губ. (нині Шосткинського р-ну Сумської обл.), 246, 394, 421

Вороньки, с. Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну Чернігівської обл., 250, 382, 622

Ворошилов, м. Далекосхідного краю (нині м. Усуурійськ Приморського краю), РФ, 232, 387, 586

Ворошиловград, м. (нині м. Луганськ), 548

Ворошилов-Усуурійський, м. Далекосхідного краю (нині м. Усуурійськ Приморського краю), РФ, 462

Воскресенська Слобідка, с. (приєднано до м. Київ), 434

В'юнище, с. (приєднано до смт Сосниця) Сосницького р-ну Чернігівської обл., 496, 558

В'язове, с. Конотопського р-ну Сумської обл., 324

Вязьма, м. Смоленської обл., РФ, 314

В'яльківка, с. Березнянського р-ну (приєднано до с. Семенівка Менського р-ну) Чернігів-

ської обл., 585

Г

Гадяч, м. Полтавської обл., 594

Гайворон, с. Конотопського повіту, Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну Чернігівської обл., 243, 265, 384, 385, 514, 641, 642

Галаганівка, с. Семенівського р-ну Чернігівської обл., 220

Галаганівщина, х. Яблунівського р-ну (приєднано до с. Канівщина Прилуцького р-ну) Чернігівської обл., 334

Галиця, с. Лосинівського, Носівського (нині Ніжинського) р-ну Чернігівської обл., 73, 128, 275, 563

Галка, с. Срібнянського р-ну Чернігівської обл., 612

Галків, с. Любецького (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 238, 631

Галкіно, с. Галкінського р-ну Челябінської обл. (нині Шумихінського р-ну Курганської обл.), РФ, 377

Гальчин, с. Олишівського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 495

Ганнівка, с. Лосинівського (нині Носівського) р-ну Чернігівської обл., 266, 447, 517

Ганнівка, с. Сосницького р-ну Чернігівської обл., 496

Гарбузин, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл., 269, 494, 531

Гармашина, с. Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну Чернігівської обл., 270

Гарт, с. Бобровицького р-ну Чернігівської обл., 394

Гасичівка, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 323

Гвоздиківка, с. Щорського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 538

Гвоздьзянка, с. Стрижівського повіту Підкарпатського воєводства, Австрія (нині Республіка Польща), 337

Гирівка, с. Конотопського повіту Чернігівської губ. (нині с. Шевченкове Конотопського р-ну Сумської обл.), 630

Гільці, с. Чорнухинського р-ну Полтавської обл., 205

Гірськ, с. Городнянського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 259, 366

Глибокий Ріг, с. Щорського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 262

Глибоке, с-ще Каменського р-ну Ростовської обл., РФ, 527

Глібівка, х. (приєднано до с-ще Нове) Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 215

- Глібки**, с. Чорноострівського повіту Вінницької обл. (нині Красилівського р-ну Хмельницької обл.), 372
- Глухів**, м. Чернігівської губ. (нині Сумської обл.), 14, 80, 289, 446, 538, 543, 617, 627, 641
- Глухівська округа, кол., 268, 289, 335, 390, 470, 471, 639
- Глухівський р-н** Сумської обл., 556
- Гмирянкa**, с. Іваницького (нині Ічнянського) р-ну Чернігівської обл., 344
- Гнатівка**, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 306
- Гнатівка**, с. Срібнянського р-ну Чернігівської обл., 245
- Гнилиця**, с. (нині с. Знам'янка) Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 397
- Гнилушки**, х. кол. Вовчанського р-ну Харківської обл., 401
- Гнідинці**, с. Варвинського р-ну Чернігівської обл., 392, 414, 415, 436
- Гніздище**, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 208, 298, 464, 484
- Голінка**, с. Роменьського повіту, Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну Чернігівської обл., 203, 256, 267, 273, 312, 330, 521, 539, 611, 614, 615, 641
- Головеньки**, с. Бахмацького (нині Борзнянського) р-ну Чернігівської обл., 565, 603
- Голубичі**, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 330, 352
- Голубівка**, с. Любецького (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 329, 330
- Голубівка**, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 196, 236, 523, 586
- Гомель**, м., Республіка Білорусь, 284, 303, 369, 552
- Гора**, гміна кол. Плоцького повіту Плоцької губ., Республіка Польща, 473
- Горбачі**, с. Бобровицького р-ну Чернігівської обл., 230, 263, 598, 600
- Горбове**, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 373
- Гордашівка**, с. Тальнівського р-ну Київської (нині Черкаської) обл., 302
- Гориця**, с. Березнянського (нині Менського) р-ну Чернігівської обл., 315, 316, 473, 474, 487, 489
- Горки**, с. Репінського (нині Новоусманського) р-ну Воронежської обл., РФ, 532
- Горностайівка**, с. Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 256, 536, 548
- Горобіївка**, с. Срібнянського р-ну Чернігівської обл., 216, 476, 531, 533, 539, 540
- Городея**, смт Несвізького р-ну Мінської обл., Республіка Білорусь, 491
- Городище**, с. Батуринського (нині Бахмацького) р-ну Чернігівської обл., 272, 283, 415, 526, 537, 635
- Городище**, с. Березнянського (нині Менського) р-ну Чернігівської обл., 240, 241, 286, 311, 422, 423, 456-458
- Городище**, с. Коропського р-ну Чернігівської обл., 253
- Городище**, с. Пирятинського (нині Чорнухинського) р-ну Полтавської обл., 215
- Городище**, с. Чернігівської губ., 233
- Городня**, м. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 105, 208, 211, 243, 260, 267, 277, 289, 320, 350, 352, 354, 369, 391, 427, 435, 436, 441, 476, 501, 519, 526, 534, 542, 548, 564, 573, 577, 585, 596, 605, 631, 632, 636
- Городня**, с. Іваницького (нині Ічнянського) р-ну Чернігівської обл., 412, 413, 517, 634
- Городнянський р-н** Чернігівської обл., 83, 373
- Городок**, м. Городоцького р-ну Хмельницької обл., 418
- Городок**, с. кол. Дмитрівського р-ну Чернігівської обл., 309, 318, 609
- Городок**, с. Рівнянського повіту Волинської губ. (нині Рівненського р-ну Рівненської обл.), 152
- Горохове**, с. Батуринського (нині Коропського) р-ну Чернігівської обл., 206, 484
- Горошківка**, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 225
- Горщик**, с. Коростенського р-ну Житомирської обл., 561
- Горький**, м. (нині м. Нижній Новгород), РФ, 423
- Грaбарівка**, с. Пирятинського р-ну Полтавської обл., 516
- Грaбинівка**, с. Полтавського р-ну Полтавської обл., 272
- Грaбів**, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 465-467
- Грaбівка**, с. Олишівського (нині Куликівського) р-ну Чернігівської обл., 582, 589, 890, 632
- Грaбовець**, с. Замостського повіту Люблінського воєводства, Республіка Польща, 463
- Грaбовець**, с. Ярославського повіту Підкарпатського воєводства, Республіка Польща, 334
- Грeбля**, с. Березнянського (нині Менського) р-ну Чернігівської обл., 381
- Грeм'яч**, с. Грем'яцького (нині Новгород-Сіверського) р-ну Чернігівської обл., 207, 293, 544
- Гривова Рудня**, с. Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 453, 635
- Григорівка**, с. Конотопського повіту, Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну Чернігівської

обл., 199, 286, 347, 370, 371, 385, 388, 402, 441, 447, 461, 490, 512, 537, 538, 576

Григорівка, с. Миргородського р-ну Полтавської обл., 265

Григорівка, с. Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 350, 351, 386

Григорівщина, х. Срібнянського р-ну (нині с. Григорівщина Варвинського р-ну) Чернігівської обл., 493

Григоро-Іванівка, с. (нині с. Ніжинське) Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 214, 455, 633

Гринівка, с. Смілівського (нині Недригайлівського) р-ну Сумської обл., 442

Гришівка, с. Срібнянського р-ну Чернігівської обл., 245, 284, 312, 338, 494, 506, 590

Грузька, х. кол. Срібнянського р-ну Чернігівської обл., 442

Грузьке, с. Конотопського р-ну Сумської обл., 129, 259

Грязне, с. Тимського (нині Советського) р-ну Курської обл., РФ, 330

Грязовецький р-н Вологодської обл., РФ, 365

Гульківці, с. кол. Августівського повіту Суwalkської губ., Литва, 347

Гурбинці, с. Срібнянського р-ну Чернігівської обл., 246, 248

Гусинка, с. (приєднано до с. Голубичі) Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 633-635

Густина, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 499

Гута-Студенецька, с. Корюківського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 509

Гута-Ткачова, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 304

Гутище, х. (приєднано до с. Бреч) Корюківського р-ну Чернігівської обл., 267

Д

Дагестан, Республіка Дагестан, РФ, 275

Далекосхідний край, Далекій Схід, регіон кол., РФ, 213, 277, 406, 533

Данине, с. Лосинівського р-ну (нині с. Данина Ніжинського р-ну) Чернігівської обл., 466, 467, 562

Данівка, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл., 207, 338, 448, 468, 535

Дашенки, с. Варвинського р-ну Чернігівської обл., 311

Двінськ, м. (нині м. Даугавпілс), Латвійська Республіка, 212

Девечер, м., Угорщина, 373

Дейманівка, с. Срібнянського р-ну Чернігівської обл., 209, 433, 587

Денисівка, с. Яблунівського (нині Оржицького) р-ну Полтавської обл., 429

Дептівка, с. Дмитрівського р-ну Чернігівської обл. (нині Конотопського р-ну Сумської обл.), 204, 310, 356, 396, 497, 520-522

Деражичі, с. Лоевського р-ну Гомельської обл., Республіка Білорусь, 284

Деревини, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 249, 344, 345, 412, 552, 573

Держанівка, с. Мринського (нині Носівського) р-ну Чернігівської обл., 370, 382, 439, 597, 598, 620

Деснянка, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 455

Дзержинськ, м. (нині м. Торецьк) Донецької обл., 369

Димерка, с. Остерського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 196, 483

Диханівка, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 238

Дібрівка, с. Менського р-ну Чернігівської обл., 414

Дібрівне, с. Тупичівського (нині Городнянського) р-ну Чернігівської обл., 423

Дігтярі, смт Срібнянського р-ну Чернігівської обл., 252, 311, 359, 486, 539

Дігтярівка, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 329, 369, 478, 479

Дідівці, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 252, 255, 565

Дмитрівка, с. Конотопської повіту Чернігівської губ., Дмитрівського р-ну (нині смт Дмитрівка Бахмацького р-ну Чернігівської обл.), 427, 445, 450, 461, 612

Дмитрівка, с. кол. Новгород-Сіверського повіту Чернігівської губ., 461

Дніпро, р., 88

Дніпровське, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 348

Дніпропетровськ, м. (нині м. Дніпро), 479, 591, 613

Дніпропетровська округа, кол., 501

Добрівляни, с. Дрогобицького р-ну Львівської обл., 417

Добронадівка, с. Олександрійського р-ну Дніпропетровської (нині Кіровоградської) обл., 354

Добротове, с. Кролевецького р-ну Сумської обл., 129

Добруш, м. Добруського р-ну Гомельської обл., Республіка Білорусь, 298, 408

Добрянка, смт Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 135, 137, 141, 205, 247, 271, 275, 277, 355, 385, 392, 416

Добрянський р-н кол. Чернігівської обл.,

- 136
Довгалівка, с. Талалаївського р-ну Чернігівської обл., 281, 282, 391
Довге, с. Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 455
Довгий Войнилів, с. Калуського р-ну Івано-Франківської обл., 433
Довжик, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 540
Долгіново, с. Вілейського повіту Віленської губ. (нині Вілейського р-ну Мінської обл., Республіка Білорусь), 441
Долгобичув, гміна Грубешівського повіту Люблінського воєводства, Республіка Польща, 468
Долина, м. Долинського р-ну Івано-Франківської обл., 510
Долинка, с. Карагандинської обл., Республіка Казахстан, 637
Домашлин, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 253, 626
Домбровиця, м. (нині м. Дубровиця) Дубровицького р-ну Рівненської обл., 320
Домотканів, с. (приєднано до м. Новгород-Сіверський) Чернігівської обл., 422
Донбас, регіон, 72, 104, 118, 180, 185
Донеччина, регіон 9
Дорогинка, с. Ічнянського р-ну Чернігівської обл., 266, 430
Дорошівка, с. Ямпільського р-ну Вінницької обл., 526
Доч, с., ст. (нині с. Велика Доч) Борзнянського р-ну Чернігівської обл., 383, 560, 625
Драбів, смт Драбівського р-ну Полтавської (нині Черкаської) обл., 626
Драбове-Барятинське, с-ще Драбівського р-ну Черкаської обл., 385
Драгуновське, с-ще Кістендейського р-ну (нині с. Драгуновка Ртищевського р-ну) Саратовської обл., РФ, 275
Дрібці, с. Батуринаського (нині Коропського) р-ну Чернігівської обл., 360
Дрімайлівка, с. Веркіївського (нині Куликівського) р-ну Чернігівської обл., 380, 421, 456, 485, 486, 503, 623
Дроздів, с. Гошанського р-ну Волинської губ. (нині Рівненської обл.), 371
Дроздівка, с. Олишівського (нині Куликівського) р-ну Чернігівської обл., 366, 375, 376, 421, 475, 476
Дроздовиця, с. Городнянського повіту Чернігівської губ. (нині Городнянського р-ну Чернігівської обл.), 500, 514, 516, 522, 523, 525, 527, 604, 605, 607
Дубине, х. Яблунівського р-ну (приєднано до с. Удайці Прилуцького р-ну) Чернігівської обл., 478
Дубно, м. Дубенського р-ну Рівненської обл., 528
Дубно, с. Волинської губ. (нині Рокитнівського р-ну Рівненської обл.), 328
Дубовий Гай, с. Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 227
Дунаєць, с. Глухівського р-ну Сумської обл., 296
Дунинівка, с. (приєднано до смт Драбів) Драбівського р-ну Черкаської обл., 460
Духівщина, с. Любецького р-ну (нині с. Малинівка Ріпкинського р-ну) Чернігівської обл., 360, 604, 630
Дягова, с. Менського р-ну Чернігівської обл., 457, 629
- Е**
Есмань, с-ще Глухівського р-ну Сумської обл., 477
- Є**
Євлашівка, с. Комарівського р-ну (нині с. Красносілляське Борзнянського р-ну) Чернігівської обл., 257, 286, 354, 389, 458, 519
Євминка, с. Остерського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 214, 282, 328, 432, 536, 549, 550
Єлхове Озеро, с. Цильнинського р-ну Ульяновської обл., РФ, 583
Єнакієве, м. Донецької обл., 430
Єнькова Рудня, с. Щорського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 395, 481, 485
- Ж**
Жабчицька Слобода, с. (нині с. Слобода) Городнянського р-ну Чернігівської обл., 407, 408, 515
Жабчичі, с. (нині с. Полісся) Городнянського р-ну Чернігівської обл., 407, 419, 546
Жадове, с. Семенівського р-ну Чернігівської обл., 205, 270, 284, 382, 383, 476, 515, 516, 571-573, 575, 579, 637
Жадьки, с. (приєднано до с. Скрипчин) Козелецького р-ну Чернігівської обл., 236, 545
Жадьківка, х. (приєднано до м. Ічня) Ічнянського р-ну Чернігівської обл., 337, 420, 566, 567
Жеребецьке, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл., 300
Живанівка, с. Компаніївського р-ну Одесь-

кої (нині Кіровоградської) обл., 456

Жидиничі, с. Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 206

Житомир, м., 185

Жихове, с. Середино-Будського р-ну Сумської обл., 258

Жовідь, с. Городнянського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 287, 494, 564

Жовтень, с. (нині с. Лісові Хутори) Носівського р-ну Чернігівської обл., 353

Жовтневе, с. (нині с. Покровське) Менського р-ну Чернігівської обл., 608

Жовтневе, с. Бахмацького р-ну (нині с. Різдественське Коропського р-ну) Чернігівської обл., 196, 286, 310, 331, 404, 420, 617

Жорнище, с. Іллінецького р-ну Вінницької обл., 524

Жуківка, с. Куликівського р-ну Чернігівської обл., 292, 306, 344, 428, 435, 451, 452, 637

Жуківці, с. Кременецького повіту Волинської губ. (нині Лановецького р-ну Тернопільської обл.), 383

Жукля, с. Холминського (нині Корюківського) р-ну Чернігівської обл., 262, 367, 411

Жукотки, с. Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 237, 389, 526

Журавка, с. Варвинського р-ну Чернігівської обл., 323, 563, 583

З

Забарівка, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 311, 414

Забіління, с. Полонського р-ну Житомирської обл. (приєднано до м. Полонне Хмельницької обл.), 474

Забілівщина, с. Борзнянського р-ну Чернігівської обл., 468

Забілоччя, с. Радомишльського р-ну Житомирської обл., 318

Загребелля, с. Роменського р-ну Сумської обл., 585

Загребелля, с. Сосницького р-ну Чернігівської обл., 377, 378

Зазим'я, с. Остерського повіту Чернігівської губ. (нині Броварського р-ну Київської обл.), 266

Заїзд, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 368, 501, 540

Залевки, с. Смілянського р-ну Черкаської обл., 640

Заліси, с. Ковельського повіту Волинської губ. (нині Ратнівського р-ну Волинської обл.), 619

Замістя, с. Прилуцького р-ну Чернігівської

обл., 241, 433, 551

Заньки, с. Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 127

Западинці, с. Красилівського р-ну Хмельницької обл., 372

Заруддя, с. Роменського р-ну Сумської обл., 372

Засулля, с. Лубенського р-ну Полтавської обл., 594

Засулля, с. Роменського (нині Недригайлівського) р-ну Сумської обл., 212

Заудайка, с. Ічнянського р-ну Чернігівської обл., 259, 335, 467

Заудайка, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 436

Західна Європа, 152

Західна обл., кол., 277

Західна Україна, 48

Звенигородка, м. Звенигородського р-ну Черкаської обл., 186

Згурівка, смт Згурівського р-ну Київської обл., 397

Здоровець, с. Ємільчинського р-ну Київської (нині Житомирської) обл., 445

Змітнів, с. Менського (нині Сосницького) р-ну Чернігівської обл., 271

Знам'янка, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 461

Золотинка, с. Олишівського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 412, 431, 501

Золочів, м. Золочівського р-ну Львівської обл., 335

Зоря, с. Семенівського р-ну Чернігівської обл., 269

Зруб, с. Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 214, 354

І

Івангород, с. Бахмацького, Борзнянського (нині Ічнянського) р-ну Чернігівської обл., 266, 393, 533, 628, 635

Іваниця, с. Іваницького (нині Ічнянського) р-ну Чернігівської обл., 265, 314, 373, 388, 588, 595

Іванівка, с. Корюківського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 290, 414, 509

Іванівка, с. Новоукраїнського р-ну Кіровоградської обл., 377

Іванівка, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 459

Іванківці, с. Срібнянського р-ну Чернігівської обл., 317, 347, 447, 538, 549-551, 625, 641

Івановська обл., РФ, 197, 509

Іваньків, с. Понорницького (нині Короп-

ського) р-ну Чернігівської обл., 402, 527, 611

Іваньков, с. Лоевського р-ну Гомельської обл., Республіка Білорусь, 417

Івашківка, с. Тупичівського (нині Городнянського) р-ну Чернігівської обл., 197-199, 277, 390, 431, 461

Івківці, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 499

Івотка, с. Ямпільського р-ну Сумської обл., 632

Ігарка, м. Красноярського краю, РФ, 430

Іжевськ, м., Республіка Удмурдія, РФ, 581

Ізвсткова, ст., Хабаровський край (нині Єврейська автономна обл.), РФ, 500, 505, 636

Ілуксте, м. Даугавпілського р-ну, Латвійська Республіка, 292

Ільїно, с. Тьомкинського р-ну Смоленської обл., РФ, 350

Ільмівка, с. Добрянського (нині Городнянського) р-ну Чернігівської обл., 238, 315, 364, 365, 475, 505

Іржавець, с. (нині с. Гайове) Козелецького р-ну Чернігівської обл., 229

Іржавець, с. Іваницького (нині Ічнянського) р-ну Чернігівської обл., 222, 264, 506, 612

Іржавець, с. Носівського р-ну Чернігівської обл., 437, 465, 611, 622

Італія, 67

Іценків, с. Іваницького (нині Ічнянського) р-ну Чернігівської обл., 314

Іченський, Ічнянський р-н Чернігівської обл., 106, 147

Ічня, м. Ічнянського р-ну Чернігівської обл., 147, 267, 268, 304, 315, 319, 337, 372, 391, 484, 487, 498, 538, 566, 567, 586, 612, 626

Й

Йошкар-Ола, м. Республіка Марій Ел, РФ, 577

К

Кагарлик, с. (нині с. Галиця) Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 343, 622

Казалінськ, м. Кизилординської обл., Республіка Казахстан, 150, 151

Казань, м., Республіка Татарстан, РФ, 300, 440

Казахстан, Казахська РСР, Республіка Казахстан, 9, 150, 199, 224, 253, 263, 269, 281, 300, 305, 328, 334, 339, 342, 348, 367, 386, 392, 410, 431, 434, 440, 446, 453, 462, 489, 493, 497, 502, 504, 505, 518, 531, 537, 542, 548, 559, 589, 594, 602,

603, 613, 615, 622

Казенна Слобода, с. (нині с. Соснівка) Корюківського р-ну Чернігівської обл., 252

Калач, с-ще Калачевського р-ну Сталинградської обл. (нині м. Калач-на-Дону Волгоградської обл.), РФ, 424

Калдево, с. Клепиковського р-ну Рязанської обл., РФ, 445

Калинівка, с. Артемівського (нині Бахмутського) р-ну Донецької обл., 351

Калинівка, с. Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну Чернігівської обл., 512

Калинівка, с. Носівського р-ну Чернігівської обл., 229

Калита, смт Остерського повіту Чернігівської губ. (нині Броварського р-ну Київської обл.), 395

Калінін, м., ст. (нині м. Твер), РФ, 494, 587

Каліш, м. Великопольського воєводства, Республіка Польща, 575

Калюжинці, с. Варвинського (нині Срібнянського) р-ну Чернігівської обл., 591

Кальчинівка, с. Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну Чернігівської обл., 445, 542

Камінь, с. Грем'яцького (нині Новгород-Сіверського) р-ну Чернігівської обл., 128, 307, 308, 505

Камка, с. Городнянського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 448, 571

Камка, с. Менського, Холминського (нині Корюківського) р-ну Чернігівської обл., 434, 435

Кам'янець-Подільський, м. Хмельницької обл., 207, 540

Кам'янець-Подільська обл., (нині Хмельницька обл.), 184

Кам'янка, с. Кам'янського р-ну Дніпропетровської обл. (нині м. Кам'янка-Дніпровська Кам'янсько-Дніпровського р-ну Запорізької обл.), 588

Кам'янська Слобода, с. Грем'яцького (нині Новгород-Сіверського) р-ну Чернігівської обл., 261, 269, 294, 631

Канада, 184

Канів, м. Київської (нині Черкаської) обл., 291, 535

Канівщина, с. Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 334, 366, 370, 371, 498, 582

Канськ, м. Канського р-ну Красноярського краю, РФ, 509

Капустинці, с. (нині с. Капустенці) Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 199, 283

Карагандинська обл. Казахської РСР (нині Республіка Казахстан), 566, 589, 637

Карасинівка, с. Козелецького р-ну Чернігів-

ської обл., 375

Каргополь, м. Каргопольського р-ну Архангельської обл., РФ, 546

Карильське, с. Кролевецького повіту Чернігівської губ. (нині Коропського р-ну Чернігівської обл.), 221, 256, 257, 263, 264, 266, 331, 526, 559

Карпати, гори, 88

Карпилівка, с. Лазірівського (нині Лубенського) р-ну Полтавської обл., 488

Карпилівка, с. Остерського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 399, 530, 574, 590

Карпилівка, с. Срібнянського р-ну Чернігівської обл., 356, 357, 369, 612

Карпівка, с. Добрянського (нині Городнянського) р-ну Чернігівської обл., 238, 320, 322

Карповичі, с. Семенівського р-ну Чернігівської обл., 474

Карпоки, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл., 309

Кархівка, с. Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 353, 399

Каспійське море, 88

Катеринівка, с. Лозівського р-ну Харківської обл., 229

Катеринівка, с. Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну Чернігівської обл., 252, 604, 607

Катеринослав, м. (нині м. Дніпро), 182, 227

Катеринославська губ., кол., 104

Качкарівка, с. Бериславського р-ну Херсонської обл., 568

Кейдани, м. (нині м. Кедайнйя), Литовська Республіка, 273

Кемський р-н, Республіка Карелія, РФ, 415

Кенгір, с. Джезказганського р-ну (приєднано до м. Жезказган) Карагандинської обл., Республіка Казахстан, 420

Кербутівка, с. Батуринського (нині Борзнянського) р-ну Чернігівської обл., 494

Київ, м., 25, 48, 49, 52, 67, 82, 104, 119, 124, 143, 150, 165, 169, 173, 174, 180, 182, 184, 186, 198, 223, 224, 242, 247, 250, 266, 275, 296, 300, 304, 316, 322, 354, 371, 372, 379, 404, 413, 416, 439, 456, 498, 524, 536, 538, 544, 548, 549, 561, 574, 581, 586, 587, 597, 605, 612, 619, 625, 630

Київська округа, кол., 289, 301, 390

Київщина, регіон, 169

Київка, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 613

Кизил-Кія, м. Ошської обл. Киргизької РСР (нині Киргизька Республіка), 185

Кинашівка, с. Борзнянського р-ну Чернігівської обл., 301

Кирилівка, с. Корюківського р-ну Чернігів-

ської обл., 310

Киріївка, с. Менського (нині Сосницького) р-ну Чернігівської обл., 264, 265, 287, 288, 347, 395

Киселівка, с. Менського р-ну Чернігівської обл., 258, 267, 283, 567, 575, 603, 632

Киселівка, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 213

Кишинів, м., Республіка Молдова, 464, 636

Кізілівка, с. Чорнухинського р-ну Полтавської обл., 264

Кіпті, с. Олишівського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 314, 437

Кірове, м. Одеської обл. (нині м. Кропивницький), 509

Кірове, с. (нині с. Троїцьке) Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 294, 616

Кіровське, с. (нині с. Острів Надії) Борзнянського р-ну Чернігівської обл., 436, 437, 591

Кладьківка, с. Комарівського (нині Куликівського) р-ну Чернігівської обл., 292, 356

Климентинівка, с. Березнянського (нині Менського) р-ну Чернігівської обл., 246

Климовка, м. Гомельського р-ну Гомельської обл., Республіка Білорусь, 213

Клишки, с. Шосткинського р-ну Сумської обл., 390, 582

Клочків, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 295, 315, 348, 622

Клубівка, с. Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 283, 284, 493

Клюси, с. Городнянського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 354

Кобаки, с. Косівського р-ну Івано-Франківської обл., 564

Кобижча, с. Бобровицького р-ну Чернігівської обл., 210, 219, 224, 261-263, 281, 362, 368, 388, 401, 453, 588, 589, 600-602

Кобилівка, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 572, 573

Ковель, м. Волинської обл., 186, 248, 275, 276

Ковно, м. (нині м. Каунас), Литовська Республіка, 238

Ковтунівка, с. Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 586

Ковчин, с. Куликівського р-ну Чернігівської обл., 227, 230, 299, 305, 314, 355

Козари, с. Носівського р-ну Чернігівської обл., 610

Козацьке, с. Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну Чернігівської обл., 230, 242, 518, 585, 615

Козаче, с. Прохоровського р-ну Белгородської обл., РФ, 208

Козел, с. Козлянського р-ну (нині смт Ми-

хайло-Коцюбинське Чернігівського р-ну) Чернігівської обл., 89, 133, 296, 297, 303, 533, 546, 547, 627, 634

Козелець, смт Козелецького р-ну Чернігівської обл., 197, 205, 207, 220, 224, 256, 259, 265, 293, 315, 351, 352, 449, 459, 485, 535, 545, 562, 571, 574, 597, 623

Козероги, с. Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 580

Козилівка, с. Холминського (нині Корюківського) р-ну Чернігівської обл., 209, 220, 376, 444, 541, 569, 592

Козляничі, с. Корюківського (нині Сосницького) р-ну Чернігівської обл., 487

Козодави, с. Грубешівського повіту Люблінського воєводства, Республіка Польща, 611

Козятин, м. Вінницької обл., 413

Кокуренково, с. Тельченського р-ну Орловської губ. (нині Мценського р-ну Орловської обл.), РФ, 581

Колима, регіон, РФ, 344

Колічівка, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 552, 568, 569, 632

Колісники, с. Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 549, 550

Колісники, с. Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 516

Коломия, м. Івано-Франківської обл., 472

Коломійцеве, с. Ічнянського р-ну Чернігівської обл., 584

Коломійцівка, с. Лосинівського (нині Новосівського) р-ну Чернігівської обл., 253, 323, 324, 326, 358, 414, 598

Комарівка, с. Комарівського, Ніжинського (нині Борзнянського) р-ну Чернігівської обл., 212, 213, 288, 380, 403, 407, 479, 553, 554, 619, 620

Комарівка, с. Любецького (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 473

Комарівська волость кол., 127

Комарівський р-н кол. Чернігівської обл., 126

Комишня, смт Миргородського р-ну Полтавської обл., 269

Комі АРСР, Республіка Комі, РФ, 584

Комсомольськ-на-Амурі, м. Хабаровського краю, РФ, 341, 618

Конотоп, м. Конотопського повіту Чернігівської губ. (нині Сумської обл.), 105, 210, 211, 220, 228, 283, 290, 308, 361, 369, 382, 408, 420, 444, 498, 514, 516, 562, 599, 603, 620, 621, 636

Конотоп, с. Тупичівського (нині Городнянського) р-ну Чернігівської обл., 210

Конотопська округа, кол., 267, 289, 301, 335, 390, 470, 471, 639

Копачів, с. Остерського повіту (нині Козелецького р-ну) Чернігівської обл., 383, 486, 610, 631

Коптевичівка, с. Ковальовського р-ну Полтавської обл. (нині Яготинського р-ну Київської обл.), 475

Коренево, смт Кореневського р-ну Курської обл., РФ, 291

Кореньовка, с. Гомельського р-ну Гомельської обл., Республіка Білорусь, 249

Корінецьке, с. Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну Чернігівської обл., 236, 270, 352, 356, 357, 426, 432, 433, 544

Корніївка, с. Барішівського р-ну Київської обл., 204

Коровинці, с. Недригайлівського р-ну Сумської обл., 148, 197

Корольча, с. Любецького (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 413

Короп, смт Коропського р-ну Чернігівської обл., 212, 236, 242, 269, 300, 334, 361, 366, 433, 482, 507, 534, 548, 563, 568, 590, 622

Коропський р-н Чернігівської обл., 81, 93, 94

Коростенський р-н Житомирської обл., 113

Корчев'я, х. (нині с. Корчев'я) Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 213, 454

Корюківка, м. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 200, 262, 264, 289, 314, 319, 337, 377, 390, 421, 449, 458, 468, 513, 525, 530, 541, 606

Корюківський р-н Чернігівської обл., 470

Косачівка, с. Остерського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 265, 501, 607

Косилово, с. Грайворонського (нині Фатезького) р-ну Курської обл., РФ, 219

Костеничі, с. Суразького р-ну Брянської обл., РФ, 223

Костирів, с. Сосницького р-ну Чернігівської обл., 616

Костобобрів, с. Семенівського р-ну Чернігівської обл., 285, 356, 405

Костянтиноградський, с-ще кол. Новохоперського р-ну Воронежської обл., РФ, 247

Коти, с. (приєднано до м. Чернігів), 366

Котлас, м. Архангельської обл., РФ, 113

Кочубейщина, с. Конотопського повіту Чернігівської губ. (нині с. Біловежі Другі Бахмацького р-ну Чернігівської обл.), 489

Кошелівка, с. Пулинського р-ну Київської (нині Житомирської) обл., 611

Кошманівка, Машівського р-ну Полтавської губ. (нині Полтавської обл.), 447

Кравцово, с. Городоцького р-ну Вітебської обл., Республіка Білорусь, 454

Красилівка, с. Бахмацького р-ну Чернігівської обл., 528, 565

Красилівка, с. Олишівського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 274, 281, 385

Красківське, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 329, 583

Красяни, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 409, 410, 455, 558, 586, 613-615

Красне, с. (нині с. Сапожків Хутір) Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 592

Красне, с. Батуринаського (нині Бахмацького) р-ну Чернігівської обл., 205, 206, 249, 360, 437, 444, 553, 558, 600

Красне, с. Конотопського повіту Чернігівської губ. (нині Конотопського р-ну Сумської обл.), 369

Красне, с. Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну Чернігівської обл., 291

Красне, с. Олишівського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 232, 262, 346, 369, 443, 564, 565

Красний Колядин, с. Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну Чернігівської обл., 253, 404, 425, 432, 524, 507

Красні Піски, с-ще Похвистневського р-ну Самарської обл., РФ, 318

Краснодар, м., РФ, 345

Краснопартизанський р-н Саратовської обл., РФ, 362

Краснопілля, с. Бахмацького (нині Коропського) р-ну Чернігівської обл., 254, 280, 466, 526, 528, 576, 598, 600, 603, 642

Краснопілля, смт Краснопілляського р-ну Харківської (нині Сумської) обл., 269

Красностав, с. Борзнянського р-ну Чернігівської обл., 591

Красноуфимськ, м. Пермської (нині Свердловської) обл., РФ, 300

Красноярськ, м., РФ, 588

Красноярський край, РФ, 267, 270, 299, 319, 374, 430, 472, 581, 583, 614, 628

Красулька, с. Остерського р-ну (приєднано до с. Євминка Козелецького р-ну) Чернігівської обл., 282, 283, 466

Кратинь, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 317, 398

Кременчук, м. Полтавської обл., 410, 416, 485

Крехаїв, с. Остерського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 209, 291, 490

Крим, 184-187, 189

Кримська, станиця (нині м. Кримськ) Кримського р-ну Краснодарського краю, РФ, 549

Кринка, с. Бобруйського повіту Мінської губ. (нині Осиповицького р-ну Могильовської обл.), Республіка Білорусь, 562

Криски, с. Понорницького (нині Коропського)

го) р-ну Чернігівської обл., 442, 509, 565

Кролевець, м. Кролевецького повіту Чернігівської губ. (нині Кролевецького р-ну Сумської обл.), 12, 16, 122, 123, 125, 404, 450, 462, 505, 506, 640

Кропивне, с. Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну Чернігівської обл., 355, 383, 582

Кропивне, с. Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 323, 324, 457

Кругле, с. Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 323

Крупиця, с. Несвізького повіту Мінської губ. (нині Мінського р-ну Мінської обл.), Республіка Білорусь, 527

Крупичполе, с. Ічнянського р-ну Чернігівської обл., 293, 476

Крути, с. Комарівського (нині Ніжинського) р-ну Чернігівської обл., 274, 319, 349, 468, 559, 616, 617

Крутоярівка, с. Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 439

Крюків, м-ко (приєднано до м. Кременчук) Полтавської обл., 180

Ксензівка, с. Кролевецького р-ну (нині с. Поліське Коропського р-ну) Чернігівської обл., 494

Кувечино, с. Оршанського (нині Толочинського) р-ну Вітебської обл., Республіка Білорусь, 435, 632

Кувечичі, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 209, 242, 248, 277, 302

Кудлаївка, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 262, 597

Кудрівка, с. Сосницького р-ну Чернігівської обл., 233, 255, 258, 413

Кузема, ст. Кемського р-ну, Республіка Карелія, РФ, 414

Кузнєцьк, м. Пензенської обл., РФ, 67

Кузничі, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 389

Куйбишевська обл. (нині Самарська обл.), РФ, 554

Кукарі, с. Любецького (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 505

Кукелево, с. Блюхерського (нині Ленінського) р-ну, Єврейська автономна область, РФ, 399, 581

Куковичі, с. Менського р-ну Чернігівської обл., 200, 553, 591

Кукшин, с. Мринського (нині Ніжинського) р-ну Чернігівської обл., 220, 331, 332, 362, 432, 499

Куликівка, с. Тупичівського (нині Городнянського) р-ну Чернігівської обл., 280

Куликівка, смт Куликівського р-ну Чернігів-

ської обл., 212, 248, 259, 327, 355, 368, 381, 406, 469, 480, 488, 505, 627

Кулишівка, с. Варвинського р-ну Чернігівської обл., 429

Кунцево, м. (приєднано до м. Москва), РФ, 209

Куп'янськ, м. Харківської обл., 317

Куп'янська округа, кол., 501

Купчичі, с. Менського (нині Сосницького) р-ну Чернігівської обл., 311

Курилівка, с. Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 230

Курилівка, с. Понорницького (нині Коропського) р-ну Чернігівської обл., 459

Куринь, с. Конотопського повіту (нині Бахмацького р-ну) Чернігівської обл., 178, 211, 223, 227, 229, 230, 250, 340, 396, 436, 438

Курляндська губ., кол., 275

Курмани, с. Недригайлівського р-ну Сумської обл., 180

Курськ, м., РФ, 305, 468, 575

Курув, гміна Пулавського повіту Люблінського воєводства, Республіка Польща, 615

Кусії, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 282

Кустанай, м. (нині м. Костанай) Костанайської обл., Республіка Казахстан, 609

Кустанайська обл., Казахська РСР (нині Республіка Казахстан), 320, 384

Кучинівка, с. Сновського р-ну Чернігівської обл., 409, 449, 455, 456, 528, 614, 615

Л

Лабінська, станиця (нині м. Лабінськ) Лабінського р-ну Краснодарського краю, РФ, 420

Лави, с. Менського (нині Сосницького) р-ну Чернігівської обл., 411, 424, 558, 596, 598

Ладан, смт Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 240, 295, 324, 391, 427, 489, 526, 531, 533, 554, 555, 586, 593, 599, 604

Ладинка, с. Олишівського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 451

Ладовщина, с. Малодівицького р-ну (нині с. Ладівщина Прилуцького р-ну) Чернігівської обл., 281, 386

Ландау, с. Карло-Лібнехтського р-ну Одеської обл. (нині с. Широколанівка Веселинівського р-ну Миколаївської обл.), 344

Лапинці, с. (приєднано до м. Прилуки) Чернігівської обл., 563

Ларинівка, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 468, 549

Латинська Америка, 183

Лебедин, с. Коропського р-ну Чернігівської

обл., 434, 435

Левки, с. Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 273, 353, 541

Левковичі, с. Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 303, 547, 626

Левоньки, с. Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 476

Лесяки, с. Варвинського р-ну Чернігівської обл., 27, 397, 495, 576, 613

Лемеші, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл., 574

Лемешівка, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 285, 377, 424, 425

Лендин, х. Плисківського р-ну (нині с. Вольниця Борзнянського р-ну) Чернігівської обл., 421

Ленінград, м. (нині м. Санкт-Петербург), РФ, 48, 49, 155, 217, 221, 231, 252, 296, 338, 341, 384, 397, 420, 430, 440, 568

Ленінградська обл., РФ, 275, 394

Ленінівка, с. Березнянського р-ну (нині с. Сахнівка Менського р-ну) Чернігівської обл., 293, 294, 390, 505, 635

Леньків, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 469, 471, 534

Леонівка, с. Семенівського р-ну Чернігівської обл., 416, 594

Линовиця, смт Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 437, 506, 556, 586, 604, 618, 619

Липів Ріг, с. Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 640

Липляни, с. Малинського р-ну Житомирської обл., 244

Липове, с. Талалаївського р-ну Чернігівської обл., 222, 249, 309, 457

Лисогори, с. Дмитрівського (нині Ічнянського) р-ну Чернігівської обл., 495

Литва, Литовська Республіка, 215, 248, 320, 453

Литвинівка, с. Димерського (нині Вишгородського) р-ну Київської обл., 412

Лихачів, с. Мринського (нині Носівського) р-ну Чернігівської обл., 254, 524, 619, 642

Лібава, м. (нині м. Ліспая), Республіка Латвійська Республіка, 306, 453, 542

Лівенське, с. Ленінського р-ну Тульської обл., РФ, 536

Лісківка, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 317

Лісконоги, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 400

Лісна, с. Плужнянського р-ну Кам'янець-Подільської обл. (нині Ізяславського р-ну Хмельницької обл.), 405

Лісові Сорочинці, с. Малодівицького (нині

Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 559

Лісові Хутори, с. Носівського р-ну Чернігівської обл., 333, 334, 339, 353, 510, 588, 593, 598

Літки, с. Чернігівського повіту Чернігівської губ. (нині Броварського р-ну Київської обл.), 374

Ліфляндська губ., кол., 205

Лодейне Поле, м. Лодейнопольського р-ну Ленінградської обл., РФ, 463, 585

Лодзь, м. Лодзинського воєводства, Республіка Польща, 590

Лозівка, с. (приєднано до м. Бориспіль) Київської обл., 349

Лозове, с. Краснопільського р-ну Сумської обл., 475

Лозове, с. Срібнянського р-ну Чернігівської обл., 284

Локнисте, с. Березнянського (нині Менського) р-ну Чернігівської обл., 272, 312, 313, 315, 519, 520, 522, 578

Локня, с. Кролевецького р-ну Сумської обл., 128

Локотки, с. Шостенського повіту Чернігівської губ. (приєднано до м. Шостка Сумської обл.), 233

Лопатні, с. Любецького (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 120, 234

Лосинівка, смт Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну Чернігівської обл., 199, 202, 270, 625, 626

Лосинівський р-н кол., Чернігівської обл., 146, 127

Лосівка, с. Холминського (нині Семенівського) р-ну Чернігівської обл., 260

Лоска, с. Понорницького (нині Новгород-Сіверського) р-ну Чернігівської обл., 588, 589

Лошакова Гута, с. Остерського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 295

Лубенська округа, кол., 241, 301

Луговець, с. Мглинського повіту Чернігівської губ. (нині Мглинського р-ну Брянської обл., РФ), 538

Лука, с. Щорського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 482

Лукашівка, с. (приєднано до м. Бобровиця) Бобровицького р-ну Чернігівської обл., 308, 578

Лукашівка, с. Олишівського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 211, 309, 397, 423

Лукіно, с. Істринського р-ну Московської обл., РФ, 345

Луковець, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 384

Лукоєди, с. Комаринського р-ну (нині с. Кірово Брагінського р-ну) Гомельської обл., Республіка Білорусь, 237

Лук'яничково, с. Урицького (нині Орлов-

ського) р-ну Орловської обл., РФ, 636

Лутайка, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 599

Лучківка, с. Малодівицького (нині Ічнянського) р-ну Чернігівської обл., 594

Львів, м., 51, 65, 561

Любеч, смт Любецького (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 119, 218, 238, 416, 418, 454, 484, 520, 631, 633

Любомудрівка, с. Борзнянського р-ну Чернігівської обл., 554

Ляшківці, с. Менського (нині Сосницького) р-ну Чернігівської обл., 487

М

Магадан, м., РФ, 410, 494

Магаданська обл., РФ, 377

Магнітогорськ, м. Челябінської обл., РФ, 441

Мажа, с. Копильського р-ну Мінської обл., Республіка Білорусь, 361

Мажугівка, с. Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 209

Мазки, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 241

Макаренкове, с. Талалаївського р-ну Чернігівської обл., 338, 341

Макарівка, с. Бобровицького р-ну Чернігівської обл., 574, 584

Макишин, с. Тупичівського (нині Городнянського) р-ну Чернігівської обл., 237, 410

Макіївка, м. Донецької обл., 328

Макіївка, с. Лосинівського (нині Носівського) р-ну Чернігівської обл., 218, 266, 413, 415, 462, 463, 477, 597

Макове, с. Глухівського повіту Чернігівської губ. (нині Шосткинського р-ну Сумської обл.), 387

Макошине, смт Менського р-ну Чернігівської обл., 323, 328, 462, 522, 567, 602

Максимівка, с. Борзнянського повіту Чернігівської губ. (нині Ічнянського р-ну Чернігівської обл.), 260, 262, 317, 318, 551

Мала Дівиця, смт Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 337, 353, 410, 446, 542, 543

Мала Загорівка, с. Бахмацького (нині Борзнянського) р-ну Чернігівської обл., 251, 301, 332, 390, 549

Мала Снігинка, с. Фастівського р-ну Київської обл., 267

Мале Устя, с. Сосницького р-ну Чернігівської обл., 558

Малі Осняки, с. кол. Чернігівського повіту

Чернігівської губ., 581

Малійки, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 369

Малківка, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 220, 236, 382, 383, 429, 437, 439, 565

Маломихайлівка, с. Васильківського (нині Покровського) р-ну Дніпропетровської обл., 261

Малорязанцеве, смт Лисичанського р-ну Донецької обл. (нині Попаснянського р-ну Луганської обл.), 371

Мамекіне, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 344, 365

Манжосівка, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 252, 254, 255, 257, 559

Маньки, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 368

Манчжоу-Го, 53, 56

Маньчжурія, 56, 422

Мар'євка, с. Кадомського р-ну Рязанської обл., РФ, 292

Марієнталь, с. (нині с. Долинське) Сосницького р-ну Чернігівської обл., 528

Марієнфельд, колонія Таврійської губ. (нині с. Мар'ївка Мелітопольського р-ну Запорізької обл.), 411

Марківці, с. Бобровицького р-ну Чернігівської обл., 572, 616, 618, 619

Марковичі, с. Гомельського р-ну Гомельської обл., Республіка Білорусь, 416

Мармизівка, с. Варвинського р-ну Чернігівської обл., 484

Мартинівка, с. Бахмацького (нині Ічнянського) р-ну Чернігівської обл., 227, 228, 261, 321, 322, 465, 617

Мартіянів, х. (приєднано до с. Слобідка) Талалаївського р-ну Чернігівської обл., 378, 379

Марчихина Буда, с. Глухівського повіту Чернігівської губ. (нині Ямпільського р-ну Сумської обл.), 529, 636

Масалаївка, с. Сосницького р-ну Чернігівської обл., 395, 396, 412

Масани, с. (приєднано до м. Чернігів), 458

Маслоківка, с. (приєднано до с. Новоукраїнське) Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 260, 261, 390, 634, 636

Масломенч, с. Грубешівського повіту Люблінського воєводства, Республіка Польща, 427

Матвєєвка, с. Чердаклінського р-ну Куйбишевського краю (нині Старомайського р-ну Ульяновської обл.), РФ, 452

Матвїївка, с. Менського (нині Сосницького) р-ну Чернігівської обл., 266, 339, 341, 358, 359, 396, 557, 598

Матвїївці, с. Городоцького р-ну Хмельницької обл., 209

Матїївка, с. Батуринаського (нині Бахмацького) р-ну Чернігівської обл., 406, 491

Маховики, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 427

Маїївка, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 555, 629

Мацько-Іванівське, с. кол. Бахмацького р-ну Чернігівської обл., 455, 457, 477

Медвежа Гора, ст. Мурманської обл. (нині Республіка Карелія), РФ, 156

Медвежьєгорськ, м., Республіка Карелія, РФ, 156, 406

Меджибіж, смт Летичівського р-ну Хмельницької обл., 313

Медисівка, с. Теофіпольського р-ну Вінницької (нині Хмельницької) обл., 333

Межиріч, с. Канівського р-ну Київської (нині Черкаської) обл., 454

Межирічі, с. Рівненського повіту Волинської губ. (нині с. Великі Межирічі Межиріцького р-ну Рівненської обл.), 179

Мексика, 184

Мекшунівка, с. Любецького (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 432, 448

Мена, м., ст. Сосницького повіту Чернігівської губ. (нині Менського р-ну Чернігівської обл.), 126, 224, 227, 382, 448, 491, 492, 511-513, 516, 522, 523, 553, 561, 564, 593, 596, 603, 605, 613

Менський р-н Чернігівської обл., 126, 641

Мешково, с. Коношського р-ну Архангельської обл., РФ, 447

Мигурів, с. Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну Чернігівської обл., 426

Мизове, с. Ковельського повіту Волинської губ. (нині Старовижівського р-ну Волинської обл.), 275

Микитівка, с. Сталінської обл. (приєднано до м. Горлівка Донецької обл.), 386

Миколайв, м., 298

Миколайівка, с. Борзнянського р-ну Чернігівської обл., 271

Миколайівка, с. Новобасанського (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 304, 330

Миколайівщина, 9

Миси, с. Любецького (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 417

Мислині, с. Горохівського р-ну Волинської обл., 231

Митченки, с. Конотопського повіту, Батуринаського (нині Бахмацького) р-ну Чернігівської обл., 411, 415, 416, 440, 460, 544, 557, 639

Михайлівка, с. Дніпровського повіту Таврійської губ. (нині Скадовського р-ну Херсонської обл.), 385

- Михайлівка**, станиця кол., 401
Михайло-Коцюбинське, смт Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 133, 206, 227-229, 364, 430, 508, 531, 580
Михальчина-Слобода, с. Грем'яцького (нині Новгород-Сіверського) р-ну Чернігівської обл., 267
Мишковичі, с. Тернопільського р-ну Тернопільської обл., 537
Мілфорд, м., штат Делавер, США, 261
Мільки, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 253
Мінськ, м., Республіка Білорусь, 407
Мінська губ., кол., 352
Мицкевичі, с. Сморгонського р-ну Гродненської обл., Республіка Білорусь, 314
Мньов, с. Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 470
Могильов, м., Республіка Білорусь, 574
Мокляки, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 525, 635
Монастирище, с. Ічнянського р-ну Чернігівської обл., 222, 502, 546
Мордовська АРСР (нині Республіка Мордовія), РФ, 496
Морівськ, с. Остерського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 308, 335, 362, 587
Москалі, с. Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 214
Москва, м., РФ, 104, 119, 150, 184, 186, 192, 221, 231, 245, 247, 295, 338, 341, 384, 397, 420, 430, 444, 568
Московська обл., РФ, 275, 495
Московщина, регіон, 158
Мости, с. Батуринаського (нині Бахмацького) р-ну Чернігівської обл., 387
Мохнатин, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 302, 367
Мохнівка, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 365, 547
Мочалище, с. Бобровицького р-ну Чернігівської обл., 284
Мошни, с. Черкаського р-ну Київської (нині Черкаської) обл., 548
Мошенка, с. Городнянського повіту Чернігівської губ. (нині Городнянського р-ну Чернігівської обл.), 298, 299, 442
Мрин, с. Мринського (нині Носівського) р-ну Чернігівської обл., 115, 243, 484, 606, 634
Мстиславль, м. Смоленської губ. (нині Могильовської обл., Республіка Білорусь), 213
Мужен, м., Франція, 67
Муравійка, ст. Куликівського р-ну Чернігівської обл., 600
Мурав'ї, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 629
Муравничі, с. Толочицького р-ну Вітебської обл., Республіка Білорусь, 407
Мусіївка, с. Вчорайшенського (нині Ружинського) р-ну Житомирської обл., 500
Мутин, с. Кролевецького р-ну Чернігівської (нині Сумської) обл., 290, 524
Мутичів, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 496
Мучна, ст. Чернігівського р-ну Приморського краю, РФ, 424
- Н**
- Набільське**, с. Остерського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 404-406, 510, 511
Навози, с. Михайло-Коцюбинського р-ну (нині с. Дніпровське Чернігівського р-ну) Чернігівської обл., 413, 572
Нагасва, бухта Охотського моря, Магаданської обл., РФ, 494
Надинівка, с. Олишівського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 532, 610
Надіїв, с. Долинського р-ну Івано-Франківської обл., 439
Наумівка, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 421, 451, 631
Невель, м. Калінінської (нині Псковської) обл., РФ, 452
Невкля, с. Городнянського повіту Чернігівської губ. (нині Городнянського р-ну Чернігівської обл.), 239, 240, 411-415
Неданчичі, с. Любецького (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 419, 443, 567
Недригайлів, м. Недригайлівського р-ну Сумської обл., 132
Недригійлівський р-н Сумської обл., 81, 148
Незможне, с. Любецького р-ну (нині с. Вертеча Ріпкинського р-ну) Чернігівської обл., 409, 575
Некрасове, с. Глухівського повіту Чернігівської губ. (нині Глухівського р-ну Сумської обл.), 574
Нестанішки, с. Свенянського повіту Віленської губ. (нині Сморгонського р-ну Гродненської обл., Республіка Білорусь), 393
Нетягівщина, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 556
Нетяжине, с. Яблунівського р-ну (нині с. Нетяжино Прилуцького р-ну) Чернігівської обл., 290
Нехайка, с. Коропського р-ну Чернігівської обл., 221, 268, 389, 428, 434, 435, 446, 469, 470,

597, 611, 640

Нехайки, с. Ковалівського р-ну Прилуцької округи (нині Драбівського р-ну Черкаської обл.), 333, 338, 543

Нижній Тагіл, м. Свердловської обл., РФ, 409

Нижня Терновка, с. Ізобільно-Тищенського р-ну Орджонікідзевського краю (нині Труновського р-ну Ставропольського краю), РФ, 307

Низківка, с. Корюківського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 219, 354, 447

Никонівка, с. Варвинського (нині Срібнянського) р-ну Чернігівської обл., 380, 384, 385, 391

Ніжин, м. Чернігівської губ. (нині Чернігівської обл.), 12, 14-16, 62, 63, 65, 66, 79, 81, 109, 112, 156, 158, 163, 165-167, 169, 170, 194, 200, 208, 209, 214, 215, 221, 222, 225, 230-232, 236, 244, 248, 250, 251, 263, 265, 269, 273, 275, 279, 288, 289, 297, 300, 306, 310, 313, 314, 317, 321, 324, 328, 330, 333, 335, 344, 351-355, 361, 363-366, 368, 374, 376, 380, 389, 402, 428, 441, 444, 447, 448, 452, 456-458, 461, 469, 475, 478, 479, 481, 483, 487-491, 493, 496, 498, 499, 511, 513, 517, 522, 529, 532, 541, 542, 544, 548, 553, 557, 565, 566, 574, 576, 577, 584, 593, 594, 604, 618, 623, 628, 633, 640

Ніжинська округа, кол., 241, 268, 289, 301, 335, 348, 390, 470, 471, 639

Ніжинський р-н Чернігівської обл., 62, 93, 94

Ніжинщина, регіон, 154

Нікополь, м. Дніпропетровської обл., 162, 452

Німеччина, 51, 91, 123, 156, 159, 184, 301, 348, 438, 625

Нічогівка, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл., 379, 459

Нова Басань, с. Козелецького повіту Чернігівської губ., Новобасанського р-ну (нині Бобровицького р-ну Чернігівської обл.), 252, 255, 260, 278, 337, 351, 384, 416, 419, 479, 507, 515-517, 536, 552, 567, 598, 639, 642

Нова Буда, х. Любецького р-ну (нині с. Галків Ріпкинського р-ну) Чернігівської обл., 631

Нова Гребля, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 611

Нова Папірня, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 403

Нова Рудня, с. Любецького (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 557

Нова Слобідка, с. Корюківського р-ну (приєднано до с. Тихоновичі Сновського р-ну) Чернігівської обл., 260

Нова Тернавщина, с. Яблунівського р-ну (нині с. Нова Тарнавщина Прилуцького р-ну)

Чернігівської обл., 453

Новгород, м. (нині м. Великий Новгород), РФ, 155

Новгород-Сіверський, м. Чернігівської обл., 201, 206, 210, 219, 274, 295-297, 349, 359, 368, 373, 416, 443, 451, 461, 465, 471, 518, 530, 533, 550, 568, 575, 579, 585, 589, 603, 628, 637

Новгород-Сіверський р-н Чернігівської обл., 80

Новий Биків, с. Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну Чернігівської обл., 445, 460, 636

Новий Бихов, с. Биховського р-ну Могильовської обл., Республіка Білорусь, 621

Новий Білоус, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 259, 352, 427, 428

Новий Завод, с. Червоноармійського (нині Пулинського) р-ну Житомирської обл., 534

Новики, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл., 421

Нові Боровичі, с. Щорського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 282, 337, 457, 468, 469, 470, 471, 497, 498, 532, 533

Нові Млини, с. Батуринаського (нині Борзнянського) р-ну Чернігівської обл., 365, 378, 411, 420, 458, 461, 525, 547, 548, 561, 572

Нові Млини, с. Сновського р-ну Чернігівської обл., 227, 230, 247, 319, 392, 638

Нові Яриловичі, с. Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 503, 504

Нововолинськ, м. Волинської обл., 507

Новоград-Волинський, м. Житомирської обл., 314

Новогригорівка, с. Генічеського р-ну Херсонської обл., 405

Новосільня, смт Дятловського р-ну Гродненської обл., Республіка Білорусь, 200

Новокраснянка, с. Рубіжанського р-ну Донецької обл. (нині Кременського р-ну Луганської обл.), 544

Новомихайлівка, с. Міякинського р-ну, Башкортостан, РФ, 239

Новообошино, с. Ісаклінського р-ну Куйбишевської (нині Самарської) обл., РФ, 561

Ново-Олександрія, м. Люблінської губ. (нині м. Пулави Люблінського воєводства), Республіка Польща, 328

Ново-Павлівка, с. Хмелівського (нині Ширяївського) р-ну Одеської обл., 624

Новопокровка, с. Крутинського р-ну Омської обл., РФ, 307

Новоселиця, с. Батуринаського (нині Коропського) р-ну Чернігівської обл., 206

Новоселиця, с. Лосинівського (нині Бобровицького) р-ну Чернігівської обл., 194, 637

Новоселиця, с. Чигиринського р-ну Черкаської обл., 250

Новоселівка, с. Березнянського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 612

Новоселівка, х. Срібнянського р-ну (нині с. Новоселівка Талалаївського р-ну) Чернігівської обл., 407, 442

Новосілки, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 120

Новосибірськ, м., РФ, 335, 377, 549, 622

Новосяди, с. Ошмянського повіту Віленської губ. (нині Ошмянського р-ну Гродненської обл., Республіка Білорусь), 571

Носелівка, с. Борзнянського р-ну Чернігівської обл., 234, 531, 556, 560, 593, 599

Носівка, м. Носівського р-ну Чернігівської обл., 119, 214, 244, 251, 265, 274, 278, 284, 292, 295, 321-324, 334, 338, 351, 353, 357, 363, 383, 405, 441, 500, 510, 532, 563, 568, 619

Носівський р-н Чернігівської обл., 78, 93

О

Об'єднане, с. Понорницького (нині Новгород-Сіверського) р-ну Чернігівської обл., 306, 589

Обичів, с. Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 379, 468, 475, 499

Обірки, с. Бахмацького р-ну Чернігівської обл., 406

Обмачів, с. Батуринського (нині Бахмацького) р-ну Чернігівської обл., 198, 229, 232, 294, 620, 621

Оболоння, с. Коропського р-ну Чернігівської обл., 408, 486

Обтове, с. Кролевецького повіту Чернігівської губ. (нині Кролевецького р-ну Сумської обл.), 255, 639

Обухове, с. Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну Чернігівської обл., 330, 331, 347, 617

Овчаренків, х. (нині с. Овчарівка) Менського р-ну Чернігівської обл., 591

Одеса, м., 48, 143, 183, 296, 402, 576, 577, 628, 632

Одещина, регіон 9

Одинці, с. Остерського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 595, 625

Однольків, с. Іваницького (нині Ічнянського) р-ну Чернігівської обл., 595, 596

Озерці, с. Горохівського р-ну Волинської обл., 474

Озеряни, с. Бобровицького р-ну Чернігівської обл., 302, 395, 492

Озеряни, с. Варвинського р-ну Чернігівської обл., 198, 284, 286, 324, 545

Ойрот-Тура, м. Західно-Сибірського краю (нині м. Горно-Алтайськ, Республіка Алтай), РФ, 498

Окунинів, с. кол. Остерського р-ну Чернігівської обл., 450, 549

Олбин, с. Остерського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 239

Олександрівка, с. (приєднано до м. Чернігів), 279

Олександрівка, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 462, 530, 550, 551

Олександрівка, с. Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну Чернігівської обл., 463, 630

Олександрівка, с. Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 526, 635

Олександрівка, с. Семенівського р-ну Чернігівської обл., 629

Олександрівка, с. Чернського р-ну Тульської обл., РФ, 509

Олександровське, с. Олександровського р-ну (нині м. Белогорськ Белогорського р-ну) Амурської обл., РФ, 463

Олексинці, с. Срібнянського р-ну Чернігівської обл., 245, 246, 331, 391, 491, 497, 499, 531, 616-619, 624, 625

Олексіївка, с. (приєднано до м. Корюківка) Корюківського р-ну Чернігівської обл., 200, 390, 431, 448, 605

Оленівка, с. Комарівського (нині Борзнянського) р-ну Чернігівської обл., 213, 289, 334, 374, 376, 401, 407, 547, 553, 566, 567

Оленівка, с. Фастівського р-ну Київської обл., 404

Олешня, с. Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 392, 505, 558, 564

Олешня, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 614

Олишівка, смт Козелецького повіту Чернігівської губ., Олишівського р-ну (нині Чернігівського р-ну Чернігівської обл.), 133, 210, 211, 244, 246, 291, 296, 305, 311, 346, 395, 396, 417, 431, 435, 450, 480, 584, 640

Олишівський р-н кол., Чернігівської обл., 81

Олійники, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 265

Ольшана, с. Іваницького (нині Ічнянського) р-ну Чернігівської обл., 281

Омбиш, с. Комарівського, Ніжинського (нині Борзнянського) р-ну Чернігівської обл., 380, 387, 390, 422

Омельянів, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл., 279, 443, 480

Омськ, м., РФ, 281, 344, 507, 547

Онего, оз. (Онезьке озеро), 156

- Онищенків**, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 615, 617, 618
- Опатовець**, гміна Казімерського повіту Свентокшиського воєводства, Республіка Польща, 319
- Опеньки**, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл., 446
- Оріхове**, с. (приєднано до м. Торез/Чистякове) Чистяківського р-ну Донецької обл., 544
- Орликівка**, с. Семенівського р-ну Чернігівської обл., 220, 333
- Орлівка**, с. Куликівського р-ну Чернігівської обл., 579
- Орлівка**, с. Понорницького, Холминського (нині Новгород-Сіверського) р-ну Чернігівської обл., 252, 393, 440, 557, 592
- Орловка**, с. Льговського р-ну Курської обл., РФ, 307
- Осмоловичі**, с. Климовицького р-ну Могильовської обл., Республіка Білорусь, 259
- Основа**, с. Талалаївського р-ну Чернігівської обл., 378
- Осовець**, с. Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну Чернігівської обл., 303, 348, 492, 509
- Остапівка**, с. Варвинського р-ну Чернігівської обл., 545
- Остапівка**, с. Менського р-ну Чернігівської обл., 437
- Остер**, м. Остерського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 15, 16, 196, 224, 239, 251, 273, 358, 368, 409, 411, 417, 510, 536, 550, 587, 594, 627, 634
- Остерський р-н** кол., Чернігівської обл., 93, 94
- Острів**, х. кол. Бахмацького р-ну Чернігівської обл., 537
- Острівець**, с. Уманського р-ну Черкаської обл., 223
- Островський повіт** Ломжинської губ. (нині Мазовецького воєводства), Республіка Польща, 508
- Острог**, м. Рівненської обл., 151
- Остроглядово**, с. Стародубського р-ну Чернігівської губ. (нині Брянської обл., РФ.), 219
- Острогоськ**, м. Острогоського р-ну Воронезької обл., РФ, 173
- Остроушки**, с. Новгород-Сіверського повіту Чернігівської губ. (нині Шосткинського р-ну Сумської обл.), 297, 461
- Осьмаки**, с. Менського р-ну Чернігівської обл., 406, 425, 474
- Осьмаки**, с. Понорницького (нині Коропського) р-ну Чернігівської обл., 561
- Отрохи**, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл., 639
- Охіньки**, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 384
- Охрамісвичі**, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 307, 377, 507, 561, 562
- Охтирка**, м. Харківської (нині Сумської) обл., 297

П

- Павлиш**, с. Харківської губ. (нині смт Павлиш Онуфрієвського р-ну Кіровоградської обл.), 176
- Павлівка**, с. Любецького (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 583
- Павлівка**, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 392, 472
- Павлодар**, м., Республіка Казахстан, 339
- Пакуль**, с. Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 583, 637
- Палестина**, обл. на Близькому Сході, 185, 224, 453, 462, 578
- Пальчики**, с. Батуринаського (нині Бахмацького) р-ну Чернігівської обл., 235, 306
- Парафіївка**, смт Ічнянського р-ну Чернігівської обл., 226, 273, 312, 445, 537, 597, 604, 606, 612
- Пархимів**, с. Остерського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 354, 403, 552
- Пархомівка**, с. Краснокутського р-ну Харківської обл., 433
- Патюті**, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл., 204, 399, 602
- Пашкинки**, с. Ошмянського р-ну Віленської губ. (нині Гродненської обл., Республіка Білорусь), 508
- Пашків**, с. Бахмацького р-ну Чернігівської обл., 477
- Пашківка**, с. Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 198, 455
- Пекарів**, с. Сосницького р-ну Чернігівської обл., 201, 221, 260, 271, 272
- Пекурівка**, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 218, 225, 593
- Пенза, м., РФ, 423
- Первомайськ**, м. Одеської (нині Миколаївської) обл., 576
- Переволочна**, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 267, 268, 301, 454, 551
- Перекопівка**, с. Глинського (нині Роменського) р-ну Сумської обл., 385, 595
- Перелюб**, с. Холминського (нині Корюківського) р-ну Чернігівської обл., 529
- Перемишль**, м. Підкарпатського воєводства, Республіка Польща, 529

Перепис, с. Добрянського (нині Городнянського) р-ну Чернігівської обл., 358

Перетоки, с. Новогрудського повіту Мінської губ. (нині Столбцовського р-ну Мінської обл.), Республіка Білорусь, 525

Перехрестье, с. Слущького повіту (нині Ляховицького р-ну Берестейської обл.), Республіка Білорусь, 574

Переяслівка, с. Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 268

Пермська обл. (нині Пермський край), РФ, 424

Пермь, м., РФ, 461, 628

Перт-Амбой, м., штат Нью-Джерсі, США, 404

Перше Травня, с. Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 543

Песковатка, с. Дубовського р-ну Сталінградської (нині Волгоградської) обл., РФ, 478

Петербург, м. (нині м. Санкт-Петербург), РФ, 175

Петрики, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 631

Петрівка, с. Бахмацького р-ну (нині с. Махнівка Борзнянського р-ну) Чернігівської обл., 318, 365, 366, 515-517, 604-606

Петрівка, с. Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 460

Петрівка, с. Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну Чернігівської обл., 308

Петрова Слобода, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 482

Петроград, м. (нині м. Санкт-Петербург), РФ, 94, 564

Петрозаводськ, м., Республіка Карелія, РФ, 560

Петрушин, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 237, 279, 280, 304, 310, 329

Петруші, с. Чернігівської губ. (нині Ріпкинського р-ну Чернігівської обл.), 212, 309, 310, 329, 330

Печенюги, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 235, 300, 301, 468, 610

Печі, с. Комарівського (нині Борзнянського) р-ну Чернігівської обл., 235, 367, 497

Пилиповичі, с. Оржицького р-ну Полтавської обл., 322

Пилипча, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 260, 261, 416, 481, 484, 520

Пирогівці, Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 588

Пирятин, м. Полтавської обл., 453, 462

Писарівщина, с. кол. Олишівського р-ну Чернігівської обл., 552

Пителів, х. Чернігівського р-ну (приєднано

до с. Розвинівка Городнянського р-ну) Чернігівської обл., 481

Північний край, регіон, РФ, 197, 198, 201-204, 209, 213, 216, 218-222, 224, 227-234, 236-246, 249, 251-254, 256, 258, 260, 262, 263, 267, 270-272, 276, 278, 280, 281, 283-287, 290-293, 298, 301, 303, 304, 308-318, 320-328, 330-337, 339-348, 350-353, 355-358, 361-367, 371-376, 378-379, 381, 382, 384-388, 391, 393-396, 398-402, 405-409, 411, 413, 419, 421-423, 426-429, 432-437, 439-442, 449, 451, 452, 454-461, 465-469, 471, 473, 475, 477, 479-481, 483, 487, 488, 492, 493, 496-498, 500, 502-507, 510-512, 514-521, 523, 525, 526, 530, 531, 533-539, 541, 543, 545-547, 549-554, 557, 559-563, 566, 569-571, 576, 578, 582-584, 587, 590-596, 598, 600-604, 607, 609, 611, 613-616, 618, 619, 621, 622, 624, 626, 627, 629-632, 634, 636, 638, 639, 642

Півніщина, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 462, 525

Північно-Казахстанська обл. Казахської РСР (нині Республіка Казахстан), 197, 204, 242, 252, 255, 257, 260, 262, 283, 288, 298, 345, 373, 376, 390, 412, 420, 453, 457, 487, 496, 500, 503, 514, 521, 529, 539, 541, 557, 566, 567, 596, 624, 630

Півці, с. (приєднано до м. Чернігів), 536

Підвисоке, с. Тетіївського р-ну Київської обл. (нині Оратовського р-ну Вінницької обл.), 498

Підгірне, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 268

Піддубівка, с. Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 259, 275,

Підлипне, с. (приєднано до м. Конотоп) Сумської обл., 257

Підлужжя, с. Берестейського р-ну Берестейської обл., Республіка Білорусь, 319

Підозірка, с. Зіньківського р-ну Полтавської обл., 226

Пізнопали, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 550

Піски, с. Бахмацького р-ну Чернігівської обл., 233, 234, 270, 297

Піски, с. Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну Чернігівської обл., 219, 295, 332, 345, 346, 400, 480, 600

Піски, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 355

Піщанка, с. кол. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 261

Піщанка, с. Щорського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 374, 375

ПКК, Північно-Кавказький край, кол., 221, 231

- Плиски**, с. Бахмацького (нині Борзнянського) р-ну Чернігівської обл., 241, 275, 463, 592
- Плоске**, с. Ніжинського повіту, Мринського (нині Носівського) р-ну Чернігівської обл., 269, 475, 530
- Плуг**, с. Бобровицького р-ну Чернігівської обл., 492
- Пльохів**, с. Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 226, 565
- Побочіївка**, с. Срібнянського р-ну Чернігівської обл., 544, 590
- Поворіно**, с. Поворінського р-ну Воронежської обл., РФ, 271
- Погар**, с. Стародубського р-ну Західної обл., (нині Погарського р-ну Брянської обл.), РФ, 222
- Погорільці**, с. Холминського (нині Семенівського) р-ну Чернігівської обл., 227, 361, 386, 442, 499
- Подище**, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 203, 226, 409, 465, 558, 565
- Поділ**, с. Варвинського (нині Срібнянського) р-ну Чернігівської обл., 380, 429, 493, 494
- Покошичі**, с. Понорницького (нині Коропського) р-ну Чернігівської обл., 237, 366, 398, 527
- Покровське**, с. Макар'євського повіту Нижньогородської губ. (нині Юрїнського р-ну, Республіка Марі Ел), РФ, 212
- Покровське**, с. Перемишльського р-ну Калузької губ. (нині Калузької обл.), РФ, 563
- Полесково**, с. Муромського р-ну Владимирської обл., РФ, 529
- Полісся**, с. Сосницького р-ну Чернігівської обл., 359
- Політрудня**, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 446
- Полова**, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 363, 599, 600
- Половинники**, с. Старокостянтинівського р-ну Волинської губ. (нині Хмельницької обл.), 285
- Положай**, с. Переяслав-Хмельницького р-ну Київської обл., 283
- Полонне**, м. Полонського р-ну Кам'янець-Подільської (нині Хмельницької) обл., 182, 335
- Полоцьк**, м. Полоцького р-ну Вітебської обл., Республіка Білорусь, 546
- Полтава**, м., 98, 104, 227, 449
- Полтавська обл.**, 17, 229
- Полтавська округа**, кол., 241, 412
- Полтавщина**, регіон, 51
- Полуботки**, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 215, 216, 387
- Полошкіне**, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 368
- Польща, Республіка Польща**, 67, 152, 156, 211, 244, 286, 300, 302, 319, 327, 378, 388, 403, 441, 539, 570, 571
- Понори**, с. Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну Чернігівської обл., 514, 517
- Понорниця**, смт Кролевецького повіту Чернігівської губ., Понорницького р-ну (нині Коропського р-ну Чернігівської обл.), 203, 215, 255, 422, 527, 633
- Попівка**, с. Конотопського р-ну Сумської обл., 455, 457, 488
- Попівка**, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 310, 347, 454
- Попільня**, с. Щорського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 464
- Попова Гора**, с. Суразького повіту Гомельської губ. (нині смт Красна Гора Красногорського р-ну Брянської обл., РФ), 527
- Порецьке**, с. Порецького р-ну, Чувашія, РФ, 514
- Почапінці**, с. Лисянського р-ну Черкаської обл., 205
- Прачі**, с. Борзнянського р-ну Чернігівської обл., 631
- Придніпрянська Україна**, історична область, 48
- Прилуки**, м. Чернігівської обл., 25, 27, 173, 174, 197, 213, 224, 227, 233, 236, 242, 250, 252, 253, 256, 272, 273, 275, 276, 279, 283, 286, 301, 307, 314, 315, 319, 343, 363, 367, 371, 382, 391, 392, 395, 429, 433, 439, 453, 462-465, 483, 487, 495, 498, 501, 516, 520, 524, 529, 534, 539, 541-543, 546, 547, 555, 556, 563-565, 568, 573, 580, 582, 588, 590, 596, 598, 599, 600, 607, 608, 616, 621, 629, 637, 641
- Прилуцька округа**, кол., 25, 241, 301
- Прилуцький р-н** Чернігівської обл., 25, 93, 94
- Прилуччина**, регіон 174
- Припутні**, с. Прилуцького повіту Полтавської губ. (нині Ічнянського р-ну Чернігівської обл.), 367, 460, 528, 529
- Присторонь**, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 469-472
- Пришивальня**, с. Фастівського р-ну Київської обл., 349
- Прогони**, с. Сосницького р-ну Чернігівської обл., 618
- Прокопівка**, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 249, 438, 482
- Прохори**, с. Комарівського (нині Борзнянського) р-ну Чернігівської обл., 204, 205, 251, 274, 310, 608
- Прудок**, с., Республіка Білорусь, 564
- Пружанський р-н** Берестейської обл., Республіка Білорусь, 572

Пулино-Гута, с. Червоноармійського (нині Пулинського) р-ну Житомирської обл., 542

Пуста Гребля, с. Коропського р-ну Чернігівської обл., 608

Пустогород, с. Глухівського р-ну Сумської обл., 639

Путивль, м. Путивльського р-ну Сумської обл., 139, 543

Пушкарі, с. Єфремовського р-ну Тульської обл., РФ, 273

Пушкарі, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 232

Пушкарівка, с. Верхньодніпровського р-ну Дніпропетровської обл., 575

Пшитик, с. Радомської губ. (нині гміна Радомського повіту Мазовецького воєводства), Республіка Польща, 275

П'ятигорськ, м. Ставропольського краю, РФ, 212

Р

Радвине, с. Щорського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 221

Радвілішкіс, м. Шяуляйського повіту, Литовська Республіка, 562

Радзинський повіт Люблінського воєводства, Республіка Польща, 637

Радионівка, с. Мелітопольського повіту Таврійської губ. (нині с. Радивонівка Якимівського р-ну Запорізької обл.), 527

Радичів, с. Понорницького (нині Коропського) р-ну Чернігівської обл., 420, 633

Радом, м. Мазовецького воєводства, Республіка Польща, 275

Радомка, с. Холминського (нині Семенівського) р-ну Чернігівської обл., 630

Радуль, смт Любецького (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 112, 117, 119, 534, 594

Радьківка, с. Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 551

Разбердєєво, с. Спаського р-ну Рязанської обл., РФ, 371

Раздольна, станиця Кореновського р-ну Кубанської обл. (нині Краснодарського краю), РФ, 509

Райгородок, с. Кролевецького (нині Коропського) р-ну Чернігівської обл., 627

Раранче, с. (нині с. Рідківці) Новоселицького р-ну Чернівецької обл., 368

Рашкова Слобода, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 584

Редьківка, с. Любецького (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 389

Режиця, м. (нині м. Резекне), Латвійська Рес-

публіка, 529

Рейментгарівка, с. Холминського (нині Корюківського) р-ну Чернігівської обл., 519

Рибінськ, м. Ярославської обл., РФ, 437

Рибники, с. (нині с. Колат-Рибники) Липновського повіту Куявсько-Поморського воєводства, Республіка Польща, 443

Риботин, с. Коропського р-ну Чернігівської обл., 226, 349, 398, 405

Рибці, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 539

Рига, м., Латвійська Республіка, 284, 298, 423

Рижани, с. Володарського р-ну Київської обл. (нині Хорошівського р-ну Житомирської обл.), 623

Рижки, с. Коропського р-ну Чернігівської обл., 634

Риків, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл., 315, 316

Рикове, с. (нині с. Троїцьке) Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 402, 616

Римарівка, с. Гадяцького р-ну Полтавської обл., 594

Рихли, с. Кролевецького повіту Чернігівської губ. (нині Коропського р-ну Чернігівської обл.), 394

Рівне, м., 441

Рівчак-Степанівка, с. Лосинівського (нині Носівського) р-ну Чернігівської обл., 201

Ріпки, смт Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 202, 213, 226, 228, 235, 247, 262, 285, 313, 329, 352, 359, 362, 367, 452, 469, 484, 502, 514, 540, 633

Розізки, с. Сновського р-ну Чернігівської обл., 122, 221, 337, 495, 625, 638

Рогові Смоляри, с. Любомльського р-ну Волинської губ. (нині Волинської обл.), 394

Рогощі, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 308

Рожнівка, с. Борзнянського повіту Чернігівської губ. (нині Ічнянського р-ну Чернігівської обл.), 228, 230, 394, 426, 427, 592

Розсудів, с. Любецького (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 343

Роїще, с. Чернігівського повіту Чернігівської губ. (нині Чернігівського р-ну Чернігівської обл.), 198, 232, 245, 293, 421

Рокитне, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 527

Роменська округа, кол., 241, 300

Ромни, м. Сумської обл., 475, 571

Рославль, м. Смоленської обл., РФ, 505

Ростов-на-Дону, м. Ростовської обл., РФ, 296, 338, 341, 384, 397, 420, 430, 509, 568

Рубанів, с. Талалаївського р-ну Чернігівської

обл., 249

Рубанка, с. Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну Чернігівської обл., 217, 355, 427

Рубіж, с. (нині с. Лупасове) Корюківського р-ну Чернігівської обл., 243

Рубіжне, м. Сталінської (нині Донецької) обл., 176

Рубіно, с. кол. Віленської губ., 322

Рублена Криниця, х. (нині с. Слобідка) Талалаївського р-ну Чернігівської обл., 387

Руда, с. Сквирського р-ну Київської обл., 214

Рудівка, с. Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 241, 253, 261, 327, 377, 432, 439, 499, 500, 534, 547, 616

Рудка, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 502, 503

Рудня, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 518

Рудківка, с. Бобровицького р-ну Чернігівської обл., 254, 255, 289, 290, 292, 338, 339, 341, 342, 584, 618, 619

Руковичі, х. кол. Кіровського р-ну Могильовської обл., Республіка Білорусь, 442

Румунія, 257, 366

Рундівзія, с. кол. Дмитрівського р-ну Чернігівської обл., 216, 417, 418, 422, 608, 609

Русанів, с. Остерського повіту Чернігівської губ., Новобасанівського р-ну (нині Броварського р-ну Київської обл.), 455

Русивель, с. Гощанського р-ну Волинської губ. (нині Рівненської обл.), 371

Російська Імперія, 67

РФ, Російська Федерація, Росія, РСФРР, 9, 16, 55, 59, 87, 104, 123, 152, 189, 568

Рябухи, с. Дмитрівського (нині Талалаївського) р-ну Чернігівської обл., 252, 257, 529, 561, 570

Рябці, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 248, 275, 605, 640

Рясна, м. Кам'янецького р-ну Гродненської губ. (нині Берестейської обл.), Республіка Білорусь, 335

Ряшки, с. Іваницького (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 173, 302, 363, 364, 431, 518, 530, 539, 551, 566, 581, 582, 608, 617

С

Савинка, с. Палласовського р-ну Волгоградської обл., РФ, 309

Савинки, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 427, 631

Савинці, с. Варвинського (нині Срібнянського) р-ну Чернігівської обл., 252, 254, 286, 364, 420

Сагайдак, с. Шишацького р-ну Полтавської обл., 573

Садів, с. Торчинського (нині Луцького) р-ну Волинської обл., 363

Салтикова Дивиця, с. Чернігівського повіту (нині Куликівського р-ну Чернігівської обл.), 250, 322, 367

Самара, м., РФ, 206

Самотуги, с. Холминського (нині Корюківського) р-ну Чернігівської обл., 294

Самсонівка, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 358, 471, 494

Санкт-Петербург, м., РФ, 173, 306, 322

Сапонівка, с. Борзнянського р-ну Чернігівської обл., 480

Сахутівка, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 258, 267, 358, 534, 535

Сваричівка, с. Ічнянського р-ну Чернігівської обл., 550, 602

Сваром'я, с. кол. Вищедубечанського р-ну Київської обл., 518

Свердловка, с. Понорницького р-ну (нині с. Деснянське Коропського р-ну) Чернігівської обл., 470

Свердловськ, м. (нині м. Єкатеринбург), РФ, 414, 546

Свердловська обл., РФ, 270

Свидовець, с. Кобизького (нині Бобровицького) р-ну Чернігівської обл., 218, 320, 396

Свинопухи, с. (нині с. Вишневе) Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 293, 633, 634, 639

Свиноухи, с. (нині с. Очеретне) Кременецького р-ну Волинської губ. (нині Тернопільської обл.), 369

Свинь, с. (нині с. Вознесенське) Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 347

Світличне, с. Варвинського р-ну Чернігівської обл., 396

Свободний, м. Далекосхідного краю (нині Амурської обл.), РФ, 361, 533, 627

Святеньке, с. (нині с. Мирне) Козелецького р-ну Чернігівської обл., 315

Севастополь, м., 319, 334, 446, 462, 512, 572

Седлище, с. Любешівського р-ну Волинської обл., 275

Седльчани, м., Чехія, 458

Седнів, смт Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 222, 235, 305, 343, 362, 434

Сезьки, с. Малодівицького (нині Ічнянського) р-ну Чернігівської обл., 203, 366

Селище, с. Мглинського повіту Чернігівської губ. (нині Стародубського р-ну Брянської обл.), РФ, 627

Селище, с. Менського (нині Носівського) р-ну Чернігівської обл., 385, 604, 606

Селянська Слобода, с. Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської

обл., 337

Сельцо, с. Міорського р-ну Вітебської обл., Республіка Білорусь, 504

Семенівка, м. Новозибківського повіту Чернігівської губ. (нині Семенівського р-ну Чернігівської обл.), 194, 222, 223, 227, 233, 302, 304, 305, 328, 340, 370, 405, 421, 448, 450, 474, 482, 485, 495, 521, 548, 549, 590, 606, 628

Семенівка, с. Березнянського (нині Менського) р-ну Чернігівської обл., 50, 277, 420, 473, 482, 585

Сеньківка, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 200, 221, 411

Сергіївка, с. Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 336, 398, 508, 570, 571

Сердюки, х. Уколовського (нині Реп'євського) р-ну Воронежської обл., РФ, 259

Середина-Буда, м. Середино-Будського р-ну Чернігівської (нині Сумської) обл., 80, 446, 559

Серединка, с. Олишівського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 350, 351, 443, 459, 460, 461

Середино-Будський р-н Сумської обл., 80

Середина Азія, регіон, 244

Сетолово, с. Мглинського повіту Чернігівської губ. (нині Почепського р-ну Брянської обл., РФ), 568

Сибереж, с. Чернігівського (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 200, 206, 232, 239, 240, 245, 246, 343, 344

Сибір, регіон, РФ, 104, 272, 274, 384, 491, 611, 637, 638

Сивки, с. кол. Михайло-Коцюбинського р-ну Чернігівської обл., 513

Сиволож, с. Комарівського (нині Борзнянського) р-ну Чернігівської обл., 251, 272, 388, 474

Сивцево, с. Єльнінського р-ну Західної обл. (нині Глінковського р-ну Смоленської обл., РФ), 501

Сидоренкове, с. Коломацького р-ну Полтавської губ. (нині Валківського р-ну Харківської обл.), 512

Сидорівка, с. Комарівського (нині Борзнянського) р-ну Чернігівської обл., 242, 267, 455

Сидорівка, х. Любечького р-ну (приєднано до м. Любеч Ріпкинського р-ну) Чернігівської обл., 388, 393

Сильченкове, с. (нині с. Стара Талалаївка) Талалаївського р-ну Чернігівської обл., 271, 311, 347

Синове, с. Ковельського повіту Волинської губ. (нині Старовижівського р-ну Волинської обл.), 535

Синявка, с. Березнянського (нині Менсько-

го) р-ну Чернігівської обл., 222, 241, 286, 287, 536, 537

Сираї, с. Остерського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 483, 626, 627

Сита Буда, с. Климовського р-ну Брянської обл., РФ, 202

Сичовка, м. Сичовського р-ну Смоленської обл., РФ, 440

Сімферополь, м., 542

Сім'янівка, с. Конотопського повіту Чернігівської губ. (нині Конотопського р-ну Сумської обл.), 389, 396

Сіножацьке, с. Олишівського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 296, 392, 631, 640

Сіряківщина, с. Срібнянського (нині Варвинського) р-ну Чернігівської обл., 533

Скибівщина, с. кол. Срібнянського р-ну Чернігівської обл., 457

Скідель, м. Гродненського р-ну Гродненської обл., Республіка Білорусь, 215

Сколе, с. Сколівського р-ну Львівської обл., 577

Скорінець, с. Чернігівського повіту Чернігівської губ., Олишівського р-ну (нині Чернігівського р-ну Чернігівської обл.), 343, 398, 431, 467, 514, 585

Скугарі, с. Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 398

Слабин, с. Чернігівського повіту Чернігівської губ., Михайло-Коцюбинського р-ну (нині Чернігівського р-ну Чернігівської обл.), 246, 439, 460, 594

Слаговищі, с. Козельського р-ну Калузької обл., РФ, 228

Слобідка, с. Понорницького (нині Новгород-Сіверського) р-ну Чернігівської обл., 397

Слобідка, с. Сосницького (нині Менського) р-ну Чернігівської обл., 409

Слобідка, с. Талалаївського р-ну Чернігівської обл., 378, 379, 387, 410

Слобода, с. Олишівського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 574

Слубіце, м. Любуського воеводства, Республіка Польща, 610

Случевськ, с. Погарського р-ну Брянської обл., РФ, 629

Смичин, с. Тупичівського (нині Городнянського) р-ну Чернігівської обл., 441, 593

Сміле, с. Роменського р-ну Сумської обл., 597

Смолин, с. Козлянського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 235, 547

Смоляж, с. Комарівського (нині Борзнянського) р-ну Чернігівської обл., 231, 561

Смолянка, с. Олишівського (нині Куликів-

- ського) р-ну Чернігівської обл., 401, 420, 435, 638
- Смош**, с. Іваницького (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 400, 431, 506, 590
- Смяч**, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 637
- Смяч**, с. Тупичівського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 405, 558
- Сновськ**, м. Сновського р-ну Чернігівської обл., 224, 240, 278, 302, 303, 319, 353, 359, 387, 429, 431, 443, 508, 576
- Сновське**, с. Щорського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 481
- Собич**, с. Кролевецького повіту Чернігівської губ. (нині Шосткинського р-ну Сумської обл.), 274
- Сокиринці**, с. Срібнянського р-ну Чернігівської обл., 205, 276, 346, 473, 520, 524
- Соколівка**, с. Остерського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 264, 268, 436
- Соколовка**, с. Кимовського р-ну Тульської обл., РФ, 416
- Солікамськ**, м. Пермської обл. (нині Пермського краю), РФ, 590
- Солоне**, смт Солонянського р-ну Дніпропетровської обл., 498
- Солонівка**, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 258, 284, 290, 291, 441, 517, 548, 567
- Сопич**, с. Глухівського р-ну Сумської обл., 628
- Сорокошичі**, с. Остерського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 244, 322, 432, 448, 575, 584, 631
- Сосенський**, м. Козельського р-ну Калузької обл., РФ, 482
- Сосниця**, смт Сосницького р-ну Чернігівської обл., 201, 211, 256, 258, 272, 289, 293, 341, 439, 441, 447, 478, 481, 496, 544, 558, 560, 577, 580, 612, 613, 616
- Сосниччина**, регіон 16
- Соснівка**, с. Конотопського р-ну Сумської обл., 595
- Сочі**, м. Краснодарського краю, РФ, 319
- Спаське**, с. Сосницького р-ну Чернігівської обл., 210, 468, 507, 515
- Спицько-Рогізки**, с. Березнянського р-ну (нині с. Лугове Менського р-ну) Чернігівської обл., 345
- Срібне**, смт Срібнянського р-ну Чернігівської обл., 246, 465, 509
- Срібнянський р-н** Чернігівської обл., 25, 379
- СРСР**, Союз Радянських Соціалістичних Республік, 12, 43, 55, 63, 71, 78, 79, 112, 116, 117, 184, 188, 123, 150, 152, 157-159, 165, 166, 170, 180, 224, 462, 543, 578
- Ставище**, с. Корнинського (нині Попільнянського) р-ну Житомирської обл., 558
- Ставрополь**, м. Ставропольського краю, РФ, 344
- Стайки**, с. Кагарлицького р-ну Київської обл., 204
- Сталінград**, м. (нині м. Волгоград), РФ, 370, 450
- Сталіно**, м. (нині м. Донецьк), 544
- Станіславська обл.** (нині Івано-Франківська) обл., 377
- Стара Басань**, с. Бобровицького р-ну Чернігівської обл., 239, 261, 361, 386, 388, 512, 600-602
- Стара Рудня**, с. Городнянського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 245, 282, 442, 467, 468, 519, 529
- Стара Тернавшина**, х. Яблунівського р-ну (приєднано до с. Рудівка Прилуцького р-ну) Чернігівської обл., 244, 318
- Старе**, с. Сумського повіту Харківської губ. (нині с. Старе Село Сумського р-ну Сумської обл.), 522
- Старий Биків**, с. Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну Чернігівської обл., 273, 309
- Старий Білоус**, с. Чернігівського повіту Чернігівської губ. (нині Чернігівського р-ну Чернігівської обл.), 250, 289, 556
- Старий Глибів**, с. кол. Остерського р-ну Чернігівської обл., 257
- Старі Боровичі**, с. Щорського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 212, 272, 497
- Старі Яриловичі**, с. Добрянського (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 257
- Старобільська округа**, кол., 226, 501
- Старогородка**, с. Остерського р-ну (приєднано до м. Остер Козелецького р-ну) Чернігівської обл., 434
- Стародуб**, м. Брянської обл., РФ, 201
- Старокосянтинів**, м. Вінницької (нині Хмельницької) обл., 208
- Старосілля**, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 277
- Стаси**, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 248
- Стахорщина**, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 324, 541
- Стеніно**, с. Козельського р-ну Калузької обл., РФ, 251
- Степанівка**, с. Борзнянського р-ну Чернігівської обл., 553, 554
- Степанівка**, с. Сосницького (нині Менського) р-ну Чернігівської обл., 287, 641
- Степановка**, с. Колушкинського р-ну Азово-Чорноморського краю (нині с. Єфремово-Степановка Тарасовського р-ну Ростовської обл.), РФ, 461

Степові Хутори, с. Ніжинського повіту, Кобзького, Лосинівського (нині Носівського) р-ну Чернігівської обл., 211, 220, 253, 262, 281, 323, 357, 376, 520, 521, 601

Стодоли, с. Куликівського (нині Ніжинського) р-ну Чернігівської обл., 212, 346, 348-350, 423, 425, 486, 488-490, 530, 550

Стольне, с. Березнянського (нині Менського) р-ну Чернігівської обл., 213, 320, 477, 480, 483, 492, 553, 594, 641

Стрілецьке, с. Обоянського р-ну Курської обл., РФ, 424

Стрільники, с. Борзнянського (нині Бахмацького) р-ну Чернігівської обл., 281, 471, 472

Стрільники, с. Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 257, 613

Стрігівка, с. Кагарлицького р-ну Київської обл., 238

Студенки, с. Глухівського повіту Чернігівської губ. (нині с. Студинка Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл.), 531, 534

Субото-Кочманівщина, х. (нині с. Часниківка) Бахмацького р-ну Чернігівської обл., 327

Сувалки, м. Сувальського повіту Підляського воєводства, Республіка Польща, 613

Судак, м., 225

Сузунський р-н Новосибірської обл., РФ, 464

Суличівка, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 280-282, 642

Суми, м., 264, 404, 424, 476

Сумська обл., 16, 17

Сумщина, регіон 9

Сурсько-Михайлівка, с. Солонянського р-ну Дніпропетровської обл., 482

Сутоки, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 299

Сухиня, с. Бобровицького р-ну Чернігівської обл., 339

Сухоп'іски, с. Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 249, 589

Сухоярівка, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 242

США, Сполучені Штати Америки, 51, 156, 183, 184

Сядрине, с. Холминського (нині Корюківського) р-ну Чернігівської обл., 268, 519, 579, 631

Сядричі, с. (нині с. Деснянка) Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 239

Т

Табайівка, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 201, 202

Таврійська губ., кол., 451

Таганрог, м. Ростовської обл., РФ, 482

Талалаївка, с. Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 274, 313, 329, 332, 351, 355, 361, 374, 401, 622

Талалаївка, смт Талалаївського р-ну Чернігівської обл., 273

Талалаївський р-н Чернігівської обл., 415

Тамарівка, с. кол. Яготинського р-ну Київської обл., 420

Тамарівка, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 543, 572

Тарасів, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл., 403

Тарасівка, х. (нині с. Татарівка) Бобровицького р-ну Чернігівської обл., 226

Татарівка, с. Лосинівського (нині Бобровицького) р-ну Чернігівської обл., 229, 230, 413, 429

Ташкент, м., Республіка Узбекистан, 247, 472

Таш-Кумир, м. Джалал-Абадської обл., Киргизька Республіка, 589

Терехівка, с. Чернігівського повіту Чернігівської губ. (нині Чернігівського р-ну Чернігівської обл.), 298

Терешиха, с. Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну Чернігівської обл., 426, 454, 456

Терешківка, с. Носівського (нині Ніжинського) р-ну Чернігівської обл., 119, 218

Терни, смт Недригайлівського р-ну Сумської обл., 292

Тертишники, с. Носівського р-ну Чернігівської обл., 320, 405

Тетевен, м. Ловечької обл., Болгарія, 565

Тиманівка, с. Тульчинського р-ну Вінницької обл., 396

Тимоновичі, с. Семенівського р-ну Чернігівської обл., 254, 256, 527

Тиниця, с. Бахмацького р-ну Чернігівської обл., 250, 285, 305, 306, 433, 525

Титівка, с. Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 635

Тихоновичі, с. Корюківського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 249, 414, 502

Тобольськ, м. Тюменської обл., РФ, 297

Товкачівка, с. Малодівицького (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 362

Товстоліс, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 437, 518, 530, 539

Токмак, м. Токмацького р-ну Запорізької обл., 208

Томашівка, с. Недригайлівського р-ну Сумської обл., 597

Томашівський повіт Любінської губ. (нині Люблінського воєводства), Республіка Польща,

- 315
Тополі, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл., 358, 532
Тополя, с. Прилуцького р-ну Чернігівської обл., 360
Торговиця, с. Конотопського р-ну Сумської обл., 581
Тотьма, м. Тотемського р-ну Вологодської обл., РФ, 156
Требухів, с. Остерського повіту Чернігівської губ. (нині Броварського р-ну Київської обл.), 418, 632
Трилісці, с. Рожищенського р-ну Волинської обл., 483
Трипілля, с. Обухівського р-ну Київської обл., 240
Трифешть, с., Румунія, 368
Тростянець, с. Шевченківського р-ну Київської обл. (нині Канівського р-ну Черкаської обл.), 223
Тростянець, с-ще Іваницького (нині Ічнянського) р-ну Чернігівської обл., 215
Тростянка, с. Борзнянського р-ну Чернігівської обл., 235, 400
Трудова, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 271
Туманська Гута, с. Остерського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 196, 203
Туманська Папірня, х. (приєднано до с. Грибова Рудня) Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 483
Тупичів, с. Тупичівського (нині Городнянського) р-ну Чернігівської обл., 321, 350, 390, 391, 467, 607
Турець, с. (нині с. Турівка) Корюківського р-ну Чернігівської обл., 530, 532
Турівка, с. Згурівського р-ну Київської обл., 227, 373
Туркенівка, с. Дмитрівського р-ну (нині с. Южне Ічнянського р-ну) Чернігівської обл., 449
Тур'я, с. Сновського р-ну Чернігівської обл., 212, 219, 299, 481, 482, 523
Тюмень, м., РФ, 314
Тютюнниця, с. Сосницького повіту Чернігівської губ. (нині Корюківського р-ну Чернігівської обл.), 279
Тягун, с. Іллінецького р-ну Вінницької обл., 535
- У**
- Убіжичі**, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 232, 320, 400, 465
Угли, с. Глибочького р-ну Вітебської обл.,
- Республіка Білорусь, 452
Удівка, с. Березнянського р-ну (приєднано до с. Семенівка Менського р-ну) Чернігівської обл., 211, 480, 489, 594
Ужгород, м. Закарпатської обл., 329
Уздиця, с. Глухівського р-ну Сумської обл., 241
Узруй, с. Грем'яцького (нині Новгород-Сіверського) р-ну Чернігівської обл., 482, 533
Узун-Аяк, с. кол. Ленінського р-ну Кримської АРСР, 199
Україна, УСРР, УРСР, 8, 10, 11, 16, 30, 43, 48, 49, 52, 53, 55, 57-59, 63-65, 67, 78-80, 95-97, 102, 104, 119, 121, 145, 151, 152, 154-158, 161, 163-165, 167, 168, 170, 173-176, 179, 185, 186, 221, 231, 275, 296, 338, 341, 384, 397, 420, 430, 438, 459, 568
Улан-Уде, м. Бурят-Монгольської АРСР (нині Республіка Бурятія, РФ), 211, 464
Улянівка, с. (нині с. Вознесенське) Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 430, 431
Уношево, с. Гордєєвського р-ну Брянської обл., РФ, 573
УНР, Українська Народна Республіка, 67, 104
Урал, регіон, РФ, 216, 508, 575, 578
Уралове, с. Середино-Будського р-ну Сумської обл., 296
Уральська обл., кол., РФ, 228
Усівка, с. Згурівського р-ну Київської обл., 351
Усохи, с. Биховського р-ну Могильовської обл., Республіка Білорусь, 355
Усть-Омчуг, смт Хабаровського краю (нині Магаданської обл.), РФ, 239
Усть-Ординський, с-ще Іркутської обл., РФ, 564
Уть, с. Терехівського (нині Добруського) р-ну Гомельської обл., Республіка Білорусь, 222
Уфа, м., Республіка Башкортостан, РФ, 183, 315, 628
Ухта, м., Комі АРСР (нині Республіка Комі), РФ, 315
Ушня, с. Менського р-ну Чернігівської обл., 399, 400, 442, 590
Ушомир, с. Коростенського р-ну Житомирської обл., 233
- Ф**
- Фастівці**, с. Бахмацького р-ну Чернігівської обл., 466, 507
Фесівка, с. Конотопського повіту Чернігівської губ. (нині Конотопського р-ну Сумської обл.), 442, 453
Феськівка, с. Менського р-ну Чернігівської

обл., 266, 278, 348, 349, 385, 386, 408, 478, 491, 492

Филимонівка, с. Врадіївського р-ну Миколаївської обл., 311

Филиповичі, с. Петрівського р-ну Гомельської обл., Республіка Білорусь, 535

Флярківка, с. Кам'янського р-ну Черкаської обл., 233

Форостовичі, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 201, 422, 627

Франція, 67, 88, 123, 189

Фурсове, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 469

Х

Хабаровськ, м., РФ, 218, 524

Хабаровський край, РФ, 617

Хаснки, с. Малодівицького (нині Ічнянського) р-ну Чернігівської обл., 612

Хайха, с. Ічнянського р-ну Чернігівської обл., 313

Халимонове, с. Бахмацького р-ну Чернігівської обл., 265, 352, 488

Халілово, с. Гайського р-ну Оренбурзької обл., РФ, 551

Халявін, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 226, 419, 421, 422, 444, 639

Ханженкове, м. (нині мікрорайон м. Макіївка) Донецької обл., 180

Харитонівка, с. Срібнянського р-ну Чернігівської обл., 197, 198, 218, 452, 481

Харків, м., 48-52, 54, 67, 72, 104, 156, 197, 247, 250, 284, 296, 317, 338, 340, 342, 352, 356, 373, 383, 405, 449, 476, 495, 502, 553, 602, 624, 628

Харківська обл., 157

Хибалівка, с. Куликівського р-ну Чернігівської обл., 406, 430, 532

Хильчичі, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл. (нині Середино-Будського р-ну Сумської обл.), 329

Химо-Рябушине, с. (нині с. Перебудова) Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 303, 486

Хлоп'яники, с. Понорницького (нині Соницького) р-ну Чернігівської обл., 293, 447

Хмелів, с. Роменського р-ну Сумської обл., 599

Хмельниччина, 9

Хмільниця, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 338-342, 575

Ховдівка, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 384, 414

Ходорків, с. Корнинського (нині Попільнянського) р-ну Житомирської обл., 558

Холм, м. Люблінського воєводства, Республіка Польща, 377, 576

Холми, смт Холминського (нині Корюківського) р-ну Чернігівської обл., 261, 293, 347, 364, 401, 515, 588, 614

Холмський повіт Люблінського воєводства, Республіка Польща, 599

Хомино, с. (нині с. Хомине) Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 231

Хоробичі, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 213, 306

Хорол, м. Хорольського р-ну Полтавської обл., 303

Хоромне, с. Климовського р-ну Брянської обл., РФ, 374

Хороше Озеро, с. Комарівського (нині Борзнянського) р-ну Чернігівської обл., 197

Хортиця, с. Варвинського р-ну Чернігівської обл., 545

Хотівля, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 325, 430, 441, 551, 565

Хотівка, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 444

Хотівка, с. Семенівського р-ну Чернігівської обл., 206, 287, 444

Хохітва, с. Богуславського р-ну Київської обл., 610, 611

Хрещате, с. Олишівського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 120, 278

Хрипівка, с. Городнянського р-ну Чернігівської обл., 286, 303, 320, 536, 547, 556

Хрищенівчі, с. Свіслоцького р-ну Гродненської обл., Республіка Білорусь, 322

Хустянка, с. Буринського р-ну Сумської обл., 414

Ц

Цвіккау, м., Німеччина, 462

Церковище, с. Олишівського р-ну (нині с. Підлісне Козелецького р-ну) Чернігівської обл., 583, 612, 620

Ч

Чайкине, с. Грем'яцького (нині Новгород-Сіверського) р-ну Чернігівської обл., 464

Часниківка, с. Борзнянського (нині Бахмацького) р-ну Чернігівської обл., 399, 543, 605

Чемер, с. Олишівського (нині Козелецького) р-ну Чернігівської обл., 226, 243, 302, 392, 571

Ченчики, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 495

Чепелів, с. Сновського р-ну Чернігівської

обл., 500

Чепівка, с. (приєднано до с. Новоукраїнське) Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 390

Червона Діброва, с. Грем'яцького р-ну (нині с. Діброва Новгород-Сіверського р-ну) Чернігівської обл., 308

Червона Знам'янка, с. Глобинського р-ну Харківської обл., (нині с. Нова Знам'янка Кременчуцького р-ну Полтавської обл.), 593

Червоний Колодязь, с. Ічнянського р-ну (нині с. Чистий Колодязь Ніжинського р-ну) Чернігівської обл., 199

Червоний Ранок, с. (нині с. Божок) Кролевецького р-ну Сумської обл., 128, 139, 524

Червоні Партизани, с. (нині с. Володькова Дівця) Носівського р-ну Чернігівської обл., 93, 252, 324, 325, 338, 339, 371, 392, 404, 429, 449, 591

Черевки, с. Камишянського р-ну Харківської обл. (нині Миргородського р-ну Полтавської обл.), 263

Черкаська округа, кол., 241

Чернава, с. Івантеевського р-ну Саратовської обл., РФ, 544

Черниш, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 295, 563

Чернівецька обл., 184

Чернігів, м., ст., 11, 12, 14-17, 49, 51, 80, 89, 96-98, 104, 119, 132, 134, 136, 138, 145, 146, 150, 151, 163, 175, 176, 185, 186, 196, 198-208, 210-217, 219-227, 229, 231-233, 235-240, 242-259, 261, 263, 264, 266, 267, 269-276, 282, 283, 286-299, 301-307, 309-314, 316, 317, 319, 320, 322-327, 329-331, 333-338, 340-349, 351-354, 356-363, 365, 366, 368-380, 382, 384-387, 389, 391-398, 401, 404, 405, 407-411, 413, 415-419, 421-455, 457, 459-467, 470, 472-480, 482-485, 487-489, 491-494, 498, 500, 502-516, 518-523, 525, 526, 528-530, 532-538, 540, 541, 543-546, 548, 549, 552-562, 564-574, 576-582, 585-588, 592, 594, 595, 597, 599, 601-612, 614, 616, 618-629, 632-637, 639, 641, 642

Чернівецька губ., кол., 11, 284, 392

Чернігівська обл., 8, 10, 16, 103

Чернігівська округа, кол., 268, 289, 335, 348, 390, 470, 471, 476, 595, 639

Чернігівщина, 8, 9, 11, 12, 14-17, 61, 64, 72, 79, 96, 97, 122, 146, 151, 152, 169, 179

Черятинці, с. Уланівського р-ну Бердичівської округи (нині Хмільницького р-ну Вінницької обл.), 611

Черняхівка, с. Ніжинського р-ну Чернігівської обл., 208, 304, 317, 483, 559

Чехословацьчина, кол., 286, 403

Чечельник, смт Чечельницького р-ну Вінницької обл., 444

Чечерськ, м. Чечерського р-ну Гомельської обл., Республіка Білорусь, 428

Чигирин, м. Чигиринського р-ну Черкаської обл., 292

Чорний Ріг, с. Холминського (нині Семнівського) р-ну Чернігівської обл., 209, 220, 376, 444, 592

Чорнобай, смт Чорнобаївського р-ну Полтавської (нині Черкаської) обл., 351

Чорнобиль, м. Іванківського р-ну Київської обл., 224, 358

Чорнотич, с. Сосницького р-ну Чернігівської обл., 459, 610, 611

Чорторіика, с. (нині с. Малинівка) Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 196

Чудівка, х. Городнянського повіту Чернігівської губ. (нині с. Чудівка Ріпкинського р-ну Чернігівської обл.), 318

Ш

Шабалинів, с. Коропського р-ну Чернігівської обл., 232, 246, 299, 300, 311, 377, 402, 459, 528, 580, 618

Шаболтасівка, с. Понорницького (нині Соницького) р-ну Чернігівської обл., 419, 481

Шалигинський р-н кол., Сумської обл., 140

Шаньдун, провінція, Китай, 314, 315, 319

Шаповалівка, с. Борзнянського р-ну Чернігівської обл., 326, 356, 357, 361, 399, 426, 454, 456, 468, 500, 547, 621, 622, 628, 629

Шатура, с. Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну Чернігівської обл., 263, 374, 375

Шахти, м. Ростовської обл., РФ, 622

Швейцарія, 67

Шевченка, с. Комарівського (нині Борзнянського) р-ну Чернігівської обл., 251, 272

Шевченка, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 384

Шевченківська округа, кол., 301

Шептаки, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 317, 368, 585

Шестовиця, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 408, 409, 424, 425

Шешківка, с. Холминського р-ну (нині с. Шишківка Корюківського р-ну) Чернігівської обл., 221, 243

Шибиринівка, с. Михайло-Коцюбинського (нині Чернігівського) р-ну Чернігівської обл., 610

Шиловичі, с. Ічнянського р-ну Чернігівської обл., 264, 265, 332, 490

Широке, с. Близнюківського р-ну Харківської обл., 255

Шишка, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 410

Шишківка, с. Корюківського р-ну Чернігівської обл., 222

Шкробове, с. Корюківського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 427

Шкуранка, с. Любецького (нині Ріпкинського) р-ну Чернігівської обл., 369, 479

Шняківка, с. Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну Чернігівської обл., 336, 340, 342

Шокодькове, с. (нині с. Скороходове) Талалаївського р-ну Чернігівської обл., 384, 457

Шостка, м. Сумської обл., 80, 176, 244, 275, 390, 546, 550

Шостопалів, х. (нині с. Шевченкове) Бахмацького р-ну Чернігівської обл., 218

Шпитьки, с. Києво-Святошинського р-ну Київської обл., 424

Шпола, м. Шполянського р-ну Київської (нині Черкаської) обл., 415

Шуляки, с. Козелецького р-ну Чернігівської обл., 625, 626

Щ

Щаснівка, с. Козелецького, Новобасанського (нині Бобровицького) р-ну Чернігівської обл., 233, 243, 254, 299, 333, 336, 354, 384, 388, 394, 511, 512

Шокогь, с. Щорського (нині Сновського) р-ну Чернігівської обл., 537

Щорс, м. Щорського р-ну (нині м. Сновськ Сновського р-ну) Чернігівської обл., 122, 292, 319, 373, 393, 410, 421, 448, 453, 462, 481, 500, 502, 507, 542, 566, 574

Щорський (нині Сновський) р-н Чернігівської обл., 122

Щурівка, с. Іваницького (нині Ічнянського) р-ну Чернігівської обл., 415, 454, 517, 566, 596

Щурівка, с. (приєднано до м. Новгород-Сіверський) Чернігівської обл., 416

Щуча Гребля, с. Дмитрівського (нині Бахмацького) р-ну Чернігівської обл., 444, 524, 582

Ю

Южа, м. Івановської обл., РФ, 225

Юр'івка, с. Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 408, 566, 595

Юрківці, с. Талалаївського р-ну Чернігів-

ської обл., 234, 244, 295, 333

Юрківці, с. Чемеровецького р-ну Хмельницької обл., 244, 294

Юрківщина, с. Борзнянського р-ну Чернігівської обл., 360

Юськівці, с. Кременецького повіту Волинської губ. (нині Лановецького р-ну Тернопільської обл.), 620

Юхнове, с. Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл., 369, 592

Юшків Ріг, с. Таращанського р-ну Київської обл., 329

Я

Яблунівка, с. Яблунівського (нині Прилуцького) р-ну Чернігівської обл., 264, 395, 491, 521, 523, 534, 555-567, 571, 606, 621, 640

Ягодіно, с. Гусевського р-ну Івановської обл. (нині Гусь-Хрустального р-ну Владимирської обл.), РФ, 581

Ядлівка, с. Новобасанського р-ну Чернігівської губ. (нині с. Перемога Баришівського р-ну Київської обл.), 374

Ядути, с. Борзнянського р-ну Чернігівської обл., 407, 426, 432, 456, 480, 511, 512, 586

Ялта, м., 428

Ямище, с. Ріпкинського р-ну Чернігівської обл., 397

Янів, с-ще кол. Київська обл., 204, 618

Янівка, с. (нині с. Іванівка) Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 203, 424, 425

Ямпіль, м-ко Чернігівської губ. (нині м. Ямпіль Ямпільського р-ну Сумської обл.), 151

Японія, 53

Яремівка, с. Кременчуцького р-ну Полтавської обл., 396

Ярослав, м. Ярославського повіту Підкарпатського воєводства, Республіка Польща, 353

Ярославка, с. Козелецького повіту (нині Бобровицького р-ну) Чернігівської обл., 328

Ярошівка, с. (нині с. Українське) Талалаївського р-ну Чернігівської обл., 332

Яхнівка, с. Ічнянського, Лосинівського (нині Ніжинського) р-ну Чернігівської обл., 488, 490, 640

Яцеве, с. (нині с. Новоселівка) Чернігівського р-ну Чернігівської обл., 400

СПИСОК ОСНОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

А	– армія	гв.	– гвардійський
АБ	– авіаційна база	гр.	– громадянин (рос. гражданин)
абр	– артилерійська бригада	губ.	– губернія
авіабр (авіабригада)	– авіаційна бригада	Губарх	– губернський архів
автремб	– авторемонтний батальйон	губземвідділ	– губернський земельний відділ
АВФ	– Азовська військова флотилія	губНК	– губернська надзвичайна комісія
ад	– артилерійська дивізія	(рос. губЧК)	
адн	– артилерійський дивізіон	губревтрибунал	– губернський революційний трибунал
ае	– авіаційна ескадриля	ГУДБ	– Головне управління державної безпеки
азп	– армійський запасний полк	(рос. ГУГБ)	
азсп	– армійський запасний стрілецький полк	д	– дивізія
АКСР	– армійська кінно-санітарна рота	дн	– дивізіон
ап	– артилерійський полк	діамат	– діалектичний матеріалізм
артдивізіон	– артилерійський дивізіон	ДПУ	– Державне політичне управління
артп	– артилерійський полк	(рос. ГПУ)	– дезінфекційна рота
б	– батальон	др	– дорожньо-транспортний відділ
бао	– батальйон аеродромного обслуговування	ДТВ	– завідувач педагогічної частини
батр	– батарея	завпед	– запасна артилерійська дивізія
будб	– будівельний батальйон	зад	– залізничний батальйон
ВВ	– внутрішні війська	зенап	– зенітно-артилерійський полк
ВІПКП	– Всеукраїнський інститут підвищення кваліфікації педагогів	злб	– залізничний батальйон
ВК ВМУ	відділ кадрів відділу місць ув'язнення	зп	– запасний полк
ВК ВС СРСР	– військова колегія Верховного Суду Союзу Радянських Соціалістичних Республік	зсб	– запасний стрілецький батальйон
ВКП(б)	– Всеохоплююча Комуністична партія (більшовиків)	зсбр	– запасна стрілецька бригада
ВЛКСМ	– Всеохоплюючий Ленінський Комуністичний союз молоді	зсп	– запасний стрілецький полк
ВМБ	– військово-морська база	інжбудб	– інженерно-будівельний батальйон
ВМП	– вища міра покарання	ІСВ	– інститут соціального виховання
ВНК (рос. ВЧК)	– Всеросійська надзвичайна комісія	істпарт	– комісія з вивчення історії Жовтневої революції та Комуністичної партії
ВО	– військовий округ	кап	– кінно-артилерійський полк
ВПС	– військово-повітряні сили	КВО	– Київський військовий округ
ВР	– Верховна Рада	кд	– кавалерійська дивізія
ВС	– Верховний Суд	КІ	– комуністичний інтернаціонал
ВТ	– військовий трибунал	кк	– кавалерійський корпус
ВТТ (рос. ИТЛ)	– виправно-трудова табір	КК	– Кримінальний кодекс
ВУЦВК	– Всеукраїнський центральний виконавчий комітет	кл.	– клас
в.ч.	– військова частина	КОВО	– Київський особливий військовий округ
гап	– гаубичний артилерійський полк	колгосп (рос. колхоз)	– колективне господарство
		комнезам	– комітет незможних селян
		КПК	– кримінальний процесуальний кодекс
		КПВ (рос. КПО)	– культпропвідділ (відділ культури та пропаганди ленінізму)
		КП(б)У	– Комуністична партія (більшовиків) України
		к/р, к-р	– контрреволюційний
		крб.	– карбованець
		КСБ	– курсантська стрілецька бригада

Реабілітовані історією. Чернігівська область

КСМ	– Комуністична спілка молоді	ОК	– окружний клонітет
лап	– легкий артилерійський полк	осапб	– окремий саперний батальйон
лісгосп	– лісове господарство	осб	– окремий стрілецький батальйон
ЛКСМУ	– Ленінська Комуністична спілка молоді України	осбр	– окрема стрілецька бригада
МВО	– Московський військовий округ	окулб	– окремий кулеметний батальйон
МВС	– Міністерство внутрішніх справ	омостбубд	– окремий мостобудівельний батальйон
(рос. МВД)		омср	– окрема місцева стрілецька рота
МДБ	– Міністерство державної безпеки	ОПК	– окружний партійний комітет
(рос. МГБ)		орз	– окремий розвідувальний загін
мехк	– механізований корпус	отб	– окремий танковий батальйон
мінбатр	– мінометна батарея	ОУН	– організація українських націоналістів
міськВНО	– міський відділ народної освіти	оучсп	– окремий учбовий стрілецький полк
МК	– міський комітет	ОЧДСА	– Особлива Червонознаменна Далекосхідна армія
МК	– місцевий комітет	оштрафр	– окрема штрафна рота
мл.	– молодший	ошляхб	– окремий шляховий батальйон
ммехд	– мотомеханічна дивізія	п	– пункт
МОДР	– Міжнародна організація допомоги борцям революції	ПА	– повітряна армія
морсбр	– морська стрілецька бригада	п/б	– партійний білет
мсд	– мотострілецька дивізія	пз	– полк зв'язку
мсп	– мотострілецький полк	ПЗФ	– Південно-Західний фронт
МСБ	– мотострілковий батальйон	ПП	– повноважні представництва
мсп	– мотострілецький полк	ППО	– протиповітряна оборона
МТС	– машинно-тракторна станція	р.	– рік
наргоспоблік	– народний господарчий облік	раб	– район авіабазування
Наркомос	– Народний комісаріат освіти	райземвідділ	– районний земельний відділ
Наркомзем	– Народний комісаріат землеробства	райкомнезам	– районний комітет незаможних селян
Наркомоз	– Народний комісаріат охорони здоров'я	райпродком	– районний продовольчий комісаріат
нарсуд	– народний суд	РВА	– Радянська військова адміністрація
нз	– незадовільно	РВК	– районний виконавчий комітет
НКВС	– Народний комісаріат внутрішніх справ	реввійськрада	– революційна військова рада
(рос. НКВД)		РВНО	– районний відділ народної освіти
НКО	– Народний комісаріат оборони	РГК	– Резерв головного командування
НКО	– Народний комісаріат освіти	РК	– районний комітет
НО	– народна освіта	РК Робос	– районний комітет профспілкової організації робітників освіти.
НПІ	– Ніжинський педагогічний інститут	р. н.	– рік народження
НРЗУ	– Народна Рада Закарпатської України	РНК	– Рада Народних Комісарів
н/с	– неповна середня	(рос. СНК)	
оартд	– окрема артилерійська дивізія	робкооп	– робітничий кооператив
обз	– окремий батальйон зв'язку	РПК	– районний партійний комітет
облВНО	– обласний відділ народної освіти	рр.	– роки
облЗУ	– обласне земельне управління	РРФСР	– Російська Радянська Федеративна Соціалістична Республіка
облУНГО	– обласне управління народно-господарського обліку	РСБ	– районна сільська бібліотека
обудб	– окремий будівельний батальйон	ручп	– радіо-учбовий полк
ОВ	– особливий відділ	сапб	– саперний батальйон
ОВК	– обласний виконавчий комітет	сапбр	– саперна бригада
овр	– окрема винищувальна рота	СБ	– сільська бібліотека
ОДПУ	– Об'єднане державне політичне управління	сбр	– стрілецька бригада
(рос. ОГПУ)		СБУ	– Служба безпеки України
озад	– окрема зенітна артилерійська дивізія	СВУ	– Спілка визволення України
озлб	– окремий залізничний батальйон	сд	– стрілецька дивізія
озсапр	– окрема запасна саперна рота	ск	– стрілецький корпус
оінжбр	– окрема інженерна бригада		
ОІНО	– окружна інспектура народної освіти		

Довідкові матеріали

СНР	– спілка наукових робітників	Укрголовпрофос	– Головний комітет професійно-технічного та спеціально-наукової освіти
сп	– стрілецький полк		
СРСР	– Союз Радянських Соціалістичних Республік	Укрнаука	– Українське головне управління науковими установами при Народному комісаріаті освіти УСРР
ст.	– стаття		
ст.ст.	– старший		
ст.ст.	– статті	УНКВС	– Управління Народного комісаріату внутрішніх справ
т., тов.	– товариш	(рос. УНКВД)	
ТА	– танкова армія	УНР	– Українська Народна Республіка
тбр	– танкова бригада	УРСР	– Українська Радянська Соціалістична Республіка
тд	– танкова дивізія		
т. в. о.	– тимчасово виконуючий обов'язки	УСРР	– Українська Соціалістична Радянська Республіка
т-во	– товариство		
ТСО	– товариство сприяння обороні	учбр	– учбова бригада
(рос. ОСО)		ч.	– частина
ТСОАВІАХІМ	– товариство сприяння обороні та авіаційному і хімічному будівництву в СРСР	ЧСП	– Червонознаменний стрілецький полк
(рос. ОСОАВІАХІМ)		ЧФ	– Чорноморський флот
тт.	– товариші	ЦК	– центральний комітет
УДБ	– Управління державної безпеки	ЦКК	– центральна контрольна комісія
(рос. УГБ)		ц. р.	– цього року
УІМК	– Український інститут матеріальної культури	факсоцвих	– факультет соціального виховання
(рос. УИМК)			
УкрВО	– Український військовий округ		

ЗМІСТ

Від упорядників	5
О. Коваленко, О. Потапенко. Репресії проти освітянської інтелігенції Чернігівщини у 1920 – 1950-х рр.	7
РОЗДІЛ I. Мовою документів	23
№ 1 Лист інспектури народівити Прилуцького окрвиконкому до Головліту УСРР про вилучення шкідливої літератури 13 травня 1926 р.	24
№ 2 Лист інспектури народівити Прилуцького окрвиконкому головам райвиконкомів про роботу окружної комісії по вилученню шкідливої літератури 6 липня 1926 р.	24
№ 3 Стаття «Їм не місце радянським учителям» про роботу «куркульських доньок» на педагогічних посадах 25 листопада 1929 р.	25
№ 4 Витяг з листа «Не місце для таких осіб в учбових закладах» до газети «Правда Прилуччини» про навчання у педагогічних закладах вихідців із «куркульського середовища» [1930 р.]	26
№ 5 Витяг з наказу № 94 по Чернігівському інституту соціального виховання про оголошення догани студенту Кугуку 7 травня 1931 р.	27
№ 6 Стаття «Ніжинський інститут соцвиху на шляху перебудови» 8 лютого 1933 р.	28
№ 7 Наказ директора Ніжинського педінституту № 183 С.С. Поради про звільнення професора української літератури Є.О. Ненадкевича 29 липня 1933 р.	30
№ 8 Наказ директора Ніжинського педінституту № 186 С.С. Поради про звільнення викладача Ю.Л. Кривця 1 серпня 1933 р.	31
№ 9 Наказ директора Ніжинського педінституту № 204 про звільнення викладача російської мови А.С. Карагасва 19 серпня 1933 р.	31
№ 10 Звіт культурно-пропагандистського відділу Ніжинського райкому КП(б)У про обстеження стану викладання в технікумах та підготовки до навчального 1933 – 1934 року [не раніше 01 листопада 1933 р.]	32
№ 11 Стаття «Дати країні висококваліфіковані кадри радянських педагогів» про діяльність колективу Ніжинського педінституту 5 листопада 1933 р.	36
№ 12 Додаток до протоколу № 52 § 2 засідання Чернігівського обкому КП(б)У про виконання Ніжинським педінститутом постанови обкому від 13 серпня 1933 р. про науково-видавничу роботу інституту 27 листопада 1933 р.	38
№ 13 Доповідь комісії культурно-пропагандистського відділу Ніжинського райкому КП(б)У про наслідки обстеження Ніжинського педагогічного інституту [не раніше 15 грудня 1933 р.]	40
№ 14 Резолюція бюро Ніжинського райкому КП(б)У про результати обстеження роботи Ніжинського педінституту [не раніше 15 грудня 1933 р.]	44
№ 15 Витяг з протоколу допиту В.В. Дубровського 17 грудня 1933 р.	48
№ 16 Протокол загальних зборів партосередку Ніжинського педінституту про боротьбу з «націоналістичними проявами» 20 грудня 1933 р.	51
№ 17 Звіт інструктора Ніжинського райкому КП(б)У Пальниковського про роботу парторганізації Ніжинського педінституту по боротьбі з «націоналістичними елементами» [не раніше січня 1934 р.]	57
№ 18 Витяг зі звіту Ніжинської районної комісії по чистці райпарторганізацій про недоліки в соціально-політичному житті вищих навчальних закладів м. Ніжин [12 червня – 15 жовтня 1934 р.]	60
№ 19 Протокол №7 засідання первинної комісії по чистці парторганізації Ніжинського педтехнікуму 23 червня 1934 р.	68
№ 20 Протокол № 9 засідання первинної комісії по чистці парторганізації Ніжинського педтехнікуму 24 червня 1934 р.	70
№ 21 Стаття «Класовий ворог на командному посту» про викладацький склад Роменського сільськогосподарського технікуму 9 липня 1934 р.	74
№ 22 Звіт первинної комісії по чистці партії Ніжинському райкому КП(б)У про роботу партгрупи Ніжинського агротехнікуму механізації сільського господарства та городництва 12 липня 1934 р.	75
№ 23 Витяг зі статті «Чистка обласної парторганізації» про результати чистки Ніжинського педінституту 21 липня 1934 р.	78
№ 24 Стаття «Чистка обласної парторганізації» про результати чистки освітніх закладів і установ Чернігівської області 27 липня 1934 р.	79
№ 25 Витяг зі звіту Чернігівської обласної комісії по чистці партії секретарю Городнянського райкому КП(б)У про виявлені недоліки у навчальних закладах району [29 вересня 1934 р.]	83
№ 26 Доповідна записка комісії культурно-пропагандистського відділу Чернігівського обкому КП(б)У про ставлення керівництва Чернігівського педінституту до «націоналістичних і троцькістських елементів» [не раніше 25 грудня 1934 р.]	84
№ 27 Висновки районної комісії по чистці про роботу первинної парторганізації Ніжинського педтехнікуму [не раніше 1934 р.]	89
№ 28 Висновки комісії Ніжинського райкому КП(б)У про недоліки у викладанні Виноградом курсу політекономії	

в Ніжинському педінституті [1934 р.]	91
№ 29 Висновок районної комісії по чистці про роботу парторганізації Ніжинської радпартшколи [1934 р.]	93
№ 30 Заява М.Г. Кошарнівського завідувачу відділу агітації і пропаганди Чернігівського обкому КП(б)У Наумову про науково-педагогічну діяльність викладачів Чернігівського педінституту 11 січня 1935 р.	95
№ 31 Доповідна записка співробітника Чернігівського обкому КП(б)У Рибака про стан партійно-масової роботи в Чернігівському та Ніжинському педінститутах і Городянському педтехнікумі [травень 1935 р.]	100
№ 32 Звернення М. Салька до першого секретаря ЦК КП(б)У С.В. Косіора з проханням дозволити виїзд Чернігівської області 26 січня 1937 р.	103
№ 33 Витяг зі статті «Збори активу облВНО» про критику керівництва обласного відділу народної освіти 26 квітня 1937 р.	104
№ 34 Витяг із статті «Як в облВНО реагують на сигнали» про незадовільну роботу обласного відділу народної освіти 27 липня 1937 р.	105
№ 35 Стаття «Националістичне кубло» про «ворогів народу» у Ніжинському педінституті 4 вересня 1937 р.	106
№ 36 Витяг з протоколу № 6 засідання профспілкового комітету Ніжинського педінституту про роботу викладача І.А. Мінька 9 вересня 1937 р.	107
№ 37 Стаття «Розгромити націоналістичне кубло в облВНО» 11 вересня 1937 р.	109
№ 38 Витяг з акту перевірки програми з курсу ботаніки 1936 – 1937 років хіміко-біологічного факультету Ніжинського педінституту 29 вересня 1937 р.	111
№ 39 Доповідна записка вчителя В.Р. Рогового нарком у внутрішніх справах СРСР М.І. Єжову про «шкідництво» у Радунській середній школі 17 листопада 1937 р.	112
№ 40 Заява А.Л.Приходька про поновлення у лавах слухачів Вищої школи пропагандистів при ЦК ВКП(б) ім. Я. Свердлова [не раніше 1 грудня 1937 р.]	120
№ 41 Лист «Дивні порядки» студента Крелевського технікуму художнього текстилю К. Салати до редакції районної газети про стан навчального закладу 12 грудня 1937 р.	122
№ 42 Лист юнкора К. Салати до редакції газети «Комуніст» про стан Крелевського технікуму художнього текстилю [1937 р.]	125
№ 43 Лист до редакції газети «Комуніст» про роботу апестаційної комісії вчителів шкіл Менського району [1937 р.]	126
№ 44 Лист «Викорчувати вороже кубло» до редакції районної газети про діяльність учителів Британівської школи Комарівського району [1937 р.]	126
№ 45 Інформація секретаря Лосинівського райкому КП(б)У О.Ф. Федорова відділу шкіл Чернігівського обкому КП(б)У про соціальне походження вчителя О.Т. Медведєва 17 січня 1938 р.	127
№ 46 Постанова бюро Крелевського райкому КП(б)У про успішність учнів початкових, неповних середніх, середніх шкіл району 19 січня 1938 р.	128
№ 47 Доповідна записка завідувача Чернігівського обласного відділу народної освіти Тягнієнка до шкільного відділу Чернігівського обкому КП(б)У про результати перевірки діяльності педколективу Радунської школи Любецького району 29 січня 1938 р.	131
№ 48 Заява П.Д. Сердюка секретарю Чернігівського обкому КП(б)У О.Д. Михайлову щодо поновлення його на педагогічній роботі 11 квітня 1938 р.	132
№ 49 Лист колишнього директора Добрянської середньої школи С.Ф. Ригуна до редакції «Учительської газети» про наклепи колег [не раніше 31 травня 1938 р.]	134
№ 50 Лист П.В.Слосарєвського першому секретарю ЦК КП(б)У М.С. Хрущову про поновлення на посаді шкільного вчителя 14 червня 1938 р.	137
№ 51 Доповідна записка секретаря Чернігівського обкому ЛКСМУ Бойка секретарю Чернігівського обкому КП(б)У О.Ф. Федорову про факти хуліганства серед учнівського колективу Добрянської середньої школи 9 серпня 1938 р.	140
№ 52 Інформація завідувача відділу шкіл Чернігівського обкому КП(б)У Гльїна до ЦК КП(б)У про результати перевірки роботи директора Добрянської школи С.Ф. Ригуна [14 серпня 1938 р.]	142
№ 53 Витяг з довідки про діяльність Чернігівського наукового товариства 19 жовтня 1938 р.	143
№ 54 Доповідна записка Лосинівського райкому КП(б)У відділу шкіл Чернігівського обкому КП(б)У про роботу вчителя В.І. Коваленка [1938 р.]	146
№ 55 Заява І.В. Рябчинської Чернігівському обкому КП(б)У про поновлення її на посаді вчителя [1938 р.]	147
№ 56 Лист П.Ф. Солодовніка до відділу шкіл Чернігівського обкому КП(б)У про поновлення на посаді директора школи [1938 р.]	148
№ 57 Скарга П.К. Федоренка головному військовому прокурору СРСР щодо перегляду справи та реабілітації 10 вересня 1957 р.	150

РОЗДІЛ II. Нариси про репресованих	153
О. Коваленко, С. Токарєв, С. Рой. Репресії проти викладачів та співробітників Ніжинської вищої школи у 20 – 30-х рр. XX ст.	154

Л. Аскерова. Родина репресованих.....	173
А. Боровик. Василенко Григорій Андрійович – директор Чернігівського учительського інституту (1935 – 1937 рр.).....	176
І. Цимбаленко. «Ліс рубають – тріски летять», або остання зачистка космополітів.....	182
І. Чаус, Л. Аскерова. Homo homini lupus est	191
Біографічні дані на громадян, що зазнали політичних репресій.....	195
Л.....	196
М.....	327
Н.....	510
О.....	583
Довідкові матеріали	643
Географічний покажчик.....	645
Список основних скорочень.....	677

Наукове видання

РЕАБІЛІТОВАНІ ІСТОРІЄЮ

У двадцяти семи томах

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Книга шоста

*Пошукове агентство по створенню науково-документальних
серіалів «Книга Пам'яті» та «Реабілітовані історією»
Чернігівської обласної ради*

О.М. Потапенко

(відповідальна за випуск)

Л.С. Аскерова

Т.А. Афанасьєва

Т.В. Донченко

О.В. Самойленко

О.В. Смольська

І.М. Цимбаленко

І.К. Чаус

І.М. Чикало

Технічний редактор **В.М. Лозовий**

Комп'ютерна верстка **В.М. Лозовий**

Коректори **Т.А. Афанасьєва, Т.В. Донченко, І.К. Чаус**

Підписано до друку 21.12.2016

Формат 70x100/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman Cyr.

Ум. друк. арк. 42,75. Ум. фарб.-відб. 42,75. Обл.-вид. арк. 55,42.

Зам. 0084. Тираж 560 прим.

Видавець Лозовий В.М.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції.

Серія ДК № 3759 від 14 квітня 2010 року

14005 м. Чернігів, вул. Мстиславська, 56/34

Тел. (0462) 972-661

Віддруковано ФОП Лозовий В.М.

14027 м. Чернігів, вул. Станіславського, 40